QK286

.H3

1864

The
Arnold Arboretum
Purchase

June 1971

192931
Litho. 1

#

HANDBOK

I

SKANDINAVIENS FLORA,

INNEFATTANDE

SVERIGES OCH NORGES VÄXTER,

TILL OCH MED

MOSSORNA;

AF

C. J. HARTMAN.

~~~~~

Nionde upplagan,

UTGIFVEN MED

RÄTTELSE OCH TILLÄGG

AF

CARL HARTMAN.

FÖRRA DELEN:

Phanerogamer och Ormbunkar.

—♦—

STOCKHOLM,

Zacharias Hæggströms Förlag.

Ivar Hæggströms Boktryckeri, 1864.

LIBRARY
NEW YORK
BOTANICAL
GARDEN

STOCKHOLM
ZACHARIAS
HÆGGSTRÖM
FÖRLAG
1864

QK 286

.H3

1864

Omnis vera cognitio cognitione specifica innitatur.

Linné Sp. Plant.

Förord.

Hvar och en som erinrar sig, att en tid af några och 40 år förflutit mellan utgifvandet af denna boks första upplaga och den närvarande, samt hvad förändringar inom Botaniken dels som vetenskap dels som undervisningsämne för ungdomen i vårt land samma tid medfört, torde ock lätteligen inse, att, då såväl den ursprunglige förf. som den närvarande utg. städse bemödat sig att låta Handboken följa med sin tid, en ganska betydlig olikhet småningom måste hafva inträddt mellan de två så långt skiljda upplagorna, om äfven olikheten mellan tvenne omedelbart på hvarandra följande bland de mellanliggande icke alltid varit så märkbar.

Att nyssnämnda stora olikhet äfven till en viss grad måste hafva sträckt sig till ändamålet med boken, ligger i sakens natur. Sålunda har den efterhand afvikit från sitt ursprungliga ändamål, att vara en handbok för endast de första nybörjarne i Botanik, och i dess ställe blifvit ett försök till hjälpreda för sådane, som redan på annat håll inhemtat de allraförsta grunderna och nu börja arbeta på egen hand för att sedan kunna begagna arbeten af mera rent vetenskaplig form. Man betänke blott, att 1820 (första upplagans tryckningsår) ingen undervisning i Botanik meddelades i scholorna, icke ens i dåvarande Gymnasier, att inga eller åtminstone icke till växternas undersökning brukbara local- eller provinsfloror funnos, samt att uppfattningen af artbegreppet ännu föga afvek från den i Linnés arbeten framställda. Nybörjare i Botanik voro således på den tiden till största delen studenter, som icke fått, under lärares handledning och biträde, med eller mot egen fallenhet Botanikens elementer sig meddelade nästan lika tidigt som Grammatikens, och icke genom tillhjälp af provinsfloror af ringa omfattning fått sina första försök att säkert examinera växter underlättade, — allt fördelar, som komma nutidens nybörjare, d. ä. scholornas alumner redan i de lägsta klasserna, till del. Men å andra sidan hade nybörjarne på 1820 talet, såsom redan i andra ämnen mogna för undervisning vid universiteten, ett i allmänhet

mer utbildadt förstånd, innan de började Botanikens studium, och egnade sig mer sällan deråt af tvång samt funno ej i Flororna så många s. k. kritiska, svårskiljbara arter eller en så vidlyftig synonymik, hvilka nu för tiden försvåra detta studium.

Dessa så helt och hållet förändrade, ja i allo omvända förhållanden, hvilka naturligtvis icke i ringaste mån berott af utg:s åtgöranden, synas hafva blifvit nog litet uppmärksammade af den eljest lika mycket såsom vetenskapsman som såsom lärare i Botanik utmärkte referenten af nästföregående upplaga, då han hufvudsakligen klandrat utg. derföre, att i Handbokens sednare upplagor upptagas en mängd af de nyare, svårskiljbara arterna, som göra boken numera olämplig för nybörjare. Utg. har nemligen icke och kan icke hafva, med kännedom om ofvan anförda förhållanden, redigerat de sednare upplagorna för nybörjare i samma mening som det vid den första hette, utan har såväl vid de närmast föregående som vid den närvarande uppl. afsett endast deras behof, som, enligt nutidens fördringar och med dess tillgång på mindre vidlyftiga localfloror, i läroverkens nedre klasser redan inhemtat de första grunderna och sedan i de högre klasserna eller under första åren vid universiteten vilja studera jäderneslandets Flora mera fullständigt och på egen hand. För dem bör i de flesta fall den svårighet, som de sednaste decenniernas uppfattning af artbegreppet medförer, icke vara öfvervinnerlig, särdeles då samma decenniers förändringar i undervisningen beredt dem en mängd lättnader i öfriga hänseenden. Huruvida för öfrigt undanrödjandet af hvarenda svårighet i ett studium, äfven om det vore möjligt, skulle vara önskvärdt, vågar utg. betvifla.

För att emellertid ådagalägga, huru villig utg. är att, såvidt på honom ankommer, ställa sig gjorda anmärkningar till efterrättelse, har utg. i närvarande upplaga, då icke någon reduction i större skala kunnat göras af arter, som af de största auctoriteter äro allmänt antagna, eller om hvilkas arträtt utg. är lifligt öfvertygad, vidtagit den åtgärd att i alla artdiagnoser för phanerogama växter och ormbunkar med cursiv stil utmärka den eller de characterer, hvilka, enligt utg:s erfarenhet, äro mest användbara för att skilja närstående arter från hvarandra. Att härvidlag utg. kan beskyllas för inconsequens, medgifves gerna; ty i en del släkten hafva valts de mest i ögonen fallande kännetecknen, i andra de mest constanta, i en del släkten blott ett eller två, i andra flera, allt efter växtgruppernas olika beskaffenhet. Med denna inconsequens tror sig dock utg. hafva mer gagnat än skadat det dermed åsyftade ändamålet, eller att underlätta arternas examinerande. För samma ändamål hafva ock i åtskilliga större och

svårare släkten flera underafdelningar här begagnats än i de föregående upplagorna.

Ett par andra förändringar, som i denna uppl. vidtagits för att tillmötesgå ref:s mest befogade anmärkning rörande arbetets alltför stora arkantal och derigenom höga pris, äro, dels att Inledningen och åtskilliga noter utesluts och starka indragningar i släktöfversigten m. m. egt rum, hvarjemte Förläggaren använt papper af något olika format, dels att arbetet afskiljes i tvenne delar, af hvilka den förra innefattar blott phanerogamer och ormbunkar, den sednare mossorna. Utom de förändringar, som Professor N. J. Andersson genom sitt referat föranledt, har denne Salix-släktets utmärkte monograph haft godheten meddela utg. ett förslag till anordning af detta ytterligt svåra släktes arter, hvilket förslag hufvudsakligen, jemte Prof. Fries' arbeten, blifvit i närv. upplaga lagdt till grund för en naturligare uppställning, än den i förra uppl. begagnade. Familjen Characeæ har, såsom vida mer gränsande tili Algerna, och då vi nu af Candidaten Nordstedt i Bot. Not. 1863 erhållit en förträfflig framställning af de lathörande Skandinav. arternas anordning, kännetecken och utbredning, här blifvit alldeles utelennad. Åtgärden att öfver hvarje pag. utsätta derå afhandlade klass och familj torde ock vara på sin plats. För öfrigt äro de flesta ändringar och tillägg gjorda i öfverensstämmelse med den plan, som blifvit följd vid de föregående upplagorna.

Likason till dessa hafva äfven till den närvarande en stor mängd värderika meddelanden och uppgifter välvilligt lemnats af många, i de förra uppl. omnämnda, vetenskapens vänner och idkare, och dessutom af följande Herrar: Herr J. A. Braun på Carlsvik, Post-expeditören C. Elgenstjerna vid Finnerödja, Rectorn L. Forelius i Säther, Doctorn Herm. Hofberg i Edsberg, Prov.-Läkaren C. Reuterman i Hofva, hvilka alla utg. härmedelst betyggar sin uppriktiga tacksamhet. Hos ingen står dock utg. i så stor förbindelse som hos vår utmärkte bryolog, Doctor S. O. Lindberg, hvilken med mycken uppoffring af tid haft all möda ospard att tid efter annan meddela utg. alla de för mossornas behandling i Handbokens andra del vigtiga resultaten af sina ihärdiga och med ovanlig framgång krönta forskningar, samt med en mängd goda råd och upplysningar på det verksammaste understödt utg. vid nämnda dels utarbetande.

Örebro i Sept. 1864.

Carl Hartman.

Förkortningar af Författarenamn.

Ach. — E. Acharius.
Adans. — M. Adanson.
Afz. — Afzelius, Ad. och P. C.
Ag. — C. A. Agardh.
Ahlqv. — A. Ahlqvist.
Ahnf. — N. O. Ahnfelt.
Ait. — V. T. Aiton.
All. — C. Allioni.
Ands. — N. J. Andersson.
Andrz. — A. Andrzeiowski.
Ankarcr. — J. Ankarcróna.
Ard. — P. Arduino.
Aresch. — Areschoug, J. E. och F. C.
Arn. — Walker-Arnett.
Arrh. — J. P. Arrhenius.
Aspegr. — G. A. Aspegren.

Bab. — C. Babington.
Backh. — James Backhouse.
Balb. — J. Balt. Balbis.
Bechst. — J. M. Bechstein.
Bell. — L. Bellardi.
Bergstr. — C. E. Bergstrand.
Bert. — Ant. Bertoloni.
Bess. — Bald. Besser.
Beurl. — P. J. Beurling.
Bich. — J. E. Bicheno.
Big. — Jac. Bigelow.
Billb. — J. G. Billberg.
Björnstr. — F. J. Björnström.
Bland. — O. C. Blandow.
Bl. — M. N. Blytt.
Bl. & Fing. — Bluff & Fingerhut.
Bor. — A. Boreau.
Br. — Rob. Brown.
Br. & Sch. — Bruch & Schimper.
Br. eur. — Bryologia europæa.
Br. germ. — Bryologia germanica.
Brid. — S. E. Bridel.
Buxb. — J. C. Buxbaum.
Bönn. — C. M. F. v. Bönninghausen.

Campd. — F. Campdera.
Cass. — H. Cassini.
Cav. — A. J. Cavanilles.

Cederstr. — E. C. J. Cederstråhle.
Cham. — A. v. Chamisso.
Coss. & Germ. — E. Cosson & E. Germain.
Coult. — Th. Coulter.
Curt. — W. Curtis.

DC. — A. P. De Candolle.
Deinb. — Deinböhl.
Desf. — R. L. Desfontaines.
Desv. — Desvaux.
Dew. — C. Dewey.
Dicks. — J. Dickson.
Dill. — J. J. Dillenius.
Drej. — S. T. N. Drejer.
Drum. — J. L. Drummond.
Düb. — M. W. v. Düben.
Dum. — B. C. Dumortier.
Dur. — Durieu.

E.B. — English Botany.
Ehrh. — F. Ehrhart.

Fisch. — F. Fischer.
Fl.D. — Flora Danica.
Fl.N. — Flora Norvegica.
Fl.Wett. — Flora der Wetterau.
Flod. — Floderus, Ali och M.
Flüg. — Flügge.
Fr. — Fries.
Frist. — R. F. Fristedt.
Fröl. — J. A. Frölich.

Gärtn. — J. Gärtner.
Gaud. — J. Gaudin.
Gilib. — J. E. Gilibert.
Gmel. — Gmelin, J. G. och C. C.
Good. — S. Goodenough.
Gren. & Godr. — M. Grenier & M. Godron.
Grv. — R. K. Gréville.
Griseb. — A. Grisebach.
Gunn. — J. E. Gunner.
Günth. — Chr. Günther.

H. och Hedw. — J. Hedwig.
Hall. — A. v. Haller.

Hamm. — O. Hammar.
Haw. — A. H. Haworth.
l'Her. — l'Heritier.
Hn. — Hartman.
H.N. — Herbarium Normale.
Hoffm. — G. F. Hoffman.
Holmgr. — Hj. Holmgren.
Hook. — W. J. Hooker.
Hop. — D. H. Hoppe.
Horn. — J. W. Hornemann.
Hornsch. — F. Hornschuch.
Hüb. — J. W. P. Hübener.
Huds. — W. Hudson.

J. och Juss. — A. L. de Jussieu.
Jacq. — N. J. Jacquin.

Kaulf. — G. F. Kaulfuss.
Kindb. — N. C. Kindberg.
Kil. — Waldstein och Kitaibel.
K. — J. Koch.
Krock. — A. J. Krock.
Kröningssv. — C. G. Kröningssvärd.
Kütz. — Kützing.
Köl. — G. L. Koeler.
Köll. — J. L. Kölle.

L. och Lin. — Carl v. Linné.
L. d. y. — C. Linné d. yngre.
Læst. — Læstadius, L. L. och C. P.
Lam. — J. B. Monet de Lamarck.
Lap. — Ph. Pic. Lapeyrouse.
Led. — C. F. Ledebour.
Lehm. — Lehmann.
Lightf. — J. Lightfoot.
Lilj. — S. Liljebblad.
Lindb. — S. O. Lindberg.
Lindbl. — A. E. Lindblom.
Lindeb. — C. J. Lindeberg.
Lindenb. — J. B. Lindenberg.
Lindgr. — Sv. J. Lindgren.
Lindl. — J. Lindley.
Loes. — J. Loeselius.
Lois. — Loiseleur Deslongchamps.
Lönnr. — K. J. Lönnroth.

Mart. — C. P. Martius.
MB. — F. Marschall a Biberstein.
Med. — F. C. Medicus.
Meism. — C. F. Meisner.
Menz. — A. Menzies.
Mert. — F. C. Mertens.
Mey. — Meyer, C. A. och E. H.
Mich. — J. Micheli.
Mik. — Mikan.
Mill. — Ph. Miller.
MK. — Mertens & Koch.
Montag. — B. Montagne.
Moris. — R. Morison.
Müll. — Müller, C. och O. F.
Murr. — J. A. Murray.
Myr. — C. G. Myrin.

Næg. — Nägeli.
Neck. — N. J. de Necker.
N. v. Es. — C. G. Nees von Esenbeck.
Nestl. — C. G. Nestler.
Not. — J. de Notaris.
Nutt. — Th. Nuttall.
Nyl. — F. Nylander.
Nym. — C. F. Nyman.

Osbeck. — P. Osbeck.

Pall. — P. S. Pallas.
Panz. — G. W. Panzer.
Parl. — Fil. Parlatore.
P.B. — Palisot de Beauvois.
Pers. — C. H. Persoon.
Poir. — J. L. M. Poiret.
Poll. — J. A. Pollick.

Rabenh. — L. Rabenhorst.
Reich. — Reichenbach.
Relh. — R. Relhan.
Ren. — F. Renealm.
Retz. — A. J. Retzius.
Rich. — L. C. Richard.
Rostk. — F. G. Rostkov.
Rottb. — Chr. Fr. Rottböll.
Röhl. — J. C. Röhring.
RS. — Roemer & Schultes.
Roz. — F. Rozier.
Rupr. — F. J. Ruprecht.

Salisb. — R. A. Salisbury.
Schag. — J. A. Schagerström.
Scheuchz. — J. Scheuchzer.
Sch. och Schimp. — W. P. Schimper.
Schk. — Chr. Schkuhr.
Schlecht. — D. v. Schlechtendal.
Schleich. — J. G. Schleicher.
Schmid. — C. C. Schmid.
Schnitzl. — Ad. Schnitzlein.
Schrad. — H. A. Schrader.
Schreb. — J. C. D. v. Schreber.
Schult. — J. A. Schultes.
Schum. — C. F. Schumacher.
Schwægr. — F. Schwægrichen.
Schweig. & Kört. — Schweiger & Körte.
Schwein. — L. D. v. Schweinitz.
Scop. — J. Scopoli.
Seid. — T. Seidel.
Ser. — N. C. Seringer.
Sibth. — J. Sibthorp.
Sill. — O. L. Sillén.
Sjöstr. — M. G. Sjöstrand.
SM. — Sebastiani & Mauri.
Sm. — Smith, Christ. och J. E.
Somst. — S. C. Sommerfelt.
Spreng. — Curt Sprengel.
Sternb. — C. v. Sternberg.
Sutt. — C. Sutton.
Sw. — Ol. Swartz.
Sv.B. — Svensk Botanik.

Ten. — M. Tenore.
Thed. — K. F. Thedenius.
Thuill. — J. L. Thuillier.
Thunb. — C. P. Thunberg.
Tourn. — J. P. de Tournefort.
Tratt. — L. Trattinick.
Trin. — C. B. Trinius.
Turn. — Daws Turner.
Turr. — A. Turra.

Ust. — P. Usteri.

Wahlb. — P. F. Wahlberg.
Vaill. — Seb. Vaillant.
Waldst. — se Kit.
Wallm. — J. H. Wallman.
Wallr. — F. G. Wallroth.
Web. — G. H. Weber.
Weig. — C. E. Weigel.
Weih. — A. Weihe.
Wendl. — J. C. Wendland.

Vent. — Etienne P. Ventenat.
Wess. — C. J. Wessén.
Vesterl. — C. A. Vesterlund.
Wg. — G. Wahlenberg.
Wib. — Chr. Wibel.
Wich. — M. Wichura.
Wikstr. — J. E. Wikstr.
Vill. — D. Villars.
Willd. — C. L. Willdenow.
Wils. — W. Wilson.
Wimm. — Fr. Wimmer.
With. — W. Withering.
Viv. — D. Viviani.
Wm. — se Wikstr.
WM. — Weber & Mohr.
Wulf. — Xav. v. Wulfen.

Zett. — Zetterstedt, J. W. och J. E.

Ångstr. — Joh. Ångström.

Öfriga förkortningar och tecken*).

a. — allmän.
 afd. — afdelning.
 auth. — autentika exemplar.

b. blr — blå blommor.
 Back. — Backar.
 Bergsr. — Bergsrötter.
 Betesm. — Betesmarker.
 bl. — blad.
 blomk. — blomkorg.
 blr. — blommor.
 Blek. — Blekinge.
 Boh. — Bohuslän.
 br. blr — bruna blommor.

Dal. — Dalarne.
 Dik. — Diken.

enl. — enligt.
 ex. — exemplar.

f. — figur. Då Herbarium normale (H. N.)
 åberopas: fascikeln.
 Fig. — Figur.
 Finnm. — Finnmarken.
 Fjv. eller Fjellv. — Fjellväxt.
 Fukt. — Fuktiga ställen.
 följ. — följande.
 föreg. — föregående. } (Art eller slägte.)
 förf. — författaren.

g. blr — gula blommor.
 Gestr. — Gestrikland.
 g-g. — Gästgifvaregård.
 Gottl. — Gottland.
 gr. blr. — gröna blommor.
 Gård. — Gårdar och Byar.

h. — häfte.
 Hafsstr. — Hafsstränder.
 Hall. — Halland.
 Hed. — Hedar.
 Helsl. — Helsingland.
 Herb. — Herbarium.
 hv. blr. — hvita blommor.

Jtl. eller Jämtl. — Jämtland.

Ka. — Kyrka.
 Källdr. — Källdrag.

Lerj. — Lerjord.
 lin. — linier (längdmått).
 Lpl. — Lappland.
 Lpm. — Lappmark.
 Lul. — Luleå.

Medelp. — Medelpad.
 mell. — mellan, mellersta.
 meränd. — merändels.

*) De förkortningar, som icke här upptagas, upplysas lätt af texten och sammanhanget.

- N. — Norge.
 n. — nästan.
 N. F. — Naturliga familjen.
 Ner. — Nerike.
 Nordl. — Norska Nordlanden.
 Norrl. — Sv. Norrland.
- odl. — odlad.
 omkr. — omkring.
 omv. — omvänt.
- qu. — quarter (längdmått).
- r. — rar.
 r. blr — röda blommor.
 Romsd. — Romsdalen.
 Rosl. — Roslagen.
 rödl. — rödletta nära hvita blommor.
- Sk. — Skåne.
 Skand. — Skandinavien.
 Smål. — Småland.
 Sn. — Socken.
 st. — ställen.
 st. bland Norska växtställen — stift; t. ex. Bergens stift.
 storl. — storlek.
 stränd. — stränder.
 Stånd. — Ståndare.
 Sv. — Svensk; Sverige.
 Södm. — Södermanland.
- t. — (efter Fig.) tabell.
 t. — tum.
 Tellem. — Tellemarken.
 Trondhj. — Trondhjem.
- * — i marginalen, framför artnamnet, att arten är funnen endast i Norge.
 † — i marginalen, att växten ej är egentl. Skandinavisk, utan i nyare tider förvildad.
 ‡ — i marg., att arten i nyare tider icke blifvit återfunnen.
 1, 2, 3 etc. efter varaktighetstecknet utmärker de månader, i hvilka växterna blomma; hos Kryptogamerna, när frukten mognar.
 — (minus) — i diagnosen betecknar, att delens form varierar mellan de båda utmärkta extremerna; t. ex. eggrundt—afslånga: att delen stundom är eggrund, stund. afslång eller närmande sig den ena eller andra formen.
 — vid växtställen, att örten blifvit funnen i och mellan de uppgifna orterna, hvarvid des-sas ordning tillkännager den förmodade riktningen af växtens utbredning *). — Der detta tecken saknas, äro blott strödda ställen, der den träffas, bekanta.
- Uppl. — Uppland.
 Utl. — Utländsk.
- v. — vestra.
 vanl. — vanligtvis.
 Var. — Variation ell. Varierar.
 Vatt. — Vatten.
 VB. — Vesterbotten (landskapet, icke länet).
 Vestml. — Vestmanland.
 VG. — Västergötland.
 viol. blr. — violetta blommor.
 Våt. — Våta ställen.
 Väg. — vid vägar.
 Värml. — Värmland.
- Åkerr. — Åkerrenar.
 Åkr. — Åkrar.
 Ångml. — Ångermanland.
- Äng. — Ängar.
- ö. — östra.
 öfr. — öfriga, öftrigt.
 ÖG. — Östergötland.
 Öl. — Öland.
- ⊙ — enårig rot.
 ∪ — tvåårig rot.
 24 — flerårig rot.
 h — träd eller buske.
 h 24 — småbuske, ell. buskväxt närmande sig till ört.
 ♂ — hanblomma eller hanväxt.
 ♀ — honblomma eller honväxt.
 0 (noll) — utmärker, att delen saknas.

*) T. ex. *TILIA parvifolia* Ehrh. (Sk.—Ångml. Dal. etc.) d. v. s. Linden, såsom ett sydligt träd, upphör vid östra kusten i Ångermanland, inuti landet i Dalarne, att växa vild.

— *FAGUS sylvatica* L. (Sk. — ÖG. VG. Boh.) Boken sprider sig från Skåne, på östra sidan till ÖG., på västra sidan till Bohus; längre nordligt saknas den.

— *CAREX globularis* L. (Lpl. — Gestr. Vestml. Nerike. Värml. Smål.) Från sitt nordliga stamhåll sprider sig denna starr icke längre ned än till nämnda provinser.

KLASSER, ORDNINGAR OCH SLÄGTEN

ENLIGT DET LINNEISKA SEXUALSYSTEMET.

---

1 KLASSEN.

MONANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

- 1 **SALICORNIA.** Blommor 3 och 3, hvarje af ett grönt, köttigt hyllefjäll, tillsammans bildande en trind blomkolf. Ståndare 1—2. Stift 2—3klufvet. Frukt: fröblåsa. *Köttig, ledad, bladlös hafsstrandväxt.* — Pag. 173.
- 2 **HIPPURIS.** Blomhülle bildande en omärklig kant på fruktämnets topp. Ståndare fäst på fruktämnets. Stift enkelt. Frukt: enfröig nöt. *Vattenväxt med kransvisa blad.* — Pag. 132.
- 3 **ZOSTERA.** Ståndare och pistiller fästa skiftevis bredvid hvarandra på en fri, platt och jemnbred blomkolf, inom ett slidlikt hölster, bildadt af 2 klaffar längs öfra bladytan. Frukt nötlik. *Gräslika hafsväxter.* — Pag. 216.
(*Alchemilla Aphanes* 4, 1.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

(*Blitum virgat.* och *capit.* 5, 2. *Callitriche* 21, 1.)

---

2 KLASSEN.

DIANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.*)

† Blomhülle enkelt, inom en öppning i den bladlika stammens ell. grenens kant.

- 4 LEMNA. Hülle enbladigt. Fröhus enrummigt, fåfröigt. *Små rundade ell. lancettlika, platta och bladlika, vanl. flytande växter med trådlika rötter hängande i vattnet.* — Pag. 211.

†† Hülle dubbelt, af foder och krona. Fruktämne 1.

- 5 SYRINGA. Blomfoder otydligt, 4tandadt. Krona trattlik, likformigt 4klufven. Ståndknappar inneslutna i kronpipen. Fr. 2rummigt, 2fröigt fröhus. *Buske med motsatta bl.* — Pag. 47.
- 6 LIGUSTRUM. Foder och krona som föreg. Knappar utskjutande. Frukt: 2rummigt, fåfröigt bär. *Buske som föreg.* — Pag. 47.
- 7 VERONICA. Foder 4deldt. Krona hjul- ell. något trattformig, med 4, olikformiga flikar. Fr. 2rummigt fröhus. *Örter med mest motsatta blad.* — Pag. 53.
- 8 PINGUICULA. Foder 2deldt, med inskurna flikar; krona gapande läppformig, med sporre. Stift omärkligt. Fröh. enrummigt, öppnande sig i toppen. *Blad endast vid roten och ensamma skäftade blr.* — Pag. 60.
- 9 UTRICULARIA. Fod. 2deldt, med hela flikar. Krona maskerad, nedre läppen huflik, med sporre. Stift utdraget. Fröh. enrummigt, omkringskuret. *Vallenväxter med findeldda blad.* — Pag. 59.
- 10 CIRCÆA. Fod. och krona 2bladiga. Fr. 2rummigt fröhus. *Lundväxter med motsatta blad, blr i klasar.* — Pag. 131.
- ††† Hülle dubbelt. Fruktämnen, slutl. smånötter, 4.
- 11 LYCOPUS. Foder 5flikigt. Krona trattlik, 4klufven, med en större, urnupen flik. *Strandväxt med motsatta blad.* — Pag. 40.
- 12 SALVIA. Fod. 2läppigt. Krona 2läppig; öfra läppen hvalflik, hoptryckt. *Blad motsatta, blr kransvisa i toppen.* — Pag. 40.

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

(*Coleanthus* och *Anthoxanthum* 3, 2.)

*) Till andra klasser hörande växter med 2 ståndare äro: *Salicornia* 1, 1; *Cladium* och *Rhynchospora* alba 3, 1; *Senebiera didyma* och *Lepidium rud.* 15, 1; *Cypripedium* 20, 2; *Frazinus* 23, 2.

3 KLASSEN.

TRIANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Örter.

- 13 VALERIANA. Blomfoder bildande ett ringformigt bräm på fruktämnets topp. Blomkrona trattlik, 5klufven. Fr. ett fröhus, beklädt med det slutl. i fjunlika strålar klufna blomfodret. *Växter med motsatta, mest parbladigt delade blad.* — Pag. 29.
- 14 VALERIANELLA. Foder med intet eller tandlikt bräm. Krona som föreg. Frukt: nötlilik, utan fjun. *Blad motsatta hela.* — Pag. 29.
- 15 IRIS. Blomkalk enkel kronlik 6deld, med kort pip; de yttreflikarne stora, tillbakaböjda; de inre uppräta. Märken kronbladslika. Fröhus 3rummigt. *Växter med svärdlika omslidande blad, stora liljelika blr.* — Pag. 195.
- 16 CROCUS. Kalk enkel kronlik, med mycket lång pip och likformigt 6deldt bräm. Märken uppåt vidgade tandade eller flikiga. Fröh. 3rumm. *Lökväxter.* — Pag. 195. (*Montia* och *Koenigia* 3, 3. *Asperula tinct. Galium trifid.* o. *Alchem. Aphanes* 4, 1. *Empetrum* 22, 3.)

†† Halfgräs med ax ell. småax af tegellagda skärmfjäll.

* Småax plattade, af 2radigt tegellagda skärmfjäll.

- 17 CYPERUS. Ax fjäll talrika (16—24), i 2 tydligt skiljda rader, de 2—3 nedersta tomma. — Pag. 219.
- 18 SCHOENUS. Ax fjäll färre [8—10], de motsittande omslutande hvarandra med kanten, de 3—6 nedre tomma. — Pag. 219.
- ** Ax eller småax trinda af rundtom tegel-lagda fjäll.
- 19 ERIOPHORUM. Ax fjäll likformiga. Kalkborst vid hvarje nöt talrika, slutligen utväxande till mycket långa, ulllika hår. *Axen snart hvita af de ofta tumslånga håren.* — Pag. 222.
- 20 TRICHOPHORUM. Det nedersta axfjället förlängdt med en grof och trubbig udd af småaxets längd. Kalkborst 4—6 vid hvarje nöt, släta, längre än nöten ell. axet. *Strån tätt tufvade, nedtill fjälliga, öfversta fjället med ett syl-liket bladämne.* — Pag. 221.
- 21 CLADIUM. De nedre 3—4 axfjällen tomma. Kalkborst 0. Ståndare 2. Nöten inom ett yttre, bräckligt skal. *Blad taggsågade.* — Pag. 219.
- 22 RHYNCHOSPORA. Ax fjäll som föreg. Nöt omgifven af korta, sträfvä borst och med bihang på toppen af stiftets quarsittande bas. *Spensligt bladigt strå.* — Pag. 219.
- 23 HELEOCHARIS. Könlösa ax fjäll 0, ell. 1—2. Nöt och borst som föreg. *Strån bladlösa med ett ensamt ax i toppen.* — Pag. 221.

- 24 SCIRPUS. Ax-fjäll som föreg. Nöt utan bihang. Borst 0, eller korta och sträfvä. *Strå dels bladlöst och en-axigt, dels bladigt och fleraxigt.* — Pag. 219.
(*Juncus conglom., effusus och supinus* 6, 1.)

††† Gräs med blr utan skärmfjäll.

- 25 NARDUS. Blomning: smalt, ensidigt ax. Småax af 2 blomfjäll. *Gräs med borstlika blad och bladlöst strå från rotstocken.* — Pag. 264.

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2. (Gräs.)

† Småax i vippa eller grenigt ax, enblommiga.

* Småax utan skärmfjäll.

- 26 COLEANTHUS. Blomfjäll 2, det yttre med borst i spetsen, det inre 2köladt och urnupet mellan de 2 utlöpande sträfvä nerverna. Ståndare 2. Hinnfrukt fri, längre än blomfjällen. — Pag. 261.

** Småax med 2 skärmfjäll och tätt gytttrade i ett sammansatt cylindriskt ax.

- 27 PHLEUM. Skärmfjäll fria, liklånga, båda med borstlikt utdragen ryggnerf; blomfjäll 2, utan borst. *Något styfva gräs med ett enda ax.* — Pag. 263.

- 28 ALOPECURUS. Skärmfjäll nedtill hopväxta, utan borst; blomfjäll ett endr, försedt med ryggborst. *Mjukare gräs än föreg.* — Pag. 262.
(*Psamma* i följ. afd.)

*** Småax i vippa; skärmfjäll n. lika långa.

- 29 BALDINGERA. Skärmfjäll med hvass rygg; blomfjäll utan borst, med små pensellika bifjäll [felslagna blr] vid basen *Strandgräs med tätblommig vippa.* — Pag. 263.

- 30 MILIUM. Skärmfjäll med rundad rygg; det yttre blomfjället convext uppblåst, af fast [icke hinnaktigt] beskaffenhet, utan borst. *Lundgräs med gles vippa.* — Pag. 261.

- 31 PSAMMA. Skärm- och blomfjäll fasta, de sednare omgifna af hår vid basen, samt det yttre med en omärklig styf borst i spetsen. *Sandgräs med ax- eller lancettlik tät vippa.* — Pag. 256.

- 32 CALAMAGROSTIS. Blomfjäll hinnaktiga med hår omkring basen, det yttre med hårfin borst. *Blomn. mer och mindre utbredd vippa.* — Pag. 257.

- 33 MÜHLENBERGIA. Skärm- och blomfjäll örtartade [gröna], med hvass rygg; de förra något längre; yttre blomfjället med kort, rak borst; hår 0. *Stort och bredbladigt lundgräs med gröna småax.* — Pag. 260.

- 34 AGROSTIS. Skärmfjäll köladt rännformiga; blomfjäll 1, eller 2, olikstora, hinnaktiga [n. hvita]; hår 0. *Småax, än med, än utan borst.* — Pag. 260.

**** Skärmfjäll betydligt oliklånga.

- 35 APERA. Blomfjäll örtartade [gröna], det yttre med lång hårlik borst tätt under spetsen. *Skärm- och blomfjäll af lika beskaffenhet.* — Pag. 259.

- 36 STIPA. Skärmfjäll horstuddiga; yttre blomfjället slutt. styft, med styf, ledad och vriden bort. *Borsten n. quarterslång.* — Pag. 261.
(*Anthoxanthum, Catabrosa, Colpodium.*)

†† Småax i öppen eller axlik vippa, flerbblommiga.

* Småax med antingen könlösa, eller enkönade blr jemte de 2könade.

- 37 PHRAGMITES. Småax mångblommiga. Skärmfjäll mycket olikstora, långt åtskiljda. De öfre blrna omgifna af hår, den nedersta tom ell. med blott ståndare, hårlös. *Mysket högt och bredbladigt vattengräs med brun vippa.* — Pag. 256.

- 38 ANTHOXANTHUM. Småax 3blommiga, med ena skärmfjället dubbelt längre. Mellersta blomman liten 2könad, utan borst; sidoblorna af ett fjäll, könlösa, borstbärande. *Vippan smal, n. axlik.* — Pag. 264.

- 39 SETARIA. Småax 2blommiga, omgifna af hårlika svepeborst och förenade i en tät

trind axlik vippa. Skärmfj. oliklånga. Nedra blomman könlös. af hinnaktiga fjäll; den öfra af 2 läderaktiga fjäll, 2könad. — Pag. 262.

40 **PANICUM.** Småax 2blommiga, utan svepeborst, bildande flera smala ax förenade i vippa. Skärmfjäll 2, olikstora, det inre af småaxets längd, 5nervigt med en kort borst ell. udd; yttre blomfj. nervigt, med krökt borst; för öfr. som föreg. — Pag. 261.

41 **DIGITARIA.** Småax 2blommiga, utan svepeborst, bildande smala ensidiga ax, samlade n. i flock ell. qvast. Skärmfj. olikstora, det yttre litet ell. felsläende, det inre kortare än småaxet, 3nervigt, borstlöst; alla blomfj. borstlösa; för öfr. som föreg. — Pag. 261.

42 **MELICA.** Skärmfj. n. liklånga, 1—2blommiga, med ett klubblikt ämne, i förra fallet till en andra — i sednare till en 3:dje blomma. Blomfj. utan borst. — Pag. 256.

43 **HOLCUS.** Skärmfj. n. liklånga, 2blomm. Den öfra blomman med endast ståndare, och yttre fjället borstbärande; den nedra 2könad, utan borst. *Mjuka gräs.* — Pag. 256.

44 **HIEROCHLOA.** Skärmfj. liklånga, 3blomm.; den öfversta blomman 2könad, de 2 öfriga hanbl. *Skärm- och blomfjäll hinnspsade.* — Pag. 263.
(*Avena elatior*, *Molinia*.)

** Alla blr 2könade med tydlig borst [undant. *Avena elat.*, som vanl. har en hanblomma; ett par *Festucæ* med otydl. borst].

a — Skärmfj. af nedersta blommans längd ell. längre.

45 **AVENA.** Skärmfj. trindryggade. Yttre blomfjället mer än 5nervigt, i spetsen 2klufvet [undant. *A. elatior*], med krökt ryggborst. *Vippan utbredd, stund. smal ell. axlik.* — Pag. 253.

46 **TRisetum.** Skärmfj. kölade. Yttre blomfj. högst 5nervigt, i spetsen 2klufvet, med ryggborst vid ell. ofvan midten. — Pag. 254.

47 **AIROPSIS.** Skärmfj. trindryggade. Yttre blomfj. som föreg., med ryggborst nedom midten. *Småax knappt linjelånga.* — Pag. 254.

48 **CORYNEPHORUS.** Skärmfjäll n. liklånga, 2blommiga, längre än blrna; yttre blomfj. med en på midten liksom skarfvad, mot spetsen tjockare, trubbig ryggborst. *Tufvadt sandgräs med vid basen håriga blr.* — Pag. 255.

49 **VAHLODEA.** Skärmfj. som föreg. Yttre blomfjället styft broskartadt, med odelt spets och grof finspsad ryggborst. Blrna vid basen omgifna af hår. *Plattbladigt fjellgräs med slak, brun vippa.* — Pag. 256.

50 **AIRA.** Skärmfj. n. liklånga, 2—3blomm. Blomfj. tunna hinnaktiga, det yttre med hel ell. fintandad spets, hårfin ryggborst. *Mest smalbladiga gräs.* — Pag. 255.

b — Skärmfj. alltid kortare än den närmaste blomman.

51 **DACTYLIS.** Skärmfj. 3—7blommiga olikformiga; yttre blomfj. hvassköladt, med kort borst i spetsen, inre fjället 2uddigt. — Pag. 245.

52 **SCHEDONORUS.** Yttre skärmfj. en-nervigt, kortare än det inre flernerviga; båda, jemte det borstspetsiga yttre blomfjället, hvassryggade. [Blr 5—12.] *Vanligen med lutande eller slak vippa.* — Pag. 247.

53 **FESTUCA.** Skärmfj. som föreg. Yttre blomfj. trindryggadt, med borst i spetsen [sällan utan]; det inre 2likigt. [Blr 3—15.] *Vanl. med upprätt vippa.* — Pag. 245.

54 **BROMUS.** Skärmfj. 3—mågnerviga; yttre blomfj. trindryggadt med borst nedom spetsen. [Blr 5—15.] *Småax temmel. stora.* — Pag. 247.

(*Triodia*, *Koeleria* i nästa afd.)

*** Alla blr 2könade med ingen ell. omärklig borst.

a — Skärmfj. längre än de nedre blrna i småaxet.

55 **TRIODIA.** Skärmfjäll af småaxets längd; yttre blomfjället trindryggadt, urnupet, med en trubbig tand i urskärningen, samt med 2 hårpenslar vid basen. *Nedliggande med smal klase af 5—8 korta och tjocka småax.* — Pag. 253.

- 56 FLUMINIA. Skärmfj. olikstora, något kortare än småaxet; yttre blomfj. i spetsen sargtandadt, med 2 hårpenslar vid basen. *Stort, rör-liktt vattengräs.* — Pag. 253.
- 57 KOELERIA. Skärm- och blomfj. lancettlika, kölade, hela; yttre blomfj. utan märklig borst; det inre 2flikigt, med 2, sträflva nerver. [Blr 2—4.] *Sandgräs, med smal, före och efter blomn. sammandragen axlik vippra.* — Pag. 253.

b — Skärmfj. kortare än de nedre blrna.

- 58 BRIZA. Skärmfj. concava, bredare mot den rundade spetsen, mångblommiga; de yttre blomfj. djupt concava, vid basen hjertlika. *Småax glesa, hängande, n. hjertlika.* — Pag. 248.
- 59 MOLINIA. Skärmfj. oliklånga spetsiga hela, med vanl. 3 kägel-lika åtskiljda blr, den öfversta meränd. smalare, könlös och lätt afallande; yttre blomfj. trindryggadt, otydligt 3nervigt, med trubbad, icke hinnaktig spets. — Pag. 252.
- 60 COLPODIUM. Skärmfj. som föreg. med 1—2, något skiljda aflånga blr; yttre blomfj. trindryggadt, otydl. 3nervigt, med trubbig hinnaktig spets. *Styft, bredbladigt fjellgräs, med smal, vanl. brun vippra.* — Pag. 252.
- 61 CATABROSA. Skärmfj. oliklånga, med trubbad eller sargad spets; blr 1—2 [säll. 3] åtskiljda, aflånga; yttre blomfj. trindryggadt, 3nervigt, med sargad ell. snedt afskuren hinnaktig spets. *Mjuka, rent gröna, i förh. till storleken bredbladiga gräs.* — Pag. 252.
- 62 GLYCERIA. Skärmfj. som föreg.; blr 2—13, åtskiljda, aflånga, alla fruktsamma; yttre blomfj. trindryggadt, 5—mågnervigt, för öfr. som föreg. *Vatten- och strandgräs med vippra af glesblommiga småax.* — Pag. 251.
- 63 POA. Skärmfj. n. liklånga [undant. *P. annua*], kölade spetsiga, med 2—många tättsittande eggunda blr; yttre blomfj. köladt, spetsigt. — Pag. 248.
(*Schedonorus, Festuca, Bromus secal.*)

+++ Småax med svepe, gyttrade i ax.

- 64 SESLERIA. Småax i rundt ell. ovalt ax, med svepe af tomma odeldta fjäll vid basen. Skärmfj. sylspetsade, 2—3blommiga; yttre blomfj. i spetsen försedt med flera korta borst, af hvilka ryggnervens är störst. — Pag. 262.
- 65 CYNOSURUS. Ax ensidigt, af småax parvis förenade inom ett pardeldt svepe. Skärmfj. sylspetsade, 2—5blomm. Yttre blomfj. sylspetsadt. — Pag. 245.
(*Setaria.*)

++++ Ledadt ax; småax utan svepe.

- 66 LOLIUM. Ax platt, 2sidigt; af 3—mångblomm. småax, vändande kanten [ej sidan] till det gemensamma fästet. Skärmfjäll ett enda, vid småaxets yttre kant. — Pag. 244.
- 67 LEPTURUS. Ax smalt, n. syl-liktt, med ensamma enblommiga småax, insänkta i hålor på axfästet. Skärmfj. 2, sittande i bredd och betäckande den borstlösa blomman. — Pag. 244.
- 68 HORDEUM. Småax enblommiga, 3 tillsamman i hvarje ax-led; det mellersta 2könadtt, de 2 på sidorna vanl. hanblr. Skärmfj. 2, långspetsade; yttre blomfj. långt borstspetsadt. — Pag. 244.
- 69 ELYMUS. Småax 2blomm., ell. enblommiga med ett qvarsittande skaft till andra blomman; 2—4 i hvarje ax-led. Skärmfj. 2, spetsade eller borstbärande, sittande båda på yttre sidan af småaxen. — Pag. 243.
- 70 BRACHYPODIUM. Småax mångblomm., ett i hvarje ax-led, med kort skaft. Skärmfj. 2, olikstora; yttre blomfj. borstspetsadt. *Spensliga gräs med smalt glest ax.* — Pag. 245.
- 71 TRITICUM. Småax som föreg., utan skaft. Skärmfj. 2, olikstora, likformiga med yttre blomfjället [näml. i toppen kort borstbärande eller ej, efter som detta har borst eller icke]. *Tenligen höga gräs med mer och mindre glest, 2sidigt ax af plattade småax.* — Pag. 242.

(*Alchemilla Aphanes* 4, 1. *Chenopod. polysperm.* 5, 2.)

3 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

- 72 **KOENIGIA.** Blomhülle enkelt kronlikt, djupt 3delt. Frukt: en af hyllet innesluten nöt. — Pag. 166.
- 73 **MONTIA.** Blomfoder 2bladigt. Kronsambladig trattlik, på en sida delad till basen; brämet 5flikigt. Fröhus 3skaligt, 3fröigt. — Pag. 160.
- 74 **HOLOSTEUM.** Foder 5delt. Kronbl. 5, tandade. Stånd. 3—5. Fröh. i toppen 6standadt, mångfröigt. *Blåaktig växt med motsatta blad.* — Pag. 117.
(*Elatine* 8, 4. *Stellaria media* 10, 3.)
-

4 KLASSEN.

TETRANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Blomkorg af talrika små blr gytttrade på ett gemensamt fäste inom en flerbladig holk.

75 GLOBULARIA. Holkfjäll tegel-lagda. Blomfoder bägarlikt, inneslutande nöten. Blomkrona 2läppig flerklufven. Fäste fjälligt. *Blad hela skiftevisa*. — Pag. 63.

76 TRICHERA. Holkfj. i en n. dubbel krans. Krona 4klufven. Skalfr. omkring toppen omärkligt hinnkantade samt derinom med en i borstlika strålar klufven frökrona. Fäste convext hårigt. *Stjelklblad motsatta; blomk. plattad*. — Pag. 28.

77 SUCCISA. Holk tegel-lagd. Krona 4klufven. Skalfr. med 5flikig toppkant, 5strålig frökrona. Fäste kägel-likt, fjälligt. *Bladen motsatta hela, blomk. klotrund*. — Pag. 28.

78 SCABIOSA. Holk n. enkel. Krona 5klufven. Skalfr. med odeld hinnkant omkring toppen, frökrona 5strålig. Fäste kägel-likt, beklädt med borst. — Pag. 28.

79 DIPSACUS. Holk tegel-lagd. Krona 4klufven. Skalfr. 4hörniga, med omärkl. hinnkant på toppen samt en hinnaktig, affallande frökrona. Fäste kägel-likt, betäckt med smala styfva stickande fjäll. *Blomkorg vid mognaden taggig*. — Pag. 28.

†† Blr utan holk; fruktämne inom det sambladiga, mer och mindre djupt flikade blomhyllat.

80 SANGUISORBA. Blr i rundadt ax. Blomhyllat enkelt, färgadt med 4delt bräm, pipen slutl. tillhårdnande och inneslutande en karpell. *Ört med skiftevisa parbladiga blad*. — Pag. 137.

81 ALCHEMILLA. Hyllat enkelt foderlikt 8klufvet, hyarannan flik mindre, stund. omärkl. Stift utgående n. från fruktämnets bas. Frukt: 1—2 karpeller. *Örter med rundade flikiga ell. delade blad, små gytttrade blr*. — Pag. 137.

82 MAJANTHEMUM. Kalk kronlik hjulformig 4delt, med tillbakaböjda flikar. Frukt 2rummigt bär. *Enkel ört med hjertlika blad*. — Pag. 202.

83 PLANTAGO. Blr i ax. Foder 4delt. Blomkrona trattlik 4klufven, mycket kortare än de långa ståndarne. Frukt: omkringskuret fröhus. *Örter med enkla blad, [hos oss] endast vid roten*. — Pag. 64.

84 CENTUNCULUS. Foder 4—5klufvet. Krona klocklik 4—5 klufven. Ståndarsträngar inneslutna. Frukt som föreg. *Mycket liten ört, med enkla blad*. — Pag. 62.
(*Thesium* och *Gentianæ* 5, 1. *Ulmus* 5, 2. *Mentha* 14, 1. *Limosella* 14, 2. *Litorea* 21, 4.)

+++ Blomkrona sambladig 4-säll. 3klufven ell. delad, fäst ofvan på fruktämnet. *Örter med 4—10 blad i krans.*

85 **SHERARDIA.** Blomkrona trattlik, med tydlig pip, 4delt bräm. Frukt: 2 sammanhängande småfrukter, hvarje med 3tandad topp. *Blr utan skaft, inom samväxta svepeblad.* — Pag. 30.

86 **ASPERULA.** Krona som föreg. 3—4flikig. Småfr. som föreg. med otandad topp. *Blr kort skaftade, utan svepe.* — Pag. 30.

87 **GALIUM.** Krona hjulformig, utan märklig pip, 3—4klufven ell. delad. Småfr. som föreg. — Pag. 30.

++++ Blomkrona fribladig.

88 **CORNUS.** Blomfoder 4tandadt, ofvan på fruktämnet. Pist:s märke jemntjockt med stiftet, trubbigt. Stenfrukten 2rummig. *Blad motsatta hela.* — Pag. 66.

89 **TRAPA.** Foder 4delt, omkring fruktämnet. Krona 4bladig. Märke knopplikt. Frukt enrummig, 2—4tornig nöt. *Vattenväxt med hela flytande, findeldda nedsänkta blad.* — Pag. 131.

(*Rhæmnus* och *Evonymus* 5, 1. *Senebiera didyma* och *Draba muralis* 15, 1. *Cardamine hirsuta* 15, 2.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

(*Alchemilla Aphanes* och *Galium* 4, 1. *Gentiana* 5, 1. *Ulmus* och *Cuscuta* 5, 2. *Chrysosplen. tetrandr.* 8, 2.)

3 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3 eller flera.

90 **ILEX.** Blomfoder 4tandadt. Krona hjulformig, 4delt. Pist. med 3—4 märken utan stift. Bärlik stenfrukt med 3—4 nötlika frön. *Buske ell. litet träd med läderaktiga i kanten torntagiga blad.* — Pag. 66.

91 **RADIOLA.** Foder n. 4delt, hvarje del 2—3flikig. Krona 4bladig. Fruktämne ensamt, med 4 stift, slutl. 8rummigt fröhus. *Mycket liten klynnedelt ört.* — Pag. 106.

92 **BULLIARDA.** Fod. 4klufvet. Krona 4bladig. Fruktämnen 4, utan stift, slutligen lika många, flerfröiga småfrukter. *Liten strandört med motsatta blad.* — Pag. 128.

93 **POTAMOGETON.** Blomhülle enkelt foderligt 4bladigt. Fruktämnen 4, utan stift, slutl. 4 med en läderaktig hud beklädda nötter. *Vattenväxter med enkla blad.* — Pag. 212.

94 **RUPPIA.** Blomhülle 0. Ståndarknappar utan strängar, 2 och 2 fästa på ett litet fjäll omkring axfästet. Pist. 3—7, slutl. lika många vanl. långt skaftade nötter. *Saltsjöväxter med trådmala blad.* — Pag. 215.

(*Cerastium tetrandr.* och *semidecand. Saginæ* 10, 5.)

5 KLASSEN.

PENTANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Blomhulle enkelt.

95 GLAUX. Blomhulle klocklikt 5klufvet färgadt. Fröhus inom hyllet. enrummigt, 5väggigt. *Liten strandört med motsatta hela blad.* — Pag. 62.

96 THESIIUM. Hulle trattlikt 4—5klufvet. Märke klotrundt. Frukt ett enda frö inom hyllets tillhårdnade, nötlika bas. *Ört med skiftevisa smala blad.* — *Den Svenska arten med 4klufvet hulle och 4 ståndare.* — Pag. 167.
(Ulmus 5, 2.)

†† Hulle dubbelt, af foder och sambladig krona.

* Frukttämnén, sedan smånötter, 4 i kronans botten. *Örter med strödda hela blad.*

97 ECHIUM. Blomkrona med kort pip, olikformigt 5klufvet bräm. Smånötter benhårda. *Blr i sammansatt ax.* — Pag. 38.

98 LITHOSPERMUM. Blomfoder n. 5deldt. Krona trattlik, med bart svalg. Smånött. benhårda. *Något sträfvä växter med lancettlika blad.* — Pag. 98.

99 STENHAMMARIA. Foder och krona som föreg. Smånött. med tunnt hinnaktigt skal. *Glatt strandväxt med breda blad.* — Pag. 38.

100 PULMONARIA. Foder n. cylindriskt. 5kantigt, 5flikigt. Krona som föreg., med concavt bräm. Smånött. glatta. *Något sträfhåriga lundväxter.* — Pag. 38.

101 SYMPHYTUM. Foder 5deldt. Kronan bägerlik; svalget slutet af långa fjäll. Smånött. glatta. *Sträfvä bredbladiga växter.* — Pag. 36.

102 CYNOGLOSSUM. Foder n. likformigt 5klufvet. Krona trattlik; svalget slutet af hvalfnika knölar. Smånött. nedplattade, öfverallt taggiga. *Upptill gråaktigt sammetshårig ört.* — Pag. 38.

103 ECHINOSPERMUM. Foder och krona som föreg.; pipen n. tillsluten med fjäll. Smånött. 3kantiga, i kanterna taggiga. *Något styfva och sträfhåriga växter.* — Pag. 38.

104 MYOSOTIS. Foder och krona som föreg. Smånött. plattade och glatta, fästa med basen vid den nedplattade stiftfoten. — Pag. 37.

105 ANCHUSA. Foder som föreg. Krona trattlik, med concavt bräm och rak pip; svalg. tillslutet med hvalfnika knölar. Smånött. kantiga glatta, fästa genom ett hål vid basen. *Något stor och sträf ört.* — Pag. 36.

106 LYCOPSIS. Kronpipen krökt; för öfr. som föreg. *Mycket sträfhårig åkerväxt.* — Pag. 36.

- 107 **ASPERUGO.** Foder slutl. olikformigt klufvet och platt hoptryckt omkring de glatta smånötterna. *Slak snärjande ört, med fruktsodren plattade likt en gåsfot.* — Pag. 39.

** Fruktämne ett enda, inom kronan, enrummigt.

a — Pistillens märke enkelt. Fröhus med fritt fröfäste.

- 108 **ANAGALLIS.** Blomkrona platt, hjulformigt 5deld. Märke klotrundt. Fröhus kring-skuret. *Grenig ört med hela blad.* — Pag. 61.
- 109 **LYSIMACHIA.** Krona klock- ell. hjulformig, djupt 5klufven. Ståndarsträngar vid basen samväxta. Märke föga vidgadt, tvärhugget. Fröh. 5- ell. 10väggigt. *Örter med motsatta eller kransvisa blad.* — Pag. 61.
- 110 **NAUMBURGIA.** Foder och krona meränd. djupt 6deldta, bägarlika. Stånd. vanl. 6, fria, fästa på kronans bas. Märke och fröhus som föreg. *Vattenväxt med motsatta blad.* — Pag. 61.
- 111 **HOTTONIA.** Foder 5deldt. Krona fatlik, med 5deldt bräm. Stånd. fästa i svalget. Märke klotrundt. Fröh. affallande öppnadt. *Vattenväxt med kammslikade blad.* — Pag. 63.
- 112 **ANDROSACE.** Fod. 5standadt. Krona trattlik, med n. eggformig, upptill samman-dragen pip, inneslutande ståndarne. Märke som föreg. Fröh. 5väggigt. *Ört med stängel och blr i flock.* — Pag. 63.
- 113 **PRIMULA.** Fod. som föreg. Kr. tratt- eller fatlik, med smal, öppen pip, inneslut. ståndarne. Märke som föreg. Fröh. 5- ell. 10väggigt. *Örter med stängel [stund. 0] och blr i flock.* — Pag. 62.

b — Märke 2klufvet. Fröhus af 2 väggar, bärande fröen.

- 114 **MENYANTHES.** Foder 5deldt. Krona trattlik, med kort pip och vidgadt, invändigt hårigt bräm. *Vattenväxt med blr i spira.* — Pag. 46.
- 115 **GENTIANA.** Foder 2—5klufvet. Krona bägar- ell. trattlik, 4—5flikig. Stånd. fästa ned i kronpipen, med alltid raka knappar. Stift 0. *Örter med motsatta hela blad. Då hyllet är 4klufvet, har det 4 ståndare.* — Pag. 48.
- 116 **ERYTHRÆA.** Foder 5klufvet. Kr. trattlik, med lång pip, 5deldt, n. platt bräm. Stånd. fästa nära svalget, med slutl. spiralvidna knappar. Stift något utdraget. *Örter som i föreg. slägte.* — Pag. 49.

*** Fruktämne ett, inom kronan, flerrummigt.

- 117 **DIAPENSIA.** Blomfoder 5deldt, inom en foderholk af 2—3 skärmblad. Krona fatlik med ståndare fästa mellan flikarne. Fröhus 3rummigt. *Låg tufvad fjellväxt, med enblommig stängel.* — Pag. 46.
- 118 **AZALEA.** Fod. 5deldt. Kr. klocklik, med stånd. fästa i botten. Märke ringformigt, tvärhugget. Fröh. 2—3rummigt. *Nedtryckt fjellbuske.* — Pag. 157.
- 119 **POLEMONIUM.** Fod. djupt 5klufvet. Krona med kort pip, klocklikt, 5deldt bräm. Ståndarnes fjäll-likä bas fast i kronpipen. Märke 3klufvet. Fröh. 3rumm., 3väggigt. *Blr i vippa.* — Pag. 46.
- 120 **CONVOLVULUS.** Fod. 5deldt. Krona klocklik, grundt 5flikad, veckig. Märke 2—3klufvet. Fröhus 2—3rummigt. *Slingerväxter med stora blr i bladveckan.* — Pag. 35.
- 121 **DATURA.** Fod. omvänt bägarlikt. 5standadt. Krona trattlik med stort, klocklikt, veckigt bräm. Fröh. 2rummigt, 4väggigt. *Bredbladig ört.* — Pag. 50.
- 122 **VERBASCUM.** Fod. djupt 5klufvet. Krona n. hjulformig, med kort pip och 5deldt bräm. Stånd. något nedböjda, med åtskiljda knappar. Fröh. 2rumm., öppnande sig i toppen. *Höga enkla växter, med blr i ax.* — Pag. 51.
- 123 **HYOSCYAMUS.** Fod. bägarlikt, med vidgadt djupt 5standadt bräm. Krona trattlik, med klocklikt olikformigt bräm. Fröh. öppnande sig med lock. *Klibbhårig ört.* — Pag. 50.

- 124 LYCIUM. Fod. bärarligt, 2läppigt. Kroma trattlik, med 5klufvet bräm. Frukt 2rummigt, saftigt bär. *Något tornig buskväxt.* — Pag. 50.
- 125 SOLANUM. Fod. 5klufvet. Kroma hjulförmig 5klufven. Ståndarknappar längsefter tätt förenade. Frukt som föreg. *Slingrande buskväxt, eller örter, med vippa eller flockvisa blr från sidan af stjelen.* — Pag. 50.
(*Erythraea* i föreg. afd. *Rhododendron* 10, 1.)

**** Fruktämne under blomman.

- 126 SAMOLUS. Blomfoder n. 5deldt. Blomkroma fatlik, med kort och vid pip, 5deldt bräm. Ståndare fria, fästa midt emot kronflikarne. Märke odeldt. Fröh. enrummigt, öppnande sig i toppen. *Strandväxt med skiftevisa blad.* — Pag. 62.
- 127 CAMPANULA. Fod. 5deldt. Kr. klocklik 5flikig. Stånd. fria fästa på fjäll i kronans botten. Märke 3klufvet. Fröh. 3rummigt [vanl. öppnande sig med hål på sidorna]. *Örter med fullkomligt klocklika, vanl. blå blr.* — Pag. 33.
- 128 PHYTEUMA. Fod. 5deldt. Kr. 5deld, med i början sammanhängande, slutl. stjernlikt utbredda flikar. Stånd. fria. Stift 3deldt. Fröh. 3rummigt. — Pag. 34.
- 129 JASIONE. Blr bildande en blomkorg med mångbladig holk. Fod. och kroma 5deldta. Ståndarknappar med basen hopväxta. Fröhus 2rummigt. *Ört med skiftevisa blad.* — Pag. 34.
- 130 LOBELIA. Foder 5deldt. Kr. med snedt 2läppigt, 5flikigt bräm. Ståndarknapp. hopväxta. Fröh. 2rumm. *Vattenväxt, med enkel stängel.* — Pag. 35.
- 131 LONICERA. Fod. mycket litet. Kr. n. trattlik, med olikformigt 5klufvet bräm. Stånd. fria. Frukt: bär. *Buskar med motsatta blad.* — Pag. 32.
(*Viburnum* och *Sambucus* 5, 3.)

††† Kroma af fria blad.

- 132 VIOLA. Blomfoder 5deldt, med korta bihang nedåt. Blomkroma 5bladig oregelbund., med sporre. Ståndarknappar tätt förenade. Fröh. enrummigt 3väggigt. *Örter med stipler och oftast hjertlika blad.* — Pag. 107.
- 133 IMPATIENS. Fod. af 2, mycket små, och ett stort färgadt blad med sporre. Kroma 5bladig, oregelbund. Knappar sammanhängande. Fröh. med 5, från basen elastiskt uppspringande väggar. *Ört med ledad saftig stjeln, skiftevisa blad.* — Pag. 100.
- 134 EVONYMUS. Fod. 4—5deldt. Kr. 4—5bladig, regelbund. Stånd. 4—5, på ett skiflikt fäste. Märke otydl. 4flikigt. Fröh. 4—5rummigt [rödt]. *Buske med motsatta oflikade blad, 4kantiga grenar.* — Pag. 66.
- 135 RHAMNUS. Fod. kort bärarligt, 4—5flikigt. Kroma af 4—5 små fjällika blad, fästade på fodret. Stånd. 4, 5. Märke urnupet eller flerdeldt. Frukt: 2—4rummig bärlik stenfrukt, med 2—4 frön. *Buskar med oflikade blad, trinda grenar.* — Pag. 124.
- 136 RIBES. Fod. bärarligt ell. skålförmigt, 5flikigt. Kroma som föreg., 5bladig. Stift 2deldt ell. 2klufvet. Fr. enrummigt, mångfröigt bär. *Buskar med skiftevisa flikiga blad.* — Pag. 123.
- 137 HEDERA. Fod. 5ståndadt, slutl. omkransande fruktens öfra del. Kr. af 5 blad, fästade på ståndarfästet. Märke odeldt. Fr. 5rumm., 5fröigt bär. *Buske med skiftevisa, flikiga blad.* — Pag. 67.
(*Parnassia* 5, 4. *Erodium* 16, 1. *Geranium* 16, 2.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

† Blomhülle enkelt.

* Fruktämne med korta trådliska stift; frukt: rundadt frö inom en tunn hinna [fröblåsa].

- 138 HERNIARIA. Hülle foderlikt 5deldt. Ståndare 5 med, 5 utan knappar. Fröblåsa löst inneslutande fröet. *Liten nedtryckt ört med strödda blad.* — Pag. 161.
- 139 CHENOPODIUM. Hülle som föreg. Ofruktsamma stånd. 0. Frön inom en ganska

tunn vidhängande fröblåsa, cirkelrunda, alla plattliggande [fästa vid sidan, icke kanten] i botten af det 5kantiga hyllet. *Bredbladiga örter med små, gytttrade blr.* — Pag. 172.

140 BLITUM. Lik föreg., men fröen antingen alla, eller en del fästa på kant i hyllet [de öfriga i detta fall, med sidan, som hos *Chenop.*]. — Pag. 171.

141 SCHOBERIA. Hylle foderlikt 5deldt, utan bihang. Frön plattliggande, cirkelrunda med en framskjutande haklik knöl i kanten [af den spiralvridna brodden]. *Strandört med köttiga blad.* — Pag. 173.

142 KOCHIA. Hylle färgadt 5klufvet, slutl. med ett hornlikt bihang på slika rygg. Frö dubbelviket. *Hårig strandört.* — Pag. 172.

143 SALSOLA. Hylle färgadt 5bladigt, slutl. med bihang på hyllebladens rygg. Brodden spiralvriden. *Strandört med köttiga blad.* — Pag. 173.
(*Polygonum* 8, 3.)

** Fruktämne platt, i spetsen klufvet i 2, på insidan ludna märken; frukt: vingfrukt.

144 ULMUS. Blomhylla trattlikt slikt färgadt [rödaktigt]. Vingfrukt platt, enfröig. *Träd med oflikade blad, små gytttrade blr.* — Pag. 168.

†† Hylle af foder och sambladig krona; fruktämne inom hyllet.

145 CYNANCHUM. Blomfoder 5klufvet. Krona hjulformig, n. 5deld. De hopväxta ståndarne bildande en pelare omkring pistillen. Frukt: 2 fröhölsor, med fröfjun. *Ört med motsatta blad.* — Pag. 48.

146 CUSCUTA. Foder 4—5klufvet. Krona tratt- ell. klocklik, 4—5klufven. Stånd. 4—5. Fröhus vid basen omkringskuret. *Trådlika bladlösa oäkta parasiter, med blr gytttrade i hufvud inom skärm.* — Pag. 35.
(*Gentiana* 5, 1.)

††† Krona 5bladig, fäst ofvan på fruktämnets. [Foder ofta otydligt.] Frukt af 2 sammanhängande, slutl. meränd. från hvarandra lossnande delfrukter. [*Umbellater.*]

* Blr i hufvud ell. gytttrade med korta ell. inga skaft i enkla flockar.

147 ERYNGIUM. Blr tätt gytttrade på ett kägellikt fäste i ensamma hufvud. Foder 5bladigt. Kronbl. dubbelvikna inåt. Frukt fjällig. *Strandväxt med breda veckiga och tornflikiga blad.* — Pag. 73.

148 SANICULA. Blomhufvud i flock. Fod. 5bladigt. Kronbl. med inböjd spets. Fr. kroktaggig. *Lundväxt med hand-delade blad.* — Pag. 73.

149 HYDROCOTYLE. Blomflock enkel [af n. oskaftade blr]. Foder omärkligt. Kronbl. hela. Frukt platt, af med kanten sammanhängande, glatta delfrukter. *Trådlik, krypande vattenväxt med sköldlika blad.* — Pag. 73.

150 BUPLEURUM. Flock n. enkel, af blr dels med, dels utan skaft. Fod. omärkligt. Kronbl. hela inböjda. Fr. n. trind taggig. *Kustväxt med odelade smala blad.* — Pag. 73.

** Blr skaftade i sammansatt flock. Delfrukter plattade från ryggen mot fogen.

a — Foder tydligare, 5standadt. [Kronbl. genom spetsens inböjning omv. hjertlika.]

151 LASERPITIUM. Delfr. convexa, med 4, bredt hinnvingade åsar samt under dessa liggande oljecanaler. *Med allmänna och enskilda svepen.* — Pag. 69.

152 HERACLEUM. Delfr. platta ovala, med tydliga korta klubblika oljeränder mellan de 3, ganska låga åsarne. *Utan allm. svepe.* — Pag. 69.

153 PEUCEDANUM. Delfr. plattade elliptiska, med inre, utanpå icke synliga, oljecanaler och låga trubbiga åsar. *Med allm. svepe.* — Pag. 70.

b — Fod. 0, eller af omärkliga tänder.

- 154 **PASTINACA.** Kronblad eggrundt aflånga, kölade inrullade. Delfr. platta ovala, med tydliga n. till basen nående oljeränder mellan de ganska låga åsarne. *Allm. och enskilda svepen* 0. — Pag. 69.
- 155 **ANETHUM.** Kronbl. rundade, med inböjd spets; delfr. plattade ovala, med breda platta kanter och till basen nående oljeränder mellan de något upphöjda och hvassa åsarne. *Svepe* 0. — Pag. 69.
- 156 **LEVISTICUM.** Kronbl. rundade med en liten inböjd udd. Delfr. ovala convexa, med höga och tunna åsar samt oljecanaler. *Med allm. svepe.* — Pag. 69.
- 157 **IMPERATORIA.** Kronbl. omv. hjertlika, med inböjd udd. Delfr. plattade, vid basen och i toppen intryckta, med upphöjda åsar samt oljecanaler. *Glatt växt, utan allm. svepe.* — Pag. 70.
- 158 **SILAU.** Kronbl. omv. eggrunda. Delfr. aflånga, lågt convexa med upphöjda hvassa åsar, utan oljeränder. *Allm. svepe* 0. — Pag. 71.
- 159 **SELINUM.** Kronbl. omv. hjertlika. Delfr. högt convexa [halftrinda], med höga hvassa åsar samt oljecanaler. *Flock mångstrålig, allm. svepe* 0. — Pag. 70.
- 160 **ANGELICA.** Kronbl. aflångt lancettl., spetsade. Delfr. plattade ovala, med upphöjda hvassa åsar och oljecanaler. *Allm. svepe* 0, *ell. affallande.* — Pag. 69.

*** Blomflock sammansatt. Delfrukter med hög rygg [frukten lika bred eller bredare mellan delfrs rygg än vid fogen].

a — Frukt klotrund — aflång, glatt. Allm. och enskilda svepen 0.

- 161 **APIUM.** Foder omärkligt. Kronblad eggrunda med inrullad spets. Frukt n. klotrund, med upphöjda åsar samt oljecanaler. — Pag. 71.
- 162 **ÆGOPODIUM.** Fod. omärkligt. Kronblad omv. hjertlika. Fr. eggrund, med upphöjda släta åsar, inga oljecanaler. — Pag. 72.
- 163 **CARUM.** Fod. och kronbl. som föreg. Fr. aflång, med upphöjda trubbiga åsar samt oljecanaler. — Pag. 72.
- 164 **PIMPINELLA.** Fod. och kr. som föreg. Fr. rundadt eggformig, med platta randlika åsar samt oljecanaler. *Örter med enkelt parbladigt delade blad.* — Pag. 72.

b — Frukt klotrund—aflång, glatt; ensk. svepen flerbladiga.

- 165 **CICUTA.** Fod. tydl. 5standadt. Kronbl. omv. hjertlika. Frukt klotrund, med breda släta åsar och mellanliggande oljeränder. *Stor vattenväxt, utan allm. svepe.* — Pag. 71.
- 166 **CORIANDRUM.** Fod. och kr. som föreg. Frukt fullkomligt klotrund, ihålig, med 10 låga, något hvassa åsar, utan oljeränder. *Stora kantbl.* *Allm. svepet* 0. — Pag. 67.
- 167 **CONIUM.** Fod. omärkl. Kronbl. som föreg. Fr. rundadt eggformig, med upphöjda rynkiga åsar, utan oljecanaler. *Svepen mångbladiga.* — Pag. 67.
- 168 **PLEUROSPERMUM.** Fod. tydl. 5standadt. Kronbl. omv. eggrunda, platta. Fr. eggformig, med 5 uppblåsta kölade yttre åsar utanpå 5 smärre inre, samt mellanliggande oljecanaler. *Hög växt med mångbladiga svepen och oledad stjelk.* — Pag. 67.
- 169 **HALOSCIAS.** Fod. som föreg. Kronbl. omv. eggrunda med inböjd spets. Fr. aflång, med höga åsar samt oljecanaler. *Kustväxt med allm. svepe.* — Pag. 67.
- 170 **OENANTHE.** Kronbl. omv. hjerl. Fod. af 5 tydl. tänder, quarsittande som uddar på den aflånga refflade, med oljecanaler försedda fruktens topp. *Vattenväxter, utan allm. svepe.* — Pag. 71.
- 171 **HELOSCIADIUM.** Fod. otydl. 5standadt. Kronbl. eggrunda raka. Frukt elliptisk tvärhuggen, plattad från sidorna, med upphöjda åsar, samt oljecanaler. *Krypande ell. flytande vattenväxt med allm. svepe.* — Pag. 73.

- 172 SIUM. Fod. 5standadt. Kronbl. omv. hjertlika. Fr. elliptiskt oval, med trubbiga åsar samt oljecanaler. *Vattenväxter med allm. svepe.* — Pag. 72.
- 173 FALCARIA. Fod. och kr. som föreg. Fr. uppåt bredare, n. klubblik, med trubbig åsar, och oljecanaler. *Grenig ört, med allm. svepe.* — Pag. 72.
- 174 BUNIAM. Fod. omärkl. Kr. som föreg. Fr. eggrund, uppåt spetsad mot de 2, kågellika stiftfötterna, med upphöjda randlika åsar samt oljecanaler. *Enkel stjelm med svepe af 1—3 blad.* — Pag. 72.
- 175 ÆTHUSA. Fod. och kr. som föreg. Fr. eggrund med höga kölformiga åsar samt oljecanaler. *Glänsande glatt ört, utan allm. svepe.* — Pag. 71.
(*Selinum*, se ofvan.)

c — Frukt n. eggrund, hårig ell. taggig.

- 176 DAUCUS. Fod. 5standadt. Kronblad omv. hjertlika, olikformiga. Frukt oval, utan spröt, med oljecanaler och borsttaggiga åsar, nästan släta åsdälder. *Ört med tät blomflock, pardeldta svepeblad.* — Pag. 68.
- 177 LIBANOTIS. Fod. af 5, utdragna tänder. Kronbl. omv. hjertlika. Fr. n. eggrund, utan spröt, öfverallt luden, med trubbiga åsar samt oljecanaler. *Ört med täta blomflockar, hela svepeblad.* — Pag. 71.
- 178 TORILIS. Fod., kr. och fr. som föreg.; sistnämnda med borsttaggiga åsdälder, nästan släta randlika åsar. *Sträf ört, med hela svepeblad.* — Pag. 68.
- 179 ANTHRISCUS. Fod. omärkl. Kronbl. omv. eggrunda. Fr. eggrund kroktaggig, med kort, glatt spröt, utan åsar och oljecanaler. *Utan allm. svepe.* — Pag. 68.
(*Sanicula*, se ofvan.)

d — Frukt lancettlik—jemnbred; allm. svepe 0.

- 180 CEREFOLIUM. Fod. omärkl. Kronbl. omv. eggrunda ell. något hjertlika. Frukt lancettlik glatt, med kort, kantigt spröt; åsar och oljecanaler 0. *Glatta ell. mjukhåriga örter.* — Pag. 68.
- 181 CHÆROPHYLLUM. Fod. och kr. som föreg. Fr. lancettlikt jemnbred, glatt, utan tydl. spröt och åsar, med oljecanaler. *Något sträfhåriga örter.* — Pag. 68.
- 182 SCANDIX. Fod. och kr. som föreg. Fr. jemnbred, kortare än det mycket långa styfhåriga sprötet. Åsar platta, åtskilda af fåror, hysande oljecanaler. *Något späd, n. glatt ört, med slutl. 2 tum långa frukter.* — Pag. 68.
- 183 MYRRHIS. Fod. otydl. 5standadt. Kronbl. omv. hjertlika. Fr. lancettlik glatt, med högt kölade, ihåliga åsar, utan oljecanaler. *Ört med tumslånga frukter.* — Pag. 67.
(*Oenanthe* och *Falcaria* se ofvan.)

3 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

- 184 VIBURNUM. Blomfoder 5standadt. Kroma sambladig 5klufven klocklik [de könlösa kantbl. i blomknippet större och plattade]. Frukt: bär med ett enda frö. *Buske med motsatta flikiga blad.* — Pag. 29.
- 185 SAMBUCUS. Fod. som föreg. Kr. sambladig skållik 5flikig. Fr. bär med 3 frön. *Ört ell. buske med motsatta parbladigt delade blad.* — Pag. 29.
(*Holosteum* 3, 3. *Polygonum avicul.* 8, 3. *Stellaria media* 10, 3.)

4 Ordn. TETRAGYNIA. Pist. 4.

- 186 PARNASSIA. Blomfod. 5deldt. Kroma 5bladig. Stift. 0. Honingsfjäll 5, kantade med knoppbärande strålar [falska ståndare]. Frukt enrummigt fröhus. — Pag. 110.

5 Ordn. PENTA—DECAGYNIA. Pist. 5—10.

- 187 ARMERIA. Blomkorg med små bl. inom bolk. Foder bägerlikt, hinnaktigt, 5standadt. Kroma djupt 5deld. Frukt enfröig fröblåsa, affallande öppnad. *Tufvade örter med trådsmla blad, enblomstrig stängel.* — Pag. 65.
- 188 STATICE. Blomax i grenig vippa; för öfr. som föreg. *Kustväxter med breda rotblad, bladlös stängel.* — Pag. 65.

- 189 DROSERA. Fod. 5delt. Kr. 5bladig. Fröhus enrummigt, mångfröigt. *Kärrväxter med glandelhåriga blad, bar stängel.* — Pag. 110.
- 190 SIBBALDIA. Fod. 10klufvet, hvarannan flik mindre. Kronblad 5. Frukt: talrika karpeller på ett plattadt fäste. *Liten fjellört.* — Pag. 143.
(*Linum* 16, 1.)

6 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många.

- 191 MYOSURUS. Blomfoder 5bladigt, förlängdt nedom fästpunkten. Kronblad 5, med en honungshåla på klon. Frukt: talrika karpeller på ett utdraget fäste. *Liten enblommig ört med trådlika rotblad.* — Pag. 82.
-

6 KLASSEN.

HEXANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Liljor med kronlik blomkalk och 3rummigt fruktämne under kalken.
[Enblommiga lökväxter.]

192 GALANTHUS. Kalk af 3 yttre större, och 3 inre dubbelt kortare tvärhuggna blad. Blomning med hölster. — Pag. 196.

193 LEUCOJUM. Kalk klocklik, af 6, likformiga blad, utan bikrona. Blomn. med hölster. — Pag. 196.

194 NARCISSUS. Kalk sambladig fatlik, med 6delt bräm och en klocklik bikrona i pipens svalg. Blomn. med hölster. — Pag. 196.

†† Liljor som föreg., med fruktämne inom kalken.

* Lökväxter, med ståndarknapparne fästade med ryggen vid strängen.

195 ALLIUM. Blr i flock, inom hölster af hinnaktiga blad. Kalk af 6, stundom vid basen något sammanhängande blad. Märke enkelt. *Blomflocken hos en del arter fullsatt med knopplökar.* — Pag. 199.

196 MUSCARI. Blr i klase, utan hölster. Kalk sambladig, klotformig, 6tandad. Märke enkelt. *Bladlös stängel.* — Pag. 201.

197 LILIUM. Blr utan hölster. Kalkblad 6, med en honingsfåll nära basen. Pist. med 3flikigt märke. *Bladig stjelk, stora blr i flock ell. klase.* — Pag. 198.

198 FRITILLARIA. Kalk klocklik, af 6 blad, med en aflång honingshåla nära basen. Pist. med 2—3delt märke. *Bladig stjelk och en stor blomma.* — Pag. 198.

199 ORNITHOGALUM. Kalk utan hölster, 6bladig ell. 6delt. Ståndarsträngar lancetl. ell. breda med hinnaktiga kanter. Märke tvärhugget ell. något klubblikt. *Blr i flock eller klase på bladlös stängel.* — Pag. 200.

200 SCILLA. Kalk och märke som föreg. Strängar smala syl-lik. *Blr i klase på bladlös stängel.* — Pag. 201.

** Lökväxter; knappar fästade med basen, uppräta.

201 TULIPA. Kalk klocklik 6bladig. Pistill utan stift, med 3kantigt märke. Frön platta. *Ört med föga bladig stjelk, en enda stor blomma.* — Pag. 198.

202 GAGEA. Kalk 6bladig. Pist. med stift och 6flikigt märke. Frön platta. *Blr n. i flock med skärblad, eljest bladlös stängel.* — Pag. 200.

*** Växter med vågrät rotstock.

203 CONVALLARIA. Kalk sambladig, klock- eller rörformig, 6flikig. Frukt: bär. *Bladlös stängel med klase, ell. bladig stjelk med blr i bladveckan.* — Pag. 201.

- 204 **SMILACINA**. Kalk n. platt, 6bladig. Ståndarsträngar glatta. Stift kort, syl-lik
Frukt: bär. *Blad breda stjelkomfatt., blr i klase.* — Pag. 202.
- 205 **NARTHECIUM**. Kalk som föreg. Ståndarsträngar ludna. Stift kort, syl-lik. Frukt:
fröhus med fröen fästa på midten af borstlika bihang. *Blad smala, blr i klase.* —
Pag. 204.

**** Utan lök ell. rotstock; rot af ett trådknippe.

- 206 **ANTHERICIUM**. Kalk n. platt, 6bladig. Stånd. glatta. Stift utdraget trådlikt. Frukt:
fröhus. *Örter med stängel.* — Pag. 200.
- 207 **ASPARAGUS**. Kalk klocklik 6deld. Stift kort, med 3deldt märke. Frukt: bär.
Grenig, bladig växt, med små borstlika blad. — Pag. 201.

+++ Blr med intet ell. enkelt hylle, tätt gytttrade på en tjock blomkolf.

- 208 **CALLA**. Blomhölster enbladigt, på insidan färgadt [hvit]. Hylle 0. [Ståndare af
obestämdt antal fästa omkring fruktämnena]. Frukt: bärlika, gytttrade på kolfven.
Vattenväxt med hjertlika blad. — Pag. 211.
- 209 **ACORUS**. Hölster 0. Kolf tapplik. Blomhyll enkelt foderlikt 6bladigt. Fröhus
3rummigt. *Vattenväxt, med svärdlika blad, och blomkolfven på stängeln sida.*
— Pag. 211.

++++ Gräslika släkten; kalken 6bladig foderlik [grön ell. brun].

- 210 **JUNCUS**. Pistill med stift och 3:ne trådlika märken. Fröhus mångfröigt, 3rummigt.
Inga ell. trådsmla blad och på ena sidan klufna bladslidor. — Pag. 205.
- 211 **LUZULA**. Fröh. enrummigt, 3fröigt; för öfr. som föreg. *Plattbladiga växter, med
hela bladslidor.* — Pag. 208.

++++ Släkten med blomfoder och vanl. med krona.

- 212 **BERBERIS**. Foder och krona 6bladiga, fästa under fruktämnet. Frukt 1—2fröigt
bär. *Buske med knippvisa blad.* — Pag. 86.
- 213 **PEPLIS**. Foder klocklikt, veckigt, 12tandadt, hvarannan tand mindre, ofta otydlig.
Kr. ingen ell. 6bladig. Fröh. mångfröigt. *Vattenväxt.* — Pag. 129.
(*Naumburgia* 5, 1. *Trientalis* 7, 1.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

- 214 **OXYRIA**. Blomhyll enkelt foderlikt 4bladigt: 2:ne blad utväxande med och betäc-
kande den plattade vingfrukten. Märken 2, pensel-lika. — Pag. 166.
(*Ulmus* 5, 2. *Polygona* 8, 3.)

3 Ordn. TRI—HEXAGYNIA. Pist. 3—6.

- 215 **RUMEX**. Blomhyll enkelt foderlikt 6bladigt: 3:ne blad utväxande med och betäc-
kande den trekantiga nöten. Märken 3, pensel-lika. *Örter med strödda blad och
vid lederna stipelblidor.* — *En del arter äro tvåbyggare.* — Pag. 163.
- 216 **COLCHICUM**. Kalk kronlik, med klocklikt 6deldt bräm, och lång pip. Fröhus 3,
vid basen hopväxta. *Lökväxt med en stor blomma framkommande om hösten före
bladen.* — Pag. 202.
- 217 **TRIGLOCHIN**. Kalk foderlik, af 3 yttre och 3 inre blad, hvarje inneslutande en n.
stränglös ståndarknapp. Pist. 3 eller 6, utan stift. Fröh. delbart i 3 ell. 6, enfröiga
rum. *Trådlika rotblad, blr i axlik klase.* — Pag. 204.
- 218 **SCHEUCHZERIA**. Kalk kronlik 6bladig. Ståndare med tydl. sträng. Pist. 3—6,
utan stift. Fröh. 3—6, uppblåsta, 1—2fröiga. *Vattenväxt med halfrinda blad, blr
i klase.* — Pag. 204.
- 219 **TOFIELDIA**. Blr med 3klufvet svepe. Kalk kronlik 6bladig. Strängar och stift
tydliga. Fröhus 3, nedtill hopväxta, mångfröiga. *Små svärdlika rotblad, blr i ax.*
— Pag. 204.
- 220 **VERATRUM**. En del blr genom felslagning enkönade. Svepe 0. Fröhus 3, nedtill

något sammanhängande; för öfrigt som föreg. *Stor fjellväxt med breda blad och stora blr i klasar.* — Pag. 202.

(*Elatine* 8, 4.)

4 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många.

221 ALISMA. Blomfoder och i rön 3bladiga. Fr.: talrika, enfröiga karpeller. *Vattenväxter med stängel, hela blad.* — Pag. 203.

(*Sempervivum* 11, 4.)

---

7 KLASSEN.

HEPTANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

222 TRIENTALIS. Blomfoder och krona till basen 6—7deläta, den sednare stjernlikt utbredd. Fröhus enrummigt, af 7—8, snart affallande skal. Frön på centralfäste, hvita, spetslikt punkterade. Ört. — Pag. 61.

223 ÆSCULUS. Fod. 5tandadt. Krona 5bladig, oregelbund. Ståndare nedböjda. Fröh. läderartadt, som fruktämne 2—4rummigt, men moget vanl. enrummigt, med ett stort nötlikt frö, sällan flera. Träd. — Pag. 74.

2 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många.
(*Sempervivum* 11, 4.)

---

8 KLASSEN.

OCTANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Fruktämne inom blomman.

- 224 DAPHNE. Blomhülle enkelt kronlikt trattformigt 4klufvet. Fr. bärlik stenfrukt. *Låg buske med blr på bar qvist.* — Pag. 168.
- 225 ERICA. Blomfoder 4deldt, kortare än den 4tandade kronan. Fröhus med skiljeväggar hängande fast vid sidoväggarne. *Låga buskar med barrlika blad i krans.* — Pag. 157.
- 226 CALLUNA. Fod. 4deldt, färgadt, längre än den djupt 4klufna kronan. Fröh. med skiljeväggar häng. fast vid centralfästet. *Låg buske med barrlika blad.* — Pag. 157. (*Ulmus* 5, 2. *Polygonum* 8, 3. *Elatine* 8, 4. *Monotropa* 10, 1. *Acer* 23, 2.)

†† Fruktämne under blomman.

- 227 VACCINIUM. Blomfoder 4klufvet. Krona klocklik 4flikig. Stånd.-knappar med otydliga sporrar. Frukt: bär. *Nedligg. buske med läderaktiga, alltid grönskande blad.* — Pag. 156.
- 228 OXYCOCCUS. Fod. 4tandadt. Krona hjulformig 4deld, med tillbakaböjda flikar. Knappar 2hornade, utan sporrar. Fr. bär. *Blr på långa skaft.* — Pag. 156.
- 229 MYRTILLUS. Fod. helt, ell. 4flikigt. Kr. klot- ell. eggformig, 4—5tandad. Knappar 2hornade, med 2 sporrar på ryggen. Fr. bär. *Låga buskar, som fälla bladen.* — Pag. 156.
- 230 EPILOBIUM. Fod. djupt 4klufvet, med kort bägarlik bas. Kr. 4bladig, regelbund. Stånd. och pist. uppräta. Frukt långt skidformigt, 4väggigt fröhus, med fröfjun. *Örter med motsatta, hela blad, röda säll. hvita blr.* — Pag. 129.
- 231 CHAMÆNERION. Krona 4bladig, oregelbund. Stånd. och pist. nedböjda. För öfr. som föreg. *Blad strödda.* — Pag. 129.
- 232 OENOTHERA. Foder trattlikt, med lång pip, 4deldt bräm. Krona 4bladig, regelb. Fröh. som föreg., men utan fjun. *Skiftevisa blad, stora gula blr.* — Pag. 129. (*Ulmus* 5, 2. *Polygonum* 8, 3. *Monotropa* 10, 1. *Acer* 23, 2.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

- 233 CHRYSOSPLENIUM. Blomhülle enkelt, 4klufvet, invändigt [gul-]färgadt. Frukt: 2skaligt, mångfröigt fröhus. — Pag. 126. (*Ulmus* 5, 2. *Polygona* 8, 3. *Acer* 23, 2.)

3 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

- 234 FAGOPYRUM. Blomhülle enkelt kronlikt, djupt 5deldt. [Ståndare 8.] Fruktämne 1,

med 3 trådlika stift och klubblika märken. Frukt: 3kantig nöt med brodd i midten och invikna hjertblad. *Enåriga örter, med stipelslidor.* — Pag. 161.

- 235 POLYGONUM. Hylle som föreg. Stånd. 5—8. Fruktämne 1, med 1—3, fria ell. hopväxta stift. Fr. 3kantig nöt, med brodd på sidan och platta hjertblad. *Stipelslidor.* — Pag. 161.

(*Elatine* 8, 4.)

4 Ordn. TETRA—PENTAGYNIA. Pist. 4, 5.

- 236 PARIS. Kalk enkel foderlik, af 4 stora och 4 inre, n. trådsmala blad. Ståndarsträngar förlängda uppom knappen. Frukt: 4rummigt bär. — Pag. 202.
- 237 ADOXA. Blomfoder 2—3klufvet, omkransande fruktämnet. Krona 4—5klufven. Fr. 3—5rummigt, saftigt fröhus. *Blr i ett n. 4sidigt hufvud.* — Pag. 74.
- 238 ELATINE. Foder 3—4klufvet. Krona 3—4bladig. Stånd. 3, 6 ell. 8. Märken 3, 4. Fr. 3—4rummigt fröhus. *Små strandväxter med motsatta blad. Under vattnet felas vanl. kronbl.* — Pag. 121.

5 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många.
(*Sempervivum* 11, 4.)

---

9 KLASSEN.

ENNEANDRIA.

1 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

- 239 RHEUM. Blomhülle enkelt foderlikt 6delt, slutl. med 3 större flökar. Fruktämne utan stift, med 3, njurlika märken. Frukt: nöt med 3 hinnkanter. *Mycket stora blad; stipelslidor.* — Pag. 165.

(*Polygonum Bistorta* 8, 3.)

2 Ordn. HEXAGYNIA. Pist. 6.

- 240 BUTOMUS. Blomkalk kronlik 6bladig. Fruktämnena och fröhus 6, mångfröiga. — Pag. 203.

(*Sempervivum* 11, 4.)

---

10 KLASSEN.

DECANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Blomkrona sambladig.

- 241 ARCTOSTAPHYLOS. Blomfoder 5klufvet, utan foderholk. Krona eggformig, inneslutande fruktämnet. Ståndarknappar 2sporrade. Frukt 5rummigt, 5fröigt bär. *Nedligg. risaktiga buskväxter.* — Pag. 156.
- 242 ANDROMEDA. Foder 5deldt, utan holk. Krona eggformig ell. klocklik. Knappar rundade ell. elliptiska, 2sporrade. Fröhus 5rummigt, med på midten bristande skal. *Blr på utdragna skaft.* — Pag. 157.
- 243 CASSANDRA. Foder 5deldt, inom en 2bladig holk. Krona bägarlik. Knappar utan sporrar. Fröh. som föreg. *Skiftevisa blad.* — Pag. 157.
- 244 PHYLODOCE. Fod. 5deldt, utan holk. Krona eggformig. Knappar n. cylindriska utan sporrar. Fröh. 5rumm., öppnande sig i skalens kant. — Pag. 157.
- 245 RHODODENDRON. Fod. 5flikigt. Krona trattlik. Ståndarne utan sporrar. Fröh. som föreg. — Pag. 157.

(Vaccinium 8, 1.)

†† Krona fribladig.

- 246 LEDUM. Blomfoder ganska litet, 5standadt [brunludet]. Krona 5bladig. Stånd.knappar i toppen snedt 2poriga. Fröhus af 5, från basen lossnande rum. — Pag. 158.
- 247 PYROLA. Fod. hjulformigt, 5deldt. Krona och stånd. som föreg. Fröh. 5rummigt, uppbristande i kanterna. *Nedtill bladig stjelk.* — Pag. 158.
- 248 MONOTROPA. Fod. och kr. bägarlika. Sidoblarna af 4 foder- och kronblad samt 8 ståndare; toppblomman af 5, med 10 stånd.; alla hyllebladen färgade [gula]. Fröh. 4—5rumm. — Pag. 158.

(Geranium 16, 2.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

- 249 SCLERANTHUS. Hylle enkelt foderlikt sambladigt 5standadt. Fr. ett, med en hinna omgifvet frö, inom hyllets tillhårdnande bas. *Små greniga växter, med motsatta n. syl-rika blad.* — Pag. 161.
- 250 SAXIFRAGA. Foder klocklikt, 5klufvet. Krona 5bladig, fäst på fodret. Fröhus 2rummigt, öppnande sig mellan de 2 hornlika stiften, med fröen på skiljeväggen. *Örter med skiftevisa, hela ell. flikiga blad.* — Pag. 124.
- 251 TUNICA. Blrna gytttrade inom ett gemensamt, slutet svepe af stora broskaktiga fjäll. Blomfod. rörformigt. Kronblad 5, med lång smal klo. Fröh. enrumm., 4skaligt, med centralfäste. *Bladen smala motsatta.* — Pag. 114.
- 252 DIANTHUS. Svepe 0. Fod. cylindriskt, 5standadt, med foderholk vid basen. Kronbl. och frukt som föreg. *Blad som föreg.* — Pag. 113.

253 SAPONARIA. Svepe och foderholk 0. Kr. och fr. som föreg. — Pag. 113.

254 GYPSOPHILA. Svepe och foderholk 0. Foder klocklikt, 5flikigt. Kronbl. 5, nedåt afsmalnande, utan tydlig klo. Fröh. som föreg. — Pag. 114.

3 Ordn. TRIGYNIA. Pist. 3.

255 SILENE. Blomfod. bägar- ell. eggformigt, 5standadt. Kronblad 5, med lång klo. Fröh. enrummigt, 6skaligt. *Örter med motsatta hela blad, bägarlika blr.* — Pag. 111.

256 STELLARIA. Foder 5deldt. Kronblad 5, djupt 2klufna ell. 2deldta. Fröh. enrumm., 6skaligt, med talrika, små frön. *Örter med motsatta, hela blad, stjernlika blr.* — Pag. 114.

257 HALIANTHUS. Fod. 5deldt. Kronbl. 5, odeltda, med utdragen bred klo. Honingsglandler utmärkt stora, skiftevisa med ståndarne. Fröhus 3skaligt, med få (omkr. 6), stora frön. — Pag. 118.

258 ARENARIA. Fod. och kronbl. som föreg., de sednare utan märklig klo och glandler. Fröh. 6skaligt; frön talrika. *Smärre örter, med något breda blad.* — Pag. 118.

259 LEPIGONUM. Blr som föreg. Fröh. 3skaligt; frön med en ringformig kant. *Örter med trådsmla blad samt stipler.* — Pag. 120.

260 ALSINE. Blr och fröh. som föreg. Frön utan ringkant. *Små örter, med blad som föreg., men utan stipler.* — Pag. 118.
(*Cerastium trigynum* 10, 4. *Myricaria* 16, 2.)

4 Ordn. PENTAGYNIA. Pist. 5.

† Blr med ett ensamt fruktämne.

* Blomfoder bägar- ell. eggformigt, flikadt i toppen.

261 AGROSTEMMA. Foder läderaktigt, med 5, långa, n. bladlika flikar. Kronblad 5. Märken öfverallt stråfhåriga. Fröh. enrummigt, mångfröigt. — Pag. 113.

262 VISCARIA. Foder hinnaktigt, 5standadt. Kronbl. 5. Fröh. flerrummigt, mångfröigt. — Pag. 112.

263 MELANDRIUM. Fod. som föreg. Kronbl. 5 [2klufna]. Fröh. enrummigt, af 5, i spetsen slutl 2klufna skal, härigenom 10tandadt, mångfröigt. — Pag. 112.

264 LYCHNIS. Fod. 5standadt. Kronbl. 5, 4klufna. Fröh. enrumm., öppnande sig i 5 skal, mångfröigt. — Pag. 113.

** Foder deladt till basen. [Blad motsatta.]

265 MALACHIUM. Kronbl. 5, djupt 2klufna. Fröhus af 5, i spetsen 2flikiga skal. *Slak och bräcklig ört.* — Pag. 114.

266 CERASTIUM. Kronbl. som föreg. [sällan hela]. Fröh. i spetsen likformigt 10tandadt. *Örter med ovala—jemnbreda blad, n. stjernlika blr.* — Pag. 116.

267 SPERGULA. Kronbl. 5, hela. Fröh. öppnande sig med 5 skal. Frön plattade, med en ringformig kant. *Trådlika, skenbart kransvisa blad.* — Pag. 120.

268 SAGINA. Fod. 4—5deldt. Kronbl. 4—5, hela [stundom 0]. Fröh. 4—5skaligt; frön utan ringkant. *Mest syl-lika blad.* — Pag. 119.

(*Adoxa* 8, 4. *Arenaria ciliata* 10, 3. *Oxalis* 16, 2.)

†† Blr med flera fruktämnena. [Blad skiftevisa.]

269 SEDUM. Blomfoder och krona af 5 blad. Småfrukter 5, mångfröiga. *Örter med tjocka, oftast trinda blad.* — Pag. 127.

(*Geranium* 16, 2.)

5 Ordn. POLYGYNIA. Pist. 6—12.

(*Sempervivum* 11, 4.)

11 KLASSEN.

DODECANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

- 270 ASARUM. Blomhylla enkelt bägarlikt, 3klufvet, invändigt färgadt. Fröhus under hyllet, 6rummigt. *Låg enblommig ört.* — Pag. 167.
- 271 LYTHRUM. Blomfoder bägarlikt, 12tandadt. Kronbl. 6. Fröh. inom blomman, 2rummigt. *Blr i ax.* — Pag. 129.
(*Reseda* 11, 3.)

2 Ordn. DIGYNIA. Pist. 2.

- 272 AGRIMONIA. Blomfod. 5klufvet. Kronblad 5. Ståndare 12—20. Fodrets basis slutl. inneslutande 1—2 karpeller, ofvanpå betäckt med borst. *Örter med skiftevisa parbladigt delade blad, blr i klasar.* — Pag. 136.

3 Ordn. TRI—TETRAGYNIA. Pist. 3—4.

- 273 RESEDA. Blomfod. 4—6deldt. Kronbl. 4—6, olikstora, smalflikiga. Ståndare 12—24, fästa på ett skiflikt fäste, äfven bärande det 3—6kantiga fruktämnet. Stift 0. Fröhus öppet i toppen, enrummigt. *Örter med skiftevisa blad, blr i ax ell. klase.* — Pag. 74.
- 274 EUPHORBIA. Blomhylla enkelt klocklikt, 8—10flikigt, med hvarannan flik kronbladlik, platt utböjd. Stånd. 12—20 oliktidiga, med ledad sträng. Stift 3, med klufna märken. Fröh. 3knöligt, 3rumm., 3fröigt. *Örter med skiftevisa hela blad, blr i flock.* — Pag. 159.

4 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många (6—12).

- 275 SEMPERVIVUM. Blomfoder 6—12deldt. Kronblad, ståndare och fruktämnena 6—12. *Ört med tjocka platta blad i rosett vid roten, blr i flocklikt närmade klasar.* — Pag. 127.

12 KLASSEN.

ICOSANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

- 276 PRUNUS. Blomsfoder 5klufvet. Kronblad 5. Fruktämne inom blomman. Stenfrukt saftig. *Buskar ell. träd med hela sågade blad.* — Pag. 144.
(*Cratægus* 12, 2.)

2 Ordn. DI—PENTAGYNIA. Pist. 2—5 *).

- 277 COTONEASTER. Blomsfoder 5klufvet, med slutl. köttiga flikar. Kronbl. 5. Stift 2—3. Frukt af det slutl. bärlika blomsfodret, inneslutande 2—3 nötlika, upptill åtskiljda rum, fästa vid insidan af det i toppen öppna bäret. *Buske med helbräddade blad, 1—3blomm. klasar.* — Pag. 134.
- 278 CRATÆGUS. Fod. med 5 tunna flikar. Kronbl. 5. Stift 1—3. Fr. som föreg. med 1—3, nötlika rum, fast sammanhängande med hvarandra och med det slutna bäret. *Buskar med flikiga blad, blr i flocklik qvast.* — Pag. 134.
- 279 SORBUS. Fod. och kr. som föreg. Stift 2—4. Fr. bärlik, mjölig, med 2—4, hinnväggiga, 2fröiga rum. *Träd med sågade, flikiga ell. parbladiga blad, tät blomqvast.* — Pag. 133.
- 280 PYRUS. Fod. och kr. som föreg. Stift 5. Fr. äpple ell. päron, saftig, med 5, hinnväggiga 2fröiga rum. *Träd med hela ell. sågade blad, blr i flock.* — Pag. 133.

3 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många **).

† Blomsfoder 5-, sällan 6—7klufvet.

- 281 SPIRÆA. Foder 5—7klufvet. Kronblad 5—7. Fruktämnerna 5—12, inom blomman, slutl. lika många, 2—4fröiga fröh. *Örter ell. buskar, med hela ell. parbladigt delade blad, blr i knippe ell. spira.* — Pag. 144.
- 282 ROSA. Kronbl. 5. Fod. 5klufvet, med egg- ell. klotformig, slutl. färgad bärlik bas, bildande ett nypon med karpeller, fästa på insidan. *Buskar med parblad. blad och vid skaflet fästa stipler.* — Pag. 134.
- 283 RUBUS. Fod. 5klufvet. Kronbl. 5. Fruktämnerna på ett torrt fäste, slutl. bildande en hallonfrukt, sammansatt af enfröiga små stenfrukter. *Örter ell. buskar med 3—7-fingrade, säll. enkla ell. parbladiga blad, n. fria stipler.* — Pag. 137.

++ Foder 10-, säll. 8klufvet, hvarannan flik mindre.

- 284 FRAGARIA. Kronbl. 5. Frukt bärlik [smultron], af många små karpeller insänkta i ytan af det svamplikt uppsvällda saftiga, fränksiljbara fästet. *Örter med 3-fingrade blad, krypande örtrefvor.* — Pag. 140.

*) Hela Ordn. utgör Fam. *Pomaceæ*.

**) Hela Ordn. utgör Fam. *Senticosæ*.

- 285 **POTENTILLA.** Kronbl. 5, säll. 4. Fruktfäste torrt, convext, med många borstlösa karpeller. *Örter, sällan buskar, med parblad. ell. fingerdeldta blad.* — Pag. 141.
- 286 **COMARUM.** Kronbl. 5, korta; fodret invändigt brunt. Fruktfäste torrt, svamplikt uppsväldt, med många borstlösa karpeller. — Pag. 141.
- 287 **GEUM.** Kronblad 5. Frukter med långt, sedan märket affallit, krokuddigt spröt. — Pag. 143.
- ††† Foder likformigt 8—10klufvet.
- 288 **DRYAS.** Kronblad 8—10. Frukter med långt svanslikt spröt. *Fjellört med enkla blad, ensam blomma på stängel.* — Pag. 144.
-

13 KLASSEN.

POLYANDRIA.

1 Ordn. MONOGYNIA. Pist. 1.

† Kronblad 4.

- 289 PAPAVER. Blomfoder 2bladigt, snart affallande. Fruktämne klubblikt—klotrundt, med sköldlikt märke, utan stift. Fröh. likt fruktämnet, enrummigt, med ännen till skiljeväggar och öppnande sig med flera hål under märkets kant. *Örter med hvil mjölksaft, flikiga blad, stora blr.* — Pag. 86.
- 290 GLAUCIUM. Fod. som föreg. Fruktämne hornlikt med likigt märke, omärkl. stift. Fröh. mycket långt skidformigt, 2rummigt, med svampaktigt tjock skiljevägg. *Kustört med stora blad och blr, gul mjölksaft.* — Pag. 87.
- 291 CHELIDONIUM. Foder och fruktämne som föreg. Fröh. skidformigt, enrummigt, med ännen till skiljevägg. *Ört med gul mjölksaft, smärre blr.* — Pag. 86.
- 292 ACTÆA. Fod. 4bladigt, affall. Fruktämne eggformigt, med ovalt märke, utan stift. Frukten enrummigt bär med 2sidigt fästa frön. — Pag. 86.

†† Kronbl. 5 ell. flera.

- 293 HELIANTHEMUM. Blomfoder af 3 blad med 2 vidfogade skärmbblad. Kronblad 5. Fröhus 3skaligt, med 1—3, flerfröiga rum. *Örter ell. något träaktiga småbuskar, med motsatta blad.* — Pag. 107.
- 294 TILIA. Foder 5bladigt, affallande. Kronbl. 5. Stift trådlikt, med 4—5klufvet märke. Fröh. affallande oöppnad, med 4—5, enfröiga rum. *Träd med hjertl. blad.* — Pag. 101.
- 295 NYMPHÆA. Foder 4bladigt. Kronbl. många, i flera rader. Ståndare med kronbladlika strängar, fästa på fruktämnet. Märke sköldlikt, utan stift. Fröh. affall. oöppnad. Frön inom en nätlik hinna. *Vallenväxter med stora ensamma hvita, säll. röda blr.* — Pag. 76.
- 296 NUPHAR. Fod. 5bladigt. Kronbl., märke och fröh. som föreg. Stånd. fästa under fruktämnet. Frön utan näthinna. *Vallenväxter som föreg. med gula blr.* — Pag. 76.

(Parnassia 5, 4. Delphinium 13, 2.)

2 Ordn. DI—PENTAGYNIA. Pist. 2—5 *).

- 297 DELPHINIUM. Blomfoder stort, kronlikt, färgadt, 5bladigt, öfversta bladet med honingssporre. Krona 1bladig, med sporre innesluten i öfra foderbladets. Karpeller 1—3. — Pag. 85.

*) Denna och följ. ordn. omfattar Fam. Ranunculaceæ.

- 298 **ACONITUM**. Foder som föreg. Öfv. bladet hjelmlikt, inneslutande 2:ne, skaftade horn- ell. strudlika kronblad [honingsgömmel]. Karp. 3—5. *Örter med handlikt klufna ell. delade blad, blr i klasar.* — Pag. 85.
- 299 **AQUILEGIA**. Foder som föreg. af likformiga blad. Kronbl. 5, utdragna nedåt i lika många sporrar. Karp. 5. — Pag. 85.
(*Reseda* 11, 3. *Hypericum* 18, 1. *Stratiotes* 22, 7.)

3 Ordn. POLYGYNIA. Pist. många.

† Hylle enkelt kronlikt.

- 300 **THALICTRUM**. Blomhylla 4bladigt, snart affallande. Karp. flera, kantiga, enfröiga, nötlika. *Örter med parbl. delade blad på korta slidor, små blr i klasar.* — Pag. 82.
- 301 **PULSATILLA**. Hylle 6bladigt. Karp. talrika, i hufvud, enfröiga, med lång fjunhårig borst. *Örter med parbl. delade rotblad, stängel med en stor blomma och findeldt svepe.* — Pag. 84.
- 302 **ANEMONE**. Hylle 5—10blad., med 3bladigt svepe ned på stängeln, ell. foderlikt under blomman. Karp. som föreg. utan borst. *Örter med 3flikiga ell. 3-, säll. flerfingradt delade blad.* — Pag. 83.
- 303 **CALTHA**. Hylle 5—6bladigt. Svepe 0. Karp. flera, förenade i kransform, mångfröiga. *Vattenört med hela blad.* — Pag. 85.
(*Trollius* i nästa afd.)

†† Blr med foder och krona.

- 304 **TROLLIUS**. Blomfod. stort, kronlikt, färgadt, 10—16bladigt. Kronbl. små, knappt längre än ståndarne, tunglika, med honingshåla ned mot basen. Karp. många, flerfröiga. — Pag. 85.
- 305 **FICARIA**. Fod. af 3, krona af 7—10 blad; de sednare med en fjällbetäckt honingshåla på klon. Karp. flera enfröiga, nötlika, utan stift. — Pag. 82.
- 306 **RANUNCULUS**. Foder 5-[säll. 3]-bladigt. Kronbl. 5, säll. flera, med honingshåla, omgifven eller täckt med fjäll, på klon. Karp. med kort stift, för öfr. som föreg. *Örter med hela och smala, ell. mer och mindre deltta stjelkblad.* — Pag. 77.
- 307 **BATRACHIUM**. Fod. 5bladigt. Kronbl. 5, säll. flera med naken honingshåla på klon. Karp. med kort ell. intet stift smärnkiga på ytan. *Vattenörter, oftast med findeldta blad nedtill.* — Pag. 80.
- 308 **ADONIS**. Fod. 5bladigt. Kronbl. 10—20, utan honingshåla. Karp. talrika enfröiga. *Stora ensamma blr i grenarnes topp.* — Pag. 84.

14 KLASSEN.

DIDYNAMIA.

1 Ordn. GYMNOSPERMIA *).

† Blomfodrets flikar 5, nästan likformiga.

* Kronans öfre läpp mindre, ell. föga högre än den nedre. [Kr. hos *Mentha* n. likform. flikad.]

309 VERBENA. Kronan olikformigt 5flikad, med ståndarne dolda i pipen. Pist. med odeladt, klubblikt märke. Nötter i början inneslutna i en snart bristande fröblåsa. — Pag. 47.

310 MENTHA. Kr. n. likformigt 4flikad med en urnupen flik. Ståndare åtskiljda, raka. *Blr kransvisa, stundom i bladvecken, stundom i ax ell. hufvud.* — Pag. 39.

311 TEUCRIUM. Krs öfre läpp 0, ell. egentl. 2deld, med flikarne lagda till den nedre, derigenom 5flikiga läppen, främsta fliken mycket större och rundad. Stånd. utskjutande. *Blr i krans eller klasar, utan andra skärm än bladen.* — *T. Scorod.* har 2läppigt foder. — Pag. 45.

312 ELSHOLTZIA. Krs öfre läpp 4tandad, kortare än den nedre, odeldda, naggade läppen. Stånd. åtskiljda. *Blr i täta ax med rundade blomskärm.* — Pag. 39.

313 AJUGA. Krs öfre läpp liten, 2tandad, den nedre 3flikig, mellanfliken störst, urnupen. Stånd. åtskiljda. *Upprätta örter med kransvisa blr i bladvecken, utan skärm.* — Pag. 45.

314 GLECHOMA. Krs öfre läpp omv. hjertlik, 2flikig; den nedre 3klufven, mellanfliken urnupen. Ståndarknappar parvis bildande ett kors. *Krypande ört.* — Pag. 42.

** Kronans öfre läpp hög, odeld ell. grundt flikad.

a — Öfre läppen n. platt.

315 ORIGANUM. Foder 5tandadt, tillslutet med hår. Kronans öfre läpp 2flikig; den nedre n. likformigt klufven i 3, hela flikar. *Blr i små knippen förenade till vippa, med ovala skärm.* — Pag. 41.

316 NEPETA. Fod. upphöjdt 15nervigt. Kronans pip krökt; öfre läppen urnupen, den nedre 3klufven, sidoflikarne utböjda, den mellersta vidgad concav naggad. *Blr gytttrade på de motsatta vippgrenarne, med lancetll. skärm.* — Pag. 42.

b — Öfre läppen hvalflik.

317 BALLOTA. Fod. upphöjdt 10nervigt. Kronpipen rak; öfre läppen naggad; den nedre 3flikig, med bred och urnupen mellanflik. *Blr på korta kransvisa skaft i bladvecken och toppen; skärm n. borstlika.* — Pag. 42.

318 BETONICA. Fod. otydligt nervigt. Kronpipen krökt framåt; öfre läppen odeld; den nedre med 3, n. lika långa flikar, den mellersta bredare, hel. *Blomkransar gytttrade till ett ax; skärm eggrunda.* — Pag. 43.

*) Hela Ordn., med undantag af *Verbena*, utgör familjen *Labiatae*.

- 319 LEONURUS. Fod. 5kantigt. Krs öfre läpp smal odeld; den nedre 3klufven med smala slikar, de på sidan nedböjda. Nötternas toppyta platt tvärhuggen, småluden. *Blomkransar i bladvecken.* — Pag. 43.
- 320 GALEOBDOILON. Fod. med 5 gröfre nerver. Krs öfre läpp lång, framkrökt, hel; den nedre med 3, hela spetsade slikar. Ståndarknappar öppnande sig med en längdremna från toppen till basen. Nötter med plattad och glatt topp. *Blr kransvisa, med borstlika skärm; knapparnes rum cirkelrunda.* — Pag. 44.
- 321 LAMIAM. Fod. som föreg. Krs öfre läpp hel; den nedres sidoflikar omärkliga med en stor, omv. hjertlik ell. eggrund mellanflik, med mycket smalt fäste. Knapp. och nött. som föreg. *Blr i hufvud ell. kransvisa, med inga ell. borstlika skärm.* — Pag. 44.
- 322 STACHYS. Fod. 5kantigt. Krs pip n. rak; öfre läppen hel, den nedre 3flikig, mellanfliken omv. hjertlik ell. eggrund. Knapp. glatta, slutligen böjda åt sidorna, öppnande sig som föreg. Nött. ofvanpå rundade, glatta. *Blomkransar närmade i ett något småbladigt ax.* — Pag. 43.
- 323 GALEOPSIS. Fod. med 5 gröfre, upphöjda nerver. Krs öfre läpp hel; den nedre med en ihålig tand mellan sidoflikarne och den breda, n. tvärhuggna mellanfliken. Knappar håriga, rummen öppnande sig tvärsöfver i 2, skiflika valvler. Nött. som föreg. *Blr i åtskiljda ell. närsittande kransar, med lancettl. skärm.* — Pag. 44. (*Dracocephalum* se nedan.)

†† Foderflikar 10, hvarannan mindre.

- 324 MARRUBIUM. Kronans öfre läpp smal 2klufven, den nedre 3klufven. Befruktn. delarne inneslutna i kronpipen. Nötter tvärhuggna. *Styf växt med mycket tät blomkransar.* — Pag. 45.

††† Foder 2läppigt [d. v. s. klufvet i 2 större, hela ell. flikade delar].

- 325 SCUTELLARIA. Fodrets läppar hela tvärhuggna, den öfre med en platt, ihålig knöl på ryggen. Kronans öfre läpp hvalflik 3flikig; den nedre odeld. *Strandväxter med parvisa blr, lång plattad krona.* — Pag. 41.
- 326 PRUNELLA. Fods öfre läpp bred, likformigt 3tandad; den nedre smalare, 2flikig. Krs öfre läpp hvalflik hel; den nedre 3klufven. Ståndarsträngar i spetsen 2flikiga med knapp på ena fliken. *Blomkransar i tätt hufvud, med njurlika skärm.* — Pag. 42.
- 327 DRACOCEPHALUM. Fods öfre läpp 3klufven med mycket bredare mellanflik; den nedre 2deld. Krs öfre läpp urnupen, den nedre 3flikig; mellanfliken längre. *Blomkrans. närmade, stundom i axform; skärm eggrunda.* — Pag. 42.
- 328 THYMUS. Fods öfre läpp likform. 3flikig; den nedre 2deld. Krs öfre läpp kort, rak och urnupen; den nedre 3klufven med hela slikar. Ståndarknappar åtskiljda. *Nedligg. risaktiga växter med blr i hufvud.* — Pag. 41.
- 329 CALAMINTHA. Ståndarknapparne samstötande under kronans öfra läpp; för öfr. som föreg. *Blr i krans, med på undre sidan bukigt foder.* — Pag. 41.
- 330 CLINOPodium. Foder krökt; öfre läppen likformigt 3uddig; den nedre deld i 2 borstlika slikar. Krs öfre läpp 2flik.; den nedre 3flikig, med urnupen mellanflik. Knapp. som föreg. *Blomkransar i hufvud med svepen af talrika borst.* — Pag. 41. (*Teucrium Scorodonia* se ofvan.)

2 Ordn. ANGIOSPERMIA *).

Frön inom fröhus.

† Blomfoder 2- ell. 4klufvet.

* Fjälliga parasitväxter, utan blad. Fröhus enrummigt.

- 331 OROBANCHE. Blomfod. 4klufvet, stundom på ryggvidan eller både på rygg- och framsidan deldt till basen. Krona bägerlik med 2läppigt, veckigt bräm; öfre läppen

*) Med undantag af sista släktet *Linnæa*, tillhöra alla Familjen *Personatæ* L.

meränd. urnupen; den nedre 3flikig. Märken 2, skiflika. *Parasiter på rötter af andra växter, hinnfjälliga ända till roten.* — Pag. 59.

- 332 LATHRÆA. Fod. likformigt 4klufvet, färgadt. Krs öfre läpp n. hvalflik odelt; den nedre grundt 3flikig. Märke enkelt. *Parasit på rötterna af Hassel, Asp m. fl. trädslag.* — Pag. 59.

** Bladiga örter. Fröhus 2rummigt. [Blad motsatta.]

- 333 EUPHRASIA. Blomfod. 4klufvet. Kronans öfre läpp hvälfd, 2flikig, kortare än den nedre 3klufna; flikarne urnupna. Ståndarknappar inneslutna i öfra kronläppen, med i kanten hvitludna rum. — Pag. 56.

- 334 ODONTITES. Fod. 4klufvet. Krs öfre läpp tvärhuggen och öppen, i toppen framsläppande de glatta knapparne; nedre läppen med 3 hela flikar. Frön strimmiga. *Blr i ensidiga klasar.* — Pag. 56.

- 335 BARTSIA. Fod. och kr. som föreg. Knappar öfverallt hvitludna. Frön med flera breda hinnkanter. *Fjell- eller kärrväxt med enkla stjekar.* — Pag. 56.

- 336 RHINANTHUS. Fod. samt krs öfre hjälmlika, framtill 2standade läpp plattade från sidorna. Knapp. hvitludna. Frön många, platta. *Örter med gula blr i ax.* — Pag. 57.

- 337 MELAMPYRUM. Fod. 4klufvet. Krs öfre läpp hvalflik hel, med uppviken kant; den nedre 3flikig. Knapp. löst sammanhängande. Frön 1—2 i hvarje rum, kupiga och släta. *Blr i ax med stora skärm, ell. parvisa i bladecken.* — Pag. 58.

†† Blomfod. 5flikigt [hos *Sceptrum* och *Pedicul.* stundom flerflikigt]; krona inneslutande fruktämnet.

- 338 SCEPTRUM. Fod. 5flikigt. Krona djupt 2läppig, tillsluten af de hopböjda läpparne; öfre läppen hjälmlik, den nedre 3flikig. Fröhus n. klotrundt, öppnande sig tvärtigenom båda kanterna. Frön med en vid, veckig, genomskinlig och nätligt punkterad hinna. — Pag. 57.

- 339 PEDICULARIS. Fod. 5klufvet ell. 5standadt. Krona öppen, med läppar som föreg. Fröh. aflängt ell. eggrundt, snedspetsadt, öppnande sig i den convexa kanten. Frön täta med ojemnt ell. punkteradt skal. *Kärr- ell. fjellörter med skiftevisa parklufna blad.* — Pag. 57.

- 340 DIGITALIS. Krona hägarlik öppen, på undre sidan bukig, med olikformigt, grundt 4flikigt bräm. Ståndare nedböjda. Märke 2deldt. *Ört med skiftevisa blad, stora blr i klase.* — Pag. 52.

- 341 LIMOSELLA. Kr. klocklik, n. likformigt 5klufven. Märke enkelt. Fröh. enrummigt. *Liten vattenört med blomskaft från roten.* — Pag. 56.

- 342 LINARIA. Kr. 2läppig, tillsluten af nedre läppens hvalflika bas; öfre läppen upprät, 2klufven, den nedre med honingssporre. Fröh. 2rumm., oordentligt bristande i toppen. — Pag. 52.

- 343 ANTIRRHINUM. Kr. som föreg. med ett knölformigt honingsgömme i stället för sporre. Fröh. 2rumm., öppnande sig med 3 hål i toppen. *Ört med motsatta blad, stort, 5delt blomfoder.* — Pag. 52.

- 344 SCROPHULARIA. Kr. klotrund med ett kort 5klufvet bräm, utan särskildt honingsgömme. Fröh. 2rummigt. *Större örter med motsatta blad, små blr.* — Pag. 52. (Verbena 14, 1.)

††† Krona ofvanpå fruktämnet.

- 345 LINNÆA. Fod. 5delt. Krona klocklik, n. likformigt 5flikig. Frukt: yngre 3-, slutl. enrummigt, enfröigt fröhus. *Krypande skogsväxt.* — Pag. 32.

15 KLASSEN.

TETRADYNAMIA *).

1 Ordn. SILICULOSÆ.

Skidor korta.

† Frukt [nöt-skida] affallande oöppnad, näml. hela skidan ell. hvart rum för sig.

346 NESLIA. Skida klotrund, ung 2rummig, med hinnaktig försvinnande skiljevägg, slutl. enfröig. Frön med ryggliggande rotämne. *Upprät ört med små gula blr och skidor i långa klasar.* — Pag. 95.

347 CRAMBE. Ståndarsträngar upptill 2klufna, med knappen på ena fiken. Skida af 2 leder, den öfre stor klotrund köttig enfröig, den nedre smal ofruktig. Frön med veckligg. rotämne. *Kustväxt med stora blad, hvita blr.* — Pag. 94.

348 BUNIAS. Strängar enkla. Skida eggrund, sned och ojemn, spetsig, snedt 2rummig, 2fröig. Frön med inrullade hjertblad och ryggligg. rotämne. *Styf och sträf ört med gula blr.* — Pag. 94.

349 CAKILE. Skida af 2 rum ofvanpå hvarandra, det öfre utdraget, 4kantigt, spetsigt, affallande i fogen. Frön ett i hvarje rum, med kantligg. rotämne. *Nedligg. kustväxt med rödvioletta blr.* — Pag. 94.

350 ISATIS. Skida aflång ell. något vigglik, platt, slutl. enrumm. och enfröig. Frön med ryggligg. rotämne. *Hängande skidor.* — Pag. 95.

351 SENEBIERA. Skida bred, af 2, i bredd satta, enfröiga rum, affallande tillhopa eller hvart för sig oöppnade. Frön som föreg. *Nedligg. greniga örter med pardeldta blad, mycket små hvita blr, som hos en art sakna kronblad och knappar på de längre ståndarne.* — Pag. 96.

(Raphanus i nästa Ordn.)

†† Skida öppnande sig med 2 skal och smal skiljevägg [utgörande skidans minsta diameter].

352 TEESDALIA. Skida omv. hjertlik, med kölade 2fröiga rum, utan vingkant. Frön med kantliggande rotämne. Kronblad olikstora. — Pag. 96.

353 HUTCHINSIA. Skida oval; för öfr. som föregående. — Pag. 96.

354 LEPIDIUM. Skida ovalt eggrund, ell. bredare och något hjertlik, med enfröiga rum. Rotämne ryggliggande. *En art har inga kronbl. och blott 2 ståndare.* — Pag. 95.

355 CAPSELLA. Skida omv. hjert- ell. vigglik, tvärhuggen plattad, utan vingkant, med mångfröiga rum. Rotämne ryggligg. — Pag. 95.

*) Hela klassen hörer till Familjen *Crucifera DC.*

- 356 **THLASPI.** Skida rund ell. omv. hjertlik, plattad, med vingkantade mångfröiga rum. Rotämne kantligg. — Pag. 95.
- 357 **SUBULARIA.** Skida oval med hel spets och båtlika ovingade mångfröiga rum. Frön med veckliggande rotämne. *Strand- ell. vattenväxt.* — Pag. 96.
- ††† Skida som föreg. med bred skiljevägg.
- 358 **COCHLEARIA.** Skida oval ell. klotrund, uppblåst, med kort, vid bristningen på skiljeväggen quarsittande stift, 2—mångfröiga rum. Frön med kantliggande rotämne. *Glatta kustörter med hvita blr.* — Pag. 97.
- 359 **CAMELINA.** Skida omv. egggrund ell. päronformig, uppblåst, med spröt af det med skalen bristande och dem åtföljande stiftet. Frön många med ryggligg. rotämne. *Åkerväxter med gula blr.* — Pag. 97.
- 360 **ALYSSUM.** Ståndarsträngarne med ett tand- ell. borstlikt bihang. Skida rundad plattad, med utdraget stift, 2fröiga rum. Frön med kantliggande rotämne. — Pag. 97.
- 361 **FARSETIA.** Sträng. med ett tandlikt bihang. Skida elliptisk, med utdraget stift, mångfröiga rum. Frön som föreg. *Större, bladig, gråluden ört.* — Pag. 97.
- 362 **DRABA.** Ståndare [stund. 4] utan bih. Skida oval—aflång, plattad, hel i spetsen, med ganska kort, stund. omärkligt stift, mångfröiga rum. Frön som föreg. *Mest smärre örter, de flesta fjellväxter med hvita sällan gula blr.* — Pag. 98.
- 363 **LUNARIA.** Skida| oval platt, hel, i spetsen med något utdraget stift och fast med en fot vid skafte. Frön platta med kantligg. rotämne. *Lundört med stora blad, violettröda blr.* — Pag. 96.
- (*Nasturtium* och *Braya* i nästa Ordn.)

2 Ordn. SILIQUOSÆ.

Skidor långa.

† Skida af 2, längsefter uppbristande skal.

* Skida 4kantig af kölade skal.

- 364 **HESPERIS.** Blomfoder tillslutet. Pistillens märke af 2 uppräta skiflika flikar. Skida jemnbred. Frön enradiga, med ryggliggande rotämne. — Pag. 90.
- 365 **ERYSIMUM.** Fod. tillslutet. Märke urnupet, med omärkligt stift. Skida jemnbred, quadratisk 4kantig. Frön släta aflånga, i öfr. som föreg. *Örter med täml. smala blad.* — Pag. 90.
- 366 **ALLIARIA.** Fod. tillslutet. Märke odeldt, tvärhugget, med ganska kort stift. Skida som föreg. Frön vågigt refflade, cylindriska; i öfr. som föreg. *Skuggört med breda, odelade blad.* — Pag. 90.
- 367 **BARBAREA.** Fod. tillslutet. Märke n. helt, med något utdraget stift. Skida jemnbred utdragen, plattadt 4kantig. Frön enradiga, med kantliggande rotämne. *Örter med flikiga blad.* — Pag. 93.
- 368 **MELANOSINAPIS.** Fod. öppet. Märke n. helt, med utdraget stift. Skida kort, n. quadr. 4kantig, med sprötlikt stift. Frön enradiga, med veckliggande rotämne. — Pag. 89.

** Skida trind ell. plattad af convexa skal.

a — Skidans skal utan tydlig ryggnerf.

- 369 **DENTARIA.** Foder tätt tillslutet. Skidan jemnbredt lancettlik, med tjock skiljevägg, kort stift. Frön enradiga, med kantliggande rotämne. *Lundört med parbladigt delade blad, knopplökar i öfra bladvecken.* — Pag. 91.
- 370 **CARDAMINE.** Fod. n. öppet. Skida utdragen jemnbred, med elastiskt uppspringande eller tillbakarullade skal, hinnaktig skiljevägg. Frön som föreg. *Örter med mest parbladigt delade [en art med hela] blad.* — Pag. 91.
- 371 **NASTURTIUM.** Fod. n. öppet. Skida kort [rund, ell. 2—5 gånger längre än bred],

mer och mindre plattad. Frön n. 2radiga, med kantligg. rotämne. *Örter med mer och mindre deldta blad.* — Pag. 93.

b — Skida med tydlig ryggnerf och utdraget sprötlikt stift [flera gånger längre än skidans bredd].

372 **BRASSICA.** Foder meränd. tillslutet. Skidan med ennerviga grofådriga skal. Frön enradiga klotrunda, med veckliggande rotämne. *Stjelkomfatt. blad.* — Pag. 88.

373 **SINAPIS.** Fod. utstående. Skida med 3—5nerviga skal. Frön som föreg. *Flikiga blad.* — Pag. 89.

374 **ERUCASTRUM.** Foder n. tillslutet. Skida med ennerviga skal. Frön aflånga ell. eggrunda, något plattade, för öfr. som föreg. *Pardeldta blad.* — Pag. 89.

c — Skida med tydl. ryggnerf och kort stift [icke längre än skidans bredd].

375 **DIPLTAXIS.** Foder öppet. Skida n. jemnbred, något plattad. Frön något plattade, 2radiga, med veckliggande rotämne. *Nästan pardeldta blad.* — Pag. 89.

376 **TURRITIS.** Fod. tillslutet. Skida lång plattad 2äggad. Frön 2radiga, med kantligg. rotämne. *Stjelkomfattande, hela blad.* — Pag. 93.

377 **ARABIS.** Fod. slutet. Skida utdragen med plattade raka skal, n. helt märke och omärkligt stift. Frön enradiga, med kantligg. rotämne. *Hela ell. något flikiga blad.* — Pag. 92.

378 **BRAYA.** Fod. slutet. Skida kort, n. trind med ennerviga skal, urnupet märke med kort stift. Frön 2radiga, med ryggligg. rotämne. *Lägre fjellört, med smala hela blad.* — Pag. 90.

379 **SISYMBRIUM.** Fod. n. öppet. Skida utdragen, n. trind, med 3nerviga raka skal, helt ell. urnupet märke, kort stift. Frön enradiga, med ryggligg. rotämne. *Delade ell. flikiga blad.* — Pag. 89.

†† Skida icke uppbristande på längden, utan affallande hel eller ledvis.

380 **RAPHANUS.** Foder tillslutet. Skida aflång eller jemnbred, trind [slutl. hopdraget ledad mellan fröen]. Frön med veckliggande rotämne. — Pag. 94.

16 KLASSEN.

MONADELPHIA.

1 Ordn. PENTANDRIA. Ståndare 5 [näml. med knappar].

- 381 LINUM. Blomfoder och krona 5bladiga. Stånd. 5, stift och märken 5. Fröh. utan spröt, af 5, 2klufna skal, 10rummigt, med ett frö i hvarje rum. *Smala strödda ell. motsatta blad.* — Pag. 103.
- 382 ERODIUM. Fod. och kr. som föreg. Ståndarsträngar föga hopväxta, 5 med knappar, 5 utan. Pistill spröttlik med 5 märken. Karpeller 5 i krans, enfröiga, med vid mognaden korkskruflikt vridna strängar, fästa vid spetsen af pistillens spröt. *Delade ell. flikiga blad, blommor i flock.* — Pag. 105.
(*Lysimachia* 5, 1. *Geranium pusill.* i n. Ordn.)

2 Ordn. DECANDRIA. Stånd. 10.

- 383 GERANIUM. Blomfod. och krona 5bladiga. Pist. med spröt och 5 märken. Ståndarsträngar föga samväxta. Karp. 5 i krans, enfröiga, med vid mognaden urfjäderlikt tillbakarullade strängar, fästa vid spetsen af pist:s spröt. *Flikiga ell. delade blad, vanl. parvisa blr.* — Pag. 103.
- 384 OXALIS. Fod. 5deldt. Kronbl. 5, vid basen något förenade. Ståndarsträngar med basen mer och mindre samväxta. Pist. utan spröt, med 5 stift. Fröh. 5rummigt, mångfröigt. Fröu med fröhylla. *Örter med 3fingrade blad.* — Pag. 105.
- 385 MYRICARIA. Fod. 5deldt. Kronbl. 5. Ståndarstr. samväxta till öfver midten. Pist. utan spröt och stift. Fröh. 3kantigt, enrumm., 3skaligt. Frön med fröfjun. *Buske med mycket små, enkla blad, blr i ax.* — Pag. 160.
(*Sarothamnus*, *Genista*, *Ulex*, *Ononis* och *Anthyllis* 17, 3.)

3 Ordn. POLYANDRIA. Stånd. många.

- 386 LAVATERA. Blomfoder 5klufvet, med 3klufven foderholk. Kronbl. 5. Stift talrika. Karpell. enfröiga, tätt förenade i en nedplattad kaklik krans, utan spröt. *Stor ört, med flikiga blad.* — Pag. 101.
- 387 MALVA. Foderholk 3bladig; för öfr. som föreg. *Örter med flikiga eller delade blad.* — Pag. 102.
- 388 ALTHÆA. Foderholk 6—9klufven; för öfr. som föreg. *Mjukt hvitluden ört, med flikiga blad.* — Pag. 103.

17 KLASSEN.

DIADELPHIA.

1 Ord. HEXANDRIA. Stånd. 6.

- 389 FUMARIA. Blomfoder 2bladigt, affallande. Krona af 4, olikformiga, i toppen till slutna blad; det ena med kort, punglik sporre. Ståndarsträngar samväxta i 2 stammar, hvarje med 3 knappar. Frukt n. klotrund, nötlik, enfröig. *Greniga örter med enkel trådsml rot.* — Pag. 88.
- 390 CORYDALIS. Fod. 2bladigt, snart affallande. Krona och stånd., som föreg. Frukt flerfröig, 2skalig baljlik. *Enkla örter, med lökformig stjelkknöl och sammansatt rot.* — Pag. 87.

2 Ord. OCTANDRIA. Stånd. 8.

- 391 POLYGALA. Blomfoder af 3:ne smärre och 2 stora vinglika färgade blad. Krona af 5, sinsemellan och med ståndarne samväxta [i spetsen franskantade] blad. Fröhus platt, i spetsen urnupet, 2rummigt. — Pag. 99.

3 Ord. DECANDRIA. Stånd. 10 *).

† Alla ståndarsträngarne nedtill hopväxta [ingen fri].

- 392 SAROTHAMNUS. Blomfoder af en öfre, omärkligt 2tandad läpp och en nedre 3tandad. Kronans köl trubbig. Stift långt, ringformigt omböjdt, på ryggen hårigt. *Buskväxt, med 3fingrade blad.* — Pag. 154.
- 393 GENISTA. Fod. 2läppigt, djupt 5tandadt. Kronköl n. rak, trubbig. Stift syl-lik glatt. *Låga busklika växter med enkla blad.* — Pag. 154.
- 394 ULEX. Fod. till basen 2delt; öfre läppen 2-, den nedre 3tandad. Kronköl båtlik trubbig. Stift trådligt, glatt. *Taggig buske med styfva syl-lika blad.* — Pag. 154.
- 395 ONONIS. Fod. djupt 5kl. Kronköl sprötpetsig. Stift glatt. *Blad 3fingrade.* — Pag. 154.
- 396 ANTHYLLIS. Fod. uppblåst, 5tandadt, slutl. inneslutande baljan. Kronköl böjd spetsig. *Blad parbladiga.* — Pag. 155.

†† De 9 nedre strängarne hopväxta, den öfversta fri.

* Blad parbladiga med uddblad.

- 397 ONOBRYCHIS. Blomfoder djupt och n. likformigt 5klufvet. Kronans köl trubbig, mycket längre än de små vingarne. Balja enfröig, plattad och nätlikt rynkig. — Pag. 149.

*) Hela Ord. omfattar Linnés familj *Papilionaceæ*.

- 398 CORONILLA. Fod. n. klocklikt. 5standadt, kortare än kronbladens åtskiljda klor. Kronkölen sprötspetsig. Balja utdragen ledad flerfröig, slutl. bristande tvärt af i lederna. *Låg buske.* — Pag. 148.
- 399 ORNITHOPUS. Fod. cylindriskt, 5standadt, längre än kronbladens klor. Kronköl rundadt trubbig. Balja som föreg. — Pag. 148.
- 400 ASTRAGALUS. Fod. 5stand. Kronköl trubbig. Baljans undre, fröfästet motsatta, fog invändigt bärande en smalare ell. bredare, ofullkomlig skiljevägg. *Hufvudlika blomklasar.* — Pag. 149.
- 401 PHACA. Fod. och kr. som föreg. Baljans undre fog utan spår till skiljevägg. *Fåpariga blad.* — Pag. 149.
- 402 OXYTROPIS. Kronköl med en klolik udd i spetsen; för öfr. som föreg. *Mångpariga blad.* — Pag. 150.

** Blad parbladiga, utan uddblad.

- 403 OROBUS. Blomfodrets 2 öfre tänder olikformiga och korta i jämförelse med de 3 nedre. Märket jemnbredt, convext, på öfre sidan finludet, på den undre glatt. *Bladen med endast ämne till klänge.* — Pag. 146.
- 404 LATHYRUS. Fodrets 2 öfre tänder kortare. Märke n. jemnbredt, ököladt, ofvanpå platt och hårigt, under glatt. *Bladen med klänge; blomskäft mångblommiga.* — Pag. 145.
- 405 PISUM. Fod. med n. lika långa tänder. Stift på framsidan djupt köladt, med från sidorna plattadt märke. *Ört med få bladpar och blr, samt klänge.* — Pag. 145.
- 406 VICIA. Fods 2 öfre tänder kortare. Märke n. jemnbredt, platt, på undre sidan eller på båda ludet. *Bladen med klänge undant. V. Orobus.* — Pag. 146.
- 407 ERVUM. Fod. 5flikigt, med de öfra tänderna något mindre. Märke trindt, med klotrund luden spets. — *Späda örter med små blr.* — Pag. 148

*** Blad 3fingrade.

- 408 MELILOTUS. Blomf. 5standadt. Blomkrona med den trubbiga kölen slutande tätt till seglet, snart bortfallande. Balja eggrund rak 1—2fröig, längre än fodret, slutl. uppbristande. *Blr i klasar.* — Pag. 151.
- 409 TRIFOLIUM. Fod. 5standadt. Kr. som föreg. qvarsittande. Ståndarsträngar jemntjocka. Balja 1—4fröig, affallande öppnad, täckt af fodret ell. den vissnade kronan *Blr i vanl. täta hufvud.* — Pag. 152.
- 410 LOTUS. Fod. 5flikigt. Kronkölen sprötspetsig. Strängar uppåt vidgade. Balja jemnbred, trind och n. rak, mångfröig, längre än fodret. *Blr ensamma ell. i hufvud.* — Pag. 150.
- 411 TETRAGONOLOBUS. Baljan med 4, smalt vingade kanter; för öfr. som föreg. — Pag. 150.
- 412 MEDICAGO. Fod. 5flik. Kronköl trubbig. Strängar syl-lik. Balja krökt, mån- ell. snäckformig, längre än fodret. *Blr i klasar, säll. i hufvud.* — Pag. 151.

18 KLASSEN.

POLYADELPHIA.

1 Ordn. POLYANDRIA.

Ståndare många.

- 413 HYPERICUM.** Blomfoder 5deladt. Krons 5bladig. Ståndarsträngar vid basen förenade i 3 eller 5 knippen. Fukt: 3rummigt, mångfröigt fröhus. *Örter med hela motsatta blad, 3:ne stift.* — Pag. 106.
-

19 KLASSEN.

SYNGENESIA *).

1 Ordn. MONOCLINIA.

Alla med befruktningsdelar försedda blommor 2könade. (*Polygamia æqualis* L. undant. *Echinops* och *Centaurea*.)

† Alla blommor i blomkorgen tunglika.

* Skalkfrukter med fjäderlikt fjun.

414 TRAGOPOGON. Blomholk enkel, af 8—12 jemnhöga blad. Skalkfrukter med skaftadt fjun. Blomfäste bart. *Holkfjäll liklånga, bladlika*. — Pag. 15.

415 SCORZONERA. Holk tegellagd af breda hinnkantade fjäll, utan foderholk. Fruktfjunet oskaftadt. Fäste bart. *Holkens yttre fjäll kortare och bredare än de inre*. — Pag. 16.

416 HYPOCHERIS. Holk tegel-lagd. Diskblommornas skalkfrukter med skaftadt fjun och omgifna af fästets fjäll. *Nästan bladlös stjälk*. — Pag. 27.

417 LEONTODON. Holk tegel-lagd, af smala fjäll, utan foderholk. Alla skalfr. med oskaftadt fjun. Fäste bart. *Stjälken bladlös, 1-fåblomstrig*. — Pag. 27.

418 PICRIS. Holk enkel, af jemnhöga fjäll, med slaka foderholkfjäll vid basen. Skalfr. och fäste som föreg. *Bladig ört*. — Pag. 16.

** Skalkfrukter med hårlikt fjun.

419 TARAXACUM. Blomholk af jemnhöga, något hopväxta fjäll, med foderholkfjäll vid basen. Fruktfjun långt skaftadt. Fäste bart. — Pag. 26.

420 LACTUCA. Holk n. cylindrisk, med tegellagda fjäll vid basen. Fruktfj. skaftadt. Fäste bart. — Pag. 15.

421 SONCHUS. Holk vidgad vid basen, öfverallt tegellagd. Skalfr. plattade, med fjun af mjuka ull-lika, lätt affallande hår. Fäste bart. — Pag. 14.

422 MULGEDIUM. Holk n. cylindrisk, med tegellagda fjäll vid basen. Skalfr. plattade. Fjun af raka, något styfva, tydligt sträfva hår. Fäste bart. *Blå strålblr*. — Pag. 14.

423 HIERACIUM. Holk tegellagd. Skalfr. trinda ell. flerkantiga, jemntjocka med oskaftadt fjun af hår som hos föreg. Fäste bart. *Dels flerblomstrig stjälk, dels bladlös ell. enblomstrig stängel*. — Pag. 17.

424 CREPIS. Holk enkel, vid basen omgifven af något fränstående foderholkfjäll. Skalfr. uppåt smalare, med oskaftadt, mjukhårigt fjun. Fäste bart. — Pag. 16.

*** Skalkfrukter utan fjun.

425 ARNOSERIS. Holk enkel af talrika jemnhöga kölade fjäll, med omärklig foderholk. Skalfr. med hinnaktigt frökrona på toppen. Fäste bart. — Pag. 27.

*) Hela denna klass tillhör Richards Familj *Synantheræ* ell. Linnés *Compositæ*.

- 426 LAPSANA. Holk som föreg. af 8—10 fjäll. Skalf. utan frökrona. Fäste bart. — Pag. 15.
- 427 CICHORIUM. Holk med utdragen foderholk. Skalf. i toppen fjällkantade. Fäste fjälligt. *Stora blå blomkorgar.* — Pag. 14.
- †† Alla blommorna rör- ell. pipformiga och försedda med befruktningsdelar.
- * Blomkorg klotrund utan holk. (*Polyg. segregata L.*)
- 428 ECHINOPS. Hvarje blomma försedd med ett af fjäll sammansatt foder. Skalf. med en hårbräddad hinnkant på toppen. Blomfäste fjälligt. *Tistel-lik, utan annan holk än några nedböjda fjäll vid blomkorgens bas.* — Pag. 10.
- ** Blomkorg med holk af hvassa, meränd. stickande fjäll.
- 429 LAPPÄ. Holk n. klotrund, af krokuddiga fjäll. Fruktfj. borstlikt stråft. Fäste fjälligt. *Storbladiga växter med blomkorg., hvilkas holk hakar sig fast vid mjuka föremål.* — Pag. 13.
- 430 CARLINA. Holk skål-lik vidgad; dess yttre fjäll med raka taggar i spetsen och kanterna; de inre färgade oväpnade. Fruktfj. hårligt. Fäste besatt med syl-lik enkla ell. flerklufna fjäll. *Tistel med blekgula blr.* — Pag. 11.
- 431 CIRSIUM. Holk klot- eller eggrund, af uddhvassa, meränd. stickande fjäll, med rak udd. Fruktfj. fjäderlikt. Fäste beklädt med hårlika fjäll. *Tistlar med röda, violetta, sällan gula blr.* — Pag. 12.
- 432 CARDUUS. Holk och fäste som föreg. Fruktfjun af sträfvå hår. *Tistlar med röda ell. viol. blr.* — Pag. 12.
- 433 ONOPORDON. Holk n. klotrund, af raka tornuddiga fjäll. Fjun som föreg. Fäste bart, ojemnt af hinnkantade gropar. *Bredt vingad stjelk.* — Pag. 11.
- *** Blomk. med holk af mjukare fjäll.
- 434 SERRATULA. Holk n. cylindrisk, af tegel-lagda fjäll. Fjun af likformiga sträfvå borstlika hår. Fäste borstfjälligt. — Pag. 11.
- 435 SAUSSUREA. Holk som föreg. Fjun af olikformiga hår, de inre mjuka fjäderlika, omgifna af kortare, borstlika. Fäste borstfjälligt. *Ståndarknappar med långa hår vid basen.* — Pag. 11.
- 436 EUPATORIUM. Holk af små tegel-lagda fjäll. Blomkronans bräm mycket grundt likadt; märken långt utskjutande, trådlika. Skalf. n. trinda ell. kantiga, med stråft hårligt fjun. Fäste bart. — Pag. 9.
- 437 LINOSYRIS. Holk, fruktfjun och fäste som föreg. Kronans bräm klufvet till midten, med föga utskjutande lancettlika märken. Skalf. plattade. — Pag. 9.
- 438 BIDENS. Holk af jemnhöga fjäll, vid basen omgifven af en stor foderholk. Skalf. med 2—4 styfvå borst kring toppen. Fäste platt, fjälligt. *Fukt- ell. vattenörter med motsatta blad, enstaka blomkorgar.* — Pag. 1.
- (*Centaurea nigra*; *Senecio vulg.* samt varr. af *Senec. Jacobæa*, *Aster* och *Matricaria*.)
- ††† Kantblommor utan befruktningsdelar [större]. (*Polyg. frustranea L.*)
- 439 CENTAUREA. Blomholk tegellagd. Kantblr större, med snedt flerklufvet bräm, könlösa. Fäste borstfjälligt. *Örter med n. klotrund holk af sargade fjäll. C. nigra saknar vanl. de könlösa blrna.* — Pag. 10.

2 Ordn. POLYCLINIA.

Diskblommorna 2könade; kantblrna endast med pistill. *)
(*Polygamia superflua L.* undant. *Filago*.)

† Alla blrna rörformiga.

- 440 COTULA. Blomholk halft klotrund, af tegellagda fjäll. Honblrna i kanten, kronlösa.

*) De 2könade blrna felslå stundom till ena könet, hvarigenom 2- och mångbyggare uppkomma.

de 2könade 4flikiga. Skalfr. plattade vingkantade, utan fjun och frökrona. Blomfäste bart. — Pag. 3.

- 441 **TANACETUM.** Blomholk som föreg. De få honblrna satta i kanten, 3flikiga, de 2könade 5flikiga. Skalfr. med hinnaktig frökrona, utan fjun. Blomfäste bart. *Blomkorg. i qvastlik vipa.* — Pag. 3.
- 442 **ARTEMISIA.** Holc skål- ell. bägarlik, af tegellagda fjäll. Honblr med ganska liten oflikad krona, blandade med de 2könade. Skalfr. plattadt 3kantiga, utan fjun och frökrona. Fäste bart ell. hårigt. *Örter med flerdeldta blad, små blomkorg. vanl. i klasar.* — Pag. 3.
- 443 **HELICHRYSUM.** Holc af tegellagda torra hinnaktiga fjäll. Honblrna få, i en enkel rad i kanten. Skalfr. med fjun af jemnfina hår. Fäste bart. *Hvitullig ört, med glänsande gula eternellbl.* — Pag. 6.
- 444 **GNAPHALIUM.** Holc af tegellagda fjäll, utan foderholc. Honblr i kanten, flerradiga. Skalfr. och fäste som föreg. *Smalbladiga örter med små gytttrade blomkorgar.* — Pag. 6.
- 445 **ANTENNARIA.** Han- och honblommor på olika stånd (2byggare). Skalfr. med fjun af i spetsen tjockare hår. Fäste bart. *Blomk. i qvast.* — Pag. 6.
- 446 **FILAGO.** Holc konisk af jemnhöga fjäll med en vanl. 5bladig foderholc. Honblr trådlika, utan fruktjun. Diskblrnas skalfr. med hårligt fjun. *Hvit- eller gråudna örter med små, gytttrade blomkorgar.* — Pag. 7.
(*Pelasites* i nästa afd.)

†† Diskblommor rörformiga, kant- ell. strålblr tunglika.

* Skalfrukter med hårligt fjun; holc n. enkel af liklånga fjäll.

- 447 **ARNICA.** Blomholk af jemnhöga fjäll. Strålblr i spetsen djupt 3—4tandade, med ståndarsträngar utan knappar i svalget. Blomfäste utan fjäll, sträfft af korta hår. — Pag. 4.
- 448 **CINERARIA.** Holc af talrika jemnhöga fjäll i enkel rad, utan foderholc. Strålblr 3—4tandade utan ståndarämnen. Fäste bart, glatt. — Pag. 4.
- 449 **TUSSILAGO.** Blomkorg [ensam] af flerradiga, utdraget tunglika honblr i kanten, 2könade rörformiga på disken. Holc och fäste som föreg. — Pag. 10.
- 450 **PETASITES.** Blomkorgar [flera], i en del på olika stånd mest honblr, i andra mest 2könade; strålblr korta ell. inga. Holc och fäste som föreg. *Örter med fjällig stängel, stora rotblad.* — Pag. 10.
- 451 **SENECIO.** Holc af jemnhöga, i spetsen liksom brunsvedda fjäll, med foderholc vid basen. Fäste bart. *Örter med parflikiga, en art med odeltda blad.* — Pag. 5.
(*Bidens cernua* β.)

** Skalfrukter med hårligt fjun; holc tegellagd.

- 452 **PULICARIA.** Strålblrna föga längre än diskblrna. Ståndarknappar med 2 borst vid basen. Fruktjunet vid basen omgifvet af en krans korta fjäll. Fäste bart. — Pag. 8.
- 453 **INULA.** Strålblr utdragna talrika. Knapp. och fäste som föreg. Skalfr. med likformigt fjun [utan fjäll.] *Uppräta örter med gula blr.* — Pag. 7.
- 454 **SOLIDAGO.** Strålblr få [6—9], af samma färg som diskblrna [gula]. Knapp. utan borst. Skalfr. kantigt trinda. Fäste bart, punkteradt. — Pag. 9.
- 455 **ASTER.** Strålblr talrika, i en enkel rad, af annan färg än diskblrna [blå ell. hvita]. Knapp. utan borst. Skalfr. plattade. Fäste bart, gropigt. — Pag. 8.
- 456 **ERIGERON.** Strålblr i flera rader inom hvarandra, med trådsalt tunglikt bräm, af annan färg än diskblrna [rödletta ell. hv.]. Skalfr. plattade. Fäste punkteradt. *Örter med smala blad, blomk. ensamma ell. i klase.* — Pag. 8.

*** Skalfrukter utan fjun; fäste täckt med långa fjäll.

- 457 **ACHILLEA.** Holc eggformig. Strålblommor med kort bräm [föga längre än bredt]. *Blomk. i n. jemnhög qvast.* — Pag. 3.

- 458 **ANTHEMIS.** Holk platt ell. skål-lik. Strålblr utdragna. *Grenar enblomstriga.* — Pag. 2.

**** Skalfrukter utan fjun; fäste bart.

- 459 **BELLIS.** Holk af en dubbel krans liklånga, helt och hållet gröna fjäll. Fäste slutl. koniskt. — Pag. 8.
- 460 **TRIPLEUROSPERMUM.** Holk af oliklånga tegellagda hinnkantade fjäll. Skalfr. med 3 åsar och 2 rundade gropar på ryggsidan under toppen. Fäste slutl. koniskt, inuti tätt. *Holkfjällen vanl. med mörk kant.* — Pag. 2.
- 461 **MATRICARIA.** Holk som föreg. Skalfr. 5refnade, utan gropar. Fäste slutl. kägellik, ihåligt. *Holkfjällen med hvit kant.* — Pag. 2.
- 462 **CHRYSANTHEMUM.** Holk som föreg. Skalfr. med 5 ell. flera åsar, utan gropar. Fäste slutl. convext. *Blad hela ell. bredflikiga.* — Pag. 2.
-

20 KLASSEN.

GYNANDRIA *).

1 Ordn. MONANDRIA. Ståndarknapp 1.

† Knapp upprät, med hela basen sammanflytande och orörligt fäst på pistillen.

* Läpp med sporr- ell. punglikt honingsgömmе.

463 ORCHIS. Läpp mer och mindreflikig, med sporre. Knappens rum nedtill förenade i en gemensam glandellik pung ofvanför märket, inneslutande de 2 pollenmassornas åtskiljda fötter, som hvar för sig kan utdragas. — Pag. 188.

464 ANACAMPTIS. De 2 pollenmassorna sammanhängande med en gemensam fot, innesluten i en glandellik pung ofvanför märket; för öfr. som föreg. *Äxet halft klotrundt, tätt.* — Pag. 190.

465 GYMNADENIA. Läpp bred 3klufven, med sporre. Knapp utan pung för pollenmassornas tätt sittande fötter. *Äxet utdraget.* — Pag. 190.

466 PLATANThERA. Läpp odeld, jemnbred med sporre. Pollenmassornas fötter fästa vid hvar sin af 2:ne glandler, åtskiljda af det mellanliggande märket. *Blad 2, ell. 1.* — Pag. 191.

467 COELOGLOSSUM. Läpp jemnbred, i spetsen flikig, med punglikt honingsgömmе. Pollenmassornas fötter utan pung. — Pag. 190.

468 NIGRITELLA. Läpp vänd uppåt, odeld eggrund, med [punglikt] honingsgömmе; för öfrigt som *Orchis*. — Pag. 191.

** Läpp utan distinct honingsgömmе.

469 OPHRYS. Kalk vidöppen. Läpp 4flikig. Pollenmassornas fötter åtskiljda i hvar sin pung. — Pag. 191.

470 CHAMEORCHIS. Kalk hjelmlikt slut. Läpp odeld. Pollenmassor som föreg. — Pag. 191.

471 HERMINIUM. Kalk öppen. Läpp 3klufven, vid basen skål-likt fördjupad. Pollenmassornas fötter åtskiljda. — Pag. 192.

†† Knapp fri, utgörande en distinct del af könpelaren och mer ell. mindre rörlig.

* Läpp med djupt sporr- ell. punglikt honingsgömmе.

472 CALYPSO. Läpp stor, skolik, med bräm och dubbel sporre framtill. Könpelaren lång, med ett bladlikt bihang. *Enbladig.* — Pag. 194.

*) Hela klassen med undantag af 3:dje Ordn. tillhör Linnés och Jussieu's familj *Orchideæ*.
Hartman, Skandinaviens Flora (9:de uppl.).

473 EPIPOGIUM. Läpp 3flikig, med punglikt honingsgömmе, vänd uppåt. Pollenmassorna långt skaftade, sammanhängande, inneslutna i den snart affallande lockformiga knappen. *Blidlös, fjällig.* — Pag. 193.

** Läpp med grundt eller otydligt honingsgömmе.

474 GOODYERA. Läpp odeld, med skåliskt honingsgömmе. Ståndarknappen fäst med skaft vid könpelarens rygg. Märke sköldlikt, 2hornadt. *Flerbladig med smalt ax.* — Pag. 192.

475 CEPHALANTHERA. Läpp genom en inskränning från sidorna delad i en fördjupad bas och odeld skifva. Könpelaren rak, utdraget jemnbred [minst 4 gr. längre än diam.] Pollenmassorna n. jemntjocka, föga klubblika. Fruktämne oskaftadt, vridet. *Bladiga med uppräta blr.* — Pag. 192.

476 EPIACTIS. Läpp som föreg. Könpel. kort. Pollenm. klubblika. Fruktämne med vridet skaft. *Flerbladiga med n. hängande blr.* — Pag. 192.

477 LISTERA. Läpp i spetsen 2klufven. Könpel. kort, förlängd till ett fjäll-likт stöd bakom knappen. *Med 2, n. motsatta blad.* — Pag. 193.

478 NEOTTIA. Läpp som föreg. Könpel. utdragen, slutande vid knappen. *Blidlös, fjällig.* — Pag. 193.

479 MALAXIS. Läpp odeld, vänd uppåt. Könpel. ganska kort, med lockformig knapp på toppen. Pollenmass. sammanhängande, klubblika 2deldta. *Ned till 1—3bladiga med rikblommigt ax.* — Pag. 194.

480 STURMIA. Läpp som föreg. Könpel. utdragen, något framkrökt, upptill hinnkantad, med knapp som föreg. Pollenmassor klotrunda, 2 i hvarje rum. *Fåblommigt ax.* — Pag. 194.

481 CORALLORHIZA. Läpp med en grund inskränning på sidorna, odeld skifva. Könpel. som föreg., längsefter concav. Knappens rum delade tvärsöfver i 2 smärre rum, hvarje med en klotrund pollenmassa. *Blidlös.* — Pag. 195.

2 Ordn. DIANDRIA. Ståndarknappar 2.

482 CYPRIPEDIUM. Blomkalk 5bladig [de 2 nedre bladen hopväxta]. Läpp skoformig uppblåst. Knappar fästa å ömse sidor om det sköldlika märket. *Bredbladig ört.* — Pag. 195.

3 Ordn. HEXANDRIA. Ståndarknapp. 6.

483 ARISTOLOCHIA. Blomhylla enkelt kronlikt, sambladigt rörformigt [med snedt, enläppigt bräm] ofvanpå fruktämnet. Stånd.-knappar insänkta i det öflikade märkets sidor. Fröhus 6rummigt, mångfröigt. — Pag. 167.

21 KLASSEN.

MONOECIA.

1 Ord. MONANDRIA. Ståndare 1.

- 484 ZANNICHELLIA. ♂: Blomkalk 0. — ♀: Fruktämnen 4—7, hvarje med stift. Frukt: 4—7, halfmånlika smånötter. *Vattenväxter med skiftevisa blad.* — Pag. 216.
- 485 CALLITRICHE. Kalk 0, eller i dess ställe 2 hvita skärmbblad. — ♀: Fruktämne 4knöligt, med 2 trådlika stift. Frukt: 4, sammanhängande, slutligen åtskiljda smånötter. *Vattenväxter med motsatta blad.* — Pag. 186.
(*Zostera* 1, 1. *Typha* 21, 3. *Pinus* 21, 6.)

2 Ord. DIANDRIA. Stånd. 2.

(Lemna 2, 1. *Typha* 21, 3.)

3 Ord. TRIANDRIA. Stånd. 3.

- 486 KOBRESIA. Småax i ett ensamt, eller flera gytrade, sammansatta ax: hvarje småax i förra fallet af 1 ♂- och 1 ♀blomma. — i det sednare honblommiga småax nedtill och hanblommiga i axels topp. ♂blr af 1, ♀blr af 2 fjäll. Frukt: 3kantig nöt. *Fjellgräs med trådsmla blad och strån, liknande Starr [Carex].* — Pag. 241.
- 487 CAREX. Blr i ax. ♂: Axsfjäll 1. Kalksfjäll 0. — ♀: Axsfjäll 1. Kalksfjäll 1, flasklikt, genom mynningen i toppen framläppande den inneslutna pistillens 2—3 märken; slutl. bildande ett fruktgömmen omkring nöten. *Gräslika växter.* — Obs. *Kalksfjället kallas i artbeskrifningarne fruktgömmen.* — Pag. 223.
- 488 TYPHA. ♂- och ♀-blr skiljda i 2 särskilda cylindriska ax rundt omkring strået, hanaxet ofvan honaxet. Blomkalk af hårlika borst. Frukt en långskaftad nöt. *Vattenörter med svärdlika blad.* — Pag. 217.
- 489 SPARGANIUM. ♂- och ♀-blr skiljda i klotrunda ax. ♂-blr af ett obestämdt antal fjäll. — ♀ af 3—4, vigglika fjäll. Frukt nötklik, vanl. utan skaft. *Vattenväxter med flera ax.* — Pag. 217.
(*Eriophorum* 3, 1. *Amarantus* 21, 5.)

4 Ord. TETRANDRIA. Stånd. 4.

- 490 URTICA. ♂: Blomhylla foderlikt 4deldt. — ♀hylla enkelt, af 2 stora och 2 små blad, slutl. omgifvande nöten. *Brännborstiga örter.* — Pag. 169.
- 491 LITORELLA. ♂: Foder 4deldt. Krona trattlik med 4deldt bräm. — ♀ [oskaftade i bladveckan vid roten]: foder 0, i dess ställe ett 2—3bladigt svepe. Krona sambladig hinnaktig 2flikig. Frukt nötklik. *Liten strandört med syl-lika blad och en långskaftad hanblomma.* — Pag. 64.

- 492 **ALNUS**. ♂: Hänge af sammansatta sköldlika, på undre sidan 3blommiga fjäll. Hylle 4deldt. — ♀: Kort hänge af tegellagda 2blommiga fjäll, slutl. träaktiga, bildande en liten kotte. *Träd ell. buskar, blommande på bar qvist.* — Pag. 184.

5 Ordn. PENTANDRIA. Stånd. 5.

- 493 **XANTHIUM**. ♂: Blr enkla rörformiga 5standade, gytrade inom en mångbladig holk. — ♀: Holk 2blommig. Blomhylla 0. Stift 2. Frukt af den tillhårdnade honholken [kroktaggig] 2rummig, 2frög. — Pag. 28.

- 494 **AMARANTUS**. Blomhylla enkelt 3deldt, hinnaktigt. Stånd. 3. Stift 2—3. Frukt: enfrög fröblåsa. — Pag. 169.

(*Bryonia* 21, 7. *Atriplex* 23, 1.)

6 Ordn. POLYANDRIA. Stånd. flera än 5.

† Örter.

- 495 **ARUM**. Blomhölster enbladigt strutlikt. Blomkolf med hanblr ofvanför honblrna. Hylle 0. Frukt enrummigt bär. — Pag. 211.

- 496 **SAGITTARIA**. Foder och krona 3bladiga. Stånd. och pistiller talrika. Fr. af blåslåka enfröiga fröhus, gytrade på ett rundadt fäste. — Pag. 203.

- 497 **POTERIUM**. Blr gytrade i hufvud. Hylle enkelt, med 4deldt bräm. Stånd. 20—40. Stift pensel-lika. Frukt af 3—4 karpeller inom hyllets tillhårdnade bas. — Pag. 136.

- 498 **CERATOPHYLLUM**. Hylle 0; i dess ställe ett foderlikt, mångbladigt svepe. Ståndare 12—20, n. utan strängar. Pist. 1, med syl-likt stift. Frukt: enfrög nöt. — Pag. 187.

- 499 **MYRIOPHYLLUM**. Foder af 4, stund. omärkliga tänder på toppen af fruktämnet. Krona af 5, snart affallande blad. Stånd. 4—8. Fruktämne 4knöligt, med 4 ludna märken, slutl. delbart i 4 nötlåka rum. — Pag. 131.

†† Träd och buskar. [♂blr i hänge.]

- 500 **QUERCUS**. ♂hänge cylindriskt. Hylle af 5—12 fjäll med lika många ståndare. — ♀hylle af tegellagda fjäll, slutl. sammanväxande till en skål under nöten. Stift 1, med skålformigt märke. Frukt: nöt [ållon]. — Pag. 174.

- 501 **FAGUS**. ♂hänge n. klotrundt; hylle klocklikt, 4—6klufvet, med 8—12 ståndare. — ♀svepe 4klufvet. 2blommigt. Märken pensel-lika. Frukt: 2ne nötter i det slutl. fröhuslika läderaktiga svepet. — Pag. 174.

- 502 **CORYLUS**. ♂hänge cylindriskt af 3flikiga fjäll, mellersta fliken störst, betäckande sidoflikarne. Hylle 0. Stånd. omkring 8, fästa under hängfjällen. — ♀fjäll 2blommiga. Stift 2. Frukt: nöt, omgifven af stora flikiga svepeblad. — Pag. 174.

- 503 **CARPINUS**. ♂hänge n. cylindr., af enkla fjäll. Stånd. 10—12, fästa vid fjällets bas. — ♀fjäll 2blomm. Stift 2. Frukt en ensam nöt, omfattad af de slutl. vinglika fjällen. — Pag. 174.

- 504 **BETULA**. ♂hänge cylindr., af sammansatta sköldlika, på undre sidan enblommiga fjäll, med 3bladigt hylle. Stånd. 4—6, upptill 2klufna, med ett knapprum på hvar flik. — ♀hänge af tegel-lagda platta, slutl. affallande fjäll, hvarje med 3 fruktämnena, slutl. vingfrukter. *Blr och bl. samtidiga.* — Pag. 182.

- 505 **PINUS**. ♂hänge af talrika ståndarknappar, fästa hvarje vid ett fjäll, utan hylle. — ♀kotte af tegellagda fjäll, slutl. utväxande och träaktiga, hysande hvart och ett 2 nakna frön. *Barträd.* — Pag. 185.

7 Ordn. SYNGENESIA.

En del ståndare sammanväxta.

- 506 **BRYONIA**. Blomfoder 5flikigt, ofvanpå fruktämnet. Krona 5deld. Ståndare 5, hopväxta i 3 stammar [en fri]. — Stift 3deldt. Frukt: bär med 5—6 plattade frön. *Klängande ört.* — Pag. 123.

22 KLASSEN.

DIOECIA.

1 Ordn. MONANDRIA. Stånd. 1.

- 507 NAJAS. Blomkalk enkel flasklik, inneslutande befruktn.delarne och upptill samman-
dragen till en 2—3flikig hals. ♂knapp 4rummig, slutl. söndersprängande kalken i
3—4 flikar. — ♀fruktämne utan stift och märke, slutl. bildande en nöt, innesluten i
och affallande med kalken. *Blr i lederna.* — Pag. 196.
(*Salix purpurea* 22, 2.)

2 Ordn. DIANDRIA. Stånd. 2.

- 508 SALIX. Blr i hängen af enkla tegellagda fjäll, lysande befruktn.-delarne samt 1—2
honingsglandler i st. för kalk. Fröhus 2skaligt, enrummigt; frön med fjun. *Träd
ell. buskar med odeldta blad.* — *Stånd. stundom 1 ell. 3, hos en art 4—8.* —
Pag. 175.

(Fraxinus 23, 2.)

3 Ordn. TRIANDRIA. Stånd. 3.

- 509 EMPETRUM. Fod. och krona 3bladiga. ♀märke sköldlikt och omkring 9stråligt.
Frukt: bär med omkr. 5 frön. *Var. med 2könade blr.* — Pag. 159.
(*Eriophorum* 3, 1. *Salix amygd.* och *undulata* 22, 2. *Juniperus* 22, 8.)

4 Ordn. TETRANDRIA. Stånd. 4.

- 510 VISCUM. Blomhülle enkelt kronlikt 4deldt. ♂knappar fästa på hüllebladen. —
Märke knopplikt, n. utan stift. Frukt ett enfröigt bär, under blomman. *Klynnedeld
parasitbuske på Ask, Ek m. m.* — Pag. 32.
- 511 HIPPOPHAË. ♂hülle enkelt foderlikt 2deldt. — ♀hülle klubblikt urnupet, med
hornlikt, utskjutande märke. Fr. falsk stenfrukt. *Hafsstrandsbuske med torniga
qvistar.* — Pag. 168.
(*Rhamnus cathart.* 5, 1. *Urtica dioica* 21, 4. *Salix pentand.* 22, 2.
Myrica 22, 6.)

5 Ordn. PENTANDRIA. Stånd. 5.

- 512 HUMULUS. ♂: Blomhülle enkelt foderlikt 5deldt. — ♀blr i ax af omkring pistillen
strutlikt hopvridna fjäll. Stift 2. Frukt: en skrynklig fröblåsa, affallande med det
nötlika fröet. — Pag. 169.
(*Ribes alp.* 5, 1. *Salix pentand.* 22, 2. *Myrica* 22, 6.)

6 Ordn. HEXANDRIA. Stånd. omkr. 6.

- 513 MYRICA. ♂ och ♀hängen af platta tegellagda enblommiga fjäll. Stånd. 4—6,

säll. flera. Märken 2. Frukt: kotte af små enfröiga stenfrukter. *Starkt luktande blad.* — Pag. 184.

(*Rumex Acet.* och *Acetosella* 6, 3.)

7 Ordn. OCTANDRIA—POLYANDRIA.

Stånd. 8 och deröfver.

514 **POPULUS.** Blr i hängen af tegellagda fjäll, hvart och ett bysande ett enkelt strutell. skål-lik hyllefjäll, hvari befruktn.delarne äro fästa. ♀märken 2, 2—4klufna. Fröhus enrummigt, 2skaligt; frön med fjun. *Träd med blr på bar qvist.* — Pag. 175.

515 **RHODIOLA.** Foder 4deldt. Krona 4bladig. Stånd. 8. Pist. 4. Karpeller 4, uppbristande på inre sidan. — Pag. 127.

516 **MERCURIALIS.** Hylle enkelt foderlikt 3deldt. Stånd. 9—12. Stift kort, 2deldt, med 2 märken. Fröh. 2knöligt, 2rummigt, 2fröigt. *Örter med motsatta blad.* — Pag. 160.

517 **STRATIOTES.** Foder 3deldt. Krona 3bladig. Stånd. omkr. 12. Pist med 6, 2deldta stift, 6kantigt fruktämne under blomman. Honingsgömmen omkr. 20, liknande ofrukt samma knappar. Frukt bärlik 6rumm. mångfröig. *Aloe-lik vattenväxt med långa taggsågade blad.* — Pag. 196.

518 **HYDROCHARIS.** Foder och krona 3bladiga. Stånd. 9. ♀blrna med 6 stift och 2klufna märken, samt 3 trådliska ståndarämnena. Fruktämne under blomman, slutl. 6rummigt, mångfröigt fröhus. *Vattenört med hjertlikt rundade flytande blad.* — Pag. 196.

(*Silene acaulis* 10, 3. *Melandria* 10, 4. *Rubus Chamæmorus* 12, 3. *Salix pentland.* 22, 2. *Myrica* 22, 6. *Acer* 23, 2.)

8 Ordn. MONADELPHIA.

Ståndarsträngar hopväxta.

519 **JUNIPERUS.** ♂: Kottelik gyttring af sköldlika fjäll, hvarje med 3—6 knappar på bakre kanten utan hylle. — ♀Kotte af tegellagda fjäll, slutl. hopgroende till en torr bärlik 3fröig kotte [bärkotte]. — *Buske ell. litet träd med syl-rika barr, blå bärlika frukter.* — Pag. 185.

520 **TAXUS.** ♂: Ståndarknappar omkr. 8, kransvis fästa på undre sidan af sköldlika skaftade fjäll. — ♀blr ensamma på ett otydligt ringformigt fäste, slutl. nötluk frukt, innesluten i det strål-lik utvidgade bärlika fästet. *Litet träd ell. buske med 2sidigt fästa, platta barr.* — Pag. 185.

23 KLASSEN.

POLYGAMIA.

1 Ordn. MONOECIA.

Enkönade blr på samma stånd som de 2könade.

- 521 **PARIETARIA.** Blomhylla enkelt klocklikt 4klufvet. Stånd. 4. Pist. med enkelt stift och sköldlikt, hårkantadt märke. Fukt en i hyllet innesluten nöt. *Ört med helbräddade blad, små gröna blomvippor.* — Pag. 169.
- 522 **ATRIPLEX.** 2könade blr med enkelt foderlikt 5deldt hylle, 5 stånd. och 2deldt stift. — ♀hylla 2deldt ell. djupt 2klufvet, platt-tryckt, inneslutande det fria, på kant stående, plattade fröet, omgifvet af en tunn skorplik fröblåsa. *Örter med små, oskattade gyttrade, gröna blr.* — Pag. 169.
- 523 **HALIMUS.** 2könade blr som föreg. — ♀hylla platt-tryckt, omv. hjertlikt, grundt 2flikigt, med frö som föreg. omgifvet af en hinnaktig fröblåsa. *Kust-örter med spadtika helbräddade blad; gyttrade blr.* — Pag. 171.
(*Holcus, Hierochloa, Avena elat. och Hordeum* 3, 2. *Poterium* 21, 6.
Empetrum 22, 3. *Fraxinus* och *Acer* 23, 2.)

2 Ordn. DIOECIA.

Enkönade blr på olika stånd med de 2könade.

- 524 **FRAXINUS.** [Blomhylla 0.] 2könade blr af 2 stånd. med korta strängar; 1 pistill med 2klufvet märke. — ♂blr af 2 stånd. utan strängar. Fukt plattad vingfukt, med ett bihang i spetsen. *Träd med parbladiga blad.* — Pag. 47.
- 525 **ACER.** Blomfoder 5deldt. Kronblad 5. Stånd. 8—10. Pist. med 2 märken. — ♂blr: ståndare med långa strängar, omärklig felsläende pistill. ♀blr med utdragen pistill, felsläende knappar med korta strängar. Fukt 2frög vingfukt, med bihang åt begge sidor. *Träd med handlikt flikade blad.* — Pag. 74.
(*Empetrum* 22, 3.)

24 KLASSEN.

CRYPTOGAMIA.

I Ordn. FILICES. Ormbunkväxter. *)

† *Equisetaceæ*. Bladlösa växter med ledad stam och slidor vid lederna; i toppen ett ax af sköldlika fjäll med fröhus [sporangier] på undre sidan.

- 526 **EQUISETUM**. Groddkorn [sporer] försedda med 4, klubblika elastiska springtrådar. *Stjelkar trinda refflade, enkla ell. kransgreniga*. — Pag. 271.

†† *Marsileaceæ*. Växter utan annan stam, än en trådlig rotstock, som bär enstaka sittande blad och vid dessas bas kortskaftade frukter.

- 527 **PILULARIA**. Frukt. klotrunda 4rummiga, 4skaliga, innehållande sporer af 2 slag. *Blad trådlika*. — Pag. 272.

††† *Isoëtæ*. Växter med mycket kort och hoptryckt, n. skiflik rotstock, som bär ett enda bladknippe. och frukter inom bladens bas.

- 528 **ISOËTES**. Frukt. inom sjelfva bladens bas, en del innehåll. stora, en del ytterst fina sporer. *Blad syllika, inv. 4pipiga, vid basen lökformigt vidgade*. — Pag. 272.

†††† *Lycopodiaceæ*. Växter med mångbladig stam och sporangier antingen i bladvecken eller i ax af tegellagda fjäll.

- 529 **LYCOPodium**. Sporangier likformiga njurlika, alla med fina pulverlika sporer. *Blad styfva, barrlika*. — Pag. 273.

- 530 **SELAGINELLA**. En del sporangier njurlika med fina sporer; andra 3—4knöliga med 3—4, stora sporer. *Mjuk, nedtill grenig ört*. — Pag. 274.

††††† *Polypodiaceæ*. [Jemte följ. afdelning *Filices veræ*.] Växter med bladig ell. bladlik stam, och sporangier på bladens baksida ell. kant, hos *Osmunda* gytrade i skiljd vipa. **).

* Sporang. med tydlig ring, samlade i plättar ell. linier på bladens baksida.

- 531 **POLYPODIUM**. Plättar runda åtskiljda, utan svepe. *Stambladet enkelt och par-deldt, ell. flera gånger sammansatt*. — Pag. 265.

*) Linnés Filices bestå af så olikbildade familjer, att de knappt hafva någon karakter gemensam, hvarföre vid examineringen alla afdelningarnes eller familjernas karakterer måste jämföras.

**) Sporangiet omgifves af en ledad, elastisk ring, som vid mogningen brister och klyfver det i 2 delar; hos *Osmunda* finnes blott ännu till denna ring. Hela växten liknar vanligen ett blad [stamblad], med underjordisk stam ell. rotstock; ofta bär detta blad fröredningen, samlad i runda ell. linieformiga plättar på baksidan, mer sällan i kanten. Dessa plättar äro antingen bara, eller täckta med ett fjäll- ell. hinnaktigt svepe, som hos äldre plättar, hvilka stundom sammanflyta, ofta hopkrymper och blir otydligt.

- 532 **ASPIDIUM.** Plätt. som föreg. Svepefjället fast midt i plätten, sköldlikt, med rundtom fri kant. *Stambl. enkelt ell. dubbelt parbladigt.* — Pag. 265.
- 533 **POLYSTICHUM.** Plätt. som föreg. Svepe fast med ett veck i plättens kant, njurlikt rundadt. *Stambl. 2—3dubb. parbladiga ell. flikade.* — Pag. 266.
- 534 **CYSTOPTERIS.** Plätt. runda åtskiljda; svepe n. skål-lik, fast under plätten och i början betäckande densamma med sin fria hinnaktiga kant. *Svepe snart förkrympt och otydligt.* — Pag. 267.
- 535 **WOODSIA.** Plätt. inom skålformiga, i hår upplösta svepen, snart sammanflytande och betäckande småbladens rygg. *Bladen slutl. bruna, och ludna på baksidan, af de hopflyt. och håriga plättarne.* — Pag. 267.
- 536 **ASPLENIUM.** Plätt. aflånga—jemnbreda; svepe af samma form, fast med långsidan vid plättens yttre sida och öppnande sig från bladnerven. — Pag. 267.
- 537 **SCOLOPENDRIUM.** Plätt. jemnbreda, med 2 svepen fästa å ömse sidor om plätten och öppnande sig från dennes medellinie. — Pag. 268.
- 538 **PTERIS.** Plätt. sammanhängande i en oafbruten linie och täckta af den tillbakavikna hinnaktiga bladkanten. — Pag. 269.
- ** Sporang. med tydlig ring på baksidan af egna, från rotstocken uppskjutande fruktblad.
- 539 **BLECHNUM.** Fruktblad enkelt pardeldta, med 2:ne, jemnbreda parallela, snart sammanflytande plättar på hvarje flik, täckta med ett jemnbredt svepe. — Pag. 269.
- 540 **ALLOSORUS.** Fruktblad flera gånger sammansatta; plätt. som föreg. täckta af bladflikarnes omvikna kanter, utan särskildt svepe. — Pag. 269.
- 541 **STRUTHIOPTERIS.** Fruktbl. enkelt pardeldta, med plättar under bladflikarnes omvikna och inskurva kant, slutl. betäckande deras hela rygg. — Pag. 269.
- *** Sporang. med tydlig ring; plättar knopplika, fästa i bladens kant.
- 542 **HYMENOPHYLLUM.** Plättar inneslutfna af 2 svepefjäll. — Pag. 269.
- **** Sporang. med otydlig ring, gytttrade i axgrenig vippa [ej på bladens rygg].
- 543 **OSMUNDA.** Sporang. i ax, bildande en grenig vippa, kortskaftade, nätlikt strimmiga, med ämne till ring, och öppnaude sig med en längdremna. — Pag. 269.
- +++++ *Ophioglossæ.* Växter med 1—2 blad, skiljda från det enkla ell. sammansatta axet; sporang. utan ring.
- 544 **BOTRYCHIUM.** Spor. oskaftade, samsittande i ett grenigt ax och öppnande sig till midten med en tvärremna. *Stjeln bärande 1—2, mer och mindre delade blad.* — Pag. 270.
- 545 **OPHIOGLOSSUM.** Sporang. oskaftade, sammanhängande i ett enkelt, 2sidigt ax och öppnande sig med en tvärremna. *Enkel stjeln, med ett odeldt blad på sidan och ett ensamt ax i toppen.* — Pag. 271.

FRIES' NATURLIGA SYSTEM.

A. COTYLEDONEÆ.

Växter, med frön, som innehålla eller vid groningen utveckla hjertblad och brodd. —
Hafva blommor med 2 bestämda kön, häraf kallade *Phanerogamæ* L., och i sin byggnad tydliga kärl: *Vasculares* DC*) samt blad med klyföppningar.

I. DICOTYLEDONEÆ.

Växter med 2:ne hjertblad. — *Exogeneæ* DC. ell. utanpå tillväxande, emedan de, som hafva flerårig stam [träd och buskar], föröka denna efter hela sin längd genom nya distincta vedlager eller årsringar, de yngre lagda utanpå de äldre.

Ser. I. COROLLIFLORÆ.

Blomkrona sambladig och med ståndarne fästa på dess insida.

1 Kl. SEMINIFLORÆ: kronan fäst ofvanpå och skiljd med en led från fruktämnet.

1 Ordn. Fructu gamocarpō**).

1 Fam. *Synanthereæ* [*Compositæ* L.]. Ands. N. F. t. 1, f. 1—5.

2 — *Dipsacææ*. — Ands. t. 1.

3 — *Ambrosiaceæ*. — t. 1.

*) Så väl i dessa bestämningar, som i all klassification af växterna finnas undantag; således sakna några få *Phanerogamer* hjertblad, t. o. m. ett par släkten bestämda ståndare; några sakna kärl, hvilka åter träffas hos de till *Cryptogamerna* räknade ormbunkarne; *Mossorna* hafva 2:ne kön o. s. v.

**) Ordningarne i den af Fries gifna klaven utmärkta med a, — b, — c — o. s. v. äro i alla Hjärtbladsväxternas klasser de samma, ehuru en eller flera kunna saknas i Skandinaviska floran; de äro byggda på fruktens beskaffenhet och 5 till antalet.

a: *Fructu gamocarpō*, samgömmiga: flera kransvisa småfrukter, samväxta sinsinellan och med torus till en odelbar frukt.

b: *Fr. syncarpō*, flergömmiga: småfrukter som föreg. bildande en odelbar frukt, skiljd från torus.

c: *Fr. schizocarpō*, skiljdgömmiga: småfrukter flera, åtskiljda, hvarje af ett skal [ett kring fröfästet hopväxt fruktblad].

d: *Fr. holocarpō pleurospermo*, enkelgömmiga och sidofröiga: frukt af flera med kanterna sammanväxta skal ell. fruktblad och med ett fröfäste på insidan af hvarje skal.

e: *Fr. holoc. centrispermo*, enkelgöm. och centralfröiga: frukt som föreg. med fröfäste i midten [fruktens axel].

- 2 Ordn. Fr. syncarpo.
  - 4 Fam. *Valerianææ*. — Ands. t. 2, f. 1, 2.
- 3 Ordn. Fr. schizocarp.
  - 5 Fam. *Rubiaceæ*. — Ands. t. 2.
- 4 Ordn. Fr. holocarp. pleurospermo.
  - 6 Fam. *Loranthaceæ*. — Ands. t. 2.
- 5 Ordn. Fr. holocarp. centrispermo.
  - 7 Fam. *Caprifoliaceæ*. — Ands. t. 2.
- 2 Kl. ANNULIFLORÆ: kronan fäst på en disk rundtomkring [ej under] fruktämnet, öppen i botten.
  - 1 Ordn. Fr. gamocarp.
    - 8 Fam. *Campanulaceæ*. — Ands. t. 3.
    - 9 — *Lobeliaceæ*. — t. 3.
  - 2 Ordn. Fr. syncarpo.
    - 10 Fam. *Convolvulaceæ*. — Ands. t. 3.
  - 3 Ordn. Fr. schizocarp.
    - 11 Fam. *Boraginææ*. — Ands. t. 3.
    - 12 — *Labiataæ*. — t. 4, f. 1—8.
  - 4 Ordn. Fr. holocarp. pleurospermo.
    - 13 Fam. *Menyantheæ*. — Ands. t. 4.
  - 5 Ordn. Fr. holocarp. centrispermo.
    - 14 Fam. *Polemoniaceæ*. — Ands. t. 4, f. 1, 2.
- 3 Kl. TUBIFLORÆ: krona fäst under fruktämnet, slutet i botten.
  - 1 Ordn. Fr. gamocarp.
    - 15 Fam. *Oleineæ*. — Ands. t. 5.
    - 16 — *Verbenaceæ*. — t. 5.
  - 3 Ordn. Fr. schizocarp.
    - 17 Fam. *Asclepiadeæ*. — Ands. t. 5.
  - 4 Ordn. Fr. holocarp. pleurospermo.
    - 18 Fam. *Gentianeæ*. — Ands. t. 5.
  - 5 Ordn. Fr. holocarp. centrispermo.
    - 19 Fam. *Solanaceæ*. — Ands. t. 6.
    - 20 — *Personatæ*. — t. 5, f. 1—4.
    - 21 — *Lentibulariææ*. — t. 6, f. 1, 2.
    - 22 — *Primulaceæ*. — t. 6.
    - 23 — *Globulariææ*. — t. 6.
    - 24 — *Plantaginææ*. — t. 6, f. 1, 2.
    - 25 — *Plumbaginææ*. — t. 6.

Ser. 2. THALAMIFLORÆ.

Blomkrona af flera fria blad; ståndare fästa jemte kronbladen på ett eget fäste.

- 4 Kl. DISCIFLORÆ: ståndare och kronblad fästa på kanten af en, öfver eller omkring fruktämnet befintlig disk.
  - 1 Ordn. Fr. gamocarp.
    - 26 Fam. *Corneæ*. — Ands. t. 7.
    - 27 — *Celastrineæ*. — t. 7.
  - 3 Ordn. Fr. schizocarp.
    - 28 Fam. *Araliaceæ*. — Ands. t. 7.
    - 29 — *Umbelliferææ*. — t. 8.
    - 30 — *Adoxææ*. — t. 7.
  - 4 Ordn. Fr. holocarp. pleurospermo.
    - 31 Fam. *Acerineæ*. — Ands. t. 8.
    - 32 — *Resedaceæ*. — t. 8.
- 5 Kl. SERTIFLORÆ: stånd. och kronblad fästa rundtomkring ell. på fruktämnets bas.
  - 1 Ordn. Fr. gamocarp.
    - 33 Fam. *Nymphæaceæ*. — Ands. t. 9.
  - 3 Ordn. Fr. schizocarp.
    - 34 Fam. *Ranunculaceæ*. — Ands. t. 9, f. 1—4.

- 4 Ordn. Fr. holocarpio pleurospermo.
 35 Fam. *Berberideæ*. — Ands. t. 9.
 36 — *Papaveraceæ*. — t. 9.
 37 — *Fumariaceæ*. — t. 10.
 38 — *Cruciferae*. — t. 10, f. 1—7.
- 5 Ordn. Fr. holocarpio centrispermo.
 39 Fam. *Polygalææ*. — Ands. t. 10.
 40 — *Balsamineæ*. — t. 10.
- 6 Kl. COLUMNIFLORÆ: stånd. fästa under fruktämnet på en punkt- ell. pelar-
 lik torus.
- 2 Ordn. Fr. syncarpio.
 41 Fam. *Tiliaceæ*. — Ands. t. 11.
 42 — *Malvaceæ*. — t. 11.
 43 — *Gruinales*. — t. 11, f. 1—3.
 44 — *Hypericineæ*. — Ands. t. 11.
- 4 Ordn. Fr. holocarpio pleurospermo.
 45 Fam. *Cistineæ*. — t. 11.
 46 — *Violariææ*. — t. 12.
 47 — *Droseraceæ*. — t. 12.
- 5 Ordn. Fr. holocarpio centrispermo.
 48 Fam. *Silenaceæ*. — Ands. t. 12, f. 1, 2.
 49 — *Alsineææ*. — t. 12, f. 1—3.
 50 — *Elatineæ*. — t. 12.

Ser. 3. CALYCIFLORÆ.

Blomkrona af fria blad, jemte de äfven fria ståndarne fästa på den blom
 fodret vidväxta torus.

- 7 Kl. FAUCIFLORÆ: ståndare fästa i fodrets svalg vid öfra kanten af den tunna
 torus.
- 1 Ordn. Fr. gamocarpio.
 51 Fam. *Cucurbitaceæ*. — Ands. t. 13.
 52 — *Ribesiaceæ*. — t. 13.
- 2 Ordn. Fr. syncarpio.
 53 Fam. *Rhamneæ*. — Ands. t. 7.
- 3 Ordn. Fr. schizocarpio.
 54 Fam. *Saxifrageæ*. — Ands. t. 13.
 55 — *Crassulaceæ*. — t. 13.
- 5 Ordn. Fr. holocarpio centrispermo.
 56 Fam. *Lythrarieæ*. — Ands. t. 13.
 57 — *Onagrarieæ*. — t. 14.
 58 — *Halorageæ*. — t. 14.
- 8 Kl. ROSIFLORÆ: stånd. fästa vid den ringformigt uppsvällda öfre kanten af torus.
- 1 Ordn. Fr. gamocarpio.
 59 Fam. *Pomaceæ*. — Ands. t. 14.
- 3 Ordn. Fr. schizocarpio.
 60 Fam. *Senticosæ*. [*Rosaceæ* Juss.] — Ands. t. 15, f. 1—4.
- 4 Ordn. Fr. holocarpio pleurospermo.
 61 Fam. *Drupaceæ*. — Ands. t. 14.
 62 — *Papilionaceæ*. — t. 15, f. 1—6.
- 9 Kl. CENTRIFLORÆ: ståndarne fästa i fodrets botten vid en punktlik ell. omärklig
 torus.
- 2 Ordn. Fr. syncarpio.
 63 Fam. *Ericineæ*. — Ands. t. 16, f. 1—3.
 64 — *Empetreaæ*. — t. 16.
- 3 Ordn. Fr. schizocarpio.
 65 Fam. *Euphorbiaceæ*. — Ands. t. 16.
- 4 Ordn. Fr. holocarpio pleurospermo.
 66 Fam. *Tamariscineæ*. — Ands. t. 17.
- 5 Ordn. Fr. holocarpio centrispermo.

67 Fam. *Portulacaceæ*. — Ands. t. 17.

68 — *Paronychiæ*. — t. 17.

69 — *Polygoneæ*. — t. 17.

Ser. 4. INCOMPLETÆ.

Blommor ofullständiga, med ingen torus och således utan kronblad, endast med enkel kalk, af fjäll o. s. v.

10 Kl. BRACTEIFLORÆ: blomkalk enkel, bildad af flera i krans samväxta blad.

1 Ordn. Fr. gamocarp.

70 Fam. *Aristolochiaceæ*. — Ands. t. 18.

71 — *Santalaceæ*. — t. 18.

72 — *Thymeleæ*. — t. 18.

73 — *Elæagneæ*. — t. 18.

5 Ordn. Fr. holocarp. centrispermo.

74 Fam. *Ulmaceæ*. — Ands. t. 19.

75 — *Urticaceæ*. — t. 19, f. 1, 2.

76 — *Amarantaceæ*. — t. 19.

77 — *Chenopodiaceæ*. — t. 19.

11 Kl. JULIFLORÆ: blommor skiljddkönade, förenade i ett hänge, utan annan kalk än fjäll och dyl.

2 Ordn. Fr. syncarp.

78 Fam. *Cupuliferæ*. — Ands. t. 20.

4 Ordn. Fr. holocarp. pleurospermo.

79 Fam. *Salicineæ*. — Ands. t. 20.

5 Ordn. Fr. holocarp. centrispermo.

80 Fam. *Betulineæ*. — Ands. t. 20.

81 — *Myriceæ*. — t. 20.

82 — *Coniferæ*. — t. 20, f. 1—3.

---

83 — *Equisetaceæ*.) — t. 21.

12 Kl. NUDIFLORÆ: blommor utan hylle, sittande utan skaft i bladveckan.

3 Ordn. Fr. schizocarp.

84 Fam. *Callitrichineæ*. — Ands. t. 21.

5 Ordn. Fr. holocarp. centrispermo.

85 Fam. *Ceratophylleæ*. — Ands. t. 21.

---

86 — *Characeæ*.) — t. 21.

II. MONOCOTYLEDONEÆ.

Växter med 1 hjertblad. — *Endogeneæ* DC. inuti tillväxande genom lagrens rigtning inåt, ehuru de sedan tränga utåt och förlora sig, utan tydl. ringar, i de yttre lagren.

13 Kl. FRUCTIFLORÆ: blomkalken med ståndarne fästa ofvanpå fruktämnet.

1 Ordn. Fr. gamocarp.

87 Fam. *Orchideæ*. — Ands. t. 22, f. 1—5.

2 Ordn. Fr. syncarp.

88 Fam. *Irideæ*. — t. 22.

89 — *Narcissineæ*. — t. 22.

3 Ordn. Fr. schizocarp.

90 Fam. *Hydrocharideæ*. — Ands. t. 22.

5 Ordn. Fr. holocarp. centrispermo.

91 Fam. *Najadeæ*. — Ands. t. 22.

---

*) Upptages i detta verk bland *Filices*.

**) Afhaudas ej i detta verk, såsom närmast hörande till *Algæ*.

- 14 Kl. LILIFLORÆ: kalk af 3 ell. 6 [fria eller hopväxta] blad, jemte ståndarne fästa under fruktämnet.
 1 Ordn. Fr. gamocarpø. — 92 Fam. *Liliaceæ*. — Ands. t. 23, f. 1—4.
 2 Ordn. Fr. syncarpø. — 93 Fam. *Colchicaceæ*. — Ands. t. 23.
 3 Ordn. Fr. schizocarpø. — 94 Fam. *Alismaceæ*. — Ands. t. 23, f. 1—3.
 4 Ordn. Fr. holocarpø pleurospermo. — 95 Fam. *Nartheciaceæ*. — Ands. t. 23.
 5 Ordn. Fr. holocarpø centrispermo. — 96 Fam. *Juncaceæ*. — Ands. t. 23.
- 15 Kl. SPADICIFLORÆ: kalk 0, 4bladig, ell. af fjäll, hår ell. dyl. Blommor utan skaft.
 2 Ordn. Fr. syncarpø. — 97 Fam. *Aroideæ*. — Ands. t. 24, f. 1, 2.
 3 Ordn. Fr. schizocarpø. — 98 Fam. *Potamogetoneæ*. — Ands. t. 24.
 4 Ordn. Fr. holocarpø pleurospermo. — 99 Fam. *Typhaceæ*. — Ands. t. 24.
 5 Ordn. Fr. holocarpø centrispermo. — 100 Fam. *Cyperaceæ*. — Ands. t. 24, f. 1—3.
- 16 Kl. GLUMIFLORÆ: Gräs. Blommor bildande småax af skiftevisa yttre och inre fjäll.
 5 Ordn. Fr. holocarpø centrispermo. — 101 Fam. *Gramineæ*. — Ands. t. 25, f. 1—10.

B. NEMEÆ.

Växter med en groddtråd [utan verkliga frön, blott med enkla groddkorn, som utväxa till en tråd, utan hjertblad och verklig brodd]: *Acotyledoneæ* Juss. — Hafva förredningen utan bestämda kön, ell. [hos Mossorna, *Musci*] med mikroskopiska, stånd. och pist. motsvarande delar; häraf kallade *Cryptogamæ* L. Såsom bestående af blott cellväf utan spiralkärl [undant. *Filices*], höra de till *Cellulares* DC.

III. HETERONEMEÆ.

Växter med rot och stam, den sednare försedd med bestämda blad eller sjelf bladlik och grön.

- 17 Kl. FILICES: försedda med tydliga kärl, utan könskilnad.
 102 Fam. *Polypodiaceæ*. — Ands. t. 26.
 103 — *Ophioglosseæ*. — t. 26.
 104 — *Marsileaceæ*. — t. 26.
 105 — *Isoeteæ*. — t. 26.
 106 — *Lycopodiaceæ*. — t. 26.
- 18 Kl. MUSCI: växter af blott celluler, endast med spår till kärl; skiljda köndelar.
 107 Fam. *Bryaceæ*. — Ands. t. 27, f. 1—7.
 108 — *Hepaticæ*. — t. 27, f. 1—4.

IV. HOMONEMEÆ *).

Rot, stam och blad icke skiljda [sällan gröna].

- 19 Kl. ALGÆ: det vegetativa systemet [örten] öfvervägande, utgörande på en gång rot, stam och blad. Lefva af det omgifvande medium, vattnet, omedelbart ell. i luften.
 109 Fam. *Lichenes*. — Ands. t. 28.
 110 — *Byssaceæ*. — t. 28.
 111 — *Fucaceæ*. — t. 28.

*) Till denna Afdelning hörande familjer afhandlas icke i detta verk.

112 Fam. *Ulvaceæ*. — t. 28.113 — *Diatomaceæ*. — t. 28.

20 Kl. FUNGI: fröredningen öfvervägande; det vegetativa insänt i det ämne, hvarpå växten förekommer, och hvaraf den lefver.

114 Fam. *Hymenomyces*. — And. t. 29.115 — *Discomyces*. — t. 29.116 — *Pyrenomyces*. — t. 29.117 — *Gasteromyces*. — t. 29.118 — *Hyphomyces*. — t. 29.119 — *Coniomyces*. — t. 29.

Till detta system har Prof. Fries själf endast lemnat en Klav, som blifvit utvecklad af sednare författare, hvilkas arbeten ligga till grund för ofvanstående förkortade framställning. Sjelfva Klaven, hvari de 5 ordningarne *) äro utmärkt med bokstäfverna a — b — c — d — e —, är vigtig äfven derföre, att den åskådligare än hvarje annan framställning visar familjernas så väl närmare som aflägsnare frändskaper [affinitet och analogi]. Den förra råder mellan de familjer, som i samma klass föregå och efterfölja hvarandra, — den sednare, eller analogien, eger rum mellan ordningarne [a — e] så väl i de bredvid hvarandra stående, som i de föregående och efterföljande klasserna i samma longitudinella serie. Sålunda äro 29 *Umbelliferæ* närmast beslägtade eller affina till *Araliaceæ* och *Adoxææ*; — analoga till *Ranunculaceæ*, *Rubiaceæ* och *Saxifragææ*. 88 *Iridææ* affina till *Orchidææ* och *Narcissinææ*; — analoga till *Colchicaceæ*, som stå i samma ordning, men olika klass.

A. COTYLEDONEÆ.

I. DICOTYLEDONEÆ.

Ser. 1. COROLLIFLORÆ.

1 Kl. <i>Seminifloræ</i> .	2 Kl. <i>Annulifloræ</i> .	3 Kl. <i>Tabulifloræ</i> .
a. 1 Synantherææ.	a. 8 Campanulaceææ.	a. 15 Oleinææ.
2 Dipsacææ.	9 Lobeliaceææ.	16 Verbenaceææ.
3 Ambrosiaceææ.	b. 10 Convolvulaceææ.	c. 17 Asclepiadææ.
b. 4 Valerianææ.	c. 11 Boraginææ.	d. 18 Gentianææ.
c. 5 Rubiaceææ.	12 Labiatææ.	e. 19 Solanaceææ.
d. 6 Loranthaceææ.	d. 13 Menyanthææ.	20 Personatææ.
e. 7 Caprifoliaceææ.	e. 14 Polemoniaceææ.	21 Lentibulariææ.
		22 Primulaceææ.
		23 Globulariææ.
		24 Plantaginææ.
		25 Plumbaginææ.

Ser. 2. THALAMIFLORÆ.

4 Kl. <i>Discifloræ</i> .	5 Kl. <i>Sertifloræ</i> .	6 Kl. <i>Columnifloræ</i> .
a. 26 Corneææ.	a. 33 Nymphæaceææ.	b. 41 Tiliaceææ.
27 Celastrinææ.	c. 34 Ranunculaceææ.	42 Malvaceææ.
c. 28 Araliaceææ.	d. 35 Berberidææ.	43 Gruinales.
29 Umbelliferææ.	36 Papaveraceææ.	44 Hypericinææ.
30 Adoxææ.	37 Fumariaceææ.	d. 45 Cistinææ.
d. 31 Acerinææ.	38 Cruciferææ.	46 Violariææ.
32 Resedaceææ.	e. 39 Polygalææ.	47 Droseraceææ.
	40 Balsaminææ.	e. 48 Silenaceææ.
		49 Alsinæææ.
		50 Elatinæææ.

*) Prof. Fries har i den ursprungliga klaven i Flora Scanica äfvensom i v. Dübens Handb. i Växtrikets Nat. Familjer (Stockh. 1841) endast 3 Ordningar, näml. Familjer med *fructu holocarpio*, *fr. schizocarpio* och *fr. syncarpio*; till dessa hafva i Schag:s och Arrhenii framställning, troligen i följd af Fries' egen omarbetning, ännu 2:ne ordningar kommit; se noten ** pag. LVIII.

Ser. 3. CALYCIFLORÆ.

7 Kl. <i>Faucifloræ.</i>	8 Kl. <i>Rosifloræ.</i>	9 Kl. <i>Centrifloræ.</i>
a. 51 Cucurbitaceæ.	a. 59 Pomaceæ.	b. 63 Ericineæ.
52 Ribesiaceæ.	c. 60 Senticosæ.	64 Empetreeæ.
b. 53 Rhamneæ.	c. 61 Drupaceæ.	c. 65 Euphorbiaceæ.
c. 54 Saxifrageæ.	62 Papilionaceæ.	d. 66 Tamariscineæ.
55 Crassulaceæ.		e. 67 Portulacaceæ.
e. 56 Lythrarieæ.		68 Paronychieæ.
57 Onagrariæ.		69 Polygoneæ.
58 Halorageæ.		

Ser. 4. INCOMPLETÆ.

10 Kl. <i>Bracteifloræ.</i>	11 Kl. <i>Julifloræ.</i>	12 Kl. <i>Nudifloræ.</i>
a. 70 Aristolochiaceæ.	b. 78 Cupuliferæ.	c. 84 Callitrichineæ.
71 Santalaceæ.	d. 79 Salicineæ.	e. 85 Ceratophylleæ.
72 Thymeleæ.	e. 80 Betulineæ.	
73 Eleagneæ.	81 Myriceæ.	
e. 74 Ulmaceæ.	82 Coniferæ.	
75 Urticaceæ.		(86 Characeæ.)
76 Amarantaceæ.		
77 Chenopodiaceæ.	(83 Equisetaceæ.)	

II. MONOCOTYLEDONEÆ.

13 Kl. <i>Fructifloræ.</i>	14 Kl. <i>Liliifloræ.</i>	15 Kl. <i>Spadicifloræ.</i>
a. 87 Orchideæ.	a. 92 Liliaceæ.	b. 97 Aroideæ.
b. 88 Irideæ.	b. 93 Colchicaceæ.	c. 98 Potamogetoneæ.
89 Narcissineæ.	c. 94 Alismaceæ.	d. 99 Typhaceæ.
c. 90 Hydrocharideæ.	d. 95 Nartheciaceæ.	e. 100 Cyperaceæ.
e. 91 Najadæ.	e. 96 Juncaceæ.	
		16 Kl. <i>Glumifloræ.</i>
		e. 101 Gramineæ.

B. NEMEEÆ.

III. HETERONEMEEÆ.

17 Kl. <i>Filices.</i>	18 Kl. <i>Musci.</i>
102 Polypodiaceæ.	107 Bryaceæ.
103 Ophioglosseæ.	108 Hepaticæ.
104 Marsileaceæ.	
105 Isoeteæ.	
106 Lycopodiaceæ.	

IV. HOMONEMEEÆ.

19 Kl. <i>Algæ.</i>	20 Kl. <i>Fungi.</i>
109 Lichenes.	114 Hymenomycetes.
110 Byssaceæ.	115 Discomycetes.
111 Fucaceæ.	116 Pyrenomycetes.
112 Ulvaceæ.	117 Gasteromycetes.
113 Diatomaceæ.	118 Hyphomycetes.
	119 Coniomycetes.

SVERIGES OCH NORGES VÄXTER

EFTER FRIES' SYSTEM.

I. DICOTYLEDONEÆ.

1 Serien: COROLLIFLORÆ.

1 KLASSEN

SEMINIFLORÆ.

1 Fam. **SYNANTHEREÆ** Rich. Blommor gytttrade inom en gemensam holk, bildande en blomkorg. Ståndare fästa i pipen af den sambladiga kronan, med knapparne hopväxta omkring stiftet. Frukt sittande under och med en led skiljd från kronan, samt innehållande ett enda frö, oskiljbart omslutet af fodret [skalfrukt]. Frö-hvite 0*).

1 Flokken **Corymbiferæ** Juss. Blrna antingen alla rörformiga, ell. rörformiga på blomkorgens disk och tunglika i dess kant [strålblr]. Stiftet cylindriskt, icke uppsväldt ell. ledadt.

a) Senecionideæ. Stiftets 2 märken jernnbreda, med en hårpensel i spetsen.

1. BIDENS Lin. Brunskära.

1 B. *tripartita* L. blomkorg. utan strålblommor, *uppräta*; skalfrukter med 2—3 borst; bladen *skaftade*, meränd. 3klufna ell. *3deldda* med inskurna och tandadeflikar. ☉ 7, 8, g. blr. — β *minor*: bladen odeldda aflånga tandade. Fig. Fl.D.2178. Reich. Corymbif. i D.F.t.941,f.1.

Våta st. a. (Sk.—Um. Lpm.—N.) Fotshög, β ett par tum.

2 B. *cernua* L. blomk. *lutande*; frukthorster vanl. 4; bladen *odeldda halftomfattande*, lancettlika—jernnbreda sågade. ☉ 7, 8, g. blr. — β *radiata*: med utdragna strålblr. — γ *minima*: 2—3 tum hög, enblomstrig. Fig. Fl.D.481. Reich.t.941,f.2; β t.3.

Våta st. (Sk.—Helsl. Ångml. Thorsåker sn. Värml. Boh. Öl. Gottl.—N. — β Sk.—Södm. Stockh. Vestml. Värml. Boh.—N. södra del.) β *Coreopsis Bidens* L.Fl.Su. och Herb. γ *Bidens minima* L.Sp.Pl.2.

*) I de familjer, der fröhviten icke nämnes, finnes den alltid.

2. CHRYSANTHEMUM Lin. Prestkrage.

† Skalkfrukt naken.

- 1 *C. segetum* L. bladen halftomfattande, vid basen sågade, mot spelsen flikiga och tandade; holkfjällen bredt eggunda. ☉ 7, 8, g. strålblr. Fig. Sv.B.496. Fl.D.995. Åkr. odl. st. (Sk.—Ångml. VB. Neder-Calix: Dr. Reuterma. Vestml. Värml. Dalsl. Boh. Gottl. Sparsam ell. sällsynt ofvan Skåne. — N.) Blåaktig, med stora guld-gula blomster.
- 2 *C. Leucanthemum* L. bladen halftomfattande, lancettlika sågade, vid basen fliktan-dade, de nedre skaftade spadlika; holkfj. lancettlika. 2 7, hv. strålblr. — β *coronopifolium*: bladen inskurna, n. parklufna. — γ *hirsutum*: stjelken mycket stråf-hårig. Fig. Sv.B.346. Fl.D.994.
- Torra st. a. (Sk.—VB. och Pit. Lpm. — N. till Nordl.) Var. någongång i Sk. och Blek. utan strålblr: β *flosculosum* Aspegr. — *Leucanthem. vulgare* Lam.

†† Skalkfrukt med frökrona: *Pyrethrum* Sm.

- 3 *C. Parthenium* Pers. bladen parbladigt delade; flikarne inskurna, de öfre sam-manflytande; blomkorg. i n. jemnhög vippa. 2 7, 8, hv. strålblr. Fig. Sv.B.285. Fl.D.674.
- Byar etc. r. (Sk. flerstädes, t. ex. Båstad på strandbackarne ymnig. Blek. Carls-krona; Nätraby; Ronneby; Åryd. Smål. Kalmar vid Skansen, Skällby etc. Boh. Koön vid Marstrand, m. fl. öar i söd. och mell. delen; för öfr. förvildad här och der upp till Uppland. — N. Tellemarken.) Saknar stundom strålblr. — *Matricaria* L. *Leucanthemum* Godr. & Gren.

3. MATRICARIA Lin. Sötblomster.

- 1 *M. Chamomilla* L. blomkorg. långt skaftade med strålblr; disklbr 5tandade; blan-den dubbelt parbladigt delade med trådsmla flikar. ☉ 6, hv. strålblr. Fig. Sv.B.50. Fl.D.1764.
- Torra, odl. st. (Sk.—nor. Ångml. Själevad. Jämtl. Pit. Lpm. Koroqveik. Säll-synt norr om Dalelven. — N. till Hedemarken och efter kusten till Trondhj.) Har en stark söktaktig lukt. En var. med färre och nedböjda strålblr är *M. suaveo-lens* L.Fl.Su. och Herb.
- 2 *M. discoidea* DC. blomkorg. kort skaftade, utan strålblr; blr 4tandade; skalfr. med omärklig frökrona; bl. som föreg. ☉ 7, 8, g. blr. Fig. Reich.t.997,f.2. H.N.f.14, n:o 5. Gator, odl. st. r. (Uppl. Uppsala, på gator och gårdar i Fjerdingen samt i Bot. trädg.; vid Simtuna prestg. — N. Christiania, Mellem-Töen: Krok.) Vanligen mer gre-nig än föreg., som den liknar till lukten. Fästet spetsigt kägellikt. — *Cotula matricarioides* Bong.

4. TRIPLEUROSPERMUM C. H. Schultz. Hvitkullor.

- 1 *T. inodorum* Sch. skalfruktens topp hinnkantad; bladen dubbelt parbladigt delade i smalt jemnbreda, under plattade flikar. ☉ 6—8, hv. strålblr. — β *borealis*: holkfjällen dubb. större, aflånga med bred svart hinnkant. Fig. Fl.D.696. Reich. t.985,f.1.
- Odl. st. a. (Sk.—Lpl. — N. — β Trondhj.) Var. utan strålblr. — *Matricaria* L. *Pyrethrum* Sm. *Chamamelum* Vis.
- 2 *T. maritimum* Hn. bladflikarne kortare, stundom n. aflånga, trinda och köttiga; skalfr. som föreg. 2 7, 8, hv. strålblr. Fig. E.B.979. Reich.t.985,f.2. H.N.f.12, n:o 2. Hafsstr. (Sk.—Boh. Kalmar omkr. Slottet, och nära Stensö. Stockh. yttre skär-gård. — N. till Finn.) Vanl. lågväxt, ell. nedliggande, med smärre blomkor-gar än föreg. Utmärkt af de trinda bladflikarne, i öfrigt föga skild. — *Matr. maritima* L. Herb. *M. inodora* γ *salina* Hn ed. 4. *M. marit. forma minor* etc. Fr.H.N.f.12.

5. ANTHEMIS Lin. Åkerkullor.

- 1 *A. tinctoria* L. fästet slutl. convext; skalfrukt. med hinnaktig odeld frökrona; blan-den parbladigt delade, småbladen parklufna ell. djupt sågade, under tilltryckt håriga. 2 6, 7. — β *pallida*: stråblbrna blekgula. — γ *discolor*: stråblbrna hvita. — δ *dis-coidea*: utan strålblr. Fig. Sv.B.62. Fl.D.741. H.N.f.6, n:o 1. δ Reich.t.1010,f.3.

- Torra st. åkr. (Sk.—Hels. Ångml. Jämtl. Dal. — N. — *δ* Uppsala Slottsbacke.) *α* har vackra höggula blomkorgar. — *Cota tincl.* Gay. *γ* *A. maritima* Retz. enl. Fr.
- 2 *A. arvensis* L. fästet slutl. koniskt. med lancettlika fjäll; skalfr. med plattad topp, på längden färdade med släta åsar; bladen parbladigt delade; småbladen enkelt ell. dubbelt parklufva, med inskurna flikar. $\odot$ 5—7, hv. strålblr. — *β* *agrestis*: skalfr. med trubbig toppkant; bladen mer findeltda. — *γ* *salina*: bladflikarne köttiga; stjelen nedligg. Fig. Fl.D.1178. Reich.t.1004,f.1,2. H.N.f.15, n:o 1.
- Åkerren. a. *γ* hafsstr. (Sk.—VB.—N.—*γ* Hall. Varberg. Sk. Ystad. Köpingsåns gamla utlopp.) Bladflikarne hos *α* bredare, mer blåaktiga, skalfr:s topp omgifven af en hvassare kant; *β* har gröna, smalare bladflikar: *A. agrestis* Wallr.
- 3 *A. Cotula* L. fästets fjäll jemnbreda, skalfr. med rundad naken topp, småknaggligt strimmade; för öfr. som föreg. $\odot$ 5—9, hv. strålblr. — *β* *salina* Lindeb. nedliggande med köttiga bladflikar. Fig. Sv.B.429. Fl.D.1179.
- Byar. gat. (Sk.—Uppsala. Dal. Smedjebacken. Vestml. Värml. nära Carlstad. Öl. Gottl. — N. — *β* Boh. Mollö.) Bladflikarne n. syl-lika. Luktar illa. — *Maruta foetida* Cass.

6. *ACHILLEA* Lin. Rölleka.

- 1 *A. Ptarmica* L. bladen hela, n. jemnbreda, hvass-sågade glatta; blomkorgar i kvastlik vippa. $\odot$ 7, 8, hv. strålblr. Fig. Sv.B.207. Fl.D.643.
- Fukt. st. (Sk.—Gestr. Helsl. Söderhamn i Bromsånget; Enånger vid ån nära kyrkan; Gnarp vid ån på Prestängen. Dal. vid Dalelven i nedra socknarne; Hedemora etc. Vestml. Värml. Boh. Strömstad; Tanum och Qville snr: Rect. Forelius. — N. till Trondhj. stift.) Odlas ofta med dubbla blr.
- 2 *A. Millefolium* L. bladen med lancettlik ell. jemnbred omkrets, parbladigt delade, med pardelade och inskurna flikar; blomkorg. i tät, kvastlik vippa. $\odot$ 7—9, hv. ell. rödl. blr. — *β* *lanata*: stjelk, blad och vippa ullhåriga. — *γ* *sordida*: stj. ullhårig; blad och vippa småludna; blr:n något gulaktiga. — *δ* *setacea*: spenslig, med dubb. smärre blomk., borstlika bladflikar. — *ε* *alpestris*: bladen mer sammansatta; blomk. större med bredt svartkantade holkfjäll. Fig. Sv.B.74. Fl.D.737. *β* Reich.t.1028,f.2; *δ* f.1 och H.N.f.12, n:o 3.
- Torra st. a. (Sk. — Lpl. — N. — *β* Boh. Koön vid Marstrand; Rect. For. Kalm. Öl. Gottl. — *γ* Skåne — *δ* Sk. Stockh. på Adelsön och Björkö. — *ε* N. Finnm. Trondhj. st. Molde.) Var. i hög grad, äfven med röda blr.

7. *COTULA* Lin.

- 1 *C. coronopifolia* L. glatt; bladen stjelkomfattande, jemnbred lancettlika, parflikigt tandade eller hela. $\odot$ 7—9, g. blr. Fig. Fl.D.341. Reich.t.998, f.1,2. H.N.f.14, n:o 6.
- Hafsstr. r. (Boh. på Kasens Nabb.) 3—6 tum hög, långt ned grenad ört, med de enstaka blomkorg. i grenarnes spets.

8. *TANACETUM* Lin., Renfana.

- 1 *T. vulgare* L. bladen parbladigt delade; småbladen parklufvet inskurna och sågade. $\odot$ 8, 9, g. blr. Fig. Sv.B.81. Fl.D.871.
- Torra st. (Sk.—Um. Lpn. och VB. — N. till Finnm.) Bladen ofta krusiga, lukta starkt. — *T. boreale* Fisch., som af Fr. i S.V.Sc. upptages såsom varietet, skiljer sig enl. Ledeb. Fl.Ross. med skalfr. utan all krona; emellertid ansör Ledeb. en var. af den vanl. formen, som närmar sig *T. boreale*, men försedd med frökrona.

9. *ARTEMISIA* Lin. Malört.

† Blomfästet hårigt: *Absinthium* Gärtn.

- 1 *A. Absinthium* L. stjelken upprät; blomkorg. klasvisa skaftade nedböjda halfbrunda; rotbladen 3dubbelt pardelade. stjelkbladen mindre delade med lancettlika gråludna flikar. $\odot$ 8, g. blr. Fig. Sv.B.106. Fl.D.1654.
- Byar etc. a. (Sk.—Helsl. Ångml. Bjerträ och Långsele. Dal. — N.) Skärmblanden hela. — *Absinth. vulgare* Lam.
- 2 *A. rupestris* L. stjelken uppstigande; blomk. som föreg., kort skaftade; stjelkbladen parbladigt delade med jemnbreda flikar; rotbladens flikar hela eller 3deltda, finhåriga. $\odot$ 7, 8, g. blr. Fig. Lin. Gottl. resa. Sv.B.317. Reich.t.1032,f.1. H.N.f.4, n:o 2.

Kalkberg, r. (Öl. Gottl.) *Hufvudklasen antingen enkel med blomkorgar på 1—3 liniers skaft, eller delad i smärre klasar med ganska korta bl.skaft; stjelkladen knappt $\frac{1}{2}$ tum långa kammligtflikade.*

†† Fästet glatt: *Abrotanum Fr.*

*3 *A. norvegica Fr.* stjelen n. enkel, med de *halfbrunda* nedböjda blomkorg. i toppen och bladvecken på *långa enblomstriga* hvitulliga skaft; bladen parbladigt deltda i hela eller åter delade, under håriga flikar. 2 8, g. blr. Fig. Fl.D.801. H.N.f.4, n:o 1.

Fjellv. r. (N. Doyre, öfver allt på fjellen vid Kongsvold och Drivdalen. Romsdalen, i Eikisdalen.) *Här sällan mer än 4—6 blomkorg., upplattade n. $\frac{1}{2}$ tum i diam. och således de största i släktet, med bredt hinnkantade mörka holkfjäll.* — *A. rupestris Fl.D.*

4 *A. laciniata W.* stj. n. *upprät*, med uppräta *mångblomstriga* klasar; blomk. *skaftade* lutande, *klotrunda*; bladen parbladigt delade; rotbladens flikar ånyo parbladigt deltda, stjelkladens djupt parklufna, med smala spetsade glesåriga flikar. 2 8, g. blr. Fig. Gmel.Sib.2,t.57. Reich.t.1032,f.2. H.N.f.4, n:o 3.

Torra st. r. (Öl. Borgholm; Skogsby-bet i Thorslunda; Albrunna i söd. Möckleby; Gösslunda i Hulterstad m. fl. st.) *Blr i smal vippa af uppräta klasar.* — *A. tanacetifolia Retz.*

5 *A. vulgaris L.* stj. *upprät*; blomk. n. *oskaftade*, något lutande, *aflånga*, med luden holk; bladen dubbelt pardelade, med lancettlika inskurna *spetsade* flikar, *under hvitludna*; skärmladen hela, n. jernnbreda. 2 8. — β *coarctata*: klasarne sammandragna täta uppräta; bladen med smalare, under snöhvitt ulliga flikar. Fig. Sv.B.417. Fl.D.1176. β Lin. Inst. Skrift.t.1. Reich.t.1038,f.2.

Åkerren. etc. a. (Sk.—VB. och Pit. Lpm. — N. till Finnm. — β Hafsstr. Blek.—Helsl. VB. Neder Calix: Dr Reuterm. Öl.) 1—2 alnar hög; *än med mörkbrun stjelk och bruna blr, än med ljus stjelk och gulare blr.*

6 *A. campestris L.* stj. *uppböjd* ell. *uppstigande*, med ensidiga klasar och blomkorg.; de sednare 6—8blommiga *klotrunda*, ganska kortskaftade, lutande; bladen parbladigt delade, med flerdeldade, n. *trådsmla* flikar. 2 7—9. — β *sericea*: bladen silkesludna Fig. Fl.D.1175. Reich. t.1035,f.1.

Torra back. (Sk.—Gestr. Vestml. VG. Boh. på Nordkoster; Tanum sn: Rect. Forel. etc. — N. Tönsberg, Christiania—Ringerige. — β Sk. Uppsala, Slottshacken. Öl. Gottl.) *Blomkorg. mycket små brunaktiga.*

7 *A. maritima L.* stj. *uppstigande*, med mångblomstriga klasar; blomk. omkr. 6blommiga *aflånga*, n. *oskaftade*; bladen parbladigt delade *hvitludna* med hela eller 3delda *jernnbreda trubbiga* flikar; skärmladen hela. 2 8, 9, g. blr. — β *gallica*: klasar och blomster uppräta. — γ *suffruticosa*: stj. träaktig, högre och n. upprät, med utböjda vippgrenar och nedböjda blomkorg. Fig. Sv.B.323. Fl.D.1655, β 2119. γ H.N. f.4, n:o 4.

Hafsstr. r. (Öl. Gottl. — Södra N. — γ Sk. vestra kusten. Hall. Varberg. Boh. Vinga och kringligg. öar; Tanum sn, Sör Edsvik: Rect. For. Blek. på öar utanför Thorshamns udde. Smål. Kalmar; Vestervik på Grånsö.) β *A. gallica W.* γ är ofta 2—3 quart. hög, grenig: *A. salina Liljebl.*

10. ARNICA Lin. Hästfibler.

1 *A. montana L.* stjelen *fåblomstrig*; bladen motsatta, *eggrundt aflånga*, glest tandade. 2 7, 8. Fig. Sv.B.185. Fl.D.63.

Skogsäng. (Sk.—Uppl. Vestml. Lillhärad. Dal. Hedemora. Värml. Boh. sällsynt i norra och östra prov. — N. söd. delen upp till Bergen och Ringeboe. Molde.) *Blomkorg. stora brandgula.*

2 *A. alpina Murr.* stj. *enblomstrig*; bladen motsatta *lancettlika*, glest tandade. 2 7, 8. Fig. Sv.B.699. Fl.D.1524. H.N.f.12, n:o 5.

Fjellv. r. (Torneå Lpm. Kåbdåvanka. Lul. Quickjock, Zekkok, Roudnas, Tjågnorris, Velkespoult, samt öster om Rissabäcken. Pit. Kåbrenåjve, vid ån Lais. — N. Finnm. Flosfjellet vid Tromsøe.) *Blomk. ljusgul.* — *A. montana* β *L. A. angustifolia Fl.D.*

11. CINERARIA Lin. Askört.

1 *C. palustris L.* blomkorg. i qvastlik vippa; bladen *lancettlika* bugtigt tandade, jemte

stjelken *småbudna*; rotbladen likformiga. ☉ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.737. Fl.D.573. H.N.f.1, n:o 5.

Kärräng. torfgravar. (Sk. *Blek.* Lister. *Smål.* vid Röja sjö i Gamleby sn; Skir nära Vexjö. *Hall.* Halmstad; Söndrum. *VG.* Vartofta i Asaka sn vid Barnesjön. Göteborg mell. Fässberg och Frölunda. *Öl.* vid Beteby i Mörbylånga etc.) *Othonna L.Fl.Su. Senecio DC.*

- 2 *C. campestris* Retz. blomk. i qvast; rotbladen kort skaftade *eggrunda* bugttandade; stjelklbladen oskaftade *jembreda*, alla jemte stjelken *ulliga*. 2 7, g. blr. Fig. Fl.D. 1177. Reich.t.978,f.2. H.N.f.1, n:o 6.

Torra st. r. (Sk. vid Löddestrom från Lackalänge till hafvet; Landskrona vallar; Axelvold nära Dufeke; Ignaberga kyrkogård och kalkbrott; Dysjöbro i Annelöf sn etc.) *Cin. alpina L. Herb. alp. γ L. Sp. Pl. och Fr.S.V.Sc. C. integrifolia E.B. Senecio DC.*

12. *SENECIO Lin.* Bo-ört.

† Strålblr utdragna, horizontalt utstående.

- 1 *S. paludosus L.* blomkorg. i utbredd jemnhög vipa; bladen *hela*, smalt lancettlika spetsade, *hvas-sågade*, under småbudna ell. flockulliga, säll. glatta. 2 8, 9, g. blr. Fig. Sv.B.736. Fl.D.385. H.N.f.2, n:o 2.

Väta st. stränd. r. (Sk. Christianstad på Ister nästet; Lillö- och Råbölfs-sjön; mell. Rönne Mölla och Brönnestan på holmar i Rönneån; i ett kärr mell. Gullarp och Bosarp, Bosarps torfmosse; Ramstorp; Torlösa sn i Kilekärr etc. *Hall.* ofvan Frännarps gård i Snöstorp sn.) *Stjelken enkel upprät, 3—6 fot hög; skalfr. finhåriga.*

- 2 *S. Jacobæa L.* bl.vippan tät af uppräta grenar; skalfr. *stråfhåriga*; bladen *lyrformigt pardelta*, med mot spetsen vidgade, inskurna och tandadeflikar. 2 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.606. Fl.D.944. H.N.f.14, n:o 3. [var.].

Torra st. (Sk.—*Uppl.* t. ex. Ulriksdal; Segersta i Öfver-Gran sn; Roslags Bro etc. *Gefle*, trol. införd med ballast. *Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N. Drammen*; Holmestrand till Bergen.) *Var. med ända till spetsen pardelta blad och med stor odelt tandad ändflik; rotbladen vanl. af sednare formen. Saknar stundom strålblr, såsom ex. i H.N.*

- 3 *S. aquaticus Murr.* vippan som föreg., men glesare; skalfr. *n. glatta*; rot- och de nedre stjelklbladen *lyrformiga*, med stor, aflångt *eggrund*, ell. något *hjärtlik*, tandad *ändflik* och aflånga sidoflikar. 2 8, g. blr. Fig. Sv.B.681. Fl.D.784. H.N.f.3, n:o 2.

Fukt. st. r. (Sk. Råslunda på kusten vid Furuboda. Norra *Hall. VG.* Gråfsnäs; Göteborg. *Boh.* i söd. skärgården. *Smål.* Vestervik. — *N. Drammen.*) *Liknar föreg., men har större blomk., och rotblad med stor odelt ändflik, små, stundom inga sidoflikar. Var. med ända till spetsen flikade blad.*

- 4 *S. erraticus Bert.* vippan *mycket gles*, af vidt utstående grenar; skalfr. *n. glatta*; bladen *lyrformiga*, med stor, bredt *eggrund*, *mot basen spetsad ändflik*, och aflångt omv. *eggrunda sidoflikar*. 2 8, g. blr. Fig. Reich.t.964,f.1. H.N.f.14, n:o 4.

Fukt. st. r. (Sk. Yngsjö: Ringstrand, enl. Fries. Trol. hörer föreg. från Råslunda äfven hit.) *Till alla delar spårade än de föreg. med få, 2—5 blomstriga, mer utspärrade grenar, smärre blomkorg.; rotbladens ändflik hjertlikt eggrund; enl. Tyska ex. — S. barbareaefolius Krock.*

- 5 *S. erucifolius L.* vippan *tät* af uppräta grenar; skalfr. *stråfhåriga*; bladen *pardelta ända till spetsen*, med *jembreda* inskurna spetsade flikar. 2 8, 9, g. blr. — *β pygmaeus*: fingerhög, n. glatt, fåblommig. Fig. Sv.B.607. Reich.t.966. H.N.f.1, n:o 4.

Jordvallar etc. r. (Sk. Malmö mot Borgnäset; Lund vid Trolleberg; Skifarp; mellan Hurfva och Getinge etc. — *β Trolleborg.*) *Bladflikarne tumslånga, omkr. 1 linie breda, med 2—3, spetsade småflikar, mest på yttre sidan. — S. tenuifolius Retz. och Jacq. Linnés ursprungliga, i Sk. Resan omnämnda erucif. är, enl. hans Herbar., en form af S. sylvaticus.*

†† Strålblr korta och tillbakarullade ell. inga.

- 6 *S. viscosus L.* blomkorg. *uppräta*, med tillbakarullade strålblr; foderholken nående öfver den *klubbhåriga* blomholkens midt; bladen djupt parklufna *klubbhåriga*. ☉ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1230. Reich.t.960,f.1.

Gat. etc. r. (Sk.—*Uppsala. Ängml.* Ytter Lännäs sn, tillfällig. Södra *Dal. VG.* kring Göteborg. *Öl.* Böda. *Gottl.* — *N. Christiansand—Christiania.*) *Hela växten klubbhårig.*

- 7 *S. sylvaticus* L. blomk. uppråta, med mycket korta tillbakarullade strålblr; blomholken slutl. glatt med 3—5bladig foderholk, knappt näende öfver den förras botten; bladen parklufna glandelbräddade. $\odot$ 7, 8, g. blr. — β *denticulatus*: bladen bugttandade. Fig. Fl.D.869; β 791. Reich.t.960,f.2.

Svedjel. berg. etc. (Sk.—Helsl. Ängml. Säbrå och Ulånger. Dal. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. till Söndmör.) Strålblrna ganska korta, stundom inga. β synes endast vara en mager form, som förekommer på kusten bland den vanliga.

- 8 *S. vulgaris* L. blomkorg. i tät vippa, lutande, meränd. utan strålblr; foderholkens fjäll omkr. 10, svartspetsade, näende öfver blomholkens bas; bladen stjelkomfattande parklufna. $\odot$ 6—10, g. blr. — β *radiatus*: blomk. med korta strålblr. Fig. Sv.B. 353. Fl.D.513.

Odl. st. a. β sällsynt. (Sk.—Um. Lpm. VB. Torneå. — N. till Finnm.)

13. HELICHRYSUM Gärtn. Evighetsblomster.

- 1 *H. arenarium* DC. blomk. i tät rundad vippa; bladen smalt lancettlika, de nedre spadlika; alla gråulliga. $\frac{1}{2}$ 7—9. Fig. Sv.B.658. Fl.D.641. H.N.f.2, n:o 1.

Sandhed. (Sk. Hall. Blek. vid Skånska gränsen; Värmdö nära Carlskrona; samt i Thors-hams sn. Smål. Vissefjerda söd. om Emmeboda. Öl. mellan Färjestaden och Thorslunda, samt vid Glömninge m. fl. st. Gottl. Hemsö sn.) Blomkorg. af en skinnande citrongul, stund. pomeransgul färg [β *aurantiacum* Pers.]. *Gnaphalium* L.

14. GNAPHALIUM Lín. Toffsblomster.

- 1 *G. luteoalbum* L. blomkorg. gytttrade i ett ell. flera hufvuden; stjelen slak; bladen stjelkomfattande, lancettlika hvitulliga, rotbladen spadlika. $\odot$ 8. Fig. Fl.D.1763. Reich.t.948,f.1. H.N.f.1, n:o 1.

Fukt st. r. (Sk. Skanör; Falsterbo; Lilla Hammar. Blek. Hörby. Smål. vid Hosmo och Hagby. Öl. Björnhofda i Thorslunda sn m. fl. st.) Blrna gula i hvit holk.

- 2 *G. uliginosum* L. blomk. klotrunda utan skaft, gytttrade i toppen och bladvecken; stjelen uppstigande, meränd. grenig, ullig [hos γ glatt]; bladen smalt lancettlika, spetsiga mjukludna. $\odot$ 7, 8. — β *simplex*: stjelk enkel, med blr endast i toppen. — γ *nudum*: hela växten späd och glatt. — *pilulare Wg. skalfr. sträfvä af korta hår. Fig. Fl.D.859. H.N.f.10, n:o 2. γ Reich.t.948,f.3. H.N.f.12, n:o 6. *Wg. Fl.L. t.19. Reich.t.948,f.4,10.

Fukt st. a. (Sk.—Lpl. — N. — γ Hafsstr. Sk. Kullaberg nära Mölle. Hall. Falkenberg. Blek. Ronneby nära Djupafors. Smål. Kalmar. Öl.) Var. från tumshög och enkel [*pygmaum Wess.] till quarterslång och mycket grenig; blomk. små och bruna inom en n. grön holk. — γ *G. nudum* Hoffm. — **hufvudsakl. skiljd med sträfvä skalfr., hvarföre G. pilul. H.N. ej kan tillhöra denna form.*

- 3 *G. sylvaticum* L. blomk. gytttrade i bladvecken och toppen n. i axform; stjelen vid roten uppstigande, styf enkel och mångbladig; bladen jemnbreda, under mjukludna; skalfr. något sträfvä. $\frac{1}{2}$ 8, br. blr. Fig. Fl.D.1220. Reich.t.949,f.1.

Torra st. (Sk.—Lpl.—N.) Stjelen sothög, något uppstig. vid basen, sedan upprät, utan grenskott. Har enl. Læst. vissa år i VB. en höstform, som ganska mycket närmar sig till *G. supinum*.

- 4 *G. norvegicum* Gunn. blomk. gytttrade mot toppen i ett bladigt ax; stjelen som föreg. mer upprät; bladen smalare ell. bredare lancettlika, på båda sidor flockul-liga, de mellersta störst; skalfr. som föreg. $\frac{1}{2}$ 7, 8, br. blr. Fig. Fl.D.254. Reich.t. 949,f.2. H.N.f.14, n:o 7.

Fjellr. (Lpl.—Dal. Ängml. Tåsjö. — N.) Skiljd från föreg. med mer sammanhångande och tjockare ax, bredare bläd, grenskott 0. — *G. sylv. β fuscum* Ed. 4.

- 5 *G. supinum* L. blomk. i toppen och stund. i öfra bladvecken; stjelen slak trådlük med bladskott vid roten; bladen jemnbreda spetsiga ulliga; skalfr. som föreg. $\frac{1}{2}$ 7, 8, br. blr. — β *fuscum*: blomk. i klase, de nedre skaftade. — γ *pusillum*: n. utan stjelk, blomk. mellan bladen. Fig. Sv.B.716. Fl.D.332. H.N.f.6, n:o 2.

Fjellv. (Lpl.—Herjed.—N.) Fingerhög, 1—8blomstr., γ knappt tumshög enblomstr. — *G. procumbens* L. Herb. *G. alpinum* Fl.D. β *G. fusc.* W. Jemf. V.Ak.H. 1818.

15. ANTENNARIA Gärtn. Kattfot.

- 1 *A. dioica* Gärtn. blomkorg. n. i qvast; holken af i spetsen rundade, något convexa

fjäll; stjelkladen *jembreda* spetsiga; *grenskotten* nedliggande, med *spadlika*, under hvitludna, ofvanpå meränd. glatta *blad*. 2 5, 6, hv. ell. r. blr. — β *alpicola*: stjelken 8—12 tum hög, med gytrade blomk. och *jembreda* holkfjäll. — γ *corymbosa*: stjelken hög, med långa skiftevisa blomkorgskast. Fig. Sv.B.148. Fl.D.1228. Torra back. a. (Sk.—Lpl.—N. — β i fjelltr.) *Knappt quartershög, varr. dubbelt större; γ med nedre blomkorgskasten 1—2 t. långa. Alla formerna hafva, ehuru sällan, äfven öfra bladytan småluden; i detta fall är γ Gnaph. hyperboreum Don. — Gnaphalium L.*

2 *A. alpina* [L.] blomk. som föreg.; holkfjällen *spetsiga* [hos ♂ trubbiga] *platta*, i toppen utstående; stjelkladen *lancettlika*; *grenskotten* som föreg. 2 6, 7, grågr. blr. Fig. H.N.f.3, n:o 1.

Fjellv. (Lpl.—Herjed.—N.) *Vanl. något mindre än föreg., men var. till blad och blomning som denna. Hanväxten näppel. funnen mer än en gång, näml. 1842 af Prosten Læstadius; den är i allt lik honväxten, men har bredare, trubbiga och i spetsen något färgade holkfjäll. — Gnaphal L.*

3 *A. carpatica* Bl. & Fing. blomk. gytrade i convex qvast, med *platta trubbiga* [brungröna] holkfjäll; *alla* bladen *smått lancettlika* spetsade, på båda sidor småulliga 3nerviga. 2 6, 7. Fig. Wg.Fl.Carp.t.3. Reich.t.951,f.4,5. H.N.f.11, n:o 2.

Fjellv. r. (Törn. Lpm. Kåbdåvanka. Lul. Lpm. vid norra sidan af Kiergeväre; Pol-laure; Vashavare; Vallivare; Velkespoult etc. — N. Finnm. Tsatsa ofvanför Lyn-genfjord; Kautokeino. Nordl. Salten.) *Gnaphal. Wg. Antennaria alpina* Gärtner. enl. Fr.

16. FILAGO Lin. Ullblomster.

1 *F. germanica* L. stjelken slut. upptill klynnedeld, med klotrunda oskaftade hufvud i toppen och grenvecken; holkfjällen *sydspetsade*; skalfr. *hvitprickiga*; bladen lancettl. — *jembreda*, ulliga. ☉ 7. Fig. Sv.B.661. Fl.D.997. H.N.f.6, n:o 3.

Åkr. fält, r. (Sk. Ystad, Dalköpinge; Trelleborg; Skanör; Roslätt; Skabersjö etc. Hall. sällsynt.) *Blrna brunakt.; holkfjällen långa gulglänsande med purpurrod spets. — F. pyramidalis* L. Fl.Su. *Gnaphalium*, tillika med de följ., Willd. *Gifola* Cass.

2 *F. montana* L. stjelken enkel ell. skiftevis grenig, med ulliga blomkorgar, gytrade i toppen och på sidorna af de n. uppräta grenarne; holkfjällen *trubbade*; skalfr. *prickiga*; blad som föreg. ☉ 6, 7. — β *arvensis*: grenarne utdragna, endast mot toppen blom-bärande. Fig. Sv.B.659. H.N.f.1, n:o 2; f.7, n:o 2. β Fl.D.1275.

Sandback. a. (Sk.—VB. Dal. — N. — β Sk. Blek. Smål. i Kalm. län. Dal. Husby sn enl. Rect. For. Boh. Skäftö, Strömstad. Öl. — N. Christiania.) *Blrna föga synliga, gulaktiga. — Oglifa* Cass. β *F. arvensis* L.Fl.Su. och Herb.

3 *F. minima* Fr. stj. enkel ell. vid roten och i toppen grenig; blomk. gytrade i toppen, *kägellika*, slutl. föga ludna, med *trubbade* holkfjäll, *slåta* skalfr.; bladen n. *jembreda* gråludna, tryckta till stjelken. ☉ 7, 8, gulakt. blr. Fig. Sv.B.660. Fl.D.1276. H.N.f.1, n:o 3.

Back. sandfält, r. (Sk.—Boh. VG. Stora Kärr i Gust. Adolfs sn; Lidköping på stranden; Torsö i Venern m. fl. st. Dalsl. Färglanda sn. Blek. Smål. Femsjö; Vexjö; Unnaryd; Vissefjerda; Jönköping, Fiskarhemmet, Gamleby sn.; Kalmartrakten etc. ÖG. Öl. Gottl. — N. Arendal; Lillesand; Mandal.) 2—6 tum hög, mycket spädare än de föreg.; bladen 3—4 linier långa, n. tegellagda. — *F. arvensis* Wg. *Gnaph. montanum* Fl.D.

b) Asteraceæ. Stiftets 2 likar *jembreda*, upptill finludna.

17. INULA Lin. Ålandsrot.

1 *I. Helenium* L. bladen stjelkomfattande, *eggunda*, ofjemna, under ludna; holkfjällen *eggunda*. 2 8, 9, g. blr. Fig. Sv.B.55. Fl.D.728.

Fukt. st. vid byar, r. (Sk. Färlöf vid Harastorp; mell. Malmö och Hvällinge; Kulla-berg; vid Snogeholmssjön etc. Blek. mellan Ronneby och Damkrogen; Mölletorp. Smål. Kalmar, Dörby; Törneshälla m. fl. st. Boh. Orust. Hall. Söndrum och Enslöf. Öl. m. fl. st. upp till Roslagen, trol. öfverallt förvildad.) 2 *alnar* hög, med de största blomkorgar af nordiska arter i hela familjen. — *Corvisartia* Mer.

2 *I. Britannica* L. bladen stjelkomf., *lancettlika* spetsade naggsågade under ullhåriga,

- stund. n. glatta; stjelken upprät *luden*; holkfjällen *lancettlika*. 24 8, 9, g. blr. Fig. FLD.413. Reich.t.926. H.N.f.4, n:o 5.
- Fukt. st. r. (Sk. Christianstad i ångar vid vägen åt Nosabysjön; Krageholm, vid sjön; Gunnarstorp: Linné; Hököping sn, s. om Gessie: Nordst. *Smål.* Jönköping. *Öl.* särd. norra delen. *Gottl.* När, Hemse, Roma, Fårön m. fl. st.) *En mer luden form häraf är γ stricta* Wg. *Var. på Gottl. med enblomstrig stjelk och smala föga håriga blad.*
- 3 I. *salicina* L. bl. stjelkomfatt., *lancettlika* spetsade *glatta nälådrika*, i brädden fin-taggade, utböjda; stjelken upprät *glatt*, en- ell. flerblomstrig, med slutl. högre sido-blomkorg. 24 7, 8, g. blr. Fig. FLD.786. Reich.t.928, f.1, 2. H.N.f.14, n:o 2.
- Ångsback. (Sk.—*Uppl. Dal.* Husby sn, på en holme i Åmungen: Ing. Anderson. *Ner. Dalsl. Boh.* Koster, och Kecal nära Strömstad. *Öl. Gottl.* — *N.*) *Var. låg och enblomstrig på Öland. Bladen stund. glest småsågade.*
- 4 I. *ensifolia* L. bl. *föga omfattande*, n. *jembreda* spetsade sträbbräddade *glatta* utböjda, *på längden nerviga*; stjelken uppstigande, meränd. enblomstrig. 24 8, g. blr. Fig. Jacq.A.162. Reich.t.928, f.3. H.N.f.14, n:o 1.
- Kalkberg, r. (*Gottl.* $\frac{1}{4}$ mil öst. om St. Ihre i Hangvar enl. gammal uppgift af Rosén, men på många år ej återfunnen. Bunge sn, på skarpa kalkstensslätter, kallade Träskhedarne, bland enbuskar; Fleringe sn., vid Hesse.) *Gottländska ex. öfverensstämma fullkomligt med utländska, äfven i storlek, men äro mindre ofta flerblomstriga.*

18. PULICARIA Gärt. Loppört.

- 1 P. *vulgaris* Gärt. bladen stjelkomfattande, aflånga vågbräddade, jemte öfra delen af den nedligg. stjelken finludna; stråblrna ganska korta. ☉ 8, 9, g. blr. Fig. Sv.B.738. FLD.613. H.N.f.15, n:o 2.
- Fukt. st. (Sk. allmän. *Hall. Blek. Smål.* Hosmo; Kalmar etc. *Öl.*) *Inula pulicaria* L.

19. BELLIS Lín. Tusenskön.

- 1 B. *perennis* L. stängeln n. bladlös, enblomstrig; bladen omv. eggunda, glest naggsågade. 24 6—10, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.238. FLD.503.
- Fält och fukt. äng. (Sk. allm. *Blek.* vid Skånska gränsen. *Smål.* Kalmar, Stensö etc. *Öl. Gottl.* Förvildad vid Stockholm, Göteborg m. fl. st. — *N.* Christiansands st.) *Tufvig, med fingershöga blomkorgskäft från roten.*

20. ASTER Lín. Aster.

- 1 A. *Tripolium* L. blomkorg. i qvast, med eggunda holkfjäll; bladen n. jembredt lancettlika helbräddade glatta kvätiga. 24 7, 8, b. strålblr. Fig. Sv.B.470. FLD.615.
- Hafstr. (Sk.—*Helsl. VB.* Nordmaling. *Boh.* — *N.* till Trondhj. Finnm. Syd-Varanger.) *Har stund. hvita strålblr; någon gång saknas de helt och hållet: γ discoideus* Reich. *D.Fl.*

21. ERIGERON Lín. Binka.

- +1 E. *canadensis* L. stjelken upptill *grenad i rippa af talrika blomkorg.*; bladen smalt lancettlika härbräddade, *de nedre sågade*. ☉ 7, 8, hvitgula blr. Fig. FLD.1274. Reich. t.917, f.1.
- Torra st. r. (Sk. Ystad, på stenvallar vid Gusnafva år 1828, nu utgången. Införd med ballast till Kalmar, Stockholm, Gefle, Visby etc., men försvinner snart.) *Blomkorg. knappt större än pepparkorn. Var. med n. klaselik, dock mångblomstrig rippa.*
- 2 E. *acris* L. blomkorg. i n. *enkel rippa eller klase*; strålblrna föga längre än diskblrna; bladen lancettlika, *jemte stjelk och holk håriga*; rotbladen tunglika. ☽ 24 7, gred. ell. rödl. strålblr. — β *glomeratus*: blomkorg. mer kortskaftade och gytttrade, den i toppen dubb. större. — γ *ruber*: blomk. små, med längre, röda strålblr. — δ *grandis*: blomk. stora, på långa skaft; strålblr som γ . Fig. E.B.1158. Reich.t.917, f.2.
- Torra äng. back. a. (Sk.—*Lpl.*—*N.* — γ *Lpl.* Nordl. Finnm.) *Var. fothög och fingerlång, enkel ell. grenad till basen, med större och mindre blomkorg. o. s. v.*
- 3 E. *Mülleri* Lund: blomk. i *enkel ell. grenig klase*, med kortare sidogrenar och *glest småhårig* holk; stjelken *glatt och slät*; bladen jembredt lancettlika, *glatta*, stundom härbräddade. ☽ 7, rödl. strålblr. Fig. FLD.874? Reich.t.916, f.1. H.N.f.8, n:o 1, högra ex.
- Back., fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Jukkasjärvi och vid Torneå träsk. *Lul. Lpm.* Snjårrak

och Njammats. *Um. Lpm.* Kattisafvan, Berglunda. *Herjed.* i Ljusnedalen ofvan byn Vallarne. *Ängml.* Tåsjö, m. fl. snr. *VG.* Bastungen nära Venersborg enl. *Kindb. Boh.* Uddevalla. — *N.* Christiania; Dröbak; Gudbrandsdalen, mell. Laurgaard och Rundene; Bergens st.) *Föga skild från föreg., dock utmärkt af sin glatthet, från följ. med mera kleselik vippa af kortare, ofta sterblomstriga bl.skaft, tydligare hårig holk.* — *E. dröbachensis* Fr. och troligen *Fl.D.* *E. acris* β *angustatus* Ed. 4; *E. elong.* β *Exc.Fl.* *E. elongatus* Fr. *S.V.Sc.p.3.*

- 4 *E. elongatus* Ledeb. blomk. på enkla utdragna skaft med längre strålblr, n. glatt, glandelprickad holk; stjelen n. glatt; bladen aflångt jemnbreda 3nerviga. 2 7, 8, r. ell. hv. strålblr. Fig. H.N.f.8, n:o 1, venst. ex.; f.15, n:o 3 [var.].

Fjelltr. (*Torn. Lpm.* Huukis gästgg.; *Kengis. Lul.* och *Pil. Lpm.* Jämtl. *Herjed.* — *N.* Finnm.—Dovre. Österdalen, på Tvärfjeld i Tryssild sn etc.) 2—3 *qu. hög; skild från föreg. hufvudsakligen med holken, som synes beströdd med prickar, hvilka vid stark förstoring utgöra korta glandelhår, några få stundom utväxande till vanliga hår. Instämmer noga med Ledebours beskrifning.* — *E. Villarsii* Ed. 3. *E. politus* Fr. *S.V.Sc.*

- *5 *E. rigidus* Fr. hårig och sträf; stjelen enkel, djupt sårad och kantig, med blomkorg. i klase, svart, mycket gleshårig holk och utstående strålblr, längre än diskblrna; de inre af dessa trådlika; bladen oskaftade, n. 3nerviga, upprätta och något styfva, fullkoml. helbräddade; rotbladen små, omv. eggrunda, afsmalnande till skaft. γ r. ell. hv. strålblr. Fig.

Fjelltr. r. (*N.* Från Filefjell, Nystuen till Nordl.) 1—2 *foth hög, enkel och utan rot-skott; rotbladen föga större än E. uniflori; toppblomkorgen stor som hos E. alpinus; de på sidan smärre på enkla och utdragna, n. lika långa skaft; holken endast med ett eller annat hår.* — *Allt enl. Fr.; osedd af förf.*

- 6 *E. alpinus* L. stjelen 1—3blomstrig; strålblr utdragna, horisontalt utstående; holken af jemnbredt lancettlika fjäll, luden af tydligt ledade hår; rotbladen tunglika något spetsiga. 2 7, 8, r. säll. hv. strålblr. — β *macrocephalus*: blomkorgen ensam, dubbelt större. Fig. Fl.D.292. Reich.t.914,f.1,2. H.N.f.8, n:o 2.

Fjelltr. (*Lul. Lpm.* Njunnats. *Jämtl.* i gränsfjellen samt nära vattnen omkring Åreskutan, t. ex. Åre kyrkogård, Husån etc. Frösön på Kungsgårdens södra äng. *Herjed.* Midtåklappen, Axhögen etc. — *N.* Finnm. — Vang i Valders.) 6—12 *tum hög med brun stielk, sköna blomkorg., af hvilka de nedra, då flera finnas, hafva långa, n. upprätta skaft.*

- 7 *E. uniflorus* L. stjelen enblomstrig; strålblr som föreg.; holken af bredt lancettlika fjäll, ullhårig af tydligt ledade hår; rotbl. spadlika trubbiga. 2 7, 8. — β *pulchellus*: holken violett- ell. svartbrunt luden. Fig. Fl.D.292. Reich.t.914,f.4. H.N.f.8, n:o 3. Högre fjellväxt. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) 2—5 *tum hög, vanl. med grön stielk, högst sällan 2 blomkorgar. Strålblrna hvita, någon gång rödlätta.*

22. *SOLIDAGO* Lin. Guldris.

- 1 *S. Virgaurea* L. stjelen något kantig, med närsittande, upprätta blomkorgspiror i toppen och öfra bladvecken; bladen lancettlika, de nedre sågade. 2 7—9, g. blr. — β *litoralis*: rotbladen fortvarande, bredt lancettl. spetsiga; blspiran aflång tät, med större blomk. — γ *arctica*: stjelen låg (6—8 t.), med utdragna enblomstriga fjälliga bl.skaft; rotbladen fortvarande, n. tunglika omärkligt naggade. Fig. Fl.D.663. Reich. t.911,f.1; γ f.3.

Back. skog. a. (*Sk.* — *Lpl.* — *N.* — β *Smålandsskären*, Öro etc. — *Stockh.* skären, på Muskön. — γ *Finnm.*) γ *S. Virg.* γ *cambrica* Ed. 4; *S. Virg. v. alpestris* Reich.

23. *LINOSYRIS* Cass. Guldborste.

- 1 *L. vulgaris* Cass. holkens fjäll tilltryckta med utstående spets; bladen talrika, smalt jemnbreda glatta. 2 8, 9, g. blr. Fig. E.B.2505. Reich. t.910,f.1. H.N.f.4, n:o 6. Torra st. r. (*Öl.* mellersta och söd. delen. *Gottl.* Lilla Carlsön, nu utgången.) *Var. från 4—8 tum hög; bladen fint prickiga; blomkorgsvippan tät, n. jemnhög.* — *Chrysocoma Linosyris* L. *Galatella Linosyris* Reich. d. y.

- c) *Eupatoriaceæ*. Stiftets fikar klubblika, på utsidan vårtprickiga.

24. *EUPATORIUM* Lin. Flockblomster.

- 1 *E. cannabinum* L. holken 5—6blommig; bladen motsatta, kort skaftade, delade till

basen i 3—5 lancettlika sågade likar, den mellersta längst. 2 7, rödl. blr. Fig. FLD.745. Reich.t.892.

Stränd, bland buskar etc. r. (Sk.—Gestr. Vestml. Värml. Boh. Hall. Öl. — N. Brevig; Langesund.) Örten lik hampa, 3—4 fot hög, med stor tät vippa af små blomkorg. På grenar, som utslagit, sedan växten blifvit afbetad, har förf. stundom funnit bladen hela, egggrundt lancettlika.

25. PETASITES Neck. Pestrot.

1 *P. officinalis* Mönch: blomkorgspiran egggrund eller aflång; strålblr 0; bladen hjertlika, något bugtiga, med större och mindre tänder, rundade hörn, under gråhudna. 2 4, 5, rödl. blr Fig. Sv.B.224. FLD.842. H.N.f.1, n:o 7.

Gård, stränd, etc. (Sk.—Uppl. Gefle i Tackjernsvägen. Vestml. Värml. Sunne sn; Sund på Näset. Trol. fardom odlad, särdeles i de öfra prov. — N. Skien; Christiansand; Fleckeröe; Bergen etc.) Den allmännaste formen har större delen af blrna 2könade: hermaphrodita; sällsyntare är honväxten, hvars blomkorg. äro smärre, i aflång spira och med få ell. inga 2könade blr: *T. hybrida* L. — *P. vulgaris* Desf. *Tussilago Petasites* L. — Anm. Bladen hos alla arterna uppkomma först efter blomningen och blifva ofta mycket stora.

2 *P. alba* Gärtn. blomkorg. i tät qvastlik vippa, utan strålblr; bladen njurlikt rundade bugtiga, med större och mindre uddhvassa tänder, under hvitludna. 2 4, 5, blekhv. blr. Fig. FLD.524. Reich.t.899. H.N.f.2, n:o 3.

Skugg. r. (Sk. Gudmuntorp och Klinta vid Ringsjön; Fogelsång; Krageholm; Löberöd; Krutlidan vid Vasaholm i Hellesta sn etc. — N. Christiansand vid Tjos.) Var. som föreg. — *Tussilago* L.

3 *P. spuria* Reich. blomk. i n. enkel qvast, utan märkliga strålblr; bladen triangelformigt njurlika, olikformigt småtandade, under täckta af snöhvitt ull, nedra hörnen utsperrade 2flikiga. 2 4, 5, blekg. blr. Fig. Retz. Obs.1,t.2. FLD.1828. Reich. t.897. H.N.f.2, n:o 4.

Sandstränd. r. (Sk. vid Köpings-åns utlopp; Kåseberga och Sandhammaren; vid Ringsjön från Råröd till Bo och Osbyholm, samt vid strandvägen till Lillö.) Kantblrna något bredare än diskblrna. Var. som föreg. — *Tussilago* Retz. *Nardosma* Less.

4 *P. frigida* [L.] blomk. i enkel qvast, meränd. med korta strålblr; bladen triangelformigt hjertlika, bugtigt fliktandade, under gråaktigt hvitludna. 2 5, 6, hvitg. och rödl. blr. Fig. Sv.B.680. FLD.61. H.N.f.14, n:o 8.

Fjelltr. (Lpl.—Dal. Idre; i trakten omkring Löfsåsen. Helsl. Loos sn, norr om Kyrktjärn Ängml. Tåsjö m. fl. snar. — N.) 2—3 quarter hög. Saknar stundom strålblr, då diskblrna var. än rörformiga 5klufna, än snedt uppspruckna n. tunglika, i hvilket fall de, enl. Dr Reutermans obs., ensamt synas vara fruktbär. — *Tussilago* L. *Nardosma* Cass.

26. TUSSILAGO Lin. Hästhof.

1 *T. Farfara* L. stängeln bladlös fjällig enblomstrig med utdragna strålblr; bladen rundadt hjertlika, vinkligt bugtiga och tandade. 2 3—5, g. blr. Fig. Sv.B.2. FLD.595. Leråkr. och stränd. a. (Sk.—Lpl.—N. till Ost-Finnm.) Bladen visa sig först efter blomningen och blifva fullväxta quartersbreda.

2 Flocken *Cynarocephalæ* Juss. Blrna [hos alla Skand.] likformiga, rörlika. Stiftet upp mot märket uppsväldt ell tjockare, omgifvet med en krans af hår.

27. ÉCHINOPS Lin. Bolltistel.

1 *E. sphærocephalus* L. bladen pardelade, under hvitludna; likarne bugtiga tandade och taggiga; blomfodret vid basen med borst, nående upp öfver halfva fodret. 2 7, 8. Fig. Reich. Cynaroceph.t.734.

Stenbundna st. vid gårdar etc. r. (ÖG. Slåtbaken på norra stranden från Stegeberg; Byngsbo i Ringarum sn; Tåby sn, Oxtorpet; samt Skönberga prestg.: Stud. L. W. Djurberg; Schedvi sn vid torpet Hallonberget, samt vid Hälla och Buda; trol. öfver allt förvildad, likasom i Uppsala på Slottsbacken.) Lik en vanlig tistel; blrna lätt sönderfallande vid torkning, hvita med blågrå knappar.

28. CENTAURÉA Lin. Klint.

1 *C. Scabiösa* L. yttre holkfjällen egggrunda, afsmalnade till ett svart, kammlikt borst-

- kantadt *bihang*; de inre smalare, slutande med ett dylikt, något vidgad *bihang*; bladen *djupt pardelade*, sträfvä, flikarne lancetl. ell. jernbreda inskurna och tandade. 2 7, 8. Fig. Sv.B.324. F.I.D.1231.
- Åkerren. back. (Sk.—Helsl. Vestml. Skinnskatteberg. Värml. Boh. Öl. Gottl.—N. till Snaasen.) *Alnshög* och *mera*, med *stor klotrund holk*, *rödviol*, *stundom hv. blr.*
- *2 *C. phrygia* L. *nedre holkfj.* med ett utböjdt, *n. syl-smalt bihang*, kammlikt kantadt med *svarta hår*, *längre* än bihangets diameter, de öfre holkfj. med ett bredt hårkantadt bifjäll på spetsen; bladen *eggrundt lancetlika småtandade sträfvä*. 2 7, 8, r. blr. Fig. F.I.D.520. Reich.t.764,f.2. H.N.f.13, n:o 3, 4.
- Äng. i bergstr. r. (N. Christiansand, Hjelmeland i Ryfylke vid hafvet. Mandal.) *Har stora blomk., breda blad.* — *C. austriaca* W. enl. Fr.
- *3 *C. nigra* L. *nedre holkfj.* med ett *lancetlikt bihang*, kantadt som hos föreg. med *hår dubbelt längre* än bihangets diam.; öfra fjällens *bihang* som hos föreg.; bladen lancetlika, de nedre tandade; *alla blrna meränd. likformiga och 2könade*. 2 7, 8, r. blr. Fig. F.I.D.996. Reich.t.761,f.2. H.N.f.13, n:o 5.
- Back. etc. r. (N. Christiansand vid Farsund. Bergen på Storöen och efter kusten upp-till Snaasen.) *Liknar till örten C. Jacea, men saknar n. alltid de större kant-blrna; de yttre holkfjällens bihang smala, n. syl-lika, de inre bredare än fjället, n. 3ängulära.*
- 4 *C. Jacea* L. holkfj:s *bihang torrt, bredt och rundadt*, i kanten sargadt; bladen *lancetlika helbräddade eller tandade*, stund. smala och flikiga. 2 7, 8, r. blr. — *β elata*: stjelken med utstående grenar; bladen smala fliktandade. Fig. F.I.D.519. Reich.t.754, f.1; t.755.f.1,2; *β* t.759,f.1.
- Torra ängsrenar, back. a. (Sk. — VB. och Jämtl. — N.) *Holken tegelfärgad, stund. svartbrun med mer kammlikade fjäll och då tagen i Sv.för C. nigra; äfven skiljd från C. pratensis, som har holken nära lik C. nigra. β är var. decipiens Fr.S. V.Sc. och Thuill.*
- 5 *C. cyanus* L. holkfjällen *eggrunda*, de inre mer utdragna, *i kanten hinnaktiga* borst-sågade; bladen *jernbreda*, de nedre meränd. pardelade. ☉ 6, 7. Fig. Sv.B.52. F.I.D.993.
- Bland säd a. (Sk.—VB. och Jämtl.—N.) *Endast de innersta holkfjällen med ämne till bihang, de nedersta med hvita borst i kanten, de öfriga med svarta, hufvudsakl. mot spetsen. Blrna himmelsblå, stund. hvita.*

29. *SERRATULA* Lin. Ängsskära.

- 1 *S. tinctoria* L. blomkorgsvippan *jernhögt*; holken n. glatt; de nedre bladen meränd. parklufna, tätt hvass-sågade. 2 7, 8, viol. stund. hv. blr. Fig. Sv.B.170. F.I.D.281.
- Skogsäng. (Sk.—Uppl. Vestml. Dal. Boh. Hisingen, vid Nodre elf. Öl. Gottl.) *Var. med odeldta blad.*

30. *SAUSSUREA* DC. Lappsära.

- 1 *S. alpina* DC. blomkorg. meränd. i *jernhögt tät vippa*, med mjukluden holk; bladen lancetlika—eggrunda, odeldta, glest småtandade mjukludna. 2 7, viol. blr. — *β angustifolia*: bladen smalt lancetlika. Fig. F.I.D.37. Reich.t.816,f.2. H.N.f.15, n:o 4.
- Fjelltrakt. (Lpl.—Dal. uti Idre. VB. Skellefteå. Ängml. Tåsjö och Långsele. Medelp. Torp sn. Helsl. Loos sn flerstäd. — N.) *Hela växten oftast betäckt af ett ovanligt mjukt ludd.* — *Serratula* L. *Heterotrichum* Link.

31. *CARLINA* Lin. Spåmanstistel.

- 1 *C. vulgaris* L. stjelken meränd. flerblomstrig, med lancetlika tandade och taggiga blad, på undre sidan finulliga; sidoblokkorg. högre än den mellersta. 2 7, 8, blekg. blr. Fig. Sv.B.434. F.I.D.1174.
- Back. (Sk.—Gefle. Vestml. Dalsl. Boh. Tanum sn: Rect.For. — N.) *Var. med en enda blomkorg.*

32. *ONOPORDON* Lin. Ulltistel.

- 1 *O. Acanthium* L. holkfjällen utsperrade, styft tornuddiga; bladen bugtiga tandade taggbräddade, under hvitulliga; stjelken bredt hinnvingad. 2 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.227. F.I.D.909.

Byar. (Sk.—Gefle. Boh. Koön: Rect. For. — N.) Ofta manshög, bredbladig, taggig växt.

33. CARDUUS Lin. Tomt-tistel.

- 1 *C. nutans* L. blomkorg. lutande åt sidan, ensamma på utdragna oväpnade skaft; yttre holkfjällen platt utböjda, alla tornspetsiga; bladenflikiga och taggiga, med på stjelken afbrutet nedlöpande kanter. 7, r. blr. Fig. Fl.D.675. Reich.t.877,f.1,2. H.N.f.7, n:o 5.

Torra st. r. (Kalmar. Uppl. Uppsala; Öfverboda i Elfkarleby sn. Gefle. Söderhamn. Ångml. Nyland i Ytter Lännäs sn. Boh. Marstrand; Nälinge sn. Öl. Horns Ladugård; Repplinge. Gottl. Visby, Roma etc. — N. Brevig. Trondhj. Knappt ursprunglig i Skandinavien.) Stor ganska taggig; blomkorgskaften endast vid basen småbladiga.

- 2 *C. acanthoides* L. sidoblokm. med inga, eller ganska korta, småbladiga och taggiga skaft; holken rundadt eggformig, af syluddiga, något utstående fjäll; bladen nedlöpande, djupt parklufna, med 2—3klufna, groftorniga flikar, under gröna, på nerverna hvithåriga. 7—9, r. blr. Fig. Fl.D.1341. Reich.t.873. H.N.f.11, n:o 3.

Byar. (Sk. Blek. Ronneby. Hall. Kalmar. Gottl. — N. Christiania.) Liknar *Cirs. arvense* β, men skiljes lätt af sin ljusgröna färg och röda blr. De öfversta blomkorg. mer närmade än de på sidan; holken gleshårig, n. glatt. — *C. polyacanthos* Schreb.

- 3 *C. crispus* L. blomkorgskaften upprätta 1—3blomstriga, n. bara, småtaggiga; holken n. klotrund, af lancettlikt syl-lik, utböjda fjäll; bladen nedlöpande, bredt lancettlika, inskuret tandade och småtaggiga, under meränd. hvitulliga. 7, 8, viol. blr. Fig. Fl.D.621. Reich.t.880,f.1. H.N.f.11, n:o 4.

Åkerrenar etc. (Sk.—Lpl. — N.) Bladens undre sida stund. n. glatt.

34. CIRSIUM Hall. Tistel.

† Arter.

- 1 *C. lanceolatum* Scop. blomholk klotrund, af styft tornuddiga, utstående, ulliga fjäll; bladen nedlöpande, parklufna, med 2klufna sperriga tornuddiga flikar, på öfre ytan borsttaggiga, under hvitludna. 7, 8, r. blr. — β *memorale*: holken n. klotrund med finare, borstlika tornar; bladen under hvitulliga. Fig. Sv.B.416. Fl.D.1173. β Reich.t.826,f.2.

Väg. a. (Sk.—VB. Skellefteå. Jäml. till Hammerdal. — N.) *Carduus* L. *Cnicus* Willd. β *C. memorale* Reich.

- 2 *C. palustre* Scop. blomkorg. gytttrade; holken egggrund, af egggrundt lancettlika tilltryckta kortuddiga fjäll; bladen nedlöpande, de nedre n. pardelade med 2klufna ell. groftandade och taggiga flikar, ofvanpå håriga, under gröna. 7, 8, viol. blr. Fig. Sv.B.428.

Våta äng. a. (Sk.—Lpl. — N.) Stjelken upprät, 1—3 alnar hög. — *Carduus* L. *Cnicus* Roth.

- 3 *C. arvense* Scop. blomkorg. i ojemn gles vippa; holkfjällen tilltryckta med utstående, föga styf udd; bladen lancettlika, flikiga eller tandade, taggbräddade vågiga. 7, 8, gred. blr. — β *ferox*: bladen nedlöpande på stjelken, nästan pardelade, med smal skifva och 2—3klufna sperriga flikar. 7—9, gred. blr. Fig. Fl.D.644. Reich.t.842,f.1. H.N.f.14, n:o 9 [var.].

Odl. st. a. (Sk.—Um. Lpm. VB. vid Björkfors. — N. till Salten.) — Bladen oftast lancettlika tandade, icke nedlöpande, hvarföre stjelken blir trind och oväpnad, då den hos β af de nedlöpande bladkanterna är ganska taggig. — *Serratula* L. *Cnicus* Sm. Breea Less. — β *C. arvense* β *maritimum* Fr.Fl.Hall.

- 4 *C. heterophyllum* All. stjelken med 1—5 blomkorg. på långa enkla skaft, utan skärm; holken egggrund, af lancettlika tilltryckta fjäll med utstående något hvass udd; bladen stjelkomfattande, bredt lancettlika sågtandade eller flikiga, under hvitludna. 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.109. Reich.t.838.

Fukt. äng. (Lpl.—Sk. sällsyntare i de södra prov. — N.) Bladen icke nedlöpande. — *Carduus* L. *Cnicus* Willd.

- *5 *C. canum* All. stjelken upptill grenad i utdragna, mot toppen 1—3blomstriga ge-

- mensamma skaft; de enskildta bl.skaften korta; holken eggrund, af lancettlika tilltryckta fjäll; bladen aflånga — lancettlika nedlöpande, taggbräddade, de nedre parflikade, de öfre tandade. 2/7, 8, r. blr. Fig. Jacq.A.t.42,43. Reich.t.828,829,f.1.*
- Skogsång. r. (N. Romsdalen, Sætnæs-fjellet, på sluttningen midt emot Grøttens prestgård.) 2 alnar hög, med blr till storlek och utseende af föreg. Mest utmärkt af roten, som består af ett knippe rotknölar af ett lillfingers storlek och form. — *Carduus L. & Jacq.*
- 6 *C. oleraceum Scop.* stjelen bladig med flera blomkorgar i toppen, inom eggrunda, något färgade skärmbblad; holken af lancettlika sylspetsade fjäll; bladen med den hjertlika basen stjelkomfattande, pardeltda ell. parklufna, med odeldta sågtandade taggbräddade flikar. 2/7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.698. Fl.D.860.
- Fukt. ång. r. (Sk. allmän. Hall. Hallandsås; Halmstad. Blek. omkr. Sölvitsborg. Kalmar, Skällby. VG. Sköfde; Mösseberg i Jätteneds hagar. — N. till Moe i Ringsager på Hedemarken; Hugelien i Land.) 1—3 fot hög. — *Cnicus L.*
- 7 *C. acaule All.* blomkorgskaften från rotstocken, korta och meränd. enblomstriga [β med bladig stjelk]; holkens fjäll lancettlika uddspetsiga tilltryckta; bladen parklufna, taggbräddade, med rundade, meränd. 3klufna tornuddiga flikar. 2/7, violettröda blr. — β *caulescens*: stjelen utdragen bladig, 1—flerblomstrig. Fig. Fl.D.1114. Reich.t.840,f.1; β f.2.
- Betesmark. r. (Sk. allm. — ÖG. Södm. vest. Vingåker, nära Morganå. Uppl. Enköpings. Ner. Hökerkulla ång, samt vid Latorp. VG. Öl. Gottl. — N. angifven för Tellemarken af Wilse, men sedan icke funnen, enl. Blytt.) Blomkorgskafset 1—3 tum högt; β med 1—2 quarter hög, vanligen 1—2blomstrig stjelk. — *Carduus L. Cnicus Roth.*
- †† Hybrida former.
- 8 *C. heterophyllo-acaule Näg.* stjelen något utdragen, bladig, nedtill hvitluden; blomk. 1—3, på långa, meränd. något bladiga, spindelväfshåriga skaft; holkfjällen eggrundt lancettlika, med omärlig udd; bladen icke omfattande, parklufna, med aflånga 2-klufna och tandade flikar, under mer och mindre grå- ell. hvitaktigt finludna. 2/8, 9, r. blr. Fig. Reich.t.854,f.1.
- Ång. r. (VG. på Mösseberg bland *C. acaule* och *heteroph.*) Lik *C. acaule* β , men 2—3 quart. hög och med talrikare, mindre djupt delade blad och större blomkorg., lika dem hos *C. heterophyllum*.
- 9 *C. oleraceo-heterophyllum Näg.* stjelen ända upp bladig; blomk. 1—3, kortskafade, med n. lancettlika skärm af blomks längd; holkfj. lancettlika med kort, böjlig torn i spetsen; bladen omfattande, de nedre skafade, hela ell. parklufna, med lancettlika hela flikar, under hvita af ett fint och tätt ludd. 2/7, 8, g. blr. Fig. Reich.t.857.
- Ång. r. (VG. Mösseberg i Jätteneds hagar: bland *C. olerac.* och *heteroph.*) 3—4 fot hög, liknande *C. heterophyllum* med blomk. af *C. oleraceum*. Närmast sig, enl. Lect. *Mathesii* iakttagelser, än mer till den förra, än till den sednare. — På Mösseberg har äfven en hybriditet af *C. palustre* och *oleraceum* en gång blifvit funnen af Math.
- 10 *C. acauli-oleraceum Näg.* stjelen bladig, flerblomstrig; blomkorg. meränd. med lancettlika skärm vid basen; holkfjällen lancettlika uddspetsiga; bladen parklufna, med aflånga, grundt 2—3klufna taggbräddade flikar. 2/8, 9, hvitg. blr. Fig. Reich.t.858,f.2.
- Skogsång. r. (Sk. Öfveds-kloster; Lund, Reften och Fogelsång; Malmö; Rå etc.) Storlek och utseende af *C. olerac.*, till bladen mer lik *C. acaule*; dessa n. glatta, icke nedlöpande; blomkorg. stund. utan skärm. — *C. acaule* β *rigens* ed. 3. *C. rigens* Wallr. *C. decoloratum* Koch Syn. ed. 1. *Cnicus acauli-olerac.* Schiede.

35. LAPPÄ Adans. Kardborre.

- 1 *L. tomentosa Lam.* bladen hjertlikt eggrunda, under småulliga; blomkorg. i flocklik vippa; med klotrunda, nåtulliga holkens inre fjäll lancettlikt aflånga, trubbiga med udd. 2/7, 8, vjol. blr. Fig. Sv.B.63. Fl.D.642.
- Byar. (Sk. — Ångml. Sälls. norr om Uppl. och Vestml. — N.) *Arctium Bardana Willd. A. Lappa* β *L.* — Som denna art och de följande ofta växa blandade, uppkomma talrika mellanliggande artförändringar. I alla fall nog närbeslägtade, hvarföre de af många förf. förenas.

- 2 *L. major* Gært. n. bladen hjertlika, under finludna, ell. nästan glatta; blomkorg. *utdraget skaftade*; holken *glatt*, fjällen *n. platta*, i kanten hinnaktiga, de yttersta vid basen sammanväxta, de innersta lancettlika, syl-lik spetsade, i kanten släta, eller något sargade, af samma färg som de yttre. 2 7, 8, r. blr. Fig. Schk. Handb. t. 227. Reich. t. 812, f. 2.
- Byar. (Sk. på slättbygd; Kullaberg. *Blek.* Lyckeby och Silltorp; Carlshamn. *Smål.* Högsby; Fredriksberg i Döderhult sn; Virsrum etc. *Södml.* Strängnäs; Bergshammar i Fogdö sn etc. *Stockh.* fleret. *Uppl.* Öfra Gran vid Cathrinedal; Uppsala; Roslagsbro etc. *Dal.* Smedjebacken; Hr J. A. Braun. *Vestml.* Strömsholm. *Ner.* Brohammar. *VG.* Kinnekulle. *Boh.* mest på öarne. *Gottl.* Klinte sn.) *Har mycket större och bredare blomholk än de öfriga, glatt och vanligen grön. De yttre holkfjällens basis merändels uppsvällt köttig och sammanhängande.* — *Arctium Lappa L. jemt* följ. *Lappa officinalis* Wallr.
- 3 *L. minor* DC. bladen hjertligt eggunda, under småulliga; blomkorg. *klaslikt gytttrade* eller *kortskaftade*; holken *glatt* eller *något näthårig*, af *n. trinda, syllika fjäll*, de inre färgade, i kanten fint tagghåriga. 2 7, 8, ljusr. ell. gred. blr. — *β majuscula*: blomkorg. större, längre skaftade; holken rundare, med nedåt bredare fjäll. Fig. Schk. t. 227. Reich. t. 811, f. 1. H.N.f. 13, n:o 6. *β* Reich. t. 812, f. 1.
- Byar, a. (Sk.—VB.—N.) *Lågväxt, med små, yngre n. cylindriska blomk.; långa, nedåt föga vidgade holkfjäll.* — *Arctium Lappa* Ed. 4. *β* närmar sig föreg. och är till alla delar större än *α*; förekommer allmänast. *β* är trol. var. *campestr.* Fr.S.V.Sc. och *L. intermedia* Lange.
- 3 flocken **Cichoriaceæ** Juss. Alla blommorna 2könade och tunglika. Stiftet icke uppsvält eller ledadt.

36. CICHORIUM Lin. Sikorie.

- 1 *C. Intybus* L. blomkorg. parvisa, nästan utan skaft, i bladvecken; bladen nedåt parflikiga. 2 7, 8. Fig. Sv.B. 56. Fl.D. 907. Reich. Cichoriact. 1357, f. 2.
- Åkerren. väg. r. (Sk. allmän på slätten. *Smål.* Kalmar, nära slottet; Vestervik och Törnesfalla. *Öl.* *Gottl.* I de öfra prov. här och der förvildad. — *N.* Christiansand; Tellemarken; Eger; Christiania.) 1—2 alnar hög, med stora platta blå blomk.

37. MULGEDIUM Less. Tolta.

- 1 *M. alpinum* Less. blomkorgskaften *glandelhåriga* fjälliga, i nästan enkel klase; bladen *lyrformiga*, med pil-lik, omfattande basis, ganska stor triangelformig ändflik. 2 8, blå blr. Fig. Sv.B. 657. Fl.D. 182. Reich. t. 1415.
- Subalpin fjellv. a. (*Lpl.*—*Dal.* ned till Hästberget i Stora Tuna; Saxberget i Grangårde; Hr Braun. *Värml.* öfra del. *VB.* Umeå. *Ängml.* *Medelp.* *Helsl.* Loos sn, på Carlsberget ymn.; nedom herget Nipen i Bjuråkers sn; Skog sn, Hemstanäs. — *N.*) *Sonchus L. S. cæruleus* Sm.
- 2 *M. sibiricum* Less. bl.skaften fjälliga, jemte holken *glatta*, i qvast; bladen oskaftade eller något omfattande, *lancettlika* tandade eller *nedåt parflikiga*. 2 8, blå blr. Fig. Gmel. 2, t. 3. H.N.f. 3, n:o 5.
- Fukt. ställen, r. (*Torneå Lpm.* Karesuando; Juckasjärvi etc. *Um. Lpm.* Lycksele, på öar i elfven. *VB.* Haparanda. *Ängml.* Nordmaling vid Öhre elf nära Håknäs sågverk; Viksjö vid Mjellån. *Medelp.* vid Indalselfven och Sättnaån, nära Kyrkan. — *N.* Finnm. Altenelf. Ostfinnm. Tana-elf, samt Nordl. i Molselvdalen.) *De öfre bladen n. helbräddade, de nedre ofta groftandade.* — *Sonchus L.*

38. SONCHUS Lin. Mjölktistel.

- 1 *S. palustris* L. blomkorgskaft och holk *svart glandelhåriga*, i flocklik vippa; bladen nedåt parflikiga med *pil-lik basis*, spetsade stjelkomfattande flikar. 2 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D. 1169. Reich. t. 1414.
- Hafsstr. bland buskar, r. (Saxaviken mellan Skåne och Blekinge, på en liten halfö midt emot Valjö gård.) *Manshög, med talrikare, men något smärre och blekare blr än följ., långa, tillbakaböjda bladflikar, glandelhårig holk. Skalfr. med 4 högre och flera mellanliggande smärre åsar, ytan otydligt prickig.*
- 2 *S. arvensis* L. blomkorgskaft och holk *gult glandelhåriga*, i flocklik vippa; bladen nedåt parflikiga, med *hjärtlik* omfattande basis, stundom odeldta, uddtandade. 2 7,

- 8, g. blr. — *β litoralis*: 1—3blomstrig, med glattare holk och blomkorgskäft. Fig. Fl. D.606. Reich.t.1412,f.1; *β* f.2.
- Od. st. och hafsstr. a. (Sk.—VB. Boh. — N. till Nordl. Finnm. Hammerfest. Ost-Finm.) Skalf. sträfsprickade. *β* som under namn af *maritimus* växer på hafsstr., är endast utmärkt af fåblomstrig stielk, n. glatta blomkorgskäft och smala, hela ell. kortflikiga, blad. Den Syd-Europeiska *S. maritimus* har glatt holk och endast på längden färade skalf.
- 3 *S. oleraceus* L. blskäften upptill, jemte holkens basis, yngre ullmjöligen, slutl. glatta ell. med några strödda glandelhår; bladen lyrformigt nedåt parflikiga och mjuktandade, matt blågröna; de stielkomfattande flikarne framstående; skalf. öfverallt sträfsprickiga. ☉ 7—9, blekg. blr. Fig. Fl.D.682. Reich.t.1410,f.1.
- Od. st. a. (Sk.—VB. och Um. Lpm.—N.) Bladen stundom n. hela.
- 4 *S. asper* Vill. blskäft och holk som föreg.; bladen eggrundt aflånga, hela eller flikade, styft uddtandade, glänsande, basens flikar stielkomfattande, tillbakaböjda; skalf. släta. ☉ 7, 8, blekg. blr. Fig. Fl.D.843. Reich.t.1410,f.2 och t.1411.
- Od. st. a. (Sk.—VB. och Jäml. — N.) Bladen ofvanpå mörkgröna, kantens tänder stickande; skalf. släta, med 3 upphöjda nerver på hvarje sida. — *S. oleraceus* *γ* och *δ* L.Fl.Su. *S. fallax* Wallr.

39. LACTUCA Lin. Vildsallat.

- 1 *L. Scariola* L. blomkorg. mångblommiga; bladen vända n. på kant, nedåt parflikiga och tandade, med taggig ryggnerf. ☉ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.715. Fl.D.1227. H.N. f.8, n:o 4, 5.
- Murar, åkerren. r. (Lund. Kalmar.) *L. virosa* Liljebl. ed. 2.
- 2 *L. muralis* Don: blomk. omkr. 5blommiga, i utbredd gles vippa; bladen lyrformigt nedåt parflikiga med stor, 3—5vinklig ändflik. 2 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.509. Reich. t.1417.
- Klipp. och steniga lundar. (Sk.—Ångml. VB. Björkfors. Dal. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. till Trondhj. och Stördalen.) Hög, men späd växt, med små blomk. i ofta stor, men gles vippa. — *Prenanthes* L. *Cicerbita* Wallr. *Phoenixopus* Cass.

40. LAPSANA Lin. Tomtört.

- 1 *L. communis* L. stielken med mångblommig vippa; de nedre bladen lyrformiga, med stor eggrund vinkeltandad ändflik, de öfre eggrunda. ☉ 7—9. Fig. Fl.D.500. Reich. t.1353,f.2—4.
- Od. st. a. (Sk.—Ångml. Värml.—N. till Finnm.) 3—6 quarter hög, med små blekgula blomk. Var. glatt och hårig: var. *pubescens*.

41. TRAGOPOGON Lin. Salsofi.

- †1 *T. porrifolius* L. blrna kortare än holken; blomkorgskaften uppåt vidgade, uppblåsta; bladen vid basen vidgade, jemnbreda platta, något styft raka. 2 6, 7. Fig. Fl. D.797. Reich.t.1387,f.2 och 3.
- Vid gårdar, jordvall. r. (Sk. på Christianstads vallar; Malmö, vid och på vällen mell. slottet och Ribersberg; Kullaberg. Blek. Carlskrona, ymn. vid nya Dockan på krono-varfvet. Hall. Varbergs fästn.) Holken 8bladig, blrna violettröda, bildande ett platt blomster.
- 2 *T. pratensis* L. de yttre blommorna i blomkorgen större, af holkens längd; blomkorgskaften nästan jemntjocka; bladen jemnbreda med vidgad basis, öklade. 2 6, 7, g. blr. — *β undulatus*: bladen vågbräddade; blrna blekare. Fig. Sv.B.146. Fl.D.906. H.N.f.15, n:o 5 [var. *ochroleuc.*].
- Angar, trädgårdspark. (Sk.—Gefle. Södra Dal. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. — *β* på Skånska slätten. ÖG. Södm. vid Räfsnäs i Thoresund sn. Öl. Repplinge.) Holklbladen omkr. 8. Var. med korta kantbl: *brachyglossus*, och stora blekgula: *ochroleucus* Fr.S.V.Sc.

- 3 *T. minor* Fr. alla blrna n. dubbel kortare än holken; blomkorgskaften n. jemntjocka; bladen från en kort, vidgad basis smalt jemnbreda utdragna platta och slaka. 2 6, 7, g. blr. Fig. Reich.t.1390,f.2. H.N.f.15, n:o 6.
- Lerjord, r. (Sk. på lerbackar vid Lund, Helsingborg etc. Göteborg i Slottsskogen och nya Alléen närmast staden, samt på öarne. Södm. Gripsholm.) Blomk. mindre, bladen smala, quarterslångt utdragna. — *T. prat.* *γ* Ed. 4.

42. SCORZONERA Lin. Ormrot.

- 1 *S. humilis* L. stjelken 1—3 blomstrig; rotbladen ovala — smalt lancettlika; stjelkbladen få, smärre och n. jemnbreda; stjelken vid basen, jemte rotblads-skaften ulliga; yttre holkfjällen *smalt eggrunda* — *lancettlika*. 2 6, 7, g. blr. — β *angustifolia*: rotbladen smalt lancettlika, åt båda ändar långspetsade. Fig. Sv.B.212. Fl.D.816; β 1653. H.N.f.7, n:o 3.

Fukt. äng. (Sk. — Uppl. Vestml. och Södra Dal. Värml. Boh. kring Strömstad. Öl. Gottl. — N. nära Fredriksstad på Kragerön vid Fuglevig samt i Skjebergs sn.) *Vanl. enblomstrig, men blir på feta ängar stor och flerblomstrig. β eller S. plantaginea Schleich. utmärkt af de smala bladen, öfvergår tydl. i a. Ex. i H.N. visa en medelform.*

- † 2 *S. hispanica* L. stjelken 1—mångblomstrig, bladig; bladen aflånga—smalt lancettlika, långspetsade; yttre holkfjällen n. *3-angulärt eggrunda*. 2 6, 7, g. blr. — β *asphodeloides*: bladen utdraget smalt lancettlika ell. jemnbreda. Fig. Reich.t.1384.

Odl. st. r. (Förevildad här och der med trädgårdsafskräden, t. ex. vid Ulriksdals och Svartsjö slott, Gefle m. fl. st. — β Uppl. i parken vid Signildsberg.)

43. PICRIS Lin. Bittermjölk.

- 1 *P. hieracioides* L. stjelken upprät, stråfhårig; bladen stjelkomfattande, lancettlika, tandade; blomkorg. i vippan, de mellersta på kortare skaft; foderholken fjäll något slaka. 2 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1522. Reich.t.1374. H.N.f.1, n:o 8.

Åkerrenar etc. r. (Sk. Skabersjö, Ramlösa, Osbyholm, Onslunda, Rörum etc.) *Liknar ett stort Hieracium.*

44. CREPIS Lin. Krepe.

† Stjolk mångbladig.

- 1 *C. biennis* L. bladen nedåt parflikiga stråfhåriga, de öfversta oskaftade lancettlika tandade; blomholken smått stråfluden; skalfr. med nästan släta åsar. 2 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.735. Fl.D.1997. H.N.f.2, n:o 5.

Äng. jordvall. r. (Sk. södra delen på slätterna. Hall. Halmstad. Stockh. i Sollentuna. Sigtuna vid Vallby.) *Har dubbelt större blomkorgar än de 2 följ. med svartgrön holk, gula märken och föga stråfva skalfr.; bladflikarne ofta flerklufna.*

- 2 *C. nicæensis* Balb. bladen nedåt parflikiga, smått stråfludna, de öfre med pil-lik bas, jemnbreda helbräddade; holk och blomkorgskaft glandelhåriga; skalfr. som föreg. 2 7, g. blr. Fig. Reich.t.1440. H.N.f.3, n:o 3.

Äng. r. (Stockh. Gröndal, nära Ormsjön; Solna; vid Agnesberg och Myrbaddet. Uppsala [numera utgången, enl. Th. Fr.]; Sigtuna etc. Gottl. vid Klintehamn: Thed.) *Till örten lik föregående, men mindre, holken konisk, af n. samma bredd; bladen i vippan små ell. inga; blomkorg. till storlek lika följ:s; märken gula, torra bruna. — C. agrestis Ed. 4.*

- 3 *C. tectorum* L. bladen lancettlika hela, tandade, eller parklufvet flikiga, n. glatta; de öfversta jemnbreda, merändels med den pil-lik basen stjelkomfattande; holken småfluden; skalfr. med stråfva åsar. 2 6—9, g. blr. — β *segetalis*: späd, fåblomstrig med långa enblomstriga bl.skaft; bladens bas smal, knappt pil-lik. Fig. Fl.D.501. β H.N. f.2, n:o 6.

Åkerren. tak etc. a. (Sk.—VB. och Pit. Lpm.—N. till Alten. — β Blek. Mölletorp, Agdatorp m. fl. st. i öst. delen. Smål. Roslagen. Boh. Gottl.) *Vanl. alnshög, n. enkel, bladen stundom n. jemnbreda och hela, stundom djupt parklufna, med rakt utstående eller framåt rigtade flikar; vippan bladig. Var. på Öland fingerhög och nedtill grenig. — Leontod. autumnale Fl.D.*

†† Bladlös stängel: *Intybus* Fr.

- * 4 *C. multicaulis* Ledeb. blomkorg. i qvast, med smalt cylindrisk holk; holkfjällen längs midten glandelhåriga och glest hvitulliga; bladen aflångt spadlika, hela och glest tandade ell. n. lyrförmiga, glatta. 2 7, g. blr. Fig. Ledeb.lc.Fl.Ross.1.t.36. Bot.Not. 1857, n:o 11. H.N.f.15, n:o 13.

Fjelltr. r. (N. Ost.-Finum. på förvittrad lerskiffer vid Meskelfvens utlopp i Varangerfjorden.) *Mindre och mycket spädare än följ. med långt skaftade rotblad och ofta flera stänglar från samma rot.*

- 5 *C. præmorsa* Tausch: blomkorg. i *klaselik spira*; holkfj. glatta ell. med några få hvita hår, utan *glandler*; bladen aflånga, mot spetsen vidgade, helbräddade ell. glest småtandade, småludna. 2 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.942. Reich.t.1454. H.N.f.13, n:o 28.
Äng. (Sk.—Gestr. Dal. VG. Öl. Gottl. — N.) *Hierac. præmorsum* L. *Geracium* Reich.

45. *HIERACIUM* Lín.*) Hökblomster.

† *Piloselloidea*: Förökning genom grenskott; fruktfjunets hår liklånga, fina och föga styfva.

* Krypande rotstock; bar ell. enbladig stängel, med synbara [ofvan märken befintliga] grenskott.

a — Inre holkfjällen spetsiga.

- 1 *H. Pilosella* L. stängeln bar, meränd. enblomstrig, med grenskott; bladen smalt om vändt eggrunda ell. lancettlika, ofvanpå gröna och glest långhåriga, under *tätt hvit ell. gråludna*; holkfjällen med blek kant, *de yttre trubbiga*. 2 6, 7. — β *grandi florum*: blomkorg. betydligt större, med glandelhårig holk. — γ *Peleterianum*: holken, äfvensom bladen, mot basen mycket tätludna af långa hvita hår. — δ *nigrescens*: holken svartluden af glandelhår. — ε *virescens*: bladen under föga blekare af ett glest, mycket tunnt stjernludd; blrnas bräm på båda sidor gult. Fig. Sv.B.458. Fl.D.1110. H.N.f.6, n:o 4; ε f.9, n:o 8.
Back. a. (Sk. — VB. och Um. Lpm. — N. till Ost-Finnm. — δ *Christiania*. — ε *Uppsala*. Blek. Lösen. — N. *Christiania*; Romsdalen m. fl. st.) *Blrnas tunglika bräm på undre sidan vanl. rödrandadt, sällan, såsom hos ε , rent gult. Stundom utvecklas äfven blr på grenskotten.*

- 2 *H. stoloniflorum* Küt. stäng. enbladig, *alltid med grenskott*, delad i *fler-[2—7]-blomstrig qvast*; bladen omv. eggrunda öfverallt håriga, under beströdda *med ett tunnt och glest ludd*; holkens bas tvärhuggen; fjällen enfärgade [icke blekt kantade], *alla spetsiga*. 2 6. — β *collinum*: bl. smalare n. tunglika, under ljusare afludd; stäng. spåhare, vanl. 2blomstrig. Fig. Reich.t.1471; β t.1470.f.1. H.N.f.14, n:o 11.

Gräsbevuxta st. r. (Sk. Fogelsång. Smål. Femsjö. Södm. Strängnäs; Södertelje. Stockh., vid Carlsbergs-alléen; Värmdön. Uppl. vid Gamla Uppsala. Helsl. Söderhamn vid Långrör. Vestml. Springsta i Kärrbo sn. Ner. vid Kärr i Viby sn. VG. Kinnekulle. Boh. vid Möe i Foss sn. — N. *Christiania*.) *Till alla delar gröfre än föreg., med oftare blommande grenskott. Nära hufvudstängelns bas utskjuter ofta ett blomkorgskäft, långt från de öfriga. Blrnas bräm oftast under rödrandadt, men var. stundom liksom hos föreg. — H. Pilos.*stolonifl. Ed. 5. β H. bifurcum a (M.B.) Ed. 5. H. furcatum Blytt Enum.*

- *3 *H. cernuum* Fr. stäng. vid basen enbladig *ofta utan grenskott*, ofvan midten delad i 2—3, *säll. flera, långa enblomstriga skäft*; bladen lancettlika spetsiga, de yttre smalt omv. eggrunda, dubbelt kortare, alla hårbräddade, på båda sidor gröna och glest långhåriga, under med glest ell. intet ludd; *alla holkfj. spetsiga*. 2 7. Fig. H.N.f. 15, n:o 12.

Fjelltr. r. (N. Land, på Hugelien i Torpen; Eikjerbacken i Valdres; Synshorn m. fl. st. enl. Fr. Romsdalen, vid Stuefjotten i Lessöskougén.) 2—3 *qu. hög; stängeln sträf af hår längre än stängelns diam.; grenskotten, då sådana finnas, knappt fingerlånga; blombrämets båda sidor saffransgula. — H. furcatum Ed. 4. H. sphærocephalum Blytt. — Anm. Står närmast den sydeurop. H. bifurcum M.B., till hvilken Norska ex. från Romsdalen fördes af Prof. Fries i H.N.*

- 4 *H. auriculiforme* Fr. stäng. meränd. bar, med grenskott. 1—2, *säll. flerblomstrig*; bl. lancettlika spetsiga blågröna, ofvan glatta ell. gleshåriga, under något gråaktiga af ett *mycket tunnt ludd; yttre holkfj. trubbiga*. 2 6, 7. — β *denigratum*: holken svart af täta glandelhår. Fig. Reich.t.1469.f.1. H.N.f.6, n:o 5.

Torra fält, back. r. (Smål. Femsjö; Kalmar. Södm. Taxinge sn, vid Näsby. Uppsala, allmän. Värml. i bergslagen. Hall. Gottl. Fleringe sn. — N. Tönsberg, på en

*) Vid upptagandet af de i Prof. Fries' Monografi öfver *Hieracia* förekommande nya arter hafva hufvudsakl. nämnda verk och *Epicrisis gen. Hierac.* samt *Sum. Veg. Sc. sect. post.* blifvit följda, med jemförande af ex. i Herb. Norm. — Obs. att blrna hos alla arterna äro gula.

bergås v. om staden. — β Uppsala, Lassbybackar. Värml. bergsl. Gåsborn.) Sällan mer än quartershög, till alla delar mindre hårig än föreg., och icke olik magrare former af följ. Blombrämets undre sida rödrandad. — *H. bifurc.* β auriculif. Ed. 5. *H. Pilos.* γ Auriculo—Pilosella Fr. Nov. 2 och H.N.

b — Alla holkfjällen trubbiga.

- 5 *H. Auricula* L. stäng. vanl. enbladig, med grenskott och 1—8 kort skaftade blomkorg. i flock; bladen lancettlika — tunglika trubbiga, glest hårbräddade, på båda sidor glatta och blågröna; holkfj. med bred blek kant; blombrämet på båda sidor gult. 2 6, 7. — β majus: 2—3 quarter hög och till alla delar större, med 4—8 blomkorgar. Fig. Fl.D.1111. Reich.t.1475.f.2. H.N.f.6, n:o 6; β f.9, n:o 7.
- Angsback. a. (Sk.—Pit. Lpm.—N.) Vanl. quartershög med små blomkorgar. Var. på mycket torra st. fingerhög, n. glatt och enblomstrig: var. minus Fr. H.N.f.11, n:o 14; på fukt. ängar åter öfvergår den tydl. i β , som länge förväxlets med följ.
- 6 *H. succicum* Fr. stäng. vanl. enbladig, långt hvithårig, upptill glandelhårig, med grenskott och vanl. talrika blomkorg. i sammansatt qvast; bl. bredt lancettl. — omv. eggrunda, på båda sidor glatta och blågröna, hårbräddade; holkfj. föga glandelhåriga, med blekare kant; blombrämet under brandgult och rödstrimmigt. 2 7. Fig. H.N.f.15, n:o 11.
- Fukt. äng. (VB. Umeå sn. Jämtl. Helsl. Dal. Värml. samt på spridda ställen i de öfriga prov. ned till Smål. Gottl. Fleringe sn. — N. Dovre, vid Drivstuen; Romsdalen, ofvan Ormein, samt Hugelien i Torpen. Trondhjem.) Habituell lik, men lätt skild, med blombrämets färg och de kortare, raka blomkorgskaften, från föreg.: β , hvilken ursprungl. hänfördes till denna art. Är, enl. Fr. Symb., *H. dubium* L., och enl. Fr. Epicr. *H. Auric. majus* Wg.
- 7 *H. floribundum* Wimm. stäng. enbladig stråfhårig, meränd. med grenskott, och vanl. fåblomstrig, n. enkel flock; bladen bredt lancettlika — n. spadlika, något trubbiga med udd, på båda sidor gleshåriga ell. blott hårbräddade, blekgröna, under glest stjernludna; holkfj. svarthåriga, n. kantlösa; stiftet gult. 2 7. Fig. Reich.t.1484.f.1. H.N.f.13, n:o 8, 9.
- Fjelltr. r. (Herjed. nedom gästgg. Nilsvallen. — N. Dovre, vid Drivstuen. Hugelien i Torpen; samt flerstäd. i mellersta och söd. äf. enl. Fr.) Omkring fotshög eller mera; stängeln oftast upptill samt blomkorgskaften sträffa af långa utstående svarta hår och derimellan kortare glandelhår. Stundom grenar den sig längre ned, hvarigenom blomkorgsamlingen blifver mer sammansatt. En del former närma sig mycket till följ. — *H. collinum* Blytt. Dovr.
- 8 *H. pratense* Tausch: stäng. enbladig långt stråfhårig, med korta grenskott och sammansatt mångblomstrig flock; bladen spadlikt lancettlika trubbad, på båda sidor mörkgröna, under ell. vid medelnerven och i kanten stråfhåriga, utan märkligt stjernludd; blombrämet och stiftet gula. 2 6, 7. Fig. Reich.t.1477. H.N.f.6, n:o 10.
- Ang. r. (Sk. Lund, i Paradislyckan. Smål. norra och öst. del., t. ex. mell. Grenna och Husqvarna; Kalmar. ÖG. Söderköping, vid canalen; Krokek sn, vid Larum. Uppl. vid Hillersjö och Edby på Svartsjölandet; Uppsala. Gefle, på Skansholmen. Värml. bergslagen. — N. Christiania.) Stängeln 1½—3 qu. hög, upptill fint stjernluden mell. de långa enkla håren. — *H. collinum* Reich. och Fr. Nov. *H. dubium* Hn. Ed. 4.
- *9 *H. Blyttianum* Fr. stäng. n. bar, med grenskott och tät fåblomstrig flock; bl. bredt lancettlika, ofvan midten bredast, trubbiga, glest tandade, på båda sidor glest långhåriga, blekgröna ell. blåaktiga; blombrämet under brandgult; stiftet brunaktigt. 2 7. Fig. H.N.f.13, n:o 7.
- Fjelltr. r. (N. Brufadt i Valders, vid foten af fjellet Tonsaasen; Højnaesäter i Slidre m. fl. st.) Stängeln föga mer än quartershög 4—5blomstrig, med små blomkorgar och långa utstående hår, är vanl. närmare basen försedd med ett enda förkrympt, n. jemnbredt blad. Allt efter ex. i H.N. och den i Upps. Bot. trädg. odlade, hos hvilken sednare dock stängelns blad och blomk. äro större. — *H. fuscum* Fr. Symb. och ed. 8, icke Vill. enl. Fr.
- 10 *H. decolorans* Fr. stäng. enbladig stråfhårig, vanl. utan grenskott, med blomkorg. i något sammansatt hvithårig, vanl. tät qvastlik flock; bladen rent gröna, styfva och något glänsande, omv. eggrunda — bredt aflånga trubbiga, tydl. tandade, på båda

sidor kort stråfhåriga, utan allt stjernludd; holkfj. med tydlig blek kant; brämet [i ungt tillstånd] och stiftet som föreg. 24 7. Fig.

Fjelltr. r. (Um. Lpm. Burträsk och Vilhelmina sn: Ångstr. enl. Fr. Herjed. vid gångvägen mell. Funnesdalen och Skarfjellet, samt i öfre Ljusnedalen. — N. i Birkelierna vid Nystuen på Filefjeld; Gerdrum m. fl. st.: Moë enl. Fr.) Fotshög och derutöver; skild från följ. med sina så, blott 2—3, något glänsande rotblad, de upptill på stängeln och blomkorgskafen hvita ell. hvitspetsade utstående håren, samt de i äldre tillstånd och vid torkning vitnande blana.

- 11 *H. aurantiacum* L. stäng. nedtill 1—fåbladig mjukhårig, vanl. utan grenskott, med blomkorg. i qvastlik vippa; bl. rent gröna tunna, ovala ell. omv. eggrunda — lancettlika, glest och omärkl. småtandade, på båda sidor håriga, under n. utan ludd; holkfj. n. svarta; stiftet brunt. 24 7. Fig. Fl.D.1112. Reich.t.1474,f.1 och t.1490,f.1. H.N.f.10, n:o 9.

Äng. i bergstrakt. r. (Smål. Ekesjö, i Sjöängen; Höreda sn. i Smedstorps äng, m. fl. st. — N. Doyre; Romsdalen, öst. om Slätta; Valders i Qvamskleven ned till Christiania; Bokstad; Heckesjell etc.) Utmärkt af sina, liks. föreg:s, breda, men tunna och mjuka blad, svarthåriga stängel och pomeransgula, ända till fullt röda blr, hvilka dock varierade dels citrongula, dels tvåfärgade: v. *bicolor* Koch.

*En—flerbladig stjelk, utan krypande rotstock, och utan [ell. med underjordiska] grenskott; bladen n. jemnbreda—aflånga.

- 12 *H. hyperboreum* Fr. mörkgrön; stjelen 1—2bladig, sträf af glesa styfva hår; bladen jemnbredt lancettlika, trubbad, glest fintandade, n. utan stjernludd, de yttre kortare spadlika; blomkorg. i tät qvastlik vippa, med svartaktig hårig och cylindr. holk utan glandler; alla holkfj. trubbiga enfärgade. 24 6, 7. Fig. H.N.f.13, n:o 10. Bergstrakt. r. (Gottl. på kalkklipp. enl. Fr. — N. Langoe i Bradsbergs amt; Gudbrandsdalen. Lom etc.; Nordland. Saltdalen; Finnm. Brevig, Alstenoe, Moselvdalen på Senjen etc.) Knappt fotshög, smal och spenslig med 1—1½ t. lång vippa af skiftevisa n. upprätta greniga smala skaft, små blomkorg., holken ej större än en ärt, klädd med enkla, icke glandulösa hår; bladen ett par tum långa, glest [de yttre tätare] styfthåriga. Grenskott saknas alltid. — *H. præaltum* γ *piloselloides* Hn. ed. 4 och Fr. Mant. 3. II. tenue Hn i mpt.

- *13 *H. præaltum* Vill. blågrön; stj. 1—3bladig, glatt ell. glest stråfhårig; bl. lancettlika spetsiga, n. helbräddade och glatta, utan ludd, de yttre trubbiga; blomkorg. i tät och rik vippa, med grönaktig cylindr. holk; holkfj. oftast trubbiga, med hårig rygg och blek kant. 24 6, 7. Fig. Reich.t.1481—3, och 84,f.2; t.1488. H.N.f.6, n:o 7; f.14 [var.].

Torra st. r. (N. Kamphoug nära Christiania; Elstad i Gudbrandsdalen; m. fl. st. i söd. delen, enl. Fr.) 1—2 fot hög, samt utmärkt af stjelkens och bladens glathet och blåaktiga färg. Var. i hög grad. Norska ex. anses numera af Fr. i Epier. tillhöra en afrikande form: δ *obscurum*, med större blomkorgar och svartaktiga, tätt glandelhåriga holkfjäll.

- 14 *H. fallax* W. rent grön; stj. 1—4bladig, stjernluden och hårig, med och utan glandler; bl. lancettlika—jemnbreda spetsiga, n. likformiga, stråfhåriga, öfverallt ell. under med tydligt stjernludd; blomkorg. i knippelik vippa, med skaft och den mot basen vidgade holken tätt stjernludna och glandelhåriga; holkfj. trubbiga enfärgade, öfverallt håriga. 24 6, 7. — β *hirsutum*: blad och stj. sträfludna af hvita hår, längre än den sednare diam. Fig. H.N.f.6, n:o 8, 9; f.10, n:o 10.

Torra äng. och back. (Lpl.—Smål. Boh. Klöfverön. Öl. Gottl. — N. till Finnm.) Var. betydligt, från alns- till quartershög, med rikblomstrig vippa, till 3—4blomstrig, någon gång med utdragna jemnhöga skaft. Smärre glattare varr. närma sig mycket de föreg., men skiljas med sin renare gröna färg, tydliga stjernludd och större blomkorg. — *H. præaltum* β Ed. 4. *H. collinum* Fr. Synb. *H. dubium* L. enl. Fr. Epier. Hit lära enl. Fr. de i Synb. upptagna *H. sabín. vittat.* och norvegic., ell. *H. Nestleri* * *vittatum* Handb. ed. 8, rätteligen höra. — β *H. collin. v. strigosum* Fr.

- 15 *H. glomeratum* Fr. blekgrön ell. något blågrön; stj. 1—6bladig, jemte bl. som föreg., men med korta och mjuka hår, blomkorg. gytrade i tätt knippe, med de korta skafven och holk som föreg.; inre holkfj. spetsiga, med blekare kant. 24 7. Fig. H.N. f.13, n:o 11.

Äng. etc. (Blek. Smål. östra del. — Helsl. Ångml. Tåsjö. VB. Granbergsträsk. Dalsl.

Gottl. i Fleringe. — N.) Kan ofta knappt skiljas från föreg. med annat än de spetsiga inre holkfjällen *) och den senare blomningstiden. — H. cymigerum Bl. Enum. (?)

- 16 *H. cymosum L. Fr. grön; stj. 3—6bladig, stjernluden och hårig; bl. aflånga — lancettlika, håriga och under ottydligt stjernprickiga, de yttre kortare n. omv. egg-runda, trubbiga; blomk. i knippe ell. flocklik vippa med utdragna skaft och hårig cylindr. holk med få glandelhår, holkfj. spetsiga med blek kant. 27. — *pubescens Lindbl. enl. Fr. stj. och holk glandelhåriga, alla hår korta och mjuka. Fig. Reich.t. 1486,f.1. H.N.f.13, n:o 14; *n:o 12.*

Äng. * fjelltr. r. (Sk. — *Uppl. Vestml. Dal. Norrbärke. Värml. Jämdl. Fogelberget i Frostvikens sn. Medelp. Sundsvall. Ängml. VB. Umeå sn. Öl. — N. Dovre, vid Drivstuen, och på Gjederhyggen vid Jerkind. Romsdalen, Brudestuen. Ost-Finnm. Fjellbma. — *N. Dovre; Filefjeld etc.) Vanl. 3—4 qu. hög, med nära tumsbreda rotblad, blomrikt rundadt knippe; stjernluddet mer ottydligt än hos föreg., hvilken, enl. Fries, af Linné förenades med denna. Den Skånska och Öländska [var. *hispidosum Fr.*] utmärkes af de mot stjelkens bas samlade, bredare och styvhåriga bladen. — *H. Nestleri Vill. och ed. 8. *H. glomerat. var. alpigen. och macilent. Fr. Symb. och Hn. ed. 8.**

- 17 *H. setigerum Fr. grön; stj. 4—mångbladig, tätt och långt stråfhårig och stjernluden; bl. lancettlika spetsiga, alla likformiga, stråfludna särdeles mot basen, och på båda sidor med stjernludd; blomk. i qvastlik vippa, tätt luden af hvita glandellösa hår; alla holkfj. trubbiga bleka. 27. — β humile: stj. upptill bar, med alla bl. samlade vid basen. Fig. Reich.t. 1479,f.2. H.N.f.13, n:o 13.*

Torra st. r. (Smål. vid Ryd i Karlstorp sn; Algutsboda. ÖG. Svinsbo i Ringarum sn. Stockh. Lidigön och i Huddinge. *Uppl. i Skå sn. på Mörbyholmen vid Sundby i V. Ryd; Rosersberg; Kungshamn etc. Rosl. Bro sn. Ängml. Österbyn i Tåsjö sn. VG. nära Canalen mell. Viken och Sjötorp. Dalsl. Lund i Änimskog. Öl. söd. och mell. delen. Gottl. Lunderhage i Fleringe sn. — β N. Nystuen på Filefjeld, enl. Fr.) Utmärkt af sin mer än alnshöga, stadiga stjelk, qvastlika vippa, starka och långa hårlighet, hvitludna holk utan glandler, och de talrikare stjelkbladen [vanl. omkr. 6]. — *H. echoides Ed. 5. I ed. 4 förenades denna och föreg. art under namn af H. cymosum.**

(*H. cernuum, decolorans, aurant., alpinum.*)

†† Aurella: Förökning genom bladrosetter från roten; rotbl. vid blomningen fortvarande och friska; fruktstjunsens hår oliklånga, styfva; yttre holkfjällen i regelbunden krans likasom de inre.

- 18 *H. alpinum L. stjelken stjernluden och hårig, ant. n. bladlös och enblomstrig, eller fåbladig med 2—4 blomkorg. på upprätta skaft; rotbl. spadlika—lancettlika håriga; holken hvitt stråfluden ell. glandelhårig, med n. två bas och långspetsiga inre fjäll; blombrämet utvändigt hårigt, och hårbräddadt. 27. 8. — β fuliginosum: stj. tätt hvitluden vanl. utan glandler; bl. spadlikt lancettl. tunna; holk brunluden; brämet hårbräddadt. — *melanocephalum Fr. stj. och blomskäft svart glandelhåriga; holk svart, tätluden med och utan glandler; brämet hårbräddadt. Fig. Sv.B.644. H.N. f.10, n:o 7; β f.12, n:o 25. *Fl.D.27.*

Fjelltr. a. (Lpl. — Dal. — N. — *Lpl.—Herjed. — N.) Vantligen quartershög och enblomstrig; på fuktiga klippor bladig och flerblomstrig. Bladen nedlöpande på skaftet och derpå bildande en bred himnkant. Skaftens längd och bredd variera, likasom ludenheten hos alla formerna är med och utan glandler**). — Från *, som är *H. gracilentum* Backh., förmår utg. icke skilja *H. nigrescens* Willd., med hvilken och *Fr. sjelf i Epicr. synas vilja förena den. Af H. personatum Fr. Epicr. har utg. icke lyckats så se ex., och kan på blotta beskrifn. icke skilja den fr. en flerbladig form af H. alp.*

*) Holkfjällens beskaffenhet i ans. full spetsen bör hos arterna af detta släkte undersökas i levande tillstånd och helst hos icke fullt utslagna blr, emedan fjällens spets hos äldre och pressade ex. ofta krymper och förändras.

**) Troligtvis kunna locala inflytelser i detta släkte hindra hårspetsens utveckling, hvarigenom alla eller en del hår få en knopp ell. glandel i spetsen, hvilken karakter derföre torde vara föga pålitlig.

+++ **Pulmonarea:** Som föreg. afd.; yttre holkfjällen små, oregelbundet tegellagda.

* Örten rent grön ell. gråblå, med mjuka, oftast krusiga hår; stjelkl. aldrig omfatt.; stiftet slutl. blåaktigt ell. svartbrunt.

a — Stjelnk stängelformig, med 1—få blad.

19 **H. atratum** Fr. stj. som föreg.; bl. elliptiskt aflånga, med utdragna smala skaft, håriga; holken *svart, luden och glandelhårig, med smalare bas och alla fjällen långspetsiga*; brämet hårbräddadt. 24 7, 8. Fig. H.N.f.10, n:o 8.

Fjellv. (Lpl. — Herjed. — N. Trysildsfjeld och Tvårfjeld i Österdalen. Doyre. — Ost-Finnm.) Var. *likasom föreg. en—flerblomstrig, men är alltid spädare samt utmärkt af den nedåt mer afsmalnande holken och de likformiga svarta holkfjällen. Stiftet alltid brunt. Skall enl. Fr. hafva former, som i hög grad närma sig till följ. art.*

*20 **H. plumbeum** Fr. stj. upptill glest stjernluden och småhårig, med vanl. ett enda blad och fåblomstrig, n. enkel qvast med *båglik* utstående blomkorgskaft; rotbl. mörkt grågröna, eggrunda — lancettlika groftandade hårbräddade och under beströdda med glest stjernludd, för öfr. n. glatta; holken *svartgrön, glatt ell. hvithårig*, med spetsiga fjäll, utan stjernludd och glandler. 24 6, 7. Fig. H.N.f.12, n:o 21.

Berg, r. (N. Christiania, Ormoe på kalkklippor. Tönsberg, vest. om staden. Lom: Moë. Trondhj. Hladehammeren.) Till bladform och habitus lik muror., men utmärkt af bladens egna blygrå färg, n. glatta yta och [att dömma af pressade ex.] fasta konsistens. Holkfj. äro hos den lefvande växten svartgröna, hos torra ex. svarta; blombrämet glatt.

21 **H. cæsius** Fr. stj. en—fåbladig, med raka utstående blomkorgskaft, för öfr. som föreg.; bladen meränd. blågrå, eggrunda—lancettlika groftandade, hårbräddade, under stjernludna och håriga; holken *tätt stjernluden* och hårig, mest utan glandler, med vanl. trubbad fjäll. 24 6—8. — *bifidum Klt. lågväxt; stj. delad i långa enblomstriga skaft; holken utan glandler; stift. gult. Fig. Reich.t.1524,f.2; *t.1551,f.1. H.N.f.12, n:o 19,20; f.2, n:o 15.

Back. a. (Sk.—Torn. Lpm. — N. — *ÖG. Torpaö enl. Fr.) Innefattades i Ed. 5 under *H. murorum*, hvartil var. *nemorum* Fr. [H.N.f.12, n:o 20] med n. rent gröna, tunna bl. och glest glandelhårig holk synes bilda en öfvergång. Vigtigaste skilnaden är, utom bladens färg och afsmalnande [icke hjertlika] bas, stjernluddet på dessas undersida och på holken, hvilken deremot oftast saknar glandler. — **H. angulare* Fr. framställes i Vet.Ac. Öfvers. 1856 och i Epicr. såsom egen art.

22 **H. murorum** L. stj. vanl. med ett enda skaftadt blad och fåblomstrig, n. enkel qvast med utstående blomskaft; rotbl. rent gröna, eggrunda med tvär ell. något hjertlik basis, groftandade [sällan helbräddade], håriga utan stjernludd; holken af smala spetsiga fjäll, småluden och mer ell. mindre glandelhårig. 24 6, 7. — *β sylvaticum*: bl. hjertlikt eggrunda, vid basen utsperradt fliktandade. — *γ nigroglandulosum*: holken svart af täta glandelhår. — *subcæsius Fr. bl. meränd. halfvägs till midten fliktandade; holk utan glandler tätt beströdd med hvitt stjernludd. Fig. Reich.t. 1519,20. *β* H.N.f.2, n:o 7. *Reich.t.1521,f.2 enl. Fr.

Skog. etc. a. (Sk.—VB. Herjed. Pit. Lpm. Torn. Lpm. Rautosjoki. — N. till Finn. — *γ* VG. Kinnekulle. — *Sk. Gottl.) Alnshög med båglik uppbojda blomkorgskaft, stora långskaftade rotblad; stjelnken vid basen vanl. bladlös, ehuru stjelbladlet någon gång sitter långt ned, i hvilket fall ett litet smalt blad meränd. finnes under nedersta vippgrenen. — *β* *H. pellucidum* Wg. **H. incisum* ed. 8.

b — Stjelnk alltid flerbladig.

23 **H. ramosum** Klt. stj. flerbladig, enkel ell. från de öfre bladvecken grenad i mångblomstrig vippa med utstående skaft; bl. gröna, bredt aflånga med afsmaln. bas [de flesta skaftade] groftandade, under och i kanten gleshåriga utan stjernludd, ofvan glatta; hela holken grå af tätt stjernludd och inblandade hvitspetsiga hår utan glandler; alla ell. yttre fjällen trubbiga. 24 7. Fig. H.N.f.11, n:o 11.

Klipp. etc. r. (Boh. Otterön: Tjörn; Kynnefjell. Angml. Graninge bruk. Gottl. — N.) Liknar något ett storbladigt ex. af vulg., men har alla bladen, äfven de vid roten, groftandade, holken utan glandler och holkfj. trubbiga; äfven lär stift-

tet hos den lefvande växten vara gult, ehuru det hos pressade ex. blifver blåaktigt.

- *24 *H. fasciculare* Fr. stj. 2—flerbladig, glatt, med månggrenig, ofta klaselik vippa och utstående skaft; bl. blekgröna, under gleshåriga utan stjernludd, de på stj. oskaftade, rotbl. tunglika, mot spetsen n. helbräddade, mot basen bugttandade; holken grå af stjernludd och hår utan glandler; yttre fjällen trubbiga. 24 7. Fig. H.N.f.12, n:o 18.

Klipp. r. (N. Christiania: Blytt.) Närmar sig med många charakt. föreg., under hvilken den och upptogs med namnet *bursæfolium i ed. 8, men är till det habituella mycket olik alla arter af denna afd.

- 25 *H. vulgatum* Fr. stj. från basen 2—flerbladig, med grenig vippa och utstående blomkorgskaft; rot- och stjelkbladen n. likformiga aflånga ell. ovala—lancettlika, afsmaln. mot skaftet, mest på midten tandade, glest håriga utan stjernludd; holken cylindr. beströdd med svarta glandelhår, föga stjernludd; holkfj. spetsiga. 24 6, 7. — *anfractum Fr. stj. flerböjd; bl. smalt lancettl.; rotbl. få, snart vissn.; holken mer stjernluden, mindre glandelhårig än hos hufvudformen. — *diaphanum Fr. bl. blåaktiga; holkfj. något bredare och svarta, jemte skaften tätt glandelhåriga; stiftet [hos den lefv. växten] gult, slutl. brunaktigt. Fig. E.B.2121. Reich.t.1526. H.N.f.2, n:o 8, 9; f.13 n:o 22, 23 [var.]; **diaph.* f.2, n:o 11.

Skogsback., äng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm. — **anfr.* Vestra Smål. t. ex. Femsjö enl. Fr. — N. till Ost-Finm.: Fr.) Var. högeligen, isynnerhet i bladens bredd och hårichet, samt är ofta svår att skilja från vissa af de föreg., under det underarterna närma sig arter af afd. *Accipitr.* — *H. maculatum* E.B.

** Örten rent grön, hår och stift som föreg. afd.; stjelkblad halftomfattande.

- 26 *H. dovense* Fr. stjelken mångbladig, stjernluden och hårig; blomkorg. 3—6, i n. enkel hårig qvast med och utan glandler; bl. aflånga—lancettlika, mångtandade gleshåriga, de öfre stjelkomfatt.; holken svart, stjernhårig och spridd glandelhårig; yttre fj. trubbiga. 24 7, 8. Fig. Reich.t.1515, f.2. H.N.f.11, n:o 12; f.15, n:o 9 [var.].

Fjelltr. (Jämtl. Frostviken sn, vid Håkasfot. — N. Ost-Finm. — Doyre; Aggerhus st. enl. Fr.) Liknar till blomkorg. något *H. alpinum*, och till örten *H. vulgatum*, men har rotbl. vid blomningstiden oftast vissnande likt afd. *Accipitr.* Var. *protractum* Fr. [H.N.f.15] synes vara en af skuggig local alstrad form. — *H. cydoniifolium* Exc. Fl.ed.1.

*** Örten blågrön, med något styfva och meränd. raka hår; stjelkbl. aldrig omfatt.; stiftet alltid rent gult.

a — Stjelk stängelformig, med 1—3 blad.

- 27 *H. pallidum* Biv. stjelken 1[säll. 2—3]bladig, småhårig med 1—5 upprätta glandelhåriga blomkorgskaft; rotbladen eggrunda — bredt lancettlika spetsiga glest tandade, hårbräddade med otydl. stjernludd och hvitludna skaft; holken svartaktig, stjernluden och hvithårig, med få glandler och spetsiga fjäll; blombrämet med otydliga kanthår. 24 6, 7. — β *crinigerum* Fr. blad, stjelk och holk tätt ludna af långa mjuka hvita hår; blomk. större. — γ *scapigerum* Fr. n. bladlös, flerblomstrig, med n. glatta bl. och hvithårig holk. Fig. Reich.t.1549, f.1; β H.N.f.10, n:o 6; f.13, n:o 17; γ n:o 18.

Bergstr. r. (Smål. ÖG. Södm. vid Forssa Bruk. Stockh. Barnängen; Värmdön, vest. Ekedal och Kihl. VG. Hunneberg enl. Kindb. Dalsl. Lund i Änimskog. Boh. — N. Christiania på kalk; Hovedöe etc. Lomsfjellen, Lessödalen samt Romsdalen ända till Finm. — β *Blek.* Djupadal; Ronneby, Bustorp; Scheutz. VG. Göteborg, vid Saltkällan. Boh. allmän. — N. Christ., Hovedöe, Tönsberg. — γ N. Christiania—Hammerfest.) Omkring $\frac{1}{2}$ aln hög, ofta med n. bar och enblomstrig stjelk; bladen varierade bredare och smalare, helbräddade och tandade; blombrämet glatt och hårbräddadt o. s. v. — *H. Lawsonii* Ed. 4. och Fr. H.N. *H. Schmidtii* Tausch. och Ed. 5. Varr. hafva enl. Fr. vanl. tagits för *H. pallescens* Kt., som hos oss ej lärers förekomma.

- 28 *H. argenteum* Fr. stj. nedtill 1—fåbladig, styf och n. glatt, med blomkorg. i grenig vippa på långa skaft; rotbladen skaftade, stjelkbl. små, n. oskaftade, alla lancettlika spetsiga, på midten tandade, blågrå, hårbräddade glatta; holken utan stjernludd, med glesa dels enkla, dels glandelbärande hår, och breda trubbiga fjäll; brämet glatt. 24 7. Fig.

Klippor i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* — *N. Finnm.* enl. Fr. Ursprungl. af Blytt förväxlad med föreg., och därför uppgifven såsom i *N. vida utbredd*.) *Stjelken 1—2 fot hög, vanl. med få och förkrympta blad, hvadan den ser stängelformig ut; hela växten n. glatt, utom de hårbräddade bladen, på hvilkas undre sida äfven finnas glesa hår. Allt enl. Fr. Symb. och Epicr.*

b — Stjelk mångbladig.

- 29 *H. saxifragum* Fr. stj. vid basen kort stråfhårig, grenad i flera, 1—2blomstriga upprätta och n. jemnhöga blomkorgsskaft; rotbladen skaftade lancettlika spetsiga gles-tandade, på båda sidor håriga ell. hårbräddade, under med glest stjernludd; stjelkl. smärre, oskaftade; blomkorgsskaft och holk med omärkligt stjernludd, gleshåriga med och utan glandler; holkf. *spetsiga*; brämet omärkl. hårbräddadt. 24 6, 7. Fig. H.N. f.10, n:o 5; f.12, n:o 17.

Klipp. (*Blek.* — *VB.* och *Torn. Lpm. Boh.* — *N. till Finnm.*) *Varierar mångbladig med tät och lång hårighet, samt fåbladig, ända till n. bar, med föga hår [H.N.f.10], liknande under denna form H. pallid. och skiljd med föga annat än smalare blad. Äfven äro rotbladen vanl. färre och vissna före stjelkbladen. — H. boreale * corymbos. Exc.Fl.ed.1.*

- 30 *H. Oreades* Fr. stj. hvithårig, grenad från bladvecken i dels enkla, dels mycket greniga stjernludna och fjälliga blomkorgsskaft; rotbladen aflångt ovala, på båda sidor håriga med långt hvithåriga skaft; stjelkl. smalare, n. oskaftade, under håriga; alla omärkl. ell. glest tandade, tätt hårbräddade, utan stjernludd; holken med tvär bas och trubbad fjäll, hvithårig utan glandler; brämet hårbräddadt. 24 7. Fig. Reich.t. 1553, f.1. H.N.f.12, n:o 16.

Klipp. r. (*Smål. Ökna* sn, på berg mell. Östlandehult och Lakeberg. Vid *Vettern*; samt *Uppsala*, på *Godsundabergen* och fl. st. vid *Mälaren*, enl. Fr.) *Vanl. fotshög och derutöver; men var. likasom föreg. från mångbladig och mycket grenig, rik-blomstrig till n. enkel och enbladig, enblomstrig. Utmärkt af de stora blomkorgarne, den trärhuggna holken och den hos alla delar fullkomliga frånvaron af glandler. Blombrämets kanthår, som hos den lefv. växten lära vara tydliga, blifva hos pressade ex. omärkliga eller försvinna.*

- 31 *H. onosmoides* Fr. stj. långt och tätt hvithårig, med blomkorg. i qvastlik vippa på stjernludna och något glandelhåriga, upptill fjälliga skaft; rotbl. afsmalnande till skaft; stjelkl. oskaftade; alla blekt blågröna, bredt lancettlika spetsiga, groftandade, mest under och i kanten långt hvithåriga, utan stjernludd; holken tätt beströdd med stjernludd och dels enkla, dels glandelhår; holkf. *spetsiga*. 24 7. Fig. Reich.t. 1528. H.N.f.13, n:o 20.

Bergstrakt. r. (*Boh.* i Hogdal sn, vid Uddevalla, samt på Klöfverön. *Stockh.* Observatoriibacken. — *N. Christiania*; Hugelien i Torpen m. fl. st. på och nära fjellen enl. Fr.) *Liknar mest en grof H. vulgatum, men skiljd genom det fortsarande [äfven hos pressade ex.] gula stiftet, stjelkens och bladens långa hvita hår, som mot den förres bas ofta öfvergå till en tät ull, samt de med få [3—4 i hvardera kanten] framåt riktade grofva tänder försedda bladen. Varierar med öfverallt långt hvithåriga blad och spädare stjelk: var. relacinum Fr. H.N., samt med korthåriga, n. gröna blad, och glattare, upprepadt gaffelgrenig stjelk: v. furcellatum Fr. (H. alpinum, ramosum, cæs. * bifidum vulg. * diaphanum.)*

†††† *Acceipitrina*: Förökning genom knoppar vid stjelkens bas; rotbl. vid blomn. 0 ell. förvisnande; stjelken vanl. mångbladig; fruktfjun som föreg. afd.; holken tydligt och vanl. i spiral tegellagd.

* Knopparne vid stjelkens bas stundom utväxande till små bladrosetter; inre holkf. smalare än de yttre, och spetsiga: *Pseudopulmonarea* Fr.

a — Stjelkbladen aldrig omfattande.

- 32 *H. lapponicum* Fr. stj. fåbladig, n. glatt, med få blomkorg. på utdragna gleshåriga skaft; bl. smalt lancettlika, spetsiga, med 3—4 grofva tänder i hvardera kanten, n. glatta, de nedre skaftade; holken mörkgrön, glest finhårig och stjernluden. 24 7, 8. Fig.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando; Juckasjärvi. *Lul. Lpm.* Qvickjock, Rosbacken; Snjarrak. — *N. Ost- och Vest-Finnm.* Aggerhus st., Skrimsfjell nära Kongsberg.) *Omkring fotshög, mest utmärkt af stjelkens och bladens glatthet, som stund. äfven*

sträcker sig till blomkorgskäften och holkfjällen; samt af växtens habitus, ehuru ofta svår att med char. skilja dels från följ., dels från *gothicum*. — *H. Friesii* γ *sylvaticum* Ed.6. *H. sylvatic.* Wg.Fl.L. enl. Læst.

- 33 *H. norvegicum* Fr. stjelken styf mångbladig, stråfhårig ell. n. glatt, med de få blomkorg. i qvast; bladen lancettlika spetsiga, med 3—4 tänder i hvardera kanten, oskaftade [endast de nedersta kort skaftade], blågröna, i kanten och under gleshåriga; blomkorgskäften stjernludna; holken ljusgrön med föga stjernludd, utan glandler, gleshårig, med smala blekt kantade fjäll; de yttre breda; stiftet alltid gult. 247. Fig. H.N.f.13, n:o 24, 25.

Back., berg, r. (*Stockh.* på Djurgården, vid Tivoli; samt vid Länna gästgg. *Hall.* vid Särö. *Boh.* Kongelf m. fl. st. — *N.* södra delen från Christiania till Christiansand, enl. Fr. Molde.) 1—2 fot hög med styf rödbrun, än n. glatt, än hvithårig stjelk, något lik *H. saxifragum*, men skild genom de meränd. felande bladrosetterna vid basen. Blomkorg. få, sällan flera än 5—6, men stora. Endast Norska ex. anses numera af Fr. för säkra.

- 4 *H. tridentatum* Fr. stj. mångbladig, mer och mindre hårig, upptill stjernluden, meränd. pipig, delad i vanl. få och långa, mycket smala blomkorgskaft; bladen aflånga —lancettlika, tunna, rent gröna, de nedre med, de öfre utan skaft, på midten fåtandade; holken blekgrön, med stjernludd och n. glandellösa hår, jemnbreda och smala, i kanten bleka fjäll; stiftet brunt. 247, 8. Fig. H.N.f.9, n:o 3; f.12, n:o 14; f.3, n:o 4.

Back. och lund. a. (Sk.—Lpl. *Värml. Dalsl. Boh. Öl.* — *N.*) Ofta ganska högväxt (till 3 å 4 fot), men spåd och vek till stjelken, som är ihålig och lätt att hoptrycka, med sällan mer än 3 eller 4 tänder vid ell. sträxt nedom bladkantens midt. Blef redan i ed. 2 och 3 af förf. ansedd för en skuggform af hans *H. rigidum*, till hvilken onekl. en del former mycket närma sig, och detta har sedan orsakat begges förväxling. — *H. lævigatum*. Koch. Syn. ed. 1. *H. vulg.* δ *trident.* Fr. Nov. ed. 1.

- 35 *H. gothicum* Fr. stj. mångbladig, styf, n. glatt ell. glest hårig, och upptill något stjernluden, med få till många blomkorgar i qvastlik vippa; bladen kort- ell. oskaftade, ovala—lancettlika, glest groftandade; holkfjällen breda, svartgröna ell. n. svarta, glatta ell. mycket glest håriga, med en rad af glandelhår längs midten, utan stjernludd, de flesta trubbiga; stiftet brunt. 247, 8. Fig. H.N.f.2, n:o 12 [bredbladig], n:o 13 [smalbladig], n:o 14 [lägväxt].

Berg och tor. st. (*Smål.* Femsjö; Lidhult; Unnaryd; Alsheda och Pelarne. *Hall. Boh.* icke sällsynt. *VG.* Göteborg och på Hisingen. *Värml.* Göstad nära Carlstad; nor. Finnskoga sn. m. fl. st.; Sunne sn. n. Borgby. *Ner.* Hardemo och Viby, samt Loka. *ÖG.* Omberg. *Stockh.* Nyckelviken, Ingarön etc. *Anglm.* flerstädes. *VB.* Björkfors. *Herjed. Pil.* och *Torn. Lpm.* — *N.* Arendal till Finnsm.) Varierar mycket och är ofta svår att skilja från föreg. och *H. Friesii*.

b — Stjelkbladen något, ända till halftomfattande.

- 36 *H. rigidum* Hn. [ed. 1.] stj. mångbladig, styf och tät, grenad i sammansatt bladig vippa; bladen oskaftade, bredt lancettlika, med afsmalnande bas, groftandade, kort och glest stråfhåriga; holken mörkgrön, med n. tvår bas, glesa glandelhår och stjernludd; de yttre fjällen trubbiga, utböjda i spetsen, de innersta smala, spetsiga; stift blåaktigt brunt. 247, 8. Fig. H.N.f.5, n:o 1.

Tor. st., backar. (*ÖG.* — *Gestr. Ner. Värml.* — *N.* Utbredningen inom landet i öfr. är osäker till följe af förvel. med *H. trident.*) Vanl. mycket stor och grof. Närv. beskrifning är gjord efter orig.ex. till ed. 1, hvarmed det cit. ex. i H.N. noga instämmer, utom att bl. der äro mer tunna än på förf:s ex., hvilket har dem mycket fasta.

- 37 *H. Friesii* Hn. stj. som föreg.; bl. bredare, de nedre sammandragna till korta skaft; holken svartgrön, glatt ell. mycket gleshårig utan stjernludd och glandler, med tilltrycka, breda och trubbiga fjäll, endast de innersta spetsiga. 247, 8. Fig. H.N.f.9, n:o 2.

Tor. st. r. (*Smål.* Femsjö m. fl. st. *VG.* vid Göta canal nära sjön Viken. *Hall.* Torpa. — *N.*) Om denna är en verklig art, eller form af föreg., i flera fall närmande sig nog mycket öfven till *H. gothicum*, torde vara svårt att afgöra. Den har emellertid en lika, om ej mer, utmärkt habitus som mängen af nyare arter. — *H. lævigatum* Fr. Mant. 2.

* Stjelken alltid utan bladrossetter vid basen; inre holkfj. bredare än de yttre, och alltid trubbiga.

a — Bladen mer och mindre stjelkomfatt.; de öfre och nedre olikformiga; blombrämet glatt.

+38 *H. sabaudum* L. stj. tätt mångbladig, styf och sträfluden, med blomkorg. i qvast ell. klase; alla bl. oskaftade stjelkomfatt., de öfre fr. *hjärtlik basis egggrunda*, de nedre egggrundt lancettl., tandade, håriga, holken med *tvär* bas och tilltryckta trubbiga enfärgade fjäll, småluden. 24 8. 9. Fig. Reich.t.1540 enl. Fr. H.N.f.5, A&B.

Tor. st. r. (Uppsala, på Slottsbacken. — N. Christiania, vid Malmoe. På begge st. förvildad enl. Fr.) *Utmärkt genom sin hårda, n. trädartade stjelk, de hjertlika öfre bladen och de enkla meränd. korta blomkorgskaften.*

39 *H. boreale* Fr. stjelken mångbladig styf, grenad från de öfre bladvecken i qvastlik vippa; bladen egggrundt lancettlika ell. smalare, nedom midten tandade, de nedre *afsmaln. mot basen*, de öfre *bredare n. omfattande*; vippans skaft [ofta mjöl-lik] stjernludna, närmast blomkorg. fjälliga; holken med *egggrund* bas, fjäll som föreg., glatt ell. enkelt hårig, endast vid basen stjernluden. 24 8. 9. Fig. Reich.t.1541. H.N.f.11, n:o 10; f.12, n:o 12.

Torra st. r. (Gottl. Hörsnö sn, i Koparfve äng: Vestö. — N. Christiania: Bl. Allt enl. Fr.) *Hufvudsakligen skiljd från de följ. genom den hos alla delar fullkomliga frånvaron af glandler, samt de till skaft afsmaln. nedre bladen. Var. hvithårig [H.N.f.12] och alldeles glatt. Former af H. gothicum hafva ofta enl. Fr. tagits för denna.*

b — Bladen mer och mindre omfatt.; alla likformiga; brämet glatt.

40 *H. corymbosum* Fr. stj. och vippa som föreg.; alla bl. oskaftade omfatt., egggrundt lancettlika helbräddade ell. glest tandade, *under nätlådriga*; blomkorgskaften stjernludna, *upptill fjälliga*; holken *sträf* af dels enkla, dels glandelbärande hår, med något smala, *slakt utstående* fjäll. 24 8. Fig. H.N.f.11, n:o 9.

Bergstr. r. (Lul. Lpm. enl. Fr. *Ängml.* Nordingrå. *Helsl.* Loos sn. Carlsberget, i åkerkanter ofvan gårdarne. — N. Christiania; Österdalen vid Gröfva i Trysild sn; Bergens st.; Nordl. ofvan Herkvisgsvand vid Ofotenfjord.) *Skiljd med den mindre och smalfjälligare, glest glandelhåriga holken, hvars bas är egggrund, icke tvär som hos följ., samt de föga tilltryckta, slaka yttre holkfjällen. — H. sabaudum v. angustifolium Bl. Enum.*

41 *H. crocatum* Fr. stj. som föreg., grenad i få vanl. enblomstriga, styfva och raka skaft; bladen lancettlika ell. lancettlikt egggrunda, alla särdeles de öfre mer och mindre stjelkomfatt., tandade; blomkorgsk. stjernludna, *föga fjälliga*; holken med *tvärhuggen* bas och *tilltryckta* svartaktiga fjäll, *n. glatt*, nedtill nägot glandelhårig; stift. *brunt*. 24 7. — *β tenuifolium*: bl. bredare, mycket tunna. Fig. H.N.f.15, n:o 7.

Fjelltr. (Lpl.—Herjed. VB. Umeå sn. *Ängml.* Tåsjö. *Medelp.* Jämtkrogen. *Dal.* Osmondsberget. *Värml.* flerstädes. — N. — *β* N. Stavanger; Findöe i Bergens st.; Doyre vid Drivstuen.) *Var., likasom de föreg., glatt och hårig, med smalare och bredare blad o. s. v. Blomkorgarne i qvast, mest på enkla skaft från de öfre bladvecken, färre, men större än hos föreg. — H. sylvatic. Wg. enl. Fr. β H. prenanth. β Handb. ed. 4. H. sylvestre Ed. 5. H. crocat. v. dilatatum Fr.*

42 *H. auratum* Fr. stj. mångbladig styf, beströdd med stjernludd och hvita hår, i de öfre bladvecken delad i vippa med utstående, stjernludna och glest håriga skaft; bladen egggrundt ell. bredt lancettlika, alla oskaftade och omfattande, vid midten tandade, *under nätlådriga*; holken kort glandelhårig, utan stjernludd, med *tilltryckta breda fjäll*. 24 8. Fig. H.N.f.12, n:o 11.

Torra st. r. (Uppsala, på en gammal mur; numera nära utgången: Fr.) *Habituellt lik crocatum, men skiljd med de under tydl. nätlådriga bladen och det rent gula stiftet, som hos pressade ex. blifver pomeransgult, aldrig brunt.*

(*H. elatum*.)

c — Bladen mer och mindre omfatt.; de öfre och nedre olikformiga; brämet hårbräddadt; stiftet brunt.

43 *H. prenanthoides* Vill. stjelken mångbladig hårig, med sammansatt vippa; bladen meränd. *tunna*, glest uddtandade, under och i kanten håriga, de nedre lancettlika,

gigformigt sammandragna ofvan den vidgade, hjertlikt stjelkomfattande basen, de öfre från den bredare basen lancettlika; holken och blomkorgskaften stjernludna och glandelhåriga; skalfrukter blekfärgade. 2 8, 9. Fig. Reich.t.1511,f.2. H.N.f.12, n:o 9; f.9, n:o 4 och f.10, n:o 4 [varr.].

Fjelltr. r. (Jäml. Åreskutan. *Herjed.* från Funnesdals- upp till Ramansberget. *Ängml.* Tåsjö sn, Löfviken; Graninge. *Helsl.* Loos sn, Carlsberget; Skog sn, Hemstanäs. *Gestr.* Kubbo i Dalkarlsrödningen. *Dal.* Norrbärke sn. — *N.* Christiania; Drammen; Norfjellet i Buskeruds amt; Hugelien i Torpen, samt Romsdalen. Dovre till Ost-Finnm. Tana-elf.) 4—6 qu. hög, med smärre greniga vippor i toppen och i de 3—4 öfre bladvecken; holken n. enkel med några få smärre fjäll vid basen; bladen stundom icke olika dem hos *H. paludosum*, ehuru mycket smalare. Är genom skalfrukternas blekt gulbruna färg skild från alla de öfriga arterna.

44 *H. strictum* Fr. stj. som föreg. med raka n. enkla, stjernludna blomkorgskäft från de öfre bladvecken; bl. aflånga — lancettlika *afsmalnande mot basen och något omfattande*, glestandade, de öfre n. *eggrunda med bredare bas*, alla glatta ell. under och i kanten håriga, något nätdriga; holken med glesa glandelhår och stjernludd; skalfr. svartbruna. 2 8. Fig. Reich.t.1513,f.1. H.N.f.15, n:o 8.

Fjelltr. r. (Jäml. — *N.* Storlie i Merager.) *Allt efter Prof. Fries, samt ett i Upps. Bot. trädg. odladt ex.; vilda ex. osedda af utg.*

*45 *H. elatum* Fr. stj. mångbladig, *öfverallt sträf af långa hvita hår*, med blomkorgsk. i qvast; bl. eggrunda liktandade, de öfre med *bred hjertlik bas*, de nedre något afsmaln. mot basen, *alla tydl. stjelkomfatt.*, under och i kanten starkt stråfhåriga; holk och skaft med glest stjernludd och glandel-lösa hår; bråmet otydl. hårbräddadt; skalfr. svartbruna. 2 8, 9. Fig. Reich.t.1532,f.2. H.N.f.12, n:o 8.

Fjelltr. r. (*N.* på Mistherget vid Eidswold. Romsdalen, vid gränsen till Lessöskougen.) 2—3 fot hög, med stora och breda, tunna blad, utmärkt af de långa hvita, ofta nedåt rigtade håren på stjelken.

(*H. dovrense.*)

d — Bladen aldrig stjelkomfattande.

46 *H. æstivum* Fr. stj. mångbladig, småluden med qvastlik vipa af något *hvitmjölige och håriga* blomkorgskäft; bladen smalt lancettlika, vid midten glest tandade, oskaf-tade, holkfj. smala, *tilltryckta*, svartaktiga med blek kant, glest håriga utan stjernludd och glandler. 2 7. Fig. Reich.t.1535,f.1. H.N.f.11, n:o 5.

Äng. etc. (*Boh.* nordöstra delen, t. ex. Kynnefjell och Näsinga, enl. Lindeb. — *N.* Bergens st. — Christiania.) *Till örten lik H. umbellatum, till vippan H. boreale; bladen till form och talrikhet lika den förra, holken af något bredare fjäll med hvitspetsade hår. — H. rigidum γ longedent. Bl. Enum.*

47 *H. umbellatum* L. stj. mångbladig glatt ell. omärkl. sträf, med meränd. flocklik vipa; bladen lancettlika — jemnbreda oskaf-tade, glest tandade; blomkorgsk. *stjernludna*; holkfj. glatta ell. omärkl. finludna med *utsperrad spets*. 2 7—9. — *β coronopifolium*: bladen tätt sittande, n. jemnbreda, med några få långa tänder i brädden. — *γ lineare*: bl. jemnbreda, helbrädd. ell. med ett par små tänder vid basen. — *δ pauciflorum*: bl. n. jemnbreda helbr.; blomkorg. 1—6, på långa upprätta skaft. — *ε abbreviatum*: quartershög med elliptiska—aflånga trubbiga blad, 1—4 blomster. — *ζ subboreale*: stjelken hög, upptill upplöst i en stor irregulier vipa; holken svart, mer bredbladig. Fig. Sv.B.425. Fl.D.680. H.N.f.9, n:o 1.

Torra äng. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* — *ε Sk.* — *ζ VB.* vid Storkåge.) *Vanl. mycket bladig och med grøn glatt holk.*

++++ Stjelken bladig, jemte bladen glatt; holken enkel ell. med otydl. yttre fjäll vid basen: *Aracium* Less.

48 *H. paludosum* L. stjelkbl. hjertlikt omfattande, ovala eller bredt aflånga, med något tillbakaböjda tänder, de nedre meränd. rundflikade; rothl. skaf-tade; vippan gles med svarthårig ell. n. glatt holk. 2 7. Fig. Fl.D.928. Reich.t.1463. H.N.f.12, n:o 7.

Fukt. äng. (*Sk.*—söd. *Lpm.* Torr. *Lpm.* vid Torneåträsk. — *N.* till Finn.) *Utmärkt af sin glatthet, stora och tunna blad. — Crepis Koch. Geracium Reich. Soyeria Godr.*

46. TARAXACUM Lin. Syst. N. ed. 1. Smörblomster.

1 *T. officinale* Web. blomkorgen ensam, på ett ihåligt skaft från roien; bladen nedåt

parflikiga eller hela. 2 4—10, g. blr. — * *corniculatum* Klt. fingerhög, med tunna bakböjda bladflikar, upprätta, n. eggunda foderholkfjäll, de egentl. holkbladen med en kort hornlik tand under spetsen. — * *palustre* Sm. blomkorgskaftet uppböjdt, något uppblåst; blad. hela ell. djupt och smalt nedåt parflikiga, något köttiga; foderholkfj. eggr., tilltryckta. Fig. Sv.B.4. Fl.D.574. * *corn.* Reich.t.1405.f.1 och 3. H.N.f.13, n:o 30,31; f.15, n:o 14. * *pal.* Fl.D.1708. Reich.t.1406.f.1—3. H.N.f.13, n:o 29.

Allmän; *cornic.* på sandback., *pal.* på fukt. st. (Sk.—Lpm. — N.) *a* till blomkorg och öfriga delar mycket större än varr. Foderholkfjällen slaka, meränd. nedböjda. — *Leontodon Taraxacum* L.Fl.Su. — *T. cornic.* innefattar *T. lævigatum* och *obliquum* Fr. Nov. 2, såsom någon gräns dem emellan icke finnes och *Kitabels* namn är mest passande. *T. palustre* är *Leont. lividus* Klt. [yngre namn] och *L. satinus* Poll.

47. LEONTODON Lin. Mjölkblomster.

- 1 *L. hastilis* L. stängeln bar, *enblomstrig*; bladen lancettlika nedåt parflikiga; blomholkens bas *egggrund*. 2 6—8, g. blr. — *α hispidus*: stråfhårig. — *β glabratus*: hela växten n. glatt. Fig. Sv.B.643. Fl.D.862. Reich.t.1368,f.1; *β* f.3. H.N.f.7, n:o 4. *β* Jacq. A.164.

Äng. och betesm., *β* bokskog. (Sk.—Södm. Vester-Hanninge. Uppl. Skoklosters skolhus: Hr Braun. Nerike. Värml. Carlskoga. Dalsl. Örndalen i Ors sn. Öl. — N. Bergens stift vid Leervig på Storöen. — *β* Sk. mellan Krageholm och Snogeholm, Baldringe, Araslöf etc.) *Hall.* Sperlingsholm. *Smål.* Kalmaretrakten; Fryeled; Näsbyholm; Stenbrohult.) *α L. hispidum* L. *β L. hastile* L. *Apargia Hoffm.*

- 2 *L. autumnalis* L. stängeln bar, uppstigande, 1—flerblomstrig, holkens bas *småningom afsmalnande* mot det upptill vidgade, *fjälliga* skaftet; bladen odeltda ell. flikigt tandade, meränd. glatta. 2 7—9, g. blr. — *β Taraxaci*: mest enblomstrig, med tjockt svartluden blomholk. Fig. Sv.B.642. Fl.D.1996. *β* Retz. fasc. 4. f.2. Fl.D.1523. H.N.f.12, n:o 26.

Betesmark. a., *β* fjelltr. (Sk.—Lpm. — N. — *β* Lpl. — Herjed. — N.) *Har än nära glatt, än småtuden holk, samt fjälligt, uppåt vidgad bl.skaft.* — *β*, som är 3—6 tum hög och n. upprät, blommar tidigare än *α*. — *Apargia Hoffm.* *β Hieracium Taraxaci* L.Sp.Pl.ed.2. och Herb. *Hierac. Leontodontis* L.Faun.ed.2.

48. HYPOCHÆRIS Lin. Fibler.

† Alla skalfr. med skaftadt fjun: *Achyrophorus* Scop.

- 1 *H. maculata* L. stjelken n. bar, 1—4blomstrig, *sträff*; bladen nedtryckta, omv. eggunda, *odeltda* tandade; blomholken stråfluden. 2 7, 8, g. blr. — *β minor*: stjelken enblomstrig, 7—9 tum hög. Fig. Fl.D.149;901.

Ängsbl. a. (Sk.—Um. Lpm. Herjed.—N. — *β* VG. Kinnekulle. Södm. Vårdinge sn. Uppl. Rosl. Medelp.) *β* är *Apargia alpina* Swartz Sum.Veg.Sc.

- 2 *H. radicata* L. stäng. bladlös, grenig *glatt*; bladen *nedåt parflikiga* trubbiga stråfhåriga; blomkorgskaften fjälliga. 2 7, g. blr. Fig. Sv.B.752. Fl.D.150. H.N.f.14, n:o 10.

Betesmark. r. (Sk. allm. Blek. Smål. Kalmar vid Hosmo och Ljungby; Stenbrohult; Vestervik; Jönk. vid Dunkahallar, samt Gäddeviksås gästgg.; vest. delen mångenstädes: Scheutz. Hall. Boh. VG. Öl. — N. södra och vestra del, t. ex. Arendal, Christiansand, Mandal, Bergen, Molde etc.)

†† Skalfr. i kanten med oskaftadt fjun.

- 3 *H. glabra* L. stäng. som föreg.; bladen bugtigt tandade, n. *glatta*; blomkorgskaften fjälliga; holken *glatt*. ⊙ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.751. Fl.D.434. H.N.f.2, n:o 16.

Sand. st. åkr. helst nära hafvet, r. (Sk. Blek. i vest. delen. Hall. Boh. vid Svinesund. Smål. Femsjö; sjön Bolmens stränd. Öl. Glömminge, samt mell Runsbäck och Thorslunda. — N. sydöstra del, t. ex. Fredrikshall, Femsöe, Svinesund etc.) *I åkrar upprät, på stränder kull-liggande.*

49. ARNÖSERIS Gärtn. Klubb-blomster.

- 1 *A. pusilla* Gärtn. stängeln bladlös fåblomstrig, med klubblikt uppblåsta blomkorgskaft. ⊙ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.201. Reich.t.1354,f.1. H.N.f.2, n:o 17.

Åkr. väg. etc. r. (Sk. Blek. Hall. Smål. Fledingstorp i Vissefjerda sn. Hosmo. Ljungby etc. Öl. Möllstorp i Algutsrum sn. Gottl. funnen vid Visby.) *Alla bladen vid roten, omv. eggrunda, tandade.* — *Hyoseris minima* L. *Lapsana* Willd.

- 2 Fam. DIPSACEÆ Juss. Blommor gytttrade på ett gemensamt fäste inom holk [blomkorg]. Stånd. 4, fria, fasta i kronans pip. Blomfoder dubbelt för hvar krona, det inre vidväxt det enfröiga, slutl. nötlila fruktämnet.

50. DiPSACUS Lin. Kardistel.

- †1 D. pilosus L. bladen skaftade, meränd. med ett par bihanglika flikar på skaftet; holkbladen nedböjda, af den klotrunda blomkorgens längd. $\gg$ 8, 9, hv. blr. Fig. Fl.D.1844. Reich.D.Fl.f.1393. H.N.f.2, n:o 18.

Fukt. st. vid jordvallar etc. r. (Sk. omkring Lund och Ystad.) *Stundom manshög och deröfver; de öfre bladen sakna ofta bihang och äro då något hjertlikt eggrunda.*

51. TRICHÉRA Schrad. Åkervädd.

- 1 T. arvensis Schrad. kantblommorna med större brämlikar än diskblrna; stjelkbladen djupt parklufna ell. inskurna, sällan hela; stjelken stråfluden. $\mathfrak{A}$ 7, 8. — β integrifolia: alla bladen odeltda aflånga—lancettlika, sågade. Fig. Sv.B.322. Fl.D.447. Ang. åkerrenar, a. (Sk.—Jämtl. och Ängml. — N. till Nordl. — β Sk. Ramlösa; Trolleås etc. Gottl. Lummelunds bruk.) *Blrna blågrödelina, stund. röda ell. hvita.* — *Knautia* Coult. *Scabiosa* L.

52. SUCCISA Mönch. Ängsvädd.

- 1 S. pratensis Mönch: alla blrna likformiga i klotrund korg; fästets fjäll af kronpipens längd; bladen lancettlika. $\mathfrak{A}$ 8, 9. Fig. Sv.B.422. Fl.D.279. Fukt. äng. betesm. a. (Sk.—Jämtl. och VB. — N. till Nordl.) *Blrna blå, säll. röda ell. hvita.* — *Scabiosa Succisa* L.

53. SCABIÖSA Lin. Fältvädd.

- 1 S. Columbaria L. kantblrna med större brämlikar; fästets fjäll hinnaktiga; rotbladen lyrförmiga, stund. odeltda sågade; stjelkbladen paradelade, med n. trådsmla flikar. $\mathfrak{A}$ 7—9. Fig. Sv.B.393. Fl.D.314. Torra st. r. (Sk. Blek. vid Siretorp i Mjellby sn. Smål. Vexjö och Vedbo härad. ÖG. Ömberg, Linköping etc. Södm. öarne omkring Dalarön. VG. Falbygden. Öl. Gottl. — N. Romsdalen.) *Blomkorg. likna Trichera arv. till storlek och färg.* — *Asterocephalus* Ed.4.

- 2 S. suaveolens Desf. rotbladen lancettlika, mot spetsen bredare, helbräddade; fästets fjäll mot spetsen tjockare; det öfr. som föreg. $\mathfrak{A}$ 7, 8. Fig. Sv.B.705. Fl.D.2282. H.N.f.1, n:o 9.

Sandfält, r. (Sk. Vidtsköfve, Veberöd. Gualöf, Årup etc.) *Mindre än föreg., hvilken den liknar till blrna, och för hvars afart den blifvit ansedd.* — *Asteroceph.* Ed. 4.

- 3 Fam. AMBROSIACEÆ Link. Blr inom holk; ♂- och ♀-blr i särskilda blomkorgar. Stånd. 5, med fria knappar. ♀blomkorgen af 1—2 blr, med bart fruktämne, slutl. inneslutet i den nötligt tillhårdnande holken.

54. XANTHIUM Lin. Guldfrö.

- †1 X. strumarium L. stjelken oväpnad; bladen hjertlika sågtandade, merändels flikiga, med 3 hufvudnerv. $\odot$ 7, 8, gr. blr. Fig. Fl.D.970.

Vid vägar etc. r. (Sk. Landskrona; Lund; Ystad. Göteborg, på Stadsvallarne. Öl. Färjestaden; lærer numera vara utgången i Skåne och Öl.) *Holken med i spetsen krökta taggar.*

- 4 Fam. **VALERIANÆ** Fr. Blr utan holk. Stånd. 5 eller 3 fria. Fruktämne 3rummigt, ehuru 2 rum stundom felslå, i hvilket fall blott ett frö bildas. Märken 3 ell. 1.

55. **VIBURNUM** Lin. Olvon.

- 1 V. *Opulus* L. bladen 3klufna hvasstandade, skaften upptill bärande vårtlika körtlar; blomknippets kantblr större könlösa. $\frac{1}{2}$ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.337. Fl.D.661. Skogsäng. (Sk.—Um. Lpm. Boh. Öl. Gottl. — N. till Senjen.) *Manshög buske, med platta blomknippen, röda bär.*

56. **SAMBUCUS** Lin. Hyll.

- 1 S. *nigra* L. busk- ell. trädstam; blomknippen 5stråliga; småbladen meränd. eggrundt lancettlika sågade. $\frac{1}{2}$ 7, hv. något gulakt. blr. Fig. Sv.B.33. Fl.D.545. Byar. (Sk. Blek. Smål. Kalmar; Vesterum. Hall. Boh. Öl. Gottl. samt här och der förvildad upp till Mälaren och Värml. — N. södra delen af Christiania- och Christiansands st. upp till Valderhoug.) Var. med flera gånger delade blad och smalt lancettlika småblad. Bären svarta.
- 2 S. *Ebulus* L. örtstjelt; blomknippen 3stråliga; småbladen lancettlika spetsade, fint hvass-sågade. $\frac{1}{2}$ 7, 8. Fig. Sv.B.271. Fl.D.1156. H.N.f.4, n:o 7. Fukt. st. r. (Sk. vid Christinehof nära Andrarum. Blek. Carlshamn. Smål. Kalmar [nu utrotad]; Eds capell vid Vindö; vid Fredriksberg i Döderhults sn; Göljshult i Misterhults sn; Vestervik, Norrlands äng. Södm. Strängnäs; Fogdö kyrkog; Eskilstuna; Stockh.) Ett par alnar hög, med rödakt. blr och svarta bär.

57. **VALERIANA** Lin. Vendelrot.

- 1 V. *officinalis* L. både stjelk- och rotblad parbladigt delade, med 5—9 par lancettlikaflikar, säll. odeltda; blomknippet upprepadt 3grenadt, n. jemnhögt. $\frac{1}{2}$ 6, 7. — β *angustifolia*: bladflikarne n. jemnbreda och helbrädd. — γ *exaltata*: 2—3 alnar hög, med större blr och eggrundt lancettl. grofsågade bladflikar. — δ *integrifolia* Scheutz: alla bl. odeltda, eggrunda, sågade. Fig. Sv.B.25. Fl.D.570. H.N.f.11, n:o 15. β Reich. D.Fl.f.1433; γ f.1432.
- Stränd. (Sk.—VB. — N. — γ Gefle. Lappland. — δ Smål. Vestervik, på Lucernholmen.) Var. med hvita och rödlätta blr, med nästan helbrädd. bladflikar och sågade; de sednare stundom breda och flikiga. Rotstocken en- och flerstjeltig, med och utan grenskott.
- 2 V. *sambucifolia* Mik. bladen som föreg. af 3—5 par, mer och mindre aflånga, groftandade ell. sågadeflikar; stjelen med grenskott; blomn. som föreg. $\frac{1}{2}$ 7, rödl. blr. Fig. E.B.698. Reich.f.1431. H.N.f.11, n:o 16.
- Fukt. st. (Sk. — Lul. Lpm. och VB. nordligaste del. — N. till Ost-Finnm.) Endast skiljd med de såpariga bladen från föreg. Har dock oftare grenskott. Anses måhända rättast af Blytt i Norsk Fl. som afart.
- 3 V. *dioica* L. rotbladen hela, bredt skaftade, rundade ell. ovala; stjelkbladen parbladigt deltda, ändfliken stor; blrna 2byggare, i n. jemnhögt knippe. $\frac{1}{2}$ 6, rödl. blr. Fig. Fl.D.687. Reich.f.1428.
- Fukt. äng. (Sk. Hall. Boh. Blek. mot skånska gränsen. Öl. — N. södra del; dock osäker.) Växten blommande 5—7 tum hög, med större han- än honblr.

58. **VALERIANELLA** Mönch. Åkersallat.

- 1 V. *olitoria* Mönch: stjelen klynnedeld, med hufvudlikt gytttrade blr i grenarnes topp; frukterna något plattadt klotrunda, med n. slät otandad topp; invändigt med ett tomt, 2deltd rum. $\odot$ 5—8, ljusbl. blr. — β *lasiocarpa*: frukt. håriga. Fig. Sv.B.232. Fl.D. 1681. Reich. D.Fl.f.1398. H.N.f.13, n:o 33.
- Grus, åkr. etc. (Sk.—Uppl. Festml. Strömsholm. Boh. Öl. Gottl. — N. södra del: Christiansand, Arendal etc. — β Sk. Krageholm. Mälaren på Björkö.) Stjelen klynnedeld från midten eller längre ned. — *Valeriana Locusta* L. *Fedia olitoria* Vahl.
- 2 V. *dentata* Poll. stjelen upptill klynnedeld, med blr i toppen och öfra grenvecken; frukt. eggrunda spetsade, med 2randig framsida, sned, 3—5standad topp, invändigt täta. $\odot$ 6, 7, ljusbl. blr. Fig. Fl.D.738. Reich.f.1402, 3. H.N.f.4, n:o 8.
- Åkrar, r. (Sk. Malmö; Cimbritshamn. VG. Kinnekulle vid Skatellie nära Brattfors; Råbäck; Trollmen etc. Smål. Hosmo, Berga, m. fl. st. nära Kalmar. Öl. Björn-

höfda, Repplinge etc. *Gottl.*) *Stjelken högre, styfware, ehuru spädare, och blott mot toppen klynnedeld. Var. med glatta och finhåriga frukter: Fedia dasycarpa Stev.* — *V. Morisonii Ed.4. Fedia mixta Wg.*

- 5 Fam. **RUBIACEÆ** *Juss.* Blomfoder vidväxt det 2rummiga fruktämnet, ofta med omärkligt bräm. Stånd. vanl. 4. Frukt 2knölig, affall. öppnad ell. i 2 delar.

59. **SHERARDIA** *Lin.*

- 1 *S. arvensis* *L.* bladen omkring 6 i kransen, i brädden styfhåriga uddspetsiga; svepebladen vid basen hopväxta. ☉ 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.609. Fl.D.439.
Åkr. (Sk.—ÖG. Södml. Vannala i vest. Vingåker. Rosl. Furusund; trol. dñtförd med ballast. Värml. Långnäs i Ölme härad. Dalsl. i Eds sn. Boh. VG. Kinnekulle. Öl. *Gottl.* — N. södra del: Christiania; Kirköe.) *Blrna något gytttrade inom ett 6—8bladigt svepe.*

60. **ASPÉRULA** *Lin.* Madra.

- 1 *A. tinctoria* *L.* blomknippena 3stråliga, med mest 3klufna kronor; bladen *smalt jemnbreda, 4—6 i kransen**, de öfre motsatta, under något sträfvä; frukterna och stjelken *glatta*. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.244. H.N.f.3, n:o 6.
Back. r. (Sk. Christianstad, vid Uddarp. ÖG. Ombergstrakten; Skenninge; Söderköping etc. Södml. Strängnäs. Stockh. Uppsala. Ner. Snaffunda prestg. VG. Halleberg; Åsaka i Vartofta härad. Öl. *Gottl.*) *Roten röd; örten svartnar lätt under torkning.*
2 *A. odorata* *L.* blrna i skaftade knippen; frukten *sträfhårig*; bladen *8 i kransen, lancettlika*. 2 5—7, hv. blr. Fig. Sv.B.218. Fl.D.562.
Skugg. lund. (Sk.—Gestr. Jäml. Kall sn. vid sjön Anjen; Frostvikens sn. Vestml. Värml. Öl. *Gottl.* — N. Holmestrand; Christiania; Bergen etc. till Trondhj. Nordl. på Tjilrumsfjellet.) *Torr vällyktande.*

61. **GALIUM** *Lin.* Måra.

† Bladen utan udd i spetsen.

- 1 *G. boreale* *L.* frukten *sträfhårig*, dess ämne föga mindre än blomkronan; bladen *4 i kransen, lancettlika*, med bredare bas, under glatta; stjelken *upprät, sträf*. 2 7, hv. blr. Fig. Sv.B.122. Fl.D.1024. H.N.f.15, n:o 15.
Back. a. (Sk.—Lpl.—N.) *2—3 quarter hög.*
2 *G. trifidum* *L.* frukten *glatt*; ämnet af den 3klufna *kronans storlek*, blomskäften i öfra bladveckan, *1—3blommiga*; bladen *4 i kransen, aflångt lancettlika, olikstora, trubbiga*; stjelken *nedliggande, sträf*. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.48. H.N.f.3, n:o 7.
Sanka sjöstr. r. (Lpl.—Smål. Jönköping. Värml. VG. Venersborgstrakten, Kasen: Kindb. Boh. flerestådes: Rect. For. *Gottl.* — N. icke sällsynt.) *Spädare och sträfvare än följande, med mycket smärre, sällan 4klufna blr; frukten 2knölig af klotrunda, föga sammanhängande småfrukter.*
3 *G. palustre* *L.* frukt. *glatt*; ämnet *mindre än den 4klufna kronan*; blrna i knippen; bladen meränd. 4 [säll. 5, 6] i kransen, smalt lancettlika — omvänt eggrunda trubbiga olikstora; stjelken *slak, n. glatt*. 2 6, 7, hv. blr. — *β pubescens*: bladen omvänt eggrunda, n. likstora, jemte stjelken flinudna. — *γ decipiens*: större och mera upprät, bladen 5—6 i kransen. Fig. Fl.D.423. H.N.f.15, n:o 16.
Våta st. a. (Sk.—Lpl.—N. till Ost-Finnm.: Th. Fr. — *β* *Gottl.*) *Var. i hög grad till storleken. β nedliggande, med små blad. — γ G. elongatum Presl., samt Godr. & Gren.*

†† Bladen med hvass udd i spetsen.

- 4 *G. uliginosum* *L.* frukten *grynprickig*; blrna i dubbelt 3delt knippe; bladen *6, smalt*

*) Då i detta och följ. slägte antalet af blad uppgifves, förstås det vanligast förekommande; ofta kan på samma stånd ett ell. annat blad i hvarje krans saknas eller öfverskjuta det uppgifna medeltalet; vanl. äro de nedersta och öfversta kransarne fåbladigare.

- lancettlika, i kanten sträfvä; stjelen meränd. slankig och sträf. 2 7, 8, hv. blr. — β *tenue*: späd, upprät, föga sträf. Fig. Fl.D.1509. Reich.t.1193.f.2. H.N.f.15, n:o 17. Fukt. st. a. (Sk.—Torn. Lpm. — N. till Ost-Finm.) Var. späd, enkel och upprät, samt utbredd, lång och mycket grenig och då n. snärjande sträf.
- 5 *G. sylvestre* Poll. fr. glatt; blrna som hos föreg.; bladen 6—8, n. jemnbreda, meränd. glatta, äfvensom den något styfra stjelen. 2 6, 7, hv. blr. — β *læve*: mindre; alldeles glatt, nedliggande. Fig. Fl.D.1866. Reich.t.1193.f.3—7. H.N.f.4, n:o 10. Fukt. st. r. (Sk. Lund vid Arendala; Stenshufvud. Blek. ymnig på bergen kring Ronneby; Hokadals gästg. i Asarum sn. Smål. mell. delen. VG. Kinnekulle, Sparrsäter. Stockh. Tranholmen i Lilla Värtan. — N. Christiania. — β *Øt. Gottl.* — N. Christiania.) Blomknippena mest i toppen. Afarten är endast 2—5 t. hög; α större och blomrikare, närmande sig till föreg. art, men skiljbar af sin glatta stjelen. — *G. pusillum* Wg. *G. multicaule* Wallr. — β *G. austriacum* Edl.
- 6 *G. saxatile* L. fr. något grynprickig; blomknippet tätt; bladen nedtill 4, upptill 6 i kransen, omv. eggunda, kort uddspetsiga, framåt sträfbräddade; stjelen slankig, glatt. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1633. Reich.t.1194.f.1. H.N.f.2, n:o 19. Fukt. stenbunden mark, r. (Sk. Hall. Boh. Oroust. VG. Tritsta sn. Smål. vest. del, samt i Algutsboda och Stenbrohult. Blek. vid Gudby i Nätraby sn. — N. Christiania, Stavanger, Bergen etc.) 3—8 tum lång, tuffig; svartnar torr. — *G. hercynicum* Weig.
- 7 *G. Mollugo* L. fr. glatt; knipp. glesa, flera gånger 3delade; bladen 8, lancettlikt jemnbreda eller mot spetsen bredare, trubbiga med kort udd; stjelen slankig, tydligt 4kantig, glatt. 2 6, 7, hv. ell. gulakt. blr. — β *ochroleucum*: blrna gulaktiga, i utbredd vippa. — γ *clivale*: kull-liggande; bladen små [2, 3 lin. långa], n. omv. eggunda. Fig. Sv.B.357. Fl.D.455. β H.N.f.2, n:o 20. Backar etc. (Sk. Blek. Hoby. Smål.—Helsl. särdeles i kustprovins. Ångml. Lamyran i Ytter-Lännäs. Dal. Värml. bergslag. Boh. Strömstad. — N. södra delen. — γ Sk. — Boh. VG. Venersborgstrakten, Trollhättan och Ursand ell. Kindb.) Var. i hög grad. Blomgrenarne äro vanl. glatta, men förekomma äfven finludna, närmande sig till följ:s β . — α *G. erectum* Huds. γ *G. elatum* Thuil. var. Godr. & Gren.
- 8 *G. verum* L. fr. glatt; blomknippen som föreg.; bladen 8 i krans, jemnbreda, med tillbakaböjda kanter; stjelen upprät trubbkantig, finluden. 2 7, g. sällan hv. blr. — β *abidum*: blrna blekgula ell. n. hvita. Fig. Sv.B.165. Fl.D.1146. β H.N.f.2, n:o 21. Torra st. a. (Sk.—Ångml. Jäml. Dal.—N.) Bladen vanl. ganska smala, stundom bredare, något närmande sig till föreg., hvarmed den synes kunna hybridisera.
- 9 *G. rotundifolium* L. fr. sträfhårig; bladen 4 i kransen, eggformigt rundade hårbreddade; stjelen slankig. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Jacq.A.94. Reich.t.1198.f.4. H.N.f.4, n:o 9. Tallback. r. (Gottl. vid vägskilnaden till Viklou och Vänge; Tjengdarfve i Sproge sn; Malmhagen vid Lill-Helvigs i Fohle; Hallbros slottsruin i Vesterhejde; ofvan Lummelund, i skogen öst. om vägen: Dr Reuterm. Öl. Högby sn. vid byn Bäck, ymnig; samt i Böda sn.) Fruktämnet n. af kronans storlek.
- 10 *G. triflorum* Mich. fr. sträfhårig; blomskäften i bladvecken, meränd. 3blommiga; bladen 6 i krans, aflångt lancettlika, med tillbakaböjda taggar på ryggnerven, framåt rigtade i kanten; stjelen slankig, snärjande. 2 7, 8. Fig. Sv.B.669. Fl.D.2045. H.N.f.3, n:o 8.
- Bergstrakt. r. (Lpl. Lycksele vid Almycketjärn. Ångml. Sollefteå i Djupdalen; Ramsele sn, samt Liden sn i Stordalsnipan. Medelp. Norbyknöl; Borgsjö i Randsklöfven. Helsl. Gryttjesbergen i Delsbo, vid Storbron; Undersvik sn, Offerberget; Nordst. Värml. Nyeds sn, Valserudberget; Ulleruds sn. Torskeberget; Sunnemo sn, Lidsberget etc. — N. Finn. Kaafjorden, Salten; Trondhj. stift, Namse- och Sandöldalen; Ringerige, Krokkeleken; Christiania.) Liknar till örten och lukten *Asperula odorata*; blrna hv. ell. grönaktiga. — *G. suaveolens* Wg.
- 11 *G. Aparine* L. fr. krokårig, eller glatt och något grynig; blomskäften 3—6blommiga, fruktskaften raka; bladen 6—9 i krans, lancettlikt jemnbreda, jemte den snärjande stjelen tillbakaböjdt småtaggiga. ☉ 6—8. — α : frukter stora som smärre arter, gryniga och håriga; blrna större, hvita; stjelenlederna ullhåriga. — β *tenerum*: bladen färre, tunna, n. ovala. — * *infestum* Kål. fr. smärre, omärkligt gryniga, men

håriga; blrna små gulaktiga. — * *spurium* L. fr. glatta, något gryniga; bladen oftare 6 i kransen. Fig. FL.D.495. Reich.t.1197,f.1; β f.4. * *infestum*: Sv.B.419. * *spur.* E.B.1871. H.N.f.2, n:o 22.

Bland buskar och på odl. st. (Sk.—Lpl.—N. — β Smål. Kalmatrakten. Öl. Gottl. m. fl. st. — * *infest.* allmän; *spurium* mer sälls. upp till Gestr. — N. till Trondhj.) *Hufvudarten är sällsyntare, särdeles norr om Mälaren.*

6 Fam. **LORANTHACEÆ** Don. Foder vidväxt det enrummiga fruktämnet. Krona 4deld. Stånd. fasta midt emot kronflikarne. Frukt enfröigt bär. Parasitbuskar.

62. VISCUM Lin. Mistel.

1 *V. album* L. bladen lancettlika trubbiga nervlösa; stjelken klynnedeld; blrna gyttrade 5 och 5, i topparne, utan skaft. $\frac{1}{2}$ 5, gulgr. blr. Fig. FL.D.1657.

Parasitväxt på Ek, Apel och andra träd, r. (Sk.—Upl. och Vestml. på Mälarens öar. VG. Kinnekulle och Hunneberg. Boh. vid Öjared i St. Lundby. — N. södra delen.) *Buskväxt. Bladen tjocka läderaktiga; bären hvita.*

7 Fam. **CAPRIFOLIACEÆ** Juss. Foder vidväxt det flerrummiga fruktämnet, som moget blir ett bär ell. bärlikt fröhus.

63. LONICERA Lin. Try.

1 *L. Xylosteum* L. blomskaften 2blommiga, af blrnas längd; de 2 blrnas fruktämnen fria, endast vid basen sammanhängande, inom 2 syl-lika och 4 bredt eggrunda skärmfjäll; bladen ovala, mjukhåriga. $\frac{1}{2}$ 6, hvitg. blr. Fig. Sv.B.319. FL.D.808.

Skogsäng. back. (Sk.—Ängml. Jämtl. Värml. Boh. — N.) *Ett par alnar hög buske, med parvisa, röda bär.*

2 *L. cærulea* L. blomskaften 2blomm., betydligt kortare än blrna; dessas fruktämnen helt och hållet hopväxta, slutl. bildande ett enda bär; blomskärm 2:ne, syl-lika; bladen elliptiska, med håriga skaft. $\frac{1}{2}$ 6, hvita blr. Fig. Sv.B.355. H.N.f.3, n:o 9.

Bergstr. r. (Dal. Osmundsberget; Ore socken mell. Ore och Viken, i Vikängen m. fl. st. omkr. Oresjön; Grangärde sn, Saxberget: Hr. Braun. Vestml. vid Dalkarls-, Skrikare- och Elfsbyttan m. fl. st. i Nora sn: Stud. G. Ohlsson.) *Enl. Prof. J Agardhs obs. samväxa de breda skärmfjällen med fruktämnet och bilda slutl. bärets yttre, blåfärgade hud.*

3 *L. Periclymenum* L. blrna oskaftade i hufvud; bladen ovala ell. eggrunda, alla åtskiljda, glatta. $\frac{1}{2}$ 7, 8. Fig. Sv.B.140. FL.D.908.

Lund. och klipp. särd. nära hafvet. (Sk. Blek. Smål. i Fernsjö och Lidhult; Färgaryd enl. Scheutz. Södm. Rogstad i Kila sn. Hall. Boh. VG. Dalsl. — N. vid Christaniafjorden; Arendal; Bergen; samt i Romsdalen.) *Slingrande buske, med n. 2 tum långa, utvändigt ljusröda, inuti hvita blr; mörkröda bär. Nyskottens blad ofta bugttadade, håriga.*

64. LINNÆA Lin.

1 *L. borealis* L. stjelken krypande, med motsatta rundade blad, uppräta 2- eller 4blommiga grenar. $\frac{1}{2}$ 7, hv. inv. rödl. blr. Fig. L.Fl.Su. Sv.B.1. FL.D.3. Wg.Fl.L.t.9.

Barriskog. (Lpl.—Sk. Hall. Halmstad. Gottl. Öl. Ymnigast norr om Uppsala — N.) *Stjelken trådlik; grenarne med 2, stund. 4, små, hängande, väluktande blr i toppen.*

2 KLASSEN

ANNULIFLORÆ.

8 Fam. CAMPANULACEÆ Juss. Fodrets nedre del vidväxt fruktämnet. Krona regulier. Stånd. 5. Frukt flerrummigt, mångfröigt fröhus med fröfästen i centern.

65. CAMPANULA Lin. Blålocka.

† Bladen tydl. håriga ell. sträfvä.

*1 *C. barbata* L. hårig; blrna i klase, skaftade nedböjda; foderflikarne eggrundt lancettlika, mellan hvarje ett nedböjdt bihang, täckande fruktämnet; kronans flikar i spetsen långhåriga; bladen aflångt lancettlika. 2 7, 8, bl. blr. Fig. Reich.t.1594,f.1, 2. H.N.f.6, n:o 11.

Fjellväxt, r. (N. Lands pastorat, i annexet Torpen på Hugeliesätteren vid foten af Syn-desfjellet.) 6—12 t. hög, med 4—8, fingerborgslika blr i klasen.

2 *C. Cervicaria* L. blomhufvud i toppen och stundom på sidan; fodrets flikar utböjda med inböjd spets, kölade trubbiga; alla bladen lancettlika, hos β n. eggrunda; stjelkbladen halftomfattande, de nedre skaftade. 2 7, 8, b. blr. — β *platyphylla*: bladen utdraget eggrunda. Fig. Fl.D.787. Reich.t.1596,f.1.

Skogsäng. ängsback. r. (Sk. Smål. i Jönköp:s och nor. delen af Kalm. län enl. Scheutz. — Helsl. Medelpad i Torp sn. Dal. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. södra delen. — β N. Ringerige vid Gårdshagen.) 2, 3 fot hög, tjock stjelk; blomkronornas veck stråfhåriga. β har bladen 2 tum långa och vid basen tumsbreda.

3 *C. glomerata* L. blomhufv. som föreg.; foderflikarne uppräta, platta, spetsiga; bladen eggrundt lancettlika, de nedre långt skaftade, de öfre halft omfattande. 2 7, 8, viol. stund. hv. blr. Fig. Fl.D.1328. Reich.t.1596,f.2.

Ängar. (Sk. ÖG. — Helsl. Medelp. vid Indalselven. Vestml. Dal. Husby och St. Schedvi snr: Ing. Andersson. Värml. i bergslagen. Gottl. Mest i östra kustprov.) Blrna (glest) finhåriga; rotbladen eggrunda.

4 *C. Trachelium* L. blrna i bladig klase eller på skaft i bladveckan; foderflikarne eggrundt lancettlika spetsade uppräta, i kanten styfhåriga; bladen hjertlika, de öfre eggrunda långspetsade, alla djupt dubbelsågade, de nedre med, de öfre utan skaft; stjelken hvasskantig, stråfhårig. 2 7, 8, blå, stund. hv. blr. — β *urticifolia*: blomfodret öfverallt stråfhårigt. Fig. Fl.D.1026 och 2167. Reich.t.1600,f.1.

Skogsäng. (Sk.—Gestr. Kubbo i Wahlbo sn. Medelp. Dal. Sättersdalen: Ing. Andersson. Vestml. Boh. Öl. Gottl. — N. södra del. till Ringerige etc.) Var. med mer eggrunda blad. — β *C. urticifolia* Schmidt.

5 *C. latifolia* L. blommorna i öfra bladveckan, enstaka uppräta; foderflikarne lancettlika spetsade, raka och glatta; bladen eggrunda spetsade dubbelsågade, de nedre något hjertlika och skaftade; stjelken föga kantig, mjukhårig. 2 7, 8. — β *marcantha*: blrna mycket stora [n. 3 tum långa, 2 i diam.]. Fig. Sv.B.272. Fl.D.782 och 85.

Skugg. lund. r. (Sk.—Uppl. Gefle, vid Stenbäckens. Medelp. Norafors bruk. Jmtl. Vestml. Värml. Öl. — N. till Nordl. — β Helsl. Söderhamn i Bromsånget. Värml. vid Ränneberget i Östmarks sn.) *Stor växt med de största blrna af de bredbladiga arterna. Blrna hvita i fjelltrakterna, eljest vanl. blå.*

- 6 *C. rapunculoides* L. blrna i klase, lutande åt en sida; foderflikarne lancettlika tillbakaböjda; de nedre bladen skaftade, hjertlikt eggrunda spetsade, de öfre oskaftade, n. lancettlika. 2 7, 8, viol. blr. Fig. Sv.B.369. F.I.D.1327.

Odl. ställ. (Sk.—Helsl. Medelp. vid Sättna prestgård; Torp sn: Dr Reuterm. Dal. Dalsl. Öl. Gottl. — N. södra del, allmän.) *Klasen mest enkel, men blomrik; rotbladen hjertlika.*

(*C. Rapunculus*.)

†† Bladen merändels glatta.

- 7 *C. patula* L. blrna i utbredd qvastlik vippa, med mot ändan delade grenar: kronan vidgad klocklik, klufven nedom midten; rotbladen omv. eggrunda—aflånga skaftade, stjelkbladen lancettlika naggade. 2 7, 8, viol. blr. Fig. F.I.D.373. H.N.f.8, n:o 6.

Ang. r. (Östr. Dal. Gestr. och Helsl. högst allmän och ymnig, spridande sig ned till Smål. östra och mell. delen. VG. Värml. samt uppåt till Medelp. i Njurunda och Liden sn. Ångml. Nätra; Själevad. Jämtl. Liths sn.) *Roten spenslig; de nedre stjelkbladen aflånga; kronan dubbelt längre än de syl-rika foderflikarne.*

- 8 *C. Rapunculus* L. blrna i klaselik vippa, med enblommiga ell. vid basen delade grenar; kronan djupt flikad; stjelkbladen smalt lancettlika naggade; rotbladen aflånga. 2 8, 9, b. blr. Fig. Sv.B.629. F.I.D.1326.

Ang. r. (Sk. nära vägen mellan Lund och Helsingborg vid Belteberga samt här och der förvildad i de gamla trädgårdarne.) *Roten tappformig; bladnerven stundom stråfhårig.*

- 9 *C. persicifolia* L. kronan klocklik, grundt 5flikig; märkets flikar längre än stiftet; rotbladen omv. eggrunda—aflånga, skaftade; stjelkbladen jemnbreda, glest smånaggade. 2 7, 8, blå, stund. hv. blr. Fig. F.I.D.1087.

Angsback. (Sk.—Ångml. och Jämtl. Boh. Öl. Gottl. — N.) *Högväxt med stora blr. Var. glatt och hårig, särdeles blomsodret.*

- 10 *C. rotundifolia* L. kronan klocklik, mycket större än den nedböjda omvänt eggrunda frukten; märkets flikar kortare än stiftet; rotbladen njur- ell. hjertlika, naggade, stjelkbladen jemnbreda. 2 7, 8, blå, stund. hv. blr. — β *lancifolia*: större, med nedliggande mångblommig stjelk, 2 tum långa lancettlika glessågade blad. — γ *alpicola*: stjelken meränd. enblommig; stjelkbladen aflångt jemnbreda. Fig. Sv.B.297. F.I.D. 1086, 855 och 189; varr.

Ang. a. (Sk.—Lpl. — N. — β Värml. på sandhedarne vid Christinefors bruk och sparsamt på Mälarens öar. — γ i fjellen.) γ är mindre, med n. runda rotblad, blomman icke större än på den vanl. formen. Den Gottländska från Thorsborgens är lik den vanliga, men fingerhög, med täta n. syl-lika stjelkblad, små blr.

- 11 *C. uniflora* L. stjelken enblommig; kronan bägerlik, kortare än den hinnkantade lancettlika, slutl. uppräta frukten; de nedre bladen aflånga, stjelkbladen n. jemnbreda. 2 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.526. F.I.D.1512. H.N.f.10, n:o 11.

Fjellv. r. (Torned.—Pit. Lpm. — N. Finnm. Tromsøe-tind; Dovre.) *Stjelken nyss blommande knappt fingerhög; kronan ofta icke längre än foderflikarne, stundom mer utskjutande.*

66. PHYTEUMA Lin. Rapunkel.

- *1 *P. spicatum* L. blomaxet cylindriskt aflångt; stiftet hårigt; rotbladen hjertlika dubbelsågade skaftade, de öfversta jemnbreda. 2 6, 7. Fig. F.I.D.362. Reich.t.1586,f.2.

Fjelltrakt. r. (N. på Möestranden i öfra Tellemarken, samt vid Lejrbäckstoul på Sve-nofjell.) *Blrna hvita med grönaktiga flikar, var. dock i blått.*

67. JASIONE Lin. Monke.

- 1 *J. montana* L. bladen jemnbreda; blomskäften långa enblomstriga. 2 7, 8, b. säll. hv. blr. — β *litoralis*: roten bärande flera nedtryckta stjelkar, utan grenskott. — γ *perennans*: roten mest enstjelig med krypande grenskott. Fig. Sv.B.401. F.I.D.319. β H.N. f.6, n:o 12.

Torra st. β och γ i sandjord. (Sk.—Stockh. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. — β Hafsstr. Sk. Hall. Gottl. — N. Lindesnäs. — γ Sk. Frötofta; Tullstorp på en ättehö. Gottl. på Färö.) Bladen vanl. vågiga i kanten samt mer och mindre sträfhåriga; stjelen i bladvecken skottalstrande. — γ J. perennis Fr. utan dylika skott. — Änm. Franska exempl. af J. perennis Lam. utmärka sig med flerstjelig och skottbärande rot, glatta och släta, icke vågiga blad, som hafva samma bredd ända till basen.

9 Fam. LOBELIACEÆ Juss. Krona med irreguliert bräm. Ståndarknappar sammanväxta; i öfr. som föreg. familj.

68. LOBELIA Lin.

- 1 L. Dortmanna L. stängeln här, med hängande blr; bladen jemnbreda helbräddade, inuti 2pipiga. 2 7, 8. ljusblå blr. Fig. Sv.B.452. Fl.D.39. H.N.f.8, n:o 7.
I vatten. (Sk.—Ängml. VB. nor. del. Herjed. Jämtl. Håsjö sn. Boh. Öl. — N. södra och vestra del.) Bladen alltid under vattnet, endast blomklasen ofvan ytan.

10 Fam. CONVULVULACEÆ Juss. Foder fritt från och fäst under fruktämnet. Kröna regulier. Stånd. 5, säll. 4. Fr. 2—3rummigt fröhus.

69. CONVULVULUS Lin. Vinda.

- 1 C. arvensis L. bladen pil-lika, med spetsiga flikar; foderflikarne rundade; blomskärm. 2, på blomskafvets midt. 2 7, 8. Fig. Sv.B.341. Fl.D.459.
Åkr. (Sk.—Sundsvall. Dal. Boh. Öl. Gottl. — N.) Blr hvita, utvändigt rödlätta, vålluktande. Både denna och följ. art hafva enblommiga blomskafv och slingrande stjelk.
2 C. sepium L. bladen hjertlika, med snedstypade flikar vid basen; fodrets flikar af långa, inom 2 stora hjertlika blomskärm. 2 7, 8. Fig. Sv.B.514. Fl.D.458.
Lundar, nära sjöstr. r. (Sk.—Boh. Blek. Smål. Misterhult. ÖG. vid Bråviken. Ner. vid Hjelmaren. Södm. Vestml. Vesterås; Skinnskatteberg etc. Stockh. flerstäd. Uppl. vid Uppsala och Ekolsund m. fl. st. omkring Mälaren; Ununge sn, vid sjön Nörden. Öl. st. Rör i Högsrum sn; vid Hornsviken; mell. Vickelby och St. Frö. Gottl. Visby. — N. södra delen upp till Bergens st.) Har mycket stora, krithvita blr. — Calystegia Br.

70. CUSCUTA Lin. Snarrefva.

+ Pistiller icke ell. föga längre än fröhuset, med spetsigt märke.

- 1 C. europæa L. fodret 4—5klufvet, med aflångt eggrunda trubbiga flikar; kronpipen i början cylindrisk, föga längre än brämet, invändigt meränd. förseed med hinnaktiga, till pipens väggar tryckta fjäll; stjelen grenig trådläk. 2 7, 8, rödl. ell. hv. blr. — *Schkuhriana Pfeif. kronpipens fjäll otydliga, här- ell. syl-lika. Fig. Sv.B.352. Fl.D. 199. Reich.t.1342.f.4. H.N.f.11, n:o 17.
Parasitväxt på Humla, Nässlor etc. (Sk.—VB. Umeå sn. Värml. Öl. Gottl. — N.) De i kronpipen under ståndarne fästa fjällen saknas stundom, ell. blifva otydliga, syl-lika o. s. v. Någon gång få blrna ett mycket kort skafv, såsom hos ex. i H.N. var. nefrens Fr. — *C. europ. γ Epilobii Aresch.
2 C. Ligustri Aresch. fodret 5klufvet, med något spetsiga flikar, föga kortare än kronan; kronpipen som föreg. med något samstående, i hårliga flikar delade fjäll; stjelen föga grenig. 2 7, 8, (?), r. blr. Fig.
Parasit på Liguster etc. r. (Boh. öarne Brännö och Hvalö, nära stranden.) Har minsta blrna af de Svenska arterna. Den som vissnad qvarsittande blomkronan, heilken hos föreg. blott omgifver fröhusets öfre hälft, innestuter hos närr. art och alla följ. hela fröhuset.

- 3 *C. halophyta* Fr. fodret deladt n. till basen i 5, bredt eggrunda flikar; kronpipen från början vidgadt klocklik, af brämet längd och med tilltryckta fjäll; stjelen enkel. ☉ 7, 8, r. blr. Fig. H.N.f.12, n:o 30 [?].

Parasit på strandväxter vid kusten, r. (Boh. södra skärgård. Smål. Öro i Kalmar län. Gottl. Lummelund. — N. Laurvig; Dröbak; Christiania.) Stjelen utan alla grenar, fin och röd med blr n. så stora som hos följ., men af röd färg. — *C. europ.* * *halophyta* ed. 5. *C. halophila* Aresch.

†† Pist. som i föreg. afdeln., med klubblikt vidgadt märke.

- 4 *C. Epilinum* Weih. blrna från början vidgadt klocklika, med kortare bräm än pip; foder och pipfjäll som föreg.; stj. n. enkel. ☉ 7, 8. Fig. Fl.D.1987. Reich.t.1342, f.3. H.N.f.12, n:o 29.

Parasit på Lin. (Sk.—Ängml. och Jäml. Öl. Gottl. — N.) Är fin och söga grenig. Med gulaktiga blr. Utl. ex. hafva kronflikarne, jemförda med pipen, betydligt kortare än de Svenska, hvarföre vidare granskning behöfves.

††† Pist. af fröhusets dubbla längd; märke spetsigt.

- 5 *C. Trifolii* Bab. fodr. 5deladt, med n. lancettlika flikar, kortare än kronan; kronpipen cylindrisk, af brämet längd, tillsluten af samstående fransade fjäll, hälften så långa som pipen; stj. grenig. ☉ 7, 8, hv. ell. ljusr. blr. Fig. Reich.t.1343, f.4. H.N.f.14, n:o 13.

Parasit på klöverarter. (Sk. — Uppl. i Funbo och Rasbo snr. Ner. VG. Gottl.) Står i alla afs. närmast den hos oss ännu icke med säkerhet funna *C. Epithymum*, hvilken hufvudsakl. skiljer sig med mindre växt och blomgyttr., samt kronpipens fjäll, som hos den äro lika långa som sjelfva pipen.

- 11 Fam. BORAGINÆE Juss. Frukt af 4 små-nötter med ett gemensamt stift. Fod. och kron. som föreg. fam. Stånd. 5.

71. SYMPHYTUM Lin. Vallört.

- 1 *S. officinale* L. örten något sträff hårig; bladen eggrundt lancettlika spetsade, nedlöpande på stjelen, skiftevisa, de nedersta skaftade, utdraget eggrunda; stånd.knapp dubbl. längre än strängen. 2 6, 7. — β *calycinum*: foderflik. längre än kronpipen; stiftet af kronans längd. Fig. Sv.B.418. Fl.D.1569. H.N.f.5, n:o 3. β Fl.D.664.

Od. st. r. (Sk.—Uppl. Stockholm; v. Ryd vid Sundby; Löfsta bruk etc. Vestml. Dal. Grycksbo Bruk. Värml. Stämme; Venerstrakten. Öl. Borgholm; Böda. — N. Söndmör; Romsdalen etc. — β Stockh. vid Sabbathsberg: Stud. C. A. Fredrikson. Gottl.) Har vanl. violettröda blr, och är då, om foderflik. tillika äro utstående, *S. patens* Sibth. enl. Bab. Var., då växten odlas, med vitgula blr.

- 2 *S. orientale* L. styfhårig; bladen eggr. lancettlika; de öfre oskaftade, knappt nedlöpande, de nedersta skaftade, n. hjertlika; knapp. af strängens längd. 2 6, 7, r. blr. Fig. Buxb.Cent.5.t.68. H.N.f.5, n:o 4.

Od. st. r. (Smål. Kalmar. Uppl. Uppsala; Enköping; Löfsta i Eds sn. Söderhamn i en äng snedt mot kyrkbacken. Vestml. Sättrabrunn; samt vid Lisjö i Munktorp. VG. Venersborg. Storegården: Kindb.) Utmärkt af sin skarpa sträfhårighet och de icke märkligt nedlöpande bladen. — *S. patens* H.N. *S. uplandicum* Nym. Syll

72. ANCHUSA Lin. Oxtunga.

- 1 *A. officinalis* L. sträffhårig; blomklasarne slutl. parvisa; fodret med något spetsiga flikar och utstående hårighet; bladen lancettlika — n. jernbreda. 2 6, 7. — β *angustior*: mera mjukhårig; bladen n. jernbreda. Fig. Sv.B.280. Fl.D.572. H.N.f.7, n:o 6.

Åkerren. torra äng. a. (Sk.—Gefle. Dal. Längre i norr sälls. Öl. Gottl. — N.) Var. mycket. Blrna mörkblå, viol. ell. röda; foderflik. stundom trubbiga. Bladen hos β 2—3 lin. breda.

73. LYCOPSIS Lin. Rast.

- 1 *L. arvensis* L. styfhårig; kronpipen krökt vid midten; stjelen upprät; bladen lancettlika, bugtigt småtandade. ☉ 6, 7. Fig. Fl.D.435. Reich.t.1310, f.1.

Akr. a. (Sk.—VB. Neder-Calix: Reuterm. Um. Lpm. Herjed. — N.) Blrna i början röda, sedan ljusblå. — *Anchusa ed.4.*

74. MYOSÓTIS Lin. Förgät-mig-ej.

† Krona tallricksformig, med teml. stort, platt bräm.

1 *M. palustris* L. kronflikarne meränd. i spetsen intryckta; fruktfodret djupt *5standadt*, med *tilltryckta* raka hår; stjelken *upptill* grenig. 2 6—8, b. blr. — *α scorpioides*: storblommig; örtens hår utstående. — *β laxiflora*: storblommig; stjelkens hår tilltryckta, grenarnes utstående. — *γ strigulosa*: storblommig; stjelkens och grenarnes hår tilltryckta. Fig. Sv.B.72 (γ). Reich.t.1320,f.1; β f.4; γ f.3. Sturm, 42 häft.

Våta st. a. (Sk.—Lpl. — N.) Stjelken *utskjuter någon gång långa sidogrenar, äfvensom de smärre formerna stundom hafva rundade, ej intryckta, kronlikar*. — *Alla svenska arter i detta slägte innefattades i Linnés M. scorpioides. Med stora blr förstås 2—3 linier breda.*

2 *M. cæspitosa* Schultz: kronflikarne rundade; fruktfod. *deladt nedom mitten* i lancettlika flikar, med hår *som föreg.*; stjelken *kort, delad i långa* grenar. 2 6—10, b. blr. — *β repens*: nedligg., ofta vid basen rotsläende; blrna mycket små. Fig. Fl.D. 2283. Reich.t.1321,f.1. H.N.f.4, n:o 11.

Stränder. (Sk.—Um. Lpm. och VB. Öfver-Calix. Boh. — N. allmän till Trondhj.) *Har smärre blr, men större fruktfoder än föreg.; stjelken tilltryckt hårig, snart delad i grenar, hvilka slutl. bilda långa, slaka och glesa blomklasar, vanl. med skärmblad vid de nedre blrna.* — *M. lingulata* Röm.

3 *M. sylvatica* Hoffm. fruktfod. ludet af *utsperrade krokuddiga* hår, deladt *nedom mitten* i olikformiga flikar; stjelkladen mot basen bredare, något omfattande. 2 5—9, b. blr. Fig. Fl.D.583, till venst. Reich.t.1322,f.1 och 2. Sturm, 42 häft. H.N. f.1, n:o 10.

Fjälltrakter och i bokskog. (Sk. Smål. Grenna, Klefven. ÖG. Omberg. Dal. vid Gröfvelsjön. Herjed. Funnesdalen etc. Jtl. Angml. Tåsjöberget. Lpl. — N. till Ost-Finnum.) *Blrna n. så stora som hos första arten; rotsl. krypande.* — *M. arvensis* β Wg. *M. alpestris* Schmidt.

†† Krona trattlik, med concavt bräm, föga vidare än det krokhåriga fodret.

4 *M. arvensis* Hoffm. fruktfod. egggrundt, *tillslutet, kortare än skaftet*; stiftet *mycket kortare än kronpipen*; bladen utdraget aflånga. 2 6—9, b. blr. Fig. Reich.t.1323, f.1. Sturm, 42 häft. H.N.f.10, n:o 13.

Odl. st. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Större än de följ., som jemte denna hafva mycket mindre och mer concavt kronbräm än de föreg.; rotsl. kort, snart öfvergående i trådar.* — *M. intermedia* Link och Sturms Fl.

5 *M. hispida* Schlecht. fruktfod. egggrundt, *öppet, på uppböjda skaft, af omkring fodrets längd*; stift *som föreg.*; blomklasarne utstående, glesblommiga. 2 4, 5, b. blr. Fig. Fl.D.2284. Reich.t.1323,f.2 och 3. Sturm, 42 häft. H.N.f.1, n:o 11.

Torra back. (Sk.—Uppl. Herjed. i Wämdalen. — N.) *3—6 tum hög, mycket spenslig, torr bräcklig, särdeles blomskäften; blrna mycket små, i början rödaktiga, aldrig gula.* — *M. collina* Reich. *M. arvensis* γ Wg.

6 *M. stricta* Link: fruktfodr. egggrundt lancettlikt, upprätt, *tillslutet, n. oskafadt*, slutl. i utdragna uppräta klasar; stift *som föreg.* 2 4, 5, b. blr. Fig. Fl.D.2285. Reich.t. 1324,f.2. Sturm, 42 häft. H.N.f.1, n:o 13.

Torra back. (Sk.—Angml. Jämtl. Pit. Lpm. — N.) *2—4 tum hög; grenarne ända ned blombetäckta, ofta med blad vid de nedersta blrna.* — *M. arvensis* Reich. i Sturm.

7 *M. versicolor* Sm. fruktfodret aflångt, i öfrigt *som föreg.*; stiftet *längre än kronpipen*. 2 5—7. Fig. Fl.D.583, högra fig. Reich.t.1325,f.1. Sturm, 42 häft. E.B.480,f.1. H.N.f.1, n:o 12.

Torra st. sand &c. r. (Sk. Helsingborg, Dalby, Limhamn, Belteberga, Årup m. fl. st. Blek. Ronneby, Herstorp, Bustorp etc. Smål. Kalmar; Vestervikstraken allm. Grenna; Jönk. Rumlaborg och Husqvarna; Scheutz. ÖG. St. Lars vid Ryd; Askeby; Mogata prestg. Söderköping. VG. Lidköping; Källandsö vid Ullerö bro m. fl. st. Boh. Öl. Köpings, Thorslunda m. fl. snr. — N. Christiansand.) *Liknar föreg., men har blrna*

mer samlade åt den öfra mycket inrullade delen af grenarne, hvilka nertill äro bara; blr i början med gult, sedan blåaktigt bräm. — *M. stricta* β Wg.

75. LITHOSPERMUM Lin. Sminkrot.

- 1 *L. officinale* L. smånött. släta glänsande; blomkronan längre än fodret; bladen lancettlika, tilltryckt håriga, fjädernerviga; stjelen upprät. 2 6, 7, hvitgul. blr. Fig. Sv.B.177. Fl.D.1084.

Torra st. särdeles nära hafvet, r. (Sk. Blek. Sölvitsborg. Smål. Grenna. — Gefles yttre skär. Öar i Mälaren. VG. Kinnekulle. Hall. Boh. Öl. Gottl. — N. Porsgrund; Christiansand etc. uppåt Gudbrandsdalen och Bergen.) Smånötterna benhvita. Roten stark, mörkröd eller brun.

- 2 *L. arvense* L. smånött. ojemna; blomkronan föga längre än fodret; bladen smalt lancettlika med något utstående hår och enkel ryggner; stjelen upprät. ☉ 5, 6. — β *cæruleum*: blommorna blå. Fig. Sv.B.386. Fl.D.456.

Åkerrenar, a. (Sk.—södr. Lpm. — N. — β ÖG. Kärna sn etc. Stockh. nya Kyrkogården. Öland. Gottl. lilla Carlsön.) Blommorna vanl. hvita; nötterna mörkgrå; roten utanpå röd. — *Rhytispermum* Lk.

76. STENHAMMARIA Reich.

- 1 *S. maritima* Reich. 2 6, 7, ljusbl. blr. Fig. Fl.D.25. H.N.f.5, n:o 5.

Vestra hafskust. r. (Boh. Haleskär i Askim; Kålon i Quille; Otterön, Pinnö ymn., Musön, Lindön. samt Furaby strand n. om Grebbestad i Tanum: Rect. For.; Arholmen och Nordkoster i Kärnö sn. Strömstad m. fl. st. — N. flerstädes, ända till Ost-Finnm.) Nedliggande, mycket grenig, blåaktig växt. — *Pulmonaria* L. *Lithospermum* Lehm. *Mertensia* Don. *Hippoglossum* Ed.4.

77. PULMONARIA Lin. Lungört.

- 1 *P. officinalis* L. rotbladen eggrundt hjertlika, nedlöpande på skaftet; stjelkbladen egg-rundt lancettlika, de nedre med bredkantade skaft; de öfre halftomfattande, alla stråfhåriga. 2 5, 6. Fig. Sv.B.135. Fl.D.482.

Skuggiga lund. (Sk.—Helsl. Vestml. Hall. Öl. Gottl. — N.) Rotbladen utväxa efteråt och blifva stora, mer och mindre hjertlika; blrna straxt de utslå röda, äldre blå.

- 2 *P. angustifolia* L. rotbladen lancettlika, afsmalnande till skaft; stjelkbladen lancettlika halftomfattande, alla mjukhåriga. 2 5, 6. — β *oblongata*: rotbladen bredare, aflångt lancettlika. Fig. Sv.B.544. Fl.D.2344. H.N.f.1, n:o 14. Reich.t.1319,f.1 och 2; β f.3. Fl.D.483.

Lund. backar, r. (Sk. vid Lund; mellan Sularp och Fogelsång, samt mellan Remmarlöf och lilla Harrie, Linneberga skog etc. Smål. Ljungbyholm; Kranklösaholm etc.; Alsheda. ÖG. Omberg. VG. Åsaka och Sandhem snr: Nordst.; på Mösse- och Ålleberg; Gäddeberg nära Gredby gästg.; Hofstena ängar vid Billingen: Rect. For.; Skara Djurgård. — N. södra del. — β Smål. Braås nära Notteläck, bland ljung i en torr björkskog.) Blr som hos föreg. art. — *P. azurea* Bess. och Ed.6.

78. ECHIUUM Lin. Blåkunt.

- 1 *E. vulgare* L. styfhårig; håren med vårtlik bas; bladen smalt lancettlika; sidoaxen korta närsittande, bildande ett sammansatt ax; ståndarne längre än kronan. 2 7, 8. Fig. Sv.B.274. Fl.D.445.

Torra st. åkr. (Sk.—VB. Jämtl. Refsund och Sundsjö. Dal. Öl. Gottl. Sällsyntare norr om Mälaren. — N.) Atshög enkel, med ett långt ax af himmelsblå, säll. [på Gottl.] hv. blr.

79. CYNOGLOSSUM Lin. Hundtunga.

- 1 *C. officinale* L. ståndarne inneslutna i kronpipen; blomfodrets likar aflånga; bladen bredt lancettlika, något vågiga, tilltryckt mjukt gråludna. 2 6—8. — β *bicolor*: kronan hvit med röda mynningknölar. Fig. Sv.B.302. Fl.D.1147.

Vid vägar och byar, a. (Sk.—Gestr., omkring torp vid sjön Tröskan. Dal. Värml. sydöst. delen. Boh. Qville sn: Rect. For. Öl. Gottl. — N. Christiania etc. — β Kalmar. Öl. Glömminge och Borgholm m. fl. st. — N. Christiania.) Blrna först röda, sedan violetta.

80. ECHINOSPERMUM Swartz. Piggfrö.

- 1 *E. Lappula* Lehm. fruktskaften ganska korta upprätta; smånött. med tvänne rader

taggar i bräddarne; bladen lancettlika hårbräddade. ☉ 7, b. blr. — *β squarrosus*: hög, med stor vippa af båglikt utböjda blomklasar. Fig. Fl.D.692. Reich.t.1329,f.2. H.N.f.9, n:o 10.

Torra st. vid byar. (Sk.—Uppl. Helsl. Söderhamn. Vestml. VG. flerest. enl. Sahlén. Boh. Öl. Gottl. — N.) *Myosotis* L. *Rochelia* Röm.

2 *E. deflexum* Lehm. fruktskafte *nedböjda*, de nedre med skärm; smånött. *med en enkel rad taggar*. ☉ 7, 8, b. blr. Fig. Vet.Ak.H.1810,t.4. Fl.D.1568. Reich.t.1329. f.1. H.N.f.9, n:o 9.

Fjell- och bergstrakt. r. (*Lul. Lpm.* Qvickjock. *Pit.* Ischjak etc. *Jtl.* vid Portfjellet; Fogel- och Carlberget i Frostviken. *Herjed.* Funnesdalsberget och Ulfberget. *Medelp.* Randklöfven. — N. från Alten ned till Christiansand.) *Liknar Myosotis arvens.*, *men är större.* — *Myosotis* Wg.

81. ASPERGEO Lin. Paddfot.

1 *A. procumbens* L. stjelken taggig slak, med oskaftade blr i bladveckan. ☉ 5, 6, viol. blr. Fig. Fl.D.552. Reich.t.1327.

Odl. st. vid hus etc. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) *Ofta alnslång och grenig.*

12 Fam. **LABIATÆ** Juss. Krona med rörformig pip och irreguliert bräm [oftast läppformig]. Stånd. 4, säll. 2. Fukt af 4 nötter, med ett gemensamt, i spetsen 2klufvet stift.

1 Flocken **Menthaë**. Kronan trattlik med 4—5 olikstora, men mindre olikformiga flikar.

82. ELSHOLTZIA Willd.

†1 *E. cristata* W. bladen skaftade eggrunda och sågade; axen ensidiga. ☉ 7, 8. Fig. Reich.t.1281. H.N.f.5, n:o 8.

Förvild. på odl. st. r. (Sk. Lyby gata; Vest. Tveet i Hällesta sn. m. fl. st. i vest. delen; samt närgränsande delar af *Smål.* och *Hall.* t. ex. vid Karups gästg. i gropar vid landsvägen. *Södm.* Stockh. vid Rålambshof, samt på Södermalm. *Värml.* i trädg. i Carlstad.) *Ört med stark lukt, små rödaktigt hvita blr.*

83. MENTHA Lin. Mynta.

† Blomkransarne närmade i ax.

1 *M. sylvestris* L. axen täta, vid basen något gleskransade, småludna; kronan *luden*; bladen n. oskaftade, lancettlika—bredt eggrunda, spetsiga hvass-sågade, *under grå-ludna*. 2 8, 9, ljusr. blr. — *β latissima*: bladen hjertlikt ovala, föga ludna. Fig. Fl.D.1932. Reich.t.1283 och 4. H.N.f.9, n:o 11; *β* f.1, n:o 18.

Fukt. st. r. (Sk. här och der. *Smål.* i Misterhultsskären. *ÖG.* Omberg, och vid Hageby nära Skenninge. *Öl.* i bäcken vid öfra Sandby i Bredsätra sn, Åhs sn. i Ottenby. *Gottl.* Klinte sn, i Mölnareäng. Stundom förvildad i bondtäppor ända till Uppl. Roslag. Rånäs. — *β* Sk. Vadmöllan i Hostad.) *β M. nemorosa* W. enligt bladformen; *Tyska ex. hafva dock mer ovala och under grå-ludna blad.*

†2 *M. viridis* L. axen mindre täta, af något skilda kransar; kronan *glatt*; bladen n. oskaftade, lancettlika, *n. glatta*. 2 8, ljusr. blr. Fig. Fl.D.1876. Reich.t.1284,f.1. H.N.f.7, n:o 9,A.

Fukt. st. r. (Sk. Osbyholm, Skartofta, N. Vram etc. *Smål.* Misterhult på tomter vid Hökhult. *Öl.* Glömminge surbrunn; ursprungl. odlad.) *Bladen på båda sidor gröna. Anses af flera förf. som var. af föreg.*

†† Blomkransarne i bladveckan ell. närmade i hufvud.

3 *M. pratensis* Sole: bl.krans. i *bladveckan*; blomskafte samt kronan *glatta*; fodret kädprickadt, med *spetsade* hvithåriga tänder; bladen n. oskaftade, *lancettlika* glatta, under punkterade och med sträfva nerver. 2 7—9, r. blr. Fig. E.B.449. Reich.t.1286; f.3.

Fält och odl. st. r. (Sk. Lund på Vagnmansmarken; Dalby; Belteberga; V. och N. Vram; Billinge.) *Skiljd från följ. endast med större glatthet, något smalare och mindre märkligt skaftade blad.* — *M. gentilis* E.B. samt Reich.D.Fl. *M. rubra* Fr.

- 4 *M. gentilis* L. bl.krans. i bladvecken, yngre grålundna; blomskäften och kronan n. glatta; fodret hårigt och kådpunkteradt, med syl-rika tänder; bladen något skaftade egg-runda håriga, med spetsiga utstående sågtänder. 2 7, 8, blåakt. blr. — β parviflora: kronan föga längre än fodret. Fig. H.N.f. 4, n:o 17; f.6, n:o 13; f.12, n:o 32 [var.]. Odl. st. r. (Sk.—Södm. Boh. VG. Lidköpingstrakten. Värml. Motorp; Stafkärn i Långserud sn. Helsl. Skog sn. Förevildad i fukt. åkrar, bondtäppor; äfven sänd från Frösön i Jäml. Gottl. Visby: Reuterm. — N. Slidre; Suledal etc.) Bladskäften alltid korta, upptill n. inga, de nedre sällan $\frac{1}{2}$ tum; bl.krans. slutl. något skaftade. — *M. sativa* ed.5, ett så ofta omtvistadt och bortblandadt namn, att det synes helst böra alldeles bortläggas. *M. Agardhiana* Fr. H.N. Se Bot.Not.1846 p. 173.
- 5 *M. Agardhiana* Fr. blrna i kransar af slutl. skaftade knippen, i bladvecken nedom de blomlösa toppbladen [högst säll. i hufvud]; blomfodret bägarlikt, med spetsade tänder, jemte kronan gleshårigt; bladen egggrundt aflånga, skaftade, med framåt riktade sågtänder. 2 7, 8, blå blr. Fig. Reich.t.1288,f.1. H.N.f.2, n:o 26.
- Steniga stränd. (Sk. Pugerup. i åarne nära Tvååkers Kja och Göinge qvarn; Christi-anstad. Blek. Aspö. Smål. vid Kölby etc. i Kalm. län; Ökna sn. Fryeled; Unna-ryd; Odensjö; Femsjö etc. VG. Kinnekulle. Dalsl. Boxåsen i Färglanda sn. Ner. Willingsberg och Garphyttan. ÖG. Dagsmosse. Ängml. Hernön och Bjerträ sn. Öl. Gottl. Lummelund. — N. Romsdal vid Grötten.) Allt för nära släkt med följ., alls icke med föreg. I vattnet nära glatt, på det torra mer hårig; bladens tänder trub-bade, icke utstående; fodret veckigt. Liknar följ. äfven deri, att blrna, ehuru yt-terst sällan, bilda ett blomhufvud i toppen, hvilket trol. aldrig sker hos de föreg. — *M. sativa* Fr.
- 6 *M. aquatica* L. blrna i hufvud, ell. kransvisa ända upp i stjelkens topp; fodrets tänder sylspetsade, bladen skaftade eggunda; för öfr. som föreg. 2 7, 8, b. blr. — β verticillata: alla blrna kransvisa. — *litoralis: hela örten, utom blomskäft och foder, glatt; blrna i hufvud; bladen små, något köttiga, grundt naggsågade. — *vil-losa: hela växten tätluden; öfra blomkrans. tätsittande, endast skiljda af små ört-blad, knappt längre än kransarne. Fig. E.B.447. Fl.D.638. H.N.f.2, n:o 25; *lit.f.4, n:o 16.
- Stränd. (Sk.—Helsl. Ängml. Vestml. vid Baggå i Skinnskatteberg. Värml. i bergslagen. — *M. lit. på hafsstr. Smål. — *vill. Sk. nära Kullen på Kullaberg.) Var. i hög grad; hufvudarten med blrna i hufvud, samt stråfhårig stjelk, foder och blomskäft; *M. litoralis* glatt; villosa öfverallt luden, t. o. m. bladens öfra yta, dessutom utmärkt af de n. i ax hopträngda, grålundna bl.kransarne i toppen, hvilka gifva denna form ett högst afvikande utseende. — *M. hirsuta* E.B. *Origanum vulg.* Fl.D. *M. lit. är *M. odorata* H.N.f.4; och *vill. *M. hirsuta* L. Herb.
- 7 *M. arvensis* L. blrna kransvisa; fodr. klocklikt, med korta eggunda tänder, jemte skaftet meränd. hårigt; bladen eggunda—lancettlika, skaftade. 2 7, 8, rödbl. blr. — β glabrata: hela växten vanl. rödaktigt anlupen; blomskäften och de eggunda bladen n. glatta. — γ lapponica: örten grön; bl.skäften och de lancettl. bladen som β . — *agres-tis Sole: luden, bladen bredt, n. hjertlikt eggunda, med grofva, mer utstående sågtänder. Fig. Sv.B.279. Fl.D.512. β H.N.f.2, n:o 27. γ Wg. Fl.L.t.10. *E.B.2120.
- Stränd. och fukt. st. a. (Sk.—söd. Lpm. — N. — γ Um. Lpm. Jäml. — *Blek. Aspö. Sk. Helsingborg.) Vanl. mjuk och hårig; β mera glatt, stel och violett anlupen. *har n. 2 tum breda blad, med föga större längd, små blr i grålundna kransar. — β var. riparia Fr. γ *M. lapponica* Wg.

84. LYCOPUS Län. Kloört.

- 1 *L. europæus* L. bladen inskuret sågade ell. parklufna, något håriga, med mest hela flikar. 2 7, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.262. Fl.D.1081.

Stränd. fukt. st. (Sk.—Helsl. Delsbo i Strandängen. Dal. Boh. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.) Blrna små kransvisa. Var. mer och mindre hårig, samt med vid ba-sen pardelade blad: β subpinnata Blytt.

- 2 Flocken *Monardeæ*. Kronan 2läppig, med 2 ständare.

85. SALVIA Län.

- 1 *S. pratensis* L. bladen hjertlikt aflånga, groft dubbelnaggade, grundt flikade, de öfversta

stjelkomfattande; blomkransarne omkring 6blommiga; kronans öfre läpp bågligt böjd, klubbig, längre än den nedra. 2 4 6, 7, b. blr. Fig. Sv.B.667. Reich.t.1252,f.1. H.N. f.3, n:o 10.

Ang. täppor vid gårdarne, r. (*Uppl.* Uppsala bortåt Slafsta; Högstabro i Bälinge; Vendel vid Grytby och Karby, samt Mensta by.) *Ofta alnshög med tumslånga blr.*

- 3 Flocken **Saturejineæ**. Kronan 2läppig med platta läppar. Stånd. 4, åtskilda och stående från hvarandra.

86. *ORIGANUM* Lin. Dosta.

- 1 *O. vulgare* L. blomvippan upprepadt 3grenig, med gytttrade småknippen; blomskärmen ovala, något längre än blomfodret; bladen eggrunda. 2 4 7, 8, r. blr. Fig. Sv. B.188. Fl.D.1581.

Lund. ängsback. (Sk.—*Gestr.* Jämtl. Fogelberget i Frostviken. *Vestml.* Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. till Nordl.) *Stjelken 1—1½ fot hög med blomrik vipa, violett af de färgade skärmen; var. i Nyköpingsskären med n. hvita blr och gröna skärm.*

87. *THYMUS* Lin. Timjan.

- 1 *T. Serpyllum* L. blrna i hufvud; bladen ovala—jemnbreda n. oskaftade hårbräddade; stjelken nedliggande, *öfverallt finluden*. 2 4 6—8, r. säll. hv. blr. — β *angustifolia*: grenarne n. tagelsmala; bladen lancettlikt jemnbreda. Fig. Sv.B.320. Fl.D.1165. H.N.f.5, n:o 7.

Sandback. hedar. a. (Sk.—*Gestr.* Ockelbostigen. *Helsl.* Voxna bruk. *Sundsvall* på kyrkogården och berget norr om staden. *Ängml.* Nora sn; Nätra och Själevad m. fl. st. *Dal.* till Furudal. *Värml.* sydöst. delen. *Dalst.* Öl. Gottl. — N. mest närmare Sv. gränsen.) *Bladen vanl. aflånga, mer upphöjdt nerviga än hos följ. med mindre distinct skaft, bildadt af den smala basen. En form med breda ovala blad sammanbinder dock båda arterna.*

- 2 *T. Chamædrys* Fr. bladen eggrunda platta, med *tydligt* skaft; stjelken uppstigande, 2—4sidigt småluden; för öfr. som föreg. 2 4 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.2237. Reich.t. 1267,f.1,2. H.N.f.5, n:o 6.

Back. skog. r. (Sk. östra del, t. ex. Tjörndalalund. *Blek. Smål.* vid Bleks gräns; Algutsboda; Kalmar; Vestervik vid Grantorpet. *Södml.* Säfstaholm och Åkerö. *Stockh.* Vermdön, vid södra Stäket och Bo egor. — N. Christiania upp till Gudbrandsdalen, Helgeland etc.) *Till de flesta delar större än föreg.; bladen, särdeles de nedre, med tydligt skaft. Är utomlands, likasom i N., allmänare än föreg.*

88. *CALAMINTHA* Mönch. Har-timjan.

- 1 *C. Acinos* Clairv. blr i åtskiljda kransar; bladen eggrunda ell. ovala, glest sågade. 2 4 ? 6, 8, viol. blr. — β *perennans*: mindre, men mera varaktig, med hv. blr. Fig. Fl.D.814. Reich.t.1274,f.2.

Torra st. a. (Sk.—*Ängml.* Jämtl. Stadsberget i Ragunda sn. *Um.* Lpm. — N. till Trondhj. Levangnæset och Værdalsören. — β Gottl. Visby kalkugn. Thorsborg, samt vid Gejrungs i Ruthe.) *Vanl. upprät. — Thymus L. Acinos vulgaris Pers.*

89. *CLINOPODIUM* Lin. Bergmynta.

- 1 *C. vulgare* L. blomskärmen stråfhåriga; bladen eggrunda, glest smånaggade, håriga; stjelken meränd. enkel. 2 4 8, r. blr. Fig. Sv.B.441. Fl.D.930.

Ängsback. (Sk.—*Helsl.* Värml. Boh. Tanum: Rect. For. Öl. Gottl. — N.) 2—3 quart. hög.

- 4 Flocken **Scutellarieæ**. Krona 2läppig, med 4 parallela stånd. under den öfra läppen. Fruktdodret plattadt tillslutet.

90. *SCUTELLARIA* Lin. Gėtmos.

- 1 *S. galericulata* L. blrna *parvisa i bladvecken*; bladen från bredare, n. hjertliik bas lancettlika, glest naggsågade. 2 4 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.437. Fl.D.637.

Vid vatten bland sten. a. (Sk.—*Pit.* Lpm. *Torn.* Lpm. vid Torneåträsk. — N.) *Blrna ¾ t. långa, kortare än bladen. Blir stundom på hösten grenig, med blrna mer närmade i likhet med följ., de öfversta då längre än skärmladen.*

- 2 *S. hastifolia* L. blrna närmade till *axform i toppen*, längre än skärmladen; örtbla-

den af ett par korta utstående sidoflikar vid basen n. spjutlika, *helbräddade*. 2 7, viol. blr. Fig. Fl.D.1823. Reich.t.1256,f.1. H.N.f.4, n:o 13.

Sten. stränd. i synn. hafsstr. r. (*Blek.—Rosl. Hargs skärgård. Södm. Uppl. och Vestml. vid Mälarens stränd. Öl. Gottl.*) *Bladen aflånga—eggrunda med tvärhuggen bas.*

91. PRUNELLA Lin. Brunell.

1 *P. vulgaris* L. blomfodrets öfre läpp *tvärhuggen med 3, vid basen åtskilda tänder*; bladen aflågt eggrunda, vid basen meränd. tandade. 2 7, 8, blå, säll. hv. blr. — *β parviflora*: kronan föga längre än fodret, hvit, med glatt öfre läpp, ljusröda ståndarknappar. Fig. Fl.D.910. Reich.t.1223,f.2.

Betesm. a. (*Sk.—Lul. Lpm.* — *N. till Finnm. Tromsöe.*) *Blrna vanl. 3 lin. långa, öfra foderläppens tänder nå icke hvarandra med basen.*

2 *P. grandiflora* L. fodrets öfre läpp *hvasst inskuren i 3 flikar*; för öfr. som föreg. 2 7. Fig. Fl.D.1933. Reich.t.1223,f.4. H.N.f.4, n:o 14.

Betesm. r. (*VG. Ällebergsända; Åsaka i Vartofta h.d. Öl. Gottl.*) *Blrna dubbelt större än hos föreg., viol. stundom hv. Fodrets tänder sammanstöta med basen utan mellanrum.* — *P. vulg. β grandiflora L.Sp.Pl.*

5 Flocken **Nepeteæ.** Kronan 2läpp. Stånd. som hos föreg. flock, de öfre längre än de nedre. Fodret icke plattadt.

92. NÉPETA Lin. Kattmynta.

1 *N. Cataria* L. blomkransarne i ax, sammansatta af blomknippen på korta skaft; bladen skaftade, hjertlika grofsågade, fint mjukludna. 2 7. Fig. Sv.B.410. Fl.D.580.

Byar etc. (*Sk.—Uppl. Vestml. Värml. Boh. Kuseröd och Lindö i Tanum: Rect. For. Öl. Gottl.* — *Södra Norge.*) *Blrna hvita, inuti rödprickiga, med stark lukt.*

93. GLECHÓMA Lin. Jordrefva.

1 *G. hederacea* L. bladen rundadt hjertlika, n. glatta; foderländren eggrunda uddspetsiga. 2 4, 5, b. blr. — *β grandiflora*: blrna mycket större [$\frac{3}{4}$ t.], mer mörkblå. Fig. Sv.B.183. Fl.D.789. *β* H.N.f.11, n:o 19.

Torra, *β* fukt. st. a. (*Sk.—Ängml. och Jämtl.* — *N. till Finnm.*) *Blrna i 6blomm. kransar; de nedre bladen njurlika.*

94. DRACOCÉPHALUM Lin. Draknos.

1 *D. Ruyschiana* L. blrna i kort ax; bladen *jembreda* ell. smalt lancettlika, något trubbiga, jemte de eggrunda spetsade blomskärmen *helbräddade*. 2 7, viol. blr. Fig. Fl.D.121. Reich.t.1240,f.2. H.N.f.4, n:o 15.

Äng. r. (*VG. Älleberg; Mösseberg på Klefva hed; Gisseberg; Åsaka i Vartofta h.d; Hållstad sn; Sahlén. Smål. Hvetlanda i Hulleäng; Köpstad i Vrigstad sn; Germunderyd i Alsheda sn. ÖG. Söderköp. i Thorstorps äng vid Drothems prestgård, samt Björsätters äng nära Skinmyran. Vesterås: Johannisberg i och vid Storängen.* — *N. Christiania; Ringerige vid Gårdshagen; Hadeland; Slidre i Valdres; omkring Mjösen upp till Toten och Dovre.*) *Blrna 1 tum långa.*

†2 *D. thymiflorum* L. blrna *kransvisa*, uppåt närmade i ax, med aflånga *helbräddade* skärm; kronan föga längre än fodret; bladen eggrunda—*aflånga sågade*. ☉ 5, 6, b. blr. Fig. H.N.f.3, n:o 11.

Torftak, vägrenar etc. r. (*Uppsala, förvildad i Svarthäcken och vid Rickomberga; Löfst. bruk. Stockh. vid Carolinska Instit., Observatoriibacken etc. Dal. Furudal, en gång funnen.*)

6 Flocken **Stachydeæ.** De öfre ståndarne kortare än de nedra, för öfr. som föreg. flock.

95. BALLÓTA Lin. Svart-Andorn.

1 *B. fetida* Lam. bladen bredt eller hjertlikt eggrunda odeltda grofsågade; blomfodren med vidgad mynning och *breda halfrunda, kort uddspetsiga* tänder. 2 7, 8, rödl. blr. Fig. Fl.D.673. Reich.t.1218,f.1. H.N.f.11, n:o 18.

Vid städer etc. r. (*Sk. Åhus och Raflunda. Boh. nära Uddevalla. Ballastpl., t. ex. Kalmar, Stockh., Gefle.*) *Bladen mer hjertlika än hos följ., hvarmed denna art af många förenas under namn af B. nigra; den sednares n. uteslutande före-*

kommande i Sv. synes dock antyda något eget. — *B. nigra* Sm. *B. alba* L.Fl.Su och Herb. *Mentha aquat.* Fl.D.

- 2 *B. ruderalis* Sw. bladen som föreg.; blomfodrets tänder utdraget eggrunda sylspetsade. 2 7, 8, röd. ell. hv. blr. Fig. Sv.B.389. Fl.D.1702. H.N.f.7, n:o 7.

Byar. (Sk.—ÖG. Stockh. VG. Halle- och Hunneberg. Boh. Kongelf. Öl. allmän. Gottl. Hörsne sn; Vestögård i Hall; Vägum gästgg., samt Storugns och Visby. — N. Christiania.) Fodertändren utdragna i en, ofta öfver en linie lång, udd. Både denna och föreg. variera mer och mindre ludna. — *B. nigra* L.Fl.Su. och Herb.

96. *BETONICA* Lin.

- 1 *B. officinalis* L. stjelen upprät, med hjertlikt aflånga, groft trubbsågade blad; fodertänderna uddspetsiga, med eggrund basis. 2 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.284. Fl.D.726. H.N.f.2, n:o 23.

Lund. äng. r. (Sk. mellan Stehag och Bosarp vid Hemmingberga; Kullarne i Bosarp; mellan Remarlöf och lilla Harrie; Torrlösa sn; Ramstorp, nära Trolleholm, i Käringleyckan [Körneslyckan Lilja?] vid Vallabäcken; Trollenäs i Fastorpskogen m. fl. st.) Blrna alldeles utan skaft, nedersta kransen vanligen fränskild i öfversta bladvecket. Blomkronorna utvändigt hvitludna. — *B. stricta* Ait.

97. *LEONURUS* Lin. Bo-nässla.

- 1 *L. Cardiaca* L. de öfre bladen vigglika 3klufna, något grofsågade. 2 7, 8. Fig. Sv.B.195. Fl.D.727.

Byar, väg. a. (Sk.—Gestr. Dal. Husby sn, Kyrkbyn och Klosters bruk. Vestml. Värml. Boh. Tanum sn, Grebbestad: Rect. For. Öl. Gottl. — N.) Rotbladen hjertlika flåtiga; blomkransarne i långa ax, med hvita, inuti rödprickiga blr.

98. *STACHYS* Lin. Stinknässla.

- 1 *S. sylvatica* L. blomkransarne 6blommiga; bladen skaftade hjertlika spetsiga. 2 7, 8, mörkröda blr. Fig. Sv.B.578. Fl.D.1102.

Lund. etc. (Sk.—Ängml. Jämtl. Herjed. Funnesdalsberget. Boh. Öl. Gottl. — N. till Nordl.) Bladen $\frac{1}{2}$ gång längre än bredden.

- *2 *S. ambigua* Sm. blomkransarne 6blommiga, med smalt lancettlika skärblad; stjelen skaftade, lancettlikt aflånga, med hjertlik bas. 2 8, 9, mörkr. blr. Fig. Fl.D.1877. Reich.t.1215.

Odl. st. r. (N. Gudbrandsdalen, mell. Stav och Rörvig; mell. Elstad och Lössnæs; $\frac{1}{2}$ mil n. om Lillehammer. Lundervig vid Egelandsfjorden. Bergens st. allmän. Skall äfven vara funnen i Sv.) Synes vara en bastard mellan föreg. och följ., närmar sig den förra uti blomningen, den sednare i bladformen. — *S. palustri-sylvatica* Schiede.

- 3 *S. palustris* L. blomkransarne 6blommiga, med eggrundt lancettlika skärblad; stjelkbladen jemnbredt lancettlika, med hjertlik bas; bladskafen ganska korta ell. inga. 2 8, r. ell. hv. blr. — β *agrestis*: mindre; bladen ludna, i synnerhet under. Fig. Sv.B.431. Fl.D.1103.

Fukt. st. β i åkr. a. (Sk.—Ängml. Jil. Herjed. vid Glisjöberg. Boh. Öl. Gottl. — N. till Salten.) Alnshög och mera; β dubbelt lägre, mer gråluden.

- 4 *S. arvensis* L. blomkransarne 4—6blommiga; bladen skaftade eggrunda med hjertlik bas, trubbiga, trubbsågade, stjelen stråfhärig. $\odot$ 7, 8. Fig. Sv.B.674. Fl.D.587. H.N.f.4, n:o 12.

Sandiga åkrar, r. (Sk. Malmö; Lomma; Helsingborg; Öfvedskloster. Hall. Hasslöv; Varberg; Hvalinge etc. Boh. Uddevalla, ofvan Kuröd. Blek. Gredby, Stiby; samt på Storkö, Senorm och Tjuskö. Smål. Kronob. län, Urshult: Scheutz. Berga nära Kalmar. — N. till Trondhj.) Kronorna föga utskjutande, blekt violetta, ell. hvita med rödprickig läpp.

- +5 *S. alpina* L. blomkransar mångblommiga ludna; blomfodrets tänder eggrunda uddspetsade; blomkronans öfre läpp aflång urnupen; stjelkbladen skaftade, hjertlikt aflånga, trubbiga, med broskuddiga sågtänder, mjukludna. 2 4 mörkr. blr. Fig. Lapeyr. Fl.Pyr.1,t.8. Reich.t.1209,f.2.

Sällsynt. (Ett ställe i Uppl. Ol. Celsius; sedermera ej funnen.) Har ax af tätare,

mångblommigare kransar och mer aflånga trubbsågade blad än *S. sylvatica*, hvilken denna mest liknar.

99. *GALEÓBDOLON* Huds. Skogs-plister.

- 1 *G. luteum* Huds. bladen något hjertlikt eggunda, grofsågade. 2 5, 6. Fig. Fl.D.1272. H.N.f.2, n:o 24.

Skog. r. (Sk. ymnig. Blek. Listershufvud. — N. Bergen.) Blrna gula med rödfläckig nedre läpp. — *Galeopsis Galeobd. L. Leonurus Willd.*

100. *LAMIUM* Lin. Plister.

- 1 *L. album* L. blomkransarne 12—20blommiga; blomfodrets tänder borstlika; alla bladen skaftade hjertlika spetsade grofsågade; stjelen stråfhårig. 2 5—9. Fig. Sv.B.55. Fl.D.494.

Byar, a. (Sk.—Uppl. Gefle, på Brobänken. Ångml. Dal. Dalsl. Ånmskog. Boh. Marstrand, på Koön. Öl. Gottl. — N.) Blrna stora, hvita.

- 2 *L. maculatum* L. blkrans. omkring 10blommiga; blomfodrets tänder syl-lika håriga; alla bladen skaftade, hjertlika spetsade, djupt och något flikigt sågade; stjelen n. glatt. 2 5. Fig. Reich.f.363. Fl.D.1649. H.N.f.15, n:o 18.

Vid åkerdiken, r. (Sk. Käflinge nära Lund.) Blrna röda, stora som hos föreg. De öfre bladen knappt intryckta vid basen, ytan mer triangelformig. — *L. lævigatum Reich.*

- 3 *L. purpureum* L. bladen skaftade hjertlika trubbiga, trubbsågade eller inskurna, de öfre tåtsittande; fodertändren längre än fodret. ☉ 4—9, r. blr. — * *incisum* W. skärmbli. flikiga, de öfre med vigglik bas. Fig. Fl.D.523. Reich.t.1204,f.3. * E.B.1933. Reich.t.1204,f.4. H.N.f.10, n:o 16.

Odl. st. a. (Sk.—VB. och Jäml. — N. — * Sk. — Södm. Uppl. Vestml. Värml. Carlstad och Christinehamn. Öl.) *L. incisum* W. skiljes af alla nya förf., ehuru inga säkra karakterer kunna uppgifvas. — * *L. confertum* Fr. S.V.Sc.

- 4 *L. intermedium* Fr. de öfre bladen oskaftade njurlika, inskuret naggade trubbiga; fodertändren längre än fodret. ☉ 4—9, r. blr. Fig. Fl.D.1701. Reich.t.1204,f.1. H.N.f.1, n:o 15.

Åkrar, r. (Sk.—Gefle. Helsl. Hudiksvall. Ångml. Nylands gästgg. och Gudmundrå sn. Vestml. Värml. Gottl. — N. upp till Sognfjorden.) Har blomning som föreg., ört som föl. Fodret något violett. Tändren vid kronpipens mynning stundom omärkliga. — *L. purpureum* γ Wg.

- 5 *L. amplexicaule* L. de öfre bladen oskaftade njurlika, inskurna eller djupt tandade, trubbiga; fodertändren kortare än fodret. ☉ 6—8, r. blr. Fig. Fl.D.752. Reich.t.1204,f.2.

Torra st. a. (Sk.—Pit. Lpm. Arfvidsjaur. — N.) Blomkronorna utveckla sig icke alltid ur fodren; men, då de utskjuta, blifva de ofta mycket långa, ehuru alltid smalare än fodret.

101. *GALEÓPSIS* Lin. Blindnässla.

- 1 *G. Ladanum* L. alla blomkransarne åtskiljda; blomkronans öfre läpp tandad; bladen eggunda—lancettlika sågade småhåriga; stjelen mjukluden, med jemntjocka leder. ☉ 7, 8, r. blr. — *β angustifolia*: bladen smala lancettlika. Fig. Fl.D.1757. Reich.t.1228,f.2,3; *β* t.1229,f.1.

Odl. ställ. (Sk.—Helsl. Norrbo prostgård. Jäml. Östersund. Vestml. Värml. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.) Blomfodrets tänder raka; kronans öfre läpp ofta 2flikad.

- 2 *G. Tetrahit* L. de öfre blomkransarne samsittande; stjelen styvhårig, med uppsvällda leder, eggunda blad; blomkronan 2 gånger så lång som fodret eller kortare. ☉ 7, 8. — * *bifida* Bönn.: nedra kronläppens mellanflik aflång urnupen. Fig. Fl.D.1271. * Reich.t.1230,f.1.

Berg och odl. st. etc. a. (Sk.—Lpl.—N.) Blrna vanl. röda på bergiga ställen, blekgula på odl.

- 3 *G. versicolor* Curt. kronan 3 gånger längre än fodret, med bred hvalflik öfre läpp; för öfr. som föreg. ☉ 7, 8. — *β parviflora*: blrna flera gånger smalare. Fig. Sv.B. 446. Fl.D.929.

Odl. st. a. (Sk.—Lpl. — N.) Blrna stora gula, med purpurfläckig nedre läpp.

Denna och föreg. art hybridisera på odl. ställen och sammanflyta; i alla fall föga skiljda. — G. cannabina Roth, icke Poll. G. Tetrahit γ L.

- 4 *G. pubescens* Bess. blomkrans. som föreg.; kronan 2 gånger längre än fodret; bladen bredt eggrunda spetsade; stjelen täckt af mjuka, nedåt tilltryckta hår, vid lederna sträfhårig. ☉ 7, 8, r. blr. Fig. Sturm, 62 häft. Reich.t.1230,f.2.
Berg och odl. st. r. (Smål. Femsjö sn., Bösseberget i spring., samt vid Hallaböke. Stockh. Lilla Nyckelviken, och Kungshamn på Sickla-ön. Uppsala, vid vägen till Eklundshof. Vestml. Malmberga i Carl sn. Herjed. Funnesdalsberget. — N. Gudbrandsdalen, vid Elstad, Kringelen och Domaas.) Skiljd från de 2 föreg. hufvudsakl. med den mjukludna stjelen.

102. MARRUBIUM Lin. Hvit-andorn.

- 1 *M. vulgare* L. bladen eggrunda. skrynkligt ådriga; fodertändren krokuddiga. 2 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1036. Reich.t.1224,f.1.
Byar, vägar. (Sk.—Uppl. Sigtuna, Tibble, Enköping etc. Vestml. Kärrbo, Barkarö, St. Ilan snr. Ner. öar i Hjelmaren. Boh. Öl. Gottl. — N. Trondhj. på Stördalsutbygden.) Stjelen och blomkransarne ulliga.

- 7 Flocken **Buguleæ**. Kronans öfre läpp omärklig ell. liten och 2klufven.

103. TEUCRIUM Lin. Gamander.

- 1 *T. Scordium* L. blrna parvisa i bladveckan, skaftade; fodret något olikformigt 5tandadt; bladen aflånga grofsågade, mot basen helbr. 2 7, 8, rödviol. blr. Fig. Sv.B.255. Fl.D.593. H.N.f.1, n:o 17.
Fukt. st. r. (Sk. vid Lomma, Alnarp, Malmö etc. ÖG. Omberg, Örberga, Hagebyhöga m. fl. st. Öl. allmän. Gottl. Slite, Roma, Gothemsån etc.) Stjelen uppböjd mjukhårig.
*2 *T. Scorodonia* L. blrna parvisa i ensidiga klasar, med njurlikt rundade skärmblad; fodret 2läppigt; bladen hjertlika sågade. 2 7. Fig. Fl.D.485. Reich.t.1237,f.2. H.N.f.10, n:o 15.
Skogsback. r. (N. Christiansand; Mandal; Lindesnäs på Nyrsnäs och Tronäs; Fleckefjord och Lene i Lister.) 2—3 quart. hög, upprät, med gulakt. ell. grönhvita blr.

104. AJUGA Lin. Käringruka.

- 1 *A. reptans* L. örten n. glatt ell. upptill småluden, med långa krypande grenskott; blomkransarne närsittande, 6—10blommiga; de nedre bladen större, bugtandade; de öfre föga längre än blrna. 2 5, 6, b. blr. — β *radicans*: grenskotten rotsläende. Fig. Fl.D.925. Reich.t.1234,f.3. H.N.f.9, n:o 13.
Fukt. st. i skugga, r. (Sk. Fogelsång nära Lund; Tjutehed i Hässlunda sn. mell. Billinge och Gunnaröd. Blek. Ronneby, vid Rönninge; Skärfva nära Carlskrona. Smål. Kalmar, i parken vid Lindsberg, samt vid Sandås; Vestervik, Grantorpet. Gottl. vid Visby. — β Boh. Styrso, och Koön flerstädes.) β *A. alpina* Fr.S.V.Sc.
2 *A. pyramidalis* L. hårig, säll. med små grenskott; rotbladen störst, stjelen mindre, alla mycket längre än blrna, bugtandade; blkrans. 6blommiga. 2 5, 6, b. blr. — β *glabrata*: nära glatt; stjelen stundom med helt korta grenskott. Fig. Sv.B.225. Fl.D.185. H.N.f.12, n:o 34; β f.15, n:o 20.
Skuggiga hagar, a. (Sk.—Um. Lpm. — N. till Finnm. Tromsøe. — β Blek. Lyckeby, Wedeby. — N. Christiansand.) Quartershög, genom de 4-sidigt fästa, nedtill större och uppåt allt mindre bladen, pyramidlik. Nära utblommade ex. få bladen mer skiljda, och, då rotbladen stult. bortveissna, blir växten något lik föreg., men saknar de långa grenskotten; trol. har Gunners *A. alpina* från Finnm. varit ett sådant ex.
3 *A. genevensis* L. hårig, utan grenskott; de öfra bladen kortare än de 8—10blomm., i axform närmade blomkransarne; bladen bugtigt groftandade. 2 6, 7. Fig. Fl.D.1703. Reich.t.1234,f.1. H.N.f.1, n:o 16.
Torra st. krithack. r. (Sk. Trelleborg; Malmö vid Limhamn; Engeltofta.) Blrna mer i axform än hos de föreg., liftigt blå, med mycket större bräm. — *A. alpina* Lin. Herb. samt Fr. Nov. likasom Smiths i E.B.477.

- 13 Fam. **MENYANTHEÆ** Mart. Krona reguliert 5flikig, med 5 ståndare. Fröhus enrummigt, af 2 skal, med fröfästen längs efter dessas midt.

105. **MENYANTHES** Lin. Vattenklöfver.

- 1 *M. trifoliata* L. bladen af 3:ne småblad. 2 6. — β *paradoxa*: kronan delad till basen, föga hårig. Fig. Sv.B.22. Fl.D.541.

Kärr, a. (Sk.—Lpl. — N. — β Sk. Lund. Smål. Kalmar, Tegelbrukskärren; Almås i Femsjö sn. ÖG. Vadstena i Ladugårdsången.) Blrna inuti hvita, med utv. röda flikar.

- 14 Fam. **POLEMONIACEÆ** Juss. Krona och stånd. som föreg. fam. Fröhus 3skalligt, 3rummigt, med fröfästen i centern.

106. **POLEMONIUM** Lin. Blågull.

- 1 *P. cæruleum* L. bladen parbladiga; vippan upprät, med lutande blr; fodret längre än kronpipen. 2 6, 7, b. säll. hv. blr. — * *campanulatum* Th. Fr. småbl. färre och gle-sare; vippan enklare, mer fåblomm.; kronan klocklik, med något spetsade flikar. Fig. Sv.B.309. Fl.D.255.

Äng. särd. i fjelltr. r. (Lpl. — Herjed. Ängml. och Medelp. Sk. vid Ausås k:a norr om Söderåsen. trol. förvildad. — N. Finnm. — Dovre. Christiania. — * Torn. Lpm. nedanför Kaisapakta; vid Huukis gästgg. Äfven synas ex. från Karesuando af Läst. höra hit. — N. Ost-Finnm. Varanger, vid Vesterelfven och Carlebotten; Tanen, ofvan Seida och vid Birkelund.) Alnshög, upprät. Odlas allmänt och finnes derföre här och der förvildad. Underarten har ullhåriga blomskaft och foder, samt klotrunda stånd.knappar.

107. **DIAPENSIA** Lin. Polört.

- 1 *D. lapponica* L. tufvig, med ensamma blr på uppräta skaft; bladen tunglika trubbiga. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.1,f.1. Sv.B.517. Fl.D.47. Wg.Fl.L.t.9. H.N.f. 5, n:o 3.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N.) Låg, alltid grönskande växt, med 1—2 tum höga blomskaft.

3 KLASSEN

TUBIFLORÆ.

- 15 Fam. OLEINEÆ *Link*: Krona regulier, 4flikig, stundom felande. Stånd. 2. Frukt. 2rummig, med 1—2 hängande frön i hvarje rum.

108. SYRINGA *Lin.* Syrén.

- †1 *S. vulgaris L.* bladen hjertlika spetsade. $\frac{1}{2}$ 5, 6, gred. ell. hv. blr. Fig. Sturm, 1 h. Reich.t.1073,f.1.

Od. st. (Allmän i trädgårdar samt här och der förvildad.) *Ett par famnar hög buske med väluktande blr i rika spiror.*

109. LIGUSTRUM *Lin.* Liguster.

- 1 *L. vulgare L.* blr i tät eggrund spira; bladen bredt lancettlika glatta. $\frac{1}{2}$ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.415. Fl.D.1141.

Stenback. r. (*Boh.* på Orust; Qville sn, på Hvalö och Hjertö; samt Tanum sn, vid Sör Edsvik, Svinälandet och öarne Otterö, Lindö, Musö, Wäderöarne: Rect. For.; Koster. Förvildad i *Hall.* vid Sperlingsholm; *VG.* på Kinnekulle m. fl. st. — *N.* på öar i Christianiafjorden, t. ex. Krageröen vid Fredriksstad, Hvalöarne på Spjærland m. fl. Langöen vid Holmestrand.) *3—4 alnar hög buske med svarta bär.*

110. FRAXINUS *Lin.* Ask.

- 1 *F. excelsior L.* blomhyll 0; bladen parbladiga, med lancettlika sågade småblad; vingfrukten i spetsen snedt urnupen. $\frac{1}{2}$ 5, viol. blr. Fig. Sv.B.175. Fl.D.969.

Skog. och hagar. (*Sk.—Helsl. Dal. Boh. Öl. Gottl. — N.* till Trondhj.) *Högt, allmänt planteradt träd med motsatta qvistar, svarta knoppar och blr på bar qvist.*

- 16 Fam. VERBENACEÆ *Juss.* Krona med irreguliert bräm. Stånd. 2 ell. 4, af hvilka 2 längre. Stenfrukt-lik fröhus med 4 nötter, ell. bristande i sådane.

111. VERBENA *Lin.* Jernört.

- 1 *V. officinalis L.* axen trådmala, förenade i vipa; bladen flikigt sågade med större flikar vid basen; stjelen upprät. $\frac{1}{2}$ 8, 9, r. blr. Fig. Sv.B.182. Fl.D.628. H.N.f.1, n:o 19.

Vid gård. r. (*Sk.* Ystad; Åsum; Raflunda; Köpinge vid Christianstad, Lund etc. bland *Chenopodia*, *Polygona* o. s. v. *Smål.* Kalmar, vid Jordbron 1848, enl. Vesterl.)

- 17 Fam. ASCLEPIADEÆ Juss. Krona regulier, med i knoppen vridna likar. Stånd. 5, med frömjölet hophängande i vaxlika massor. Märken 2. Fukt af 2 fröhölsor.

112. CYNANCHUM R. Br. Tulkört.

- 1 C. Vincetoxicum Br. kronan glatt, med eggrunda likar; bladen eggrunda ell. något hjertlika, spetsade, med kanterna nedtill och skaften finludna; stjelen upprät. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.249. Fl.D.849.

Klipp. stenback. (Sk.—Uppl. Vestml. Mälartrakten. Ner. sälls. Mest i östra prov. Öl. Gottl. — N. södra och vestra del.) Blrna flockvisa i öfra bladvecken. — Asclepias L. Vincetoxicum officinale Mönch.

- 18 Fam. GENTIANEÆ Juss. Krona som föreg. fam. Fröhus af 2 skal, med fröfästen längs efter kanterna, hvilka stundom kunna så invikas, att fröh. blir 2rummigt.

113. GENTIANA Lin. Höstkllocka.

† Kronorna med bart, hårlöst svalg.

- *1 G. purpurea L. blomkronorna i toppen gytrade, i bladvecken motsatta, 5—6klufna, med eggrunda trubbiga likar; blomfodren hölsterlika. 2 7, 8. Fig. Fl.D.50. Reich. t.1054, f.2. H.N.f.13, n:o 35.

Fjellv. (Norges vestliga fjell, mest mellan Hekefjell, Tind och Romsdalen.) Fotshög, med stora bägarlika, utvändigt gulaktiga, inuti purpurroda blommor; bladen ovalt lancettlika. — G. lutea L.Fl.Su.

- 2 G. Pneumonanthe L. kron. vidgad bägarlika, 5klufna, med helbräddade kortspetsiga likar och korta mellanligg. tänder; bladen jemnbreda trubbiga. 2 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.651. Fl.D.269. H.N.f.14, n:o 15.

Äng. och betesm. (Blek. Mörrum. Sk.—Boh. Smål. vest. del. till Vexjö. VG. Värml. —Söd. N.) 6—12 tum hög; blrna 1—1½ tum långa, mycket längre än skaften.

- *3 G. serrata Gunn. kron. smalt bägarlika, 4-, stund. 5klufna, med småsågade likar; stjelkbladen jemnbreda—smalt lancettlika; blomskafen enblommiga, flera gånger längre än blomman. ☉ 7, 8, b. blr. — β delonsa: kronan med 4, naggade likar. Fig. Fl.D.317. Act. Haffn. 10, t.1, f.3. Gunn. Fl.N.2, t.2, f.3—5. H.N.f.8, n:o 9.

Hafsstr. vid fjellen, r. (N. Finn. och Nordl. ned till Salten, såsom Hammerfest, Boseskop, Talvig, Tromsøe, Skjærstad etc.) Blrna ofta öfver en tum långa, 2-ne foderlikar längre och smalare än de öfriga. — G. ciliata Fl. N. β G. delonsa Rottb.

- *4 G. involucrata Rottb. kron. bägarlika, med spetsade likar, toppblrna merändels gytrade i hufvudlika flockar, inom bladlika skärm; bladen eggrunda; stjelen 4kantig. ☉ 7, 8, hv. ell. blåakt. blr. — β umbellata: blrna skaftade, jemte skärmbladen blåaktiga. Fig. Fl.D.344. H.N.f.5, n:o 10.

Hafsstr. r. (N. Trondhj. Otteröen. Nordl. och Finn. — Af gammalt uppgifven för Gottl. och Umeå.) 3—6 tum hög, med oftast 5klufna kronor. Efter blomn. synas blomskafen utväxa. — G. aurea L. G. quinquefolia Fl.D. β G. umbellata MB.

- 5 G. nivalis L. kron. trattlika, 5klufna, med trubbiga likar, fodret knappt till midten 5flikigt, med hyassa hörn; blrna slutl. skaftade; bladen eggrunda. ☉ 6, 7, b. blr. Fig. Sv.B.725. Fl.D.17. H.N.f.9, n:o 19.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. Ängml. Medelp. i Sättna sn; Selångers. Indals, Holms och Borgsjö snr. Helsl. Ljusdals sn; Bergsjö sn. vid Andersfors bruk; Norrbo. Dal. vid Tenninge masugn. — N.) 2—4 tum hög.

†† Kronorna med hårfransade fjäll i svalget: Eurythalia Ren.

- 6 G. tenella Rottb. kronorna 4klufna; fodret deladt i 4, n. eggrunda föga olikformiga likar; blomskafen ganska långa, n. bladlösa; stjelkbladen eggrunda. ☉ 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.726. Fl.D.318. H.N.f.14, n:o 16.

Högre fjellv. r. (Torn. Lpm. vid nordvestra stranden af Torn. Träsk. Lul. Kajsats

vid Virihjaur, Jolli etc. *Pit. Acharisfjellet. Herjed. Stora Midtåkläppen; Ljusnedals bruk. — N. Dovre; Röråstrakten. Nordl. ofvan Herkvisgvand vid Ofotenfjord. Finnmark. mellan Lyngen- och Varangerfjord.) 1—3 tum hög, grenad ned vid roten, ofta enblommig. — G. Kænigii Gunn. G. glacialis Vill.*

- 7 *G. campestris* L. kron. 4klufna; fodret 4deladt, med 2, mycket större, ovala flikar; bladen egggrundt aflånga. ☉ 7, 8, b. sällan hv. blr. Fig. Sv.B.278. Fl.D.367. H.N.f.8, n:o 10; f.9 [var.].

Äng. betesm. (Sk.—Jämtl. och Ängml. — N.) Ofta mycket grenig och blomrik, stundom liten och enkel, äfven till bladen omväxlande i likhet med *G. Amarella*. De större foderflikarne innesluta vanl. de mindre.

- 8 *G. germanica* Willd. kronorna 5klufna; foderflikarne 5, n. likformiga, lancettlika, kortare än kronpipen; stjelkbladen egggrunda spetsiga; rotbladen omv. egggrunda skaf-tade. ☉ 7, b. blr. Fig. Sturm, 23 häft. Reich.t.1047, f.3. H.N.f.14, n:o 17.

Äng. r. (Sk. Ignaberga; st. Hammar. ÖG. enl. Fr.) Har mycket större blr än de öfriga i afdelningen. — *G. obtusifolia* Fr. Nov. föres i S.V.Sc. som afart till denna.

- 9 *G. Amarella* L. kron. 5- ell. 4klufna; fodret n. likformigt klufvet i 5 ell. 4, smalt lancettlika trubbad flikar af kronpipens längd; stjelkbladen egggrunda—aflånga ell. tunglika; rotbladen spadlika. ☉ 6—10, b. blr. — * *lingulata* Ag. stjelkbl. aflånga—jembredt tunglika trubbiga. Fig. Fl.D.328. Reich.t.1046. H.N.f.6, n:o 15; * n:o 14.

Sidlånda äng. (Sk.—Gestr. — N. till Trondhj. stift, Otteröe. — * Sk.—söd. Lpm. — N.) Har mindre blr än de två föreg., men ofta högre stjelk; foderflikarne något olikstora; bladen hos hufvudformen från bred bas spetsade, hos * från smalare bas bredare mot midten eller spetsen. — * *G. lingulata* Ed. 5, blommor tidigare och synes vara mer nordlig än hufvudformen.

114. ERYTHRÆA Pers. Tusengyllen.

- 1 *E. Centaurium* Pers. blrna i jemnhöga skaftade knippen; blomsfodret n. dubbelt kortare än kronpipen; örtbladen ovala; stjelken hvasst 4kantig. ☉ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B. 219. Sturm, 11 häft. Fl.D.617. H.N.f.2, n:o 31.

Fukt. st. r. (Sk. Dalby; Elverlöf; vid Köpingeåns utlopp, Sandhammaren etc. Blek. Carlskrona. Smål. Kalmar, Engö m. fl. st.; Ökna; Hallingeberg, samt Rödsle nära Vestervik. ÖG. Ydre härad vid Urberget och Asby sn, vid Rönnsås etc.; Skenninge; Gusum, Jonsbergs skärgård. Södm. Åkerö. Hall. Öl. Gottl.) 4—12 tum hög, med smälare och spetsigare kronflikar än följ. Fig. i Sv.B. liknar denna art till örten, men följ. till blomman. — *Gentiana Centaurium* L.

- 2 *E. litoralis* Fr. blrna i klynneadlad vippa; blomsfodr. n. af kronpipens längd; bladen lancettlikt jemnbreda; stjelken trubbadt 4kantig. ☉ 2 [Fr.] 7, 8, r. blr. — β minor: fingerhög, med talrika gytttrade blr. Fig. Sv.B.579, f.1. Fl.D.1814. H.N.f.5, n:o 9.

Hafsstr. (Sk.—Gestr. Boh. Öl. Gottl. — N. Christiania, Holmestrand etc.) Blrna n. utan enskildta skaft; bladen stund. tunglika. Roten hos denna och föreg. 1—fler-stjelkig, med enkla 3—8 tum höga stjelkar. — *E. angustifolia* Wg. *E. linariifolia* Ed.6. β *Chironia* litt. E.B. — Denna art skiljes icke af Linné från föreg.

- 3 *E. pulchella* Fr. stjelken enkel enblommig, eller till hela längden grenad, med skaf-tade blr; fodret kortare än kronpipen; blad. egggrunda. ☉ 7, 8, r. blr. — α simplex: stjelken enkel enblommig. — β ramosissima: stjelken klynneadeld, mångblommig. Fig. Sv.B.579, f.3. Vet.Ak.H.1783, t.3, f.8, 9. Fl.D.1637. β Sv.B.579, f.2. H.N.f.3, n:o 16.

Hafsstr. β äfven i åkrar. (Sk.—Gestr. på Orarne. Boh. Öl. Gottl. — N. södra delen. — β växer blandad med α , samt i Skåne uti åkrar vid Fjälige.) Ofta knappt en tum hög; β omkr. 2 tum, grenig n. till roten; åkerformen 5—8 tum hög. — *E. angustifolia* β tenuiflora Wg. *Gentiana pulchella* Sw. β *G. Centaur.* β Linn.

- 19 Fam. SOLANACEÆ Juss. Krona regulier, i knoppen veckad. Stånd. 5. Frukt: fröhus ell. bär med 2 rum, många frön, fästa på skiljeväggen.

115. LYCIUM Lin. Bocktörne.

- †1 *L. barbarum* L. stammen buskartad med slaka hängande grenar; bladen lancettlika, dels skiftevisa dels knippevisa; blrna enstaka ell. knippevisa. $\frac{1}{2}$ 6, 7, r. blr. Fig. Reich. t.1635,f.1.

Od. st. (Sk. allmänt odlad och förvildad i sydv. delen; Kåseberga, i sandbranterna. Likaledes förvild. vid Norrköping, Stockh., Visby m. fl. st.) Bären aflånga, röda ell. gula, mycket längre än det hos denna art alltid 2läppiga fodret.

116. SOLANUM Lin. Trollbär.

- 1 *S. Dulcamara* L. stammen buskartad slak ell. n. klängande; bladen hjertlikt eggrunda, de öfra meränd. spjutlika af ett parflikar vid basen; blomvipporna klynnedelade, fästa på stjelkens, bladen motsatta, sida. $\frac{1}{2}$ 7, 8, viol. blr. Fig. Sv.B.20. Fl.D.607.

Stränd. och fukt. st. vid stenrös. (Sk.—Helsl. Medelp. Sandsvall. Dal. Boh. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.; Værdalsören.) Bladen sakna stundom spjutlikarne. Bären något aflånga röda. Vanl. glatt, någon gång, i synnerhet på sandiga hafsstr., småhuden.

- 2 *S. nigrum* L. stjelken örtartad kantig, med n. släta kanter; bladen eggrunda, mer ell. mindre tandade ell. bugtbräddade, n. glatta; blrna flockvisa, med det gemensamma skaftet fäst nedom bladen; blomkronan dubb. längre än fodret; bären svarta ell. gröngrå. $\odot$ 7, 8, hv. ell. något viol. blr. — β *melanocerasum*: stjelken tjock med skarpa upphöjda ränder; bären svarta, stora som små kersbär. — * *humile* Bernh. bären gröngrå. Fig. Sv.B.61. Fl.D.460 * Fl.D.2345. Reich.t.1632,f.2. H.N.f.9, n:o 14.

Od. st. vid byar etc. (Sk.—Uppl. Dal. Boh. Grebbestad: Rect. For. Öl. Gottl. — N. — * Sk. Kalmar. Stockh. Uppl. Sångå sn. vid Säby.) Bären svarta ell. stundom grönaktiga. — [S. Dillenii Reich. flera gånger större till ört, blad och bär, fanns några år vid Uppsala därhus, men lär nu vara försvunnen]

- 3 *S. miniatum* W. stj. örtartad, jemte blomskaften mycket kantig, med kanterna skarpa af talrika vårtlika knölar; bladen eggrunda — n. rutformiga, groftandade, n. glatta; bären högröda; för öfr. som föreg. $\odot$ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1927. Reich.t.1632,f. 3,4. H.N.f.15, n:o 21.

Od. st. stränd. r. (Sk. Helsingborg; Tydinge i Broby sn; Lund, Trolleberg vid Højeå; Bunkeflo sn; Höfdala i v. Göinge; Strömhult i Örkened sn. Hall. vid torpet Laxviken i Eldsberga sn, på hafsstranden: Fr.) Skiljd från föreg. hufvudsakl. genom stjelkens beskaftenhet, bäreus färg och sin starka moschuslukt.

- 4 *S. villosum* Lam. stj. örtartad, knappt kantig, jemte blomskaften och de rutformigt eggrunda groftandade bladen ulligt luden; blrna som föreg. med kronan flera gr. längre än fodret; bären gula. $\odot$ 7, 8, hv. blr. Fig. Dill. Hort. Eltham.t.274,f.353. Reich.t.1632,f.1. H.N.f.15, n:o 22.

Od. st., gator, r. (Sk. Lund; Helsingborg. Trol. flerstädes.) Utmärkt från de bägge föreg. genom sin hårlighet, bladens blekare färg, de större blommorna och bäreus färg.

117. HYOSCYAMUS Lin. Bolmört.

- 1 *H. niger* L. blrna n. oskaftade; bladen eggrundt aflånga, stjelkomfattande, vinkligt bugtiga ell. flikiga. $\odot$ 7, 8. — β *agrestis*: mindre och enårig, med eggrunda tandade, föga omfatt. blad, de öfversta n. hela. Fig. Sv.B.211. Fl.D.1452. β H.N. f.8, n:o 8.

Byar, a. (Sk.—VB. Jämtl. Näs och Hammerdal — N. till Trondhj.) Stor, kläbbig, illaluktande; blrna smutsgula med svartblå botten och ådernät, säll. enfärgadt gula ell. hvitaktiga.

118. DATURA Lin. Spikklubba.

- 1 *D. Stramonium* L. bladen eggrunda, groft bugtandade, glatta; fröhuset upprätt, grofttaggigt. $\odot$ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.43. Fl.D.436.

Gator, hafsstr. r. (Sk. mell. Trelleborg och Skanörs ljun; Höganäs; Lomma; Söfde sjö

etc.; Broby. *Hall.* Falkenberg. *Blek.* Carlshamn. *Smål.* Oskarshamn; Kalmar. *Södml.* vest. Vingåker, Eriksdal; Strängnäs. *Stockh.* *Vestml.* Köping. *Ner.* Örebro. *Medelp.* Sundsvall, på ballast. *Gottl.* — *N.* Christiania.) *Har stora blr och fröhus.*

- 20 Fam. PERSONATÆ *Lin.* Krona med olikformigt flikadt bräm, 2 ell. 4, sällan 5 stånd. Frukt 2-, säll. 1-rummigt fröhus, med fröfasten i förra fallet på skiljeväggen, i det sedn. på sidoväggerne.

1 Flocken **Verbascæ** *Bartl.* Ståndarkuappar enrummiga. Fruktämne 2rummigt.

119. VERBASCUM *Lin.* Kungsljus.

† Arter.

- 1 *V. Thapsus L.* bladen *långt nedlöpande*, naggade, *ulltäkta*, de öfra spetsade; blom-samlingen axlik tät; kronflikarne aflånga; ståndarsträngarne *hvitludna*, två n. *glatta*; *alla knapparne lika stora*. γ 7, 8, g. blr. — β *bracteatum*: mindre tjockt luden; skärmbleden mycket längre än blomgyttringarne. *Fig. Sv.B.79. Fl.D.631.*

Torra st. a. (*Sk.*—*Ängml.* *Jämtl.* — *N.* — β *Stockholm* vid Alkistan.) 2—3 *alnar* hög; *stjelken kantig af de nedlöpande bladen*. — *V. Schraderi Koch.* β *V. bracteatum Ag.*

- 2 *V. thapsiforme Schrad.* bladen *som föreg.*; kronflik. omvänt eggrunda; strängar *som föreg.*, men de 2 *glatta med större knappar* än de öfriga. γ 7, 8, g. blr. — β *cuspidatum*: mycket ullig; öfversta bladen och blomskärmen tvärt afsmalnande i en lång udd. *Fig. Fl.D.1810. Reich.t.1638. H.N.f.4, n:o 19; β 20.*

Torra st. r. (*Sk.* Karsholm; Kåseberga. Ön Hven. *Smål.* Kalmar, vid slottet. *Stockh.* Värmdön: C. A. Fredrikson. *Öl.* Ottenby, Resmo etc. — *N.* Christiania. — β *Öl.*) *Lägre än föreg. med mycket större och plattare blr.* — *V. cuspid. Fl.D.*

- 3 *V. phlomoides L.* bladen eggrunda smalspetsade naggade *ulliga*, de öfra omfattande, *föga nedlöpande* på den *trända* stjelken, de nedersta skaftade, med något hjertlik bas; blomgyttr. i glest ax; ståndare *som föreg.* γ 7, 8, g. blr. *Fig. Reich.t.1639—41.*

Torra st. r. (*Skåne.* *Blek.* Carlshamn; Sölvihsborg. *Uppl.* vid vägen mell. Hjelmsta och Lindberga gästgg.) *Har stora sköna blr, omkring 4 samgyttrade. Som bladen icke märkligt nedlöpa, blir stjelken hos denna art trind.* — *Anm.* En högst utmärkt form [sannolikt hybrid, såsom ej återfunnen] med *stjolk och blomkr. som denna art, ståndare som följ., samt oskaftade bl., har af Ankarer. blifvit funnen vid Beseboda i Blek.*

- 4 *V. nigrum L.* bladen hjertligt aflånga, *under gråludna, icke nedlöpande*, de öfra n. eggrunda oskaftade, de nedre skaftade; blomgyttr. glesa, *alla strängarne violettludna med likstora knappar.* γ 7, 8, g. blr. — β *amplectens*: axet med långa, n. omfattande skärm; alla bladen, utom de nedersta, föga skaftade. — γ *glabrescens*: stjolk-bladen tunna, föga ludna, smalspetsade, skaftade. — δ *cuspidatum Nordst.* öfv. bl. och blomskärmen tvärt afsmaln. i en lång udd. *Fig. Sv.B.590. Fl.D.1088.*

Torra st. (*Sk.*—*Medelp.* *Vestml.* *Dal.* Hysby sn: Ing. Anderson. *Värml.* *Dalsl.* *Boh.* i Tanum sn: Rect. For. *Öl.* *Gottl.* — *N.* — β *Öl.* — γ *Dalsl.* Vedbyholm i Holm. — *N.* Hjelmeland. — δ *VG.* Kinnekulle: *Nordst.*) *Stjelken trind, med mindre tätt och ludet ax än de föreg.*

- 5 *V. Lychnitis L.* blad. eggrundt aflånga spetsiga rundnaggade, *under gråhvita af ett pulverlikt ludd*; rotbladen med, stjolkbl. utan skaft, *icke nedlöpande*; blomaxet glest, af tätblommiga grenar; sträng. *hvitludna.* γ 6—8, g. ell. hv. blr. — β *album*: med hv. blr. *Fig. Reich.t.1648. β Fl.D.586.*

Vid byar etc. r. (Den gulblommiga finnes förvildad endast i bot. trädgårdar. — β *Sk.* Kullaberg, Dufek; i Christianstadstrakten och i Söfde sn. *Smål.* Vestervik nära Norrlandsäng. *Södml.* Tullgarn i parken. *Stockholm* vid Skarpneck. *Gottl.* vid Visby hamn.)

†† Hybrida former.

- 6 *V. thapso-nigrum* Schied. blad eggrundt aflånga småulliga, de nedersta skaftade, de öfre spetsade mot basen, föga nedlöpande på den något kantiga stjelken, de öfversta halstomfattande; blomgyttr. glesa; alla sträng. viol.ludna, med likstora knappar. $\text{D} 8, 9, \text{g. blr}$ Fig. H.N.f.9, n:o 13, B.
Torra st. r. (Sk. ÖG.—Uppl. Nockebybro nära Stockholm. Vestml. Malma kyrkogård. VG. Kinnekulle, vid Martorp: Nordst. — N. Christiania.) Till blomningen lik *V. nigrum*, till örten *V. thapsus*. — *V. collinum* Schrad.Hn.Ed.4.
- 7 *V. nigro-thapsiforme* Fr. blad ulliga nedlöpande, de nedre aflånga skaftade; blomgyttr. täta; stånd. som föreg. $\text{D} 8, 9, \text{g. blr}$ Fig. Fl.D.1811, enl. Fr. H.N.f.9, n:o 13, A.
Torra st. r. (Öl. vid Thorslunda k:a.) Örten af *V. thapsiforme*; blr af *V. nigrum*, men större; allt enl. Fr. Nov. — *V. seminigrum* Fr. — Anm. *V. thapsiforme-nigrum* Schied. har dylika ståndare som *V. thapsiforme* enl. Koch.

120. SCROPHULARIA Lin. Flenört.

- 1 *S. nodosa* L. blomkronan öppen; foderflikarne eggrunda; bladen eggrundt hjertlika spetsiga, olikformigt grofsågade, glatta; stjelken 4sidig, utan hinnkanter, glatt. $\text{D} 7, 8, \text{br. blr}$ Fig. Sv.B.315. Fl.D.1167. H.N.f.2, n:o 4.
Skugg. st. och vid vatt. a. (Sk.—Ängml. Dal. Boh. Öl. Gottl. — N. till Nordl.) Alns-hög, med stor, stundom glandelhårig vippa; bladens bas bred, n. tvärhuggen.
- 2 *S. alata* Gil. kron. öppen; fod.flik. rundade; bladen eggrunda, tät och n. likformigt hrass-sågade, jemte den hinnkantade stjelken glatta. $\text{D} 7, 8$ Fig. Fl.D.507. Reich. t.1672.f.1.
Våta st. r. (Sk. Billinge, vid Storkälle-bäcken, förmodligen odlad.) Bladens bas mer rundad än hos föreg., vanl. med en grund intryckning vid skaftet, som är vidgad af de nedlöpande bladkanterna; blommorna mörkröda. — *S. Ehrharti* Stev. och ed.8, mycket yngre namn. *S. aquatica* Fl.D. *S. aquat.* Lin. anses allmänt vara *S. Balbisii* Horn.
- †3 *S. vernalis* L. kron. tillsluten; fod.flik. aflånga; bladen hjertlika, groft dubbelsågade; stjelken rundadt 4kantig, jemte bladskafven mjukluden. $\text{D} 5, 6, \text{g. blr}$ Fig. Fl.D. 411. Reich.t.1676.f.2.
Stenmur. och odl. st. r. (Sk. Lund i Paradislyckan; Maltesholm; Malmö. Smål. Råsnäs i Ålhem sn, och Rogberga. Stockh. flerstädes; Ulriksdal i gamla murar.) Växten klubbhårig; yngre med blomvippor i bladvecken, stull. äfven i toppen.
- 2 Flocken **Antirrheineæ**. Ståndarknapp. 2rummiga, utan bihang vid basen. Fröh. 2rummigt.

121. DIGITALIS Lin. Fingerborgsblomma.

- 1 *D. purpurea* L. foderbladen eggrunda spetsiga; kronan utvändigt glatt, med mycket trubbig eller intryckt öfre läpp; bladen aflånga trubbnaggade, under mjukludna. $\text{D} 6, 7, \text{r. blr}$ Fig. Fl.D.74. H.N.f.10, n:o 18.
Stenbundna st. r. (Boh. Qville sn, ymn. i Utgårdss. Kindlyckes, Snibes och Rönnängens skogar, spars. i Bodelands, enl. Rect. For.; vid berget Fontin nära Kongelf. Hall. på klippor vid Stensjö i Efra sn: Stud. V. Norlén enl. Scheutz. — N. icke sällsynt i Christiansands och Bergens stift upp till Romsdalen, vid stenar, vägar etc. Trondhj. på Strand vid Storvig.) Blrna $1\frac{1}{2}$ tum långa, inuti purpurstänkta.

122. ANTIRRHINUM Lin. Lejongap.

- 1 *A. Orontium* L. blrna kortskaftade, i öfra bladvecken; fodret djupt deladt, med ryggflikarne längre än kronan, mjukhåriga; bladen lancettlika. $\text{D} 7, 8, \text{r. blr}$ Fig. Fl.D. 941. Reich.t.1678.f.1.
Odl. st. åkr. r. (Sk. mell. Trelleborg och Ystad, t. ex. vid Snårestad i Sandåkrar vid hafvet; Börringe mell. Vidarp och Fortuna; Vest. Alstad; Ifö; Oppmanna. Blek. Carlskrona, Kungshall. Öl. Gottl. Här och der förvildad upp till Stockholm.) Har omkr. trefferdedels tum långa blr. — *Orontium arvense* Pers..

123. LINARIA Mill. Flugblomster.

- 1 *L. vulgaris* Mill. blrna i axlik klase; fodret glatt, kortare än sporen; stjelken upp-

rät, med *strödda*, *n. jemnbreda och glatta* blad. 2 7, g. blr. — *β Peloria*: blrna mer eller mindre reguliera, med 2—5 sporrar. Fig. Sv.B.196. Fl.D.982. *β* Linn. Diss. de Peloria.

Torra st. (Sk.—*Jämtl.* och *Medelp.* Torps prestg. VB. Björkfors och Sangis — *N. till Nordl.*) *Stjelken vanl. enkel; blrna tumslånga.* — *Antirrhinum Linaria L.* — *β är en tillfällig afvikelse, icke egentlig afart, emedan oftast vanliga blr finnas i samma ax som de flersporriga.*

†2 *L. striata DC.* hela växten *glatt*; bladen 4—5 i *krans*, lancettlikt *jemnbreda*; blrna *n. kransvisa, närmade i klase*, med skäft af blomfodrets längd; kronans öfre läpp djupt urnupen blåstrimmig; sporren af fodrets längd *ell. kortare*. 2 7. Fig. E.B. 1253. H.N.f.11, n:o 20.

Torra st. ballastpl. r. (*Uppsala* förvildad på Slottsbacken. *Gefle* på Nya Brobänken. — *N. Mandal* etc. på ballast?) *Blåaktig växt, med nedre bladen i krans, de öfra strödda; blrna hvita ell. blåaktiga.* — *Antirrh. repens L.*

3 *L. minor Mill.* hela örten *klibbhårig*; blrna i *bladvecken* ell. i glesa, bladiga *klasar*; fodret längre än kronsporren, kortare än blomskafket; bladen *smalt lancettlika* skiftevisa, de nedra motsatta. ☉ 6, 7. Fig. Fl.D.502. H.N.f.11, n:o 21.

Åkr. mur. etc. (Sk. ÖG.—*Helsl.* Iggesund. *Medelp.* Sundsvall: Reuterm. *Jämtl.* Liths sn. *Vestml. Dalsl.* Baldersnäs enl. Larsson. Öl. *Gottl.* — *N. Christiania*, Kongsvinger etc.) *Vanl. grenig, med små, blekt rödviol. stund. hvitakt. blr.* — *Antirrh. minus L.*

4 *L. elatine Desf.* *nedliggande*; blr i *bladvecken* med glatt skäft och rak kronsporre; bladen skiftevisa, dels *eggrunda*, dels *spjullika*. ☉ 7, 8. Fig. Sv.B.711. Fl.D.426. H.N.f.1, n:o 20.

Åkrar, r. (Sk. sydvästra delen, Barsebäck; Flädje; Malmö; Hvellinge etc. *Gottl.* vid Göstafs i Fröjel och Stenhuse i Sanda sn.) *Blrna på långa skäft, små, gula med viol. öfre läpp.* — *Antirrh. L.*

124. VERONICA Lin. Ärenpris.

† Tätblommiga ax i toppen.

1 *V. longifolia L.* bladen 3, 4 [mindre ofta 2] i *krans*, från bredare bas *lancettlika*, spetsade, *ojemnt ell. dubb. sågade till spetsen*; blomfodrets flikar tydligt *oliklånga spetsiga*. 2 7, 8, b. blr.

* *Linnæi*: bladen med tvärhuggen ell. hjertlik bred bas, grofsågade spetsade. Fig. Fl.D.374. Schrad. Ver.t.2,f.1.

* *vulgaris*: bladen med eggrund basis, jemnt spetsade grofsågade. Fig. H.N. f.3, n:o 12.

* *serrulata*: blad. från eggr. ell. tvär bas långspetsade, tätt sågade med korta och hvassa tänder.

* *maritima L.* blad som föreg. med långa spetsade mycket olikstora tänder. Fig. H.N.f.4, n:o 21.

* *media Schrad.* blad som föreg. kortspetsade, med något grofva och spetsiga, men korta sågtänder. Fig. Sv.B.560. — *V. arguta BL.N.F.*

Fukt. st. vid berg, stränd. (Sk. *Smål.*—*Uppl. Ängml.* Graninge bruk. VB. upp efter Törn., Sangis- och Calix-elfvar. *Vestml. Värml. Dalsl. Boh.* Uddevalla; vid Strömsån. — *N. Aggershus stift.* — *V. serrul. Halland.* — *V. marit.* på hafsstr. ÖG.—VB. — *N. Finnm.* — *V. media: Hall.* — *N. Christiania* vid Næsoddtangen.) *Mellan de här anförda utmärklare formerna finnas många mellanliggande, likasom andra, hvilka öfvergå i följ. art.*

2 *V. spicata L.* bladen 2 [mycket sällan 3] *motsatta*, lancettlika — *n. eggrunda*, med vanl. korta och föga *olikformiga* sågtänder, *mot spetsen helbräddade*; foderflik. *n. liklånga trubbiga*. 2 6, 7, b. blr. — *α vulgaris*: *stjelken smäluden*; bladen från smälare bas lancettlika, med trubbad helbräddad spets, korta trubbad sågtänder. — *β nitens*: *stjelk och blad glatta*, i öfr. som *α.* — *γ orchidea*: *kronans flikar smala och vridna*; i öfr. som *α.* — *δ acutifolia*: bl. lancettl. mycket spetsiga. — *ε intermedia*: blad. eggrundt lancettlika, eljest som *α.* Fig. *α* E.B.2. Schlecht. D.Fl. 4 B. 2 häft.

* *hybrida L.* mycket gröfre; blad. eggrundt aflånga med rundad bas och trubbig helbrädd. spets, groft och trubbigt naggsågade. Fig. Fl.D.52. E.B. 673.

* *neglecta* Bl. bladen från bredare bas lancettlika spetsiga, sågade n. till spetsen, med täta hvassa sågtänder.

* *australis* Schrad. bl. från bred n. tvärhuggen bas utdraget eggrunda spetsiga med grofva spetsiga sågtänder. Fig. Schrad. Ver. t.2.f.3.

Torra st. etc. (Sk.—Uppl. Ner. Öl. Gottl. — N. — Underarterna i södra Sv. särdeles Halland. — N. i södra delen af Aggershus st.) Var. som föreg. art, hvilken *V. australis* mera liknar än *spicata*.

†† Blomklase i toppen.

3 *V. serpyllifolia* L. fodret n. glatt; bladen eggrunda—af långa trubbiga naggade glatta; fröhuset bredt 2knöligt, urnupet, af fodrets längd. 2 5—7, blåstrimm. blr. — β *bo-realis* [Læst.]: bladen mer rundade; blrna n. rent blå. Fig. Fl.D.492.

Allmän. (Sk.—Lpm. — N. till Ost-Finnm. — β i högre fjelltrakter.) Fröhusen håriga, bredare än längden, slutt. i utdragen klase.

4 *V. alpina* L. blomskäften kortare än skärmlbladen; foderlikarne hårbräddade; kronan klocklik, bladen elliptiska ell. ovala; fröh. omv. eggrundt, tvärhugget. 2 7, 8, blå blr. — β *lasiocarpa*: fröhuset hårigt. Fig. L.Fl.L.t.9.f.4. Sv.B.721. Fl.D.16. H.N.f.12, n:o 42.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N. Ost-Finnm. till Gousta fjell i söd. delen.) Fröh:s längd större än bredden. Örten svartnar vid torkning. — β *V. alp. var. australis* Wg.

5 *V. saxatilis* L. d. yng. klase fåblommig; blomskäft. längre än skärmlbladen; foderfl. glatta; kronan plattad; bladen af långa, mot spetsen bredare; fröh. eggrundt af långt, betydll. längre än fodret. 2 7, b. blr. Fig. Sv.B.347. Fl.D.342. H.N.f.12, n:o 41.

Fjellklipp. r. (Lpl.—Herjed. — N. Finnm. — Christiansands st.) Knappt fingerhög, risaktig växt, med stora och vackra blr, n. som *V. Chamædrys*. — *V. fruticulosa* Fl.D.

(*V. arvensis. verna*.)

††† Blomklasar från bladvecken.

6 *V. officinalis* L. stjelen nedliggande, småluden, med täta axlika uppräta klasar af n. oskaftade blr; bladen eggrunda ell. ovala sågade. 2 5, 6, b. blr. — β *glabrata* Frist. stj. hårig på två sidor; bl. glatta, hårbräddade. Fig. Sv.B.159. Fl.D.248.

Bäck. a. (Sk.—Lul. Lpm. och VB. Piteå. — N. till Ost-Finnm. — β Ångml. i Fjell-sjö och Nora m. fl. snr.)

7 *V. Chamædrys* L. stjelen uppstigande, på 2:ne sidor ullhårig; blrna på utdragna skäft i glesa klasar; foderlikarne lancettlika; bladen n. utan skäft, eggrunda ell. något hjertlika, djupt sågade, ojemna. 2 5, 6. Fig. Sv.B.239. Fl.D.448.

Ång. skog. a. (Sk.—VB. Jämtl. — N. till Finnm.) Stora täcka himmelsblå blr med hvita ståndare; de nedra bladen stund. kort skaftade. En form med "rundtom ullhårig stjelk", ofta 3 å 4 stånd., är af Cand. Nordst. funnen vid Svenstorp i Sk.

8 *V. montana* L. stjelen nedliggande, öfverallt likformigt hårig; blr som föreg. med eggrunda foderlikar; bladen tunna, utdraget skaftade, eggrunda grofsågade. 2 5, 6, b. blr. Fig. Fl.D.1201. H.N.f.2, n:o 29.

Bokskog. r. (Sk. Krageholm; Billinge och Röstänga; Lund i Reften; vid Ringsjön; Kullaberg etc.) Blrna något mindre och blekare än hos föreg.

9 *V. Beccabunga* L. glatt, stjelen uppstig.; blr som föreg., med bredt lancettl. foderlikar; bladen tjocka skaftade eggr.—af långa trubbiga, grundt naggsågade. 2 5—9, b. blr. Fig. Sv.B.127. Fl.D.511.

Källbäck, diken, a. (Sk.—Jämtl. och Ångml. — N. till Helgeland.) Var. med n. runda och med något spetsiga blad.

10 *V. Anagallis* L. stjelen upprät; klasarne mångblommiga med de enskilda blomskäften endast utstående; bladen bredt lancettlika, något stjelkomfattande, gles småsågade; fröh. eirkelrunda, omärkligt urnupna. ☉ 6, 7, b. ell. rödl. blr. Fig. Fl.D. 903. Reich.t.1702.f.1.

Stränd. diken. (Sk. ÖG.—Hels. Vestml. Öl. Gottl. — N. till Rommerige.) Bladen $\frac{1}{2}$ till 1 tum breda, 2—4 t. långa; blomklasarne mest 2 motsatta, näml. en i hvar-dera bladvecket. Var. med späd stjelk, små blad och ensamma klasar.

11 *V. scutellata* L. stjelen slankig; klasarne fåblommiga, med de enskilda blomskäften

usperrade; bladen *oskaftade*, *n. jemnbreda*, helbräddade, ell. med små tillbakavända naggtänder; fröh. bredare än långt, djupt urnupet. 2½ 5—7, hv. blåstrimm. blr. — *β villosa*: hårig. Fig. Fl.D.209; *β* 1561. Reich.t.1703.f.2; *β* f.3.

Våta st. a. (Sk.—Lpl. — N. till Nordl.) *Bladen 1—2 lin. breda, 1—2 tum långa, stundom mer lancettlika; klasarne mest ensamma, skiftevisa i bladvecken.*

++++ Blrna ensamma i bladvecken.

- 12 *V. arvensis* L. stjelen *upprätt*; blomskäften *ganska korta* med lancettlika skärm; bladen *eggrunda* med två bas, glest sågade, endast de nedersta med korta skaft. ☉ 4, 5, ljusblå blr. Fig. Fl.D.515. Reich.t.1720.f.2.

Torra st. åkr. a. (Sk.—Ångml. — N. till Helgel.) *Fröh. slutt. i ax. En spenslig form, med blomskäft af fröhusets längd, är V. acinifolia His. Fl. Skinnskatteb. Den utländska har dem dubbelt så långa.*

- 13 *V. verna* L. stjelk och grenar *upprätta*; blr. *n. oskaftade*, med smalt lancettl. skärm; bladen 5- ell. 3flikiga, de nedersta eggrunda odelade. ☉ 4, 5, b. blr. Fig. Fl.D.252. Reich.t.1720.f.1.

Torra st. a. (Sk.—Ångml. — N. i Aggershus och Bergens st.) *I början tumshög och enkel, sedermera 3—6 tum och grenig, blrna mycket små, fröh. slutt. i ax.*

- 14 *V. triphyllus* L. stj. med *utstående* grenar, och *skaftade* blr; bladen *handdelade*. ☉ 5, 6, b. blr. Fig. Fl.D.627. H.N.f.4, n:o 22.

Åkr. r. (Sk. Hall. Blek. Ljckehy och Ronneby. Smål. Jönköping, Österbrunn; Kalmar allm.; Ryssby och Alhems sr; Vestervik. Öl. Gottl.) *De nedersta bladen n. hjertlika sågade, skärmladen stund. hela, n. tunglika.*

- 15 *V. hederifolia* L. *nedliggande*; blomskäften ungefär *af bladens längd*; foderflikarne *hjertlika, spetsiga*; bladen hjertlikt rundade, grundt 3—5flikiga, yttersta fliken stor helbräddad. ☉ 5, 6, hvitblå blr. Fig. Fl.D.428. Reich.t.1698.f.3,4.

Åkr. r. (Sk.—Gefte. Vestml. Boh. Öl. Gottl. — N. Eger vid Fiskumvand. Trondhj. vid Biskopsgården Berg; förgäfves sökt af Prof. Blytt.) *Frön mycket stora, skålformiga, omkr. 4 i fröhuset.*

- 16 *V. persica* Poir. blomsk. *längre än bladen*, efter blomn. båglik ut- ell. nedböjda; foderflik. *eggrunda lancettlika spetsiga*; bladen rundade ell. något hjertlika, djupt sågade; fröhuset *dubbelt så bredt som långt, tvårhugget*, upphöjdt nätdrigt. ☉ 4—9, blå blr. Fig. Buxb. Cent. 1. t. 40, f. 2. Fl.D.1982. Reich.t.1699. H.N.f.8, n:o 27.

Odl. st. r. (Sk. Lund; Norr-Viddinge prestg. i en åker ymnig; vest. Tvet. Smål. Femsjö; Jönköp.: Scheutz. Flerestades, t. ex. vid Stockholm, med andra trädgårdsfrön förvildad.) *Foderflik. vid blomn. n. lancettlika; kronan stor, utbredd n. ½ t. i diam.; fröns 2 rum så fränstående, att de bilda med öfra kanten en n. rät linie; frön omkr. 8. — V. Buxbaumii Ten. och Ed. 6.*

- 17 *V. polita* Fr. ljusgrön, något daggbå ört; blomskäft. slutl. *längre än bladen*; foderflik. *eggrunda spetsiga, upphöjdt nerviga*, *n. glänsande glatta*; bladen något hjertlika ell. ovala, jemna, glatta ell. omärkl. finhåriga; fröh. något bredare än långt, med omkr. urskärningen rundade rum. ☉ 5—9, b. blr. Fig. Fl.D.449. H.N.f.4, n:o 25.

Odl. st. (Sk. Lund, Malmö etc., nog allm. på slätten. Smål. Kalmar. Boh. Öl. Gottl.) *Närmast lik föreg., men mycket mindre; bladen något köttiga. Stånd. fästa i pipens nedre kant; fröh. tätt småludet af utstående enkla hår. — V. agrestis Fl.D.*

- 18 *V. agrestis* L. örten grön och hårig; blomsk. *af bladens längd ell. kortare*; foderflik. *aflånga trubbiga, otydligt nerviga, utvändigt håriga*; bladen hjertlika—eggrunda sågade; fröh. rundadt, med djup och öppen urskärning mell. rummen. ☉ 5—9. — *β calycida*: fodrets flikar inskurna. — *γ carnosula*: bladen små, mer aflånga och köttiga, n. glatta; blrna hvita. Fig. Fl.D.2221. Reich.t.1700.f.3. H.N.f.4, n:o 24.

Odl. st. a. (Sk.—Ångml. Jämtl. — N. till Trondhj. — *γ* Uppl. Rasbo sn, Nässunden på åkrar.) *Blrna varierade blå, ljusröda och hvita. Stånd. fästa som föreg.; fröh. oftast glest glandelhårigt; fröen färre än hos föreg.; γ ej olik föreg. art.*

- 19 *V. opaca* Fr. örten och blomsk. *som föreg.*; foderflik. *n. spadlika trubbiga nerviga*, på båda sidor håriga; bladen bredt eggrunda trubbiga, ell. rundade, med något hjertlik bas, sågade; fröh. bredare än långt, med djup och smal urskärning mell. de rundade rummen. ☉ 5—9. Fig. Reich.t.1700.f.1,2. H.N.f.2, n:o 28.

Odl. st. (Sk. Blek. Smål. Norrviding. Stockh. Ner. Kärr. VG. Kinnekulle flerst.

Hall. Brandshult. Öl. Gottl.—N. södra del.) Mörkare och med mer rundade blad än föreg.; fröh. bredare, krusigt—småluget; blrna mörkblå med hvit botten. Stånd. fästa i mynningen.

125. LIMOSELLA Lin. Dy-ört.

- 1 *L. aquatica* L. 2, 7, 8, hv. ell. rödl. blr. — β *borealis*: mindre; bladen jemnbreda. Fig. Fl.D.69. H.N.f.15, n:o 23.

Stränd. vattengrop. (Sk.—VB. Torn. Lpm. Wittangi. Herjed. Boh. Öl. Gottl. — N.) Bladen vanl. aflånga, på utdragna skaft, hos β n. trådlika; blr på enkla skaft från roten. Är ofta försedd med blombarande grenskott. — β var. *minor* Ed. 4; var. *biflora* Wg. Fl.L. *L. borealis* Less.

- 3 Flocken **Rhinanthaceæ.** Stånd.knappar 2rummiga, med borstlika bihang vid basen. Fröh. 2rummigt.

126. BARTSIA Lin.

- 1 *B. alpina* L. bladen eggrunda, trubbigt sågade; blrna i öfversta bladveckan. 2, 6, 7, viol. blr. Fig. Sv.B.579. Fl.D.43.

Kärr, mest i fjellen. (Lpl.—Dal. Ängml. Tåsjö sn. ÖG. Omberg, Dagsmossen, samt i Kärrna, Gärsta, Slaka och Hageby m. fl. socknar; Skeninge i Muggängen; V. Stenby. VG. Hunneberg. Gottl. Klinta, Eista; Lista. — N.)

127. ODONTITES Pers. Rödkulla.

- 1 *O. rubra* Pers. stielken *grenig*; bladen smalt lancetl. ell. jemnbreda, *spetsade*; de öfre skiftevisa, bildande blomskärm; blrna i ensidiga klasar, *af skärmens längd ell. längre*; fröh. af fodrets längd ell. kortare. $\odot$ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.625. Reich.t. 1727, f.1. H.N.f.11, n:o 22.

Åkrar. (Sk.—Gefle. Vestml. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N.) Oftast *grenig* ända från roten, säll. n. enkel. — *Euphrasia Odontites* L. *Bartsia Odont.* Ed. 4. *Odontium rubrum* Ed. 1. *Od. serotina* Drej.

- 2 *O. litoralis* Fr. stj. enkel; bladen *köttiga*, eggrundt ell. bredt lancetl., *trubbiga*; de nedre blrna kortare än skärmbladen; fröh. $\frac{1}{3}$ längre än fodret; för öfr. som föreg. $\odot$ 6, 7, mörkr. blr. Fig. Reich.t. 1727, f.2. H.N.f.12, n:o 37.

Hafsstr. (Sk.—Uppl. Ångskär i Hollnäs sn. VB. Neder-Calix skärg., på Hvitgrundet.: Reuterm. Boh. Öl. Fröbygårda. — N. Christiania?) *Blrna* smärre och mörkare än hos föreg. — *O. rubra* β *simplex* Ed. 6. *O. verna* Drej.

128. EUPHRASIA Lin. Ögontröst.

- 1 *E. officinalis* L. stielken enkel, ell. med *utstående* grenar; bladen eggrunda sågade; fröhuset i toppen *intryckt*. $\odot$ 6—8. — α *pratensis*: bladen bredt eggrunda, trubbadt sågade, platta och mjuka; fodret glandelprickigt. — β *nemorosa*: bladen udd-sågade, veckigt nerviga. — γ *curta*: 1—2 tum hög, vanl. mycket *grenig*, med små blr; blad som β . Fig. Fl.D.1037. H.N.f.9, n:o 17. β Sv.B.267. H.N.f.9, n:o 18. γ H.N. f.4, n:o 26.

Äng. back. a. (Sk.—Lpl.—N.) *Blrna* mer och mindre blåaktiga med gult svalg. Blir på feta ställen stor, med breda, n. hjertlika blad. — β och γ föras af Prof. Fries till en ny art: *E. parviflora*, till hvilken äfven läggas former af följ., hvar-igenom en mycket blandad, näppel. bestämbar art uppkommer.

- 2 *E. gracilis* Fr. stielken spenslig, enkel ell. med *uppräta* grenar; bladen ovala ell. aflånga, med 2—3 sågtänder i hvardera kanten; fröh. aflängt, *tvärhugget*. $\odot$ 7, 8. Fig. Reich.t. 1733, f.4. [*E. micrantha* Reich.], icke 5. H.N.f.2, n:o 30.

Ljungback. (Sk.—Gestr. Ner. Vestml. Vesteråstrakten: A. M. Troilius. Värml. Dalsl. vid näs i Holm. Boh. kring Strömstad; Oroust och Koön: Thed. Öl. Gottl. — N. Christiania; nära Fredrikshall.) *Mycket spädare*, ehuru ofta lika hög, ell. högre än föreg. Bladen säll. mer än en god linie breda och dubbel så långa, de så tänderna åtskiljda af den raka bladkanten, i allt liknande följande, utom att blrna äro mindre och n. rent hvita, samt bladen kortare.

- 3 *E. salisburgensis* Funk. stj. som föreg., oftast alldeles enkel; bladen lancetlika — n. jemnbreda, med vigglik bas och 2—3, *långt skiljda*, *utböjda syllika*, hos de öfre bl. n. borstlika tänder i hvardera kanten; kronans öfre läpp 2klufven; fröh. som föreg. $\odot$ 7, 8. Fig. Reich.t. 1730, f.2. H.N.f.14, n:o 20.

Back., tor. st. r. (*Gottl.* nära Westringe i Etelhem sn; vid nordöstra sidan af Tingstäde träsk; Storugns i Lärbro sn.) *Späd som föreg.*, och *knappt quartershög, sällan och då obetydligt grenad. Bladen, som hos föreg. äro föga mera än 1—2 lin. långa, äro hos närr. art omkr. dubbelt längre med samma bredd, och hafva de fliklika tänderna ännu mer åtskiljda. — E. alpina DC.*

129. RHINANTHUS *Lin.* Penninggräs.

- 1 *R. major* Ehrh. blomskärmen *bleka gulaktiga*, de öfre djupt sågade, med syl-likta tänder; öfra kronläppens främre tänder *färgade, eggrunda*; kronpipen något *bågligt krökt* uppåt. ☉ 6, 7, g. blr. — * *alectrolophus* Poll. frön med smal, ell. omärklig hinnkant. Fig. Sv.B.348.f.1. Fl.D.981. H.N.f.7, n:o 11; * f.10, n:o 19.
Äng. * i åkr. a. (*Sk.—Ängml. och Jämtl. Öl. Gottl. — N. till Ost-Finnm.*) Af *ljusare färg och större än följ. i synnerhet **, som *vanl. är korsvis grenad, med foder och blomskaft något sträffa af korta hår. Fröets hinnkant hos a n. lika bred som kärnan. Bladen var. hos alla arterna från aflångt lancettlika till smalt jemnbreda. — R. Crista Galli β L.Fl.Su. * R. hirsutus Lam.*
- 2 *R. alpinus* Baumg. blomskärmens tänder utdragna i *lång nåt-lik udd*; kronläppens *färgade tänder aflånga*; för öfr. som föreg. ☉ 7, 8, g. blr. Fig. Reich.t.1740.f.1.
Bergstr. r. (Uppgifven för *mell. Sv. och för Norge af Fr. i S.V.Sc. Jämtl. Mullfjellet: Beurl.*) *Kronans läppar i olika riktning; hos de tvänne andra äro båda sträckta framåt. Skiljd från föreg. hufvudsakt. med den kortare kronpipen och den nåtlika blekare udden på skärmens sågtänder, enl. utl. exemplar; frön hos dessa med smal kant. — R. angustifolius Gmel.*
- 3 *R. minor* Ehrh. skärmen *gröna*, hvass-sågade; kronläppens tänder *eggrunda*; pipen *rak*. ☉ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.348.f.2. H.N.f.7, n:o 12.
Fukt. äng. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Mindre och oftare enkel; var. i afseende på läpp-tändernas färg och bladens bredd. Till färgen mörkare än de föreg.; fröen bredt hinnkantade. — R. Cr. Galli α L. Fl. Su.*

130. SCEPTRUM *Rudb.* Kungsspira.

- 1 *S. Carolinum* Rudb. blrna 3—4 i krans, bildande ett afbrutet ax; bladen parklufna med trubbiga inskurna och naggade flikar; stjelen enkel, n. bladlös. 2 8. Fig. L. Fl.L.4.f.4.5. Sv.B.505. Fl.D.26.
Kärr, våta äng. r. i fjelltr. a. (*Lpl.—Helsl. Dal. Värml. Vestml. Sala vid Stampers-torp; Kila sn etc. Ner. Sköllersta, Hardemo och Kräklunge snr. VG. Österplana-Vall; Härlingstorp vid Axevalle-Hed; Sandhem sn, flerst.: Nordst.; Mösseberg och Gökhem: Sahlén. Uppl. i Jumkilskärren etc. Stockh. vid Ensta i Täby sn. Södm. Dunker sn, i kärret Galghult. ÖG. Slaka sn i Aska storäng; Öst. Ryd, nära Björk-vik; Väfversunda storäng. Smål. Vernamo; Åhs sn; Forssarum: Scheutz. — N. Ost-Finnm. — Österdalen, närmare Sv. gränsen; Gudbrandsdalen; öfra Tellemärken.*) 2—3 *qu. hög, med mer än tumslånga blr, till färgen ljusgula med rött på läpparne. — Pedicularis Sceptrum Carolinum L.*

131. PEDICULARIS *Lin.* Kallgräs.

† Kronans hjälm [öfra läpp] i spetsen tvärhuggen ell. 2flikig.

- 1 *P. palustris* L. hjelmen af *nedra läppens längd*, tvärhuggen med spetsiga flikar; bladen *pardelade*; stjelen enkel ell. *grenad ända upp, utan bladämnen vid basen*. 2 6, 7, r. säll. hv. blr. — *β borealis*: fodr. aflångt, n. cylindriskt; blr och frön n. dubbelt mindre än hos *α*. Fig. Fl.D.2055.
Våta äng. a. (*Sk. — Lpl.—N. till Ost-Finnm. — β Lpl.*) *Stjeln och grenar upprätta; 1—2 qu. hög.*
- 2 *P. sylvatica* L. hjelmen framtill tvärhuggen, med en syl-lik udd i flikarnes spets, *betydl. längre än nedra läppen*; bladen *pardelade*; stjelen *endast grenad vid rothalsen* och der omgifven af odeltda tandade bladämnen; grenarne uppstigande. 2 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.358. Fl.D.225. H.N.f.12, n:o 38.
Fukt. skogsäng. r. (*Sk.—Värml. och ÖG. Nerike. Vestml. Rosl. Ortala bruk. Jämtl. vid Hofverberget. Boh. Tanum och Qville snr: Recl. For. Gottl. — N. till Nord-möer.*) *Hufvudstjelen kort, enkel och upprät, grenarne vid basen nedligg. med den blommande toppen uppbojda.*

- 3 *P. lapponica* L. hjelmen framtill utdragen i en lång tvåflikig snabel och af nedra läppens längd; bladen parklufna, med bladskifvan bred som flikarnes längd; stjelen enkel med kort ax af n. horizontala blr. 2 7, 8, g. blr. Fig. L.Fl.Lt.4.f.1. Sv. B.750. Fl.D.2. H.N.f.9, n:o 16.

Subalpin fjellv. (Lpl. — Dal. — N.) Enkel, ehuru stund. med 2—3 stjelkar från samma rot.

†† Hjelmen bel.

- 4 *P. hirsuta* L. blrna uppräta, i ett tätt ax; fodret 5standadt, tunnt hvitulligt; hjelmen utdragen, något frankrökt, trubbig; bladen parklufna, med bred skifva, korta, något framåt rigtade flikar. 2 6, 7, r. blr. Fig. L.Fl.Lt.4.f.3. Fl.D.1105. H.N.f.10, n:o 20.

Högre fjellv. r. (Torneå-, Lul. och Piteå Lpm. Dalfjellen enl. Linné. — N. Finnm. Alten på Goskevare; Eibydal och Talvig; Tsatsa; Snaasen; vid Beite mell. Valdres och Gudbrandsdalen.) 3—6 tum hög, vanl. flerstjelkig; bladflik. icke tillbakaböjda som hos de följ.

- 5 *P. flammea* L. blrna som föreg.; fodr. 5flikigt, glatt; hjelmen rak, vid mynningen trubbig, inneslutande hela pistillen; bladen pardeltda med något tillbakaböjda flikar. 2 7. Fig. L.Fl.Lt.4.f.2. Fl.D.1878. H.N.f.11, n:o 23.

Högre fjellv. r. (Från Torneå träsk till gränsen af Piteå Lpm. samt motsvarande trakter i Norge.) Fingerhög; blrna brandgula, n. hela hjelmen mörkröd.

- 6 *P. Oederi* Vahl: kronhjelman vidgad, något klotlikt nedböjd mot mynningen och mindre trubbig än hos föreg.; pist. oftast något utskjutande; för öfr. som föreg. 2 6, 7. — β foliosa: axet nedtill försedt med långa skärmbblad. Fig. Fl.D.30. H.N.f.3, n:o 15.

Fjelltr. (Jämtl. på Snasahögens gräsväxta fot; vid Skurdalsporten, Smällhögarne och Sylfjellen. Herjed. ned till Storsjöns fjell, samt Skarf- och Hamrafjellen. — N. Dovre, allmän; Vangsfj. i Opdal; Örkedalen; Tronsfjellet; Ridalen; Heckefj. etc.) 4—7 tum hög, stundom med hvithåriga foder, hos oss oftare glatta; blrna guldgula, hjelmen blott i toppen rödbrun. — *P. versicolor* Wg. *P. flammea* Fl.D. — β , en luxurierande form, är *P. virescens* Wg. och trol. *P. foliosa* Gunn., tagen på Vangsfjellet och vid Skurdalsporten.

132. MELAMPYRUM Lin. Kohvete.

- 1 *M. cristatum* L. blrna i 4kantiga täta pyramidlika ax, med hjertlika hopvikna fliktandade skärm. (7. — β pallens: skärm och blr blekgula. Fig. Fl.D.1101. Ängsback. (Sk.—Gestr. Dal. Boh. Otterön: Rect. For. Öl. Gottl. — N.) Blomskärmen brunröda, blrna röda med gul mynning.

- 2 *M. arvense* L. blrna i aflånga, mindre täta ax; skärmen lancettlika, parklufvet flikiga; blomfodren något sträfvä. (7. Fig. Fl.D.911.

Åkr. (Sk.—Uppl. Rosl. Hargs skärgård på Medholmen. Öl. Gottl.) Skärm och blr, utom en hvil ring på midten och gul släck vid den undre läppens bas, röda.

- 3 *M. nemorosum* L. blrna i glesa ax; skärmen hjertlika spetsade hvasstandade; bl.fodren hvitulliga. (6, 7. Fig. Sv.B.423. Fl.D.305.

Lundar, särd. i östra prov. (Sk.—Gestr. på Limöarne. Vestml. Nerike. Hall. Öl.) Blomskärmen violetta, sällan hvita; blrna brandgula.

- 4 *M. pratense* L. blrna i öfra bladvecken ensamma, vända åt en sida; kronan 3 gånger längre än det glatta fodret, tillsluten af den rakt framskjutande läpp. (7, 8, blekgula blr. — β purpureum: kronan mörkröd med invändigt gul läpp. Fig. Sv.B. 286. Fl.D.2238.

Skog. a. (Sk.—Lpl. — N. till Nordl. — β Sk. Vånga sn. Blek. Berntorp. Smål. Dref och Bergunda; Wexjö flerst.: Scheutz. Gottl. allmän.) Blrna blekare och 2 gånger längre än hos följ.

- 5 *M. sylvaticum* L. blrna som föreg., föga längre än det glatta fodret, med öppen mynning, nedböjd läpp. (7, 8, brandg. blr. — β latifolium: bladen eggrunda med utdragen spets. Fig. Fl.D.145.

Skogsäng. a. (Sk.—Lpl. — N. — β Sk.) Blrna omkr. 3 lin. långa; bladen vanl. 2—3 lin., hos β nära 1 tum breda.

- 4 Flokken **Orobanchæ**. Ståndarknappar 2rummiga, utan tydliga bihang. Fröhus enrummigt.

133. **OROBANCHE** *Lin.* Snyltört.

- 1 *O. major* *L.* fodret af 2, framtill hopeväxta, på ryggsidan åtskiljda blad, hvardera klufvet i 2. något olikstora likar; kronan n. cylindrisk; läpparne naggadt krusiga, den öfre djupt urnupen, den nedres likar likformiga trubbiga; strängarne fasta nedom kronpipens midt, håriga; pistillen n. glatt. 24 7, 8, ljusbruna blr. Fig. Sv.B.596. Fl.D.1338. H.N.f.12, n:o 35.
- På rötterna af *Centaurea Scabiosa* och *Jacca*, r. (Sk. Lund; Malmö; Rå; Esperöd etc. — N. Arendal på Tromsøe?) Stjelen 2—4 qu. hög, bladlös och fjällig, likasom hos alla arter i detta släkte; blrna n. tumslånga, i ax och något båglik böjda framåt som hos de öfriga Svenska. — *O. elatior* *Sutt.* *O. stigmatodes* *Wimm.*?
- 2 *O. Cirsii* *Fr.* fod. på fram- och ryggsidan deladt till basen i 2:ne blad, nedom midten klufna i 2:ne olikstora, en-nerviga likar; kronan med dess läppar som föreg. dock näppel. krusiga; sträng. fasta nära kronpipens bas, jemte pist. glatta. 24 7—9. Fig. Reich.t.1832 [för ljus färg]. H.N.f.11, n:o 24.
- På rötter af *Cirsium heterophyllum* r. (VG. på öst. sidan af Mösseberg, mell. Tingshögen och Jättened.) 2—3 qu. hög, men mycket spädare än föreg.; blrna smärre, blekgula med brämlet dragande i violett [enl. torra ex.]; ned. läppens likar n. tvärhuggna. — *O. Muthesii* *Exc.Fl.*
- †3 *O. minor* *Sutt.* foderbladen 2:ne, hela, ell. mycket olikformigt 2likiga, från eggrund basis syl-lik; kronan med vågiga läppar, den öfra riktad framåt, för öfr. lik föreg; stånd. fasta nedom kronpipens midt, nedtill småhåriga. 24 7. Fig. Fl.D.219. E.B.422.
- Sällsynt. (Hallands Väderö enl. Fr. längesedan en gång funnen, sedermera förgäfvets eftersökt.) 6, 7 tum hög, uppåt finluden; axen något gles, af gulvioletta blr; nedra läppens mellanflik något större och otydligt 3flikig; enl. Eng. exemplar. Växer utomlands på klöfter.
- 4 *O. epithymum* *DC.*? fodret sambladigt, 4klufvet, de 2 bakre likarne eggrundt lancettlika, sylspetsade, n. af kronpipens längd, 3nerviga; de 2 främre mycket kortare; kronpipen n. cylindrisk, båglik kräkt, glandelhårig; ned. läppens likar tandadt krusiga, den mellersta längre; stånd.strängar och stift glatta, mot spetsen håriga. 24 7. Fig. Reich.t.1784.
- På rötter af *Thymus Serp.* och *Medicago lup.* r. (Gottl. vid Thorsborg.) *Eu Gottl.* ex., som förf. 1843 hade till låns af Adj. Lindblom, var omkring 5 tum högt, med 1 del mindre blr än hos *O. major*, men kronpipen cylindrisk, icke så vidgad ell. klocklik som på Tyska ex., ej heller fodret till basen deladt som hos dessa. Den Svenska synes derföre tvifvelaktig, helst den snarare växer på *Medicago*, som medföljde ex., än på *Thymus*.

134. **LATHRÆA** *Lin.* Fjällrot.

- 1 *L. Squamaria* *L.* stjelen enkel; blrna i ensidig klase, hängande; nedra läppen 3flikig. 24 4, 5, purp. blr. Fig. Sv.B.316. Fl.D.136.
- Skugg. bergsrötter, r. (Sk. Blek. Boråkra i Nätraby sn. — Uppl. Gåsskär i Elfkarleby sn. Gefle, vid Stenbäcken. Vestml. och Värml. i bergslagen. Dalsl. Baldersnäs m. fl. st. Boh. Uddevalla, vid Kasen. Öl. Gottl. — N. Dröbak, Gjællebæk; Asker; mellan Eger och Drammen etc.) Hela växten ofvan jord ljusröd, bladlös, fjällig; under jorden hvit, delad i grenar, täckta med tjocka skiffliga fjäll.

- 21 Fam. **LENTIBULARIÆ** *Rich.* Krona med irreguliert, 2läppigt bräm, sporre och 2 ståndare. Fröh. 1rummigt, med fritt centralfäste.

135. **UTRICULARIA** *Lin.* Blåsört.

† Bladen parbladigt delade i hårfina likar.

- 1 *U. vulgaris* *L.* bladlikarne blåsbärande; öfra kronläppen knappt längre än nedra

läppens huflikt uppsvällda bas; sporren kägel-lik, fränstående. 2 7, 8, brandg. blr. Fig. Sv.B.572. Fl.D.138.

Vatten, i diken etc. (Sk.—VB. Torn. Lpm. Karesuando. Jäml. Dalsl. Boh. Grebysjön: Rect. For. Öl. Gottl. — N. till Hitteren i Trondhjs stift. Ost-Finm. C'olmijaure vid Svanvik.) Blrna mest en tum i diam.; stängeln brun, klasen med talrikare blr än de följ. Ståndarknapp. förenade.

2 *U. neglecta* Lehm. öfra kronläppen 2—3 gånger högre än nedra läppens huflika bas; sporren kägel-lik tilltryckt; för öfr. som föreg. 2 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1981. Reich. t.1824,f.1—3. H.N.f.8, n:o 11.

Stillast. vatten, r. (Smål. Lidhult, i vattengropar vid Fylle-å nära Thorsberg; Jönköping, Ryhof. Värml. Carlstad flerst.; Christinehamn, i Broängarne.) Stånd. fria; något mindre än föreg. — Ex. i H.N. synes ej hafva öfra läppen så hög som den beskrifves.

†† Bladen tredelade med klynnedeltda flikar.

3 *U. intermedia* Hay. bladflikarne platta en-nerviga, smalt jemnbreda—syllika borstbräddade; blåsor på egna bladlösa grenar; öfra kronläppen n. dubbelt högre än ned. läppens bas; sporren syl-lik tilltryckt. 2 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.561. Fl.D.1262.

Vatt. kärr. (Sk. Blek. Ronneby, Djupadal. — Lpl. Boh. Strömstad. Dalsl. Gottl. — N. till Snaasen i Trondhjs st.: Bl.) Ört och blr. dubb. mindre än hos *U. vulg.* — Anm. *U. Grafana* Koch, beskrifven i Bot. Zeit. 1847, och skiljd med ända till den trubbad, likväl borstuddiga spetsen jemnbreda flikar, är icke annat än en af torrare local beroende form af *U. intermedia*.

4 *U. ochroleuca* R. Hn. blåsor dels på egna bladlösa grenar, dels på bladflikarne; sporren kägellik trubbig, fränstående; för öfr. som föreg. 2 7, 8. — β *microceras*: sporren n. dubb. kortare; blr brandgula. Fig.

Vatt. kärr, r. (Helsl. i kärrmark nära Tönshammarsjön i Skog sn. Uppl. Film sn: Thed. Ner. Knista sn, i Farbrorstorps mosse: Hofh.; Hammar sn, vid Aspa: Stud. P. E. Fogelström. Smål. Sund i Jersnäs sn; samt Gärdsrum och Wilstad snr enl. Scheutz. Värml. Carlstad flerst. t. ex. på Örsholmen, vid Jacobsberg etc. — β Smål. Wrigstad sn enl. ex. af Stud. W. G. A. Wetter.) Mycket spädnare än föreg., från hvilken den är skiljd genom de både på bladen och egna grenar sittande blåsorna, den rödbruna stängeln och sporren, samt den sednares form. Blrna hos hufudformen blekt smulstgula.

5 *U. minor* L. bladflik. hårlika, nervlösa och glatta; öfra kronläppen af samma längd som den nedras bas; ned. läppen elliptisk ell. oval, med tillbakaböjd kant; sporren mycket kort, trubbig. 2 7, blekg. blr. Fig. Sv.B.585. Fl.D.128. Reich.t.1825,f.1.

Vatt. diken. (Sk. Blek. Tränsmåla. — Torn. Lpm. Boh. Strömstad. Gottl. — N. till Trondhj. Ost-Finm. ofvan Nyborg.) Hela växten mindre än föreg.; kronan blott ett par lin. i diam.; foderbl. n. runda, afsmalnande till en spets.

6 *U. Bremii* Heer: kronans nedre läpp n. cirkelrund och platt; för öfr. som föreg. 2 7. Fig. Reich.t.1825,f.2.

Vatt. r. (Smål. Hagshult sn vid sjön Målen; Wrigstad sn, vid Kyrkarp: Stud. P. Wetter enl. Scheutz; Skatelöfs sn, i Taglamyren; Jönk., Ryhof. Värml. Väsehärad; vid Skallehysåtern i Fryksände sn. Ängml. Salteå i Nora sn.) Mycket lik föreg., dock med ännu mindre blr och, som det af torra ex. synes, af renare gul färg, samt n. njurformiga foderblad, med udd. — *U. pulchella* Lehm. och Fr.S.V.Sc.

136. PINGUICULA Lin. Tätört.

1 *P. vulgaris* L. sporren n. jemntjock, syl-lik rak, n. af kronans längd; kronflikarne olikstora, hela, rundade; bladen elliptiska. 2 5—7, blå blr. — β *tenuior*: med mindre blr, mer hårigt blomskäft. — γ *obtusata*: med kortare och trubbigare sporre. — δ *grandiflora*: kronan dubbelt större med 3—5flikig nedre läpp. Fig. Sv.B.36. Fl.D.93.

Fukt. äng. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm. — β Lpl. Gottl. Ekeskogs i Kräkingbo. — γ och δ N. i fjellen; den sista på Norfjellet i Buskeruds fögderi samt vid Christiania.) En förändring med violet, hvilläppig blomma, omtalas af Linné i Fl. Lapp. växande vid Stenbäcken mell. Jockmock och Pajarim, och uppgifves af Cand. Nordst. finnas flerst. i VG. Sandhem sn.

- 2 *P. alpina* L. sporren kägellik, framböjd, kortare än kronan; stängeln glatt. 2 6, 7. Fig. L.Fl.L.t.12.f.3. Sv.B.685. Gunn. Fl.N.2,t.4. Fl.D.453. H.N.f.14, n:o 22. Fukt. st. egentl. i fjelltr. (Lpl. Gottl. vid Gothemsån; Storugns i Lärbro; Visby; Eista etc. — N. Ost-Finnm. — Nordl.; Röråstrakten.) Blrna hvita, med en eller 2 gula fläckar [β bimaculata] inpå nedra läppen. — *P. flavescens* Flörke.
- 3 *P. villosa* L. sporren rak syl-lik, genom blomskaftets böjning vid blomman, vänd bakut; blomskaftet hårigt; bladen rundade. 2 7, blå blr. Fig. L.Fl.L.t.12.f.2. Sv.B. 686. Fl.D.1021. H.N.f.3, n:o 17.
- Fjelly. (Lpl.—Dal. i Idre på Långfjellet samt mell. Idre och Gördalen. Ångml. Tåsjö sn, nära Stortjärn. Medelp. Hafverö sn, nära prestg. — N. Finm. — Doyre och Tronfjellet i Österdalen. Väx. på *Sphagna* i den subalpina regionen.) Mycket spä-dare än de föreg.; kronan nedplattad strimmig; fröh. n. kubiskt.

22 Fam. PRIMULACEÆ Lin. Krona med reguliert bräm och ståndarne motsatta likarne. Fröh. som i föreg. familj.

1 Flocken **Rotaceæ** L. Örten med bladig stjelk.

137. TRIENTALIS Lin. Dufkulla.

- 1 *T. europæa* L. bladen ovalt lancettlika. 2 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.591. Fl.D.84. Skog. a. (Sk.—Lpl. — N.) Stjelken 1—2blommig; bladen nedtill inga ell. skiftevisa; de öfversta n. kransvisa.

138. LYSIMACHIA Lin. Lysing.

- 1 *L. vulgaris* L. stjelken upprät, med blomvippa ell. klase i toppen; bladen 2—4 i krans, lancettlika. 2 7, 8, g. blr. — β racemosa: blomskaft enblommiga, i nedtill bladig klase. Fig. Sv.B.345. Fl.D.689. Stränd. a. (Sk.—Lpl. — N.) Alnshög; vanl. med flerblomm. blomskaft i toppen och öfra bladvecken.
- 2 *L. numularia* L. stjelken krypande, glatt, med ensamma blr i bladvecken; foderlikarne n. hjertlika; bladen motsatta rundade. 2 7, g. blr. Fig. Fl.D.493. Reich.t. 1084.f.2.
- Gräsväxta ställ. nära vatt. (Sk. Blek. Nätraby sn. Smål. Vestervik, Marnäs; Änganäs i Nöbbelod: Scheutz; Westrum sn, Helgerum enl. Frist. — Uppsala. Rosl. Gefle, vid Kastet. Boh. Öl. Gottl. — N. söd. del. mellan Skien och Follestad.) Har stora något plattade blr. Var. med rundadt trubbiga och omärkligt spetsiga blad.
- 3 *L. nemorum* L. stj. nedliggande, med blr i bladvecken; fod.lik. lancettlikt syl-lika; bladen motsatta egggrunda spetsiga. 2 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.174. Reich.t.1084.f.1. H.N.f.1, n:o 21.
- Skugg. och fukt. st. r. (Sk. Lund på Kanikmarken i gropar; Öfvedskloster; Bjärsjö Ladugård; Romeleklint, ej långt från Husahusen vid bäckrännilar; Andrarum — N. Bergen på Ulriken; på Storöen i Bergs st. vid Kårevigen; Molde.) Blrna 2—3 lin. i diam.

139. NAUMBURGIA Mönch.

- 1 *N. thyrsiflora* Reich. stjelk. upprät, med skaftade, tätta, cylindriska blomklasar i de lancettl. bladens veck. 2 7, g. blr. Fig. Fl.D.517. Reich.t.1085.f.2.
- Vatten. (Sk.—Lpl. Boh. Uddevalla; Strömstad. Öl. Eriksöre. — N.) *Lysimachia* L.

140. ANAGALLIS Lin. Arfve.

- 1 *A. arvensis* L. bladen egggrunda—aflånga oskaftade, 2 [säll. 3] motsatta; kronflikarne i brädden fint glandelhåriga. 6, 7. — β cœrulea: blrna blå. Fig. Sv.B.123. Fl.D. 88. β Fl.D.1570.
- Torra st. åkr. och hafsstr. (Sk.—Södm. Stockh. Värml. Molkom i Nyeds sn. VG. Boh. Öl. Gottl. — N. Mandal; Arendal; Kirköe, en af Hvalöarne etc. — β Sk. vid

Flädje och Råby, Lyngsjö i Christianstads-trakten.) *Blrna hos a vanl. mönjeröda, stundom mer och mindre hvita; hos β rent blå, men lika glandelbräddade som hos a; skiljes dock af Koch och Fries som egen art.*

141. CENTUNCULUS Lin.

- 1 *C. minimus* L. blrna n. oskaftade i de eggrunda skiftevisa bladens veck. ☉ 5—7, rödl. blr. — *β simplex*: med enkel stjelk, n. lancetl. blad. Fig. Sv.B.610. Fl.D.177. H.N.f.1, n:o 22. — *β* Fl.D.1567.

Fukt, sandjord, r. (Sk.—*Boh.* VG. Dalsl. nära Venersborg. Värml. i Fryksdalen. Blek. Smålt. Hjortheds prestg.; Påskallavik och Tuna vid Piptorpssjön, samt, i Kronob. län. Ljunga och Algutsboda: Scheutz. Gottl. södra del. — N. till Trondhj. — *β Hall.* vid Eldsberg. Öl. Böda.) Omkr. 1 tum hög, äldre ett par tum. — *β C. simplex* Fl.D., är väl blott en tillfällig form.

142. GLAUX Lin. Strandling.

- 1 *G. maritima* L. blrna oskaftade i de eggrunda—afånga, motsatta bladens veck. 2 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.443. Fl.D.548.

Hafsstr. a. (Sk.—VB. Neder-Calix: Reuterm. Boh. — N. till Finnm.) *Fingerhög med klocklika blr.*

143. SAMOLUS Lin.

- 1 *S. Valerandi* L. stjelken upprät, med blomklasar i toppen; blomskäften med skärm nära midten; alla bladen bredt spadlika. ☉ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.198. Reich.t. 1083, f.3. H.N.f.15, n:o 24.

Hafsstr. på östra kusten, r. (Sk.—Norra Uppl. Öl. Gottl.) 1—2 quart. hög, slutl. grenad i glesa blomklasar.

- 2 Flocken *Preciæ* L. Örten utan egentl. stjelk, med blad (i rosett) och blomskäft ell. stängel från rotstocken.

144. PRIMULA Lin. Vifva.

† Kronan [gul] med vidgadt svalg.

- 1 *P. veris* L. blomflocken på utdragen stängel; kronbrämet djupt concart; foderflikarne eggrunda spetsiga [utan märkl. udd]; bladen eggrunda, smalt nedlöpande på skaftet, olikformigt naggade, skrynkligt ojemna, omärkl. finludna, under blekare. 2 4, 5. Fig. Sv.B.5. Fl.D.434.

Äng. a. (Sk.—Ängml. Jämtl. på Frösön m. fl. st. Boh. Öl. Gottl. Norr om Gefle sällsynt. — N. upp till Lysöen, i Trondhjis stift; Levangernæset.) *Blrna höggula. — P. officinalis* Jacq.

- 2 *P. elatior* Jacq. flock. och blad som föreg.; kronbrämet vidgadt, föga concart; foderflik. uddspetsiga. 2 4, 5. Fig. Fl.D.433. Reich.t. 1090, f.1. H.N.f.2, n:o 32.

Äng. och parker, r. (Sk. Lund; Kullaberg; Öfvedskloster; Tullesho i Skartofta sn. — N. södra delen, t. ex. Mandal.) *Blrna svafvelgula, med större och plattare bräm än hos föreg., men mindre än hos följ. — P. veris β elatior* L.

- 3 *P. acaulis* Jacq. blomskäften från rotstocken, enkla och enhblommiga, eller i mycket kort skaftad flock; kronan platt; fodertänd. lancetlika spetsade; bladen ovala trubbiga, jemnt afsmalande till skaft. 2 4, 5. Fig. Fl.D.194. Reich.t. 1091, f.2, 3. H.N. f.2, n:o 33.

Äng. och park, r. (Sk. Kullaberg; Brunby vid Bökebol och Råhagen; Krapparp. — N. Christiansand; Hitteröe; Hatvigen; Bergen upp till Statlandet.) *Blrna svafvelgula med brämet ända till 1 tum i diam. Blomskäftens hår längre än stjelkdiametern. — P. veris γ L. P. grandiflora* Fr. S.V.Sc. *P. vulgaris* Bab. *P. sylvestris* Scop.

†† Kronan [blå ell. rödakt.] med trångt svalg.

- 4 *P. farinosa* L. flocken mångblommig; blomfodr. aflängt, med jemnbreda, trubbiga likar n. af kronpipens längd; kronflik. bredt omv. hjertlika, af pipens längd; fruktämne omv. eggrundt; bladen omv. eggrunda—tunglika, glatta, under meränd. hvitmjöligena. 2 5, 6, rödgredel. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.442. E.B.6. H.N.f.13, n:o 38.

Sidländta äng. (Sk.—Helsl. Jämtl. allm. i Storsjötrakten. Lycks. Lpm. Dal. Värml. Öl. Gottl. — N.?)

- 5 *P. scotica* Hook. flock mångblommig; fod. aflångt, något bukigt, med eggrunda, trubbigaflikar, betyd. kortare än kronpipen; kronfl. som föreg., af halfva pipens längd; fruktämne klotrundt; bl. som föreg., omv. eggrunda, oskaftade. 2 6, mörkviol. blr. Fig. Fl.D.125 [enl. Blytt]. E.B.2608. H.N.f.8, n:o 12.
- Äng. och bergsslutt. i fjelltr. (Pit. Lpm. Arjeplog; Gullön vid Storafvan. Jämtl. Östersund, i Björnmyran. Herjed. Stora Midtåklappen. — N. Gudbrandsdalen. Dovre allm. — Nordl. Bodoe. Finnm. Tromsøe och Vardöe.) Lågre och af stadigare växel än de öfr. i afd., med de mörkt ell. blåaktigt violetta blrna på korta skaft i n. hufvudlikt sammandragen flock.
- 6 *P. stricta* Horn. flock meränd. fåblommig; fod. n. eggrundt, bukigt med eggrunda flikar, betyd. kortare än kronpipen, jemte de aflånga småtandade kortskaftade bladen n. bara [utan mjöl]; kronflik. viggformigt omv. hjertlika åtskilda, omkr. 3 gr kortare än pipen. 2 6, 7, ljus gred. blr. Fig. Fl.D.1385. H.N.f.5, n:o 11.
- Fukt. äng. i fjelltr. (Lpl.—Herjed. — N.) Stängeln vant. högre, och glänsande mörkgrön, men mer fåblommig än hos de föreg.; blrna smärre, mycket ljusa med smälare kronflikar, kortare foder. — *P. farinosa* β Wg.
- *7 *P. sibirica* Jacq. flock 1—3blommig; fod. n. af kronpipens längd; bladen eggrunda—oval, helhräddade med utdraget, smalt skaft, bara. 2 7, 8, gred. blr. Fig. Sv.B. 530. Fl.D.1809. H.N.f.8, n:o 13.
- Strandäng. r. (N. Finnm. vid Altenfjord; Talvig, Kaafjord, Elvbacken; Hammerfest; Hasvig i Loppens sn; Maasøe; Vardøe; Renøe i Pasvigfjord.) Har säll. mer än 3 blr i flocken, men större än hos de 3 föreg. — *P. integrifol.* Gunn. *P. norvegica* Retz. *P. finmarchica* Ed.4.

145. ANDRÖSACE Lin. Hillsko.

- 1 *A. septentrionalis* L. blomfodret glatt, kantigt, något kortare än kronan; flockens svepe kortare än blomskäften; bladen lancettlika tandade, n. glatta; stängeln finluden. 2 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.483. Fl.D.7. H.N.f.8, n:o 14.
- Sandåsar, r. (Sk.—Gefle. Ner. Öl. Gottl. [Lul. Lpm. Linné.] — N.) Var. med n. oskaftad blomflock.

146. HOTTONIA Lin.

- 1 *H. palustris* L. stängeln upprät, med kransvisa, skaftade blr. 2 6, 7. Fig. Sv.B.603. Fl.D.487 och 1867.
- Stillastående vatt. (Sk.—Gestr. Oslättfors. Helsl. Delsbo sn i Långsboån. Vestml. Värml. Dalsl. Öl. Gottl. — N.) Stjelken nedsänkt, bladen kamlikt pardelade; blrna hv. ell. rödlätta.

- 23 Fam. GLOBULARIÆÆ DC. Blomkorg. Kronsirregulier. Stånd. 4. Fruktämne inom blomman, slutl. enrumm. enfröig, nöt med ett hängande frö.

147. GLOBULARIA Lin. Bergskrabba.

- 1 *G. vulgaris* L. örtstjelt; rotbladen ovala ell. spadlika, hela ell. i spetsen 3tandade; stjeltbladen lancettlika. 2 6. Fig. Sv.B.364. H.N.f.4, n:o 18.
- Kalkberg, r. (Öl. Gottl.) Stjelken enblomstrig, 3—6 tum hög, ehuru blomkorg. i början stundom träffas n. utan stjelt; blrna blå, stund. hvita. — *G. spinosa* Lam. *G. suecica* Nym. Alla ull. ex., som utg. sett, tillhöra en annan art: *G. Willkommii* Nym.

- 24 Fam. PLANTAGINÆÆ Juss. Krona regulier, 4-klufven. Stånd. 4, skiftevisa med kronflikarne. Fröh. med centralt fröfäste, 2- ell. 4rummigt, säll. nötliskt, enrummigt, enförigt.

148. PLANTAGO Lin. Grodblad.

- 1 *P. major* L. axet tätblommigt, *cylindriskt*; fröhusen *mångfröiga*; bladen *eggrunda* tandade glatta, ell. omärkl. småhåriga; stängeln trind, otjdl. strimmig. 2 $\odot$ 7, 8. — β *scopulorum*: bladen mer och mindre groftandade tjocka. — γ *agrestis*: bladen tunna ludna; axet aflångt; roten årlig. Fig. Sv.B.93. FLD.461.

Väg. åkr. stränd. a. (Sk.—Lul. Lpm. — N. — β Sk. — Rosl. Hall. Öl. Gottl. — N. — γ Sk. vid Gessige. Blek. Ronneby; samt Smål. Algutsboda: Scheutz; Kalmar. VG. vid Väringe k:a; Säby: Sahlén. Boh. på Klöfverön.) Var. från 1 tum hög med n. eggrundt ax till 1 $\frac{1}{2}$ fot med quarterslånga, jemntjockt ax; ståndarknapparne rödbruna. — Anm. Alla Skand. arter hafva bladlös stängel.

- 2 *P. minor* Fr. axet aflångt ell. *cylindriskt*; fröh. *mångfröiga*; bladen *smalt jemnbreda*, nervlösa; stängel som föreg. 2 6. — β *depressa*: större, med längre ax, bredare glest tandade, jemte stängeln nedliggande blad. Fig. Ups.Vet.Soc:s H.1851, t.4, f.a; β f.b. Reich.t.1133, f.6. H.N.f.4, n:o 27.

Torra st. r. (Öl. på Alvarens ofröktbaraste ställen. der vårvattnet lemnat på kalkflisan ett tunnt jordlager. — β Öl. Åhs sn vid Kärra; Gräsgård sn vid Qvinsgröta, samt vid Seby i Segerstad.) 1—2 tum hög, med knappt 1 lin. breda blad, ofta längre än stängeln; axet när endast hos β en tums längd, frön 6—8. — *P. major* γ *angustissima* Wg?

- 3 *P. media* L. axet aflångt, *slutt.* *cylindriskt*, ganska tätblommigt; fröhusen 2—4 *fröiga*; bladen *oval*a—*eggrunda* ludna; stäng. som föreg. 2 6, 7. Fig. Sv.B.631. FLD.581.

Äng. a. (Sk.—Um. Lpm. — N. till Lofoden.) Axet utblommadt *cylindriskt*; ståndarknapp. n. hvita på ljusröda strängar.

- 4 *P. lanceolata* L. axet klot- ell. *eggrundt*, tätblommigt; fröhusen 2 *fröiga*; bladen *lancettlika*, glest naggtandade spetsade; stängeln kantig fårad. 2 5—7. — β *maxima*: 3—4 quart. hög med breda 5—7nerviga blad, eggrundt—aflångt ax. — γ *dubia*: rothalsen och bladen vid basen täckta af snöhvitt ull. — δ *graminifolia*: bladen gräslika, lancettlikt jemnbreda långhåriga. Fig. Sv.B.632. FLD.437.

Torra st. a. (Sk.—Lpl. — N. — β på feta, odl. ställen. — γ Smål. Vestervik på Norrlandsängen; Kalmar vid Berga. Blek. Lyckeby. Sk. Ystad, Köpingsås gamla fåra. Öl. Gottl. — δ Hafsstr. Sk. Kullaberg. Boh. på Domsö. Södm. Utön. Gottl.?) Stånd. n. hvita. Var. mycket till storl. och axets form. β , hos oss ansedd för *P. altissima* L., är tydl. en af jordmånen m. m. beroende form. γ *P. dubia* L.

- 5 *P. maritima* L. axet långt *cylindriskt*, med glatta blomskärm af fodrets längd; fröh. merändels 2 *fröiga*; bladen *köttiga jemnbreda rännformiga*; stängeln trind. 2 7. — β *dentata*: bladen något lancettlika, glest tandade. Fig. FLD.691, 243. Reich.t. 1132, f.1. β FLD.1634.

Hafsstr. (Sk.—VB. Boh. Öl. Gottl. — N.) Bladen *variera* från trådlika ennerviga till 3—6 linier breda, och ända till 5nerviga [*P. serraria* Retz. ?]; vid roten merändels ulliga, stånd. gula. En var. med korta, trådlika blad är δ *gentilis* Fr. Fl. Hall.

- 6 *P. Coronopus* L. axet *cylindriskt*, med eggrundt syl-lika blomskärm; bladen jemnbreda *parklufna*, med långt åtskiljda smala flikar [stundom hela]. $\odot$ 7, 8. Fig. Sv.B. 723. FLD.272. H.N.f.1, n:o 23.

Hafsstr. (Sk. Blek. Smål. Hall. Boh. Domsö; Koön vid Marstrand: Rect. For. Öl. Gottl.) Hårig ört, med fåfröiga fröhus, emedan flera frön icke mogna. Bladen på magra ställen n. hela, glest tandade; stånd. gula.

149. LITORELLA Lin. Strandpryl.

- 1 *L. lacustris* L. blr skiljkdönade; bladen upprätta trinda syl-lika, jemte de enblomm. blomskäften från roten. 2 6—8. Fig. Sv.B.532. FLD.170. H.N.f.11, n:o 25.

Sjöstr. i vattenbrynet, r. (Sk.—Uppl. Dalelven vid Söderfors bruk. Helsl. Norrbo vid södra Dellen. Ängml. Skog och Styrnäs sn. Pål. Lpm. i Svärde lven. Vestml.

Ridön; Skinnskärborg; Nora. *Ner. Värml. Dalsl. VG.* Lidaån i Larf sn: Sahlén. *Boh.* vid Strömstad. *Öl. Gottl. — N. till Nordl.) Hanblommans skäft 1—2 tum högt, bladen likna dem hos Isoetes, men äro icke 4pipiga inuti.*

- 25 Fam. PLUMBAGINÆÆ Juss. Krona regulier, med 5 stånd. motsattaflikarne. Fröh. enrumm., med ett, vid centralfästet hängande frö.

150. STATICE Lin. Ormrot.

- 1¹ *S. Behen Drej.* stängeln *trind*; bladen aflånga *fjådernerviga*, med udd i spetsen, under *tydl.* svartpunkterade; vippans grenar utböjda *tätblommiga*. 2 7, 8, ljusb. blr. Fig. Fl.D.2409 [enl. Lange]. Reich.t.1140.f.1. H.N.f.10, n:o 21.

Hafsstr. r. (Sk. vest. kusten: Hyellinge; Eskilstorp; Gessie; mell. Landskrona och Helsingborg; Kullen.) *Vanl. mindre, och mer tätblommig än följ. — S. Limonium* β Ed.3. *S. Limon. Exc.Fl. ed.1.*

- 2 *S. rariflora Drej.* stäng. *kantig*; bladen som föreg. *n. ennerviga, otydl.* punkterade; vippgren. *n. raka, glesblommiga*. 2 7, 8, ljusb. blr. Fig. Fl.D.315 och 2410. Reich.t. 1140.f.2. H.N.f.3, n:o 18; f.11, n:o 26.

Hafsstr. r. (Sk. Torrekov på Skäppaskär. *Boh.* på Lögholmen i Tanum; Lindön: Rect. For.; Marstrand, på Koön; Domsöe; Gåseskär nära Henån: Thed. etc. — *N. Christianiafjorden, Krageröe m. fl. st.) 2—3 qu. hög; bladen var. både hos denna och föreg. mell. lancettlika och omv. eggrunda; nerven med otydl. sidogrenar. — S. Limonium L. och H:n ed.4. St. Bahusiensis Fr. (den högre formen).*

151. ARMERIA Willd. Trift.

- 1 *A. elongata Koch:* stängeln *glatt*; bladen smalt jemnbreda, något spetsiga, vanl. härbräddade; yttre holkfjällen *uddspetsiga*. 2 6, 7, ljusr. blr. Fig. Fl.D.1092. Reich.t. 1149.f.2. H.N.f.8, n:o 15.

Torra äng. (Sk.—Uppl. Vestml. Dal. Grangärde sn, Summansjö bruk: Hr J. A. Braun. *VG. Venersborg. Boh. Öl. Gottl. — N.) Stängeln fotshög, mer central [från bladknippets midt] än hos följ.; bladen trädsmala, ennerviga, säll. en linie breda och då med 2 svagare sidonerver; ett sådant ex. har förf. från Öland, hvilket synes tillhöra A. purpurea Koch; men behöfver vidare undersökning. — A. vulgaris W. Statice Armeria L.*

- 2 *A. maritima W.* stäng. *finhårig*; bladen som föreg. trubbiga; yttre holkfjällen *triangelära med ingen, ell. omärklig udd*. 2 7, 8, r. blr. Fig. E.B.226. Reich.t.1148, f.1. H.N.f.5, n:o 12.

Vestra hafs-kust. (Sk. Limhamn ymnig. *Hall.* mell. Varberg och Kongsbacka, högst ymnig och gående långt in åt landet. *Boh. — N. Fredriksvärn på vallarne. Christiania; och trol. hela södra och vest. kusten. Molde. Trondhj. Nordl. Helgeland; Bodöe. Ostfinnm.?) Växer i stora, rikt blommande tufter, med quartershöga, sällan 7—8 tum höga blomstänglar. — A. pubescens Lk. Statice Armeria E.B. S. marit. Ed.4, hvars S. Armeria β äfven hörer hit.*

- *3 *A. sibirica Turcz.* stäng. *glatt ell. nedtill glest hårig*; bl. som föreg., glatta, endast vid basen härbräddade; holkfj. *rundade och trubbiga*. 2 7, ljusr. blr. Fig.

Fjellv. r. (*N. Ost-Finnm. Svartnæs midtför Vardöe: Vest-Finnm. Tsatsa på öfversta sluttn. mot Kittdalen.) Norska ex. enl. Th. Fr. bestämda af Boiss. Synes vara en föga skild art, som i Ed. 6 fördes till A. marit., i ed. 7 kallades A. elong. β arctica.*

2 Serien: THALAMIFLORÆ.

4 KLASSEN

DISCIFLORÆ.

- 26 Fam. CORNÆ DC. Kronblad 4, i knoppen kantlagda. Fruktämne 2rummigt, vidväxt fodret och täckt af disken, slutl. en 2rummig, 2fröig, bärlik stenfrukt.

152. CORNUS Lin. Kornell.

- 1 *C. sanguinea* L. buske med raka glatta grenar; blr utan svepe, i platta qvastlika knippen; bladen eggrunda, på båda sidor gröna. $\frac{1}{2}$ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.235. Fl.D. 481. H.N.f.2, n:o 35.

Lund. r. (Sk.—ÖG. VG. Boh. Lindö; Koster. Öl. Gottl. — N. Porsgrund, Langesund etc. upp till Söndmörer och Tellemarken.) *Manshög buske, med röd bark på grenarne, svartblå stenfrukter.*

- 2 *C. suecica* L. ört; blomflocken mycket kortare än de 4, eggrunda spetsiga färgade svepebladen; örtbladen oskaftade eggrunda nerviga. $\frac{1}{2}$ 6, 7. Fig. Sv.B.201. Fl.D.5. H.N.f.2, n:o 34.

Fukt. st. (Lpl.—Gestr. och Värml. Mer spridd i rikets sydl. prov. ända till Skåne och Boh. Gottl. — N.) *Quartershög med små svartröda blr inom ett stort hvitt kronbladlikt svepe. Röda [någon gång hvita] stenfr.*

- 27 Fam. CELASTRINEÆ R. Br. Kronblad 4, 5, i knoppen tegellagda. Fruktämne flerrum., nedsänkt inom disken, fritt ell. vidväxt fodrets botten, slutl. fröhus ell. bärlik stenfrukt, med lika många frön som rum.

153. ILEX Lin. Benved.

- 1 *I. Aquifolium* L. blrna flockvisa i bladveckan; bladen eggrunda spetsiga vågiga och med styfva tornar i kanten. $\frac{1}{2}$ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.508. Reich.t.1080. H.N.f.10, n:o 17.

Lund. r. (Boh. vid Vägga i Tossene sn; nu mer utrotad. — N. Christiansands och Bergens st. till Söndmörer; t. ex. Arendal på Mærdöe och vid Lindesnäs, ymnig.) *Träd med tjocka glänsande blad, de öfre stundom utan tornar; röda stenfr.*

154. EVONYMUS Lin. Alster.

- 1 *E. europæus* L. blomskaften 2—3blommiga plattade; hylledelar och ståndare 4taliga; kronbl. eggrundt aflånga; bladen bredt lancettlika ell. aflånga, glatta; fröhusen trubbvinkliga. $\frac{1}{2}$ 6, 7. Fig. Sv.B.247. Fl.D.1089. H.N.f.2, n:o 36.

Skogsäng. r. (Sk. Hall. Blek. omkr. Carlshamn; Sölvitsborg. Smål. Tykatorp i W. Torsås enl. Schentz. Öl. Gottl. — N. Smålehnene; Tellemarken.) Omkring manshög buske, med korsvisa grenar, gulgröna blr, röda fröhus.

- 28 Fam. **ARALIACEÆ** Juss. Kronbl. 5, i knoppen kantlagda. Frukt flerrummigt bär, med ett hängande frö i hvarje rum.

155. *HÉDERA* Lin. Murgrön.

- 1 H. *Helix* L. blrna i uppräta flockar; bladen 3—5vinkligtflikade, blomgrenarnes hela eggrunda spetsade. $\frac{1}{2}$ 9, 10, gr. blr. Fig. Sv.B.397. Fl.D.1027. H.N.f.13, n:o 39. Skog. berg etc. (Sk.—Mälaren. VG. Halleberg. Dalsl. på Kroppefjell; Lindheden; Hedeberget etc. Boh. Uddevalla; Marstrand; Henån, på Hedberget enl. Thed. Öl. Gottl. Sällsynt norr om Smål. — N. vid kusten från Arendal och Christiansand upp till Hardangerfjorden.) Buske med klångande, rotslående grenar, beständigt gröna blad och svarta bär, som mogna året efter blomningen.

- 29 Fam. **UMBELLIFERÆ** Juss. Kronbl. 5, i knoppen inrullade. Stånd. 5. Fruktämne beklädt af det vidväxta fodret; slutl. 2:ne hopväxta, vid mogningen skiljbara, enfröiga delfrukter [dubb. skalfr.]. Stift 2.

- 1 Flocken **Cælospermæ**. Delfrukternas mot fogen vända sidor skålformigt concava.

156. *CORIANDRUM* Lin. Koriander.

- +1 C. *sativum* L. stjelken strimmig; de nedre bladen mindre delade med n. vigglika flikiga småblad, de öfre findeldda; blomflocken 3—5strålig. ☉ 6, 7, hv. blr. Fig. Sturm 3 h. E.B.67.

Förvildad omkr. plant. r. (Boh. på backar omkr. Marstrands fästning; mell. Kongsbacka och Walda. Smål. Kalmar; Hjorthed och Westerum snr: Schentz.) Örten illaluktande, men frukterna mycket aromatiska.

- 2 Flocken **Campylopermæ**. Delfrukternas mot fogen vända sidor på längden färade.

157. *PLEUROSPERMUM* Hoffm.

- 1 P. *austriacum* Hoffm. hela växten n. glatt; svepebladen lancettlika, nedböjda; örtbl. dubbelt och 3dubb. parbladigt delade, med aflängt eggrunda, inskuret sågade slutflikar. 2 7, 8, hv. blr. Fig.

Steniga st. r. (ÖG. Kolmorden, nära Marmorbruket och flerstädens enl. Bot. Not. 1858). 3—5 fot hög, upptill förgrenad i en mängd blomflockar, med de allm. svepebladen dels hela, dels parktufna. Utmärkt af de nedåt föga vidgade, knappt halft-omfattande bladskafen, hvarigenom stjelkens ihätlighet fortsättes ända upp utan leder. — *Ligusticum* L.

158. *CONIUM* Lin. Odört.

- 1 C. *maculatum* L. bladen 3dubbelt parbladigt delade; det enskilda svepets blad egg-
rundt lancettlika, kortare än blomflocken. 2 7, hv. blr. Fig. Sv.B.226. Fl.D.2168.
Torra st. åkr. (Sk.—Gestr. Vestml. Värml. vid Bäck i By sn. Boh. Öl. Gottl. — N. söd. del sällsynt, t. ex. Brevig.) Stjelken 3—4 fot hög, full med mörkbruna fläckar.

159. *MYRRHIS* Scop. Kyrfvel.

- +1 M. *odorata* Scop. hela örten mjukhårig; bladen 3dubbelt parbladigt delade; slutflikarne sågade. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.374. Fl.D.1928.

Odl. st. r. (Sk. Blek. Carlskrona. Smål. nära landsv. $\frac{1}{2}$ mil n. om Vexiö. ÖG. Södm. Ner. Värml. Dalsl. Öl. m. fl. st. förvildad. — N. Selhöe i Bergens st., såsom det påstås verkligen vild; äfven funnen vid Bergen och Molde.) 1—2 alnar hög, med starkt lukande blad; tumsånga, slutl. svarta frukter. — *Scandix L.*

160. CHÆROPHYLLUM Lin. Hundfloka.

*1 *C. bulbosum L.* stjelen nedtill stråfhårig, upptill glatt, strimmad, under lederna uppsvåld; bladen 3dubbelt parbladigt delade, med jemnbredt lancettlika inskurna flikar. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1868. H.N.f.8, n:o 16.

Odl. st. back. r. (N. Christiansand, Stavanger och Bergen.) *Roten tjock, rundad eller kägellik; för öfr. lik Cerefol. sylv., med hvilken den torde förveclas; i sednare tider icke funnen.*

2 *C. temulum L.* hela örten smått stråfluden; stjelen strimmad; bladen dubb. parbladigt delade, med eggrunda ell. aflånga inskurna flikar. 2 7, hv. blr. Fig. Fl.D.918. Torra st. (Sk. Blek. Värml. Smål. Kalmar; Oscarshamn: Scheutz; Seglerum nära Vestervik; Figeholm. VG. Kinnekulle. Hall. Öl. Gottl. — N. Stavanger.) Stjelen vanl. fläckig. — *Scandix Wg.*

161. CEREFOLIUM Hall. Kyrfvelfloka.

1 *C. sativum Bess.* stjelen finstrimig, vid lederna mjukhårig, med de n. oskaftade blomflockarne sittande på sidan; bladen 3dubb. parbladigt delade; småbladen med n. vinkelrätt utsperrade skaft, inskurna trubbiga flikar. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B. 283. Fl.D.1640.

Odl. st., skugg. r. (Sk.—Boh. Smål. Femsjö; Kalmar. ÖG. Slaka sn i åkrar. Södm. Hörningsholm på klipporna omkr. slottet. Stockh. Öl. n. om Borgholms slott: Sjöstr. Gottl. För öfr. här och der förvildad. — N. Christiansand; Arendal; Christiania.) Har vanl. 3bladiga enskildta svepen. Lukt och smak af Kyrfvel, hvarföre växten stund. odlas. — *Scandix Cerefol. L. Anthriscus Ceref. Hoffm. Chæroph. sativum Wg.*

2 *C. sylvestre Bess.* stjelen fårad, nedtill finluden, upptill glatt, med skaftade flockar i toppen; bladen 2—3dubb. parbladigt delade; småbl. med utstående skaft, och parklufvet inskurna flikar. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.124. Fl.D.2050.

Odl. st. lund. a. (Sk.—Lpl. — N.) 2—3 fot hög. — *Chæroph. L. Anthriscus Hoffm.*

162. ANTHRISCUS Pers. Gårdsfloka.

1 *A. vulgaris Pers.* stjelen glatt, med fåstråliga blomflockar på sidan; frukt. eggrunda, öfver allt smått kroktaggiga; bladen 3dubb. parbladigt delade. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.863.

Vid väg., jordvall. (Sk. Hall. Blek. Smål. Kalmar; Jönsö i Mönsterås sn: Sjöstr. Öl. Gottl.) Almhög; enskildta svepen 2—3bladiga. — *Scandix Anthr. L. Chæroph. Wg.*

163. SCANDIX Lin. Kammfloka.

1 *S. Pecten L.* fruktens spröt på 2 sidor uppåt styfårigt; stjelen grenig; bladen 3dubb. parbladigt delade med små jemnbreda flikar. 2 5—7, hv. blr. Fig. Fl.D.844. H.N. f.4, n:o 28.

Åkr. r. (Smål. Kalmar vid Berga [nu utgången: Sjöstr.], Öl. Gottl.) Allm. flocken delad i 2, säll. 3 strålar; de mogna frukterna långa, bildande en kamlik flock.

164. TORILIS Adans. Rödflöka.

1 *T. Anthriscus Gmel.* blomflockarne långskaftade, med mångbladigt svepe; bladen dubb. parbladigt delade, med aflånga, inskurna och sågade slutblad. 2 7. Fig. Sv.B.759. Fl.D.919.

Torra st. (Sk.—Uppl. Dal. Dalsl. Boh. Uddevalla; Strömstad etc. Öl. Gottl. — N.) 2—3 fot hög; blrna rödl., säll. rent hvita. — *Tordylium L. Caucalis Liljebl.*

3 Flocken **Orthospermæ.** Delfrukternas mot fogen vända sidor platta.

165. DAUCUS Lin. Morot.

1 *D. Carota L.* stjelen stråfhårig; bladen 2—3dubb. parbladigt delade, med djupt in-

skurna spetsiga slutblad; fruktflockarne i midten insänkta. $\searrow$ 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.104, odlad. Fl.D.723.

Torra st. åkerren. (Sk.—Uppl. Vestml. VG. Dalsl. Boh. Christinedal nära Gustafsberg: Thed. Öl. Gott. — N.) Bladflikarne variera smälare och bredare; flockarne mycket tätta, roten hos den vilda smal och hvit. Blir odlad mera glatt och får tjock röd rot.

166. LASERPITIUM Lín.

1 *L. latifolium* L. hela växten n. glatt; flocken stor med n. trådsmla svepeblad; småbladen snedt hjertlika trubbiga hvass-sågade, säll. inskurna; fruktens vingade åsar krusiga. $\searrow$ 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1513.

Skogsäng. (Sk.—Gefle, Nyberg. Dal. Vestml. Öl. Gott. — N. mell. Laurvig och Skien.) 3—5 fot hög, blåaktig växt; rotbladen, särdeles yngre, stundom under småludna.

167. HERACLÉUM Lín. Björnfloka.

1 *H. sibiricum* L. sträfhårig; kantblrna i flocken föga större än de öfriga; bladen 2—3pariga; småbladen pardeltda ell. djupt inskurna, med ovala—jembreda, grofsågade, tandade ell. n. hela flikar. $\searrow$ 7, 8. — β *angustifolium*: bladflikarne långa och jembreda, n. hela. — *australe* Hn. blrna hvita ell. rödaktiga, de i kanten större och mer olikformiga än de öfriga; delfr. smälare, ovala. Fig. Sv.B.363. β H.N.f.4, n:o 29.

Äng. a. (Sk.—Ängml. Jämtl. VB. Umeå sn, Backen. Värml. och Dalsl. — N. till Trondhj.; mell. Suul och Vårdalsören — * i södra och vestra prov. till Värml. och Stockh. på Färingön.) Stor och sträf växt, med gröngula ell. gulakt. blr och mycket varierande blad. Kronbl. äfven hos den vanl. formen oftast omv. hjertlika med iniven spets, stundom t. o. m. i samma flock, inböjda utan den hjertlika intryckningen. — *H. Sphondylium* L.Fl.Su. och Herb. β *H. angustif.* L. * *H. Sphondylium* Fries, hvare *H. succicum* är en medelform med hvita blr.

168. PASTINACA Lín. Palsternacka.

1 *P. sativa* L. bladen enkelt parbladigt delade, omkr. 4pariga; småbladen eggrunda inskuret sågade, stund. flikiga. $\searrow$ 7, 8, g. blr. — β *sylvestris*: småluden. med smal tråktig, något bitter rot. Fig. Fl.D.1206. H.N.f.11, n:o 29.

Odl. st., vid vägar etc. (Sk. södra delen allmän. Öl.; för öfr. troligen endast förvildad, ända upp till Uppl. och Värml. — N. Opdal; Rörås.) Var. helt och hållet glatt, med under och [β] på båda sidor håriga blad. β , som af Fr. anses vara *P. opaca* Bernh. och endast förekommer i Skåne, torde vara den ursprungligt vilda.

169. ANÉTHUM Lín. Dill.

† 1 *A. graveolens* L. blågrön, glatt; bladen dubb. parbladigt delade i trådsmla flikar. $\odot$ 6, 7, g. blr. Fig.

Odl. st. (Sk.—Gestr. sjelfsådd i kryddgårdar.) Alnshög, med små blr i stor gles flock.

170. LEVISTICUM Koch. Libsticka.

† 1 *L. officinale* K. bladen parbladigt delade; småbladen flikiga, de nedre 3delade. $\searrow$ 7, 8, g. blr. Fig.

Gårdstomt. (Trol. öfver hela Sv., ursprungligen odlad.) 1—2 alnar hög, illaluktande. — *Ligusticum Levist.* L.

171. ANGÉLICA Lín.

† Delfrukternas skal sammanhängande med fröet.

1 *A. sylvestris* L. flockskaften finludna; de nedre bladen 2—3dubb. parbladigt delade, 3—4pariga; småbladen eggrunda, sågade [icke nedlöpande], det yttersta meränd. helt, stund. 3deltd; allm. och enskilda bladskaffen kölade; delfr. plattade vingkantade. $\searrow$ 7, 8, hv. blr. — β *major*: till alla delar större, de nedre bladen 3dubb. parbladigt delade. — γ *nitens*: småbladen djupt och olikformigt sågade, glänsande. — δ *montana*: de öfre småbladen nedlöpande på de gemensamma skaften. Fig. Sv.B.303. Fl.D.1639.

Fukt. äng. och stränd. (Sk.—Ipl. — N. — β Hafsstr. samt bäckstr. i fjelltr. ned till Södm. ÖG. Stegeborg: L. W. Djurb. och Värml. — γ Södm. Uppl. Gestr. — δ i

öfra delen af Sv. samt i N. enl. Fr. S.V.Sc.) *Småbladen hos den allm. formen vanligen hela, något tjocka, fint och tät sågade; hos 7 stora, tunna, groft, ofta inskuret sågade. β manshög, med de nedra bladen alnsvida, samt dubb. större flockar.*

†† Delfr:s skal slutl. lossnande från fröet: *Archangelica Hoffm.*

- 2 *A. litoralis* Fr. flockskafen *n. glatta*; bladen dubb. parblad. delade, med *fårade* skaft; småbladen *olikformigt sågade*, det yttersta 3klufvet; delfr. *convexa*, med höga och något *uppsvållda* åsar. 2 6, 7, gulgr. blr. Fig. H.N.f.10, n:o 23.

Hafsstr. (Sk. Färöfsholm och Vidtskölle; Malmö. *Blek.* Hanö sydost från Carlshamn. — Rosl. Öregrunds skärgård. VB. Neder-Calix skärg.: Reuterm. Hall. Boh. — N. till Finnm.) *Föga skiljd från följ. Bladskafen n. trinda med en grund fåra ofvanpå. — A. Archangelica β Wg.*

- 3 *A. Archangelica* L. flocksk. meränd. *glatta*; sidoflockarne högre än den mellersta; bladen som föreg. med *dubbelsågade* småblad, det yttersta 3klufvet; allm. bladskafen ofvanpå *platta*; delfr. som föreg. 2 7, 8, gulgr. blr. Fig. Sv.B.633. FL.D.206. H.N.f. 11, n:o 27.

Fjelltr. (Lpl.—Dal. — N.) *Stjelken 5—6 qu. hög, alldeles trind; rotbl. 2—3 fot i diam. med 2—3 tum långa, under grågula flikar; flockarne 8—12 tum i diameter. — Archang. officinalis* Fr.

172. IMPERATORIA Lin. Mästerrot.

- 1 *I. Ostruthium* L. bladen dubb. 3fingradt delade; sido-småbladen djupt 2klufna, uddblad 2klufvet, flikarne ovala, olikformigt grofsågade. 2 7, hv. blr. Fig. Sv.B.368. H.N.f.5, n:o 13.

Skogsäng. r. (Hall. Smål. Femsjö i Elfdalen; Jönköpingstrakten, vid Sanna; Bredaryds sn, Anneberg; Åhs och Odensjö m. fl. st. i vest. delen: Scheutz. Boh. Sörbygden. VG. Frödered sn, torpet Källebacka. Dalsl. vid Fölens gästgg. Värml. Vestgård i Emterviks och vid Ränneberget i Östmarks sn. Vestml. nära Stjernfors bruk: Stud. Ad. Mörner. Dal. Lima och Transtrand.) *De öfra bladen enkelt 3fingr. delade.*

173. PEUCEDANUM Lin. Mjölkröt.

- 1 *P. palustre* Mönch: *stjelken kantig och strimmig; flockstrålarne finludna; svepebladen smalt lancettlika; stjelklbladen 3dubb. parbladigt delade mångpariga, med jembredt lancettlika, kortspetsiga flikar. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.380. FL.D.257 och 412.*

Kärräng. stränd. (Sk.—Lpl. — N. till Nordl.) *De findeldda bladens omkrets triangulär, bladskafstens grenar icke tillbakaböjda. — Selinum L. Thysselinum Hoffm.*

- 2 *P. Oreoselinum* Mönch: *stj. trind och strimmig; strål. n. glatta; svepebl. trådsmla; stjelklbladen 3dubbelt parbladigt delade med bladskafet o. dess grenar tillbakaböjda, bladflikarne vigglika, inskurna. 2 7, 8, hv. blr. Fig. FL.D.1750. H.N.f.2, n:o 38.*

Torra äng. r. (Sk. Öl.) *Athamanta L. Selinum Lin. Sk. Resa.*

174. SELINUM Lin.

- 1 *S. Carvifolia* L. *stjelken fårad med hinnaktiga kanter; svepebladen jembreda; stjelklbladen 2—3dubb. parbladigt delade mångpariga, med skaft n. utan slidor; flikarne smalt aflånga uddspetsiga. 2 7, 8, hv. blr. Fig. FL.D.667.*

Skogsäng. (Sk.—Rosl. Vestml. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. södra del.) *Bladens omkrets egggrund ell. något aflång.*

- *2 *S. Gmelini* Bray: *stj. strimmig; svepebl. n. härsmala, lätt affallande; stjelklbladen n. 3dubb. parbladigt delade, med långa och breda slidor; de i korta aflånga flikar delade småbladens omkrets egggrund. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Gmel. Fl.Sib. 1, t. 44. H.N.f.8, n:o 17.*

Fukt. gräsväxta st. i fjelltr. r. (N. Finnm. Alten vid Bossekop, Hjemmeluft, Queenvigen, Elvbacken etc. Ost-Finm. vid Varangerfjord flerstädes t. ex. Vesterelfven, Gornitak, Vadsö.) *2—3 quart. hög, med blad något lika föreg:s, men på vida, tumslånga från stjelken snart skiljda slidor. — Contoselinum Fischeri Wm. & Gr. C. tataricum Fisch.*

- 3 *S. lineare* Schum. *stj. strimmig, upptill något hvasskantig; svepebl. som föreg.; stjelklbl.*

dubb. parbladigt delade, med långa slidor; bladflik. *långa, n. jemnbreda spetsiga*.
 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1330. H.N.f.4, n:o 30.
 Bland buskar, r. (*Smål. från Blekingsgränsen till Döderhult, t. ex. Söderåkra, Ljungby, Arby, Kalmar etc. Öl. från Ottenby upp till Böda: Sjöstr.*) *Alnhög, med de öfra bladen föga längre än de n. 2 tum långa, stjelen insvepande slidorna; bladflik. smala ½—1 tum långa; delfr. med djupa åsdälder.* — *Cnidium venosum Koch.*

175. *SILAUS* Bess. Silaurot.

- 1 *S. pratensis* Bess. bladen 2—3dubb. parbladigt delade, med jemnbredt lancettlika uddspetsiga ådriga flikar; enskildta svepet af småflockens längd. 4 6, 7, hv. blr. Fig. E.B.2142. H.N.f.1, n:o 24.
 Skogsäng. r. (Sk. i Hörteskog nära Trelleborg; Almaröd; Malmö vid Rosenlund.) *Liknar Peuced. palustre, men har smärre, 5—8stråliga, meränd. svepelösa flockar.*
 — *Peuced. Silaus L. Cnidium Sm.*

176. *HALÓCIAS* Fr. Strandfloka.

- 1 *H. scoticum* Fr. bladen dubb. 3fingradt delade; småbladen snedt egggrunda, ofvan midten grofsågade, med vigglik helbräddad bas. 4 7, hv. blr. Fig. Sv.B.622. Fl.D.207. H.N.f.11, n:o 28.
 Hafsstr. bland klipp. r. (Sk. Kullaberg; Torrekov. *Hall. Boh.* — *N.* hela kusten till Finn.) *Omkring fothög med tumsbreda småblad, lukt och smak af Libsticka.*
 — *Ligusticum L.*

177. *LIBANÓTIS* Crantz. Säfserot.

- 1 *L. montana* All. bladen parbladigt delade; småbladen pardeldta ell. ånyo parbladigt delade med inskurna flikar; stjelen fåradt kantig; frukten luden. 4 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.760. Fl.D.754. H.N.f.12, n:o 45.
 Ängsback. (Sk. Öfvedskloster. *Smål. öst. delen: Scheutz. — Gestr. Vestml. VG. Öl. Gottl. — N. södra del.*) *Blomflockarne vanl. mycket tätta, convexa; fruktflock. platta ell. n. concava.* — *Athamanta Libanotis L.*

178. *ÆTHÚSA* Lin. Vildpersilja.

- 1 *Æ. Cynapium* L. bladen dubb. parbladigt delade; småbladen pardeldta och inskurna, med lancettlika flikar. 6—8, hv. blr. Fig. Sv.B.64. Fl.D.1921.
 Odl. st. kryddgård. a. (Sk.—*Helst. Dal. Värml. och Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N.*) *Bladen tunna och glänsande; svepet längre än småflocken, nedböjdt.*

179. *OENANTHE* Lin. Stäkra.

- 1 *O. fistulosa* L. allm. blomflocken 2—4strålig; rotbladen 2—3dubbelt, de öfre bladen enkelt parbladigt delade, med korta, n. jemnbreda flikar, ihåliga skaft, längre än själfva bladet. 4 7, hv. blr. Fig. Sv.B.619. Fl.D.846. H.N.f.2, n:o 39.
 Fukt. st. vattengrop. (Sk. *Hall. Smål. Kalmar, Hosmo-å och Berga. Gottl.*) *Rottrådarne till en del uppsvällda till ovala rotnölar; flockens kantblr stora och irreguliera.*
 2 *O. Phellandrium* Lam. flocken mångstrålig; stjelkladen 3dubb. parbladigt delade, med skaftets grenar tillbakaböjda, samt aflånga trubbad flikar. 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.155. Fl.D.1154.
 Vatten. (Sk.—*VB. Värml. — N.*) *Bladflikarne små, de under vattnet stundom hårfina.* — *Phell. aquaticum L.*

180. *CICÚTA* Lin. Sprängört.

- 1 *C. virosa* L. bladen dubb. parbladigt delade med dels enkla, dels sammanflytande, lancettlika hvass-sågade flikar. 4 7, 8, hv. blr. — *β tenuifolia:* bladflik. liniebreda, grundt och glest sågade. Fig. Sv.B.134. Fl.D.208. Fl.N.1.1.2.
 Vatten. (Sk.—*Lpl. — N.* till Nordl. — *β Värml. Ekshärads prestgård. VB. Salmiantti. Torn. Lpm.*) *Bladflik. omkr. 2 tum långa, ½ t. breda; hos β knappt tums-långa. Roten stor, rundadt aflång och ihålig, mycket giftig.* — *Sium latifol. Zell. Resa, enl. Læst.*

181. *APIUM* Lin. Selleri.

- 1 *A. graveolens* L. de nedre bladen parbladigt, de öfre 3fingradt delade, med vigglika

inskurna småblad; sido-blomflockarne i bladveckan, med inga ell. korta skaft. $\curvearrowright$ 7, 8, hv. blr. Fig. FLD.790.

Hafsstr. och vallar, r. (Sk. sydvestra kusten, t. ex. Hvalinge; Landskrona och Christianstad på vallarne. *Gottl.* — *N.* sydl. kust.) *Glatt och glänsande med stark lukt.*

182. ÆGPODIUM *Lin.* Kirsåll.

1 *Æ. Podagraria L.* bladen dubb. 3fingradt delade; småbladen eggunda med snedt hjertlik bas. $\curvearrowright$ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.147. FLD.670.

Od. st., lundar, a. (Sk.—*Helsl. Värml. Dalsl. Öl. Gottl.* — *N.*) 3—4 fot hög.

183. CARUM *Lin.* Kummin.

1 *C. Carvi L.* bladen dubb. parbladigt delade med findexlta småblad. $\curvearrowright$ 6—8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.115. FLD.1091.

Äng. och renar, a. (Sk.—*Lpl.* — *N.*) $\frac{1}{2}$ aln hög. — *Bunium Godr. & Gren.*

184. BUNIUM *Lin.* Jordnöt.

*1 *B. flexuosum With.* stjelen nedtill bladlös; stjelkladen n. oskaftade, dubb. parbladigt delade i n. jemnbreda inskurna flikar; stiften hos frukten upprätta. $\curvearrowright$ 6, 7, hv. blr. Fig. E.B.988. H.N.f.13, n:o 41.

Torra st. sandback. r. (*N.* mellan Stavanger och Nordmøer, t. ex. Mundeim; Storöen; Molde etc.) *Stjelen $\frac{1}{2}$ aln hög, mycket smal ned mot den rundadt knölförmiga roten; rotbladen skaftade, 3dubb. parbladigt delade.* — *Carum Fr. S.V.Sc. Conopodium denudat. Koch och Fr. H.N.*

185. PIMPINELLA *Lin.* Bockrot.

1 *P. magna L.* stjelen *fåradt kantig*; bladen parbladigt delade, med utdraget eggunda *spetsiga*, inskuret sågade, glänsande småblad, 3flikigt uddblad; de *öfversta* bladens småblad *äfven eggunda* ell. lancettlika, *sågade*. $\curvearrowright$ 7, 8, hv. ell. rödl. blr. — β *dissecta*: småbl. parbladigt delade, med långt skaftad ändflik. Fig. Sv.B.741. FLD. 1155. H.N.f.2, n:o 41. β Retz. Obs. t.2.

Äng. r. (Sk. Håckeberga; Reften; Tågarp; Helsingborg; Kullen etc. *Smål.* Ökna mell. Emhult och Åsgärde; Rödsle nära Vestervik. *Södml.* Tullgarn nära slottet, ymnig. *Öl.* mell. Mörbylånga och Borghy; Sandby och vid Wickleby. *Gottl.* mell. Arshamn och Vialmsudde. — β *Sk. Gottl.*) *Småbladen större mer utdraget ell. lancettlikt eggunda än hos följ.; de öfversta, vid blomflockarne, af samma form, icke så smalflikiga som hos denna.*

2 *P. Saxifraga L.* stj. *strimmig*; bladen parbl. delade, med rundade ell. bredt eggunda *trubbiga* sågade småblad [hos β delade till basen]; de *öfversta* bladens flikar *smalt jemnbreda helbräddade*. $\curvearrowright$ 6, 7, hv. blr. — β *dissecta*: småbladen pardeltda och flikiga. — * *nigra W.* roten innehållande en blå saft. Fig. Sv.B.160. FLD.669.

Äng. a. (Sk.—*Um. Lpm.* — *N.* till Salten. — * *Sk. Limhamn. Öl. Gottl.*) *Var. glatt och småluden.* — *P. nigra*, *hvars rotsaft blir i luften blåaktig, skiljes af Koch med ludna flockstrålar, en hårighet, som är lika obeständig som stjelen.*

186. FALCARIA *Host.* Ving-blad.

1 *F. Rivini Host:* stjelkladen delade i både ensamma och 2—3, med nedre delen samväxta flikar, till formen n. jemnbreda, med brosklikt kantade sågtänder. $\curvearrowright$ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.621. FLD.1749. H.N.f.2, n:o 40.

Torra åkrar, r. (Sk. vid byn Glemminge i Ingelstads härad. *Gottl.* söder om Visby.) *Blåaktig växt, med 2—6 tum långa bladflikar, trådsmla svepen.* — *Sium Falcaria L. Critamus Reich.*

187. SIUM *Lin.* Strätta.

1 *S. latifolium L.* stjelen upprät, med långskaftade blomflockar; stjelkladen enkelt parbladigt delade; småbladen *utdraget lancettlika* ell. *jemnbreda, n. likformigt sågade*, med uddspetsade sågtänder. $\curvearrowright$ 7, 8, hv. blr. — β *longifolium*: småbl. jemnbreda och något krökta. Fig. Sv.B.178. FLD.246.

Vatten. (Sk.—*VB.* och *Um. Lpm. Värml. Dalsl. Boh.* — *N.* till Nordl. — β *ÖG.* Norrköp. på Bykholmen; Vestralund i ån; Kärna sn. i Kappelsån. *Göteborg, Quillebäcken* etc. *Hall.*) 3—4 fot hög, med flera tum långa flockskaft, hela svepeblad.

Rotbl. dubb. parbladigt delade. — β har 2—4 tum långa, 2—3 linier breda småblad.

- 2 *S. angustifolium* L. stjelen grenig, med skaftade sidoflockar, motsatta de enkelt parbladigt delade bladen; svepebladen meränd.flikiga; småbladen *eggrunda*—lancettlika, *olikformigt* *hvas-sågade*, vid basen *något inskurna*. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B. 620. H.N.f.1, n:o 25.

Vatten, r. (Sk. här och der ymnig. *Blek.* Sölvitsborg. ÖG. Vallerstad sn, Skenaån. Hall. Boh. Möllö. Öl. Gottl.) *Flockskaften* 1—2 tum långa; *svepebl. stund. hela*. — *S. nodiflorum*, samt enl. *Fries Oenanthe crocata* L.Fl.Su. *Berula* Koch.

188. HELOSCIADIUM Koch. Kärrfloka.

- 1 *H. inundatum* K. de nedre bladens flikar hårfina, de öfras vigglika 3klufna; blomflocken 2-, säll. 3strålig, fåblommig. ☉ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.740. Fl.D.89. H.N.f.1, n:o 26 och f.8, n:o 18.

Vattenpuss, r. (Sk. Christianstad; Skanör; Malmö; Lund; Helsingborg; Kullaberg etc. Hall. Varberg; Onsala sn, nära Stenkilsås. Dalsl. i Orselfven vid Vestergården och Krokfors i Ör sn. *Blek.* Ronneby; Säby i Randala sn. Smål. Söderåkra i Kalm. län, och vid Alfvestad i Kronob. län enl. Scheutz.) *I djupare vatten stund. fotslång slankig ört, på uttorkade ställen* 3—4 tum lång och krypande; *småflock. 3—6 blommiga*. — *Sison* L.

189. BUPLEURUM Lin. Byll.

- 1 *B. tenuissimum* L. blomflockarne nästan qvastlika skiftevisa, af det 5bladiga svepets längd; stjelen grenig; bladen hela jemnbreda taggspetsade. ☉ 7, 8, gulakt. blr. Fig. Sv.B.618. Fl.D.1090. H.N.f.1, n:o 27.

Hafsstr. och torra st. r. (Sk. Malmö, Landskrona, Lund vid Fogelsång etc. *Blek.* Carlskrona, Ronneby m. fl. st. Smål. Kalmar. Öl. Gottl. Sanda, Sproge; Öja sn, vid Stockviken.) *Har* 6—10 tum långa trädsmala uppstigande stjekar. — *Odontites Spreng.*

190. SANICULA Lin. Läkeört.

- 1 *S. europæa* L. bladen 3—5fingradt delade; småbladen vigglika 3klufna, grundt flikiga och sågade; stjelen enkel, bar ell. enbladig. 2 7, hv. rödl. blr. Fig. Sv.B.245. Fl.D.283.

Lundar. (Sk.—Gestr. Vestml. VG. Dalsl. Boh. Smörkullen; Uddevalla; Christinedal: Thed. Hall. Särö. Öl. Gottl. — N. till Molde.) $\frac{1}{2}$ aln hög.

191. HYDROCOTYLE Lin. Spikblad.

- 1 *H. vulgaris* L. bladen sköldlika cirkelfrunda, glest naggade; blomflocken hufvudlik, omkr. 6blommig, slutligen förlängd i form af ett kort, afbrutet ax; stjelen kryp. och rotsläende. 2 7, 8, rödl. blr. Fig. Sv.B.617. Fl.D.90.

Stränd. dik. etc. (Sk.—ÖG. Boh. VG. Lidköping i skogen Kartåsen; Thorsön i Ven.; Fritsla sn, nära torpet Hagen. Dalsl. Krokfors i Ör sn, samt nära Venersborg. Öl. Gottl. — N. söd. del, Lister etc.) *Blott bladen och blrna visa sig öfver jordytan*.

192. ERYNGIUM Lin. Manskraft.

- 1 *E. maritimum* L. blomhufvuden skaftade, med 3gafflade fjäll mellan blrna, rotbladen hjertlikt rundade, jemte stjelbladen veckiga, taggsågade och inskurna. 2 7—9. Fig. Fl.D.875. H.N.f.14, n:o 23.

Hafsstr. r. (Sk.—Norra Boh. Öl. Byerum. Gottl. vid Ihrevik [nu utgången]; Lumme-lund. — N. Listers fögderi. Hvalöarne i Smålehene.) *Hela växten styf, blåaktig; stjelbladen vinkligt rundade; blrna ljusblå*.

- 30 Fam. ADOXÆÆ E. Mey. Kronbl. vid basen hopväxta, i knoppen kantlagda. Stånd. dubb. så många som kronbladen, med enrummiga knappar. Fruktämne 4—5rummigt, till hälften täckt af disken, slutl. bärligt fröhus med ett frö i hvarje rum.

193. ADÓXA Lín. Myskört.

- 1 A. *Moschatellina* L. bladen dubbelt 3fingrade. 2 4, 5, gr. blr. Fig. Sv.B.435. Fl. D.94.
Skugg. back. (Sk.—Medelp. och Jämtl. Öl. Gottl. — N. till Ost-Finnm.) *Blomhufvudet af en ärts storlek. Örten luktar Moschus.*

- 31 Fam. ACERINÆÆ DC. Kronbl. i knoppen tegellagda. Fruktämne fritt, 2—3rummigt, med 2 fröämnena i hvarje rum; slutl. vingfrukt, ell. läderartadt fröhus.

194. ACER Lín. Lönn.

- 1 A. *platanoides* L. blomskaften *glatta*, i *upprät qvast*; bladen handlikt 5flikiga, glatta, med *spetsade*flikar och tänder. ½ 5, g. blr. Fig. Sv.B.86.
Skogsäng. byar. (Sk.—Ängml. Nora sn, Bölesta och Skuluberget. Jämtl. Stugu sn. Dal. upp till Hykjeberget. Värml. Boh. Koster. Öl. Gottl. — N. Aggerhus och Christiansands st. Bergens st. sällsynt. Romsdalen: Gunn.) *Högt träd med stora tunna blad.*
- 2 A. *campestre* L. blomsk. *småhudna*, i något *lutande qvast*; bladen handlikt 3—5klufna, med *trubbiga*, inskurna ell. grofståndade flikar. ½ 5, gr. blr. Fig. Sv.B.409. Fl.D.1288. H.N.f.2, n:o 37.
Back. r. (Sk. Svedala sn. nära Brännemölla och Aggarp på Nafverbacken. Skall äfven finnas i skogar vester om Sönnerskog. Göteborg vid Tarras grotta i Gammelstaden, utan tvifvel odlad.) *Litet träd eller buske.*
- †3 A. *Pseudoplatanus* L. blrna i *hängande klasar*; bladen som föreg. med *spetsiga* olikform. grofsågade flikar. *under blekare*. ½ 5, gr. blr. Fig. Fl.D.1575.
Byar. r. (Sk. planterad vid vägar etc., mer sällan ända upp till Gefle; äfven i Alnarps skog. — N. i södra delen planterad.) *Högt träd; frukten med mindre utsperrade vingar än hos de föreg.*

195. ÆSCULUS Lín. Hästkastanie.

- †1 Æ. *Hippocastanum* L. bladen 7—9fingrade; småbladen vigglika spetsade sågade. ½ 5, 6, hv. blr. Fig.
Planterad. (Sk.—Gestr. — N.) *Högt träd med blr i stora uppräta spiror, samt slutl. med stora, meränd. torniga fröhus.*

- 32 Fam. RESEDACEÆ DC. Blr irreguliera. Kronblad i knoppen åtskilda. Fröh. i toppen öppet, enrummigt, med fröfästen i fogarne mellan skalén.

196. RESÉDA Lín. Wau.

- 1 R. *Luteola* L. blr med 4deligt foder, *oskaftade* i ett tätt och smalt *ax*; bladen lancettlika, *helbräddade*, med en omärkl. tand vid basen. 2 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.82. Fl. D.864. H.N.f.1, n:o 32.
Sandback. r. (Sk. Helsingborg, Ystad, Lund, Landskrona, Gladsax, Åhus, etc. *Blek.* Sölvißborg. *Smål.* Kalmar; Ljungby sn, Harby gästgg.; Visingsö. *Hall. Boh.* på

Koön. *Öl. Gottl.* Othem sn, på Enholmen ymn.; Slite och Visby. I de öfra prov. någon gång förvildad ell. införd med ballast.) *Axet från 3 tum till 3 quarter långt.*

- †2 *R. lutea L.* blrna med 6deldt foder, *skäftade*, i eggrund ell. aflång *klase*; stjelkladen *pardeldta*, med hela ell. å nyo delade flikar. 7, 8, g. blr. Fig. E.B.321.
Torra st. r. (Ballastplatser: *Göteborg, Kalmar, Stockh., Gefte* m. fl. st. — *N. Christiana*, allmän bortöfver Natmandshougen.)
-

5 KLASSEN

SERTIFLORÆ.

- 33 Fam. NYMPHÆACEÆ DC. Kronbl. i flera kransar, öfvergående i äfvenledes talrika ståndare. Frukt läderaktigt, mångrummigt fröhus med fröfästen på väggarne.

197. NYMPHÆA Lin. Neckros.

- 1 *N. alba* L. märket med 10—20, inböjda strålar; bladen djupt hjertlika, rundade platta helbräddade, med *trinda* skaft. 2 7, hv. blr. — β *minor*: blr och blad dubbelt mindre. — γ *biradiata* Som. märket tecknadt med en stor stjernformig mörkröd fläck. — δ *rosea*: blr stora, rosenröda. Fig. Sv.B.92. Fl.D.602. β Reich.D.Fl.f.118; γ 119.

Sjöar och vattenpöl. (Sk.—Lul. Lpm. och nor. del. af VB. Boh. Öl. Gottl. — *N.* till Nordl. — β Smål. Uppl. Boh. etc — *N.* Christiania. — δ Ner. i sjön Fagertårn på Tiveden.) Blrna utbredda ofta $\frac{1}{4}$ tum i diam. Bladflikarnes form varierar, så att af dem kan något skiljemärke för *N. birad.* svårigen erhållas; hvad märkets färg angår, kan man i samma sjö finna det utan gräns variera från gult till brandgult och rödt.

198. NUPHAR Sm. Neckblad.

- 1 *N. luteum* Sm. märket 12—20stråligt odeladt; ståndarknapp. jemnbredt aflånga; bladen djupt hjertlika, med upptill 3kantiga skaft [en kant rundad]. 2 7, g. blr. — β *minus*: blr små, omkr. en tum i diam.; märket 10—12stråligt. Fig. Sv.B.266. Fl.D.603.

Sjöar. a. (Sk.—Lpl. Boh. Gottl. — *N.* — β Lpl. Karesuando.) Stånd.-knapparne 2—3 gånger så långa som breda. — *Nymphæa* L. — Möjl. tillhör β följ., då bladskafteis form på de pressade ex. ej kunnat utrönas. — Anm. Prosten Læst., som i Bot. Not. 1858 framställt en mängd former af denna och följ. arter, anser dem alla bero af olika djupt vatten och olika botten, samt sål. blott utgöra en enda art.

- 2 *N. intermedium* Ledeb. märket 9—15stråligt, helt ell. något flikadt; stånd. som föreg.; bladsk. plattade. 2 7, 8, g. blr. — β ? *Spennerianum*: märket omkr. 10tandadt eller flikadt. — γ *tomentosum* Kr. bl. under tätt småludna. Fig. H.N.f.14, n:o 24. β Reich. D.Fl.f.116.

Sjöar. (Torn.—Pil. Lpm. VB. nor. del., t. ex. i Gäddträsk ymnig. Jämtl. Ovikens sn, vid Kjaneräsbodarne. — γ VB. Umeå skärg. Kasaviken; Pajala: C. P. Læst.) β synes tillhöra denna art, ehuru bladskafteis form ej kan bestämmas. Blommorna mindre än hos föreg., men större än hos följ. Bladen af samma storlek som hos följ. Skiljer sig fr. *interm.* med det mer flikiga märket, hvilket lärer variera, de alltiä fränstående bladflikarne, samt de större vigglika kronbladen. Fröhuset vanligen med upphöjda åsar. — γ synes enl. ex. af Læst. utan gräns sammanflyta med hufvudf.

- 3 *N. pumilum* DC. märket omkr. 10stråligt, flikadt; ståndarkn. n. quadratisk, blott en half gång längre än breda; bladskafteis trubbigt 3kantiga. 2 7, g. blr. Fig. Reich. D.Fl.f.115.

Bäck. dammar, r. (*Smål. Gärdsrum* sn, i flera sjöar enl. Scheutz. *ÖG. Åtved* i en damm, samt andra vatten i trakten. *Dal.* i Nässjön nära Hykjeberget. *Angml.* Arnäs sn, i Prosttjärn och Elfsjön; Själevad sn, i Lomsjön. *Um. Lpm.* Fatsjön i Wilhelmmina sn. *Törn. Lpm.* i bäckar vid Muonio elf upp till Karesuando. — *N.* Christiania; Tellemarken; Valdres; Gudbrandsdalen, söder om Laurgaard. Bergen etc. Ost-Finnm. C'olmijaure vid Svanvik.) *Blrna ej större än på Caltha pal.*; bladen omkr. 2 tum breda. Kronbladen små, omv. eggunda. *Var. liksom föreg. med under småtuddna blad.* — *N. minimum* Sm.

- 34 Fam. **RANUNCULACEÆ** Juss. Hylle enkelt ell. dubbelt, af skiftevisa foder- och kronblad. Stånd. vanl. talrika. Frukt af flera fria karpeller [sällan hopväxta till ett här].

- 1 Flocken **Ranunculeæ**. Kronbl. med honingsgrop på klon. Karpeller nöttlika, slutl. enfröiga.

199. **RANUNCULUS** Lin. Solögon.

† Kronbl. 5, hvita.

- 1 *R. glacialis* L. stjelen upprät, 1—2blommig; rotbladen skaftade 3deltda, med djupt klufna och slika småblad; karpellerna halfmånlit hinnryggade. 2 7, 8. Fig. Lin. Fl.L.t.3.f.1. Sv.B.747. Fl.D.19. H.N.f.9, n:o 30.

Hög fjellv. (*Lpl.—Herjed.* — *N.*) I Jämtland är denna art vanl. 1-, i *Lpl.* 2-, sällan 3blommig, quartershög. *Blrna stora, utvändigt rödvioletta.*

- 2 *R. aconitifolius* L. stjelen grenig mångblommig; bladen djupt 3—7klufna, med ovala inskurna och grofsågade likar; skärmladen jemnbreda hela; bl.fodret snart affallande. 2 7, 8. Fig. H.N.f.8, n:o 28.

Fjellv. r. (*Jämtl. Stor-Li* etc.; flerst. i Frostviken; Fölinge sn. *Herjed.* från Sylfjellen ned till Funnes- och vest. Tennalden. *Dal.* Särna på Fulufjellen. — *N.* Kälåbügen; Ridalen; Holtaalen; Doyre; Romsdalen; Filefjell; Valdres etc. ned till Häckefjell.) 1—3 alnar hög, med blad, som likna Stormhattens. — *R. platanifolius* Godr. & Gren.

†† Kronbl. 5 [hos *R. lappon.* ofta 6—8]; gula.

* Örtbladen odeldta.

- 3 *R. Lingua* L. stjelen upprät; bladen utdraget lancettlika, glest naggtandade; karpellerna med utdraget kroklikt spröt. 2 7, 8. Fig. Sv.B.636. Fl.D.755.

Å- och sjöstrand. i vatt. (*Sk. Smål.—Helsl. Jämtl.* Håsjö sn; Ragunda i elfven. *Dal. Värml. Dalsl. Öl. Gottl.* — *N.* i Vigsån nära Korsgården vid Mjösen.) Ofta alns-hög, och deröfver, bladen quarterslånga; blrna tumsvida. *Var. glatt och sträf-hårig.*

- 4 *R. ophioglossifolius* Vill. stjelen upprät; bladen aflånga ell. elliptiska, de nedre n. hjertlika, alla trubbiga; karp. sträffa af upphöjda knölar, med kort spröt. 6. Fig. E.B.2833.

Kärr, r. (*Gottl. Skålsö* i Väskinde sn enl. uppg. af Thed.) Omkring fotshög med pipig stjelk; öfre bl. n. oskaftade, de nedre långt skaft., dels helbräddade, dels naggsågade.

- 5 *R. Flammula* L. stjelen uppstigande eller krypande [hos δ upprät]; bladen eggundt lancettlika—jemnbreda, glatta; karp. släta ell. gropigt punkterade, med mycket kort spröt. 2 7. — β *intermedius*: stjelen till större delen krypande och rotsläende; bladen jemnbredt lancettlika. — γ *reptans*: stjelen trådlit, båglik kryp.; bladen n. trådsmla. — δ *erectus*: stjelen upprät; bladen lancettl. Fig. Sv.B.117. Fl.D.575. γ Lin.Fl.L.t.3.f.5. Fl.D.108. H.N.f.10, n:o 27.

Kärr, strand. a. (*Sk.—Lpl.—N.* — δ *N.* Christiansand och vestra kusten.) α har ofta fingerbreda blad, men öfvergår utan gräns i γ , som är Linnés *R. reptans*.

Första rotbladen på våren eggrunda och, då de växa i vatten, långt skaftrade och flytande deruppå; likna då bladen af Alisma natans.

** Örtbladenflikiga eller delade; karpellerna släta.

a — Stjelken enblommig, eller med enkla blomskaft i bladveckan.

- 6 *R. lapponicus* L. stjelen *krypande* under jordytan, med upprätta enblommiga, bara ell. enbladiga blomskaft [stänglar]; bladen glatta 3deldta, med bredt spadlika naggade eller inskurna flikar; karp. med klotlikt krökt spröt. 2 6. Fig. Lin.Fl.L.t.3.f.4. Sv.B.749. Wg.Fl.L.t.8. Fl.D.2292. H.N.f.3, n:o 28.

Fukt. st. i fjelltrakter, r. (Torn.—Um. Lpm. Jämtl. Oviksfjellen; Sunne, Offerdahl och Ström snr. Herjed. vid Kolsätt. VB. Skellefteå, Falkberget. Ängml. Vallsjö i Sollefteå. Medelp. Sättna, vid Flata fäbodlar. — N. Finnm.?) Egentl. stjelen kryper lik en rot under jorden eller i mossan, uppskjutande i lederna blad och blomskaft. Blomfodr. mest af 3, och kronan af 7, små blad, hvilket dock varierar; karpell. föga längre än deras spröt. — *Coptidium ranunculoides* Beurl.

- 7 *R. hyperboreus* Rottb. stjelen *krypande*, rotsläende, *bladig*; bladen 3klufna, med helbräddade, trubbiga flikar; blomskaften glatta; karp. n. utan spröt. 2 7. Fig. Sv.B.710. Fl.D.331. H.N.f.5, n:o 25.

Fukt. st. i fjelltrakter, r. (Torn. Lpm. flerst. t. ex. Ketkesuando, Najmaka, Kilpisjärvi, Juckasjärvi etc. Lul. Lpm. Sirkaloukt vid Virihjaur. Jämtl. Ovikens sn, vid Eltnäset och Borgen; Bergs sn, vid Vigge. Dal. Idre, vester om Djupgrafsstötten vid Löfåsen. VB. vid Öfver-Torneå. — N. Varanger; Vadsöe; Bossekop etc. Salten; Dovre; Tronfjellet etc.) 2—3 tums växt; ganska små blr med ofstare 3 ell. 4 krönbl. Karpell. hafva omogna ett kort, klotlikt stift, som slutt. n. aldeles försvinner. — *R. lapponicus* Kröningssv. Fl. Dal.

- 8 *R. pygmaeus* Wg. stjelen *uppstigande*, *enblommig*; rotbladen n. njurlika, 3—6klufna, med helbräddade flikar; blomfodret föga hårigt, n. längre än kronbladen; karpell. med kort spröt. 2 7, 8. Fig. L.Fl.L.t.3.f.3. Sv.B.748. Wg.Fl.L.t.8. Fl.D.144. H.N.f.7, n:o 28.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N.) Ganska liten. — *R. nivalis* β L.

- 9 *R. nivalis* L. stjelen *upprätt*, *enblommig*; rotbladen *njur-* eller *hjärtlika*, *nedom midten* 5—7klufna; stjelenbladen djupt 3—5klufna med helbräddade flikar; blomfodret brunludet, kortare än kronbladen; karp. med utdraget, krökt spröt. 2 7, 8. Fig. Lin.Fl.L.t.3.f.2. Sv.B.394. Wg.Fl.L.t.8.f.3. Fl.D.1699. H.N.f.7, n:o 27.

Högre fjellv. (Torn. Lpm. — Jämtl. Ekorrdörren. — N. Finnm. allmän. Doyre, på Finnsjö m. fl. st. ofvanför Drivstuen och Vaarstien, samt på Knudshöe.) *Knappit* quartershög, bladen glänsande, med 3 hufvudflikar, den mellersta hel, sidoflikarne inskurna; blommorna guldgula.

- *10 *R. altaicus* Lax. *enblommig*; rotbladen *rundade* eller *viggformiga* [icke intryckta] *vid basen*, *grundt mångflikiga*; stjelenbladen 5—7flikade eller klufna till och nedom midten i lancettlika flikar; karpell. med krökt spröt; fod. som föreg. 2 8. Fig. H.N.f.15, n:o 29.

Fjellv. r. (N. Magerö, samt andra öar vid Nordcap. Ost-Finm. Lebesbyfjellen, Langfjordfjellen etc.; Berleavaag.) *Betydl. större än föreg.*, bladen n. utan glans, blrna ljusgula. — *R. sulphureus* Wg.Fl.L. Fr.S.V.Sc.

b — Stjelken meränd. flerblommig; blomskaften refflade.

- 11 *R. bulbosus* L. stjelen *fäblommig*, *med utstående, mjuka* hår, uppsvåld till en knöl vid roten; rotbladen 3deldta, med bredt vigglika, flikiga och tandade småblad; uddbladet *skafadt*; blomfodret *nedböjdt*; fruktfästet styfbarigt. 2 5, 6. Fig. Sv.B.387. Fl.D.551.

Ängsback. a. (Sk.—Hösl. Söderhamn. Vestml. Boh. Öl. Göt. — N. sälls. såsom, enligt Blytt, funnen endast vid Christiansand.) Stjelen quartershög, ofta enkel; karp. sammantryckta kantade, med kort klotlikt spröt. I skugga blir stjelen stundom hög och grenig, hvarvid rotnölen n. försvinner, och bladens flikar n. utdraget lancettlika.

- 12 *R. polyanthemus* L. stjelen *mångblommig*, *utsperradt sträfluden*, utan rotnö; rotbladen djupt 3—5deldta och flikiga, uddbladet n. oskafadt; stjelenbladen 5deldta och flikiga; fruktfästet styfbarigt. 2 6, 7. — * *nemosus* DC. rotbladen klufna till

- $\frac{3}{4}$ nära basen i 3—5, omv. eggrunda inskurna flikar. Fig. Fl.D.1700. *H.N.f.14, n:o 25.
- Angar. (Sk.—Gestr. Dal. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Lofoden. — *Gottl. på många st. t. ex. i Bahra, Klinte, Etelhem, Hangvar, Hall, Hörsnö m. fl. snr.) 2—5 *quarter* hög, med stora blr; karp. med kort, klotlikt böjd spets. Hos α äro rotbladen delade ända till basen. — **R. sylvaticus* Thuill. enl. Godr. & Gren.
- 13 *R. repens* L. stjelken uppstigande, med ört-refvor; bladen 3fingradt delade, med skaftade, 3deltda och flikade småblad; blomfodret tilltryckt. 2 5—8. — β *hirsutus*: bladskaft och blad ludna. Fig. Sv.B.400. Fl.D.795.
- Odl. st. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finnm. Bossekop.) Har vanl. något stora mörkgula blr. Funnen med upprät stjelk, utan refvor, vid Strängnäs af Mag. Ringstrand c — Stjelken meränd. flerblommig; blomskaften icke refflade.
- 14 *R. lanuginosus* L.? stjelken hårig; rot- och stjelkbladen likformiga, sammetsmåriga, djupt 3—5klufna, med rulforniga, hvasst inskurna och tandade flikar; bladskaften tätludna af horisontala [brungula] hår. 2 6, 7. Fig.
- Torra st. r. (Gottl. Visby bland St. Görans ruiner; Botvalldavik i Gothen sn: Kindb. — N.?) Skild från *R. acris* genom stjelkbladen, hvilkas hufvudflikar, äfven på de öfversta vid rippans början, äro breda, rulfornigt ovala, samt af den starka rakt utstående hårligheten på bladskaften. Har dock bladen klufna mycket närmare basen än den utländska *R. lanug.*, bladflikarne spetsigare och stjelken glattare. Måne β *geraniifolius* DC.? — *R. acris* β *velutinus* Ed.4; β *sylvaticus* Blytt Bot.Not.1845?
- 15 *R. Friesii* Godr. & Gren. stj. mångblommig, nedtill kort stråfhårig, upptill jemte bladen silkesmårig; bl likformiga, helt och hållet 3delade, med kort skaftade n. rulforniga, djupt klufna och inskurna flikar. 2 7, 8. Fig. H.N.f.11, n:o 31.
- Äng. r. (Uppsala, der den i flera år fanns vid Akademien materialbod, men sedan utgått: enl. Prof. Fries år 1857 i stor mängd återfunnen på en bredvidliggande äng.) Större och till alla delar gröfre än följ. art., från hvilken den är vida skild genom de likformiga bladen, samt den på stjelkens nedre del och bladskaften utsperrade hårligheten, hvare den mera liknar föreg.; men skiljes från denna med härens hvita färg, de endast 3delade bladen, och dessas starkt upphöjda n. hvita nerver. — *R. sylvaticus* Thuill. enl. Fr. *R. Steveni* Andr. enl. Beurl. Om Lindbloms *R. acris* β *velut.* hörer hit ell. till föreg. är ovist.
- 16 *R. acris* L. stjelken meränd. tilltryckt småhårig; bladen håriga, 3—5deltda, med inskurna flikar; öfra stjelkbladens flikar n. jemnbreda. 2 7, 8. — β *nothus*: rotbladen af 3, skaftade småblad. — γ *pumilus*: stjelken fingerhög, 1—2blommig; rotbladens flikar trubbiga. Fig. Sv.B.375.
- Äng. a. (Sk.—Lpl. — N. — γ i fjelltrakter.) Ofta alnshög; γ 3—6 tum; rotbladen variera 3- och 5flikiga, ända till grunddeltda. — γ *R. montanus* ed.1. Enl. Prof. Andersson skall i fjelltrakter förekomma en form med mera silkesludna blad, men i öfrigt lik den vanliga.
- 17 *R. cassubicus* L. stjelken glatt, mångblommig; rotbladen rundadt njurlika, odeltda, groft, naggtandade, under glesmåriga; stjelkblad handdeltda, meränd. med lancettlika sågade flikar. 2 5, 6. Fig. Reich.f.261. H.N.f.5, n:o 23, 24.
- Skugg. st. kärräng. r. (Gestr. vid Fleräng, Kubbo etc. ymnig. Rosl. i Väddö sn. Grisslehamn m. fl. st. Uppl. Ytterboda i Elfkärleby sn: stud. E. Henschen. Uppsala vid Godtsunda och Vretaude; Hågeby. Öfver-Grans och Husbysjultolfs snar. Vestm. på Björnön och östra Håstholmen i Vesteråsfljeden. Värml. Aspåter i Gilberga sn. ÖG.) Gröfre än följ.; rotbladen äldre ofta 4 tum i diameter med skaftens bas innesluten i en vid, hinnaktig, bladlös slida.
- 18 *R. auricomus* L. stjelken glatt, mångblommig; rotbladen njur—hjärtlika, meränd. djupt 3klufna eller deltda, stundom hela, groft naggtandade, under glatta; stjelkblad som föreg. med jemnbreda, meränd. helbrädd. flikar. 2 4—6. — β *alpestris*: rotbladen delade till basen i vigglika, flikiga delar; stjelken uppböjd. — γ *fallax*: rotbladen hjertlika odeltda naggade. — δ *palmatus*: nedra stjelkbladens flikar handlikt klufna. Fig. Fl.D.665.
- Ängar, a. (Sk.—Lpl. — N.) Den bladlösa slida, som innesluter basen af rotbladens skaft hos *R. cassub.*, saknas hos denna art, hvare rotblad i stället hafva skaftet vid basen vidgad till slida.

- 19 *R. illyricus* L. stjelen *hvitullig*, fåblommig; bladen *hvitulliga*, delade i 2—3, enkla, eller 2klufna, *jembredt lancettlika*, *helbräddade* flikar. 2 6. Fig. Jacq.A.222. H.N.f.4, n:o 40.

Sandiga st. r. (Öl. Landthorngen, Hultersta; Sandby; Borgbyborg; i Mörbylånga; Skogsbybet i Thorslunda; Glömminge etc. Förvild. vid Stockh. i Beylons park.) *Har stora blr; roten af ett rundadt knippe grofva grynlika knölar; bladen stundom hela.*

*** Örtbl. delade; karpeller gryniga eller taggiga.

- 20 *R. Philonotis* Ehrh. stjelen mångblommig, *hårig*; bladen 3fingradt delade, med inskurna småblad; foderbl. *nedböjda* spetsade af *halfva kronbl:s längd*; karpell. nära *omkring kanten gryniga*. 5—8. Fig. F.L.D.1459. H.N.f.7, n:o 26.

Äng. och åkerrenar, r. (Sk. Trelleborg; Højebro. *Blek.* här och der i öst. delen. Öl. vid Näsby i Åhs etc. *Gottl.* allmän i sydvestra delen, samt Hallgårds i Östergarn, Hörsnø sn. &c. — N. Söndmøer.) *Stjelen grenig, stundom föga hårig.* — *R. hirsutus* Curt. äldre namn, men mindre allmänt antaget och äfven mindre passande.

- 21 *R. arvensis* L. stjelen upprätt, mångblommig; bladen 3fingradt delade af ånyo delade småblad, med n. jembreda flikar; foderbl. *tilltryckta*, n. af *kronbl:s längd*; karp. *taggiga, kanttaggarne större*. 6, 7. Fig. Sv.B.537. F.L.D.219. H.N.f.8, n:o 27.

Åkr. (Sk. Hall. *Blek. Smål.* vid Kalmar; Gamleby flerst., och Nygård i Lofta: Scheutz. ÖG. i östra Ryd. Stockh. på Lidingön och Lofön. *Uppl. Frötuna* etc. Öl. *Gottl.*) *Stjelen 1—3 qu. hög, nedtill glatt, högre upp försedd med mycket glesa, tilltryckta hår.*

200. BATRACHIUM Wimm. Grodhår.

† Kronblad gula.

- 1 *B. sceleratum* Th. Fr. bladen djupt 3klufna, med trubbigt inskurna flikar; de öfre deldta n. till basen i lancettlika—jembreda flikar; kronbladen af fodrets längd, slutl. kortare än det aflånga fruktfästet. 6—8. Fig. Sv.B.412. F.L.D.571.

Vid och i grundare vatt., a. (Sk.—Um. Lpm. — N.) *Var. till storleken, från n. alshög till ett par tum, samt dels, på det torra, upprätt, dels, i vatten, flytande; blrna små.* — *Ranunculus* L.

†† Kronblad hvita [*Ranunc. aquatilis* L., undant. n:o 11].

* Alla blad nedsänkta likformiga, findeldta; fruktfäste hårigt.

- 2 *B. marinum* Fr. stj. *trind*; bl. delade i hårfina framåt rigtade, föga utstående flikar, *alla oskaftade*; stånd. kortare än pist.; fruktfästet *kägellikt*; karpeller med kort, men tydligt stift. 2 7. Fig. H.N.f.9, n:o 28.

Hafsvatt. (Sk. Saxaviken. — *Gestr. Angml.* Hernösand; Eden och Grönsvik i Nora sn. Öl. *Gottl.*) *Stjelen lång, benhvit, omärkt. hoptryckt; karp. 40—60.* — Anm. B. *Baudotii*, hvarmed denna art [origtigt, enl. hvad Prof. Fries upplyst] af Godron anses identisk, har kantig stjeln, upptill ofta halfrunda bredflikiga och skaftade flytande blad, samt n. dubbelt smärre och talrikare karpeller. Uppgifves äfven, i Fr. Bot. Utfl., såsom Skandinavisk.

- 3 *B. circinatum* Fr. stjelen *trubbkantig*; alla bladen *oskaftade*, hårfint deldta, med half- eller helrund omkrets; stånd. *talrika, längre än pist.*; fruktf. *klotrunt*. 2 6 —8, hv. blr. Fig. F.L.D.2236. H.N.f.9, n:o 29.

Sjöar, a. (Sk.—Hels. *Vestml.* enl. A. M. Troil. *Värml.* trol. högre upp.) *Utmärkt af bladen, hvilkas flikar ligga i ett tämmel. rundadt plan, samt ej äro så mjuka och hopfallande som hos de öfriga.* — *R. divaricatus* Schrank.

- *4 *B. Drouetii* Nym. stj. *trubbkantig*; bl. *skaftade*, delade i utstående hårfina, *slaka* flikar med oregelbunden omkrets; stånd. *få* [vanl. färre än 12], *längre än pist.*; fruktf. *klotrunt*; karp. *mot spetsen vidgade och afrundade*. 2 6. Fig.

Vatten, r. (N. i en bäck vid v. ändan af Selsvandet, i Vaagedalen: Lindeb.) *Blomskäften finare och längre än hos B. trichoph., bladflikarne slakare, så att de ofvan vattnet falla tillhoppa; allt efter Schweiziska ex., Skand. osedda af utg. — Ranunculus* Schultz, samt Godr. & Gren.

- 5 *B. Rionii* Nym. stj. och bl. *som föreg.*; stånd. kortare än pist.; fruktf. *eggrundt—utdraget kägellikt*; karp. n. *klotrunda*. 2 8. Fig.

Vatten, r. (Gottl. vid vägen till Träskmyr i Lärbro sn; Larsson.) *Har små blr, med omv. eggrunda kronblad; osedd af utg. — Ranunculus Lagg.*

- 6 *B. trichophyllum* Chaix: stj. trubbkant.; bl. *skaftade*, delade i utstående hårfina flikar, med oregelbunden omkrets; stånd. 12—många, *längre än* pist.; fruktf. *klotrundt*; karp. med kort stift *spetsade*, oftast håriga. 2 6—8. — * *pantothrix* DC. med talrika ståndare. — β *succulentum*: mindre, med köttiga bladflikar. Fig. FL.D. 2357. * H.N.f.9, n:o 27; β f.11, n:o 33.

Vatten. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) *Denna jemte 4 följ. arter upptogs i Ed.5 såsom former af en collectiv art, B. aquatile Wimm. — Ran. paucistamineus Tausch. β R. cæspitosus Thuill. samt Beurl. i Bot.Not. R. aquat. γ Godr.*

- 7 *B. confervoides* Fr. stj. och bl. *som föreg.*; stånd. 6—10, *längre än* pist.; fruktf. *n. cylindr.*; karp. rundadt trubbiga, utan stift. ☉? 7. Fig. H.N.f.13, n:o 45.

Vatten. (Torn. Lpm. Karesuando. VB. Stor-Kåge. Ångml. Strinnefjärden i Bjerträ sn; Hernösands varf. Medelp. Holms sn, Fagervik; Torps sn, Grönsta; Borgsjö sn, Vestanå. Jämtl. Ovikens sn, Rörösjön; Håsjö sn, Singsjön; Stugu sn, Gesunden vid Strånäset. Gefle, i Stenborgs-viken. — N. Ost-Finnm. vid Tana elf. Dovre.) *Vanl. liten, 2—3 tum, men skall enl. Fr. stundom blifva fottång och mera; blrna alltid små, med ett par linier långa, smala kronblad. — R. paucistam. v. borealis Beurl. i Bot.Not.*

(*B. confusum, heterophyllum*.)

*** De nedre bl. alltid nedsänkta och findeldta, de öfre ofta flytande och icke findeldta; fruktfäste hårigt.

- 8 *B. confusum* Schultz: de flyt. bladen små, ofta felande, 3klufna ell. deldta i vigglika —omv. eggrunda tandade flikar; kronbl. dubbelt längre än fodret [2—3 lin. långa]; stånd. omkr. 10; fruktf. *kägellik*; karp. med kort stift. 2 6—8. Fig. H.N.f.10, n:o 28 [ut. flyt. bl.]; f.15, n:o 28 [med fl. bl.].

Vatten, r. (Sk. Lund; Kålinge; Ystad, nära Hörarhuset. Blek. Tornby; Sölviysborg. Smål. Vestervik, på Norrlandet. Rosl. Blidö sn, Köpmanholm: C. A. Fredriksson. Ner. Högby i Göthlunda sn: C. A. Blomberg. Vestml. Ramnäs Bruk; Afsulta i Munktorp sn; Vesterås, vid Carlsund: A. M. Troil.) *Förblendas lätt med den utländska B. tripartitum (DC.) Fr., som dock skiljes med karp. utan märkl. stift och kronbl. knappt längre än fodret. — B. Petiveri Ed.5. Ran. tripartitus Nolte. R. Kochii Beurl. i B.N.*

- 9 *B. heterophyllum* Fr. de flyt. bladen [stund. felande] njurlika, till midten ell. djupare 3—5klufna och tandade; de nedre *n. oskaftade* bladens flikar med 1 ell. flera borster i spetsen; blrna vanl. stora med *talrika* ståndare; fruktf. *klotrundt*; karp. som föreg. 2 6—8. — β *truncatum*: de flyt. bl. med tvärhuggen bas. — γ *crassicaule* Fr. stj. tjock upplåst; blrna stora; karp. glatta, 60—80 i hvarje gyttning. Fig. H.N. f.11, n:o 32.

Vatten, a. (Sk.—Lpl. — N.) — *Ranunc. Friesii* Beurl. — γ *B. Baudotii* Exc. Fl.ed.1.

- 10 *B. peltatum* Fr. de flyt. bladen som föreg., *aldrig felande*; de nedre *långskaftade* utan borst i flikarnes spets; fruktf. *eggformigt*; i öfr. som föreg. 2 7, 8. — β *isophyllum*: krypande; alla bl. njurlika, inga findeldta. Fig. H.N.f.12, n:o 48.

Djupare vatt. (Smål. — Ångml. och Jämtl. VB. nor. delen. Pit. Lpm. Arjeplog, Storafvan. Hall. Wessige, i Åtran enl. Scheutz. Boh. Strömstad. — N. Christiania i sjön Gjellumsvand. Ostfinnm. i flera sjöar i Syd-Varanger.) — *B. setigerum* Fr. i *B. Utfl. Ranunculus* Schrank.

*** Alla bladen flytande njurlika; fruktf. glatt.

- 11 *B. hederaceum* Fr. stielken krypande; bladen med 3—5, breda trubbiga flikar; kronbladen knappt längre än fodret; karp. trubbiga, utan märkligt stift. 2 6—8. Fig. Sv.B.673. FL.D.321. H.N.f.2, n:o 43.

Vattengrop. nära hafvet, r. (Sk. Ösjö nära Engelholm. Hall. Halmstad; Eldsberga. Boh. på Klöfverön. Gottl. Visby vid gamla hamnen. — N. Trondhjem.) *Krypande och rotsläende; kronbl. små, hvita, med gul klo. — Ranunculus L. — Anm. Den Hartman, Skandinavien Flora (9:de uppl.).*

utländska *B. Lenormandii* liknar mycket denna art, men karp. hafva ett tydligt, qvarsittande stift.

(*B. peltatum* β.)

201. FICARIA Hall. Korskål.

- 1 *F. ranunculoides* Mönch: stjelken meränd. enblommig; bladen hjertlika, de nedra grundt, de öfra djupare bugtbräddade. 2 5, g. blr. Fig. Sv.B.17. Fl.D.499.
Lundar. (Sk.—Helsl. Vestml. Värml. Dalsl. Öl. Gottl. — N. till Nordl.) Rot af ett knippe klubblika knölar. — *Ranunc. Ficaria* L.

202. MYOSOTIS Lin. Musrumpa.

- 1 *M. minimus* L. bladen n. trådsmla, jemte blomskaftet från roten. ♂ 4—6, g. blr. Fig. Sv.B.690. Fl.D.406.
Torra st. (Sk.—Ängml. Dal. Boh. Uddevalla; Strömstad. Öl. Gottl. — N. upp till Trondhjem.) Blomman liten på ett $\frac{1}{2}$ —2 tum högt skaft; fruktfästet stult. 1—2 tum långt.
- 2 Flocken *Anemoneæ*. Kronbl. utan honingsgrop. Karp. nötlika, stult. enfröiga.

203. THALICTRUM Lin. Ängsruta.

† Karpellerna med 3—4, breda hinnaktiga kanter.

- 1 *T. aquilegifolium* L. bladen 3dubb. parbladigt delade, med stipler i bladskaftens utgreningar; småbladen rundade ell. omv. eggunda, framtill trubbigtflikiga; blrna i n. qvastlik vippa. 2 6, rödl. blr. Fig. H.N.f.2, n:o 42.
Lundar, r. (Sk. här och der, ymnig. Blek. Ynde i Sölvißborgs sn; Carlshamn; Mörrum och Elleholm snr. Smål. Virestad sn, Almås; Stenbrohult vid Elmhults gästgg., och Tingsås vid Tingsryd.) Bladen icke olika Aklejors, ehuru smärre.

†† Karp. mångfärade; blr i en enda, enkel klase.

- 2 *T. alpinum* L. klasen vid blomn. nedböjd; stjelken n. bladlös; bladen dubbelt parbladigt delade i rundade småblad. 2 6, 7. Fig. Sv.B.655. Fl.D.11. H.N.f.3, n:o 27.
Fjelltr. a. (Lpl. — Dal. vid Storbo i Idre. Ängml. Tåsjö sn. — N.) Quartershög, enkel, med små, glänsande småblad, viol. ell. gula blr.

††† Karp. mångfärade; blr i vippa ell. sammansatta klasar.

* Blrna upprätta ell. något utåt lutande.

- 3 *T. kemense* Fr. stjelken fåradt kantig, med yngre täta, äldre glesa vippor; bladen 2—3dubbelt parbladigt delade, med de nedersta sidogrenarne mycket långa; småbl. rundade ell. något omv. eggunda, trubbflikiga, under bleka. 2 7, 8, gulakt. blr. Fig. H.N.f.9, n:o 26.

Fukt. skogslund. r. (Torneå Lpm. Uppgifven för Kengis, men lärar enl. Læst. der icke förekomma. — N. Finnm. Alten etc.) Lik *T. flavum*, men har mer sammansatt delade blad, tunnare och mer rundade småblad, ej olika dem hos *T. minus*, ehuru större. De enskilda bladskaften skola, enl. Fries, hos denna art vara trinda, hos följ. kantiga. — *T. majus* Wg.

- 4 *T. rariflorum* Fr. stj. som föreg.; vippans grenar upprätta, med n. klasevisa blr; bladen mest dubb. parbladigt delade, med kortare sidogrenar, omv. eggunda, trubbigt flikiga småblad. 2 7, 8. Fig.

Ängar och elfstränder, r. (VB. utmed Torn. och Muonio elfvar upp till Huukis. Ängml. Nämforsen i Liden sn. Medelp. vid Indals prestg.) Liknar föreg., men bladen hafva, såsom hos följ. art, mindre 3angulär omkrets. — *T. Friesii* Rupr. och Beurl. — Anm. Denna och föreg. art anses af Prosten Læst. vara blott varieteter af *T. simplex*.

- 5 *T. flavum* L. stj. som föreg.; vippgrenarne med mot toppen flockvis samlade, upprätta blr; bladen dubbelt parbladigt delade, med korta sidogrenar, omv. eggunda, vanl. 3flikiga småblad. 2 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.328. Fl.D.939. H.N.f.9, n:o 25; f.15, n:o 26 [var.].

Fukt. äng. a. (Sk.—VB. nor. delen och Um. Lpm. — N.) 1—1½ aln hög, med minst tumslånga småblad, än med bred, än viggformig bas, rikblomm. vippa med ljusgula ståndarsträngar. Har stundom fjäll-lika, snart försvinnande stipler i bla-

dens grenveck. — *Vid Christiania skall, enl. Blytts ex., en mycket smalbladig form, analog med följ:s δ, förekomma: T. flav. β angustatum Fr., dit äfven en från Gottl. af Westöo sänd form synes höra.*

- 6 *T. simplex* L. stj. kantig, med platta sidor; blomvippans grenar med klasevisa, något lutande blr, i skiljda kransar; bladen som föreg. med *smalare, vigglika*, 3flikiga ell. jemnbreda och hela småblad. 2 7, grågul. blr. — *β dubium*: småbl. n. omv. eggrunda, med spetsiga flikar. — *γ boreale*: de nedre bladens småbl. n. omv. eggrunda, med trubbl. flikar. — *δ tenuifolium*: småbladen mycket smala, de på sidan vanl. hela jemnbreda, ennerviga. Fig. FLD.244. H.N.f.3, n:o 26; *γ* f.10, n:o 24; *δ* f.13, n:o 44.

Äng. (Sk.—VB. och Jämtl. — N. — *γ* VB. vid Torn. elf flerst. Ängml. Liden och Junsele snr: Frist. — *δ* Öl. Gottl.) Till alla delar spåtare än föreg.; enskildta blomskäften 2—5, i åtskiljda halfkransar; strängarne mörka. — *γ*, som i föreg. edd. förenades med *T. rarifl.* och till den synes bilda en öfvergång, är *T. strictum* * bor. Nyl. — *δ* ansedd för *T. galioides* Nestl. lärer genom odling i Upps. Bot. trädg. öfvergått till *a*.

- 7 *T. angustifolium* Jacq. stj. fåradt kantig; blrna flockvisa, uppräta; bladen 3dubb. parbladigt delade; småbl. jemnbreda ell. lancettlika, det yttersta ofta smalt vigglikt, 2—3flikigt. 2 7. Fig. Jacq. Hort. 3, t. 43. H.N.f.13, n:o 43.

Fukt. skogsäng. r. (Öl. i Föra sn.) Lik föreg:s *δ*; de nedra bladens småblad bredare [1—2 lin. med omkr. 1 tumslängd], de öfras trådsmla; roten trådig, icke krypande; enl. utl. ex., emedan förf. icke sett Svenska.

** Blrna nästan hängande.

- 8 *T. minus* L. stjelen refflad och något kantig, vid basen bladlös; vippan ganska grenig, med vidt utböjda grenar; bladen 3—4dubb. parbladigt delade; småbl. rundade, 3—5klufna, med spetsiga flikar; karp. n. lancettlika, något 2äggade. 2 6, 7, gråröd. blr. Fig. FLD.732? Reich. D.FL.4627. H.N.f.7, n:o 23.

Sandiga strandäng. r. (Sk.—Boh. — N. Jædderen upp till Hardangerfjord.) Vanl. mindre än följ. med mera utsperrade vippgrenar, men i synnerhet skiljd med de *smalare*, åt båda ändarne mer spetsade karpellerna. — *T. vulgatum* Schultz och Beurl.

- 9 *T. Kochii* Fr. stj. n. slät, under lederna något refflad, från basen bladig; vippan ganska grenig med utstående grenar; bl. som föreg.; karp. eggrunda. 2 7, gråröd. blr. — * *flexuosum* Reich. stj. vanl. något zigzag-böjd mell. lederna; bladflikarne längre och spetsigare; karp. med något längre spets. Fig. Reich. 4628. H.N.f.7, n:o 25; * n:o 24 [varr.].

Äng. (Gottl. allm. Öl.? — * Sk. Ön Hven. St. Ibbs kyrkog. Gottl. Vänge och Løjsta snr.) Ett par sot hög, med rik vippa; karp. smärre än hos föreg. * har ofta vippans grenar mer utstående och något plattade karpeller. Odlat har *T. Kochii* i lefvande tillstånd mörkröda märken, *T. flex. gula*. Båda formerna skola dock på Gottl. öfvergå i hvarandra. — *T. minus* L. Gottl. resa och herb. *T. medium* Ahlq. Öl. Veg.? *T. collinum* H.N. *T. Jacquinianum* Koch. *T. saxatile* DC.

204. ANEMONE Lin. Sippa.

† Svepet aflägsnadt från blomman, af flerdeldta blad.

- 1 *A. sylvestris* L. stängeln enblommig med flera rotblad vid basen; svepebladen skaf-tade flikiga, med hvitludna skaft; hyllebladen meränd. 5, ovala ell. omv. eggrunda; karpeller hvitulliga. 2 5, hv. blr. Fig. H.N.f.8, n:o 29.

Torra st. r. (Öl. Föra sn, omkr. $\frac{1}{8}$ mil öster om kyrkan, på 2 ställen vid Husvalla by. Gottl. Fårön nära kyrkan samt vid Lauters. Capellshamn. Lokrum sn, i en hage vid Martebo-myr. Hessle i Fläringe, samt vid Hangvahr kyrka.) Gröfre än följ., med större blr, trådig hopknippad rot. Hyllebladen säll. flera än 5 och då *smalare*.

- 2 *A. nemorosa* L. stäng. enblomm., med ett enda rotblad; svepebl. skafstade inskurna; hyllebl. 6 ell. flera, aflånga; karp. och svepebladens skaft gleshåriga. 2 4, 5, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.3. FLD.549.

Skog. fukt. st. a. (Sk.—Um. Lpm. — N.) Rotstocken hos denna och följ. jemntjock, horisontal. Finnes stund. med särskilda honbl, hvilka äro smärre än de 2könade.

- 3 *A. ranunculoides* L. stängeln 1—2blomm.; svepebl. föga skaftade, såglik inskurna; hyllebl. meränd. 5, elliptiska; för öfr. som föreg. 2 4, 5, g. blr. Fig. Sv.B.405. Fl.D.140.
- Lund. äng. r. (Sk. — Södm. och Vestml. vid Mälaren, derofvan mycket sällsynt, t. ex. Rosl. Vaddö i Hammarby äng. Öl. Gottl. — N. Asker. Christiansand—Saltén.) *Mindre än de föreg., alltid med höggula blr.*

†† Svepet tätt under blomman, foderlikt, af odeldda blad: *Hepatica* DC.

- 4 *A. Hepatica* L. bladen klufna till midten i vanl. 3 hela likformiga flikar. 2 4, 5. — β *glabrata*: fullkomligt glatt, äfven fruktämnena; bladflik. med kort udd. — γ *multiloba*: bladen klufna i 5—9 flikar. Fig. Sv.B.141. Fl.D.610.
- Skogsback. a. (Sk.—Ängml. och Jäml. Öl. Gottl. — N. till Trondhj. — β ÖG. Åtved. Södm. Strängnäs i Olivehålls park. Uppl. Uppsala, i Kungsparken; Funbo sn, vid Halmbyboda. — γ Uppl. Rasbo sn, i skogen mell. Ströja och Björkkulla.) *Blrna vanl. blå, stund. röda ell. hvita, någon gång dubbla. — Hepatica triloba* DC.

205. PULSATILLA Mill. Gökskälla.

- 1 *P. patens* Mill. bladen långt skaftade, 3fingradt delade; småbl. n. rutformiga, 2—3delade; med vigglika i spetsen djupt 2—3tandade, ell. mångdelade flikar; blomman n. upprät. 2 4, 5, ljus viol. blr. — * *Wolfgangiana* Bess. bladflikarne mångdelade, den mellersta långskaftad. Fig. Reich. D.Fl. Ranunc. t.57. H.N.f.15, n:o 27.
- Back. r. (Gottl. vid Löjsta kyrka. Ängml. Ramsle sn, $\frac{1}{2}$ mil ofvan Nylands by; Resele sn. — * Gottl. bland hufvudformen.) *Liknar under blomningstiden ganska mycket P. vulgaris, men skiljes från denna och öfr. Sv. arter genom de efter blomningen framväxande långskaftade och 3fingradt delade rotbladen, hvilka hos * i ans. till den långt skaftade 3delda ändfliken tyckas vara 2pariga. — Anemone* L.
- * *P. Hackelii* Bot. Not. 1856.

- 2 *P. vernalis* Mill. bladen parbladigt delade; småbl. n. omv. eggrunda, djupt inskurna med bredt lancettlika ell. eggrunda flikar och tänder. 2 5. — β *rosella*: blrna små, rosenröda. Fig. Sv.B.637. Fl.D.29. H.N.f.5, n:o 22.
- Skogshed. r. (Jäml. Bergs, Sunne och Mysjö snr. Herjed. och nor. Helsl.—Smål. Blek. Skillinge och Listerby. Sk. Örkellunga; mell. Kådarps gästg. och Röke kyrka. Hall. Öl. Mörbylånga. — N. mell. Kongsvinger och Elverum. Gudbrandsdalen. Dovre etc. — β Smål. Femsjö sn, vid Torpet Bjellö.) *Blomman i början med kort stängel, n. upprät; äldre blir stängeln quartershöj, med lutande, endast i solen vidt öppnad blomma; färgen hvit, dragande i rött, utvändigt rödbrun. Svepet hos alla arterna findeldt, mycket ludet. — Anemone* L.

- 3 *P. vulgaris* Mill. bladen 2—3dubb. parbl. delade, med smalt jemnbreda flikar; blomman något lutande, med n. raka blad, dubbelt längre än stånd. 2 4, 5. Fig. Sv.B.292. Fl.D.153.

Sandback. (Sk.—Uppl. Vestml. Värml. vid Gullspångselfven i Råda sn. Dalsl. Lockesrud nära Venersborg. Boh. Öl. Gottl. — N.) *Blomman stor, rödviolett. Hyllebl. stundom mer och mindre flikiga: var. schizantha* ed. 8. — *Anemone* L.

- 4 *P. pratensis* Mill. bladen som föreg.; blomm. mycket lutande, med i spetsen tillbakaböjda blad, knappt $\frac{1}{2}$ längre än ståndarne. 2 5. — β *glabrata* M. Flod. hela växten glänsande glatt. Fig. Sv.B.299. Fl.D.611. H.N.f.1, n:o 34.
- Torra äng. r. (Sk. Blek. Smål. Virsrum sn, samt vid Kranklösaholm; Alsheda. ÖG. Södm. vid Vårdinge och Öfver-Jerna kyrkor. VG. Öl. Gottl. — N. Christiania på Hovedöen, samt i Skiebergs sn. — β Öl. sparsamt vid Mörbylånga.) *Blomm. mindre än hos föreg., invändigt purpurrod, utv. blyfärgad. — Anem.* L.

206. ADONIS Lin. Kastlöser.

- 1 *A. vernalis* L. kronbladen öfver 10, lancettlika, något trubbnaggade; karpellerna mjukhåriga, i eggrund samling. 2 5, 6, g. blr. Fig. Sv.B.555 [dålig]. H.N.f.4, n:o 38, 39.
- Backar, r. (Öl. Borgholm; Thorslunda vid Aronstorp; mell. Kastlösa och Ottenby; Näsby i Ås sn. Gottl. Hoborgen; st. Carlsön m. fl. st.) *Bladen findeldta; blrna vanl. öfver 2 tum vida.*

3 Flocken **Helleboreæ**. Karp. kapsellika, flerfröiga.207. **CALTHA** *Lin.* Kalfleka.

- 1 *C. palustris* *L.* stjelen uppstigande ell. nedligg.; bladen hjert- ell. njurlika, grofnagade, med rundade flikar vid basen. 2 4, 5, g. blr. — β *radicans*: stjelen nedliggande, rotsläende i lederna. Fig. Sv.B.200. Fl.D.668.

Våta st. a. (Sk.—Lpl. — N. — β N. Finnm. Tanen och Varanger flerst.)

208. **TROLLIUS** *Lin.* Bullerblomster.

- 1 *T. europæus* *L.* foderbladen öfver 10, slutande sig tillsammans i klotform; kronbladen af de öppnade ståndarnes längd. 2 6, 7. Fig. Sv.B.383. Fl.D.133.

Äng. etc. r. (Sk.—Lpl. och VB. Öl. Mest i vestra prov., på mer spridda ställen i de östra. — N. till Finnm.) 3—4 qu. hög, med stora klotrunda ljusgula blr, 5—7-deldta blad. Då ståndarne uttömt frömjölet, äro de längre än kronbladen. Var. med små blad och blr af *Ranunc. Lingua* storlek.

209. **AQUILEGIA** *Lin.* Akleja.

- 1 *A. vulgaris* *L.* kronsporrarne med inkrökt spets, kortare än foderbladen; bladen dubbelt 3fingradt deldta; småbladen grundt inskurna i rundadt trubbiga flikar. 2 7, 8. Fig. Sv.B.118. Fl.D.695.

Lund. i bergstr. r. (Sk.—Södm. Ner. Vestml. Dal. Grangärde; Boda Capell vid vägen till Styggforsen. Värml. Öl. Gottl. Förvildad vid Gesle m. fl. st. upp till Sundsvall. — N. upp till Gudbrandsdalen och efter kusten till Trondhj.) Meränd. glatt växt, med stora, blå, stund. ljusröda ell. hvita blr. Var. med hårig stjelk.

210. **ACONITUM** *Lin.* Stormhatt.

- 1 *A. septentrionale* *Köhl.* blomklasen kläbbig af täta glandelhår; hjelmen utan tydlig klo, den utdragna cylindriska delen omkr. lika lång som det n. vinkelrätt framskjutande brämet; honingsgömmen med tillbakarullad sporre, lancettlik läpp; bladen handlikt 3—7klufna och flikade. 2 7, 8. Fig. Sv.B.654. Fl.D.123. H.N.f.5, n:o 26. Fjelltr. a. (Lpl.—Herjed. Dal. Särna och Elfdalen. Värml. nor. Finnskoga sn. Ängml. Medelp. Uppl. Hillebola — N. till Finnm. Tromsöe.) 2—3 alnar hög, med blå, stund. n. hvita, högst sällan hos-öss gula blr.*) — *A. Lycotomum* *L.Fl.Su.*

- 2 *A. Napellus* *L.* klasen tät rak finluden; hjelmen finluden, halfrund, med till klo af smalnande bas; honingsgömm. med kort, tillbakaböjd sporre och urnupen läpp; bladen handlikt 5deldta, med vigglika 3klufna och flikiga småblad; karp. med utstående spets. 2 7, 8, b. blr. Fig. Sv.B.46. H.N.f.6, n:o 23.

Fukt. skogsäng. r. (Dal. Vika sn. Stämshöjden, vid Trostbäcken i Stortägen. Södm. Åker sn, vid Berga-ån. Sk. Hasselmöllan vid Romeleklint.) Hyllebladen ut- och invändigt småhåriga; de nedre örtbladen glatta och glänsande. — *A. napelloides* *Sw.* *A. neubergense* *Reich.* och *Handb. ed. 1.*

- 3 *A. Cammarum* *L.* klasen slutl. glesblommig, flerböjd glatt; hjelmen glatt, koniskt halflik, med afsmalnande bas; karp. yngre med hopstötande spets; honingsgömm. och blad som föreg. 2 7, 8, b. blr. Fig. Fl.D.1698. H.N.f.6, n:o 24.

Byar etc. r. (Hall. vid Fylleåns stränder och vest. Smål. Femsjö; Klefshult, etc. Fästorp i Nye sn.) Lik föreg., men är glatt, med längre skaftade blr, stundom, särd. odlad, med utsperradt grenig klase, smärre och mer bredflikiga blad. — *A. Störchianum* *Reich.* *A. neomontanum* *Fl.D.*

211. **DELPHINIUM** *Lin.* Riddarsporre.

- 1 *D. Consolida* *L.* stjelen med utsperradt grenig blomvippa; honingssporren enkel; karpell ensam, glatt; bladen findeltda. 2 6, 7, viol. blr. Fig. Sv.B.58. Fl.D.683.

Åkrar. (Sk.—Helsl. Söderhamn. Vestml. Värml. en gång funnen. Öl. Gottl. — N.)

*) Den utländska vau. gulblommiga *Lycotomum* är skild genom större glatthet; rakare mer vidgad hjelm, mycket längre än det föga framskjutande brämet; bredare bas på honingsgömm: s läpp, samt med strängarne, som äro kantade med en hinna, tvärt slutande strax ofvan strängens midt, då den hos *A. sept.* jemnt afsmalnar n. upp till knappen. Enl. Wbg:s Fl. Lapp. n:o 275 är en gulblommig form (β) tagen vid Kirkivaare i Lul. Lpm.

4 Flocken **Pæoniæ**. Frukt: [flerfröiga karpeller ell.] bär.

212. **ACTÆA** Lín. Paddbär.

1 *A. spicata* L. blomklasen eggrund; bladen 2—3dubbelt 3fingradt delade. 2 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.291. Fl.D.498.

Lund. (Sk.—Lpl.—N.) Med ensam blomklase, svarta bär.

35 Fam. **BERBERIDEÆ** Juss. Hylle dubbelt, af foder- och kronblad motsatta hvarandra. Stånd. motsatta kronbladen. Frukt enrummig, med fröfäste på ena sidan.

213. **BÉRBERIS** Lín. Surtörne.

1 *B. vulgaris* L. blomklasarne hängande; kronbladen trubbiga; stammen med samman-satta taggar och omv. eggrunda, taggsågade blad. ½ 6, g. blr. Fig. Sv.B.24. Fl.D.904. Betesh. (Sk.—Gestr. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Borgholm. Gottl. Visby. — N. Arendal; Holmestrand; Christiania; Fredrikshall.) Buske med aflånga, röda, ganska sura bär.

36 Fam. **PAPAVERACEÆ** Juss. Blr reguliera, af 2bladigt snart affall. foder och 4 kronbl. Stånd. fria tatrika. Fröh. enrummigt, med ofullkoml. skiljeväggar ell. 2-rummigt.

214. **PAPAYER** Lín. Vallmo.

*1 *P. nudicaule* L. fröhuset styfhårigt, klubblikt; stängeln bar, enblommig; bladen enkelt pardeldta, med bredt lancettlika, stundom djupt inskurna flikar. 2 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.41. H.N.f.5, n:o 20.

Fjellv. r. (N. Ost-Finnm. Syltvgfjorden vid Osterelv enl. Th. Fr. Vest-Finnm. Talvig etc. Doyre på Blaa- och Knudshöe samt Finnshöe; vid Drivelven nedom Vaarstien, samt i Svisdal, Druedal etc. Valders vid Helestrand.) Tufvad växt. — *P. radicum* Rottb. *P. alpinum* Fr. S.V.Sc.

2 *P. Argemone* L. fröh. meränd. styfhårigt klubblikt; stjelken bladig mångblommig. ③ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.538. Fl.D.867.

Åkrar, r. (Sk. allm. Blek. Augerum. Smål. öst. och nor. delen. ÖG. Södm. Nyköping. Stockh. Uppl. Håtuna sn; Vahlö sn; Norrtelge etc. Vestml. Skinnskatteberg. Ner. VG. Kinnekulle. Öl. Gottl.) Örtbladen dubbelt pardeldta, smalflikiga. Var. med sargadt flikiga kronblad, samt på Gottl. med glatta fröhus.

3 *P. dubium* L. fröh. glatta aflånga; blomskafens öfra hår tilltryckta; stjelken flerblommig, med dubbelt parklufna och flikade blad. ③ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.457. Fl.D.902.

Akrar, etc. (Sk.—Gefle. Vestml. Värml. Dalsl. Öl. Gottl. — N.) Blommorna omkring 2 tum i diameter.

†4 *P. Rhoeas* L. fröh. glatta klotrunda; skafstens hår utstående; stjelken flerblommig, med pardeldta blad, inskurna flikar. ③ 7, r. blr. Fig. Sv.B.519. Fl.D.1580.

Åkr. och odl. ställ. r. (Sk.—Uppl. och Vestml. enl. Troil; förvildad med andra frön; äfvenså i Norge.) Större än de föreg.

†5 *P. somniferum* L. fröh. klotrunda, jemte hela örten glatta; bladen bredt aflånga, flikade, stjelkomfattande. ③ 7, 8. Fig. Sv.B.525.

Odl. st. r. (Sk.—Uppl. och Vestml. här och der sjelfsådd i och utom trädgårdar.) Blåaktig växt, med hvita ell. röda, vid basen violetta kronblad.

215. **CHELIDONIUM** Lín. Svalört.

1 *C. majus* L. blrna i flock; bladen parbladigt delade, med flikiga småbl. 2 5—8,

g. blr. — β *crenatum*: kronbladen flikiga; skidorna längre, vridna. Fig. Sv.B.67. Fl.D.542.

Vid murar och hus, a. (*Sk*—*Lpl*. — *N*. — β *Sk*. vid Klinta, nära Ringsjön.) *Bladen glatta, under blåaktigt gröna*.

216. *GLAUCIUM Scop.* Strand-Vallmo.

- 1 *G. luteum Scop.* stjelen glatt, med djupt bugtiga ell. flikiga blad; skidan sträfkönlig. 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.171. Fl.D.585. H.N.f.10, n:o 29.

Hafsstr. r. (*Boh.* Quille sn. Vassholmen och Tistelholmarne; Strömstad, på S. Koster och Bredviksmarken. Grötö; Otterö och Hvalö. Hjertö; Svinälandet och Furaby strand i Tanum, ymn.: Rect. For. — *N.* Christianiafjord på Illöen; Spjårland; Aggeröen, Langesund, Mandal etc.) *Blrna stora som på Vallmo; växten blåaktig.* — *Chelidonium Glaucium L.*

- 37 Fam. *FUMARIACEÆ DC.* Fod. 2bladigt, affallande. Kronan irreg. Stånd. 6, sammanväxta i 2 stammar med enrummiga knappar. Fukt enrummig.

217. *CORYDALIS Pers.* Nunneört.

† Stjelen med ett stort fjäll nedom lägsta bladet; stjelknölen lökformig tät.

- 1 *C. solida Sm.* blomskärmen *flerklufna*; stiftet vid basen *knä-lik*t *nedböjdt*, sedan rakt; inre kronbladens rygg smalt och kort vingad. 4 4, 5, r. blr. Fig. Sv.B.531,f.1. H.N.f.11, n:o 34.

Lundar. r. (*Blek.* vid Ronneby. *Uppl.* Funbo i Kersbårslunden vid prestgården. *Rosl. Stockh.* Bergslund, förvildad.) *Blomklasen vanligen glesare och mer rikblommig, samt med längre blomskaft än de följ. Bladen hos alla arterna dubb. 3fingradt delade, med flerklufna småblad.*

- 2 *C. laxa Fr.* skärm och inre kronblad *som föreg.*; de yttre kronbl. i spetsen *smålandade*, det nedre med tjock bas; stiftet *utan* knä; fruktskaft. *n. af den smalt lancettl. baljans längd.* 4 4, 5, r. blr. Fig. Sv.B.531,f.2 [blrna för mörka]. H.N.f. 8, n:o 25.

Lund. r. (*Uppl.* Steninge nära Sigtuna; på holmen Fläskjan i Mälaren. *Stockh.* flerst. t. ex. Grindshage, Liljeholmen, på Sicklaön etc. *Södm.* Strängnäs; Mariefred m. fl. st. *ÖG.* Norrköping enl. Kindb. *Smål.* Kalmar enl. Vesterl. *Skåne.*) *Var. större och mindre, stundom med tät och rikblommig klase, samt med klufna och hela skärm.* — *C. Lobelii Ed. 4. Fum. bulbosa a Lin. Fl. Su.*

- 3 *C. pumila Host:* skärm och inre kronbl. *som föreg.*; de yttre kronbl. i spetsen *tvärhuggna*, det nedre utan tjockare bas; stiftet *utan* knä; fruktsk. *dubb. kortare än den eggrundt lancettlika baljan.* 4 4, 5, r. blr. Fig. Fl.D.1224. H.N.f.8, n:o 26.

Lund. (*Sk.*—*Uppsala.* *Rosl. Öl. Gottl.* — *N.* Christiania, Grefsnäs.) *Varierar som föreg., men är i allmänhet till alla delar mindre, med blekare blr.* — *C. laxa* * *pum.* Ed. 6.

- 4 *C. fabacea Pers.* skärmen *hela*; stiftet *utan* knä; inre kronbladens rygg *med en bred vinge*, nående högt öfver kronbls spets. 4 4, 5, r. blr. Fig. Sv.B.15. Fl.D.1394. H.N.f.10, n:o 30.

Lund. (*Sk.*—*Medelp.* *Jämtl.* Åreskutan; Hackås. *Um.* *Lpm.* Laxfjellet. *Dalsl. Öl. Gottl.* — *N.* till Salten och Lyngen.) *3—5 tum hög, fåblommig; skärmen mycket sällan grundt inskurna.* — *Fumaria bulbosa β Lin.*

†† Stjelen utan fjäll; stjelknöl. lökformig ihålig.

- 5 *C. cava Schw. & K.* blomskärmen *aflångt lancettlika*, meränd. *hela*; kronsporren med trubbig krökt spets. 4 4, 5, r. ell. hv. blr. Fig. Fl.D.605. H.N.f.1, n:o 33.

Lund. r. (*Sk.* skogväxta delen allmän. *Hall. Smål.* Eds sn. *ÖG.* Omberg vid Alvastra. *Öl.* från Ottenby upp till Föra.) *Större än de föreg.; stjelknölen äfven större, stund. bärande ett blad iemte stjelen.* — *C. bulbosa Pers. Fumaria bulb. γ Lin.*

218. FUMARIA Lin. Jordrök.

† Fodret af halfva kronans längd.

- *1 *F. capreolata* L. småbladen med omv. eggrund omkrets och aflånga flikar; skaften klängeligt vridna; frukterna *klotformiga*, rundadt trubbiga, *slåta*, på *bågligt nedböjda* skaft. ☉ 6, 7. Fig. Sturm 62 häft. Hamm. Fum.t.3. H.N.f.13, n:o 47.

Odl. st. r. (Sk. förvildad vid Lund i Paradislyckan m. fl. st.) *Blrna* hv. ell. *gulakt.*, med *svartröd topp* och bladen dubb. *parbladigt delade* [såsom hos alla arterna].

- *2 *F. media* Lois. frukt. något *eggrundt klotformiga*, trubbiga, något *smågropiga*, på *utböjda* skaft; för öfr. som föreg. ☉ 6, 7, ljusr. blr. Fig. E.B.943. Hamm. Fum. t.3. H.N.f.15, n:o 30.

Åkr. och odl. st. r. (N. Stavangers amt, i åkrar och vid vägen mellan Nærstrand och Ölen, ymnig. — Sv. på ballastplatser, t. ex. Malmö och Gelle.) *Skiljd från föreg.* med *röda blr* och *mindre böjda fruktskaft*. — *F. capreolata* E.B. *F. muralis* Ed.6.

†† Fodret mycket kortare; frukten smågropig.

- 3 *F. officinalis* L. bladen med lancettlika flikar; foderbl. *eggrunda*, $\frac{1}{2}$ del af kronans längd; skärmen *något* kortare än fruktskaften; frukterna *klotrunda*, i toppen *intryckta*. ☉ 6, 7, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.42. Fl.D.940. Hamm. Fum.t.1.

Odl. st. a. (Sk.—Um. Lpm. — N. till Finnm. Tromsöe.) *Stundom upprät, stundom klängande; utmärkt af de något njurlika frukterna*.

- 4 *F. tenuiflora* Fr. bl. som föreg.; foderbl. *n. lancettlika*, $\frac{1}{2}$ del af kronans längd; skärmen dubb. kortare än fruktskaften; frukterna *klotrunda*. ☉ 6, 7, hvitr. blr. Fig. Hamm. Fum.t.1.

Odl. st. r. (Sk. Lund, Krageholm m. fl. st. i söd. delen. Uppl. Hägeby, enl. ex. fordom samlade af förf.) *Blrna* mycket *mindre* och *isynnerhet smalare* än hos föreg., *n. hvita*, endast i *spetsen mörka*; bladen *blåaktiga*. — *F. offic.* β *tenuiflora* Ed.6. *F. Wirtgeni* Koch [till en del] enl. Fr. och Garcke.

- 5 *F. Vaillantii* Lois. bladflik. smalt lancettlika, n. jernnbreda; foderbl. *eggrunda*, *många gånger kortare* än kronan; frukt. *klotrunda*, i toppen *hela*, ell. med en omärklig *vårtlik spets*. ☉ 6, 7, blekr. blr. Fig. Sv.B.574. Hamm. Fum.t.1. H.N.f.3, n:o 25.

Åkr. r. (ÖG. Södm. Lunda vid prestgården; Vester-Hanninge, vid Håringe. Stockh. nära Lofö kyrka; Drottningholm; Bromma etc. Uppl. i synnerhet omkr. Mälaren; Tierp vid Fors; Funbo sn; Hökhufvud vid prestg. Vestml. Sala; Suruhammarsbruk: J. A. Braun.) *Bladen blåaktiga findeltda*. — *F. parviflora* Ed.2.

- 38 Fam. CRUCIFERÆ Juss. Fod. och krona reguliera, 4bladiga [korsformiga]. Stånd. 6, af hvilka 4 längre. Frukt: skida. Fröhvite 0.

Anm. Genom *felslagning kunna stund. kronbl. och 2 ell. 4 stånd. saknas, samt skidan blifva enrummig.*

- 1 Flocken **BRASSICÆ**. Skida öppnande sig på längden i 2 skal. Fröen med hjertbladen vikna omkring det ryggliggande rotämnet.

219. BRASSICA Lin. Kål.

- 1 *B. campestris* L. roten smal, hos γ tjock; stjelkbladen *hjärtlikt eggrunda* eller aflånga, med djupt stjelkomfattande bas, *glatta* blåaktiga; *rotbladen* lyrförmigt tandade, skaftade, något *sträfhåriga*. ☉ 6, 7, g. blr. — β *biennis*: rot. smal, 2årig; nedra stjelkl. lyrförmigt inskurna, — γ *Rapa*: roten tjock och köttig [rofva], 2årig. Fig. Fl.D.550. H.N.f.9, n:o 21; β 10,31; γ 9,22.

Åkr. etc. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finnm. — β och γ odlade och förvildade.) γ *B. Rapa* L.

- 2 *B. Napus* L. roten tapplik; stjelkbladen lancettlika, med *smalare*, *n. pil-lik*, stjelkomfattande bas, *jemte* de lyrförmiga skaftade *rotbl. glatta*. ☉ 6, 7, g. blr. —

β rapifera: roten tjock, tapplik. Fig. Reich. Tetrad.f.4435. H.N.f.10, n:o 32; f.14, n:o 29.

Åkrar, hafsstr. r. (Sk. nordöstra kust.; äfven Kullaberg. Smål. i skären. Södm. Nämdö; Örnö. Stockh. Rosl. Ljusterö, Börstel etc. Ner. Örebro. Öl. Gottl. Burs och När snr etc. — N. Toten. — *β* odlad och förvildad.) *Blomfodret öppet, nästan som hos följ. slägte*. Var. *præcox* H.N. kan knappt skiljas från *a*.

220. SINÁPIS Lin. Senap.

1 *S. alba* L. skidorna styfhåriga, vidt utsperrade, nästan kortare än det sabelformiga stiftet; bladen vid basen parklufna och flikiga. ☉ 7—9, g. blr. Fig. Fl.D.1393. H.N. f.7, n:o 13.

Åkrar, r. (Sk. Hall. samt här och der upp till Värml. Vestml. och Uppl. Tierp, t. ex. Ytterby. Jäml. Östersund. Öl. förvildad: Sjöstr. Gottl. Blåse i Fleringe sn. — N. Christiania. Vig och Leganger etc. i Bergens st. Vang i Valders.)

2 *S. arvensis* L. skidorna trinda, knöliga utstående; stiftet quadratiskt kägelformigt, kortare än skidan, glatt; bladen eggunda groftandade, eller lyrförmigt flikade; stjelen stråfhårig. ☉ 6—8, g. blr. — *β ambigua*: skidorna stråfhåriga. Fig. Fl.D.753. *β* Reich. f.4425, b.

Åkrar, a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. — *β* Sk. till Gestr.) *β* har mer utstående grenar, alla bladen kortskaftade, flikiga, med något pil-lik basis: *S. arvensis* Schkuhriana Reich. Var. *incisa* Fr.

221. MELANOSINÁPIS DC. Svartsenap.

1 *M. communis* Spenn. skidorna tryckta till stjelen; bladen lyrförmiga, de öfversta hela, jemte stjelen glatta. ☉ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.83. Fl.D.1582.

Odl. st. etc. förvildad. (Sk. Hall. VG. Göteborg, på öarne. Boh. Marstrand: Rect. For. Blek. Lyckeby m. fl. st. Smål. Oscarshamn: Scheutz. Öl. Gottl. följande med skånsk säd ända upp till Norrl. — N. Christiania.) *Sinapis nigra* L. *Brassica nigra* Koch.

222. ERUCASTRUM Schimp. & Spenn.

1 *E. Pollichii* Sch. & Sp. skidorna i nedtill bladiga klasar, utstående; bl. bredt lancettlika, pardelade med ojemnt och trubbigt tandade flikar, jemte stj. kort stråfhåriga. 2 6—9, g. blr. Fig. Reich. Tetrad. 4428. H.N.f.15, n:o 31.

Odl. st. r. (ÖG. på sjön Tåkerns genom urtappning uttorkade stränder, t. ex. mell. Säby och Hynge, samt mell. Hofgården och byn Furåsa i Hof sn. funnen 1854 första gången. — Införd med ballast till Gefle Brobänk.) *Nära alnshög växt, med smutsigt gula, svagt ådriga blr.* — *Sisymb.* *Erucastrum* Poll. *Diplotaxis bracteata* Godr. & Gren. samt Fr. H.N.

223. DIPLOTAXIS DC. Sandsenap.

†1 *D. tenuifolia* DC. stjelen bladig; bladen glatta, groftandade eller pardeltda, med jemnbreda flikar, de öfversta bladen hela. 2 7—9. Fig. Sv.B.501. H.N.f.9, n:o 23.

Sand. stränd. r. (Sk. Sandhammar. ÖG. med föreg. vid Hofgården i Hof sn. För öfr. införd med ballast till Ystad; Malmö; Landskrona; Carlskrona; Kalmar; Gefle; Nyland i Ångml.; Ratan i VB.; Visby och Ljugarns hamn på Gottland etc.) *Ofta 3—4 quart. hög, med ljusgula blr, stora n. som hos Brassica camp.* — *Sisymb.* *L. Sinapis* Sv.B.

2 Flocken *Sisymbrieæ*. Skida som föreg. flock. Hjärtblad platta med ryggliggande rotämne.

224. SISYMBRIUM Lin. Stillfrö.

†1 *S. Loeselii* L. bladen djupt nedåt parflikiga, med båglik utböjda flikar; ändflik stor, n. spjutlik; skidorna vidt utstående, dubbelt längre än deras skaft. 2 7, 8, g. blr. Fig. Reich.f.4409. H.N.f.13, n:o 49.

Mur. odl. st. r. (Stockholm på murar och i potatesland kring väderqvarnar mell. Sabatsberg och Kungsbacken; Djurgårdsbrunn; Observatoriibacken. Uppsala). *Blrna stora som hos Nasturt. sylv. Bladflikarnes hufvudnerv följer tätt efter deras nedra helbräddade kant. Stjelen meränd. stråfhårig.*

†2 *S. Irio* L. bladen nedåt parflikiga, med stor spetsad ändflik, jemte stjelen meränd.

glatta; skidorna nästan upprätta, 4—5 gånger längre än deras skaft. ☉ 7, 8, g. blr. Fig. Reich. 4408.

Od. st. r. (Sk. Uppsala. Ballastplatser vid Stockholm, Gefle etc. — N. Eger; Trondhjem.) *En hos oss tillfällig och mycket flygtig växt, med föga större blr än följ. art, snart öfverväxna af de smala, 2 tum långa skidorna.*

3 S. *Sophia* L. kronbladen kortare än fodret; örtbladen dubbelt parbladigt findeldta; skidorna trådsmla. ☉ 7, g. blr. Fig. Sv.B.203. Fl.D.528.

Torra st. a. (Sk.—söd. Lpm. och VB. nor. del. — N. till Alten.) *Kronbladen hälften så långa som de utskjutande ståndarne.*

4 S. *officinale* Scop. grenarne vidt utsperrade, med korta syl-rika tilltryckta skidor; bladen nedåt parflikiga. ☉ 7—9, g. blr. — β *lejocarpum*: större, n. glatt. Fig. Sv.B.158. Fl.D.560.

Byar, vägar, a. (Sk.—Helsl. Vestml. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Bergen. — β N. Leirdal.) *Erysimum* L. *Chamæplium* Wallr.

5 S. *supinum* L. bladen n. pardeldta, med trubbtandade flikar; skidorna ensamma i bladvecken, ganska kort skaftade, jemnbreda, något bågliket krökta. ☉ 7, hv. blr. Fig. H.N.f.4, n:o 31.

Kalkberg, på fukt. st. (Öl. allmän. Gottl. vid Ar i Fläringe sn m. fl. st.) *Kulligande, någon gång upprät, med tumslånga, kort skaftade skidor. — Braya Koch. Chamæplium Wallr.*

225. HESPERIS Lin. Nattviol.

†1 H. *matronalis* L. örtbladen eggrundt lancettlika, spetsade bugttandade; skidorna kantigt trinda, glatta. 2 6, 7, hv. eller rödviol. blr. — β *inodora*: blr hvita, med ringa lukt. Fig. Fl.D. 921 och 924.

Skogsback. ruin. r. (Sk. Kulla-Gunnarstorp, Trolleholm, Toppe- och Bjersjö-ladugård m. fl. st. Hall. Göteborg etc.; förvildad upp till Värml. och Gestr.) *Alnshög med vålluktande blr, hvarföre den odlas. Den vilda är vanligen vitblommig och n. utan lukt: H. inodora L.Sp.Pl.*

226. ERYSIMUM Lin. Rym.

1 E. *cheiranthoides* L. bladen lancettlika helbräddade, eller glest tandade, stjernhåriga; skidorna dubbelt längre än de meränd. utsperrade skaften. ☉ 6—8, g. blr. — β *nodosum*: stjelen högväxt, med en knöl vid basen; skidorna tilltryckta. Fig. Fl. D.731 och 923.

Od. st. a. (Sk.—Ångml. och Jtl. VB. nor. del. Pit. Lpm. Aborreträsk. — N. — β Sk. vid Gyllerup i Hörup. ÖG. Kullen i Kärna sn.)

2 E. *hieraciifolium* L. stjelen upprät, kantig; bladen lancettlika, glest naggsågade stjernhåriga; blrna dubbelt, skidorna många gånger längre än skaften, n. upprätta. ☉ 5, 6, g. blr. — * *strictum* Koch: blrna större; skid. kortare och tjockare, alltid tilltryckta, med 2klufvet märke. Fig. H.N.f.8, n:o 20. Wg. Fl.L.t.12,f.1. * Fl.D.229. H.N.f.8, n:o 19.

Torra st. helst i skären och fjellen. (Smål. i skären. ÖG. Söderköp:s och Norrköp:s skär; Omberg. Södml. Ner. — VB. Calix skärgård. Lul. och Torn. Lpm. Jäml. Värml. Silberön nära Christinehamn. Öl. ön Norman: Sjöstr. Gottl. — N. Christiania; Dovre; Snaasen i Trondhi. st.; Nordl. — * Blek. Smål. VG. Boh. — N. söd. del.) *Båda formernas växtställen i mell. och söd. Sv. behöfva närmare utredas. — Cheiranthus alpinus Wg.Fl.L. * E. hieraciifol. Fr. S.V.Sc. och Handb. ed.6.*

227. ALLIARIA Adans. Lök-rym.

1 A. *officinalis* Andr. bladen hjertlika skaftade bugttandade. ☉ 5, hv. blr. Fig. Sv.B. 208. Fl.D.935.

Lundar. (Sk.—Uppl. Vestml. Boh. Öl. Gottl. — N. Bergen.) *Erysimum* L. *Sisymbrium* Koch.

228. BRAYA Sternb. & Hop.

1 B. *alpina* S. & H. bladen skaftade, smalt lancettlika, hela ell. glest tandade; skidorna i en kort, sammandragen klase, upprätta, längre än skaften. 2 7, 8. Fig. Reich. f.4370.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm. Säckok.* — *N. Salten på Baadfjellet.*) *Svenska ex.*, 3—4 tum höga, *likna en förkrympt form af Arabis petraea*; blrna hvita ell., enl. de torra exemplaren, violetta.

- 3 Flocken **Arabideæ**. Skida som föreg. flock. Hjärtblad platta med kantliggande rotämne.

229. DENTARIA *Lin.* Tandört.

- 1 *D. bulbifera L.* bladen skiftevisa, 2—3pariga, med uddblad; de öfversta hela, med knopplockar i bladveckan. 2 5. Fig. Sv.B.356. Fl.D.361.

Lundar, r. (*Sk.—Uppl.* upp till Dalelven, t. ex. på En-noten nedom Söderfors. *Vestml. Dalsl. Boh. Uddevalla; Christinedal; Thed. Öl. Gottl.* — *N.* efter kusten från Christianiafjorden till Bergen). *Småbladen lancettlika; blrna ljusröda.*

230. CARDAMINE *Lin.* Ängskrasse.

† Bladen parbladigt delade.

* Kronbl. omv. eggrunda, minst 3 gånger längre än fodret.

- 1 *C. pratensis L.* bl. 5—många-pariga; rotbladens småblad rundade, vinkligt tandade, stielkbladens lancettlika, meränd. *helbräddade*; ståndarknapp. gula; skidorna med ganska kort stift. 2 5, 6, hv. eller gredel. blr. Fig. Sv.B.350. Fl.D.1039.

Våta äng. dik. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Har större blr än de öfriga. Växande i renare vatten får denna art stundom större, rent hvita blr och stora småblad: β speciosa Ed.3. Var. med något tandade småblad samt med dubbla blr.*

- 2 *C. amara L.* bl. 2—5pariga; alla småbladen rundade—aflånga, vinkligt tandade; ståndarkn. violettbruna; skid. med syl-liket stift, dubbelt längre än skidans bredd. 2 5, 6, hv. blr. — *β hirta*: till alla delar spåhare; stielken smäluden eller hårig — *γ trisecta*: bladen deldta i 3 småblad, det yttersta skaftadt. — *δ anomala*: bladen hela ovala tandade. — *α æquiloba*: bl. 4—5pariga; småbl. likform. aflånga, de nedre bladens ellipt., alla helbräddade, fasta. Fig. Reich.t.4305. *β* Fl.D.148.

Källbäck. etc. *β* fukt. skogsäng. (*Sk.—Lpl. α* allmänast norr om Mälaren. — *N.* — *δ* Eskilstuna i en äng vid ån bortom Vilsta. — * *VG.* mell. Finnerödja kyrka och Skagersholm: Postexped. Elgenstjerna.) — *β C. sylvatica Hoffm. och Handb. ed.3; Bot. Not. 1841. C. hirsuta Fl.D.* — * *torde vara egen art, men upptages ej nu som sådan, då den blott ett år anmärks och möjl. blott är en localform.*

** Kronbl. aflångt tung- ell. spadlika, högst dubb. längre än fodret.

- 3 *C. sylvatica Linck*: stielken vanl. något krokig, mångbladig; stielkbladen 5—7pariga med tandade småblad, inga stipelformiga; kronbl. aflångt tunglika; skidorna 3 gånger längre än deras skaft, med stift väl så långt som skidans bredd. ⊙ 6, 7, hv. blr. — *β ambigua*: mindre och enklare, med färre stielk- och småblad. Fig. Reich.f. 4303. E.B.492.

Fukt. skog. r. (*Sk. Stehag; n. Vram; Pugerup etc. Blek. Smål. Kalmar; Kronoberg; Scheutz. Femsjö. VG. Kinnekulle; Hunneberg i Fristorps hage. — N. Laurvig; Christiania, Egeberget vid Græssæter. — β Jämtl.* i dyga fjällskogar vid Åreskutan och Portfjellet — *N. Romsdalen, vid Brevik.*) 2—3 quart. hög och gröfre än följ., men med lika små blr; stånd. 6. *Svenska ex. smärre, mer närmande sig C. hirsuta än de Norska — C. hirsut. δ sylv. Ed.4. C. hirs. E.B. β C. hirs. β Ed.4.*

- 4 *C. hirsuta L.* stj. mest rak, fåbladig; stielkbl. 2—4pariga; småblad och kronblad som föreg.; ståndarne 4; skid. som föreg. med kortare stift. ⊙ 5, 6, hv. blr. — *β clandestina*: kronblad ganska små ell. inga. Fig. Reich.f.4304. Fl.D.1762. H.N.f.3, n:o 20; *β* f.7, n:o 18.

Skogsback. etc. r. (*Sk.—Uppl.* i Vahlö sn. *Herjed.* vid byn Malmagen, och Ormaruet. *Jämtl.* flerstäd. i Frostviken. *Dal. Vestml. Nora, vid Elthyttan. VG. Kinnekulle. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj. — *β Sk.* på dyga st. i skogar: Baldringe, Ramstorp etc. *Blek. ÖG. Kärna sn. Jämtl.* Åreskutan på Mullfjellsets söd. sida.) *Nyss blommande fingerhög, äldre 6—8 tum; kronbl. 1—1½ linie långa.*

- 5 *C. impatiens L.* småbladen *flikigt inskurna*, de närmaste till stielken små, stipelformiga hårbräddade stielkomfattande; skid. 4 gång. längre än deras skaft. ⊙ 6, hv. blr. — *β apetal.*: kronblad 0. Fig. Fl.D.1339. Reich.f.4302.

Bergshöjder, skog. (*Sk. Smål. nor. del, och Urshult i Kronob. län enl. Scheutz —*

Uppl. Vestml. Dalsl. Färglanda sn. Öl. Borgholm; Thorslunda. — N. Skien; Christiania etc.) Ofta alnshög, med mycket små blr; då kronbladen saknas, får fodret ofta hvit färg.

- 6 *C. parviflora* L. alla småbladen aflånga eller jemnbreda, helbräddade, inga stipelformiga; kronbladen aflångt spadlika; skid. omkring dubbelt så långa som de utstående skaften. ☉ 6—10, hv. blr. Fig. Sv.B.568. Vet.Ak.H.1822. H.N.f.3, n:o 21. Öfversvåmm. st. i vattnet, r. (ÖG. Norrköp.; Linköp. Nyqvärn; vid Glan etc. Södm. Eskilst. Rosenbergs bruk; Nyköping; Åkerö m. fl. st. Stockh. vid Gladö qvarn i Huddinge. Ner. Myrö; Göthlunda sn, Locknäs m. fl. st. vid Hjelmaren. Vestml. Fullerön. Dal. By sn, vid bäckens utlopp i Bysjön. Värml. Carlstad m. fl. st. Dalsl. Sjötorp i Änimskog sn. VG. Sjötorp; Degeberg. Kållandsö vid hamnen Pirum; Kinnekulle, vid Venern.) Stjelken efter lokalen än nedliggande, än upprät, 3—10 tum hög, grenig med små blommor, men kronbladen dubbelt längre än fodret. Rotbladens småblad rundade, stundom tandade, äfvensom stjelkbladen. Blommar, efter vattenhöjden, från våren till sena hösten. Smaken lik Indisk krasse.

†† Bladen hela.

- 7 *C. bellidifolia* L. alla bladen hela eggrunda helbräddade, långt skaftade. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Lin.Fl.Lt.9.f.2. Sv.B.772. Fl.D.20. H.N.f.7, n:o 17.

Högre fjellv. (Lpl.—Herjed. — N. Finnm. — Dovre.) 1—2 tum hög stjelk, än högre, än kortare än rotbladen.

(*C. amara* δ.)

231. ARABIS Lin. Glis.

- 1 *A. hirsuta* Scop. blrna längre än skaften, med upprätta, aflånga kronblad; stjelkbladen aflånga sågtandade, något omfattande; skidorna upprätta tilltryckta. 2 5, 6, hv. blr. — β *glabrata*: bladen glatta, vid basen hårbräddade. — *sagittata DC. gröfre, bladen fingerbreda, med större tänder och pil-lik stjelkomfatt. bas; frön hinnkantade, otydl. punkterade. — *Gerardi Bess. slutl. alnshög, med bl. som sag., frön hinnkantade och nättligt punkterade. Fig. Fl.D.1040. H.N.f.12, n:o 50. **sag.* Reich. f. 4343, b. H.N.f.10, n:o 33. **Ger.* H.N.f.14, n:o 30.

Ängsback. (Sk.—Lul. Lpl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Finnm. — β Sk. öst. Torp. Öl. Gottl. Carlssvärd. Thorsborg etc. — N. Egeberget. — **sagitt.*: Sk. VG. Södm. Mariefred. Stockh. Värmdön. Öl. Gottl. — N. Christiania, Ourdal. — **Ger.* Gottl. i Akebacksmyr.) *Turrätis* L. β *T. alpina* Retz. Arab. alpina β glabra Horn. enl. Blytt. **Ar. sagittata* DC. *A. hirs.* γ *crassior* Wg. **Ger. A. glastifolia* H.N.

- 2 *A. alpina* L. blrna kortare än skaften, med omv. eggrunda utböjda kronblad; stjelkbladen eggrundt aflånga, omfattande, jemte de omv. eggrunda rotbladen sågtandade och finludna; skidorna utstående. 2 7, hv. blr. Fig. Sv.B.773. Fl.D.62. H.N.f.7, n:o 16.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N.) Stjelken vid basen nedliggande och gifvande grenar, som utvecklas och blomna efterhand. Blrna större än hos de öfriga arterna.

- 3 *A. petraea* Lam. blrna längre än skaften; kronbladen omv. eggrunda; rotbladen tandade eller flikiga; stjelkbladen n. jemnbreda helbräddade; skidorna utstående, på upptill knöl-lik vidgade skaft. 2 6, 7. — β *hispida*: bladen och stjelken nedtill besatta med enkla och gaffel-lik hår. Fig. Sv.B.676. Fl.D.386, 1392 och 1462. H.N.f.3, n:o 22.

Grusiga stränd. r. (Ängml. Hernön, Hemsön, Bondskär, Lofmen; Nora sn, Grönsvik. — N. Leerdalen af Bergens st. på holmar i Leerdalselven från Windhällen ned till Näsödalen. Hardanger-fjellen; Oldendalen; Romsdalen i Eikisdal; Lom; Dovre etc.) Hår större blr än de följ., vanl. hvita, stund. violetteröda, meränd. glatt stjelk. Ett ex. af β från Leerdal liknar fullkomligt en mager form af följ., knappt derifrån skiljd. — *Cardamine* L. β *A. stricta* Handb. ed.1. *A. hispida*, *Cardamine færgensis* och *hastulata* Fl.D. höra hit.

- 4 *A. arenosa* β *borealis* Fr. blrna af skaftens längd; kronbladen spadlika; rotbladen meränd. lyrförmigt parflikiga, med n. vinkelrätt utsperrade likar; stjelkbladen lancellika, de nedre hvasstandade; skid. som föreg. med något vidgadt fäste. 2 6, 7, gred. blr. — γ *macilenta*: stj. mera bladig; bladen mindre djupt tandade; hv. blr. Fig. Fl.D.1760. Reich.f.4322, c [ypertlig]. H.N.f.7, n:o 15; γ n:o 14, samt f.10, n:o 34.

Vid städer, byar etc. r. (*Smål. Kråksmåla. ÖG. Norrköping. Vestml. Vesteråstrakten* flerst. enl. *Troilius*. — γ *Södm. Ner. och Värml. — Helsl. Dal. Jämtl. Östersund. VB. Umeå.*) *Väl utvecklade ex. äro, blommande, $\frac{1}{2}$ aln höga, med $\frac{1}{2}$ tums breda, djuptflikade blad; men öfvergåår på olika localer i γ , som är A. Suecica Fr. H.N. S.V.Sc. Fröen, dubb. större än hos följ., hafsa omogna en hinnkant, som slutl. alldeles, eller till stor del försvinner; rotämnet alltid kantliggande. — A. Thaliana β Ed. 1—3. Sisymb. arenos. L.Fl.Su.*

- 5 *A. Thaliana L.* blrna meränd. kortare än skaften; kronbladen *tunglika*; rotbladen aflånga eller ovala, n. *helbräddade*; stjelkladen *lancettlikt jemnbreda, helbräddade*; skid. som föreg. ☉ 4, 5, hv. blr. Fig. Fl.D.1106. Reich. f.4380.

Torra st. a. (*Sk.—Pit. Lpm. — N.*) *Quartershög, spenslig, med små, stund. grundt tandade rotblad. — Conringia Reich. Sisymbrium Koch.*

232. TURRITIS Lin. Räckentraf.

- 1 *T. glabra L.* rotbladen bugttandade, fint mjukludna; stjelkladen omfattande, helbräddade glatta; skidorna många gånger längre än deras skaft. ☾ 6, 7, hvit. blr. Fig. Sv.B.399. Fl.D.809.

Torra ställ. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *1—2 alnar hög blågrön växt. — Arabis perforliata Lam.*

233. BARBARÉA R. Br. Vinterkrasse.

- 1 *B. vulgaris Br.* rotbladens ändflik *hjärtlikt rundad*; stjelkladen groft bugttandade eller parodeltda; kronbladen *bredt vigglika*, i spetsen *intryckta*; skidorna meränd. *frånstående*, med smalare stift. ☼ 6, 7, g. blr. — β *arcuata*: stjelkl. parodeltda med aflånga sidoflikar, 3—5klufven ändflik; skidornas skaft utstående, jemte skidorna båglikrt krökta uppåt. — γ *acidula*: skid. föga frånstående, n. uppräta; örtens smak bitter [krasselik]. Fig. Sv.B.194. Fl.D.985. β Reich. f.4357. H.N.f.6, n:o 17; γ f.1, n:o 28. Fl.D.1759.

Åkerren. dik. etc. (*Sk.—Gestr. Ångml. Säbrå. Vestml. Värml. Carlstad och i bergslagen. Dalsl. Öl. Gottl. — N. — γ Sk. Vidtsköffe; Åhus; Lund. Smål. Rostad nära Kalmar; Ön i Sjösås sn; Wexjö: Scheutz. Hall. Varberg. Värml. Carlstad.*) *1—2 fot hög, med rika höggula blomklasar, 6—10 liniers långa skidor. γ är mycket utmärkt af sin bittra smak, hvarföre den odlas; ehuru äfven β någon gång finnes lika bitter. — Erysimum Barbarea a L.Fl.Su. β Barb. arcuata Reich. γ B. præcox Fr. ej Tyskarnes.*

- 2 *B. stricta Fr.* rotbladens ändflik *aflångt eggrund*; stjelkladen med ganska stor, oval ändflik, små eller inga sidoflikar; kronbladen *smalt vigglika, tvärhuggna*; skid. *tilltryckta*, med kort, n. lika tjockt stift. ☾ 6, 7, g. blr. Fig. Reich. f.4355. H.N.f.6, n:o 16.

Fukt. äng. stränd. (*Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.*) *1—3 fot hög, äldre med långa uppräta klasar af tumslånga skidor; blrna dubbelt mindre än hos föregående, ofta öfveruxna af de äldre skidorna. Rotbladens ändflik stundom med något hjertlik bas. — B. parviflora Fr. Nov. ed.2. B. vulgaris a Wg. Erysimum Barbarea β L.Fl.Su.*

234. NASTURTIIUM R. Br. Vattenkrasse.

† Blrna hvita; kronbl. alltid längre än fodret.

- †1 *N. Armoracia Fr.* rotbladen eggrundt aflånga *odeltda* rundsågade; stjelkladen *lancettlika, hela och sågade, eller parklufna*; skidorna ovala. ☼ 6, 7. Fig. Sv.B.242. H.N.f.8, n:o 21.

Vid vatten, r. (*Sk.—Gefle. Vestml. och Värml. Boh. förvildad.*) *Hög växt, med mycket stora rotblad. — Cochlearia L. Armoracia rusticana Koch.*

- 2 *N. officinale Br.* alla bladen *parbladigt delade*, med n. hjertlikt rundade eller aflånga småblad; sidoklasarne motsatta bladen. ☼ 7, 8. — β *microphyllum*: småbladen 2—3 lin. i diam. — **Sisifolium Reich.* stor; småbladen bredt lancettlika, med något hjertlik basis. Fig. Sv.B.624. Fl.D.690. H.N.f.15, n:o 33. β Reich. f.4360; *4361.

Vatten. (*Sk. Hall. Smål. Misterhult sn, vid Horfve källa nära Köksmåla; Sjöstr. Gottl. — *Sk. Höje-å vid Källby; Käflinge vid Lackalänge; mell. Everslöf och Hasslemölla etc.*) *Småbladen hos a mer eller mindre rundade eller ovala, tandade;*

* ofta en aln hög eller mera; småbl. 2 tum långa, $\frac{3}{4}$ —1 tum breda, uddbladet större, mer hjertlikt. Denna bladform är dock i hög grad föränderlig. — *N. aquaticum* Wg. *Sisymb.* *Nasturtium* L. — * *N. Siifolium* Reich.

†† Blrna gula.

- 3 *N. amphibium* Br. kronbladen längre än fodret; de öfre bladen lancettlika, de nedre pardeldta; skidorna n. klotrunda, af stiftets längd. 2 7, 8. Fig. Sv.B.697.
Vatten. (Sk. Smål. Kalm. län. — Uppl. och Vestml. Vg. Venersborg. Boh. Christine-dal: Thed. Öl. Gottl. — N. söd. och vest. del.) De lägsta bladen stund. liknande Rättikeblad; de under vattnet ofta fint pardeldta. — *Sisymb.* L. *N. aquaticum* Wallr. *Roripa* Bess.
- 4 *N. sylvestre* Br. kronbl. längre än fodret; örtbladen pardeldta; skidorna jemnbreda plattade tvåäggade, många gånger längre än stiftet. 2 7, 8. Fig. Sv.B.695. Fl. D.1881. H.N.f.11, n:o 35.
Stränd. (Sk. Smål. Kalm. län. — Gefle. Ner. Göthlunda sn. Locknäs; norr om Örebro. Boh. Öl. Gottl.; särd. ymnig omkr. Mälaren. — N. Christiania.) Skidorna i början trådlika, slutl. n. sabelformiga, af skaftens längd; hos följande art, som är föga skiljd, äro de kortare än dessa. — *Sisymbrium* L.
- 5 *N. anceps* Wg. kronbl. och örtblad som föreg.; skidorna aflånga plattade 2äggade, tre gånger längre än det utdragna stiftet. 2 7, 8. — β *micropetalum*: blrna mycket små, föga öfver en linie långa. Fig. Sv.B.696. Fl.D.984. H.N.f.6, n:o 18; β f.11, n:o 36.
Stränd. (Sk. Södm. Uppl. och Vestml. särd. kring Mälaren. Öl. Köping sn. Gottl.) *Sisymbrium* Wg. Fl.Ups.
- 6 *N. palustre* DC. kronbl. af fodrets längd; örtbladen pardeldta; skidorna aflånga uppsädda, i båda ändar och kanter trubbiga, med ganska korta stift. $\odot$ 6—9. Fig. Sv.B.694. Fl.D.409 och 931. H.N.f.6, n:o 19.
Våta st. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. Tana-ely.) *Sisymbrium amphibium* β L. *S. islandicum* Fl.D. *Roripa* Bess.
- 4 Flocken **Lomentaceæ**. Ledskida med 2, eller flera rum öfver hvarandra, affallande hel eller styckevis i lederna.

235. RAPHANUS Lin. Rättika.

- 1 *R. Raphanistrum* L. bladen lyrförmiga, med likförmigaflikar; skidorna slutl. ledade, strimmiga eller färade. $\odot$ 7, 8. Fig. Linn. Diss. de Raphania. Sv.B.623. Fl.D.678.
Åkrar och odlade st. (Sk.—Ångml. och Herjed. Jämtl. Östersund och Oviken. Boh. Öronst: Thed. — N. till Finnm.) Skidorna äro stundom djupt färade, blrna vanl. hvitgula med något viol. ådror, stund. rent gula, lika dem hos *Sinapis arvensis*, men lätt skiljbara af det tillslutna fodret. — *Raphanistrum innocuum* Mönch. *R. segetum* Reich. *Sinapis* arv. Fl.D.

236. CRAMBE Lin. Strandkål.

- 1 *C. maritima* L. bladen inskuret bugtiga, tandade vågiga, köttiga blåaktiga, jemte stjelen glatta. 2 7, hv. blr. Fig. Sv.B.495. Fl.D.316.
Hafsstr. r. (Sk. Sandhammar; Helsingborg; Kulla-Gunnarstorp; Torekow etc. Hall. Boh. på Vinga och Domsö; Koster, Lyngholmen etc.; Storön, Hvalö etc. — N.) Liknar kål.

237. BUNIAS Lin. Långrofva.

- 1 *B. orientalis* L. de nedre bladen n. lyrförmiga, med stor spetsad ändflik, de öfre hela lancettlika. 2 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.1651. Reich.f.4162.
Odl. st. (Sk.—Helsl. Jämtl. Dal. Smedjebacken; Hedemora. Vestml. Öl. — N. Christiania; Skien; Kongsberg etc.) Stor blomrik växt; bladen mer och mindre tandade. — *Lælia* Reich.

238. CAKILE Scop. Strandsenap.

- 1 *C. maritima* Scop. bladen parklufvet flikiga, pardeldta ell. bugtiga, köttiga; skidans öfre rum pil-likt, något plattadt. $\odot$ 7, 8, blåroda blr. — β *latifolia*: bladen aflånga, bugtigt ell. trubbigt tandade. Fig. Sv.B.407. Fl.D.1168; β 1583. H.N.f.3, n:o 19.
Hafsstrand. (Sk.—Boh. Blek. Smål. Kalmar, vid Stensö; Oscarshamn och Vestervik:

Scheutz. *Södm.* Ålön under Utön. *Öl.* söd. udde, Runsten sn. etc. *Gottl.* — *N.* till Nordl. och sydl. Finnm.) *Meränd. nedliggande.* — *Bunias Cakile L.* β *C. marit.* β *integrifolia Koch.*

- 5 Flocken **Nucamentaceæ.** Skida kort, mogen enrummig och enfröig, nötläk.

239. *NESLIA Desv.* Korndådra.

- 1 *N. paniculata Desv.* bladen lancettlika, stjelkomfattande, sträffa; skidorna rynkiga. $\odot$ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.204. Reich. f.4291. H.N.f.15, n:o 36.
Odl. st. (Sk.—Uppl. Vestml. VG. nära Venersborg. Boh. Christinedal: Thed. *Öl.* *Gottl.* — *N.*) *Myagrum L. Rapistrum Gærtn.*

240. *iSATIS Lin.* Vejde.

- 1 *I. tinctoria L.* skidorna aflånga, afsmalnande mot basen, i spetsen rundade glatta; rotbladen småtandade; stjelkladen pil-lik stjelkomfattande. $\curvearrowright$ 7, g. blr. Fig. Sv.B.35. H.N.f.4, n:o 33.
Torra st. särdeles hafsstränd. r. (Sk. Åhus samt på öar i Saxaviken.—*Gefle* skärgård. *Stockh.* på många st. *Öl.* *Gottl.* — *N.* Salten på Grönholmen.) *Blrna små, föga öfver en linie långa; bladen lancettlika.*

- 6 Flocken **Lepidineæ.** Skida kort, 2rummig, med smal skiljevägg.

241. *LEPIDIUM Lin.* Krasse.

- 1 *L. latifolium L.* skidorna bredt eggrunda n. utan stift; bladen odeltda, eggrundt lancettlika sågade, mot spetsen helbräddade. $\curvearrowright$ 7—10, hv. blr. Fig. Sv.B.638. Fl. D.557. H.N.f.9, n:o 24.
Grusiga st. vid kusten, r. (Sk. lilla Hammar; Löddeström; Landskrona; Torrekow etc. *Blek.* Sölvitsborg på skären; Ronneby, yttre Stekö. *Smål.* Kalmar; Misterhult vid Fieholm, samt på Svinskär under Örö Lotsplats. Boh. *Gottl.* Visby: Thed.; Östergarn bortåt Katthammarsvik.) *Stor rikblommig växt.*
- 2 *L. campestre Br.* skid. rundade urnupna, upptill vingkantade, med ganska kort stift; bladen odeltda pil-lika gråludna. $\odot$ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1221.
Åkrenar. (Sk.—*Gestr.* Vestml. Ner. VG. *Öl.* *Gottl.* — *N.*) *Stjelken vanl. grenad i uppböjda uppräta, n. jemnhöga blomklasar.* — *Thlaspi L.*
- 3 *L. ruderae L.* skid. rundade, n. utan stift; kronbl. 0; stånd. 2; de nedre örtbladen dubbelt ell. enkelt parbladigt deltda, de öfra hela jemnbreda. $\curvearrowright$ 5—9. Fig. Sv.B. 321. Fl.D.184.
Vid hus, vägar etc. (Sk.—*Gestr.* Helsl. Iggesund. Medelp. Sundsvall. Vestml. Värml. Boh. *Öl.* *Gottl.* — *N.*) *Ganska små blr; luktar illa.*
- †4 *L. Draba L.* skid. bredt eggrunda med något hjertlik bas och stift n. af skidans längd; bladen aflånga bugtbräddadt tandade, stjelkomfattande. $\curvearrowright$ 6, 7, hv. blr. Fig. Reich. f.4211. H.N.f.6, n:o 22.
Ballastplatser etc. r. (Carlskrona vid hamnen, fordom införd och förvildad.) *Blomklasarne talrika, med små blr.* — *Cardaria Reich.*

242. *CAPSELLA Mönch.* Lomme.

- 1 *C. Bursa Pastoris Mönch.* rotbladen hela eller parklufna; stjelkladen pil-lika. $\odot$ 4—9, hv. blr. — β *integrifolia*: bladen helbräddade eller grundt bugttandade. Fig. Sv.B. 273. Fl.D.729.
Åkrar etc. a. (Sk.—*Lpl.* — *N.* till Ost-Finm.) *Bladen variera hela, bugttandade och parklufna.* — *Thlaspi L.*

243. *THLASPI Lin.* Skärf-frö.

- 1 *T. arvense L.* glatt; skidorna rundade, i spetsen med smal och djup urskärning; bladen lancettlika med pil-lik, omfattande bas, tandade. $\odot$ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B. 214. Fl.D.793.
Åkrar, a. (Sk.—*Lpl.* — *N.*) *Skid. n. af en half tums diam. med n. jemnbred urskärning i spetsen, mångfröiga; rotbladen snart bortvisnande.*
- 2 *T. perfoliatum L.* glatt; skid. bredt omv. hjertlika, med vid urskärning och omärk-

ligt stift; stjelkbladen *hjerterlikt* *eggrunda*, n. helbräddade, med basens flikar långt öfverskjutande stjelken. ☉ 5, 6, hv. blr. Fig. Reich. f.4183. H.N.f.4, n:o 37.

Grus. st. sandåkr. r. (Stockh. på Experimentalfältet. Uppl. Rasbo, mell. Frötuna och Näset. Öl. Borgholm; Vagnborga i Köping och Husvalla i Föra sn; Holmref i Böda.) Skid. omkr. 8fröiga; rotbladen *fortvarande*, *skäftade*, mer och mindre *rundade*.

3 *T. alpestre* L. glatt; skid. *af långt omv. hjerterlika*, med *upptill bredare* vingkant, nedåt *vigglikt* afsmalnande; urskärningen *vidgad* med *udraget* stift; stjelkbladen lancettlika med *hjerterlik* omfatt. bas, icke öfverskjutande stjelken. 2 6, hv. blr. Fig. Reich. f.4184. H.N.f.7, n:o 22.

Back. r. (ÖG. Norrköping i den mindre Ekbacken på båda sidor om körvägen till Marieberg. Södm. Åkers styckebruk. Stockh. Nacka Damtorp. Uppl. Knifsta sn, vid Barrsjön samt på Rödmosen.) Skid. mer *vigglika än hos de föregående*, 8—10fröiga. Ståndarknapparne *synas på vår art icke förändra färg från gul till mörkröd och svart, som hos den Tyska; äfven äro skidans vingkanter mer förlängda upp öfver toppen, hvarigenom urskärningen blir mycket djupare än hos utländska ex.* — *T. brachypetalum* Jord.

244. SENEBIERA Poir.

1 *S. didyma* Pers. skidorna *hvasst urnupna*, nätrynkiga, utan stift. [Kronblad 0.]

☉ 6, 7. Fig. E.B.248. H.N.f.6, n:o 21.

Vid kusten, trol. införd med ballast, r. (Boh. Gottl. Hellvigs sn vid kyrkan och Kullejs hamn. Gefle på Brobänken. Hudiksvall på sjögatan. Ångml. Nylands lastageplats.) Blrna *ytterst små; bladen pardeldda; skidans rum lossnande från hvarandra.* — *Lepidium* L. *Coronopus* Sm.

2 *S. Coronopus* Poir. skid. *halfrunda hela, uddspetsiga* af stiftet, rynkiga, i kanten knöliga. ☉ 6—8, hv. blr. Fig. Sv.B.733. FLD.202. H.N.f.15, n:o 34.

Vid väg. byar etc. r. (Sk.—Boh. Blek. Smål. Kalmar och Vestervik: Scheütz. ÖG. mellan Linköping och Glyttinge. Uppl. Uppsala. Medelp. Sundsvall: Reuterm. Ångml. vid Nyland. Öl. Gottl. — N. Arendal; Christiania; Bergen.) Blrna i korta täta klasar; blad som *föregående*. Skidan *affaller hel, utan att rummen åtskiljas.* — *Cochlearia Coronopus* L. *Coronopus depressus* Mönch.

245. TEESDALIA R. Br.

1 *T. nudicaulis* Br. ståndarsträngarne med ett fjäll-lik bihang; örtbladen *lyrformigt tandade*. ☉ 4—6, hv. blr. Fig. Sv.B.732. FLD.323. H.N.f.1, n:o 31.

Torra st. sand, etc. (Sk.—VG. Göteborg; Alingsås etc. Boh. Blek. Smål. Kalm. län, vid kusten. Öl. — N. efter kusten från Arendal till Bergen.) Har 2—4 *tum hög, vanl. bladlös stjelk.* — *Iberis* L.

246. HUTCHINSIA R. Br.

1 *H. petræa* Br. stjelken *grenig bladig; bladen parbladigt delade*, med hela flikar; skidorna *elliptiskt ovala*. ☉ 4, 5, hv. blr. Fig. Reich. f.4190. H.N.f.4, n:o 36.

Torra st. klipp. r. (Sk. Kåseberga; Brösarp. Blek. Carlskrona, flerst. ymnig; Kungsholms fästn. Södm. Utöns norra udde, och vid grufvan; Landsöv; Fridön vid Tullgarn. VG. Kinnekulle. Öl. Gottl.) 2—3 *tum hög, späd och slutl. mycket grenig.* — *Lepid.* L. *Iberis* Wg. *Teesdalia* Ed.4. *Capsella* Fr.

247. SUBULARIA Lin. Sylört.

1 *S. aquatica* L. stängel, med syl-lik blad vid roten. ☉ 7, 8, hv. blr. Fig. FLD.35. Reich. f.4232. H.N.f.6, n:o 20.

Stränd. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) 1—1½ *tum hög jemte blomstängeln, som utgår från ett af bladveckan. Blrna små klasvisa.*

7 Flocken **Alyssineæ.** Skida kort, 2rummig, med bred skiljevägg.

248. LUNARIA Lin. Månviol.

1 *L. rediviva* L. skidorna *ovala, åt båda ändar spetsiga*, med kort stift; bladen *hjerterlika* *hvasstandade*. 2 6, 7. Fig. FLD.2241. Reich. f.4290.

Lundar, r. (Sk. Gladsax vid Jerrestads-hallar; Krageholm, på ön Lybeck; Gudmundstorp; Öfvedskloster; Kullaberg m. fl. st. VG. Kinnekulle vid Hellekis och Råbäck etc. Boh. Uddevalla i skärgården.) *Älshög, med stora blad och skidor, ljusröda ell. något viol. blr.*

249. CAMELINA Crantz. Lindådra.

- 1 *C. sylvestris* Wallr. bladen *tättsittande fasta*, lancettlika, *n. helbrädd.*, med pillik bas; skid. något plattade, päronformiga, af *fasta* skal, åtskiljda af en smal utskjutande kant, fint *stråfprickiga*, i spetsen rundade; stift. af halfva skidans längd ell. längre. ☉ 6, ljusg. blr. — *microcarpa Reich. skid. små, föga längre än stiftet, och med bredare kant. Fig. Sv.B.339. H.N.f.7, n:o 19. *Reich. f.4293.
- Åkr. etc. (Sk.—VB. och Jämtl. — N.) Något *blåaktig till färgen*. Var. *glatt och hårig, samt med glest småtandade blad, aldrig groftand. ell. flikiga*. — *Myagrum sativum* L. *Alyssum* Sv.B. Cam. *sativa* Ed.7.
- 2 *C. sativa* Fr. bl. som föreg.; skid. aflångt omv. eggformiga, af *fasta* skal, med *mycket smal* kant, fint *nålådrika*, i spets. rundade; stift. knappt af halfva skidans längd. ☉ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.1824 [enl. Fr.]. H.N.f.15, n:o 35.
- Åkr. r. (Söd. Sv. enl. Fr. Sk. t. ex. Öfvedskloster. Hall. Gottl.) Var. som föreg., samt har *lika som den fastare blad och skidor än följ.* Blrna och skid. äro ordnade *n. i vippra*, hos föreg. och följ. i enkel klase. — *Myagr. sativum* β L.
- 3 *C. fetida* Fr. bl. åtskiljda, *än hela, än bugttandade eller parklufna, tunna*, med pillik bas; skid. omv. eggunda — *n. klotrunda*, med mycket uppblåsta och *tunna* skal samt föga märklig kant, fint *nålådrika*, i spets. tvärhuggna eller *n. intryckta*; stift. merändels kort. ☉ 6—8, ljusg. blr. Fig. Fl.D.1038 [enl. Fr.]. H.N.f.7, n:o 20, 21.
- Linåkr. (Sk.—Helsl. Ängml. Herjed. vid Viken. Jämtl. Värml. Boh. Öl. Gottl.) troligen så högt upp som linet odlas.) *Hela örten vekare och af renare grön färg än de föreg.; skid. stora med lätt hoptryckta och bristande skal, större frön.* — *C. sativa* och *dentata* Fr. i H.N.f.7. *C. dentata* Ed.7.

250. ALYSSUM Lin. Grådådra.

- 1 *A. calycinum* L. stjelen vid basen delad i upphöjda grenar; bladen jemnbredt tungell. lancettlika, stjernludna; foderbladen kölade, qvarsittande vid de cirkelrunda, i spetsen intryckta. finhåriga, vingkantade skidorna. ☉ 5, 6. g. blr. Fig. Fl.D.1704. Reich. f.4269. H.N.f.1, n:o 29.
- Sandback. r. (Sk. vid Brösarps gästgg. Blek. Boråkra och Lyckeby; Berntorp, ymn. Smål. Förlösa sn i Kalm. län; flerst. i Kalmtrakten; Vestervik; Jönköp. på valarne. ÖG. Alvastra; Norrköping; Odenfors enl. Kindb. Stockh. Kungsholmen, vid Christineberg. Uppl. Rasbo, mellan Frötuna och Näset. Värml. Carlstad i Sundsta. VG. Lerdahla sn: Nordst.; Säby, Vartofta och Varnhem etc.; Sahlén. Öl. mell. Mörbylånga kyrka och Landthorpen; Resmo, ymn. Gottl. söder om Visby.) Var. mer och mindre *hvitluden*. Vid första blomningen *fingerhög, sedermera flera gånger större*; kronbl. små, torra *n. hvita*.

251. FARSETIA R. Br. Sandhvita.

- 1 *F. incana* Br. bladen lancettlika; kronbl. 2klufna; skidorna smått gråludna. 2 7, hv. blr. Fig. Sv.B.675. Fl.D.1461. H.N.f.1, n:o 30.
- Torra st. r. (Sk. vest. delen. Blek. Carlskrona och Carlshamn, men sällsynt. ÖG. Qvillinge vid Ettarp; Norrköp. Stockh. på Observatoriibacken etc. Helsl. Söderhamn vid Långör. Dal. Smedjebacken på sandåsen. Värml. vid Bäckingen i Ö. Ullerud; vid Carlstad i Sundsta. Boh. Marstrand.) *Alyssum* L. *Berteroa* DC.

252. COCHLEARIA Lin. Skörbjuggsört.

- 1 *C. danica* L. *n. alla* bladen deltoidiska ell. njurlika, vid basen *spjutlikt vinklīga*; skidorna *rundadt eggformiga*. ☉ 5, 6, hv. blr. Fig. Fl.D.100. Reich. f.4257. H.N. f.4, n:o 35.
- Sten. hafsstr. r. (Sk.—Rosl. t. ex. Ornö; Utö; Singö; Grisslehamn. Hall. Sandö. Boh. Öl. Gottl. — N.) Utmärkt af *de n. 3angulära och skaftade stjelkladen*.
- 2 *C. officinalis* L. rotbladen *hjerligt rundade*, skaftade; stjelkl. eggunda eller aflånga, merändels vinkligt tandade, de öfre med pillik stjelkomfattande bas; skid *n. klotrunda*. ☉ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.87. Fl.D.135. H.N.f.13, n:o 50.
- Hafsstr. (Sk. Blek. Smål. Kalmar vid Jutnabben; Refsudden i Ryssby sn; Vestervikstrakten; Scheutz. Hall. Boh. — N. till Finum.) Stuhl. $\frac{1}{2}$ *aln lång och mycket grenig*; skid. *trubbiga med tydligt stift*.

- *3 *C. anglica* L. rotbl. eggrunda, stund. med grundt hjertlik bas; stjelkl. lancettlika ell. aflånga, något omfattande; skid. ovala—lancettlika, 6—12fröiga, 8—10 gånger längre än stiftet. ☉ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.329. Reich. f.4258.

Hafsstr. r. (N. Finnm. t. ex. Hammerfest; Lyngen etc. Nordl.) $\frac{1}{2}$ aln hög; mest utmärkt från föreg. med de aflånga skidorna.

- *4 *C. arctica* Fr. skid. ovala—lancettl. omkr. 4fröiga och 5 gånger längre än stiftet; blad som föreg. ☉ 6, 7, hv. blr. Fig.

Nära kusten, r. (N. Finnm. vid fjellbäckar i Tromsödalen och Lyngen. Ost-Finnm. flerst. vid Varangerfjord. t. ex. Nyborg, Mortensnäs, Carlebotten etc.; Berlevaag; »uppe på fjellen».) Näppel. skild från föreg. med annat än mycket mindre storlek och längre stift i jämf. med skidan. Dennas spetsiga mellanvägg stundom med ett stort hål: *C. fenestrata* Br.? — *C. arctica* DC. anföres af Ledebour som synonym till *C. danica*.

253. DRABA Lin. Vår-älsklings.

† Kronbladen 2klufna: *Erophila* DC.

- 1 *D. verna* L. stängeln bar; skid. aflånga—oval, kortare än deras skaft. ☉ 4, 5, hv. blr. — β *præcox*: mindre; skid. ovala. Fig. Sv.B.298. Fl.D.983. β Reich. f.4233. H.N.f.4, n:o 34.

Torra st. a. (Sk.—Ångml. Dal. — N. till Trondhj. — β Gefle. Stockh. Öl. Gottl.) Blommande tumshög, med ovala ell. aflånga rotblad, sedan 3—4 tum lång; β alltid mindre, ofta med bredt ovala skidor: β minor ed.4. Var. med köttiga, än n. glatta, än stråfhåriga bl., aflånga skidor: var. *pinguis* Th. Fr.

†† Kronbl. hela ell. urnupna.

* Roten svag, en-årig, utan perennerande bladskott.

- 2 *D. nemorosa* L. skidorna elliptiskt aflånga, dubbelt kortare än deras skaft; bladen eggrunda sågade; kronbladen urnupna; ståndarne 6. ☉ 4, 5, g. blr. Fig. Sv.B.767. H.N.f.3, n:o 24.

Sandåsar, murar, r. (Södm. vest. Vingåker, Vannala. Stockh. på Observatoriibacken. Uppsala, Gefle. Ångml. Ner. norr om Örebro; Almby sn. Vestml. Skinnskatteberg; nya Kopparberget. Dal. Säter, Klothytan; Grangårde sn, Björnhytte bruk och Grängesberget; J. A. Braun. Värml. Ölmehärad, vid Kungskogens hytta. — N. Kongsberg.) Är först på våren n. stjelklös, sedan ofta stor och grenad i långa klasar; skidan vanl. finluden, på Dalska ex. glatt: *D. lutea* Gilib. — *D. muralis* β L.Fl.Su.

- 3 *D. muralis* L. skid. som föreg., föga kortare än skaftet; bladen hjertligt eggrunda sågade stjelkomfattande; kronbl. hela; stånd. 4. ☉ 5, 6, hv. blr. Fig. Reich. f.4235. H.N.f.5, n:o 16.

Skogsback. r. (Sk. Gladsax; Esperöd; Stenshufvud. Blek.—Uppl. Vestml. Öl. Gottl. — N. Tönsberg, i parken vid Berg.) Skidor och skaft utsperrade. (*D. incana*.)

** Roten 2—flerårig, merändels bärande flera stjelkar eller grenskott.

a — Stjelken vanl. flerbladig; bl. tydl. sågade ell. tandade.

- 4 *D. incana* L. stjelken 3—mångbladig, jemte bladen tätt och fint stjernluden; skid. utdraget aflånga ell. lancettlika, vridna, mycket längre än skaften; bladen eggrunda—lancettlika sågtandade. ☉ 5, 6, hv. blr. — β *stricta*: högre, styfvare, med talrika, vanl. tättsittande, lancettlika blad. Fig. Fl.D.130. Reich. f.4249 [β]. H.N.f.5, n:o 14, β 15.

Torra st. r. (ÖG. VG. — Gefle, Limöarne. Ångml. Hernösand. Herjed. på Hamrafjell. etc. Öl. Gottl. — N. till Finnm.) a har så och mer åtskildta blad än β . Skidorna vanl. finludna, stundom glatta. Saknar stundom grenskott vid roten. — *D. confusa*, β *D. contorta* Ehrh. enl. Fries [Handb. ed.1].

- 5 *D. hirta* L. stjelken meränd. 1—4bladig, stjernluden eller småhårig; skid. eggrunda aflånga—lancettlika, än längre, än kortare än skaften; stjelkl. bladen eggrunda—lancettlika, med 1—3 sågtänder i kanterna. 2 6, 7, hv. sällan något gulakt. blr. Fig. Sv.B.768.

Fjelltr. (Lpl.—Herjed. — N.) Var. i hög grad och har gifvit anledning till flera arter, som dock näppeligen kunna begränsas; sådana äro:

* *D. incano-hirta* Hn. 1—2 quarter hög med stjelk och blad fint och tätt stjernludna; skid, lancettlika, med något utdraget stift; blrna torra gulaktiga. H.N.f.8, n:o 24. *D. dovrensis* Fr.

* *D. rupestris* Br. 1—2 quart. hög och slak, glesare stjernluden och hårig; skid, lancettlika med omärkligt stift; blrna alltid hvita. H.N.f.3, n:o 23 och f.8, n:o 22. *D. hirta* och *laxa* Lindbl. *D. hirta a inferalpina* Wg. Fl.L. γ *rupest.* Fl.Su. — β *D. scandinavica* Lindbl. lågväxt och upprät, hårig, men föga stjernluden; stjelken bar, eller 1—2bladig; skid, eggrundt aflånga, med omärkligt stift; blrna alltid hvita. H.N.f.8, n:o 23. *D. hirta* L. enl. Solanders ex. *D. hirta* β *alpicola* Wg. *D. hirta* Sm. E.B.1338. *D. rupestris* Bab. och trol. Br.

* *D. lutescens*: stjelken låg, bar ell. enbladig, jemte blomskaften hårig; blrna små gulaktiga.

* *D. trichella* Fr. stj. låg, bar ell. enbladig, jemte blomskaften hårig och stjernluden; skid, eggr. ell. ovala utan stift; bl. oftare helbrädd.; blrna små hvita.

b — Stängel ell. enbladig stjelk; bl. helbräddade.

6 *D. Wahlenbergii* Hn. stj. bar ell. enbladig, jemte blomskaften och de n. ovala skidorna, glatt; bladen lancettlika, merändels håriga. 2f. 6, 7, hv. blr. — β *heterotricha*: bladens hår dels enkla, dels gaffelklufna, — * *glacialis*: bladen glatta hårbräddade; blrna smärre och gulaktiga. — * *brachycarpa* Zell. bl. ofvan glatta, under stjernludna; stiftet tydligt. Fig. Wg.Fl.L.t.11. Sv.B.770. H.N.f.5, n:o 17.

Fjellv. r. (Lul Lpm. Pil. Kåbdespakte etc. — N. Finnm. Lyngentind n. fl. st. Dovre vid Kongsvold allmän; Blaahøe; Jerkind; Vaarstien; Drivstuen etc. Valders och Tellemarken. — * *glac.* N. Finnm. Lyngen på fj. Tsatsa. — * *brachyc.* N. Dovre, på Gederyggen vid Jerkind.) Är ofta svår att skilja från smärre former af *D. hirta*, särd. i blom. tillstånd, då den är föga utmärkt af annat än glattheten, som stund. sträcker sig äfven till bladen. — *D. androsacea* Wg.Fl.L. *D. lapponica* DC. och Wg.Fl.Su. *D. steilata* Fl.D. enl. Blytt. *D. lactea* Adams enl. Ledeb. — * *glac.* synes vara *D. ochroleuca* Bunge och Ledeb.

7 *D. nivalis* Liljeb. stängeln och blomskaften stjernludna; skid, lancettlika glatta; bladen tunglika, gråa af ett tjockt stjernludd. 2f. 6, 7, gulakt. hv. blr. Fig. Wg.Fl. L.t.11. Sv.B.769. H.N.f.5, n:o 18.

Fjellv. r. (Torn.—Pil. Lpm. — N. Finnm. Mehavn; Salten; Dovre, på Fogstue-vola, högst på Harbacken, samt på Gederyggen vid Jerkind.) Blommande vanligen 1—1₂ tum hög, slutligen n. 3 tum; utmärkt af de genom luddet hvitgrå bladen, som sakna längre hår. — *D. muricella* Wg. *D. Liljebadii* Wallm. i Lilj. Fl. ed.3.

8 *D. alpina* L. stäng. och blomsk. småhåriga; bladen lancettlika håriga; skid, eggrundt ovala, n. glatta, med kort stift. 2f. 6, 7, g. blr. — β *brachycarpa*: skid, bredt eggrund. Fig. Wg.Fl.L.t.11. Sv.B.771. Fl.D.56. H.N.f.5, n:o 19.

Fjellv. (Torn.—Pil. Lpm. Herjed. stora Midtåkläppen, på nordvestra sidan. — N. Finnm.—Dovre allmän. Vangsjetlet.) Utmärkt af sina teml. stora, rent gula blr; stäng. n. alltid bladlös, vid fruktmogningen ofta quartershög. — β *D. oxycarpa* Somf. Mag. f. Naturvid.

39 Fam. POLYGALÆÆ Juss. Fod. och krona irreguliera. Ståndarsträng. samväxta med enrummiga knappar. Fröhus 2rummigt, med ett hängande frö i hvarje rum.

254. POLYGALA Lin. Jungfru-lin, Fogel-ört.

1 *P. vulgaris* L. de större foderbl. betydl. längregån fröh.; skärmb. ovala, alltid kortare än de outslagna blrna; stjelkbladen jevnbredda—smalt lancettlika, de nedersta kortare, ovala. 2f. 6, 7. — β *oxyptera*: foderbladen mycket spetsiga, smalare än

fröh. — * *depressa* *Wend.* spädare och grenig, med fåblomm. klasar, en del blad motsatta. Fig. Sv.B.712. β Reich. t.1346, f.2; * t.1347, f.1. Fl.D.516 enl. Reich. H. N.f.14, n:o 27.

Ängsback. a.; * bland ljung etc. (Sk.—*Helsl.* och *Jämtl. Boh.* Grebbestad: Rect. For. Öl. Gottl. — N. till Nordl.) *Blrna störst i släktet, vanl. rent blå, sällan hvita, eller på kalkgrund röda. Skärml. hos alla arterna affalla tidigt.*

2 *P. comosa* *Schk.* de större foderbladen *knappt* längre än fröh.; skärml. *lancettlika, de öfre längre än de outslagna blrna*; bladen *som föreg.* 2 6, 7, viol. röda blr. Fig. Sv.B.713. Reich. t.1346, f.4. H.N.f.3, n:o 13.

Äng. (Sk. *Smål.* Kalm. län, samt flerst. i Kronob. län enl. Scheutz. — *Gefle. Helsl.* Friggessund i Bjuråker. *Vestml. Dalsl.* i Ed sn. Öl. Gottl.) 6—10 tum hög, med något mindre blr än föreg. Utmärkt af fröh. och foderbladen, som äro n. lika långa. — *P. vulg.* β *violacea* *L.*

3 *P. amara* *L.* de större foderbl. *som föreg.*; stjelkbladen som föreg., *de nedersta större och spadlika.* 2 6, 7, b. eller vitakt. blr. — β *uliginosa*: fröh. n. längre än foderbladen. — γ *alpestris*: rotbladen små, knappt bredare än stjelkbladen. Fig. Reich. t.1348, f.2.

Fukt. äng. (Sk.—*Gestr.* och *Dal. Medelp.* Torp sn: Reuterm. *Jämtl. Öl. Gottl.* — N. Aggerhus stift; Vange; Gudbrandsdalen; Dovre.) *Vanl. grenad vid roten i flera, 2—5 tum långa stjelkar, med smärre blr än de föreg.; bladen vid stjelkens bas längre och bredare än de nedra stjelkbl.*

40 Fam. *BALSAMINEÆ* *DC.* Fod. och krona irreguliera; det förra med sporre. Ståndarknappar sammanhängande. Fröhus af 5, elastiskt uppspringande skal, med centralfäste. Fröhvite 0.

255. *IMPATIENS* *Lin.* Springkorn.

1 *I. Noti tangere* *L.* blomskaften ensamma, med flera, hängande blr; bladen eggrunda; stjelkens leder uppsvällda. ☉ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.371. Fl.D.582.

Skugg. och fukt. st. r. (Sk.—*Ängml. VB.* Umeå sn, Baggböhle. *Dal. Värml.* och *Dalsl. Boh.* — N. till Salten.) *Har stora, på fina skaft hängande blr. Stundom förblifva blomknopparne små och outvecklade, men sätta dock mogen frukt.*

6 KLASSEN.

COLUMNIFLORÆ.

- 41 Fam. TILIACEÆ Juss. Fod. i knoppen kantlagdt, affallande; kronbl. tegellagda. Stånd. talrika fria. Frukt flerrummig, med centrala fröfästen.

256. TILIA Lin. Lind.

- 1 *T. parvifolia* Ehrh. blommorna i *mångblomm.* qvast, med ett dem *öfvernående* skärm; bladen snedt hjertlika hvass-sågade *glatta*, på undre sidan blågröna och i nerv-vinklarne ulliga; fröh. n. päronformigt, mjöllikt ludet med *tunnt* skal. $\frac{1}{2}$ 7, hvitg. blr. Fig. Fl.D.553. E.B.1705. H.N.f.9, n:o 32.

Ängsback. lund. (Sk.—Ängml. Skuluberget. Dal. Boh. Öl. Gottl. Thorsborg. — N. till Ringeboe i Gudbrandsdal. samt efter kusten till Nordfjord.) Träd med väl-lukt. blr i n. qvastlik *vipa*, vid hvars skaft ett stort gulaktigt skärm är fästadt. Fröh. är mycket *tunnt*, n. mjöllikt ludet och har vid basen en omärklig hals, som saknas hos följ. Var. med något *flikiga* blad. — *T. europæa* L. *T. sylvestris* Desf. *T. ulmifolia* Scop.

- 2 *T. vulgaris* Hayn. blr som föreg., med ett skärm af blomqvastens höjd; bl. som föreg., under bleka; fröh. klotrundt, tjockulligt, med hårdt n. trädartadt skal. $\frac{1}{2}$ 7, hvitg. blr. Fig. Sv.B.40. E.B.610. H.N.f.9, n:o 31.

Lund. r. (Boh. Greby, Klefve och Rörvik i Tanum sn: Rect. For. Allmänt planterad vid städer och byar i söd. och mell. Sv.) Träd som föreg., med större blad, blr och frukter. Blomqvasten mera *mångblommig* än hos de både andra arterna. — *T. parvif.* * *vulg.* Ed.6. *T. intermedia* DC. samt Godr. & Gren.

- 3 *T. grandifolia* Ehrh. blrna i få- [vanl. 3—4-] *blommig* qvast, med ett skärm som föreg.; bladens undre sida *gleshårig*, med nerverna och nerv-vinklarne ulliga; fröh. *kantiga*, med hårdt n. trädartadt skal. $\frac{1}{2}$ 7, hvitg. blr. Fig. H.N.f.14, n:o 33.

Lundar. r. (Boh. på öar i Strömstadstrakten, t. ex. Ödön, vid Blötebogen; och Helsö.) Träd som föreg. Fröh. är *ludet*, vanl. omv. *eggformigt*, med omkr. 5 tydliga utstående kanter, och de mellanliggande sidorna något *plattade*. — *T. platyphylla* Scop.

- 42 Fam. MALVACEÆ Juss. Fod. i knoppen kantlagdt; kronbl. hopvridna. Stånd. af ett större, obestämdt antal, med alla strängarne hopväxta. Karpeller flera, kranslikt sammanväxta omkring stiftets bas. Fröhvite 0.

257. LAVATÉRA Lin.

- 1 *L. thuringiaca* L. stjelken gråluden; de nedre bladen vinkligna och flikiga, de öfre 3flikade, mellersta fliken längre, trubbig, under ludna; blomskäften i bladveckan ensamma. $\frac{1}{2}$ 7. 8, ljusr. eller hv. blr. Fig. Jacq.A.211. H.N.f.3, n:o 30.

Äng. vid byar &c. r. (*Södm. Vestml. och Uppl.* ymnigast vid Mälaren, såsom Ekebyhof på Ekerön; Svartsjö; Strängnäs vid Kungsberg; Selaöarne; Sundby gästgg.; Hesselbyholm; Berghammar; Aggarön i Granfjärden. Uppsala vid Vårdsätra &c.; troligen fordom odlad.) *Ofta alnshög och deröfver.*

258. MALVA *Lin.* Kattost.

† Bladen mer ell. mindre grundt flikade [aldrig djupare än till midten].

- 1 *M. borealis* Wallm. stjelen nedligg.; bladen rundadt njurlika, grundt 5—7flikiga, med rundade flikar; kronbladen föga längre än blomfodret; frukten nedböjd, af omkring 10 karpeller, med upphöjda randlika kanter, något ojemn, småluden yta. ☉6—9, hv. blr. Fig. Sv.B.142. Fl.D.1825. H.N.f.8, n:o 33.

Gator, väg. a. (*Sk.—Medelp. Dal. Värml. Dalsl. Boh.* enl. Rect. For. Öl. Gottl. — N.) Kronbladen sällan öfver $\frac{1}{2}$ gång längre än fodret. — *M. rotundifolia* L.

- 2 *M. rotundifolia* L. stiel och blad som föreg.; kronbladen mer än dubbelt längre än fodret; frukten nedböjd, af 12—15 karp., utan kanter. slät, småluden. ☉7, 8, blekröda blr. — β *pelargonifolia*: bladen småludna, med helbräddade flikar. Fig. Fl.D.721. H.N.f.8, n:o 34.

Odl. st. (*Sk.—Gefle och Vestml. Öl. Gottl.* Sällsynt norr om Mälaren. — N. till Hedemarken. — β Carlskrona på Stubbholmen. *Gottl.* Lummelunds bruk.) Kronblad ofta en half tum långa och något breda. I stället för de ofvanpå frukten till ränder upphöjda kanter, som åtskilja karpell. hos föreg. art, åtskiljas de hos denna genom en grund insänkning. — *M. vulgaris* Fr. Skiljes icke af Linné från föreg.

- 3 *M. sylvestris* L. stjelen upprät; bladen rundade, 5—7flikiga; blomskäften gytttrade i bladvecken, jemte bladskäften håriga; kronbladen flera gånger längre än fodret; foderholkladen ovala; karp. glatta rynkiga. ☉6—8, r. blr. Fig. Sv.B.602. Fl.D.1223.

Grus. och odl. st. r. (*Sk. allmän.—Boh. Blek. Carlskrona; Herstorp nära Ronneby. Smål. i Kalmar län vid kusten. ÖG. Stegeborg. Öl. Gottl.* Förvildad omkring Mälaren, t. ex. Stockholm; på Aggarön och Stora Hessingen. — N. Arendal i mängd. Fredrikstad.) Bladen variera mer och mindre djupt inskurna, stundom till midten, med sågade flikar; kronbladen tunslånga, någon gång hvita.

†† Stielkladen delade n. till basen.

- 4 *M. Alcea* L. stjelen upprät, kort stråfhårig; bladen delade nästan till basen i tandade eller inskurna sträva flikar; foderholkladen aflånga; frukten glatt. 2 8, 9, blekröda blr. Fig. Sv.B.601. Fl.D.1882. H.N.f.14, n:o 34.

Odl. st. r. (*Sk. ymnig i Köpingsådalen från Ramåsa till Högestad; Fogelsång; Öfvedskloster &c. Blek. Smål. Kalmar, i Dörby. Öl. Råpplinge; Runsten m. fl. st. i melklster delen. Gottl. Klinte, Hafsdhem och Heide snar, på åkerrenar.) Alnshög, med stora blr.*

- 5 *M. fastigiata* Cav. stjelen upprät, gråluden af stjernludd; bladen som föreg., de öfre med 3, de nedre med 5 flikar; foderholkladen aflånga ell. lancelllika; frukten glatt. 2 8, 9, ljusr. blr. Fig. H.N.f.13, n:o 51.

Odl. st. r. (*Sk. Gladsaxhallar. Smål. Högsby, Tuna och Misterhult snr i Kalmar län: enl. Sjöstr. ÖG. vid Norrköping och i Slaka sn, trol. här såsom flerst. t. ex. vid Örebro, Eskilstuna, Löfsta Bruk m. fl. st. upp till Uppl., förvildad. Öl. med föreg.: Sjöstr.) Liknar mycket föreg., för hvars afart den af flera förf. anses, och skiljer sig hufvudsakl. derifrån med den endast af stjernludd, utan längre ell. utstående enkla hår, beklädda stjelen.*

- 6 *M. moschata* L. stjelen upprät, långt stråfhårig; de nedre bladen njurlika flikiga, de öfre delade till basen i mest 5, jemnbreda parklufna flikar; foderholkladen n. jemnbreda spetsiga; frukten hårig. 2 7, 8, hv. eller ljusröda blr. Fig. Fl.D.905. H.N.f.10, n:o 37.

Grus. st. r. (*Sk. Björstorp; Högesta; Öfvedskloster på Fruali; Billinge etc. Blek. Carlskrona på Vämö och Hästö. Smål. Kalmar; Loftahammar; Ökna mell. Qvill och Kongsbro. ÖG. Rejmyra glasbruk. Hall. Stjernarp. Boh. Lögolmen i Tanum sn, [nu trol. utgången: Rect. For.] Gottl. i Viklou och Andre; Ekeby; vid Tjelders i Boge m. fl. st. särdeles mot östra kusten. — Förvildad i mell. Sveriges flesta prov.) Liknar de föreg., men är mindre.*

259. *ALTHÆA* Lin. Alté-rot.

- †1 *A. officinalis* L. stielken upprät; bladen hjertlikt eggrunda, vinkliga och tandade, hvitludna; blomskaften i bladveckan, de öfre meränd. 3blommiga. 24 7—9, ljusr. blr. Fig. Fl.D.530.

Strandäng. r. (Sk. östra kust, mell. Yngsjö och Furuboda; Malmö utanför södra Värn m. fl. st. trol. förvildad.) *Hela växten fint mjukullig; foderholken stundom 10—12klufven.*

- 43 Fam. *GRUINALES* Lin. Fod. i knoppen tegellagdt; kronbl. hopvridna. Stånd. af beständt antal [5 ell. 10, af hvilka sednare stund. 3 ell. 5 sakna knappar], med vid basen förenade strängar. Fröh. flerrummigt, ell. af 5, kransvisa karpeller.

- 1 Flocken *Geraniææ*. Frukt af 5, kransvisa, slutl. skiljbara karpeller, fästade med sina stift vid spetsen af ett långt spröt. Fröhvite 0.

260. *GERANIUM* Lin. Näfva.

† Blomskaften enblommiga.

- 1 *G. sanguineum* L. bladen 5—7deldta, med 3—5klufna trubbiga flikar. 24 6, 7, purp. blr. Fig. Fl.D.1107.

Ängsback. och klipp. (Sk.—Medelp. Dal. Boh. Öl. Gottl. — N.) *Stora sköna blr.*

†† Blomskaften 2blommiga; rotstock grof, flerårig.

* Karpeller på tvären rynkiga.

- *2 *G. macrorrhizum* L. blomskaften upprätta; kronbladen bredt spadlika, med klo af fodrets längd; foderbl. långt borstuddiga; karp. glatta; bladen djupt 5—7klufna, med inskurna och trubbtandade flikar; stielken upprät klynnedeld. 24 5—7, r. blr. Fig. Jacq.Rar.134.

Bergstrakt. r. (N. Holmestrand vid Ekelund, trol. förvildad.) *Fothög; fingertjock rotstock och uppblåsta, n. klotrunda blomfoder.*

- 3 *G. phæum* L. gemensamma blomskaften ensamma, motsatta bladen, upprätta; kronbladen omv. eggrunda, med kort klo; foderbladen kort borstuddiga, vid basen sträfhåriga; bl. som föreg., med hvasstandade flikar. 24 5, 6, violettbruna blr. Fig. Fl.D. 987. H.N.f.9, n:o 33.

Lundar, r. (Sk. Norra Vram; Krageholm, samt nära Ystad.) *Stielken upprät; bladen handlikt klufna; kronbladen hälften större än fodret, vid basen gula; enskildta blomskaften ofta tillbakaböjda.*

** Karpeller icke rynkiga.

- 4 *G. pratense* L. kronbladen rundade, längre än det håriga fodret; stånd.strängar med vidgad eggrund basis; örtbladen delade nästan till basen i omkring 7, inskurna och tandade flikar; karpell. öfverallt håriga, nedböjda. 24 7, ljusbl. blr. Fig. Fl.D.124.

Äng. &c. r. (Sk. förvildad. Smål. Lommaryd i Jönköp. län: Scheutz. — Uppl. nor. del. Gestr. Vahlbo sn, Löflunds gistvall. Vestml. Boh. — N. Christiania; Tönsberg: Skien; Värdal: Gudbrandsdalen, Trondhj. Tutterön och Stördalsutbygden.) *G. sylvaticum* Fl.D.

- 5 *G. palustre* L. kronbl. rundade, längre än det n. glatta fodret; strängarne syllika; örtbladen delade nedom midten i 3—5, inskuret tandade flikar; karp. omärkligt finludna, rigtade uppåt på de nedböjda skaften; stielken uppstigande 24 7, r. blr. Fig. Sv.B.677. Fl.D.596.

Fukt. äng. r. (Sk. Kullen; Ramlösa; N. Vram; Fogelsång; Christianstad m. fl. st. VG. Göteborg i Brudängen vid Lundagården i Färsbergs sn. Boh. Utgård i Qville sn. — N. Eidsfoss.) *Stånd. vid basen föga vidgade; blrna något mindre än följ:s.*

- 6 *G. sylvaticum* L. kronbl. rundade, längre än det håriga fodret; strängarne syllika; örtbladen delade nedom midten i 5—7, inskurna och sågade flikar; karp. öfverallt

håriga: skaften *icke nedböjda*; stjelken upprät. 2 7, rödviol. ell. hvitakt. blr. — *β fastigiatum*: stråfhårig stjelk, n. hela, mörkröda kronblad. — *γ parviflorum*: kronbl. knappt längre än fodret, hvita ell. blekröda. Fig. E.B.121.

Äng. och skogsback. a. (Sk.—Lpl. — N. — *β* Sk. Blek. Södm. Forssa Bruk. Ner. Örebro. — N. Tellemarken.) *De öfversta bladen oskaftade; växten hårig.*

- 7 *G. pyrenaicum* L. kronbladen 2flikiga, vid basen tätt håriga, dubbelt längre än det *tätludna* fodret; örtbladen *runda*, flikiga nedom midten; stjelken och bladskaften långhåriga; de finludna karp. och fröen släta. 2 6, 7, viol. blr. Fig. Fl.D.2240. H. N.f.9, n:o 34.

Odl. st. r. (Sk. Lund; Årup etc. Hall. Haslöf. ÖG. vid Torpa prestgård. Vestml. Skinnskatteberg. Stockh. vid Carlberg och Marieberg etc. Uppl. Rosenberg: Stud. E. Henschen. Sannolikt förvildad, äfvensom vid Strängnäs utanför kyrkogården. Öl. Runsberga.) *G. umbrosum* Kit. *G. rotundifolium* *β* Wg.

††† Blomsk. 2blommiga; roten späd, enårig.

* Karpell. rynkiga; kronbl. nära dubb. längre än fodret.

- 8 *G. Robertianum* L. kronbl. omv. *eggrunda*; fodret 10kantigt, *glandelhårigt*, af *borstuddiga* blad; örtbladen ända till basen 3—5deltda, med parklufna flikar. ☉ 7, 8, r. blr. — *β purpureum*: kronbladen föga längre än fodret. Fig. Fl.D.694.

Klipp. stenbundna st. a. (Sk.—VB. Jämtl. vid Hofverberget, samt Östberget på Frösön. — N. till Nordl.) *Blrna mindre än hos föreg. arter, mer klocklika; stjelk och blad ofta röda.* — *β G. purpureum* Willd.

- 9 *G. lucidum* L. kronbl. som föreg.; fodret *glatt*, med 5, *hinnaktiga* kanter, rynkigt på tvären, af *borstuddiga* bl.; örtbladen rundade, till nedom midten klufna i 3—5, trubbiga, inskurna flikar. ☉ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.556. Fl.D.218.

Skugg. klipp. r. (Sk.—Rosl. Uppl. Uppsala, Krusenberg. Vestml. Ängsön, på Kalfholmen. Hall. Särö. Boh. VG. Dalsl. Öl. Gottl. — N. Christiania; Laurvig; Arendal; Hitteren; Trondhj. etc.) *Stjelk och rotblad blodröda, hela växten glänsande, n. glatt.*

- 10 *G. molle* L. kronbladen urnupet 2flikiga; foderbl. spetsiga [*icke borstuddiga*], *långhåriga*; örtbladen rundadt njurlika, klufna något nedom midten i 7—9, vigglika, hela eller 2—3tandade flikar. ☉ 6, 7. Fig. Sv.B.639. Fl.D.679. H.N.f.1, n:o 36.

Torra st. (Sk.—Rosl. Värml. Gårdsjö i Gilberga sn. Boh. Öl. Gottl. — N. södra delen.) *Späd och slankig, på stjelk och bladskaft beklädd med mjuka hår längre än stjelkdiametern, med små, lifligt röda blr, glatta karpeller.*

** Karpeller släta; kronbl. af omkring fodrets längd;

- 11 *G. bohemicum* L. kronbl. vigglika och urnupna, af det *borstuddiga* håriga fodrets längd; örtbladen till nedom midten 3—5klufna och tandade; karp. *klibbigt glandelhåriga*, på upprätta skaft. ☉ 7, 8. Fig. H.N.f.10, n:o 38.

Svedjel. r. (Smål. östra del., samt Åsheda och Stödsboda i Kronob. län: Scheutz. ÖG. Södm. st. Malns sn etc. Stockh. omkring sjön Drevviken m. fl. st. Uppl. Uppsala; Löfsta bruk; Tibble sn: Stud. L. Almqvist, etc. Gestr. Gefle, nära Olsbacka: R. Hn. Helsl. Hemstanäs i Skog sn; Rengsjö sn, Nordanhöhle. Medelp. Sättna sn. Ängml. Dal. Larsbo bruk. Vestml. Ner. Värml. Dalsl. Ed och Steneby snr. — N. Christiania; Eidsfoss.) *De nedre bladen skiftevisa, alla skaftade; stjelken klibbhårig; kronbl. violettblå, hårkantade; karp. svarta inom de stora blomfodren.*

- 12 *G. pusillum* L. kronbl. urnupna, föga längre än de n. *borstlösa* foderbladen; örtbladen cirkelrunda, 5—7klufna, med vigglika, hela ell. 2—3tandade flikar; karp. *tilltryckt håriga*, på nedböjda skaft; fröen släta. ☉ 6—9. Fig. Fl.D.1994. H.N.f.14, n:o 35.

Torra st. vid byar &c. a. (Sk.—Nor. Helsl. Dal. Värml. och Dalsl. — N.) *Vanligen liten, utbredd, stundom större och upprät; stj. och bladskaft ganska kort småludna. Blrna ljus violetteröda.* — *G. rotundifolium* L.Fl.Su. — Anm. Under namnet *G. rotundifol.* finnas i Linnés Herb. ex., som dels höra till när., dels till en, både från denna och följ. tydligt skild art.

- 13 *G. viscidulum* Fr. kronbladen *hela*, längre än de *borstuddiga* foderbladen; örtbladen rundade, något nedom midten 5—7klufna, med hreda, trubbigt 3tandade flikar;

karp. gleshåriga, på *nedböjda* skaft; fröen nättlikt gropiga. ☉ 6, 7, ljusr. blr. Fig. E.B.157. H.N.f.13, n:o 52.

Byar etc. r. (Sk. Lund, Råby vid Højeån; mellan Trolleberg och Källby, m. fl. st. — N. Christiania.) *Bladomkretsen något mer än halfrund; hos föreg. n. cirkelformig.* — *G. rotundif. L. Mant. G. malvaceum Wg.*

14 *G. dissectum L.* blomskäften *kortare* än bladen; kronbladen *urnupna*, af det *borstuddiga* fodrets längd; örtbladen *n. till basen 5—7delade*, med jemnbredt 3- eller flerklufna likar; karp. *glandelhåriga*, på *nedböjda* skaft; fröen djupt punkterade. ☉ 6, 7, violettröda blr. Fig. Fl.D.936. H.N.f.14, n:o 36.

Od. st. r. (Sk. allm. *Blek.* Carlskrona: Scheuz. *Smål.* Grenna, Långliden. *ÖG.* östra Ryd; Linköp. *Hall. Boh. Öl. Gottl.* — N. Christiansands stift samt på Kirköe, en af Hvalöarne.) *Stjelken nedböjdt hårig.*

15 *G. columbinum L.* blomsk. *längre* än bladen; kronbl. *urnupna*, föga längre än det *borstuddiga* fodret; örtbladen *som föreg.*; karp. *glatta*, på *nedböjda* skaft; fröen punkterade. ☉ 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.1222. H.N.f.15, n:o 37.

Svedjel. berg. (Sk.—*Stockh.* ymnig omkring sjön Drevviken m. fl. st. *Ner.* Askersund och i Asker sn. *VG. Dalsl. Boh.* kring Uddevalla; Marstrand, på Koön. *Öl. Gottl.* — N. Arendal. Storöen i Bergens st. vid Leervig, Söndmøer.) *Har dubbelt större blr än de 3 föreg. Stj. nedböjdt och tilltryckt småhårig.*

261. *ERÓDIUM L'Herit.* Kamn-näfva.

1 *E. cicutarium L'Her.* de fruktsamma ståndarsträngarne vid basen vidgade *otandade*; bladen parbladigt delade *med n. pardelta* och tandade *flikar*. ☉ 4—7, r. blr. Fig. Fl.D.986.

Byar, gat. (Sk.—*Ångm.* Jämtl. Röds sn. *Dal. Boh. Öl. Gottl.* — N. till Trondhj.) *Meränd. nedliggande och klibbhårig.* — *Geranium L.*

+2 *E. moschatum Ait.* de fruktsamma ståndarne vid basen vidgade, *med en tand på hvarje sida*; småbladen egrunda, *grundt flikiga och sågade*. ☉ 6, 7, r. ell. hv. blr. Fig. Sturm. 5 häft. E.B.902.

Gat. r. (*Hall.* Varberg. *VG.* Ribbingshus. *Stockholm; Visby;* förvildad och snart försvinnande.) *Småbl. olikformigt sågade med en eller annan djupare inskärning. Luktat moschus.* — *E. pimpinellifolium Fr.Fl.Hall.*

2 Flokken **Oxalideæ.** Stånd. 10. Fröhus 5rummigt, med centrala fröfästen och flera frön i hvarje rum.

262. *OXALIS Lin.* Har-syra.

1 *O. Acetosella L.* blomskäften *enblommiga*, från rotstocken; bladen af 3:ne, omv. hjertlika, håriga småblad. 2 5, hv. blr. — *β rosea:* blrna rosenröda. — *γ lilacina Lange:* blr ljust gredel. med mörkt violetta nerver. Fig. Sv.B.10. Fl.D.980.

Skugg. st. a. (Sk.—*Lpl.* — N. till Finnm. — *β VG.* Kinnekulle. — *γ Smål.* Vexjö flerst.: Scheutz.) *Växten med rent sur smak; rotstocken ledad, fjällig.*

+2 *O. stricta L.* stj. *upprät*; blomskäften *flerblommiga*; bladen som föreg. *utan stipler*; fruktskaften icke nedböjda. ☉ 6—9, g. blr. Fig. Fl.D.873.

Od. st. r. (Sk. Lund; Malmö: Vegeholm; Åkesholm etc. Växande som ogräs i trädg; på ballast vid Vestervik.) *O. corniculata Fl.D.*

+3 *O. corniculata L.* stj. *nedligg.*; blomsk. och blad *som föreg. med stipler* vidväxta bladskäftet; fruktskaften slutl. nedböjda. ☉ 6—9, g. blr. Fig. E.B.1726.

Od. st. r. (*Lund,* förvildad likasom föreg.) *Stiplerna små aflånga.*

3 Flokken **Lineæ.** Stånd. 4—5. Fröh. 8- ell. 10rummigt, med lika många skiljeväggar, af hvilka hvarannan är ofullkomlig; ett frö i hvarje rum. Fröhvite 0.

263. *LINUM Lin.* Lin.

+1 *L. usitatissimum L.* bladen *strödda*, lancettlika glatta; foderflikarne egrunda spetsade, af fröhusets längd; roten enårig, bärande en enda stielk. ☉ 7, 8, b. blr. — *β humile:* stjelen mer grenig; fröh. elastiskt uppspringande. Fig. Sturm 26 häft. Åkr. od. st. (Här och der sjelfsödd af spildt linfrö, men icke fortvarande — *β Sk.* i strandåkrar mell. Trelleborg och Dybäck, ymnig enl. Fr.) *β L. usit. β crepitans Koch.*

- 2 *L. catharticum* L. stjelken *upptill klynnedeld*, med *motsatta* blad, de nedre omv. eggrunda, de öfra n. lancettlika. ☉ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.250. Fl.D.851.
Äng. betesm. a. (Sk.—VB. och Jämtl. — N. Nordl.) *Quartershög*.

264. RADiOLA Roth. Dvärg-lin.

- 1 *R. linoides* Roth: stjelken klynnegrenad, med motsatta blad. ☉ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.652. Fl.D.178. H.N.f.14, n:o 37.
Fukt. sand, r. (Sk. Blek. allmän. Smål. Värml. Carlstad, m. fl. st. VG. Boh. Hall. Öl. — N. Mandal; Romsdalen etc.) 1—2 tum hög, vanl. mycket grenig. — *Linum Radiola* L. *R. millegrana* Sm.

- 44 Fam. HYPERICINEÆ DC. Krona regulier. Stånd. talrika, med basen förenade i 3 ell. 5 flockar. Pist. med flera stift. Fröh. en- ell. flerrummigt af skalens invikna kanter, hvilka bära talrika frön. Fröhvite 0.

265. HYPÉRICUM Lín. Johannisört.

† Foderblad med glandler i kanterna; stjelk trind.

- 1 *H. pulchrum* L. stjelken *glatt*; foderbladen n. omv. eggrunda, *rundadt trubbiga*, med *oskaftade* glandler; stjelkbladen hjertlikt omfattande, glatta, genomskinligt punkterade. 2 7, g. blr. Fig. Sv.B.536. Fl.D.75. H.N.f.7, n:o 30.
Berg vid v. kusten, r. (Hall. vid Björkeris, ofvan Kungsbacka i Töle sn. — N. Arendal; Christiansand; Lindesnäs; samt derifrån allmän ända upp till Molde. Trondhj. nära Strands kyrka.) *Har fots hög stjelk, med mindre blr än följ. Rodnar gerna; bladen utan följandes svarta punkter.*
- 2 *H. montanum* L. stjelken *glatt*, med hopdragen blomvippa; foderbladen *lancettlika spetsade*, med *skafade* glandler; bladen aflånga stjelkomfattande, glatta, på undra sidan efter kanten svartprickade. 2 7, g. blr. Fig. Sv.B.641. Fl.D.173.
Berg, r. (Sk. — Stockh. och Värml. på spridda localer i alla de mellanligg. prov. Gottl. — N. Arendal; Christiansand upp till Vårdalen i Trondhj. st.) *Endast de öfre bladen något genomskinligt punkterade.*
- 3 *H. hirsutum* L. stjelken *småluden*; foderbladen *aflånga*, med *kortskaftade* glandler; bladen ovala oskaftade, under småludna. 2 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.802. H.N.f.11, n:o 37.
Betesmark. berg, r. (Sk. ÖG.—Uppl. Uppsalatrakten. Rosl. Norrtelge. Vestml. Fagerön i Gransfjärden. VG. Öl. — N. till Trondhj. Gävingäsen.) *De öfre bladen fint punkterade; de nedre stundom med omärkligt skaf.*

†† Foderblad utan glandler; stjelk 4kantig.

- 4 *H. tetrapterum* Fr. stjelken upprät, med 4 *hinnaktiga* kanter; foderbladen *spetsadt lancettlika*; stjelkbladen ovala glatta. 2 7, 8, blekg. blr. Fig. Fl.D.640. H.N.f.7, n:o 29.
Fukt. äng. r. (Sk. Ystad; Krageholm; Benestad; Vidtsköffe; Gladsax; Roslätt; Reften vid Fogelsång; Landskrona; Helsingborg etc.) *Har mindre och blekare blr än följ. Bladen hos båda knappt punkterade.* — *H. quadrialatum* Wg. Fl. Su. *H. quadrangulum* Sm.
- 5 *H. quadrangulum* L. stjelken upprät, med 4, *föga upphöjda* kanter; foderbladen elliptiskt ovala *trubbiga*; örtbladen eggrunda glatta. 2 7, 8, brandg. blr. Fig. Sv.B. 359. H.N.f.11, n:o 37.
Skogsäng. (Sk.—Ängml. Jämtl. Dal. Boh. Öl. Gottl. — N. till Lofoden.) *H. dubium* Willd. Sm. — *H. maculatum* Bab., *skiljd från H. quadr. med fint tandade foderblad, som äro trubbiga med udd, tror sig Pr. Fries hafva sett i Smål. bredvid vägen från Husqvärna till Ingaryd på fukt. ställen.* Bot. Not. 1843. *Upptages som * H. commutatum i S.V.Sc.*

+++ Fod. utan glandler; stielk trind, med 2 upphöjda ränder.

- 6 *H. perforatum* L. stielken *upprät*, glatt; blrna *i vippa*; foderbladen lancettlika *spetsiga*; örtbladen aflånga glatta, genomskinligt punkterade, halftomfattande. 2 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.75. FLD.1043.

Back. a. (Sk.—*Ängml.* Vid Gefle och längre mot Norden sälls. och endast vid kusten. Dal. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Nordlanden.) *Ätenskög, blomrik. Var. med mycket smala blad.*

- 7 *H. humifusum* L. stielken *nedliggande*, trådläk; blommorna *i öfra bladvecken* ensamma eller i glesbladig vippa; foderbladen aflånga *trubbiga*; örtbladen n. lancettlika punkterade. 2 7—9, g. blr. Fig. FLD.141. H.N.f.1, n:o 35.

Fukt. sandåkr. och stränd. r. (Sk. särdeles östra delen, från Ystad till nära Blekingska gränsen, såsom Köpinge; Esperöd; Maglehem; Degeberga; Träne; Vestra Vram; Gualöf etc. Kullaberg nära Bärakull. Blek. Storkö. Smål. från Kalmar till Påskallaviks g.g.) *Rotstocken bär flera, 3—8 tun långa stielkar; kronorna små, omkring halfannan gång så långa som fodret.*

- 45 Fam. CISTINEÆ DC. Krona regulier. Stånd. talrika, fria. Stift 1. Fröh. enrummigt, med fröfasten efter skalens midt, ell. flerrummigt med centrala fröfasten.

266. HELIANTHEMUM Mill. Solvända.

- 1 *H. Fumana* Mill. stammen träaktig nedtryckt; blomskaften *ensamma enblommiga*; bladen upptill skiftevisa, *jembredt syl-lika*, i kanten något sträfvå, utan stipler. 5 7, g. blr. Fig. Jacq.A.252. H.N.f.4, n:o 48.

Kalkberg, r. (Gottl. Hangvar och Fleringe; vid Bredsunds fiskeläge i Väskinde; norr om Visborgs kalkugn etc.) *Buskväxt med fingerlånga grenar. Fröhus 3rummigt, med lätt från skalen lossnande skiljeväggar. — Cistus L. Fumana procumb. Godr. & Gren.*

- 2 *H. ölandicum* Pers. stammen träaktig, något uppstigande; blr *i klasar*; bladen motsatta lancettlika eller ovala, trubade, med hårkantade skaft, utan stipler; kronbladen urnupna. 5 6, 7, g. blr. — *β canescens*: bladen under ljust gråbludna. Fig. Sv.B.499. H.N.f.4, n:o 46; *β* 47. E.B.396.

Kalkberg, r. (Öl. söder om Råpplinge; i norra delen sparsamt. — *β Öl. mellan Ottenby och södra Möckleby.*) *Vanl. fingerlång buskväxt; stund. 1—2 quart. lång, utbredd, mycket grenig och risaktig. α, som är söga hårig, dock aldrig fullkomligt glatt, öfvergår genom allt mer håriga former, ciliatum, hirtum, alpestre etc., till β. — Cistus L. β C. canus L. C. marifolius E.B.*

- 3 *H. vulgare* Gärtn. stammen nedtill något träaktig, med uppstigande grenar och *blomklas*ar, nedböjda blomskaft; bladen motsatta aflånga, under merändels gråbludna, med lancettlika stipler. 2 5 7, g. blr. — *β obscurum*: bladen under gröna. — *γ petræum*: bladen dubbelt mindre, under hvitgrå. Fig. Sv.B.391. FLD.101.

Ängsback. (Sk.—*Gestr. Helsl.* Friggesund i Bjuråker. Dal. — N. — *β Sk. Blek. Ronneby. — γ Öl.*) *Har stora, n. tumsvida, lutande blr, hos γ dubbelt smärre. — Cistus Helianth. L. — β H. obscurum Pers.*

- 46 Fam. VIOLARIÆ DC. Krona irregulier [med sporre]. Stånd. 5, med mer och mindre sammanhängande knappar. Fröh. enrumm., med fröfasten på skalen.

267. VIOLA Lín. Viol.

† Alltid utan stielk; blomskaften från rotstocken.

* Pistillens märke vinkelrätt nedböjdt.

- 1 *V. odorata* L. bladen vidgad hjertlika, tätt rundsågade, jemte skaften n. *glatta och*

glänsande; blomfoderflikarne rundadt trubbiga; grenskott kryppande. 2 4, 5, viol. blr. Fig. Sv.B.8. FLD.309. H.N.f.4, n:o 41.

Lund. r. (Sk. Blek. Smål. Kalmar. ÖG. Södm. Mörkön. Uppl. i gamla parker, t. ex. Ulriksdal, Löfsta bruk etc. ända till Gefle vid Kastet. Hall. Öl. här och der från Ventlinge till Horn i Höghy sn. Gottl. Visby; på Öl. inhemsk, för öfrigt sannolikt endast förvildad. — N. Hardanger.) Blrna mycket väluktande; fruktskafst och kronlösa blr lika följ. arts. Enl. Sjöstrand finnes på Öl. en form med luktlösa blr, som bör närmare undersökas.

2 V. *hirta* L. bladen eggrundt hjertlika, tätt naggade, opaca, jemte skaften *småludna*; foderflikarne trubbiga; sporen kägel-lik; grenskott 0. 2 5, 6, b. ell. hv. blr. Fig. Sv. B.543. FLD.618. H.N.f.8, n:o 30.

Lundar. (Sk.—Uppl. Medelp. Siljeberget. Vestm. Ner. VG. Göteborg, i Gamlestadshärgen. Öl. Gottl. — N.) Rotstocken något tjock, ofta tapplik; blr utan lukt. Har de sednare blrna kronlösa och mycket små, på korta till jorden böjda skafst, men sättande mogen frukt.

** Märket rakt ell. föga böjdt.

3 V. *umbrosa* Fr. bladen bredt hjertlika, glest naggsågade, gleshåriga; foderflik. spetsade; kronsporen lång, punglikt vidgad nedåt; grenskott 0. 2 5, 6, b. stund. hv. blr. Fig. H.N.f.5, n:o 28.

Fukt. st. vid bäckstränd, etc. r. (Um. Lpm. Jämtl. Åreskutan, vid Mörviksån. Ångml. Ramsele och Sollefteå. Medelp. Sundsvallsberget; Rösåsberget i Sättna sn. m. fl. st. Helsl. i Hög och Norrbo sn:r. Dal. Fahlun; Sätersdalen. Värml. Kyrkebol i Ny; Ränneberget i Östmark; Strandås och Syssehbäck i Dalhy sn. — N. Här och der från Porsgrund och Christiania upp till Vang i Valdres och Tofte i Gudbrandsd. Fondfjellet i Merager.) Rotstocken späd och trådlig; bladen tunna, med djup och smal öppning vid basen, tvärt sammandragen spets. — V. *hirta* β Wg. V. borealis Weinm.

4 V. *uliginosa* Schrad.? bladen utdraget hjertlika, glest naggsågade, n. glatta; foderflikarne trubbiga; kronbladen glatta aflånga, i spetsen intryckta; grenskott 0. 2 6. Fig. Reich. f.107. H.N.f.5, n:o 27.

Öfversväm. stränd. r. (Uppl. Dalelven på öar mellan Elfkaröns bruk och Söderfors, såsom Aspen, Ängsön, Björkö, Kallöarne etc. ÖG. mell. Husbyfjöl och Gistorp enl. Kindb. Smål. Kalmar län, vid åar i Ljungby, Arby och Madesjö m. fl. sn:r.) Utväxta bladen 1—1½ t. breda, 2—2½ t. långa, med djup urskärning vid basen, på undre sidans nerver omärkl. gleshåriga; fruktskafst upprätt; blrna violetta, med alla kronbl. intryckta och deri olika Reich:s fig. och beskr.); sidokronbladens klo convex, icke olik en tuklufven sporre. Har, likasom V. pal., 2 former, den ena med n. dubbelt större blr än den andra.

5 V. *suecica* Fr. bladen bredt hjertlika med kort spets, det nedersta njurlikt, glest naggade glatta ell. under glest småhåriga; blomskärmen ofvan blomskafstets midt; foderflik. trubbad; kronbladen glatta, de 4 öfre ovala trubbiga, i spetsen hela; grenskott 0. 2 5, 6, b. blr. Fig. Reich. f.105. H.N.f.3, n:o 29.

Dyga stränd. r. (Lpl.—Sk. Öl. Resmo — N. Finnm. fleret. Nedalen; Dovre, Drivstuen och Kongsvold. Vang i Valdres. Fondfjellet i Merager.) Större än följ. Var. med hv. blr. Dr. Reuterm. har funnit äfven denna art skjuta nya kronlösa blr på högsommaren från rotstocken liksom V. *hirta*. — V. *palustris* β *cordata* Handb. ed. 2. V. *epipsila* Led. 4 och 5.

6 V. *palustris* L. bladen rundadt njurlika, glest naggade glatta; skärmen vid eller nedom blomskafstets midt; foderflik. ovala trubbiga; för öfr. som föreg. 2 5, 6. — * *epipsila* Led. örten och blrna större; öfversta bladet med kort spets. Fig. FLD.83. H.N.f.8, n:o 31; * n:o 32.

*) Förf. har ej sett Tyska ex.; men, som vår art både i detta och flera fall afviker från beskrifn., torde den vara skildj och förtjena eget namn, t. ex. V. *riparia*, såsom icke hos oss växande i svampiga kärr [Koch], utan på gräsväxta elfstränder, som af vårfloeden öfversvämmas. Den blommar genast, då vattnet sjunkit, med ännu föga utvecklade blad, som äro mer eggrunda, med mindre hjertlik basis, än sedan [icke mer hjertlikt eggr. som Reich. har]. Blrna försvinna hastigt.

Våt gräsmark, a. (Sk.—Lpl. — N. — * *Ångml.* Sollefteå. *Helsl.* Mo-Myskie. *Värml.* i Nyeds och Finnskoga snr. *Ner.* ÖG. Vinnerstad. *Smål.* Femsjö; Åhs. *Sk.* Lind ved. *Hall.*) *Liten*, med små blekgredelina, stund. hvita, ådriga blr. *Aldre bli* bladen mycket större, men alltid släta och glänsande. * *Stor* som föreg., med hvilken den förenades i ed. 5—7, är *V. scanica* Fr. S.V.Sc. *V. fennica* Nyl.

†† Första blrna från roten, som sedan får bladig stjeln med kronlösa blr.

7 *V. mirabilis* L. bladen njurlikt hjertlika, med spets, glest naggade; stiplerna odelade; stjeln och bladskäft längsefter ena sidan håriga; foderflikarne spetsade; stängelblommorna ofruktsamma, med kronblad; stjelnblomm. fruktbärande, utan kronblad. 2 4, 5, hvitblå blr. Fig. Jacq. A.1.19. Fl.D.1045.

Lund. (Sk. *Blek.* Ronneby och Vämö. — Lpl. Sälls. norr om Uppl. *Vestml.* och *Värml.* Öl. *Gottl.* — N. till Salten.) *De första blrna på skäft från roten, vålluktande, de sednare på bladig stjeln, ytterst sällan med utväxta kronblad.*

††† Stjeln och blombärande.

8 *V. biflora* L. stjeln meränd. 2blommig; bladen njurlika rundnaggade, med helbräddade stipler. 2 6, 7. Fig. Sv.B.753. Fl.B.46. H.N.f.5, n:o 29.

Fjelltr. i bäckdalar. (Lpl. — norra *Helsl.* Dal. uti Idre. — N.) *Har små, rent gula blr.*

9 *V. arenaria* DC. merändels tint och tät *småluden*; bladen rundadt hjertlika, naggade blåaktiga, fasta, med bredt lancettlika hvass-sågade stipler; foderflik. lancettlika spetsiga, med tvärhuggna bihang, kortare än kronsporen; fröhuset *eggrundt*. 2 4, 5. Fig. Reich. f.142—149. H.N.f.6, n:o 26.

Hedar, sandback. (Sk. *Smål.* vid Vettern och i öst. delen enl. Scheutz. — *Ångml.* *Vestml.* *Värml.* Boh. Öl. *Gottl.* — N. till Ost-Finnm.) 2—4 tum hög, tufvad *mångstjelnig*; bladen små, afvensom de blågredelina blrna; sporen ofta hvil. En n. *glatt variation* bildar *öfvergång till följ. art.* — *V. Allioni* Pio.

10 *V. sylvatica* Fr. bladen bredt hjertlika, rundadt naggsågade, glatta ell. omärkligt småhåriga. *lunna*, med korta lancettlika hvassflikiga stipler; fodret som föreg.; fröh. *af långt*. 2 5—7. — *β Riviniana*: blrna stora i jemf. med örten, med rundade kronblad, hvitgul sporre. Fig. Sv.B.290. H.N.f.6, n:o 25. Reich. f.200, 201; *β* 202. Fl.D.1453.

Skogsäng. lund, a. (Sk.—VB. och *Jämtl.* Öl. *Gottl.* — N.) *Ofta stor, alltid bredbladig, då bladformen hos följ. är mer utdragen på längden; blrna hos båda rent blå ell. stund. hvitaktiga. En sednare sommarform är V. canina frustranea Wg. med lång nedrigg. stjeln och blr utan kronbl. — V. canina β Handb. ed. 3. V. sylvestris Reich.*

11 *V. canina* L. bladen *af långt hjertlika*, rundadt naggsågade, fasta, icke nedlöpande på skäftet; stipl. lancettlika ell. aflånga, de nedre alltid kortare än bladskäftet; för öfr. som föreg. 2 5—7, b. stund. hv. blr. — * *montana* L. stipl. aflånga groftandade; kronbladens skifva rundad, sporen af foderbihagens längd. — * *stricta* Horn. stjeln utdragen upprätt; de nedre stipl. af halftva, de öfre af hela bladskäftets längd; sporen meränd. längre än foderbihagen. Fig. Reich. f.154, 155, samt 150—153, en mindre form. * *mont.* Sv.B.682. Fl.D.1329. H.N.f.10, n:o 36. * *stricta*: Fl.D.1812. Kütz. i Linnæa 3.

Skog. back. a. (Sk.—*Ångml.* *Vestml.* *Värml.* Öl. *Gottl.* — N. — * *mont.* Lpl.—*Gestr.* *Värml.* *Blek.* Törnskären — N. — * *stricta* i lundar, helst vid stränder; *Blek.* *Smål.* Kalmar. *Södm.* Strängnäs. *Uppl.* Gefle flerstädes. *Medelp.* på Marmens strand i Attmar. — N. Christiania.) *Utmärkt af de mer eggrunda bladen, hvilka hos stricta mycket närma sig dem hos följ. art. Afarterna synas nog afvikande, helst deras yppigare former; men någon bestämbar gräns finnes icke i naturen. Afven till de 2 föreg. finnas medelformer, churu icke så tydliga. — V. stricta är V. nemoralis Kütz.; och V. mont. är V. Wahlbergii Beurl.*

12 *V. stagnina* Kütz. hela växten *glatt*; bladen *eggrundt ell. något hjertlikt lancettlika, obetydligt nedlöpande* på skäftet, glest naggade; stiplerna *jennbredt aflånga* tandade; kronsporen kägellik. 2 6—8. Fig. Reich. f.208. H.N.f.4, n:o 43.

Fukt. st. stränd. (Sk.—*Gestr.* och *Vestml.* *Värml.* Sällsynt längre norr upp till *Jämtl.* Öl. *Gottl.* — N. till Salten.) *Vanl. upprätt, flerstjelnig; stipl. variera från halftva bladskäftets längd till längre än detta; kronbl. bredt aflånga, mycket ljusblå ell.*

nära hvita; fröhuset aflångt. Synes, att döma af Linnés Herb., hafva varit inbegripen i hans *V. montana*. — *V. persicifolia* ed. 4. — *Viola lancifolia* Thore. *V. lactea* enl. Fr.S.V.Sc., kan jag efter Franska ex. ej skilja från denna art.

- 13 *V. pratensis* MK. glatt; bladen lancettlika med eggrund basis, bredt nedlöpande utföre hela skäftet, glest naggade; stiplerna lancettlika, vid basen inskuret tandade, de mellersta på stielken längre än bladskäften; kronsporen punglik. 2 7, 8, b. ell. hvitakt. blr. Fig. Reich.t.99.f. c—f. H.N.f.4, n:o 44.

Fukt. st. på kalkbotten, r. (VG. vid Jarlehus. Öl. Gottl.) Rotstocken tjock, n. tappformig, flerstjelkg; stielken än nedliggande, än upprät; sporen jemntjock, kort; fröh. eggrundt. — *V. lactea* Fries H.N.

- 14 *V. elatior* Fr. stielken upprät; bladen lancettlika, med något intryckt basis, glest naggade, jemte stielk och blomskäft kort stråfhåriga; stiplerna bladlika, längre än bladskäftet, aflånga, vid basen tandade. 2 6, 7, ljushl. blr. Fig. Reich.t.100. H.N.f. 4, n:o 45.

Bäckstränd. r. (Öl. ymnigast i Thorslunda vid Skogsby och Tveta; mera spridd i Vick-leby, Hulterstad, Runsten, samt Kastlösa i stora Dalby skog. Gottl. Storgärdet vid Walls prestg. enl. uppg. af Thed. — N. enl. Hornem.) Större växt än föreg.; bladen af ett till fingers storlek; blrna stora. *V. persicif.* Wg. *V. stipulacea* Handb. ed. 1.

- 15 *V. tricolor* L. de nedre bladen hjertlikt eggrunda, de öfre lancettlikt aflånga, glest naggade, n. glatta; stiplerna mycket stora, tyrförmigt flikiga; sporen af foderbihangets längd. ☉ 4—9. — β *arvensis*: fodret af kronans längd eller längre. Fig. Sv.B. 44. F.I.D.623, β 1748.

Berg. åkrar och odl. st. a. (Sk.—Pit. Lpm. och VB. nor. del. — N. till Finnm. Tromsöe.) Var. i hög grad till blrnas färg, vanl. violetta och gula, stund. rent gula eller n. hvita. Den rent gulblommiga anses af Koch och Fries som var. *saxatilis*. — β : *arvensis* Murr., har mest gulhvita blr med föga blått.

- 47 Fam. DROSERACEÆ DC. Krona regulier. Stånd. till antalet bestämda, 5, fria. Stift flera. Fröh. 1- ell. ofullständigt flerrummigt, med fröfasten på skalen.

268. PARNASSIA Lin. Slotterblomma.

- 1 *P. palustris* L. bladen hjertlika; honingsfjäll mångstråliga. 2 7, 8, hv. blr. — β *tenuis*: med omkr. 9stråliga honingsfjäll, mer eggrunda stielkblad. Fig. Sv.B.172. F.I.D.584. Våta äng. (Sk.—Lpl. — N. — β Lpl. Ängml. Junsele sn. och vid Fjellsjö. Medelp. Sättna prestg. Gottl. — N. Öst-Finm. mell. Gornitak och Bunæs.) Stielkbladet omfattande den enblommiga stielken; rotbl. skäftadc. β späddare med liten blomma.

269. DRÖSERA Lin. Daggört.

- 1 *D. rotundifolia* L. stängeln flerblommig; bladen runda, med tvärdiametern större än längden. 2 7, hv. blr. Fig. Sv.B.688. F.I.D.1028.

Kärr. a. (Sk.—Lpl. Öl. Gottl. — N.) Fröen omgifna af en nättlik lös hinna. — Bladen hos detta slägte hafva i kanterna långa röda glandelbärande hår, som utsippra en klabbig vätska.

- 2 *D. longifolia* L. stängeln flerblommig, betyd. högre än de spad- eller tunglika bladen; frön omgifna af en nättlik, lös och slät hinna. 2 7, hv. blr. — β *obovata*: bladen spadlika [ell. hälften så breda som långa]; märkena urnupna. Fig. Sv.B.689. F.I.D.1093. H.N.f.5, n:o 30, β n:o 31. E.B.868.

Kärr. (Sk.—Lpl. upp till Torn. träsk. Öl. Gottl. — N. till Finm. — β Smål. — Ängml. VB. Nilsmyran vid Björkforss. Gottl.; blott i de östra prov. — N. Christiania m. fl. st.) Stängeln 3—6 tum hög; bladen hos α , utom skäften, n. tumslånga; hos β kortare och bredare, närmande sig till föl., men till alla delar större. — *D. anglica* Sm. β *D. obovata* Koch och H.N.

- 3 *D. intermedia* Hayne: stängeln flerblommig, knappt högre än de omv. eggrunda

eller spadtika bladen; fröens skal fast och grynprickigt. 2 7, hv. blr. H.N.f.5, n:o 32.

Kärr. (Sk.—Lpl. — N.) Stängeln ofta kortare än bladen, stundom något längre, sällan 2 tum hög, fröen svartbruna, mycket knotttiga, saknande den lösa hinnan, som finnes hos de föreg.

48 Fam. SILENACEÆ Braun. Foderblad rörformigt hopväxta, endast fria [bildande tänder] i toppen. Kronbl. likform. med lång klo, jemte dubbla antalet ståndare fästade på ett under pist. för längdt fäste. Fröh. af ett, eller flera ofullkomliga rum, med upptill fritt centralfäste.

1 Flocken **Lychnideæ**. Fröhus af 3—5 skal och med lika många stift

270. **SILÈNE** Lín. Silén.

† Blomfodret uppblåst eggformigt: *Behen* L.

1 *S. inflata* Sm. stjelen mer och mindre upprät, med *klynnedeldt* knippe; fodret glatt, nätådrigt, med spetsiga tänder; kronbladens skifva 2klufven nedom midten. 2 7, 8, hv. blr. Fig. FLD.914.

Äng. a. (Sk.—Lpl. — N.) Ofta alnshög blågrön; kronbladen utan märkliga bikronblad, endast med ett par otydliga knölar vid skifvans bas. — *Cucubalus Behen* L.

2 *S. maritima* With. rotstocken meränd. bärande *talrika*, *nedliggande*, vid blomningen uppstigande, 1—3blommiga stjelkar; fodr. som föreg.; kronbls skifva till ell. något nedom midten 2klufven. 2 7, 8, hv. blr. Fig. E.B.957. H.N.f.4, n:o 51 och 52.

Grus. hafsstr. (Sk.—Boh. — VB. Haparanda skärg. Öl. mell. Vickleby och Resmo. — N. till Finnm.) Rotslocken vanl. tjock, djupt nedligg. bland stenarne, uppåt smal, grenad i flera slaka, ofta risaktigt nedligg. grenar; bladen smälare och tjockare, blanda färre och större än hos föreg.; kronan än med små fjäll-lika bikronblad, än blott med knölar som föreg., ehuru något större. — *S. inflata* β och γ Ed.4

†† Fod. cylindriskt ell. utdraget aflångt: *Viscago* Fr.

3 *S. nutans* L. knippet med *utdragna motsatta* grenar, *lutande* blr; krönbladsskifvan 2deld, med 2 syl-lika bikronblad vid basen; stjelkbladen smalt lancettlika. 2 6, 7, hv. blr. — β *glabrata*: glatt. Fig. FLD.242. H.N.f.4, n:o 50.

Backar. (Sk.—VB. nor. del. Dal. — N.) Upp till klubbhårig. — β *S. infracta* Kit.

4 *S. viscosa* Pers. örten *klubbhårig*; knippe n. *axligt*, med *motsatta korta*, 1—flerblomm. grenar, *trubbtandadt* blomfoder; kronbladsskifv. djupt 2klufven utan bikronblad; bladkanterna vågiga. 2 6, 7, hv. blr. Fig. FLD.1209. H.N.f.13, n:o 53.

Hafsstr. r. (Sk. Kulla-Gunnarstorp, nu försvunnen. Blek. Utklipporna. Smål.—Rosl. Grislehamn på skären. Öl. vid Holmudden i Böda sn.) *Cucubalus* L.

5 *S. noctiflora* L. ört. *klubbhårig*, 1—2blommig, ell. med *klynnedeldt* knippe i toppen; fodret 10nervigt, med *långa syl-lik*a tänder; kronbladsskif. 2klufven. 7, 8. Fig. E.B.291. H.N.f.9, n:o 37.

Äkr. och odl. st. r. (Sk.—Uppl. t. ex. Fors i Tierp. Uppsala. Gestr. vid Lärkbo. Jäml. Åreskut. vid Mörviken. Dal. Vestml. sydöstra del.; Sala. Dalsl. i Ed sn. Boh. Lindö; Uddevalla, Kuröd. Öl. Gottl. — N.) Var. *enkel* och med *stort knippe* af hvita, ell. i synnerh. utanpå rödlätta blr med kort bikrona. — *Melandrium* Fr.

+6 *S. gallica* L. örten *luden*; blrna i en ell. 2 enkla klasar, *ensamma* och *skiftevisa*; kronbl. *hela*, *tandade* ell. *urnupna*; fröh. eggunda *utstående* från stjelen. 7, rödl. blr. Fig. FLD.1643. E.B.1178. H.N.f.7, n:o 32.

Äkr. bland vårsäd, r. (Sk. på Högste backar vid Malmö, i sednare åren förgäfves eftersökt enl. uppg. af Amanuens, Fr. Sandéen, som 1859 funnit ett par ex. utanför Helgonabacken vid Lund.) 3—10 tum hög med *smala blad*, *ensamma kortskafade* n. *hvita blr*. En odlad form, *hvars blekröda kronbl. hafva en blodröd fläck*: *S. quinquevulnera* L., finnes stundom *sjelfsådd* i trädg. — *S. anglica* Ed.4.

††† Fod. uppåt vidgadt ell. båglik: *Atocion* Fr.

- †7 *S. Armeria* L. örten glatt, med blr i jemnhöga täta knippen, odeltda kronblad; de öfre stjelkladen n. hjertlika. ☉ 7, 8, r. säll. hv. blr. Fig. Fl.D.559. H.N.f.10, n:o 39.

Odl. st. r. (Sk. Malmö; Bunkello i åkrar. Boh. m. fl. st. upp till Uppl. förvildad i trädgårdar etc. — N. Modalen i Stadsbögden.) Blåaktig, vanl. rikblommig.

- 8 *S. rupestris* L. örten glatt; stjelen vanl. med klynnegrenadt knippe; kronbl. omv. hjertlika; stjelkladen lancettlika. ☉ 2 7, hv. blr. Fig. Fl.D.4. H.N.f.14, n:o 39.

Berg, r. (Lpl.—Smål. Kalm. läns nor. del samt Femsjö och Risteled i Jönk. län enl. Scheutz. Blek. Carlshamn. Boh. — N. Finnm. — Christiania och Skien.) Ofta mångstjeltig och rikt blommående. Skall genom grenskott stundom bli flerårig.

- 9 *S. acaulis* L. stjelen tuffad, ganska kort, med enblommiga grenar från nedra bladvecken; kronbl. urnupna; örbladen smala hårbreddade; fröh. aflångt. 2 7, r. säll. hv. blr. Fig. Fl.D.21 [♂]. H.N.f.14, n:o 40; f.15, n:o 39.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N.) Växer i ofta vidsträckta 1—2 tum höga, lifligt gröna mattor; blrna meränd. 2byggare, honblrna smärre. Bladen var. från syltlika till aflånga.

271. MELANDRUM Röhl. Blås-lyst.

† Blrna meränd. 2byggare; fröen njurlika, utan hinnkant.

- 1 *M. sylvestre* R. luden af långa mjuka hår; honblommans fodertänder utdraget egg-runda, spetsade, icke nående öfver fröhuset; bladen n. ovala — lancettlika, de öfre egg-runda med smal spets. 2 5—8, r. blr. — *β carneum*: blrna blekröda. — * *crassifolium* Fr. lågväxt, med blrna i hopdraget knippe; bl. lancettlika, tjocka, mjuk-ludna. Fig. Fl.D.2172.

Lundar, *stränd. (Sk.—Lpl. Öl. — N. — *β* i norra prov. Boh. Nordkoster. — * N. på kusten vid Christianssund.) *Bladen var. till formen, men äro n. alltid bredare i jemf. med längden än hos följ.; blrna luktlösa. En glatt var. skall finnas i Norge. — *M. diurnum* Fr. *Lychnis dioica* L. L. sylv. Schk.

- 2 *M. pratense* R. kort gråluden; honblommans fodertänder från något bredare bas utdraget jemnbreda, nående öfver fröhuset; bladen lancettlika. ☽ 2 7, 8, hv. bl. — *β rubellum*: blrna rödlätta. Fig. Fl.D.792. E.B.1589.

Åkr. odl. st. (Sk.—Ångml. och Jämtl. Öl. Gottl. — N.) Blrna stora, vanl. snöhvita och väluktande, särdeles om afsmarne, hvaraf namnet *Lychn. vespertina* Sibth. — *Mel. vesp.* Fr. *Lychnis dioica* *β* L. L. prat. Schk.

†† Blrna 2könade; fröen med bred hinnkant; *Vahlbergella* Fr.

- 3 *M. apetalum* Fenzl: stjelen enblommig; kronbladen föga längre, stull. kortare än det upplåst eggformiga fodret; bladen lancettlikt jemnbreda; fröen med vidgade uppsvållda kanter. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Lin. Fl.Lt.12.f.1. Wg.Fl.Lt.7. Fl.D.807. H.N.f.11, n:o 39.

Fjellv. r. (Torn. Lul. Lpm. — N. Finnm. Nordl. Doyre; Tyedalsfj.; Tronsfjellet etc.) Vid blomn. ett par tum, stull. quartershög ell. mera, med 1, säll. 2, lutande blr, upprätt frukt. — *Lychnis* L.

- 4 *M. affine* Hn. stj. 1—3blomm.; kronbl. betydligt längre än det aflånga, icke upplåsta fodret; blad som föreg.; fröen bredt hinnkantade. 2 7, 8. Fig. Fl.D.2170. H.N.f.9, n:o 36.

Fjellv. r. (Torn. Lul. Lpm. på fjellet Nuljalaki vid Torn. Träsk. — N. Fururegionen längs efter Alten elf.) Lik föreg., men spädare, med uppräta blr och frukt, tätt omsluten af fodret. Kronbl. hvita ell. rödlätta. — *Lychn. affinis* J. Vahl. L. triflora Fl.D.f.2170.

272. VISCARIA Röhl. Tjärblomma.

- 1 *V. vulgaris* R. kronbladen hela ell. urnupna; stjelkladen n. jemnbreda, de öfra ulliga i kanten; stjelkens öfre mellanleder länaktigt kläbbiga. 2 6, 7, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.672. Fl.D.1032.

Ångsback. a. (Sk.—Ångml. Jämtl. Boh. Öl. Gottl. — N.) Blrna gytttrade. Var. i Blek., der den växer tills. med följ., med djupare urnupna kronblad. och glatt-

tare stjelklblad: *V. purpureo-alpina* (media) Fr. H.N.f.15, n:o 38. — *Lychnis Viscaria* L. *V. purpurea* Fr.

- 2 *V. alpina* Fr. kronbl. 2klufna; stjelken och de n. jemnbreda bladen glatta. 2 7, r. blr. Fig. Sv.B.693. Fl.D.65. H.N.f.9, n:o 35; f.4, n:o 49 [var.].

Back. stränd. m. m. helst i fjelltr. (*Lpl.*—*Dal.* ned till Hedemora och Garpenberg. *Vestml. Boh.* på Koön. *Ångml.* på Skuluberget, samt vid kusten. *Medelp.* Sundsvalls skärgård. *Helsl.* Färila och Ljusdal allm.; Mo sn. på Högklitten. *Södml.* Hökberget i V. Vingåker sn. *Blek.* Jemsjö och Thorhamn; Nätraby på Mycklamoberget. *Öl.* på södra Alvaren etc. — *N. Finnm.* ned till Kongsberg, på Jonsknuden.) 6—10 tum hög med smärre blr än föreg. Var. på *Öl.* med låg och spenslig ört: var. *petraea* Fr.S.V.Sc. — *Lychn. alpina* L.

273. LYCHNIS Lin. Gök-lyst.

- 1 *L. Flos cuculi* L. blrna i klynnegrenigt knippe; kronbladens skifva 4deld; bladen lancettlikt jemnbreda glatta. 2 7, r. säll. hv. blr. Fig. Fl.D.590.

Fukt. äng. a. (*Sk.*—*Ångml.* *Jämtl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Lofoden. Tromsøe.) *Vanl. alnshög* med glest knippe.

274. AGROSTEMMA Lin. Klätt.

- 1 *A. Githago* L. örten stråfluden; foderflikarne smalt lancettlika, meränd. längre än de omv. hjertlika kronbladen. ☉ 7, r. blr. — *β nana*: låg, enblommig, med kronbl. af fodrets längd ell. längre. Fig. Sv.B.448. Fl.D.576.

Åkrar. (*Sk.*—söd. *Lpm.* — *N.* — *β Sk.* — *Gefle. Boh.* Mindre allm. än hufvudformen.) *Vanl. alnshög*, med stora vackra blr. *β* 6—7 tum hög med dubbelt smärre blr. — *Lychnis Gith.* Koch. *Githago segetum* Ledeb.

- 2 Flocken **Diantheæ.** Fröh. af 2 skal och med 2 stift.

275. SAPONARIA Lin. Såpört.

- †1 *S. officinalis* L. blrna i knippe; fodret glatt; bladen bredt lancettlika. 2 7, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.338. Fl.D.543.

Odl. st. r. (*Sk.* Cimbritshamn; Häddinge k:a; Löddeström; Lund; öst. Torp, Skifarp etc. helst på g:la kyrkogårdar. *Blek.* Mølletorp. *Smål.* Ljungby i Kalm. län; Jönk., Sanna, vid Vettern. *ÖG.* Norrköping på Dragsgårdet; vid Motala ström; Örberga sn. *Södml.* Strängnäs; Vårdinge sn. *Stockh. Vestml. Ner.* Kräklinge; Hardemo; Kärr, vid Lerbäcksvägen. *Boh. Hall. Öl. Gottl.* Klinte. — *N. Skien.*) *Fordom odlad, nu förvildad.*

276. DIANTHUS Lin. Nejlika.

† Kronbladen odeltda.

- 1 *D. Armeria* L. blrna i täta knippen; foderholklbladen lancettlikt *syllika*, n. af blomfodrets längd; örtbladen jemnbreda, jemte blomfodren finludna. ☉ 7, 8, mörkr. blr. Fig. Fl.D.230.

Åkrar, lund. och betesm. r. (*Sk. Blek.* Skärfva i Nettraby sn. *Smål.* nor. del. af Kalm. län. *ÖG.* Kisa etc. *Stockh.* Tyresö; Munsön. *Öl.* Borgholm; Resmo m. fl. st. *Gottl.*)

- 2 *D. deltoides* L. blrna åtskiljda; foderholklbladen *eggunda* spetsiga, mycket kortare än fodret; kronbladen djupt naggade; örtbladen jemnbredt lancettlika trubbiga, fint sträbbräddade. 2 7, 8. — *β glaucus*: foderholkfjällen merändels 4, de nedre slutl. fränskiljda; blrna blekhvita; växten blåaktig. Fig. Sv.B.477. Fl.D.577. *β* H.N.f.7, n:o 31.

Äng. etc. a. (*Sk.*—*Jämtl.* och *Ångml.* — *N.*) 6—8 tum hög, *vanl. med röda blr.* — *β D. glaucus* L.

†† Kronbladen flerklufta.

- 3 *D. arenarius* L. vid roten grenad i mest enblommiga stjelkar; foderholklbladen eggunda kortspetsiga; kronbladen invändigt håriga; örtbladen smalt jemnbreda, något krökta. 2 7, hv. blr. Fig. Sv.B.613. H.N.f.1, n:o 37.

Sandfält. (Sk. Ljungby till Cimbritshamn; Käflinge; Malmö etc. *Blek. Sölvitsborg. Hall. Boh.* på Otterö.) *Quartershög tufvad; kronbladen stundom n. glatta på insidan, välluktande.* — *Gunners D. aren.* i *Fl.N.* är enl. *Blytt D. barbatus*, som trol. råkat komma ur någon trädgård.

- 4 *D. superbus* L. stjelen upprät, *upptill merändels grenad i vipa*; foderholkladen eggrunda spetsiga; kronbladen som föreg.; örtbladen jemnbreda. 2½ 7, 8, ljusr. blr. — β *pumilus*: lågväxt, n. enkel och ofta hvitblommig. Fig. Sv.B.436. Fl.D.578.

Angsmark. (Sk. vest. Vram; Löddeköping; Bosarp; Lund etc. *Torneå.* — N. Finnm. Kistrand och Varanger. — β Sk. Gislöf och Skårebo på hafsstr. — N. Finnm.) *Fot-hög, med något lancettformiga rotblad, svag lukt.* — β *D. plumarius* Gunn. och Vahl. enl. Fries.

277. TUNICA Scop. Höls-nejlika.

- 1 *T. prolifera* Sc. blomhufvudet ovalt; bladen jemnbreda. ☉ 7, ljusr. blr. Fig. Fl.D.221. H.N.f.2, n:o 44.

Sandback. och torra st. r. (Sk. Käseberga; nära bäcken, som skiljer Raflunda och Torups egor. *Öl. Resmo; Borgholm, samt på Holmudden [Holmref]. Gottl. Visby; Alskog i Kräklingbo; Thorsborg; lilla Carlsön etc.) Mest enkel stjelk med ett blomhufvud af torra, färglösa skärmbblad, små, föga utskjutande kronblad.* — *Dianthus prolifer* L.

278. GYPSOPHILA Lin. Fänting.

- 1 *G. fastigiata* L. stjelen upptill grenad i skaftade, n. jemnhöga, låta knippen med glandelhåriga klibbiga grenar; bladen n. jemnbreda trubblade. 2½ 7, 8, hv. blr. — β *arenaria*: knippet mer glesblommigt; bladen plattare. Fig. H.N.f.4, n:o 53.

Torra st. r. (*Öl. Gottl.* — β Sk. vid Snogeholmssjön. *Dal.* mell. Mora och Garberg *Gottl. Lummelunds bruk och Sjausterhammar i Gammalgarn sn.) 6—10 tum hög, tufvad vid roten; Dalska ex. smärre.* — β *G. arenaria* Käl.

- 2 *G. muralis* L. stjelen mycket grenig med åtskilda utdragna blomskäft; kronbladen naggade ell. urnupna; örtbladen syl-liket jemnbreda. ☉ 7, 8, rödl. blr. Fig. Fl.D.1268. H.N.f.15, n:o 40.

Torra st. r. (Sk. *Blek. Smål. Kalm. län; ford. vid Vexjö. ÖG. Stockh. vid Edsviken. Uppl. Öfvergran, nära Varpsund; Sigtuna vid östra färjestaden; Uppsala vid Alsike. Vestml. Vesterås; Badelunda sn, flerst. VG. Hall.) Sällan mer än 2—4 tum lång, utstående grenig, med små blr på n. hårfina skaft. Var. med urnupna [*G. serotina* Hay.] och hela kronbl. på samma stjelk.*

- 49 Fam. ALSINACEÆ Bartl. Foderblad fria till basen. Kronblad regul. med kort klo, säll. 0. Stånd. af samma ell. dubbelt så stort antal som foderbl. Fröh. som föreg. fam. med fritt fröfäste.

- 1 Flocken **Stellariæ**: blad utan stipler. Fröh. öppnande sig med dubbelt så många tänder som stift.

279. MALACHIUM Fr. Sprödört.

- 1 *M. aquaticum* Fr. de öfre stjelkladen hjertligt; eggrunda stjelkomfattande: vippan klynnebild med blr i toppen och grenvecken; fröh. n. klotrundt. 2½ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1337. H.N.f.6, n:o 27.

Stränd. fukt. st. (Sk.—*Gestr. och Dal. Boh. Gottl. Visby gamla hamn, engång funnen: Reuterm.* — N. sällsynt; Christiania och på Ringerige.) *Bladen tumsbreda, de nedre ofta skaftade.* — *Cerastium* L. *Larbrea* DC.

280. STELLARIA Lin. Stjernört.

† Bladen eggrunda ell. hjertlika, de nedra skaftade.

- 1 *S. nemorum* L. vippan klynnebild; kronbladen klufna nedom midten, längre än fod-

- ret; de skaftade bladen *hjärtlika*, de öfre oskaftade eggrunda spetsade; stjelen *öfver allt hårig*. 2 6, hv. blr. Fig. Fl.D.271. H.N.f.6, n:o 28.
- Bäckdalar etc. r. (Sk. Blek. — Lpl. Mest i de vestra prov. — N. till Finnm.) *Stor*, med mer än en tum breda, 2 t. långa blad.
- 2 *S. media* With. blrna i klynmedeld vippa ell. i bladveckan, kronbl. 2deldta, kortare än fodret; alla bladen eggrunda; stj. mellan lederna *skifteväs* längsefter hårig. ④ 4—10, hv. blr. — β *neglecta*: större; blrna med 10 ståndare. Fig. Fl.D.525; β 438.
- Od. st. etc. a. (Sk. — Lpl. — N. till Finnm. — β Sk.) *Var. med 3—10 ståndare*. — *Alsine media* L. β *St. neglecta* Weih.
- †† Bladen smalare, alla oskaftade.
- * Kronbl. klufna till midten.
- 3 *S. holostea* L. vippan klynmedeld; kronbl. längre än de nervlösa spetsiga foderbladen; örtbladen smalt lancettlika långspetsade, i kanten sträfvä; frön mycket stora och taggiga. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.698.
- Lundar, r. (Sk. — Boh. Blek. allmän. Smål. Värnanäs; Kalmar allm. enl. Sjöstr.; Elmekärr i Misterhult sn etc. ÖG. Öl. — N. Stavanger, Findöe, Vigefjell, Norfjord etc.) *Har stora blr; bladen sträfvä af korta, styfva hår i kanterna; fröen som små hampfrön, tätt taggiga af långa trubbiga vårtor*.
- ** Kronbl. deldta till basen; blrna i långskaftade vippor, i eller nära toppen.
- 4 *S. palustris* Retz. stjelen meränd. upprät; kronbladen *minst en tredjedel längre* än de spetsade, upphöjdt 3nerviga foderbladen; örtbladen jernnbreda glatta. 2 6, 7, hv. blr. — β *glauca*: örten blågrön. — γ *micropetala* Kr. kronbl. små, icke längre än foderbl. Fig. Fl.D.2115. H.N.f.7, n:o 33.
- Fukt. äng. stränd. (Sk. — Ängml. Vestml. Värml. Boh. Öl. — N. — γ Stockh. på Ellgarn: Krok.) *Den rent gröna hufvudformen, S. Dilleniana Mönch, är sällsyntare än β . Blrna hos båda mycket större än hos följ. — S. glauca With.*
- 5 *S. graminea* L. stjelen *slak*; kronbl. *säll. längre än* fodret; för öfr. som föreg 2 6—8, hv. blr. — β *juncea*: bl. tunna platta, vid midten bredare, lancettlika; vippan fåblomm. Fig. Fl.D.2116.
- Äng. etc. a. (Sk. — Lpl. — N.) *Bladen med föga smalare bas, samt der ofta något hårbräddade, likasom de små blomskärmen; kronbl. än af fodrets längd, än något längre; hela blomman dock alltid mindre än hos föreg.*
- 6 *S. Friesiana* Ser. stjelk *slak*; foderbl. af kronbls längd, utan tydliga nerver; örtbladen platta jernnbreda, med *smalare*, hårbräddad bas. 2 6—8, hv. blr. — * *alpestris* Fr. stjelen glatt, bladen med något bredare bas. Fig. Sv.B.506. H.N.f.2, n:o 45; f.7, n:o 34.
- Fukt. skog. (Sk. — Lpl. — N.) *Till alla delar spädare än föreg. med smärre blr, hvilkas foder knappt visa spår till nerver före fruktens utbildning, då de vanl. blifva tydligare. — S. longifolia Fr. *S. alpestris Fr. S.V.Sc.*
- *** Kronbl. 2deldta; blrna i öfra bladveckan, stund. äfven i små, bladiga vippor i toppen.
- 7 *S. uliginosa* Murr. blomskäften i bladveckan, ell. i små, glesa vippor, med *hinnakt*. skärm; foderbladen otydl. nerviga, *längre än* kronan; örtbladen aflånga—lancettlika, något tjocka, blågröna, vid basen hårbräddade. ⑤ 5—8, hv. blr. Fig. E.B.1074. H.N. f.3, n:o 32.
- Källdrag etc. (Sk. — Medelp. Herjed. Lpl.? Boh. Öl. — N. till Finnm. Tromsöe.) *Vanl. lågväxt, bräcklig, med hvita skärm vid blomskäftens bas. Skall, enl. Læstad, knappt förekomma i Lpl.*
- 8 *S. borealis* Big. blomsk. som föreg., utan skärm; foderbl. *spetsiga*, otydl. nerviga, *längre än* de flygtiga kronbl.; örtbladen smalt lancettlika, tunna, vid basen hårbräddade. ⑦ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.2355. H.N.f.3, n:o 31.
- Fukt. st. i fjelltr. (Lpl. — Herjed. Ängml. Täsjöby. — N. Finnm. — Dovre. Trysilfjell i Österdalen.) *Grön, späd, med små, ofta felande kronblad. — Då den får vippa, tillkomma skärm, men gröna och liknande förkrympta örtblad. — St. ulig. β alpestr. V.Ac.H.1818. S. alpestris Handb. ed.3.*

- 9 *S. crassifolia* Ehrh. bloms. som föreg., utan skärm; foderbl. *spetsiga*, otydl. 3nerviga, kortare än kronan; örtbl. lancettlika—eggrunda, glatta, något tjocka och spröda. 2 7, hv. blr. — β *subalpina*: n. upprät; med blomskaften i liten vippa; bladen lancettlikt eggrunda. Fig. FLD.2114. H.N.f.5, n:o 33; β f.11, n:o 41.

Hafsstr. β i fjellen, r. (Sk.—Boh. Öl. Högsrum sn. *Gottl.* Killejs hamn. VB. hafsstr. nära Sangiselfvens utl. — N. till Finnm. — β *Torn. Lul. Pit. Lpm. Ångml.* Tåsjö sn. VG. vid Barnesjön i Åsaka sn, Vartofta härad: Postexped. Elgenstjerna. — N. Dovre vid Tofte och Jerkind.) Var. från 1—6 tum hög; mest skiljd af de utskjutande kronbladen och de något kottiga, styfva örtbladen.

- *10 *S. humifusa* Rottb. stjelken utbredd; blrna i bladveckan, utan skärm; foderbl. aflånga trubbiga, föga kortare än kronan; örtbl. aflångt ovala glatta. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Vet.Ac.H.1789,t.6,f.1. Act.Hafn.10,t.4,f.14. H.N.f.8, n:o 35; f.12, n:o 52 [var].

Ishafvets kust. (N. Finnm. Varanger, Tana- och Altenfjord; Hammerfest etc. ned till Hardanger i Bergens st.) Föga skiljd från föreg:s smärre, mer bredbladiga former.

281. CERASTIUM Lin. Cerast.

† Kronbladen betydligt längre än fodret.

- 1 *C. alpinum* L. stjelkarne 1—3blommiga, meränd. ludna; blomskärmerna med bred hvit hinnkant; bladen aflånga; fröh. aflångt, något krökt. 2 7, 8, hv. blr. — β *lanatum*: tjockt ullhårig. — γ *glabratum*: glatt, särdeles blommofodret. Fig. Sv.B.745. FLD.6; γ 979. H.N.f.3, n:o 33.

Fjellstr. a. (Lpl.—Dal. Medelp. Randklöfven. VG. Hunneberg. — N. — γ *Torn.—Pit. Lpm. Herjed.* Helagsfjellen. — N. Finnm.—Dovre, Gousta fj.) Enkel, ell. grenad vid roten i flera, vanl. 2blommiga stjelkar.

- 2 *C. latifolium* L. stj. som föreg., glandelhåriga; skärmen n. helt och hållet gröna; bladen ovala; fröh. eggrundt aflångt, rakt. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Sturm 24 häft. E.B.473. H.N.f.9, n:o 29.

Fjellv. r. (Torn. Lpm. på fjellen Ripanes och Nuljalaki vid Torn. träsk. Lul. Lpm. Quickjock på Njunnats, Virihjaur etc. Pit. Lpm. Tjiddjak. — N. Finnm. Tromsøe; Tsatsa. Dovre, på Finnsjö och Knudshöe; vid Stölen och Nystuebäcken; Fogstuen; Jordalen etc.) Föga skiljd från föreg.; blrna större, med längre kronbl.

- 3 *C. trigynum* Vill. stj. nedligg., 1—4blomm. n. glatta, med finhåriga blomskaft; stiftet meränd. 3; bladen aflånga, något spetsade och riktade åt en sida, glatta. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.744. FLD.92. FLN.2,t.6,f.2. H.N.f.7, n:o 35.

Fjellv. (Lpl.—Dal. Gröfvelsjön i Idre. — N.) Har stundom 4 ell. 5 stift. Är för öfrigt späddare och mer glänsande mörkgrön än de föreg. — *Stellaria cerastoides* L. *C. stellarioides* Ed.1.

- 4 *C. arvense* L. stj. småluden, med klynnedeld mångblommig vippa; bladen lancettlikt jemnbreda spetsade. 2 7, 8, hv. blr. — β *rudérale*: stråfluden, med bredare blad. Fig. FLD.626. H.N.f.15, n:o 41.

Torra st. (Sk. Blek. Augerum. Smål. Vestervik, samt Skramstad i Gamleby sn m. fl. st. i Kalm. län; Vexjö: Scheutz. Stockh., Agnesberg vid vägen till Tallbacken; Grindshage: J. A. Braun. Uppl. Ledinge; Skutskär i Elfkärlby sn: Stud. E. Henschen. Värml. Sundsta nära Carlstad; Åtorp i Nysund sn. VG. mell. Falköp. och Ranten: Nordst. Öl. Gottl. — N. Christiania till Romsdalen. — β Gottl. på Carls-svärd.) Vanl. $\frac{1}{2}$ aln lång, mångstjelig, med kronbl. mer än dubbelt så långa som fodret; bladen mer och mindre finludna, stund. n. glatta.

†† Kronbl. föga eller icke längre än fodret.

- 5 *C. vulgatum* L. stjelken nedligg. ell. uppstigande, småluden; bladen eggrundt lancettlika ell. aflånga; kronbladen 2klufva; fröh. krökt, dubbelt längre än fodret. ☉ 6—8, hv. blr. — β *anomalum*: bladen n. jemnbreda stråfludna. — γ *viscidum*: klubbhårig, bladen lancettlika. — δ *holosteoides*: nästan glatt och glänsande. — ϵ *filiforme*: årlig, trådsmaal n. upprät, 1—4blommig. — * *alpestre*: kronbl. utskjutande; örtbl. n. ovala. Fig. FLD.1645. E.B.790. H.N.f.10, n:o 40. δ Reich.f.317, 318. H.N. f.15, n:o 42. * Sturm. 63 häft.

Allmän. (Sk.—Lpl. — N. — β Gottl. Carlssvärd's ruiner. — γ Lpl. Jäml. — δ Sk. Hall. Blek. Smål. Kalmar. Öl. — N. Dovre. — ϵ N. Buskeruds fögd. vid Sorte-

berg. — * *Torn. Lpm.* allmän. *Lul. Lpm.* Quickjock. Jämtl. Frostviken sn, på Mejsklumpen. — *N. Finnm.*—Dovre.) 1—2 *qu. lång, med kort hårlighet; vippan vid blomn. glesare än hos följ.; frön öfverallt likformigt grynprickade.* * *alp. liknar mer följ.* — *C. viscosum Sm.* E.B. och *Wg.Fl.L.* *C. vulgare Hn.* *C. tri-viale Link.*

- 6 *C. viscosum L.* stj. meränd. *upprät, klibbluden af långa hår; bladen rundade eller ovala; kronbl. 2flikiga; fröh. som föreg.* ☉ 7, 8. hv. blr. — *β apetalum Nordst.* utan kronbl.; stånd. oftast 5. Fig. Fl.D.1930. Reich. f.385—387. E.B.789. H.N.f.14, n:o 41.

Fukt. gräsväxta st. (*Sk.—Gestr. Ångml.* Nyland i Ytter-Lännäs och Ulånger sn. *Dal. Värml.* södra delen. *Boh.* enl. Thed. *Öl.* — *N.* till Opdal i Trondhjems st. — *β Blek.* och *VG.* Grimstorp i Sandhem sn: Nordst.) *Var större och mindre; blrna i början tätt gyttrade, vid fruktmogn. åtskiljda; fröen omkr. kanten grynprickiga, på sidorna n. släta ell. omärkligt prickiga.* — *C. vulgatum Lin.* herb. och *Sm.* i E.B. *C. ovale Pers.* *C. glomeratum Thuill.*

- 7 *C. brachypetalum Desp.* stj. meränd. *upprät, jemte de aflånga ell. eggrunda bladen och blomfodret stråfhårig; kronbl. 2flikiga, kortare än fodret; det föga krökta fröhuset föga längre än detta.* ☉ 5, 6, hv. blr. Fig. Reich. f.381, 382, 388. H.N.f.1, n:o 38.

Back. torra st. r. (*Sk.* Gladsax-hallar; Cimbritshamn; Lund vid Fogelsång m. fl. st. *Hall. Blek.* Carlskrona på Vämö; Ronneby vid Bustorp. *Smål.* i Tryserums och Malmbäcks snr. *Öl.* Borgholm. *Gottl.*) *Quartershög eller mera; skiljd med kortare fröhus och öfverallt glest knaggliga frön från C. viscosum; med den n. upprätta stjelken, fröhusen och hårligheten från C. vulg.* Blr tidigt, såsom de följ. — *C. strigosum Fr.*

- 8 *C. glutinosum Fr.* klibbluden; bladen ovala; kronbl. 2flikiga; blomskärmen n. helt och hållet gröna; fruktskaften utstående, ell. utböjda. ☉ 5, 6, hv. blr. — *β obscurum:* mörkgrön och n. klynnegrenad; skärmen n. utan allt spår till hinnkant. Fig. H.N.f.4, n:o 54.

Torra st. r. (*Sk. Blek. VG.* Kinnekulle. *Öl. Gottl.* — *β Blek.* Carlskrona, på Kronovarvet. *Gottl.* vid Carlsvärds fästning. — *N.* Stavanger.) 2—4 *tum lång, lätt förvexlade med C. semidec. som dock skiljes med de bredt hinnkantade skärm- och foderbladen.* — *C. pumilum Koch D.Fl.* och *Bab. C. glutinos.* *β pallens Exc.Fl.*

- 9 *C. tetrandrum Curt.* klibbluden; bladen aflånga; blomdelar 4—5taliga; kronbl. 2flikiga; blomskärmen helt och hållet gröna; fruktskaften raka och upprätta. ☉ 5, hv. blr. Fig. Fl.D.2117 och Sturm. D.Fl. h.63 [enl. Lindeb.]. H.N.f.15, n:o 44.

Hafsstr. r. (*Boh.* på öar utanför Göteborg, t. ex. Halleskär, Buskär, Varö etc. — Åfven funnen af Bl. på Norska kusten, enl. Lindeb.) *Stor som föreg., med hvilken den af de flesta förf. varit förvexlade, tilldess den af Lect. Lindeberg först i vårt land blef funnen och klart framställd. De nedersta skärmbladen äro större än örtbladen, bredt eggr.—n. runda. Fröh. knappt längre än fodret.* — *C. atrovi-rens Bab.*

- 10 *C. semidecandrum L.* luden [*β glatt*]; bladen ovala; stånd. 5; kronbl. kortare än fodret, urnupna ell. naggade; blomskärmen med bred hvit hinnkant; fruktskaften i början nedböjda, slutl. alla ell. till en del upprätta. ☉ 5, hv. blr. — *β macilentum:* liten och glatt. — *γ tetramerum:* med 4taliga blomdelar. Fig. Fl.D.1212. Reich. f.315, 316. H.N.f.1, n:o 39; *β* f.15, n:o 43.

Torra st. a. (*Sk.—Gestr. Vestml. Värml.* Philipstad, Carlstad m. fl. st. i söd. delen. *Öl. Gottl.* — *N.* — *β Blek.* vid Gredby.) 1—4 *t. hög; vanl. klibbluden och gulaktig, stund. tunnt gråluden.* — *β C. macilent. Aspegr.*

282. HOLÖSTEUM Lin. Sandarfe.

- 1 *H. umbellatum L.* blrna i flock; bladen ovala ell. lancettlika. ☉ 4, 5. Fig. Fl.D.1204. H.N.f.1, n:o 40.

Mur. sandfält, r. (*Sk. Blek.* Tromtö tegelbr. och Skillinge. *Smål.* Kalmar; Vestervik, vid Grantorp; Scheutz. *Öl. Gottl.*) *Blågrön, med hv. ell. något rödl. blr. Lik ett Cerastium.*

283. ARENARIA Lin. Sandling.

† Fröen med en hvit fästknöl. [Bladen stora, $\frac{1}{2}$ —1 tum]: *Moehringia* Koch.

- 1 *A. trinervia* L. stielken *klynnedeld*; de lancettlika foderbladen *längre än* både kronan och fröhuset; bladen kortskäftade eggrunda spetsiga, 3—5nerviga. ☉ 6, hv. blr. Fig. Fl.D.429.

Skog. (Sk.—VB. och Jämtl. Dal. Öl. Gottl. — N. till Nordl.) 3—7 tum hög.

- *2 *A. lateriflora* L. *delad vid roten i flera, n. enkla* stielkar, med ett ensamt. 1—3blommigt blomskäft i bladvecken, längre än de eggrunda—aflånga bladen; foderbl. eggrunda trubbiga, *mycket kortare än* kronan. 2 7, 8, hv. blr. Fig. H.N.f.9, n:o 39.

Fukt. gräsväxta st. r. (N. Ostfinnmarken vid Klösterelf i Björkregionen.) *Något lik föreg., men mera enkel och med nära $\frac{1}{2}$ tum vid blomkrona.*

†† Fröen utan fästknöl. [Bladen 1—2 lin.].

- 3 *A. ciliata* L. foderet *kortare än* kronan; bladen oskäftade, omv. eggrunda—tunglika spetsiga, vid basen meränd. hårbräddade med *otydlig* nerv. 2 6—8, hv. blr. — * *norvegica* Gunn. tufvad och perennerande; foderbl. eggrunda, otv. 3nerviga. — *β humifusa*: blomgrenarne mycket korta, 1—2blommiga. — * *gothica* Fr. roten årlig [?]; stielken utan bladskeft, grenad i vippa; fod. som föreg. Fig. Fl.D.346. H.N.f.10, n:o 41? * *norv.* Fl.D.1269. Fl.N.t.9. f.7—9. H.N.f.5, n:o 35. * *goth.* H.N.f. 5, n:o 34.

Fjelltr. och berg. r. (N. Finnm. enl. Fries. — * *norv.* N. Finnm. — Hardanger. — *β* *Lul. Lpm.* Virihjaur på Lillthoke. — * *goth.* VG. Kinnekulle, Öster- och Vesterplana. Gottl. — N. Salten.) 1—4 tum lång, *grenad vid basen ell. tufvad*; fröh. föga längre än foderet. Hufvudarten är utmärkt af *smalare och mer spetsade foderblad, med tydliga, något upphöjda nerver, hvilket ej inträffar på ex. i H.N. f.10; detta kan väl och svårligen skiljas från A. norv. i f.9; ej heller anför Lund något A. ciliata för Finnm. i Bot. Not. 1846.*

- 4 *A. serpyllifolia* L. foderbl. lancettlika, *längre än* kronan; örtbladen oskäftade, bredt eggrunda spetsiga, *tydligt stjernnerviga*. ☉ 6, 7, hv. blr. — *β tenuior*: dubbelt spädare, med hälften så stora blr och fröhus. Fig. Fl.D.977.

Torra st. a. (Sk.—Ångml. och Jämtl. Pit. Lpm. Ischjak. Dal. — N. till Trondhj. — *β* Gottl. vid Thorshorgen.) *Hela växten något gråaktig, sträf, stund. något klibbhårig.*

- 2 Flocken **Alsineæ**. Fröhusets skal af samma antal som stiften. Stipler 0.

284. HALIANTHUS Fr. Strand-portlake.

- 1 *H. peplioides* Fr. blrna ensamma på skaft i öfra blad- och grenvecken; bladen eggrunda—lancettlika köttiga. 2 6, 7, hv. blr. — *β oblongifolius*: stielkarne långa, mindre greniga; bladen långt åtskiljda, aflånga—lancettlika. Fig. Fl.D.624.

Sandiga hafsstr. (Sk.—Helsl. Agön nära Hudiksvall. Ångml. Hernösand. VB. Haparanda skärg. Boh. Öl. Gottl. — N. till Ost-Finnm.) *Bladen läderaktigt tjocka, vanligen så tätt sittande, särdeles de öfre, att de nä öfver stielkens mellanleder; hos β, som blir 2—3 qu. lång, äro bladen vida glesare och smalare. Denna form, som äfven finnes i Skåne, sammanflyter dock med α genom mellanliggande varr., t. ex. vid Varberg. — Arenaria L. Alsine Wg. Honkenya Ehrh. och Ledeb. Ammadenia Gmel.*

285. ALSINE Wahlenb. Hvitartve.

- 1 *A. tenuifolia* v. *viscosa* Schreb. stielken *upprät*, grenad i *klynnedeld* vippa; foderbladen *krass-spetsade, längre än* kronan; örtbladen *syl-lika*. ☉ 6, 7, hv. blr. Fig. Fl.D.389 och 1754. H.N.f.1, n:o 41.

Sandfält, r. (Sk. Ifvetofta ned till Raflunda och Degeberga, Cimbritshamn etc.) 2—5 tum hög, *mångblommig*; den i Sv. förekommande var. *skild endast genom sin glandulösa hårlighet. — Arenaria L. Sabulina viscosa* Reich.

- 2 *A. biflora* Wg. stj. *grenad vid roten i flera, meränd.* 2blomm. upptill håriga grenar; foderbl. *trubbiga, något kortare än* de aflånga kronbladen; örtbl. syl-likt jemnbreda, trubbiga, jemna. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Vet.Ac.H.1789,t.1,f.1. Sv.B.763. H.N.f.5, n:o 37.

- Fjellv. (*Lpl.*—*Herjed.* — *N.* till Ost-Finmm.) 1—3 tum hög; med trubbiga, ofta urnupna, någongång rödlätta kronblad. — *Stellaria L.* *Alsinnella Sw.*
- 3 *A. hirta Hn.* stj. grenad vid roten, med 1—2blommiga, upptill glandelhåriga grenar; foderbl. spetsiga 3nerviga, längre än de ovala kronbl.; de nedre örtbladen jemnbreda, de öfre lancettlika, alla upphöjdt 3nerviga. 2 7. — *α foliosa:* grenarne utdragna slaka, med 3—6 bladpar; blrna hvita. — *β rubella:* gren. n. uppräta enblomm., med 1—2 bladpar; blrna rödlätta. Fig. Fl.D.1518 och 1646. H.N.f.5, n:o 38. *β Wg.* Fl.L.t.6. Sv.B.764.
- Fjellv. r. (*N.* Ost-Finmm. Doyre, på Finnshöe; i Drivdalen från Kongsvold till Vaarstien upp till snögränsen. — *β Torneå* träsk. *Lul. Lpm.* — *N.* Finmm.—Dovre.) *α* har fingerlänga, slaka, vanl. 2blomm. grenar; *β* är mer tufvad och upprät, 1—2 tum hög. — *Aren. hirta* och *Giesekii Fl.D.* *Alsine verna varr. Ledeb. β A. rubella Wg.*
- 4 *A. stricta Wg.* grenad vid roten i ganska långa uppräta 1—2blommiga grenar; foderbl. spetsiga nerelösa, n. af kronbladens längd; bladen syl-lika trubbiga glatta, utan tydl. nerver. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Vet.Ac.H.1799,t.3. Sv.B.762. H.N.f.5, n:o 36.
- Fjellv. r. (*Torn. Lpm.* Nuljalaki och Ripanes. *Lul. Lpm.* Virihjaur. *Pit. Lpm.* Um. *Lpm.* Högsta by. *Jämtl.* Snasahögen; Åreskutan; Mejsklumpen i Frostviken. *Herjed.* Helagsfjellen; Midtåkläpparne; Hamra- och Skarffjellen etc. — *N.* Dovre.) Örtén vid basen grenig och bladig; blomgr. 2—4 tum långa, vanl. endast med ett eller annat bladpar vid och nedom midten. — *Spergula Sw.V.Ac.H.*
286. SAGINA Lin. Smånarf.
- † Blommans delar 5taliga: *Spergella Reich.*
- 1 *S. nodosa Fenzl:* stielken upprät, mångblommig; blomgrenarne knutiga af små bladgyttringar; kronbladen längre än de trubbiga foderflikarne; örtbladen syl-lika trubbiga. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.96.
- Stränd. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* till Ost-Finmm.) *Var. glatt och smått glandelhårig.* — Anm. *Linné* omtalar i *VG. resan*, p. 148, en afart, växande på klipporna omkring Elfsborgs fästning, med lancettlika blad och kronblad af fodrets storlek, hvilken förtjenar att efterseas. Är snarare följ. — *Spergula L.*
- 2 *S. subulata Presl:* stielken tufvad; de utdragna blomskäften uppräta; foderflikarne trubbiga med udd, föga längre än kronbladen; bladen jemnbredt syl-lika med lång nåt-lik udd, meränd. glest glandelhåriga. 2 6, hv. blr. Fig. Vet.Ac.H.1789,t.1,f.3. Sv.B.708. Fl.D.858. H.N.f.4, n:o 56.
- Klipp. och fukt. st. helst nära hafvet, r. (*Sk. Hall. Boh. Smål.* Femsjö; Odensjö; Ljunga och Vilstad; Unnaryd m. fl. st.: Scheutz. *VG.* Göteborg; Ålingsås. *Öl.* Runsten. — *N.* södra och vestra del.) Stielkarne tufvade korta, med 1—1½ tum långa blomskäft; den färglösa bladudden betyd. längre än bladets bredd. — *Spergula subulata Sw. Sp. saginoides Osb. och Lin. i herb. Sp. laricina Fl.D.*
- 3 *S. nivalis Lindbl.* tätt tufvad med korta uppräta blomskäft; foderflik. trubbiga, nästan kortare än kronbladen; fröh. knappt längre än fodret; örtbladen tegellagda, från bred basis syl-lik spetsade med udd. 2 7, 8, hv. blr. Fig. H.N.f.12, n:o 51.
- Hög fjellv. r. (*Torn. Lpm.* fjellen Ripanes och Nuljalaki. *Lul. Lpm.* Virihjaur. *Pit. Lpm.* Kåbroive och Tjiddjak. *Herjed.* Helagsfjellen. — *N.* Finmm. vid innersta viken af Lyngenfjord. Doyre, Fogstuen; vid Nystuebäcken; Knudshöe, vid öfre delen af Sprenbäcken; Finnshöe, på högsta toppen; Vaarstien, ymnig; klipporna midtför Drivstuen.) Hela växten tumshög; den späda roten bärande en töt tufva stielkar med små, föga lutande blr. *Var. med* slakare, nedligg. grenar och mer åtskiljda blad. En medelform mell. föreg. och följ. — *Sperg. saginoid. var. Blytt.*
- 4 *S. saxatilis Wimm.* grenarne, från den korta, ofruktsamma stielkens sidor, utbredda, med utdragna, uppstigande blomskäft, lutande blr; foderflikarne trubbiga, längre än kronbladen; fröh. dubb. längre än fodret; stielkbladen smalt syl-lika, kort uddspetsiga glatta. ☉ 2 6—8, hv. blr. Fig. Vet.Ac.H.1789,t.1,f.2. Sv.B.765. Fl.D.1577. H.N.f.9, n:o 40.
- Fjelltrakt. a. (*Lpl.*—*Dal.* Ångml. Tåsjöberget. *Medelp.* Liden sn. — *N.*) Något större med längre blomskäft än följ. art, hvarifrån denne är föga skild, helst den stundom har 4taliga blomdelar och ofta små eller inga kronblad. — *Spergula saginoides Sw. S. Linnæi Ledeb.*

†† Blommans delar 4taliga: *Sagina* L.

- 5 *S. procumbens* L. kronbladen *inga*, ell. *mycket kortare* än det *trubbiga* fodret; för öfr. som föreg. ☉ 5—8. Fig. Fl.D.2103. H.N.f.15, n:o 45 [var.].
Fukt. st. a. (Sk.—Lpl.—N.) Grenarne 1—2 *tun långa*; *stånd. vanl. 4—7*; *pist. 4, 5. Funnen af Herr L. R. Dalman vid Cathrineberg nedom Lidköping samt af Dr Svedberg vid Söderhamn med fyllda blr af talrika kronblad, långa som fodret. — Sperg. Sagina Sw.*
- 6 *S. stricta* Fr. stjelken *klynnegrenad*; grenar och blomskaft raka, med uppräta blr, utan kronblad; foderflikarne *trubbiga*; stjelkbladen *syllika*, halfrinda, *utan märklig udd, glatta*. ☉ 5—7. Fig. Sv.B.562, f.2. Fl.D.845, 2104. H.N.f.1, n:o 43 och f.10, n:o 42.
Fukt. st. nära hafvet, r. (Sk.—Boh. Blek. Smål. Påskallevik; Kalmar samt på Furön m. fl. st.: Scheutz. Öl. Färjestaden m. fl. st. på vest. sidan: Sjöstr.; Böda hamn etc. Gottl. Bursviken i Öja sn; Klintehamn, och vid Storugns m. fl. st. Fårön på stranden nedom Landtnäs. Lilla Carlsön. — N. Christiania etc. efter kusten.) *Liten, äldre något styf ört. — S. marit. ed. 5. S. apetala* β Wg. *Sperg. marit. Handb. ed. 3.*
- 7 *S. apetala* L. v. *cæspitosa* Aresch. stj. *tufvad*, jemte grenarne *upprät*, glandelhårig; kronbl. *mycket kortare* än de *trubbiga* foderflikarne; stjelkbladen *uddspetsiga*, vid basen glest *hårbräddade*. ☉ 6, hv. blr. Fig.
Tor. st. r. (Sk. på sandiga betesmarker, söder om Stenshufvud.) *Fröh. något längre än fodret. Hufvudformen, som ännu icke blifvit funnen i Sv., är högre och spädare.*
- 8 *S. ciliata* Fr. grenarne *utbredda*; de 2 *yttre* foderflikarne *jemte* de syl-rika stjelkbladen *uddspetsiga*, de sednare vid basen *hårbräddade*. ☉ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.562, f.1. H.N.f.1, n:o 42.
Åkrar, r. (Sk. vid Snårestad, mellan Ystad och Trelleborg; Hvällinge; Sandhammar; på en klöfvervall i Hököpings sn. Boh. Domsö.) *Blrna mindre än hos föreg.; kronbladen kortare än fodret, stundom inga. — S. apetala* Wg. *Sperg. ciliata Handb.ed.3.*

3 Flocken **Lepigoneæ.** Blad med hinnaktiga stipler.

287. SPÉRGULA Lin. Spergel.

- 1 *S. arvensis* L. blrna i vippa; frön med en *smal slät* ringformig kant. ☉ 7, 8, hv. blr. — *α vulgaris*: frön beströdda med hvita, slutligen brunaktiga klubblika vårtor. — *β sativa*: frön utan vårtor, prickade. — *γ maxima*: dubbelt större, n. glatt; frön som *α*. Fig. Fl.D.1033. Reich. f.705, β 704.
Åkrar, stränd. etc. a. (Sk.—Lpl.—N.) Stjelken *klubbhårig*, sällan *glatt*. *Blir stund. mycket liten och har då vanl. blott 5 ståndare. De 2 varr. upptagas som arter af Reich.*
- 2 *S. Morisonii* Bor. blrna i vippa; frön i kanten *grynprickiga* och vingade med en *bred strålstrimmig hinna*. ☉ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.308. Fl.D.1940. H.N.f.4, n:o 55.
Torra skogsberg. (Sk.—Uppl. Helsl. Ängml. Jämtl. Frösön. Vestml. Värml. Boh. Strömstad; Uddevalla, vid Sunningen; Koön: Nordst. Öl. Gottl. — N. södra del, t. ex. Arendal på Kloppehöjen. Christiania.) *Öppnar sällan blrna; vanl. glatt och mer stel än föreg. — S. arvensis* Sv.B. var. β Wg. *S. pentandra* Ed.6. *Den rätta S. pentandra* L., som endast finnes i södra Europa, skiljer sig med spetsiga kronblad och släta frön från vår art, som har kronbl. *trubbiga* och fröen med en prickig kant innansför ringkanten.

288. LEPiGONUM Fries. Fjäll-arfve.

† Frön grynprickiga.

- 1 *L. rubrum* Fr. bladen trådsmla plattade *uddspetsiga*; blomvippan bladig; blomfod. n. af *fröhusets långa*; fröen omv. eggformiga, med uppsvälld kant, *alla* ovingade. ☉ 2 6, 7, r. blr. — *β perennans* Kindb. med mer utdragna grenar. — *γ radicans* Kindb. flerårig, ljusgrön med rundadt fröh. Fig. E.B.852. H.N.f.8, n:o 36 [var.].
Torra st. (Sk.—VB. nor. del. — N. — β Värml. Carlstad, på canalbankarne. VG. Hjo. Boh. Blek. — γ Gottl. vid Klinte; Storugns. Boh. Mollö.) *Bladen hos huf-*

rudformen och β vanl. kortare än stjelkens ledstycken; stipl. hos hufvudf. mer klufna och sargade än hos β och γ , hvilka synas utg. föga utmärkta. — *Arenaria* L. *Alsine* Wg. *Spergularia* Pers. och *Handb.* ed.6.

- 2 *L. neglectum* Kändb. bladen trådsmala halftrinda, meränd. utan udd; blomvippan föga bladig; blomfod. märkbart kortare än fröh.; fröen rundade, med något upphöjd kant, en del stund. vingade. $\odot$ 6, 7, hvitröda blr. Fig. H.N.f.15, n:o 46.

Sand. st., stränd. r. (Blek. Carlskrona, på kyrkogatan, samt vid Kungshall. ÖG. på hafsstr. enl. Kändb. Gefte, på nya Brobänken. Dal. Samuelsdal i Grangärde sn: J. A. Braun. Boh. Marstrand. Trol. icke sällsyntare än föreg.) Var. likasom föreg., från ett par tum till mer än quartershög, men är vanl. mindre förgrenad, med n. hela stipler och längre blad. — *Spergularia rubra* β *pinguis* ed.6 [till en del]. *S. salina* Presl. enl. Kändb. Anm. *L. sperguloides* Lehm., uppgifven för Göteborg af Kändb. i Östg.Fl., kan utg. på beskrifn. ej anse för annat än en öfvergångsform mell. denna och föreg., bevisande att knappt någon bestämd gräns dem emellan finnes.

†† Frön släta.

- 3 *L. medium* Fr. stjelken trind; bl. som föreg., spetsade utan udd; blomvippan bladig; blomfod. n. af fröhusets längd; fröen omv. eggformiga, med något upphöjd kant, stundom några få vingade. 2 7, 8, hv. ell. hvitröda blr. Fig. Fl.D.2231. H.N.f.8, n:o 37.

Fukt. st., gat. r. (Blek. Vämö. Smål. Kalmar: Sjöstr.; Vestervik. ÖG. Linköping. Stockh. Muskön, Erstaviken, Ulriksdal etc. Uppsala. Gefte. Carlstad. Amål. Göteborg. Öl. Ottenby. Gottl. Bladen meränd. längre och köttigare än hos *L. rubrum*, hvilken denna liknar i ans. till fröens form. — *Alsine* Handb. ed.2. *Spergularia rubra* β *pinguis* ed.6 [till en del].

- 4 *L. salinum* Fr. stjelken hoptryckt; bl. som föreg., köttiga, trubbade; blomvippan bladig, vanl. med utdragna klasar; blomfod. $\frac{1}{2}$ kortare än fröh.; fröen rundade, n. platta, med uppsvälld kant, en del [stund. de flesta] vingade. $\odot$ 7, 8, hv. ell. hvitr. blr. Fig. Fl.D.740. H.N.f.14, n:o 42.

Hafsstr. (Sk.—VB. Hall. Boh. Öl. Gottl. — N. Christiania, Trondhjem; och trol. hela kusten deremellan.) Fruktskafen hos denna och föreg. föga, säll. dubb. längre än fröh.; kronbl. hos bägge aflånga. — *L. medium* Wahlb. *L. leiospermum* Kändb. Östg.Fl. *S. media* β *salina* Hn. ed.6.

- 5 *L. marinum* Wahlb. stj. och bl. som föreg.; blomvippan bladlös; blomfod. n. dubb. kortare än fröh.; fröen n. runda och platta, med föga upphöjd kant, alla bredt vingade. 2 7, 8, hv. ell. ljusr. blr. Fig. Sv.B.743. E.B.958. H.N.f.8, n:o 38.

Hafsstr. (Sk.—Boh. Smål. vid Misterhult och Döderhult; samt på Furön. Gottl. Klintehamn; Othem, vid Bogevik. — N. till Finnm.) Quartershög eller mer, med tjock rot, betyd. större blr och fröh. än alla de föreg.; kronbl. bredt eggunda; fruktskafen nedböjda, dubb. längre än fröh. — *Arenaria media* L. Sp. Pl. *Alsine marina* Wg. *Spergularia media* Pers. och Hn ed.6. *Lepig. marginatum* Koch. — Anm. Den Gotländska, som är *L. fasciculare* Lönnr., afviker med stund. ovingade frön och smälare foderblad.

- 50 Fam. **ELATINEÆ** Juss. Fod. 3—5klufvet. Kronbl. lika många. Stånd. af samma ell. dubbelt antal. Fruktämne 3—5rummigt, med fröfästen i centern. Fröhvite 0.

289. ELATINE Lin. Helting.

- 1 *E. Hydropiper* L. bladen aflångt omv. eggunda, långt skaftade; blr oskaftade i bladvecken; blomdelarne 4taliga; stånd. 8; fröh. 4rummigt. $\odot$ 6—9, rödl. blr. — β *submersa*: blrna utan kronblad. — *orthosperma v. Düb. fröen n. raka. Fig. Sv.B. 597. Fl.D.156. H.N.f.9, n:o 41; β f.6, n:o 29.

Stränd. vid och i vatt. (Sk.—Torneå. — N. Nittedalselv i Skysmoe nära Christiania; Romerige.) Liten krypande och rotsläende ört, på det torra vanl. rödaktig; fröh.

som små pepparkorn. Frön hos *a* hästskoformigt krökta, hos * [*E. spathul. Gorsk. enl. Walp. Repert.*] nära raka, hvilket synes vara tillfälligt, då på samma local än den ena, än den andra formen olika år förekommer.

- 2 *E. triandra* Schk. bl. som föreg., kort skaftade; blr oskaftade; kronbl. och stånd. 3; fröhus 3rummigt. ☉ 6—9, rödl. blr. Fig. Sv.B.597. H.N.f.6, n:o 30.

Stränd. r. (*Blek.* vid Lyckeby å. *VG.* Göteborg vid elfven. *Värml.* vid Venern; samt vid Rådasjön i Ekshärad. *ÖG.* Vetterns strand vid Bisp-Motala. *Södm.* Strängnäs, Nabbviken samt Norrstacken. *Ner.* Norrbyås sn, sjön Qvismaren. *Vestml.* Vesterås på Svartön; Kärrbo vid Springsta brygga; Kungsör. *Gefle.* Stenborgsviken och Avaåns mynning; R. Hn. *Ängml.* Själevad, vid Vestansjö by. *VB.* Neder-Calix; Reuterm. *Torneå.*) Till alla delar något större än föreg. med bredare blad på kortare skaft. Skiljes lättast på fröhuset, som utvändigt visar sömmarne till de 3 rummen, helst alla arterna under vattnet icke öppna blrna, ehuru de sätta frukt. Fröen föga krökta. Enl. Prof. Fries lär den ursprungliga *E. triandra* afvika från vår, som är *E. callitrichoides* Rupr.

- 3 *E. hexandra* DC. blrna utdraget skaftade, med 3taliga blomdelar, 6 ståndare, 3rumm. fröhus. ☉ 7, rödl. blr. Fig. E.B.955. Reich. f.599. H.N.f.11, n:o 43.

Stränd. r. (*VG.* Göteborg vid elfven, samt vid Gunnebo; Venersborg, Kasen enl. Kindb. *Dalsl.* i Viksjön vid Ryr, i n. Ryr sn. *Värml.* i sjön Värmeln, vid Finnebäck i Brunskog sn.) Utmärkt af blomskaften, som äro 1—2 linier långa. Blad och frön som hos föreg. — *E. paludosa a hexandra* Godr. & Gren.

3 Serien: CALYCIFLORÆ.

7 KLASSEN

FAUCIFLORÆ.

- 51 Fam. CUCURBITACEÆ *Juss.* Blr skiljdkönade, med samväxta kronblad. Stånd. 5, till en del hopväxta. Frukttämne 3—5rumm. med fröfästen på väggarne, slutl. gurkfrukt [ell. bär].

290. BRYONIA *Lin.* Hundrofva.

- 1 *B. alba* *L.* blrna sambyggare, klasvisa; bladen hjertlika 5flikiga tandade sträfpriekiga. 2, 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.105. Fl.D.813.

Vid gärdesgård. etc. r. (Sk.—*Uppl. Vestml. Vesterås; Strömsholm. Öl. Gottl. Klängväxt, med lönnlika blad, trådliska klängen från stjelen; hanblrna större än ♀blrna; bären svarta.*

- 52 Fam. RIBESIACEÆ *Reich.* Kronbl. och stånd. 5, fria. Frukttämne enrummigt, slutl. bär med 2 fröfästen på väggarne.

291. RIBES *Lin.* Ribes.

- †1 *R. Grossularia* *L.* grenarne väpnade med sammansatta taggar; bladen 3flikiga; blomskäften *ensamma* 1—3blommiga. 4, 5, brungr. blr. — *β Uva crisa:* fruktämnen finhåriga; bären glatta, gröngula. — *γ reclinatam:* grenarne båglikt utböjda; bären glatta röda. Fig. Sv.B.133. Fl.D.546. *β* E.B.2057.

Torra st. vid väg. byar. (Sk.—*Uppl. Vestml. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. Arendal; Hedemarken* etc. *β* allmännast.) *Frukten saftfull, söt: krusbär.*

- 2 *R. nigrum* *L. oväpnad;* blrna i lutande klasar, klocklika, med *spetsade* skärm, kortare än de enskilda blomskäften; bladen 5flikiga, *under hartsprickiga.* 4, 5, brungr. blr. Fig. Sv.B.169. Fl.D.556.

Skugg. st. mest nära vatt. r. (*Torn. Lpm. Kengis. Skärgården från Tornedå till Stockholm;* öar i Mälaren. *Uppl. Hacksta sn: E. Hensch. Södm. Åkerö och Södertelge. Ner. öst. Mark. Vestml. Smål. Jönköpingstrakten; Eds kapell: Scheutz. Boh. Hall. Sk. — N. vid kusten upp till Söndmöer. Ost-Finnm. Svanvik vid C'olmejavre.) Bladen starkt luktande; frukt svarta vinbär.*

- 3 *R. rubrum* *L. oväpnad;* blrna i lutande ell. hängande klasar, skålförmiga, med *rundade* skärm, kortare än blomskäften; bladen 5flikiga. 4, 5, g. blr. — *β pubescens:* blrna djupare, brunfläckade, med hårbräddade foderflikar; blad och blomklaslar små-ludna. Fig. Sv.B.199. Fl.D.967. *β* E.B.705. H.N.f.4, n:o 57.

Lundar. (*Lpl.*—*Boh.* och *Sk.* — *N.* till Finnm. — β *Lpl.* — *Gefle.* Uppsala, Läby trask. *Smål.* Skeen i Annerstad sn: Scheutz. *Värml. Boh.*) *Frukt röda vinbär. a* har glesare, glattare, mer slaka blomklasar samt enfärgade blr. β har tätare och mer håriga klasar, som någon gång träffas n. uppräta såsom fig. i *E.B.* af *R. petræum*, hvilken tydl. hörer hit. *Wulfens R. petræum* är näppeligen skiljd, om icke med mer klocklika blr.

- 4 *R. alpinum L. oväpnad*; blrna i uppräta klasar, med skärm längre än blomskafsen; bladen 3klufna. $\frac{1}{2}$ 5, 6, g. blr. Fig. Sv.B.223. Fl.D.968. Fl.N.2,t.2. H.N.f.13, n:o 56. Skogsback. a. (*Sk. Smål.* mell. och öst. del. enl. Scheutz.—*Angml. Herjed. Funnese-dalen. Jämtl. Öl. Gottl.* — *N.* till Nordl. Ost-Finnm. Svanvik.) *Är ofta 2byggare genom ena könets felslagning. Bären röda; måbär.*

- 53 Fam. RHAMNEÆ *R. Br.* Kronbl. och stånd. 4, 5, fria och motsatta. Frukt 2—4-rummig stenfrukt, med enfröiga rum.

292. RHAMNUS Lin. Toste.

- 1 *R. cathartica L. grenarne tornspetsade*; blrna 2byggare, 4klufna med flerdeladt märke; bladen ovala sågade. $\frac{1}{2}$ 7, gröngr. blr. Fig. Sv.B.307. Fl.D.850. Skogsback. (*Sk.—Helsl.* Tuna sn. *Vestml. Värml.* på öar i Venern. *Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Christiansands och Aggerhus st.) 3—4 aln. högt träd ell. buske; stenfrukterna först gröna, slutl. svarta, vanl. 4fröiga. Skall enl. *Sc.B.* på *Älleberg* finnas quartershög och krypande.
- 2 *R. Frangula L. oväpnad*; blrna 2kånade, 5klufna, med enkelt märke; bladen ovala spetsiga helbräddade. $\frac{1}{2}$ 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.109. Fl.D.278. Skögsäng. (*Sk.—Pit. Lpm.* och *VB.* nor. del., Gäddträsk. — *N.* till Trondhj.) 3—4 alnars buske; stenfr. först röda, slutl. svarta, mest 2fröiga. — *Frangula vulgaris Reich.*

- 54 Fam. SAXIFRAGEÆ *Juss.* Fod. mer ell. mindre vidväxt det 2skaliga, 1—2rummiga fruktämnet. Fröh. öppnande sig i 2, af stiftet sprötade skal.

293. SAXIFRAGA Lin. Stenbräcka.

† Stjelken bladig; rotbladen i rosett med hvit, brosklik, finsågad kant; *Chondrosea Haw.*

- 1 *S. Cotyledon L. stjelen grenad långt ned till vippa*; blomfodret glandelhårigt; kronbladen bredt tunglika; rotbladen tunglika, kantade med hvita en-poriga sågtänder. $\frac{1}{2}$ 8, hv. blr. — β *maculata*: mindre, med smal vippa, bredare och kortare, röd-fläckiga kronblad; rotbl. omv. eggrunda. Fig. Fl.D.244. H.N.f.5, n:o 42. β Lin. Fl.L.t.2,f.2.
- Fjellklipp. r. (*Torneå* träsk. *Lul. Lpm.* Quickjock, Njammats och Vallivare. *Jämtl.* Frostviken; vid Anjens utlopp i Kallsjön. — *N.* Finnm. Kaafjorden—Christiania; Krokkleven och Hortekollen; Gousta fj. — β Nordl. mell. Mavasjaur och Ballaur vid gränsen till Pit. Lpm.) 8—18 tum hög, vanl. med blomrik vippa. Kronbl. icke runda som på figg. β lik följ. och förtjent af vidare granskning i naturen.
- *2 *S. Aizoon Jacq.* stjelen uppräat, mot toppen grenad i en föga sammansatt, n. jernhög vippa; blomfod. glatt; kronbl. bredt eggrunda; rotbladen aflånga—omv. eggrunda, med kant som föreg. $\frac{1}{2}$ 8, hv. blr. Fig. Fl.D.2352. H.N.f.14, n:o 43.
- Fjellklipp. r. (*N.* Nordl. med föreg. β . Aggerhus st. enl. Fr. Ligger äfven i Vahls herb. från *N.* enl. Blytt.) *Fingershög, med flera bladrossetter vid roten; bladen på Norska ex. små, ovalt—omv. eggrunda; stjelen grenlös utom i toppen; blrna mycket mindre än hos föreg.*

†† Bladlös stängel; bladen vid roten. odeltda tandade.

* Bladen med hvit, broskaktig kant: *Robertsonia* Haw.

- 3 *S. umbrosa* L. blrna i grenig vippa, på glest glandelhåriga skaft; bladen omv. egg-runda, glatta, tätt rundnaggade, nedåt afsmalnande till breda, hårbräddade skaft. 2 6, 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. E.B.663.

Berg, r. (VG. Billingen, i branta och svårtillgängliga sluttningar $\frac{1}{8}$ mil. n. om Sköfde, upptäckt 1857 af Stud. G. Aurell och C. Neuman enl. uppgift af Stud. L. J. Wahlstedt.) 1—2 qu. hög. Kronbl. bestänkta med purp. röda prickar. — *Hydaticea* Tausch.

** Bladen utan olikbildad kant.

- 4 *S. stellaris* L. blrna i grenig vippa; kronbl. lancettlika, längre än det nedböjda fodret; bladen aflångt vigglika spetsiga, glest sågade. 2 7, 8, hv. blr. — β *comosa*: meränd. enblommig, med vippa af en mängd små gyttningar af fjäll-lika blad; kronbl. egg-runda med klo. Fig. Fl.D.23. H.N.f.15, n:o 47. β Lin. Fl.Lt.2,f.3. Fl.D.2354. Fjelltr. a. (Lpl.—Dal. — N. — β Torn. — Pit. Lpm. — N. Finnm.—Dovre.) Kronbladen något olikformiga. — *Spathularia* Haw.

- *5 *S. hieracifolia* Kt. blrna i gles axlik klase; kronbladen kortare än fodret; bladen egggrundt lancettlika spetsiga, nedlöpande på skaftet, grundt bugttandade. 2 7, 8. Fig. Fl.D.2351. H.N.f.14, n:o 44.

Fjellv. r. (N. öfre Gudbrandsdalen vid Vaage; Beshögden; Grasvigsætteren; Sollälsætteren i Lom; Dovre, på Storhøe omkr. en mil ofvanför gården Tofte nära snögränsen, samt vid Tyvåra nära de beständiga snödrifvorna.) Något lik följ., men större; kronbl. små, grönaktigt röda. — *S. stricta* Chr. Smith. *Micranthes* Don.

- 6 *S. nivalis* L. blrna i grenig gyttning i toppen; kronbl. af fodrets längd; rotbladen rundade ell. omv. egg-runda trubbiga, nedlöpande på skaftet, trubbsågade, n. glatta. 2 7, 8, hv. ell. rödl. blr. — β *tenuis*: mindre, glatt och n. glänsande; blrna skaftade. Fig. Lin. Fl.Lt.2,f.5,6. Sv.B.728. Fl.D.28. H.N.f.9, n:o 44.

Fjelltr. (Lpl.—Herjed. Medelp. Randklöfven i Borgsjö sn. — N.) 3—6 tum hög, med en ell. flera, vanl. rundade, stundom mer glesa blomgyttr. i toppen, ofta understödda af ett mindre och aflångt skärblad. — *Dermasea* Haw. *Micranthes* Don.

††† Stjelken slak, 4sidigt täckt med motsatta blad: *Antiphylla* Haw.

- 7 *S. oppositifolia* L. stjelen nedligg. ganska grenig, med ensamma blr i grenarnes topp; bladen egg-runda ell. omv. eggr., jemte foderflikarne hårbräddade, i spetsen tvåra med en intryckt punkt. 2 6, 7. Fig. Lin. Fl.Lt.2,f.1. Fl.D.34. H.N.f.5, n:o 41.

Fjellklipp. (Lpl.—Herjed. — N.) Lång och slak med grenarne i början 4kantiga af de täta bladen, hvilkas hår sakna glandler; blrna blå- ell. viol.röda, säll. hvita.

†††† Stjelen bladig; alla bladen strödda, smala och hela: *Lejogyne* Don.

- 8 *S. Hirculus* L. stjelen enkel upprät, fåblommig, med n. klocklika blr och kronbl. minst dubb. längre än det slutl. nedböjda fodret; bladen smalt lancettlika, något trubbiga. 2 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.625. Fl.D.200. H.N.f.1, n:o 45.

Torfskr. r. (Sk. mell. Skabersjö och lilla Roslätt; mell. Yngsjö och Olseröd; Brösarp etc. Smål. mell. Bona gästgg. och comministerbostället i Bredestad; Lannaskede helsobrunn; Forssarum vid Kallsåg enl. Scheutz. ÖG. Tjärstad sn Borgamoen. VG. Vartofta; Hunneberg; Berga i Vellinge sn. Vestml. vid Norråsbo by i Nora sn. Jämtl. Ragunda och Hammerdal. Ängml. Långsele sn. Ledinge. Umeå—Torn. Lpm. — N. Finnm. Varanger.) 8—12 tum hög, med fritt fruktämne inom blomman.

- 9 *S. aizoides* L. stj. grenig nedliggande, med uppstig. blomgrenar; kronbl. föga längre än det utstående fodret; bladen jemnbreda, n. halfrinda, med en liten grop nära spetsen. 2 7, g. blr. — β *aurantia*: med större blad och blr, mörkgula kronblad, röd pistill. Fig. Sturm 35 häft. H.N.f.14, n:o 45. β Fl.D.72. H.N.f.11, n:o 46.

Fjelltr. a. (Lpl.—Dal. — N.) Bladen stundom glatta, oftare med styfva hår i kanterna: *autumnalis* L.Sp.Pl.

++++ Bladen flikiga eller klufna.

* Bladen rundade ell. njurlika.

- 10 *S. granulata* L. stjelken rak, mångblommig, utan knopplökar; bladen njurlika inskurna, med rundade flikar; rotstock omgifven af ett knippe ärtlika knölar. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.153. Fl.D.514.

Äng. a. (Sk.—Gestr. Dal. Öl. Gottl.—Södra Norge.) $\frac{1}{2}$ aln hög, med öfver $\frac{1}{2}$ tum långa, klocklika blr.

- 11 *S. cernua* L. stjelken något flerböjd fåblommig, med knopplökar i öfra bladvecken; de nedra bladen njurlika, till midten klufna i meränd. 5, rundade ell. eggrunda, kortspetsiga flikar. 2 7, 8, hv. blr. — β *racemosa*: med 3—6 blr i toppen. Fig. Lin. Fl.L.t.2.f.4. Sv.B.630. Fl.D.390. Fl.N.2,t.8. H.N.f.5, n:o 43.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. på Skarf- och Ljungdalsfjellen; st. Midtåkläppen. — N. Finnm. — Dovre och Quamskleffen i Valdres. — β Torn. Lpm. Kobdavanka. — N. Tromsøe; Tana på fjället Kåmjokaisse etc.) Omkr. quartershög, spenslig och meränd. enblommig, med långa kronblad. — β *S. bulbifera* Gunn. Var. β *vivipara* ed.4.

- 12 *S. rivularis* L. stj. uppstigande, 1—2blomm., utan knopplökar; rotbladen som föreg., med rundadt trubbiga flikar; det öfversta stjelkbladet odeladt, eggrundt. 2 7, 8, hv. ell. r. blr. Fig. Lin. Fl.L.t.2.f.7. Sv.B.729. Fl.D.118. H.N.f.8, n:o 40.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. Helags- och Skarffj.; Midtåkläppen; Ösjökläppen. Dal. Fulufjell i Särna, vid Njupaskärs vattenfall. — N. Finnm. — Dovre och Filefjell. Goustafjell.) 1—3 tum hög, med små blommor och kronblad.

** Stjelken med täta nyskott af vigglika, 3—5klufna blad.

- 13 *S. cæspitosa* L. stjelken 1—3bladig, meränd. fåblommig; bladflikarne aflånga ell. lancettlika trubbad. 2 6, 7, hv. ell. gulakt. blr. — β *palmata*: quartershög, med 5—6 hvita blr; bladen kantade med långa perlbandslika hår. — γ *repens*: med utdragna, nedligg. nyskott och uddspetsiga bladflikar. Fig. Sv.B.731. Fl.D.1388. Fl.N.2,t.7. H.N.f.3, n:o 35. β Fl.D.71. E.B.455. H.N.f.13, n:o 57.

Fjellv. (Lpl. Jämtl. Snasahögen; Åreskutan på Blå-sten; flerest. i Frostviken; Grubbfjället i Föling. Herjed. Skarffj.; Ljungdals- och Funnedsalbergen. Ängml. Eden i Nora sn, på bafsklippor; Skuluberget. Medelp. Randklöfven. — N. — β Dovre—Modum på Hovlands fjell. — γ Ostfinnm.) Fingerhög, något korthårig. — γ *S. hypnoides* ed.4.

*** Nyskott 0; bladen vigglika, 3—7klufna.

- 14 *S. ascendens* L. blrna i klase ell. grenig vippa, med 2 skärm vid blomskaftens bas; bladen omv. eggrunda ell. vigglika, 3—7tandade ell. grundt flikade i eggr. ell. ovala flikar, klubbiga; frukten af omkr. skaftets längd. 2 6, 7, hv. blr. — β *lutea*: blrna gula. Fig. Fl.D.t.68. Fl.N.2,t.9. H.N.f.8, n:o 39.

Klipp. r. (Lpl.—Herjed. Medelp. Rosl. Östhammar; Harg. Stockh. på Kungsholmen. Södm. Forssa Storäng. Vestml. Sala grufva och Sättrabrunn; Arboga, Ållholmen. Ner. Örebro; Lillkyrka och Skyllersta snr. Värml. Carlstad etc. VG. Bergegården nära Venersborg; Kindb. Dalsl. — N. — β Herjed. — N. Dovre.) Har stadigare, mer rak och upprätt stjelk än följ. samt är till alla delar större. — *S. tridact.* β L.Fl.Su. ed.2. och Herb. *S. petræa* Gunn. *S. controversa* Sternb.

- 15 *S. tridactylites* L. blr som föreg.; bladen vigglika, delade till ell. nedom midten i 3, sällan 5, lancettlika, mycket utstående flikar, klubbiga; fruktskaften meränd. längre än frukten. 2 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.476. Fl.D.1517. H.N.f.13, n:o 58.

Klipp. och sandback. (Sk.—Uppl. Vestml. Värml. Jämtl. Boh. Uddevalla: Thed. Öl. Gottl. — N. till Salten.) Är vanl. 2—6 tum hög, späd grenig, med små blr; stund. liten enkel, med odelade lancettlika blad; blomskaften stult. utstående och vanl. flera gånger längre än frukten.

294. CHRYSOSPLENIUM Lin. Guldpuddra.

- 1 *C. alternifolium* L. örtbladen njurlika skiftevisa, på öfre sidan glest håriga; skärmb. halfrunda—eggrunda; stånd. 8. 2 5, g. blr. Fig. Fl.D.366.

Källdrag och fukt. st. (Lpl.—Sk. Öl. mell. Vickelby och Fröbygårda. — N.) Öfversta bladen gylltrade, hysande mellan sig de små, föga skaftade blrna.

- 2 *C. tetrandrum* Th. Fr. bl. som föreg., på öfre sidan glatta; skärmb. vigglika;stånd. 4. 2 6, 7, gulgr. blr. Fig. H.N.f.11, n:o 42.
- Fjelltr. r. (Torn. Lpm. Enontekis. — N. Ost-Finm. allm. vid hela Varangerfjorden från Nyborg och Carlebotten till Vardöe.) Dubbelt till flera gr mindre och spädare än föreg. — *C. alternifol.* β Lund och Handb. ed.7.
- *3 *C. oppositifolium* L. bl. njurlika motsatta; stånd. 8. 2 5, 6, g. blr. Fig. Fl.D.365. H.N.f.14, n:o 47.
- Källdr. etc. r. (N. Christiansands st. vid Nærstrand. Bergens st. Hardanger, Bergen, Sausund, Svanöe, Sande etc.) Lik *C. alternif.*, men öfver hufvud af spädare och slankigare växt.

55 Fam. CRASSULACEÆ Juss. Fruktämnen lika många som kronbladen, slutl. enrummiga flerfröiga, kapsellika karpeller, hvarje med eget stift.

295. SEMPERVIVUM Lin. Taklök.

- 1 *S. tectorum* L. nyskottsbladen platt utbredda, omv. eggrunda, alla spetsiga hårbräddade. 2 7, 8, rödl. blr. Fig. Sv.B.260. Fl.D.601.
- Klipp. tak. (Sk.—Södm. och Ner. Vestml. Skinnskatteberg. VG. Kinnekulle; nära Lidköping etc. Hall. Öl. Gottl. — N. södra delen, t. ex. öarne vid Holmestrand; Skien vid Mikael's kyrka; Arendal etc.) Växten tjock och saftfull, med bladrosett vid roten.

296. RHODIOLA Lin. Rosenrot.

- 1 *R. rosea* L. tvåbyggare; blrna i täta knippen i toppen; bladen ovala—aflånga platta köttiga. 2 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.466. Fl.D.183.
- Fjelltr. (Lpl.—Dal. Boh. på Koön; Dyrö; samt vid Gullmarsviken. — N.) Liknar något *Sedum Telephium*. Rotstocken knölig, gul och väluktande. — *Sedum Rhodiola* DC.

297. SEDUM Lin. Fetört.

† Bladen breda platta [ehuru tjocka].

- 1 *S. Telephium* L. stjelken upprät, med blr i täta, något rundade qvastlika knippen; bladen bredt eggrunda—lancettlika sågade. 2 8. — β *angustifolium*: bladen från smal bas lancettlika. — * *purpureum*: med r. blr. Fig. Sv.B.447. β Fl.D.686.
- Klipp. murar, tak, a. (Sk.—Angml. Värml. — N. — β Sk. vid Rönne Mölla; Billinge & Röstänga vid Stockamöllan. — * Sk. på kyrkogårdar etc.: Lund; v. Sallerup; mell. Pugerup och Vemberga etc. Trelleborg. Smål. Pjetteryds kyrkog.; Femsjö m. fl. st. i vest. delen: Scheutz. Gottl. Söderbys i Vesterheide; Valls kyrkog. enl. Thed.) Bladen oskaftade tjocka saftfulla, vanl. motsatta, stund. skiftevisa; blrna hos a hvitgula. — *S. maximum* Koch. * *purpurascens* Koch?
- *2 *S. hybridum* L. stj. vid roten grenad i nedligg. nyskott och uppstigande blombarande grenar; bladen spadtlika, ofvan midten naggsågade glatta. 2 7, g. blr. Fig. Gmel. Fl.Sib.4,t.67,f.1.
- Klipp. r. (N. Christiania på Egeberget, sparsam och trol. tillfälligtvis förvildad.) Stjelkarne knappt quartershöga, med blr liknande *Sedi acris*.

†† Bladen nästan trinda.

* Arter vid basen försedda med perennerande nyskott.

a — Blommor gula.

- 3 *S. rupestre* L. blrna kortskaftade, i knippvis förenade klasar; foderbl. spetsiga; stjelkl. bladen raka trinda, jemnbredt syl-lika, uddspetsiga, blågröna; nyskottens tättliggande, utstående ell. utböjda. 2 7, 8. — β *reflexum*: nyskottsbladen båglik utböjda. Fig. Fl.D.113. H.N.f.4, n:o 58. β Reich. f.459.
- Bergstr. (Sk. ÖG. Ner. Mårsätter i Hammar sn. Värml. VG. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.

— *N. Christiania* samt vestra delen upp till Trondhj. Stördalselvrens utlopp. — β *Sk. Stenshufvud. VG. Halleberg. Värml. Segerstads sn; vid Long i Grum sn. Hall.)* 6—12 tum hög; β med större blr i mer utdragna och bågrika klasar. — *S. reflexum Koch.*

- 4 *S. sexangulare L.* blrna som föreg.; örtbladen trinda jemnbredt aflånga trubbiga glatta; nyskottens tätt liggande, gradiga. 2 7. Fig. Fl.D.1644. H.N.f.9, n:o 43. Backar. (*Sk. Smål. Ed.—Gestr. Jämtl. Åreskutan. Vestml. kring Mälaren. Gottl. — N. Hitteren etc.)* Har ljusgrön, något blåaktig färg; i växtsätt lik följ., men utmärkt af de smalare, i 6 spiralrader tegellagda bladen. — *S. boloniense Godr. & Gren.*

- 5 *S. acre L.* blrna oskaftade, i knippe; örtbladen skiftevisa eggformiga trubbiga glatta. 2 6, 7. Fig. Sv.B.149. Fl.D.1457.

Torra st. a. (*Sk.—VB. nor. del. och Jämtl. — N. till Ost-Finm.)* Mycket grenig af nedligg. nyskott.

b — Blommor hvita.

- 6 *S. album L.* blrna i grenigt knippe, med glatta skaft; bladen trinda aflånga trubbiga utstående. 2 7, 8. — * *balticum C. Hn.* hela örten rent ljusgrön; blrna dubb. smärre, med gula knappar. Fig. Sv.B.430. Fl.D.66.

Berghällar. (*Blek. — Uppl. Vestml. på Ångsön. Dalsl. Boh. Hall. Öl. Gottl. — N. till Romsdalen. — β Södm. Tullgarn på Fridön; Utön, vid Alhagen. Gottl. Thorsborg; mell. Fleringe och Bunge kyrkor; Othem, vid Slite och på Asundholmen.)* Bladen vanl. rödfäckiga, ståndarknapp. rödvioletta. — * *ell. β pallens* edd. 4—8, som i början förmodades tillhöra någon af då nybeskrifna utländska, men för förf. obekanta arter, synes vara en från dem alla väl skild, trol. egen art.

- 7 *S. dasyphyllum L.* blrna i grenigt, glandelhårigt knippe; bladen rundadt elliptiska, trubbiga, mest motsatta. 2 7, 8. — β *glanduliferum:* hela växten glandelhårig. Fig. E.B.656.

Murar, r. (*Gottl. Visby, på stadsmuren upptäckt i Aug. 1861 af Stud. V. Pripp enl. Lindb.) Svenska ex. tillhöra β , och äro knappt 2 tum höga. Kronbl. hvita, med en röd linea längs midten.*

*** Nyskott inga ell. helt små.

- 8 *S. anglicum Huds.* blrna i n. bladlöst knippe; kronbladen mycket längre än fodret; örtbladen något 3kantigt eggformiga, blågröna. ☉ 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.604. Fl.D.82. H.N.f.3, n:o 36.

Back. och klipp. r. (*Boh. Styrso nära väderqvarnen; Hallonskär; Koön vid Marstrand. — N. Arendal; Stavanger—Molde, efter kusten.)* 1—2 tum hög; äldre rödaktig. — *S. rubens Fl.D.*

- 9 *S. annuum L.* blrna som föreg.; kronbl. knappt längre än fodret; örtbladen jemnbredt aflånga, halvtrinda, glatta, något utböjda. ☉ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.59. H.N.f.5, n:o 45.

Torra st. (*Lpl.—Boh. och norra Skåne. — N. Ost-Finm.—Christiania, Sverns etc.)* Vanl. upprät, 2—3 tum hög, mörk, ofta rödfäckig. — *S. rupestre Fl.D.*

- * 10 *S. villosum L.* blrna skaftade, i glandelhårigt knippe; kronbl. bredt eggrunda, längre än fod.; örtbl. köttiga jemnbreda, ofvanpå plattade, glandelhåriga. ☉ 7. Fig. Sv.B. 746. Fl.D.24. H.N.f.6, n:o 31.

Fjelltr. r. (*N. Salten upp till Ballaur, nära Sv. gränsen. Vangsfl.; Jettafjell vid Vaage, samt Lomseggen i Gudbrandsdalen; Filefjell; Valdres i Quamskleven; Benschöjden i öfra Tellem. Slidre etc.)* 2—3 tum hög, slutt. mot hösten med mycket små rundade nyskott; blrna ljusröda, torra violetta.

298. BULLIARDA DC.

- 1 *B. aquatica DC.* blrna i bladveckan, utan tydl. skaft; bladen jemnbreda. ☉ 6, 7, hv. blr. — β *prostrata:* stjelen nedliggande; bladen något bredare. Fig. Sv.B.724, Fl. D.1510. H.N.f.9, n:o 42.

Sjöstr. fukt. st. (*Sk.—Ångml. VB. vid Luleåelfven. Boh. Gottl. — N.)* 1/2—2 tum lång ört, ofta med köttiga, n. sylformiga blad. — *Tillæa L. β T. prostrata W.*

- 56 Fam. **LYTHRARIÆ Juss.** Fod. klock- ell. bägarlikt af samväxta blad, tandadt. Fröh. fritt, flerrumm., mångfröigt, med centralfäste. Fröhvite 0.

299. **LYTHRUM Lin.** Fackelblomster.

- 1 *L. Salicaria L.* blrna kransvisa i ax; bladen 2—3, motsatta, sällan skiftevisa, lancettlika—afångä, med något hjertlik bas. 2 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.256. FLD.671.
Stränd. a. (Sk.—VB. nor. del. Jämtl. Stugu sn, Strånäset — N. till Finnm.) 1—3 fot hög, med blomrikt ax, stjelkomfattande, stund. mjukludna blad.

300. **PEPLIS Lin.** Peplis.

- 1 *P. Portula L.* blrna meränd. utan kronblad; örtbladen omv. eggrunda ell. spadlika, motsatta. ☉ 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.592. FLD.64.
Vattengrop. sjöstr. (Sk.—söd. Lpm. — N.) Nedliggande, ell. i djupare vatten upprät, med små, oskaftade blr i bladvecken.

- 57 Fam. **ONAGRARIÆ Juss.** Fod. trattlikt, med pipen omgifvande och vidväxt det flerrummiga fruktämnet. Frukt 2—4rumm. fröhus med centralfäste; säll. enrummig enfröig nöt [Trapa]. Fröhvite 0.

301. **OENOTHERA Lin.** Gultraf.

- †1 *O. biennis L.* ståndarne kortare än de i spetsen intryckta kronbladen; örtbladen egg- rundt lancettlika platta; stjelken sträsprickig och hårig. 2 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.549. FLD.446.

Odl. st. r. (Sk. mell. Helsingborg och Landskrona; Lillö etc. Blek. vid Hoby. Smål. Femsjö; Jönköping; Kalmar; Vestervik, samt Lävers bruk: Scheutz. Stockh. Uppl. Sjöo slott. Ner. Gräfyve sn i en äng vid Källtorp. Värml. Rödsjär nära Carlstad. Dalsl. VG. Kinnekulle. Hall. Halmstad; Varberg. Öl. på åkrar i Glömminge. Gottl. m. fl. st. förvildad i trädgårdar.) Har stora blr med lång pip, oskaftade fröhus i skärbladens veck.

302. **CHAMENERION Scop.** Elgramis.

- 1 *C. angustifolium Scop.* blomklasen mångblommig; bladen strödda lancettlika, med n. vinkelrätt utstående sidonerver. 2 7, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.130. FLD.289.
Back. skog. a. (Sk.—Lpl. — N.) Oftast ett par alnar hög, i fjelltrakt. till alla delar mindre. — *Epilobium L.* och ed.8. *E. Gesneri Vill.* *E. spicatum Lam.*

303. **EPILOBIUM Lin.** Mjöлке.

† Märket 4deldt, med utböjda flikar.

- 1 *E. hirsutum L.* bladen halftomfattande, lancettlika, tätt naggsågade, jemte den slutl. mycket greniga stjelken mjukludna; foderflikarne med en syl-lik udd i spetsen. 2 7, 8, r. blr. — *β villosissimum*: mera tätluden; fröh. långt hvitulliga. Fig. FLD. 326. H.N.f.5, n:o 39.

Bäck. och fukt. st. r. (Sk. flerstädes ymnig. Hall. Halmstad. VG. Göteborg; Eggby sn. Smål. Jönköping, vid Racksjön; Vestervik vid Horns rusthåll. Stockh. Djurgården. Rosl. omkr. Norrtelge; Björnö etc. Uppsala. Öl. Bredinge i Kastlösa sn. Gottl. enl. ex. af Rosén; Visby, vid gamla hamn: Stud. Molér enl. Thed. — *β Öl.* Borgby i Mörbylånga; trol. flerstädes.) 1—2 alnar hög, med tunnsvida vackra blr. — *E. hirsutum β L.Fl.Su.* *β E. intermedium Reich.*

- 2 *E. parviflorum Schreb.* bladen oskaftade lancettlika, glest naggsågade, småludna ell. glatta; stjelken trind, meränd. mjukhårig; foderflik. utan märklig udd. 2 7, 8, r. blr. — *β glabratum*: bladen och nedra delen af stjelken glatta. — *γ verticillatum*: bladen 3 i krans. Fig. FLD.347. H.N.f.8, n:o 43; *β* f.5, n:o 40.

Fukt. st. diken, r. (Sk.—Uppl. Rosl. Vestml. Frösåker, samt vid Qvistberga i Kungsåra sn. Ner. Lanna i Hidinge sn. Boh. Nord-Koster. Öl. Gottl. — N. — *β Uppl.* vid Bergsbrunna i Danmarks sn. Öl. Bredinge; Glömminge. Gottl. lilla Carlson. —

7 *Södml.* Alby i Botkyrka sn; *Stockh.* Lidingön: J. A. Braun.) 2—3 *qu. hög, spåder och med smärre blr än föreg.* — *E. hirs.* α *L.Fl.Su.* β *L. herb. E. pubescens* Roth. β *E. rivulare* Wg.

- 3 *E. montanum* L. bladen ganska kort skäftade, meränd. *eggrunda*, sågtandade, n. glatta. 2 7, 8, r. stund. hv. blr. — β *collinum*: bladen små och talrika; blrna dubbelt mindre. — γ *verticillatum*: bladen 3 i krans. Fig. Fl.D.922.

Skogsmark etc. β på torra st. a. (Sk.—*Pit. Lpm.* — *N. till Finnm. Tromsöe.* — γ *ÖG.* Slaka och Kärna sockn. *Smål.* Gamleby: Scheutz. *Blek.* vid Lyckeby å: Ankarer. *Sk. Fogelsång.*) Var. från 3 tum till alnshög; β vanl. quartershög med 5—8 par smärre och smalare blad.

(*E. virgatum*.)

†† Märket helt, ell. slutl. oordentligtflikadt.

* Stjelken glatt, ell. öfverallt likformigt småluden.

- 4 *E. roseum* Schreb. bladen skäftade, *eggrundt* lancettlika, glest småågade; bladskäftens nedlöpande kanter bildande ett par strimmor på den upptill småludna stjelken. 2 7, 8, r. blr. — * *purpureum* Fr. stj. från bladfästena nedåt grundt 2fårad. Fig. Sv.B.742. Fl.D.1815. H.N.f.3, n:o 34.

Fukt. st. r. (Sk.—*Uppl. Uppsala; Norrtelge. Vestml. Köping. Ner. Värml. Christinehamn. Dalsl. Ödsköldt sn. Boh. Öl.* — *N. Christiania; Bergen.* — * Fordom funnen i *Hall.* vid Halmstad och i *Södml.* vid Eskilstuna.) 2—3 *quart. hög, ofta mycket grenig.*

- 5 *E. tetragonum* L. stjelken 4kantig af de nedlöpande bladkanterna, med oskäftade bladrossetter vid basen; bladen utdraget lancettlika—åflånga, tålt sågtandade, glatta, något omfattande ell. oskäftade. 2 7, 8, r. blr. — β *obscurum*: blad utan glans, ofta småhåriga. — γ *verticillatum*: bladen 3 i krans. Fig. Fl.D.1029. Reich.t.198, 199. H.N.f.2, n:o 46; f.8, n:o 41, 42.

Fukt. st. r. (Sk.—*Uppl. Uppsala. Ner. flerestådes. Boh. Marstrand: Rect. For. Öl. Gottl.* — *N. Arendal i Barbdalen.* — γ *ÖG.* vid Schackebo i Nykil sn.) Stjelken 2—4 *qu. hög; bladen hos α glatta och glänsande, stund. rödaktigt anlupna, hos β, som synes vara den hos oss vanligaste formen, dunkla och mindre glatta.*

- 6 *E. virgatum* Fr. stj. 2—4kantig, med utdragna glesbladiga nyskott vid basen; bladen oskäftade, knappt omfattande, stundom med omärkliga skäft, glest sågtandade, för öfr. som föreg. ☉ 7, r. blr. Fig. H.N.f.10, n:o 46.

Fukt. st. diken, r. (Sk. *Blek. Djupadal: Scheutz. Smål.* på många st. t. ex. Femsjö; Jönköping; Bergqvara nära Vexjö; Nässjö; samt Vestervik, vid Lugnet: Scheutz. *Hall.*) Liknar på engång följ. och föreg. art, men har dels odlad i *Upps. Bot. trädg., dels i vildt tillstånd under så lång tid och af Botanister i så många län der befunnits constant, att utg. anser sig med fullt skäl kunna öfvergifva de i föreg. uppl. uttalade tvifvel om denna växts arträtt. E. tetragonum* β *Wg. E. tetrag. var. chordorhizum* Beurl.

- 7 *E. palustre* L. stjelken trind, slät, likformigt finluden; bladen lancettlika—jembreda, helbräddade ell. glest naggade; fröhusen finludna. 2 7, 8, r. säll. hv. blr. — β *angustum*: bladen smalt jembreda. Fig. Fl.D.1574.

Fukt. st. a. (Sk.—*Lpl.* — *N.* — β *Lpl.—Gestr. Stockh.* vid Drefviken. — *N.*) Var mycket, enkel och grenig, med från ½ tums breda, fingerlånga blad, till 1 lin. breda, tumslånga: β, som är *E. pal. γ brevipes* Ed.4, *E. pal. v. nutans* Lund Fl. Chr. *E. pal. v. nanum* Beurl. i Bot. Not. *E. pal. β albescens* Wg. Fl.Su. — Fröh:s skäft variera äfvenledes, hvarföre namnet på β förändrades i *Exc.Fl.*

- 8 *E. lineare* Mühlenb. stj. trind, med några upphöjda strimmor, finluden; bl. smalt jembreda, helbräddade ell. glest naggtandade; fröh. glatta. 2 7, 8, hv. blr. Fig. H.N.f.10, n:o 43.

Fjelltr. (Lpl. *Jämtl. Herjed.* från Ramansberget ned till Hamrafjell. *Ångml. Bjertå sn, i Rammeldalen.* — *N. Finnm.—Dovre* och *Hugelien i Torpen. Aggerhus st.) Näppel. skiljd från föreg:s β; blrna synas var. röda.* — *E. pal. β nutans* Ed.4.

** Stjelken trind med 2, tydliga hvitludna ränder.

- 9 *E. origanifolium* Lam. bladen kort skäftade, *eggrunda, spetsiga* sågtandade, glatta. 2 7, 8, r. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.707, f.2. E.B.2000. H.N.f.5, n:o 41.

Fjelltr. vid källdrag etc. (*Lpl.*—*Dal.* ned till Svartnäs bruk. *Ångml.* Tåsjöberget; Rammeldalen; Långsele sn, Ledinge. *Helsl.* Jerfsö sn, Karse by; nedom berget Nipen i Bjuråker. — *N.*) *Vanl.* 3—6 tum hög, stundom stor som en medelmåttig form af *E. mont.* På fjellen så varierande, att någon gräns mellan denna och följ. knappt står att finna. — *E. alpinum* β *Ed. A.* *E. alsinifolium* Vill.

- 10 *E. alpinum* *L.* bl. med korta ell. inga skaft, *ellipt.*—*afstånga trubbiga, n. helbräddade*, glatta. 2 7, 8, r. säll. hv. blr. — β *dasycarpum*: fröhusen hvitludna. Fig. Sv.B. 707, f. 1. FLD. 322. H.N.f. 8, n:o 44.

Fjelltr. (*Lpl.*—*Herjed.* *Ångml.* Tåsjöberget m. fl. st. *Medelp.* Torp sn: Reuterm. — *N.*) *Var. som föreg., från 8—10 tum hög och n. upprät* [*E. Hornemannii Reich. och Beurl.*], till ett par tum låg, nedliggande, med 1—3 blr i den uppböjda toppen; en sådan liten form af denna ell. föreg. art var *Linnés* ursprungliga *E. alpinum*. — β *E. nutans Schmidt.* *E. sudeticum Beurl.*

304. CIRCÆA Lin. Hexört.j

- 1 *C. lutetiana* *L.* bladen *eggunda*, glest småtandade, n. utan glans; stjelen och blomskäften *finludna*. 2 7. Fig. Sv.B. 586. FLD. 210. H.N.f. 1, n:o 41.

Lundar, r. (*Sk. Hall. Boh.* på Skaftölandet. *VG.* t. ex. Hunneberg på affallet till Bursleds gästg. etc. *Blek.* Åryd. *Öl.* Halltorp i Högsrum och i kalkflisans djupa remnor vid Resmo; Lökenäs i Glömminge; Sjöstr. Skall enl. ex. i Montins herb. vara funnen vid Söderfälviken i Ångml. [Wikstr.]. — *N.* Christiansands st. på flera ställen. Bergens st. i Goustalien vid Ous, samt på Borgöen.) 2—4 qu. hög, stund. med något hjertlika blad; blomfod. grönt ell. brunaktigt; kronbl. rödlätta.

- 2 *C. intermedia* *Ehrh.* blad *hjertlika*, glest groftandade glänsande, med *okantade* skaft; blomskäften *finludna*. 2 7, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B. 703. FLD. 256. H.N.f. 2, n:o 47.

Bokskog. (*Sk. ej sälls. t. ex.* Gustafs i Halfgårdsskog; södra Åsen; Helsingborg i Pålköppsskogen; Hallandsås etc. *Hall.* i Hafslof. — *N.* enl. Blytt.) 10—15 tum hög; fod. *grönaktigt*. Föres som var. än till föreg., hvilken den liknar till storlek och blomning, än till följ., som den i anseende till örten är närmast.

- 3 *C. alpina* *L.* bladen *som föreg.*, med *hinnkantade* skaft; stjeln och blomskäft *glatta*. 2 6, 7. Fig. Sv.B. 576. FLD. 1324.

Skog. på fukt. st. (*Sk.*—*Lpl. Boh.* Uddevalla; Christinedal: Thed.; Strömstad, på Ödön. *Öl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Dubbelt mindre än de föreg. med både fod. och krona hvita, säll. rödaktiga.*

305. TRAPA Lin. Sjönöt.

- +1 *T. natans* *L.* de flytande bladen *rutformiga*, de nedre *findelta*; nötterna med 4 styfva tornar. ☉ 6, hv. blr. Fig. Sturm 30 häft.

Sjöar, r. (*Mell.* delen af *Smål.* i små insjöar bland *Nymph. alba*. Uppgifven såsom funnen i Hökesjön i Lemhults sn; Sulegångssjön vid byn Kåksmåla; Fagersjön i Mörtviken, der Lect. Wallman ännu 1829 fann nötterna, ehuru tomma; samt Älmten under Baggetorp i Misterhult. Äfven Hemsjön, Bosjön, Jalsjön etc. *VG.* i viken vid Svanö säteri. På 1800talet ej funnen växande.) *De flyt. bladen gytttrade, icke olika björklöf, de yttre med blåslikt uppsvällda skaft; blrna små, i bladvecken; nötterna stora som smärre valnötter.*

- 58 Fam. HALORAGEÆ Br. Fodret omgifvande och samväxt med fruktämnet, som är 1- ell. flerrummigt. Kronbl. flyktiga ell. inga. Frukt uppbristande i 1 eller flera nötlika rum, med ett hängande frö i hvarje.

306. MYRIOPHYLLUM Lin. Kamtblad.

- 1 *M. verticillatum* *L.* alla blrna *kransvisa* i de kammligt parbladigt delda *öfre bladens* veck; blomfodret tydligt; kronbladen med utdragen klo. 2 7, hv. blr. — β *pecuinatum*: öfre bladen knappt längre än blrna. Fig. FLD. 1046 [β enl. Reich.].

- Vattenpöl. r. (Sk.—*Gestr. Helsl.* Tuna sn, vid Hallsta. *Ångml.* Ytter-Lännäs sn, Nyland. *Vestml. Ner.* stora Mellösa; Vinteråsa etc. *VG. Boh. Hall.* Gåsvadholm, och Varberg. *Öl. Gottl.* — *N.* Porsgrund; Drammen.) *Blomskärmen små, n.^o omärkliga; bladflikarne smala jemnbreda.* — β *M. pectinatum* DC.
- 2 *M. spicatum* L. ♂- och ♀-blr i kransar, bildande bladlösa ax; bladen parbladigt deltda; ♀-foder 0; kronbladen utan klo. 2 6, 7, hv. blr. — *squamosum Læst. de nedre stjelkladen flera gånger mindre än de öfre, med korta och breda flikar. Fig. Fl.D.681.
- Sjöar och renare vatt. (Sk.—*Lpl.* Karesuando. *Dalsl. Öl. Gottl.* — **Torn. Lpm.* Karesuando.) *Blomskärmen tydliga, fjäll-lika. Hanblrna i krans, intagande toppen af det afbrutna axet; honkransarne nedtill. De nedre bladen hos * likna fullkomligt föreg. arts öfversta, blrna stödjande blad.*
- 3 *M. alterniflorum* DC. ♂-blrna skiftevisa, ♀-blrna i krans, nedersta kransarne i öfversta bladvecken; för öfr. som föreg. 2 6, 7. Fig. Fl.D.2061. H.N.f.4, n:o 82.
- Sjöar. (Sk.—*Lpl.* — *N.* till Finnm.) *Till alla delar mycket finare än föreg. Axet kortare, bladöst, utom de nedersta ♀-kransarne, som vanl. understödjäs af de öfra stjelkladen.* — *M. spicat. β tenellum* Handb. ed.2.

307. HIPPURIS Lin. Hästsvans.

- 1 *H. vulgaris* L. stjelken ledad, med kransvisa, jemnbreda—lancettlika, trubbad bl. — β *fluviatilis*: stjelken nedsänkt ell. flytande; bladen talrika, slaka gräslika. — γ *maritima*: bladen 4—8 i kransen, lancettlika, de nedre färre och bredare. 2 6—8. Fig. Sv.B.335. Fl.D.87. γ Retz. Obs. f.3, t.1. Fl.D.87. H.N.f.14, n:o 50.
- Sjöstränd. a. (Sk.—*Lpl.* — *N.* till Ost-Finm. — β i rinnande vatten. — γ Hafsstr. Hudiksvall. Gefle. Stockh. Gålön. *Södm. Mörkön.* — *N.* Finnm.) *Den Spenska H. marit.* har aldrig så breda, stund. ovala blad, som en del ex. från Åbo, af hvilka dock de flesta äro fullkoml. lika den vid Gefle växande.

8 KLASSEN

ROSIFLORÆ.

59 Fam. POMACEÆ *L.* Blomkrona rosartad. Stånd. många. Fruktämnerna 1—flera, inväxta i, och med fodrets bas slutt. bildande en äplefrukt. Fröhvite 0.

308. PYRUS *Lin.* Apel.

1 *P. communis L.* blrna i flock, med till basen fria stift; bladen eggrunda smalspetsiga finsågade ell. helbräddade; frukten afsmalnande mot skaftet. $\frac{1}{2}$ 5, 6, hv. blr. — β *Pyrastrer*: bl. rundade spetsiga; fruktämnerna glatta. Fig. Fl.D.2118.

Hagar etc. r. (Sk.—Uppl. Vestml. Boh. Öl. Gottl.) I vildt tillstånd äro grenarne tornspetsiga. Bladen hos den vanliga formen slutt. glatta, endast i kanten finludna; fruktämn. yngre småulliga. Frukten Pärön, stund. [vanl. hos β] rundade, men ej intryckta vid stjelkfästet som hos följ. — α *P. comm.* α *Achras DC.* Prodr.

2 *P. Malus L.* blrna i oskaftad flock; stiftet vid basen hopväxta; bl. eggrunda sågade; frukten med intryckt bas. $\frac{1}{2}$ 5, 6, hv. ell. rödl. blr. — β *tomentosa*: undre sidan af bladen och de yngre fruktämn. ludna. Fig. Sv.B.229. Fl.D.1101.

Löfbackar och ängar. (Sk.—Gestr. Vestml. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — *N.* till Toten och Romsdalen. — β sällsynt: Sk. Blinkarp vid Kyrkoåkern. Blek. Kronovarvet i Carlskrona. Smål. Ner. Myrö. Boh. Tanum sn, Klefva; samt Strömstad: Rect. For. Känö etc; Uddevalla och Köön. VG. Göteborg.) *Qvistarne* hos α ofta tornspetsiga; bladen på båda sidor glatta, frukten Äple.

309. SORBUS *Lin.* Oxel. Rönn.

1 *S. Aria Crantz*: bladen omv. eggrunda [hos β aflånga], hela, dubbelsågade, under täckta af snöhvitt ludd; blrna i tät qvast. $\frac{1}{2}$ 5, 6, hv. blr. — β *salicifolia*: bladen smalt aflånga. Fig. Fl.D.302. H.N.f.6, n:o 38.

Bergsback. byar. r. (Sk. Kullaberg. Boh. i skären, t. ex. Lindö; Koster, vid Kile; Thorsby sn. Dalsl. Ed sn. på Falkberget vid st. Leesjön; Hedeberget i Dalskog. Gottl. Visby, Snäckgärdet; bergen vid Ihrevik; Lilla Carlsön. Sandön etc. — *N.* Christiania upp till Tellemarken. Arendal; Christiansand och Lindesnäs upp till Tutterön vid Trondhj. — β *N.* Bergens st. i skären.) Frukten röd, bärtlik: Oxelbär. — *Craetagus Aria* β L.Fl.Su. *Pyrus W.*

2 *S. scandica Fr.* bladen eggrundt aflånga, inskuret likiga och sågade, under gråaktigt hvitludna; blrna som föreg. $\frac{1}{2}$ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.45. H.N.f.6, n:o 39.

Bergsback. byar. (Sk.—Medelp. Dal. Boh. Grebbestad: Rect. For.; Henån på Oroust: Thed. Öl. Gottl. — *N.* Porsgrund mellan Kalletangen och Öjenkast.) Bladens och blomskafstens ludd mindre hvitt än hos föreg.; de förra dubbelt djupare sågflådade; frukt som föreg.: Oxelbär. — *Crat. Aria* α L.Fl.Su. *Pyrus Aria* Sv.B.

3 *S. hybrida L.* bl. eggrunda—aflånga, vid basen parbladigt delade, uppåt endast flåkiga och sågade, under blekt hvitludna; blrna som föreg. $\frac{1}{2}$ 5, 6, hv. blr. Fig. Fl.D. 301. H.N.f.6, n:o 40.

Äng. byar, r. (*Rosl. Vätö. Stockh. skärg. på Mörtön och Weling; Lidingön, nära Mölna udde; parken vid Svindensvik. Boh. norr om Marstrand. Gottl. Eista; Bunge; Carlsöarne; Fårö; Sandön etc. — N. Christiania upp till Ringerige; Arendal; Christianssand; Stavanger, på öarne, ymnig. Bergens st. Sælløe och Svanøe. Trondhj. på Hladehammeren.*) *Träd mell. Oxel och Rönn. — S. ambigua L. herb. S. fen-nica Kalm och Fr.*

- 4 *S. Aucuparia L.* bl. fullkomligt *parbladiga*, med sågade, under glatta ell. finludna småblad; blrna i mindre tät qvast; frukten något aflångt rundad. $\frac{1}{2}$ 5, 6, hv. blr. — β *laciniata*: småbladenflikiga. Fig. Sv.B.145. FLD.1034.

Bergiga skog., byar, a. (*Sk.—Lpl. Boh. — N. — \beta N. Christiania på Egeberget.*) *Frukten röd: Rönnbär. — Pyrus Sv.B.*

310. CRATÆGUS Lin. Hagtorn.

- 1 *C. Oxyacantha L.* blrna i flocklik qvast med 1—3 stift; bladen omv. eggrunda, meränd. *grundt* 3—5flikiga glatta; foderflikarne *bredt eggrunda, kortspetsiga*. $\frac{1}{2}$ 5, 6, hv. blr. — β *laciniata*: bladen djupare klufna i aflånga, mer utstående flikar; stiftet meränd. 1. Fig. Sv.B.157. FLD.634. β H.N.f.9, n:o 45.

Back. (*Sk.—Uppsala. Vestml. Mälartrakten. Ner. Boh. Öl. Gottl. — N. till Romsdalen. Trondhj. Tutteröen.*) *Torntaggit buske, med röda bärlika mjöligen frukter och meränd. 2 stift; bladen hos a stundom omärkligt och trubbigt flikade [C. oxyacanthoides Thuill.], stundom till $\frac{1}{2}$ del nära medelnerven, med spetsigare flikar: C. Ox. a obtusata och \beta vulgaris DC. Prodr. \beta till bladen mera lik följ., men skiljd med de korta alltid hos frukten tillbakaböjda foderflikarne: C. monogyna Fingerh.*

- 2 *C. monogyna Jacq.* blrna som föreg.: stiftet 1, krökt; bl. meränd. *djupt* 3—5klufna glatta, med *utstående*, eggrunda spetsiga och sågade flikar; foderflik. från bred bas *lancettlika ell. n. jemnbreda*. $\frac{1}{2}$ 5, 6, hv. blr. Fig. FLD.1162.

Back. r. (*Sk.—Gefle vid Brynäs; Fleräng. Vestml. Ner. Göthlunda sn. Värml. Härön i Venern. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. upp till Romsdalen.*) *Har oftare trädstam än föreg., stundom småludna fruktämnen och blomskaft; frukterna som föreg., något mer aflånga, med längre, mindre bestämdt nedböjda, ofta uppräta foderflikar. Både denna och föreg.: \beta variera med blad, som äro delade nära, eller ända till medelnerven: var. pinnatifida ed.A. — C. kyrtostyla Fingerh.*

311. COTONEASTER Med. Oxbär.

- 1 *C. vulgaris Lindl.* blomskaften i bladveckan, 1—3blommiga; bladen meränd. ovala helbräddade, under fint och tätt grå- ell. hvitludna. $\frac{1}{2}$ 6, hv. ell. rödl. blr. — β *lutea*: bladen n. lancettlika; bären gula. — * *nigra Wahlb.* bären svarta, på längre skaft. Fig. Sv.B.295. FLD.112. H.N.f.15, n:o 48 [var.]; * f.6, n:o 37.

Back. (*Sk.—Gefle. Herjed. Jämtl. på Åreskutan; Hackås sn. Vestml. Mälartrakt. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. upp till Snaasen. — \beta Varberg på strandklippor vid Fiskläget. — * Sk. Stenshufvud. Blek. Ronneby; Vämö, Fläskholmen. Stockholm. Dalsl. i Animskog, Ed och Skållerud snr. VG. Kinnekulle; Göteborg. Boh. Domsö m. fl. öar; Uddevalla. Hall. Varberg på Näset. Gottl. Thorsborg, och nära Løjsta kyrka. — N. Christiania.*) 2—4 fot hög buske, varl. med röda bärlika frukter. — *Mespilus Coton. L. * C. melanocarpa Blytt.*

- 60 Fam. SENTICOSÆ L. Krona rosartad. Fruktämnen flera, fria ell. insänkta i fodrets bas, slutl. en- ell. fåfröiga, åtskilda karpeller. Fröhyte 0.

- 1 Flocken **Rosæ.** Karpeller talrika, inneslutna i fodrets slutl. köttiga och bärlika pip [nypon].

312. ROSA Lin. Törnros.

† Taggarne klolikt krökta; småbl. alltid 2—3pariga.

* Småbladen dubbelsågade.

- 1 *R. rubiginosa L.* taggarne grofva, mycket krökta, blandade med smala raka; nypo-

- nen eggrunda—oval, med meränd. *glandelbärande* skaft; småbladen eggrunda, under och i kanten *glandelbärande*. $\frac{1}{2}$ 7, r. säll. hvita blr. Fig. Sv.B.463. Fl.D.870. H.N.f.3, n:o 41.
- Backar. (Sk.—Uppl. Vestml. i Munktorp sn. Ner. Dalsl. Dalbobergen vid Venersborg. Boh. Öl. Gottl. — N. Drammen, Laurvig etc.) *Har starka taggar, meränd. glandelborstiga nyponskaft, vålluktande blad.* — R. Eglanteria L.Fl.Su.2. [men icke Herb.] Sv.B. Rosa suavisfolia Lightf.
- 2 R. inodora Fr. alla taggarne likformiga, klotlika; nyponskaften glatta; för öfr. som föreg. $\frac{1}{2}$ 6, 7. Fig. Fl.D.2233? H.N.f.10, n:o 51.
- Backar, r. (Hall. vid Skorrby. Boh. vid Grinsbyvattuet på Oroust; samt mellan Henå och Rödberget; Kalfö; Askeröarne. VG. Kinnekulle, Vesterplana storäng.) *Lik R. canina med karakterer af föreg., men har blrna mer ensamma, säll. 2—3 tillsammans. näst. alltid med hvita kronbl.; bladen utan märklig lukt, med smalare, mer sylspetsade sågtänder.* — R. rubig. β Ed.4.
- 3 R. Acharii Billb. tagg. något klotlikt krökta; nyponen elliptiska, glatta, med *glandelhåriga* skaft och foderlikar; småbladen glest småhåriga. $\frac{1}{2}$ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B. 577. H.N.f.6, n:o 42.
- Back. lund. r. (Sk. Smål. i Kalm. län: Scheutz. ÖG. Södm. Ornön och Dalarön. Stockh. Hagapark och vid Beckbruket m. fl. st. Vestml. VG. Trollhättan: Kindb. Dalsl. Boh. Hall. Varberg. Öl. Borgholm. Gottl. Wänge och Follingbo snr. — N. vid Molde, samt Båevik vid Isfjorden.) *Har rakare och smalare taggar, tunna småblad, med sågtänder, som i kanten hafva några smärre glandelbärande tänder.* — R. collina Fr. Mant. 3.
- ** Småbladen enkelsågade.
- 4 R. canina L. taggarne likformiga klotlika; nyponen *eggrunda—aflånga*, jemte skaften glatta; småbladen ovala—lancettlika, *släta och glatta*. $\frac{1}{2}$ 6, 7, r. ell. hv. blr. — α nitida: nyponen aflånga; bladen glänsande. — β opaca: nypon. elliptiska; bladen blåaktiga, utan glans. — γ senticosæ: nypon. rundade; tagg. föga krökta. Fig. Sv.B. 541. Fl.D.1695. H.N.f.6, n:o 41. β Sv.B.29. Fl.D.555. H.N.f.8, n:o 45. γ Sv.B.475.
- Back. etc. a. (Sk.—Ängml. Dal. Öl. Gottl. — N. till Nordl.) *En n. tagglös form är af Lect. Vestö funnen på Lilla Carlsöns klippor.* — α R. sarmentacea Sw. R. Swartzii Sv.B. β R. venosa Sw. γ R. senticosæ Achar.
- 5 R. dumetorum Thuill. tagg. likformiga klotlika; nyponen *elliptiska*, jemte skaften glatta; småbladen bredt ovala, *ojemna och småludna*. $\frac{1}{2}$ 6, 7, tjusr. ell. hv. blr. Fig. H.N.f.7, n:o 43.
- Back. etc. (Sk.—Helsl. och Dal. Ner. Dalsl. — N.) *Bladens sågtänder äro tydligare framåtriktade än hos följ., der de oftast hafva spetsen utböjd.* — R. collina Wg.
- 6 R. coriifolia Fr. tagg. klotlika; nyponen *rundade*, jemte de mycket korta skaften glatta; småbladen *tjocka och ojemna, småludna*. $\frac{1}{2}$ 6, r. ell. hv. blr. H.N.f.6, n:o 43.
- Back. och lund. (Sk.—Uppl. vid Carlholms bruk. Gefle på Limöarne. Vestml. Boh. Öl. — N. södra del.) *Swår att skilja från föreg.; i fruktillståndet utmärktare af de stora rundade, stundom päronlika och tidigare nyponen, hvilkas foderlikar quarsitta, ej som hos föreg. snart affalla.* — R. crassifolia Wallm. R. collina γ Wg.

†† Tagg. raka, ehuru stund. något nedböjda ell. omärkligt krökta.

* Småbladen dubbelsågade.

- 7 R. villosa L. nyponen *runda*, mogna *lutande*, jemte skaften *styft glandelhåriga*; småbladen 2—3pariga *aflånga* småludna. $\frac{1}{2}$ 6, 7, r. ell. hv. blr. Fig. Sv.B.313. H.N. f.9, n:o 47.
- Jordvall. back. r. (Sk.—Södm. Stockh. Vestml. Frösåker: A. M. Troilius. Ner. Örebro; Almhj. sn. VG. Göteborgstrakten. Dalsl. Låtsbyn i Gunnarsnäs sn. Boh. Koön; Christinedal vid Gustafsberg: Thed. Gottl. — N. Romsdalen.) *Nyponen i södra länderna stora som plommon, uppåt Södm. som krusbär; i mån som de minskas, blifva de mindre lutande; slutl. knappt skiljbara från större former af följ., med hvilken denna art synes sammanflyta.* — R. pomifera Fr. — Ann. Taggarne hos denna och följ. vanl. något riktade nedåt, ehuru sjelfva icke märkligt krökta.

- 8 *R. mollissima* Fr. nyponen klotrunda upprätta, jemte skaften glandelhåriga med qvarsitt., samstående foderflikar; småbl. 2—3pariga, ovala—n. runda. $\frac{1}{2}$ 6, 7, r. ell. hv. blr. — β *glabrata*: bladen glatta, glest glandelprickade. Fig. Fl.D.1458. E.B. 2459. H.N.f.7, n:o 44.
- Ångsback. etc. (Sk.—Helsl. Jämtl. Ner. Värml. Dalsl. Öl. — N. till Salten.) Låg buske med gråhudna, ofta trubbiga ojemna blad, klotrunda ell. något nedplattade nypon, som mogna i medl. af Sept. och hafva föga flikiga foderblad. — *R. villosa* L. herb.
- 9 *R. tomentosa* Sm. nyponen elliptiskt rundade ell. ovala, upprätta, slutl. glatta med glandelhåriga skaft och vanl. affallande, utböjda foderflikar; småbl. 2—3pariga, ovala eller eggrundt lancettlika. $\frac{1}{2}$ 6, 7, r. ell. hv. blr. — β *scabriuscula*: bl. tunna gråaktiga, föga ludna, något sträfvä. Fig. Sv.B.571. β E.B.1896. H.N.f.9, n:o 46.
- Ångsback. (Sk. Smål. Vestervik: Scheutz. — Gefle på Holmudden vid fjärden. Helsl. Söderhamn. Vestml. Ner. Boh. Öl. — N. Molde och Båevik vid Isfjorden.) Högre buske, med något aflånga, hårdare och mer senmogna nypon än föreg.: foderflik. mer pardelade och utstående; än qvarsittande till mogningen, än icke. Denna och föreg. art ofta knäppt skiljbara, om icke af den mogna frukten. — *R. tomentosa* γ *subrubiginosa* [med glandelbärande vålluktande blad.] Handb. ed.3.
- *10 *R. alpina* L. stammen med inga, ell. borstlika taggar, grenarne utan; nypon. aflånga, mogna hängande, med qvarsittande samstötande foderflikar; småbladen 3—5pariga hvass-sågade. $\frac{1}{2}$ 6, 7, r. blr. Fig. Jacq.A.279. H.N.f.9, n:o 48 [odl.].
- Fjelltr. r. (N. Eidswold på Mistberget. Christiania, på Malmoe.) Nypon och blad på Norska ex. glatta; nyponskaften glandelhåriga; foderfl. merändels hela. — *R. inermis* Mill.
- ** Småbladen enkelsågade.
- 11 *R. cinnamomea* L. nyponen klotrunda, jemte skaften glatta; småbladen 2—3pariga, elliptiskt aflånga—omv. eggrunda, merändels trubbiga, under gråhvita och meränd. ludna. $\frac{1}{2}$ 6, r. blr. — β *turbinnella*: nyp. i flock. päronlika. — γ *fluvialis*: n. tagglös, bladen under glatta, blott skaften och nerverna småludna. Fig. Sv.B.553. Fl.D. 1214. H.N.f.7, n:o 45, 46. γ Fl.D.868.
- Ång. och skogsback. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. — γ N. vid Glommen och Randsfjorden.) Bladen stundom spetsiga, särdeles de öfre; vid stiplernas vidfästning finnas n. alltid 2:ne taggar. Nyponen små och mjuka, lifligt röda. — *R. majalis* Retz. *R. cinerea* Sw. *R. fluvialis* Fl.D. (enl. Hornem.). *R. spinosissima* Wg. och L.Fl.Su.
- 12 *R. carelica* Fr. stammen tät beklädd med taggar och borster; nypon aflånga sneda, upptill jemte skaften glest glandelhåriga; småbladen 2—3pariga, aflånga—eggrunda, glest småhåriga, under gråaktiga. $\frac{1}{2}$ 6, r. blr. Fig. H.N.f.13, n:o 59.
- Skogsback. r. (VB. Skellefteå, vid Furunäs.) Foderflikarne äro både på Sv. och i H.N. lemnade Ryska ex. hela, men icke helbräddade, samt mot basen håriga af glandler, som äfven sträcka sig ned på nyponets sneda spets.
- 13 *R. pimpinellifolia* L. nypon klotrunda, jemte skaften glatta; småbladen 4—5pariga rundade eller ovala, på båda sidor glatta. $\frac{1}{2}$ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.559. Fl.D.398. H.N.f.10, n:o 52.
- Backar, stränder, r. (Boh. Marstrand, på Koön: Stud. Neumann enl. Frist. — N. Leervig på Storöen i Bergens st.) Vanl. ganska taggig och lätt skiljbar genom sina talrika små glänsande småblad. Finnes någon gång flyktig ur trädgårdarne. — *R. spinosissima* Sm. n. fl. *R. pimpinellif.* β *intermed.* Godr. & Gren.
- 2 Flokken **Sanguisorbeæ.** Karp. få [1—4], inneslutna inom det slutl. hårdnande blomfodret.

313. AGRIMONIA Län. Åkermönja.

- 1 *A. Eupatoria* L. bladen olikparigt delade, med eggrundt aflånga småblad; fruktfodret omv. egformigt, fåradt ända till basen med utstående kantborster. 2, 7, g. blr. — β *procera*: n. manshög; bladen under glandulösa. Fig. Sv.B.99. Fl.D.588.
- Skugg. st. (Sk.—Gestr. Helsl. Söderhamn. Vestml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. — β Sk. Helsingborg, i busksnår. ÖG. på skären.) Vanl. 3—4 quart. hög, β 2—3

alnar ell. n. så hög som buskarne, bland hvilka den växer, trol. häraf beroende. Klasen lång och smal, axlik. — β *A. procera* Wallr. föres af Koch till följ. art.

- 2 *A. odorata* Mill. blad som föreg.; fruktfodret halfklotrundt klocklikt, *slätt* ell. *blott* till midten grundt *fåradt*, med *nedböjda* kantborster. 2 7, g. blr. Fig. Fl.D.2471. H.N.f.14, n:o 51.

Skugg. st. r. (*Blek.* Carlskrona skärg., på Hästö, Fläskholmen och Aspö. *Boh.* på Koön, Brännö, Hinsholmen etc. vid Göteborg; Uddevalla, söd. om Gustafsberg; vid Stora Bratteröd; Qville sn, på Hjertö och Väderöarne: Rect. For. *Dalsl.* Heden i Dalskog sn. *Stockh.* på Hästholmen. *Rosl.* Blidö sn. allm.: C. A. Fredrikson. — *N.* Bekkelaget och Malmoe vid Christiania.) *Liknar mycket föreg., men skiljes med fruktfodren, hvilka derjemte vanl. innesluta 2 karpeller [hos föreg. oftast blott 1], samt med kortare klasar på högre stjelk. Har terpeninaktig lukt.*

314. SANGUISORBA Lin. Blodtopp.

- 1 *S. officinalis* L. axen rundade ell. kort elliptiska; stånd. icke längre än blomkronan; hela örten glatt. 2 7, 8. Fig. Sv.B.305. Fl.D.97. H.N.f.6, n:o 51.

Fukt. äng. r. (*Gottl.* — *N.* Skien vid Gjerpen; Lister; Jeddereen; Stavanger till Storöen i Bergens st.) *Har parbladiga blad, blodröda ax.*

315. POTERIUM Lin. Får-pimpernell.

- 1 *P. Sanguisorba* L. stjelen kantig, upprät; axen rundade ell. aflånga; fruktfodren hårda nätrynkiga, med 4. otydligt vingade, trubbiga kanter. 2 6, 7. — β *hirta*: stjelen hårig, särdeles nedtill. Fig. Fl.D.1939. H.N.f.7, n:o 52; f.11, n:o 48.

Backar, r. (*Sk.* Limhamn och Malmö. *Smål.* Eds sn $\frac{3}{4}$ mil öst. om Djursnäs; flerst. i Gamleby och Lofta snr: Scheutz. *Stockh.* i Drottningsholms park. *Uppl.* mell. Sångå och Skå kyrkor, samt vid Svartsjö ladug. *Gottl.* Visby, Snäckgårdet.) *Icke olk Sanguisorba off. med parbladiga blad och rundadt, men grönt ell. något brunaktigt ax. — P. dictyocarpum* Spach. — Anm. *P. polygamum* Kit., *skiljd endast med hvassare kanter på fruktfodret och enl. utl. ex. utan all gräns sammanflytande med P. Sanguisorba, finnes enl. Sjöstr. förvildad i Smål. vid Bo i Dörby sn.*

316. ALCHEMILLA Lin. Daggekåpa.

- 1 *A. vulgaris* L. bladen *njurlika* 7—9flikiga *veckiga* med rundade, *öfverallt* sågade flikar. 2 5, 6, gr. blr. — β *montana*: bladen något silkesludna, mest i kanterna. — γ *hybrida*: rotbladen handdeltda. Fig. Sv.B.261. Fl.D.693.

Äng. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* — γ *N.* Dovre.) *Var. glatt och hårig; i fjelltrakter ofta storbladig och glänsande glatt: β grandis* Bl. Enum. γ har rotbl. n. så djupt delade som följ., hvaraf den möjligen är hybrid, såsom växande bland båda. *Är dock icke A. fissa* Schum., hvilken Blytt säger sig ej hafva funnit i Norge.

- 2 *A. alpina* L. bladen *handdeltda*; småbladen 5—9, *lancettlika*, trubbiga, *i spetsen* hvass-sågade, under silkesludna. 2 6, 7, gr. blr. Fig. Sv.B.758. Fl.D.49. H.N.f.14, n:o 53.

Fjelltr. a. (*Lpl.—Dal.* *Boh.* *VG.* Göteborg. *Sk.* nära Bälinge. *Ängml.* Hernösand — *N.*)

- 3 *A. Aphanes* Leers: blrna gyttrade *i bladvecken*; bladen skaftade *3deltda*, med 2—4-klufna flikar. $\odot$ 7—10, gr. blr. Fig. Fl.D.973.

Fält och åkr. (*Sk.—ÖG.* *VG.* Billingen och Kinnekulle. *Öl.* *Gottl.* — *N.* Holtaalen; osäker såsom sedan Gunners tid icke funnen.) *A. arvensis* Scop. *Aphanes arv. L.*

- 3 Flöcken **Dryadeæ.** Karp. tatrika enfröiga, fria [på från fodret skildt fäste].

317. RUBUS Lin. *) Hallon, Björnbär, Hjortron etc.

† Stammen träaktig, upprät [endast med toppen lutande].

* Foderblad gröna, endast i kanten hvitulliga.

- 1 *R. idæus* L. stammen *trind borsttaggig*; de *nedre* bladen meränd. 2parigt *parbladiga*, de *öfre* (stundom alla) 3fingrade ell. enkla; småbladen *under* meränd. *hvita*;

*) Arterna 2—14 sammanfattas af Linné m. fl. i dess *R. fruticosus*. Årsstammen bär vanl. endast blad, meränd. 3fingrade, hos få arter (8, 10, 15) sällan mer än 3fingrade; då

- kronbladen aflånga upprätta. $\frac{1}{2}$ 6, 7, hv. blr. — β *anomalus*: bladen enkla rundadt hjertlika. — γ *laciniatus* *Krok*: småbl. flikigt inskurna. Fig. Sv.B.181. Fl.D.788.
- Back. stenrösen, a. (Sk.—Lpl. Öl. — N. — γ *Boh.* Uddevalla, vid Lindesnäs.) *Var. med alla bladen 3fingrade, samt med aflånga och rundade småblad, någon gång sammanflytande till ett enda: β . Det snöhvita luddet under försvinner stundom. Bären röda, sällan hvita: Hallon.*
- 2 *R. suberectus* Anders. stammen *n. trind*, upptill trubbkantig, glatt, med raka ell. något nedböjda taggar; stambladen meränd. 5fingrade; småbladen *eggrunda*, under blekare och småludna, uddbladet något *hjertligt*; blommor i klase, ell. gles qvast; kronbladen *omv. eggrunda*. $\frac{1}{2}$ 7, hv. blr. Fig. Fl.D.1992. H.N.f.6, n:o 44.
- Bergsrött. stenrös. (Sk. Broby; Ousby och Kullaberg. *Blek.* — Södm. Ner. Vestm. Barkarö. Värml. Dalsl. VG. Boh. Hall. Öl. — N. Christiania och Dröbak. Molde.) *Blomfodret nedböjdt; frukten svartröd, och, likasom hos de följ. buskarterna, starkt fastsittande vid sitt fäste. Var. med 3- och 7fingrade blad. — Rub. fruticosus β Handb. ed.3. R. frut. var. elegans Myr.*
- 3 *R. fruticosus* L. stamm. 5kantig strimmig, kroktaggig; stamblad. 5fingr.; småbl. något *hjertligt eggrunda*, under gröna småludna; blommor i qvast; kronbl. *omv. eggrunda*. $\frac{1}{2}$ 7, ljusröda blr. Fig. H.N.f.5, n:o 51.
- Bergsrött. etc. i grannskapet af hafvet. (Sk.—Södm. Dalsl. Boh. Öl. I Smål. funnen ända till 8 mil fr. hafvet vid Ifla i Ljunga sn enl. Scheutz. — N. Christiania st.) *Stammen glatt eller beströdd med mörka glandler; fodret nedböjdt; fr. svart, glänsande. — R. plicatus Weih.*
- 4 *R. affinis* Weih. stam *kantig* och *fårad*, med *raka*, i klasen något krökta taggar; småbl. *oval*, uddbladet *hjertligt*, alla under gröna småludna, *afsmaln. mot basen*; blr i enkel, utdragen *klase*; kronbl. *oval*. $\frac{1}{2}$ 7, hv. blr. Fig. H.N.f.6, n:o 45.
- Lund. stenbundna st. (Sk.—Stockh. Hall. vid Algussered.) *Stammen glatt; foder tilltryckt; fr. som föreg.*

** Foderblad öfverallt hvitludna.

- 5 *R. thyrsoides* Wimm. stamm. rundadt *kantig*, *fårad*, upptill *kroktaggig*; bladen 5fingr., småbl. *eggrunda*—*aflånga*, under meränd. *vit- eller gråludna*; blr i cylindrisk klase ell. spira; kronbl. *utdraget omv. eggrunda*. $\frac{1}{2}$ 7, blekr. blr. Fig. H.N.f.3, n:o 42.
- Bergsrött. etc. (Sk.—ÖG. Stockholmstrakten, vid Mörtviken och Ahlby; Skurusund. Boh. på Marstrandsön; Kungelf. Hall. vid Malvik. Öl. — N. Dröbak på Haadö.) *Stammen glatt ell. småhårig; de nedre taggarne smärre och rakare; småbladen smalare än hos de flesta öfriga, stundom på undra sidan genom det försvinnande luddet mer gröna; blomspiran smal; fr. som föreg. — R. candicans ed.3.*
- †† Stammen träaktig, nedböjd ell. nedliggande.

* Stammen *kantig*, med *platta* sidor, *hårig* ell. *luden*.

- 6 *R. discolor* Weih. stamm. strimmig småluden, med *raka* ell. *något nedböjda taggar*; bladen 5fingr.; småblad. *eggrunda* eller *oval*, under meränd. *vit- ell. gråludna*; vippan sammansatt, grenig *kroktaggig*; kronbl. *omv. eggrunda*. $\frac{1}{2}$ 7, hv. eller ljus. blr. — * *umbrosus* Weih. bladen under gröna, ehuru något ljusare än ofvanpå. Fig. E.B.715. H.N.f.8, n:o 48. Fl.D.1163. [var.]. * H.N.f.10, n:o 53; och f.13, n:o 60 [Sprengelii].
- Bland buskar etc. r. (Sk. mell. södra Åsen och Ljungby hed. Helsingb. Kullaberg. Blek. Carlshamn. Södm. Vester-Hanninge sn. Häringe. Hall. Särö. Boh. — N. Christiansands st.) *Lik föreg., men med mer sammansatt och utbredd vippa; fodr. nedböjdt; fr. svartviolett. — R. candicans β ed.3. R. vulgaris * discolor Arrh. Monogr. R. fruticosus E.B. R. umbrosus och Sprengelii Arrh., båda [med samma beklädnad och 5fingr. blad] från Kockenhus på Kullaberg, äro en och samma enl. Arrh.:ii ex. R. Spreng. Weih. synes af beskrifn. vara något annat än vår.*

den året efter bär blr och frukt, blifva bladen, åtminstone de öfre, ofta endast af sednare slaget, t. o. m. enkla. Uddbladet vanl. mer och mindre hjertligt. Med stam menas ofvan årsstammen; taggarne äro antingen kloiskt krökta, ell. raka, ehuru stundom nedböjda, d. v. s. rigtade nedåt.

7 *R. Radula* Weih. stamm. hårig, med gröfre, raka ell. nedböjda taggar, glest blandade med glandler och små raka borst; bladen som föreg.; vippan sammansatt, grenig, med glandler och raka borstlika taggar; kronbladen bredt omv. eggunda. $\frac{1}{2}$ 7, hv. ell. blekröda blr. Fig. H.N.f.8, n:o 47.

Bergsrött. etc. vid hafvet, r. (Sk. Helsingborg; Kullaberg. Boh. Långedalen; Koön vid Marstrand. Blek. Carlskronatrakten; Carlshamn; Ronneby.) Stamm. sträf som ett risfjern [radula] af de fina, lätt lossnande nåltaggarne; bladen tunnare än hos föreg., som denna art för öfrigt mycket liknar. — *R. vulg.* * *Radula* Arrh. Monogr.

8 *R. horridus* Hn. stamm. upptill luden och glest glandelhårig, med grofva krökta och finare raka taggar; bladen 3fingr.; småbl. bredt eggunda, under gröna håriga; vippan qvastlik glandelhårig med kroktaggiga blomskaft och foder; kronbl. aflånga. $\frac{1}{2}$ 6, 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. H.N.f.6, n:o 46.

Stenbundna st. nära hafvet, r. (ÖG. Rönö vid Ettersundet, samt Jonsberg; Stegeborg; nära Smål. gräusen enl. Sjöstr. Författarens äldsta exempl. har stället: Eknön i Rönö sn.) Utmärkt af sin taggighet, täta ludd, blandadt med gröfre glandelhår, rundade småblad och flera små vippor i de öfra enkla bladens veck. Blfodret nedböjdt; fr. liten, n. svart. — *R. infestus* ed.3.

9 *R. tæniarum* Lindeb. stamm. som föreg., strimmig; bladen 5fingr.; småbl. n. omv. eggunda, med kort spets, under blekare; vippan glandelhårig, kroktaggig; kronbl. egg., i spetsen urnupna. $\frac{1}{2}$ 7, hv. ell. r. blr. Fig. Lindeb. Nov. Fl. Scand. t.1. H.N.f. 15, n:o 50.

Bergsrött. nära hafvet, r. (Boh. öarne Oroust och Kalfö, på många st. t. ex. vid Svanvik, Varekil, Henä.) Ej olik, föreg., men skiljes med de anförda kännetecknen. Blfodret vid blomn. utstående, sedan tilltryckt; fr. n. svart.

*** Stammen trind ell. rundadt kantig.

a — Alla småbladen tydligt skaftade; stammen glandelhårig.

10 *R. glandulosus* Bell. stamm. alldeles trind, med gröfre och finare, raka, men något nedböjda taggar; bladen 3fingr.; småbl. eggunda eller ovala, under, med undantag af nerverna, n. glatta; vippan af 1—4blommiga, utsperrade borsttaggiga blomskaft; kronbladen spadtikt aflånga. $\frac{1}{2}$ 7, hv. blr. Fig. H.N.f.5, n:o 52.

Stenbundna st. nära hafvet, r. (Smål. Misterhult på Snuggö; Brändö; Öro; Vesterums sn på Nötegårdsö etc; Kålmårdsö och Loftahammar; Vestervik på Norrlandet. VG. Kinnekulle.) Taggarne nålfina; stambladens småblad stora tjocka*), med rundad basis, fint och n. likformigt hvass-sågade; fr. svart.

b — De 2 nedersta småbladen oskaftade; stammen glatt.

11 *R. Wahlbergii* Arrh. stamm. rundadt kantig, med korta raka, i qvasten något krökta taggar; bladen 5fingr.; småbladen tjocka, rhombiskt eggunda, under blekt småludna och något bleka; blrna i sammansatt, kroktaggig och småluden qvast; kronbl. rundadt eggunda. $\frac{1}{2}$ 7, r. blr. Fig. H.N.f.9, n:o 49.

Stenbundna st. nära hafvet. (Sk. Kullaberg etc. — Södm. Utön; Värmdön; Tollarö. Stockh. Djurgården. Hall. Boh. Toltp; Grötö etc. Öl. — N. Arendal; Tönsberg.) Stammens taggar raka och nog starka; blgrenarnes längre och något krökta; småbl. stora, rundade med kort spets och största bredden n. vid midten; uddbl. vanl. hjertlikt. Fr. svartblå, af stora småbär. — *R. corylifol.* ed.3.

12 *R. corylifolius* Sm. stamm. trind, upptill något kantig, med raka taggar; bladen 5- eller 3fingr.; småbladen tunna eggunda, under omärkl. håriga gröna; blr som föreg. med raka, något nedböjda taggar på skaften; kronbl. bredt omv. eggunda. $\frac{1}{2}$ 6, 7, hv. blr. Fig. E.B.827. Sv.B.187. H.N.f.7, n:o 48.

Stenbundna st. bergsrött. (Sk. Ystad; Ramlösa; Kullen; Torrekow etc. Blek. Ronneby; Lyckeby. Smål. Kalmar; Öro. ÖG. Gusum. Hall. Boh. i skären. VG. Kinnekulle; Venersborg.) Lik *R. cæsius* med tunna, ofta endast 3fingr. blad, raka, men längre och starkare taggar. Fodr. nedböjdt; fr. något blåaktigt svart, stundom finluden, af stora småbär.

*) Tjocka och tunna blad tagas här endast relativt; de förra mer pergamentsfasta, de sednare n. som postpapper; på skuggiga ställen blifva dock bladen i allmänhet tunnare.

- 13 *R. nemorosus* Hay. stamm. rundadt kantig, daggbå, med starka, nedtill raka, i klasen något krökta taggar; bladen 5fingr., småbl. tunna, rhombiskt eggrunda, under som föreg.; blr i gles och meränd. enkel klase; kronbladen n. aflånga. $\frac{1}{2}$ 6, 7, hv. ell. rödl. blr. — β *tomentosus*: klasen småluden; bl. under hvitludna. — γ *ferox*: tätt taggig, i synnerhet blad- och blomskaften. Fig. H.N.f.6, n:o 47.
- Bergsrött. lund. (Sk. Blek. Smål. Kalm. län, vid kusten. ÖG. Stegeborg. Södm. Utön m. fl. där i Stockh. skären. Boh. Instön, Koön m. fl.) Lik föreg., men med smärre, ofta n. glatta småblad och smal klase. Fr. svartblå.
- 14 *R. pruinus* Arrh. stamm. trind, daggbå, med starka, i klasen något nedböjda taggar; bladen 5—7fingrade (sällan 3fingr.); småbl. tunna eggrunda, under meränd. småluden och något blekare; klasen enkel, bladig; kronbl. bredt eggrunda. $\frac{1}{2}$ 7, hv. blr. Fig. H.N.f.7, n:o 47.
- Stenbundna st. i skären, r. (Smål. Öro; Tryserums sn, Hornsberg; Vestervik, i skären. Stockh. skärg., på Bunsö, Welling etc. Hall. Klef, Sannö etc. Boh. Koön vid Marstrandsviken m. fl. st. Öl. Borgholm.) Lik följ., men med starkare taggar och tillbakaböjdt foder, svartröda bär.
- 15 *R. cæsius* L. stamm. trind, meränd. daggbå, med raka borstlika taggar; bladen 3fingr., småbl. som föreg.; vippan sammansatt, något hårig; kronbl. bredt omv. eggrunda. $\frac{1}{2}$ 6, 7, hv. blr. — β *paniculatus*: blrna i flocklik vippa; småbladen nära glatta. Fig. Sv.B.241. FLD.1213.
- Stenbundna st. (Sk.—Helsl. Vestml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Romsdalen. — β Blek. Lyckeby. Boh. Vingå och Yaro i Styrö sn. — N. Langöe vid Holmestrand.) Stammen får någon gång på mycket drifvande men skuggiga ställen 5fingr. blad; vippgrenarne stundom taggiga eller glandelhåriga; fodr. icke nedböjdt; fr. daggbå.
- +++ Arter med örtstam.
- 16 *R. saxatilis* L. stielken sträf flerblommig, med krypande refvor; blomskaften sällan längre än blomman; kronbladen lancettlika, föga längre än fodret; örtbladen 3fingrade; frukt af få, föga sammanhängande småbär. $\frac{1}{2}$ 6, hv. blr. — β *hybridus*: kronbl. bredare, dubbelt längre än fodret, vanl. rödlätta. Fig. Sv.B.349. FLD.134.
- Steniga skogslund. a. (Sk.—Lpl. — N. — β Lpl. — N. Ost-Finnm. Fjellma i Tanen.) Frukten sammansatt af stora röda småbär. β *R. triflorus* Hook. enl. Fr. öfvergår i följ., som mera liknar *R. arcticus*.
- 17 *R. castoreus* Lest. stielken fåblommig, vanligen sträf och utan refvor; blomskaften utdragna; kronbl. flera gr. längre än fodret; örtbl. 3fingrade, hvass-sågade; frukt af (5—7) småbär. $\frac{1}{2}$ 6, 7, r. blr. Fig. Sv.B.766. H.N.f.3, n:o 43.
- Elf- och bäckstränder. (Torn. Lpm. mellan Karesuando och Muonioniska; Kurkiokoski; Jukkasjärvi. Lul. Lpm. Quickjock. Pit. Lpm. nedanför Käxa vid Hundviken. VB. nor. del, vid Gäddträsk samt i Nilsmyran nära Björkfors. Helsl. Norrbo, norr om söd. Dellen på prestgårdens egor.) Oftast lik följande; stund. mer lik föreg., hvaraf den synes hybrid. Bären syrliga.
- 18 *R. arcticus* L. stielken 1—3blommig, utan taggar och refvor; kronbladen n. omvänt eggrunda utdragna; örtbladen 3fingrade, trubbigt sågade; frukterna af talrika småbär. $\frac{1}{2}$ 6, r. blr. Fig. Sv.B.26. FLD.488. H.N.f.3, n:o 44; f.12, n:o 53 [var.].
- Svedjel., dikeskanter etc. (Lpl.—Gefte. Uppl. Järlåsa sn. Stockh. i ett kärr bortåt Uggelviken och på en holme utom Blockhusudden. Dal. Vestml. vid Brattheden nära Ramnäs kyrka. Värml. i Elfdalen samt Ny sn. — N. Finnm. ned till Hedemarken.) Mörkröda, syrligt aromatiska bär: Åkerbär.
- 19 *R. Chamæmorus* L. tvåbyggare; stielken enblommig; bladen enkla, nästan njurlika, 5—7flikiga. $\frac{1}{2}$ 6, hv. blr. Fig. Sv.B.469. FLD.1.
- Skogskärr. (Lpl.—Sk. Boh. — N.) Var. med åtaliga hyllledlar. Har röda, slut. gula bär: Hjortron.

318. FRAGARIA Lin. Smultron.

- 1 *F. vesca* L. fruktfodret tillbakaböjdt; pistillernas fäste glatt; blomskaftets hår tilltryckta ell. föga utstående; bladskaftens utsperrade; bladen 3fingrade, hos β enkla. $\frac{1}{2}$ 5, 6, hv. blr. — β *monophylla*: bladen enkla, hjertlikt eggrunda, trubbiga. Fig. Sv.B.16. FLD.2235. β H.N.f.12, n:o 54.

Back. och skog. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. — β Smål. Ekesjö sn på Bjäsarps skog, ej långt från Skurugata.) *Bären lösa, saftiga, lätt lossnande från fästet: Smultron.*

2 *F. elatior* Ehrh. blomskafstens hår *horizontalt utstående*, för öfr. som föreg. 2 5, 6, hv. blr. Fig. H.N.f.6, n:o 48.

Ängsback. r. (Sk.—Gefle. Vestml. Värml. Venerstrakten, särd. vid Norselven. Öl. Troligen på de flesta ställen förvildad, såsom allmänt odlad.) *Betydl. större än föreg. En del stånd sätta aldrig frukt; i Södm. har förf. endast sett den steril. — F. magna Thuill.*

3 *F. collina* Ehrh. fodret *inböjdt*; pistillernas fäste *hårigt*; blomskafstens hår *föga utstående*, bladskafstens utsperrade; bl. 3fingrade. 2 5, 6, hv. blr. — β *calycina*: fodret långt som kronbl.; stjelen grenad långt ned till vippa. Fig. Sv.B.548. Fl.D.1389. H.N.f.6, n:o 49.

Torra ställen, back. (Sk.—Norra Uppl. och Vestml. Mälartrakt. Ner. Dalsl. Boh. Sör Edsvik i Tanum: Rect. For. Öl. Gottl. — N. Skien; Christiania; Ringerige; Toten etc. — β Blek. Ronneby.) *Bären mer hårda och fastsittande vid fästet. Var. med större och mindre blr. — Anm. F. grandiflora Ehrh. med inböjdt foder samt tilltryckta ell. föga utstående hår både på blad- och blomskafst odlas och finnes enl. Fries förvildad i Blek.*

319. COMARUM Lin. Kråklöfver.

1 *C. palustre* L. bladen 2—3pariga. 2 6, 7, rödbr. blr. Fig. Sv.B.310. Fl.D.636. Kärr, a. (Sk.—Lpl. — N.) *Kronbl. mycket kortare än fodret.*

320. POTENTILLA Lin. Fingerört.

† Bladen parbladigt delade.

1 *P. fruticosa* L. buskstam; bladen 2—3pariga, med *helbräddade* småblad. 5 6—8, g. blr. Fig. Sv.B.253. H.N.f.4, n:o 63.

Torra st. r. (Öl. södra delen, nedom Thorslunda. Vid Göteborg, Gunnebo, förvildad.) 2—3 fot hög buske.

2 *P. rupestris* L. stjelen *upprätt*; bladen 2—3pariga, de öfre 3fingr., småbladen egg-runda, djupt sågade, de yttre större. 2 7, hv. blr. Fig. Jacq.A.114. H.N.f.11, n:o 45. Bergshöjd. bland buskar, r. (Smål. Alsheda sn; Stenbergas sn; Skirö och Skede snr. VG. på de högre bergen; mell. Degeberg och Stola; Åsaka i Vartofta härad etc. Dalsl. Hall. och Boh. mell. Kongsbacka och Göteborg; Uddevalla: P. A. Nordencreutz enl. Thed.)

3 *P. Anserina* L. stjelen *krypande*; bladen *mångpariga*, med olikstora bladpar; småbladen *hvas-sågade*; blomskafsten *i bladvecken, enblommiga*. 2 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.152. Fl.D.544.

Betesm. väg. a. (Sk.—VB. nor. del. Jmtl. södra Lpm. — N.) *Bladen merändels hvithåriga, särdeles på undre sidan, hvilken ofta är silfverhvit.*

†† Bladen fingerdelta; blomfodret 10klufvet; kronbl. 5.

* Alla bladen 3fingrade.

4 *P. norvegica* L. småbladen lancettlika- ovala, djupt sågade eller inskurna, *under hår- riga och gröna*; stjelen upptill klynnebild; kronbladen *icke längre* än fodret. (○) 6—8, g. blr. Fig. Fl.D.171 och 1874. H.N.f.3, n:o 45.

Torra, stund. fukt. st. r. (Värml. Dal. Gestr. och Helsl. ymnig, spridande sig derifrån sparsamt ända till Blek. och Sk. Boh. Jämtl. och Ängml. VB. Umeå sn. — N. Christiania, särdeles på öarne i fjorden; Österdalen, Hallingdalen, Voss etc.) *Ofta 2—3 quart. hög, med små blr, snart försvinnande rotblad.*

*5 *P. gelida* C. A. Mey. småbladen omv. egg-runda—rundade, inskuret sågade, *n. glatta, under gröna*; stjelen uppstigande, fåblommig; kronbl. *längre* än fod. 2 7, g. blr. Fig. H.N.f.15, n:o 52.

Fjellv. (N. Lomsfjellen.) *Omkring quartershög.*

6 *P. nivea* L. småbladen omv. egg-runda, vigglika, inskuret sågade, *under meränd. hvit- ludna*; stjelen uppstigande, med slutl. ganska långa blomskafst; kronbl. *som föreg.* 2 7, g. bl. — β *pallidior*: bladen under gråludna. Fig. Fl.D.1035.

Fjellv. (Torn.—*Pit. Lpm.* — *N. Alten* till Gudbrandsdalen. — β *N. Nordl. Tromsøe.*)
Bladen under silfverhvita.

: Alla bladen 5fingrade, endast de vid blrna stund. 3fingrade.

7 *P. reptans L.* stjelken långt krypande; blomskäften ensamma i bladveckan, enblommiga. 2 4 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.709. Fl.D.1164.

Ängsrenar. (Sk.—*Gestr. Vestml. Värml. Öl. Gottl.* — *N. sällsynt.*) *Stjelken ofta flera fot lång; blrna stora.*

†8 *P. inclinata Vill.* stjelken något uppstigande ell. upprät, finluden, upptill grenad i qvastlik vippa, med korta, raka blomskäft; småbladen vigglikt aflånga, djupt sågade, under tunnt gråldudna och jemte kanterna långhåriga. 2 4 6, 7, g. blr. Fig.

Förvildad, r. (*Södml. vid Gripsholm*, en gång funnen. *Ner. Viby sn. Vestml. vid Uppåker: A. M. Troil.* — *N.*, som vild väx. i bot. trädgården vid Christiania.) *Skiljd från följ. genom de långa håren i bladkanterna och på undre bladytan, samt den finare, mer gröngrå än hvita, ludenheten.*

9 *P. argentea L.* stjelken uppstigande, upptill grenad i qvastlik vippa, med korta raka blomskäft; småbladen vigglika, under meränd. hviludna, n. från basen sliktandade, med fram- och utåt rigtade tänder, den yttersta utdragen; kanterna tillbakaböjda. 2 4 6, 7, g. blr. — β *virescens*: bl. under n. gröna. Fig. Fl.D.865.

Torra st. a. (Sk.—*VB. nor. del. och Pit. Lpm. Lul. Lpm. Njammats.* — *N.*) *Stjelken $\frac{1}{2}$ aln hög; bladen undre sida snöhvitt luden, stundom n. bar och gröngrå: P. argentea β sordida Fr. H.N.f.4, n:o 64.*

10 *P. collina Wib.* stjelkarne mest nedliggande, från midten grenade i utbredd vippa, med utdragna, slutl. båglik utböjda blomskäft; småbl. som föreg., omv. eggrunda, under grågrönt ludna, kanterna meränd. platta. 2 4 6, 7, g. blr. — * *palescens*: småbladen aflångt vigglika, under omärkligt håriga, gulgröna, yttersta tanden föga utdragen. Fig. *Lehm. Pot. 10. H.N.f.7, n:o 49, 50; *f.4, n:o 65; f.7, n:o 51.*

Torra st. r. (*Öl. Gottl.* — * *Sk. Andrarum. Blek. på Verkö; Christianopol. Smål. Högsby sn, $\frac{1}{8}$ mil v. om Staby; Påskallavik: Scheutz. Upps. bot. trädg. förvildad. Öl. ymnig i Ventlinge sn, derifrån spridd till Ottenby och Persnäs: Sjöstr.) *Stjelkarne utgående från sidorna af det centrala bladknippet, nedligg. eller uppböjda, mera greniga än hos föreg.; bladen under tunnare gråldudna. **, ell. *P. collina Lehm. och Fr. samt ed.4, synes hafva högre och mer uppstig. stjelk, ljusgröna, under gulaktigt bleka småblad, med mindre utdragen uddland. — a P. Wiemania Günth. P. Güntheri Pohl. * P. intermedia Lin. Herb. och Fr. (P. procumbens * mixta.)**

::* Rotbladen 5-, stjelkbladen 3fingrade.

11 *P. verna L.* stjelkarne som föreg. jemte de veka blomskäften sträft långhåriga; rotbladen 5fingrade, med n. jemnbreda stipler; stjelkbladen 3fingrade, snart förvisnande; småbladen omv. eggrunda eller bredt vigglika, ofvan midten tandade, under enkelt håriga, gröna. 2 4 4, 5. Fig. E.B.37. Sturm, 17 häft. H.N.f.4, n:o 66.

Sandåsar. (Sk.—*Uppsala. Vestml. Dalsl. omkr. Ånimmen. Öl. Gottl.* — *N. Christiania etc.*) *Liten och nedliggande, med alltid grön stjelk och gula kronblad, som meränd. sakna den mörkare fläcken, hvilken utmärker P. macul. Bladånderna små eggrunda, den yttersta vanl. kortare än de på sidan. — P. opaca Less. Resa enl. Blytt.*

12 *P. cinerea Chaix*: stjelk och blad, utom de glesare längre håren, tätt småldudna af ett stjernformigt ludd; för öfrigt som föreg. 2 4 5, 6, g. blr. Fig. H.N.f.3, n:o 46.

Sandåsar, r. (*Blek. Carlskrona på många st.; Sillhöfda sn; Fridlestad sn, t. ex. s. om Kuleryd gästgg: Scheutz. Smål. från Hvetlanda, Höreda och Ekesjö till Kalmar, Thorsås, Vissefjerda etc. enl. Scheutz. VG. Öl.*) *Föga skiljd från föreg., hvarmed en af många förenas. — P. subcaulis Handb. ed.2, icke Lin., hvars subcaulis enl. hans Herb. är en utländsk art. — P. incana Mönch och Fr.*

13 *P. maculata Pourr.* stjelkarne uppstigande, jemte de raka blomskäften småldudna och glest korthåriga; rotbladen 5fingrade, med aflångt eggrunda stipler; stjelkbladen 3fingrade; småbladen vigglikt omv. eggrunda, djupt sågtandade, under håriga. 2 4 5, 6. — * *ambigua Gaud.* småbl. likade halfvägs till ryggnerven i aflånga samstående

tänder. — *β hirsuta*: småbl. under och i kanten täthåriga. Fig. Jacq. Rar. 3, f. 490. Fl.D.114. H.N.f.3, n:o 47.

Torra ängsback. a. (Lpl.—Värml. och Smål. Boh. nor. delen. Gottl. Öl. icke sällsynt. — N. — * i fjelltrakter.) *Större och mer uppstigande än P. verna, ofta med röd stjelk. Kronbl. med en mörkare, brandgul fläck mot basen. Skiljes icke från Pot. verna af Linné. — P. salisburgensis Hænke. P. alpestris Hall. d. Yngr.*

14 *P. opaca* L. hela örten långt mjukhårig; stjelkarne nedliggande; rotbladen 7—5, stjelkbladen 3fingrade; småbladen smalt vigglika, öfverallt sågade; rotbladens tvärhuggna. 2½ 5, 6, g. blr. Fig. Sturm, 17 häft. Fl.D.1648. H.N.f.1, n:o 51.

Sandåsar. (Sk. Käflinge och Lackalänge, Ivetofta, Årup etc. Blek. nära Skånska gränsen.) *Liten, mångstjeltig, rödaktig, med smalare och hårigare småblad, men för öfrigt lik. P. verna.*

††† Foder meränd Sklufvet och kronblad 4: *Tormentilla* L.

15 *P. Tormentilla* Scop. bladen 3fingrade; stjelkbladen oskaftade med lancettlika, djupt sågade småblad, n. handdela stipler; stjelken uppstigande. 2½ 6—8, g. blr. Fig. Sv.B.19. Fl.D.589.

Betesm. skog. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Stiplerna stora, djupt delade. — T. erecta* L.

16 *P. procumbens* Sibth. alla bladen skaftade, med 5 eller 3 småblad; stipl. hela eller grundt 2—3flikiga; stjelken nedliggande. 2½ 7, 8, g. blr. — * *mixta* Nolte: alla bl. 5fingrade; kronbl. 4—5. Fig. Fl.D.1217 och 1819. H.N.f.2, n:o 51.

Skogväxta betesm. etc. r. (Sk. Röstånga och Torlösa socknar; Dalby och Hellesta; Roslätt; Andrarum; Trolleholm; Pugerup etc. Blek. Carlskrona. Boh. Gustafsberg; T. Krok enl. Thed. Gottl. fordom funnen i en äng vid Vikarve. — N. på Svanöe i Bergens st. — * Blek. Carlskrona.) *Stiplerna små, mest hela; blrna betydligt större än hos föregående. — P. nemoralis* Nestl. *Torm. reptans* L. *, som något liknar *P. reptans*, har dock vid odling befunnits öfvergå i a.

321. SIBBALDIA Lin.

1 *S. procumbens* L. bladen 3fingrade, med vigglika, i spetsen 3tandade småblad; blrna gytttrade. 2½ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.761. Fl.D.32. H.N.f.15, n:o 53.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N.) *Blrna ganska små på korta, slutl. förlängda grenar från roten.*

322. GEUM Lin. Kummer.

1 *G. hispidum* Fr. hela växten stråfhårig; blrna upprätta, med omv. eggrunda kronblad längre än fodret; småfrukternas spröt längre än de mycket långhåriga märkena; stjelkbladen pardeltda. 2½ 7, g. blr. Fig. Reich.3. H.N.f.5, n:o 53.

Buskväxta st. r. (Hall. Varberg och Karup. Blek. Carlskrona på Saltö, Gastaskär etc. Smål. Klöfdala i Järeda sn; Tjustgöl och Svinskär i Misterhult; Vestervik; Lofta skärgård; Hagstaviken i Vesterum sn. ÖG. Gryt sn i skären, t. ex. på Fångö och lilla Ålö enl. Kindb.) *Rotbl. hos alla arterna lyrformigt parbladigt deltda; ändfliken hos närr. art parklufvet inskuren, hos de öfr. meränd. 3flikig. — G. urbanum β* Wg.

2 *G. urbanum* L. mjukhårig; blrna upprätta, med omv. eggrunda kronblad, sällan längre än fodret och utan märklig klo; småfrs spröt som föreg. med småhåriga märken; stjelkbladen 3deltda sågade. 2½ 6, 7, g. blr. — *β hirtum*: mer hårig; kronbl. längre än fodret. Fig. Sv.B.94. Fl.D.672.

Buskväxta st. a. (Sk.—Helsl. Dal. Öl. Gottl. — N. till Nordl. — *β* Hall. Göteborg på Danmarks Lilja.) *β G. hirtum* Wahlb.

3 *G. intermedium* Ehrh. blrna något lutande; kronbladens skifva rundad, med kort klo; för öfr. som föreg. 2½ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.1874. H.N.f.6, n:o 50.

Buskväxta st. (Sk.—Helsl. Tuna sn. Vestml. Värml. Dalsl. Boh. Strömstad; Vinga m. fl. st. Öl. Runsten etc. Gottl. Hessle i Fleringe. — N. Christiania; Trondhem; trol. flerstädes.) *En tydlig hybriditet af G. urban. och rivale, än närmande sig mer den förra, än den sednare, hvarföre den af en del förf. föres som afart än till den ena, än till den andra.*

4 *G. rivale* L. blrna lutande; kronbladen af fodrets längd, med utdragen klo; småfrs spröt af de långhåriga märkenas längd; stjelkbladen 3deltda. 2½ 5, 6. Fig. Sv.B. 231. Fl.D.722.

Fukt. äng. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Har nästan hängande blr med omv. hjertlika blekgula brunådriga kronblad. Stundom utväxa foderflikarne till stora fliktandade blad, hvarjemte kronbladens antal förökas: G. hybridum Wulf.*

323. *DRYAS* Lin. Fjellsippa.

† 1 *D. octopetala* L. bladen odeltda sågade. 2 8, hv. blr. Fig. Sv.B.427. Fl.D.31. H.N. f.15, n:o 51.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N. Finnm. ned till Skien.) *Blrna likna Hvetsippor; bladen under hvitludna.*

4 Flocken **Spirææ**. Karpeller 5—10, fröhuslika, flerfröiga, fria.

324. *SPIRÆA* Lin. Kassöta.

† 1 *S. salicifolia* L. buskstam; bladen lancettlikt aflånga dubbelsågade glatta; blr i tät spira. 2 6, 7, ljusr. blr. Fig. E.B.1468.

Förvildad. (Sk. vid Maglö gård, samt flerstädes i riket, der busken odlas.) 3—4 fot hög buske.

2 *S. Ulnaria* L. stjelen kantig, med blr i knippen; bladen parbladigt delade, uddbladett större, 3klufvet, sido-småbladen odeltda dubbelsågade; karpeller sammanvridna. 2 6, 7, hv. blr. — β *denudata*: bl. på undre sidan gröna. Fig. Sv.B.189. Fl.D.657.

Fukt. äng. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Har starkt luktande blr.*

3 *S. Filipendula* L. stj. trind, med blr i knippen; bladen parbladigt delade med talrika par af flikiga småblad; karpeller raka. 2 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.154. Fl.D.635.

Torra äng. a. (Sk.—Gestr. och Dal. Un. Lpm. Boh. enl. Rect. For. Öl. Gottl. — N. till Söndmör.) *Foderflikar och kronblad vanl. 6—7; rotträdarne med hängande knölar.*

61 Fam. **DRUPACEÆ** L. Krona rosartad. Fruktämne fritt, inom blomman, slutl. stenfrukt med en enda sten.

325. *PRUNUS* Lin. Kirs.

† Blomskaft 1—3 ur samma knopp, föga längre än blrna; frukt blådagig, med plattad sten.

† 1 *P. domestica* L. utan tornar; blomskaften mest parvisa, finhåriga, slutl. med aflånga fruktämnena och frukter; bladen ovala naggsågade, under småludna. 2 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.193 [med undant. af fig. d].

Odl. och förvild. (Hall. vid Åsbro nära Viska-ån. VG. Göteborg i Rosenlund; Tunhem: Kindb.: Kinnekulle m. fl. st.) *Lågt träd med aflångt eggrunda kronbl. samt mer aflång och plattad sten än hos följ. Den egglika frukten har många förändringar, uppkomna genom odling.*

2 *P. insititia* L. [i vildt tillstånd] tornig, med blomskaft och blad som föreg.; fruktämnena och frukter n. klotrunda. 2 5, 6, hv. blr. — β *rustica*: trädstam, utan tornar; frukterna större. Fig. β E.B.841. H.N.f.5, n:o 50. Sv.B.193, f. d. [frukten].

Back., β odl. st. r. (Blek. Carlshamn och Ronneby bland följ. Smål. Markaryd: Scheutz. ÖG. Stegeborgs norra strand: L. W. Djurberg. Stockh. Gäddviken: Thed. Öl. Borgholm enl. Sjöstr. — β Sk. Ifö. Hall. Hallandsås, Torup och Getinge. Smål. Femsjö; Unnaryd vid Rangalsbro. ÖG. Mogata. Gottl. Hessle i Fleringe. Flerst. upp till Gestr. i bondtäppor. — N. enl. Fr.S.V.Sc.) *Torntagig buske med större blr och frukt än följ., som arten i vildt tillstånd liknar [trol. v. rupestris Fr. i S. V.Sc.]. Odlad blir den ett litet träd med tämligen stora svartblå frukter: Krikon [2].*

3 *P. spinosa* L. torntagig buske, med 1—2, glatta blomskaft, klotr. fruktämnena och

frukter; bladen lancettlikt omv. eggrunda, finsågade, n. *glatta*. $\frac{1}{2}$ 5, hv. blr. Fig. Sv.B. 151. Fl.D.926.

Back. (Sk.—Uppl. *Vestml. Värml. Ölmebärad. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — N. södra del.) *Blr på bar qvist, dock stundom med något utvecklade blad: var. coetanea. Frukt. likna stora daggbålar: Slån. Tornarne, ofta 2 tum långa, uppkomma, likasom hos föreg., af blommande sidoqvistar.*

†† Blr 1—flera i flock ell. klase, i förra fallet med långa skaft; frukten utan daggböverdrag, med klotrund sten: *Cerasus Adans.*

+4 P. *Cerasus L.* blrna i n. oskaftad *flock*; bladen ovala spetsiga *småsågade*, öfverallt *glatta, utan glandler* på skaftet. $\frac{1}{2}$ 5, hv. blr. Fig. E.B.706.

Odl. och förvildad, r. (Sk. *Hall. Smål. Visingsö*; samt här och der upp till Gestr.) *Bladen fasta och släta; fr. svartbrun: Kersbär. — Cer. acida Barkh. C. vulgaris Mill.*

5 P. *avium L.* blrna i oskaftad *flock*; bladen eggrundt ell. omv. eggrundt ovala, med smal spets, *olikformigt grofsågade*, med undre sidans nerver finhåriga; bladskäften nära skifvan *2glandlade*. $\frac{1}{2}$ 5, hv. blr. Fig. Sv.B.205. Fl.D.1647.

Skogsäng. mest i bergstr. r. (Sk. Kullaberg; Helsingborg; Trolleholm; Håckeberga etc. *Blekl. Ronneby. Smål. Ekesjö, Skurugatan*; mell. Jönköp. och Grenna; Husqvarnabergen, samt på Norrlandet vid Vestervik. *ÖG. Gibberud i Rumskulla sn; Linköpings djurgård: J. A. Braun. Stockh. Djurgården m. fl. st. Vestml. på Hallingen: A. M. Troilius. Värml. på Lurön. Dalsl. Dalskog sn. VG. Billingen, Kinnekulle etc. Boh. mell. Strömstad och Tistedalen; Tanum sn, Klefva vid stranden: Rect. For. etc. Hall. Österö. Gottl. i När sn. — N. Arendal; Eger; Svanöe i Bergens stift.) *Bladen stora, tunna och ojemma; frukterna röda ell. svarta, kallade Fogelbär. — Cer. avium Mönch.**

6 P. *Padus L.* blrna i *utdragna*, något slaka *klasar*; bladen ovala *hvas-sågade*, med 1—2 *glandler* vid basen. $\frac{1}{2}$ 5, hv. blr. Fig. Sv.B.121. Fl.D.205.

Skogsäng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. Tanaelv.) [*Frukterna svarta: Häggbär.*

62 Fam. PAPILIONACEÆ Lin. Krona fjärl-lik. Frukt balja. Fröhvite 0.

1 Flocken **Vicieæ**. 9 ståndare samväxta, en fri [diadelphiska]. Baljan enrummig. Hjärtblad tjocka. [Örtbladen parbladiga utan uddblad, oftast med klänge.]

326. PISUM Lin. Ärt.

1 P. *arvense L.* blomskäften 1—2blommiga; bladen 1—2pariga; stipl. groft hvasnag-gade; fröen ojemma fläckiga. ☉ 7, rödviol. blr. Fig. Sturm, 4 häft.

Åkr. etc. (Sk.—Gestr. *Ängml. Värml.* — N. till Trondhj.) *Den. eg. vilda: P. arv. infestum Fr. är till alla delar mindre än de odlade gråärterna: var. cereale Fr., hvilka äfven ofta förekomma bland säden.*

327. LATHYRUS Lin. Vial.

† Stjelken med 2 vingkanter.

1 L. *silvestris L.* blomfodrets 4 öfre tänder n. *likstora, bredt syl-lika*; bladen enpariga, med *vingkantade* skaft och lancettlika småblad; stiplerna *icke bredare* än stjelken; fröärret omgifvande halfva fröet. $\frac{1}{2}$ 7, 8, r. blr. — * *platyphyllos Retz.* bladen elliptiska—aflånga. Fig. Fl.D.325; * 785. Sv.B.254. H.N.f.12, n:o 55.

Ängsback. (Sk.—Gefle. *Helsl. Bergsjö sn, Storön i Kyrksjön. Ängml. Dal. Värml. Dalsl. Öl. Gottl.* — * Sk. Kullaberg; Ramåsa. *Smål. Kalmar, vid Skälby. Ner. Hallsberg sn, Skåleklint. Hall. Karup. Boh. Lilla Edet; Vingaö; Musön i Tanum; Otterö; Styrö etc.) Småbladen små, svärdlikt spetsade; hos * mer aflånga, vanl. trubbiga med en liten udd, var. från $\frac{3}{4}$ —1 $\frac{1}{2}$ tum breda: L. *latifolius L.Fl.Su. L. intermedius Handb. ed.3.**

Hartman, Skandinaviens Flora (9:de uppl.).

- 2 *L. heterophyllus* *L.* fodrets 2 öfre tänder mycket kortare och bredare än de öfriga, trubbiga med udd; bl. 1—2pariga, med bredt vingkantade skaft och elliptiskt lancettlika småblad; stiplerna meränd. bredare än stielken; fröärret till $\frac{1}{3}$ del omgifvande fröet. 2 7, 8, r. blr. Fig. H.N.f.4, n:o 62.
- Steniga lundar, r. (Smål. Wissefjerda; Kalmar; Hagelsrum och Lockebo i Målilla sn; vid Krigsdala prestg; Skureda i Lommaryd etc. ÖG. vest. Harg; Tirserum etc; Motala sn nedom Håilberget. Ner. Hökerkulla äng; Snaflunda etc. VG. vid de större bergen; vid Grimstorp och Grimmerstorp i Sandhem sn. Boh. Koön: Rect. For. Gottl. Martebo i Prestängen.) Lik *L. platyphyll*.
- 3 *L. palustris* *L.* fodertänd. som föreg. spetsiga; bladen 2—3pariga med lancettlika—jemnbreda småblad och ovingade, ofvanpå kölade skaft; stipl. af stielkens bredd. 2 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.399.
- Väta äng. (Sk.—VB. Neder-Calix: Reuterm. och Dal. Öl. Gottl. — N. till Ost-Finnm.) Var. med $\frac{1}{2}$ tum till 2 linier breda småblad.
- †† Stielken 4kantig, n. ovingad.
- 4 *L. tuberosus* *L.* bladen enpariga; småbladen aflånga, ell. något omv. eggrunda, trubbiga; de öfre fodertänderna breda, n. triangulära. 2 7, 8, r. blr. Fig. Sv.B.382. Fl.D.1463. H.N.f.1, n:o 50.
- Åkr. äng r. (Sk. Krageholm; Glömminge vid Spjutstorp; mell. Dalby och Bonderup vid Lunnarp; Christianstad. ÖG. vid Åby i Horns sn. Södm. Aspö sn, Skärs äng; Vibyholm. Stockh. vid Ullsunda; Näsby i Täby sn. Uppl. Sjö slott, ymn.) Rottågorna bära tumslånga ålliga knölar, hvarföre växten fordom blifvit odlad och trol. förvildad.
- 5 *L. pratensis* *L.* blad som föreg.; småbladen lancettlika spetsiga; alla fodertänd. sylspetsade. 2 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.49. Fl.D.527.
- Ang. a. (Sk.—VB. Umeå. Jmtl. Öl. Gottl. — N. till Finn. Tromsöe.) Var. med bredare och smälare småblad, glatt och hvitluden.
- 6 *L. maritimus* *Big.* bladen 3—8pariga, med ovala småblad, stora n. hjertlika stipler. 2 7, 8, r. blr. Fig. Fl.D.338. H.N.f.2, n:o 50.
- Grus. hafsstr. r. (VB. Neder-Calix skärg.: Reuterm. — Helsl. Hudiksvall. Södm. Landsort; Muskön; Ålön etc. Sk. Boh. Strömstadstrakten; Tanum sn, Pinnö: Rect. For. — N. till Finn.) Var. glatt och mer ell. mindre hårig. — *Pisum L.*

328. *OROBUS* *Lin.* Gökärter.

- 1 *O. vernus* *L.* stielken enkel, nedtill trubbigt 4kantig, upptill 3kantig; bladen 2—4pariga, med eggrunda långspetsiga småblad, halft pil-lika spetsiga stipler, merändels kortare än bladskafet. 2 5, r. ell. viol. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.640. Fl.D.1226.
- Lund. (Sk.—Ångml. och Jämtl. Boh. Öl. Gottl. — N. upp till Lysöen i Trondhjems stift.) Småbladen ofta tumsbreda. — *Lathyrus Wimm.*
- 2 *O. tuberosus* *L.* stielken vingkantad; bladen 2—4pariga, med smalt lancettlika—elliptiska småblad; stiplerna halft pil-lika spetsade, meränd. längre än bladskafet. 2 5, 6, purpurr. eller viol. säll. hv. blr. — β *tenuifolius*: småbladen smala, n. jemnbreda. Fig. Fl.D.781. β H.N.f.5, n:o 49.
- Ängsback. a. (Sk.—Ångml. och Dal. Öl. Gottl. — N.) Småbladen hos a meränd. trubbiga. — *Lathyrus macrorhizus Wimm.*
- 3 *O. niger* *L.* stielken upprät, grenig; bladen 5—8pariga, med bredt lancettlika småblad, lancettlika sylspetsade stipler. 2 6, 7, purp. blr. Fig. Fl.D.1170.
- Ängsback. (Sk.—Uppl. Vestml. Ner. Göthlunda, Glaushammar etc. Värml. Dalst. Öl. Gottl. — N. till Bergen.) Stundom alnshög. Svartnar gerna torr; baljorna långa, mångfröiga. — *Lathyrus Wimm.*

329. *VICIA* *Lin.* Vicker.

† Klasar mångblommiga, långt skaftade.

* Bladen få-[högst 5]-pariga.

- 1 *V. pisiformis* *L.* bladen 3—5pariga, småbladen hjertlikt eggrunda trubbiga, nedersta paret fästadt utan skaft tätt vid stielken; pist:s märke öfverallt finludet. 2 7, grön-gula blr. Fig. Sv.B.608. H.N.f.5, n:o 48.

Skogsback. berg. r. (ÖG. på landtryggen söder om slätten: Åtvedaberg; Klefängen vid lilla Borgberget i Tjärstad sn; Borkhult i Yxnerum; Björsätter; Gråfsten i Svinstad sn; Malexander; Omberg m. fl. st. VG. vid Bursle på södra sidan af Hunneberg. — N. Christiania.) *Stor bredbladig växt; stiplerna hela eller bugttandade; blrna talrika.*

2 *V. dumetorum* L. bladen 3—4pariga, småbladen *eggrunda*, trubbiga med udd, *alla* kort småskaftade, något tillbakaböjda; märket *ofvanpå* glatt. 2½ 7, purp. blr. Fig. FLD.1464.

Lundar. r. (Skåne, vid Kaddsjö i Kaslösa sn; Krageholm; Öfvedskloster; Stenbyhällar i Benestad sn; Baldringskogen etc. Hall. bland Slån och Törnbuskar på Halmstads gårde; i ängar söder om Vrearpas g.g. ÖG. Stegeborg. Stockh. Sickla-ö.) *Liknar mycket föreg. Stipl. fliktandade; blomskäften endast med 6—8 blr.*

** Bladen mång-[minst 6]-pariga.

a — Pistillens märke rundtomkring småludet.

3 *V. sylvatica* L. blomklasar längre än bladen; småbladen *aflånga*; stiplerna månlika, *syltandade*. 2½ 7, 8, hvita blåstrimmiga blr. Fig. Sv.B.136. FLD.277.

Skogsäng. (Sk.—VB. Jämtl. Boh. Öl. vid Horn. Gottl. i Follingbo sn. — N. till Salten.) *Stjelken klängande; bladen med långt, grenigt klänge.*

*4 *V. Orobus* DC. blomkl. något längre än de *klänglösa* bladen; småbladen *eggrundt lancettl.*; stipl. halft pil-lik *lancettlika*, *helbräddade*. 2½ 6—8. Fig. FLD.98. H.N. f.7, n:o 41.

Ängsback. nära hafvet. (N. från Lister till Svanöe i Bergens st.) *Blrna hvita och viol. med mörkare ådror, i korta klasar; i stället för klänge en borstlik udd i bladspetsen. — Orobus sylvaticus L. Vic. cassubica FLD.*

5 *V. cassubica* L. blrna med *borstlika skärm* af småskaftens längd; bladen *med klänge*, småbladen *elliptiskt aflånga*; stipl. *som föreg.* 2½ 7, 8, viol. blr. Fig. FLD.1395. Jacq.A.229. H.N.f.3, n:o 40.

Lund. r. (Sk.—Södm. Stockh. Nacka- och Danviksbergen; Beateberg på Värmdön; Drottningholm. VG. Halle- och Hunneberg; Lindb.; på en ö i Tidan vid Ullevad enl. Sahlén. Dalsl. Stora Wahlberg vid St. Leesjön, samt på Boxåsen i Färglanda sn. Boh. Lackarebäcks oxhage i Fässbergs sn. Hall. Öl. Algutsrum på en kulle vid Möllstorp.) *Stjelken styf och upprät; klängen långa greniga.*

b — Märket ofvanpå glatt.

6 *V. villosa* Roth: *ulligt luden*; blomfodrets nedra tänder långa, syl-lika; kronseglets skifva *dubbelt kortare* än klon; småbladen *aflångt lancettlika* ludna; baljorna *ovalt* fäfröiga. ☉ 7, 8, viol. blr. Fig. Sv.B.166? FLD.2177. H.N.f.4, n:o 61.

Åkr. (Sk.—Ängml. Dal. Herjed. Jämtl. Lith sn. Öl. — Södra N.) *Har nästan dubbelt större, mer i purpur dragande blr än följ., som den kommer nog nära; 3—6 frön. — V. Cracca Sv.B.*

7 *V. Cracca* L. kort *småluden*; fodrets *trenne* nedre tänder *n. likformiga*, kort lancettlika; kronseglets skifva *af klons längd*; småbladen utdraget lancettlika, *trubbade* med udd; baljorna *cyllindriska* 6—10fröiga, stjelken slankig. 2½ 6—8 b. blr. Fig. FLD.804. H.N.f.8, n:o 42.

Åkrar, äng. a. (Sk.—VB. och Pit. Lpm. — N. till Mageröe.) *Cracca major* Godr. & Gren.

8 *V. tenuifolia* Roth: kort och *glest* stråfhärig; fodrets *nedersta tand syltlik*, de 2 sidotänderna *eggrunda* sylspetsiga; kronseglets skifva *längre* än klon; småbladen jemnbreda, *spetsiga* med udd, under upphöjdt nerviga; stjelken *styf*, *flerböjd*; baljorna något plattade. 2½ 6—8. Fig. Sturm, 31 häft. H.N.f.13, n:o 61.

Back. åkerren. (Sk. allm. i östra och södr. delen. ÖG. Hagebyhöga sn; Omberg. VG. Göteborg. Öl. Gottl.) *Blrna blå, eller viol. med bleka klor; bladen stund. något trubbiga. Föga skild art.*

†† Klasar fåblommiga, ganska kort skaftade.

9 *V. sepium* L. blomskäften i öfra bladvecken, 3—5blommiga, med uppräta (stund. blott 1—2) baljor; bladen mångpariga, med *aflångt eggrunda* helbräddade småblad, de öfre mindre. 2½ 5, 6, purpurr. ell. viol. blr. Fig. Sv.B.326. FLD.699.

Ängsback. a. (Sk.—Ängml. Jämtl. Öl. Gottl. — N. till Finnm. Tromsöe.)

††† Blommor 1—2 tillsamm., i bladveckan.

- 10 *V. sativa* L. blrna *parvisa*; balj. *håriga*; bladen 5—7pariga, småbladen aflångt vigglika, tvärhuggna, med udd; stiplerna *tandade*; frön något *plattade*. ☉ 7, purpurr. blr. Fig. Sv.B.230. Fl.D.522.

Åkrar. (Sk.—Ångml. VB. Björkfors och Neder-Calix. Jämtl. Dal. Boh. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.) *Mycket större än följ., med bredare och plattare, mer ludna baljor.*

- 11 *V. angustifolia* Roth: blrna 1—2; balj. ganska kort skaftade, tunnt småludna, slutl. n. *glatta*; bladen 3—4pariga, småbladen lancettlika—jemnbreda; de nedersta kortare, urnupna; stiplerna *tandade*; frön *klotrunda släta*. ☉ 7, purpurr. sällan hv. blr. — β *Bobartii*: de öfre småbladen nästan parallelt jemnbreda, i spetsen intryckta. Fig. Fl.D.1340. H.N.f.12, n:o 56.

Åkr. back. etc. (Sk.—Uppl. Tierp sn, Fors etc. Gefle. Helsl. Söderhamn; Tuna sn. Vestml. Värml. VG. Boh. Hall. Öl. Gottl. — N. södra del.) 2—4 *quarter lång*; med 1—2 *linier breda blad*; *vanligtvis kortare fodertänder än sjelfva fodret.* — *V. sativa* β *nigra* L. *V. segetalis* Thuill.

- 12 *V. lathyroides* L. blommorna *ensamma*; baljorna *glatta*; bladen 2—3pariga, de nedre bladens småblad omvänt eggrunda, med intryckt spets; stipl. *helbräddade*; frön *prickiga*. ☉ 5, 6, viol. blr. Fig. Fl.D.58. H.N.f.14, n:o 55.

Grus. st. r. (Sk. Lund; Fogelsång; Bosarps stenkolbruk; Malmö; Christianstad etc. Hall. VG. Göteborg. Blek. Smål. vid Kalmar; Vestervik; Taxås i Stenbrohult; Madesjö, samt Segersgårde i Lofta sn; Sandsjö i Kronob. län enl. Scheutz. ÖG. Häradshammar. Stockh. Uppl. vid Wijks slott enl. Frist. Öl. — N. Christiansand.) 3—5 *tum hög*.

330. ERVUM Lin. Lins.

- †1 *E. Lens* L. blomskäften 1—2blommiga, med ett borstlikt *bihang* nedom blrna; fodret af kronans längd; bladen omkr. 6pariga; baljorna breda, 2fröiga *glatta*. ☉ 6, 7, blåhv. blr. Fig. Sturm, 52 häft.

Förvild. r. (ÖG. Gottl.) *Större än de följ. med n. quadratiske baljor och plattade frön: Linser.* — *Lens esculenta* Mönch.

- 2 *E. hirsutum* L. blomsk. meränd. *flerblomm.*, utan *bihang*; kronan längre än fodret; bladen 6—8pariga, med n. jemnbreda småblad; balj. *ludna* 2fröiga. ☉ 6, 7, ljusblå blr. — β *angustifolium*: blomsk. vanl. 2blomm., småbladen spetsiga. Fig. Fl.D.639.

Torra st. åkr. (Sk.—VB. nor. del. och Umeå Lpm. — N.) *Blrna mycket små.* — *Vicia* Fr. S.V.Sc. *Cracca minor* Godr. & Gren.

- 3 *E. tetraspermum* L. blomsk. 1—3blomm.; bladen 3—4pariga, med n. jemnbreda småblad; balj. *glatta*, 4—6fröiga. ☉ 6—8, ljusblå blr. — β *tenue*: blomsk. enblomm.; småbladen jemnbreda spetsiga. Fig. Fl.D.95.

Torra st. (Sk.—Gestr. och Dal. Öl. Gottl. — N.) *Blrna små, med kort foder; bladen tvärhuggna. Var. med 3blommiga klasar och 5—6fröiga baljor.* — *Vicia* Fr.S.V.Sc.

- 2 Flocken **Hedysarææ**. Stånd. diadelphiska. Balja affallande hel eller ledvis [ledbalja. Örtbladen parbladiga med uddblad].

331. CORONILLA Lin. Coronill.

- 1 *C. Emerus* L. stammen träaktig, kantig; blomskäften 2—3blommiga; kronbladens klo 3 gång. längre än fodret; bladen 3—4pariga. $\frac{1}{2}$ 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.343. H.N.f.4, n:o 60.

Kalkberg, r. (Öl. på kalkbergets afsättningar mell. Vickleyby och Resmo kyrkor; Borgholms slott, $\frac{1}{2}$ mil på södra sidan ymnig; Rösslösa. Gottl. Thorsborgen samt Mullvalds i Ardre. — N. vestra kusten. 1—2 *fots buske; småbladen omv. eggrunda.*

332. ORNITHOPUS Lin. Fogelfötter.

- 1 *O. perpusillus* L. blrna i hufvud med skärm; bladen mångpariga; baljorna något plattade, krökta nätrynkiga. ☉ 5, 6. Fig. Fl.D.730. H.N.f.2, n:o 49.

Betesm. vtd hafvet, r. (Sk. Ystad, mellan Nybrohusen och Kabusa. Smål. Kalmar på

Stensö, Svinö och Engö, införd med ballast, men på sedn. åren försvunnen enl. Sjöstr.) *Späd, vid basen grenig ört, med röda och hvita blr.*

333. ONOBRÏCHIS Gærtn. Helghö.

- +1 *O. sativa* Lam. stjelken uppstigande; foderflikarna af halfva kronkölens längd, längre än vingarne; baljan borsttaggig, i framkanten kölad. 2 6, 7, violetteröda blr. Fig. Fl.D.2243.

Äng. r. (Sk. Malmö vid Limhamnsvägen och på en pilvall nära Rosenlund; Torup på en backe, ymnig. Stockh. Ulfunda. Gottl. Visby, Snäckgårdet. Fordom odlad.) *Älnshög; bladen mångpariga; bl.klasar axlika, 2—4 tum långa. — Hedysarum Onobr. L.*

- 3 Flocken **Astragaleæ**. Stånd. diadelphiska. Balja genom ena fogens invikning mer och mindre 2rummig. [Blad som föreg. flock.]

334. ASTRAGALUS Lin. Kloärter.

- 1 *A. glycyphyllus* L. stjelken *nedliggande*; bladen 5—6pariga, med *eggrunda* trubbiga *glatta* småblad, eggrundt lancettlika stipler; blomklasarne *kortare* än bladen; baljorna trekantiga, något krökta. 2 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.237. Fl.D.1108.

Lund. (Sk.—Stockh. och Södm. Uppl. Funbo sn, vid Löfsta. *Helst.* Carlsberg i Loos sn. *Medelp.* berget Klacken i Hafverö sn. *Jämtl.* Håsjö sn. *Dal.* Hykjeberget. *Vestml.* Klacken i Norberg. *Ner.* flerstäd. *Värml.* VG. *Dalsl.* Boh. *Öl.* Gottl. — *N. Christiania* till Näs på Hedemarken. Årendal etc.)

- 2 *A. oroboides* Horn. stjelken *uppstigande*; bladen 5—7pariga, med *aflånga* trubbiga *glatta* småblad, eggrunda trubbiga stipler; klasskaften *längre* än bladen; blrna kort skaftade; balj. eggrunda, till hälften inneslutna i blomfodret, nedböjda. 2 7, 8, b. blr. Fig. Wg.Fl.L.t.12,f.4. Fl.D.1396. H.N.f.3, n:o 39.

Fjellv. (*Lul. Lpm. Jämtl.* Snasahögen; Åreskutan; Helagsfjellen. *Herjed.* vestl. fjell. — *N. Ostfinnm.; Saltalen; Stuedal; Dovre; Lom* etc.) *A. Leonlinus* Wg.Fl.L. *Phaca oroboides* DC.

- 3 *A. alpinus* L. stjelken i början mycket kort, slutligen *uppstig.*; bladen 8—10pariga med aflånga *under mjukhåriga* småblad, eggrunda *trubbiga* stipler; balj. 3kantiga, med ur blomfodret utskjutande bas. 2 6, 7. Fig. Lin.Fl.L.t.9,f.1. Wg.Fl.L.t.12,f.1. Fl.D.51. H.N.f.14, n:o 56.

Fjelltr. a. (*Lpl.—Helst.* nordvestra socknarne. *VB.* Torn. elfs nedre lopp; Öfver-Calix, vid elfven. *Ängml.* Tåsjö och Fjällsjö. — *N. Finnm.* ned till Hardanger.) *I början knappt fingerhög, likasom med stängel från roten, sedan 6—10 tum hög, grenig; blrna mest hvita blåstrimmiga, stundom rent blå ell. hvita. — Phaca astragalina DC. Ph. minima Less.*

- 4 *A. hypoglottis* L. stjelk som föreg.; bladen 8—12pariga, med eggrundt aflånga, *glest långhåriga* småblad, eggrundt lancettlika *spetsiga* stipler; balj. kort eggrunda med hjertlik bas. 2 6, 7, blå ell. viol. blr. Fig. Fl.D.614. H.N.f.11, n:o 49.

Gräsväxta st. r. (Sk. ymn. mell. Malmö och Lomma, enl Prof. Fries. *Smål.* Kalmar, vid vägen mell. Lindelund och Engö enl. Sjöst.) 2—6 tum hög, med klasskaft *längre* än bladen, och *aflångt* eggrunda *tätblommiga* klasar. — *A. arenarius* Fl.D. *A. danicus* Retz.

- 5 *A. arenarius* L. stjelken *grenig* hvitluden; bladen omkr. 4pariga, småbladen *jembredt lancettlika*, med uppvikna kanter, *under hvitludna*; blskaften fåblommiga; balj. *cylindriska*. 2 6, 7, rödviol. blr. Fig. Sv.B.734. H.N.f.1, n:o 49.

Flygsand, r. (Sk. Vidtsköle på stora drifvan mellan Tall-lunden och flygsandsbergen, österut; hela hafsstranden mellan Raflunda och Kivik.) 4—7 tum hög, med *djupt gående* *grenig* rot; småbladen på öfra ytan gröna; blrna 4—8.

335. PHACA Lin. Fjellvicker.

- 1 *P. frigida* L. stjelken upprät; bladen 4—5pariga, småbladen eggrundt aflånga; blomklasarne 2—4, jembhöga; baljorna nedböjda, med utur fodret utskjutande bas. 2 7, g. blr. Fig. Wg.Fl.L.t.10,f.2. Fl.D.856. H.N.f.9, n:o 51.

Fjellv. r. (Torn. *Lpm. Um. Lpm.* vid Högsta by. *Jämtl.* Snasahögen i Åre sn; Smållbögarne och Helagsfjellen. *Herjed.* Midtåkläppen etc. — *N. Finnm.; Salten; Trond-*

hjem i Stuedalen på Väkterhögarna etc. Ramfjellet; Tronfjellet; Dovre.) *Ph. alpina* L.Fl.Su.

336. OXYTROPIS DC. Uddköll.

- 1 *O. pilosa* DC. stielken täckt af långa mjuka, n. horisontalt utstående hår; bladen mer än 10pariga, med lancettlika ell. aflånga, meränd. spetsiga, på båda sidor ludna småblad, lancettlika stipler; balj. upprätta trinda spetsiga håriga. 2 6, 7, ljusgula blr. Fig. Jacq.A.51. H.N.f.6, n:o 36.

Torra st. r. (Smål. östra del. ÖG. Omberg på klippor mot Vettern; Högby sn. vid Skogssjön. Gottl. Vestergarn, Skansholmen; Väskinda sn. vid Bredsunds fiskläge; på hafsstr. norr om Skälsö; Öfversteqvarn etc.) Gottl. exempl. hafva den vanligen upprätta, 8—10 tum höga stielken sällan quartershög, oftast nedtryckt, stängelformig. — *Astragalus* L. *Phaca* Wg. och Handb. ed.3.

- 2 *O. lapponica* Gaud. stielken ganska kort, grenig, tilltryckt hårig; bladen omkr. 10—12pariga, med lancettlika spetsade gråludna småblad; balj. nedböjda, n. cylindriska oskaftade. 2 7, blåroda blr. Fig. Wg.Fl.L.t.12,f.3. H.N.f.5, n:o 47.

Fjellv. r. (Torn. Lpm. Kåbdåvanka; Nuljalaki vid Torn. träsk. Lul. Virihjaur, Lillthoke, Jolli etc. Pit. Acharis fjell; Tjiddjak. Herjed. Midtåkläppen; Axhögen etc. — N. Finnm. Tjatsa, ofvan Lyngen. Kaafjorden och Senjen. Saltdalen; Doyre; Lom etc.) Liknar mest *Astrag. alp.* med fingerhöga klas-skaft, men har mindre och färre blr; bladen stund. nära glatta ofvanpå. — *Ph. montana* Wg.Fl.L. *Phaca* Wg.Fl.Su. och Handb. ed.3.

- 3 *O. campestris* DC. stängeln uppstigande, med glesa, utstående hår; bladen mångpariga, med spetsade silkesludna småblad; blomskärmen kortare än blomfodret; balj. upprätta, eggrunda—aflånga, uppblåsta mjukhåriga. 2 6, 7. — β sordida: blrna gula med viol. ell. blå fläckar, stund. rent blå; fodertänderna mer jemnbreda och längre än hos α . Fig. E.B.2522. H.N.f.3, n:o 38. β FLD.1041. E.B.466. H.N.f.10, n:o 50.

Torra st., β i fjelltr. r. (Smål. mellan Järeda och Klöfdalasåg; mellan Fröreda och Prestnäs; Måhilla sn vid Ärena. Öl. ymnig på Landtborgarne och Alfaren, samt nära stränderna: Sjöstr. — β N. Finnm. Skuggevarv i Tana och längsefter norra sidan af Varangerfjord, ymnig.) Blrna hos α gula; balj. n. 2rummiga, uppblåsta, på Öl. ex. 3—4 gånger längre än sprötet, ehuru mer eggrunda än hos β , hvilket dock torde variera. — *Phaca* Wg. och Handb. ed.3. β *Astrag. uralensis* L.Fl.Su. och Herb. *A. sordidus* W.

- 4 Flocken **Trifolieæ.** Stånd. diadelphiska. Balja enrumm. Hjärtblad tunna. [Örtblad 3fingerade.]

337. TETRAGONOLOBUS Scop. Kantbalja.

- 1 *T. siliquosus* Roth: blomskäften enblommiga; blomskärmen lancettlika. 2 6, 7, g. blr. — β *maritimus*: bladen glest hårkantade. Fig. Jacq.A.361. H.N.f.1, n:o 48; β f.4, n:o 59. Sv.B.448. FLD.800.

Fukt. st. och hafsstr. r. (Sk. Benestad på kalkbackar vid bäckarne. Smål. Kalmar enl. Sjöstr. Öl. Borgholm; Sörby i Gärdslösa sn etc. — N. Lofoden vid Kunnen. — β Hafsstr. Sk. på Hven. Blek. Smål. Värnanäs; Scheutz; Kalmar; Örö; Tjust t. ex. Gränsö. Öl. Gottl.) Har stielk, blomfoder och bladens undre sida håriga. — *Lotus* L. β *L. maritimus* L.

338. LOTUS Lin. Gigelsärter.

- 1 *L. uliginosus* Schk. stielken n. upprät; blomhufvuden 6—12blommiga; fodertänderna före blomn. utsperrade; småbl. och stipler eggrunda ell. ovala; baljorna raka jemnbreda, ut- ell. nedböjda. 2 6, 7, g. blr. Fig. FLD.1521. H.N.f.15, n:o 56.

Fukt. st. r. (Skånska slätten vid stränder. Smål. Vestervik; Scheutz. ÖG. Kärna sn. Södm. Stigtomta sn. Hall. vid Laga-, Löje- och Nissa-ån. Gottl. St. Carlsön. — N. Brevig.) Större och mera upprät än följ.; stielken tydl. ihålig. — *L. major* Sm.

- 2 *L. corniculatus* L. nedliggande; blomhufv. 2—6blommiga; fodertänd. före blomn. rakt framstående; för öfr. som föreg. 2 5, 6, g. blr. — β *crassifolius*: bladen köt-

tiga glatta. — *γ hirsutus*: stjelk och blad ludna. Fig. Sv.B.334. Fl.D.991 och 1995. *β* H.N.f.15, n:o 55.

Betesmark. etc. a. (Sk.—Lappska gränsen. — N. till Finn.)

3 *L. tenuifolius* Reich. småbladen *lancettlika*—*aflånga* och mot spetsen bredare; stipl. *lancettlika*; för öfr. som föreg. 2 5, 6, g. blr. Fig. E.B.2615. H.N.f.12, n:o 58.

Fukt. st. helst nära hafvet. (Sk. mell. Skanör och Landskrona etc. Smål. Kalmar. Hall. Särö.) Mycket spädare, ehuru ofta längre än föreg., mer glatt och fåblommig. — *L. corn.* *β tenuis* ed.4. *L. tenuis* Kil.

339. MEDICAGO Lin. Luzern.

+1 *M. sativa* L. blrna i klase, småskaften kortare än blomskärmen; baljorna *spiralformigt* hopvridna, *oväpnade* och n. glatta; småbladen aflånga—omv. eggunda, mot spetsen tandade, med de öfra stiplerna helbräddade, de nedra något tandade; stjelken n. upprät. 2 6, 7, viol. blr. — *β versicolor*: blrna varierande från gult till grönt och violett. Fig. Fl.D.2244. H.N.f.7, n:o 37.

Ängsback. r. (Sk. vid Tågarv nära Trelleborg; Malmö; Landskrona etc. Blek. Carlskrona. Smål. Skramstad i Gamleby sn, samt Vestervik; Visingsö: Scheutz. ÖG. Linköping. Södm. Mälsåker. Stockh. vid Skönstavik; Djurgården; Värmdön, på Vindön etc. Uppl. Ekolsund. Öl. Näsby i Ås sn. Gottl. Malm i Helvigs sn; Slite hamn.) *M. sat. versicolor* Koch.

2 *M. sylvestris* Fr. blrna i klase, med skaft meränd. längre än skärmen; hela kronseglet med tydliga utspridda ådror; balj. *halfcirkelformigt* ell. mer krökta, *oväpnade*; blad som föreg.; stjelken uppstig. ell. nedliggande. 2 7, 8. — *β procumbens*: stjelken nedliggande; stiplerna större, tandade. Fig. H.N.f.7, n:o 38, *β* 39.

Ängsback. åkerrenar, r. (VG. Kinnekulle. Uppl. Höja etc. Stockh. på stora Höggarn. Öl. Gottl. — *β Uppsala*. Öl. Gottl.) Blrna mest gula, men var. som föreg. i grönt och viol. — Är en medelform mellan föreg. och följ. samt trol. *M. media* Pers., hvilken dock föres till än den ena, än den andra.

3 *M. falcata* L. blrna som föreg. med blott nedtill ådrigt segel; balj. aflånga *halfmånl*ikt böjda *oväpnade*, något håriga; småbladen aflånga ell. jembreda, mot spetsen tandade; stjelken uppböjd. 2 6, 7. — *β versicolor*: blrna slutl. violetta. Fig. Sv.B. 248. Fl.D.233. H.N.f.7, n:o 40.

Back. åkerrenar. (Sk.—Uppsala. Boh. Öl. Gottl. — N. Christiania; Bergen; aldrig funnen vild af Prof. Blytt. — *β Öl*.) Småbladen smalare än hos de föreg.; blrna gula.

4 *M. lupulina* L. blrna i ovala täta mångblomm. *hufvud*; baljorna *njurlika* *oväpnade* enfröiga; småbladen omv. eggunda, med helbräddade stipler; stjelken nedliggande ell. uppböjd. ☉ 6—8, g. blr. — *β Willdenowiana*: balj. med ledade glandelhår. Fig. Fl.D.992.

Åkerrenar, väg. (Sk.—Helsl. Medelp. Selånger sn, Silja. Dal. Öl. Gottl. — N.) Späd med mycket små blr, slak grenig stjelk.

5 *M. minima* Lam. blomskäften 3—6blommiga; balj. snäckformigt tätt hopvridna, med krokuddiga taggar; småbladen omv. eggunda tandade; stiplerna helbräddade. ☉ 6, 7, g. blr. Fig. Fl.D.211. H.N.f.1, n:o 47.

Sandback. r. (Sk. vid Käseberga i branterna mot hafvet.) Ört och blr lika föreg.; baljorna klotrunda, af större ärters storlek, med nästan en linie långa taggar. — *Med. polymorpha* *μ minima* L.

340. MELILOTUS Adans. Honingsklöfver.

1 *M. officinalis* (L.) Willd. kronblad *liklånga*; baljorna eggunda kort spetsiga rynkiga småhåriga, kort skaftade; småbladen omv. eggunda, sågade; stiplerna syl-lika, hela. ☉ 7, g. blr. — *β macrorhiza* Pers. de öfre bladens småbl. aflånga. Fig. H.N. f.6, n:o 33; *β* 32.

Äng. vid väg. etc. (Sk. täml. allmän. Eljest rar, kanske oftast förvildad. Blek. Carlskrona. Smål. Kalmar; Vestervik. Södm. Tullgarn. Stockh. Medelp. Vifsta varf. Värml. Ölmeårad vid Långnäs. VG. Kinnekulle. Boh. Strömsjö; Qville sn, Hjertö; Koön: Rect. For. Öl. Gottl.) Stjelken uppstigande, hög; blrna större än hos de följ. arterna. — *Trifolium Melilotus officinalis* L. *M. macrorhiza* ed.8.

2 *M. arvensis* Wallr. kölen kortare än de öfriga liklånga kronbladen; baljorna omvändt eggunda, något skaftade, trubbiga med udd, n. glatta; småbladen omv. egg-

- runda, de öfre mer aflånga, i spetsen intryckta, grundt sågtandade; stipl. hela. $\text{D} 7$, g. blr. Fig. Sv.B.69. Fl.D.934. Sturm, 15 häft. H.N.f.6, n:o 34.
- Torra st. r. (Sk. Smål. Kalmar. ÖG. Söderköping: L. V. Djurb.; Dagsmosse. Stockh. vid Stockby i Danderyd sn. Rosl. Östhammar på Söderöns stränder. Öl. Stundom förvildad, såsom vid Uppsala, och Gefle på Brobäckens samt Vestml. vid Nordanby. — N. Porsgrund; Christiania etc.) *Bladtänderna korta, mest trubbiga, försvinnande nedom småbladets midt; bladjorna hos denna och föreg. art långt utskjutande ur fodret; blrna mindre än hos föreg., blekare och stundom nästan hvita, då den blir M. Petiierreana Willd. — M. officinalis Lam. och ed.8.*
- 3 *M. alba* Lam. *vingarne och kölen kortare än seglet; bladjorna eggrunda nätrynkiga glatta oskaftade, till hälften inneslutna i fodret; småbladen gles-sågade; stipl. hela. $\text{D} 7$, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.69.f.d. Fl.D.1705. H.N.f.6, n:o 35.*
- Gat. och odl. st. r. (Sk.—Gefle. Helsl. Moviks Masugn. Medelp. Sundsvall. Dal. Vestml. Vesterås. Ner. Värml. Björkefors i Sunne sn. Boh. Strömstad; Marstrand. Gottl. — N. Christiania och södra prov.) *Stjelken varl. upprät, stundom manshög och busklikt grenig; bladen variera mycket till formen, men arten skiljes lätt af de oskaftade bladjorna. — M. vulgaris Willd. Trifol. Melil. var. L.*
- 4 *M. dentata* Pers. *blrna som föreg.; bladjorna ovala föga rynkade, glatta, oskaftade; småbladen ovalt aflånga, tät taggsågade; stiplerna vid basen borstflikade. $\text{D} 7$, g. blr. Fig. Sturm, 15 häft. H.N.f.10, n:o 49.*
- Hafsstr. r. (Skånes vestra kust vid Borreby, Hillesborg i Härslöf sn.) *Har kortare blomklasar än de föreg., föga längre än bladen; blrna mycket små; småbladens sågtänder föga utmärkta af annat än de borstlika uddarne.*

341. TRIFOLIUM Lin. Våpling.

† Blomfodren glatta; kronseglet slätt, upprätt.

- 1 *T. repens* L. *stjelken krypande, med långa blomhufvudskäft från bladvecken; småbladen meränd. omv. eggrunda, i spetsen intryckta; blomfodrets tänder oliklånga. $\text{D} 6$ —9, hv. stund. rödl. blr. Fig. Sv.B.344. Fl.D.990.*
- Äng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) *Var. med n. eggrunda småblad.*
- 2 *T. hybridum* L. *stjelken uppstigande, grenig, med blomskäft i öfra bladvecken; småbladen ovala ell. eggrunda trubbiga; blomfodrets tänder liklånga. $\text{D} 7$, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.129. Fl.D.1706. H.N.f.7, n:o 36.*
- Äng. (Sk.—Helsl. Ängml. VB. Björkfors i nor. delen. Jämtl. Östersund. Vestml. Värml. VG. Kinnekulle; Göteborg. Öl. Gottl. — N. Christiania; Drammen.) *Växten liknar T. pratense. Bladjorna få sällan mer än 2 mogna frön. (Tr. filiforme, montanum.)*
- †† Blrna gula ell. bruna; seglet merändels reffadt, med nedböjd spets.
- 3 *T. spadicum* L. *stjelken upprät; blomhufvud täta elliptiska, med håriga blomfoder; bladens skäft längre än de lancettlika stiplerna, alla småbladen oskaftade aflånga. $\text{D} 6$ —8. Fig. Sturm, 16 häft. H.N.f.3, n:o 37.*
- Äng. r. (Medl. Sverige. Södm. Ner. och Värml. — Ängml. och Jämtl. Öl.) *Har i början gulaktiga, sedan bruna glänsande blomhufvud.*
- 4 *T. agrarium* L. *stjelken merändels upprät; blomhufvud ovala tätblommiga, med mycket fårade segel, n. glatta blomfoder; alla småbladen oskaftade lancettlika; stiplerna lancettlika, icke kortare än det gemensamma bladskäftet. $\text{D} 7$, g. blr. Fig. Fl.D.558. H.N.f.9, n:o 52.*
- Åker- och ängsback. (Sk.—Gestr. Gefle och Ofvansjö kungsgård. Helsl. Hudiksvall. Medelp. Siljeberget. Ängml. Sidensjö sn. Dal. Boh. Christinedal: Thed. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.) *Fodrets tänder hos denna och följande hafva några få hår. Var. i södra Sv. med nedliggande stielk. — T. aureum Poll., samt Godr. & Gren.*
- 5 *T. procumbens* L. *stjelken merändels nedliggande; blomhufvud täta ovala, med mycket fårade segel, n. glatta foder; bladens uddblad skaftadt; stiplerna eggrunda, kortare än bladskäftet. $\text{D} 6$, 7, g. blr. — β humile: småbladen vigglika urnupna; blomhufvudskäften längre än bladen. Fig. Sturm, 16 h. H.N.f.9, n:o 53. β Fl.D.796.*
- Torra betesm. (Sk. allmän. — Stockh. Ner. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. Arendal; Spjärland, Svinesund; Hvalöarne; Christiania.) *a 6—10 tum lång, till alla delar större och mer nedliggande; småbladen omv. eggrunda trubbiga ell. tvärhuggna:*

T. campestre Schreb.; β mindre, oftast upprät och mycket grenig: *T. procumbens* Schreb. i Sturms Fl. — *T. agrarium* Godr. & Gren.

- 6 *T. filiforme* L. stjelen meränd. nedliggande; blomhufvud glesa; seglen omärkligt strimmade, n. släta; blomfodret n. glatt; bladens uddblad merändels skafadt; stiplerna eggunda, af omkr. bladskaftens längd. ☉ 6, 7, blekg. blr. Fig. Fl.D.1707. E.B.1256. H.N.f.2, n:o 48; f.9, n:o 54.

Betesm. r. (Sk. ymnig. *Blek.* i Lyckebytrakten och nor. delen: Scheutz. *Smål.* Kalmar; Vestervik; Hagby: Scheutz. *Hall.* VG. Degeberg. *Boh.* Marstrand, på Klöfverön; Uddevalla; Højentorp vid Gustafsberg; Thed.; Domsö i Styrös sn; N. Koster. m. fl. st. *Öl. Gottl.* Hoburgen m. fl. st.; Fårön. — N. Laurvig. Christiansands st. upp till Findö.) *Har 2 former, en större, med mer utdragen stjelk, omv. eggunda blad, rikare och tätare blomhufvud: T. minus* Sm. [*T. procumbens* Godr. & Gren.], *samt en mindre, med vigglika blad och fåblommiga glesa bl.hufvud: den ursprungliga T. filif. Raji Synops.t.14,f.4* [samt Godr. & Gren.].

+++ Blomfodren slutligen blåslikt uppsvällda.

- 7 *T. fragiferum* L. stjelen nedliggande; blomhufvuden klotrunda, skafade; blomfodrets öfre del slutl. uppblåst, hårig, jemte tvänne af fodertänderna nedböjd. 2 7, 8, rödl. blr. Fig. Sv.B.714. Fl.D.1042. H.N.f.11, n:o 50.

Sjö- och hafsstr. r. (Sk.—*Uppl.* vid Mälaren etc. t. ex. Stockholm vid Carlbergs canal; Ulrlksdal etc. *Rosl.* Hargs bruk; Söderön etc. *Medelp.* Sundsvall: Reuterm. *Vestml.* Barkarö; Vesterås, i Biskopshagen. *Hall.* Särö: Thed. *Boh.* Marstrand, på Koön; Kile på S. Koster; Tanum sn, på öar: Rect. For.; Strömstad. *Öl. Gottl.* — N. Hvalöarne; Mandal; Christiania etc.) *Småbladen små ovala mycket nerviga, i toppen något intryckta.*

++++ Blomfodren håriga, icke blåslika.

* Blommor hvita ell. hvitröda.

- 8 *T. montanum* L. stjelen rak upprät; blomhufvuden klotrunda skafade, utan skärm; seglet smalt, utdraget, dubbelt längre än vingarne; småbladen bredt lancettlika, spetsiga. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1172.

Torra st. (Sk.—*Gestr.* särdeles i östra prov. *Vestml.* VG. Falbygden. *Öl. Gottl.* — N.) *Roten tapplik; baljorna enfröiga håriga.*

- 9 *T. striatum* L. blomhufvuden eggunda, de på sidan oskafade, inom skärm; blomfodren eggunda ludna, med upphöjda nerver, syl-lika tänder; småbladen omv. eggunda. ☉ 6, 7. Fig. Sv.B.616. Fl.D.1171. H.N.f.15, n:o 54.

Torra st. r. (Sk. Ystad; Cimbritshamn; Köpinge; Trelleborg; Lund; Malmö; Skabersjö; Rå; Helsingb. *Blek.* Carlskrona, Tyskbagarebergen; Ronneby m. fl. st. *Smål.* södra delen af Kalmar län. *Norra Hall.* vid berget Klefskyrka i Släp sn. *Öl.* Ramsåtra. *Gottl.* Lindarfve sn, nu utgången.) *Öfverallt mjukhårig; blrna små rödlätta.*

- 10 *T. arvense* L. blomhufvuden skafade, mycket håriga; fodertänderna borstlika, dubbelt längre än kronan; småbladen jembreda, mot spetsen bredare. ☉ 6, 7, rödlätta blr. Fig. Fl.D.724.

Back. (Sk.—*Gestr.* *Helsl.* Tuna sn vid Vi by. *Vestml.* Värml. Dalsl. *Boh.* Styrös; Tanum sn: Rect. For. *Öl. Gottl.* — N. till Trondhj.) *Hela växten mjukhårig. Var. med nedtryckt, utsperradt grenig stjelk: Var. prostratum* Myr.

** Blommor högröda.

- 11 *T. pratense* L. stjelen uppstigande, rak; blomhufvuden 1—2 tillsamin., eggunda; blomfodrets nedra tand föga längre än fodret; småbladen omv. eggunda—eggunda; stiplerna eggunda uddspetsiga håriga. 2 6—8, r. eller hv. blr. — β villosum: öfverallt luden, mest bladen och blomfodren. Fig. Sv.B.268. Fl.D.989.

Äng. a. (Sk.—*Lpm.* — N.) *Blomhufvud vanligen utan skaf inom skärm, stundom kort utskjutande; fodret öfverallt hårigt. Hela växten stundom silkesluden.*

- 12 *T. medium* L. stjelen uppstigande, merändels fterböjd; blomhufvudet klotrundt, ensamt, slutligen skafadt; blomfodrets nedersta tand föga längre än själva fodret; småbladen lancettlikt aflånga; stiplerna jembreda sylspetsade håriga. 2 6—8, r. blr. — β strictum: rakare stjelk, smalare blad. Fig. Sv.B.460. Fl.D.1273.

Äng. löfskogsback. (Sk.—*Ängml.* och *Jämtl.* *Boh.* *Öl. Gottl.* — N. till Lofoden. —

β Öl. Gottl. m. fl. st.) *Har nästan helbräddade småblad, axen ofta utan skärm; blomfodren n. glatta, med håriga tänder. β tages ofta för T. alpestre. — T. flexuosum Jacq.*

- 13 *T. alpestre* L. stjelen rak; blomhufvuden klotrunda, tvänne tätt sittande inom samma skärm; fodrets nedre tand 2—3 gånger längre än fodret; småbladen *smalt lancettlika*; stiplerna uddspetsade håriga. 2 7, 8, r. blr. Fig. Jacq. A. 433. Fl.D. 662. H.N.f. 13, n:o 62.

Ängs- och skogsback. r. (Sk. i synnerhet södra delen. Af Prof. Fries tagen vid Harlösa; äfven funnen vid Roslätt och Kullaberg. Hallandsås? Gottl.?) *Blomhufv. synes före blomningen fullt med långa borst, mycket längre än de outslagna blrna, härrörande af fodrets ofrännämnda långa tand.*

- 5 Flocken **Genistæ**. Stånd. monadelphiska. Balja enrummig. Hjärtbl. tunna. [Örtblad vanl. 3fingrade ell. enkla.]

342. SAROTHAMNUS Wimm. Hare-ris.

- 1 *S. scoparius* Koch: bladen enkla och 3fingrade, med aflånga småblad; grenarne kantiga, utan taggar. 5 6. Fig. Sv. B. 421. Fl.D. 313.

Torra st. r. (Sk. Engelholm, Höja; Söfde; mellan Ivetofta och Gualöf; Torup etc. Hall. Gåsevadsholm. VG. på en ö i Venern; Göteborg. mellan Ellsberg och staden. Boh. Gunnebo, Fässbergs sn. Smål. Nottebäck; Åsheda sn. Stockh. nära Rydboholm. — N. Mandal, införd med ballast.) 2—5 fots buske med stora gula blr, som ofta bilda rika klasar. — *S. vulgaris* Wimm. *Spartium* L.

343. GENISTA Lin. Ginst.

- 1 *G. germanica* L. stammen med sammansatta taggar; blomgrenarne oväpnade, jemte de lancettlika bladen långhåriga; blomklasarne i toppen, med omärl. blomskärm; baljan luden. 5 6, 7, g. blr. Fig. Sv. B. 547. Fl.D. 1826. H.N.f. 13, n:o 64.

Bland Ljung, r. (Hall. mellan Fostaby och Enslöfs färjställe, vid Hålvägen på venstra vägkanterna, då man kommer från Fostad; Mikedala berg i Vapnö socken. Dalsl. på en ljungbacke nära Sunnanå i Holms sn.)

- 2 *G. tinctoria* L. stammen oväpnad, med uppräta trinda och upphöjdt strimmiga grenar, jemte de lancettlika bladen nästan glatta; blomklasarne i toppen, med skärm vid blrna; baljorna glatta. 5 7, 8, g. blr. Fig. Sv. B. 451. Fl.D. 526. H.N.f. 5, n:o 46.

Betesmark. r. (Hall. Halmstad, vid Slottsmöllan; Enslöf etc. VG. mellan Börstorp och Slättervalla; på en höjd i Malma på Hunnebergssidan; Lyrestads prestgård i Nordängen; på kanalbankarne nära Sjötorp, m. fl. st.) *En half aln hög buskväxt.*

- 3 *G. pilosa* L. stammen oväpnad, nedliggande, knölig; bladen lancettlika, mot spetsen bredare, på undre sidan jemte kronan silkeslåriga; blrna 1, eller flera tillsammans, på grenarnes sidor, närmade till klasar i dessas topp; baljorna småludna. 5 5, 6, g. blr. Fig. Sv. B. 678. Fl.D. 1225. H.N.f. 1, n:o 46.

Ljunghedar, r. (Sk. mell. och norra del, samt södra Hall. ymnig. Smål. Femsjö, vid Elmås; Vrå.) *Några tum stor, nedtryckt buskväxt.*

344. ULEX Lin. Gultörne.

- †1 *U. europæus* L. foderbladens tänder n. omärkliga, samstående; skärmbladen eggrunda utstående; smågrenarne uppräta. 5 5—8, g. blr. Fig. Fl.D. 608.

Sandfält, r. (Sk. vid Torup bland *Spartium*, fordom sådd; stundom införd på ballastplatser, såsom vid Vestervik och Visby.)

345. ONONIS Lin. Pukttörne.

- 1 *O. campestris* Koch & Ziz. stjelen uppräta, ell. uppstigande, skiftevis på en sida tydligare lårig, taggig af nedtill parvisa tornar; småbl. n. glatta, aflånga; blrna mest ensamma, i bladiga klasar; balj. eggrunda, icke kortare än fodret. 2 6, 7, r. blr. Fig. E. B. 682. H.N.f. 10, n:o 44.

Torra äng. (Sk. Limhamn och på stranden nedom Edenryds gästg.; Lund, flerstädes; Ystad, på fl. st.; Oppmanna. Gottl. Visby gamla hamn. — N. Arendal; Christiania.) *Stjelen mer träaktig än hos följ., öfverallt småluden, med en sida långhårig; de långa tornarne hafva vanl. en mindre torn ned vid sidan; bladen smalare och mera glatta. — O. spinosa* Koch. Syn. *O. antiquorum* Lin. herb.

2 *O. arvensis* L. stjelken nedligg. eller uppböjd, *likformigt småluden*; yngre oväpnad, *slutt. med enkla tornar*; småbl. ovala eller bredt aflånga; balj. eggrunda, *kortare än fodret*; blrna som föreg. 2 7, 8, röd. stund. hv. blr. Fig. Sv.B.243. Fl.D.783, enl. Reich. H.N.f.10, n:o 45 och 46.

Torra äng. (Sk. mycket allmän.—Uppl. Medelp. Sundsvall: Reuterm. Boh. Öl. Gottl. — N.) *Nedligg., ofta rotsläende vid basen, med uppstigande toppar; mer gländelhårig än föreg. Har stundom parvisa blr. Föga skiljd art, men antages af de flesta nya författ. — O. spinosa L.Fl.Su. O. repens L.Sp.Pl. O. procurrens Wallr.*

3 *O. hircina* Jacq. stjelken upprät, ell. uppstig. jemte grenarne *öfverallt täckt med långa klubbiga hår, alltid oväpnad*; småbladen meränd. eggrunda; blrna *parvisa*, n. i ax. 2 7, r. blr. Fig. Fl.D.1584. Jacq.H.93. H.N.f.10, n:o 47.

Äng. åkerrenar. (Sk.—Uppl. Jämtl. vid Östherget på Frösön. Vestml. Värml. vid Christinehamnselven. Boh. Öl. — N. södra och vest. delar upp till Lysöen i Trondhjems st.) *Stjelken mer örtartad än hos de föreg., mycket mer luden; illaluktande. — O. arvensis Ed.4.*

346. ANTHYLLIS Lin. Räfklor.

1 *A. Vulneraria* L. stjelken med 2, tätt sittande blomhufvud i toppen; bladen parbladiga, uddbladet störst. 2 7. — β *ochroleuca*: blrna gulaktigt hvita. — γ *coccinea*: med röda blr. Fig. Sv.B.395. Fl.D.988. H.N.f.10, n:o 48. γ H.N.f.14, n:o 57.

Ängsback. (Sk.—Uppl. och Dal. Herjed. Ulfberget vid Viken. Jämtl. Åreskutans södra Hummel; Fölinge sn; Rödön och Frostviken. Um. Lpm. Storforsen. Lul. Lpm. Qvickjock. Boh. Öl. Gottl. — N. till Alten. — β Öl. Gottl. — γ Öl. Gottl. ÖG. Kanalbankarne vid Hushy: J. A Braun.) *Har vanligen gula blr.*

9 KLASSEN

CENTRIFLORÆ.

- 63 Fam. ERICINEÆ Juss. Blr 2könade, af 4—5, mer och mindre samväxta ell. fria kronblad. Fruktt flerrummigt, mångfröigt fröhus eller bär, med centrala fröfästen. Stift enkelt.

1 Flocken **Vaccinieæ**. Fruktt inom och beklädd af fodrets has [under blomman.]

347. MYRTILLUS Gilib. Blåbär.

- 1 *M. nigra* Gil. kronan n. klotformig; blomskäften i bladvecken, enblommiga; bladen eggrunda sågade, glatta; stjelen kantig. 24 5, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.163. Fl.D.974.

Skogs. a. (Sk.—Lpl. — N.) Fodret odeladt, ringsformigt; bären svartblå: Blåbär. — *Vaccinium Myrtillus* L.

- 2 *M. uliginosa* Drej. kronan eggrundt klocklik; blomsk. ur egna knoppar; bladen omv. eggrunda, helbräddade trubbiga glatta. 24 5, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.331. Fl.D.231.

Skogskärr, a. (Sk.—Lpl. — N.) Bären blå, större än hos föreg. otydl. kantiga: Uddbär ell. Odon. — *Vaccinium* L.

348. OXYCOCUS Pers. Tranbär.

- 1 *O. palustris* Pers. bladen eggrunda, med tillbakavikna helbrädd. kanter; stjelen trädlik, krypande, glatt. 24 5, 6, r. blr. Fig. Sv.B.12. Fl.D.80.

Tufviga kärr, a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. Varanger.) Bären stora och röda. — *Vaccinium Oxyc. L. Schollera* Roth.

349. VACCINIUM Lin. Lingon.

- 1 *V. vitis idæa* L. blrna klasvisa i toppen, med utskjutande stift; bladen omvänt eggrunda med nedböjda naggsågade kanter, under punkterade. 24 5, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.116. Fl.D.40.

Skogsback. a. (Sk.—Lpl. — N.) Bären röda, säll. hvita.

2 Flocken **Ericææ**. Fruktt fri, inom blomman. Frön utan hylle.

350. ARCTOSTAPHYLOS Adans. Mjölön.

- 1 *A. officinalis* W. & Gr. bladen aflångt omv. eggrunda, läderaktiga, helbräddade, slåta med intryckta nerver. 24 5, rödl. blr. Fig. Sv.B.85. Fl.D.33.

Skogshed. a. (Lpl.—Sk. Gottl. — N.) Beständigt grönskande, med röda saflösa bär. — *Arbutus Uva ursi* L.

- 2 *A. alpina* Spr. bladen omv. eggrunda, sågade, ojemna af på undre sidan upphöjda nerver. 24 5, hv. blr. Fig. Sv.B.487. Fl.D.73.

Fjelltr. (Lpl.—Dal. — N.) Bladen vissna öfver vintern; bären svarta saftiga.

351. *ANDRŌMEDA* Lin. Blomris.

- 1 *A. polifolia* L. blomskäften *flockvis* gytttrade i toppen, med eggformiga blr; bladen *lancettlika—jemnbreda*, med tillbakavikna kanter, *under gråhvita*. $\frac{1}{2}$ 5, 6. Fig. Lin.Fl.L.t.1, f.2. Sv.B.445. Fl.D.54.
 Kärr. (Lpl.—Sk. Öl. Borga träsk. Gottl. — N.) 1—2 qu. hög, med sköna hvita, mer och mindre rödl. blr.
- 2 *A. tetragona* L. blomsk. *ensamma från bladvecken*, med klocklika blr; bladen *n. trekantiga* med pillik bas, tegellagda i 4 rader. $\frac{1}{2}$ 7, hv. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.1, f.4. Fl.D.1030. H.N.f.8, n:o 50.
 Fjelltr. r. (Torneå—Piteå Lpm. — N. Finnm.—Salten.) 1—3 qu. hög buskväxt, liknande grof ljung. — *Cassiope* DC.
- 3 *A. hypnoides* L. blomsk. *ensamma i toppen*, med klocklika blr; bladen *syl-lika*, tätt sittande. $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ 7, 8. Fig. Lin.Fl.L.t.1, f.3. Fl.D.10. H.N.f.8, n:o 51.
 Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N. Finnm.—Dovre; Sölenfjeld vid Fämundsjön; Valders; Tind etc.) *Liten, beständigt grön, n. lik en moss; blrna hvita med rödl. bräm.* — *Cassiope* DC.

352. *CASSANDRA* Don. Finnmyrten.

- 1 *C. calyculata* Don. blrna i ensidig klase, med 2deld foderholk; bladen aflånga. $\frac{1}{2}$ 5, 6, blekg. blr. Fig. Sv.B.583. H.N.f.8, n:o 49.
 Kärr, r. (VB. Skellefteå enl. Agrelius. Omkr. Torneå elf; osäker Svensk.) 2—3 fot hög buske. — *Andromeda* L. *Menziesia* Ed.4.

353. *ERICA* Lin. Klockljung.

- 1 *E. Tetralix* L. blomkronorna *vidgadt* eggformiga, i hufvudlika flockar; bladen *mest 4 i krans*, lancettlikt jemnbreda, med tillbakavikna kanter, *glandelhåriga*. $\frac{1}{2}$ 6—8, ljusr. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.439. Fl.D.81.
 Ljungkärr. (Södra och vest. prov. Sk.—Värml. och Nerike. Blek. Smål. Kalm. län, i Madesjö sn; Vimmerby: Scheutz. — N. till Finnm.) *Bladkanterna mindre betäckande undre bladytan än hos följ.*
- *2 *E. cinerea* L. kron. *aflångt* eggformiga, n. i hufvud eller grenig klase; bladen *mest 3 i krans*, barrlika, under convexa, med en smal fära efter midten, *glatta*. $\frac{1}{2}$ 7, 8, violettröda blr. Fig. Fl.D.38. Reich.t.1163, f.3. H.N.f.11, n:o 51.
 Klipp. och back. r. (N. Stavangerfjorden på Rennisöe. Bergens st. vid Evenvig, Stensund, Husöe etc.)

354. *CALLUNA* Salisb. Ljung.

- 1 *C. vulgaris* Sal. blrna i ensidiga klasar; bladen motsatta oskaftade, med pil-lik bas. $\frac{1}{2}$ 8, r. ell. hv. blr. Fig. Sv.B.53. Fl.D.667.
 Hedar och skog. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost Finnm.) *Grenarne af de tattsittande bladen 4kantiga; stundom utväxa dessa och blifva syl-liket jemnbreda och utböjda.*
 Var. *glatt och småluden.* — *C. Erica* DC. *Erica vulg. L.*

355. *PHYLLODOCE* Salisb. Lappljung.

- 1 *P. coerulea* Sal. blrna lutande på skaft gytttrade i toppen; bladen jemnbreda, i kan-ten stråfva. $\frac{1}{2}$ 7, viol. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.1, f.5. Sv.B.535. Fl.D.57. H.N.f.3, n:o 48.
 Fjellv. (Lpl.—Dal. — N.) 3—8 tum hög. — *Andromeda* L. *Menziesia* Smith.

356. *AZALEA* Lin. Azalé.

- 1 *A. procumbens* L. blrna i toppen; bladen aflånga trubbiga glatta, med tillbakaböjda kanter; stammen nedtryckt. $\frac{1}{2}$ 7, 8, r. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.6, f.2. Fl.D.9. Reich.t.1159, f.2. H.N.f.15, n:o 58.
 Fjellv. (Lpl.—Dal. — N.) *Har fingerlånga trädaktiga grenar, alltid grönskande blad.* — *Loiseleuria* Desv. *Chamaedon* Link.

357. *RHODODENDRON* Lin. Alp-ros.

- 1 *R. lapponicum* Wg. blrna flockvisa i toppen, med glatta kronor; bladen eggunda trubbiga, punkterade och kådprickiga. $\frac{1}{2}$ 6, 7, viol. blr. Fig. Lin.Fl.L.t.6, f.1. Sv.B. 481. Fl.D.966. H.N.f.9, n:o 55.

Fjellv. r. (*Torneå tråsk. Lul. Lpm. Virihjaur etc. Pit. Lpm. Tjiddjak. — N. Finnm. på Goskevare och Sakkavare i Alten-Talvig past. Gudbrandsdalen, Lomseggen på sidan åt Bäfverdalen.*) *Några få tum hög buskväxt, uppskjutande blott qvistarnes topp med blad och blr öfver jordytan. Ståndarne 5 eller 10, längre än kronan. — Azalea L.*

358. LEDUM *Lin.* Squattram.

1 *L. palustre L.* bladen jemnbreda—aflånga, med tillbakavikna kanter, under brunulliga. $\frac{1}{2}$ 6, hv. blr. — β *dilatatum*: bladen aflånga. Fig. Sv.B.18. Fl.D.1031. H.N.f.15, n:o 57.

Tufviga skogskärr. (*Lpl.—Sk. Öl. nor. del: Sjöstr. Gottl. — N.*) *Alnshög buske, med blr i tät flock. β har dubbelt bredare blad än den vanliga, men ej så ovala som L. grönlandicum Retz.*

3 Flocken **Pyrolaceæ.** Frukt fri. Frön omgifna af ett aflångt hylle.

359. PYROLA *Lin.* Vintergrön.

+ Strängarne syl-lika; knapparne utan skiljda horn; stiftet utdraget. [Blr i klase.]

1 *P. rotundifolia L.* blrna vidöppna, i rak mångblommig klase; foderflikarne lancettlika frånböjda; stiftet nedböjdt, längre än kronan; bladskافتen, af de rundade bladens längd. $\frac{1}{2}$ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.304. Fl.D.1816.

Skog. a. (*Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finmm.*) *Bladen $1\frac{1}{2}$ tum långa.*

2 *P. chlorantha Sw.* blrna vidöppna i böjlig klase; foderflik. *triangulära tilltryckta*; bladen kortare än deras skaft; stift som föreg. $\frac{1}{2}$ 7, 8, blekg. blr. Fig. Sv.B.453. Fl.D.1693. H.N.f.13, n:o 65.

Barrskog. (*Sk.—Ångml. och Jämtl. Boh. Oroust, i Svineviks skog: Thed. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.*) *Bladen knappt 1 tum i diam.*

3 *P. media Sw.* blrna hälft klotrunda, något slutna, i cylindrisk klase; stiftet rakt, kort utskjutande; bladen rundade. $\frac{1}{2}$ 7, 8, hv. blr. Fig. Sv.B.311. Fl.D.110. H.N.f.9, n:o 56.

Skog. r. (*Sk.—Helsl. Ångml. Skog sn, Gallsättsbölen. Jämtl. Dal. Vestml. Värml. Gottl. — N. Christiansands och Bergens stift. Molde. Solöer på Tellemarken. Finmm. Renöe.*) *Har dubbelt större blr än följ. — P. rotundifolia Fl.D.*

4 *P. minor L.* blrna n. klotrunda tillslutna, med rakt, inneslutet stift; för öfr. som föreg. $\frac{1}{2}$ 7, 8. Fig. Sv.B.550. Fl.D.55. E.B.2543.

Löfskog. etc. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Blrna hv. ell. rödlätta, smärre än hos föregående arter; bladen stund. n. ovala. Fig. i Sv.B. dålig. — P. rosea Sm.*

5 *P. secunda L.* blrna aflånga, i ensidig klase; stiftet rakt, betyd. längre än kronan; bladen ovala spetsiga finsågade. $\frac{1}{2}$ 7, 8. Fig. Sv.B.566. Fl.D.402.

Skog. a. (*Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finmm.*) *Blrna grönaktigt hvita.*

++ Ståndarknapp. med 2 distincta från hvarandra böjda horn vid basen; stiftet långt: *Moneses Sal.*

6 *P. uniflora L.* stjelken bärande en enda, nedböjd blomma; bladen hvass-sågade. $\frac{1}{2}$ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.176. Fl.D.8.

Fukt. skog. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Fingerhög; blomman välluktande; frukten upprät. — Chimaphila Fr.S.V.Sc. Mones. grandiflora Salisb.*

+++ Sträng. nedom midten rundadt vidgade; stiftet omärkligt.

7 *P. umbellata L.* blrna 3—6 i flock; bladen vigglika, ofvan midten sågade. $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ 8, rödl. blr. Fig. Sv.B.27. Fl.D.1336.

Barrskog. r. (*Sk. Baldringe. Smål.—Helsl. och Dal. Värml. Dalsl. Boh. Hall. Halmstad. Öl. Gottl. — N. Dramsfjorden mell. Hurum och Holmsboe; Ulderud; Christania.*) *Omkr. quartershög buskväxt; bladen n. kransvisa, trubbiga ell. kortspetsiga. — Chimaphila Nutt.*

360. MONOTROPA *Lin.* Gultopp.

1 *M. Hypopitys L.* blomklasen i yngre tillstånd nedböjd; sidoblrna med 8 ståndare.

2 7, 8, g. blr. — *β glabra*: blommans delar alldeles glatta. Fig. Sv.B.97. Fl.D.232 och 2051. *β Reich.f.675*.

Skog. r. (Sk.—*Gestr. Helsl.* Kölberget i Skog sn. *Vestml. Värml. Dalsl. Boh.* Oroust, i Svineviks skog: Thed. *Öl. Gottl.* — *N.*) *Hela växten blekgul, bladlös, fjällig; kronbl. och ståndare hos α håriga; roten bestående af en massa mögel-lika trådar och gulaktiga rotknölar, fast hopgyttrade med jord och andra växters rottrådar.* — *M. hirsuta Nolte. Hypopitys multiflora Scop. β M. Hypophegea Wallr. Hypopitys glabra Bernh.*

64 Fam. *EMPETREÆ* Nutt. Blr. skiljdkönade, med 3taliga hylledelar och ståndare. Fruktämne fritt, [3-] 9rummigt, slutl. ett här, med lika många frön som rum.

361. *ÉMPETRUM* Lin. Kråkris.

1 *E. nigrum* L. nedliggande, n. glatt buske; bladen barrlika, jemnbredt aflånga, med en blekare fära på undre sidan. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. Sv.B.259. Fl.D.975.

Hedar etc. a. (Sk.—*Lpl.* — *N.*) *Låg buskväxt; bladen ihåliga, likasom med kanterna tillbakavikna och sammanväxta i ryggråran; blrna i bladvecken, små, med mörkvioletta kronbl. och knappar; bären svarta.*

65 Fam. *EUPHORBIACEÆ* Juss. Fruktämne fritt, 2—3rummigt, med centralfäste; slutl. 2—3knöligt fröhus, uppspringande med lika många skal. Frön hängande, 1—2 i hvarje rum.

362. *EUPHORBIA* Lin. Råfmjolk.

† Blomflocken mångstrålig; fleråriga arter.

1 *E. palustris* L. flockskäften först 3-, sedan 2delda; svepebladen *eggrunda*; örtbl. lancettlika *trubbiga*, alla likformiga; hylleflik. utan borstlika bihang; grenarne ofrukt-samma. $\frac{1}{2}$ 5, 6, g. blr. Fig. Sv.B.329. Fl.D.866. H.N.f.4, n:o 67.

Kärräng. r. (*Gottl. Öl. Boh.* i skären. Efter gammalt uppgifven för Sk. och Hall. — *N. Christiania*; Krageröe; Arendal etc.) *Störst bland de Skand. arterna, stundom 2 alnar hög, buskformig.*

2 *E. Esula* L. allmänna svepets blad *bredt lancettlika*, det enskildtas *njurlika*; örtbladen jemnbredt lancettlika *spetsiga*, alla likformiga; de större hylleflik. med 2 borst-ell. hornlika bihang. $\frac{1}{2}$ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1270. H.N.f.4, n:o 68.

Åkrar, murar etc. r. (Sk. Tågarp; Kabusa; Huaröd etc. *Blek. Vedby. Smål. Kalmar, Karlsberg. ÖG. Norrköp. Vestralund. Stockh. Uppl. Rasbo; Uppsala, Malmagårde. Gestr. Hillevik. Dal. Säter; Furudal; Sunnansjö bruk: J. A. Braun. Vestml. Sala; Skinnskatteberg. Ner. Örebro; Tysslinge, Vinteråsa och Hidinge snr etc. Öl. Algutsrum m. fl. st. enl. Sjöstr.) *Omkring 3 quarter hög; bladen 2—4 linier breda, grenbladen något smalare.**

3 *E. Cyparissias* L. allmänna svepets blad *jemnbreda*, det enskildtas *hjerlika*; örtbladen jemnbreda *trubbiga*, grenarnes mycket smalare; hylleflik. som *föreg.* $\frac{1}{2}$ 5, 6, g. blr. Fig. Fl.D.2052. H.N.f.10, n:o 55.

Sandback. r. (Sk. Andrarum, Hvitaby, Maltesholm, Brösarps kyrkogård, mest i östra Sk., dock äfven vid Björnstorp i Göddelöfs sn. Är på de flesta dessa ställen försvunnen, men i sedn. tider funnen i Raflunda; Loshults och Örkeneds kyrkog. *Smål. Mell. delen, icke i Kalm. län ell. vest. om Lagan: Scheutz. Gottl. Halfvars i Vesterhejde enl. Thed.) Mindre än föreg.; bladen omkr. en linie breda, mot spetsen något bredare.*

†† Flocken 3—5strålig; enåriga arter.

- 4 *E. exigua* L. flocken 3- (säll. 5strålig), med klynnedelta strålar; svepebladen *lancettlika*; örtbladen *jernbreda*, trubbiga med kort udd. ☉ 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.635. Fl.D.592. H.N.f.1, n:o 52.
- Åkr. r. (Sk. Lund, mellan Knästorp och Højebro; mellan Trelleborg och Malmö etc. Vestml. Kärbo sn vid Springsta. Uppl. Enköping, i pepparrotsplanteringar. Medelp. Sundsvall, på ballastplatser: Reuterm. Gottl. Taxstens i Lärbo sn.) Vanl. *fingerhög*; vid Enköping ofta nående $\frac{1}{2}$ aln och mycket *grenig*.
- 5 *E. Peplus* L. flocken 3strålig; svepebladen *eggrunda*; örtbladen skaftade, omv. *eggrunda*, *helbräddade*. ☉ 7—9, gulgr. blr. Fig. Fl.D.1100.
- Od. st. a. (Sk.—Gestr. och Vestml. Värml. Carlstad. Boh. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.)
- 6 *E. Helioscopia* L. flocken 5strålig, med först 3-, sedan 2delda skaft; svepe- och örtbladen omv. *eggrunda* vigglika *småågade*. ☉ 7—9, g. blr. Fig. Sv.B.70. Fl.D.725.
- Od. st. och täppor, a. (Sk.—Ängml. och Jäml. Boh. Öl. Gottl. — N. till Nordl.) Är stundom *fingerhög* och enkel.

363. MERCURIALIS Lin. Bingel.

- 1 *M. perennis* L. stjelen *enkel*; bladen skaftade, eggrundt *lancettlika*, *sträfhåriga*; honblarnas gemensamma skaft *utdraget*; roten krypande. 2½ 5. Fig. Sv.B.455. Fl. D.400.
- Lundar. (Sk.—Södm. Stockh. Rosl. Sessön i Norrtelgetrakten; Frötuna vid klockstapelsbacken. Vestml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. Dröbak, Laurvig etc. upp till Storöen i Bergens stift.) Har i bladvecken *glesa ax af små gröna blr*; *svartnar torr*.
- *2 *M. annua* L. stjelen *grenig*; bl. skaftade, n. eggrunda, *glatta*; honblommornas skaft *ganska kort*. ☉ 7—9. Fig. Sturm, 29 häft. H.N.f.13, n:o 66.
- Od. st. etc. (N. på flera st. enl. Fr. S.V.Sc. troligen öfverallt införd med ballast såsom vid Christiania, äfvensom i Sv. vid Hernösand, Gefle, Kalmar och Gottl. vid Killejshamn.)

- 66 Fam. TAMARISCINEÆ Desv. Foder- och kronblad 5. Fruktämné fritt, enrummigt; slutl. fröhus af vanl. 3 skal, bärande fröfästena. Frön med fjun, utan hvite.

364. MYRICARIA Desv. Strandljung.

- 1 *M. germanica* Desv. buskväxt; bladen aflånga ell. från en bredare bas *jernbreda* oskaftade trubbiga; blomskärmen längre än blomskafstet. ½ 7, 8, rödl. blr. Fig. Sv.B. 670. Fl.D.234. H.N.f.3, n:o 49.
- Stränd. r. (Ängml. Sollefteå och Ed snr, vid Ångermanelfven. Jäml. och Medelp. längs Indalselfven från Dövikén i Ragunda ned till Liden sn; Indals sn, Lagmansö fiskeläge. — N. Altenelv; Salten; Namselven i Grongs och Overhaldens snr; Stördalselven; Drivelven; Lougenelv upp mot Dovre; Over- och Vårdalen; Leyerdalselven nedom Gallerna. Öar i Bergens fjord.) 2—5 fot hög buske, till grenar och blad icke olik grof ljung. — *Tamarix* L.

- 67 Fam. PORTULACACEÆ Juss. Foder vanl. 2bladigt. Frukt ett enrumm. mångfröigt fröhus med flera frön på centralfäste.

365. MONTIA Lin.

- 1 *M. fontana* L. bladen motsatta n. spadlika. ☉ 6—8, hv. blr. — *α minor*: stjelen mindre, mer upprät; frön med matt glans. — *β rivularis*: stj. utdragen slak; frön med starkare glans. Fig. Sv.B.540. Fl.D.131. *β* H.N.f.14, n:o 58.

Fukt. st. källdrag. (Sk.—Lpl. Karesuando. — N. till Ost-Finnm.) *Lik en liten Stel-laria. Har hvita blr, nedböjda fröhus, svarta frön. På punkteringen hos fröen kan sörf. ej finna någon märklig skilnad, likasom glansen icke är synnerligt olika. — β M. font. β major Ed.4.*

- 68 Fam. PARONYCHIEÆ *S:t Hil.* Fod. 5deladt ell. sliktadt. Stift 2—3.; Frukt enrum-migt fröhus med centralfäste, med ett enda frö.

366. HERNIARIA *Lin.* Vägört.

- 1 *H. glabra L.* bladen aflånga—omv. eggrunda, glatta; blrna talrika, gytttrade i öfra bladveckan. 2 7, 8. Fig. Fl.D.529.

Torra st. a. (Sk.—Medelp. Dal. — N. söd. och vest. delar.) *Liten, platt, tryckt till marken; blrna små, gulgröna, stundom bildande axlika, bladiga gytttringar.*

367. SCLERANTHUS *Lin.* Knävel.

- 1 *S. perennis L.* blomhylllets sliktar *trubbiga, bredt hinnkantade*, slutl. plattadt *slutna* omkr. frukten. 2 6. Fig. Fl.D.563. H.N.f.12, n:o 62.

Back. (Sk.—Medelp. Vestml. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. söd. del till Bergen.) *Örten fingerhög blåaktig; bl. syl-lika; blrna genom den bredare hinnkanten mer hvitaktiga än hos följ.*

- 2 *S. annuus L.* hylleflik. *spetsiga, föga hinnkantade*, alltid *utstående*. ☉ 6, 7, gr. blr. Fig. Fl.D.504.

Back. åkr. a. (Sk.—VB. Jämtl. Öhneberget. — N.) *Grönare, mer risaktigt utbredd än föreg. Var. kortare, med mer gytttrade blr ända i de nedre bladveckan: S. verticillatus Tausch, enl. Koch. S. vertic. föres dock af Fr. till dess S. biennis [lemn. i H.N.f.12, n:o 61], som i Fl.Sc. beskrifves med tätare blr än de öfriga, n. i hufvud, samt med n. trubbiga hylleflikar; synes snarare vara S. annuus β hi-bernus Reich.*

- 69 Fam. POLYGONEÆ *Juss.* Hylle 3—6deladt. Frukt nötlik, med ell. utan hinnkanter, enfröig.

368. FAGOPYRUM *Gærtn.* Bohvete.

- +1 *F. esculentum Gærtn.* bladen pilformigt hjertlika; blrna i *täta* klasar; fruktens kanter *hela*. ☉ 7, hv. ell. rödl. blr. Fig. E.B.1044. Sturm 18 häft.

Åkr. r. (Sk.—Uppl. VB. Neder-Calix, vid Åkroken: Reuterm. Gottl. — N. Christia-nia, Christiansands och Bergens stift; öfverallt förvildad med annan säd.) *Stjelken krokig, ehuru upprät; hufvudsaktigen skild från följ. med frukten. — Polygonum Fagopyrum L.*

- +2 *F. emarginatum Gærtn.* blad som föreg.; blrna i *glesa* klasar; fruktens kanter *bugt-landade*. ☉ 7. Fig. Vet.Ac.Handl.1744,t.4.

Åkr. etc. r. (Sk. särdeles i östra delen förvildad. — N. Christiania flerstädes.) *Lik föreg., men blrna smärre och mer grönaktiga. — Polygonum tataricum L.*

369. POLYGONUM *Lin.* Knäva.

+ Stjelken upprät enkel, med ett enda ax i toppen; ståndare 8: *Bistorta Tourn.*

- 1 *P. Bistorta L.* axet aflångt *eggformigt*; bladen eggrunda med *tvärhuggen* eller *hjer-tlik* bas. *nedlöpande* på skaftet, de öfre omfattande. 2 6, 7, rödl. blr. Fig. Fl.D.421. H.N.f.11, n:o 52.

Fukt. äng. r. (Sk. Vegeholm; Dufcke; Hurfva; Krageholm etc. Hall. Haslöf. Blek. Siltorp. Smål. Vexjö, vid Tufvan; Stenbrohult; Öhrs kyrkogård; Cand. Engdahl enl. Scheutz. Vestml. Vesterås, nära Carlberg. Stockholm, vid Byströms villa; Lill-Sikla och Skuggan.)

- 2 *P. viviparum* L. axet cylindriskt; bladen jemnbreda—bredt lancetl., åt båda ändar spetsiga, med tillbakavikna kanter. 2, 6, hv. ell. rödl. blr. — β *alpinum*: med bredare, stund. n. ovala blad. Fig. Sv.B.336. Fl.D.13.

Äng. a. (Lpl.—Smål. Sk. Lärkesholm och Bjersgård. Boh. Strömstad; Uddevalla, vid Risån; Christinedal; Thed. — N. — β i fjelltrakter.) Axet blommar först nedtill och sätter små knopplökar i stället för frukt.

†† Stjelken vanl. grenig, med bladlösa ax i toppen; stift 2—3, meränd. nedtill samväxta: *Persicaria* Gärtn.

* Axen tjocka, tätblommiga.

- 3 *P. amphibium* L. ståndarne 5; axet ensamt, med glatt skaft; bladen aflånga med något hjertlik bas. 2, 7, 8, ljusr. blr. — α *aquaticum*: bladen flytande, glatta; stånd. längre, pist. icke längre än hyllet. — β *terrestre*: upprät; bladen från bredare bas lancetl. spetsiga; stånd. kortare, pist. längre än hyllet. Fig. Fl.D.282.

α i, β vid vatten etc. (Sk.—Lul. Lpm. Råneålf mellan Gellivare och Jockmock. — N. till Ost-Finnm.)

- 4 *P. lapathifolium* L. stånd. 6; stiften vid basen något hopväxta; axen flera med sträp-prickiga skaft; bladen eggrunda—bredt lancetlika; stipelslidorna med inga ell. korta hår i kanten; nötterna på sidorna intryckta. ☉ 7, 8, blekg. ell. rödl. blr. — β *nodosum*: med smalare ax, smärre blr, mycket uppsvällda stjelklleder. — γ *incanum*: bl. under gråakt. och vanl. hvitludna; stipelslid. hårbräddade. Fig. Reich. f. 688, β 689. H.N.f.4, n:o 69, 70; β 71, 72; γ 73.

Ödl. st. etc. a. (Sk.—Lpl. — N. — γ Sk. — Gestr. Vestml. och Värml. Boh. Öl. Gottl. — N.) Bladen ofta på midten tecknade med en brun fläck. — β *P. nodosum* Pers. γ *P. incanum* Schmidt och ed.8.

- 5 *P. Persicaria* L. stånd. 6; stiften n. till midten hopväxta; axen flera, med glatta skaft; stipelslid. kantade med långa hår; bladen lancetlika glatta, under föga blekare; nötter dels plattade, dels 3kantiga. ☉ 7, 8, r. ell. hv. blr. Fig. Fl.D.702. Reich. f.684. H.N.f.4, n:o 74 och 75; f.10, n:o 57.

Fukt. st. stränd. (Sk.—Medelp. Dal. Värml. och Dalsl., mest i Venerstrakten. Boh. Öl. Gottl. — N. upp till Finn.) Var. i storlek från att täfla med *P. lapathif.* [H.N. 10, 57] till fingerhög och späd som *P. minus* Huds. [f. 4, n:o 75]. Märkena i ell. mindre antal blr 3:ne; dessa gifva de 3kantiga nötterna. — *P. bifor*me Wg.

** Axen smala, glesblommiga; stånd. 6.†

- 6 *P. mite* Schrank: hyllebladen utan glandler; stiften hopväxta n. upp till märkena; bladen utdraget lancetlika—jemnbreda platta; stipelslid. långt hårbräddade. ☉ 7—9, r. ell. hv. blr. — * *minus* Huds. mindre; bladen n. jemnbreda; nötterna dubbelt smärre. Fig. Reich.f.686. H.N.f.4, n:o 76; f.7, n:o 56. β Fl.D.2230. H.N.f.4, n:o 75; f.11, n:o 53.

Fukt. st. r. (Sk.—Hels. Delsbo vid Långsbo-ån. VB. Neder-Calix sn, på Fables-ön: Reuterm. Ner. Göthlunda sn, Nannbergaviken och vid Locknäs. Vestml. Värml. Öl.) Var. som föreg., men utmärkt af sin vekhet, tunna blad och smala, vanl. glesa ax; lätt skiljd från följ. genom sin milda smak. — *P. laxiflorum* Weihe. * *P. mite* * *strictum* Fr.

- 7 *P. Hydropiper* L. hyllebladen glandelprickiga; stiften vid basen hopväxta; bladen lancetlika vågiga, med borstbräddade stipelslidor. ☉ 8, 9, gul. ell. rödakt. blr. Fig. Sv.B.424. Fl.D.1576.

Diken etc. a. (Sk.—VB. — N.) Bladen hafva en brännande bitter smak; hyllet ofta 4delat.

††† Blommorna 1—4, i bladveckan eller i bladiga ax; stiften fria: *Avicularia* Meisn.

- 8 *P. aviculare* L. stånd. 5—8, stjelken meränd. nedligg. och grenig med sargade stipel-

slidor; bladen lancettlika—ovala, i kanten sträfva, ådriga; nötterna finprickiga, n. utan glans. ☉ 5—10, hv. ell. rödl. blr. — *β nanum*: liten, enkel upprät, med n. jemnbreda blad. — *γ erectum*: upprät; bladen aflånga—ovala. Fig. Sv.B.406. Fl.D.803. Odl. och trampade st., stränd. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) *Var. i hög grad, från ett par tum hög och upprät, till alnslång, risaktig och nedliggande.*

†††† Stjelken slingrande; blomklasar i bladvecken; stiftet enkelt, med 3knöligt märke; stånd. 8: *Tinearia Meisn.*

9 *P. convolvulus* L. stjelen *kantig*; bladen *hjärtlikt pil-lika*, spetsade; blrna i utdragna glesa klasar; hyllebladens rygg *trubbig*; nötterna *finprickiga, utan glans.* ☉ 7. Fig. Fl.D.744.

Odl. st. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finnm. Alten.) *Enskildta blomskäften kortare än den invändigt hvita, utv. gröna blomman.* — *Fagopyrum Lilja* Sk.Fl.

10 *P. dumetorum* L. stj. n. *trind*; hyllebladens rygg *hinnvågad*; nötterna *släta och glänsande*; för öfr. som föreg. ☉ 7. Fig. Fl.D.756. H.N.f.13, n:o 67.

Skogsback., svedjeländ. (Sk.—Angml. Pit. Lpm. Ischjak. Värml. Venerstrakten. Dalsl. Boh. Öl. — N.) *Blomskäft af den med hvita hinnkanter försedda blommans längd.* — *Fagopyrum Lilja.*

370. RUMEX Lin. Sya.

† Alla eller de flesta blrna 2könade: *Lapathum Tournef.*

* De 3, frukten inneslut. hyllebladen*) smalt rutformiga, långtandade.

1 *R. maritimus* L. blomkransarne *tättsittande*; de 3 hyllebladen grynbarande, med horstlika tänder *längre* än hyllebladets diameter; örtbladen n. jemnbreda. ☉ 7, 8. Fig. Sv.B.706. Fl.D.1208. H.N.f.1, n:o 54.

Hafs- och sjöstr. r. (Sk. Blek. Smål. från söd. gränsen till Kalmar. ÖG. Omberg; Linköping; Laxfjärden i Kullersta sn. Stockh. Södm. Julitha sn, vid Öljaren. Ner. norra Hjelmarestrenden genom Lillkyrka och Göthlunda snr. Värml. vid sjön Banken nedom Vee i Väsebarad. Hall. Öl. Gottl. — N. till Romsdalen samt Skognen vid Trondhjemsfjorden.) *Blir vid mogningen helt och hållet gul, hvaraf den fått namnet aureus With. Bladen meränd. vågiga.*

2 *R. palustris* Sm. blomkransarne *åtskiljda*; de tre hyllebladen grynbarande, med syllika tänder, *kortare* än hyllebladets diameter; örtbladen smalt lancettlika. ☉ 7, 8. Fig. Fl.D.1873. H.N.f.2, n:o 52.

Stränd. och kärr, r. (Sk. Malmö; Lund, Svedala etc. nedåt Ystads- och Trelleborgsslätten. Gottl. Visby gamla hamn.) *Liknar föregående, bladen vanl. jemna.*

** Hyllebladen aflånga, helbräddade; blomklasar glesblommiga (af åtskiljda kransar).

3 *R. sanguineus* L. blomkransarne vid basen utsperrade och med *fåblommiga* kransar; *ett enda* hylleblad grynbarande; de öfre örtbladen från bredare basis lancettlika, de nedre *hjärtlikt* aflånga spetsiga. 2 7, 8. Fig. Sv.B.653. Fl.D.2228. H.N.f.1, n:o 53.

Fukt. bokskog. r. (Sk. Roslät; Öfvedskloster på Fruali; Helsingh. i Pälköpskogen; Kullaberg etc. Smål. Värnanäs i Halltorps sn.; omkr. Arby. Öl. Thorslunda, Halltorp etc. — Södra N.) *R. Nemolapathum* Handb. ed.2. samt Wg. och Fries. *R. nemorosus* Schrad.

4 *R. glomeratus* Schreb. blomkransarne som föreg., med *mångblommiga* kransar; *alla* hylleblad grynbarande; örtbladen lancettlika, de nedre med ojemn *eggrund* basis. 2 7. Fig. Fl.D.2229. H.N.f.9, n:o 57.

Fukt. st. r. (Sk. sydv. del, t. ex. mellan Lilla Hammar och Kämpingeljung etc.) *Mysket lik föregående; blomkransarne med små skärmbblad.* — *R. Nemolapathum* Ehrh.

*** Hyllebl. utdraget triangulära ell. [*R. acutus*] något hjertlika, hvass-tandade; klasar glesblommiga.

5 *R. obtusifolius* L. blomkransarne som föreg., med bredt lancettlika *skärmbblad* vid de

*) Då hyllebladen i det följande beskrifvas, förstås endast de 3 inre ell. större, hvilka innesluta nöten, och som böra undersökas vid dennes mogningstid på hösten. Blrna i detta slagte gröna ell. brunaktiga.

nedra kransarne; hyllebl. *triangelformiga*, *glest* hvasstandade. alla grynbarande; rotbladen hjertlika, meränd. trubbiga, de öfre smalare, alla *platta*. 2 7. — β *divaricatus*: hyllebl. bredare, upphöjdt nätådriga, långt syltandade, ett i synn. grynbar.; rotbl. rundadt trubbiga. Fig. Fl.D.1335. H.N.f.5, n:o 54; β f.7, n:o 57.

Fukt. st. vid byar. (Sk.—Hösl. Vestml. Värml. Carlstad. Dalsl. i Änimskog; Fröskog. Boh. Öl. Gottl. — N. Vestanfjells. — β Sk. — Uppl. VG. Hall. Öl. Gottl.) 3—5 fot hög; bladen eggrundt hjertlika, ofta ganska stora, vid fruktmogn. *quarsittande*, friska och gröna. Ena hyllebladets gryn vanl. något större än de 2 öfriga. — β R. *divaric.* Fr. och ed.8. R. *Friesii* Godr. & Gr. R. *obtusifol.* Wallr. lärar enl. F. Aresch. och fl. utan gräns öfvergå i α , som är R. *sylvestris* Wallr.

6 R. *acutus* L. blomklas. *uppräta*, n. *bladlösa*; hyllebl. bredt triangelformiga med hjertlik bas, *tätt* och kort hvasstandade, alla grynbarande; rotbl. aflånga, nedre stjelkl. hjertlika, de öfre lancettlika, alla *vågiga*. 2 7. Fig.

Stränd. r. (Sk. östra delen, t. ex. Cimbritshamn och Esperöd; i sydvest. del. vid Hammarlöf och Skegrie m. fl. st. enl. F. Aresch.) *Förvexlades i de föreg. edd., under namnet R. pratensis Koch, med former af föreg:s β , från hvilken, utom anf. char., de vid fruktmogn. bortvisnade bladen skilja den. Allt enl. F. Aresch., som fullständigt utredt denna hos oss allmänt misskända art, och som anser den vara en hybriditet af föreg. och följande. — R. cristatus Wallr. och ed.4.*

**** Hyllebl. rundadt hjertlika, helbräddade ell. [R. *conspers.*] otydl. småtandade; blomklas. tätblommiga, uppräta.

a — Hyllebladen grynbarande.

7 R. *crispus* L. alla 3 hyllebladen grynbarande, hjertlika *helbräddade*; bladen lancettlika spetsiga *vågiga*. 2 7. Fig. Fl.D.1334. H.N.f.7, n:o 55.

Fukt. st. a. (Sk.—Angml. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.) Hyllebladens gryn stora, vanligen ett större än de öfriga, hvilka stundom ej utväxa; örtbl. vid fruktmogn. *vissnande*. — Ann. R. *propinquus* J. E. Aresch. i Bot.Not. 1840, p.22, kan förf. af karaktererna ej väl skilja från R. *crispus*; synes vara större, med aflånga, vid basen rundade ell. något hjertlika rotblad. Af F. Aresch. anses den som hybr. af R. *crisp.* och *domest.*

8 R. *conspersus* Hn. blomklasarne *bladlösa*; hyllebl. bredt hjertlika, något spetsade, småtandade, ett enda grynbarande; rotbladen eggrundt aflånga, med hjertlik basis, *platta*; stjelkbladen *hjertlikt* eggrunda eller smalare. 2 7, 8. — * *platyphyllus* F. Aresch. nedre bladen bredare; hyllebl. längre spetsade, derigenom aflångt hjertlika. Fig. H.N.f.7, n:o 54; f.9, n:o 58.

Stränd. r. (Sk. Smål. Kalmar: Scheutz. — Gefle. Vestml. Vesterås m. fl. st. Dalsl. vid Dalbäbron nära Venersborg. Hall. Särö, och söd. Boh. Öl. — * Stockh. och Uppsala enl. Aresch.) Stjelken omkr. 2 alnar hög, rödfäckig; bladen vid fruktmogn. *quarsittande* friska, hyllebl. *grundt*, stundom omärkligt tandade. Påstås af Prof. Andersson vara hybrid af R. *domest.* och *obtusifol.*, till hvilken sednare R. *gentilis* Lönnr., som utg. ej sett, skall vara en tydlig öfvergångsform.

(R. *acutus*.)

b — Hyllebladen bara (med inga eller otydliga gryn).

9 R. *domesticus* Hn. hyllebladen rundade *hjertlika bara*, *helbräddade*; örtbladen bredt lancettlika *vågiga*, med eller utan hjertlik basis. 2 7, 8. — β *latifolius*: större; bladen hjertlika. Fig. Fl.D.2349. Reich. t.345. H.N.f.7, n:o 55.

Byar, stränd. a. (Sk.—Lpl. — N.) 2 å 3 fot hög. Örtbladen vid fruktmogn. *quarsittande* friska; rotbladen n. aflånga, stundom med *snedt* hjertlik basis. — β har bladen ända in på stjelken nog stora och hjertlika, ehuru mer aflånga än hos följ., hvarmed den blifvit sammanblandad. — R. *longifolius* DC. R. *Hippolapathum* Fr. Nov.ed.2. R. *aquaticus* β Wg.Fl.Lapp.

**** Hyllebl. triangulära ell. eggrunda, n. helbräddade; klasar tätblommiga, uppräta.

a — Hyllebl. bara.

10 R. *Hippolapathum* Fr. hyllebl. *eggrunda*, med *tvär* bas, trubbiga *bara*; örtbladen bredt *hjertlika platta*; blomklasarnes blad eggrundt lancettlika. 2 7. Fig. Sv.B.209. H.N.f.5, n:o 55.

Stränd. (Uppl. Södm. och Vestml. omkr. Mälaren och närmare hafvet. Boh. Kongelf m. fl. st. vid Göta elf; Strömstad. VG. Mariestad: Sahlen. Dal. Leksand; Grycksbo bruk. Jäml. Lith. sn. Ängml. VB. nor. delen. Um. Pil. och Torn. Lpm. — N. till Ost-Finnm.) 2—3 alnar hög; rotbladen stora, n. triangelformiga, stundom med blodrödt skaf och ryggner; stjelklbladen ofta hjertlika med n. rärliniga kanter. Hyllebladen, äfven vid sin högsta mognad, hafva sällan någon märkbar intryckning vid basen, så att de öfver hufvud icke kunna kallas hjertlika. — *R. aquaticus* Handb. ed.3, och trol. den af Linné beskrifna, såsom äfven liggande i hans Herb. under detta namn. *R. Friesii* J. E. Aresch. Bot. Not. 1840.

b — Hyllebl. grynbarande.

11 *R. maximus* Schreb. hylleblad triangelformigt aflånga, alla grynbarande; örtbladen hjertlika spetsiga, platta. 2 7. Fig. Sv.B.161. Fl.D.2347. H.N.f.6, n:o 53.

Stränd. (Sk. vid Köpingsån, mell. Benestad och Baldringe. VG. Göteborg. Smål. Kranklösaholm vid Hosmo-ån. ÖG. Linköp., vid Nyqvärn: Kindb. Södm. Rosenbergs bruk; Ekensberg; Sundsörs tegelbruk. Stockh. vid kanalerna i Hagapark; Djurgårdsviken m. fl. st. Uppl. Skokloster; Ultuna; Norrtelge, på Björnö etc. Vestml. Tortuna, i Bocksjön; Kärrbo, i Ängsjön.) 2—3 alnar hög stjelk; bladen hjertlikt eggrunda, ofta en fot långa, 4—6 tum breda. Aldre hyllebl. vid basen småtandade. — *R. acutus* Handb. ed.1 och Sv.B.

12 *R. Hydrolapathum* Huds. hyllebl. som föreg.; alla örtbladen lancettlika, platta. 2 7. Fig. Fl.D.2348. H.N.f.6, n:o 52.

Stränd. (Sk.—Uppl. Dal. Värml. vid sjön Hyngen i Bro sn. Dalsl. Nordkärr i Holm sn; Lockerud nära Venersborg. Gottl. — N. Christiania.) Liknar alldeles föreg., undantagande bladen, som äro spetsade åt båda ändar, de nedersta 1—2 fot långa, ljusgröna. — *R. aquaticus* Fr. *R. acutus* Wg. Fl.Su.

†† Tvåbyggare. Bladen pil- ell. spjutlika: *Acetosa* T.

+13 *R. scutatus* L. blrna både en- och 2könade; de inre hyllebladen hjertlika rundade helbräddade, de yttre tilltryckta; örtbladen gifformiga ell. spjutlika med eggrunda flikar. 2 6, 7. Fig. Sturm 74 häft.

Back. r. (Uppsala på Slottsbacken, förvildad; flerstädes enl. Fr.) Bladen något tjocka, blåaktiga.

14 *R. Acetosa* L. tvåbygg.; hyllebl. som föreg., de yttre nedböjda; örtbladen bredt lancettlika—eggrunda, med pil- ell. hjertlik bas. 2 6, 7. — *a vulgaris*: bladen lancettl. med pil-lik bas. — *β alpestris*: bl. eggrunda med hjertlik bas, nerv. mer upphöjda. Fig. Sv.B.190. *β* H.N.f.11, n:o 54.

Äng. a. (Sk.—Lpl. — N. — *β* i fjelltr. Torn. Lpm. — Herjed. — N.) *β*, som af Frist. och Rob. Fr. anses vara den Sydeurop. *R. Arifolius* All., öfvergår i våra fjelltrakter till *α*, och öfverensstämmer icke väl med de utl. ex., utg. sett.

15 *R. thyrsoides* Desf. tvåbygg.; de inre hyllebl. rundadt njurformiga, de yttre nedböjda; örtbladen aflångt lancettlika, med spjutlik bas; blr i mycket sammansatt, stor och tät vippa. 2 7, 8. Fig.

Äng. r. (VG. Kinnekulle, från Husaby till Martorp, isynnerhet på sedn. stället. Smål. Kalmar; samt Stenbrohult sn. mell. kyrkan och Elmhult: Scheutz. Gottl. vid Botvede i Sanda sn.) Oftast 1—1½ aln hög, mycket gröfre än de öfriga i afd., isynnerhet från dem utmärkt af den stora och täta blomsamlingen. Hos oss först igenkänd af Frist. och Rob. Fr. — *R. subhastatus* Lindgr. *R. Acetosa* var. *thyrsiflora* Fr. *R. acetosa* *γ* subhast. ed.8.

16 *R. Acetosella* L. tvåbygg.; hyllebl. eggrunda helbräddade, de yttre tilltryckta; örtbl. lancettlika—jennbreda, meränd. spjutlika af 2, utstående flikar vid basen. 2 6, 7. Fig. Fl.D.1161.

Torra st. a. (Sk.—Lpl. — N.) Vanl. röd till färgen; bladen stundom mycket smala, saknande än den ena, än båda flikarne vid basen.

371. RHEUM Lin. Rhabarber.

+1 *R. Rhaponticum* L. bladen hjertlika trubbiga glatta, undra sidans ådror småhåriga, inskärningen vid basen vidgad; bladskaften ofvanpå färad, i kanten rundade. 2 6, 7. Fig.

Od. st. gamla murar etc. r (Nerike vid Dylta. Stockh. vid Trångsund nära Drefviks-sjön m. fl. st. förvildad.) 2 alnar hög, med 1—2 fot breda blad.

272. OXYRIA Hill. Syrling.

1 O. digyna Campd. blad n. endast vid roten, njurlika, hela ell. urnupna. 2 7. Fig. Sv.B.692.

Fjellbäckar. (Lpl.—Herjed. Dal. Särna sn, Fulufjellet. — N.) 1—2 qu. hög, med tumsbreda blad. — Rumez L. Rheum Wg. Oxyria reniformis Hook.

373. KOENIGIA Lin.

1 K. islandica L. de öfre bladen gytttrade omkring blrna, de på stielken skiftevisa, n. spadlika trubbiga glatta. ☉ 7, 8. Fig. Sv.B.513. Fl.D.418. H.N.f.5, n:o 57.

Fjellv. r. (Lul. Lpm. Mourateskop, Kåbrinoive; Stockejock, Storthoke m. fl. st. Pil. Lpm. Kåbroive. Jäml. Ekorrdörren. — N. Finnm. allm. kring hela Varangerfjorden; Berlevaag, samt Nordkap; Salten; Dovre; Gousta; Hardanger; Stuedalen; Kålahögen vid Jämtska gränsen.) En half till 2 tum hög, saftig växt, med ganska små gulaktiga blr; bladen med stipelslidor.

4 Serien: INCOMPLETÆ.

10 KLASSEN

BRACTEIFLORÆ.

- 70 Fam. ARISTOLOCHIACEÆ *Juss.* Stånd. fästade vid pistillen. Frukttämne under blomman, 3—6rummigt, med centrala mångfröiga fröfästen.

374. ARISTOLOCHIA *Lin.* Hållrot.

- †1 *A. Clematitis L.* stjelken upprät; bladen hjertlika trubbiga; blrna flera i hvarje blad-veck med enläppigt, utdraget eggrundt bräm. 2 7, 8, g. blr. Fig. Sv.B.377. Fl.D. 1235.

Od. st. vallar etc. r. (Sk. Helsingborg, på många ställen. För öfr. förvildad här och der upp till mellersta Sv.) 1—2 fot hög med krypande rot.

375. ASARUM *Lin.* Hasselört.

- 1 *A. europæum L.* bladen njurlika, trubbiga ell. urnupna; kalkflikarne spetsiga. 2 5. Fig. Sv.B.31. Fl.D.633. H.N.f.11, n:o 55.

Lund. r. (Sk. Håckeberga på en holme i sjön; Romeleklint nära Björstorp. *Vestml.* Sättra brunn: Prof. Hedenius enl. Frist. Skall äfven vara funnen i VG. på Alnsö i Hornborga sjön, samt i *Värml.* vid Ölmebärads prestgård i ett alkärr. — *N.* uppgifven för Tellemarken, men enl. Blytt trol. af misstag.) *Blomman ensam mellan de 2 toppbladen, utanpå mörkgrön, inuti brunröd.*

- 71 Fam. SANTALACEÆ *Br.* Kalk med i knoppen kantlagda flikar, samt lika många, på flikarnes bas fästa ståndare. Frukttämne inväxt i kalkens bas, enrumm., enfröigt.

376. THESIIUM *Lin.* Spindelört.

- 1 *T. alpinum L.* blrna i något ensidig klase, fästade inom 2:ne småskärm på det större, jemnbreda skärmbladets skaft, meränd. 4klufna: örtbladen jemnbreda, något rännformiga. ☉ 6, 7. Fig. Sv.B.611. H.N.f.3, n:o 50.

Back. r. (*Blek.* vid Fuhrs gästgg. *Smål.* upp till Högsby sn; Oscarshamn, Vestervik och Hjorthed samt mellan Eksjö, Vimmerby och Fröåsa, sparsamt spridd till närgränsande del af ÖG., såsom Olstorp i Askeryd, Grafby gårde i Sunds sn, mellan Kisa och Fröåsa. Svinhult sn vid Solebo och Hamra. Öl. vid Thoroslunda kyrka [en, enl. Sjöstr., trol. falsk uppgift].) *Quartershög, med små, utanpå gröna, inuti hvita blr.* — *Th. Linophyllum L.Fl.Su.*

- 72 Fam. THYMELEÆ Juss. Kalk med pip och i knoppen tegellagda slikar. Stånd. fästa i pipen, dubbelt så många som kalkflikarne. Fruktämne fritt, inom kalken, enrumm., med ett hängande frö.

377. DAPHNE Lin. Tibast.

- 1 *D. Mezereum* L. blrna oskaftade, gytrade 3—5 tillhopa på den ännu bladlösa stam-
mens sidor. $\frac{1}{2}$ 4, 5, r. blr. Fig. Sv.B.7. Fl.D.268.

Fukt. skogsäng. (Sk.—Lpl. — N. till Salten.) *Alnshög buske, hvars lancettlika blad framkomma i grenarnes spets först efter de väluktande blrna; stenfrukterna röda, giftiga.*

- 73 Fam. ELÆAGNEÆ Br. Kalk som föreg. fam. med stånd. fästa i mynningen. Främne fritt, slutl. falsk stenfrukt, bildad af den saftiga kalken och den nötlika, ifröiga frukten.

378. HIPPOPHAË Lin. Haftorn, Finnbär.

- 1 *H. rhamnoides* L. bladen jemnbredt lancettlika, under hvitfjälliga. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Sv.B. 385. Fl.D.265.

Hafsstr. (VB. vid Haparanda ned till Rosl. — N. mell. Salten och Trondhj.) Omkr. 3 alnar hög, tornig buske, med tidiga, små och gulaktiga blr i bladvecken; frukten bärlig, gul.

- 74 Fam. ULMACEÆ Ag. Blr 2könade. Främne fritt, med 2 stift, slutl. enrummig, enfröig, platt vingfrukt.

379. ULMUS Lin. Alm.

- 1 *U. montana* Sm. blrna med 5—6 ståndare och skaft n. kortare än kalken, samlade i rundade gytringar; frukterna ovala ell. rundade, n. glatta, i spetsen grundt 2klufna; bl. aflånga—omv. eggunda med tvärt sammandragen spets, dubbelsågade, ofvan meränd. sträfvä. $\frac{1}{2}$ 4, 5. — β *major*: bl. större; grenarne korkbarkiga. — γ *nitida*: bl. glatta och glänsande. Fig. Sv.B.13. E.B.1887. Reich.t.1332. H.N.f.12, n:o 63. β E.B.2542.

Skogsäng. berg. (Sk.—Helsl. Delsbo, på Gryttjesbergen. Medelp. Borgsjö sn: Reuterm. Ångml. Skuluberget. Jämtl. upp till Frostviken i provs nordligaste del. Dal. Värml. Dalsl. Boh. Öl. nor. del. Gottl. — N. till Helgeland.) Högt träd med brunakt. blr på bar qvist; vid basen sneda blad. — *U. campestris* Ed.6. β *U. major* Sm.

- 2 *U. campestris* Sm. blrna n. oskaftade, med 4 ståndare, för öfr. som föreg.; frukt. omv. eggunda ell. cirkelrunda, glatta, i spetsen 2klufna ända ned till fröet; bl. ovala spetsiga, dubbelsågade, ofvan föga sträfvä. $\frac{1}{2}$ 5. — β *suberosa*: grenarne med korklik, kantig bark. — * *glabra* Mill. bl. smalare, något tjocka, glatta; frukt. små, n. cirkelrunda med smal urskärning. Fig. E.B.1886. Reich.t.1331, β 1333. β H.N.f. 4, n:o 80; * f.8, n:o 57.

Lund. r. (Öl. södra del. Gottl. — β Öl. Gottl. — * Gottl. Gothem m. fl. st.) Träd med smärre frukter och blad än föreg., hvarmed denna art förenades af Lin. och i Handb. ed.6 under namnet *campestris*. — β *U. suberosa* Ehrh.

- 3 *U. effusa* W. blrna med 6—8 stånd. och skaft flera gånger längre än kalken; bladen dubbelsågade; frukt. ludna i kanterna. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Reich. f.1337. H.N.f.4, n:o 81.

Lund. r. (Öl. i vestliga, mellersta delen, såsom vid Borgholms kungsgård, Högsrum, Rönnerum, Skogsby m. fl. st. enl. Sjöstr.) Blrna med 3—7 lin. långa skaft. — *U. ciliata* Ehrh. *U. pedunculata* Lam.

75 Fam. URTICACEÆ Juss. Blr skiljdkönade, med 1 stift. Frukt nötlik, med 1 frö.

380. HÖMULUS Lín. Humle.

1 H. *Lupulus* L. 2 7, gulgr. blr. Fig. Sv.B.332. Fl.D.1239.

Bergsrött. stenrös, r. (Sk.—Jämtl. Boh. Strömstad; Tanum och Qville snr flerst.: Rect. For. Öt. Gottl. — N. södra del till Ringboe i Gudbrandsd. och till Sellöe i Bergens st.) *Slingrande växt, med handflikiga, skarpa blad.*

381. URTICA Lín. Nässla.

1 U. *urens* L. *sambyggare*; bladen motsatta, *oval*a, fliksågade, med skaft meränd. *längre* än de parvisa blomgyttringarne. ☉ 6, 7, gulgr. blr. Fig. Sv.B.206. Fl.D.739.

Od. st. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) *Mindre och mer ljusgrön än följ.*

2 U. *dioica* L. *tvåbygg.*; bladen motsatta, mer och mindre *hjärtlika spetsade*, grofsågade, med skaft *kortare* än de klaselika blomgyttr. 2 6, 7, gr. blr. — β *holosericea*: finluden, med få brännborster. — γ *glabra*: stielk och blad glatta. Fig. Sv.B.68. Fl.D.746.

Od. st. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) *Var. med bredare och smalare, ända till eggrundt lancettlika blad.*

382. PARIETARIA Lín. Väggört.

1 P. *officinalis* L. stielken n. upprät, föga grenad; bladen utdraget eggrunda, punkterade korthåriga. 2 7, 8, hvitgr. blr. Fig. Fl.D.521. Reich. D.Fl.f.1317. H.N.f.1, n:o 58.

Vid vägar och hus, r. (Sk. omkr. Cimbritshamn; Malmö, förvildad i plantager.) *Blrna små, gyltrade i flock och klynnedelta vippor. — P. erecta Mert.*

76 Fam. AMARANTACEÆ Juss. Kalk hinnaktig färgad [hvit eller röd]. Stånd. utgående från fruktfästet. Främne enrummigt, en- [fler-]fröigt, slutl. fröhus, affallande helt.

383. AMARANTUS Lín. Amaran.

1 A. *Blitum* L. stielken utbredd, med blrna gyttrade i toppen och bladvecken; kalken 3deld, med 3 ståndare; bladen eggrunda urnupna. ☉ 6—8. Fig. Fl.D.2246. H.N.f. 1, n:o 55.

Od. st. gator etc. r. (Sk. Lund. Hall. Stockholm; Kungsholmen; Bergianska trädg. m. fl. st.) *Liknar Chenopod. polyspermum, som stundom blifvit misstagen för denna; äfven skiljd från Chenop. med föga annat än kalken, hvars blad hafva en bred hvit genomskinlig hinnkant. Fröblåsan affaller hel med fröet, hvarföre denna art af Kunth föres till ett eget slägte Albersia.*

77 Fam. CHENOPODIACEÆ Juss. Kalk örtartad, foderlik. Stånd. fästa i kalkens boten. Frukt hinnaktig enförig fröblåsa, affall. öppnad.

384. ATRIPLEX Lín. Gråmålla.

† Frukthodrets [honkalkens] flikar rundade och helbräddade, åtskiljda till basen.

†1 A. *hortensis* L. stielken upprät; bladen något hjertlikt 3angelformiga, bugttandade, på båda sidor af samma färg; frukthod. rundade med *omärklig* spets. ☉ 7, 8, gr. blr. Fig. Sturm 79 häft.

Od. st. stränd. (Sk.—Gestr. Vestml. som ogräs i plantager och dessas grannskap.) *1—3 fot hög med stora, ofta röda ell. gula blad.*

†2 A. *nitens* Reb. stj. upprät; blad som föreg. vanl. med mer spjutlik bas, *under hvitmjöligen*; frukthod. eggrunda *spetsiga*. ☉ 7, 8, gr. blr. Fig. Sturm. 79 h.

Vanl. införd med ballast, r. (Sk. nedom Malmö. *Kalmar* 1847. *Stockholm* 1818.)
Något mindre än föreg.

†† Fruktfodretsflikar rut- eller 3angelformiga, hopväxta vid basen.

* Fruktfodr. vid mogn. gråhvit, med tillhårdnad bas.

- 3 *A. rosea* L. bladen n. eggrunda bugttandade, under hvitpuddrade; fr.fodren bredt tri-angelformiga småtandade, med 3 upphöjda nerver på den hvitmjöligen basen. ☉ 7, 8, gr. blr. Fig. Sv.B.626. H.N.f.4, n:o 77.

Byar, hafsstr. r. (Sk. Lomma, Borreby etc. *Smål. Kalmar*; Förlösa: Vesterl. *ÖG. Grytön i Gryt* sn enl. Hr J. A. Braun. *Öl. Skogsby i Thorslunda*; vid Färjestaden och på ön Norman etc. — *N. södra kusten*.) *Bladen stundom på båda sidor hvitmjöligen*. — *A. laciniata* Wg.

* Fruktfodr. fortfarande grönt, bladartadt (icke tillhårdn.).

- 4 *A. calotheca* Fr. bl. spjutlikt triangelformiga, fliktandade, enfärgade; fr.fodren 3angelf., upphöjdt nätdrigen, likade i syl-rika tänder. ☉ 7, 8. Fig. Sv.B.627. F.D.1638. H.N.f.1, n:o 56; f.8, n:o 55.

Hafsstr. etc. r. (Sk. Kullaberg; Malmö; Lomma etc. *Blek. Smål. Kalmare slott. Hall. Boh. Öl.* — *N.*) *Har mycket tandade, likasom taggiga fruktfoder, hvilka ofta utväxa stora och bladlika, med långa flikar: A. hast. calotheca Rafn.* — *A. hastata Lin. herb. [genom förväxling] och Handb. ed.5. A. laciniata L.Fl.Su. enl. beskrifn.*

- 5 *A. hastata* L. nedligg. eller med utsperrade grenar; bladen spjutlikt 3angelformiga, bugttandade; fruktfod. rutformiga, i kanten och på ryggen tandade. ☉ 7—9, gr. blr. — *β salina*: upprät, med under hvitmjöligen blad. Fig. F.D.1286. H.N.f.8, n:o 54. *β* Sv.B.628.

Stränd. fukt. st. *β* hafsstr. (Sk.—*Helsl. VB. Haparanda. Vestml. Ner. Värml. Carlstad. Boh. Öl. Gottl.* — *N.*) *Var. i hög grad, nedligg. och upprät, med stora och breda blad till eggrunda, groftandade och n. hela, små och stora fruktfoder o. s. v. — A. hastata L. enl. synonym. och växtställen. A. latifolia Wg. och Hn. ed.5. A. patula Sm. Utmärktare former, måhända egna arter, såsom några förf. vilja, äro följ.*

* *A. Babingtonii* Woods. utsperradt grenig, vanl. nedtryckt, med stora breda tjocka och spröda blad. Fig. Lindeb. Nov. Fl. Sc. t.2, f.2. — Klippiga hafsstr. i *Hall. och Boh.* på Väderöarne. — *N. söd. del. Finnm. Hammerfest, vid Fuglenæs.* — *A. crassifolia Fr. och ed.7.*

* *A. deltoidea* Bab. n. upprät; bladen utdraget eggrunda, spjutlika af 2, horisontalt utstående, ell. bakut rigtade flikar vid basen [hvilka dock stundom saknas]; fruktfoder mycket större än de släta fröen. — *Vestra kusten.*

* *A. microsperma* Kit. n. upprät; bladen som föreg. n. helbräddade, med tvärhuggen bas och horiz. flikar; fruktfod. föga större än fröen. — *Sk. Malmö; Lomma. Blek. enl. Vesterl.*

* *depressa*: nedtryckt, vanl. lefverbrun; bladen små, spjutlikt 3angelform. ell. eggrunda, tandade, med 2, rakt utstående flikar vid basen; de öfversta bladen vid fruktgyttr. n. jemnbreda, vanl. med spjutlik bas. — *Sk. Hall. på ruttnande lager af Zostera. Boh. Blek. Gottl. flerest. A. prostrata Bouch. enl. Vesterl.*

- 6 *A. patula* L. stjelken meränd. upprät; de nedra grenarne korsvisa utsperrade; de öfre bladen lancettlika—jemnbreda helbräddade, de nedre eggrundt lancettlika, med 2, utdragna, något framåt rigtade flikar vid basen; fruktfod. rutformiga spetsade helbrädd. ell. något tandade, på ytan släta ell. småtandade. ☉ 6—9, gr. blr. — *β angustifolia*: nedligg.; alla bladen n. jemnbreda. — * *stipitata Vesterl. fruktfodr. vanl. skaftade, ofta med hjertlik bas. Fig. F.D.1285; β 2226. H.N.f.8, n:o 53.*

Odl. st. strand. a. (Sk.—*Angml. Värml. Öl. Gottl.* — *N. till Ost-Finnm.* — * Hafsstr. i *Sk. Blek. Boh. Öl. enl. Vesterl.*) *Stundom af tillfälliga orsaker nedliggande; bladen var. i bredd och tandning, äfvensom fruktfod. i storlek.* — *A. angustifolia Sm.*

- 7 *A. litoralis* L. stj. och grenar uppräta; bladen jemnbreda; fruktfod. smalspetsiga,

tandade på ytan och i kanterna. ☉ 6—8, gr. blr. — *β maritima*: bladen bredare, glest och olikformigt bugttandade. Fig. Fl.D.1287. H.N.f.5, n:o 58, 59.

Hafsstr. (Sk.—Uppl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Romsdalen.) Bladen hos *α* $\frac{1}{2}$ —2 lin. breda, hos *β* 2—3 $\frac{1}{2}$; var. med större och mindre fruktfod. samt stund. nedligg. stjelk. — *β A. marina* L. enl. Sm.

385. HALIMUS Wallr. Saltmålla.

†1 *H. portulacoides* Wallr. stjelken tråkigt; bladen smalt omv. egggrunda—lancettlika trubbiga helbräddade; fruktfodren oskaftade. ☉ 7, 8, gr. blr. Fig. Sturm 80 häft. E.B.261. H.N.f.14, n:o 61.

Hafsstr. r. (Sk. Helsingborg och Hven, fordorn funnen af Leche enl. Linné Fl.Su. samt Fries.) Omkr. $\frac{1}{2}$ aln hög med grenig bladlös vippa i toppen; bladen aflånga, vanl. bredare ofvan midten. — *Atriplex* L.

2 *H. pedunculatus* Wallr. örtstjelk; fruktfod. långt skaftade, omv. hjertlika, med en liten udd i urskärningen; bladen som föreg. ☉ 7, 8, gr. blr. Fig. Fl.D.304. H.N.f.1, n:o 57.

Hafsstr. r. (Sk. vestra kusten från Skanör upp till Kullen; Hven. Hall. Varberg. Boh. Skaftö; Oroust, Henån: Thed. Smål. Kalmar vid Törnebacksbros. Öl. Ottenby etc. Gottl. Eista, Sproge, Gröttlingbo etc.) Vid blomn. vanl. fingerlång, sedan större, med blomgyttr. i toppen och öfra bladvecken; utmärkt af de $\frac{1}{2}$ tum långa fröderskaften. — *Atriplex* L.

386. BLITUM Lin. Rödmålla.

† Blomfodret vid fruktmogn. uppsväldt saftigt, hvarigenom fruktgyttringarne slutl. likna röda bär: egentl. *Blita* L.

†1 *B. capitatum* L. de flesta blomgyttr. bildande ett bladlöst, afbrutet *ax* i stjelkens topp; bladen spjutlikt egggrunda, med få och glesa tänder. ☉ 6, 7, gr. blr. Fig. Sturm 74 häft.

Odl. st. r. (Smål. Kronoberg; Scheutz. Södm. Strängnäs: J. A. Braun. Stockh. Bondgatan på Söder, och på Djurgårdsslätten. Uppl. Elfkarlöbruk omkr. herregården. Vestml. Vesterås: A. M. Troil. Dal. Grycksbo Bruk. — N. Christiania; Langesund.) De mogna blomgyttringarne ej olika smultron; endast de nedre hos denna art i bladvecken.

†2 *B. virgatum* L. stjelken bladig ända till toppen; blomgyttr. i bladvecken; bladen spjut- ell. 3angelformigt egggrunda, olikformigt hvasstandade. ☉ 6, 7, gr. blr. — *β chenopodioides*: fruktgyttr. saftlösa gröna. Fig. Sturm 74 h. *β* H.N.f.8, n:o 52.

Odl. st. r. (Sk. Kullaberg. Smål. Håkanstorp i Bredaryd sn. ÖG. Motala på landsvägsrenar. Södm. Stockholm. Uppl. Gestr. Vestml. Ner. Örebro; Iboholm i Boo sn. VG. Sköfde: Rect. For. — N. Kongsberg. — Förvildad i och omkr. plantager. — *β Uppsala*, vid Hammarby. — N. Christiania.) Bladen med bred, tvär bas, mycket tandade; frukt som föreg.

†† Fruktgyttr. icke bärlika: *Chenopodia* L.

3 *B. rubrum* Reich. bladen egggrunda trubbiga, djupt trubbtandade, tjocka glänsande; blomgyttringarne greniga sammansatta, något bladiga; alla fröen utom toppblommans stående på kant. ☉ 7—9, gr. ell. r. blr. — *β paucidentatum*: liten, med föga ell. icke tandade blad. Fig. Fl.D.1149. *β* Sturm 74 häft.

Odl. st. (Sk.—Gestr. Vestml. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N.) Stjelkar och blomgyttr. stundom röda; bladen n. fliktandade. — *β B. rubrum* v. *botrytes* Fr.

4 *B. glaucum* Koch: bladen aflånga ell. egggrundt aflånga trubbiga, grundt och bugtigt trubbtandade, under blågrå; blomgyttr. i bladlösa klasar; fröen dels horisontala, dels på kant. ☉ 7—9, gr. blr. Fig. Fl.D.1151.

Gator, a. (Sk.—Gefle. Vestml. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N.) Stjelken vanl. nedligg. mer sällan upprät.

5 *B. Bonus Henricus* C. A. Mey. bladen spjutlikt 3angelformiga, n. helbräddade; stjelken upprät, med tät, axlikt gytttrade, upptil bladlösa blomgyttringar; alla fröen kantstående. ☉ 6—8, gr. blr. Fig. Fl.D.579.

Väg. gård. a. (Sk.—Helsl. Vestml. Värml. Boh. enl. Thed. Öl. Gottl. — N. till Bergen.) (*B. virgat. β*)

387. CHENOPODIUM Lin. Svinmålla.

† Bladen tandade.

- 1 *C. hybridum* L. bladen något hjertlika spetsade, djupt bugtade i så, men ganska grofva tänder; blomgyttr. i grenig öppen vippa; fröen groft punkterade. ☉ 7, 8, gr. blr. Fig. Fl.D.2049.

Odl. st. (Sk.—Uppl. Dal. Värml. södra delen. Öl. Gottl. — N. Christiania.) Bladen tunna, stora, ej olika Lönnblad.

- 2 *C. urticum* L. bladen 3angelformiga groftandade ell. n. hela; blomgyttr. samlade i utdragna upprätta axlika gyttringar, dels i stjelkens topp, dels i bladvecken; fröen släta. ☉ 7, 8, gr. blr. — β *intermedium*: bladen mer gröna och glänsande, spetsigt groftandade. Fig. Sv.B.459. Fl.D.1148. β Sturm 75 häft.

Byar, gat. (Sk.—Gefle. Dal. Värml. Öl. Gottl. — N. Christiania; Asker; Ringerige. — β Eskilstuna; flerest. enl. Fr.S.V.Sc.) Bladen vanl. något tjocka, blåaktiga och glanslösa.

- 3 *C. murale* L. bladen eggrunda, jemte tänderna spetsiga, yngre glänsande; blomgyttr. i grenig öppen bladlös vippa; fröen släta. ☉ 7, 8, gr. blr. Fig. Fl.D.2048. H.N.f.15, n:o 59.

Odl. st. mur. r. (Sk. Ystad.—Höganäs. Blek. Hall. VG. Göteborg. ÖG. Linköping. Öl. Runsten. Gottl. i Wall sn.) Bladen och de talrika bladtänderna spetsigare än hos öfr. arter; fröen med hvassare kant. Har enl. Fr. en var. med helbräddade blad: *crassifolium*; hvad förf. erhållit häraf blommande från Hall., synes tillhöra följ: β .

- 4 *C. album* L. bl. eggrunda trubbtandade, de öfre lancettlika, meränd. helbräddade, utan glans, oftast under hvitmjöligen; blomgyttr. i greniga ax; fröen svagt punkterade, glänsande. ☉ 7—9, g. blr. — α *spicatum*: blomgyttr. i sammansatta täta upprätta hvitmjöligen ax. — β *cymigerum*: axen i glesa, föga mjöligen vippor, meränd. med utböjda grenar. — γ *glomerulosum*: bladen tunna, mera och hvassare tandade; blomgyttr. mycket små och glesa. Fig. Sv.B.411. Fl.D.1150.

Odl. st. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm. — γ vid Gefle, trol. flerstädes.) α *C. album* L. β *C. viride* L. Fig. i Sv.B. visar en medelform mellan båda: *C. peganum* Reich. — γ *C. glomerul.* Reich. *C. opulifolium* Drej. Fl. Hafn.

- 5 *C. opulifolium* Schrad. bladen rundadt deltoidiska trubbiga ell. med omärklig spets, de nedre meränd. med 2 större flikar vid basen, de öfversta ovala, alla bugttandade; fröen släta. ☉ 7, 8, gr. blr. Fig. Vaill.t.7.f.1. H.N.f.14, n:o 62.

Odl. st. r. (Uppsala, enl. Fr. i H.N. Äfven uppgifven för Carlskrona och Lyckeby i Blek., men derstädes aldrig anträffad af Ankarer.) Lik föreg., men med bredare och kortare, tumsstora blad, oftast med rundadt trubbig spets, utan, ell. med en kort udd. Vipporna slutl. mycket greniga.

†† Bladen helbräddade.

- 6 *C. polyspermum* L. bladen eggrunda glatta och gröna; blomgyttr. i toppen och bladvecken, slutl. utväxande i greniga, glesa vippor; ståndarne meränd. 3. ☉ 7, 8, gr. blr. — α *acutifolium*: bladen spetsiga. Fig. Fl.D.1153. β E.B.1481.

Odl. st. stränd. (Sk.—Gestr. Oslättfors. Helsl. Söderhamn. Medelp. Tuna sn, Vii. Vestml. Värml. Kohlsäter. Öl. Gottl.) Kalken öppen, icke tillsluten omkr. det stora rödbruna fröet. Hufvudarten har rundadt trubbiga blad.

- 7 *C. Vulvaria* L. hela växten nedliggande, klubbmjölig; bladen rutligt eggrunda; blrna gyttrade. ☉ 7, 8, g. blr. Fig. Fl.D.1152.

Gator etc. r. (Sk. Ystad; Trelleborg; Lund; Landskrona etc. Blek. Carlshamn. Smål. Kalmar. ÖG. vid Roxen. Stockh. Uppsala. Gottl. Visby. — N. Mandal etc.) Mycket stinkande ört. — *C. olidum* Curt.

388. KOCHIA Roth.

- 1 *K. hirsuta* Nolte: stjelken jemte de jembreda halfrinda trubbiga bladen mjukludna; blrna parvisa oskaftade i bladvecken, ludna. ☉ 7. Fig. Fl.D.187. H.N.f.4, n:o 79. Hafstr. r. (Öl. Ottenby schäferiäng, samt numera något öst. och söd. derom: Sjöstr.) Lik *Schoberia marit.*, men är större; yngre upptill hvitluden af långa mjuka hår. Blrna synas på torra ex. gulaktiga. — *Salsola* L. *Sueda* Reich. *Chenopodium* Wg.

389. *SCHOBERIA* C. A. Mey.

- 1 *S. maritima* Mey. stjelken nedligg. ell. uppstigande; bladen jemnbreda ell. syl-lika, halfrinda glatta; blrna gyttrade i bladvecken; stiften 2. ☉ 7, 8, grönakt. blr. Fig. Fl.D.489. H.N.f.4, n:o 50.

Hafsstr. (Sk.—Boh. Öl. Ottenby etc. *Gottl.* Öja sn, vid Stockviken; Sproge; Rohnehamn. — N. till Levanger.) *Chenopodium* L.

390. *SALSOLA* Lin.

- 1 *S. Kali* L. stjelken nedligg., meränd. hårig; bladen trinda hvasst sylspetsiga; blrna ensamma i bladvecken; kalkflikarnes bihang slutl. rundade och utstående. ☉ 7, 8, hv. ell. rödl. blr. Fig. Sv.B.471. Fl.D.818.

Hafsstr. (Sk.—Södml. Ålön och Nottarön. Boh. Öl. *Gottl.* — N.) Vanl. nedtryckt grenig ört, taggig af de hvassuddiga styfra bladen; kalkbihangen utbildas vid frömogningen.

391. *SALICORNIA* Lin. Glasört.

- 1 *S. herbacea* L. stjelken enkel ell. med motsatta, i toppen kolfbärande grenar; mellanlederna upptill något vidgade och urnupna. ☉ 7, 8. — * *biennis* Afz. tvåårig med nedtill träaktig stjelk, n. jemntjocka mellanleder. Fig. Sv.B.252. Fl.D.303. β H.N.f. 10, n:o 58.

Hafsstr. (Sk.—Boh. Blek. Smål. ÖG. Dagsbergs sn. Södml. Mörkö sn, mellan Skansen och Hörningsholm. VB. Neder-Calix skärg., på Hvitgrundet; Reuterm. Öl. *Gottl.* — N. till Trondhj. — * Sk. på Hven. Hall. vid Onsalaviken; Varberg på Getteröns östra kust. Boh. Gåsö; Skäftö; Uddevalla. Öl. Långöre Kapell.) Var. uppräkt och nedliggande: *S. prostrata* Osb. Fl.D.1621. * *S. fruticosa* Retz.

11 KLASSEN

JULIFLORÆ.

- 78 Fam. CUPULIFERÆ *Rich.* Sambyggare. Honblommans hylle vidväxt det 2—6-rummiga främnet, och sedan quarsitt. såsom s. k. bägarfoder omkring den genom felslagning enrummiga, enfröiga nöten. Fröhvite 0.

392. QUERCUS *Lin.* Ek.

- 1 *Q. Robur L.* gemensamma fruktskafet *flera gånger längre* än bladskafeten; bladen med *korta* skaft, aflånga, meränd. bugtlikade med rundadeflikar, glatta. $\frac{1}{2}$ 5. — β *lanceolata H. v. Post:* bl. utdraget lancettlika, oflikade. Fig. Sv.B.73. Fl.D.1180. Reich. D.Fl.f.1313.

Skog. äng. a. (Sk.—Gestr. Vestml. söd. Dal. här och der. Värml. Öl. Gottl. — N. till Nordmör samt Näs på Hedemarken. — β *Smål.* i en hage på ön Keanäs i Bruddsjön vid Berga i Högsbo sn.) *Stort träd, med om hösten affallande blad. Blr och bl. hos begge arterna samtidigt.* — *Q. pedunculata Ehrh.*

- 2 *Q. sessiliflora Salisb.* gem. fruktsk. *omärkligt* ell. *kortare* än bladskafeten; bladen *längre* skaftade, flikiga som föreg. $\frac{1}{2}$ 5. — β *intermedia:* bladen under håriga; frukter något längre skaftade. Fig. E.B.1845. Reich. f.1309.

Skogsback. (Sk.—Boh. VG. Dalsl. Kroppefjell; samt i Dalskog sn. Blek. Vedeby m. fl. st. kring Carlskrona; Djupadal nära Ronneby. *Smål. ÖG.* Tjärstad: Kindb. Öl. Gottl. Løjsta sn [ett enda träd]. — N. allmän i de sydl. delarne.) *Bladen skola vissnade quarsitta öfver vintern; skafeten 3 gånger längre än hos föreg. Ollonen kortare och flera hopgyttrade.* — *Q. Robur W. β Q. intermed. Don.*

393. FAGUS *Lin.* Bok.

- 1 *F. sylvatica L.* bladen eggrunda, föga tandade, glänsande glatta, hårbräddade. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Sv.B.361. Fl.D.1283. H.N.f.1, n:o 59.

Skog. (Sk.—ÖG. Omberg. VG. Boh. Dalsl. vid Vågsäter i N. Ryr sn. Öl. vid Rälla [ett enda träd]. — N. i Grefskaperna på vestra kusten till 4 mil norr om Bergen.) *Högstammigt träd med slät bark. Blr och bl. samtidigt.*

394. CARPINUS *Lin.* Annbok.

- 1 *C. Betulus L.* frukthängets fjäll 3klufna, mellersta fliken mycket större, aflång. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Sv.B.433. Fl.D.1345.

Löfskog. (Sk. Hall. Blek. *Smål.* söd. delen. Öl.) *Lågväxt träd eller buske; bladen eggrunda, djupt och hvasst dubbelsågade; blr på bar qvist.*

395. CORYLUS *Lin.* Hassel.

- 1 *C. Avellana L.* bladen n. runda, med hjertlik bas och smal spets, aflånga trubbiga stipler; bägarfodret klocklikt öppet, med sargadt tandade flikar. $\frac{1}{2}$ 3, 4. — β *lacinata H. v. Post:* bl. pärlflikigt inskurna. Fig. Sv.B.139. Fl.D.1468.

Skogsäng. a. (Sk.—nor. Ängml. Själevad sn, vid Billaberget: Reuterm. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. till Nordl. samt Gudbrandsdalen. — β ÖG. Regna sn, i prestigs äng bland den vanl. formen.) *Bladen tunna ojemna dubbelsågade; blr på bar qvist.*

- 79 Fam. **SALICINEÆ** Rich. Tvåbyggare. Hänge af tegellagda enkla fjäll, hysande i sin vinkel ett glandel- eller strutlikt hylleämne. Frukt ett enrumm. 2skaligt fröhus, med fröfasten på väggarna och talrika frön med fröfun, utan hvite.

396. *PÓPULUS* Lin. Poppel, Asp.

† Hängfjällen hårbräddade.

- 1 *P. tremula* L. bladen *rundade*, groft trubbtandade, på *båda sidor* gröna och glatta [undant. β], med plattade skaft. $\frac{1}{2}$ 4, 5. — β *villosa*: bladen på *båda sidor* hvitludna. Fig. Sv.B.103.
Skog. och äng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. — β *Värml.* Risäter vid Rådasjön. — N. Christiania.) Högt träd, med långa grålludna hängen på bar qvist. Rotskottens blad hjertlika ludna.
- †2 *P. canescens* Sm. bl. som föreg., under gråaktigt hvitludna; de yngsta i qvistarnes topp något hjertlika, hela. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. E.B.1619. Fl.D.2183. Reich. D.Fl.f.1273. Fukt. st. vid byar, herregård. etc., ursprungl. odlad. (Sk. Lund i Paradislyckan; Svanholm i Skurup sn. etc. Derifrån odlad i parker här och der upp till Stockh. och Uppsala.) *P. alba* L.Fl.Su. och Willd.
- †3 *P. alba* L. bl. som föreg., under snöhvitt ludna; de yngsta hjertlika, 3—5flikiga. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. E.B.1618. Fl.D.2182. Reich. f.1270. H.N.f.13, n:o 69.
Som föreg. (Sk. Lund; Kronetorp; Krageholm, på holmen Hamburg; Bäckaskog vid Oppmannasjön etc. Sedan odlad upp till Uppsala.) *P. nivea* W.
(*P. balsamifera*.)

†† Hängfjällen glatta, i kanten smalflikiga.

- †4 *P. nigra* L. bladen deltooidiska med n. tvärhuggen bas, uldragen spets, trubbsågade, på *båda sidor* samt i kanten glatta och gröna; grenarne utstående. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. E.B.1910. Reich. f.1275. H.N.f.12, n:o 64.
Plantager. (Sk. Blek. Hall. etc. upp till Uppsala.) Träd med vidgad krona.
- †5 *P. pyramidalis* Roz. bladen rufformiga spetsade, grundt trubbsågade, för öfr. som föreg.; grenarne uppräta. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig.
Plant. (Sk.—Uppl.) Träd med hög och smal krona genom de nästan rakt uppåt växande grenarne; bladens bas icke så tvärhuggen som hos föreg., utan bildande en trubbig vinkel mot skaftet. — *P. dilatata* Ait.
- †6 *P. monilifera* Ait. bladen deltooidiska, med något hjertlik bas [bredare än långa], spetsade, sågade, med trubbiga framåt böjda sågtänder, i kanten finludna. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. Plant. (Sk.—Gefle.) Har slutl. quarterslånga glesa hängen af stora fröhus.
- †7 *P. balsamifera* L. bladen eggrunda spetsade trubbigt finsågade, glatta, under bleka nätdriga; knopparne mycket balsamkådig; hängfjällens flikar med några långa hår. $\frac{1}{2}$ 5. Fig.
Plant. (Sk.—Gestr. och Värml.) Träd, stund. buske, med knoppar och yngre blad klubbiga och starkt, n. Rhabarberlikt luktande, af en seg balsamisk kåta. Sprider sig mycket genom krypande rotskott.

397. *SALIX* Lin. Pil, Vide *).

† Träd eller högre buskväxter med enfärgadt ljusgula hängfjäll; 2 honingsglandler [hos *S. undul.* blott 1] i hvarje blomma.

* Hängfjällen snart affallande. Vanligen träd.

- 1 *S. pentandra* L. ståndarne 4 eller flera**); fröhusen slutl. kort skaftade glatta, med kort stift***); bladen aflånga—omv. eggrunda smalspetsiga, fint och tätt sågade,

*) Vid detta mångformiga släktes studium är Prof. Anderssons Diss. *Salices Lapponiæ* med fig. af största värde.

**) Då ståndarnes antal ej uppgifves, äro de alltid 2.

***) Stiftet kallas kort, då det är kortare än märkena, långt eller utdraget, då det är längre än dessa.

glatta, med glandler på skaften. $\frac{1}{2}$ 5, 6. — β *latifolia*: vanl. träd, med bredare blad, 6—8 ståndare. — γ *tetrandra*: stånd. 3—4. Fig. Lin. Fl. L. t. 8, f. 2. Sv. B. 325. Ands. Sal. Lapp. f. 1. Fl. D. 943. H. N. f. 9, n:o 60; β f. 12, n:o 65 [var.]; γ f. 11, n:o 59.

Skogsäng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Alten.) Vanl. 3—5 alnar hög buske stundom temligen högt träd, med glänsande blad. — γ *S. pentandra* * *tetrandra* Fr. β *cuspidata* Ed. 4.

2 *S. fragilis* L. stånd. 2; fröh. som föreg.; hängena slaka; bladen lancettlika, vanl. sned-spetsade, sågade, glatta, under isgrå. $\frac{1}{2}$ 5. — β *decipiens*: qvistarnes bark gulglänsande, deras nedre blad omv. eggrunda trubbiga. — γ *Russeliana*: bladen smalare, jemnt afspetsade; qvistarne längre, slutligen hängande. Fig. Sv. B. 373. Fl. D. 2484. H. N. f. 1, n:o 60; β f. 9, n:o 61. γ E. B. 1818.

Vid stränder etc. a. (Sk.—Helsl. Dal. Öl. Gottl. — N. till Trondhj. — γ Sk. Smål. Boh. — N. Arendal etc.) Träd med vid basen utsperrade grenar och qvistar, sköra i vecken, hvarföre de lätt blåsa af och, då de falla i vattnet, bortföras och slå rot vid stränderna. Stipl. på höstqvistarne halft hjertlika. Honträdet mycket sällsynt i öfra delen af riket. γ har icke sköra qvistar: *S. frag.* β *pendula* Ed. 4.

3 *S. viridis* Fr. stånd. 2; fröh. som föreg.; hängena upprätta; bladen small lancettlika, likformigt spetsade, tätt småsågade, glatta. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Fl. D. 2486. H. N. f. 1, n:o 61.

Stränd. och vid vägar, r. (Sk. Smål. Jönköping; Kalmar etc. Södm. Thuringe sn, Nyquarns bruk. Stockh. Värml. i söd. och särd. vest. delen. VG. Nygård i Venersb. trakten: Kindb. Boh. — N. Christiansands st.; Christiania; Tellemarken; Hadeland.) Bladen mer utdragna, grenarne upprättare än hos föreg.; de sednare icke bräckliga i vecken. — *S. alba* γ Wg. Fl. Su. ed. 2. *S. Russeliana* Handb. ed. 2.

4 *S. alba* L. stånd 2; fröh. glatta, med ganska korta skaft, n. intet stift; hängena upprätta; bladen lancettlika smalspetsade finsågade, på undre sidan silkes håriga. — β *virescens*: blad äfven undertill gröna och glänsande. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Sv. B. 523. H. N. f. 1, n:o 62.

Stränd. och vid väg. (Sk.—Mälaren. Gefle, vid Kastet. Öl. Gottl. Klinte sn. Vanl. förvildad. — N. Vid Leerelven i Skydsmoen sn. Flerestådes planterad. — β Stockh. nära Liljeholmen.) Mindre träd; liknande *S. fragilis*, men har mer upprätta och vidjelika grenar, som dock hafva nästan samma skörhet; yngre bladen på båda sidor silfverhåriga; stipl. smala lancettlika.

** Hängfjällen qvarsittande. Buskar ell. låga träd.

5 *S. amygdalina* L. stånd. 3; fröhusen eggrunda skaftade glatta, med omärkligt stift; bladen aflånga—lancettlika, spetsiga, sågade glatta, under isgrå. $\frac{1}{2}$ 5, 6. — β *angustata* Fr. bladen lancettlikt jemnbreda. Fig. Ands. f. 2. Reich. f. 1256. H. N. f. 3, n:o 51.

Stränder, r. (VB. Neder-Torneå. Ängml. mell. Sollefteå och Bots; Styrnäs sn. Medelp. vid Sättna-ån och Indalselven. Gestr. Persbacka vid Avaån; Ofvansjö prestg. vid ån. Dal. vid elfven i Tuna. Uppl. vid Elfkarleby, nedom gästg. Värml. Klarellven. ÖG. Omberg. Vid Göteborg och i Sk. fordom planterad. — N. Christiania; Porsgrund; Glommen mell. Kongsvinger och Elfverum. Gudbrandsdal. Guledalen. Ringbo etc. — β N. Stördalen.) Träd eller trädlik buske; bladen 2—3 tum långa, stund. tumsbreda, med kort spets. σ hängnen talrika, 2—3 tum långa, smala och slaka, med gula fjäll. Stipl. halft hjertlika. — *S. triandra* L. anses nu mer af så förf. för skild art; har bladen föga, eller icke bleka under, samt vanl. längre och mer jemnbreda.

+6 *S. undulata* Ehrh. stånd. 3; fröh. eggrundt kägelformiga skaftade småludna eller glatta, med utdraget stift; bladen jemnbredt lancettlika, tätt finsågade, glänsande glatta, under blekare. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Reich. f. 1261. H. N. f. 3, n:o 55.

Od. st. stränd. r. (Sk. Blek. Stockh. i Hagaparken, och vid Roslagstull. Södm. Eskilstuna; Nyquarns bruk. Upps. vid Fyrisån. Öl. södra delen.) Buske eller lågt träd; bladen ofta vågiga i kanten, 3—4 tum långa, sällan öfver $\frac{1}{2}$ tum breda, långt och smallt spetsade, med $\frac{1}{2}$ tum långa skaft, hängnen ludna. Stipl. som föreg. — *S. hippophæfolia* Thuill. med smalare, mer jemnbreda, något glest naggsågade blad, finnes, ehuru mycket sällan, odlad: H. N. f. 10, n:o 59.

†† Träd ell. högre buskar, med åtm. i spetsen bruna, liksom svedda, hängfjäll; 1 honingsglandel i hvarje blomma.

* Fröhus oskaftade, med omärkligt stift.

†7 *S. purpurea* L. ståndarne *hopväxta* till 1; fröh. eggformiga *hvitludna*, med klubblikt märke n. utan stift; bladen lancettlikt jemnbreda, mot spetsen något bredare och sågade, glatta. $\frac{1}{2}$ 5. — β *Helix*: hängen större, kort skaftade; stiftet tydligare. Fig. Sv.B.589. H.N.f.2, n:o 56; β 57.

Stränd. etc. (Sk. Blek. Lyckeby och Vämö. Smål. Markaryds gästgg.: Scheutz. Hall. I de öfre prov. odl. upp till *Gestr.* — β Sk.) Buske med *vidjelika* grenar, vanl. röd bark, β med gulgrön; hängen oskaftade, *tumslånga smala*, ofta *motsatta*. ♂ *knappt funnen i Sc.* — β anses af en del förf. såsom egen art. — Anm. *S. rubra* Huds. Fr. H.N.f.10, n:o 60, *skild med blott till hälften hopväxta ståndare, utdraget stift och jämförelsevis bredare blad, lärar enl. Prof. Andersson aldrig hos oss förekomma annorlunda än odlad.*

** Fröh. oskaftade, ell. med skaft kortare än honingsglandeln; utdraget stift.

a — Äldre bladen fullkomligt glatta.

8 *S. daphnoides* Vill. hängen mycket ludna; fröh. glatta, med utdraget stift; bladen bredt lancettlika sågade; stipl. halft hjertlika: qvistarnes bark daggbå. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. Reich. f.1253. H.N.f.6, n:o 54.

Stränd. r. (Dal. Mora kyrka, på Sandängarne norr om elfven. Värml. på Klarelfvens stränder från Dalby sn till utloppet. — N. mell. Ourdal och Land till Rands-fjorden; mell. Ringebo och Biri vid Lougen; Ringerige; Glommen upp till Elverum.) Träd ell. hög buske med *oftast glatta och daggbå grenar*, 2 tum långa, tjocka hängen; bladen *likna S. amygdalinæ*. — *S. acutifolia* Horn. — Anm. *S. acutifolia* W. Fr. H.N.f.8, n:o 58, *med mer jemnbreda blad, och lancettl. stipler, lär enl. Ands. hos oss icke förvildas, churu den ofta planteras i söd. och mellersta Sv.*

b — Äldre bladen håriga ell. ludna; yngre grenar långa, raka och vidjelika.

9 *S. viminalis* L. fröh. n. oskaftade, *hvitludna*; hängfjällens hår kortare än fröh.; bladen lancettlikt jemnbreda, med *helbräddade* tillbakaböjda kanter, under *silfverglänsande* silkeshåriga. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. Sv.B.211. H.N.f.1, n:o 64.

Stränd. och odl. st. (Sk.—Boh. Värml. vid Klarelfven. Öl.; samt flerstädes ända upp till *Gestr.* odlad och förvildad.) Hög buske, *stundom träd, med uppräta, n. enkla, vidjelika grenar, långa honhängen; fullväxta bladen omkring $\frac{1}{3}$ tum breda, 4 t. långa.*

†10 *S. mollissima* Ehrh. fröh. som föreg.; fjällens hår nående öfver märkena; bladen n. jemnbredt lancettlika, i kanten *glest glandelnaggade*, under omärkligt silkeshåriga, *något gråglänsande*. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. H.N.f.1, n:o 65.

Odl. st. r. (Sk. Lund, på Kanikmarken; i pilhäckar vid Käflinge, samt mellan Stälvie och Borreby.) Bladen $\frac{1}{2}$ tum breda, 4 t. långa, under *knappt märkligt håriga, grågröna.*

11 *S. Smithiana* Willd. fröh. kort skaftade, *hvitludna*; hängfjällens hår *icke öfvernående* de 2delda märkena; bladen utdraget lancettlika n. *helbräddade*, under *tätt silkesludna*, slutl. *hvitulliga*; stipl. *eggrunda*. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. E.B.1509. H.N.f.1, n:o 63; f.2, n:o 59.

Odl. st. (Sk. Hall. ursprungl. odlad. Hanväxten funnen endast i Sk. vid Kullen i Brunby sn. — N. vid Laurvig.) Trädstam eller högre buskväxt; bladen *lika föreg:s, men dubbelt bredare, med en omärklig tand här och der i kanten.* — *S. lanceolata* Fr. *S. mollissima* Sm.

c — Blad som föreg. afd.; grenar korta och knöliga. [Nordliga arter].

12 *S. Læstadiana* Hn. fröh. kort skaftade *gråludna*; bladen *af långt lancettlika* meränd. spetsiga, omärkligt och *glest naggade*, under *tätt gråludna, utan glans*. $\frac{1}{2}$ 6. —

Hartman, Skandinaviens Flora (9:de uppl.).

β obtusifolia: bladen utdraget omv. eggrunda, de nedre trubbiga. Fig. Ands. f.5. H.N.f.5, n:o 64.

Fjelltr. r. (Torn.—Pit. Lpm. Ångml. [nu utrotad enl. Frist.]. — N. Saltdalen.) *Högre buskväxt, stundom med trädstam; hängen långa, n. fingertjocka af mycket täta fröhus; bladen vanl. spetsiga, på båda sidor tätt finludna, särdeles under gråfl-tade, men utan glans.* — *S. canescens* Fr. *S. caprea* β L.Fl.Su. ed.2 enl. O. Rud-becks fig. [Bot. Not. 1841, p.65]. *churu ex. i Linnés Herb. snarare är en form af S. glauca.* — Anm. *S. canescens* Willd. [S. *Seringeana* Gaud. och Koch] har längre och tunnare blad, små och slaka hönhängen med småbladiga utdragna skaft, hvarföre denna art synes vara skild från vår.

13 *S. Lapponum* L. fröh. oskafade, hvitulliga; bladen ovala—lancettlika spetsade, merändels helbräddade, särdeles under glänsande hvitludna, kanterna något tillbaka-vikna. *h* 5, 6. — *β elliptica*: bladen elliptiska eller eggrunda spetsiga. Fig. L.Fl.L. t.8, f.1. Wg. Fl.L.t.16, f.4. Ands. f.4. H.N.f.7, n:o 58; *β* f.12, n:o 67.

Kärr. (Lpl.—Uppl. ÖG. Vestml. Värml. Sällsynt nedom Helsl. — N. Finnm. ned till Odalen och Skien.) 2—4 alnars hög buske, med slutl. 3 tum långa, tjocka blad, varierande mellan utdraget lancettlik och eggrund form; omvexla äfven till lundenheten, ända till nära glatta. — *S. limosa* Wg. *β* S. n:o 362. L.Fl.L. *S. arenaria* L. Herb. *S. lapp. v. leucophylla* Fr.

14 *S. glauca* L. fröh. meränd. oskafade, ulliga, med föga utdraget stift; hängskäftet bladigt; bladen lancettlika—bredt ovala trubbiga, meränd. helbräddade, med platt kant, släta meränd. mjukludna. *h* 5, 6. — *β angustifolia*: bladen snalt lancettlika, helbräddade, ludna. — *γ appendiculata*: bladen ludna, helbräddade, med eggrunda stipler. — *δ pallida*: bladen helbräddade glatta, under isgrå. — *ε subnigricans*: bladen aflånga eller lancettl. småsågade, vid torkning lätt svartnande. Fig. L.Fl.L. t.7, f.5. Ands. f.21. Fl.D.1058. H.N.f.3, n:o 52. *γ* Fl.D.1056.

Fjellv. (Lpl.—Dal. Värml. bergslagen, vid skansen på Persberget. Ångml. — N.) Omkring 2 alnar hög buske, med på båda sidor hvitludna, sällan glatta blad. Stiftet kortare än hos alla andra arter i afsl., knappt längre än märket. — *β S. glauca* *γ* *Lapponum* Wg. c: *nivalis* Fr. — *γ S. appendiculata* Vahl.

15 *S. lanata* L. fröh. n. oskafade, glatta; hängena oskafade, eller med korta småbladiga skaft; bladen ovala eller rundade, under ojemna af det upphöjda ådernätet. *h* 6. — *β chrysantha*: hängen ludna af långa guldfärgade hår. — *γ glandulosa*: bladen föga häriga, glandelsågade. — *δ subhastata*: bl. ovala glatta; stipl. långspetsade. Fig. L.Fl.L.t.7 och 8, f.x. Ands. f.3. *β* Fl.D.1057. H.N.f.8, n:o 59. *γ* Wg. Fl.L.t.26, f.1.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N. — *γ* N. Finnm.) 2—4 fot hög buske med tjocka och breda blad, hvilka variera från mycket ulliga till nära glatta, under något gropiga mellan ådernätet. Hängen i grenarnes topp, tjocka och grå- eller gulhåriga. — *β S. chrysantha* Vahl.

(*S. caprea* *δ*.)

*** Fröh. långt ell. tydligt *) skafade, med intet eller kort stift.

a — Bladen, isynnerhet yngre, skrynkligt ojemna och nätådriga, oftast gråludna.

16 *S. caprea* L. hängen meränd. oskafade och bladlösa **); fröh. ulliga, med kort stift; bladen aflånga—omv. eggrunda spetsade, slutl. vågigt groftandade ell. sågade, ofvan glatta, under gråludna eller häriga; grenarne glatta. *h* 4, 5. — *β humilis*: busklik, med n. helbräddade, i spetsen brunsvedda blad. — *γ alpestris*: buske; bladen bredt lancettlika, föga ludna. — *δ lanataefolia* Björnstr. bl. starkt hvitulliga; småqvistarne gråludna; fruktskaft och stift något längre. — * *grandifolia* Ser. hängen samtida med bladen, med något bladigt skaft; bladen aflångt omv. eggrunda. Fig. Sv.B.98. Ands. f.6. Fl.D.245. * L.Fl.L.t.8, f.a. Reich. f.1225.

Skogsäng. a. (Sk.—Lpl. — N. — *δ* Pit. Lpm. på Käxa. Lul. Lpm. Njunnats. — * Torn.—Pit. Lpm.) Tämlichen högt träd [Sälg], stundom hög buske, med korta

*) Skaftet åtm. dubbelt längre än honingsglandeln.

**) Med undantag af några få fjäll-lika blad, som vanl. understödja hängen eller kläda det hos äldre hängen stund. förlängda skaftet.

och tjocka hängen, stiplerna liknande en gåsfot. — * *S. grandifolia* Ser. och Fr. Bot. Not. har bladen något likare följandes och anses allmänt såsom egen art, men af Læstadius såsom en af vårens beskaffenhet beroende form af *S. caprea*.

- 17 *S. cinerea* L. hängen oskaftade, n. bladlösa; fröh. ulliga, med omärkligt stift; bladen lancettlika eller aflånga, vid eller ofvan midten bredast, kortspetsade sågade, ofvan småludna, under meränd. gråludna; stipl. breda, n. njurlika; de blommande grenarne vidjelika, ludna. $\frac{1}{2}$ 4, 5. — β *aquatica*: bl. n. omv. eggrunda, med platta, glest naggade kanter. Fig. Ands. f.7. H.N.f.7, n:o 59. β Reich. f.1223.

Stränd. diken etc. a. (Sk.—Lpl. — N.) Buske med föga grenade, vidjelika uppräta grenar; vågigt sågtandade, under n. hvita blad. Var. med tunna, på båda sidor gröna blad: c: *virgultosa* Fr. — Anm. *S. holosericea* W. Fr. H.N.f.11, n:o 61, skild med smalare och mer långspetsade blad, aflånga stipler, finnes enl. Fr. och Ands. hos oss aldrig förvildad, endast hanväxten odlad.

- 18 *S. aurita* L. hängen n. oskaftade och bladlösa; fröh. merändels ludna, med omärkligt stift; bladen omv. eggrunda, med kort, tillbakaböjd spets, n. helbräddade, slutl. glest småtandade, ofvan småludna, under merändels gråludna, ojemna. $\frac{1}{2}$ 4, 5. — β *sublivida*: fröhus och blad slutl. glatta. — * *paludosa*: hängskäft bladiga; fröh. glatt, med kort stift. Fig. Sv.B.565? Ands. f.8. Reich. f.1220. H.N.f.7, n:o 60. * Ands. f.20. Reich. f.1245.

Våta skogsäng. a. (Sk.—Lpl. — N. — β Lpl. — * Lpl. Herjed. vid Kolsätt.) 3—6 alnars buske med brun, n. glatt bark på gristarne; breda, ofta njurlika stipler. Bladen variera i hög grad. — *S. cinerea* Sv.B. * *S. palud.* Ed.4; *S. finmarica* Fr.

- 19 *S. ambigua* Ehrh. hängen med kort, småbladigt skäft; fröhusen silkesludna, med mycket kort stift; bladen omv. eggrunda—lancettlika, merändels naggsågade, ofvanpå intryckt nerviga, under upphöjdt nätådriga och småludna; stiplerna snedt eggrunda. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Reich. f.1243.b. H.N.f.2, n:o 58; f.11, n:o 63, 64.

Skogsäng. (Sk.—Södm. Strängnäs; Eskilstuna mellan Villsta och Snopptorp. Stockh. nära Sundsta. Uppl. Uppsala, Lassby-backar. Rosl. mellan Frötuna k:a och Stegelbäcken. Boh. VG. Göteborg.) Lik *S. repens* till storlek och växtsätt; bladen lika *S. aurita*, men mindre; till formen olika: lancettlika, ovala o. s. v.; något styfva, med utböjd, litet sammanviken spets. Synes hybrid af de båda nyssnämnda, med hvilka den, åtminstone i Södermanland, växer blandad. — *S. plicata* Fr. Nov. *S. incubacea* Fr. Mant. 1 och S.V.Sc.

- 20 *S. depressa* L. hängen som föreg.; fröh. långt skaftade, med ganska kort stift, meränd. silkesludna; bladen bredt lancettlika—oval, helbräddade eller glest naggsågade, merändels glatta, under isgrå. $\frac{1}{2}$ 5, 6. — β *glabrata*: fröh. glatta. — γ *livida*: fothög buske med tunna, n. genomskinliga blad. — δ *cinerascens*: bladen större, glest småludna, slutl. ofvanpå glatta. Fig. Wg.Fl.L.t.16 (?). Ands.f.14. H.N.f.5, n:o 63.

Fukt. skogsäng. (Sk.—Lpl. — N. — γ Lpl. — Helsl. — N. Romerige etc. — δ Lpl. särdeles i Torn. Lpm.) 1—3 fot hög buske, med korta, mer och mindre bladiga hängskäft, stundom n. inga. Svartnar icke vid torkning. Var. mycket sällan med de mogna fröhusen glatta. — *S. bicolor* Handb. ed.1. *S. vagans* Ands. β *S. myrtoides* Fr. γ *S. livida* Wg. *S. arbuse.* γ L.Fl.Su. ed.2. δ *S. sphacelata* Somf. och Handb. ed.2.

b — Bladen alltid släta, vanl. smala och helbräddade, yngre silkes-
håriga.

- 21 *S. repens* L. fröh. långt skaftade aflånga, med kort stift; bladen aflånga—oval, merändels helbräddade, med tillbakaböjda kanter, yngre under silkeshåriga, slutl. isgrå [hos γ på båda sidor hvitludna]. $\frac{1}{2}$ 4, 5. — β *glabrata*: fröh. glatta. — γ *argentea*: yngre bladen på båda sidor, de äldre på undre sidan, tjockt silkesludna. Fig. Fl.D. 2489. Reich. f.1239. H.N.f.6, n:o 55.

Kärr, a. (Sk.—VB. Piteå. Herjed. — N. till Nordl.) Låg buske, endast uppskjutande grenarne ur marken; bladen ofta äldre alldeles glatta, varierande från n. jembred till oval form; ståndarknapparne gula. — γ *S. arenaria* L. Öl. och Gottl. Resa. — Anm. Förf. anser *S. incubacea* L.Fl.Su. ed.2 vara en form häraf med under silkeshåriga blad [parallela hår]; *S. fusca* L. [Reich. f.1240] en form med bredare, under mer håriga blad, hvilket Rudbecks af L. citerade fig. samt

Linnés Herb. äfven bestyrka. — S. cæsia Handb. ed.1 är en form med ovala, alldeles glatta blad.

- 22 *S. angustifolia* Wulf. fröh. tydligt skaftade, silkesludna, uton märkligt stift; bladen jemnbredt lancettlika, med helbräddade tillbakaböjda kanter, under glänsande silkeshåriga. $\frac{1}{2}$ 4. Fig. Reich. f.1238. H.N.f.2, n:o 60, samt f.5, n:o 65 [en bredbladig form].

Sand. hafsstr. r. (Sk. i Köpingscåns gamla strömfåra vid dess fordna utlopp. Hall. Halmstad; vid Storåns utlopp.) *Bladen likna dem hos S. viminalis, men busken är låg, med nedligg. stam och med söga mer än $\frac{1}{2}$ l. långa hängen vid blomningen. Hos Reich:s fig. äro stiftet och fröhusets skaft för långa. — S. incubacea Ed.4 och Linnés Herb.*

- 23 *S. rosmarinifolia* L. fröh. tydligt skaftade, lancettlika, hvitludna, med kort stift; bladen lancettlikt jemnbreda helbräddade med platta kanter under silkeshåriga, slutl. glatta. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. E.B.1366. H.N.f.6, n:o 56.

Fukt. sand. r. (Sk. kring fiskdammarne vid Andrarum; Roslätt i Tutaremossen. Hall. Gottl. flerstädes i myrarne. — N. Storsteensnäs och Tönsnäs i Tromsøe sn. Nordl. enl. Gunn.) *Knappt alnshög buske, med $\frac{1}{2}$ tums långa kortskaftade hängen och mörka ståndarknappar; bladen en god tum långa, knappt 2 lin. breda.*

c — Bladen alltid släta och glatta; hängskaften långa bladiga.

- 24 *S. myrtilloides* L. hela växten glatt; bladen elliptiskt ovala eller aflånga med intryckt basis, trubbiga helbräddade, under blåaktiga. $\frac{1}{2}$ 6. Fig. Sv.B.646. Wg.Fl.L.t.18.f.1. Ands. f.19. H.N.f.8, n:o 63.

Fjelltr. (Lpl.—Herjed. VB. nordliga del, teml. allm. Ångml. Medelp. Hafverö, Kölsildret. Smål. i nor. ändan af Spetsamossen vid Hof nära Vexjö; Kalm. län, i S. Wi: Scheutz. — N. Nordl. i Soelvigmarken.) *Alnshög, till alla delar glatt buske, endast hängfjällen hafva vanligtvis några långa hår i toppen. Stipler finnas enl. Ands. endast på luxurierande skott och äro mycket små, eggrunda.*

*** Fröh. långt ell. tydligt skaftade, med utdraget ell. långt stift.

a — Bladen glatta ell. håriga, lätt svartnande vid torkning; stift. mycket långt.

- 25 *S. versifolia* Wg. fröhusen långt skaftade, merändels finhåriga, med utdraget stift; hängskaftet bladigt; bladen lancettlikt aflånga snedspetsade helbräddade, under småludna med upphöjda ådror och något nedböjd kant. $\frac{1}{2}$ 6. — * *myrtoides* Fr. fröh. och blad glatta. Fig. Sv.B.511. Wg. Fl.L.t.18.f.2. Ands. f.17, 18. H.N.f.3, n:o 56; f.15, n:o 62.

Fjellv. (Lpl. Jämtl. VB. i Nilsmyran vid Björkfors; vid Selets bruk. — N.) *Låg buske med 1—1 $\frac{1}{2}$ tum långa, särdeles under småludna blad. Varierar med glatta fröhus. — S. fusca Fr. Mant. 1.*

- 26 *S. nigricans* Sm. fröh. eggrunda sylspetsade, med skaft af hängfjällens längd och utdraget stift; bladen aflånga—eggrunda eller omv. eggrunda, vågbräddadt sågade, under upphöjdt ådriga och slutl. isgrå; stipl. halft hjertlika. $\frac{1}{2}$ 5. — β *villosa*: fröh. hvitludna, bladen under hvithåriga. — γ *subphylicifolia*: hängen bladlösa; fröh. glatta; bl. lancettlika. — δ *prunifolia*: bladen små [knappt 1 tum], aflånga, tät sågade, under söga blekare. — * *borealis* Fr. bl. slutl. stora, ovala eller eggrunda; hängskaften utdragna bladiga. — β *punctata*: bl. smalare, lancettlika, under hvitprickiga. Fig. Wg. Fl.L.t.17. Ands. f.15. Fl.D.1052; β 1053. E.B.1213. H.N.f.5, n:o 62, β vill. f.8, n:o 62. δ E.B.1361. * H.N.f.7, n:o 63. β *punct.* Wg. Fl.L.t.17. Ands. f.16.

Skogsäng. a. (Sk.—Lpl. — N. — * *Torn. Lpm.* Karesuando; samt VB. vid Pajala prestg. — N. Ost-Finnm. Kalak vid Laxefjorden. — β *punct.* *Torn. Lpm.* Karesuando. — N. Finnm.) *Buske som var. i hög grad, med glatta, småhåriga och ulliga fröh., glatta och ludna blad o. s. v. Ar alla äldre författares S. phylicifolia, sedan Linnés tid. — * S. nigric. Rudbeckiana Läst. med blad stora som hos S. caprea, hvitfyllade gristar, blad- och hängskaft, är mycket utmärkt; ex. i H.N. osäkert och utan frukt. — * β S. punctata Wg. och ed.7.*

b — Bladen glatta, under isgrå, icke svartnande.

- 27 *S. phylicifolia* L. fröh. tydligt skaftade finhåriga, stundom glatta, med något utdra-

- get stift; bladen lancettlika—ovala naggsågade. $\frac{1}{2}$ 5, 6. — β *majalis*: fröh. glatta; hängen n. bladlösa; bladen ovala. Fig. Wg. Fl.Lt.16,f.2. Ands. f.9 (* *subglauca*: fröhus med kortare skaft, bladen undertill ludna, omärkl. sågade, slutligen gulnande) och 10. H.N.f.3, n:o 54; f.8, n:o 61 [*S. tenuifolia* Fr.].
- Stränd. etc. i fjelltr. (*Lpl.* och *VB.*—*Ängml.* *Dal.* *Värml.* Tåsängarne i nor. Finn-skoga sn. *Vestml.* Odensvi sn; Skinnskatteberg. *Södm.* flerest. — *N.*) 3—8 fot hög buske. *Stipler* finnas sällan; de, som förf. sett, äro mycket små, aflånga tandade. — *S. bicolor* Koch. Syn. β *S. majalis* Wg.Fl.L.
- 28 *S. laurina* Sm. fröh. n. lancettlika, *silkesludna*, med skaft n. af *fjällens*, stift af märkenas längd; bladen bredt aflånga eller ovala, glest naggsågade, *stipl.* halft hjertlika. $\frac{1}{2}$ 4, 5. — β *cinerascens* Fr. bladen småhåriga. Fig. E.B.1806. Reich. f.1204. H.N.f. 8, n:o 60.
- Skogsäng. och odl. st. r. (*Smål.* Femsjö. *Torn.* *Lpm.* *VB.* Öfver-Calix (?): R. Fr. — *N.* enl. Fr.) *Ej* olit *S. cinerea*, men bladen bredare och endast yngre något småludna, sedan glatta; hängena ett par tum långa, slutl. med $\frac{1}{2}$ tum långa småbladiga skaft. β skiljd från *S. caprea* β *aquat.* med föga annat än längre stift. — *Salix silesiaca* Fr. i *Mant.* 1 anses i *S.V.Sc.* vara en skuggform, med tunnare blad och längre skafade fröhus, af *S. laurina*; Ands. f.13.
- 29 *S. hastata* L. fröh. aflånga glatta, med skaft och stift som föreg.; bladen ovala—af långa, naggsågade, under nätlådliga; *stipl.* stora, halft hjertlika. $\frac{1}{2}$ 5, 6. — β *minor*: bl. små, aflånga, n. helbräddade. — γ *subarbuscula*: *) 3—6 t. hög; bl. ovala; *stipl.* spetsiga. — δ *subherbacea*: 3—6 t.; bl. bredt ovala, med omärkelig spets. — ϵ *subreticulata*: bl. tunna rundade, under gulådriga. — * *hyperborea* Fr. fothög; hängen n. glatta, med småbladiga skaft; bl. eggrundt lancettlika. Fig. Sv.B.719. Fl.D. 1238. Wg. Fl.Lt.16,f.5. Ands. f.11. H.N.f.3, n:o 53. * Ands. f.12.
- Fjelltr. etc. (*Lpl.*—*Dal.* *Värml.* bergsl. vid Hornkullen i Kroppa sn. *Uppl.* Film sn, nära Filmsjön: Thed. Sällsynt i södra prov. ända till Skåne. — *N.* — *Varr.* i *Lpl.*) 1—3 alnar hög buske, med blad, som variera från lancettlik till eggrund och hjertlik form; fasta till byggnaden, med platta kanter; hängskafen bladiga. — *S. malifolia* Sm. [den stora bredbladiga formen].
- ††† Mycket lågväxta (sällan mer än $\frac{1}{2}$ aln höga) arter, med hängfjäll som afd. ††; honingsglandl. vanl. 2.
- 30 *S. myrsinites* L. fröh. n. oskafade ludna, med utdraget stift; bladen ovala ell. omv. eggrunda, sågade, nätlådliga, yngre långhåriga, slutl. glatta, på båda sidor gröna och glänsande. $\frac{1}{2}$ 5, 6. — β *procumbens*: 3—6 tum hög, redtryckt; stiftet kortare. — γ *subglauca*: hängen i toppen och på sidorna; fröh. tjockt hvitludna. Fig. L.Fl.L. t.7,f.6. Ands. f.22. Fl.D.1054. H.N.f.5, n:o 66.
- Fjelltrakt. (*Lpl.*—*Herjed.* — *N.*) 3—12 tum, stundom alnshög buske, med tums långa tjocka upprätta hängen, mest i qvistarnes topp, bladen tjocka.
- 31 *S. arbuscula* L. fröh. småludna, med kort skaft och något utdraget stift; bladen aflånga—lancettlika, på midten vidgade och naggsågade, glatta glänsande, under grågröna. $\frac{1}{2}$ 5, 6. — β *vaccinifolia*: bl. elliptiska; fröh. slutl. n. glatta. Fig. L.Fl.L. t.8,f.m. Ands. f.23. H.N.f.5, n:o 61.
- Fjelltrakt. r. (*Torn.*—*Pil.* *Lpm.* *Jämtl.* *Herjed.* på alla fjell i nordvestra delen; *Hämar-* och *Skarfjellet*. — *N.* *Alten*; *Dovre*; *Gudbrandsdalen*, *Jöndalen* etc.) *Vanl.* 6—12 tum hög, men skall äfven blifva ett par fot; bladen $\frac{1}{2}$ —1 tum långa, ofvan glänsande, under opaca; hängen smala, med kort, bladigt skaft**).
- 32 *S. ovata* Ser. fröh. n. oskafade eggrunda ludna, med utdraget stift; bladen ovala spetsiga, glest och grundt sågnaggade, slutl. glatta, med kanterna och nerverna under finludna. $\frac{1}{2}$ 6. Fig. Ser. Monogr.t.2. Ands.f.24. H.N.f.7, n:o 64.
- Fjellv. r. (*Lul.* *Lpm.* mellan Risabäcken och Alkajaur. *Pil.* *Lpm.* Tjtidjak ymn., samt på Ribnits; Gajsats. *Um.* *Lpm.* Storavara. *Jämtl.* Syfjellen; Åreskutan;

*) Pilarne var. i hög grad och synas i fjelltrakterna hybridisera, så att mellauformer uppkomma; dessa antydas här med tillägget *sub*; *subarbuscula* en medelform till *arbuscula* o. s. v.

**) *S. arbuscula* β *L.Fl.Su.* ed.2. — Linnes γ är tydligen *S. depressa* γ , och α hufvudformen af *S. depressa* Fr.

Drommen. *Herjed.* Helags- och Rutfjellen. — *N. Finnm.* — Dovre ofvan Fogstuen; Joradalen. Voss på Graasiden.) 5—10 tum hög buske, med omkr. tumslånga blad; hängena korta. — *S. pyrenaica* * norveg. *Fr.*; den Pyreneiska arten är dock mycket afvikande. *S. alpicola* *Ands.*

- 33 *S. sarmentacea* *Fr.* fröh. skafstade, eggrundt aflånga, slutligen glatta, med utdraget stift; bladen eggrundt aflånga—elliptiska, merändels trubbiga, naggsågade, parallelt ådriga, yngre håriga. $\frac{1}{2}$ 6, 7. *Fig.* *Ands.* f.20.

Fjellv. r. (*Herjed.* på södra Skarffjellet och Sänfjellet. — *N. Österdalen*, på Sölenfjeld. Heckelfjell, på gränsen mell. Åserälds och Fjotland sockn. vid Knaberejsen; nära Ouse i Oustads sn. m. fl. st. Filefjell vid foten af Soltind nära Nystuen; mell. Öje och Borgund.) 3—6 tum hög. Bladen variera mellan bredt aflånga trubbiga och omv. eggrunda, mer spetsiga. Stånd. ofta 3:ne, icke sällan med samväxta strängar. — *S. retusa* * *sarm.* *Fr. Mant.* 1.

- 34 *S. polaris* *Wg.* fröh. n. oskafstade eggrunda ulliga eller mjukhåriga, med utdraget stift; bladen runda eller ovala, helbräddade glatta och släta. $\frac{1}{2}$ 6, 7. *Fig.* *Sv.B.* 493. *Ands.* f.28. *H.N.f.* 5, n:o 68.

Fjellv. r. (Vid Torneå träsk. *Lul. Lpm.* Quickjock. Kjergevare. *Pil. Lpm.* Tjidsjak. *Jäml.* på Snasahögen etc. *Herjed.* Helags- och Skarffj. — *N. Finnm.* Hammerfest etc.—Dovre, Finnhöe, Jerkind, Knuds- och Blåhöe, Joradalen etc.) Endast qvistarnes blad- och blombärande toppar visa sig öfver marken; bladen mer släta, icke så skrynkligt ådriga som hos följ., hvilken växten mycket liknar; äro stundom urnupna. — *S. herbacea* *A. Lilj. ed.* 2.

- 35 *S. herbacea* *L.* fröh. n. oskafstade, meränd. glatta, med kort stift; bladen vanl. n. cirkelrunda trubbiga eller urnupna, glatta naggade nätådriga ojemna. $\frac{1}{2}$ 6, 7. — β *eriocarpa*: fröh. småludna. — γ *subretusa*: bladen aflångt omv. eggrunda, med trubbig bas och vanl. intryckt spets. — δ *fruticosa* *Fr.* flera gånger större till alla delar, för öfrigt lik α . *Fig. L.Fl.L.t.* 7, f.3, 4. *Sv.B.* 367. *Ands.* f.27. *Fl.D.* 117. *H.N.* f.5, n:o 67; δ f.8, n:o 64.

Fjellv. (*Lpl.*—*Dal.* Idre: Städdjan och Löfåsen. — *N.*) Växetsättet som föreg., hvilken jemte *S. herbacea* troligen äro de minsta buskväxter i världen.

- 36 *S. reticulata* *L.* fröh. oskafstade ludna, n. utan stift; bladen n. cirkelrunda eller bredt elliptiska, med hela, tillbakaböjda kanter, under hvithåriga eller isgrå, gropiga mellan de upphöjda nättlika ådrorna. $\frac{1}{2}$ 6. *Fig. L.Fl.L.t.* 7, f.1, 2. *Sv.B.* 529. *Ands.* f.25. *Fl.D.* 212. *H.N.f.* 9, n:o 62.

Fjellv. (*Lpl.*—*Herjed.* — *N.*) Växetsätt nästan som de föreg. med grof stam och grenar, till större delen under jorden, bladen tjocka, vanl. 1 tum i diameter, stundom något aflånga, alltid rundadt trubbiga.

(*S. hastata* *varr.*; *repens*, *rosmarinifolia*.)

- 80 Fam. BETULINEÆ *Rich.* Sambyggare. Hängan af sammansatta sköldlika fjäll, hysande 1—3 blr; hängenas fjäll utan hylle. Fruktämne 2rummigt, med ett frö i hvarje rum; frukten hinnkantad eller nötläk, affall. öppnad. Fröhvite 0.

398. BÉTULA *Lín.* Björk.

† Träd med verklig kronstam, icke ell. otydl. nätådriga blad: *B. alba* *L.*

- 1 *B. verrucosa* *Ehrh.* bladen deltoidiska ell. rutformiga, med smal utdragen spets, dubbelsågade, alltid glatta; frukthängena slaka, aflångt cylindriska, med fjälens sidoflikar rigtade horisontalt ut- ell. något nedåt från mellanfiken; frukt. smalare och mycket kortare än den omgifvande hinnkanten. $\frac{1}{2}$ 5. — β *lobata*: bladen flikade i eggrunda spetsiga flikar. — γ *laciniata*: bladen n. pardelade i lancettlika långspetsade flikar. — δ *arbuscula*: med nagelstora rundtrubbiga blad, bredare än långa. *Fig. Sv.B.* 80. *Reich. D.Fl.f.* 1288. *H.N.f.* 2, n:o 53. β *H.N.f.* 9, n:o 59. γ *V.Ac.H.* 1786, t.6. *Reich. f.* 1289. *H.N.f.* 15, n:o 60. δ *H.N.f.* 11, n:o 57.

Skog. och torra äng. a. (*Sk.*—*VB.* Kengis. *Pil. Lpm.* Glommersberget. *Jäml.* Stor-

sjötrakten. *Dal.* — *N.* — β *Värml.* Christinehamn m. fl. st. *Stockh.* Varnö på Ornön. — γ *Dal.* Lilla Ornäs. *Smål.* Adelöfs sn, vid Södraholm. *ÖG.* Sillsjö i Skedevi sn. *Ex.* från *Smål.* och *ÖG.* visa en medelform till β — δ *Uppl.* Frötuna nära Uppsala. *ÖG.* Skedevi sn, nära Tisenhult.) *Högt träd med hvit, men ofstare sprickfull och ojemn, öfverhud ell. näfver, ofta med smala hängande qvistar: var. pendula. Rottelningarnes blad glatta.* — *B. alba* ed.7. *B. odorata* Reich. γ *B. hybrida* Blom i *V.Ac.H.*

- 2 *B. odorata* Bechst. bladen *eggrunda*—något *hjärtlika* spetsiga olikformigt sågade; hängen som föreg. med fjällens sidoflikar rigtade *mer framåt*; frukt. smälare, men *föga kortare* än sin hinnkant; telningarnes blad *ludna*. $\frac{1}{2}$ 5. — β *oxyacanthifolia*: bladen trubbigt flikade. — γ *microphylla*: bladen nagelstora, bredt *eggrunda* spetsiga. — $\ast$ *pubescens* Ehrh. stor buske med brun bark, småludna qvistar, bladskäft och hängen. Fig. *FLD.* 1467. Reich. f. 1282. *H.N.f.* 2, n:o 54. $\ast$ Reich. f. 1284 [till en del].

Skog. och fukt. st. a. (*Lpl.*—*Sk.* — *N.* — β *Smål.* Näsbyholm. *Värml.* vid Liljendal i bergslagen. — γ *Um. Lpm.* *Dal.* vid Dalfors bruk; Fahlun. *Ner.* vid Kils Ramsbytta. *Stockh.* i Färentuna. *VG.* Göteborg. *Smål.* Stenbrohult; Korsberga sn: Scheutz.) *Träd som föreg. med slätare, hvit näfver, mer eggrunda och mindre spetsade blad; ofta med hängande qvistar [v. pendula].* γ *vanl. lika stort träd, med blad icke större än hos föreg:s δ .* $\ast$ *pub.* torde vara en egen art, som förekommer på fuktig mark. — *B. alba* *Lin.* *Herb.* och *Fl.D.*, med hvilket namn *Linné* omfattar både denna och föreg. art. — *B. glutinosa* Wallr. och Fr., samt ed.6, 7. *B. carpatica* W.

†† Högre buskväxter, stund. små träd (2 à 3 aln. och deröfver), med tydligt nätådriga blad.

- 3 *B. intermedia* Thom. bladen *rundadt eggr.*—*ovala*, stund. med hjertlik bas, olikformigt *dubbelsågade*, med spetsade sågtänder; frukthäng. ovalt aflång, kort skaftade, *upprätta*; fjällens flikar n. likformiga, *smala*, rigtade framåt, nerviga; frukt. *af hinnkantens längd och bredd*. $\frac{1}{2}$ 6. Fig. Reich. f. 1283. *Lindeb.* Nov. t. 2, f. 1.

Fjelltr. (*Torn. Lpm.* och *VB.* — *Herjed.* *Värml.* i bergslagen och Elfdalen flerst. *Uppl.* Dannemora enl. *Frist. Smål.* Gråne i Järeda enl. Scheutz. — *N.* Ost-Finnm. Tana, Varanger. — Gousta fjell i söd. N.) *Omkring 3 aln. hög buske, stund. ett litet träd. Mycket närbeslägtad med en del former af föreg. och ännu mer med följ. art, från hvilken den hufvudsakl. skiljes med de tydligare spetsiga och mer hrass-sågade bladen. Bägge hafva hängfj:s flikar håriga.* — *B. subalpina* och *B. oycowiensis* Larsson.

- 4 *B. alpestris* Fr. bladen *runda*—*n. vigglika* trubbiga, *enkelt*, men något olikformigt sågade, under jemna; frukthängena *som föreg.*; fjällens flikar n. likformiga *eggrunda*, rigtade framåt; frukt. *vanl. bredare* än hinnkanten. $\frac{1}{2}$ 6. Fig. Reich. f. 1280. *H.N.f.* 5, n:o 60.

Fjelldalar, r. (*Lpl.*—*Jämtl.* — *N.* Trondhj. Gousta fjell; Dovre; Tind; Johnsknuden etc.) 2—3 alnar hög buske, med blad som *B. nana*, ehuru ofta en tum breda. *Synes jemte föreg. vara hybrid af B. odorata och nana, med hvilka den sparsamt förekommer blandad.* — *B. humilis* Ed.4. *B. alba* δ Wg. *B. lagopina* Exc. *Fl.* ed. 1. *B. fruticosa* Less. *Resa.* *B. pallescens* Larsson enl. *Lindeb.*

††† Låga buskväxter (säll. mer än alnhöga), med bl. som föreg. afl.

- 5 *B. humilis* Schrank. bladen *eggrunda*, olikformigt sågade, *under nätådriga bleka*; frukthäng. som föreg.; fjällens flikar n. *likformiga jemnbreda*, sidoflikarne *utstående*; frukt. dubb. bredare än hinnkanten. $\frac{1}{2}$ 5, 6. Fig. Reich. f. 1279, 1281. *H.N.f.* 13, n:o 72.

Skog. r. (*Smål.* Forserum sn, upptäckt af Stud. Forsgård.) *Alnhög buske med upprät växt, utmärkt af sina smala, n. glatta, men kådprickiga grenar, tunna eggrunda, vid basen ofta hjertlika blad, samt hängfjällens mycket och likformigt utdragna flikar.* — *B. fruticosa* Willd. och Reich. *D.Fl.* [f. 1279.]

- 6 *B. fruticosa* Pall. bladen *n. runda*, naggsågade, *under nätådriga, glandelprickiga*, hvitaktiga; frukthängen som föreg.; fjällens flikar *rigtade framåt*, sidoflikarne *kortare*, rundadt vidgade; fruktens hinnkant nående öfver dess spets. $\frac{1}{2}$ 5, 6. Fig. Skog. och fjelltr. r. (*Smål.* Fryeleds sn, Mjöhult enl. Fr. *Herjed.* på Sånfjellet samt

på toppen af Ormaruet.) *Till utseende och storlek kommer denna närmast följ., som den äfven liknar till bladformen; men har bladen under kådprickiga, och yttersta såglanden mera utdragen än de öfriga; grenarne håriga, svartbruna, släta.*

- 7 *B. nana* L. bladen n. *cirklrunda* naggsågade, med trubbiga tänder, under upphöjdt nätådriga; frukthängen som föreg.; fjällens flikar n. *likformiga, jemnbredt aflånga*; frukt. bredare än hinnkanten. $\frac{1}{2}$ 5, 6. Fig. Sv.B.379. Fl.D.91. H.N.f.2, n:o 55.

Kärr, i synnerhet i fjelltr. (Lpl.—Gestr. Vestml. Ner. och Värml. ÖG. Brunby sn. vid Husbyfjöl; Sund sn. Bultsjö skog. Smål. flerst., sydligast i Skatelöfs sn, Taglamyren enl. Scheutz. VG. Dalst. Boh. Hall. — N.) 1—2 $\frac{1}{2}$ fot hög buske, med nagelstora blad; hängfjällens flikar lika stora, tvärhuggna och föga från hvarandra stående.

399. ALNUS Gärtn. Al.

- 1 *A. glutinosa* W. bladen rundade eller omvänt eggrunda, i spetsen tvärtrubbiga eller intryckta, dubbelsågade [hos β djupt flikade], på undre sidan n. nerv-vinklarne ludna, för öfrigt glatta och något klubbiga. $\frac{1}{2}$ 3, 4. — β *laciniata*: bladen parklufvet flikiga. Fig. Sv.B.128. Reich. f.1295. β Thunb. Diss. de Betula t.1.f.1.

Skog. vid vatt. a. (Sk.—Ångml. Dal. Värml. Boh. Öl. Gottl. på Fårö. — N. till Romsdalen. — β Värml. Löfnäs bruk vid sjön Yngen.) Högt träd, stundom buske, med tidiga blr på bar qvist: Al. — Betula Alnus L. β B. *laciniata* Thunb.

- 2 *A. pubescens* Tausch: bl. rundade ell. bredt ovala, trubbiga eller med omärklig spets, grundt dubbelsågade, med täta och kvassa sågtänder, under håriga eller smäludna. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. Reich. f.1292. H.N.f.11, n:o 58.

Fukt. st. helst i fjelltr. (Lpl.—Geste. — N. Dovre, allmän i lierna; Lomsfjellen. — Ost-Finnm.) Lågt träd eller buske, skild från föregående med bladen, som äro smärre och finsågade, mindre trubbiga, samt under håriga; från följande med vida trubbigare och mer finsågade blad; torde dock ej vara tillräckligt skild från denna. — A. *barbata* Mey. och Fries. A. *hybrida* Al.Br. A. *incana* β *virsc.* Ed.4.

- 3 *A. incana* W. bl. eggrunda ell. ovala, spetsiga, groft dubbelsågade, under blekare, finkåriga eller smäludna. $\frac{1}{2}$ 3, 4. — β *pinnatifida*: bladen n. pardeldda. Fig. Sv.B. 595. Fl.D.2301. β V.Ac.H.1790,t.5. Reich. f.1294. H.N.f.13, n:o 70.

Fukt. st. (Lpl. — Uppl. Tierp sn vid Fors. Rosl. Börstel. Vestml. Ner. Värml.—ÖG. Smål. norra delen ned till Vrånghult i Nottebäck af Kronob. län: Scheutz; Vestervik. VG. på och omkring Billingen: Nordst.; Kinna sn; Mösseberg, Grimstorp m. fl. st. Boh. Hall. Vessige enl. Scheutz. — N. — β Värml. Lesjöfors.) Lågt träd eller buske, med hvitare och slätare bark än A. *glut.*, icke klubbiga blad: Alder. Blr på bar qvist, tidigare än både Alen och Hasseln. Var. med mer och mindre ludna blad. — Betula Alnus β *incana* L. β B. *pinnata* Lundm. i Vet.Ac.H.

- 81 Fam. MYRICEÆ Rich. Hängen af enkla fjäll. ♀ med hylleämne af mycket små fjäll. Fukt i kotte af små enfroiga stenfrukter.

400. MYRICA Lin. Pors.

- 1 *M. Gale* L. buskväxt; hängen med kortspetsade fjäll; bladen viggformigt lancettlika, i spetsen sågade. $\frac{1}{2}$ 4, 5. Fig. Sv.B.76. Fl.D.327.

Kärr, stränd. (Sk.—VB. Jämtl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Salten.) Alnshög buske med blr på bar qvist i bruna upprätta hängen. Är någongång sambyggare.

- 82 Fam. CONIFERÆ Juss. Hanblommor i hängen eller gyttningar utan hylle. Honblommor gytttrade eller ensamma, slutligen bildande en fjällig eller bärlig kotte, innehållande ensamma nakna frön. — Barrträd.

401. PINUS Lin. Furu.

- 1 *P. sylvestris* L. barren *quarsittande*, *parvisa*, styfva, plattade, af kottens längd; denne eggrundt konisk, skaftad, *böjd nedåt*; fjällen mot spetsen tjocka. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Sv.B.91. Skog. a. (Sk.—Lpm. — N. till Ost-Finm. Syd-Varanger.) *Högt träd, med de yngre grenarne i krans. — En i Lpl. af Prof. Andersson anmärkt form, med kortare och bredare barr i åtskiljda kransar, är var. lapponica Fr.S.V.Sc.*
- +2 *P. Larix* L. barren årligen *affallande*, i början *knippevisa*, platta; kotten eggrund, *upprät*; fjällen med platt, trubbig spets. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Reich. D.Fl.f.1137. Plantager. (Sk.—Uppl. planterad och någongång sjelfsådd.) *Teml. högt träd, med knippen af talrika barr, hvilka knippen till en del slutligen utväxa i qvistar med enstaka, strödda och långa barr. — Larix europæa DC. och Fries.*
- 3 *P. Abies* L. barren *quarsittande enstaka* spridda, något 4kantiga, uddspetsiga, enfärgadt gröna; kotten kägellik, *hängande*; fjällen platta, rutformiga med tvär, ojemnt *tandad* spets. $\frac{1}{2}$ 5. — β *viminalis*: med långa, n. enkla, nedhängande qvistar, n. trinda af de rundt om spridda långa barren. Fig. Sv.B.217. Fl.D.193. β . V.Ac.H. 1777,t.8, 9. Skog. a. (Sk.—Lpl. — N. till Bejernsfjord i Nördl. — β sällsynt, något enda träd här och der från Smål. upp till Helsl. och Jämtl.) *Högt träd med på undra sidan plattade qvistar. Hos β hänga de yttre qvistarne rakt ned som pisksnärtar, mera trinda af de öfverallt spridda, tumslånga barren. — Abies excelsa DC. och Fries.*
- *4 *P. orientalis* L. barren *som föreg.*; kotten eggrundt aflång, *upprät*; fjällen omv. egg-runda, med *helbräddad* spets. $\frac{1}{2}$ 7? Fig. Ledeb. Ic. pl. rar. Fl.Ross.t.499 [enl. Th. Fr.]. Skog. r. (N. Ost-Finm. "i en talkskog på vest. sidan af sjön Colmejavre, vid pass $\frac{1}{4}$ mil n.n.v. från Svanvik.") *Högt träd, till utscende likt föreg., men af spensligare växt. — P. obovata Turcz. Abies orientalis Poir.*

402. JUNIPERUS Lin. En.

- 1 *J. communis* L. barren 3:ne i krans, jemnbredt syl-lik spetsiga, längre än frukterna. $\frac{1}{2}$ 6. — β *nana*: bladen bredare, n. lancettlika, inböjda ell. tegeliagda, föga längre än frukten. Fig. Sv.B.289. Fl.D.1119. β Reich. f.1142. Skog. a. (Sk.—Lpl. — N. — β i fjellen.) *Buske, sällan lågt träd med blå bärlika torra frukter: Enbär. β har bladen mer aflånga och tilltryckta, mycket olik α , i hvilken den dock i fjellarne tydligen öfvergår: J. comm. β alpina ed.4. J. nana Willd.*

403. TAXUS Lin. Idgran.

- 1 *T. baccata* L. qvistarne platta af de 2sidigt fästa jemnbreda platta barren; blrna oskaftade, i bladvecken; hanhänget klotrunt. $\frac{1}{2}$ 5. Fig. Sv.B.265. Fl.D.1240. Skog. r. (Sk.—ÖG. Ner. Garphyttan. Södm. Utön m. fl. öar; Mörkö sn; Trosa. Uppl. Vätö sn. på Skabholmen vid Blidö; Hollnäs och Vesslands sockn.; Elfkarleby. Gestr. nära Grinduga och Kubbo. Hall. Boh.—Värml. Öl. Gottl. — N. Christiania; Porsgrund; Mandal; Bergen etc.) *Af en mindre Grans höjd, churu mer buskaktig; får dock sällan hinna denna storlek. Har röda bärlika frukter.*

12 KLASSEN

NUDIFLORÆ.

83 Fam. CALLITRICHINÆ *Link.* Stånd. 1. Fruktämne 4knöligt, 4rummigt, med ett frö i hvarje rum; stift 2.

404. CALLITRICHE *Lin.* Vattengröna.

† Blrna inom 2 hvita inböjda skärmblad.

1 *C. stagnalis Scop.* alla bladen, äfven de nedre, *spadlika* med utdragen, smal skaftlik bas, elliptiskt rundad 3- eller *flernervig* skifva; frukten med *vingkantade* vinklar och *qvarsittande, nedböjda* stift. ☉ 6—9. — * *platycarpa Kütz.* dubbelt mindre, bladen omv. eggrunda, endast de nedersta grenbladen n. jemnbreda. Fig. Fl.D.129 [enl. Lange]. Reich. f.1184—1186; * 1187—1199. H.N.f.15, n:o 63.

Vatten. (Sk. *Blek.* Lyckeby, Ramdala. *Smål.* mest i vest. delen: Scheutz. — *Uppl. Vestml. Ner.* söd. del. *VG.* Göteborg; Hunneberg, vid Karten. *Boh.* Inland, midt-för Svanesund: Thed. *Hall. Gottl.*) *Större än de följ., stundom ej olik Peplis; bladskifvan ett par lin. lång och n. lika bred; stånd. 2 lin. långa. Frukten är ej plattad som hos följ., utan de 4 kanterna korsvis utstående.*

2 *C. verna L.* bl. aflångt *spadlika* med smal bas, *ell. jemnbreda*, de förra 3-, de sednare *en-nerviga*; frukten från sidorna något plattad, med *föga* vingade kanter, *upp-rätta, försvinnande* stift. ☉ 5—9. — *α maxima*: alla bladen skaftade och elliptiska, från midten 3nerviga. — *β intermedia*: de öfre flyt. bladen gytttrade aflånga, de nedre jemnbreda. — *γ repens*: alla bl. aflånga, från basen 3nerviga. — *δ minima*: liten, krypande ell. upprät; alla bl. jemnbreda. — *ε fluviatilis*: lång, flytande; alla bl. utdraget jemnbreda. Fig. E.B.722. Reich. f.1179—83.

Vid och i vatt. a. (Sk.—*Lpl.* — *N.* till Ost-Finm.) *α, hufvudfig. i E.B. stor n. som föreg. med 2 lin. breda blad; δ minst, 1—2 tum lång, lätt förblandad med Bul-liarda. Frukterna hos alla liknande ett plattadt kors. — β C. intermedia Schk. synes vara C. polymorpha Lönnr., hvilken utg. efter beskrifningen ej kan anse som skild art.*

3 *C. hamulata Kütz. enl. Fr.* bladen *aflånga—jemnbreda*; frukten med *hvarsa* kanter, *qvarsittande utsperrade* stift. ☉ 7, 8. Fig. Reich. f.1200—1220. H.N.f.15, n:o 64.

Vatten. (Sk. Kullaberg, i Vikenarys mosse; Axelvall. *Smål.* Hosmo nära Kalmar; Öhr nära Vexjö; Braås i Dref sn; Lagan vid Traheryd: Scheutz. *Stockh.* vid Rastaborg på Ekerön. *Vestml.* vid Köping; Vesterås. *Boh.* på Klöfverön; Uddevalla, i Risån. *Hall.* i Nissaån.) *C. tenuifolia Fr.Nov. C. autumnalis Kütz. — Skall enl. Koch hafva de öfra bladen omv. eggrunda, de nedra jemnbreda; skärmb-laden ringformigt krökta med kroklik spets.*

†† Skärmblad 0.

4 *C. autumnalis L.* alla bladen åtskiljda jemnbreda tvärhuggna eller urnupna, *en-ner-viga*; fruktens vinklar tunna vinglika. ☉ 7, 8. Fig. Fl.D.2120. H.N.f.4, n:o 83.

Vatten. (Sk.—söd. *Lpm.* — *N.* till Finm.) *Växer upprät och grenad ända nedifrån, alltid under vattnet, likväl sättande långt ned på grenarne rikligt med frukter, dubbelt större än hos de föreg. Ståndarknapp. n. utan sträng. — C. virens Goldb.*

- 84 Fam. CERATOPHYLLÆ DC. Ståndarknapp. 12—16, 2rummiga, utan strängar, inom ett mångbladigt svepe. Frukttämne enfröigt, slutl. nötlikt. Stift. 1. Fröhvite 0.

405. CERATOPHYLLUM Lin. Flohår.

- 1 *C. demersum* L. bladen kransvisa, hårfint klynnedeldta; nötterna elliptiska *sprötspet-sade* och vid basen *taggiga, släta*. 2 7, 8. Fig. Fl.D.2000. H.N.f.9, n:o 63.
Vattenpölar. (Sk.—Uppsala. Helsl. Hudiksvall: C. O. Berg. Medelp. Ångml. Bjertråsn, Strinnesfjärden. Dalsl. — N. Borrevand i Jarlbergs amt.) *Växten trind af de hvarandra något täckande bladen.* — *C. oxyacanthum* Cham. enl. Lange.
- 2 *C. submersum* L. bladen som föregående; nöt. eggrunda *oväpnade*, beströdda med *vårtlika knölar*. 2 7, 8. Fig. Fl.D.510. E.B.679. H.N.f.9, n:o 64.
Vattenpöl. r. (Sk. i en bäck vid Dalköpinge, icke långt från hafvet; Landskrona i fästningsgrafven; Lund och Vemmenhögssån enl. H.N. — N. Hærsön mell. Eidswold och Ullensager.) *C. muticum* Cham.
-

II. MONOCOTYLEDONEÆ.

13 KLASSEN

FRUCTIFLORÆ.

85 Fam. ORCHIDEÆ *Juss.* Blomkalken kronlik irregulier, med en läppformigflik. Stånd. 1, säll. 2, samväxta med pistillen till en könpelare. Fruktämne under kalken, enrummigt, 3skaligt, med fröfästen på väggarne.

1 Flocken **Ophrydeæ.** Ståndarknappen 1, orörligt hopväxt med pistillen. [Växter med stjelknölar.]

406. ORCHIS *Lin.* Yxne.

† Stjelknölarne odelade.

* Läppens mellanflik utdragen, med bred 2flikig spets.

1 *O. militaris* *L.* läppen *delad* i 3 flikar; sidoflik, trådsmala; mellanfliken utdragen, mot spetsen vidgad till 2, vinglika flikar *med en mellanliggande udd*; de öfriga kalkbladen *spetsade*; sporren och de eggrunda blomskärmen *mycket kortare* än fruktämnet. 24 6. Fig. Sv.B.340. Fl.D.1277. H.N.f.10, n:o 61.

Lund. äng. (Sk. mellan Cimbritshamn och Blek. gränsen, t. ex. mell. Andrarum och Brösarp; Årup; Beckaskog; Lillö etc. *Blek.* Sölvißborg vid Ynde. *Smål.* Kalmar, Skansängen [nu utgången enl. Sjöstr.]. *Öl. Gottl.*) *Blrna stora, med röd läpp, hjelmlikt slutna, utvänd. askgrå kalkblad. Örtbladen lancettlikt aflånga, ofta öfver en tum breda.* — *O. Rivini* *Gouan* och *Reich. fil. Orch. eur.*

2 *O. ustulata* *L.* läppen *3klufven*; mellanfliken *djupt 2flikig*; kalkbladen *trubbiga*; sporren *krökt framåt*, mycket kortare än fruktämnet; *skärmen lancettlika, af främnets längd.* 24 6, 7. Fig. Sv.B.351. Fl.D.103. H.N.f.15, n:o 65.

Äng. (Sk. *Blek.* Tornby ängar, och Berntorp i Ramdala sn. *Öl. Gottl.*) *Äxet trubbigt, i toppen brunt af de outslagna blrna; dessa smärre än hos de öfriga, brunröda, med hvit, purpurprickad läpp; bladen som föregående men smala.* — *O. antropophora* *Fl.D.* — *Anm.* Denna och föreg., som efter gamla uppg. upptagits för Norge i föreg. edd., lära enl. *Blytt* i *Norg. Fl.* der icke förekomma.

** Läppen framtill enkelt 3flikig.

3 *O. mascula* *L.* läppen *3klufven*; mellanfliken *framskjutande, mindre, urnupen* och *naggad*; sporren af fruktämnets längd, trubbig, tillbakarigtad; kalkens 2 yttre sidoblad *aldeles tillbakaböjda, spetsiga*; örtbladen *lancettlikt aflånga.* 24 5, 6, purp. blr. Fig. Sv.B.220. Fl.D.457.

Lund. äng. (Sk. *Blek.* *Smål.* Urshult sn vid Ekekulla, Vesterbo torp och Rörvik: *J. Berggren* enl. *Scheutz.* *Dalsl.* Skårsdalen vid Heden i Dalskog sn, samt vid Ryr och Benebo i Skållerud sn. *Öl. Gottl.* — *N.* söd. och vest. delar upp till Lofoden.) *Äxet utdraget, mångblommigt; stjelknölarne elliptiska. Var. med hvita blr.*

- 4 *O. Morio* L. läppen grundt 3flikig, med *n. likstora, breda* trubbiga flikar; sporren som föreg.; *alla* kalkbladen *trubbiga*, hjelmlikt *hopslutna*; örtbladen som föregående. 24 5, 6. Fig. Sv.B.233. Fl.D.253. H.N.f.1, n:o 66.

Äng. (Sk. *Blek.* Storkö m. fl. st. i öst. delen. *Öl. Gottl.* — N. Christiansands st. vid Christianss., Mandal, Stavanger etc.: Bl.) *Vanl. quartershög, med kort, mer fåblommigt ax af stora, purpurroda, säll. hvita blr; stjclkknöl. klotrunda.*

- 5 *O. laxiflora* Lam. läpp. 3flikig; mellanfl. *urnupen helbräddad*; sporren *kortare* än fruktämnet, tillbakarigtad; kalkbl. *trubbiga*, de 2 yttre sidobl. *tillbakaböjda*; skärmen 3—5nerviga; örtbl. *jembreda*. 24 7, purp. blr. Fig. Vet.Ac.H.1800,t.3,f.A. Reich. fil. Orch. t. 40, 41, f.1. H.N.f.6, n:o 58.

Kärräng. r. (*Gottl.* Skälsö; Fleringe sn, Grindhammarträsk; vid Fardumegård i Rute sn; Tänglingsmyr i Etelhem; på stranden af en djup myr vid Vike i Boge sn; Eista etc.) *Spädare, men högre än de föreg. med stora och glesa blr, skärm längre än fruktämnet. Var. med läppens mellanflik något kortare än sidoflikarne, eller väl så lång som dessa: O. palustris Jacq.*

†† Stjclkknölarne aflånga, endast klufna i spetsen.

- 6 *O. sambucina* L. läppen rundad, grundt 3flikad och naggad; sporren *n. af främnets längd*; de 2 yttre kalkbladen utstående; blomskärmen hinnaktiga mångnerviga, af blrnas längd; de nedre örtbl. mot spetsen bredare, trubbiga. 24 5, 6. — *β incarnata*: med purpurroda blr *). Fig. Sv.B.362. Fl.D.1232. H.N.f.14, n:o 65.

Ängsback. (Sk.—*Rosl. Vestml.* Engsö och på Kalkholmen. *VG. Öl. Gottl.* — N. Nordl. enl. Gunn. trol. genom förväxling med *O. mascula* enl. Blytt.) *Blrna var. gula och blåaktigt ljusröda, med skärm af samma färg. — β O. incarnata L. [dock icke Herb., der under detta namn förvaras O. angustifolia Wimm.]*

††† Stjclkknöl. handlikt klufna.

- 7 *O. latifolia* L. läppen grundt 3flikig; sporren kortare än fruktämnet; de 2 yttre kalkbladen *tillbakaböjda*; skärmen *längre* än blrna; örtbladen *oval*a spetsade, omkring midten bredast; stj. *ihålig*. 24 5, 6, r. blr. — *elata: 1—2 fot hög, med bredt lancettlika blad, starkt tillbakaböjda sidokalkblad. Fig. Hall. Hist. t.31. Reich. Orch. t.50, 51, f.1. * t.44, f.2. H.N.f.7, n:o 67.

Fukt. äng. r. (Sk. Ramstorp i Christianshåla; Segesholm. *ÖG. Kärna, V. Ny och Vinnerstad; Norrköp. enl. Kindb. Rosl. Vahlö sn. Hall. Onsala, vid Staregården enl. Stud. J. A. Leml. Gottl.* mell. Rute kyrka och Kopparve. — N. söd. del. och längs vestkusten ända till Lofoden: Bl. — **Sk. Gottl.*) *Hufvudformen ½—1 fot hög; bladen 1—1½ tum breda, 3—4 t. långa vanl. brunfläckiga. Näppeligen skiljd från följ. såsom utmärkt endast af de breda bladen. — O. latifol. L. enl. Hallers cit. figur. O. majalis Reich. pl. cit.*

- 8 *O. angustifolia* Wimm. läppen grundt ell. otydligt 3flikad; yttre kalkbl. i början *utböjda*; bladen *lancettlika, vid ell. nedom midten* bredare, något kölade och upp-
rätta; för öfr. som föreg. 24 6, 7, r. säll. hv. blr. — *β extensa*: bladen *n. jembredt lancettlika*; skärmen mycket längre än blrna. — *cruenta Müll. blrna mörkröda; bladen något egggrundt lancettlika, mycket brunfläckiga. Fig. Fl.D.266. H.N.f.7, n:o 65 och 66; *β* Reich. Orch. t.46, f.2. *cruenta: Reich. t.43, f.1.

Fukt. äng. (Sk.—*VB.* nor. del, Björkfors. — N. till Nordl. — *β Gottl.* i Vänge-myra. — *cruenta: *Jämtl. Frösön; samt på spridda st. i hela prov. Herjed. Funnesdalen. Ängml. Längsele sn, Ledinge. — N. Finnm. Kaafjord; Tromsøe. Levangersnæset. Rörås; Stuedalen; Börsvolden på Toten; Dovre etc.) Af Linné icke skiljd från föreg. utan säkerligen hans, så väl som alla äldre Sv. författare, i Sverige här och der, äfven vid Uppsala, ymniga *O. latifolia* [under hvilket namn såväl som under namnet *incarn.* den förvaras i Linnés herb.]. — *O. latif. Reich. Ic. O. incarnata Fr.S.V.Sc. och Reich. Orch. eur.**

- 9 *O. Traunsteineri* Saut. läppen rundad, grundt 3flikig, naggad; yttre kalkbl. *tillbakaböjda*; de nedre skärmen af blrnas längd, de öfre kortare; örtbladen *lancettlikt jembreda*—smalt aflånga, med största bredden omkring midten; stj. *ihålig*. 24 5—7, r. blr. — *lapponica: blrna något smärre och tätare; bladen aflånga. Fig. Reich. Orch. t.42. H.N.f.7, n:o 68. **lapp.* Reich. Orch. t. 53, f. 1, 2.

*) Rörande *O. incarnata* och *latifolia* L. se Bot. Not. 1846.

Fukt. äng. r. (Sk. Hall. Onsala, vid Stare- och Karsegården enl. J. A. Leffl. Boh. Sörbygd. VG. Värml. Marboängar mell. Gustafsforss och Liljendal. Smål. Lannaskede; samt Dalhem, Emtöholm: Scheutz. ÖG. Dagsmosse. Öl. Högbj vid Borgaträsk. Gottl. Storugns i Lärbro sn; Hägur i Bunge; ängen Ryglossan mell. Rutekra och Fardume; Akebäckens myr nära Roma; Tänglingsmyr etc. — N. Christiania; Bærum nära sjön Dæhlvand; vid foten af Græfsenäs. — * Lpl. Karesuando etc. — N.) 6—10 t. hög, med större och glesare blr, smalare blad, omkr. $\frac{1}{3}$ t. breda. Torde dock sammanflyta med föreg. — O. angustifolia Reich. O. incarnata Handb. ed.2 och Fr. Mant. 2. O. macul. β majalis Sæve Fl. Gottl.

- 10 O. maculata L. läppen 3flikig; sporren n. af främnets längd; yttre kalkbl. utböjda; skärmen som föreg.; örtbl. aflånga—tunga, vid ell. ofvan midten bredare; stj. invändigt tät. 2 6, 7. — β angustifolia: läppen djupt 3klufven; bladen jemnbredt lancettlika. Fig. Sv.B.413. Fl.D.933.

Fukt. äng. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.: Bl.) Blrna gredelina ell. hvita, med violetta teckningar; bladen meränd. brunfläckiga, hos β oftare rent gröna.

407. ANACAMPTIS Rich. Klotypne.

- 1 A. pyramidalis Rich. blomkalkens läpp 3klufven och helbräddad, med 2 upphöjda tänder vid basen; sporren trådläk, längre än fruktämnet; bladen jemnbredt lancettlika; stjelknölarne odeltda. 2 7, r. blr. Fig. Sv.B.584. Fl.D.2113. H.N.f.6, n:o 57. Äng. r. (Öl. Thorslunda i Skogsbytrakten; Vesterstad i Kastlösa; Runsten; Köpinge vid Lundegård; Böda vid Humderum etc. Gottl. Lummelunds bruk; Hangvar; Bunge; Fläringe; Klinte skansholme m. fl. st.) Äxel rundadt, tätblommigt. — Orchis L.

408. GYMNADENIA R. Br. Brudgran.

- 1 G. conopsea Br. kalkens läpp likformigt 3flikig; sporren trådläk, mycket längre än fruktämnet; bladen jemnbreda—lancettlika; stjelknölarne handlika. 2 6, 7, r. stund. hv. blr. — β densiflora: blomaxet långt, tätblommigt; bladen lancettlika. Fig. Fl.D. 224. Reich. Orch. t.70, 71. H.N.f.9, n:o 66, 67; β 68; Reich. Orch. t.72. Äng. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. Varanger. — β Hall. Knävelstorp nära Halmstad. Öl. Gottl. — N.) Var. på Dovre med längre och kortare sporre. En form från Jämtl. har n. dubbelt mindre blr; en annan var. lapponica, med sporren kortare än främnet, finnes enl. Prof. Zetterstedt i Umeå Lpm. och torde vara skild. — Orchis L. Satyrium Wg.

- 2 G. odoratissima Br. läppen som föreg.; sporren syl-lik, något kortare än fruktämnet; bladen smala, jemnbreda; stjelkn. handlika. 2 7, r. blr. Fig. Sv.B.542. H.N.f.6, n:o 59.

Skogsäng. r. (ÖG. Omberg i Höje äng etc. Gottl. mell. Rute kyrka och Kopparfve; mell. Vike gård i Boge och Gothemsån; Storugns i Lärbro m. fl. st.) Orchis L. Satyrium Wg.

- 3 G. albida Rich. läppens mellanflik något större än sidoflikarne; sporren flera gånger kortare än främnet, n. punglik; bladen aflånga, de nedre ofvan midten bredare; stjelkn. helt och hållet fingerdeltda. 2 7. Fig. Sv.B.507, f.1. Fl.D.115. H.N.f.14, n:o 66.

Torra äng. r. (Sk. Lund; Lillö; mell. Saxtorp och Ålstorp, ymnig; Ramstorp etc. Blek. Hall. Boh. Thorskogs bruk enl. J. A. Leffl. Smål. vestra del; samt Vexjö och Herråkra; ostligast i Urshult: Scheutz. Dalsl. Bäckfors nära Mon. VG. i bergstrakterna. Herjed. Torkelstöten; Hamrafjell; Axhögen m. fl. st. Jämtl. Åreskutan och Snasahögen; Fölinge sn, Stakafjellet; Frostviken. Pit. Lpm. Tjådtjak. Lul. Lpm. Quickjock; Lillthokin. — N. Christiansand; Hecke fjell. Arendal vid Näs jernverk; Tind; Romsdalen; Dovre etc. upp till Ost-Finnm.) Äxel tät af små gulhvita blr. — Satyrium L. Orchis Sw. Habenaria Br. Coeloglossum Ed. 4.

409. COELOGLOSSUM Hn. Pungyxne.

- 1 C. viride Hn. kalkens inre blad mycket smalare än de yttre; läppen i spetsen 3tandad, mellantanden kortare; bladen ovala—aflånga. 2 6, 7. Fig. Sv.B.507, f.2. Fl.D. 77. Reich. Orch. t.82. H.N.f.15, n:o 66.

Skogsäng. (Sk.—Lpl. Öl. — N. till Ost-Finnm.: Bl.) Stjelknölarne handlika; blrna gulgröna, kortare än skärmen; på Lillthoke i Lul. Lpm. funna rödbruna af Prof.

Andersson. — *Satyrrium* L. *Orchis* Sw. *Habenaria* Br. *Peristylis* Lindl. *Platanthera* Reich. fil.

410. PLATANTHÉRA Rich. Skogsviol.

1 *P. bifolia* Rich. sporren trådläk, n. jemntjock, 2—3 gånger längre än fruktämnet; ståndarknappens rum parallela; stjelen nedtill 2bladig. 2, 6, 7, hv. blr. — β grandiflora: blrna glesa, dubbelt större. Fig. Sv.B.314. Fl.D.235 och 2360—61 [varr.]. H.N.f.6, n:o 60.

Skogsäng. (Sk.—Um. Lpm. Jämtl. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. till Foldensfjorden. Finnm. Tromsøe.) Stjelknöl. odelda; bladen n. ovala—lancettlika; blrna starkt vålluktande, vanl. i rikare och längre, mindre tvärt avslutadt ax än hos följ. — *Orchis* L. *Satyrrium* Wg. *P. solstitialis* Bönn. — Anm. *P. brachyglossa* Reich. anses som en var. med tvärhuggen knapp.

2 *P. chlorantha* Cust. sporren som föreg., nedom midten vidgad och något plattad; knappens rum vid basen vidt åtskiljda, upptill närmade hvarandra; stjelen som föreg. 2, 6, 7. Fig. Reich. Orch. t.78. H.N.f.6, n:o 61.

Skogsäng. skog. (Sk.—Uppl. Söderfors. Rosl. Gräsön etc. Helsl. Norrbo sn, Sandåkers tomten. Vestml. Köping; Barkarö m. fl. st. Ner. Dalsl. Steneby sn. Boh. Uddevalla; Christinedal: Thed. Öl. Gottl. — N. allm. i Aggerhus, Christianss. och Bergens st.: Bl.) Vanl. större och mer bredbladig än föreg.; blrna n. dubbelt så stora, något grönaktiga och luktande; kalkbladen samstötande, och knapprummen bildande en vinkel mot hvarandra. — *P. montana* Reich. fil. *Orchis bifolia* E.B.

*3 *P. obtusata* Lindl. sporren kägellik, kortare än främnet, krökt framåt; stjelen med ett glest ax och ett enda, aflängt omv. eggrundt blad vid basen. 7, 8, hvitakt. blr. Fig. Hook. Fl. Bor. Am. 2, t.199 enl. Fr. Reich. Orch. t.75, f.1, 2.

Fjelltr. r. (N. Finnm. Kaafjorden på Strömsnåset bland *Androm. tetragona*: Blytt.) Förf:s ex. 4 tum högt, med ett tumslångt ax af 4, små blr, flyktigt besedda mer lika dem hos *Goodyera* ell. *Spiranthes* än de föreg. Stjelen nedtill klädd af en tumslångt hinnaktig slida, från hvars mynning det n. aflånga bladet utgår. — *Orchis* Pursh.

411. NIGRITELLA Rich. Brunkulla.

1 *N. angustifolia* Rich. kalkens läpp hel eggrund spetsad; honingsgömmet punglikt, flera gånger kortare än fruktämnet. 2, 6, 7. Fig. Sv.B.500. Fl.D.998. Reich. t.4. H.N.f.11, n:o 67.

Äng. (Jämtl. ymnig. Herjed. i öfre Ljusnedalen ofvanf. Bruksvallarne. Sälls. i Medelp. och Ängml. — N. Snaasen; Värdaalen; Dovre vid Drivstuen; Gudbrandsd. Ringehoe; Toten; Östra Torpen, samt Hedemarken: Bl.) Quartershög med rundadt, tätblommigt, svartrött ax, jemnbreda blad, handlika stjelnknölar. — *N. nigra* Reich. Orch. *Satyrrium nigrum* L. *Orchis nigra* Sw.

412. OPHRYS Lin. Flugyxne.

1 *O. myodes* L. de 2 inre kalkbladen trådsmla; läppen 3klufven med smala sidoflikar, mellanfiken utdragen vidgad och i spetsen 2flikad; stjelen med aflånga ell. lancettlika blad. 2, 6, 7. Fig. Sv.B.293. Fl.D.1398. Fl.N.2, t.5. H.N.f.15, n:o 67.

Fukt. äng. r. (Sk. Smål. Tjärstad i Blackstad sn, samt S. Wi [dessa gamla loc. äro enl. Scheutz trol. origt.]. ÖG. VG. Ner. Asker, Sköllersta och Lerbäck sn:r. Uppl. Egbyholm; Rosersberg; Väddö sn, vid Boda; Börstel i Lugnemosse; Elfkärlaby. Gestr. Kubbo. Jämtl. Sunne och Frösön; Oviken, Brunflo m. fl. sn:r. Öl. Gottl. — N. Langöen vid Holmestrand; Brevig: Bl.; Langesund; Snaasen; Bergåsen etc.) Stjelknöl. klotrunda; axet glest, med blr, som på afstånd likna flugor; de inre kalkbl. bruna, de yttre gröna, läppen sammetsbrun, någongång funnen hvit. — *O. muscifera* Huds.

413. CHAMÆORCHIS Rich. Dvergynxe.

1 *C. alpina* Rich. läppen eggrund; bladen från roten, jemnbreda, af omkring stjelen längd. 2, 7, 8. Fig. Sv.B.683. Fl.D.452. H.N.f.11, n:o 65.

Fjellv. r. (Torn.—Pil. Lpm. i de högre fjellen. Jämtl. Snasahögen; Smällhögarne; Tälgsstensberget etc. Herjed. Helagsfj.; Åxhögen och Midtåkläpparne. — N. Ost-

Finnm. — Lomsfjellen och Gudbrandsdalen: Bl.) 2—3 t. hög, med små, gulgröna, hjelmlikt slutna blr, hela elliptiska stjelknölar. — Ophrys L. *Hermínium* Sw.

414. HERMINIUM Lin. Desmansblomma.

- 1 *H. Monorchis* Br. inre kalkbladen längre än de yttre, vid midten tvärt afsmalnande i en jembred spets; läppen med n. rakt utstående sidoflikar. 2 6, 7, g. blr. Fig. Sv.B.700. Fl.D.102. H.N.f.11, n:o 66.

Sidländta ängar. (Sk.—Gefle, på Limöarne. VB. Umå. Dal. Vestml. Lospånga i Dingtuna. Värml. Tabergs grufvor; Elfdalen och Fryksdalen. Boh. Kosteröarne; Lamö och Otterö; samt Hall. Onsala enl. J. A. Lem. Öl. Gottl. — N. öarne i Christianiafjorden; mell. Kongsvinger och Elverum vid Konglebæk; Tind; Gudbrandsd. m. fl. st.) 3—7 tum hög, vanl. med 2 lancettl. blad vid basen; stjelknölen klotrund, vid blomn. alltid ensam. Gunners från Finnm. torde, som afl. Adj. Lund gissar, hafva varit *Platanth. obtusata*. — Ophrys L. Fl.Su. ed.2.

- 2 Flocken *Neottia*æ. Knappen ensam, fri; pollenmassorna af mjöl- ell. skiflika, elastiska gryn. [Växter med rotstock.]

415. GOODYERA R. Br.

- 1 *G. repens* Br. axet med ensidigt vända blr; kalkbladen lancettlika, de yttre småludna; örtbladen eggrunda, slutl. nätådriga. 2 7, hv. blr. Fig. Fl.N.2,t.6. Fl.D.812. Reich. Orch. t.130. H.N.f.13, n:o 73.

Skogsmark på mossar. (Sk.—Epl. Öl. Rälla. Gottl. — N. till Ost-Finnm.) Rotstocken trädlikt krypande i mosslagret, utan att nå jorden; axet smalt, af små blr. — *Satyrium* L. *Neottia* Sw.

416. CEPHALANTHERA Rich. Skogslilja.

- 1 *C. rubra* Rich. kalkläppen spetsad, af de inre kalkbladens längd; blomskärmen längre än det småludna fruktämnet; bladen lancett- ell. svärdlika, spetsade. 2 7, r. blr. Fig. Fl.D.345. Reich. Orch. t.117. H.N.f.8, n:o 66.

Skog. etc. r. (ÖG. Ringarum vid kalkberget nära Fängebosåg och på skogen mell. lilla Gusum och Svensbo. Stockh. vid Skrubba; Häggesta i Botkyrka sn; Värmdön: Stud. C. J. Björkegr.; nära Kroka på Utön. Dalsl. vid Lilla Bräcke i Änimskog. Gottl. vid Vestgård i Hall; Fardume i Rute; på ön Furilen; nära Gothemsåns utlopp; Hallbros i Vesterhejde m. fl. st. — N. Eger.) Bladen ganska nerviga; blrna få, men stora, 1 tum i diam. — *Serapias* L. *Epipactis* Wg.

- 2 *C. ensifolia* Rich. läppen trubbig, kortare än de inre kalkbl.; skärmen kortare än det glatta främnet; bladen svärdlika spetsade. 2 6, 7. Fig. Fl.D.506. Reich. Orch. t.118. H.N.f.14, n:o 69.

Skogsäng. r. (Sk. Hafgård i Gustafs sn, samt i bokskogen söder om Rödinge ka, bland *Elymus* arenar. ymnig. Stockh. i Skuruparken; Nacka i skogen vid badstället. Rosl. i Östhammars skärg. Öl. Gottl. — N. Christiansand i Fiskåsskogen.) Blrna teml. stora hvita, säll. röda, som på Nacka-exemplaret. — *C. Xiphophyllum* Reich. fl. Ser. grandiflora L. Mant. 2. S. Helleborine β L.Fl.Su. ed.2. S. ensifolia Wg. *Epipactis* Sw.

- 3 *C. pallens* Rich. läppen trubbig, n. af de inre kalkbls längd; skärmen mycket längre än det glatta fruktämnet, de nedre bladlika; bladen bredt lancettlika—aflånga, föga spetsiga. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.465. Fl.D.1400. Reich. Orch. t.119.

Skogsäng, skugg. st. r. (Gottl. Löjsta sn, på vallarne af en gammal ruin, kallad Slotet; upptäckt 1862 af O. A. Westöö, enl. uppg. och ex. af Sjökapten C. Vallgren.) Blrna stora som hos *C. rubra*, med alla kalkbl. trubbiga; rotstocken hos alla arterna med talrika, hopknippade birötter. — *C. Lonchophyllum* Reich. fl. Ser. grandiflora Scop. *Epipactis* Sw.

417. EPIPACTIS Crantz. Knipprot.

- 1 *E. latifolia* Sw. kalkläppen hjertlik spetsig tillbakarullad, kortare än de öfr. kalkbladen; fruktämnet glatt; bladen eggrunda ell. bredt ovala, de öfre spetsade. 2 7, 8. Fig. E.B.269. Rich. t.8. Reich. Orch. t.136. H.N.f.14, n:o 67.

Skogsbek. r. (Sk.—Gestr. Jäml. Marieby sn; Ås sn, vid Sörby och Sem. Dal. Vestml. Vesterås; Sala. Värml. i Fryksdalen. Dalsl. Öl. Gottl. — N. till Finnm.) Stor växt, med före blomn. lutande ax; grönhvita ell. brunaktiga blr. Rotstocken

hos denna och de 2 följ. tätt omgifven af talrika knippvisa birötter. — *Serapias Helleborine* L.Fl.Su. *S. latifolia* L. Mant. 2. *E. Helleborine* var. *viridans* Reich. fil.

- 2 *E. microphylla* Sw. läppen som föreg., tvärt sammandragen till spets; fruktämnet glatt; bladen eggrundt lancettlika, spetsade, öfverallt glatta. 2 7, 8. Fig. Fl.D.811 [enl. Lange]. Reich. Orch. t.132,f.1, 2.

Skugg. st. r. (Öl. mellan Ekerum och Halltorp 1849 funnen af Sjöstr.) Mycket spädare än föreg., med glesblommigt ax, rödaktigt gröna blommor med slutna kalkblad; fr.ämn. på Öl. ex. glatt enl. Sjöstr., men småludet på alla utl. ex., utg. sett. — *E. Hellebor.* var. *microphylla* Reich. *Serapias latifolia* Fl.D.

- 3 *E. atrorubens* Hoffm. läppen uddspetsig, af de öfr. kalkbladens längd; fruktämnet småludet; de nedersta örtbladen som föreg., de öfre lancettlika. 2 7, 8. Fig. Fl.D. 1938. Fl.N.2,t.5. Reich. Orch. t.133. H.N.f.8, n:o 65.

Skogslund, särd. på kalkbotten, r. (Sk. Trolleholms park. Smål. Jönköpingstrakten; Hallingeberg och Gärdserum i Kalm. län: Scheutz. ÖG. Omberg; Kolmården vid Marmorbruket; Lilla Gusum; Vetterns stränder och äar. Södm. Eskilstuna på Villstaskogen; Huddinge sn, Ågesta; Dunker sn. Stålhoga bruk. Ner. Hallsberg sn, Skåleklint; Hammar sn, Mårsätter: Stud. Th. Gjöbel. Värml. Ullerud; i bergsl. vid Långbanshyttan och Ekströms kullar. Dalsl. Dal. Styggforsen. Jämtl. Östersund, Odensala i Brunflo; Ås sn. Öl. Gottl. — N. Christiania; Trondhj. Gävingåsen; Snaasen; Salten.) Till alla delar mindre än *E. latif.*; blrna mer och mindre mörkröda, grönaktiga ell. hvita. Skiljes ej i Blytts Norges Fl. från *E. latif.* — *E. latifolia* β *atrorub.* Hoffm. *E. media* Fr. *E. rubiginosa* Gaud. & Koch. *E. Hellebor.* var. *rubiginosa* Reich.

- 4 *E. palustris* Cr. läppen hjertlik, rundadt trubbig och krusig, af de öfr. kalkbladens längd; främnet småludet; örtbladen lancettlika, de nedre stundom n. ovala. 2 7, 8. Fig. Sv.B.449. Fl.D.267. H.N.f.14, n:o 68.

Fukt. äng. r. (Sk.—Gestr. Ner. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. från sydl. delen till Snaasen.) De yttre kalkbl. gröna, invändigt rödaktiga, de inre hv. ell. rödl. Rotstocken krypande, med få, äfven kryp. birötter. — *E. longifolia* Reich. fil. *Ser. longifolia* L. Mant. 2.

418. LISTERA R. Br.

- 1 *L. ovata* Br. stjelken småluden, med 2, n. motsatta, bredt ovata blad; kalkläppen klufven i 2, jevnbreda trubbiga flikar. 2 6, 7, gröng. blr. Fig. Fl.D.137. Rich. f.7. Reich. Orch. t.127.

Skogsäng. (Sk.—Ängml. Hernön; Nätra sn. Herjed. Jämtl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Nordl. Salten: Bl.) 1—2 fot hög, med krypande rotstock och talrika birötter, långt smalt ax. — *Neottia latifol.* Rich. *Ophrys* L. *Epipactis* Sw.

- 2 *L. cordata* Br. stjelken glatt, med 2, n. motsatta, deltoidiska blad; läppen klufven i 2 smalspetsiga flikar, samt 2 små sidoflikar vid basen. 2 6, 7, brung. blr. Fig. Sv.B. 472. Fl.D.1278. Fl.N.t.3,f.6—8.

Skog. på mossar. (Lpl.—Sk. Öl. Gottl. och på Sandön. — N. till Ost-Finnm.) 5—7 tum hög, späd, med i mossan kryp. rötter, tumslångt ax. — *Synon.* som föreg.

419. NEOTTIA Lén. Näst-rot.

- 1 *N. Nidus avis* Rich. stängeln bladlös fjällig; kalkläppen klufven i 2, utböjda flikar. 2 6, 7. Fig. Fl.D.181. Reich. Orch. t.121.

Skogsmark, bland ruttna löf etc. r. (Sk.—Gefle. Vestml. Värml. Dalsl. VG. Billingen. Boh. Skredsvisk sn enl. J. A. Leffl. Öl. Gottl. — N. Christiania på ön Malmöe; Laurvig, samt Christianssand enl. Bl.; Snaasen.) 6—12 tum hög, till färgen brungul äfvensom blrna; rotstocken omgifven af talrika, tjocka birötter, hopknippade n. som ett fogelbo. — *Neottia* L.Fl.Su. ed.1; *Ophrys* ed.2. *Epipactis* Sw.

420. EPIPOGIUM Gmel. Skogsfru.

- 1 *E. aphyllum* Sw. stängeln bar, omgifven af bladlösa slidor; rotstocken korallgrenig. 2 7, 8. Fig. Sv.B.512. Fl.D.1233, 1399. H.N.f.15, n:o 68.

Skog. r. (Sk. nära Börringesjön; Bokenäset vid Karlsholmssjön. Smål. Tvärbäck nära Hartman, Skandnaviens Flora (9:de uppl.).

Femsjö-fålla vid Färgens strand [numera utgången]. *ÖG.* Kolmården, nära Marmorbruket enl. Kindb. *Södml.* Dunker sn, Bråtön nära Stålboga bruk. *Vestml.* Frösåker. *Värml.* Gustafsström: Stud. Låftman. *Dal.* Orsa, Jocksälls fåbodar vid Skatungen. *Helsl.* Bjuråker sn, nära Alsjö fåbodar; Loos sn, Tenberget; J. A. Wistr. *Medelp.* Borgsjö sn, Ånge allmanning; Reuterm. *Ängml.* Bjerträ i Rammeldalen. *Jäml.* Sunne sn på Andersön; Näskotts sn, vid Vaplan; Stugu sn, vid Strånäset. *Lul. Lpm.* Jockmock. — *N.* Christiania på Bokstadsås. I skogen vid vestra ändan af Sælsvandet i Vaage.) 4—8 tum hög af blek gulbrun färg, med 2—6 stora blekgula blr och rödaktig sporre — *Satyrrium Epipog. L.* *E. Gmelini Rich.* och *ed. 7.*

- 3 Flocken **Vandæ.** Knappen ensam, fri. Pollenmassorna [4. skifformiga] vaxartade, medelst en cellulös förlängning fästade på märket.

421. CALYPSO *Salisb.* Jungfrutofel.

- 1 *C. borealis Sal.* läppens bräm n. eggrundt, nående framom sporen; örtbladet från stängeln lökformigt uppsvällda bas, ensamt, eggrundt. 2 5, 6. Fig. Sv.B.518. H.N. f.9, n:o 65.

Fukt. lundar, r. (*Lul. Lpm.* Jockmock, Kajtun-selet; $\frac{1}{2}$ mil sydost från kyrkan vid en bäck från berget Qvoutsakäve m. fl. st.; $\frac{1}{2}$ mil norr om Öfre Luleå by vid en bäck, samt $\frac{1}{2}$ mil vester från Sackavare vid ett biflöde till stora Luleå elf. *Um. Lpm.* nära Stensele k:a. *VB.* Skellefteå, på sluttningen mell. Falkbergets norra sida och Falkträsket, samt på Hömyrsberget nära Waruträsk $1\frac{1}{2}$ mil från kyrkan.) *Stängeln* 3—6 tum hög, slidad, med en stor blomma i toppen, hears läpp är brunfläckig, de öfr. kalkbladen ljusröda. — *Cypripedium bulbosum L.* *Orchidium arcticum Sw.* *Norna Wg.*

- 4 Flocken **Malaxidæ.** Knappen ensam, fri. Pollenmassorna [klotrunda ell. aflånga] vaxartade, omedelbart lagda på märket.

422. STURMIA *Reich.*

- 1 *S. Loeselii Reich.* kalkläppen eggrundt aflång, trubbad; stängeln 3kantig; bladen 2, lancettlika. 2 6, 7, blekg. blr. Fig. Fl.D.877. V.Ac.H.1800.t.3. *Rich.* f.10. *Reich.* *Orch.* t.140. H.N.f.6, n:o 63.

Kärr, r. (*Sk.* Christianstad, vid vest. stranden af Lefrasjön; Veilesjön på öst. sidan; Kettils mossen i Stångby sn; kärr mell. Örtöfta och Lackalänge; Christineberg nära Malmö: Nordst. *ÖG.* Hagebyhöga sn, vid torpet Sanden, ymnigt; Vinnerstad sn vid Boren. *Uppl.* i tufviga kärr vid Norvidsjön nära Björklinge kyrka: Linné i herb. *Gestr.* Kubbo, vid en mindre skogssjö: R. Hn. *Öl.* mell. Borge och Wedborns träsk. *Gottl.* Storholmen i Fardume träsk; i Martebomyr åt Lummelundssidan; Djufves vid Hoborgen. — *N.* Christiania på Næsöe.) 3—6 tum hög med gles ax af 2—6, 3—4 lin. breda blr; bladen utgående från stjelkens lökformiga bas. — *Ophrys L.* *O. paludosa Fl.D.* *Malaxis Sw.*

423. MALAXIS *Sw.* Myggblomster.

- 1 *M. monophyllos Sw.* kalkläppen rundad med lång jemnbred spets; blomskärmen kortare än fruktämnet; stängeln 3kantig; blad ett, säll. 2, ovala. 2 6, 7, blekg. blr. Fig. Sv.B.663. V.Ac.H.1800.t.3. Fl.D.1525. H.N.f.6, n:o 62.

Kärr, r. (*ÖG.* Spånghagen, Slaka sn. Torpa; Kärna i Värö mosse; Omberg; Vinnerstad etc. *VG.* Kinnekulle. *Södml.* Rydby. *Vestml.* Håkansboda i Linde sn; Sättra brunn; Sala i Gröna gången. *Uppl.* Järlåsa sn, vid torpet Granslätt; Elfkarleby, Ytterboda. *Gestr.* Kubbo i Örmkärrsmuren; Edskön i Verkfjärden. *Dal.* Boda kapell: Bruksp. Clason. *Medelp.* Alnön; Hammar i Torp sn; Reuterm. *Ängml.* Bjerträ vid Öster-Strinns fåbod. *Jäml.* Sunne, Frösön och Lith; Röddö m. fl. snr. *Gottl.* Fardume träsk; Sproge. — *N.* Christiania vid Lysager kjærn och Gjellebäck m. fl. st. Glommen vid Konglebak; Toten; Klæcken på Ringerige; Gudbrandsdalen, nära Jettafjell.) 5—8 tum hög, med 1—2, högst sällan 3 blad från stängeln lökformiga bas, långt och smalt ax af talrika blr, föga mer än en lin. i diam. — *Ophrys L.* *Microstylis Lindl.* Den 2bladiga var. torde vara Linnés *Ophrys latifolia Fl.Su.* och *Gunners O. liliifolia* från Nordl.

- 2 *M. paludosa Sw.* läppen eggrund spetsig; skärmen af främnets längd; stäng. fler-

kantig; bladen 2, 3, omv. eggrunda. 2 7, 8, gröng. blr. Fig. Sv.B.662. V.Ac.H 1789,t.6,f.2. Fl.D.1234. H.N.f.14, n:o 71.

Kärr, r. (Sk.—Ångml. Själevad; Botheå sn, Gålsjö. VB. nor. del, Björkfors. Um. Lpm. Betsle. Dal. Värml. Dalsl. Boh. Pilgården i Näsinga enl. J. A. Leml. Gottl. — N. Aggerhus. Christiansands och Bergens st.) 2—5 t. hög, med smalt ax af talrika, något större blr än hos föreg.; stängeln bas lökformig. — *Ophrys L.*

424. CORALLORHIZA Hall. Korallrot.

1 *C. innata* Br. axet fåblommigt, med spetsiga kalkblad; läppen aflång. 2 6, g. blr. Fig. Sv.B.554. Fl.D.45! och 2364. Fl.N.2,t.6. H.N.f.13, n:o 74.

Fukt, skog. (Torn. Lpm. Vittangi. Lul. Lpm. VB. nor. del. — Sk. Boh. Öl. nära Thorslunda. Gottl. Åskängen i Hejde sn. — N. icke sällsynt, till Ost-Finnm. Varanger.) Stängeln 6—10 tum hög, med bladlösa slidor och korallgrenig rotstock. — *C. nemoralis* Sw. *C. virescens* Drej. *Ophrys Corallorh. L.*

5 Flocken **Cypripediæ.** Knappar 2.

425. CYPRIPEDIUM Lin. Gucku-skor.

1 *C. Calceolus* L. kalkens uppblåsta läpp något nedplattad, kortare än de öfriga kalkbladen; stjelken flerbladig, med ovala spetsade blad. 2 6. Fig. Sv.B.524. Fl.D.999. H.N.f.4, n:o 85.

Fukt, st. i skogar, r. (ÖG. VG. Värml. bergslag. Nerike. Upp till Stensele i Umeå Lpm. Öl. Mörbylånga och Högsrum sockn. Gottl. — N. till Gudbrandsdalen, Ringeböe och Salten.) Har de största blrna i hela fam. läppen stor som ett litet päron, gul; de öfriga, 2 tum långa kalkbladen bruna; stjelken vanl. en-, säll. 2-ell. blommit; rotstocken krypande. Har egentl. 3 ståndare, hvaraf den mel-lersta är steril och fri, bladlik.

86 Fam. IRIDEÆ Juss. Blomkalk kronlik, regulier med 3 ståndare. Fruktämne 3rum-migt, mångfröigt.

426. IRIS Lin. Svärdlilja.

1 *I. Pseudacorus* L. blomkalkens flikar glatta, de inre jemnbreda, smalare och kortare än märkena; bladen platta svärdlika. 2 6, 7, g. blr. — β *citrina*: blrna mer än dubbelt mindre; bladen smalare. Fig. Sv.B.110. Fl.D.494.

Stränd. (Sk.—VB. Dal. Boh. Öl. Gottl. — N. till Helgeland. — β Gottl. Vängemyr, vid Staplarne.) Stora praktfulla blr; bladen tumsbreda, af omkr. stjelkens längd. Bladen hos β äro öfver 5 quart. långa och en god half tum breda; blrna enl. Fr. brandgula.

2 *I. sibirica* L. kalkens flikar glatta, de yttre omv. eggrunda med kort klo, de inre aflånga, större än märkena; bladen smalt jemnbreda, kortare än stjelken; fröhuset 3kantigt. 2 6, blå blr. Fig. Reich. D.Fl. f.768. H.N.f.12, n:o 69.

Kärr, r. (Sk. Krageholm. VG. Larf sn. vid Slättås. Vestml. Nora sn, Fåsjöhyttan: Stud. G. Ohlsson. Gottl. Kräcklings i Kräcklingbo sn. Lummelund; Vänge-myr; Klinte: Thed. etc.) Lärer sällan, om någonsin blomma på Gottl. En del af de sterila ex. från denna ö hafva dubbelt bredare blad [3lin.] än de Vestgötska och synas osäkra.

427. CROCUS Lin. Saffran.

+1 *C. vernus* All. kalkflikarne ovala concava, något inböjda, n. dubbelt längre än det 3klufna krusiga märket; lökens yttre hinna nervig, upplösande sig i hårfinna trådar. 2 4, 5. Fig. Fl.D.2022. Reich. f.786.

Förvildad i trädg. r. (Stockholm, på gräsplanerna vid Ulriksdal. Uppl. Löfsta bruk. — N. Bergen, i ängar vid Årstadmark.) Blr och blad från löken; de förra blå ell. hvita.

- 87 Fam. NARCISSINEÆ Juss. Blomkalk kronlik, regulier med 6deldt bräm. Stånd. 6. Fruktämne som föreg. fam.

428. NARCISSUS Lin. Narciss.

- †1 N. *Pseudonarcissus* L. bikronan klocklik, af kalkflikarnes längd, i kanten vågig och naggad; bladen rännformiga. 2 4, 5, g. blr. Fig. Fl.D.2171. Reich. D.Fl.f.816.
 Äng. odl. st. r. (Sk. vest. Göinge vid Sandby; Röstänga sn vid Blinkarp etc. *Blek. Gredby. Smål.* Mycklanäs i ängar [på sedn. åren icke funnen, enl. Scheutz]. *Gottl.* Vesterheide i en äng söder om Lund vid Halfvars. För öfr. förvildad i gamla trädgårdar.) *Stängeln hos båda arterna enblommig.*
- †2 N. *poeticus* L. bikronan skål-lik, med röd naggad kant, *mycket kortare* än de ovala kalkflikarne; blad som föreg. 2 4, 5, hv. blr. Fig. Reich. f.808.
 Förvild. r. (Från Sk. till Gefle här och der sparsamt förekommande i ell. omkring gamla trädgårdar.)

429. LEUCOJUM Lin. Vårklocka.

- †1 L. *vernum* L. stängeln enblommig; stiftet klubblikt. 2 3, 4. Fig. Reich, f.804.
 Förvild. r. (Sk. Lund; Bosarp, i en äng utanför trädg. ÖG. Vadstena klosterträdg. enl. Kindb. *Stockh.* Dufnäs i Brännkyrka sn: Stud. Fredriksson. *Gefle.* Källmur i en skogsäng; hvarken der eller annorstädes i Gestr. veterligen planterad.) *Blomman lutande, hvit, med en grön fläck i flikarnes spets.*

430. GALANTHUS Lin. Snödroppe.

- †1 G. *nivalis* L. stängeln enblommig; bladen 2:ne kölade. 2 3, 4, hv. blr. Fig. Fl.D. 1641. Reich. f.807.
 Förvildad, r. (Sk. omkr. Lund; på ängar vid öst. Torp; Dalköpinge, vest. Karaby m. fl. st. *Hall.* Haslöf etc. Upp till *Södml.* t. ex. Åkers sn i parken vid Berga. *Öl.* — N. Bergen.) *Fingerhög, med hängande blomma.*

- 88 Fam. HYDROCHARIDEÆ Juss. Blr skiljdkönade, med 3 kronlika och 3 foderlika kalkblad. Frukt flerrummig, med fröfästen på väggarne.

431. STRATIOTES Lin. Vatten-alöë.

- 1 S. *aloïdes* L. bladen jemnbreda, kölade, i kanten taggiga. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D. 337. Reich. D.Fl.f.111.
 Stillast. vatt. (Sk.—*Helsl. Vestml. Värml.* — N. i Ofoten: Gunn. enl. Bl.) *Bladen från roten, i en krets, från hvars midt ell. sida blomstängeln uppskjuter; hela växten före och efter blomn. nedsänkt under vattnet.*

432. HYDRÓCHARIS Lin. Dyblad.

- 1 H. *Morsus ranæ* L. bladen runda, med hjertlik basis. ☉ 7, hv. blr. Fig. Sv.B.598. Fl.D.878.
 Stillast. vatt. (Sk.—*Helsl.* Söderhamm; Delsbo i Långsbo-ån. *Vestml. Värml. Boh.*) *Örtén flytande; bladen tumsbreda, med form af Näckblad; blr från roten. Sätter knappt mogen frukt i Sv.; honblr mer sälls.*

- 89 Fam. NAJADEÆ Link. Blr skiljdkönade. Kalk enkel flasklik, tätt omslutande befruktningssdelarne. Stånd. 1, med 4rumm. knapp. Fruktämne enrummigt, slutl. bildande en af kalken beklädd nöt.

433. NAJAS Lin.

- 1 N. *marina* L. bladen 2—3 i krans, jemnbreda, skiftevis och något bugtigt tandade;

frukten aflångt eggrund. ☉ 7—9. — *β muricata*: stjelken taggig, med röda leder. Fig. V.Ac.H.1837,t.8. Fl.D.2121. H.N.f.4, n:o 84.

Hafsvik. r. (Sk.—Gefle. Gottl. Fardume träsk. — N. Christiansand; Hvalöarne, på Kirköe.) *Växer och blommor under vattnet; hanväxten sällsyntare. Knappen vanl. uppbristande oordentligt och utan sträng; men, upptages växten ur vattnet, ser man den stundom få en kort sträng och öppna sig i 4, tillbakarullade flökar.* — *N. major* Roth.

2 *N. flexilis* Rostk. bladen 5—6 i krans, jemnbreda, mot spetsen småtandade; frukten som föreg. ☉ 7—9. Fig. Willd. Act. Ac. Ber. 1798, p. 89, t.1,f.1. H.N.f.14, n:o 77.

Insjöar, r. (Uppl. i sjön Hederviken nära Braheberg i Närtuna sn; först funnen 1849 af Hr Goes.) *Växtsätt och frukt likasom hos föreg.; hela växten mycket spädare, med bladen nedtill helbräddade, endast mot spetsen omärkligt småtandade.* — *Caulinia* Willd.

14 KLASSEN

LILIIFLORÆ.

90 Fam. LILIACEÆ Juss. Kalk kronlik. Ståndarknappar öppnande sig inåt. Stift 1, ell. 0. Fruktämne 3rumm., 3skaligt, med centrala, mångfröiga fröfästen. [Afvikande slägte: *Paris*.]

1 Flokken **Tulipeæ**. Kalk 6bladig. Frön platta, staplade tätt på hvarandra. [Lökväxter].

434. TULIPA Lín. Tulpan.

†1 *T. sylvestris* L. stjelken med en enda, lutande blomma; strängarne vid basen ludna märke tvärhugget; bladen lancettlika. 2 5, 6, g. blr. Fig. Sv.B.202. Fl.D.375. Odl. st. r. (Sk. ymnig omkr. Lund, Malmö etc. *Blek.* Wedaby utmark. *Hall.* ÖG. Stenbro i Dagsbergs sn: Kindb.; samt flerstädes i gamla trädgårdar förvildad, upp till *Uppl.*) Märket hos de odl. arterna har 3 tillbakarullade flikar.

435. FRITILLARIA Lín. Damspelslilja.

1 *F. Meleagris* L. alla bladen skiftevisa jemnbreda rännformiga; stjelken 1-, sällan 2blommig. 2 5, 6. Fig. Sv.B.376. Fl.D.972. H.N.f.13, n:o 75. Fukt. äng. r. (ÖG. Adelsnäs; Norrköp., samt Spellinge i v. Harg sn: Kindb. *Södm.* Strängnäs vid Olivehäll. *Stockh.* flerstädes. *Uppl.* Svartsjölandet på Kalfudden; Norrtelje vid Lovisedal, ymnig; Uppsala-trakten, på alla ängar. *Gefle*, nära Sockerbruket. *Vestml.* i Säterbo vid Reutersberg. *Gottl.* Klintehys i Klinte sn enl. Thed. — *N.* Christiania och Drammen; Bergen: Bl.) *Blrna stora hängande, damspelsrutiga, bruna, stund. hvita.*

436. LILIUM Lín. Lilja.

†1 *L. bulbiferum* L. blrna uppräta, klocklika, invändigt sträp prickiga; bladen strödda, jemnbredt lancettlika. 2 6, 7, brandg. blr. Fig. Sv.B.398. Äng. och odl. st. r. (*Blek.* Verkö. *Smål.* Fryeled vid Näsbyholm; Björneberg nära Jönköping. ÖG. Järsta; Kärna i prestgårdens äng; vestra Stenby vid söd. Treberga; Mem i Täby sn: Stud. Djurb. *Södm.* Aspön, Vedhörna-ängen, enl. Linné; i en äng mell. Öfver-Selö kyrka och Landshäll; Ytter-Selö, i Mälsäkers äng. *Uppl.* Bro sn. på en holme i Lejondalsjön. *Rosl.* i Norrteljetrakten; i närheten af Björnö. *Vestml.* vid Ängsö färja, och på Björnö. *Värml.* Hornkullen i Kroppa sn; Långbanshyttan. *VG.* Billingen; Kinnekulle. — *N.* Tönsberg, i parken vid Berg.) *Har bruna knopplökar i bladvecken.*

†2 *L. Martagon* L. blrna i klase, nedböjda, med tillbakarullade, vid honingsfällan håriga kalkblad; örtbladen i krans, egggrundt lancettlika. 2 7. Fig. Sv.B.381. Odl. st. r. (Sk. i ängslundar på Söderåsens fot vid norra Vram; Krageholm etc. För öfr. förvildad i gamla parker ända till *Uppl.*) *Blrna röda, brunfläckiga.*

- 2 Flocken **Asphodeleæ**. Kalk af 6. fria eller samväxta blad. Frukt fröhus, med tjocka, runda ell. kantiga frön. [Lökväxter utom *Anthericum*.]

437. **ALLIUM** *Lin.* Lök.

† Hvarannan ståndarsträng 3gafflad, med knappen på mellanliken: *Porrum Tourn.*

- 1 *A. Scorodoprasum* *L.* blomflock med knopplökar; bladen *platta* med 2äggade slidor; kalkbladens köl småknottrig. 2½ 7, viol. blr. — *β minus*: stielk och blad dubbelt smälare; bladslidorna mindre plattade. Fig. Fl.D.1455; *β* 290. Reich. D.Fl.f.1073; *β* 1074.

Lund. r. (Sk.—*Uppl. Vestml.* flerstädes. *VG. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* Svenneröer vid Fredriksvärn. — *β* sandäkrar: *Sk.* Falsterbo. *Öl.* i Sandby. *Gottl.* Lummelund vid Kinners gästg.) *Bladen* 2—4 *lin.* breda. — *β A. arenarium* *Lin. herb. och Sm.*

- 2 *A. arenarium* *L.* blomfl. som föreg.; bladen *n. trådlika, jemte* slidorna *trinda*; strängarnes sidoflikar långa trådlika utskjutande. 2½ 7, viol. säll. hv. blr. Fig. Sv.B.691. Fl.D.2227. H.N.f.8, n:o 69.

Back. sand. st. r. (Sk. sydl. del ymnig. *Blek.—Stockh. Rosl. Söderön. Hall. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* söd. och vest. del. till Trondhjem enl. Bl.) *Utmärkt af de trinda bladen; blrna små, vanl. utskjutande i toppen af lökhufvudet.* — *A. vineale L.Sp.Pl.*

†† Alla sträng. enkla syl-likä.

* Blomflock med knopplökar.

- 3 *A. carinatum* *L.* blomflock inom hölster af blad med lång 3kantig udd; stånd. *dubbelt längre* än de *tvärhuggna* ell. *intryckta* kalkbladen; örtbladen jemnbreda *platta* hálfrinda. 2½ 7, r. blr. Fig. Fl.D.2109. Reich. f.1057. H.N.f.6, n:o 64.

Buskväxta äng. r. (Sk. vest. Vram, omkr. ½ mil närmare Christianstad, bland småskog vid vägen; Lund, Fogelsång på norra sidan etc. — *N.* vid ett landtställe nära Christiania: Bl.) *Lik följ., men skild med de långa ståndarne och platta bladen.*

- 4 *A. oleraceum* *L.* stånd. af de trubbiga, kort uddspetsiga kalkbl.: *längd*; örtbladen *hálfrinda*, något sträfvä, under kantigt nerviga. 2½ 7, 8. r. ell. brung. blr. — *β complanatum*: med plattade blad. — *γ canaliculatum*: stor, med breda, rännformiga blad. Fig. Fl.D.1456. Reich. f.1067.

Äng. berg. a. (Sk.—*Angml. Jämtl.* Brunflo. *Vestml. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Lofoden: Bl. — *γ Sk. ÖG.* Hagebyhöga sn. *Södml.* Nyköping; Marieberg. *Öl.* vid Alböke. *Gottl.*) *γ* har vanligen ansetts för *Linnés A. carinatum*.

** Blomflock utan knopplökar.

- 5 *A. Schœnoprasum* *L.* flock. *n. klotrund*; stånd. *kortare* än kalken, syl-likä med bredare, otandad bas; bladen meränd. *trinda*, invänd. *ihåliga*. 2½ 6, 7, r. blr. — * *sibiricum* *L.* större och gröfre; bladen ofvanpå plattade. Fig. Sv.B.89. Fl.D.971. H.N.f. 7, n:o 70; * n:o 69. Reich. f.1086.

Klipp. helst på hafskust. (Sk.—*Uppl. Boh. Öl. Gottl.* — * *Jämtl.* Bergs sn. Vigge by nära Hofverberget. — *N.* Finnml.) *Prof. Fries* anser *A. sibir.* som hufvudart och *α* som underart med namnet *schœnoprasoides*.

- 6 *A. montanum* *Schmidt*: stäng. *upptill* kantig, med *convex* blomflock; ståndarne *betydll. längre* än kalken; bladen *jemnbreda platta*; löken fäst vid en krypande rotstock. 2½ 7, ljusr. blr. Fig. Reich. f.1094. H.N.f.5, n:o 70.

Stenback. torra st. r. (Sk. Åhus på Espet vid Helgeåns utlopp. *Dalsl.* allmän genom Ed sn enl. Larsson; samt Rölunda, Gesäter och Lerdal snr vid Bohusgränsen.) *Bladen ej bredare än stielken; hölsterbladen korta.* — *Allium fallax* *R. & S.* ett mycket yngre namn. *A. angulosum* *Lin. herb., hvilken dock synes hafa innefattat flera arter.*

- 7 *A. ursinum* *L.* stängeln *kantig*, med *jemnhög* blomflock; bladen *platta lancettlika* skaftade. 2½ 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.236. Fl.D.757. H.N.f.2, n:o 61.

Lund. r. (Sk.—*Rosl. VG.* Kippe-kulle etc.; Göteborg. *Dalsl. Öl. Gottl.* — *N.* söd. och vest. delar upp till Molde.) *Bladen tumsbreda.*

438. ANTHERICUM Lin. Sandlilja.

- 1 *A. Liliago* L. stängeln enkel bladlös, med platta blr, n. i klase; stiftet *nedböjdt*, kortare än kalken; rotbladen jemnbreda. 2 6, hv. blr. Fig. Sv.B.403. Fl.D.616. H.N.f. 10, n:o 62.
- Torra st. r. (Sk. östra del, mell. vest. Vram, Maltesholm och Vidtsköffe; Degeberga; Raflunda; Kivik; mell. Rörum och Viks fiskläge etc. *Blek.* vid norra Hoka. *Öl.* vid Gösslunda i Hulterstads sn.) *Gröfre, med större [tumslånga] kalkblad än följ; rot af ett knippe trådar.*
- 2 *A. ramosum* L. stäng. från midten *grenad* i flera klasar af platta blr; stiftet *upprätt, längre* än kalken; rotbl. jemnbreda. 2 7, hv. blr. Fig. Sv.B.671. Fl.D.1157. H.N. f.6, n:o 65.
- Torra st. r. (Sk. öst. del: Brösarp; Vidtsköffe; Lillö; Åhus; Årup etc. *Öl. Gottl.* — N. Kongsberg på Johnsknuden; Christiania, på Egeberget: Bl.; i sednare tider icke funnen.) *Rot som föreg.*

439. ORNITHOGALUM Lin. Duf blomma.

- †1 *O. nutans* L. blrna i klase, hängande åt en sida, med skaft *kortare* än skärmen; fruktämnet i toppen intryckt; bl. jemnbredt lancettlika. 2 5. Fig. Fl.D.912. Reich. D.Fl.f.1031.
- Skugg. st. r. (Sk. Lund; Ljungby; Araslöf; Maltesholm. *Smål.* Kalmar, och Hosmo vid Bings enl. Sjöstr. *ÖG.* Sturefors: Kindb., förvildad; äfvensom vid *Stockholm* i Carlbergs park och *Vestml.* på Fullerön.) *Lökväxt med perthvita blr, 2 tum i diam. — Albuca Reich.*
- †2 *O. umbellatum* L. blrna i n. jemnhög *qvast*, med skaft *längre* än skärmen; bladen jemnbreda rännformiga, med en hvit rand efter midten. 2 5, 6. Fig. Sv.B.388. Fl.D.1266.
- Odl. st. r. (Sk. Lund; Skabersjö; Malmö etc. *Hall. ÖG.* Gusum m. fl. st. *Öl.* Al-gutsrum, och kring Thorslunda kyrka; samt flerstädes förvildad. — N. Christian-sand.) *Blrna tumsvida, snöhvita, utvänd. grönaktiga.*

440. GAGEA Salisb. Vårlök.

† Med 3, sammanhängande knöl-lika lökar.

- 1 *G. stenopetala* Reich. kalkbladen n. jemnbreda, spetsiga, sjelfva spetsen trubbad; blomskäften enkla glatta; bladet från löken, meränd. ensamt, jemnbredt. 2 4, 5, g. blr. — *β pratensis Koch.*: högre växt, med trubbiga kalkblad; det nedre skärmb-ladet med basen omslutande blomskäften. Fig. Reich. D.Fl.f.1033—37; *β* 38. H.N.f.2, n:o 62; *β* 63. Fl.D.2225.
- Odl. st. åkr. *β* äng. fukt.-st. r. (Sk. Lund, mell. Højebro och Råby; Malmö m. fl. st. i medl. och sydv. delen. *Blek.* i trädg. på Boråkra: Ankarcr. *Smål.* Kalmar; Westervik; Vexjö, Kampen: Scheutz. *ÖG.* Linköping, vid Hunnebergstull. *Stockholm.* Bergiilund; Ulriksdal; Blecktor-net. — *β* Sk. mell. Uppåkra och Knästorp m. fl. st. i södra delen. *Blek.* Lyckeby flerst.; Carlskrona, på Werkö; Spandelstorp; Äfvelsgårde och Marielund: Ankarcr.) *Örtbladen ett par linier breda; kalkbladen n. tums-långa. — Ornithogalum Fr. Nov. Gagea polymorpha Schultz.*
- †† Med en enda, enkel, ell. inuti sammansatt lök.
- * Ört-[rot]-blad från löken ett enda.
- 2 *G. lutea* Ker: blomflocken *oskaftad* med enkla, glatta blomskäft; kalkbladen rundadt *trubbiga*; örtbladet från löken, *lancettlikt* jemnbredt. 2 4, 5, g. blr. Fig. Sv.B.634. Fl.D.378. H.N.f.14, n:o 72.
- Odl. st. a. (Sk.—*Helsl. Värml.* söd. delen. Norr om Uppsala sälls. *Öl. Gottl.* — N. till Lofoden: Bl.) *Ört- och kalkblad som föregående. — Ornith. L.*
- 3 *G. minima* Schult. flocken *skaftad*, fåblomm.; kalkbl. *smalspetsade*; rotbl. *smalt* jemnbredt. 2 4, 5, g. blr. Fig. Sv.B.494, f.1. Fl.D.1331. H.N.f.12, n:o 71.
- Odl. st. a. (Sk.—*Helsl. Ängml.* Säbrå sn. *Dal. Värml.* Sjöstad i Ölme härad. *Öl. Gottl.* — N. mycket sälls. funnen vid Bergen enl. Bl., äfven uppgifven för Trondhj.) *Mindre än de föreg.; rotbl. ofta en god linie bredt; hos de unga sterila lökarne n. tagelsmalt. — Ornith. L.*

** Rotblad 2 ell. flera.

- 4 *G. arvensis* Schult. flocken skaftad, mångblommig, med tätt småludna blomskaft, och 2 stora och breda skärmbblad vid flockskaftets bas; kalkbladen *spetsiga*, utvänd. småludna; rotbl. n. trådsmla, krökta. 2 4, 5, g. blr. Fig. Fl.D.1869. Reich. f.1049, 1050.

Åkr. och odl. st. r. (Sk. Trelleborg enl. uppg. af Prof. Fries.) *Ofta lågväxt, med teml. små, men talrika blr.* — Ornith. Pers. *G. villosa* Dub.

- 5 *G. spathacea* Schult. flocken skaftad, fåblommig, med glatta blomskaft och ett *ensamt*, bredt skärmbblad; kalkbl. *trubbiga*, glatta; rotbl. som föreg., raka. 2 4, 5, g. blr. Fig. Sv.B.494, f.2. Fl.D.612. H.N.f.1, n:o 67.

Fukt. lund. r. (Sk. Reften; Roslätt; Ramlösa och Gyhult, etc. i bokskogarne. *Blek.* Verkö, m. fl. st. omkring Carlskrona. *Smål.* Jönköping vid Rosenlund, samt Hus-qvarna. *Dalsl.* Backa och vid sjön Kälungen i Gunnarsnäs sn. *Göteborg* flerstädes. *Boh.* Uddevalla, Marieberg.) *Har sällan mer än 3 blr, lika smärre former af G. lutea.* — Ornith. *minimum* β Wg.

441. SCILLA Lin. Blådrufva.

- *1? *S. verna* Huds. stängeln med n. *halfrund* klase af 5—8 blr, med *ensamma* skärm af skaftens längd; rotbladen flera [4—7], smalt jemnbreda. 2 4, 5, blå blr. Fig. E.B.23. Fl.D.562. Reich. D.Fl.1010, b.

Klipp. hafskust. r. (N. på någon punkt af vestra kusten, der Prof. Blytt har anledning tro den förekomma; så mycket sannolikare, som den finnes på de midt emot ligg. Shetlandsöarne.) *S. bifolia* Fl.D.

- †2 *S. italica* L. klasen först konisk, sedan *utdragen*, med *talrika* blr och *parvisa* skärm; rotbladen flera, jemnbreda. 2 4, 5, blå blr. Fig. Reich. f.1013.

Odl. st. r. (Sk. förvildad i täppor i och omkr. Lund; Landskrona; Bosjökloster.)

442. MUSCARI Mill. Drufhyacint.

- †1 *M. botryoides* Mill. blrna n. klotrunda, de nedra i klasen något glesare; bladen upp-rätta jemnbreda rännformiga, mot basen smalare. 2 5, b. blr. Fig. Reich. D.Fl.998.

Äng. och gamla parker, r. (Sk. Ellinge. *Hall. Smål.* Vexjö i åkrar vid Kampen. *VG.* Kinnekulle. *Stockh.* Djurgården nära Fiskarbro-backen; Lidingön, Ekholmsnäs m. fl. st. *Uppl.* Forsmark i Klockarhagen; Löfsta bruk. *Gefle*, i Printzens vret. *Öl.* Tveta gårde.) *Hyacinthus* L.

- 3 Flocken *Asparageæ*. Kalk af 6, sällan 4 eller 8, merändels samväxta blad. Frukten bär. [Växter med rotstock]. — Undant. *Paris* med kalk af 8, n. fria blad.

443. ASPARAGUS Lin. Sparris.

- 1 *A. officinalis* L. stjelken upprätt trind; bladen knippvisa trådsmla glatta; ståndar-strängarne lika långa som de aflånga knapparne. 2 7, 8, gröng. blr. Fig. Sv.B.213. Fl.D.805.

Grus. st. r. (Sk. Malmö; Roslätt; L. Hammar; Ystad; Sandhammaren. *Blek.* Nätraby. *Smål.* Kalmar. *ÖG.* Wallerstad; Winnerstad etc. enl. Kindb. *Stockh.* på Tallhol-men och Edsholm i Wärtan; Lidingön: J. A. Braun. *Uppl.* Uppsala, Säbyklint. *Hall.* Gåsevad; Balgö. *Boh.* Vinga ö, ymnig. *Öl.* Husvalla; Rälla. *Gottl.* Lumme-lund. — N. Christiania i Dragonskoven och på stranden vid stora Bäckelaget etc.) *Blrna mest parvisa i bladveckan; bären röda.*

444. CONVALLARIA Lin. Konvalje.

† Blrna klocklika.

- 1 *C. majalis* L. stängeln bladlös, med blr i *ensidig* klase; rotbladen ovalt lancettlika. 2 5, 6, hv. blr. Fig. Sv.B.9. Fl.D.854.

Skogsback. a. (Sk.—*Pil. Lpm.* och *VB.* till Öfver-Calix. — N. till Nordl:s gräns: Bl.) *Blrna vålluktande; bären gula.*

†† Blrna rörformiga [i bladveckan]: *Polygonatum* Tourn.

- 2 *C. verticillata* L. bladen jemnbredt lancettlika, *kranssittande*. 2 6. Fig. Fl.D.86. Reich. D.Fl.f.966.

Bergstr. r. (Sk. *Hall. Smål.* vest. del. af Jönk. län, samt vid Ryssby i Sunnerbo af

Kronob. län: Scheutz. — *Jämtl.* i de vest. prov. *Ängml. Um. Lpm.* på en holme i ån nära Stensele. — *N. till Ost-Finnm.) Blrna hvita, med grönakt. flikar; bären gulröda.*

- 3 *C. Polygonatum L.* blomskäften 1—3blommiga; bladen ovala—lancettlika, skiftevisa, omfatta den kantiga stjelen. 2 5, 6. Fig. Sv.B.41. Fl.D.377.

Back. (Sk.—VB. *Herjed. Jämtl.* flerestäd. *Boh. Öl. Gottl.* — *N. till Trondhj. och Snaasen: Bl.) Blomskäften mest enblommiga, med blrna som föreg.; bären svartblå. — Polygonatum officinale All.*

- 4 *C. multiflora L.* blomsk. flerblommiga; bladen som föreg. glatta; stjelen trind. 2 5, 6. — β *bracteata*: det gemens. blomskäftet utdraget till en liten gren, med skärm vid blrna. Fig. Sv.B.392. Fl.D.152. β Reich. f.963.

Lund. r. (Sk.—Gestr. *Vestml. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N. södra del. af Äggerhus och Christians. st. enl. Bl. — β Uppl. Roslagsbro i en äng vid Lunda-udde. Södm. Tosterön, Stenby äng. VG. Kinnekulle. Hellekis munkäng.) Dubbelt större än föreg., hvars flerblommiga varr. ofta tagas för denna, ehuru lätt skiljda på stjelen, som hos *C. multifl.* saknar alla kanter; blr och bär som föreg. — β *C. bracteata Thom.**

445. SMILACINA Desf.

- *1 *S. stellata Desf.* blrna i tät klase, i stjelen topp; bladen aflånga—lancettlika, skiftevisa, glatta. ☉ 6, hv. blr. Fig. H.N.f.15, n:o 70.

Bergstr. r. (*N. på nordvestra sidan af Gräfsenås, omkr. 1 mil norr om Christiania.) 1—2 qu. hög, till stjelk och blad något lik de bägge sista arterna i föreg. slägte, men har alla blrna i toppen; bären svarta. — Convallaria L. Majanthemum Link.*

446. MAJANTHEMUM Web. Ekorr-bär.

- 1 *M. bifolium DC.* blrna i klase; bladen hjertlika skaftade skiftevisa. 2 6, 7, hv. blr. Fig. Sv.B.454. Fl.D.291.

Fukt. skogsmark, a. (Sk.—Lpl. *Öl. — N. till Ost-Finnm.: Bl.) Bladen mest 2; bären gula, släckiga, stult. röda. — Convall. L. Maj. Convallaria Web.*

447. PARIS Lin. Troll-ört.

- 1 *P. quadrifolia L.* bladen meränd. 4 i krans [säll. 3, 5 ell. 6]. 2 5, 6. Fig. Sv.B.6. Fl.D.139.

Lund. a. (Sk.—VB. nor. del. *Pil. Lpm. Torn. Lpm. Boh. Öl. Gottl.* — *N. till Ost-Finnm.) Stjelen enkel, med en stor grön blomma i toppen; bäret svartblått.*

- 91 Fam. COLCHICACEÆ DC. Kalk kronlik med 6delat bräm. Stånd. 6, med utåt bristande knappar. Stift 3. Fröhus af 3, helt och hållet, eller endast vid basen hopväxta småfrukter med centrala fröfästen.

448. COLCHICUM Lin. Tidlösa.

- †1 *C. autumnale L.* löken 1—3blommig, vid blomningen bladlös, sedan uppskjutande lancettlika upprätta blad; kalkens flikar aflånga trubbiga. 2 9, 10. Fig. Fl.D.1642. Reich. D.Fl.f.949, 950.

Äng. r. (Sk. nära Oppmanna prestgård. *Smål.* på Plåtängen mell. Grenna och Röttle. *Stockholm* i ängen bortom Ulriksdals park; Agnesberg. *Uppl. Steninge* nära Sigtuna, ymnig.) *Blrna lika dem hos Crocus, men större, rödaktigt bleklå, med quarters-lång pip, nående n. till löken. Blommar om hösten utan blad, hvilka jemte frukten utbildas våren efter.*

449. VERATRUM Lin. Prustört.

- *1 *V. album β Lobelianum Bernh.* blomklasarne i tät vippa; kalkflikarne utstående naggtandade; bladen omslidande stjelen, ovala spetsade. 2 8. Fig. Fl.D.1120. Fl. N.2.t.1. Reich. D.Fl.f.938.

Fukt. st. i fjelltr. r. (N. Ost-Finnm. mell. Hopseidet och Varangerfjorden.) 2--3 fot hög med stora blad, öfven invändigt blekgröna blr; den eg. *V. album* L. har dem utanpå gröna, inuti hvita.

- 92 Fam. **ALISMACEÆ** Juss. Kalk af 6 blad, de 3 yttre foderlika. Småfrukter talrika fria, ell. 3—6 mer och mindre hopväxta, men slutl. fallande från hvarandra. Stift ell. oskafade märken lika många som småfrukt. Fröhvite 0.

- 1 Flocken **Butomeæ**. Alla kalkbladen färgade. Småfrukt. fröhuslika, endast vid basen förenade, öppnande sig på insidan.

450. **BUTOMUS** Lin. Blom-vass.

- 1 *B. umbellatus* L. stängeln med blr i flock, jemnbreda, nedtill 3kantiga blad. 2 7, hv. rödl. blr. Fig. Sv.B.296. Fl.D.604.

Vatten. (Sk.—Gestr. i Vahlbo. Ofvansjö och Thorsåker. Helsl. Hudiksvall vid kullen i lilla fjärden; Delsbo vid Långboåns utlopp i Dellen. Medelp. Njurunda och Tuna sn. VB. Luleå och i Sangis elf. Jämtl. Håsjö sn. Dal. Värml. Christinehamn, Väsehärad och Arvika. Boh. Uddevalla, i Risån. Öl. Gottl.) 3—4 fot hög med stor, skön blomflock.

- 2 Flocken **Alismæ**. Yttre kalkbladen gröna, de 3 inre kronlika. Småfrukter [talrika] nötlika, affall. oöppnade.

451. **ALISMA** Lin. Svalting.

- 1 *A. Plantago* L. blrna i kransgrenig vippa; bladen *eggrunda*, stund. vid basen något hjertlika, [hos varr. lancettl.—jemnbr.] spetsiga; småfrukterna *rundadt trubbiga*, i kranslika nedplattade gytttringar. 2 7, hv. ell. rödl. blr. — β *lanceolata*: blad lancettl. flytande. — γ *graminifolia*: bl. jemnbreda långa och gräslika. Fig. Sv.B.440. Fl.D.561.

Vatt. a. (Sk.—VB. nor. del och Um. Lpm. — N. till Trondhj.: Bl.) Var. *stundom med mer hjertlika blad*: v. *cordifolium* Fr. dock utan all gräns mot den vanl. formen. — β *A. lanceolatum* Hoffm.

- 2 *A. ranunculoides* L. blrna i flock; bladen *smalt lancettlika* eller jemnbreda spetsade; fruktgyttr. klotrunda, af utstående *spetsiga* småfrukter. 2 7, 8, hv. rödl. blr. — β *zosterifolium*: bladen långa jemnbreda flytande. Fig. Fl.D.122. Reich. D.Fl.f.97. H.N.f.4, n:o 87.

Vatt. torfinossar etc. r. (Sk. Trelleborg; Ystad; mellan Baldringe och Söfvesta; Roslätt; Kullaberg; mellan Rå och Engelholm etc. Smål. Gärdserum; Hannäs vid sjön Vindomen; Scheutz. Hall. nära Halmstad; Vallda sn. flerst. enl. J. A. Leffl. Öl. från söd. delen till Löth sn. Gottl. Vibble kalkugn; Vall; Roma; Hoge m. fl. st. — β Öl. i sjön Enetri Göljar; Alunbruket i s. Möckleby sn.) Mindre än föregående med något större blominor. En medelform till β lärer förekomma på Gottl. i Lärbro sn.

- †3 *A. natans* L. blomskäften från den flytande ell. nedligg. *stjeltkens leder*, upprätta enblommiga; bladen *eggrunda* elliptiska *flytande*; småfrukt. aflånga, *trubbiga med udd*, strimmiga. 2 7, 8, hv. blr. Fig. Fl.D.1573. Reich. f.95, 96.

Vatt. r. (Vid vägen mell. Stockholm och Uppsala: Linné. Sk. i Karup vid Ramsjö by; Retz. Sedan icke återfunnen i Sv. — N. Näs nära Arendal enl. Horn.; är enl. Bl. A. Plant. γ .) Hela örten *flytande* ell. på uttorkade ställen *nedligg. och rot-slående*; rotbladen *gräslika*. Sannolikt äro bladen af någon annan växt, t. ex. de flytande bladen af *Ranunc. Flammula*, hvilka stund. mycket likna dennes, i Skand. tagna för denna art. Ex. i Lin. herb. höra verkl. hit, men sakna växtställe.

452. **SAGITTARIA** Lin. Pilört.

- 1 *S. sagittifolia* L. bladen pil-lika med utdragna spetsade flikar; stängeln enkel, med

kransgrenig vippa af ♂blr upp- och ♀blr nedtill. 2 7, 8, hv. blr. — *β. tenuior*: blrna smärre; bladen flyt., utdraget aflånga, med inga ell. helt kortaflikar. Fig. Sv.B.164. Fl.D.172.

Vatt. a. (Sk. Smål. i Kalmar län. — VB. och Jämtl. — N. till Steen på Ringerige, sällsynt. — *β. VB. Ångml.* Bjertrå sn. i Strinnefjärden.) Första rotbl. äro jemnbreda och gräslika, lika *Vallisneriæ*, för hvilken de i Sv. blifvit misstagna; de följande bladen äro aflånga och flytande, med korta, knappt utstående flikar vid basen; först blommande får växten de pil-lika bladen. *β* har hos förf:s ex. 3—4 tum långa fingerbreda, alldeles hela blad.

3 Flocken **Juncagineæ**. Alla kalkbladen n. foderlika [gröna eller gulakt.]. Småfrukter helt och hållet eller vid basen samväxta.

453. SCHEUCHZERIA Lén.

1 *S. palustris* L. blrna i gles klase; bladen syl-liket jemnbreda halftrinda, något rännformiga. 2 6. Fig. Lin.Fl.L. t.10, f.1. Fl.D.76. Reich. D.Fl.f.927—29. H.N.f.15, n:o 71.

Sanka kärr. (Lpl.—Sk. Blek. Augerum. Öl. Borgaträsk. — N.) Blrna små gulaktiga med stora hängande knappar och flera småfrukter af ärters storlek.

454. TRIGLOCHIN Lén. Sälting.

1 *T. maritimum* L. märken 6; fröhusen [de samväxta småfrukt.] *Grummiga* eggrunda, färade. 2 6, 7, gr. blr. Fig. Sv.B.112. Fl.D.306.

Häfsstr. a.; vid sjöstr. r. (Sk.—VB. Mälaren på Munsön; Strängnäs i Gersinge storäng. Thorsbälla. Vesterås. Uppl. vid Bjelkesta i Giresta sn enl. Frist. Uppsala kungsäng. Boh. Öl. Gottl. — N. till Finnm.) Blrna i ax: bladen groft trådlika.

2 *T. palustre* L. märken 3; fröh. *Grummiga*, n. jemnbreda med smalare bas; roten trådig. 2 6, 7, gr. blr. Fig. Sv.B.111. Fl.D.490.

Kärräng a. (Sk.—Lpl. — N. till Finnm.) Spädare än föreg. — Ett par utl. arter hafva lökförmig rot.

93 Fam. **NARTHECIACEÆ** Fr. Kalk kronlik 6bladig. Stånd. 6. Småfrukter helt och hållet samväxta till ett 3rumm. fröhus, ell. i toppen åtskiljda, med fröfasten på skalens kanter.

455. TOFIELDIA Huds.

1 *T. calyculata* Wg. blomskafven vid basen försedda med ett lancettlikt skärmbblad, samt tätt under kalken med ett 3klufvet, foderlikt svepe; fruktens stift syl-lika. 2 6, g. blr. Fig. Sv.B.482, f.2. H.N.f.4, n:o 86.

Sump. mark, r. (Gottl.) Dubbelt gröfre än följ. Kalken med svepet liknar en krona med sitt foder. Bladen hos båda arterna smala, gräs- ell. svärdlika, 2—3 tum långa, plattadt 2sidiga. — *Anthericum* L. *T. palustris* DC.

2 *T. borealis* Wg. blomsk. utan skärmbblad, i stället vid basen omgifna af det från kalken aflägsnade, 3klufna svepet; stiften ganska korta. 2 6, 7, hvitg. blr. Fig. Lin. Fl.L. t.10, f.3. Sv.B.482, f.1. Fl.D.36. H.N.f.3, n:o 57.

Fjelltr. (Lpl.—Dgl. fram till Oresjön. Värml. bergsl., mell. Gustafsors och Liljendahl enl. Larsson. Ångml. Vidbygerå; Nätra och Arnäs snr; Tåsjö. Helsl. Hogdal, Loos och Färila socknar. — N.) 3—6 tum hög med kortare ax än föreg. Svepet gör hos denna art tjänst som skärm, hvilket här saknas. — *Anther. calyc. β* L. *T. alpina* Sternb. *T. palustris* Huds.

456. NARTHECIUM Möhr. Ilagräs.

1 *N. ossifragum* Huds. hela örten utom ståndarne glatt. 2 7, g. blr. Fig. Sv.B.489. Fl.D.42. H.N.f.14, n:o 73.

Fukt. äng. kärr. (Sk.—Jämtl. i de vest. provinserna. Smål. vest. delen till Lenhofda och Elghult: Scheutz; Madesjö sn i Kalmar län. — N. vest. del. fr. Christians. st. till Finn.: Bl.) *Blrna i klase; bladen gräs- ell. svärdlika.* — *Anthericum L.*

- 94 Fam. JUNCACEÆ DC. Kalk foder- eller fjälllik, 6bladig. Stånd. 6, säll. 3. Stift 1, med 3 märken. Fröh. 3rummigt, mångfröigt ell. enrummigt och 3fröigt.

457. JUNCUS Lin. Tåg.

† Blomknippe i toppen, inom flera skärm, af hvilka det yttre långt, upprätt, trindt, liknande en fortsättning af strået.

- 1 *J. maritimus* Lam. stjelken nedtill försedd med slidor bärande trinda oledade blad; kalkbladen lancettlika, de yttre spetsiga, de inre trubbiga. 2 7, 8. Fig. Fl.D.1689. Reich. D.Fl.895. H.N.f.9, n:o 69.

Kärrakt. hafsstr. r. (Blek. på Rörskärfvet utanför Sölvitsborg; Sälgo, 1 mil. öst. om Carlskrona. Smål. vid Horsö. Värnanäs, Björnö m. fl. st. nära Kalmar.) *Knippet af gytttrade blr, på oliklånga skaft, skenbart från sidan af strået, hvilket synes fortsatt af det ena långa skärmbudet.*

†† Strået med blr på sidan nedom toppen, bladlöst [endast med slidor ell. bladämnen vid basen].

- 2 *J. conglomeratus* L. blrna ganska talrika, gytttrade i ett rundadt hufvud ell. kortgrenigt knippe på sidan af det finstrimmiga strået; ståndarne 3; mogna fröhuset något intryckt i spetsen, med en våta för stiftet. 2 7. Fig. Sv.B.479, f.2. Fl.D.1094.

Våta st. a. (Sk.—Helsl. Vestml. Värml. Öl. Gottl. — N. till Lofoden.) *Stråets topp 4—6 tum lång ofvan den bruna blomgyttringen.*

- 3 *J. effusus* L. blrna talrika i dubbelt sammansatt, ubredt knippe på sidan af det finstrimmiga strået; stånd. 3; fröh. som föreg. utan våta. 2 7. — * *subuliflorus* Drej. blrna n. dubbelt smärre; fröhuset trubbigt, icke intryckt. Fig. Sv.B.479, f.1. Fl.D.1096. * H.N.f.9, n:o 70.

Våta st. a. (Sk.—Helsl. Dal. och Värml. Um. Lpm. Öl. — N. till Bergen st.: Bl. — * VG. Degeberg. Södm. Landsort: Krok. Blek. Saltö. Sk. Dahlby.) *Knippet vanl. grönt, 1—2 tum långt, 4—6 tum nedom stråets topp.*

- 4 *J. diffusus* Hop. blr och strå som föreg.; stånd. 6; fröh. omv. eggrundt, trubbigt med udd, betyd. kortare än de sylspetsade kalkbladen. 2 7. Fig. Reich. f. 921.

Fukt. st. r. (Sk. Markie: äfven erhållen bland *J. glaucus*, antingen från Ramlösa ell. Fogelsång. Smål. Stenbrohult.) *Lik föreg. med stort knippe, men smärre blr; skiljd från följ. med det gröna finstrimmiga strået.*

- 5 *J. glaucus* Ehrh. blrna som föreg.; strået djupt reffladt, blåaktigt; fröh. aflångt ovalt, spetsigt, kortare än de n. syl-lika kalkbladen. 2 7. Fig. Fl.D.1159. Reich. f.922. H.N.f.1, n:o 69.

Fukt. st. r. (Sk. Benestad; Lund vid Getinge, Dalby, Fogelsång etc. Ramlösa; Svens-torp i Odarslöf sn, m. fl. st. Öl. vid lilla Dahlby och Vesterstad i Kastlösa sn. Gottl. Fårön i flygsanden vid Sudergårda.) *Strået 4—6 quart. högt, styft, ehuru smalt, med små blr. — J. inflexus Retz.*

- 6 *J. balticus* Willd. blrna som föreg. i knippe af 3—4, oliklånga mångblommiga skaft; strået slätt; fröh. elliptiskt, trubbigt med udd; kalkbl. bredt lancettlika. 2 7. — β *inundatus*: strået lägre och dubbelt spåhare, med fåblommigt knippe. Fig. Sv.B. 479, f.3. H.N.f.1, n:o 68. β Fl.D.2287. Reich. f.916.

Hafsstr. och fjellmyrar. (Sk. ÖG.—VB. Haparanda. Lul. Lpm. Qvickjock. Pit. Arjeplog; Walloive; Kåbroive. Jämtl. Frösön. Hall. Gottl. Fårön. — N. från Christians. st. till Ost-Finn.: Bl. — β Sk. Ystad. — N. Lofoden enl. Bl.) *Strået grönt och temmel. styft, knappt märkligt strimmadt, blr och fröh. bruna, mycket större än hos de föreg. Fröh. hos Östersjö-formerna väl så långa som kalken, hos de Lappska kortare, för öfr. icke skiljda. — J. glaucus Wg.Fl.L. J. glauc. β litoralis Wg.Fl.Su.*

- 7 *J. arcticus* Willd. blrna 5—12, gytttrade n. utan skaft på sidan nära toppen af det släta strået; fröh. ovalt, mycket trubbigt med udd; kalkbl. bredt lancettl. 2 7, 8. Fig. Sv.B.479,f.5. Fl.D.1095. H.N.f.3, n:o 58.
- Fjelltr. ³/₄ (Torn. Lpm. fjellryggen vester om Torn. träsk. Lul. Lpm. fjellen kring Virihjaur. Pit. Lpm. flerest. Herjed. i Ljusnadal och vid Midtälfsven; Funnedalen. — N. Finnm.—Gudbrandsdalen.) Strået $\frac{1}{2}$ aln högt med något stora bruna blr och fröh. i hufvud 1—2 tum nedom stråets topp, långt krypande rotstock. — *J. conglomeratus* β L. *J. effusus* β Fl.D.
- 8 *J. filiformis* L. blrna i glest n. enkelt knippe, n. midt på det trådlika veka strået; fröh. n. klotrundt, kortare än de lancettl. kalkbladen. 2 6, 7. Fig. Sv.B.479,f.4. Fl.D.1207.
- Fukt. st. a. (Lpl.—Sk. Öl. Gottl. — N.) Blr och fröh. gröna, ell. mycket ljusbruna, fästa långt ned på det smala strået. Dettas slidor förlängas stundom till ett kort bladämne.
- +++ Strået med knutigt ledade blad^{*)}; blr i toppen.
- 9 *J. obtusiflorus* Ehrh. strået upprätt, styft, med 1—2, tydligt ledade blad; blomknippet med utsperrade grenar och tillbakaböjda blomhufvud-skaft: alla kalkbladen trubbiga, n. af det spetsiga fröhusets längd. 2 6, 7. Fig. Sv.B.615. Fl.D.1872. H.N.f.1, n:o 70.
- Kärr, r. (Sk. vid Köpinge-å, Öja, Högesta, Benesta, Baldringe, Ramåsa etc. Gottl. Visby, mell. St. Görans och Snäckgårdet; Lummelund; Hau; Fardume; Båhl; Löjsta; Klinte; Thed. etc.) Strået 2—5 quarter högt, med jemförelsevis litet, grönt ell. blekbrunt knippe, 2 knappt 3 tum i diam. — Rotstocken hos denna och de 3 följ. krypande.
- 10 *J. sylvaticus* L. strået upprätt; bladen n. trinda, tydl. ledade; knippet 2—3 gånger sammansatt, med utstående grenar; alla kalkbladen kort uddspetsiga, kortare än det kort sprötspetsiga fröhuset. 2 6, 7. Fig. Reich. f.906—908. Fl.D.2112. H.N.f.7, n:o 71.
- Stränd. särd. hafskust. (Sk.—Gestr. Vestml. Värml. och Dalsl. Öl. Gottl. — N. till Trondhj. st.: Bl.) 3—4 qu. hög, ofta med mycket sammansatt knippe. — *J. articulatus* β sylv. *J. acutiflorus* Ehrh.
- 11 *J. articulatus* L. strået uppstigande, ell. nedliggande; bladen sammantryckta, tydl. ledade; knippet sammansatt, med utstående grenar; alla kalkbladen lika långa, de yttre uddspetsiga, de inre trubbade, kortare än det sprötspetsade fröhuset. 2 6, 7. — β aquaticus: med nedligg. ell. flytande, rotsläende strå. Fig. Fl.D.1097. Reich. f.902—904. H.N.f.5, n:o 71.
- Fukt. st. a. (Sk.—Lpl. — N.) Vanl. med lägre strå och mindre sammansatt knippe än föreg.; fröh. n. svarta och glänsande. — *J. lamprocarpus* Ehrh.
- 12 *J. alpinus* Vill. strået upprätt; bladen otydl. ledade; knippe föga sammansatt med n. uppräta grenar; alla kalkbladen trubbiga, endast de yttre med en kort udd i, ell. tätt under spetsen, kortare än det spetsiga fröhuset. 2 6, 7. — β rariflorus: knippet glest, med 2—5blommiga ljusbruna blomhufvud. — γ uniceps: ett par tum hög, med 1—2, små blomhufv. i toppen. Fig. Reich. f.896—900. H.N.f.6, n:o 66; β f.7, n:o 72 [en lägre form].
- Fukt. st. (Sk.—Lpl. — N. — γ Lpl.) Strået 6—12 t. högt, spensligt, i fjellen med mångblommiga svarta blomhufvuden: *J. alpestris* ed. 1. — *J. nodulosus* Wg. *J. ustulatus* Hoppe. *J. atratus* från Gottl. Fr. Mant. 3: en form med något mindre blr och kortare fröh.
- 13 *J. supinus* Mönch. strået svagt, lökformigt vidgadt vid roten; bladen mycket otydl. ledade med en fåra ofvanpå; blomhufv. 1—6, dels med, dels utan skaft; de yttre kalkbl. spetsiga, de inre trubbade, n. af det trubbiga fröhusets längd. 2 6, 7. — β repens: strået nedligg. ell. flytande, rotsläende; blr i bladvecken. — * *nigritellus* Koch: spädare, med smärre, svartbruna blomhufvud, något intryckt fröhns. Fig. Fl.D.1099. Reich. f.882—886. H.N.f.2, n:o 64; * f.5, n:o 72.

*) Lederna härröra af tvärvägg, som kännas, då bladen dragas mellan fingrarna och äfven ofta synas, särdeles i torrt tillstånd.

Fukt. st. (Sk.—Lpl. — N. — * mer sällsynt.) 3—6 tum hög med ljus grönbruna blomhufvud; stånd. har förf. funnit vara 3 hos den vanliga, men alltid 6 hos *, hvilket förtjenar vidare bekräftelse. Varierar med bladiga bl.hufvud: *J. subverticillatus* Wulf. — β kryper ofta hela alnen omkring i grundt vatten. — *J. uliginosus* Roth.

+++ Blad oledade; blr i toppen.

* Blommor i knippen i stråets topp.

14 *J. squarrosus* L. strået n. bart; rotbladen talrika-trådliska rännformiga styfva utböjda; kalkbl. något spetsiga, af fröhusets längd. 2 7. Fig. Fl.D.430. Reich. f.893. H.N.f.15, n:o 72.

Kärräng. (Sk. Blek. Smål. i vest. och mell. delen. Hall. Boh. Oroust, nära Svane-sund: Thed.; Uddevalla, vid Holmen: Krok. VG. Ner. Porla; Lassåna. Jämtl. fjell. Lpl.: Linné. Öl. — N. allm. i vest. del. till Ölandet i Trondhj. st.; sälls. i Aggerhus st. enl. Bl.) Stelt och segt gräs, vid roten tufvad och bladigt; strået med inga, ell. 1—2 blad vid basen.

15 *J. compressus* Jacq. strået nedom midten fåbladigt; bladen trådsmla rännformiga; kalkbl. rund-trubbiga, kortare än det n. klotrunda fröhuset. 2 7. — * *Gerardi* Loïs. fröh. något mer 3kantigt och spetsigt. Fig. Fl.D.431. Reich. f.890—92. H.N.f.9, n:o 71; * f.10, n:o 63. Wg.Fl.L.t.5. Reich. f.888.

Sand. och fukt. st. a. (Sk.—VB. nor. del. Jämtl. — N. — * öfverallt på hafsstr.) Var. från 3—15 tum hög, med krypande rot, som är tydligare och mindre tufvad hos *J. Gerardi*, hvars blr äro brunare och något större än hos a; för öfrigt äro de af Koch och fl. gifna charakt. icke beständiga: *J. bottnicus* Wg.Fl.L. — a *J. bulbosus* L.

16 *J. bufonius* L. strået klynnebildt, ell. enkelt, med oskaftade blr i toppen och på sidorna; bladen som föreg.; kalkbl. spetsade, längre än det aflånga, trubbiga fröh. 7. — β *fasciculatus*: blrna 2—4 tillsammans. — γ *parvulus*: enkel, med n. hårfinna blad; fröh. n. af kalkens längd. Fig. Fl.D.1098. Reich. f.872—76; β 877—81. H.N.f.7, n:o 73.

Fukt. st. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) 1—6 tum hög, med trådig rot; γ 1—2 tum. — β *J. insularis* Reich.?

** Blommor i hufvudlika gyttningar.

a — Strået bladlöst, vid basen omgifvet af rotblad.

17 *J. capitatus* Weig. strået enkelt, med blomhufvud inom ett upprätt skärm; rotbladen borstlika rännformiga; alla kalkbladen syl-spetsade, n. lika stora, längre än det ovala trubbiga fröhuset. 7. Fig. Fl.D.1690. Reich. f.862. H.N.f.1, n:o 71.

Fukt. sandstr. r. (Hall. Falkenberg; Halmstad; Eldsberg. Sk. hela kusten. Blek. Torsö i Mellby sn; Christianopol; Djupadal och Brantafor. Öl. Grankulla. Gottl. Sproge på en åker nära Tjengdarve; Gröttlinge sn, vid Slis och Hallinge; samt Öja sn, vid Stockviken.) 2—5 tum hög, med 3—8blommiga hufvud, som vanl. äro kortare än det ena upprättstående skärmbladet. En mindre art: *J. triandrus* Gouan, har skärmb. n. horisontalt utstående, och de yttre kalkbl. långt borstspetsade.

18 *J. pygmaeus* Thuill. strået med flera till en del skaftade, fåblommiga blomhufvud och upprätta skärm; rotbladen n. platta, tagelsmla; kalkbl. smala spetsade, n. lika stora, längre än det koniska, spetsade fröhuset. 7. Fig. Fl.D.1871. Reich. f.864. H.N.f.11, n:o 68.

Öfversvåmm. hafsstr. r. (Sk. mell. Klagstorp och Hvellinge.) Mindre än föreg. vanl. med blomhufv. äfven ned på strået; mest utmärkt af det från den vida basen uppåt afspetsade fröhuset*.)

19 *J. trifidus* L. strået vid basen med slidor bärande korta syl-lika bladämnen, upptill

*) Beskrifningar och figurer på *J. triandrus* och *pygmaeus* måste hos Reich. vara förvexlade, då den förres tydl. tillhöra den hittills för *pygmaeus* erkända art, och den sednares [f. 863] nogå instämma med Kochs beskr. på *J. triandrus*.

med 2—3 långa trådmala skärmbud och 1—4 blommor gyttrade mellan dem; kalkbl. n. kortare än det aflånga, trubbad fröh. 2 7. Fig. Sv.B.727. Fl.D.107 och 1691. H.N.f.10, n:o 64.

Fjelltr. a. (Lpl.—Dal. — N.) Strå och bud trådlåka, det förra nedtill bart; dock är stundom i samma tufva öfversta slidans budämne utveckladt till ett 2—3 tum långt bud, så att denna karakter är otillräcklig att skilja *J. Hostii* Tausch. Frön lika som i nästa afd.

b — Strået budigt. [Frön omgifna af en genomskinlig hinna].

20 *J. castaneus* Sm. strået styft, nedtill flerbladigt; buden rännformiga; blomh. 1—2, mångblommiga, vanl. med ett utdraget, upprätt skärmbud; fröhuset eggrundt aflångt, spetsigt, längre än de spetsiga kalkbuden. 2 7. Fig. Fl.D.1332. Reich. f.868. H.N.f.3, n:o 59.

Fjelltr. r. (Jämtl. Frostvikens sn. flerst.; Snasahögen; Sylfjellen; Åreskutan; Alsens gästg. Herjed. Midtåklåppen; Malmagen; Skarvfjellet m. fl. st. — N. Hardanger och Tellemarken till Nordl.) Före blomn. ej olik ett *Eriophorum*; blomhufv. svartbruna, meränd. kortare än det ena skärmbudet; fröh. stora och svartbruna.

21 *J. stygius* L. strå och bud trådmala; de sednare vanl. 2; ett ofvan stråets midt, det andra nära basen; blomh. 2—3, något långt åtskiljda, 2—3blommiga; fröh. som föreg. 2 6, 7. Fig. Sv.B.497, f.1. H.N.f.3, n:o 60.

Kärr, r. (Lpl.—ÖG. vest. Ny sn. Vestml. Ner. Värml. Vestra Smål. Hall. — N. Nordl. Österdalen; Tellemarken; Christiania etc. enl. Bl.) Stundom $\frac{1}{2}$ aln hög, ehuru blommande lågre, alltid späd, med ljusbr. ell. gulakt. blomhufv., korta, syl-åka skärm, stora fröh.

22 *J. triglumis* L. strået nedtill budigt, med syl-åka bud; och ett 2—4blomm. hufvud i toppen; kalkbl. kortare än det upprätta, något trubbiga, med en kort udd försedd fröh. 2 6. Fig. Sv.B.497, f.3. Fl.D.132. H.N.f.3, n:o 61.

Fjelltr. a. (Lpl.—Herjed. — N.) Fingerhög; mycket sällan med 2 blomhufvud; korta, sällan öfver de gula blrna nående skärm.

23 *J. biglumis* L. strå som föreg. med 1—2 blr inom ett syl-åkt, upprätt skärmbud, längre än blrna; kalkbl. trubbiga, kortare än det aflånga, i spetsen intryckta fröh. 2 7. Fig. Sv.B.497, f.2. Fl.D.120. H.N.f.3, n:o 62.

Högre fjelltr. (Lpl.—Herjed. — N.) Lik föreg., men med blrna något trångda åt sidan af det upprätta skärmbudet, som meränd. når ett stycke öfver dem; fröh. n. klubbåkt, brunt, med gula kanter.

458. LIZULA DC. Bladtåg.

† Knippe af greniga blomskåft, med ensamma. ell. blott få blr i hvarje gyttring.

*1 *L. maxima* Desv. knippets grenar oåklånga utsperrade, flera gånger delade, med 2—5 hopgyttrade blr; kalkbuden borstspetsade, af det sprötpetsiga fröhusets långd; rotbud n. svårdåka, något håriga. 2 5, 6. Fig. Fl.D.441. Reich. D.Fl.f.861. H.N.f.14, n:o 74.

Skog. r. (N. söd. och vest. delar, från Arendal och Christiansand till Otteröen i Nummedalen; Blytt. Lofoden och Reinebring.) $\frac{1}{2}$ aln hög och mera, med stort blomrikt knippe och stundom fingerbredda rotbud. — *L. sylvatica* Gaud.

2 *L. pilosa* W. knippets grenar utsperrade, dels enkla enblommiga, dels 2—3blommiga; fröh. eggrundt, trubbadt, längre än de spetsiga kalkbuden; örtbud n. lancettåka håriga. 2 4, 5. Fig. Sv.B.444.

Skog. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) Mindre och med enåklare knippe än föreg. — *Juncus* L. *L. vernalis* DC.

3 *L. parviflora* Desv. knippet med båglåkt utböjda mångblommiga grenar och skåftade ensamma, ell. 2—3, gyttrade blr, skärmfjällen sargade, hårlösa; bud n. lancettåka glatta; strået budigt ånda upp. 2 7. Fig. Fl.D.1929. Reich. f.859. H.N.f.3, n:o 63.

Fjelltr. r. (Torn. och Lul. Lpm. Pil. Lpm. nedanför Krappesvara och på Käxa. Herjed. på Rutstöten. — N. Finn. — Dovre; Vaage; Filefjell.) Blrna mycket små,

n. alla med längre ell. kortare skaft; stjälken 2—3 qu. hög, ofta med $\frac{1}{2}$ tum breda blad.

*4 *L. glabrata* Hop. knippet och blrna som föreg., vanl. med mer upprätta grenar; skärmfjällen hårkantade, knappt sargade; bladen och strået som föreg. 247? Fig. Reich. f.858.

Fjellv. r. (N. Lomseggen i Gudbrandsdalen: Norman enl. Bl.) Något mindre och mer smalbladig än föreg., som den eljest till växten liknar, men med större och mörkare blr lik följ. Bladen 3—4 lin. breda.

5 *L. Wahlenbergii* Rupr. knippet och blrna som föreg.; skärmfjällen sargade och hårkantade; bladen smalt lancettlika, glatta ell. med glesa hår vid slidöppningen; strået ofvan midten bart, ell. med ett smalt blad närmare vippan. 247, 8. Fig. H.N.f.8, n:o 70.

Fjellv. (Lpl. Jämtl. — N. Finnm. Nordl.; Valders, och fjellet Bitihodn i söd. delen: Bl.) Vanl. quarters-, säll. fotshög, med ännu smalare, och endast nedtill på strået sittande blad. Blrna stora som hos föreg., svartbruna. — *L. spadicea* Ed.5*). *L. parviflora* β Wg.Fl.Su. *L. glabrata* och *borealis* Fr.S.V.Sc. p. 219.

†† Knippe af mångblommiga täta hufvudlika ax.

6 *L. campestris* DC. axen eggrunda flockvisa, med mer och mindre utdragna, raka skaft; kalkbladen uddspetsade, längre än det n. klotrunda fröhuset; skärmfjällen sargade [föga eller icke håriga]; bladen platta, mycket håriga. 244—6. — *multiflora Lej. kalkbl. mer sylspetsade; ståndarnes sträng slutl. af omkr. knappens längd. — β *congesta*: axen kort skaftade, n. hufvudlikt hopgyttrade. — γ *nigricans*: axen skaftade, svartbruna; bladen blott vid basen ell. slidöppningen håriga. — δ *palle-scens*: axen smärre, på mer utstående skaft, till färgen ljust brunaktiga. Fig. Fl.D. 1333. H.N.f.12, n:o 73. Reich. f.831—37; *f.838; δ 839. Lin. Fl.L.10.f.2. H.N.f. 6, n:o 67. γ Fl.D.1692. H.N.f.15, n:o 73.

Ängsback. skog. a. (Sk.—Lpl. — N. — * Sk.—Lpl. — N.) Hufvudarten har de utblommade knapparne flera gr längre än strängen, enligt hvilken karakter af arterna höra till *L. multipl.* Reich., som anser detta variära och skiljer *L. camp.* med krypande rot från *L. multipl.* med trådig rot, förer β och γ till den förra, samt skiljer δ som egen art. — *Juncus L.*

7 *L. arcuata* Wg. axen rundade, meränd. 4—8blommiga, på n. hårfina, båglikt utböjda skaft; skärmfjällen mot spetsen långhåriga; kalkbl. och fröh. som föreg.; örtbladen smala rännformiga n. glatta. 247, 8. — *confusa Lindeb. axen 1—4, på mindre böjda skaft; kalkbl. af fröhusets längd; örtbl. och slid. mer håriga. Fig. Wg.Fl.L.t.4. Reich. f.840. H.N.f.7, n:o 74. * Reich. f.841, 842 [enl. Lindeb.].

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N. Finnm. till Valders: Bl. — * Lpl. — Jämtl. Snasahögen — N. Ost-Finnm. till Hardanger och öfre Tellemarken: Bl.) Mycket spädare och med smärre blr än föreg.; bladen stundom med några få hår i kanten. Den i Jämtland växande formen, som något liknar *L. Wahlenb.*, är ännu spädare med tatrika, mer glesblommiga ax: var. *subspadicea* Beurl. — **Juncus arcuat.* β Wg. Fl.L., som af Blytt anses vara den rätta *L. hyperborea* Br., är en medelform till följ. art.

8 *L. hyperborea* Br. axet ensamt, klot- ell. eggrundt, säll. 2—3 på upprätta skaft; skärmfj. n. bladlika, glatta; kalkbl. spetsiga af det n. klotrunda fröhs längd; örtbl. breda och platta, jemte slidorna glatta. 247, 8. Fig. H.N.f.10, n:o 65.

Hög fjellv. r. (Lul. Lpm. på fjellet Jegraapo. — N. Finnm. Dovre, på de högsta topparne, t. ex. Finnshöe vid Drivstuen, Knudshöe, Storhöe etc.) Quartershög och styg, mest utmärkt från föreg. genom sin glatthet och de breda, icke rännformiga, bladen, hvare den något liknar smärre former af *L. camp.*, för hvars

*) Ex. af *L. spadicea* DC. lemnade af Koch och Buchinger från Vosgern, skilja sig från *L. Wahlenbergii* med en beständare hårtofs i slidmyrningen och mycket längre knappar i prop. till den korta strängen, som hos vår är än lika lång, än hälften kortare än knappen.

fjellform: β *nivalis*, den anses af Læst. och Wg. — *L. nivalis* Beurl. *L. arctica* Bl.

- 9 *L. spicata* DC. blrna gytttrade i ett grenigt lutande ax; kalkbladen hinnspetsade med en nål-lik udd, längre än fröhuset; örtbladen gleshåriga. 247. Fig. L.Fl.L. t.10, f.4. Reich. f.844, 845. H.N.f.3, n:o 64.

Fjellv. a. (*Lpl.*—*Herjed.* Dal. Idre sn, på Städjan. — N.) Axet tumslångt, slakt; bladen smala. Var. med kort, hopträngdt och upprätt ax: *L. conglomerata* Mieliçh. — *Juncus* L.

---

15 KLASSEN

SPADICIFLORÆ.

95 Fam. **AROIDEÆ** *Juss.* Blr gytttrade utan skaft, på en köttig kolf, med ell. utan hölster; hos 3:dje flocken insänkta inom de bladlika grenarne. Frukt: fröhus ell. bär, affallande oöppnade.

1 Flocken **Aroideæ** *veræ.* Blomkolfven inom hölster; kalk 0.

459. **ARUM** *Lin.* Dansk Ingefära.

1 *A. maculatum* *L.* blomkolfven rak klubblik, omkr. hälften så lång som det strutlikt hopvikna hölstret; bladen pil-lika. 2 5, 6. Fig. Fl.D.505. Reich. f.8.

Skugg. st. r. (Sk. på ön Lybeck i Krageholmssjön; Lund; Borrlunda sn; Ellinge i v. Sallerup; Engelholm. Hall. Halmstad.) *Hölstret grönt; kolfvens klubba svartröd; bären röda; bladen rent gröna ell. brunfläckiga.*

460. **CALLA** *Lin.* Missne.

1 *C. palustris* *L.* blomkolfven aflång, inom ett platt hölster; bladen hjertlika. 2 6. Fig. Sv.B.39. Fl.D.422.

Kärr. (Sk.—Lpl. Boh. — N. Aggerhus och Christians. st. enl. Bl. Nordl. enl. Gunn.) *Hölstret på insidan hvitt; frukten lik en kotte af röda bär.*

2 Flocken **Acoroideæ** *Endl.* Blomhölster 0; kalkblad 6.

461. **ACORUS** *Lin.* Kalmus, Flägg.

1 *A. Calamus* *L.* stängeln ofvan blomkolfven bladlik, ganska lång. 2 7, 8, gröng. blr. Fig. Sv.B.100. Fl.D.1158.

Stränd. (Sk.—Uppl. Dal. Norr- och Söderbärke. Vestml. Värml. Boh. Oroust, Henån: Thed. — N. Christians. och Aggerhus st., nordligast i Hedemarken: Bl.) *Bladen svärdlika; kolfven fingerlång, utan hölster. Hela örten, särd. rotstocken, med skarp kryddsmak.*

3 Flocken **Lemneæ.** Blr inom de på vattnet flytande bladlika grenarnes [stambladens] kant, med enbladig kalk.

462. **LEMNA** *Lin.* Andmat.

1 *L. polyrrhiza* *L.* stambladen rundade, på båda sidor platta, hvart och ett med ett knippe rottrådar på undra sidan. ☉. Fig. Sv.B.324. Fl.D.1589. Reich. f.17 [med blr].

Vatten. (Sk.—Uppl. Helsl. Delsbo i Långsbo-ån. Ångml. Bjerträ sn. Kungsgården. Vestml. Värml. Hall. Öl. Gottl. — N. södra delen.) *Dubb. större än de 2 följ., under röd. Mycket sällsynt i Sv. med blr; funnen med sådana i Sk. vid Trolleberg nära Lund, i Höjeå af Nordstedt. — Spärdela Schleid.*

2 *L. gibba* *L.* stambladen rundade, ofvanpå platta, under skålformigt uppsvällda, blekare, med en enda rottråd. ☉ 6—8. Fig. Sv.B.324. Fl.D.1588.

Vatt. (Sk.—Uppl. Vestml. Kungsör. Ner. Hall. Öl. Strandskogen. — N. sydl. delen.)
Telmatophace Schleid.

- 3 *L. minor* *L.* stambladen rundade, på båda sidor platta, med en enda rottråd. ☉
 6—8. Fig. Sv.B.324. Fl.D.1587.

Vatt. a. (Sk.—Ångml. Nor. VB. nära Sangiselfvens utlopp. — N. till Trondhj. st.: Bl.)
Har oftare blr än de öfriga.

- 4 *L. trisulca* *L.* bladgyttringarne skaftade, vanl. af 3, lancettlika korsvisa bladlika grenar. ☉? 6, 7. Fig. Sv.B.324. Fl.D.1586. Reich. f.19.

Vatt. (Sk.—Um. Lpm. VB. med föreg. — N. till Hedemarken.) *Ligger större delen af året under vattnet. — Staurogeton* Schleid.

- 96 Fam. POTAMOGETONÆ *Fr.* Blr i ax ell. på en platt kolf: hos *Zannich.* ensamma i bladveckan. Stånd. 1—4. Fruktäm. 3—6, säll. 1, hvarje med sitt märke; slutl. nöt- ell. stenfruktlika.

- 1 Flocken **Potameæ.** Fruktämnen flera.

463. POTAMOGÉTON *Lin* Vatten-nate.

† Bladen lancettlika ell. bredare [3 lin. — 2 tum].

* Alla bladen tydligt, vanl. utdraget skaftade, de öfre flytande.

- 1 *P. natans* *L.* de öfre bladen läderaktiga flytande, ovala ell. elliptiska, säll. lancettlika, de nedre snart försvinnande med kvarlemnande af de långa skaften; nötterna med trubbig rygg*). 2† 7. — * *sparganifolius* *Læst.* öfre bl. smalt lancettlika; de nedres flera fot långa skaft jemnbreda, hinnaktiga [fyllodier]. Fig. Fl.D.1025. Reich. D.Fl.f.89. H.N.f.5, n:o 73; * f.14, n:o 75.

Stillast. vatt. a. * i rinn. (Sk.—Lpl. — N. till Fimm. Tromsöe. — * *Torn.* och *Lul.* Lpm. i elfvarne. — N. Dovre.) *De nedre, snart bortruttnade bladen smalare, men n. lika fasta som de öfra, ej så tunna som hos följ. Saknar på uttorkade stäl-len n. all stjelk: var. acaulis* *Fr.* — *, i föreg. edd. upptagen som egen art efter *Læst.*, blommar sällan, och är aldrig funnen med mogen frukt; hvarföre den sannolikt endast är en af localen i fjellvattnen beroende form, analog med *Alisma* *Plant.* γ och nordl. former af *Sagittaria*.

- 2 *P. fluitans* *Roth:* alla bladskaften utdragna med lancettlika, åt båda ändar spetsade blad; de flytande läderaktiga, de nedre hinnaktiga; nött. med något hvas rygg. 2† 7. Fig. Fl.D.2105. Reich. f.87, 88. H.N.f.9, n:o 72.

Rinn. vatt. r. (Sk. Rönne-å; Helgeå vid Broby. Uppl. Svartsjölandet. Väntholmen i ett floddike vester om Norrskog.) *Lik föreg. men med längre och tunnare blad; de öfversta dock stundom ovala; de nedre fortvarande. — P. natans* β *Wg.*

- 3 *P. polygonifolius* *Pourr. enl. Reich.* alla bladen utdraget skaftade; de flyt. n. läderaktiga aflånga ell. något eggunda; de nedre lancettlika; nött. med trubbig rygg. 2† 7. Fig. Reich. f.79—81. H.N.f.5, n:o 74, 75.

Bäck., diken etc. r. (Sk. *Blek. Smål.* vest. delen, samt teml. allm. i sydöst. del. af Kronob. län: Cand. E. Engdahl. ÖG. Linköping; Kolmården; Godegård: Kindb. Hall. vid Falkenberg; nor. delen, vid Onne torfmosse. Boh. Lysekil: Thed. VG. Halle- och Hunneberg. *Dalsl.* Högheden i Hesselskog m. fl. st. *Värml.* Carlstad, i Sandbäcken. *Dal.* Grangårde sn, Räfåla: J. A. Braun. — N. sydl. del. af Aggerhus st., samt Christians. st. till Stavanger enl. Bl.) *Var. mycket; stundom med kort, krypande stjelk, då blott de öfre, bredare bladen återstå. Ex. från Falkenberg och från Arendal i N. närma sig nog mycket till följ. — P. oblongus* *Viv.*, yngre namn än *Pourrets*.

*) Näml. inuau de hunnit torka, hvilket alltid förstås, så ofta de icke beskrifvas torra, i hvilket tillstånd de stundom äfven gifva karakterer

4 *P. coloratus* Vahl: alla bladen något tunna och genomskinliga, längre än skaften; de öfre bredt eggrunda; de nedre n. elliptiska; nött. med trubbig rygg. 2 7. Fig. Fl.D.1449. Reich. 82—85. H.N.f.13, n:o 77.

Stillastående vatt. r. (Sk. i Arrie torfmosse. Blek. vid Ekeberg, 1 mil från Carlshamn: Vesterl. Gottl. vid Erikskällan och Sjötebrunn i Båhl sn; Etelhem sn, i en bäck, som vester-ifrån faller ut i Tenglingsmyr; Klintehamn: Thed.; Fleringe sn, Lunderhage.) Skiljd från föreg. med föga annat än de korta bladskäften. — *P. polygönif. β plantagineus* Ed. 5. *P. plantagin. Ducroz.*
(*P. rufescens β; lucens.*)

** De öfre flytande bladen skaftade, vanl. tjockare; de nedre oskaftade, hinnaktiga.

5 *P. salicifolius* Wulfg. de flyt. bladen ovala med trubbig bas, längre än skaftet; de nedre omfattande, bredt och långt lancettlika spetsiga; axskaftet jemntjockt. 2 7, 8. — *β lanceolatus*: flyt. bladen 0; axskaften långa. Fig. Reich. f.55. [β].

Vatt. r. (Lpl. Torneåfält vid Kengis. — *β Torn. Lpm.* Karesuando och Muonioniska. Pit. Arjeplog. Jäml. Åre sn, i Jäfsjön. Angml. — N. söd. del. af Aggerh. st.: Bl.) De flyt. bladen, som sällan utbildas, likna dem hos *P. natans*, ehuru mycket tunnare; de nedre hinnaktiga fingerbreda och 3—8 tum långa, liknande *P. prælongi*. — *P. gramin. var. lanceolatum* Læst. *P. lanceolatus* Reich.

6 *P. rufescens* Schrad. de flyt. bladen något läderaktiga, aflånga trubbad, spetsade mot skaftet; de nedre från smal bas utdraget lancettlika, trubbad; axskaftet jemntjockt; nötterna plattade med hvass rygg. 2 7. — *β spathulatus*: alla bladen skaftade och flytande. — *γ minor*: till alla delar dubbelt mindre; de flyt. bladen smalt lancettlika. Fig. H.N.f.5, n:o 76. Fl.D.1450 och 1635. Reich. f.56; *β* f.86. *γ* E.B. 1985.

Sjöar och rinn. vatt. (Sk.—Lpl. — N. till Nordl. — *β* i bäckar. — *γ* i fjelltr. Lpl. Jäml.) Bladen $\frac{1}{2}$ till $\frac{3}{4}$ tum breda och 3—6 långa, snart rodnande, särdeles de öfra. — *P. fluitans* Sm. *β P. spathul. Reich.* *P. rufesc. β rivularis* Ed.4. *γ P. lanceolatus* Sm. enl. fig. i E.B.

7 *P. nigrescens* Fr. alla bladen hinnaktiga och genomskinliga, de öfre ovala med spetsad bas, kortare än skaftet; nött. (enl. Fr.) njurlikt klotrunda, torra 3kölade; för öfrigt som föreg. 2 7, 8. Fig.

Vatt. r. (Torn. Lpm. Karesuando. Pit. Arjeplog. Smål. Hosmo-å. Hall. Harplinge.) Skiljd från föreg. endast med de tunnare och längre toppbladen, som snarare svartna än rodna. Anses af Beurl. identisk med *P. salicifolius*. — *P. rufesc. var. Læst. och trol. enl. Fries: P. lanceol. Wils. i Hook. Brit. Fl., ej Engl. Bot.*

8 *P. gramineus* L. de flyt. bladen läderaktiga, eggrundt ovala, med trubbig bas; de nedre oskaftade, smalt lancettlika, spetsiga; axskaftet uppåt klubblikt vidgad; nött. med trubbig rygg. 2 7. Fig. Fl.D.222 och 1263. Reich. f.71—80. H.N.f.5, n:o 77 och f.9, n:o 73.

Diken och grundare vatt. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) Stundom saknas de flyt. bladen; stundom återstå på uttorkade ställen endast dessa; då båda slagen finnas, är det *P. heterophyllus* Schreb. [H.N.f.12, n:o 75.]. — Anm. Finnes icke i Linnés Herb., der under detta namn *P. zosterifol.* och *compress. ligga.*

9 *P. nitens* Web. de flyt. bladen något läderaktiga, åt båda ändar spetsade; de nedre halft omfattande, lancettlika spetsiga, meränd. rännformiga och båglikt tillbakaböjda; axskaftet uppåt något tjockare; nött. med något hvass rygg. 2 7. Fig. Fl.D.1807. Reich. f.60—62. H.N.f.8, n:o 67.

Sjöar och rinn. vatt. (Sk.—Um. Lpm. Öl. Gottl. — N. till Trondhj. och Näröen: Bl.) Slutl. mycket grenig, mörkgrön; vanl. mer bredbladig än föreg.; de flyt. bladen, som ofta saknas, längre och smalare än hos denna. — *P. gramineum* Wg.Fl.Su. *P. curvifolius* Ed.4.

*** Alla bladen hinnaktiga, med inga ell. mycket korta skaft.

10 *P. prælongus* Wulf. bladen något lancettlikt jemnbreda [de yngre höstgrenarnes aflånga] trubbiga platta helbräddade stjelkomfattande; axskaften jemntjocka; nötterna halft cirkelrunda, n. tillhopastående med den raka insidan, hvastt kölade. 2 7, 8. Fig. Fl.D.1687. Reich. f.59. H.N.f.9, n:o 74.

Djupare sjöar. (Sk.—Lpl. Värml. Dalsl. — N. Fiskevaagvandet i Salten.) Stor med

ofta tumsbreda, 6—10 tum långa blad, vanligen i spetsen hustikt hopdragna, rundadt trubbiga; axskäft långa; ax och nötter stora. — *P. graminea* var. *borrealis* Læst. synes vara en smalbladig form häraf.

- 11 *P. lucens* L. bladen bredt lancettlika, med till kort skäft afsmalnande basis, uddspetsiga, i kanten mycket fint uddsågade; axskäften uppåt tjockare; nött. trubbigt kölade. 2 7, 8. — * *Zizii* MK. öfre bl. mycket smärre, skaftade, flytande. Fig. Fl.D.195 och 1384. Reich. f.64 och 69; * f.66.
- Djupare sjöar. (Sk.—Uppl. Medelp. Torp sn, i Torpsjön: Reuterm. Vestml. Dal. Dalsl. — N. till Söndmör. — * Stockh. i Mälaren, kring ön Fläsklösan och trol. flerestäd.) Bladen från 1—1½ tum breda, stundom trubbiga med en liten udd, eller utlöper medelnerven till en kortare ell. längre, syl-lik udd; stundom finnes på höstgrenarne bladskifvan så litet utvecklad, att föga mer än nerven bildar bladet.
- 12 *P. decipiens* Nolte: bladen ovala ell. bredt aflånga trubbiga med omärklig udd, helbräddade oskaftade; axskäften n. jemntjocka; nött. trubbigt kölade. 2 7. Fig. Reich. f.63. H.N.f.14, n:o 76.
- Sjöar, r. (Stockh. i Brunnsviken och i Trehörningen i Brännkyrka sn. Uppsala i Fyrisån.) Lik, men något mindre än föreg. med tunnare och mindre glänsande blad, som sitta nästan omedelbart vid stjelken, dock utan att omfatta den.
- 13 *P. perfoliatus* L. bladen med hjertlik bas stjelkomsfattande, eggunda—lancettlika helbräddade platta; nött. eggunda plattade med trubbig rygg. 2 7. Fig. Sv.B. 580. Fl.D.196. Reich. f.53, 54.
- Sjöar, a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) Bladen vanl. eggundt aflånga, stund. n. runda: v. rotundifolius, ell. i rinnande vatten lancettlika, alltid med hjertlik bas.
- 14 *P. crispus* L. bladen halft omsfattande, aflångt jemnbreda vågiga finsågade; nött. med ett hornlikt spröt. 2 7. Fig. Fl.D.927. Reich. f.50, 51. H.N.f.8, n:o 68.
- Sjöar, r. (Sk.—Uppl. och Vestml. Ner. Göthlunda sn, Nannberga- och Fröshammarsviken. Dalsl. i sjön Kålungen. Boh. Kongelfs fästning. — N. vid Stavanger: Bl.) Axen korta och fåblommiga; bladen tydligt sågade. Var. med tätt sittande blad, mellan hvilka stjelken är något zig-zag-böjd: *β sinuatus* Ed.4.
(*P. coloratus*, *salicifol.*, *gramin.*, *nitens.*)
- †† Bladen ganska smala, utdraget jemnbreda—hårfina.
- * Bladen fästade utan slida vid stjelken, fria från ledstiplerna.
- 15 *P. zosterifolius* Schum. axen cylindriska 10—12blommiga, dubb. ell. flera gånger kortare än skaftet; bladen jemnbreda spetsiga, strimmadt mångnerviga; stjelken platt, bladlik. 2 7. Fig. Fl.D.1865 och 2046. Reich. f.45. H.N.f.5, n:o 78.
- Sjöar. (Sk.—Medelp. Vestml. Boh. — N. Christiania: Bl.) Bladen en god linie breda, 4—7 t. långa; axen tumslånga. — *P. laticaulis* Wg. *P. compressus* Fr. och Handb. ed.4.
- 16 *P. acutifolius* Link: axen cylindr., knappt längre än skaftet; bladen uddspetsiga; för öfr. som föreg. 2 7. Fig. Fl.D.1747. Reich. f.44. H.N.f.5, n:o 79.
- Sjöar, r. (Sk. allmän. ÖG. nära Stångåns utl., samt Förråd i öst. Skrukeby: Kindb. Stockh. i Clara sjö; och i Hillersjö på Svartsjölandet. Uppl. i sjön Hederviken. VG. Göteborg. — N. vid Skien: Bl.) Mycket lik föreg., men har knappt ½ tum långa ax och axskäft. Nötterna med ett längre och mera krökt stift. — *P. compressus* *β* Ed.2.
- 17 *P. obtusifolius* MK. axen slutl. ovala täta mångblommiga, af det jemntjocka, något plattade axskäftets längd; bladen smalt jemnbreda trubbiga 3—5nerviga; stjelken något plattad trådlik. 2 7. Fig. Fl.D.2107. Reich. f.43. H.N.f.5, n:o 80, 81 [varr.].
- Sjöar, r. (Sk.—Uppsala. Ängml. Bjertrå sn, i Strinnefjärden. Ner. Vestml. Dal. Värml. Boh. — N. vid Drammen och i Romerige: Bl.) Bladen ¼ lin. breda, 5-nerviga, de 2 nerverna närmast kanten ofta knappt märkbara. — *P. gramineus* Sm. *P. compressus* Wg.
- 18 *P. compressus* L. axen gles cylindriska, 4—6blomm., kortare än det plattade, uppåt bredare skaftet; bladen som föreg., men trubbiga med kort udd; stjelken plattad. 2 7. Fig. Reich. f.42. E.B.418.

- Vatt. r. (Sk. ÖG.—Gefle. — N.?) Till örten lik föreg. med ännu plattare stielk; axen alltid smala, $\frac{1}{2}$ —1 tum långa, vid blomn. n. af skaftens längd, sedan vanligen dubbelt kortare. — P. compr. Ed.1. P. pusillus β major Ed.4. P. Friesii Rupr. P. mucronatus Schrad. P. Oederi Mey. och Beurl.
- 19 P. pusillus L. axen tätta, slutl. rundade ell. ovala, kortare än det n. trinda och jemntjocka skaftet; bladen trådsmala uddspetsiga 3nerviga, ofta med otydl. sidonerv; stielken trådläk, omärkligt plattad. 247. Fig. Fl.D.1451. Reich. f.38. H.N. f.12, n:o 76.
- Vattenpöl. diken. (Sk.—Helsl. Ångml. Hernösand; Bjertrå och Själevad sn. Jämtl. Mattmar; Hallens sn. Vestml. Värml. Boh. Uddevalla, i Risån; Christinedal: Thed. Öl. Gottl. — N. Äfven i Ost-Finnm. Seida.) Mycket finare än de föreg.; bladen knappt $\frac{1}{2}$ lin. breda, stielken n. tagelsmal; axen små, yngre mer aflånga, men tätta, i frukt icke större än arter.
- 20 P. gracilis Fr. axen som föreg.; bladen tagelsmala uddspetsiga ennerviga; stielken trind. 247. Fig. Reich. f.39.
- Vatt. r. (Sk. Landskrona vid Gråen, i vattenpussar vid hafvet. Stockh. i diken nära Tacka Udden [en gång funnen]. Gestr. Hillevik, i en grund hafsvik nära brukstjöporna.) Ännu betyd. finare än föreg. och enl. Fries med nötter, som hafva trubbig rygg och n. inga sidoåsar. De blommande ex., tagna vid Hillevik, hafva axen $\frac{1}{2}$ tum långa och något glesblommiga. — P. [pusillus] tenuissimus Reich.
- 21 P. rutilus Wolff. axen glesblommiga, något aflånga, kortare än skaftet; bladen trådsmala med långt afsmalnande spets, 3nerviga; stielken halfrind. 247. Fig. Reich. f.40, 41. H.N.f.15, n:o 74.
- Vatt. r. (Sk. Malmö, i kanalen vid jernvägen: Vesterl. ÖG. Linköping, vid Hunnebergstullen: Kindb. Uppl. Fasterna sn, i Metsjön vid Lenälunds garfveri.) Fin som pusill., men med mycket styfvere och mer tätsitt. blad än de båda föreg., få[6—7]-blommiga ax, små nötter med rundad rygg och smal, n. spetsig bas.
- ** Bladen med en stipelbärande slida omfattande stielken. [Axen med långt åtskiljda blomkransar.]
- 22 P. zosteraceus Fr. bladen jemnbreda ända till den i en kort udd sammandragna spetsen, 5nerviga; de öfre och yngre mycket smalare och spetsade, 3- ell. en-nerviga. 247, 8. Fig. Reich. f.33.
- Hafvet, r. (Smål. i Lofta skärgård; Gallerskulla i Vesterum. Södm. i sunden mell. Utön och närliggande öar; Stäket m. fl. st. Rosl. Norrtelge skärgård; Singön etc. Ångml. i hafsvikarne vid Grönsvik och Eden i Nora sn. Gottl. Kyllgårdsåns utlopp vid Storugns i Lärbro.) Bladen en linie breda, med 3 gröfre nerv. Är sannolikt en form med årsgamla blad af följ., som ofta får de gamla bladen lika breda; de yngre grenarnes äro alldeles lika dennes.
- 23 P. pectinatus L. bladen jemnbreda—tagelsmala, spetsade, meränd. en-nerviga; nötterna släta, med rundadt trubbig, i torrt tillstånd kölad rygg. 247. — β setaceus: bladen n. hårfina. Fig. Fl.D.186 och 1746. Reich. f.30, 31. H.N.f.5, n:o 82.
- Sjöar, dik. helst i salt vatt. (Sk.—Helsl. Ångml. Nora och Själevad snr. Jämtl. Kallsjön i Åre sn; Sundsjön i Refsunds sn. m. fl. st. Vestml. i Engsöund. Boh. Öl. Gottl. — N. till Salten.) Äldre bladen ofta nog breda, 3nerviga; nött. mogna stora som mindre arter. Blommar ofvan vattnet. — β var. scoparius Wallr.
- 24 P. marinus L. bladen tagelsmala spetsiga, ennerviga; nötterna som föreg., dubbelt smärre, torra rynkiga. 247. Fig. Fl.D.2106. Reich. f.27—29. H.N.f.3, n:o 65.
- Renare vatt, särd. i hafvet. (Sk.—Helsl. Ångml. Nora och Själevad m. fl. snr. Boh. Otterö. ÖG. Motala i strömmen nära bron och i Vettern flerstäd. enl. Kindb. Öl. Gottl. — N. till Alstenö och Ranen i Nordl., samt i fjellsjöar på Dovre: Bl.) Kan svärligen med karakterer skiljas från föreg., ehuru till utseende och växtsätt alldeles olik denna. Är lika fin som dennes β , med nötter mindre än hampfrön, i vattnet släta, torra rynkiga. Blommar alltid under vattnet, så att den aldrig når ytan.

464. RUPPIA Lin.

- 1 R. spiralis L. [herb.] ståndarknappar aflånga; nötterna eggrunda, föga sneda, på skaft af många gr deras egen längd. 247, 8. Fig. Sv.B.650, n:o 2. Fl.D.364. Reich. D.Fl.f.26. H.N.f.12, n:o 77.

Hafvet. (Sk.—*Boh. Blek. Carlskrona-skären. Smål. Kalmar. ÖG. nära Engelholm vid Vindbåtsön enl. Kindb. Södm. Hummelsvik nära Nyköping: Stud. Conr. Inde Betou; Dalarön: Thed. Öl. Gottl. — N.) Denna och följande likna *Potam. pectinatus* med tagelsmala blad. I djupare vatten förlänger sig axskafket till ytan, men drager sig vid fruktmogningen spiralförmigt tillsammans, n. som *Vallisneria: β pedunculata* Ed.3. *R. maritima* Ed.6, samt de flesta förf.*

- 2 *R. rostellata* Koch: knapp. n. runda; nötterna vid basen bukiga, tvärt sammandragna i en vanl. mycket sned spets, på skuft som föreg. 2/7, 8. Fig. Sv.B.650, n:o 3. Reich. f.25. H.N.f.6, n:o 68.

Hafsvik. (Sk.—*Gesle. Helsl. Hudiksvall, vid Gackerön: C. O. Berg. Hall. vid Särö-viken. VG. Göteborg. Boh. Uddevalla, i Byfjorden; Lysekil: Thed.; Grebbestad: Rect. For.; kring Strömstad. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.) Något mindre än föreg.; nött. smalare och mera sneda, axskafket kort, aldrig hoprulladt i spiral. — *R. marit. γ* Ed.3. *R. maritima* L. herb.*

- 3 *R. brachypus* Gay: knapp. elliptiskt rundade; nött. eggrunda, något sneda, med inga ell. korta skaft [af högst 4 gr nödens längd]. 2/7, 8. Fig. Sv.B.650 n:o 1. H.N. f.15, n:o 75.

Grunda hafsvik. r. (Hall. Halmstad; nor. delen, t. ex. vid Särö. *Boh. södra del., t. ex. Tjörn och Torön. VG. Göteborg. ÖG. Axelsö i Gryt sn enl. Kindb. Gottl.) Nötterna större och med vida hårdare skal än hos föreg., äro vanl. längre än deras skaft; axskafket kort.*

465. ZANNICHELLIA Lin.

- 1 *Z. major* Bönn. nötterna oskaftrade, med ojemn rygg; stiftet n. af nödens längd. ☉7. Fig. Sv.B.630, f. a. och f. Reich. D.Fl.f.24. H.N.f.15, n:o 76.

Vattengrop. (Sk. Rå fiskläge i vattengropar vid stranden; Landskrona; Malmö allm.: Vesterl. Hall. Halmstad. Smål. Kalmar, i Malmfjärden; Lindö i Vesterum sn: Scheutz. Öl. allm. enl. Sjöstr. Gottl. Kapellhamnsviken; Slite hamn; Ljugarns hamn.) Till storlek och utseende lik *Potamog. pusillus*, dubbelt gröfre än följ., med hvilken denna art, under namn af *Z. palustris*, i Sverige säkert förblandas, hvarföre den trol. förekommer på flera ställen än de angifna.

- 2 *Z. polycarpa* Nolte: nött. oskaftrade, med mer och mindre tandad rygg; stiftet kortare än halfva nöten. ☉6, 7. — *β repens*: krypande och rotsläende; nötternas rygg mera slät. Fig. Sv.B.630, f. i. H.N.f.6, n:o 69, och f.10, n:o 66. Reich. f.23; *β* 20. Grundt vatt. vanl. i ell. nära hafvet. (Sk.—*Ångml. Hernösand och Nora sn. VB. Neder-Calix skärg.: Reuterm. Öl. Gottl. VG. i Mellby sn, der anledning skall vara till saltkällor. Vestml. Kungsör. Södm. Thorshälla-trakten. Uppl. vid Uppsala och Vassunda i sött vatten. — N. Porsgrund; Fredriksstad; Christiania; Bærum.) Dubbelt finare än föreg. med snärra nötter, kortare stift, stund. ej utgörande 1/2 af nöten. Nötternas antal och tandning variera, så att förf. icke kan finna någon gräns mell. *Z. polycarpa* och *Z. palustris* L., hvilket namn bör försvinna såsom äfven innefatt. föreg. art.*

- 3 *Z. Rosenii* Wallm. nött. oskaftrade, i båda kanterna tandade, på båda sidorna småknöliga; stiftet som föreg. ☉7. Fig.

Hafvet, r. (Gottl. vid Gröttingebo udde; Närs udde; Bursvik.) Vidt och bredt omkrinkrypande och rotsläende, med otydl. 3nerviga blad; storlek och utseende af *Z. major*. Allt enligt Wallm. i Bot. Not. 1840; osedd af förf.

- 4 *Z. pedicellata* Fr. nött. i kort skafadt flock, sjelfva med tydliga skaft, hinnaktigt tandad rygg; stiftet n. af nödens längd. ☉6, 7. Fig. Reich. f.21. H.N.f.3, n:o 66.

Hafvet. (Blek.—*Ångml. Eden i Nora sn. Öl. Ottenby. Gottl. Visby och Kapellhamns-viken; Klintehamn. — N. Christiania: Bl.) Nött. större än hos Z. polyc., utmärkta af sina tämmel. långa skaft och stift. — Z. pedunculata Reich. Z. palustris β pedic. Wg.*

- 2 Flocken *Zosterea*. Blr på platt kolf, inom hölster, bildadt af bladet. Fruktämne 1. Blomkalk 0.

466. ZOSTERA Lin. Bandtång.

- 1 *Z. marina* L. bladen tydligt stjernnerviga, lika breda som det jemnbreda blomhölstret;

detta båda klaffar upptill *tvärhuggna*; nötterna tydl. *strimmiga*. 27. Fig. Sv.B. 186. Fl.D.15. Reich. D.Fl.f.4. H.N.f.15, n:o 83.

Hafvet, a. (Sk.—Södm. och Stockh.skären. Boh. Öl. Gottl. — N. till Lofoden.) *Bladen långa gräslika, omkr. 2 lin. breda.*

2 *Z. angustifolia* Horn. bladen med otydl. *sidonerver*; slidklaffarne upptill *rundade*; för öfr. som föreg. 27. Fig. Fl.D.1501. Reich. f.3. H.N.f.6, n:o 70.

Hafvet. (Sk. Blek. Werkö: Scheutz. Smål. Kalmar m. fl. st. ÖG. Fredriksnäs i Gryt sn: Kindb. Stockh.skären. Hall. Boh. Öl. Gottl. — N. Christiania; Trondhj.; Lofoden enl. Bl.; Ost-Finnm. Varanger; trol. uteder hela kusten.) *Mindre och med n. dubbelt smalare blad än föreg. — Z. marina* β Fl.D.

3 *Z. minor* Nolte: bladen *ennerviga*; hölstret slutl. *bredare* än bladet, n. lancettlikt; nött. n. *släta*. 27. Fig. Fl.D.2041. Reich. f.2. H.N.f.11, n:o 69.

Grundt hafsvatt. r. (Boh. vid Torön och andra holmar i söd. delen.) *Bladen säll. mer än fingerlånga, ½ linie breda. — Z. nana* Roth. enl. Koch, hvilket motsäges af Reich. *Z. Noltei* Horn. i Fl.D.

97 Fam. TYPHACEÆ Juss. Blr i ax ell. hufvud. Kalk af flera fjäll ell. borst. Frukt nöt, med hängande frö.

467. TYPHA Lin. Kafveldun.

1 *T. latifolia* L. han- och honaxet *tätt närmade*; bladen *bredt* svärdlika, af stråets längd. 27. Fig. Sv.B.520. Fig. Fl.D.645.

Vatten. (Sk.—Helsl. Söderhamn, Stugsundet. VB. Neder-Calix, i Småträsk: Reuterm. Vestml. Värml. Dalsl. Boh. Strömstad; Sör Edsvikssjön och Väderöarne: Rect. For. Öl. Gottl. — N. Christianiafjorden; Lier; Langesund etc.) 4—5 fot hög med *tumsbreda platta blad*; axen dubb. tjockare än hos följande.

2 *T. angustifolia* L. axen *åtskiljda*; bladen *smalt* svärdlika, något rämnformiga, af stråets längd. 27. Fig. Sv.B.234. Fl.D.815.

Vatt. (Sk.—Helsl. Vestml. Värml. Dalsl. Öl. — Södra N.) *Hög som föreg.; bladen 2—3 lin. breda; afståndet mell. axen 1—2 tum, säll. mindre.*

468. SPARGANIUM Lin. Igelknopp.

† Bladen mot basen 3sidiga.

1 *S. ramosum* Huds. axfästet *grenigt*; grenarne nedtill med *oskaftade* honax och *talrika* hanax i toppen; bladen mot basen 3äggade. 27. Fig. Sv.B.464. Fl.D.1282. H.N.f.15, n:o 77, 78.

Vattengräfvar. (Sk.—Helsl. Ångml. Bjertrå. Dal. Värml. Boh. Öl. Gottl. — N. till Stördalen i Trondhj. st.: Bl.) *Gröfre än de följ. — S. erectum* α L.

2 *S. simplex* Huds. axfästet *enkelt*, nedtill med ensamma *skaftade* honax och 3—6 hanax i toppen; frukterna *tvärt sammandragna* till ett *långt* spröt. 27. Fig. Sv.B. 342. Fl.D.932. H.N.f.15, n:o 79.

Vatt. (Sk.—Ångml. VB. Calix; Kengis. Pål. Lpm. i Svärdelfven. Jämtl. Oviken. Boh. Öl. — N. till Trondhj. st.: Bl.) *S. erectum* β L. *S. erectum* Wg.

3 *S. fluviatilis* Fr. axfästet *enkelt*, nedtill med 1 ell. 2 *skaftade*, derofvan flera *tättsittande* oskaftade honax, och vanl. *ett enda* hanax i toppen; frukt. *jemnt afsmalnande* till ett *kort* spröt. 27. Fig. Bot. Not. 1852, t.1, f.3. H.N.f.15, n:o 80.

Skogskärr, r. (Um. Lpm. vid Qvarnbäcken nära Betsele etc. VB. Skellefteå. Ångml. Hernösand; Nora; Ytter-Lännäs m. fl. snr. Helsl. Skog sn: Stud. Strandell. Gestr. Thorsåker sn: Stud. Norin. Dal. Grangärde sn, vid Samuelsdal: J. A. Braun. Värml. i bergsl. och Venerstrakten. Vestml. Nora sn: Stud. G. Ohlsson. Smål. Femsjö; Odensjö, vid Rör m. fl. st. enl. Scheutz. — N. nära Elstad i Gudbrandsdalen.) *Icke upprät som de föreg., utan uppstigande, med stadig stjelk, breda, efter olika local, upprätta eller slaka och flytande blad. — S. glomeratum* Læst. och Beurl., ett sednare publicerad namn.

†† Bladen ända till basen platta.

- 4 *S. natans* L. axfästet något *grenigt*; alla honaxen åtskiljda oskaftade [utom de 1—2 nedersta]; hanaxen i toppen, talrika [4—12]; frukt. *tydl. skaftade, kortare än det långa sprötet*; bladen långt *uldragna* gräslika flytande. 24 7. Fig. Bot. Not. 1852, t.1.f.1, A. H.N.f.13, n:o 76
- Sjöar och djupa kärr. (Sk. i sjön Immeln, samt i Oderljunga sn. *Blek.* vid Fuhrs gästgg. — *Gestr.* Hille sn, Mårdängsjön. *Helsl.* Mo sn, Edesjön. *Ängml.* Skog sn, Storsjön. *Värml.* Carlstad, Hammarövikén; Klarelfven etc. *Dalsl.* — N. till Ost-Finm.: Bl.) *Bladen i djupare vatten ofta flera fot långa, 1—2 lin. breda.* — *S. natans* Lin. Fl. Lapp. och Herb. samt Fr. S.V.Sc. *S. longifolium* Turcz. enl. Fr. *S. Friesii* Beurl.
- 5 *S. affine* Schnitzl. axfästet *enkelt*; honaxen 2—4, åtskiljda, de 1 ell. 2 nedersta skaftade, de öfre oskaftade; hanax 1 [enl. Læst. stund. talrika]; frukt. *som föreg., starkt nerviga*; bl. *uldragna* flytande. 24 7. Fig. Bot. Not. 1852, t.1.f.1, B. Reich. f.925.
- Sjöar och rinn. vatt. (Torn. Lpl.—Smål. (?) Dal. i fjellsjöar. *Värml.* Boh. Oroust: Thed. — N. till Ost-Finm.) *Lägre växt än föreg., med något kortare och bredare blad.* — *S. natans* ed.5 [till en del]. *S. simplex* β *boreale* ed.6 [på grund af Læstadii beskrifning, hvilken gör osäkert, om detta, såsom eljest hos oss numera allmänt antages, verkl. är hans *S. boreale*].
- 6 *S. oligocarpon* Ångstr. axfästet *enkelt*; honaxen 3—4, alla åtskiljda, de 1 ell. 2 nedersta skaftade, de öfre oskaft.; hanax 1—2; frukt. *kort skaftade längre än det uldragna* syllika sprötet; stjelkbladen med bredare, hinnkantad bas, korta; rotbl. *uldragna*, vanl. flytande. 24 7. — * *vaginatum* Larsson: frukt. tydligare skaftade; bladslid. långa. Fig. H.N.f.15, n:o 81.
- Sanka st. r. (Um. Lpm. Lycksele i Djupskolen vid Kyrkoplatsen och nedom Borgarbacken; Betsele, vid Qvarnbacken. *Jäml.* mell. gästgg. Grimnäs och Bräcke, i diken vid Refsundssjön. *Ängml.* Hernösand. *Värml.* Finnskoga, nära Långflon. *Uppl.* mell. Elfkärlby och Vessland. *Vestml.* Nora sn, Skärmasflyet: G. Ohlsson. *VG.* Djursåtra i Vårsås sn. — N. Ost-Finm. — Bergen st. och Gudbrandsdalen: Bl. — * Um. Lpm. bland α. *Värml.* Liljendal i bergsl.) 1—2 qu. hög, spenslig, med en mängd felseående frukter i hvarje ax. *En del af de högst talrika ex., som Dr Ångström sjelf tillsändt Utg., tillhöra *; men talrika mellanformer finnas ock, genom hvilka den synes utan all gräns sammanslyta med hufvudformen.*
- 7 *S. minimum* Fr. axfästet *enkelt*, med de 2—3 nedre honaxen skaftade, de öfre åtskiljda oskaftade, hanax ensamt i toppen; frukt. *oskaftade, trubbiga, med kort ell. intet spröt*; bladen än kortare upprätta, än längre och flytande. 24 7, 8. Fig. Bot. N.1852, t.1.f.2. Fl.D.260. Reich. f.749. H.N.f.12, n:o 78.
- Sjöstränd. grundt vatt. a. (Sk.—Pit. Lpm. och VB. Pajala sn. *Herjed. Boh.* Strömstad. *Öl. Gottl.* Klinte: Thed. — N. till Bergen st.: Bl.) *S. natans* ed.5 [till en del], samt Læst. Ligger äfven under detta namn i Linnés Herb. jemte n:o 4.
- 8 *S. hyperboreum* Læst. axfästet *enkelt*; nedersta honaxet vanl. långt skaftadt, de öfre 2—3 oskaftade, *tättsittande*; hanaxet ensamt; frukt. *trubbigt 3kantiga, trubbiga* med omärkl. spröt; bl. som föreg. 24 7. Fig. H.N.f.15, n:o 82.
- Vattengrop. och kärr i fjelltr. (Torn. Lpm. Karesuando. Jukkasjärvi etc. — *Herjed.* och *Ängml.* *Helsl.* nära Kårböle i Färila. — N. Ost-Finm. kring Varangerfjorden. Salten i Junkersdalen. Dovre flerstädes enl. Bl.) *Späd och spenslig, men var. likasom föreg. efter localens beskaffenhet med smalare och längre eller kortare och breda blad.* — *S. natans* β *submuticum* Hn. ed.5. *S. angustifolium* Mich. enl. Fr.

98 Fam. CYPERACEÆ *Juss.* Blr i ax af ensamma tegellagda skärmfjäll. Pistill bar, ell. omgifven af inre fjäll, borst, hår ell. dyl. Frukt nöt, med upprätt frö.

1 Flocken **Cypereæ**. Blr 2könade. Skärmfjäll 2sidigt tegellagda.

469. CYPÉRUS *Lin.* Cypergräs.

1 *C. fuscus L.* axen gytttrade i ett 3—6fingradt knippe, lancettlika, af spetsiga fjäll; svepet mest 3bladigt, längre än knippet; strået 3sidigt. ☉ 6. Fig. Fl.D.179. Reich. D.Fl.f.667. Anderss. Cyp. t.1,f.2. H.N.f.12. n:o 79.

Kärr, r. (*Sk.* Krageholm; Roslätt; Balsberg vid Råbelöfssjön. *Gottl.* Vamlingbo i Thorsbrya vid vägen mell. Bonsarfve och Roffins, efter många års mellantid återfunnen 1863 af Cand. Nordstedt; af gammalt äfven funnen vid vägen från kyrkan till Svalståde.) *Fingrhögt halfgräs med svartbruna ax.*

470. SCHOENUS *Lin.* Knapp-agh.

1 *S. nigricans L.* axet *eggrundt*, af 5—10 småax; kalkborst 0, ell. någon enda kort och otydlig. 2 6, 7. Fig. Sv.B.515. Fl.D.2281. Ands. Cyp. t.1,f.4. H.N.f.4, n:o 89.

Kärr, r. (*Öl.* Högby sn flerstädes; i en bäck mell. byarne Ekelunda och Frös-lunda. *Gottl.* i Aghkärren. — *N.* mellan Svinesund och Sponvigen: Lindeb. enl. Bl.) *Bladen 1—2, nående öfver halfva strået; axhufv. tjockt, n. svart. — Streblidia Beurl.*

2 *S. ferrugineus L.* axet *aflångt*, af 2—5 småax; kalkborst flera, längre än nöten. 2 6, 7. Fig. Sv.B.569. Fl.D.1503. Ands. t.1,f.3. H.N.f.1, n:o 72.

Kärräng, r. (*VB.* och *Jämtl.—Sk.* *Gottl.* *Öl.* — *N.* Drammen; Börsvolden och Blili på Toten; Kimerud på Modum enl. Bl.) *Bladen mycket kortare än strået; axhufv. svartbrunt. — Streblidia Link. Chaetospora Reich.*

2 Flocken **Scirpeæ**. Blr 2könade. Skärmfjäll på alla sidor tegellagda.

471. CLADIUM *Patr. Br.* Agh.

1 *C. Mariscus R. Br.* knippet dubbelt sammansatt af gytttrade ax; bladen kölade, i kanten och på ryggkolen taggiga. 2 7, 8. Fig. Sv.B.275. Fl.D.1202. Ands. Cyp. t.1,f.5. H.N.f.4, n:o 88.

Kärr, r. (*Sk.* vid Lefrasjön och Skartofta; Arrie. *Blek.* Mörrum i Aborragöl nära Ekeberg; Bastasjö; Ankarer. *Smål.* Pauliström i Karlstorps sn; Göteborg i Linderås sn. *ÖG.* Omberg, Dagsmossen; Kolmorden; Vest. Tollstad vid Brobybro; Vinnerstad sn, vid Staffantorpssjön. *VG.* Ulricehamn, samt i sjöar nedom Billingen. *Boh.* Oroust, vid Krokvattnet i Tegneby enl. J. A. Leffl. *Öl.* norra delen. *Gottl.* ymnig.) *C. germanicum Schrad. Schoenus Mar. L.*

472. RHYNCHOSPORA *M. Vahl.* Myr-agh.

1 *R. alba Vahl:* axknippet *föga* kortare än svepet; kalkborst sträfva af *nedåt* vända taggar; bladen smala *kölade*; strået 3kantigt. 2 6. Fig. Fl.D.320. Reich. D.Fl.f. 678. Ands. Cyp. t.1,f.6.

Kärr. (*Sk.—Lycksele Lpm. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till söd. del. af Trondhj. st.: Bl.) *Axen yngre hvita, föräldrade något brunaktiga. — Schoenus L.*

2 *R. fusca RS.* knippet *mycket* kortare än svepet; borsten sträfva af *uppåt* vända taggar; bladen smala *rännformiga*. 2 6. Fig. Fl.D.1562. Reich. f.677. Ands. t.1,f.7. H.N.f.14, n:o 80.

Kärr, r. (*Sk.—Gestr.* Oslättfors och *Dal. Helsl.* Forssa sn, vid Ångsågen: Wistr. *Boh.* i Foss sn; Uddevalla; Kynnefjell: J. A. Leffl. *Gottl.* — *N.* Christiansand; Arendal; Laurvig; Rennisöe etc. upp till Nordfjord.) *Axen bruna. — Schoenus L. R. alba β Vahl.*

473. SCIRPUS *Lin.* Säf.

† Strået enkelt, med flera gytttrade ax.

* Axen bildande ett sammansatt, 2sidigt, gemensamt ax: *Blysmus Panz.*

1 *S. compressus Pers.* småaxen 8, eller flera, *mångblommiga*; nötterna bredt ovala med *sprötläk* spets; kalkborsten sträfva af *nedvända* taggar; bladen *platta*, något kölade. 2 6. Fig. Fl.D.1622. Reich. D.Fl. f.693. Ands. Cyp. t.1,f.9.

Fukt, gräsväxta st. (Sk.—Gestr. och Dal. Öl. Gottl. — N. högst sälls., Näsön vid Christiania; Norm. enl. Bl.) *Axen ljusbruna.* — S. *Caricis* Ed. 4. *Schoenus compressus* och *Carex uliginosa* L. [Jemf. *Carex chordorrh.*]

- 2 *S. rufus* Schrad. småax. 3—8, fåblomm.; nött. aflånga spetsade; borst uppåt sträfv, stund. felande; bladen *trinda*, ofvanpå kölade. 2 6, 7. Fig. Fl.D.1504. Reich. f. 694. Ands. t.1.f.8. H.N.f.12, n:o 80 [v. *balticus* Fr.].

Hafsstr. r. (Sk.—Uppl. Ångskär i Hollnäs sn. Boh. söd. Koster; Henån och Svane-sund på Oroust: Thed. m. fl. st. Hall. nor. Brandshult i Släp sn: J. A. Lefl. Öl. Gottl. — N. hela kusten till Ost-Finnm.) *Axet rödbrunt; roten krypande.* — *Schoenus Huds.*

** *Axen* talrika, knippvis gytttrade.

a — Strået bladigt.

- 3 *S. sylvaticus* L. knippet mycket sammansatt, af ax gytttrade i skaftade hufvud; axfjäl-len trubbiga, n. utan udd; strået upprätt. *trubbigt* 3kantigt. 2 7. Fig. Fl.D.307. Reich. f.731. Ands. t.1.f.10.

Våta äng. diken. (Sk.—Ångml. VB. Umeå sn. Dal. Värml. Boh. — N. till Trondhj.; Værdalsören.) *Alnshög, med stort, utbredt blomknippe; bladen n. fingerbreda.* — *Nemocharis Beurl.*

- 4 *S. maritimus* L. axen eggrunda i gytttringar, än med, än utan gemensamma skaft; axfjällen *3uddiga*; strået 3sidigt, *hvarsskantigt*. 2 7. Fig. Sv.B.240. Fl.D.937. Ands. t.1.f.11.

Hafsstr. i vattnet. (Sk.—Gestr. Medelp. Sundsvall: Reuterm. Boh. Öl. Gottl. — N. till Stördalen i Trondhjs stift.) *Alnshög, med krypande, meränd. knölig rotstock.*

b — Strået med ofullkoml. bladämnen vid basen.

- 5 *S. carinatus* Sm. axen i gytttringar, med och utan skaft; axfjällen urnupna med *trub-bade* likar och udd af ryggnerven; strået *upptill* trubbigt 3kantigt, nedtill trindt. 2 7, 8. Fig. Fl.D.1743. E.B.1983. Reich. f.724. Ands. t.1.f.14.

Stränd. r. (Gottl. Visby, vid gamla hamnen i Aug. 1863: Råd. Beurl. och Lect. Vestöo enl. Thed.) *Strået 1—2 alnar högt med 2 kulriga och en platt sida från dess midt uppåt; märken 2.* — S. *Duvalii* Hop.

- 6 *S. lacustris* L. axen som föreg.; axfjällen urnupna med *spetsiga* likar och ryggner-ven utlöpande i en udd; strået *trindt*. 2 7. — β *glaucus*: späddare och af mer blågrön färg, oftare med 2 märken. Fig. Sv.B.150. Fl.D.1142; β 1922. Reich. f.723. Ands. t.1.f.12, 13. H.N.f.2, n:o 65.

Sjöstr. i vatt. a., β helst i hafsvatt. (Sk.—Lpl. — N. till söd. delen af Trondhjs stift.) *2 alnar och mera hög; β vanl. mindre, med smärre axgytttringar, af mörkare färg: S. glaucus Sm. S. Tabernæmontani Gmel.*

*** *Axen* få, högst 3, med i spetsen hela fjäll: *Isolepis* Br.

- 7 *S. selaceus* L. axen 1—3, gytttrade utan skaft, tätt under stråets topp; nötterna på längden strimmiga; strået tagelsmalt, trindt, med bladämne-förande slidor vid basen. 2 6, 7. Fig. Fl.D.311. Reich. f.711, 712. Ands. t.1.f.17. H.N.f.1, n:o 73.

Stränd. r. (Sk. Hall. VG. Göteborg; Kinna sn, mell. Salgutsered och Berg. Boh. Kalfö, Oroust m. fl. öar. Blek. vid Hörby. Smål. Jönköping, vid Husqvarna-åns utlopp samt Munk- ell. Lillsjön enl. Lect. J. E. Zett. ÖG. vid Motalåän, mellan Boren och Dufvedal. — N. nära Stavanger: Moë enl. Bl.) *1—4 tum hög, med li-nielånga ax, som rigtas åt sidan af strået, hvars fortsättning ofvan axel egentl. är ett af skärmladen. S. supinus i Swartz' Sum.Veg.Sc. lärar väl vara en större form häraf.*

†† Strået grenigt, med ensamt ax i grenarnes topp: *Helcogiton* Link.

- 8 *S. fluitans* L. axen 3—7blommiga, med 2 märken; strået slakt, nedliggande eller flytande, bladigt. 2 6, 7. Fig. Fl.D.1082. Reich. f.705. Ands. t.1.f.18. H.N.f.2, n:o 70.

Vatten, i åar etc. r. (Hall. Vessige vid Lia och Hukared. Smål. Femsjö, Unnaryd m. fl. socknar i Vestho härad; Götheryd i ån vid kyrkan: Scheutz. ÖG. Grebo sn enl. Kindb. Värml. Långseruds sn.)

††† Strået enkelt, med ett enda ax i toppen: *Limnochloa* Reich.

- 9 *S. pauciflorus* Lightf. axet eggrundt, med de yttre fjällen större, nående öfver halfva axet; märken 3; strået *ogenomskinligt* bart, med tydlig, tvärhuggen och bladlös slida vid basen. 2 6. 7. Fig. Sv.B.563,f.2. FLD.1862. Ands. t.1, f.21. H.N.f.2, n:o 66.
- Fukt. st. stränd. (Sk.—Ångml. och Jämtl. VB. nor. del. vid Seivitz gästgg. Boh. Öl. Gottl. — N. till Finnm.) 2—6 tum hög. — *S. Bæothryon* Ehrh.
- 10 *S. parvulus* Röm. axet aflångt eggrundt, med de yttre fjällen kortare än halfva axet; märken 3; strået *något genomskinligt*, visande längdnervor och tvärväggar; slidan mycket tunn och otydlig. 2⁹ Fig. FLD.2161. Reich. f.706. Ands. t.1,f.20. H.N. f.10, n:o 68.
- Fukt. st. stränd. r. (Värml., endast funnen af Prof. Wahlberg 1822, vid Sundbro i Fryksdalen. — N. Holmestrand på stranden af en liten sjö.) 1—1½ tum hög, tufvad af talrika strån, med och utan ax; strået *något groft i jemf. med storleken och det linielånga*, 3—5blommiga axet. Ex. i H.N. otydliga, såsom alltför unga och späda. — *S. nanus* Wallr.

474. HELEOCHARIS R. Br. Knapp-säf.

† Märken 2; nöten linsformigt plattad.

- 1 *H. palustris* Br. axet aflångt, af eggrundt lancettlika fjäll, de nedersta 1—2 kortare och könlösa; nöten's bihang eggrundt; krypande rotstock. 2 5, 6. — *β gracilis* Fr. strået smalt, plattadt, blågrått. — *uniglumis Link: nedersta axfjället tomt, omfattande hela axets bas. Fig. Sv.B.257. FLD.273. Ands. Cyp. t.2,f.22. * Reich. D.Fl. 703. Ands. t.2,f.23. H.N.f.2, n:o 68, 69.
- Väta st. stränd. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm. — * Sk.—Ångml. Värml. Gottl. — N. till Ost-Finm.) Var. från quarters- till alnshög och har a vanl. de 2 nedersta axfjällen motsatta och i förenig omfattande axets bas. * vanl. mindre och med svartbrunt ax. — *Scirpus* L. — Anm. Nöten orätt tecknad i Sv.B. såsom saknande bihang.

†† Märken 3; nöten 3kantig ell. trind.

- 2 *H. multicaulis* Lindl. axet aflångt, med yttersta fjället tomt; nöten 3sidig med bihangets bas nedplattad öfver nöten's topp; strået trindt; roten tufvad, trådig med en kort rotstock. 2 6, 7. Fig. FLD.1923. Reich. f.702. Ands. t.2,f.24. H.N.f.2, n:o 67.
- Sjöstr. r. (Sk. vid Ousby-sjön. Blek. enl. Ankarer. Smål. vid Bastesjön i Femsjö sn; Sandsjö i Konga här. ymn.; samt Wilstad, vid Arnäsholm, och Vexjö enl. Scheutz. Hall. Lia, samt i ån ned mot Wessige. Boh. ymnig kring Rammsjön norr om Jonsered. Uppl. Rinkeby i Sponga sn: Thed.) Lik *H. palustris*; stråen i vattnet upprätt, men på det torra bågliket uppböjda, bildande fasta tufvor. — *Scirpus* Sm.
- 3 *H. acicularis* Br. axet eggrundt ell. aflångt, med de yttre fjällen större; nöten n. trind med uppböjda ränder och eggrundt bihang; strået nålfint, kantigt; roten tufvad och krypande. ☉ 5—8. Fig. FLD.287. Reich. f.695. Ands. t.2,f.26. H.N.f.15, n:o 90.
- Stränd. a. (Sk.—VB. nor. del. och Um. Lpl. — N. till Trondhj. st.: Bl. Ost-Finm.) 1—3 tum hög, n. hårfin.

475. TRICHOPHORUM Pers. Mossatof.

- 1 *T. cæspitosum* Hn. axet eggrundt; kalkborsten längre än nöten, men kortare än axet; strået trindt, slätt. 2 6. 7. Fig. Sv.B.563,f.1. FLD.1861. Reich. D.Fl.f.710. Ands. Cyp. t.1,f.19. H.N.f.15, n:o 89.
- Kärr. (Lpl.—Sk. Gottl. Mest i de vestra prov. — N. från Ost-Finm. — sydl. N.) Axet yngre n. aflångt, moget ofta klotrundt. Till växtsätt och alla viktigare karakterer fullkomlig samslagning till föl. art, och väl skild från föreg. släkten, hvilket Reichenbach redan anmärkt. — *Scirpus* L. *Limnochloa* Reich. [yngre namn än Persoons].
- 2 *T. alpinum* Pers. axet aflångt; kalkborsten hårlik, slutt. flera gånger längre än axet;

strået *3kantigt* och *sträft*. 2 6, 7. Fig. Sv.B.426,f.2. Fl.D.620. Reich. f.683, 84. Ands. t.2,f.33.

Kärräng. (Lpl.—Sk. Boh. Öl. i Borgaträsk. Gottl. i Fardumeträsk; Thorsborg. — N. Ost-Finnm. — sydl. N.) *Axet med de fullväxta håren tillhopa n. tumslångt, liknande ett spädt Eriophorum, till hvilket slägte denna art föres af Linné och andra förf. — Limnochloa Dreg.*

476. ERIOPHORUM Lin. Ängsull.

† Axen flera.

1 *E. angustifolium* Roth: axskäften *glatta*; bladen *jembreda* kölade, meränd. *längre* än stråets mellanleder. 2 5, 6. — β *triquetrum*: bladen korta, n. till basen *3kantiga*. — γ *elatus*: alnshög, med 2—3 linier breda blad. Fig. Sv.B.490,f.1. Fl.D. 1442. Reich. D.Fl.f.689, 90. Ands. Cyp. t.2,f.27.

Kärräng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) *Var. med smalare och bredare blad, flera och färre, ända till ett ax. β mycket lik E. gracile, men skiljbar af de brunfjälliga axen på alldeles glatta skaft. Är ofta tvåbyggare. — E. polystachion α L.Fl.Su. E. polyst. Wg. γ E. latifol. Sm.*

2 *E. latifolium* Hop. axskäften *sträfvä*; bladen *plattade*, smalt lancettlika, *de öfre kortare* än stråets mellanleder. 2 6. Fig. Sv.B.180. Fl.D.1381. Reich. f.691, 92. Ands. t.2,f.28.

Kärräng. (Sk.—Jämtl. och Ängml. Öl. Gottl. — N. till Trondhj. stift.) *Högre och mera rent grön växt, med kortare och bredare blad än föreg. — E. polyst. β L. E. polyst. Sv.B. E. pubescens Sm.*

3 *E. gracile* Koch: axskäften *något sträfvä*; bladen *3kantiga*, *kortare* än stråets mellanleder. 2 6. Fig. Sv.B.490,f.2. Fl.D.1441. Reich. f.687, 88. Ands. t.2,f.29. H. N.f.14, n:o 79.

Kärr. (Sk. Blek. Valjö: Vesterl. Smål. — Lpl. — N. sällsynt; Christianiatrakten: Bl.; Stördalen vid Kirkeby.) *Mycket späddare än de föreg. med smärre och mer grönaaktiga ax. — E. triquetrum Hoppe.*

†† Axet alltid ensamt.

4 *E. vaginatum* L. axet eggrundt, af hinnaktigt *genomskinliga sylspetsade, n. likformiga* fjäll; ståndarknapparne *jembreda*; stråen *tufvade*, med trådig rot. 2 4, 5. Fig. Sv.B.781. Fl.D.236. Reich. f.686. Ands. t.2,f.30.

Skogskärr. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) *Axet vanl. tumslångt af svartgrå fjäll och med vit ull; strået med stidor, af hvilka endast de vid roten bära blad. — E. cæspitosum Host.*

5 *E. callithrix* Cham. axet rundadt, af *ogenomskinliga trubbad* n. *likformiga* fjäll; knapp. *jembreda*; stråen *som föreg.* 2 5, 6. Fig. H.N.f.15, n:o 87.

Kärr i fjelltr. (Lul. Lpm. Njammats. Pit. Lpl. nedanför fjellet Walloive, vid Laiselfven. Jämtl. vid Tännforsen, enl. Ands. VB. Kengis: C. P. Læst.; Edefors vid Lul. elf. Ängml. Långsele sn, vid Ledinge gästgg. — N. Ost-Finnm., $\frac{1}{2}$ mil n. om Mortensnæs.) *Axet mycket mindre än hos föreg., med svartaktiga fjäll och qvastlikt vidgad, tvärhuggen, svagt rödaktig ull; stråen som hos föreg. utan rotskott, men vanl. färre tillsamman. — E. vaginatum * opacum Björnstr.*

6 *E. russeolum* Fr. axet *af långt*, af endast *i kanten genomskinl., kortspetsade* fjäll; knapp. *jembreda*; stråen *mest ensamma*, med krypande rotskott. 2 5, 6. Fig. Ands. t.2,f.32.

Kärr i fjelltr. (Torn. Lpm. Karesuando, Ketkesuando, Muonioniska, Kengis, Wittangi, Tarrakoski etc. Lul. Lpm. mell. sjön Pollaure och Kirkevare; Kajsats. — N. Finn. Alten, i Eibydalen: Norm. enl. Bl.) *Axet likt E. vaginati, men mindre, mer af långt och med rödaktig ell. brandgul ull, i hvilket sednare fall det är E. rufescens Ands. — E. fulvum De la Pylaie i Prof. Wahlbergs herb. E. Chamissonis Mey. ed.3.*

7 *E. Scheuchzeri* Hop. axet n. *klotrundt*, med *ogenomskinl., spetsade* fjäll, de nedersta 1—3 *mycket större* skärmlika; knapp. *af långa*; stråen *som föreg.* 2 5, 6. Fig. Sv.B. 426,f.1. Fl.D.1502. Ands. t.2,f.31. H.N.f.3, n:o 68.

Fjelltr. (Lpl.—Dal. Ängml. Tåsjöberget; Ramsele sn. Helsl. Arbrå sn. Värml. vid

Klarellvens öfre lopp. — *N. Ost-Finnm.* — nor. del. af Christiansands st.) *Axet yngre något egggrundt, svartbrunt; ullen hvit, ell. svagt rödaktig: E. medium Ands.* — *E. capitatum Host.*

(*E. angustifol.*)

3 Flocken **Cariceæ.** Blr skiljddkönade.

477. CAREX Lín. Starr.

† *Heterostachyæ*: Axen flera, enkönade: hanax i toppen, honax nedom dessa *).

* Märken 3 [undant. *C. palud. saxat. bicolor* och *rufina*]: *Tristigmaticæ.*

a — Hanaxen meränd. flera än ett; fruktgömmen glatta.

1 *C. riparia Curt.* honaxen *skaftrade* cylindriska; skärmen bredbladiga; axfjällen *sylspetsade, meränd. längre* än det egggrunda kortspetsade *tåtnerviga* fruktgömmet; fruktgs mynning gaffel-lik; strået *3sidigt*; bladen *kölade*. 2 6. — * *graciliscens*: bladen n. dubbelt smalare [2 lin.]; fruktg. smalt egggrunda, spetsade till ett smalt spröt med djupt 2spetsad mynning, längre än fjällen. Fig. Fl.D.1118. Reich. f.647. Ands. Cyp. t.8, f.110. H.N.f.9, n:o 78.

Stränd. r. (Sk.—*Uppl. Gestr.* Kubbo, i Råfmuren. *Vestml.* Björkskog sn. *Ner. Boh. Öl.* — *N. Christiania, Östensöe* och Brändsrudskjærn. — * *Vestml.* Kungsåra sn. i en mosse tillhörig Kihlsta under Ångsö.) *Gröfst af alla nordens starrarter. C. nutans Fr. Mant. 1, från Öl. är enl. Fries häraf en var. obesa, med korta, men tjocka ax.* — *C. crassa Ehrh.*

2 *C. paludosa Good.* honax cylindr., de nedre kort skaftrade; skärmen bladlika, utan slidor; fjällen *sylspetsade, n. kortare* än det ovala, kort sprötspetsiga, *grofnerviga* fruktg.; mynn. 2tandad; strået *skarpt 3sidigt*; bl. *kölade*. 2 6. — β *spadicea*: axfjällen långt och strået borstuddiga; märken oftare 2. Fig. Fl.D.1767. Reich. f.644. Ands. t.8, f.109. H.N.f.9, n:o 77. β Reich. f.651.

Våta st. r. (Sk.—*Uppl.* och *Vestml. Medelp.* Torp sn, vid Glipsjön: Reuterm. *Boh. Hall.* Askim enl. J. A. Lem. *Gottl.* Fleringe. — *N. Christiania, Östensöe* etc. Kläcken på Ringerige. — β Sk. Fogelsång. *Smål.* i Jönköpingstrakten. *VG.* Kinnekulle; Højentorp vid Billingen i Eggeby sn; Hunneberg. *ÖG.* Välfversunda ångar; Skedevi sn. *Södml.* Öster-Haninge. *Öl.* 3—4 fot hög, blågrön, lik en stor *C. acuta*; bladslidorna upprispas i spindelväfslika trådar, då de dragas från strået. — *C. acutiformis Ehrh.* β *C. Kochiana Sturm.* *C. spadicea Roth.*

3 *C. vesicaria L.* honax cylindr., de nedre skaftrade; skärmen bladlika; fjällen *spetsiga, kortare* än det upplåst egggrunda, *smäningsom* till ett kort spröt *afsmalnande glesnerviga* fruktgömmet; mynn. 2spetsad; strået *skarpt 3sidigt*; bladen *kölade*. 2 6. — * *lacustris Th. Fr.* strået högre och spensligare; bl. platta; honaxen n. oskaftrade, upprätta; fruktg. med längre och smalt spröt. Fig. Sv.B.216. Fl.D.647. Ands. t.8, f.107. H.N.f.14, n:o 81.

Våta st. a. (Sk.—*Lpl.* — *N.* — * *N. Ost-Finnm.* i sjön Colmejavre. *Christiania, Bogstadvand: Bl.* Stort bredbladigt starrgräs; fruktgömmena gröna, slutt. *ljusbruna, i fjelltr. ännu mörkare. C. stenolepis Less.* är en form med smalare, svartbruna fjäll. *C. Friestii Bl. Norg. Fl., ell. C. ves. * distenta H.N.f.15, n:o 84, synes svårl. kunna skiljas från * lacustr.*

4 *C. lævirostris Fr.* honax och skärm som föreg.; fjällen *lancettlika*; fruktgömm. n. klotrunda, mycket upplåsta, tvärt hopdragna till ett utdraget spröt med djupt gaffellik mynning; strået upptill *stråfkantigt*; bladen *kölade*. 2 6. Fig. Ands. t.8, f.108. H.N.f.6, n:o 74.

Våta st. stränd. r. (*VB.* Hedenfors; Ned. Luleå sn. på Sävastön i Lul. elf. 1½ mil från Luleå, samt vid Storsand. — *N. Christiania* vid bäcken i Mærradalen m. fl. st.; Laurvig: Bl. Asker; Holmestrand; samt Dovre, vid Kallvilla-ån enl. Bl.) *Bland de största starrgräs, med ½ tum breda, n. platta blad, tjocka honax; fruktgömm. stora och tunna, blåslika, n. döljande de smala fjällen, som ofta hafva ett par*

*) Hos några, i synnerhet afd. g—, får topp- ell. hanaxet honblr och sedan fruktgömmen i toppen; hos andra kunna honaxen variera med hanblr i spetsen.

fina borst i spetsen. — C. ampull. v. robusta Weinm. *C. bullata v. lævirostris* Fr. Mant. 2. *C. rhynchophysa* Mey.

- 5 *C. ampullacea* Good. honax och skärm som föreg.; fjällen *syl*-lika, hos γ och * bredare; fruktg. *n. klotrunda uppblåsta, tvärt hopdragna* till spröt med gaffellik mynn.; strået *trubbkantigt slätt*; bladen *rännformiga*. 2 6. — β *obesa*: axen mycket stora; fruktg. större, mer uppblåsta, med kort spröt. — γ *borealis*: axen aflånga oskaftade; fjäll *n. eggunda, kortare än det kortsprötade fruktg.* — * *rotundata* Wg. axen oskaft. aflånga, upprätta; skärmen smala; fjällen breda trubbiga, kortare än det *n. klotrunda uppblåsta kortspsade fruktg.* Fig. Fl.D.2248. Reich. f.659. Ands. t.8.f.106. H.N.f.10, n:o 73. * Sv.B.755. Ands. t.8.f.105. H.N.f.3, n:o 76.

Stränd. * fjelltr. (Sk.—Lpl. — N. — β Värml. — γ Lpl.—Gestr. — * Lpl.—Herjed. — N.) *Skiljd från C. vesic. med det släta strået, de rännformiga bladen och det till spröt tvärt hopdragna fruktgömmet; närmare slägt med föreg., hvartill β är en öfvergång. — γ C. rotund. v. inferalpina* Beurl. — * *C. rotundata* ed. 8 är till alla delar spädare än hufvudf. och habituellt olik denna, men sammanflyter dermed utan all gräns genom γ .

- 6 *C. saxatilis* L. hanaxet *meränd. ensamt*; honaxen eggunda—aflånga, upprätta, det nedersta skaftadt; fruktg. *n. klotrunda uppblåsta kortspsade*, oftast med 2 märken; strået *sträfft*; bladen *platta kölade*. 2 6, 7. — β *Grahami*: fruktg. mer aflånga, med djupare klufven mynning. Fig. E.B.2045. Schk. t. Cc, f.88. Ands. t.8.f.104. H.N.f.3, n:o 74 och f.11, n:o 76.

Fjelltr. på fukt. st. (Lpl.—Herjed. — N. — β Lul. Lpm.) *Skiljd från föreg.s " med de platta och bredare bladen. Var. högst sällan med längskaftade honax. — C. saxatilis* Lin. herb. *C. pulla* Good. *C. fusca* Schk. *C. vesicaria v. alpigena* Fr. i H.N.f.8, n:o 71, tillhör tydligt denna art, hvilken Prof. Andersson anser som en fjellform af *C. vesicaria*.

b — Hanaxen flera; fruktgömmen småludna.

- 7 *C. evoluta* Hn. honaxen något lancettlikt cylindriska, *upprätta*; skärmen *platta bladlika, utan märkliga slidor*; fruktgömmen eggunda spetsade, med *gaffellik* mynning, småludna; strået *3sidigt*; bladen *platta kölade*. 2 6, 7. Fig. Reich. 646. Ands. t.8.f.102. H.N.f.6, n:o 75.

Sanka sjöstr. r. (Sk. Gustafs sn. i ett kärr mell. Gabelljung och Hafgård. Smål. vid Gräfsjön i Tryserum. ÖG. Gusum. Stockholm vid Brännkyrkesjön; Lidingön vid Gångsätra [numera utgången]; Flaten, Öshy- och Ekebyträsk. Vestml. i samma mosse som *C. riparia**). *Mycket gröfre än följ. med ett par linier breda blad.*

- 8 *C. filiformis* L. ax och fruktg. som föreg.; strået trådlikt, mycket *trubbkantigt*; de *n. slidlösa* skärmen och bladen *rännformiga* trådsmla. 2 6, 7. Fig. Fl.D.1344. Reich. f.643. Ands. t.8.f.103. H.N.f.9, n:o 79.

Stränd. kärräng. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. Varanger.) *Alnehögt, trådsmlt, tufvadt starrgräs, med mer än tumslånga bruna ax. — C. lasiocarpa* Ehrh.

- 9 *C. hirta* L. honaxen som föreg., långt åtskiljda, skaftade, de nedre *med långa* slidor; fruktg. eggunda spetsade, med *djupt* klufven 2spetsad mynning, *öfverallt* håriga; bladen *platta kölade*. 2 6. — β *hirtiformis*: blad och bladslidor glatta, endast fruktgömmena håriga. Fig. Fl.D.425. Reich. f.628. Ands. t.8.f.101. H.N.f.13, n:o 81. β Fl.D.1711.

Ler- och sandjord. (Sk.—Helsl. Vestml. Värml. Bärön i Venern. Boh. Öl. Gottl. — N. i Christians. och Aggerhus st.: Bl. — β på steniga sjöstränder, vid Mälaren etc. Blek. Lyckeby slott. Sk. Malmö: Vesterl. Gottl. Fleringe sn, Lunderhage.) *Var. från 1 till 3 quarter hög, med långt krypande rotstock och ofta håriga blad, särdeles slidan.*

- *10 *C. orthostachya* Mey. honaxen som föreg., närmade; fruktg. eggunda, *3kantiga*, nerviga spetsade med *gaffellik* mynning, *längs nerverna glest* finhåriga; strået *trubbkantigt*; de långa skärmen och bladen *platta, kölade*, med ludna slidor. 2 6, 7. Fig. H.N.f.13, n:o 80.

Fjelltr. r. (Norge, enl. Fr., funnen och meddelad utan angifvet växtställe af N. Lund, som enl. Blytt möjl. funnit den i trakten af Drammen.) *Något lik föreg., men gröfre, med omärkligt håriga fruktgömmen, och glatta blad med ludna slidor.*

- 11 *C. glauca* Scop. honaxen cylindriska skaftade lutande och *stull. hängande*; skärmen

utan slidor; fruktg. omv. eggrunda trinda trubbiga med hel mynning, i kanten, särd. upptill kort styfhåriga. 2 6. Fig. Fl.D.1051. Reich. f.648. Ands. t.7,f.79. H.N. f.9, n:o 76.

Fukt. äng. (Sk.—Gestr. Um. Lpm. enl. Ands. Vestml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Nordl.) $\frac{1}{2}$ aln högt, ljus blågrönt, något bredbladigt starrgräs; med slutt. svartbruna, 1—2 tum långa ax, som stundom blifva greniga. — *C. flacca* Schreb. *C. recurva* Fl.D.

c — Hanaxet ensamt, af blott hanbl. [undant. *C. fulig.*]; honaxen slutt. lutande ell. hängande; skärm med gröna slidor. [Fruktg. glatta.]

12 *C. Pseudocyperus* L. honaxen cylindriska tätblommiga hängande, taggiga af de utsperrade ell. nedböjda, eggrunda, med långt sprött försedda, nerviga fruktgömmena; mynningen 2spetsad; fjällen syltlika; skärmen bladlika, med mycket korta slidor. 2 6, 7. Fig. Fl.D.1117. Reich. f.657. Ands. t.8,f.111. H.N.f.11, n:o 75.

Stränd. kärr. (Sk.—Gestr. Vestml. Boh. Öl. Hornsviken. Gottl. — N. i Christiania-trakten: Bl.) Stort, bredbladigt starrgräs, ofta med 2 tum långa, gröna ax. Förekommer, enl. Beurl., vid Stockh. stundom med honbl. i toppen af hanaxet: v. acrogyna.

13 *C. sylvatica* Huds. honaxen långt åtskiljda, jemnbreda, glest mångblommiga, lutande på långa skaft; skärmen bladlika med långa slidor; fjällen spetsade, af det ovala sprötspetsade fruktgömmets längd; mynn. 2spetsig. 2 6. Fig. Fl.D.404. Reich. f.603. Ands. t.8,f.100. H.N.f.7, n:o 81.

Ek- och bokskog. (Sk.—ÖG. Ner. Hökerkulla och Finnatorps äng i Tysslinge sn. VG. Boh. Christinedal: Thed. Öl. Gottl. — N. Aggerh., Christians. och Bergens st. enl. Bl.) Fothögt starrgräs och deröfver; axen mer än tumslånga, 12—25 bl. n. m. i, gröna, med tunna hvitaktiga fjäll. — *C. Drymeja* Ehrh.

14 *C. capillaris* L. honaxen något åtskiljda, n. jemnbreda, glest 6—10-blommiga, lut. ell. hängande på långa skaft; skärmen smala, med långa slidor; fjällen trubbiga, slutt. affallande; fruktg. ovala, otydl. 3kantiga, med syllik spets, otydligt 2flikig mynn. 2 6. Fig. Fl.D.168 och 2374. Reich. f.600. Ands. t.7,f.77.

Fukt. äng. (Sk.—Lpl. — N. fr. nor. del. af Christians. st. till Ost-Finnm.: Bl.) Yngre quartershögt, spensligt starrgräs, med $\frac{1}{2}$ tum långa gröna ax och hvitakt. fjäll.

15 *C. pallescens* L. honaxen åtskiljda aflånga tätblommiga, slutt. lutande, med mycket kortslidade skärm och smalspetsade fjäll; fruktg. trinda, omv. eggrunda, trubbiga, med hel mynning. 2 6. Fig. Fl.D.1050. Reich. f.617, 18 [var. undul.]. Ands. t.7,f.78. H.N.f.12 n:o 84 [var. undul.].

Äng. a. (Sk.—Um. Lpm. — N. till Ost-Finnm.) Bladen finhåriga; axen gröna, slutt. brunaktiga. *C. undulata* Kunze, med skärmen vid basen tvärsöfver vågiga, är en allmän, helt och hållet tillfällig form.

16 *C. ustulata* Wg. honaxen närsittande, n. ovala, hängande, tätblommiga; skärmen n. syltlika, sällan längre än slidan; fruktg. aflånga spetsiga plattade, med urnupen mynning. 2 7. Fig. Sv.B.717. Fl.D.1590. Ands. t.6,f.68. H.N.f.5, n:o 88.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N.) Axen $\frac{1}{2}$ tum långa; fjällen och fruktg. svartbruna, de sednare med ljusare kanter. Hanaxen säll. med honbl. — *C. atrata* Lin. Herb.

17 *C. fuliginosa* Hop. hanaxet med honbl. i toppen; honaxen som föreg. mer lancettlika, det nedersta ofta långt fränskiljdt; skärm som föreg.; fruktg. n. lancettlika och kantiga, med lång, spröttlik, i kanten sträfsågad spets, 2landad mynning. 2 7. Fig. Fl.D.2373. Ands. t.7,f.90. Sturm 47 häft. H.N.f.5, n:o 89.

Fjellv. r. (Torn. Lpm. Kåbdåvanka; Kaisapatha. — N. Finnm. Tsatsa; Tromsdalstind; Dovre på Finnsjö, Knudshöe, Gjederyggen, Blåhöe etc. ofvan björkgränsen.) Lik föreg., men med smalare och ljusare ax, af hvilka det öfversta n. alltid är sambyggare. Sträen hårdt tufcade, med utböjda blad, n. alla vid roten. — *C. frigida* Wg.Fl.Su. *C. frig. β Hübeneri* His. Anteckn. *C. misandra* Br. och Bl. Norg. Fl.

18 *C. laxa* Wg. honaxen aflägsnade, jemnbredt lancettlika, tätblomm.; skärmen bladlika, med långa slidor; fjällen trubbiga af fruktgömmets längd; fruktg. aflånga trub-

biga, med framstående, *n. hel* mynning. 2 7, 8. Fig. Sv.B.718. Wg. Fl.L.t.15,f.1. Ands. t.6,f.69. H.N.f.3, n:o 73.

Sanka kärr i fjelltr. r. (Torn. *Lpm.* Karesuando; Wittangi, samt Jukkasjärvi. *Lul. Lpm.* Jockmock. *Jämtl.* Oviken och Berg. *Herjed.* Sveg sn, i kärr nedanförgästgg. Nilsvallen.) 1—1½ *quarter högt och spensligt starrgräs, med mycket smala blad; nära slägt med C. limosa, men utmärkt af de ¾ tum långa skärmslidorna och det alltid bägliskt nedböjda strået.*

d — Hanax ensamt af blott hanblr; honax slutl. hängande; skärm med mycket korta, brun- ell. svartkantade slidor. [Fruktg. glatta.]

19 *C. limosa L.* honaxen *n. lancettlika tätblommiga*; skärmen *smalbladiga*, med mycket korta slidor; fjällen något smalare än det ovala trubbiga plattade fruktgömmet; bladen *kölade blåaktiga, smala, knappt dubbelt* bredare än det tresidiga sträfva strået. 2 6, 7. Fig. Fl.D.646. Reich. f.592. Ands. t.7,f.73. H.N.f.10, n:o 71.

Sanka kärr. (Sk. *Blek.* Ronneby och Tranemåla. — *Lpl. Gottl.* — *N.*) 8—12 *tum hög, med ½—¾ linie breda, något grågröna blad, bruna axfjäll med blåhvita fruktgömmen.*

20 *C. irrigua Sm.* fruktg. mer convexa, meränd. kortare än fjällens utdragna spets; bladen *platta*, rent gröna, 2—3 *gr bredare* än det 3sidiga *sträfva* strået; för öfr. som föreg. 2 6. Fig. Wg.Fl.L.t.15. Reich. f.593. Ands. t.7,f.72. H.N.f.2, n:o 71.

Kärr och våta äng. (Sk. *Blek.* Tranemåla. — *Lpl.* — *N.*) *Knappt skiljd från föreg. med annat än bladen; axfjällen vanl. mer svartbruna och längre än fruktg. — C. limosa β Ed. 4.*

21 *C. rariflora Sm.* honaxen aflånga, *glest fåblommiga*; skärmen *korta, n. syl-lika*, med slidor 3 gånger så långa som vida; fjällen trubbiga, *stora, insvepande* det ovala trubbiga fruktg.; strået *trubbkantigt, glatt.* 2 6, 7. — **stygia Fr.* honaxen mer tätblommiga; fjällen *n. svarta.* Fig. E.B.2516. Ands. t.6,f.70. H.N.f.7, n:o 80.

Fjell-kärr och sump. hafsstr. (Torn. *Lpm.* Karesuando. *Lul.* Virihjaur etc. *Pit. Lpm.* Tjiddjak. *Um. Lpm.* Gitsfjellen. *Jämtl.* Snasahögen, och i Lisselofå-dalen. *Herjed.* Helagsfjellen; Axhögen; Ramansberget etc. — *N. Finnm.* Nordl. Trondhjem, Siue-dal; Dovre; Lom; Åserald i Nedenäs amt. — **N. Finnm.*) *Quartershög med smärre ax än föreg. vanl. af 6 blr med svartbruna, stund. brungula fjäll. — C. limosa β Wg. * C. stygia Fr. och Handb. ed. 6 är mer än fothög.*

e — Hanax ensamt, af blott hanblr; honax upprädda; fruktgömmen glatta. [Skärmen med slidor.]

a — Fruktgs mynning tydligt 2spetsad; honax [vanl. långt] åtskiljda.

*22 *C. binervis Sm.* honaxen cylindriska, de nedre med ur slidan utskjutande skaft; ax-fjällen *trubbade, med borstlik sträf udd*; fruktgömmen egrunda afsmalnande mot mynningen, med 2 *grofva nerver* efter kanten; strået trubbkantigt, *glatt.* 2 6. Fig. Reich. f.621. Ands. t.8,f.98. H.N.f.5, n:o 87.

Ljunghed. r. (*N. från sydv. del. af Christians. st. längs kusten genom Bergens st. teml. allm. upp till Molde. Bl.*) 2—3 *fet hög, med väl tumslånga mörkbruna ax; fruktg. lancettlikt afsmalnande, mörka, med 2 grönaktiga nerver nära kanten.*

23 *C. distans L.* honaxen aflånga, med inneslutna ell. föga utskjutande skaft; fjällen *som hos föreg.*; fruktg. bredt ovala, med kort stråft spröt, tydl. *mångnerviga*; strå *som föreg.* 2 6. Fig. Sturm, 53 häft. Ands. t.8,f.96. H.N.f.7, n:o 76.

Gräsväxta hafsstr. r. (Sk.—*Uppl.* Söderön vid Kaveröskate m. fl. st. *Boh. Gottl.* — *N. södra del. af Aggerhus och Christianss. st.: Bl.*) *Axen långt skiljda, vanl. ända ned till stråets bas, med gröna fruktgömmen och ljusbruna fjäll, samt grön, i en sträf udd utlöppande ryggner, hvarmed denna art skiljes från C. Hornsch. och fulva.*

*24 *C. punctata Gaud.* honaxen cylindr. aflånga, med något utskjutande skaft; skärmen nående till ell. öfver honaxet; fjällen *afsmalnande i en sträf udd*; fruktg. ovala, med kort sprörlig, glatt spets, *fint punkterade, utan tydliga nerver*; strå som föreg. 2 6. Fig. Reich. f.619. Ands. t.8,f.97. H.N.f.7, n:o 77.

Äng. r. (*N. Arendal, Sandvigen.*) *Något lik föreg., 7—10 tum hög, med tumslånga, gröna ax, mycket glänsande fruktgöm., som knappt visa spår till nerver.*

- 25 *C. Hornschuchiana* Hop. honaxen ovala—aflånga, med utskjut. skaft; skärmen *smala*, kortare än strået; fjällen *spetsiga* [utan distinct udd]; fruktg. ovala och n. trinda, med rakt, strått sprött, *tydl. nerviga*; strået 3sidigt, något strått. 2 6. Fig. Fl.D. 1049 och 2249. Reich. f.621. Ands. t.8,f.95. H.N.f.6, n:o 73.
- Fukt. äng. (Sk. Blek. Berntorp. — *Gestr.* och *Vestml. Jämtl. Frösön. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* vest. delen upp till Trondhj.) 1—2 fot hög, ofta med ett ax ned mot stråets midt, men ända vid basen; fruktg. gulgröna glänsande. — *C. speirostachya* ed.4. *C. fulva* β *Wg.Fl.Su.* ed.2.
- 26 *C. fulva* Good. honaxen närmade toppen af strået, eggrundt eller ovalt aflånga, med n. inneslutna skaft; skärmen *platta breda*, nående till och öfver hanaxet; för öfrigt som föreg. 2 6. Fig. Fl.D.1768 och 2435. Reich. f.620. Ands. t.8,f.94. H.N.f.5, n:o 86.
- Fukt. äng. r. (Sk.—*Gestr. Jämtl. Östersund* och *Frösön*, nära *Stojsjön. Ner. Hökerkulla* och *Stråberga äng. VG. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Trondhj.) *Lik föreg., men tydl. skild med n. dubb. bredare blad och skärm, mindre åtskiljda, till toppen närmade ax och mer gulaktig färg. Fruktg. vanl. upplåsta och lätt hoptryckta, med felsläende nöt, hvarföre denna art torde böra anses som en abortierande form af föreg.*
- β — Fruktg. som i afd. α; honax. närsittande.
- 27 *C. extensa* Good. honaxen kort aflånga, med inneslutna skaft; skärmen *ganska långa*, n. trådlikt rännformiga, med korta slidor; fjällen *trubbiga med kort udd*; fruktg. ovala, med spröttlik spets; strået glatt. 2 6. Fig. Fl.D.1709. Reich. f.655. Ands. t.7,f.91. H.N.f.3, n:o 72.
- Hafsstr. r. (Sk. Valjö i Ivetofta. Blek. Saxaviken.—*Uppl. Ängskär i Hollnäs sn. Öl. på ön Norman. Gottl.*) 2—3 qu. högt, tufsadt starrgräs, med smala blad och skärm, som vanl. äro krökta och mycket längre än den korta axsamlingen.
- 28 *C. flava* L. honaxen ovala, med inneslutna skaft; skärmen *platta bladlika, längre än hanaxet*; fruktg. omv. eggrundta, med syl-lik, nedböjdt sprött; bladen kölade med utvikna kanter; strået 3sidigt. 2 6. — β *pygmæa*: fingerhög, med smärre ax. — γ *lepidocarpa*: hanaxet meränd. skaftadt; honax och fruktg. smärre; strået vanl. något strått. Fig. Fl.D.1047. H.N.f.13, n:o 82. Reich. f.654; γ 653. Ands. t.7,f.93. H.N. f.10, n:o 69.
- Kärräng. a. (Sk.—*Lpl. Öl.* — *N.* till Ost-Finam.: Bl.) *Gulgrönt starrgräs med 8—12 tum högt strå, slutt. n. gula ax, af hvilka hanaxet vanl. har intet ell. kort skaft, men hos γ ½—1 tum långt, något som dock varierar. Så väl denna som följ. art har en var. aerogyna med honbl i hanaxets topp. — γ C. lepidocarpa Tausch.*
- 29 *C. Oederi* Ehrh. honax. rundade—aflånga, med skärm som föreg.; fruktg. utsperrade, omv. eggrundta, med kort spröttlik, rak spets; bladkanterna platta ell. inböjda. 2 6. — β *oedocarpa* Ands. hanaxet långt skaftadt; honaxen något åtskiljda; fruktg. med tydligare sprött. Fig. Fl.D.371. Reich. f.652. Ands. t.7,f.92. H.N.f.5, n:o 85; β f.13, n:o 83.
- Hafsstr. och kärr. (Sk. — *VB.* och *Lul. Lpm. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* till Finn. — β *Rosl.* vid Rånäs. *Gottl.* Bläse i Fleringe sn. — *N.* till Trondhj. st.: Bl.) *Vanl. lågväxt, men stundom hög som föreg., ehuru med smärre ax, stund. föga större än en ärt, slutt. n. gula; hanaxet meränd. utan märkligt skaft. — C. divisa Fl.D. C. demissa Fl.D.1342 är enl. Drejer endast en yngre växt. C. flava var. Beurl.*
- 30 *C. pedata* Wg. honax. kortskaftade, glest 3—6blommiga, med korta syl-lika, n. slidlösa skärm; fruktg. n. klotrunda med spets; fjällen rundade, hinnkantade. 2 6, 7. Fig. Sv.B.684. Wg. Fl.L.t.14. Ands. t.7,f.89. H.N.f.5, n:o 84.
- Fjellv. r. (*Torn. Lpm.* på fjellet Opissoive. *Lul. Lpm.* Virihjaur, Lillthoke, Kajsats etc. *Pil. Acharisfjell. Herjed.* sydost om Helagsfjellen. — *N.* Finn. Salten. Trondhj. på Dalvolafjellet; Stuedalen på Knallarne vid Lövöen.) 1—3 tum hög, med 2—3 lin. långa n. jembreda, upprätta ax af lätt affallande fjäll och fruktg. — Anm. *C. pedata* L. synes af beskr. i *Sp.Pl.* tillhöra *C. globul.*, ehuru synonym. till en del antyder *C. ornithopoda*.
- γ — Fruktgs mynning hel ell. snedt urnupen.
- 31 *C. panicea* L. honaxen åtskilda, glest mångblomm., med utskjutande skaft; skärmen

platta och korta, med något långa slidor; fruktg. *upplåsta* n. *klotrunda* ell. något elliptiska. med *kort*, *utböjd*, snedskuren, men *hel* spets; bladen och det trubbkantiga, *glatta* strået blågröna. 2 6. — β *brevi-bracteata*: skärmbladet kortare än axskaffet. — * *sublivida* Hn. blad och skärm dubb. smälare, de sednare 2—3 gr längre än axskaffet; ax och fruktg. dubb. smärre. Fig. Fl.D.261. Reich. f.607. Ands. t.7, f.76. H.N.f.9, n:o 75.

Fukt. äng. a. (Sk.—Lpl. — N. — * Stockh. i Orhemsviken. Södm. Ö. Vingåker. — N. Christiania.) Något blåaktigt, fothögt starrgräs, med rundadt ell. elliptiskt eggformiga fruktgömmen, utan märklig spets. — * *C. pelia* O. F. Lang. *C. Langii* Steud. och Bl. Norg. Fl.

32 *C. vaginata* Tausch: fruktg. *eggrunda*, med något utdraget och utböjdt, snedt urnupet spröt, otydligt 3kantiga; strå och blad *rent gröna*; i öfr. som föreg. 2 6. Fig. Reich. f.609. Ands. t.7, f.75. H.N.f.7, n:o 78; f.10, n:o 70; f.11, n:o 73 [var.].

Fukt. skogsmark. (Lpl.—Sk. — N.) Lik föreg., men med längre och spädare strå, något bredare och längre blad, mer spetsadt och kantigt fruktg., som stund. har ett tämmel. långt, utåt krökt spröt: *C. curvirostra* ed. 3. — *C. sparsiflora* Fr. *C. panicea* β *sparsifl.* Wg.

*33 *C. stylosa* C. A. Mey. honaxen något närsitt., aflånga med utskjutande skaft, smala skärm, det nedersta öfverstående axen; slidor mycket korta, bruna; fruktg. n. skaffade, 3kantigt ovala, punkterade, med mycket kort och sned, n. *hel* spets; strå och blad *rent gröna*. 2 7. Fig.

Hafsstr. r. (N. Nordl. vid Saltensfjord nedom Bodoe kyrka, enl. ex. af C. O. Schlyter.) $\frac{1}{2}$ quarter hög, habituellt lik *C. glauca*, men skiljd med örtens färg, de kortare och upprätta axen på kortare skaft, glatta fruktg. — *C. nigritella* Drej.?

34 *C. livida* Wg. honaxen något närsitt., jemnbreda ell. aflånga, med smala skärm, 2—3 gånger längre än axskaffet; fruktg. aflånga, på båda sidor *plattadt convexa*, trubbiga, med rundade släta kanter och *hel* mynning; de smala bladen och det 3sidiga, upptill sträffa strået gröngrå. 2 6, 7. Fig. Schk. Suppl. t. Ssss. f.211. Ands. t.7, f.74. H.N.f.7, n:o 79.

Dyiga kärr, r. (Lpl.—Smål. Vexjö. — N. Christiania. — Alten i Finn.: Bl.) Skiljd från *C. panicea* med sin starkt blågrå färg, hvarmed den på långt håll urskiljes i kärren, de smala bladen och plattare, n. hvita fruktgömmena.
(*C. Buxbaumii*.)

f — Hanax ensamt, af blott hanblr; fruktgömmen småludna.

a — Honaxen tjocka; skärmen n. utan slidor.

35 *C. tomentosa* L. honaxen meränd. något skaftade, cylindriskt aflånga, med *smalt* bladlika skärm utan slidor; axfjällen spetsiga; fruktgömmen omv. *eggrunda*, n. *klotformiga* trubbiga ulliga. 2 5. Fig. Reich. f.638. Ands. t.7, f.80. H.N.f.4, n:o 90.

Äng. r. (Öl. Gottl.) 1—2 qu. högt, spensligt starrgräs; axen stund. nästan cylindriska, vanligen kortare än skärmen; fruktg. hvitulliga.

36 *C. montana* L. honaxen närsittande, *eggrunda*; skärmen *syl-lika*, med å ömse sidor vidgad, hinnaktig basis: fruktg. från den smälare basen omv. *eggrunda*, *spetsiga* 3kantiga ludna. 2 5. Fig. Reich. f.633. Fl.D.1769. Ands. t.7, f.85. H.N.f.6, n:o 72.

Lundar, r. (Sk.—Uppl. Vestml. Dal. vid Avestad; Garpenberg sn flerst.: C. Elgenstj. Värml. Rudsberget vid Carlstad. Boh. Gottl.) *Quartershögt*, mjukt starrgräs, med svartbruna glänsande fjäll vid basen af strået; axen svart. — *C. collina* Willd. — Anm. Att döma af Linnés beskrifn. är det osäkert, om denna art är Linnés; växtstället passar bättre på de följ. arterna. Linnés ex. i dess herbar. tillhör dock tydl. denna art, oaktadt Sm. och Good. uppgifvit det vara *C. pilulifera*.

37 *C. praeox* Jacq. honaxen något närsittande, kort skaftade aflånga; skärmen *syl-lika*, meränd. med korta slidor; fjällen *spetsiga*, af det nästan *klotrunda*, något *spetsiga* ludna fruktgömmets längd. 2 5. Fig. Fl.D.1527. Ands. t.7, f.84. Reich. f.634. H. N.f.11, n:o 72.

Backar. (Sk.—Gestr. Dal. Herjed. Boh. Strömstad. Öl. Gottl. — N. i södra delen.) Ljusbruna ax, med uddspetsiga fjäll. — *C. tomentosa* Ag:s Caric. enl. Fries.

38 *C. ericetorum* Poll. honaxen närsittande, oskaftade, aflångt rundade, med fjälllika eller något sylspetsade skärm, n. utan slidor; fjällen med rundad hinnkantad topp,

- af det *trinda*, omv. eggrunda ludna fruktgömmets längd. 2 5. — *β membranacea*: mjukare gräs, med mer aflånga, mindre trubbiga, helbräddade axfjäll. Fig. Fl.D. 1765. Ands. t.7,f.83. Reich. f.636; *β* 637. H.N.f.7, n:o 75.
- Back. a. (Sk.—Helsl. Ängml. Junsele sn. Jämtl. Näs sn. Herjedal. Öl. Gottl. — N. till Trondhj. — *β* i fjelltrakter.) Mörkbruna ax, *σ*uzet n. klubblikt; skärmen med mycket korta, stund. omärkliga, svarta slidor vid basen; axfjällen vanligen fint hårkantade. — *C. ciliata* Willd. *β* C. membr. Hoppe.
- 39 *C. pilulifera* L. honaxen något närsittande, oskaftade klotrunda, skärmen utan slidor, n. syl-lik, det nedersta något längre än axet; fruktg. klotrunda spetsiga finludna, af de uddspetsiga fjällens längd. 2 6. Fig. Fl.D.1048. Reich. f.632. Ands. t.7,f.82. H.N.f.12, n:o 83.
- Stenbackar. (Sk.—nor. Ängml. Jämtl. Oviken. Herjed. Öl. Gottl. — N. till Trondhj. st.: Bl.) Strået uppböjdt; honax af ärters storlek. — *C. Oederi* Retz. ed.1, enl. Retzius egen rättelse i V.Ac.H. 1793. *C. filiformis* Fl.D.
- 40 *C. globularis* L. honaxen åtskiljda, oskaftade eggrunda; skärmen smalt bladlika långa stjelkomfattande; fruktg. eggrunda spetsiga ludna, längre än fjällen; strået spensligt, med ganska smala blad. 2 6. Fig. Fl.D.1404. Schk. Suppl. t.Eeee, f.188. Ands. t.7,f.81. H.N.f.3, n:o 71.
- Fukt. och tufvig skogsmark. (Lpl.—Gestr. Vestml. Ner. nor. och vest. del. Värml. Dalsl. Lästviksdyfveln i Steneby sn. Smål. Skareda-moen i Lommaryd sn. — N. Ost-Finnm. Molde, samt Gudbrandsdalen. Rommerige etc. ned till Christiania.) 2—3 quarter högt, fint, spensligt och mjukt starrgräs, strået vid basen högt uppklädt med ljusbruna fjäll; nedersta skärmbudet alltid längre än sitt ax, vanligen flera gånger så långt. — *C. tomentosa* Fl.D.
- β* — Honaxen utdragna, mycket smala; skärmen med tydl. slidor.
- 41 *C. pediformis* Mey. hanaxet skaftadt, nående öfver ell. lika högt som öfversta honaxet; honaxen 2—3, långt åtskiljda, jernbreda mångblommiga, med skaft dubbelt längre än de med ett syl-lik bladämne försedda skärmslidorna; fruktg. omv. eggrunda med kort spröt, finludna, knappt längre än fjällen; strået vid basen bladigt. 2 5. Fig. Kunze Suppl. t.16. Ands. t.7,f.86. H.N.f.6, n:o 71.
- Bergstrakt. r. (Jämtl. Östersund, vid Björnmyran; Frösön och Åhs; Liths sn, ymn. — N. Christiania flerst. t. ex. Fröen, Ladugårdsöe. Märradalen, Krogklefven. Ringeböe.) $\frac{1}{2}$ aln hög vid frömogningen; nära slägt med följ., men tydl. skild af det nedtill bladiga strået, de mer åtskiljda honaxen och de mindre tvärhuggna axfjällen.
- 42 *C. digitata* L. honaxen öfvernående hanaxet, med skaft längre än de bladlösa skärmslidorna, jernbreda, glest mångblommiga; fruktg. omv. eggrunda 3kantiga spetsiga finhåriga, af de tvärhuggna fjällens längd; stråets slidor bladlösa ell. med ett borstlikt bladämne. 2 6. — *β pallens* Frist. hela växten blekgrön; axen mer kortskaftade. Fig. Fl.D.1466. Reich. f.599. Ands. t.7,f.88. H.N.f.11, n:o 71.
- Skuggiga back. (Sk.—Um. Lpm. Boh. Öl. Gottl. — N. till Salten. — *β* Ängml. Gransjö gåstgg. Medelp. Selånger. Jämtl. Frösön, Oviken och Lith. Herjed. på Ulfberget.) *σ*axen tumslånga mörka, 7—10blommiga; stråets basis klädd med bruna bladslidor.
- 43 *C. ornithopoda* Willd. honaxen som föreg. närsittande, med inneslutna skaft, fåblommiga; fruktg. längre än de något spetsiga fjällen, för öfr. som föreg. 2 5. Fig. Fl.D.1405. Reich. f.598. Ands. t.7,f.87. H.N.f.3, n:o 70.
- Fukt. äng. vid bergsrött. r. (Sk.—ÖG. Nerike och Värml.—Lpl. Gottl. Öl. Tveta och Högby. — N. från nor. del. af Christianss. st. till Ost-Finnm.: Bl.) *σ*axen af ljus färg, en knapp half tum långa, 3—6blommiga; stråslidorna n. gröna, med ett kort, borstlikt bladämne. — *C. digitata* *β* Wg. Gottl. Fl. i Vet.Ac.H. 1803. *C. pedata* All.
- g* — Hanaxet ensamt, meränd. med honbl i toppen.
- 44 *C. Buxbaumii* Wg. axen n. oskaftade, något åtskiljda, upprätta, aflånga—omv. eggrunda, med uddspetsiga fjäll; fruktgömmena 3kantigt ovala trubbiga nerviga, fint stråsprickiga; märken 3. 2 6. — *β submutica*: fjällen smalspetsade ell. med kort udd. — *γ heterostachya*: toppaxet af blott hanbl, ell. med honbl vid basen. — *δ macrostachya*: axen cylindriska, tumslånga, det nedersta vanl. skaftadt; topp-

axel af n. blott honbl. Fig. Fl.D.1406. Reich. f.589. Ands. t.6, f.65. H.N.f.8, no 79.

Våta äng. r. (Lpl.—Sk. Boh. Krokholmen. Öl. Gottl. — N. Ost-Finnm. — Christiania. — β och γ i fjelltr. — δ Blek. Berntorp enl. ex. af Ankarer. Boh. Sydoster enl. Vesterl. VG. Göteborgstrakten: Lindeb.; Kinnekulle: Zett. Ner. Örebro; Hökerkulla etc. Södm. Wallby sn. Trol. den i hela söd. Sv. allmännare, kanske enda (?) formen af C. Buxb.) 2—3 quart. hög med korta och tjocka ax. Det hos δ långa cylindr. toppaxel, som fullkoml. liknar sidoaxen, ger denna form ett från de nordligare betydl. afvikande utseende. — C. canescens Lin. herb. [trol. genom misstag].

- 45 C. atrata L. axen skaftade, närsittande, lancettlika, meränd. lutande, med spetsiga fjäll; fruktg. ovala trubbiga med kort spets, nerelösa fint sträsprickiga; märken 3; strået upptill sträft. 2 6, 7. — β aerrima: fruktgömm. till större delen svarta; strået mycket sträft. Fig. Sv.B.754. Fl.D.158. Ands. t.6, f.67. H.N.f.3, no 75. β Reich. f.591.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N.) Fothögt bredbladigt starrgräs, med något stora i toppen sittande svartfjälliga ax. slutt. af tyngden lutande. Var. med smalare strå och blad, upprätta ax, närmande sig till C. Vahlil: C. atrata γ rectiuscula Ed.4.

- 46 C. nigra All. axen ovala, gyltrade i toppen med inga ell. korta skaft; fruktg. omv. eggrunda, rundadt trubbiga, med kort spröt; strået upprätt, glatt; för öfr. som föreg. 2 6, 7. Fig. Reich. f.590. Ands. t.2, f.39. H.N.f.14, no 83.

Fjellv. r. (Lpl.: Läst. enl. Fr. Jäml. Åreskutan. — N. Dovre.) Det Jäml. ex., som förf. sett, öfverensstämmer till alla delar fullkoml. med Schweiz. och Tyrol. ex., samt är fingerhögt [andra enl. Beurl. mer än quartershöga], likt en förkrumpl. form af föreg., dock skiljbar af de upptill bredare, mycket mer trubbiga fruktg., som på nämnda ex. äro helt och hållet svarta; strået icke sträft som hos föreg.

- 47 C. Vahlil Schk. axen som föreg., klotrunda, ell. något aflånga; fruktg. ovala med spets, fint sträsprickiga; märken 3; strået upprätt, spensligt, upptill vanl. något sträft. 2 6. Fig. Fl.D.403. Reich. f.588. Ands. t.6, f.56. H.N.f.3, no 78.

Fjelltr. (Lpl.—Dal. i Idre. Ängml. Ramsele; Helgum och Långsele snr. Medelp. Finsta i Torp sn. — N.) Strået 1—2 qu. högt, med 2—3, i toppen gyltrade ax, föga större än arter; fjällen svarta. — C. alpina Sw.

- 48 C. bicolor All. axen närsittande, ovala, något skaftade; fruktg. från smal bas omv. eggrunda, mycket trubbiga, längre än fjällen, med 2 märken; strået slutt. krökt, med korta blad. 2 6, 7. Fig. Sv.B.701. Fl.D.2122. Ands. t.4, f.43. H.N.f.11, no 79.

Fjellv. r. (Lul. Lpm. mell. Kiergevare och Thoudarats vid Pollaure; "på en liten sandkulle, fuktad af snövattnet vid öfra Pollauresjöns nordvestra vik".) 2—4 tum högt, vid fruktmogn. båglik böjdt ell. lutande strå; de 2—4 axen 2—3 lin. långa, med svartbruna fjäll och n. hvita fruktgömmen.

- 49 C. rufina Drej. axen som föreg., n. aflånga; fruktg. omv. eggrunda, med kort spets, tyd. 3nerviga, af de omv. eggrunda trubbiga fjällens längd; märken 2; strået kortare än de långa bladen. 2 6, 7. Fig. Ands. t.4, f.44. H.N.f.13, no 84.

Fjellv. r. (Lul. Lpm. vid stränderna af sjön Virihjaur, nedanför Stor-Thokin. — N. Synishorn.) Liten som föreg. och nedliggande, tätt tufvad, med vanl. 4—5 ax; del öfversta var. med hanbl. i toppen och vid basen, stundom af blott han- ell. honbl.

(C. lagopina, norvegica, glauca, microstachya, fuliginosa; varr. af flava, Oederi m. fl.)

** Märken 2 [undantagsvis någongång 3]: Distigmaticæ*).

a — Honax med skaft af halfva axets längd eller längre (und. C. sal. * subpath.); axfjällen 3nerviga.

a — Honaxen slutt. hängande.

- 50 C. maritima Müll. hanaxen 2 ell. flera; honaxen långskaftade cylindriska; axfjällen

*) Då ingen karakter i denna afdeln. är så beständig, att den icke lider undantag, t. o. m. för samma art, aldraminst lånar sig till naturliga flockar, har förf. begagnat den för

tvärt öfvergående i en sträf borst, flera gånger längre än sjelfva fjället och det omv. eggrunda, otydl. nerviga fruktgömmet. 2 6. Fig. Fl.D.703. H.N.f.6, n:o 76. Ands. t.6.f.64.

Steniga hafsstr. r. (VB. Neder-Calix skärg., på Börskar (ell. Vattungen); Reuterm. VG. Göteborg. Boh. nära Marstrand; Henån på Oroust; Thed.; Uddevalla; Strömstad flerst. — N. utefter hela kusten från Boh. gränsen till Ost-Finnm.) *1—1½ fot högt starrgräs med bleka ax och snart affallande fruktg., 2, 3 gr kortare än fjällets borst.* — Anm. C. Lyngbyi Horn., skiljd med åslikt upphöjda nerver på fruktg., som uppgifvits för Norge, nämnes dock ej i Blytts Flora.

*51 C. *cryptocarpa* C. A. Mey. hanaxen 2 ell. flera; honaxen cylindriska, de nedre kortare än de långa och fina glatta skaften; fjällen *spetsiga, längre än de ovala* ell. omv. eggrunda, trubbiga, med kort utstående, hel mynning försedda fruktgömmena; strået glatt ell. omärkligt sträft. 2 6, 7. Fig. Mey. Cyp. t.14. Ands. t.6.f.61. H.N. f.15, n:o 85.

Hafsstr. r. (N. Finnm. Vadsöe, enl. ett ex. fordom lemnadt af prosten Deinböll. Trondhj. på Strand under Lexvigen mell. Axnæs och Storvig; Bergen och Christiania enl. Bl.) *Strået nära 3 quart. högt, med 2 han- och 3, 4 honax, alla långt åtskiljda och öfver en tum långa, med skaft af 1—3 tums längd och bladlika skärm utan slidor, långa som strået; fjällen på Deinb:s ex. spetsiga utan udd, omkr. ½ gång längre än fruktg., på Trondhj. ex. i H.N. dubb. så långa, såsom de ock af Mey. beskrifvas.* — C. *filipendula* Drej.

β — Honaxen upprätta *).

*52 C. *halophila* Nyl. hanax som föreg.; honaxen cylindriska, vanl. *mot spetsen tjockare, åtskiljda, något längre än de n. glatta skaften; fjällen lancettlika, långspetsade, dubb. längre än det omv. eggrunda, med kort utstående hel mynn. försedda fruktg.; strået glatt.* 2 7, 8. Fig. Ands. t.5.f.51. H.N.f.12, n:o 86.

Hafsstr. r. (N. Ost-Finnm. nor. stranden af Varangerfjorden: Th. Fr.) *Nära alnshög med platta breda blad och stora bladlika skärm af axsamlingens höjd, samt nära 2 t. långa smala ax, liknar denna mer C. aquatilis än följ., hvilken den dock genom karakterer står närmast, och med hvilken den anses identisk i Ledeb. Fl.Ross.*

*53 C. *salina* Wg. hanax som föreg.; honaxen lancettlikt cylindriska, af de glatta skaftens längd; fjällen eggrunda *med lång syllik spets ell. trubbiga*, ungefär af det aflångt ovala, med urnupen mynn. försedda fruktg:s längd; strået glatt. 2 7, 8. — * *subspathacea* Wormskj. hanax vanl. ensamt; honax med korta, stund. inga skaft; fruktg:s mynn. mer utdragen. — β *nardifolia*: lågväxt, med smala hoprullade blad. Fig. Sv.B.756. Ands. t.5.f.50, b; * f.49. Fl.D.1530. H.N.f.10, n:o 80.

Hafsstr. (N. Ost-Finnm. — Trondhj.) *Omkring 1—1½ quarter hög, med tumslånga ax och lika långa skaft. Skiljd från föreg. mera genom mindre storlek och utseende, än genom verkliga karakterer.* — C. *cuspidata* Wg. i Vet.Ac.H.1803 [formen med sylspetsade fjäll] och Hn. Handb. edd. 5 & 6. C. *salina* a *cuspid.* ock β *mutica* Wg. Fl.L. — *, som i vissa former synes vida skiljd från sal., sammanflyter dock genom andra tydl. dermed.

54 C. *hamatolepis* Drej. hanaxet meränd. 1; honaxen som föreg. längre än de glatta skaften; fjäll med en kort syl-lik mycket sträf udd, ell. trubbiga längre än det omv. eggrunda, med kort utstående hel mynning försedda fruktg.; strået glatt ell. något sträft. 2 6, 7. — β *mutica*: fjällen trubbiga ell. med omärkl. udd; strået sträft. Fig. Fl.D.2370. Ands. t.2.f.37. H.N.f.14, n:o 82; β f.8, n:o 72. Ands. t.5.f.50?

Hafsstr. r. (Boh. från Hallandsgränsen till Marstrand, på fl. st., t. ex. Särö, Hisingen, Instön etc.; Oroust, vid Henån; Gustafsberg; Thed.; Strömstad, Holkedalskilen och söd. Koster. — N. Finnm. Lyngen; Trondhj. Hladehameren; Bergen och Christia-

undersökningen bäst i ögonen fallande. Sjelfva afdeln. *phyllopodæ* och *aphyllopodæ* lida undantag, utom att de söndra de närmast beslägtade arter och stå ofta knappt att bestämma, såsom hos C. *cæspitosæ*. — Som nära halfva antalet af hithörande s. k. arter äro af sina namngifvare bestämda från torra ex. eller i allmänhet ännu föga studerade i naturen, är det troligt, att de i en snar framtid komma att betydligt reduceras.

*) Alla arter i denna afd. anses af Blytt, trol. med rätta, för former af en enda art *salina* i vidstr. mening.

nia: Bl. — β *N. Christiania*.) $1\frac{1}{2}$ qu. hög, med mer än tumslånga ax af rödbruna fjäll och gulaktiga fruktg.; hanaxet ell, men med ämne till ett andra; axfjällen till en del utan den sträfvä borsten i spetsen, likasom den vore afbruten. — *C. Kattegalsensis* Fr., som icke anser denna växt vara Drejers art. — β är *C. salina* edd. 5 & 6. *C. salinoides* Beurl. och edd. 7—8.

(*C. acuta* och vulg. varr.)

b — Honax 3 till många gånger längre än skaftet, då sådant finnes; axfjäll oftast ennerviga.

α — Bladen breda; hanax. oftast flera; skärmen långa, nående öfver ell. till hanaxen.

- 55 *C. aquatilis* Wg. hanax. 2 ell. flera; honaxen med inga ell. korta skaft, upprätta cylindriska, vanl. mot spetsen tjockare; skärmen bladlika, längre än axsaml.; fruktg. rundadt ovala, plattade, med kort utstående, hel mynning, nervlösa, längre än fjällen; strået trubbkantigt, slätt; bladen rännformiga. 2 6. Fig. Reich. f. 587. Ands. t.5.f.54. H.N.f.3, n:o 77.

Stränd. (Lpl.—ÖG. och Värml. Smål. Kalmar. Blek. — *N. från Ost-Finnm. till Christiania*.) Alnshög, af blåaktig färg, med 2—3 tum långa, meränd. något klubblika ax af bleka fruktg. och korta bruna fjäll. Fruktg. utan tydliga nerver, ell. med en gröfre, tät vid kanten. Ex. af var. *sphagnophila* Fr. äro för unga sll kunna skiljas med några karakterer.

- 56 *C. borealis* Lang. hanax meränd. 1; honaxen cylindriska upprätta, de nedre skaftade; skärmen bladlika, det nedersta med mycket korta, strået ringformigt omfattande, odelsta sidor; fruktg. aflångt ovala, trubbiga med kort framstående, n. hel mynning, nervlösa, något längre än fjällen; strået glatt. 2 6. Fig. Ands. t.4.f.45.

Fukt. st. r. (Torn. Lpm. Karesuando. Lul. Lpm. Pollaure och Sittieloukt vid Virihjaur. VB. vid Seivitz gästgg. Ängml. — *N. Ost-Finnm.*) Fothög, med mer än tumslånga smala ax, tämmel. lik föreg., för hvars afart den anses af *Læstadius*. Hanaxet har stundom några honbl. vid basen; strået på Læst. ex. fullkomligt glatt. En af Doct. Ångström lemnad form, tagen på Hernön i Ängml., hörer tydl. hit, ehuru något späddare. — *C. epigejos* ed.5. [icke Fr., hvars art af detta namn, H.N.f.12, n:o 87, är *C. discolor* Nyl.] *C. arctophila* Nyl. enl. Th. Fr.

- 57 *C. vacillans* Drej. hanax 1—2; honax. oskaftade upprätta, utdraget lancettlika; skärmen smala, knappt bredare än strået, med skilda bladöron; fruktg. bredt omv. egg-runda, med kort och hel mynn., plattade, prickade n. nervlösa, mycket kortare än fjällen; strået ganska stråft. 2 6. Fig. Ands. t.2.f.36.

Fukt. st. r. (Lpl. enl. ex. af Læst. Pil. Lpm. vid en bäck nära toppen af Tjådtjak, samt i en myr nära Brakajoki. Jämtl. Kallsjöns strand nedom Åreskutan enl. Beurl. — *N. Christiania*) Blytt 1827, enl. ex. af Prof. Wikström.) Fothög, med korta blad och skärm, icke öfverstående hanaxet; fjällen egggrundt lancettl., spetsiga ell. med en omärkl. udd, n. svarta med en smal gul rand efter midten. Märken 2—3. Är den form, som i 4 ed. omnämndes under *C. aquatilis*.

- 58 *C. acuta* L. hanax 2 ell. flera; honaxen med inga ell. korta skaft lutande, cylindriska; fruktg. rundadt ovala, på båda sidor convexa, otydl. nerviga, något spetsiga, af fjällens längd; strå 3sidigt med sträfvä kanter; bl. kölade, upprisbara i hinnor. 2 6. — β *fluviatilis*: skärmen längre än axsamlingen; axfjällen kortare än fruktg. — γ *personata*: axen bleka smala, slakt lutande, 2—4 tum långa och längre skaftade; strået n. slätt. Fig. Reich. f.584, 585. Ands. t.5.f.56. H.N.f.8, n:o 74. β Sv. B.408. H.N.f.9, n:o 80. γ H.N.f.8, n:o 75.

Stränd. a. (Sk.—Lpl. — *N. till Trondhj.*) 3—4 qu. högt, tufvadt starrgräs, varierande i hög grad.

- 59 *C. proluxa* Fr. hanax som föreg.; honaxen med inga ell. korta skaft, slakt lutande, cylindriska, med bladlika skärm längre än axsaml.; fruktg. bredt ovala, plattade, med kort utstående hel mynn., tydl. nerviga, mycket kortare än de lancettl. långspetsade fjällen; strå och blad som föreg. 2 6. Fig. Ands. t.5.f.57. H.N.f.10, n:o 74.

Stränd. (Blek. Carlskrona. ÖG. i Landeryd och vid Söderköping enl. Kindb. Södm. Thorsålla. Uppl. Ekolsund: Stud. S. Almqvist: Uppsala-trakten. Gestr. Kubbo. Medelp. Hafverö sn, Östvall: Reuterm. Vestml. Kärrbo sn, Springsta äng; Hjel-

mare canal. Ner. Örebro. — N. Christiania: Bl.) *Medelform* mell. föreg. och *C. stricta*; lik den förra till bladen, den sedn. till frukten; vanl. gröfre än bägge, med stora och tjocka ax, svartröda fjäll. Var. med glesa och mer slaka ändra till hängande honax: var. *prolensa* Fr. — *C. acuta* L. herb. *C. acuta* *ed.7.

- 60 *C. tricostrata* Fr. hanax som föreg.; honaxen n. oskaftade upprätta cylindriska; skärmen långa som axsaml.; fruktg. *bredt ovala trubbiga, upphöjdt 3nerviga*, längre än de trubbiga fjällen; strå och blad som föreg. 2 6. Fig. Ands. t.5,f.55. H.N.f.10, n:o 75 [var.].

Stränd. r. (*Smål.* norra del. ÖG. Norrköp., vid strömmen: Kindb. Stockh. Svartsjö och på Dälfvensön; Gåsberget i Jerfälla. *Uppl.* Uppsala etc. *Gestr.* Gefle, vid Lexe. *Vestml.* Molnebo bruk. — N. Holsfjorden i Ringerige: Bl.) *Mer lik C. stricta än acuta*, mellan hvilka denna art synes vara en medelform, till hvilken *C. acuta* *viridis ed.8 utan tvifvel och hörer.

β — Blad breda; hanax oftast ensamt.

- 61 *C. Limula* Fr. hanaxet meränd. ensamt, långt skaftadt; honaxen n. cylindriska upprätta, det nedersta vanl. med kort skaft: skärm *smala*, med skiljda bladöron; fruktg. *af långa spetsiga plattade*, med omärkligt utstående, n. hel mynn., *otyd.* nerviga, n. *af de trubbiga fjällens längd*; strået mycket strävt. 2 6, 7. Fig. Ands. t.5,f.53. Fukt. st. r. (*Torn. Lpm.* vid Muonioelfs förening med Torn. elf, samt nära Karkojesnöv; mell. Palajok och Muonioiska; Karesuando etc. *Lul. Lpm.* Sittieloukt vid Virihjaur. — N. Ost-Finnm. vid Klösterelfven. Vest-Finnm. Alten.) *Fothög med 1½ tum långa svartfjälliga ax; hanaxet ensamt; rotstocken krypande med grofva skott.* — *C. acuta* β *ripensis* Læst. skriftl.

- 62 *C. hyperborea* Drej. honaxen närmade till det meränd. ensamma hanaxet, aflånga ell. lancettlika, upprätta och n. oskaftade, med skärm som föreg.; fruktg. *elliptiskt ovala, plattade* med mynn. som föreg., *otyd.* nerviga, *kortare än de trubbad fjällen*; strået slätt. 2 6, 7. Fig. Ands. t.5,f.47. H.N.f.12, n:o 89.

Stränd. r. (*Torn. Lpm.* Kättesuando. *Herjed.* på Grönfjellet norr om Helagsån. — N. Ost-Finnm. Seidasfjellen. Alten, St. Rajpas. Dovre, nära Kongsvold: Bl. Söd. N. Gousta fjell.) *Lik föreg., men med kortare och tjockare ax, slätt strå.* — *C. acuta* β *ripensis* Læst. [ett annat ex.]. — Anm. *Af C. hyperb.* har Drejer 2 olika former, en mindre med smalare och skaftade ax, mest öfverensstämmande med hans beskrifning, och en större alldeles lika vår.

- 63 *C. elytroides* Fr. honaxen som föreg.; skärmen *breda*, längre än axsamlingen, med *sammanflytande* bladöron; fruktg. *bredt ovala, tydl. prickade*, med mynn. som föreg.; *af de trubbiga*, ell. kort uddspetsiga *fjällens längd*; strå något strävt. 2 6, 7. Fig. Ands. t.5,f.48. H.N.f.10, n:o 77?

Fukt. st. r. (*Torn. Lpm.* Karesuando. VB. vid Torneå. Uppsala och Hall. enl. Fries.) *Lik de föreg., men med bredare skärm och fruktg. samt fjäll, hvilkas ryggnerv ofta utlöper i en kort syltlik udd.* — *C. saxatilis* v. *flaccæformis* Læst. — Anm. *Beskrifven efter Læstadii ex., af Prof. Fries erkända såsom äkta; de som finnas i H.N. äro för unga att bestämma arten och höra knappt hit.*

- 64 *C. rigida* Good. honaxen som föreg., *oval* ell. *klubblikt aflånga*, det nedersta meränd. skaftadt; skärm *smala och korta*, med skiljda bladöron; fruktg. *oval*, på båda sidor *upphöjdt convexa*, med något uthöjd hel spets, *nerelösa, längre än de spetsiga fjällen*; strået mer och mindre strävt. 2 6, 7. — β *inferalpina*: ned. honaxet längre fränskildt, klubblikt. — γ *frigida*: n. fingerhög, med nära toppen gytttrade ovala honax. Fig. Fl.D.159. Reich. f.578. Ands. t.5,f.46. H.N.f.8, n:o 77.

Fjelltr. a. (*Lpl.*—Sveg i *Herjed.* Dal. Idre och Särna. — N.) *1—2 quart. hög, med stadigt strå, långa och breda blad i täta knippen från den krypande, af bladlemningar fjälliga rots. Fruktg. skadas ofta af en svart svamp och blifva då stora och klotrunda.* — *C. saxatilis* Wg.Fl.L.

(*C. saxatilis*, vulgaris β.)

γ — Blad smala [obetydl. bredare än strået], köhlade ell. snart hoprullade.

- 65 *C. vulgaris* Fr. hanaxen 1—2, med något närsitt. upprätta cylindriska honax; skärmen *bladlika*, meränd. kortare än axsaml. med skiljda bladöron; fruktg. *oval* *trubbade convexa, nerviga*, meränd. längre än de *trubb.* fjällen; bladen *rännformiga*

med omärkl. köl; strået *sträft*. 2 5, 6. — β *tornata*: lätt tufvad, med breda platta blad; det styfva strået och axen tjocka. — γ *tenuis*: lätt och späd, med smala glesblomm. och skaftade ax. — δ *stolonifera*: strån åtskiljda på de kryp. rotskotten. Fig. Fl.D.1281. Reich. 579—581. Ands. t.5,f.52. H.N.f.8, n:o 76; f.9, n:o 81.

Fukt. st. a. (Sk.—Lpl. — N.) Vanl. 1—2 *qu. hög*, med *talrika former*, som *närma sig så väl till flera af de föreg. som till de följ.*; ofta *knappt skiljbar från smärre varr. af C. acuta*. — *C. cespitosa* Lin. herb. *C. Goodenowii* Gay och Beurl. — Anm. *C. bolina* Lang. från Kongsvald på Dovre, med platta och breda, okölade blad, samt bladlika skärm af det mycket sträfvä stråets längd, men endast funnen med o mogen frukt, har förgäfvets blifvit eftersökt af Blytt och torde behöfva närmare granskning.

66 *C. juncella* Fr. hanaxen 1—2, med *aflågsnade* upprätta, smalt cylindriska honax; skärmen kortare än axsaml. med skiljda bladöron, *de öfre n. borstlika*, det nedersta bladlikt; fruktg. *aflångt* ovala med kort, uthöjd spets, *nerviga*, *längre än de trubba*. fjällen; bl. långa, slutl. *träddlikt* hoprullade; strået spensligt, *sträft*. 2 5, 6. Fig.

Kärr. (Lpl. — Smål. Hall. Öl. Kastlösa, Bredinge etc.: Sjöstr. — N. Finnm. till söd. N. enl. Bl.) *Växer i tufvor*, och är *utmärkt genom stråets, bladens och axens spenslighet*. Är *likasom följ. en medelform mell. C. vulg. och cespitosa*. Ex., meddelade af Prof. Wg. sjelf, af dess *C. aquat. β nardif.*, tillhöra tydl. denna art.

67 *C. turfosa* Fr. axen som *föreg.*; skärmen *bladlika*, meränd. kortare än axsaml. med skiljda bladöron; fruktg. ovala med spets af den framskjutande mynningen, *otyd.* nerviga meränd. *längre än de spetsiga* fjällen; bladen *kölade* med *platta* kanter; strået *glatt*, ell. *något sträft*. 2 5, 6. Fig. Ands. t.6,f.58. H.N.f.10, n:o 79.

Kärr. (Ängml. Bjerträ. i Rammeldalen; Gransjö, vid Helgumsjön. Medelp. Torps prestg. Gestr. Kubbotrakten flerst. Uppl. Läby kärr vid Uppsala m. fl. st. Stockh. Södm. Årdala prestg. ÖG. Ryd i St. Lars, samt Kärna enl. Kindb. Dal. Grycksbo bruk. Boh. Hall. Onne torfmosse. — N. Christiania: Bl.; Finden i Torpen, och i Lom: Moë.) 1½—2 *fol högt starrgräs*, med *smala* blad och *strån*, *dels växande i tufvor*, *dels mera spridd från rotskott*.

68 *C. cespitosa* L. hanaxet ensamt med *närsitt.*, oskaftade upprätta aflånga honax; skärmen meränd. korta ell. omärkliga, *n. syl-ika*; fruktg. ovala trubbiga med omärklig udd af den knappt framskjut. mynningen, *nervlösa*, *föga längre än fjällen*; bladen *kölade* med *utvikna* kanter; strået *sträft*. 2 5, 6. — β *retorta*: axen glesblommiga slaka. Fig. Sv.B.222. Ands. t.6,f.59. H.N.f.8, n:o 78; β f.10, n:o 78.

Fukt. äng. a. (Sk.—Lpl. — N. Aggerhus och Christianss. st. enl. Bl.) *Bildar tufvorna på sidlända ängar och blommor tidigt ännu blott quartershög, men blir sedan ända till alnshög, ehuru spenslig och smalbladig, med 3—4, i förhåll. till strået små [knappt tumslånga] ax i öfversta toppen, sällan 1 tum åtskiljda*. — *C. pacifica* Drej. *C. Drejeri* Lang.

69 *C. stricta* Good. hanax 2 ell. flera; honax n. oskaftade, upprätta, aflångt cylindriska, med korta skärm, det nedersta *bladlikt*; fruktg. ovala, plattade, med kort utstående, hel mynning, *upphöjdt nerviga*, *något längre än fjällen*; bladen *kölade*, med nätlit upprisbara slidor; strået 3sidigt, med sträfvä kanter. 2 6. Fig. Reich. 583. Ands. t.6,f.60. H.N.f.8, n:o 73.

Stränd. (Sk.—Helsl. Vestml. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. Laurvig; Christiania.) *Alnshögt, i stora tufvor växande starrgräs med täta ax af plattade, i tydlig spiral ordnade fruktg., som tidigt affalla, och med slidor, som, då de dragas från strået, på insidan upprispa i ett nät, liknande spindelväf*. Var. med ½—2 tum långa ax.

(*C. bicolor, rufina*.)

†† Homostachyæ: Axet ensamt, sammansatt af likformiga småax; märken 2.

* Småax med hanbl vid basen, ell. de nedre med blott honbl. [Undant. *C. tenella* och *Schreberi**.]

a — Fruktgömm. utan hinnkant, sträfvä i öfre kanterna.

70 *C. Bönninghausiana* Weih. axet af flera, *långt åtskiljda* småax, *de nedersta sammansatta* af smärre ax, med *långt bladlikt* skärm; de öfriga skärmen n. kortare än småaxen; fruktg. *af fjällens längd*, eggrundt lancettlika *sprötspetsade*, med *convex*

- rygg, sträfvä kanter. 2 4, 5, 6. Fig. Fl.D.2300. Reich. f.568. Ands. t.4, f.41. H.N. f.10, n:o 82.
- Lund. r. (Sk. Stehag.) 3—4 qu. hög, med talrika, nedtill långt åtskiljda småax. Lik följ., men skiljd med de nedersta 1—3 småaxen, som grenar sig i flera, samt med de öfre axen, hvilka n. sakna skärm. — *C. axillaris* * Fr. Mant.
- 71 *C. remota* L. axet som föreg.; alla småaxen enkla, de flesta med långt bladlikt skärm; fruktg. ovalt eggrunda med sträbbräddadt spröt, något längre än fjällen. 2 4, 5, 6. Fig. Fl.D.370. Reich. f.556. Ands. t.4, f.40. H.N.f.7, n:o 82.
- Lund. r. (Sk.—Uppl. Värml. i Östmark sn. Dalsl. enl. Larsson. VG. Boh. Öl. — N. Christiania; Dröbak; Holmestrand; Arendal; Christiansand.) 3 quarter högt, spensligt starrgräs med långt åtskiljda småax och 3—6 tum långa skärm.
- 72 *C. microstachya* Ehrh. axet af 3—5, närsittande småax; det öfversta med hanblir vid basen och 2—3 gånger längre än de aflånga honaxen; fruktg. eggrunda sprötspetsade, längre än fjällen. 2 4, 6, 7. — * *Gaudiniæna* Gulth. öfversta axet af mest ell. blott hanblir; strået glatt. Fig. Reich. f.538. Ands. t.3, f.11. H.N.f.6, n:o 77.
- Kärr, r. (Torn. Lpm. — Helsl. och Dal.; Spridd i de sydligare prov. ända till Skåne. — N. Tellem. Grundsæt i Elverum; Christiania; Fjærestrand; Skien. Lom vid Sollemssættern; Dovre, nedom Gjedyryggen vid Jerkind. — * N. Lomseggen, ofvan gården Hoft i Bäfverdalen; Moë enl. Bl.) $\frac{1}{2}$ aln högt, spensligt starrgräs med tums-långt ax; utan tydl. skärm; toppaxet slutt. klubblikt; strået strävt. — *, hearaf Bl. förmodar *C. brevisrostr.* Cederstr. vara en forma depauperata, har fruktg:s spröt tydligare strävt än denna.
- 73 *C. helvola* Blytt: axet af omkring 5 tätsittande, jemnbreda småax; det öfversta med hanblir vid basen, af honaxens längd; fruktg. af fjällens längd, eggrundt aflånga, sprötspetsade, nerelösa. 2 4, 7. Fig. H.N.f.13, n:o 85.
- Fjelltr. och kärr, r. (Um. Lpm. Gitsfjellen. VB. nor. del. i kärr mell. Sangis och Lapphäcken. Stockh. Isbladkärret. Södm. Tveta sn. Boh. Foss sn, mell. Saltkällan och Qvistrum; J. A. Leffl. — N. Finnm. Havösend. Dovre, nära Fogstuen; på Hund-sjöfjället; Romsdalen, på Langeffeld, samt Lom, vid Sollemssættern; Valdres; Gousta-fjell; Christiania m. fl. st. enl. Bl.) Till storlek och utseende lik föreg.; men växer mer tufvad, med bredare blad, korta hinnaktiga skärm. En del ex. närma sig dock äfven i uts. *C. canescens*.
- 74 *C. elongata* L. axet af 6—12, något skiljda, aflånga småax; fruktg. aflånga spetsade, på båda sidor convexa och nerviga, något utböjda, längre än fjällen. 2 4, 7. Fig. Fl.D.1236. Reich. f.565, 66. Ands. t.4, f.32. H.N.f.10, n:o 83.
- Fukt. äng. (Sk.—VB. Umeå sn. Jämtl. Oviken. Dal. Värml. Dalsl. Boh. Öl. — N. Christianss. och Aggerh. st.; Stördalen: Bl.) Växer i tufvor med talrika, höga, slutt. lutande strån, med bruna fruktg. — *C. multiculmis* Ehrh.
- 75 *C. stellulata* Schreb. axet af 3—5, slutt. klotrunda, något åtskiljda småax; fruktg. eggrunda, med utdraget spröt, slutt. utsperrade, dubb. längre än fjällen. 2 4, 6. — β grypus: småaxen 3, större, och mer tätsittande med mindre utsperrade fruktg. Fig. Fl.D.284. Reich. f.560; β f.540 [mager form]. Ands. t.4, f.37. H.N.f.10, n:o 84.
- Fukt. äng. kärr, a. (Sk.—Um. Lpm. och VB. nor. del. — N. till Finnm. — β N. Vang i Valdres på Grindfjell.) 1—1 $\frac{1}{2}$ quart. hög, med årt stora småax, taggiga af de utsperrade fruktg. — β har, såsom Koch anmärker, tycke af *C. lagopina*; fruktg:s spröt på insidan köladt likasom hopviket på längden, ej platt som hos α , härigenom, som Reich. beskriver det, äggadt, med mycket sträfvä bräddar. Strået hos båda 3kantigt. — *C. echinata* Murr.
- 76 *C. Persoonii* Sieb. axet af 3—8, något åtskiljda, ovala småax; fruktg. tätt liggande, ovala med utstående spröt, på ryggsidan från mynningen med en fin, icke genomträngande spricka; för öfr. convexa med n. platt insida. 2 4, 6, 7. Fig. Reich. f.547. Ands. t.4, f.38. H.N.f.7, n:o 85.
- Fukt. st. i bergstrakt. (Lpl. och VB.—Värml. och Gestr. i Ugglebo sn. vid Gnupberget. Smål. vid Lannaskede helsobrunn. Dalsl. i Hasselskog. Boh. vid Bullaren. — N. Finnm.—Aggerhus st.) Lik följ., men med smärre småax, mogna med bruna fjäll, samt ofta försedda med ett $\frac{1}{2}$ —1 tum långt skärmbblad; fruktg. med längre och mer utstående spets. — *C. Gebhardi* Hop. i Sturm. *C. vitilis* Fr. *C. canesc.* β *alpicola* Wg.

- 77 *C. canescens* L. axet som föreg.; småaxen aflånga; fruktg. tätt liggande ovala spetsiga, med trubbiga, föga stråfva kanter, utan spricka, för öfr. som föreg. 2 5, 6. — β *sublobiacea*: med smärre, mer åtskiljda och rundade småax; fruktg. med n. släta kanter. Fig. Fl.D.285. Reich. f.546. Ands. t.4, f.39. H.N.f.7, n:o 83 och f.11, n:o 80.

Fukt. st. stränd. a. (Sk.—Lpl. — N. — β Lpl. — N. Christiania: Bogstadås.) 1—3 qv. hög i stora tufvor; axel 1—2 tum långt, gul- ell. grågrönt, säll. mörkare ell. med skärm och då helt korta borstlika. — Både denna och *C. elongata* förvaras i Lin. herb. under namnet *C. brizoides*. *C. curta* Good. β *C. lapponica* Lang, till hvilken, såsom Prof. Fries sjelf anmärkt, *C. macilentia* Fr. rättast torde höra.

b — Fruktg. med släta kanter.

- 78 *C. tenuiflora* Wg. axet af omkr. 3, tattsittande, 8—12blomm. rundade småax; fruktg. eggr. aflånga, något spetsiga och hvasskantiga, föga längre än fjällen. 2 6, 7. Fig. Ands. t.4, f.36. H.N.f.3, n:o 80 och f.7, n:o 84.

Fukt. st. i fjelltr. r. (Lpl.—Herjed. Värml. Vestsjö i öfra Ullerud sn. Ångml. Helgum sn. Helsl. Hogdal, Ljusdal och Jersfö snar. — N. Haarsæt i Rendalen: Printz enl. Bl.) Lik följ., men med större, tätt till strålets topp samlade småax, bildande ett knappt $\frac{1}{2}$ tum långt, n. eggrundt, alltid blekgrönt ax.

- 79 *C. lobiacea* L. axet af 3—5, åtskiljda, 5—12blommiga rundade småax; fruktg. eggr. aflånga, trubbiga och trubbkantade, slutt. utsperrade, mångnerviga, n. dubbelt längre än fjällen. 2 6. Fig. Sv.B.664. Fl.D.1403. Ands. t.4, f.34. H.N.f.3, n:o 79.

Fukt. skogsäng. (Lpl.—Smål. Kalm. län. Hall. — N. Ost-Finnm.—söd. del. af Ågerhus st.: Bl.) Spädt och smalbladigt starrgräs, med axel äfven moget, ljusgrönt.

- 80 *C. tenella* Schk. axet af 3—6, åtskiljda småax, med hanbl. ofvan de 2—3 fruktgömmena; dessa längre än fjällen, n. omv. eggrunda ell. elliptiska, rundadt trubbiga med kort odd, mångnerviga, trubbkantade. 2 6, 7. Fig. Ands. t.4, f.33. H.N.f.10, n:o 85.

Fukt. skogsäng. kärr, r. (Torn. och Lul. Lpm. samt VB. — Gestr. Dal. och Värml. — N. Christiania, vid Bokstadås, Vold m. fl. st.: Bl.) Lik föreg., men mycket spädare, med trådmala blad och småax af 1—2 han- och n. lika få honbl., stundom af en blomma af hvarterdera slaget. Då flera honbl. finnas, sitta alltid hanbl. i midten, således i toppen af småaxel. Förf. har funnit blott 2 ståndare. — *C. gracilis* Ehrh. *C. disperma* Dew. enligt Beurl.

- 81 *C. norvegica* Willd. axet af 3—6, något skiljda, eggrundt aflånga eller ovala, mångblomm. småax, det öfversta klubblikt, med hanbl. vid basen, de nedre utan; fruktg. n. halfklotformiga med kort spets, otydl. nerviga, af de breda trubbad fjällens längd; strået upprätt. 2 6. Fig. Wg.Fl.Lt.15, f.3. Ands. t.4, f.29. H.N.f.4, n:o 92.

Kärr nära hafsstr. r. (VB. vid Calix och Piteå. Ångml. Själevad och Arnäs snr: Säbrå sn. Gefle. Stockh. ÖG. Lönö i Häradshammar, och Djurö i Dagsberg: Kindb. Smål. Kalmar län, vid Påskallavik etc. Blek. Lyckeby slott; vid viken mell. Knösö och Ringö; Sölvietsborg. Öl. vid Runsten. Boh. på Linalholmen utanför Göteborg; söd. Koster. — N. Finnm. — Christianiafjorden: Bl.) Strået 1—2 qv. högt, trubbkantigt; axel 1— $\frac{1}{2}$ tum långt, moget ljusbrunt.

- 82 *C. lagopina* Wg. axet eggrundt ell. ovalt, af omkr. 3, tattsittande, ovala mångblomm. småax, de nedre af blott honbl.; fruktg. ovala spetsiga trubbkantade, längre än de trubbiga fjällen; strået upprätt, glatt ell. upptill något stråft. — β *gracilescens* Th. Fr. strået högre, spensligt, stråft; småaxen 3, små och tätt gytrade, alla med både han- och honbl. 2 6, 7. Fig. Fl.D.294. Reich. f.543. Ands. t.4, f.28. H.N.f.3, n:o 83.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N. Finnm.—Dovre. Filefjell, Norfjellet i Buskeruds amt. — β N. Finnm. Kaveringtind vid Lyngensfjord. Ost-Finnm. Renö i Syd-Varanger.) Quartershög med sällan mer än halftumslångt, brunt ax. β är en utmärkt, men måhända af localen [fukt. st. i närheten af snödrifvorna] beroende form, i öfr. lik Grönländska ex. af var. *plejostachya* Dr., men skild med de färre och smärre småaxen. — *C. leporina* Fl.D. och L.Fl.Lapp. enl. dess Herb.

- 83 *C. heleonastes* Ehrh. axet aflångt, af 3—5, närsittande n. likformiga, ovala småax;

fruktg. *lancettlikt ovala*, *spetsiga* trubbkantade utstående, *nedtill fin-nerviga*, *något längre än* fjällen; strået upprätt, stråft. 2 6. Fig. Reich. f.542. Ands. t.4,f.30. H.N.f.3, n:o 81.

Kärr, r. (Lpl.—Upl. Södm. öst. Vingåker. Ner. Leke bergslag; östra Mark. Dal. Vestm. Värml. — N. i Aggerhus st.: Bl.) 1—2 *qu. hög*, *med tumslångt, brunt ax.*

- 84 *C. glareosa* Wg. axet eggrundt ell. aflångt, af omkr. 3, *närsitt. ovala* småax, det öfversta *klubblikt*, med hanblv basen, de nedre af blott honblv; fruktg. *lancettlika smalspetsiga*, *upphöjdt mångnerviga*, af fjällens längd; strået upphöjdt, vid frö-mogn. slakt lutande. 2 6, 7. Fig. Sv.B.645. Ands. t.4,f.31. H.N.f.3, n:o 82.

Grusiga hafsstr. r. (VB. Ångm. Själevad sn. allm. vid kusten; Hernösand. Medelp. Sundsvall; Njurunda. Helsl. Hudiksvallskären. Gestr. Iggön, Edskön, Brynnässältn etc. Rosl. Hargs bruk; Grislehamn på Storkubben. — N. Ost-Finnm. — Trondhjem.) Stråen *quarterslånga*, *spensliga*, *slutl. nedtyngda af det sällan tumslånga bruna axet.*

(*C. canescens* och *bicolor*.)

c — Fruktg. med breda hinnaktiga, långt ned sträfsågade kanter.

- 85 *C. leporina* L. axet aflångt ell. ovalt, af 4—6, *närsittande*, *ovala* småax, alla med hanblv basen; fruktg. eggrunda, *ända till basen* bredt hinnkantade af de *smalspetsade* fjällens längd; roten med *tufvade* strån. 2 5, 6. — β *argyroglöchin*: axet blekt, af n. hvita fjäll med grön ryggner. Fig. Fl.D.1115; β 1710. Reich. f.554, 55. Ands. t.4,f.26. H.N.f.8, n:o 80.

Fukt. äng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Lofoden. Bl. — β i skugga.) 1—3 *qu. hög*, *med 1—1½ tum långt och något tjockt ax* af *ljusbruna fjäll med hvitakt. kanter.* — *C. leporina* L.Fl.Su. *C. ovalis* Good.

- 86 *C. festiva* Dew. axet eggrundt, af 4—6, tätt gytrade, eggrunda småax; fruktg. *längre än* de eggrunda, *föga spetsiga* axfjällen; för öfr. *som föreg.* 2 6, 7. Fig. Fl.D. 2367. Ands. t.4,f.27. H.N.f.8, n:o 82.

Fjelltr. (Torn.—Um. Lpm. — N. Finn. Tromsadalstind: Bl. Sogn på Leierdalsören. Romsdalen.) *Mycket lik föreg. och knappt skiljd med annat än det dubbelt kortare, tätare och tjocka axet, mörkt af de svartbruna hinnkantade fjällen.* — *C. lepor.* β *ovata* Ed.3.

- 87 *C. Schreberi* Schrank: axet aflångt ell. eggrundt, af 3—6, aflånga, *närsitt. småax*; fruktg. eggrunda, *med nedtill upphörande*, sågad hinnkant, af de *smalspetsade* fjällens längd; rotstocken krypande, med *åtskiljda* strån. 2 5, 6. — * *ligerica* Gay: småax med hanblv dels vid basen, dels annorstäd. i axet. Fig. Fl.D.1829. Reich. f.549. Ands. t.4,f.25. * Reich. f.550. H.N.f.4, n:o 91.

Sand. st. r. (Blek. Pukavik. Öl. Sandby sn vid Åby väderqvarnar; vester om Köpings kyrka; Thorslunda kyrka. — * Öl. mell. nor. Möckleby och Runsten vid Loperstad.) *Rotst. långt krypande, med ett ell. annat 4—8 tum högt, strå i de 1—2 tum aflägsnade lederna; axet vid blomn. knappt tumslångt, brunt.* — * *är en tydlig medelform till C. arenaria.*

** Småax med hanblv i toppen, eller en del af blott hanblv.

a — Arter med krypande rotstock ell. skott.

- 88 *C. arenaria* L. axet *aflångt*, af n. enkla småax; *de nedre till större delen af* honblv, *de öfversta af* hanblv; fruktg. aflångt eggrunda långspetsade, *med bred* hinnkant från midten, *upphöjdt mångnerviga*, af de *smalspetsade* fjällens längd; rotstocken långt krypande med n. enstaka strån. 2 5, 6. Fig. Sv.B.156. Fl.D.1766. Ands. t.3,f.16. H.N.f.13, n:o 86.

Sand. stränd., helst hafstr. (Sk.—Rosl. Boh. Öl. Gottl. Vettern och Venern. Smål. Vilstads prestg., vid Nissa-ån enl. Scheutz. Värml. vid Clarelfven. — N. till Söndmör.) *Rotst. kryp. vidt omkring i sanden, uppskjutande 6—10 tum höga strån från lederna; axet tämmeligen tätt, 1—1½ tum långt, slutl. ljusbrunt.*

- 89 *C. disticha* Huds. axet eggrundt *aflångt—jemnbredt*, af n. enkla småax, de nedersta och öfversta sambygare ell. honax, *de mellersta af endast* hanblv; fruktg. *med mycket smal* hinnkant ofvan midten, *något längre än* de *spetsiga* fjällen, för öfr. *som föreg.*; rotst. något krypande. 2 5, 6. Fig. Fl.D.1343. Reich. f.552, 53. Ands. t.3,f.15. H.N.f.11, n:o 81.

Fukt. äng. vid diken etc a. (Sk.—Helsl. och Dal. Öl. Gottl. — N. längs kusten till Trondhj. st., och inuti landet till Gudbrandsd.: Bl.) 2—4 qu. högt starrgräs, vanl. med nedtill glesare och lutande ax; var. dock med tätare och upprätt. från $1\frac{1}{2}$ till 3 tum långt; stundom äro alla öfre småaxen honax, mer sällan blifva alla sambyggare. — *C. intermedia* Good.

- 90 *C. incurva* Lightf. axet klot- ell. egggrundt. af tät gytt. småax, alla sambyggare; fruktg. egggrundt halfklotformiga med sprötl. glatt spets, otydl. nerviga, längre än de trubbiga fjällen; strået krökt, trubbkantigt, med under jordytan krypande rotstock. 2 6. — β *pratensis*: strået mer än quartershögt upprätt, jemte bladen blågrönt. — * *arctica* Deinb. axet n. aflångt, af färre småax, och mer plattade fruktg. Fig. Fl.D.432. Reich. f.533. Ands. t.3,f.12; * f.13. H.N.f.14, n:o 85; * n:o 86.

Hafsstr. och fjelltr. r. (Boh. och Hall. — N. längs kusten från Ost-Finm. till Christiania-fjorden. Dovre. Lomsjellen: Bl. — β N. Finm. på strandängar från Varanger till Tromsøe. Nordl. Bodøe. Levanger. Trondhem. — Sk. vid Båstad. — * N. Finm. Nordl. Saltalen.) Strået 2—6 tum högt, med axel stort som en hasselnöt. — * *C. arctica* Fr. *C. Deinboelliana* Gay.

- 91 *C. chordorhiza* Ehrh. axet egggrundt. af tät gytt. småax, alla sambygg.; fruktg. ovalt halfklotformiga, med kort, glatt spets, starkt nerviga, af de spetsade fjällens längd; stråen trubbkantiga, utgående från en på jordytan krypande, strålik rotstock. 2 6. — β *sphagnicola* Læst. låg och spenslig, med n. enkla fåblommiga ax. Fig. Fl.D.1408. Reich. f.535. Ands. t.3,f.14. H.N.f.9, n:o 85.

Dyga kärr. (Sk.—Lpl. Gottl. — N. till Ost-Finm. — β Torn. Lpm. — N. Ost-Finm.) Utmärkt af den i dyn liggande rotstocken, som liknar greniga, ofta alnslånga strån, från hvilkas leder axbärande quarterslånga grenar utgå. — *C. uliginosa* L. Herb., ehuru beskrifn. i Fl.Su. uppenbart tillhör *Scirpus compressus*, som saknas i detta verk.

(*C. teretiuscula, brevisrostris.*)

b — Arter med tufvadt gräs och rot.

- 92 *C. vulpina* L. axet cylindr. aflångt, dubb. sammansatt af rundade oskaftade småax-gyttningar; alla småaxen sambyggare; fruktg. eggunda spetsade, upphöjdt nerviga, med smal hinnkant, längre än de horstspetsade fjällen; roten tufvad trädig, med skarpt åggade strån. 2 6. — β *nemorosa*: axgytt. med långa borstlika skärm. Fig. Fl.D.308. Reich. f.564, f. 563. Ands. t.3,f.17. H.N.f.9, n:o 83.

Kärr, diken. (Sk.—Helsl. Ängml. Mo sn. Dal. Värml. och Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — β sälls. Sk. Lund i ett dike vid öster tull; Malmö, och vid Alnarp: Vesterl. Boh. Strömstad. Öl. och Gottl. — N. Fredriksvärn, Kragerøe, Christianss. m. fl. st. i söd. del.: Bl. Hufvudf. lär i N. saknas.) Alnshög, grof starr, med 2 tum långt, n. fingertjockt, slutl. brunt ax, hvilket hos β , som af flera anses för egen art, behåller sin gröna färg.

- 93 *C. muricata* L. axet cyl. aflångt, af meränd. enkla rundade närsittande och oskaftade småax; fruktg. utsperrade, eggunda med kort spets, smala hinnkanter, utan tydl. nerver; längre än de horstspetsiga fjällen; rot som föreg. med sträfva strån. 2 5, 6. Fig. Fl.D.1526. Reich. f.561, 62. Ands. t.3,f.19. H.N.f.9, n:o 84.

Torra äng. etc. a. (Sk.—Ängml. Jämtl. Fogelberget i Frostviken. Dal. Värml. och Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.) Vanl. $\frac{1}{2}$ aln hög, med en god tum långt, n. alltid grönt ax; de nedre småaxen föga fränskiljda.

- 94 *C. divulsa* Good. axet utdraget cylindriskt, af rundade småax; de nedersta långt åtskiljda och meränd. sammansatta, stund. kort skaftade; fruktg. utdraget eggunda, föga utsperrade; för öfr. som föreg. 2 5, 6. Fig. Reich. f.570. Ands. t.3,f.20.

Lundar, r. (Sk. vid Ringsjön; Krageholmssjön, etc. Blek. Ronneby. Små. vid Eds kyrka. ÖG. Omberg. Södm. Strängnäs på Segersön. Vestml. Aggarön i Gran-fjärden, och vid Wickhus i Ryttern. Boh. Hjertö i Qville sn. Öl. Gottl. — N. Christiania; Skien; Porsgrund etc.) Lik föreg. med dubbelt så långt ax af de $\frac{1}{2}$ —1 tum aflågsnade nedre småaxen, som ofta hafva ett utdraget, borstlikt skärm. Synes genom medelformer öfvergå i föreg.; en sådan synes *C. virens* Ands. t.3, f.18 vara. — *C. virens* Ed. 4.

- 95 *C. paniculata* L. axet deladt i mer och mindre utdragna grenar af gytttrade småax; fruktg. eggundt koniska, med korta ämnen till nerver vid den uppsvällda basen,

för öfr. släta, af de spetsiga ell. något trubbad *fjällens längd*; strået *skarpkantigt*, stråft, vid basen omgifvet af långa hela fjäll; bladen *breda*. 2 5, 6. Fig. Fl.D.1116. Reich. f.574. And. t.3.f.21. H.N.f.10, n:o 81; f.6, n:o 80 [en mager form].

Kärrakt. st. r. (Sk. Köpinge-mölla bland *Iris*; samt i Köpinge-åns gamla strömfåra; mell. Skabersjö och Anderslöv; vid Lefrasjön i Ivetofsa etc. ÖG. Vinnerstad vid Staffanstorps-sjön m. fl. st. enl. Kindb. Stockh. vid Ryssviken och Brunnsviken. VG. vid Billingen: Vesterl. Boh. Winga södra inholme enl. J. A. Lem. Öl. Borga-träsket; Bredinge. — N. Christianssand enl. Bl.) *Alnshög, ell. mer, med fingerlångt ax, grenadt i $\frac{1}{2}$ —1 tum långa småaxgyttringar*. De bladlösa, mer än tumslånga svarta fjällen vid stråets bas klyfva sig icke i trådar som hos *C. paradoxa*.

96 *C. teretiuscula* Good. axet upprätt, cylindriskt ell. eggrundt, dubb. sammansatt af oskaftade gytttrade närsittande småax; fruktg. eggrunda med utdraget spröt; bl. *småa* som det n. trubbkantiga, sträfvä strået, för öfr. som föreg. 2 5, 6. — β *crassior*: axet elliptiskt ell. eggrundt, mer sammansatt. Fig. Fl.D.1886. Reich. f.572. And. t.3.f.22. H.N.f.6, n:o 79. β Schk. t.T.f.69.

Kärr. (Sk.—Pil. Lpm. och VB. nor. del. — N. — β Stockh.; Eskilstuna; Gestr. Edskön.) *Axet föga mer än tumslångt och tjockt som en gåspenna, hos β dubbelt tjockare; fjällen vid stråets bas som hos föreg. art. — C. panicul. β Wg. Fl.Su. β C. Ehrhartiana Hop. enl. Beurl.*

97 *C. paradoxa* W. axet slakt, grenigt, af utdragna småax-gytttringar; fruktg. eggrunda med utdraget spröt, på båda sidor till hela längden upphöjdt *nerviga*, n. kortare än de smalspetsade fjällen; strået vid basen omgifvet af långa fjäll upplösta i tagellika trådar. 2 6. Fig. Fl.D.1887. Reich. f.573. And. t.3.f.23. H.N.f.6, n:o 78.

Kärr, r. (Sk.—Gestr. Vestml. Dal. Jämtl. Frösön; vid Ströms kyrka. Öl. Goll. — N. till Helgeland.) *Lik C. paniculata, men till alla delar spädare; mest utmärkt af de nerviga fruktg. och fjällen vid stråets bas, som hos denna art upplösas i svarta trådar.*

(*C. tenella*, Schreberi * *ligerica*.)

+++ Monostachyæ: Arter med ett enda, enkelt ax.

* Märken 3. [Hanblr i axets topp, honblr nedtill.]

98 *C. obtusata* Liljeb. axet yngre aflångt, moget eggrundt; fruktg. *utstående, ovala* trinda, spetsiga, *groft nerviga, mycket glänsande, längre än de hinnaktiga fjällen*; rotstocken *långt krypande*. 2 5, 6. Fig. Sv.B.533.f.2. Vet.Ac.H.1793,t.4. And. t.3.f.4. H.N.f.4, n:o 93.

Sandfält, r. (Öl. Köping. Runsten. Borgholm etc.) *Rotstocken horizontalt krypande, med nästan enstaka 2—6 tum långa strån från lederna; fruktg. 3—5, af tjocka bruna skal, som lätt spricka för den stora nöten.*

99 *C. rupestris* All. axet aflångt; fruktg. *upprätta*, aflångt omv. eggrunda, trinda, med kort spets, *fint nerviga, insvepta i* det stora hinnkantade fjället; rotst. krypande. 2 6, 7. Fig. Fl.D.1401. Reich. f.531. And. t.3.f.3. H.N.f.3, n:o 84.

Högre fjellv. (Lpl.—Herjed. — N.) *Vanligen fingerhög med jernbredt, eller moget n. lancettlikt ax.*

100 *C. microglochin* Wg. axet 5—10blommigt; fruktg. slutl. *nedböjda, lancettlikt syl- lika*, inneslutande en genom mynningen *framskjutande, nål-lik borst*. 2 6, 7. Fig. Sv.B.539. Fl.D.1402. And. t.3.f.1. H.N.f.3, n:o 85.

Kärr, i fjelltr. r. (Torn. Lpm.—Herjed. — N. Finnn. — Doyre. Tronsfjell. Gudbrandsdalen. Valders etc. enl. Bl.) *Fingerhög och lik följ., men med långt flera fruktg. och en genom fruktg:s mynning bredvid märkena utskjut. strålik borst. — Uncinia Spreng.*

101 *C. pauciflora* Lightf. axet 3—5blomm.; fruktg. som föreg. utan borst. 2 6. Fig. Sv.B.539. Fl.D.1279. And. t.3.f.2. H.N.f.11, n:o 82.

Dyiga kärr. (Lpl.—Sk. — N. Ost-Finnm. — Christiania.) 3—6 tum hög, med 2—4, *nedböjda, gröngula fruktg., som hafva en spets af det tjocka utskjutande stiftet, hvilket ej bör misstagas för borsten hos föreg. — C. leucoglochin Ehrh. — Beskrifn. och växtställen i Fl.Su. och Hort. Cliff. visa, att denna art är Linnés C. pulicaris, ehuru synonym. tillhöra vår. Båda arterna finnas under detta namn i Linnés Herb.*

** Märken 2. [Hanblir i axets topp, honblir nedtill.]

- 102 *C. capitata* L. axet egg- ell. klotrundt, af tätt liggande, eggrunda plattade nervlösa fruktgömmen; axfjällen korta trubbiga; bladen smala rännformiga. 2 6. Fig. Fl.D. 2060. Ands. t.3,f.6. Reich. f.525. H.N.f.6, n:o 82.

Fukt. äng. i fjelltr. (Lpl.—Dal, ned till Boda Kapell. Helsl. Loos sn, kring Kyrktjärn. — N. Ost-Finm. — söd. Norges fjelltrakter.) 1—2 quart. hög, med ax af en ärts storlek.

- 103 *C. nardina* Fr. axet ovalt; fruktg. lått ligg., ovala spetsade convexa, på ryggen gleslerviga, i kanten sträffa; fjällen trubbiga; strået knappt högre än de båglik krökta, trinda borstlika bladen. 2 6, 7. Fig. Fl.D.2365. Ands. t.3,f.5. Kunze Riedgr. t.23. H.N.f.9, n:o 86.

Fjellv. r. (Lul. Lpm. Virihjaur på Kajsatsjunni vid Sirkaloukt; Pollaure. — N. Finm. Tromsøe, på Ramfjellet. Nordl. Salten på Båtfjellet.) Omkr. 2 tum hög, med tätt tufade strån och knippen af blad, som endast vid basen äro rännformiga, sedan n. trinda; axet 2—3 linier långt, döljande de få hanblirna i toppen. Grönländska ex. äro dubbelt större.

- 104 *C. pulicaris* L. axet jemnbredt ell. lancettlikt; fruktg. slutl. utsperrade ell. nedböjda, glesa, bredt lancettlika, spetsiga, nervlösa. 2 6. Fig. Sv.B.533. Fl.D.166. Ands. t.3,f.7. H.N.f.13, n:o 87.

Fukt. äng. (Sk.—Gestr. Vestml. VG. Dalsl. Boh. söd. Långö; Koster. Öl. Gottu. — N. till Trondhj. Ost Finm. Vadsöe: Deinb. enl. Bl.) Yngre fingerhög; äldre 6—8 tum, med tumslångt ax, bruna fruktg. och slutl. affallande axfjäll. — *C. psyltophora* Ehrh.

- *105 *C. brevirostris* Cederstr. axet jemnbredt ell. aflångt; fruktg. få, upprätta ell. utstående, eggrundt lancettlika, på insidan platta, med kort spröt, n. insvepta i de rundadt trubbiga hinnkantade fjällen; bl. vid basen rännformiga, uppåt n. trinda, sträffa. 2 7, 8. Fig.

Hafsstr. r. (N. Trondhj. st. nära Ryssvik vid Foldenfjord, på den gräsbevuxna hafsstr. Nordl. vid Saltenevls utlopp.) Mörkgrön, med 7—10 tum höga strån från krypande rotstock, och 5—6 lin. långt ax, som än är enkelt, af blott hanblir ell. af hanblir i toppen och 2—4 honblir vid basen, än nedtill något sammansatt.

- *106 *C. gynocrates* Wormskj. axet som föreg.; fruktg. något glesa upprätta, eggrunda, n. trinda, mångstrimmiga, med kort och trindt, något stråft spröt; fjällen spetsiga; bladen vid basen rännformiga, uppåt halstrinda. 2 7. Fig. Fl.D.1529. Kunze t.31. Ands. t.3,f.8.

Fjellv. r. (N. Saltalen: Somft. Sedermera ej återfunnen, och ganska osäker.) Fingershög; axet 3—4 linier långt, hvaraf nedra hälften utgöres af 3—6 honblir; fjällen synas affalla vid mogn. likasom hos *C. pulic.*, till hvilken denna art närmar sig. Enl. Grönländska ex.; de i H.N.f.12, n:o 90 synas snarare tillhöra *C. parallela*. — *Kobresia scirpina* Fl.D.

(*C. dioica* var.)

*** Tvåbyggare, med han- och honax på olika stånd.

- *107 *C. scirpoidea* Mich. honaxet n. klubblikt, tätblommigt; fruktg. ovalt aflånga, stråfludna, sprötsetsade; axfjällen än spetsiga, än trubbiga, hårbräddade; strået stråft. 2 7. Fig. Fl.D.1528.

Fjellv. r. (N. Saltalen, på den mot Junkersdalen belägna sidan af Solvaagtind 1854; "på den mot Solvaagvandet belägna sid. af Solvaagtind" 1859.) Tuffig, med krypande rotstock, och 4—8 tum [stund. mer än fot-] höga, nedtill rikbladiga strån; honaxen $\frac{1}{2}$ —1 tum långa; märken 3. — *C. Wormskjoldiana* Horn.

- 108 *C. parallela* Somft. honaxet jemnbredt, något glesblommigt; fruktg. eggr. aflånga, upprätta, nerviga, glatta med släta kanter och något utstående spröt; axfjällen spetsiga; strået n. glatt. 2 6, 7. Fig. Ands. t.3,f.9. H.N.f.7, n:o 86.

Fjelltr. r. (Torn. Lul. Lpm. på Kjergevare, Kappasvare, Thoke etc. Pit. Lpm. Valloive, Tjiddjak. Um. Lpm. Lycksele vid Umenäs och Nydal. — N. Finm. Salten; Stuedalen. Dovre på Gjederyggen vid Jerkind; Kongsvold; Finnshöe etc. Gudbrandsdalen och Valdres: Bl.) 5—10 tum högt, glatt, ell. upptill något stråft, bågformigt uppböjdt strå; honaxet $\frac{1}{2}$ —1 tum långt, smalt cylindriskt, mörkbrunt. —

C. dioica β parallel. Læst. *C. dioica* — *paralleloides* Lund Bot. Not. 1846 äro häraf endast unga ex.

- 109 *C. dioica* L. honaxet ovalt, tätblomm.; fruktg. bredt eggrunda nerviga utböjda, glatta med sträffa kanter och spröt; fjällen trubbiga; strået meränd. glatt. 24 5, 6. — β *scabriuscula*: strå längre, mer tufvadt, stråft. — γ *isogyna*: n. halfva axet af honblr. Fig. Sv.B.551. Fl.D.369. Ands. t.3, f.10. H.N.f.10, n:o 86; γ f.15, n:o 86. Våta äng. (Sk.—Lpl. — N. — β Sk. — γ Lul. och Um. Lpm. Värml. bergslag, vid Saxån. Stockh.) Strå som föreg., men rakt och upprätt, n. alltid glatt; axet $\frac{1}{2}$ tum långt, ljusbrunt. — β *C. Davalliana* Retz. Suppl.

478. KOBRESIA Willd.

- 1 *K. caricina* W. axgyttringen aflång, slutt. oval; axen sammansatta af honblommiga småax nedtill och hanblomm. i toppen; strået 3kantigt. 24 7. Fig. Sv.B.527, f.2. Ands. t.2, f.35. H.N.f.3, n:o 69. Fjellv. r. (Jämtl. Åreskutan; Snasahögen; Skäker- och Helagsfjellen. Herjed. Midtå-dalen; Skarffjellen etc. — N. Fondsfjellet i Merager; Kälahögen vid Jämtska gränsen; Dovre; Gudbrandsdalen etc.) 3—8 tum hög och tufvad; axen af 3—6, enkönade småax.
- 2 *K. scirpina* W. axet ensamt, jemnbredt, af småax sammansatta af en han- och en derunder sittande honblomma; strået trindt. 24 7. Fig. Sv.B.527, f.1. Ands. t.2, f.34. H.N.f.5, n:o 83. Fjellv. (Torn. Lpm. fjellet Nuljalaki. Lul. Pit. Lpm. Jämtl. Getvalen och Helags-fjellen. Herjed. stora Midtåkläppen; Axhögen. — N. Finnm. — Hardanger och Gudbrandsdalen: Bl.) Spädare, men ofta högre än föreg. — *Elyna spicata* Schrad. *Scirpus Bellardi* Wg. Fl.L.

16 KLASSEN

GLUMIFLORÆ.

99 Fam. GRAMINEÆ Juss. Gräs. Blomning i småax af 2, sällan 1, skärmfjäll, inneslutande blrna, som bestå af 2 skiftevisa blomfjäll och 2 små, ofta otydliga kronfjäll närmast befruktningsdelarne. Stånd. vanl. 3, säll. 2. Pist. med 2 stift ell. märken, säll. 1. Frukt enfröig hinnfrukt.

1 Afdeln. EURYANTHÆ. Blomman under blomningen öppen. Stift korta, med vid blommans bas framskjutande märken.

1 Flocken **Hordeaceæ**. Gräs med ledadt ax, sammansatt af merändels oskafade, i axfästets leder skiftevis fästade ell. insänkta småax.

479. TRITICUM Lin. Vild-hvete.

† Strån uppskjut. från en långt krypande rotstock.

* Axästet bräckligt, lätt afbristande.

1 T. *junceum* L. skärmfjällen i spetsen *tvärhuggna*, *9nerviga*, längre än halfva småaxet; blomfjällen trubbiga, utan borst; bladen *rännformiga*, slutl. hoprullade, öfre sidans nerver tätt besatta med flerradiga korta borst. 247. Fig. Sv.B.269. Fl.D. 916. Ands. Gram. t.1,f.1. H.N.f.6, n:o 91, 92.

Sand. hafsstr. (Sk. Hall. mell. Kärrby och Eldsberg. Boh. Vrångö; s. Koster på Kilesand; Styrsö. Öl. Böda sn. Gottl. vid Lummelund. — N. Hvalöarne; Mandal och Lister: Blytt.) *Axel efter torkning bräckligt, småaxen hos den mest utvecklade formen: megastachya, tumslånga och ½ t. breda, till färgen hvitgula. — Agropyrum PB.*

2 T. *hebestachyum* Fr. skärmfj. 5—7nerviga *trubbade*, längre än halfva småaxet; blomfj. trubbiga ell. med ett kort borstämne; strået styft upprätt; bladen *3kantigt kölad*e smala *inrullade* raka och utstående, ofvanpå sammetsludna och sträfva. 246, 7. — β *megastachyum*: dubbelt högre, stadigare, med större ax och spetsigare blomfjäll. Fig. Ands. t.1,f.2. Reich. D.Fl.f.266, β 268. H.N.f.6, n:o 93; β f.11, n:o 92.

Sand. hafsstr. r. (Sk. mell. Cimbritshamn och Vik; Köpingsöans utlopp, etc. Boh. Strömstad, Myren vid Sandbugten; Koster m. fl. st. — N. Christiania, samt på öar i sjorden: Bl.) *Nära föreg., alltid styf och upprätt [strictum]. Enl. Rådm. Beurtings iakttagelse har denna mest slutna skärmfj., men T. acutum mer öppna. — T. junceum β rigidum Wg.Fl.Su. T. acutum Fr.S.V.Sc. och Hn. ed.7. — Agropyrum RS.*

** Axästet segt.

*3 T. *pungens* Pers. skärmfj. 7nerviga, spetsade, af halfva småaxets längd; i blomfj. trubbiga, utan borst; bladen *smala inrullade*, med *stickande styf* spets, ofvanpå *sträfva* af *täta* prickar. 247. Fig.

Hafsstr. r. (N. på Mærdöe vid Arendal: Blytt.) *Blågrönt gräs, med uppstigande strå, korta och smala blad. Axel omkr. 2 tum långt, af 8 småax. Allt enl. Blytt,*

hvars beskrifn. i några fall dock afviker från utländska förf. och från syd-europ. ex.; Norska osedda af utg. — *Agropyrum* RS. — Anm. Afven *T. glaucum* Desf. uppgifves af Bl. vara funnen i Norge, men blott i ett enda ex., och lokaten glömd.

- 4 *T. acutum* DC. småaxen lancettlika; skärmfjällen 7nerviga, en 3:djedel kortare än småaxet; blomfj. spetsiga [trubbade], utan borst; bladen platta, ofvanpå som föreg., jemte strået slaka. 2 6, 7. — β *macrostachyum*: dubbelt högre upprät, enkel, med alla bladen platta och fortvarande, längre ax med mer åtskiljda småax. — γ *megastachyum*: med tufvade skott, nedliggande; bladen bredare; småaxen mycket stora med bredare fjäll. Fig. Reich. 264. Ands. t.1,f.3. H.N.f.6, n:o 94.
- Sand. hafsstr. (Sk. allmän. Hall. vid Storåns utlopp. Boh. Åbyviken; n. Koster; s. Koster, vid Korsberg; Tanum sn, Lindö och Helsö: Rect. For. Smål. Kalmar. Gottl. Lummelund. — β bland buskar, gräs m. m. — γ sälls. t. ex. vid Köpingsåns mynning, der alla formerna förekomma: Fr.) *Blåaktigt, ledadt och slakt gräs, i hög grad varierande efter lokalen; axet från fingerlångt till 1½ qu. Hos en del ex. synes ett ytterst litet borstämne på blomfjället, dock aldrig så tydligt som hos T. hebest. [hvertill man lätt kunde sluta af And:s cit. fig.]. — T. affine Deth. och ed. 7. T. laxum Fr. S.V.Sc. Agropyrum Drej. γ T. laxum Fr. i Bot. Nol. 1858.*

- 5 *T. repens* L. axet styft, med föga aflägsnade småax; skärmfj. 5nerviga, meränd. sylspetsade; blomfj. trubbade ell. spetsiga utan ell. med rak borst; bladen ofvanpå glatta ell. med en enkel rad fina borst efter nerverna; rotstocken vidt krypande. 2 6, 7. — β *arvense*: blomfjällen trubbade, utan ämne till borst. — γ *litorale*: småaxen tätt sittande, blågröna; blomfj. urnupna med kort borst. — δ *mucronatum*: småaxen åtskiljda, blågröna; både skärm- och blomfj. trubbiga med ett mycket kort, trubbigt ämne till borst. Fig. Sv.B.38. Fl.D.748. Ands. t.1,f.4. Reich. f.257—61; γ f.263. H.N.f.6, n:o 96.

Od. st. a., γ och δ på hafsstr. (Sk.—Lpl. — N. — γ Sk. Hall. Boh. Gottl. — N. Molde. — δ Sk. Hall.) Var. i hög grad, särdeles på södra kusterna. δ *T. rigid.* β *Exc.Fled.1.* liknar alldeles de föreg. arterna, men har blad som *T. repens*; är måhända *T. intermedium* Host. — *Agropyrum* PB.

†† Tufvad och trådig rot; rotstock ingen ell. omärklig.

- 6 *T. violaceum* Horn. axet styft, med tätt sittande småax; skärmfj. n. tvårhuggna, med kort borst; blomfj. spetsiga med något längre borst; för öfr. som föreg. 2 6, 7. Fig. Fl.D.2044. Ands. t.1,f.6. H.N.f.5, n:o 99.

Fjelltr. r. (Torn. Lpm. Nuljalaki; Karesuando; Pajala etc. Jämtl. fjell vid Herjed. gränsen, t. ex. Syltopparne. Herjed. Åxhögen. — N. Finnm.; Doyre, Drivstuen och Vaarstien, samt omkring Kongsvald och Jerkind; Gudbrandsdalen: Bl. Vindhællen i Lejerdal, Bergens st.) Rotstocken icke ell. blott ett par tum krypande; dessutom skild från föreg. med sitt violetta ax och nedom borsten tvårhuggna, ej, såsom hos föreg., småningom till borsten afsmalnande skärmfj.

- 7 *T. caninum* L. axet slakt och meränd. lutande, med närsittande småax; skärmfj. 4—5nerviga borstspetsade; blomfj. med lång flerböjd borst; bladen stråfva på båda sidorna. 2 6. Fig. Fl.D.1447. Reich. f.254. Ands. t.1,f.5. H.N.f.6, n:o 97 och f.11, n:o 93.

Lundar. (Sk.—Lpl. Boh. — N. till Ost-Finnm.) Högt tufvad, ljusgrönt gräs, meränd. med lutande strå och ax. En mager form: v. *bislorum*, med 2blomm. småax, är lemnad i H.N.f.11, n:o 93. — *Elymus* L.Fl.Su. och Herb. *Agropyrum* RS.

480. ELYMUS Linn. Elm.

- 1 *E. arenarius* L. hela gräset blåaktigt; småaxen 3—4blommiga med smalt lancettlika smaltspetsade skärmfjäll; bladen rännformiga, snart hoprullade, styfspetsade. 2 7. — * *geniculatus* Curt. axet glesare; skärmfj. småare, ½ längre än småaxet. Fig. Sv.B.60. Fl.D.847. Ands. t.1,f.7. H.N.f.4, n:o 99. * E.B.1586. Linn. Fund. Agr. t.1, f.5. H.N.f.7, n:o 98.

Sand. stränd. särd. hafsstr. (Sk.—Um. Lpm. vid Vindelelven. VB. vid Luleå stad och skärg. upp till Haparanda; vid Sangis- och Calix-elf. Hall. Boh. Öl. Gottl. Smål. Lagans strand vid Ösle i Berga enl. Scheutz. Vettern vid Jönköping, Medhamra i ÖG. samt i trakten af Carlsborg. — N. till Finnm. Gudbrandsdalen, vid Vaagevandet. — * *Halmstad* bland α , endast ett par tufvor funna: Fr.) 2 alnar högt gräs

med hvetelikt ax, som hos * kan blifva n. $\frac{1}{2}$ aln långt och ofta vid nedre småaxen tvärt omböjdt, likasom afbrutet.

- 2 *E. europæus* L. gräset grönt; småaxen 1—2blommiga; skärm- och blomfjällen med lång borst; bladen platta, med stråfhåriga slidor. 2 6, 7. Fig. Fl.D.1631. Reich. D.Fl.f.246. Ands. t.1,f.8. H.N.f.4, n:o 93.
Skogsback. r. (Sk. Röddinge. Smål. Eds sn, Djursnäs. Öl. Tveta och Halltorp. Gottl. Mickelsängen vid Vängemyr.) Liknar mer följ. slägte; småaxen mest enblommiga med ett borstlikt ämne till den andra. — *Hordeum* ed. 1.

481. HORDEUM Lin. Vild-korn.

- 1 *H. murinum* L. mellersta småaxet 2kånadt, med hårbräddade skärmfjäll; sidoaxen af hanbl, med ena skärmfjället hårigt, det andra stråft; alla blrna med borst. ☉ 6. Fig. Fl.D.629. Reich. D.Fl.f.249. Ands. t.1,f.9.
Jordvall. vid byar och städ. (Sk. vestra kusten från Skanör till Laholm; Christianstad.) Liknar korn.
2 *H. pratense* Huds. alla skärmfjällen borstlika stråfva, utan hår; för öfr. som föreg. 2 6, 7. Fig. Fl.D.630. Reich. f.251. Ands. t.1,f.10. H.N.f.6, n:o 98.
Fukt. äng. r. (Sk. mell. Skanör, Trelleborg, Lund och Malmö.) Lik föreg., men med dubbelt smalare ax. — *H. murinum* β L.Fl.Su. *H. secalinum* Schreb.
3 *H. maritimum* With. sidoaxens inre skärmfj. vid basen hinnkantade, derigenom halft eggrunda, alla stråfva, utan hår. ☉ 6, 7. Fig. Fl.D.1632. Ands. t.1,f.11. H.N.f.12, n:o 95.
Hafsstr. r. (VG. Göteborg enl. ex. af Lindeb. — N. Mandal; Christianssand: Bl.) Qvartershög och bladig ända upp till det tumslånga axet.

482. LEPTURUS R. Br. Strandborst.

- 1 *L. incurvatus* Trin. axet trindt, utdraget syl-likt; småaxen enblommiga med 2:ne skärmfjäll. ☉ 7. — * *filiformis* Trin. dubbelt spädare, med n. rakt ax, och blomfjäll föga kortare än skärmfj. Fig. Fl.D.938. Reich. D.Fl.f.222. Ands. t.1,f.12, n:o 2; * n:o 1. H.N.f.11, n:o 94.
Hafsstr. r. (Sk. Hvällinge och lilla Hammar; Landskrona, ymn. de sista åren.) 3—6 t. långt, uppböjdt strå med trådlikt, vanl. båglikt böjdt ax, särd. då det torkat. De båda formerna skiljas af Koch och andra förf. med blomfjällen, som hos *L. incurv.* skola vara $\frac{1}{2}$:del kortare än skärmfjällen; men hos Sv. och Danska ex. äro de n. så långa som hos *L. filif.*, hvilken knappt skiljer sig med annat än sin spädhet. — *Rottboellia* L.

483. LOLIUM Lin. Repe.

- 1 *L. temulentum* L. småaxen af skärmfjällets längd ell. kortare, med utdragen, oftast lång borst; roten trädig, utan bladskott. ☉ 6, 7. — β *arvense*: borsten kortare än blomfjället. Fig. Sv.B.192. Fl.D.160. Reich. D.Fl.f.231—33. Ands. t.2,f.13.
Åkrar. (Sk.—Helsl. Värml. Boh. flerst. enl. Thed. Öl. Gottl. — N. till Trondhj. — β mer sällsynt.) Högt gräs med långt och glest ax; borsten vanl. 3—4 lin. lång. — β *L. arvense* With.
2 *L. Linicola* Sond. småaxen meränd. längre än skärmfjället; borsten mycket kort ell. omärklig; rot som föreg. ☉ 7. Fig. Sv.B.593. Fl.D.1864. Ands. t.2,f.14. H.N.f.2, n:o 78.
Linåkrar. (Sk.—Ångml. Jämtl. Ströms sn. Herjed. Elfros. Värml. Vestml. Boh. Öl. Gottl. Burs sn: Reuterm. — N. till Ranen i Helgeland: Bl.) Spädare än de öfriga arterna. — *L. arvense* Schrad.
3 *L. perenne* L. småaxen aflånga—oval, längre än skärmfj., utan borst; rotstocken krypande, med bladskott. 2 6, 7. — β *tenue*: spädare, med 3—5blomm. småax, föga längre än skärmfjället. Fig. Sv.B.71. Fl.D.747. Ands. t.2,f.15. β Reich. f.235. b.
Torra st. åkerren. a. (Sk.—Um. Lpm. VB. Bondersby vid Calix-elf. — N. i sydl.del. af Aggerh., Christianss. och Bergens st.: Bl.) Axet plattare än hos de öfriga, meränd. något vrådet; småaxen ofta dubb. längre än skärmfjället.
4 *L. festuaceum* Link: småaxen jemnbreda, 2—3 gånger längre än skärmfjället; rot som föreg. 2 6, 7. Fig. Reich. f.236. Ands. t.2,f.16. H.N.f.8, n:o 96.
Fukt. st. r. (Sk. Helsingborg på hafsstranden.) Sk. ex. hafva 1—1 $\frac{1}{2}$ qu. långt ax

och tumslånga fullkomligt oskaftade småax, utan spår till något inre skärmsfjäll, således ett verkligt *Lolium*. Torde variera än närmare *Lolium* än *Festuca*, af hvilka många anse den hybrid; dock har *F. elatior* β ofta blifvit tagen för denna. — *Festuca loliacea* Huds. *Brachypodium loliaceum* Fr. *Glyceria loliacea* Godr. & Gren.

484. BRACHYPODIUM Pal. B. Axsvingel.

- 1 *B. pinnatum* PB. småaxen föga åtskildja, i upprätt ax; blom borsten kortare än sitt fjäll; bladslidorna n. glatta. 2 6. — β *rupestre*: småaxen fullkomligt glatta. Fig. Sv.B.739. Reich. D.Fl.f.280—82. Ands. t.2.f.18. H.N.f.12, n:o 93.
Torra äng. (Sk. Smål. — Uppl. Vestml. Värml. VG. Öl. Gottl. — N. till Froen i Gudbrandsd. — β N. Christiania, och Valders ofvan gården Rejen.) Småaxen $\frac{1}{2}$ —1 tum långa småhåriga. — *Bromus* L. *Festuca* Schrad. *Triticum* Mönch.
- 2 *B. gracile* PB. axet slakt, af glesa småax; blom borsten längre än sitt fjäll; blad och slidor håriga. 2 6, 7. Fig. Fl.D.164. Reich. f.277—79. Ands. t.2.f.17. H.N.f.12, n:o 94.
Lundar. (Sk. Smål. — Uppl. särdeles i Skärgården. VG. Öl. Gottl. — N. Aggerhus, Christianssands och Bergens st.) Högre, mera slak och hårig än föreg. — *Brom. sylvaticus* Sm. *B. pinnatus* Fl.D. *Brach. pinnat.* β Wg. *B. sylvaticum* RS.
- 2 Flocken **Festucaceæ**. Småax skaftade [i vippa]. Skärmsfjällen kortare än blomfjällen.

485. CYNOSURUS Lin. Kamm-exing.

- 1 *C. cristatus* L. axet jemnbredt, upprätt; småaxen utan märklig borst; bladen jemnbreda. 2 7. Fig. Sv.B.66. Fl.D.238. Ands. t.2.f.19.
Ängsvall. (Sk.—Uppl. Medelp. Sundsvall, vid Marieberg. Ängml. Själevad sn. Ner. Dalsl. VG. Boh. Öl. Gottl. — N. till nor. del. af Bergens st.: Bl.; inuti landet till Dröbak.) Axet tätt, ensidigt.

486. DACTYLIS Lin. Hund-exing.

- 1 *D. glomerata* L. vippan ensidig, med ensidigt gytttrade småax på ensamma, nedtill bara vippgrenar; de nedra bladslidorna 2äggade. 2 6, 7. — β *lævigata*: bladen glatta. — γ *lobata* Drej. småaxen gytttr. i vippgrens spets, vanl. 3blomm. Fig. Sv.B. 32. Fl.D.743. Ands. t.2.f.20.
Odl. st. a. (Sk.—Ängml. och Jämtl. Dal. — N. till Finnm. — β Sk. Båstad, Pershög. Hall. Varberg. VG. Kinnekulle, vid Mörkeklef. ÖG. Stockh. Öl. Ottenby. Gottl. — N. Levanger och Trondhj. flerstädes. — γ Sk. i Alnarps skog.) Stort och vanl. sträffbladigt, ofta blåaktigt gräs. — γ , ehuru af distinct uts., är väl knappt annat än en spädare skuggform.

487. FESTUCA Lin. Ängssvingel.

† Bladsnärp enkelt, inom bladet; alla bladen likformiga platta.

- 1 *F. gigantea* Vill. vippan af långa slaka grenar; småaxen med hårfinna borst, längre än blomfjället; bladen breda glatta. 2 6. — β *triflora*: axen 3—4blommiga; bladen dubbelt smalare. Fig. Sv.B.120. Fl.D.1630; β 440. Ands. t.2.f.21.
Lundar, r. (Sk.—Uppl. Vestml. Ner. Wiby sn: Stud. J. O. Drake. VG. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. Christiania; Asker etc. — β VG. Halleberg: Vesterl. Gottl. i Vänge. — N. Christiania; Ullerud.) Har vanl. 4—6 lin. breda blad, utbredd, slak och gles vippa. — *Bromus* L.
- 2 *F. sylvatica* Vill. vippan mycket grenig upprät; småaxen aflånga 3—5blommiga, utan borst; bladen jemnbredt lancettlika strimmiga med utdraget snärp; nedre bladslidorna utan blad. 2 6. Fig. Fl.D.1145. Reich. D.Fl.f.326. Ands. t.2.f.22. H.N.f.9, n:o 95.
Bergstr. i skugga, r. (Boh. Christinedal, Bratteröd och Lindesnäs nära Gustafsberg: Thed. VG. Halleberg, ofvan Stora Lindås; och Hunneberg på affallet midt emot Bursle gästg. samt på Kinnekulle flerstädes. Blek. Carlshamn, i Tubbaryds äng. Sk. Öfvedskloster, på Fruali. — N. Laurvig i Jordfall dalen. Christiansands st. Arendal vid Puspås; Tjos; Glomsdal söder om Åserald's k:a etc.) Sträet 3—4 fot högt; bladen 3—7 lin. breda.

- 3 *F. arundinacea* Schreb. vippan *utbredd lutande*; småaxen bredt lancettlika, 3—7-blommiga, med *mycket kort* eller omärkl. borst; bladen jemnbreda med *omärkligt* snärp. 2 7. — β *pauciflora*: spädare; småaxen 3blomm., med tydligare borst. Fig. Fl.D.2463. E.B.1593. Reich. f.334. Ands. t.2,f.23. H.N.f.9, n:o 94.

Hafsstr. (Sk.—Gestr. Medelp. Sundsvall: Reuterm. Hall. Boh. Lysekihl. VG. Göteborg. Öl. Gottl. — N. Christiania, Dröbak, Porsgrund, etc.) 4—5 fot hög, med *större vippa och bredare, brungröna småax än följ.* β har fåblommiga och glesa småax med en linie långa borst. — *F. elatior* E.B. [på grund af Lín. herb.]. *F. littorea* Wg.

- 4 *F. elatior* L. vippan yngre sammandragen, vid blomn. *utstående, lutande*; småaxen jemnbreda 6—10blomm., utan borst; blad som föreg. 2 6. — β *subloliacea*: vippa ax- ell. klaselik, med n. ensamma, skiftevisa och föga ell. icke skaftade småax. Fig. Sv.B.54. Fl.D.1323. Reich. f.330—33. Ands. t.2,f.24.

Äng. a. (Sk.—VB. Haparanda. Jämtl. — N. till Bodöe: Bl.) *Småaxen dubb. smälare än hos föreg. n. alltid gröna, hos β , som alldeles liknar ett Lolium, oftare brun- ell. grågröna.* — *F. pratensis* Huds.

†† Bladen vid öfvergången till slidan tvåörade, utan inre snärp; rotbl. borstlika ell. trådsmla; yttre skärmfj. ätm. hälften så långt som det inre.

- 5 *F. rubra* L. vippans grenar *upprätta ell. utstående*, med lancettlika 5—9blomm. småax; blom borsten hälften kortare än sitt fjäll, stundom omärklig; *stråets blad platta*, bredare än de trådsmla hopvikna rotbladen; strået *trindt*, med under jorden *krypande* rotskott. 2 6. — β *squarrosa*: småaxen stora, 8—11blomm., småludna. — γ *alpestris*: småaxen n. borstlösa sammetsludna. Fig. Reich. f.321. Ands. t.3,f.25, a. H.N.f.12, n:o 92 [var.].

Skogsäng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm.: Bl. — β *vestra kusten.* — γ *Lpl.* — Dal. Osmundsberget.) *Stråen mer enstaka än hos de följ. med bredare och plattare blad. En form med ludna småax, som växer på sandiga localer, är F. arenaria* Osb. γ har en liten smal gråluden vippa, med föga spår till borst: δ *mutica* ed. 4.

- 6 *F. duriuscula* Fr. vippan *ensidig*, för öfr. jemte småax och borst *som föreg.*; bladen *trådsmla, rännformiga*, ell. platta och snart hoprullade, stjelkladen något bredare; strået *trindt*, tufvadt, med *upprätta* skott och trädig rot. 2 6, 7. — β *cæsia*: blad korta blåaktiga, båglikt krökta. — γ *glauca*: bl. utdragna blåaktiga, något styfva. — δ *fusca*: vippa smal och n. enkel, mörkt violett. — * *dumetorum* L. 4—5 qu. hög, med hopstufvade strån och bladskott; rotbladen långa trådlika. Fig. Fl.D.1628. Reich. f.302—311. [varr.]. Ands. t.3,f.26. H.N.f.8, n:o 94; β f.5, n:o 98. * H.N.f.5, n:o 97.

Torra st. varr. på sand. (Sk.—Upl. och Vestml. Värml. och Dalsl. i Venerstrakten. Öl. — N. till Ost-Finm. enl. Bl. — * på steniga hafsstr. Sk.—Boh. Gestr. Ängml. Nora sn, Grönsvik. — N. från Christiania till Finm. Lyngseidet.) *Skiljd från föreg. med sin tätt tufvade växt, utan märkligt krypande rotskott; från följ. med större och slakare vippa, större småax och bredare, strax de utslå platta, stråblad. F. dumet. är en medelform till föregående och troligen samma art som F. nemorum* Leys. och *F. heterophylla* Hænke.

- 7 *F. ovina* L. vippa *smal ensidig* upprät, med aflånga, 4—6blomm. glesa småax; blomfjällen meränd. med borst; *alla bladen likformiga borstlika*; strået *kantigt*, för öfr. som föreg. 2 6. — β *tenuifolia*: blrna n. borstlösa; bladen tagelsmla. — γ *vivipara*: blrna borstlösa, axgroende; bl. något rännformiga. — δ *vaginata*: strået högt upp beklädt med bladlösa halmgula slidor från fjolåret. Fig. Sv.B.78. Ands. t.3,f.27. H.N.f.8, n:o 93. γ Fl.D.2043. H.N.f.5, n:o 96 [ena ex.].

Torra st. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm.: Bl. — β *Sk.* — γ i fjellen. — δ *öland*, på Alfvaren.) 1—2 qu. hög, med *smal, endast under blomn. öppen vippa af 2 lín. långa småax, som varl. äro gröna ell. gråaktiga, i fjelltrakter ofta violetta: F. violacea* Gaud. — δ *F. glauca* Fr.

††† Bladen som föreg. afd.; yttre skärmfj. 2 ell. flera gr kortare än det inre: *Vulpia* Gmel.

- 8 *F. bromoides* L. vippa *ensidig*, upprät, axlikt sammandragen, med omkr. 6blommiga, plattade småax på uppåt vidgade skaft; blomfj. kortare än sin borst; bl. borstlika; roten trädig. 6, 7. Fig. Fl.D.1445. Ands. t.3,f.28. H.N.f.13, n:o 93.

Torra st. r. (*Blek.* på strandklippor vid Mörrum, sista åren förgäfvades eftersökt. *Sk.* öst. kusten vid Stenshufvud, i branterna mot hafvet 1860; Alnarp 1861: Vesterl.) 1—2 qu. hög med gles och kort [$1-1\frac{1}{2}$ t.] vippa af nära halftumslånga gröna småax, med lång borst. — *F. sciuroides* Roth. *Vulpia* Link. *V. Myuros* v. *bro-moides* Parlat.

488. *SCHEDONORUS* PB. Fr. Backlosta.

† Blomborsten kortare än sitt fjäll, stund. n. ingen.

† 1 *S. inermis* RS. vippa upprät; småaxen jemnbredt lancettlika, 5—9blommiga; borsten omärklig ell. 5—6 gång. kortare än fjället: bladen flera gr. bredare än strået, i kanten sträfv. eljest glatta. 2 6, 7. Fig. Fl.D.1805. Reich. D.Fl.f.335, 36. Ands. t.3.f.29. H.N.f.7, n:o 94; f. 11, n:o 90.

Äng. r. (*Uppl.* Uppsala, Marielund; Vallox-Säby; Rosersberg.) Stort gräs, med tums-långa småax. — *Bromus* L. *Festuca* DC.

2 *S. erectus* Fr. vippa och småax som föreg.; borsten rak, något kortare än sitt fjäll; bladen föga bredare än strået; rotskottens ännu smalare, hårbräddade. 2 6, 7. — β laxus: småaxen n. dubbelt större, 8—11blomm.; bladen ofvanpå håriga, bredare än strået. Fig. Fl.D.1383. Ands. t.3.f.31. Reich. f.360; β 359. H.N.f.9, n:o 96.

Torra äng. åkerren. etc. r. (*Sk.* Rörum. ÖG. Marmorbruket. Stockholm, Gröndals park. *Uppl.* Vestml. Ryd i Granhåmmars äng; Kaggeholm på Lillön i Mälaren; Frötuna. Boh. Gullmarsfjorden. Gottl. Visby i Snäckgärdet. — N. Frydenberg nära Christiania: Bl. — β Sk. Rosl. Gottl.) Utmärkt af de knappt $\frac{1}{2}$ lin. breda, långa och håriga rotbladen, något smal och sammandragen vippa, β som är *Bromus suberectus* Fr., är dubbelt gröfre och mycket olik α , men förs:s ex. sakna rotskott, så att bladens hårlighet ej kan afgöras; hos *B. suberectus* äro de enl. Fr. håriga på ytan, ej i kanten. Bestämd efter Reich., som anser den vara en skuggform af α . — *Bromus* Huds. *Festuca* Wallr.

3 *S. asper* Fr. vippa utbredd, ensidigt lutande; småax och borst som föreg.; bladen flera gånger bredare än strået, med sträfhåriga slidor. 2 6, 7. Fig. Sv.B.473? Fl. D.1382. Ands. t.3.f.30. Reich. f.357. H.N.f.4, n:o 97.

Lundar, r. (*Sk.* Smål. vid Husvarna. ÖG. Omberg. Stockh. Svartsjö slott; Värmdön; Viksberg; Rosl. Norrtelge, Sessö. VG. Kinnekulle; Halle- och Hunneberg. Boh. Christinedal: Thed. Öl. Gottl. — N. Langesund på hafsklipporna. Åserald i Christiansands st. Findöe vid Stavanger.) Stort gräs med slak vippa och ofta nära $\frac{1}{2}$ tum breda blad. — *Bromus* Murr. *Festuca* Mert. *Br. erectus* Sv.B. en tvåtydig ell. dålig figur.

†† Borst af blomfjällets längd ell. längre.

4 *S. sterilis* Fr. vippa med lutande topp och långa utsperrade slaka grenar, 1—3 tillhoppa; småaxen jemnbredt lancettlika, slutl. platta och mot spetsen bredare; borsten längre än sitt fjäll; bladen finludna. $\odot$ 6, 7. Fig. Sv.B.467. Fl.D.1325. Ands. t.3.f.32. H.N.f.1, n:o 80.

Torra st. r. (*Sk.* Lund; Helsingborg; Landskrona etc. Hall. Stockholm. Gottl. Lilla Carlson. — N. Christianiafjorden, på Sandöe engång: Bl.) Alnshög och mera, med gles, men yvig vippa af $1\frac{1}{2}$ —2 tum långa småax. — *Bromus* L.

5 *S. tectorum* Fr. vippa med åt en sida lutande grenar, 5—7 tillhoppa; småax som föreg.; borsten af fjällets längd; bladen mjukhåriga. $\odot$ 6, 7. — β glabratus: småaxen glatta. Fig. Fl.D.1806. Reich. f.340. Ands. t.3.f.33. H.N.f.11, n:o 91.

Torra st. (*Sk.*—Uppsala. Vestml. Köping. Ner. Värml. Dalsl. Boh. Öl. Gottl. — N. Bergens st. Lerdal och Leganger; sällsynt. — β Gottl.) Sällan öfver $\frac{1}{2}$ aln högt gräs, med smalare och mer åt en sida lutande vippa än föreg. — *Bromus* L.

489. *BROMUS* Lin.*) Losta.

1 *B. secalinus* L. vippa slutl. lutande, med talrika utdragna grenar i samma led; småaxen eggrundt aflånga meränd. glatta; blrna vid mognaden åtskiljda, med inga

*) Babington äfvensom Godr. & Gren. hafva efter Parlatore antagit namnet *Serrafalcus* för detta slägte, med bibehållande af *Bromus* för *Schedonorus*.

ell. något krokiga borst, kortare än det strax nedom midten bredare, yttre fjället; strå och bladslidor glatta. ☉ 6, 7. Fig. Sv.B.204. Fl.D.293 och 1446. Ands. t.3, f.35.

Åkrar, a. (Sk.—Lpl. — N. till Trondhj. st.: Bl.) Høgt gräs med tjocka, gröna ax, af tyngden slutt. lutande. Var. med stora, mer än tumslånga, mångblomm. småax: v. grossus, och den allmänna med smärre ax.

2 B. *commutatus* Schrad. vippan som föreg., med 2—7 grenar tillhoppa, de flesta kortare än småaxen; småaxen utdraget lancettlika, 9—11blomm., omärkligt sträfvä; blrna tätt tegellagda, med inre fjället märkbart kortare än det ofvan midten bredare yttre; borsten n. af fjällets längd; bladslid. mjukhåriga. ☉ 6, 7. — β simplex: vipp. upprätt enkel, med upprätta, finludna småax. Fig. Reich. D.Fl.f.347. Ands. t.4, f.37. H.N.f.6, n:o 89.

Åker- och ängsren. r. (Sk.—VG. Boh. ÖG. Gistads prestg. enl. Kindb. Uppsala. Öl. Borgholm. Gottl. ymn. i ängen vid Kams gästgg.) Yppiga former likna mest föreg., men hafva tätare vippa, af ofta helt korta grenar, endast en ell. annan längre utdragen; magra former, med n. klaselik vippa, äro knappt skiljbara från följ. — B. *pratensis* Ehrh. enl. Fries.

3 B. *racemosus* L. vippan slutt. lutande, n. klaselik, gles, med korta, ensamma ell. parvisa grenar; småax lancettlika 7—9blomm.; det yttre fjället bredast vid midten; för öfr. som föreg. ☉ 6. Fig. Reich. f.348. Ands. t.4, f.36. H.N.f.6, n:o 90.

Fukt. äng. r. (Sk. Hall. vid Karup; samt i nor. del., vid Algussered. Boh. upp till Uddevalla. VG. Rackeby sn, Degeberg; Göteborg. Blek. Ronneby. Smål.) Småaxen ofstast helt kort skafade gröna, lika föreg.; men, då yttre blomfjället hos denna har kanten vidgad till en trubbig, ehuru rundad vinkel, har den hos B. *racem.* en jemn böjning. — B. *pratensis* Ehrh. enl. Koch.

4 B. *arvensis* L. vippan utbredd, slutt. lutande, med 3—8, utdragna grenar tillhoppa; småaxen jemnbredt lancettlika plattade glatta; blrna tätliggande, med rak borst, längre än det ofvan midten bredare, med det inre n. lika långa yttre fjället; bladslid. småludna. ☉ 6. — β *oliganthus*: småaxen flera gr. mindre, 5—6blommiga. — * *patulus* MK. vippan lutande; småaxen med mer utstående blr och borst. Fig. Reich. f.343; * 344. Ands. t.3, f.34? H.N.f.6, n:o 88; * f.15, n:o 95.

Odl. st. åkerren. (Sk.—söd. Lpl. och VB. nor. del. — N. Christiania; Tvedestrand; Mandal enl. Bl. Finnm. Talvig. — β Uppl. Löfsta bruk; Lennartsnäs i Näs sn. — * Sk. Lund; mell. Lund och Højebro.) Vippan vanl. stor, utbredd; småaxen smala, tumslånga, meränd. bruna; ståndarknapp. guldgula. B. arv. Ands. Gram. är, enl. beskrifn., denna, men på fig. är småaxel alldeles för bred och borsten öfverallt för kort. β B. *patulus* Lindeb. Syn.pl. Mæl. Den verkl. * B. *pat.* har lika stora småax som α , men blrna något mer skiljda och utstående med spetsen, samt med mer och mindre utböjd borst.

5 B. *mollis* L. vipp. aflångt eggrund, tät, upprät; småaxen eggrundt aflånga tätblommiga; borsten rak, n. af fjällets längd; blad och slidor mjukludna. ☉ 6, 7. — β *glabratus*: ax glatta, n. utan glans. — * *hordeaceus* Wg. lågväxt och mer tufvad, med tätare vippa af glatta glänsande ax. Fig. Sv.B.456. Fl.D.1324. Ands. t.4, f.38; * f.39. H.N.f.7, n:o 96; * 97; β f.8, n:o 95.

Odl. st. back. (Sk.—Ängml. och Dal. — N. till Trondhj. st.) α , med mjukhåriga ax, var. från alnshög med rik vippa, till fingerhög med 1—2 småax: B. *nanus* Weig.

490. BRIZA Lin. Darrgräs.

1 B. *media* L. vippan upprät, med utsperrade grenar; småaxen hängande, slutt. hjertlika, 7—11blommiga; skärmfjällen kortare än de nedre blomfjällen. 2 6, 7. Fig. Sv.B.300. Fl.D.258. Ands. t.5, f.52.

Äng. a. (Sk.—VB. och Jämtl. — N. till Trondhj. st.: Bl. Ost-Finnm.: Deinb. enl. Bl.) Var. till storlek och blrnas antal i småaxel.

491. POA Lin. Ängsgröe.

† Roten med vidlyftigt krypande skott.

1 P. *pratensis* L. vippan utbredd, med 3—6, utstående grenar tillhoppa; småaxen eggunda 3—5blommiga; strå och slidor trinda och glatta; bladsnärpet kort och tvär-

- hugget. 2 6, 7. — *β humilis*: lågväxt och mjuk, med 3—4 blomm., violetta småax. — *γ rigens*: något styft gräs; vippan af utsperrade grenar, med ett litet antal silkesludna småax; bladen korta. — *δ costata*: vipp. smal af korta grenar; småax af 3, upphöjdt nerviga blr. — *ε angustifolia*: högväxt, med långa trådmala rot- och rotskottsblad. Fig. Sv.B.88.f.1. Fl.D.1444. Ands. t.4.f.40. H.N.f.9, n:o 93 [varr.].
- Äng. etc. a. (Sk.—Lpl. — N. — *γ* i fjelltr.) Vanl. högt, glatt och rikblomnigt gräs. Blir i fjelltrakter stundom späd och smalbladig med dubb. mindre småax: var. *alpestris* Fr. H.N.f.9, n:o 93. A. — *γ* närmar sig mycket följ. art, likasom *δ* till *P. compressa*. — *P. angustifol.* L. herb.
- 2 *P. cenisia* All. vipp. utbredd, af ensamma ell. parvisa, glatta grenar, med 1—3, ovala, 2—5 blomm. småax och lancettlika blr; stjelkladen 2—3, smala, med något utdraget snärp; strået glatt och n. trindt. 2 6, 7. — *β flexuosa*: n. fothög; vippan liten, upprät, gles, med slutl. horizontala grenar, de nedersta längst. — *γ abbreviata*: lågväxt, strå och slidor något plattade; vippan eggrund. Fig. Sv.B.704. Ands. t.4, f.41. H.N.f.6, n:o 84; *β* f.3, n:o 94; *γ* f.7, n:o 93.
- Fjelltr. (Torn. och Lul. Lpm. — N. Finnm.—Dovre; Goustaß. etc.) Fothögt, spensligt, men tämmel. styft gräs med smala blad och gles axfattig, vanl. violettbrun vippa. *γ* 3—6 tum hög, skild från *P. laxa* med föga annat än något krypande rotskott och mer utbredd vippa: *P. laxa β intermedia* ed. 4. *P. arctica* Br. — Anm. *P. disitiflora* RS., hvartill Blytt i Norg. Fl. med 2 förer en af honom funnen blekare form, torde äfven, om man kan döma af de sinsemellan nog stridiga beskrifningarne, höra hit.
- 3 *P. compressa* L. vippan vanl. smal ensidig, med 2 ell. flera grenar tillhopa; småaxen 3—9 blommiga; strået styft, platt och blåaktigt. 2 6. — *β Langeana*: mer grön, alnsbög; vippan stor och slak. Fig. Fl.D.742. Reich. D.Fl.f.401, *β* f.402. Ands. t.4, f.42. H.N.f.13, n:o 92.
- Torra st. mur. (Sk.—Helsl. och Dal. Boh. Öl. Gotl. — N. söd. och vestra del.; nordligast vid Trondhj. och Stördalen: Bl. — *β* N. Christiania flerst.; Töten: Bl.) Blåaktigt, smalbladigt gräs med platt strå, knappt tumsbred vippa, vanl. smala mångblomm. småax. — *β*, som af Blytt upptages som egen art, är väl icke annat än en luxurierande localform.
- (*P. sudetica*.)
- †† Roten trådig ell. tufvad, utan längre kryp. skott.
- * Vippan med 3 ell. flera grenar i nedra lederna.
- 4 *P. sudetica* Hænke: vippan öppen ell. utbredd, mer och mindre slak; småaxen ovala 3 blommiga med fria nerviga blr; bladen mycket bredare än strået; slidorna och i synnerhet bladskotten plattadt 2 äggade sträfvä; snärpet kort. 2 6, 7. Fig. Sv.B. 614. Fl.D.1924. Ands. t.4.f.43. Reich. f.421—22. H.N.f.7, n:o 91.
- Fukt. lund. särdeles i bergstr. r. (Sk. Gudmundtorp vid Pinelierna; Belteberga. Blek. mell. Mörrum och Elleholm. ÖG. Kinda vid Borgherget m. fl. st. Vestml. Sätra brunn: Stud. S. Almqvist. Värml. Carlstad; Bergsl., Hästberget vid Liljendal. Gefle, vid Stenbäcken. Helsl. vid berget Nipen i Bjuråker, och Elfåsen i Hassela sn: C. O. Berg. Medelp. Sättna vid Bybäcken; Borgsjö; Torp, vid Hussboda m. fl. st.: Reuterm. Jämtl. Ängml. Lpl. — N. Laurvig. Christiania; Gjællebæk; Hong i Ullensager; Ullerud. Hugelien i Torpen; samt Romsdalen, i Eikisdal. Nordligast i Ranen af Trondhj. st.: Bl.) 2—4 fot högt, mjukt och bredbladigt gräs, men stund. närmande sig följ. art. Enl. Fr. är vår art Hænkes äkta och ursprungl. *P. sud.*, ehuru den sedermera blifvit i Tyskland bortblandad med *P. hybrida*.
- 5 *P. trivialis* L. vipp. utbredd och något slak; småaxen som föreg.; blrna förenade med ett fint ludd, nerviga; bladen knappt dubbelt bredare än strået, med utdraget, n. spetsigt snärp; bladskotten något plattade. 2 6, 7. — *β multiflora*: vipp. stor, tät, rikblommig och mer färgad. Fig. Sv.B.88,f.2. Fl.D.1685. Ands. t.4,f.44. Reich. f.418, 19; *β* 20. H.N.f.7, n:o 92.
- Äng. fukt. st. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finnm.: Bl.) Strået vanl. sträft, dock stund. glatt, vippan meränd. grön.
- 6 *P. serotina* Ehrh. vippan ysfvigt utbredd med sträfvä grenar; småaxen eggrundt lancettlika, 4—6 blomm., tvåfärgade; blrna med ludd; slidor och bladskott trinda;

snärpet utdraget. 24 7, 8. Fig. Sv.B.502. Fl.D.2166. Ands. t.4,f.45. H.N.f.6, n:o 83.

Fukt. st. stränd. a. (Sk.—Lpl. — N. till Nordl. enl. Bl.) Växer mest i tufvor af talrika strån, hvilkas leder vanl. äro täckta af bladslidorna. Vippan rikblommig, yngre sammandragen; småaxens blr gröna med brun ell. gul spets. — *P. angustifolia* Wg. *P. fertilis* Host.

7 *P. nemoralis* L. vipp. smal slak, med sträfva grenar; småax. lancettlika, 2—5blomm. utan ludd; bladen smala, med omärkligt snärp; strået glatt, med nakna leder. 24 6, 7. — β *micrantha*: med små, knappt en lin. långa, 2blommiga småax. — γ *glauca*: vippan tät gråbrun, med stora 4—5blomm. småax; gräset blåaktigt. Fig. Fl.D.750. Reich. f.403—408. Ands. t.4,f.46.

Lund. a. (Sk.—Lpl. — N. — γ i fjelltr.) Spädt, men ofta högt gräs, hvars svarta ell. bruna leder sällan täckas af bladslidorna.

8 *P. bulbosa* L. vipp. upprät, jemnt spridd, n. alltid axgroende; småaxen aflånga 5—7-blomm., med lancettlika, tät liggande blr; strået med lökformiga sidoskott vid roten. 24 5, 6. Fig. Reich. f.385, 86. Ands. t.5,f.50. H.N.f.2, n:o 77.

Torra st. r. (Sk. i l. Brösarps gästg. — Stockh. Öl. Gottl.) 1—1½ qu. hög, med liten, men blomrik gråaktig vippa; de icke groende småaxen lika dem hos *P. compressa*. Knölarne vid roten bestå af tjocka fjäll med mycket och hårdt parenchym. — *P. alpina* var. Wg.

(*P. cæsia*.)

** Vippan med mest parvisa grenar [1—3].

9 *P. alpina* L. vippan upprät, styft eggrund tätblommig, med utsperrade grenar; småaxen bredt eggrunda, 3—6blommiga, med ludd mell. de eggrunda blrna; strået och de korta bladen glatta. 24 6, 7. — β *nodosa*: småax. 3—4blomm.; strået lågt, vid roten knölligt tufvad. Fig. Sv.B.757. Fl.D.807. Ands. t.5,f.49. β Reich. f.390. H.N.f.4, n:o 96.

Fjelltr. a. (Lpl.—Helsl. Uppl. Godtsunda. Dal. Boh. Hamnholmen vid s. Koster. Öl. Resmo; Thorslunda etc. — N. Finnm. — söd. delen. — β Jämtl. Frösön. VG. Mösseberg. Gottl. Öl. — N.) Har vippa af stora rödlätta, stundom axgroende småax; bladen vanl. 1—2, säll. 3 tum långa. β är omkr. quartershög, med hårdt gyltrade bladlemningar vid roten, dock icke lökformiga som hos föreg.; är *P. badensis* Gmel.

10 *P. cæsia* Sm. vippan vanl. utbredd, med sträfva grenar; småaxen aflånga, omkr. 3-blommiga, med lancettl. blr, n. utan ludd; strået något strävt, jemte bladen grågrönt, lederna täckta af bladslidorna; snärpet något utdraget. 24 6, 7. — * *Balfourii* Parn. gröna, med mer utbredd vippa, slätt strå; blrnas ludd tydligare. — * *glauca* Vahl: bl. och strå blågrå; snärpet kortare; vipp. smal, af fåaxiga grenar. — β firma: blr smärre. Fig. Reich. f.400. Ands. t.4,f.47. H.N.f.3, n:o 95. * *glauca*: Fl.D.964.

Fjelltr. (Lpl.—Dal. — N. Finnm.—Christiania. — * *Balf.* N. Valders, Dovre och Lomsfj. enl. Bl. — * *glauca*: Lpl.—Jämtl. — N. Ost-Finnm. — Christianss. st. enl. Bl. — β Lul. Lpm. Quickjock. Boh. Strömstad enl. Beurl. — N. Salten.) Strået omkr. sothögt, vanl. med ett par skarpa linier; vippan efter blomn. hopdragen, grågrön ell. violett. Var. i hög grad. — *P. aspera* Gaud. * *Gaudini* ed. 4. * *glauca* är *P. nem.* γ ed. 8; β är *P. ser.* β ed. 8. — Anm. *P. conferta* Bl. från Kongsöld, som Blytt själf anser möjl. vara en form af *P. Balfourii*, är för utg. bekant endast af beskr. i Norg. Fl.

11 *P. laxa* Hænke: vippan liten, meränd. smal klaselik, med lutande topp, glatta grenar; småaxen eggrunda 3—4blomm. med ludd; det trinda strået och de utdragna smala bladen mjuka och glatta; snärpet aflångt. 24 7, 8. — * *stricta* Lindeb. med korta rotskott, inrullade blad och oftast axgroende vippa, smala, 2—3blomm. småax. Fig. Fl.D.2342. Reich. f.395, 96. Ands. t.5,f.48. H.N.f.6, n:o 85; * f.15, n:o 94.

Fjellklipp. (Lpl.—Herjed. på Helagsfj. — N. från Finnm. till Gousta fjell i Christianss. st. — * Jämtl. Åreskutan. — N. Merager; Dovre, på Knuds- och Nystuehöe.) Mjukt, tufvad, quartershögt gräs, med smal, rödviolett, säll. grön vippa. * är en medelform till *P. cæsia*.

12 *P. annua* L. vippan vidt utbredd; småaxen eggrundt aflånga, 3—7blommiga med föga ludd; skärmsfjällen mycket olikstora; strået mjukt, något plattadt. ☉ 4—9.

— *β supina*: ett par tum hög, med smal fåblommig, mer färgad vippa. Fig. Sv.B. 126. Fl.D.1686. Ands. t.5,f.51. Reich. f.387; *β* 388.
Allmän. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. — *β* i fjelltr.) *Quartershögt mjukt gräs, mest med grön vippa.*

492. GLYCERIA R. Br. Vatten-Gröe.

† Yttre blomfjället 7nervigt [hos *G. pendul.* med blott en tydl. nerv]: *Hydrochloa* Hn.

- 1 *G. plicata* Fr. vippan något ensidig, gles, med *n. glatta* grenar, de nedre 4—5 tillhopa; småaxen jemnbreda, n. cylindriska, 8—13blommiga; blrna egggrundt aflånga, rundadt trubbiga; strået nedtill kull-liggande; bladsnärpet kort. 2/7. Fig. Reich. D.Fl.381. Ands. t.5,f.55. H.N.f.5, n:o 91.
  - Vattengrop. dik. (Sk. Smål. Kalmar; Jönköping. ÖG. VG. Kinnekulle; Hunneberg, vid Bursle. Värml. Venerstrakten. Hall. Boh. Goll.) *Mycket lik följ., med n. dubbelt bredare blad, kortare, ehuru bredare och trubbigare blr, med högre nerver; mycket kortare bladsnärp.*
  - 2 *G. fluitans* Br. vippan ensidig, gles, med *n. glatta* grenar, 1—3 tillhopa; småax. som föreg.; blrna lancettl., trubbiga med kort spets; snärpet utdraget; strå som föreg. 2/6, 7. — *β loliacea*: vippan enkel, ax- eller klaselik. Fig. Sv.B.102. Fl.D. 237. Ands. t.5,f.54. H.N.f.5, n:o 92 och 93 [var.].
  - Stränd. dik. a. (Sk.—VB. — N. till Senjen: Bl.) *Vanl. alnshögt gräs, med gles vippa af tumslånga smala, alltid gröna småax. — Festuca* L.
  - 3 *G. spectabilis* MK. vipp. stor, jemnt utbredd, med *mycket sträfv*a grenar; småaxen aflånga, 5—9blomm.; blrna upphöjdt nerviga trubbad; bladen breda, med kort snärp; strået upprätt. 2/7, 8. Fig. Sv.B.30. Fl.D.920. Ands. t.5,f.56. H.N.f.9, n:o 91.
  - Vatten, r. (Sk.—Stockh. flerstädes. Uppl. Norrtelg.; Björnö, Os, Mellingsholm; Hå-tuna sn, i canalen vid Nyborg. Helsl. Hudiksvall. Medelp. Sundsvall: Reuterm. Vestml. Stora Ekeby. Ner. Hjelmarsnäs; Willingsberg etc. Dal. Grycksbo. Värml. och Dalsl. i Venerstrakten allm.; m. fl. st. — N. Porsgrund; på Krageröe vid Fredriksstad; Christiania; Romerige.) *Stort gräs med rik vippa, n. fingerbreda blad. — Poa aquatica* L. *Gl. aqual. Wahlb. Molinia maxima* ed. 4.
  - 4 *G. pendulina* Læst. vippans grenar *glatta*, n. hårfina och hängande; småaxen aflånga, med 5—7, åtskiljda, otydl. nerviga blr; bladen något styfva, glatta, med utdraget snärp; strået nedtill rotsläende. 2/7. Fig. Fl.D.2343. Ands. t.5,f.59. H.N.f.9, n:o 92.
  - Stränd. r. (VB. Torneåelf från Hietaniemi till Turtula. Torneå. På hafsstranden vid Salminanti och Seivitz gästgg.) *Alnshögt, något groft, glatt gräs; vippan med slaka grenar och topp; småaxen vid blomn. 3 lin. långa och 2 breda; blomfj. hinnaktiga med grön ryggner, otydl. ell. inga sidonerver. — Molinia* ed. 4. *Arctophila Læstadii* Rupr. *A. fulva* * *pendul.* Ands. Gram.
  - 5 *G. remota* Fr. vipp-grenar som föreg., sträfv; småaxen aflångt jemnbreda, med 4—6, något glesa, upphöjdt nerviga, sargadt trubbiga blr; bladen mjuka, på båda sidor sträfv, med kort snärp. 2/7. Fig. Fors. Lin. Inst. Skr. Buxb. Cent. 3,t.54. Ands. t. 5,f.57. H.N.f.6, n:o 86.
  - Fukt. st. r. (Ängml. Bjertå, norr om Öster-Strinns vid Svartbäckens utlopp i Stormyren. Medelp. Sättna, nära Näsvattnet. — N. Asker vid Stockerelv, mellan Vöjen och Bjerke; Lillehammar vid Mesneelv; Maridalen: Bl.; Ringeboe på Örsanden vid Laugen; Österdalen i Åmotd.) 3—4 fot högt, men spädt gräs; blrna starkt nerviga och vanl. mer färgade än hos föreg. — *G. norvegica* Somst. *Molinia* ed. 4. *Poa* af Fors. enl. orig.-ex. granskade af Prof. Fries.
- †† Yttre blomfjället 5nervigt: *Heleochoa* Fr.
- 6 *G. maritima* Wahlb. vippans nedre grenar parvisa, något ensidigt utstående, föga sträfv; småaxen aflånga, 5—8blommiga; blrna lancettlika med snedskuren, något spetsig topp; strået uppstigande. 2/7. — * *festuciformis* Heynh. vippan smal, af få och korta grenar; bladen trådmala. Fig. Fl.D.1626. Ands. t.6,f.60. Reich. f.377; * 78. H.N.f.5, n:o 94; * 95.
- Hafsstr. (Sk. Blek. Smål. Kalmar; Vestervik. Hall. Boh. Öl. Borgholm. — N.

Christiania; Kragerøe; Langöen; Arendal etc.; till Ost-Finm. enl. Bl. — * *Hall:* Varberg. *Boh.* Koön. *Öl.* Ottenby och Näsby i Ås sn.) *Vippans* grenar mindre utsperrade än hos *G. distans*, vid mogn. meränd. hopdragna, dock stund. en eller annan nedböjd; småaxen dubb. större, violetta, hos * blekgröna. *Molin. capillaris* Handb. ed. 1 från Öland synes höra till *G. festuciform.* — *Poa* Huds. *Molinia* ed. 4. *Puccinellia* Parl.

- 7 *G. conferta* Fr. den jemnt spridda, täta vippans nedre grenar omkr. 5 tillhoppa korta uppstående och mycket sträfvä; småaxen jemnbreda, af 4—8, aflängt jemnbreda, otydl. 3likiga blr; stråen tufvade, med rotskott. 24. Fig. Bot. Not. 1851, n:o 6. Ands. Gram. t.6,f.61.

Fet dyjord, r. (Sk. Broby nära Ingelstorps gästg. på gödsel af rutten tång. Vid vestra kusten.) En medelform mell. föreg. och följ. *Vippan* eggrund, med trind, icke vid lederna platt ell. sårad blomspindel [rachis]; småax smärre än hos föreg. — *Sclerochloa Borreri* Bab. *Molinia* Hn. ed. 4. År, enl. Beurl., blott en localform af föreg.

- 8 *G. distans* Wg. vippans nedre grenar utdragna, 3—5 tillhoppa, slutl. nedböjda, något sträfvä; småaxen aflånga, 2—7blommiga; blrna eggr. aflånga med trubbig ell. n. tvärhuggen spets; stråen tufvade, uppstigande. 24 6, 7. — β *capillaris*: vippan slak af hårfina grenar. — γ *pulvinata*: 1—3 tum hög, med korta parvisa, föga utstående grenar. — δ *reptans*: med långa krypande och rotsläende skott. Fig. Fl.D.251 och 222. Ands. t.6,f.62. Reich. f.375, β 376. H.N.f.6, n:o 87; γ f.5, n:o 90.

Stränd. rännsten. etc. (Sk.—Ångml. VB. nor delen. Vestml. Värml. Boh. Öl. Gotll. — N. till Trondhj.: Bl.) Var. i hög grad; vippan än tät och hopdragen, än gles med ut- och nedsperrade grenar, 2- till 7blommiga, gröna ell. bruna småax o. s. v. — *Molinia* ed. 4. *Poa distans* L. P. *salina* Poll. P. *arenaria* Retz. *Puccinellia* Parl.

493. CATABROSA PB.

- 1 *C. aquatica* PB. vippans grenar 4—7 tillhoppa, jemnt spridda och utstående, n. glatta; småaxen med 1—3, sargadt trubbiga, upphöjdt nerviga blr; strået slakt, nedtill kull-liggande. 24 6, 8. Fig. Sv.B.587. Fl.D.381. Ands. t.6,f.64. H.N.f.9, n:o 89. Våta st. (Sk. Smål. i Kalm. län, och vid Jönköp. enl. Scheutz. — Uppl. Ångml. Dal. Ner. Örebro och st. Mellösa. Boh. Grebbestad: J. A. Lessl. Öl. Gotll. — N. till Ost-Finm.) Mjukt, bredbladigt, ofta flytande gräs. — *Aira L. Molinia* Wib. *Glyceria* Handb. ed. 5 & 6.

- 2 *C. algida* Fr. vippan gytttrad, stund. n. i axform; småaxen enblommiga, med mycket små, ofta felsläende skärmfjäll; blomfj. otydl. nerviga. 24 7, 8. Fig. Wg.Fl.L. t.1. Sv.B.545. Fl.D.1505. Ands. Bot. Not. 1849 n:o 3; Gram. t.6,f.65. H.N.f.9, n:o 90.

Fjellbäck. r. (Torn. Lpm. Kåbdavanka. Lul. Lpm. vid bäcken Vaschajocko; mell. Valli- och Gaskaive fjell etc. Pit. Um. Lpm. Skeblefjell. — N. Ost-Finm. — Hardanger, på alla högre fjell: Bl.) 1—2 tum högt gräs med 1 lin. breda platta blad, mycket små småax, tätt gytttr. i en enkel axlik ell. grenig vipa. — *Agrostis* Wg. *Phippsia* Br. *Glyceria* Hn. ed. 5 & 6.

494. COLPODIUM Trin. Finn-tåtel.

- *1 *C. latifolium* Br. vippan smal sammandragen; bladen smalt lancettlika, med utdraget hinnaktigt snärp; strået något uppstigande upprätt. 24 7, 8. Fig. Fl.D.2341. Ands. t.6,f.63. H.N.f.11, n:o 89.

Fjelltr. r. (N. Ost-Finm. i Birkeljerne mell. Wadsöe och Nyborg flerst.; Seidafjellen; Lebesbyfjellen vid Laggo.) Ej olik *Mol. cærulea*, med hvilken detta gräs är närmast beslägtadt, men med bredare blad, 2—3ledadt, alsnhögt strå. Småaxen vanl. med en enda blomma af n. lika bildade, gröna, oftare brunvioletta trubbiga fjäll; variera dock i samma vipa med 2 blr. — *Catabrosa* Fr. *Cinna Brownii* Rupr.

495. MOLINIA Schrank. Blå-tåtel.

- 1 *M. cærulea* Mönch: vippan meränd. hopdragen, med 2—3blomm. borstlösa småax; strået upprätt, styft, utan flera leder än en ned vid basen. 24 7, 8. Fig. Sv.B.401. Fl.D.239. Ands. t.5,f.53.

Fukt. skogsäng. a. (Sk.—Ipl. — N. till Ost-Finnm.: Bl.) 1—3 fot hög med blå vip-pa af vanl. korta grenar, men stundom flera tum långa. — *Melica L. Eno-dium Gaud.*

3 Flocken **Avenaceæ.** Småax skaftade [i vippa]. Skärmfjällen stora som blom-fjällen ell. större.

496. FLUMINIA Fr. Vass-svingel.

1 *F. arundinacea* Fr. vippan stor, med utstående grenar; småaxen af 3—5, i toppen uddtandade blr; strået upprätt, i nedre lederna rotsläende. 2 7, 8. Fig. Sv.B.370. Ands. t.6,f.66. H.N.f.3, n:o 93.
Åkr. r. (ÖG. omkr. Motala och Roxen; Finnsångsjön.) Strået manshögt, likt van-ligt Rör, men blekare och med smalare blad. — *Festuca arundinacea* Liljeb. *F. donacina* Wg. *F. borealis* MK. *Scolochloa festucacea* Ed. 5.

497. TRIODIA R. Br. Tandsvingel.

1 *T. decumbens* PB. vippan n. enkel, sammandragen klaselik, af 4—8, 3—4blommiga småax; bladslidorna mot mynningen håriga. 2 6, 7. Fig. Fl.D.162. Reich. D.Fl.f. 433. Ands. t.6,f.67. H.N.f.9, n:o 97.
Skog. och betesm. (Sk.—Helsl. och Dal. Boh. Öl. Gottl. — N. till Trondhj.) Strået nedliggande eller uppstigande, sällan upprätt. — *Festuca L. Poa Schrad. Dan-thonia DC.*

498. KOELERIA Pers.

1 *K. cristata* P. den smala, före och efter blomm. axformigt hopdragna vippan något glest gyttad; småaxen 2—3blommiga, med spetsiga, stund. kort borstbärande fjäll; bladen håriga. 2 6, 7. Fig. Fl.D.2223. Reich. D.Fl.f.174. Ands. t.7,f.82. H.N.f. 14, n:o 88.
Lund. hafsstr. r. (Sk. Oppmanna. Stockh.skären enl. Liljeb.) 3 qu. högt, grönt gräs, med uppåt glatt strå, öfverallt, särd. i kanten håriga blad. — *Aira L. Dactylis Wg.*
2 *K. glauca* DC. vippan som föreg. jemnt axformig; småaxen 2—3blomm. med trubba-de fjäll; bladen glatta ell. omärkl. sträfva, utan tydliga hår. 2 6, 7. Fig. Fl.D. 1566. Reich. f.176. Ands. t.7,f.83. H.N.f.1, n:o 78.
Sandfält, r. (Sk. mell. Ystad och Blek. t. ex. Kåseberga; mell. Helsingh. och Laholm. Öl. Gärdslösa; Runsten; Gårdby.) Fothög, gråaktig, vanl. sträf af omärkl. hår; vippan under blomm. öppen, liknande en *Poa*. — *Dact. crist. β Wg. K. inter-media Ahlqu. Fl. Runst.*

499. AVENA Lin. Hafre.

† Enåriga arter, med slutl. hängande småax och 5—9nerviga skärmfjäll.

1 *A. sativa* L. vippan med utbredda slaka grenar; småaxen 2—3blommiga, kortare än skärmfjällen; alla blrna med borst; yttre fjället spetsadt med 2klufven topp, hår-omgifven bas. ☉ 6, 7. — * *intermedia* Lindgr. blomfjällen glatta ell. med mycket få hår. Fig. Sv.B.144. Fl.D.1629. Ands. t.7,f.72; * b*. H.N.f.7, n:o 89.
Åkr. (Sk.—Um. Lpm. — N. till Trondhj.) Aren tumslånga, med långa borst; blomfj. beströdda med borslika hår, som hos *A. intermed.*, hvilken trol. är *A. hybrida* Peterm., blifva få eller inga.
2 *A. strigosa* Schreb. vippan rigtad åt en sida; småaxen 2—3blomm., af skärmfj:s längd; alla blrna med borst; yttre fjället i spetsen 2syttadt glatt; axfästets hår omärk-liga. ☉ 6, 7. Fig. E.B.1266. Ands. t.7,f.73. H.N.f.2, n:o 76.
Åkr. r. (Sk.—Boh. Värml. Christinehamn; Carlstad på Örsholmen; Gullsjö i Långse-rud sn. Smål. Ryhof, Torpa i Jönköpingstrakten; i vest. del. ymnig. ÖG. Järstad; V. Ny sn etc.) Lik föreg.; småaxen mest 2blommiga.
†† Fleråriga, med bladskott från roten, upprätta småax, 1—3nerviga skärm-fjäll.
3 *A. elatior* L. vippan sammansatt grenig; småaxen 2blommiga; den nedra blomman meränd. med endast ståndare, utan pistill och med lång borst fästad nedom blom-fjällets midt; bladslidorna glatta. 2 6, 7. — *β vulgaris*: öfra blomman i axen utan

borst, ell. med en kort och rak borst nära toppen. Fig. Sv.B.48. Fl.D.165. Ands. t.7,f.74. H.N.f.9, n:o 88.

Hafsstr. äng. (Sk.—Helsl. Vestml. Boh. Öl. Gottl. — N. till Lofoden: Bl.) 2—3 fot högt gräs med lämnel. breda platta blad, något slak vippa. Det yttre skärmsfjället meränd. ennervig. — *Arrhenatherum avenaceum* PB.

4 *A. pubescens* L. vippan smal, grenig; småaxen 2—3blomm., föga längre än skärmsfjällen; alla blrna med borst, fästad ofvan fjällets midt; de nedra bladslidorna meränd. mjukhåriga. 2 6, 7. — β *alpestris*: dubb. större; slidorna 2sidigt hoptryckta, jemte alla blad mjukhåriga. Fig. Sv.B.263. Fl.D.1203. Ands. t.7,f.75.

Äng. a. (Sk.—Um. Lpm. — N. till Ost-Finnm.: Bl. — β N. Doyre, i birkelierna vid Kongsvold och Drivstuen. Trol. i flera fjelltr.) Vippan mer sammansatt än hos följ., gräset mjukare och nedtill finludet, säll. glatt; det nedre skärmsfj. än ennervig, än med 2 fina sidonerver. — *A. pratensis* Sv.B.

5 *A. pratensis* L. småaxen i smal, nästan axlik klase, 4—5blommiga, betyd. längre än de båda 3nerviga skärmsfjällen; alla blrna med borst fästad vid ell. strax ofvan fjällets midt; bladslid. glatta ell. något sträva [icke håriga]. 2 6, 7. Fig. Fl.D. 1083. Reich. f.207. Ands. t.7,f.76.

Äng. (Sk.—Ängml. och Dal. — N. till Helgel.) Något styft, alnshögt gräs med mycket smala rotskottsblad; vippan klaselik, ell. med en eller annan längre, 1—2axig gren nedtill.

500. TRISETUM Pers. Guldhafre.

1 *T. flavescens* PB. vippan utbredd tätblommig med sträva skaft; småaxen omkr. 3blommiga, med ena skärmsfjället dubb. längre än det andra; yttre blomfjället med 2syldad spets; strået och de öfre bladslid. glatta. 2 6, 7. Fig. Fl.D.1507. Reich.f. 204—6. Ands. t.7,f.79. H.N.f.3, n:o 91.

Äng. r. (Sk. Smål. Vestervik, vid Rödsle; samt Misterhult, vid Virbo; Vexjö, vid Kampen. ÖG. Solberga i Herrberga sn; Åleryd i St. Lars sn m. fl. st.: Kindb.; Adelsnäs; Scheutz. Södm. i Thorshällatrakten etc. Stockholm, vid Rörstrand m. fl. st. Uppl. Uppsala; Halqvad i Funbo sn; Ellgarn i Mälaren: Krok; Österby bruk; Stud. Henschen. Norrtelge på Frötuna kyrkog. Gofte slottsträdg. [fordom]. Gottl. — N. Eger vid Fiskumvandet. Christiania: Bl.) 2—3 fot hög med 2—3 tum bred, rik och gulglänsande vippa. — *Avena L.* och ed.8.

2 *T. agrostideum* Fr. vippan utbredd gles, med n. glatta skaft, efter blomn. n. axlikt sammandragen; småaxen 2—3blomm., med ena skärmsfjället något längre än det andra; yttre blomfj. med 2flikig spets; strået upptill och de öfra bladslid. glatta. 2 7. Fig. Ands. t.7,f.80. H.N.f.3, n:o 92 och f.7, n:o 90.

Fjellv. r. (Torn. Lpm. Karesuando vid Maunu; Torn. träsk, vid bäcken Nagerijoki.) Fotshög, med habitus af föreg., karakterer mer af följ., och utgör en mellanform till båda. — *Avena subalpestris* Ed. 3. *A. subspic.* * *agrostid.* ed. 5. *A. agrost.* ed. 8.

3 *T. subspicatum* PB. vippan alltid smal axformig med småhåriga skaft; småaxen som föreg.; strået och bladslidorna mjukhåriga. 2 7. Fig. Sv.B.722. Fl.D.228. Ands. t.7,f.81. H.N.f.11, n:o 88.

Fjellv. (Lpl.—Herjed. — N. Ost-Finnm. — Filefjeld: Bl.) 1—1½ quarter högt, mjukludet gräs, 1—1½ tum långt, vanl. gråbrunt ax. — *Aira L.* *Avena* ed.8.

501. AIROPSIS Fr. Vårtåtel.

1 *A. caryophyllea* Fr. vippan med utdragna och utstående grenar; småaxen 2blomm., kortare än skärmsfjällen, med i spetsen 2syldade yttre blomfjäll; bladen borstlika. 5, 6. Fig. Sv.B.508. Fl.D.382. Ands. t.7,f.77. H.N.f.2, n:o 74.

Sandfält, r. (Sk. mell. Hvällinge och St. Hammar; Trelleborg; Ystad; Håckeberga; Quinnevad nedom Vombsjön; Vartbo; Torup.) 3—8 tum högt, spådt gräs, med silfverglänsande småax. — *Aira L.* och Parlat. *Avena* Web. och ed.8.

2 *A. præcox* Fr. vippan smal, n. axformig; småaxen knappt kortare än skärmsfj.; för öfr. som föreg. 5, 6. Fig. Sv.B.508. Fl.D.383. Ands. t.7,f.78. H.N.f.2, n:o 75.

Torra st. (Sk. Blek. Smål. Kalm. län vid kusten; Jönköpingstrakten; Urshult och Elghult i Kronob. län: Scheutz. ÖG. Lönö i Häradshammar; Axelsö och Rövik i St. Annæ: Kindb. VG. Kållands-ö på stranden. Boh. Hall. Öl. Gottl. — N. från

Arendal och Christiansand upp till norra delen af Bergens st.) 2—4 tum hög, med slutt. blekgul, föga öfver $\frac{1}{2}$ tum lång, n. lancetlik vippa. — *Aira L. Avena* PB. och ed. 8.

502. CORYNEPHORUS Pal. B. Sandtåtel.

- 1 *C. canescens* PB. vippan tät, aflång ell. eggrund; skärmfjällen nående öfver blrna; bladen borstlika sträfva. 2 6, 7. Fig. Sv.B.450. Fl.D.1023. Ands. t.8, f.84. H.N.f.1, n:o 77.

Sandfält. (Sk. Hall. Blek. Smål. Kalmar och Åby. Skäggenäs, samt Refsudden i Ryssby sn; Misterhult, mell. Virbo och Fieholm m. fl. st. Öt. Gottl. — N. uppgifven för Bergen och Söndmøer, men aldrig sedd af Blytt.) *Tufvadt, gråaktigt gräs, 1—1½ qu. högt.* — *Aira L.*

503. AIRA Lin. Ängståtel.

† Småax 3blommiga ell. med ämne [skaft] till 3:dje blomman; borsten n. rak: *Deschampsia* PB.

- 1 *A. alpina* L. vippan upprät, öppen med glatta grenar; småaxets nedra blomma med borst, fästad nära blomfjällets midt och föga längre än detta; den öfra med en kort borst nära spetsen; bladen hoprullade glatta. 2 7. Fig. Wg. Fl.L.t.3. Fl.D.1625. Ands. t.6, f.70. H.N.f.8, n:o 91 [axgroende].

Fjellv. (Lpl. Jämtl. Åreskutan; Snasahögen; Sylfjellen. Herjed. på gränssfjell. — N. från Ost-Finnm. till nor. del. af Christianss. st.: Bl.) 1—2 qu. högt, glatt gräs, med oflast axgroende vippa.

- 2 *A. bottnica* Wg. vippan som föreg. med glatta ell. omärkl. sträfva grenar; småaxets båda blr med borst fästad närmare basen, dubbelt längre än fjället; bladen ofvanpå något sträfva, snart hoprullade. 2 7, 8. Fig. Wg. Fl.L.t.4. Ands. t.6, f.68. H.N.f.3, n:o 88.

Hafsstr. (VB.—ÖG. vid Bråviken enl. Kindb. Smål. på ön Jungfrun.) 2—3 fot högt, tufvadt, snart gulnande gräs, med gulglänsande vippa; småaxen dubb. större än hos följ.

- 3 *A. cæspitosa* L. vippan slakt utbredd, med sträfva grenar; båda blrna med borst fästad närmare basen, af fjällets längd; bladen platta, ofvanpå mycket sträfva. 2 6, 7. — β pallida: med gulglänsande vippa. — *brevifolia Hn. vippan smal upprät violett, småaxen med utskjutande, något krökt borst; bladen korta och platta. — *glauca: vippan grågrön tät, med glattare grenar; borsten från blomfjällets midt. Fig. Sv.B.132. Fl.D.240. Ands. t.6, f.69.

Äng. a. (Sk.—Lpl. — N. — Underarterna i Jämtl. på Frösön etc. **brevif.* äfven i N. på Norfjället bland *A. flexuosa* β .) Högt, mycket tufvadt gräs, vanl. med stor, slak, grå ell. brun vippa. *A. brevifolia* har alldeles utseende och färg af *A. flexuosa* β ; rotbl. platta, 2 tum långa.

†† Småax 2blomm., utan ämne till en 3:dje; borsten med knä och dervedom vriden: *Avenella* Koch.

- 4 *A. flexuosa* L. vippan meränd. utbredd och lutande med krusiga och glatta grenar; småaxen knappt längre än de mycket olikstora skärmfjällen, med långt utskjutande borst; bladen trådlika, med aflångt trärhugget snärp. 2 6, 7. — β montana: vippan smal, meränd. hopdragen, med större, rödvioletta småax. Fig. Fl.D.157. Reich. D.Fl.f.182, 83. Ands. t.6, f.71. β Fl.D.1322.

Torra äng. back. a. (Sk.—Lpl. — N. — β i fjelltr. ned till Helsl. Boh. på bergen vid Strömmstad. — N.) Vippan vanligen stor och glänsande blekgul, stundom med vid basen violetta småax; rotskottens blad glatta.

- 5 *A. uliginosa* Weihe: vipp. upprät, med utstående, något krusiga och sträfva grenar; småaxen af de föga oliklånga skärmfjällens längd, med utskjut. borst; bladen trådlika, med utdraget spetsadt snärp. 2 6, 7. Fig. Reich. f.184. Ands. t.12, f.143. H.N.f.2, n:o 73.

Dyiga sjöstrand, samt sand och stenrös i sjöar, r. (Smål. Femsjö vid Bastesjö, Hallesjö. — N. Möllevand nära Christianssand, samt vid Stavanger enl. Blytt.) Lik föreg., men vippan upprät, brun, med sträfva grenar; rotskottsbladen finare och ofta n. hårsmala, mycket sträfva, då de strykas uppifrån och ned. Anses af Fries som afart. — *A. discolor* Thuill.

504. VAHLÖDEA Fr.

- 1 *V. atropurpurea* Fr. vippan gles, af utdragna slaka grenar; småaxen med borsten kortare än skärmfjällen; bladen platta. 2 6, 7. Fig. Sv.B.687. Fl.D.961. Ands. t.8,f.87. H.N.f.3, n:o 89.

Fjellmossar, r. (*Lpl. Jämtl.* vid elfvarne Handölan och Herrhågnan. *Herjed.* Storådörren och Valösjön, samt Haftorssstöten och Rutstöten. — *N. Ost-Finnm.* ned till Johnsknuden vid Mjösen. Norrfjellet i Buskeruds amt. Hofhelderen i Ouse past. Christiansands st. Gousta fj. etc. alimän.) *Fothögt gräs med slak vippa af brunvioletta småax.* — *Aira Wg. Fl.L. Holcus Wg. Sv.B.*

505. HOLCUS Lín. Mjuktåtel.

- 1 *H. lanatus* L. skärmfjällen *trubbiga*, meränd. *med en kort udd* af den utlöpande ryggnerven; blom borsten kroklikt böjd, *icke nående öfver* skärmfjällen; strå och bladslidor *mjukludna*; roten trädig. 2 6, 7. — *β argenteus*: vippan glesare, med n. hvita småax. Fig. Sv.B.84. Fl.D.1181. Ands. t.8,f.85.

Fukt. äng. (*Sk.—Upl. Gestr.* Oslättfors. *Ängml.* Själevad sn. *Värml.* Åräs nära Marviken. *VG. Dalst. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* söd. och vest. delar upp till Romsdalen och Molde.) *Vippan tät, vanl. rödlätt; hela gräset mjukt.*

- 2 *H. mollis* L. skärmfj. *smalspetsade*; borsten *utskjutande*, med knä nedtill; öfra bladslid. och strået *glatta*; roten krypande. 2 7. Fig. Sv.B.198. Fl.D.1059. Ands. t.8,f.86. H.N.f.13, n:o 91.

Lund. r. (*Sk. Blek. Smål.* Dörby och Hosmo m. fl. st.: Sjöstr.; Kalmar; Vestervik. *Södml.* Utön, Edenäs; Örnön i Hesselmara äng. *Hall. Boh. Öl. Gottl.* Spröge. — *N.* Christiansand upp till Romsdalen.) *Vippan gulaktig; borsten sträf.*

506. MËLICA Lín. Slokgräs.

- 1 *M. ciliata* L. vippan *axformig*; nedre blommans yttre fjäll nära kanten *långhårigt*. 2 6, 7. Fig. Sv.B.365. Ands. t.8,f.88. H.N.f.4, n:o 98.

Torra berg, r. (*Smål.* Eds kyrka. *ÖG.* Fagervik på Kolmården; Alvastra; Omberg; Söderköping. *Södml.* Tullgarn på Fridön; Mörkö; Utön etc. *Stockh.* Danviksbergen; Norsborg; Kungshatt; klippor vid Bergianska trädg. *Öl. Gottl.*) *Axet brunt, efter blomn. hvitludet af de långhåriga blrna.*

- 2 *M. nutans* L. småaxen, i *ensidig lutande klase*, af 2 *glatta* blr och ämne till den tredje; bladsnärpet *omärkligt*. 2 5, 6. Fig. Sv.B.354.f.1. Fl.D.962. Ands. t.8,f.90. Stenback. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) *Småaxen lutande åt en sida, af brunviolett färg.*

- 3 *M. uniflora* Retz. småaxen i *mycket gles långgrenig* lutande *vippa*, *enblommiga* med ämne till andra blomman; snärpet *hinnaaktigt*, med en borst på den bladen motsatta sidan af strået. 2 6, 7. Fig. Sv.B.354.f.2. Fl.D.1144. Ands. t.8,f.89. H.N. f.14, n:o 89.

Lund. r. (*Sk.—Södml.* t. ex. Tjustvik på Värmdön; Kappeberget vid Södertelge. *VG. Boh. Öl. Gottl.* — *N.* på öar i Christiania-fjorden; Arendal; Christiansand etc.; söd. del. af Bergens st.: Bl.) *Småaxen lika föreg:s, men upprätta, i en fåblommig vippa af 1—2 tum långa, hårfina grenar.*

- 4 Flocken **Agrostideæ.** Småaxen enblommiga [undant. *Phragmites*].

507. PHRAGMITES Trin. Vass.

- 1 *P. communis* Trin. vippan stor, utstående ell. utbredd; småaxen 2—6blommiga; bladen n. lancettlika. 2 7, 8. Fig. Sv.B.114. Fl.D.2464. Ands. t.8,f.91.

Stränd. stund. i fukt. åkr. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm.) 3—4 *atnar högt gräs, med rörformigt strå, fingerbreda blad. Blir på det torra mycket lägre.* — *Arundo Phragmites L.*

508. PSAMMA Pal. B. Sandrör.

- 1 *P. arenaria* RS. vippan cylindriskt *axlik*; skärmfjällen *spetsiga*; det yttre blomfjället med ett syl-liket borstämne tätt under och *icke längre än* fjällets spets; de blrna omgifvande hären *icke nående* dessas midt; bladen inrullade. 2 7, 8. Fig. Sv.B.138. Fl.D.917. Ands. t.8,f.92. H.N.f.13, n:o 90.

Hafsstr. på flygsand. (*Sk. Hall. Boh.* på Koster, Lysekil: Thed. *Smål.* Kalmar. *Öl.*

Gottl. — *N.* Hvalöarne och vestra kusten upp till Nordfjord i Bergens st.) *Axet* tält, 3—6 tum långt, halmfärgadt. — *Arundo L.* *Ammophila arundinacea* *Host.* *Calamagrostis* *Ed. 4 och Fr.*

- 2 *P. baltica* *RS.* vippan grenig sammandragen spetsad; skärmfj. *sydspetsade*; yttre blomfj. med en hårlik borst under och något längre än fjällets spets; blrnas hår nående dessas midt; bladen snart inrullade. 2 7, 8. Fig. *FLD.1684.* *Reich. D.Fl.f.158.* *Ands. t.8.f.93.* *H.N.f.1, n:o 74.*

Som föreg. r. (*Sk.* Ystad vid Köpingsåns utlopp; Kåseberga och Sandhammar etc. — *N.* Sandösund i Christianiafjorden: *Bl.*) *Snarlik Calam. epigejos, men med tätare, n. lancettlik vippa; blrna stora violetta med grön bas.* — *Arundo maritima* *Ag. Calamagr. Ed. 4 och Fr.*

509. CALAMAGROSTIS *Roth.* Rör-hven.

† Blomborsten fästad närmare fjällets bas och krökt vid midten: *Dejeuxia* *PB.*

- 1 *C. arundinacea* *Roth:* vippan upprät öppen; skärmfjällen lancettlika *spetsade*; blomborsten *utskjutande långt* öfver skärmfjällen; fästets hår *icke nående* till blommans midt. 2 6. Fig. *Sv.B.96.* *FLD.1683.* *Ands. t.9.f.104.* *H.N.f.8, n:o 90.*

Steniga back. a. (*Sk.*—söd. *Lpm.* — *N.* till Trondhj. i Stördalen.) 3—4 fot högt, *styft gräs.* — *Agrostis L. C. sylvatica DC.* ett yngre namn än både *Linnés* och *Roths.*

- 2 *C. acutiflora* *DC.* vipp. som föreg.; skärmfj. smalt lancettlika, *uldraget sylspetsade, mycket längre* än blomman och lika långa som dennas borst; håren *föga kortare* än blomfjällen. 2 7. Fig. *Reich. D.Fl.f.145.* *Ands. t.9.f.105.* *H.N.f.10, n:o 96.*

Bergstr. r. (*Hall.* norra delen, vid Onne torfmosse och i Klefbergen; samt *Boh.* på vest. sidan af Koön. — *N.* Christiania, på Langöe; mell. Kongshavn och Bäckelaget; vid Sandvigen etc.: *Bl.*) *Omkr. 3 fot högt gräs, med tät och rikblommig, violett vippa; skärmfjällens spets hoptryckt och nälsmallt uldragen.* — *C. subuligumis* *Exc. Fl. ed. 1.*

- 3 *C. varia* *PB.* vippan som föreg.; skärmfj. *spetsade, mycket längre* än blomman; borst och hår *som föreg.* 2 6, 7. Fig. *Reich. f.146.* *Ands. t.9, f.106.* *H.N.f.8, n:o 89.*

Torra st. r. (*Gottl.* täml. allmän i norra delen, t. ex. vid Hau i Fläringe; Vestöo gård i Hall sn, etc.; i mell. och söd. del. sällsyntare, t. ex. på Thorsborg och i Löjsta sn.) *Vippan glesare än hos föreg. med mer bredfjälliga, viol. småax; bladen n. lancettlika.* — *C. montana* *ed. 6.* *Arundo varia* *Schrad.*

- 4 *C. chalybea* *Fr.* vipp. som föreg.; skärmfj. bredt lancettlika *spetsiga*, af borstens längd, *föga längre* än blomman; håren *kortare* än blomfj. 2 6, 7. Fig. *Ands. t.9.f.103.* *H.N.f.15, n:o 93.*

Torra st. r. (*Ängml.* Tåsjöberget samt vid Tåsjön och Hotingsjön; Liden och Ramsele snr ned till gränsen af Ed sn. *Värml.* vid Tabergs grufvor.) *Har grön- och brunbrokiga småax, af mindre storlek än de öfr. i denna afdeln., med ena skärmfjället något längre, det andra något kortare än blomman, båda spetsiga, utan udd.* — *Ar. lapp. β Læst.* *Ar. sylvat. β Wg.*

- 5 *C. lapponica* *Hn.* vippan meränd. *smal, n. axformig* [hos *β* mer yfvig], upprät; skärmfj. lancettlika *trubbade* ell. *kortspetsiga*, längre än blomman med dess hår; borsten och håren af *blomfj:s längd* ell. något längre. 2 7, 8. — *β opima:* hela gräset större och gröfre; vippan af 1—2 tum långa utstående grenar. Fig. *Wg. Fl. Lt.1. Sv.B.649.* *Ands. t.9.f.102.* *H.N.f.3, n:o 86.*

Fjelltr. (Lpl. ned till *VB.* Lul. skärgård och Umeå sn. *Jämtl.* Brunflo och Ragunda snr. *Ängml. Medelp.* Borgsjö sn. *Randklöfven.* — *N.* Finnm.: *Bl.*) *Vippan knappt fingertjock, violett, af n. dubb. större småax än föreg. Borsten mindre krökt än hos de öfr. i afdeln.* — *β C. chalybea* *Bl.N.Fl.*

†† Borsten rak, fästad vid ell. ofvan midten af blomfjällets rygg.

* Småaxen gytttrade på vippgrenarnes utsida.

- 6 *C. epigejos* *Roth:* vippan upprät, med styfva grenar; skärmfjällen *jcmnbredt* lancettlika, *långt* sylspetsade; borsten fästad ned på ryggen, kortare än de blomfjällen öf-

Hartman, Skandinaviens Flora (9:de uppl.).

vernående håren; strået meränd. *sträft*. 24 7. — β *riparia*: vippa smal, n. cylindrisk; strået n. glatt. — γ *glauca*: spädare och blåaktig, med utbredd och glesare vippa. Fig. Fl.D.2165. Reich. f.154—56. Ands. t.8, f.94. H.N.f.8, n:o 83, 84 [varr.]. Torra st. (Sk.—Lpl. — N. till Salten. — β Lpl. Karesuando vid stränd. — γ VG. på Råfholmen i Venern nära Degeberga. — N. Christiansand; Christiania.) *Styft gräs med brun- ell. gråbrokig vippa. Från γ kan förf. ej skilja C. rigens Lindgr. i Fr. S.Veg.Sc.*

** Småaxen jemnt fördelade på vippgrs alla sidor.

a — Vippa efter blomn. utbredd ell. något ensidigt sammandragen, med vanl. öppna skärmfjäll.

- 7 *C. elata* Blytt: vipp. stor, med utdragna *utstående*, *slaka* grenar; skärmfj. lancettlika *spetsade*, mycket längre än blomfjällen; borsten från blomfjs *midt*, *lika lång* som detta; håren *långa* som skärmfjällen; strået glatt. 24 7, 8. Fig. H.N.f.14, n:o 91. Våta st. stränd. r. (Ängml. flerest. i norra ådalen ymnig. VB. vid Sängis- och Korpikelfvar. — N. Christiania, vid Ellingsrud.) *Stort gräs med rik vippa af 2—3 tum långa grenar; bladen 2—3 lin. breda, snart hoprullade blåaktiga; småaxens hår mycket längre än blomfjällen.*
- 8 *C. Langsdorffii* Trin. vipp. upprätt, med *styfva utstående* grenar, slutl. *något ensidigt* sammandragen; skärmfj. lancettlika, *spetsiga*, längre än blomfj.; borsten från blomfjs: *midt* ell. *högre upp*, *något längre* än fjället; håren *längre* än blomman, något *kortare* än skärmfj.; strået glatt. 24 7, 8. Fig. H.N.f.13, n:o 89. Stränd. r. (Värml. Långserud sn, Kolsäter vid Knappersbäcken; mell. Gullsjö och Kastensbol; samt i Ekshärad, vid sjön Jangen enl. Larsson. — N. Christiania, i Långmossen vid Abildsöe, nära Voxen etc.: Bl.) 2—3 fot högt gräs, med *blekröd*, *slutl. gråaktig vippa*; bladen *styfva*, 3—4 lin. breda, *platta*. — *C. rubicunda* Blytt. — Anm. *C. nutans* Saut. *ansöres äfven af Blytt*, ehuru med någon *osäkerhet*, såsom funnen nära Christiania.
- 9 *C. phragmitoides* Hn. vippa *utbredd* med lutande topp; skärmfj. lancettlika *långspetsade*; borsten *af de i spetsen 2klufna blomfjs: längd eller något längre*, utgående än vid fjällets *midt*, än *högre upp* ända till från dess spets; håren *af blomman: längd, kortare* än skärmfjällen; bladen *breda* [3—5 lin.]. 24 7, 8. — β *breviaristata*: borsten utgående i toppen mell. blomfjs: *flikar* ell. *något längre ned*. Fig. Reich. f.149? Ands. t.9, f.97. H.N.f.10, n:o 91; f.14 [varr.]. Bergstr. etc. (Lpl.—Herjed. och Ängml. allm. Medelp. Indals prestg. Helsl. Loos sn, Tenberget: Wistr. Uppl. Järlåsa sn, Lingonbacka. Vestml. Sätra brunn: Stud. S. Almqv. Ner. mell. Stjernsund och Aspa: Lindeb. ÖG. Gopö och Sjöholmen i Vettern: Kindb. Värml. Finnskoga, vid elfven Tåsan m. fl. st. Dalsl. Smål. vid Husqvarna-åns nedre lopp; Gärdserum: Scheutz. Boh. Sk. Roslätt. — N. Finnm.—Christiania.) *Stort gräs, med rik brunviolett vippa af n. 2 lin. långa småax, som, då det tillika är bredbladigt, icke är olikt Phragmites. C. latifolia* Blytt, med 3—5 lin. breda blad och vid blomfjällets *midt utgående* borst, *synes vara hufvudformen*, då borsten hos β , ell. den ursprungl. arten, som i allt öfrigt *instämmer med Blytts*, icke har någon bestämd utgångspunkt; hos *ex. i H.N.* utgår den n. vid fjällets *midt*. — Ar. *litorea* Zetterst:s Resa.
- 10 *C. Halleriana* DC. vippa *utbredd*, något *slak* och gles; skärmfj. lancettl., *spetsade*; borsten från blomfjs: *midt*, jemte håren *af fjällets längd ell. något längre*; bladen *småla* [1]—3 lin.]. 24 7. — β *pulchella*: småaxen större; bladen 3 lin. breda. — γ *gracilescens*: strået lägre, med mindre och smalare vippa, smärre småax. Fig. Ands. t.9, f.98. Reich. f.147; β 148. H.N.f.8, n:o 85 och f.10, n:o 93; γ 94; β f.14, n:o 92. Fukt. äng. vid stränd. etc. (Lpl.—Smål. Jönköp. vid Storån; Gärdserum: Scheutz. Vestml. Värml. VG. Degeberga. Boh. Strömstad. — N. söd. delen till Ost-Finm. — β Uppl. Funbo sn. — N. Christiania. — γ N. Christiania, vid Ellingsrud: Bl.) *Föga skild från föreg. med annat än mindre vippa och småax samt smalare blad; stund. [såsom ex. i H.N.10, 93] närmar den sig C. lanceolata, så att de knappt kunna skiljas af annat än borsten.* — *C. pseudophragmites* Reich. och Bl. Norges Fl., der de begge varr. *upptagas som egna arter, ehuru svårigen med char. skiljbara.*

b — Vippan smal, efter blomn. axlikt sammandragen, med slutna skärmfj.

- 11 *C. Hartmanniana* Fr. vippan upprät, *öppen*, efter blomn. hopdragen; skärmfj. lancettlika *smalspetsade*; borsten från yttre blomfj:s *midt*, något längre, håren kortare än detta; bladen smala [1—2 lin.], snart hoprullade. 2 7. Fig. Ands. t.9, f.101. H.N. f.10, n:o 95.

Fukt. äng. stränd. (Södm. Forsa pappersbruk på en holme ofvanför qvarnen; Thorsberga i Stenqvista sn. Värml. vid Knappershåcken nära Kolsäter i Långserud sn. Boh. — N. Christiania vid Kjænskjærn nära Ellingsrud, Tuttremyr i Maridalen, Gåsungen och Liggeren etc. Brustadt i Valders: Bl.) *Lik föreg., men med smalare, violett vippa, mer långspetsade skärmfjäll, kortare blomhår; för öfr. knappt skild, ehuru upptagen som art efter Fries och Blytt. — C. ambigua* Hn. ed.6. *C. intermedia* Lindb.

- *12 *C. strigosa* Hn. vippan upprät *smal och tät*, med mycket sträfvä grenar; skärmfjällen *långspetsade*; borsten af blomfjällens längd ell. något längre, fast *nedom* fjällens midt; håren kortare än blomman; strået upptill strävt. 2 7, 8. Fig. Wg. Fl.L. t.2. Ands. t.9, f.99. H.N.f.8, n:o 86.

Stränd. r. (N. Finn. Lyngen; Tana- och Altenelv. Trondhj. vid Namsenelv i Ofverhalden, nedom gårdarne Grande och Valskræe m. fl. st.) *Liknar följ., men har mycket sträfvare vippgrenar och mer spetsade skärmfjäll; håren nående öfver halfta blomman, stundom högre upp.*

- 13 *C. stricta* Hn. vippan upprät, med vid blomn. n. horizontala, korta grenar; skärmfj. lancettlika *kortspetsiga*; borst och hår *som föreg.*; strået meränd. glatt. 2 6, 7. — β *elatior*: dubb. högre med stor och något slak vippa. — γ *geniculata*: strået nedtill nedligg. och med ett knä uppstigande. — δ *planifolia*: bladen ett par lin. breda och platta. Fig. Sv.B.301. Fl.D.1803. Ands. t.9, f.100. H.N.f.8, n:o 87; β 88.

Fukt. äng. (Lpl.—Smål. Sk. Öl. Kastlösa sn. — N. till Ost-Finn. — β och γ på gräsväxta stränd. — δ Jönköp. vid Sanna.) 2—4 qu. *högt gräs med smal gråbrun vippa, smala, snart hoprullade blad; strået stund. upptill strävt. — Arundo stricta* Timm. *C. neglecta* Ehrh. och Fries.

(*C. acutiflora*, Langsdorffii.)

††† Borsten fast i blomfjällets spets.

- 14 *C. litorea* DC. vipp. upprät, med *utstående* och utdragna grenar; skärmfj. lancettlikt *syl-lika*; borsten utgående i yttre blomfjällets spets och *hälften så lång* som detta; håren längre än blomman. 2 7, 8. Fig. Reich. f.152. Ands. t.9, f.107.

Fjelltr. (Jämtl. enl. Ands. Herjed. mell. Ljusnedals bruk och Vallarne. Värml. Sætern vid Pershöjd 1850.) *Högt gräs, utmärkt af de mycket smala n. syl-lika skärmfjällen, som af Reich. afbildas allt för breda. Äfven hos denna art kan borsten utgå nedom spetsen. — C. laxa* Host.

- 15 *C. lanceolata* Roth: vipp. *utbredd lutande*; skärmfj. lancettlika *spetsade*; borsten fästad i blomfj:s spets mell. slikarne eller strax nedom dessa, *flera gånger kortare* än fjället; håren *längre* än både blomman och borsten. 2 7. — β *virescens*: vippan grön; skärmfj. smala och långspetsade. Fig. Sv.B.312. Fl.D.1624. Ands. t.9, f.96. H.N.f.10, n:o 92.

Fukt. st. stränd. a. (Sk.—Lpl. — N. i Aggerhus och Christianss. st.: Bl.) *Mjukt gräs med brun ell. gråbrokig vippa; stjelen med grenar i nedra bladvecken. Borsten n. mikroskopisk, än kortare än fjällets slika, än längre och tydligare, dock aldrig öfver $\frac{1}{6}$ så lång som sjelfva fjället. Jemf. C. Halleriana.*

(*C. phragmitoides*, Langsdorffii.)

510. APERA Adans. Åkerhven.

- 1 *A. Spica venti* PB. vippan yfvigt utbredd lutande; blom borsten flera gånger längre än blomman; ståndarknapparne jemnbredt aflånga. $\odot$ 7. — β *purpurea*: lägre, med smalare och mer upprät, rödbrun vippa. — γ *pygmæa*: 1—2 tum hög, med hopdragen gulaktig vippa. Fig. Sv.B.286. Fl.D.853. Ands. t.10, f.108. β Reich. D.Fl. f.124. γ H.N.f.14, n:o 93.

Åkrar, a. (Sk.—Ängml. och Jämtl. VB. nor. delen. — N. till Finn. : Bl. — β *Upp-sala*. — γ Öl. på Alfaren.) *Vippan stor ljusgrön, sällan brun. — Agrostis* L.

511. AGROSTIS Lin. Ängshven.

† Blomman af 2 fullkomliga fjäll: *Vilfa* PB.

- 1 *A. stolonifera* L. vippan genom de långt utdragna nedre grenarne pyramidformig; efter blomn. hopdragen; alla bladen platta, med utdraget aflångt snärp. 24 6, 7. — β *straminea*: vippan gulaktig; yttre blomfj. meränd. med kort borst under spetsen. — γ *maritima*: vippan tätt gyttad af smärre småax; strået nedtill kull-liggande, ofta rotsläende. Fig. Fl.D.1623. Reich. D.Fl.f.133—37. Ands. t.10,f.109.

Fukt. äng., hafsstr. a. (Sk.—VB. nor del. Lpl. — N. till Ost-Finm. — β och γ på hafsstr.) *Vippans* grenar vanl. sträffa. Var. i hög grad; ofta alnshög med stor och yfvig vippa: v. *gigantea*; γ stund. quartershög med tumslång vippa. Enl. Prost. Läst. skall denna art i Lpl. sammanflyta med följ. — *A. alba* L.Sp.Pl. *A. stolonif.* β L.Fl.Su.

- 2 *A. vulgaris* With. vippan glest utbredd, genom de längre mellangrenarne eggrund, efter blomn. lika öppen; alla bladen platta, med kort, tvärhugget snärp. 24 6, 7. — β *aristata*: blrna med borst. — γ *pumila*: fingerhög, tufvad, med korta eggrunda [af sot förändrade] småax. Fig. Sv.B.581. Fl.D.163. Ands. t.10,f.110. Reich. f.131, γ 132. H.N.f.11, n:o 85.

Äng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm.) *Vippan* vanl. yfvig af utsperrade, glatta eller något sträffa grenar och smågrenar, med mycket små småax. Både denna och föreg. hafva vanl. krypande bladskott vid basen. — *A. stolonifera* a L.Fl.Su. *A. rubra* Wg. Fl.Su.

†† Blomma af blott det yttre fjället; det inre föga ell. icke utveckladt: *Trichodium* Mich.

- 3 *A. canina* L. vippan yngre slak, före och efter blomningen hopdragen, med utdragna mångblommiga och sträffa grenar; blrna meränd. med krökt ryggborst; rotbladen trådsmla hopvikna. 24 6, 7. — β *mutica*: blrna utan borst. — * *elator*: 2—4 qu. hög, med tät grågrön vippa af n. dubbelt större småax; bladen en linie breda. — * *montana*: vippan tät gyttad; blomfjället tvärhugget, med 2—4 borstlika uddar af de utlöp. nerverna och ryggborsten fästad nära basen. Fig. Fl.D.1443. Reich. f.128, 29. Ands. t.10,f.112. H.N.f.9, n:o 87.

Fukt. äng. och betesm. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finm. Havösund. — * *elat.* N. på Norfjellet i Buskeruds amt. — * *mont.* Stockh. på backar vid Rörstrand.) *Vippan* brun, i skugga stund. gul: var. pallida. — * *montana*, som i sednare tider icke återfunnits, skiljer sig knappt från *A. setacea* Curt. med annat än större, mer gyttad vippa af flera grenar i lederna, samt mindre spetsade skärmsfjäll. *A. canina* δ *mont.* Bl.N.Fl. utmärker sig från den vanl. formen endast med styfvere gräs och upprät vippa. * *elator*, som i Exc.Fl. ed.1 fördes till följ. art, tillhör snarare *A. canina*.

- 4 *A. borealis* Hn. vippan upprät, genom de längre nedre grenarne pyramidformig, efter blomn. icke hopdragen, med ineränd. sträffa grenar och krökt ryggborst; rotbladen smalare än stjelkl. 24 7, 8. — β *minor*: 3—7 tum hög, med smal vippa af glattare grenar. — * *hyperborea* Läst. fotshög, med vippa som β , alla bl. platta, men smala. Fig. Sv.B.668; β 545. Ands. t.10,f.111. H.N.f.3, n:o 87; β f.11, n:o 86 och 87.

Fjelltr. på fukt. st. β på torrare, klipp. etc. (Lpl.—Herjed. Ängml. — N. Ost-Finm. — nor. delen af Christiansands st. — * *Torn.* Lpm. enl. ex. af C. P. Läst.) Fotshög, med öppen gråbrun vippa, bredare och plattare rotblad än föreg. Var. lika som *canina* med större och mindre småax. β , var. *angustata* Bl., *A. alpestris* Läst. i Bot. N., är *A. rupestris* ed.4 och Fr.S.V.Sc. samt *A. alpina* Wg. Fl.L., en form, som härrör af lokalen och tydl. öfvergår i a. — *A. rubra* Wg. och Fr. Jemf. Bot. Not. 1840*).

512. MÜHLENBERGIA Schreb.

- 1 *M. pendula* Trin. vippan med utdragna ensidigt lutande grenar; bladen breda med trinda slidor och utdraget snärp. 24 7, 8. Fig. Ands. t.10,f.113. H.N.f.7, n:o 87.

*) *A. rupestris* ed. 8 från N. upptages i Blytts Norg. Fl. såsom synonym med *A. bor.* och torde, såsom till blomfj. något olik den syd-europeiska och efter Somfs tid ej återfunnen, endast vara en form af nämnde art.

Skugg. st. r. (*Helsl.* Hassela sn, på Elfåsen, upptäckt af C. O. Berg. — N. Österdalen, Björnstad i Åmødt vid Getån etc. Ringeboe vid Herrisjö-elv, nedanför Stulsbroen; vid Finden i Torpen, annex till Land; Valders vid bergselfven nära Bruhladt och vid Frydenlund.) 2—5 fot högt gräs, med 1—2 qu. lång, blekgrön vippa, 5—7 lin. breda blad. Välluktande som *Milium* och *Anthoxanth.* — *Agrostis suaveolens* Blytt. *Blyttia* Fr. *Cinna expansa* Link enl. Fries. *C. arundinac.* var. *pendula* Bl. N.Fl.

513. *MILIUM* Lin. Amur.

1 *M. effusum* L. vippan stor utbredd, med slaka glesblommiga glatta grenar; småaxen eggrunda; strå och bladslidor glatta. 2 7. Fig. Sv.B.162. Fl.D.1143. Ands. t.10, f.115.

Lundar. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm.) 3—4 fot högt och bredbladigt, välluktande gräs

514. *STIPA* Lin. Fjädergräs.

1 *S. pennata* L. vippan med basen innesluten i öfversta bladslidan; blom borsten ganska lång, nedtill glatt och vriden, den öfre, mycket längre delen fjunhårig. 2 5, 6. Fig. Reich. D.Fl.f.165. Ands. t.10, f.114. H.N.f.7, n:o 88.

Åkerren. torra äng. r. (VG. Åsaka sn, i Vartofta härad; helt nära Hvaltorps kyrka, $\frac{1}{4}$ mil från byn Segerstad.) Bladen genom hoprullning tagel-lik, särdeles rotbladen; borsten 6—10 tum lång.

5 Flocken **Oryzæ.** Skärmsfjäll 0.

515. *COLEANTHUS* Seidel. Slidgräs.

*1 *C. subtilis* Seid. vippa af skiftevisa rundade blomflockar; öfversta bladslidan stor och vid; roten mångstråig. ☉ 8. Fig. Reich. D.Fl.f.467. Ands. t.10, f.117. H.N.f. 10, n:o 87.

Öfversvåmm. stränd. r. (N. vid Nitsundelv nedanför gården Braanaas i Skydsmoe sn., 2 mil från Christiania.) Roten fintrådig, bärande flera, 1—2 tum höga strån, med så små blr eller småax ($\frac{1}{2}$ lin.), att stark förstoring behöfves att urskilja delarne. Hinnfrukten slutligen nära dubbelt så lång som blomsfjället utom borsten, som är af fjällets längd. — *Schmidtia* Tratt.

2 Afdeln. **CLISANTHE.** Blomman under blomningen tillsluten. Stift utdragna, med i blommans spets utskjutande märken.

6 Flocken **Panicææ.** Småax hoptryckta från ryggen, på ena sidan convexa, på den andra n. platta; af en fullkomlig och en vanl. felsläende ell. ofullkoml. blomma.

516. *PANICUM* Lin. Åkerhirs.

1 *P. Crus galli* L. vippan med ensidiga skiftevisa axlika grenar; blrna med borst; bladen glatta. ☉ 7, 8. Fig. Fl.D.1564. Reich. D.Fl.f.516. Ands. t.11, f.119. H.N.f.1, n:o 75.

Odl. st. r. (Sk. Skanör; Helsingborg m. fl. st. Hall. vid Hasslöv; Hvalinge prestg. Blek. Storkö; Thorhamn.) Den 2könade blommans fjäll benhvita. — *Echinochloa* PB. *Oplismenus* Kunth.

517. *DIGITARIA* Scop. Blodhirs.

1 *D. humifusa* Pers. vippan n. fingerlikt delad i 3—5 ensidiga ax; småaxen eggrunda finludna borstlösa; blad och slidor glatta. ☉ 7, 8. Fig. Fl.D.338. Reich. f.506. Ands. t.11, f.120. H.N.f.1, n:o 76.

Åkrar. r. (Sk. Kullaberg; Helsingborg; Söfde etc. Hall. Hasslöv; Eldsberg; Halmstad; Hvalinge m. fl. st. Blek. vid Hoby och Norge gästg. mellan Ronneby och Torneryd.) Vippans nedre grenar vanl. något fränskiljda; småaxen bruna. — *D. filiformis* Reich. *Panicum glabrum* Ed.5. *P. sanguinale* L. Fauna ed.2.

†2 *D. ciliaris* Koel. vippan af omkr. 5 ax; småaxen ovalt lancettlika; bladslidorna mycket håriga; för öfr. som föreg. ☉ 7, 8. Fig. Reich. f.508. Ands. t.11, f.121. H.N. f.13, n:o 88.

Odl. st. r. (Sk. på odlad jord vid Krapperup.) Lik föregående, men något större,

utmärkt af hårligheten, som äfven sträcker sig till småaxen. — *D. sanguinalis ciliaris* Fr. *Panicum* Ed.5.

518. SETARIA Pal. B. Kafvelhirs.

- †1 *S. verticillata* PB. vippan axlik, n. cylindrisk; svepeborsten sträfvä af *nedåt rigtade* taggar; den 2könade blommans fjäll n. släta [icke märkligt rynkiga]. ☉ 7, 8. Fig. Reich. D.Fl.511. Ands. t.11.f.122. H.N.f.15, n:o 91.
Odl. st. r. (Sk. Marsvinsholm, Maltesholm etc.; Lund. Hall. vid Hasslöf. Rosl. Hargs bruk. Alltid tillfällig och inkommen med utl. frön.) *Axet brunt.* — *Panicum* L.
- 2 *S. viridis* PB. svepeborsten sträfvä af *uppåt rigtade* taggar; för öfrigt som föregående. ☉ 7, 8. Fig. Fl.D.852. Reich. f.510. Ands. t.11.f.123. H.N.f.15, n:o 92.
Odl. st. back. r. (Sk.—Uppl. Norrtelge, Beateberg i parken. Vestml. Ferna: C. Elgenstj. Värml. Thorsby i Fryksände sn. VG. Mariestadstrakten flerst.: Sahlén. Dalsl. Boh. Hall. vid Algussered. Öl. Gottl. Roma etc. — N. söd. del: Laurvig och Hvalöarne upp till Gudbrandsdalen.) *Axet grönt.* — *Cynosurus panicus* L.Fl.Su. *Panicum viride* L.Sp.Pl.

7 Flocken **Sesleriaceæ**. Småax hoptryckta från sidorna, flerblommiga, föga kortare än de stora skärmfjällen.

519. SESLERIA Scop. Elfexing.

- 1 *S. cærulea* Ard. axet eggrundt—kort aflångt; småaxen 2—3blommiga; yttre blomfjället med 2—4, korta borst i spetsen; bladen platta. 4 4, 5. Fig. Sv.B.210. Fl.D. 1506. Ands. t.11.f.124. H.N.f.12, n:o 96.
Fukt. äng. (Sk. Smål. öst. delen. — Gestr. och Vestml. Jämtl. Öl. Gottl. — N. Tellemarken enl. Hornem. Osäker enl. Bl.) *Axet stort som en nöt, af blå, säll. blekgul färg.* — *Cynosurus* L.
- 8 Flocken **Alopecureæ**. Småax som föreg. flock, af en enda blomma innesluten i skärmfjällen.

520. ALOPECURUS Lin. Ängskafle.

- 1 *A. pratensis* L. axet cylindriskt, *trubbigt*; skärmfjällen hopväxta *till midten, spetsiga, ludna, längre* än blomman; strået upprätt, med flerårig rotstock. 4 6, 7. — *β alpestris*: blad och strå glatta; öfversta bladslidan 3 gånger längre än bladet. — **nigricans* Horn. rotstocken vidt krypande och skjutande aflägsnade bladskott; axet slutl. svartnande; skärmfj. spetsar utböjda; blomfj. borst innesluten. Fig. Sv.B.14. Fl.D.1985. Ands. t.11.f.127. *β* H.N.f.11, n:o 83. *Reich. D.Fl.f.477. Ands. t.11.f. 126. H.N.f.4, n:o 94.
Fukt. äng. a. * nära stränd. r. (Sk.—Jämtl. och Ängml. — N. söd. om fjellryggen. — *β* Lul. och Pit. Lpm. — N. Ost-Finm. Lebesbyfjellen. — *Blek.—Uppl. och Vestml. VB. Torneå, vid elfven. Öl. — N. till Ost-Finm. Varanger.) *Axet mjukbudet, ofta fingerlångt, hos β n. dubb. kortare.*
- 2 *A. geniculatus* L. axet cylind., *något trubbigt*; skärmfj. *blott vid basen* hopväxta, *trubbiga*, på ryggen *håriga, af blommans längd*; strået vid basen uppstigande eller och *mindre nedliggande*; roten trådig, flerårig. 4 6, 7. — **fulvus* Sm. ståndarknapp. brandgula; borsten innesluten; bladslid. vidgade. Fig. Sv.B.333. Fl.D.861. Ands. t.11.f.128. H.N.f.10, n:o 89; * 90. Fl.D.1804. Reich. f.476. Ands. t.11.f.129.
Fukt. st. allmän. * vanl. i vatt. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm. — *Sk.—Lpl. — N. till Trondhj.) *a* har meränd. *gråbrunt ax, med hvitgula slutl. bruna knappar; A. fulvus har grönligt ax och strået mer nedliggande.* — Var. 2—4 *tum hög, med litet ax och n. trådsmla blad, på Ölands alfvar, Hall. och i Lappl.*
- 3 *A. agrestis* L. axet cylind., *spetsadt* åt ändarne; skärmfj. hopväxta *till midten, spetsiga, n. glatta, kortare* än blomman; strået upprätt, med enårig trådig rot. ☉ 6, 7. Fig. Sv.B.432. Fl.D.697. Ands. t.11.f.125. H.N.f.4, n:o 95.
Sandåkr. r. (Sk. sälls. i Christianstadstrakten. ÖG. Slaka sn. Stockholm, Biskopsudden. Uppsala. VG. Göteborg. Gottl. Visby; Roma och Klinte socknar m. fl. st. — N. Christiania flerst.: Bl.) *Axet 2—3 tum långt, blåaktigt, med långa krökta borst.*

521. PHLEUM Lin. Ängskampe.

† Skärmfjällen tvärhuggna, med utdragen borst.

- 1 *P. pratense* L. axet *cylindriskt*; skärmfjällen hårryggade, med borsten *mycket kortare* än själfva fjället; öfversta bladslidan *cylindrisk*. 2 6, 7. — β *nodosum*: strået vid roten lökformigt uppsväldt. Fig. Sv.B.23. Fig. Fl.D.1984. Ands. t.11,f.130. β Fl. D.380.

Äng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finn.) 2—5 *quart.* högt gräs, med grönt, n. *fingrelångt* ax; men får på torra ställen längre strå, med 1—1½ *tum* långt ax, samt då ofstare rotnöl: *P. nodosum* Willd. — Skärmfjällens borst stundom nog lång; vid Gefle sunnen n. af fjällets längd.

- 2 *P. alpinum* L. axet *ovalt*—*afslängt* cylindriskt; borsten n. så lång som själfva fjället; öfversta bladslidan *uppbåst* vidgad. 2 7. Fig. Sv.B.414. Fl.D.213. Ands. t.12,f.131. H.N.f.14, n:o 94.

Fjelltr. a. (Lpl.—Helsl. Dal. Vestml. på Hampängen vid Högby i Vestanforss. Värml. — N. Ost-Finn. — Christianss. och Aggerhus st.) Axet kortare, men tjockare än hos föreg., varierande utan gräns mell. klotrundt och cylindriskt; till färgen mer violett. Borsten alltid något sträff, blott stund. med några hår nedtill; vår allmänna form skulle således vara *P. commutatum* Gaud.!

†† Skärmfj. tvärt spetsade i en kort udd: *Chilochloa* PB.

- 3 *P. Böhmeri* Wib. axet *cylindr.*, uppåt *afsmalnande*; skärmfj. med något sträff rygg, lancettlika, tvärt öfvergående i en kort udd. 2 6, 7. Fig. Sv.B.396. Fl.D.531. Ands. t.12,f.132. H.N.f.11, n:o 84.

Torra back. (Sk. Smål.—Gefle och Vestml. Hall. Öl. Gottl. — N. Aggerhus st.) Axet 2—3 t. långt, stundom med axgroende blr. — *P. phalaroides* Köl. *Phalaris phleoides* L.

- 4 *P. arenarium* L. axet *afslängt*, uppåt *vidgad*; skärmfj. lancettlika hårryggade, spetsiga med ganska kort udd. 6, 7. Fig. Fl.D.915. Reich. f.481. Ands. t.12,f.133. H.N.f.2, n:o 72.

Sand. bafsstr. r. (Sk. mell. Kåseberga och Christianstad, såsom Raflunda, Åhus etc. Boh. Öl. Gottl. Visby på Snäckgårdet; Öster- och Vestergarn m. fl. st. — N. uppgifven för Tellemarken, men osäker enl. Blytt.) Strån 2—6 *tum* höga, flera från samma rot; axet omkring *tumslångt*. — *Phalaris* Huds.

- 9 Flocken **Phalarideæ**. Småax hoptryckta från sidorna, af en fullkomlig, och en eller 2 ofullkomliga blommor [antingen könlösa eller enkönade].

522. BALDINGÉRA Fl.Wett. Rörflen.

- 1 *B. arundinacea* Dum. vippan under blomn. öppen, med tätblomm. grenar; de könlösa blrna fjälllika, långhåriga. 2 7, 8. — β *colorata*: bladen hvitrandiga. Fig. Sv.B.107. Fl.D.259. Ands. t.12,f.135.

Stränd. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finn. — β Jämdl. Ströms sn, på Öhns skog. — N. vid Örkedalselven nedom gården Fanremmen i Trondhjs st.) 2—3 *alnar* högt, bredbladigt gräs med rödlätt vipa. — *Phalaris* L. *Arundo colorata* Sv.B. *Diagraphis* Trin. och Fr.

523. HIERÓCHLOA J. G. Gmel. Myskegräs.

- 1 *H. borealis* RS. vippan *utbredd*, med öfverallt *glatta* grenar; småaxen eggrunda; blomfjällen *hårkantade*, med *ingen*, ell. *mycket kort* borst i spetsen; bladen *platta*, dubb. bredare än strået. 2 5—7. — β *microstachya*: småaxen n. dubbelt mindre; strået omgifvet af långbladiga upprätta rotskott. — γ *firma*: blrna med kort borst tätt under spetsen; bladslidorna sträffa. — * *fragrans* RS. småaxen betydligt större, mörkbruna, med skärmfj. mycket längre än blrna. Fig. Sv.B.168. Fl.D.963. Ands. t.12,f.137. H.N.f.8, n:o 92.

Fukt. äng. * i fjelltr. (Sk. Smål.—Lpl. — N. till Ost-Finn. — β Sk. Lund på Kungsmarken samt vid Fogelsång. VG. Skara och Lidköp. — γ Gefle, på Rönnmaren. — * Jämdl. Åreskutan nedom Blå-sten. Stockh. vid Mofjård på Svartsjölandet. — N. Gudbrandsdalen, Dovre etc.: Bl.) Välluktande gräs med *brungula glänsande*, 2 *lin.* långa småax, krypande rot. Ex. i H.N. likna mycket *H. fragrans*, men hafva smärre ax, något som trol. varierar. — *H. odorata* Wg. *Holcus* od. L.

- 2 *H. setifolia* Hn. vippan något utbredd, med sträfvä, upp under det eggr. småaxet glatta grenar; blomfj. i kanten n. hårlösa, med utskjutande, knäböjd ryggborst på båda blrna, kort och fäst nedom toppen på den 3:dje blomman [då en sådan finnes]; bladen tagelsmala. 24 5? Fig.

Berg, r. (Vestml. i Kärrbo sn. på berg vid Mälaren, funnen af Herr A. E. Luhr, som dock sedan 1846 icke kunnat återfinna växten.) Sträet nedtill med skott från roten af quarterslånga, alldeles tagelsmala blad, stråbladen hopvikna, mycket smalare än sträet; småaxen mest af 2 blr, begge med lika lång borst, några få af 3.

- 3 *H. alpina* RS. vippan hopdragen med öfverallt glatta grenar; småaxen yngre aflånga, de båda nedra blrna hårkantade och med utskjutande knäböjd ryggborst; bladen bredare än sträet. 24 7, 8. Fig. Wg. Fl.L.t.2. Sv.B.438. Fl.D.1508. Ands. t.12, f.139. H.N.f.3, n:o 90.

Fjelltr. r. (Torn. Lpm. vid Torneå-träsk; Karesuando. — N. Finnm. Alten, Goske-vare; Lyngen på Tsatsa.) Rotskottsbladen n. tråds-mala. — Aira Liljebl. *Holcus* Sv.B.

524. *ANTHOXANTHUM* Lin. Vårbrodd.

- 1 *A. odoratum* L. vippan smal axlik ell. lancettformig; de könlösa sidoblarna rundadt trubbiga, med lång ryggborst. 24 5, 6. Fig. Sv.B.11. Fl.D.666. Ands. t.12, f.136. Äng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm.: Bl.) Välluktande gräs med stult. gulglänsande vippa, som stund. är större och ojemnt gyttrad.

- 10 Flocken **Nardeæ**. Småaxen oskaftade, i ax, utan skärmfjäll.

525. *NARDUS* Lin. Ängsborst.

- 1 *N. stricta* L. axet borstsmalt, glatt, ensidigt. 24 7. Fig. Sv.B.174. Fl.D.1022. {Ands. t.12, f.141.

Fukt. äng. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finm.: Bl.) Styft och segt, borslikt gräs med kort rotstock och sammanknippade birötter.

III. HETERONEMEÆ.

17 KLASSEN

FILICES *Lin.*

100 Fam. POLYPODIACEÆ *R. Br.* Stambladen i knoppen inrullade; slutl. bärande sporangierna gytttrade på baksidan, mer sällan i kanten, omgifna af en elastisk ring [hos *Osmunda* endast antydd af en knöl på baksidan].

526. POLYPODIUM *Lin.* Bergsöta.

1 *P. vulgare L.* stambladet enkelt *pardeldt*; flikarne *skiftevisa*, aflångt *jembreda* trubbiga, mot spetsen sågnaggade; de öfre mindre; plättarne å ömse sidor om bladflikarnes ryggner. 2 6, 7 *). Fig. Sv.B.37. Fl.D.1060.

Berg och sten, a. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm.) 6—8 tum hög; rotstocken krypande.

2 *P. Phegopteris L.* stambladet *enkelt parbladigt*, med n. motsatta oskaftade parblad, de öfre sammanflytande, de 2 *nedersta nedböjda*, alla djupt deldta i n. helbräddade fihåriga flikar. 2 8, 9. Fig. Fl.D.1241.

Skog. a. (Sk.—Lpl. — N. till Nordkap.) Omkring $\frac{1}{2}$ aln hög.

3 *P. alpestre Hoppe:* stambladet 2—3dubbelt *parbladigt*, med *bred lancettlik* omkrets; parbladen *skiftevisa*; småbladens**) flikar aflånga sågtandade; plättar runda åtskiljda. 2 8. Fig. Schk. Cr. Gew.80. H.N.f.14, n:o 95.

Fjellv. r. (Lpl.—*Herjed.* — N. Ost-Finnm. Lebesbyfjellen. — Hecke- och Byglefjell.) Lik *Asplenium Fil. fem.*; alnhög och quartersbred, men med runda svepelösa plättar och likformiga bladflikar. — *P. rhæticum L.* och *Fr. S.V.Sc.*

4 *P. Dryopteris L.* stambl. dubbelt *parbladigt*, med n. *triangulär* omkrets; parbladen *motsatta*, småbladen *pardeldta*, med naggade och trubbiga flikar. 2 7, 8. — * *Robertianum Hoffm.* småbladen under glandelhåriga; plättarne slutl. sammanflytande. Fig. E.B.616; * 1525. H.N.f.14, n:o 96 [var.].

Skog. mur. a. (Sk.—Lpl. — N. till Nordkap. Ost-Finnm.: Bl. — * ÖG. Motala flerst., och nära Skenninge. Dal. Osmundsberget. Öl. Gottl. — N. Christiania och Porsgrund till Snaasen i Trondhj. st.: Bl.) $\frac{1}{2}$ aln hög, mjuk ormbunke. * *blir äldre, mera styf och hopdragen med plättar, som slutl. betäcka bladens hela ryggsida: P. calcareum Sm.*

527. ASPIDIUM *Sw.* Taggbräken.

1 *A. Lonchitis Sw.* stambladet n. *jembredt*, enkelt *parbladigt*; parbladen månliskt böjda taggsågade; bladstammen fjällig. 2 7, 8. Fig. Fl.D.497. H.N.f.13, n:o 95.

*) Hos Kryptogamerna antyder månadsnummern den tid, då fröredningen är mest utvecklad, ell. då fröhusen äro färdiga att släppa groddkornen, emedan de då böra examineras.

**) Då stambladet är sammansatt, delas det först i parblad, parbladen i småblad, och dessa i flikar.

Bergsrött. r. (*Lpl.* Torneåträsk. *Lul. Lpm.* vid Zekkok etc. *Um. Lpm.* i de högsta fjellen. *Jämtl.* Portfjellet; flerst. i Frostviken; Snasabögen; Åreskutan. *Herjed. Dal.* vid Porphyrverket. *Vestml.* Sala mellan Kolarebagen och Stumperstorp. *Dalsl.* Ullgrund; Hafsåsberget. *Södra Hall.* — *N. Finnm.* — Christiansand och Christiania.) *Stambladen tufvade 2—3 quart. höga, 2 tum breda.* — *Polystichum Roth.*

- 2 *A. angulare* Kt. stambl. lancettlikt, dubbelt parbladigt; parbladens småblad månlikt böjda, grundt och taggigtflikade, håriga; bladstammen tätt hårig och fjällig. 2 7, 8. — * *aculeatum* Sw. mindre; stambl. blågrönt, mindre hårigt, men styfvare. Fig. E.B.2776. H.N.f.13, n:o 96.

Skog. r. (*Sk.* Söderåsen, ymnig; Skäråli, Onsjö härad. — *N. Christiania*; Holmestrand; Tellemarken; Christiansand; Bergen upp till Bedstad i Trondhj. st. — * *Gottl.* Thorsborgen, nedanför den sydligaste låga bergväggen.) *Alnshög, tätt fjällig af bruna glänsande fjäll. Hufvudformen skiljer sig från A. aculeatum, hvilken af flera förf. anses som egen art, endast med mjukare och slakare stamblad samt mer håriga bladflikar.* — *Polyst. Presl.*

528. POLYSTICHUM Roth. Skogsbräken.

† Stambladet enkelt parbladigt.

- 1 *P. Thelypteris* Roth: stambladet nående till ell. något nedom bladstammens midt; parbladen utdraget lancettlika pardeldta glatta, med kortspetsiga helbräddade flikar. de fruktbärandes kanter tillbakavikna; plättarne nära kanten, sammanflytande. 2 7—9. Fig. Fl.D.760.

Stränd. (*Sk.—Gestr.* Vestml. Värml. Boh. Hogdal sn. Sundby: Krok. Öl. *Gottl.* Klinte: Thed. — *N.* till Nummedalen i Trondhj. st.; mest allm. i Aggerhus st. enl. Bl.) *Mycket bräcklig; af ljusgrön färg. Rotstocken lång, krypande och grenig.* — *Aspidium Sw. Lastrea Presl.*

- 2 *P. Oreopteris* DC. stambladet nående ned till bladstammens bas; parbladen utdraget lancettlika pardeldta, under fint kådprickade; flikarne helbräddade, trubbiga, de fruktbärande med platta kanter; plättar som föreg., sent sammanflytande. 2 7, 8. Fig. E.B.1019. Fl.D.1121.

Bergsrött. r. (*Sk.* Skäråli i Onsjö härad; Klöfvahallar; Hallandsås, vid Svartebäck. — *N.* från Christiansand längs kusten upp till Helgeland.) *Liknar föreg., men är alnshög och deröfver. Rotstocken kort, grof, med gytttrade stamblad.* — *Aspid. Sw. Lastrea Presl.*

- 3 *P. Filix mas* Roth: stambl. med aflångt lancettlik omkrets; parbladen lancettlika långspetsade, djupt pardeldta, med aflånga, rundadt trubbiga, trubbnaggade, stundom inskurna flikar; plättarne talrika runda, närmade till ryggnerven. 2 7, 8. — *β serratum*: bladflik. n. rundtomkring sågade. Fig. Sv.B.51. Fl.D.1346. Somf. Crypt. exs.103.

Skog. a. (*Sk.—Pit. Lpm.* — *N.* till Finnm.) 4—6 quarter hög, växande i buskform. *Var. med halfvägs till medelnerven inskurna flikar.* — *Aspid. Sw. Lastrea Presl.*

- 4 *P. cristatum* Roth: stambl. med smalt lancettlik omkrets; parbladen eggrunda, pardeldta; flikarne merändels hela eggrunda, rundadt trubbiga, hvasst naggsågade, med få (2—8) plättar. 2 7—9. Fig. Sv.B.390. Fl.D.1591. H.N.f.9, n:o 98.

Mossar och tufviga skogsäng. (*Sk.—Gestr. Vestml. Hall. Gottl.* — *N.* söd. del. af Aggerhus st.: Bl.) *Har fastare byggnad än P. spinulosum, hvars enklare former den liknar.* — *Polypod. Callipteris Ehrh. Aspid. Sw. Lastrea Presl.*

†† Stambladet 2—3 dubb. parbladigt.

- 5 *P. spinulosum* DC. stambl. 2—3dubbelt parbladigt; parbladens småblad parklufna eller pardeldta med aflånga taggsågade flikar; bladstammen fjällig. 2 7, 8. — *β dilatatum*: stambladet med bredt eggrund omkrets och genom de n. till basen delade flikarne 3dubbelt parbladigt. Fig. Fl.D.707, 759. H.N.f.13, n:o 97.

Skogsmark, a. (*Sk.—Lpl.* — *N.* till Finnm. vid Alten- och Tanaelv.) *Var. i hög grad.* — *Aspid. Sw. Lastrea Presl.*

- 6 *P. rigidum* DC. stambl. dubb. parbladigt, under glandelprickigt; parbladens småblad n. lancettlika, parflikade med i spetsen hvasstandade flikar; bladstammen som föreg. 2 7, 8. Fig. Sturm 2 Afd. 11 häft.

Bergstr. r. (Stockh. Värmdön, i en skogsbacke nära kyrkan. *Jämtl. Åreskutan?* — N. enl. ex. i Ahnfelts herb.: Kindb.; Christianss. st. Sogendal enl. ex. i ett äldre herb.: Bl.) *Stambl. omkr. 3 qu. högt, smalt lancettlikt, med skiftevisa parblad; småbl. lancettlikt aflånga trubbiga;flikarne ej nående medelnerven, spetsigt, men ej taggigt tandade som hos föreg., enl. utländska ex. — Af Prof. Blytt har förf. ett exemplar från Kirkö, Vahlöarne, som noga instämmer med Alex. Brauns ex. af dess β remotum, som dock allt för mycket närmar sig föreg. art. — La-strea Presl.*

529. CYSTOPTERIS Bernh. Stenbråken.

- 1 *C. fragilis* Bernh. stambladet parbladigt, med lancettlik omkrets; parbladen parklufna ell. pardeldta, med tandade, likade ell. å nyo deldta småblad och trubbtandade flikar. 2 7, 8. — β *dentata*: parbl. enkelt parklufna ell. pardeldta, med rundadt trubbiga flikar. — * *alpina* Desv. parbl. dubbelt pardeldta, med i spetsen 2—3tandade flikar. Fig. Fl.D.401. β E.B.1588.

Berg, murar etc. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finnm. — * *Herjed.* på Ljungdalsberget.) 3—10 tum hög, spåd och bräcklig; till fördelningen högst omväxlande, från n. enkelt, till 3dubbelt parbladig. * den mest delade formen synes genom mellanliggande varr. öfvergå i den vanliga och är, ehuru finare än denna, mycket gröfre än den utländska. — *Polypod L. Aspid. Sic. Cyathea* Roth. * *C. regia v. alpina* Koch och Fr.S.V.Sc.

- 2 *C. montana* Bernh. stambladet 3dubbelt parbladigt, med triangulär omkrets; småbladen [3:dje ordningens] djupt inskurna i aflånga tandade flikar. 2 7, 8. Fig. Sv.B. 666. Fl.D.2250. H.N.f.3, n:o 96. Somf. Crypt.exs.4.

Bergsrött. r. (Torn. Lpm. Kurravara, samt på Waiwanen- och Nulja-laki. *Lul. Lpm. Jolli* och Sorjåsjaur; Quickjock. Åsele Lpm. *Jämtl. allm. i Ströms och Frostvikens snr; Åreskutan; Hofverberget och vid Östberget på Frösön. Herjed. Funnesdalsberget och stora Midtåkläppen etc. Ångml. kring Tåsjön. — N. Ost-Finnm.—Christiania. Krokkläffen etc.) Till storlek och bladform snarlik *Polyp. Dryopteris*, men mycket finare delad. — *Aspid. Sic. Polypodium* Sv.B.*

530. WOODSIA R. Br.

- 1 *W. ilvensis* Br. stambladet lancettlikt—jembredt, parbladigt; parbladen pardeldta, med likiga ell. tandade småblad; stammen fjällig. 2 7. — * *hyperborea* Br. stambladet n. jembredt; parbladens flikar 3—5, n. helbräddade. — * *lapponica* Ångstr. stambl. smalt jembredt, styft och glatt; parbl. n. njurformiga. Fig. Fl.D.391 och 2186. H.N.f.11, n:o 95. Somf. Cr.exs.102. * *hyp.* E.B.2023. V.Ac.H.1793, t.8. H.N. f.12, n:o 97.

Bergssprick. (Sk.—Lpl. — N. till Ost-Finnm. — * *hyp.* i fjellen: *Lpl. Jämtl. Åreskutan* på Totthummeln. — N. — * *lapp. Lul. Lpm.* funnen af Ullenius enl. Ångstr.) *Quartershög, mörkgrön, slutt. under brunluden. Afarterna mindre, ofta blott 1—2 tum höga och smalare. * lapp. är en högst utmärkt form, måhända egen art. — Acrostichum L. Polypodium* Sw.

531. ASPLENIUM Ltn. Lånke.

† Stambladet 2—3dubbelt parbladigt, med vid basen breda småblad: *Athyrium* Roth.

- * 1 *A. crenatum* Fr. stambladet med 3angulär omkrets, 3dubbelt parbladigt; slutflikarne bredt aflånga, rundadt trubbiga ell. n. tvärhuggna, trubbnaggade; plättar något aflånga och krökta. 2 4. Fig. H.N.f.8, n:o 97.

Fjelltr. r. (N. här och der i Sells Annex i Gudbrandsd. t. ex. mellan Kyrkan och Kringelen, vid vägen; Ringeboe, vid Lougens strand midtför Elstad; vid Storstenuren $\frac{1}{2}$ mil söd. om Vig: Moë enl. Bl.) *Bladet omkr. 10 tum bredt och långt utom skaf-tet; flikarne något lika dem hos A. Filix fem., fruktbarande bladens djupare, något inskuret naggade. — A. sibiricum* Turcz. *Aspidium* Somf.

- 2 *A. Filix femina* Bernh. stambl. med lancettlik omkrets, dubb. parbladigt; parbladen nedtill motsatta; småbladen djupt parklufna, med sågade ell. tandade flikar, de nedersta olikformiga, den främre större; plättarne aflånga, något krökta. 2 7, 8. — β *complicatum*: parbladen S-formigt krökta, med nedböjda, mindre djupt likade

småblad. — γ *molle*: mycket mjuk; parbladen endast pardeltda, i sammanflytande småblad. Fig. E.B.1459.

Skogsmark, a. (Sk.—*Lpl.* — *N.* till Ost-Finnm. — γ Sk. *Ångml.* Nora sn, Grönsvik.) *Omkring alnshög, med nedtill fjällig bladstam; β dubbelt mindre. — Polypod. L. Aspid. Sw. γ Polypod. molle Schreb. enl. Fr.*

- 3 *A. Adiantum nigrum* L. stambl. med utdraget egggrund omkrets, dubbelt parbladigt; parbladen skiftevisa pardeltda, med aflånga, inskurna eller hvassågadeflikar; plåtarna yngre jemnbreda och raka slutl. sammanflytande; bladstammen glatt. 2 7—9. Fig. Fl.D.250. H.N.f.10, n:o 98.

Skugg. st. r. (Sk. Kullaberg, på klippan Bärkull m. fl. st. särdeles frodig i bokskogen; Hallandsås, strax norr om Rysjöholm på Trollehallar. Fordom funnen mellan Dybeck och Everslöf. — *N.* på Findöe och Rennisöe i Stavangerfjorden; flerstädes i Bergens st., såsom Bogöen, på Goustalien; Leganger; Svanöe, Trondhj. st. Valdershoug.) *Hela ormbunken från $\frac{1}{2}$ till 1 fot hög, med egggrundt lancettlik omkrets, glatt bladstam.*

(*A. Ruta muraria.*)

†† Stambladet med enkla, rundade parblad.

- 4 *A. Trichomanes* L. parbladen enkla oskaftade, rundadt eggformiga, grundt naggade. 2 7. Fig. Sv.B.131. Fl.D.119. Somf. Cr.exs.6.

Bergsprick. (Sk.—*Ångml.* och *Jämtl.* — *N.* till Salten; Bl.) *Hela bladstammen till bladspetsen svartbrun quartershög.*

- 5 *A. viride* Huds. parbladen ganska kort skaftade, egggrunda, inskuret naggade. 2 7, 8. Fig. Sv.B.462 och 774. Fl.D.1289. H.N.f.3, n:o 97. Somf. Cr.exs.5.

Bergsprick. r. (*Lpl. Jämtl. Herjed.* Midtåkläppen; Ljungdalsberget etc. *Ångml.* Ytter-Länås sn, Borgen. *Medelp.* Randklöfven. *Dal.* Norrbärke sn, vid torpet Jätturvallen. *Värml.* Elgå socken, Gräns-sjötorp. — *N.* Finn. — Christiania; Skien och Porsgrund.) *Bladstammen grön, endast nedtill brun; eljest mycket lik föregående.*

††† Stambladet grenadt i jemnbreda eller vigglika, vid basen smala småblad eller flikar.

- 6 *A. Ruta muraria* L. stambladets nedre grenar delade i flera, omv. egggrunda, hela eller flikiga, naggade småblad. 2 6, 7. — β *tripinnatum*: stambl. med triangulär omkrets, 3dubb. parbladigt; slutflik. omv. egg., trubbigt 2—3 tand. Fig. Sv.B.306. Fl.D.190. H.N.f.14, n:o 97.

Bergsprick. murar, r. (Sk. t. ex. Lunds och Helsingborgs kyrkor. — *Södml.* Utön; Nämndö; Vårdinge sn, m. fl. st. *Stockh.* i Danviksbergen. *Gefle* på Gråberget. *Herjed.* på Ulfberget. *Dal.* *Vestml.* Norberg vid Klacken. *Värml. Boh.* Christinedal; Thed. *Öl. Gottl.* — *N.* till Finn. — β *Gottl.* Thorsborgens norra sida.) *Småbladen bredare i jämförelse med längden och mer naggade än hos följ. 2 arter. — Anm. Ull. ex. af A. fissum Kit., som utg. först nyl. lyckats erhålla, visa att β alldeles icke tillhör denna syd-europ. art, för hvilken den i edd. 5—8 misstogs.*

- 7 *A. Breynii* Retz. stambl. enkelt, n. jemnbredt; småbladen flera skiftevisa, lancettlikt viggformiga, oregelbundet inskurna; de nedersta något sammansatta. 2 6, 7. Fig. Sv.B.534,f.2. H.N.f.9, n:o 99.

Bergsprick. r. (Sk.—*Helsl.* Hudiksvall, Getherget. *Ångml.* Skuluberg. *Vestml.* Björnön; Köping, Gallberget etc. *Ner.* Lillkyrka sn; Tarstaborg i Sköllersta. *VG.* Falbergs by; Sahlén. *Dalsl. Boh.* — *N.* Dröbak; Christiania; Laurvig—Trondhj.; Levanger, på Borgsöen.) 3—4 tum hög. — *A. alternifolium* Wulf. *A. germanicum* Weis.

- 8 *A. septentrionale* Hoffm. stambl. i toppen flikadt i 2—3, jemnbreda, något inskurna, spetsade småblad. 2 6, 7. Fig. Sv.B.534,f.1. Fl.D.60.

Bergsprick. (Sk.—*Ångml.* *Jämtl.* upp till Frostviken. *Värml.* — *N.*) *Quartershög. — Acrostichum* L.

532. SCOLOPENDRIUM Smith. Hjortunga.

- 1 *S. Phyllitis* Roth: stambladet odeldt, lancettlikt, med hjertlik basis; ryggnerven fjällig. 2 7. Fig. Sv.B.143. H.N.f.10, n:o 99.

Bergsklyft. r. (*Gottl.* Lilla Carlsöns nordöstra del. Sk. Öfvedskloster, på detta ställe i

sednare tider icke funnen.) *Asplen. Scolopendrium L. Scolopendrium vulgare Sm. Sc. officinarum Sw. Sc. Lingua Sv.B.*

533. PTERIS Lin. Ormbunke.

- 1 *P. aquilina L.* stambladet triangelformigt, 3dubbelt parbladigt; slutflikarne aflånga trubbiga, de yttersta sammanflytande till en ocdel uddflik. 2 8, 9. Fig. Sv.B.90. H.N.f.8, n:o 98 [en hårig var.].
Skogar, vågar etc. a. (Sk.—*Asele Lpm.* — N. till Finnm.: Bl.) Stor ormbunke. Stambl. stundom hårigt, särdeles på undra sidan: v. *pubescens P. C. Afz.* Stundom bildar en svamp [*Dothidea Pteridis Fr.*] svarta linier på bladflikarnes undre sida, alldeles liknande smala plättar.

534. STRUTHIOPTERIS Willd. Strutsbräken.

- 1 *S. germanica Willd.* de ofruktsamma stambladen parbladiga, med pardeldda parblad, helbräddade likformiga flikar. 2 8, 9. Fig. Fl.D.169. Fl.N.1,t.1.
Bäckdalar. (Sk. Smål.—*Lul. Lpm.* Torn. träsk, vid Laimolakti. Boh. — N. till Finnm.) 2—3 fot hög. De fruktbärande bladen äro enklare och mycket mindre, satta i medelpunkten af de strutformigt samstående ofruktsamma stambladen. — *Osmunda Struth. L. Onoclea Sw.*

535. BLECHNUM Lin. Kambräken.

- 1 *B. Spicant Roth.* stambladet utdraget lancettlikt, enkelt pardeldt; flikarne skiftevisa, utdraget aflånga, n. trubbiga parallela; de fruktsamma bladens flikar smalare, spetsade. 2 7, 8. Fig. Fl.D.99.
Bergsrött. r. (Sk. Simonstorp, Bosarp etc. Blek. Gredby; Angerum. Smål. vest. del., samt Sandsjö i Konga enl. Scheutz. Hall. VG. Göteborg; Broholm i Sandhem sn: Nordst. Boh. Svanesund och Morlanda på Oroust, samt Gustafsberg etc.: Thed. Dalsl. Ör sn. Värml. Carlstad. Herjed. Jämtl. Ner. i Lerbäck sn: Zett. ÖG. vid Gusum. Uppl. Elfkarleby sn, Ytterboda. Helsl. Norrbo, Bastvallen. Öl. Rälla. Gottl. — N. till Ost-Finm.: Bl.) 1½ tum bred, öfver ½ aln lång ormbunke. — *Osmunda L. Bl. boreale Sw.*

536. ALLOSORUS Bernh. Krusbräken.

- 1 *A. crispus Bernh.* stambladet eggrundt, 3dubbelt parbladigt; småbladen skiftevisa; slutflikarne aflånga—omv. eggrunda, inskurna; de fruktbärande bladens smalt lancettlika, helbräddade. 2 7, 8. Fig. Fl.D.496. H.N.f.3, n:o 98. Somf. Cr.exs.104.
Fjellv. (Torn. Lpm. Yllostunturi: Kaisapatha. Lul. Qvickjock. Pit. Örfjellet etc. Jämtl. Åreskutan. Herjed. ned till Storsjö-fjellen. Dal. enl. Retz. Obs.f.1. — N. Ost-Finm. ned till Stavanger, Österdalen. Trysild- och Sölenfjeld.) 3—9 tum hög. — *Osmunda L. Pteris Sm. Onoclea Sw. Cryptogramma Br.*

537. HYMENOPHYLLUM Smith. Hinnblad.

- *1 *H. Wilsoni Hook.* krypande; de uppstigande grenarne med skiftevisa, mest 2—3deldta, något ensidiga parblad, aflångt jemnbreda, uddsågade flikar eller småblad; bladbärande skafvet smalvingadt; svepefjellen eggrunda, uppblåsta. 2 5, 6. Fig. Fl.D.954. H.N.f.11, n:o 96.
Fukt. st. på mossar, r. (N. Bergens st. Sognefæste, Tysnäs vid Kuppelvighave; vid Sandvigselfven; Hardangerfjordens öar. Christiansands st. Lysefjord vid Andrewsån.) Från en i mossan krypande tagellik rotstock uppstiga 2 t. höga hinnaktiga, bladbärande grenar, än omärkligt, än temligen bredt vingade, särdeles upp emot bladen. Parbladen än raka, än tillbakaböjda; flikarne med en stark brun nerv, alldeles liknande bladen af *Mnium undulatum*. Svepefjällen otydligt naggade. — *H. tunbridgense Fl.D.*

538. OSMUNDA Lin. Safsa.

- 1 *O. regalis L.* stambladet nedtill dubbelt parbladigt, i toppen fruktbärande, med lancettlika glatta, vid basen snedigt tvärhuggna småblad; vippan pargrenig; axen jemnbreda. 2 7. Fig. Sv.B.366. Fl.D.217. H.N.f.12, n:o 98.
Skugg. stränd. och holmar i åar, r. (Sk. Christianstad vid Lillö; Ösjö vid Nedre-Mölla; Loshult och Broby snr. Blek. vid Nätraby, Ronneby och Lyckeby åar. Hall L

holm; Tvååker. VG. Baggeqvarn, i Ätran. Smål. i de flesta åar inom Kalmare län, t. ex. Mortorp, Virbo, Strömsrum, Åmån; samt i Femsjö, Viresta etc.: Barkeryd i Jönk. län. Gestr. mellan Åbyggeby och Oslättsfors.) En skön, 1—2 alnar hög, ormbunke, växande i buskform.

- 101 Fam. OPHIOGLOSSÆ R. Br. Fröredningen i enkelt ell. sammansatt ax af sporangier utan ring. Stambladet i knoppen rakt.

539. BOTRYCHIMUM Sw. Låsgräs.

- 1 *B. Lunaria* Sw. stambl. ensamt, n. oskaftadt, fäst vid stammens midt, enkelt pardeldt; småbladen mänligt halfrunda. 2, 7, 8. — β *adanthifolium*: småbl. n. hjertlikt triangelformiga, inskurna ell. parflikiga. — γ *rhombeum*: småbl. rutformiga, med få och djupa inskrningar. Fig. Sv.B.372,f.1. Fl.D.18, f. till venster.
Betesm. (Sk.—Lpl. — N. till Finm. — β Angml. Hernösand och Grisslands fiskläge; Tåsjöberget. VB. Umeå sn flerstädes. Jämtl. Fogelberget i Frostviken. Lul. Lpm. Qvickjock; Njunns. — N. Dovre, Drivstuen. Ost-Finm. Renöe i Syd-Varanger. — γ Angml. Skåla. Um. Lpm. Sorsele.) $\frac{1}{2}$ —1 quarter hög. — *Osmunda Lunaria* L. Mellan β , som är *B. boreale* Milde, och hufvudformen finnas på Dovre och trol. flerstädes tydliga öfvergångar.
- 2 *B. matricariifolium* Al. Br. stambl. som föreg., fäst ofvan stammens midt, med egg-rund omkrets, dubb. pardeldt, med eggrunda trubbiga småbl., och dessas flikar aflånga, tvärhuggna n. helbräddade. 2, 6, 7. Fig. Breyn. Cent.1.94 enl. Ångstr.
Betesm. r. (Sk. Smål. Femsjö; Odensjö. Roslagen. Gestr. Gefle, vid Stenbäckens utlopp: R. Hn. Medelp. Bykullen i Sättna. VB. Umeå sn, Koddis. Dalsl. Änmskog sn, Hängelö, Sandviken enl. Ångstr. Öt. enl. Sjöstr.) Quartershög. Synes genom det från axen mer aflågnade, tjocka och fastare bladets smalare omkrets, samt småbladens och flikarnes form vara väl skild från följ., med hvilken den länge varit förväxlad. — *B. rutaceum* W. *B. Lunaria* β rutac. Fr. Nov.
- 3 *B. lanceolatum* Rupr. stambl. som föreg., fäst mycket ofvan stammens midt, tätt under axen, med triangulär omkrets, dubb. pardeldt, med lancetlika spetsiga småbl., och dessas flikar jemnbreda vanl. sågade. 2, 6, 7. Fig. Fl.D.18, f. till höger.
Betesm. r. (Torn. och Um. Lpm. samt VB.—Helsl. och Värml. på spridda localer. VG. Kinna sn, Furubäck nedom Gillsberg. — N. Dovre; vid Slidre.) Stor som föreg.; bladet på utbildade ex. en god tum bredt och lika långt, af tunn byggnad med långa och smala småblad. *B. tenellum* Ångstr. i Bot.N. med litet, enkelt, grundt fåflikigt blad är, som Ångstr. sjelf antyder, sannolikast en yngre form af denna art. — *B. matricariifol.* ed.5 & 6, samt de flesta förf. *B. palmatum* Presl.
- 4 *B. virginicum* Sw. bladet på stammens midt, 3dubbelt pardeldt; slutflikarne trubade, tandade. 2. Fig. Sv.B.665. H.N.f.10, n:o 100.
Bergsrodt. r. (Angml. Tåsjöberget vid en bäck nära östra Tåsjö. Medelp. Borgsjö sn, vid byn Ön. Gestr. Gefle, på ön Rönmmaren 1861: Stud. A. Grape enl. R. Hn. Jämtl. Strånäset i Stugu sn. Dal. Osmundsberget, nära gamla oljegrufvan.) 8—10 tum hög; utmärkt vacker art, med 2—3 tum breda, n. 3dubbelt parbladiga blad, men med smärre sporangier än de föreg. — *B. anthemoides* Presl.
- 5 *B. rutaceum* Sw. bladen ett eller tvänne, utdraget skaftade, utgående från stammens basis, triangulära, dubbelt parbladiga; småbladen eggrunda, inskurna eller flikiga. 2, 8, 9. Fig. Sv.B.372,f.2. Fl.D.18,f. upptill. H.N.f.3, n:o 99.
Betesm. r. (Sk. Tosjö sn; Ystad. — Torn. Lpm. Karesuando. — N. till Salten.) 6—8 tum hög, med 2 tum breda blad. *B. simplex* Hitchc., som är *B. Lun.* var. *cordata* Fr. och Handb. ed.6, funnen i Sk. vid Silfåkra och i Värml., är högst sannolikt en yngre enklare form af *B. rutac.* — *B. rutæfolium* Al. Br. *B. matricarioides* Willd. *Osmunda Lunaria* δ L.Fl.Su.

540. OPHIOGLOSSUM Lin. Ormskalle.

1 *O. vulgatum* L. bladet eggrundt—af långt. 2 7, 8. — β *microstichum*: mindre, bladet spetsigare. Fig. Sv.B.378. Fl.D.147.

Äng. och betesm. r. (Sk.—Gefle. Helsl. Hudiksv., på Tjufskär och Saltvik: C. O. Berg. VB. Umeå skärg. på Kasskäret. Dal. Boda capell. Ner. flerstäd. Dalsl. Fröskog och Hesselskog snr. Öl. enl. Sjöstr. — N. Kongsberg, Drammen: Åresund vid Christianiafjorden. Toten etc. till Nordl. — β ÖG. Lärketorp i Mölby sn.) *Bladet ensamt, midt på stjelken, odeldt; roten knippelik.* — β ansågs för egen art af Acharius och Swartz; en medelform är funnen på Gottl. i Hall sn.

102 Fam. EQUISETACEÆ DC. Växter utan blad. Fruktsättning i toppax af kransvisa sköldlika fjäll, med sporangier på sin undersida, innehållande talrika groddkorn, som äro försedda med 4 spiralvridna springtrådar.

541. EQUISETUM Lin. Fräken.

† Den axbärande stjelken ogrenad, ell. med kransvisa grenar. Icke öfverlevande vintern.

* Axstjelken grenlös och snart förvissnande, eller med grenar utväxande vid och efter fruktsättningen. Vårväxter.

1 *E. arvense* L. axstjelken *grenlös*, snart förvissnande, med vida hvitaktiga slidor, djupt klufna i *svartbruna lancettlika* flikar; den ofruktsamma med mest enkla, 4- eller 3äggade kransgrenar. 2 4, 5. — β *alpestre*: mycket spädare; de ofruktsamma stjelkarne nedliggande. — * *riparium* Fr. med sentidig axstjelt, utväxande från basen af den nedliggande ofruktsamma; slidorna mest 4klufna. Fig. Sv.B.474. Fl.D.2001. β H.N.f.8, n:o 99. * H.N.f.7, n:o 99.

Lerjord, a. (Sk.—Lpl. — N. till Nordkap. — * Smål. Femsjö. VG. Lidköping.) *Axstjelken tidigare än den greniga, som ofta blir nedliggande och då får de nedre grenarne å nyo delade* * har ax- och grenstjelt på samma rot, och är till alla delar mycket spädare än α , till hvilken β är en medelform.

2 *E. pratense* Ehrh. axstjelken merändels utskjutande enkla, 3—4äggade, horizontala grenar; slidorna något vida och bleka, klufna i hinnaktiga *ljusbruna smalspetsade* flikar; den ofrukts. som föreg. 2 4, 5. — β *serotinum*: ax och grenstjelt från samma rot; slidorna 4—6klufna. Fig. Fl.D.1770. H.N.f.6, n:o 99.

Äng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finnm. — β Torn. Lpm. Karesuando.) *Liknar föregående, men är till alla delar spädare; vid första fruktsättn. n. utan spår till kransgrenar, hvilka småningom utvecklas, dock äfven stundom saknas.* β förhåller sig till hufvudarten alldeles som *E. ripar.* till *arvense*. — *E. amphibolium* Retz. *E. umbrosum* W.

3 *E. sylvaticum* L. axstjeltens kransgrenar *å nyo delade* i kransvisa 3äggade smågrenar; slidorna klufna i n. *eggrunda trubbad*e flikar. 2 5, 6. — β *capillare*: grenar och smågrenar långa och rakt utstående, n. hårfina. Fig. Fl.D.1182. Somf. Crypt. exs. n:o 1. β H.N.f.14.

Skogsäng. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finnm.) *Grenarne vanligen båglikt nedböjda sammansatta, utväxande efter fruktsättningen.*

** Axstjelken kransgrenig [stund. enkel] med grenarne fullt utväxta vid fruktsättningen. Sommarväxter.

4 *E. palustre* L. stjelken inuti *serpipig*, merändels grenig, 6—8fårad; grenarne enkla 4—5äggade, n. uppräta; slidornas tänder syl-lika svartbruna, med *hvit hinnkant*. 2 6, 7. — β *polystachion*: alla kransgrenarne utdragna, n. jemnhöga och axbärande. — γ *tenellum*: stjelkarne tufvade enkla trådlika 4äggade. — δ *arenarium*: axstjelken grenlös, från samma rot som de nedliggande ofruktsamma. Fig. Sv.B.402. Fl.D. 1183. Somf. Cr. exs. n:o 2. H.N.f.13, n:o 98.

Fukt. äng. δ på sand. (Sk.—Lpl. — N. till Finnm. — β N. Arendal på hafstr. — γ Sk. mellan Tågarp och Ottarp. — δ Sk. Falsterbo; Lomma. Smål. Femsjö. Boh.

Kile-sand på Koster. *Dal.* vid Leksands by.) *En del stjelkar sakna ofta kransgrenar; andra grenas vid basen i blommande sidostjelkar. — δ motsvarar hos denna art E. riparium.*

- 5 *E. fluviatile* L. stjelken inuti *enpipig*, mångstrimmig eller refflad, enkel eller med mest 5kantiga enkla grenar; slidtänderna syl-rika svarta, *n. utan* hinnkant. 24 6, 7. — * *limosum* L. stj. enkel eller med några få korta kransgrenar. Fig. Fl.D.1184. E.B.929. H.N.f.11, n:o 97; * n:o 98.

Vatt. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finn.) *Stj. tjock, alnshög, med stort svart ax; hos E. fluw., hvilken växer i djupare, ofta rinnande vatten, blifva grenarne vanligen talrika, 3—5 tum långa och smala; hos den i diken och dyiga ställen växande E. limos. framskjuta alls inga, eller blott 1—6, kortare och tjockare grenar.*

†† Stjelken endast grenad nedtill, eller vid roten, utan kransgrenar. Fortvarande öfver vintern.

- 6 *E. hyemale* L. stjelken inuti *enpipig*, mångrefslad, skarp; slidorna med snart affallande, hinnaktiga tänder, härigenom tvärhuggna och naggade. 24 5, 6. Fig. Sv.B. 330. Fl.D.1409. Somf. Cr. exs. 101.

Skog. (Sk.—Lpl. — N.) *Stjelken hård, tjock som en skrifpenna, med hvita slidor, vid basen tecknade med en svart ring.*

- 7 *E. variegatum* All. stj. inuti *flerpipig*, 4—8fårad; slid. svarta, med lika många hvitkantade tänder, i början försedda med en syl-lik, affallande spets. 24 7, 8. — * *scirpoides* Mich. stj. dubb. smälare, trådläk, 4—5kantig, oftast nedliggande ell. uppböjd. Fig. E.B.1987. * Sv.B.702. H.N.f.4, n:o 100. Somf. n:o 3.

Kärräng. str. * i skogskärr, r. (Lpl.—Rosl. Vestml. Sala i Gröna gången. Värml. bergslag, Hyttsjöns stränder, och vid sjön Långban. Gottl. — N. till Finn.) *Grenad vid basen i talrika, 3—10 tum långa, ofta nedligg. stjelkar; hufvudarten stundom grof som E. palustre, ofta smälare, knappt skiljbar från underarten, hvilken icke har andra karakterer än de, af groflekten beroende, färre kanterna. E. palustre m. fl. variera på samma sätt.*

- 103 Fam. MARSILEACEÆ R. Br. Växter med enkla trinda blad. Sporer af 2:ne slag, finare och gröfre, i klotr. frukter vid bladens bas.

542. PILULARIA Lin. Klotgräs.

- 1 *P. globulifera* L. trådläk krypande och rotsläende, med borstlika upprätta blad. 24 6, 7. Fig. Sv.B.599. Fl.D.223. H.N.f.15, n:o 98.

Öfversväm. stränd. r. (Sk. Engelholm; Kullaberg; Vasasjön nära Högesta; Christianstad på Isterhäset; Årup m. fl. st. Blek. Ronneby ymn. vid Skärsjön; Lyckeby-å och Bastasjö; Ankarer.; Gredby vid Nätraby å; Thorhamn. Smäl. vest. del. t. ex. Femsjö; Pjetteryd; Scheutz; Ljuder: Cand. Engdahl; Braås i Dref sn; Grenna, mell. Bunn och Ör. ÖG. vid Svartån nära Sommen. Södm. Öst. Vingåker, vid sjöarne Wiren och Gölen; Stud. O. Drake. Hall. VG. Göteborg, vid Delsjön etc. Gottl. Fröjel samt vid Martebo myr. — N. Bergen; Mölleband nära Christianssand: Bl.) *Fruktor stora som pepparkorn.*

- 104 Fam. ISOËTEÆ Rich. Växter med ett enda knippe af sylrika blad. Sporer som hos föreg. fam., inneslutna inom bladens bas.

543. ISOËTES Lin. Braxengräs.

- 1 *I. lacustris* L. (och Dur.) bladen styfva, svartgröna och ogenomskinliga; de större

sporerna med *låga, ås-lik*a, ofta sammanflyt. ojemnheter på ytan, *gulaktiga*. 2 7, 8. Fig. Sv.B.600 [i ans. till sporernas storlek]. H.N.f.11, n:o 99 [?, spor. för unga]. Sjöbott. alltid under vatten. (Sk. *Blek.* Lyckeby-å: Ankarcr. *Smål.* i en mängd sjöar från Möckeln till Jönköping; samt *ÖG.* vid Borenhult: Nordst. *Södm.* sjöar i Öst. Vingåker: Stud. K. A. Drake. *Stockh.* flerst. t. ex. Drottningholm, Lilla Värtan, Carlberg etc. enl. förf:s egna äldre ex. och uppg. af Lindb. och Nordst. *Helsl.* Skog sn, samt Tåfsjön i Undersvik: Nordst. *Vestml.* Stjernfors bruk enl. ex. af Stud. A. Mörner. *Ner.* flerst. *VG.* i Venern, vid Kinnekulle och Thorsö; samt vid Göteborg: Nordst. *Boh.* sjön Wassbotten enl. Th. Fr. *Hall.* Hasslöf enl. Nordst. *Gottl.*? — N. Bergens st. enl. Al. Br.) *Bladen* 2—7 t. *länga, vanl. utböjda, hvilken ställning de, upptagna ur vattnet, i ans. till sin styfhet bibehålla; sporer märkbart större än hos följ.* — *I. atrovirens* Th. Fr. i *Bot.Not.* 1863.

- 2 *I. echinospora* Dur. bl. föga styfva, *ljusgröna*, något genomskinliga; de större sporrerna med talrika, *fin*a och *spröda, utstående* borst, *kritheita*. 2 7, 8. Fig. Sjöar som föreg. (Sk.—*VB.* Calix; samt *Lul.* och *Torn.* *Lpm.* enl. Th. Fr. *Ner.* flerst. *VG.* Sandhem sn: Nordst. *Boh.* Uddevalla, i Ris-ån: Thed. — N.?) *Bladen* *variera i längd som hos föreg., men äro mer smalspetsade, och hopsfalla gerna i flera raka knippor, när växten lages ur vattnet; äro stund. gulaktiga.* Bäst skiljas dock de bägge arterna på sporrernas storlek och färg.

105 Fam. LYCOPODIACEÆ Sw. Växter med stielk, täckt af enkla platta blad. Sporangier i bladens ell. axfjällens vinkel, uppbristande med en tvärremna.

544. LYCOPIDIUM Lin. Lummer.

- 1 *L. Selago* L. stielken klynneeld, med *uppräta, n. jemnhöga* grenar; bladen jemnt spridda, lancettlika, helbräddade; fröredn. i *bladvecken*. 2 6—10. Fig. Sv.B.119. Fl.D.104.
Skogar, berg. (Sk.—*Lpl.* — N. till Nordkap.) *Har täta, n. fingertjocka och styfva grenar.*
- 2 *L. inundatum* L. stielken *nedliggande, rotsläende*; bladen spridda, *böjda åt en sida* uppåt, smalt lancettlika *helbräddade*; axet *oskaftadt, bladigt*. 2 7—9. Fig. Sv.B. 612, f.1. Fl.D.336. H.N.f.15, n:o 97.
Dyiga kärräng. (Sk. *Blek.* vid Fuhrs gästgg. — *Helsl.* Skog, Norrbo och Bergsjö snr. *Dal.* Ore och Elfdalen. *Vestml.* *Värml.* *Dalsl.* *Boh.* Uddevalla. — N. Aggerhus och Christiansands st.: Bl.) 2—4 tum lång, med korta *uppräta axgrenar i de rotsläende lederna; bladen n. jemnbreda.*
- 3 *L. annotinum* L. stielken krypande med *uppräta* grenar; bladen spridda i omkring 5 rader, utstående, smalt lancettlika med udd, mot spetsen *naggsågade*; axen *ensamma, utan skaft*, trinda. 2 6—8. — *β alpestre*: bladen n. tegellagda, utan märklig nerv. Fig. Sv.B.570. Fl.D.127.
Skog. (Sk.—*Lpl.* — N. till Ost-Finnm.: Bl. — *β Lpl.* *Jämtl.* Åreskutan. *Herjed.* Skarfljellet och Haftorrsstöten. — N. Dovre.—Finnm.) *Bladen hos α ennerveiga.*
- 4 *L. clavatum* L. stielken krypande; bladen *spridda* krökta *hårspetsade*, utan nerv; axen *skaftade, parvisa* trinda, med eggrunda hårlösa fjäll. 2 7, 8. — *β lagopus* Læst. axen kort skaftade; gren. korta, med tätt tegellagda blad. Fig. Sv.B.59. Fl. D.126.
Skog. (Sk.—*Lpl.* — N. till Finn. — *β Torn.* *Lpm.* Karesuando.) *Liknar fint granris.*
- 5 *L. complanatum* L. stielken krypande; de uppstigande grenarne *klynneeld*a, *platta*; bladen i 4 rader; öfre och undre raden *tilltryckta otydliga*; axen *skaftade*, merändels *parvisa*. 2 8. — * *sabinifolium* Willd. gren. mer täta och uppräta, n. jemnhöga; bl. lancettlika. Fig. Sv.B.95. Fl.D.78.
Skog. (*Lpl.* och *Norr.* ymnig; i södra Sverige ned till norra *Skåne* mindre allmän. *Öl.* nor. del.: Sjöstr. — N. Ost-Finnm.—Christiania. — * *Smål.* Hjelmaryd i Blädinge *Hartman, Skandnaviens Flora* (9:de uppl.).

sn: Scheutz. *Hall.* Thorup sn, på ljunghedar. *VG.* vid Göteborg. *Boh.* Uddevalla. *Värml.* nära Carlstad. *VB.* vid Kengis.) *Bladen växa tillsammans och bilda de platta grenarne. Var. med 1, 2 och 4 ax på skafstet. Har de större ell. kantbladen bredare, n. eggrunda, och grenarne n. dubb. bredare än hos *, som är L. Chamæcyparissus Al. Br.*

- 6 *L. alpinum L.* stjelken krypande, de uppräta grenarne tydligen 4kantiga af de i 4 rader öfver hvarandra liggande spetsiga bladen; axen oskafstade, merändels ensamma, trinda. 24 8. Fig. Fl.D.79.

Fjellv. (*Lpl.*—*Dal.* *VB.* Umeå sn, Klaberget. *Ångml.* Ramsle prestg. — *N.* från Finnm. till nor. del. af Christianss. st.: Bl.) *Axen sällsynta; stundom parvisa.*

545. *SELAGINELLA Spring.* Dvärglummer.

- 1 *S. spinulosa Al. Br.* stjelkarne tufvade, bladen strödda utstående, lancettlika spetsade, uddtandade; fröhusen i oskafstade bladiga ax. 24 7, 8. Fig. Sv.B.612,f.2. Fl.D. 70. H.N.f.11, n:o 100.

Fukt. äng. (*Lpl.*—*Rosl.* *ÖG.* Slaka sn. *Ner.* vid Guntjuga i Leke bergslag. *Vestml.* *Värml.* *Boh.* Skaftö och Koster. — *N.* Finnm. ned till Stavanger.) 2—3 tum lång, mjuk. — *Lycopod. selaginoides L.*

BIHANG,

upptagande sådana växter, som dels äro tvifvelaktiga, dels stundom funnits förvildade, inkommit utifrån med andra frön, ballast o. s. v., men icke hittills spridt eller naturaliserat sig.

1 FAM. SYNANTHEREÆ.

- 1 *SENECIO saracenicus* L. bladen bredt lancettlika [$1\frac{1}{2}$ —2 tum breda], hvass-sågade; blrna i qvastlik vippa. Stjelken mot 2 alnar hög med gula blr. Finnes stundom förvildad i och vid trädgårdar. Fig. Fl.D.2059. Reich.Corymb.t.970.
- 2 *S. crassifolius* W. blomk. med tillbakarullade strålblr; bladen köttiga, jemnbreda, bugtiga ell. fliktandade; fanns 1848 på Gefle Brobänk. Fig. Reich. t.962, f.3.
- 3 *CALÉNDULA* L. Holkfjäll jemnhöga. Skalfrukter krökta, båtlika, utan fjun; diskblommornas felsläende. — *C. arvensis* L. med nedligg. stjelk och n. lancettl. blad, upptages af Linné i Fl.Su. under namn af *C. officinalis*, såsom funnen i Uppl. vid Malma gästg.
- 4 *C. officinalis* L. med upprät stjelk, aflånga ell. omv. eggunda blad, finnes stundom flyktad ur trädgårdstäpporna. Båda arterna hafva gula blr.
- 5 *CENTAUREA Calcitrapa* L. holkfj. i spetsen bärande styfva och stickande tornar; bladen pardelade; blr röda. På ballast vid Wisby. Fig. Reich. Cynaroceph. t.798.
- 6 *CARDUUS tenuiflorus* Curt. med cylindrisk holk, nedlöpande, bugtbräddade och taggiga blad, röda blr, är funnen vid Göteborg och Gefle på ballast. Fig. Fl.D.2058.
- 7 *CIRSIIUM tuberosum* All. stjelken med 1—3 röda blomk., lancettlika, parklufna ludna blad, tapplika rotknölar; skall fordom af Leche vara funnen vid Krageholm eller Simonstorp i Skåne. Fig. E.B.2562.
- 8 *LACTUCA quercina* L. lik *L. Scariola*, men bladen med slät, oväpnad ryggnerv, finnes nu icke mer på Lilla Carlsön vid Gottland, der Linné fordom tagit den. Fig. Reich. Cichoriac. t.1419, f.2.
- 9 *HELMINTHIA* Juss. skiljd från *Picris*, med blomholken omgifven af 5, stora, n. hjertlika foderholkblad. — *H. echiioides* Gärtn. med stjelkomfattande, i kanten taggiga blad, gula blr, fanns fordom förvildad i Paradislyckan vid Lund. Fig. E.B.972. Reich. t.1378.
- 10 *CREPIS virens* Vill. bladen lancettl., nedåt parflikiga, glatta; blomk. små, gula, med på insidan glatta holkfjäll; förekom år 1843 på Gefle nya Brobänk. Fig. E.B.1111. [C. tect.].
- 11 *C. sibirica* L. med luden stjelk, ojemna, bredt aflånga, tandade blad, gula blr och omkr. 30strimmiga skalfr., anföres som förvildad i mell. Sv. af Prof. Fries i S.V.Sc. Fig. Reich. t.1458.
- 12 *PICRIDIDIUM* Desf. från *Crepis* skiljdt släkte med blomholk af tegel-lagda [egg.] fjäll utan foderholk, samt 4kantiga skalfr. — *P. vulgare* Desf. med gula blr, himnkantade holkfjäll och parklufna blad, fanns 1841 på Gefle nya Brobänk.

- 13 *THRINCIA Roth.* Skiljd från *Leontodon* med skalfrukterna, af hvilka de på disken hafva fjäderlikt fjun, de i kanten en frökrona af korta fjäll. — *T. hirta Roth.*, med enblomstrig, bladlös stängel, glatt holk, lancettlika rotblad, fanns 1813 växande på Gefle Brobänk. Fig. E.B.555.

3 FAM. AMBROSIACEÆ.

- 14 *XANTHIUM spinosum L.* bladen 3klufna, med utdragen mellanflik, och långa, 2—3-gafflade tornar vid basen; blrna gröna; fanns 1846 på den nysandade gårdsplanen vid Gefle Lazarett. Fig. Reich. t.1575.

4 FAM. VALERIANEÆ.

- 15 *SAMBUCUS racemosa L.* buske, med parbladiga blad, hvita blr i eggrund vippa; bären röda. Förvildad på Experimentalfältet vid Stockh.

5 FAM. RUBIACEÆ.

- 16 *GALIUM murale DC.* späd och slak, med parvisa, kortskaftade blr i bladveckan, fanns i Kammar-rätts-Rådet Billbergs saml. med påskrift: Gottland.
17 *G. tricornе With.* bladen 8 i krans jemnbreda; blomskäften i bladveckan, 1—4blommiga, slutl. tillbakaböjda. Fanns år 1818 vid Halmstad och Femsjö af Prof. Fries. Fig. E.B.1641.

8 FAM. CAMPANULACEÆ.

- 18 *CAMPANULA bononiensis L.* stjelen trind; bladen trubbsågade, under grålodna, de nedre skaftade hjertlika, de öfre något omfattande, eggrunda—lancettl.; blr som *C. rapunculoides*. Skåne, som ogräs i trädgårdar i Billinge, samt Smål. i Högsby sn. Förvildad vid Uppsala enl. Fr. i H.N.f.10, n:o 12. Fig. Reich. t.1598, f.3.

10 FAM. CONVULVULACEÆ.

- 19 *CUSCUTA Epithymum L.* härfin, röd, med kronpipen tillsluten af fjäll så långa som sjelfva pipen. Växer på Ljung, *Thymus Serp.* m. m. och uppgifves som Svensk af Retz. m. fl., samt förmodas af F. W. Areschoug växa på Kämplinge Ljung i Skåne. Fig. FLD.427.

11 FAM. BORAGINEÆ.

- 20 *SYMPHYTUM asperrimum MB.* borsttaggig; bladen hjertlikt eggrunda, nedlöpande på skaftet; de öfversta n. oskaftade. Förvildad vid Uppsala och Stockholm m. fl. st.

12 FAM. LABIATÆ.

- 21 *MENTHA nepetoides Lej. [M. pubescens W.]* blrna i aflånga, nedtill gleskransiga, mjuklodna ax, med jemnbredt syl-lika fodertänder; bladen skaftade eggrunda; uppgifves af Hr Lilja i Bot. Not. 1846 växa förvildad i kryddgårdar vid Ekeröd i Skåne.
22 *SALVIA verticillata L.* med täta, 20—30blommiga blomkransar, hjertlika blad, fanns i Liljeblads tid förvildad vid Linköping.
23 *SATUREJA L.* skiljd från *Calamintha* endast med regelbundet 5klufvet blomfoder. — *S. hortensis L.* stj. upprät, 1—3 qu. hög, mycket grenig med jemnbredt lancettlika n. helbräddade spetsiga, men uddlösa blad; små hvitröda blr i korta klasar i bladveckan. Fanns 1853 af Dr Lokrantz förvildad i Uppl. på nyodlingar vid Untra nära Söderfors.

18 FAM. GENTIANEÆ.

- 24 *GENTIANA acaulis L.* med en enda stor klocklik blå blomma, högre än sjelfva stjelen, uppgifves af Vilse vara funnen i N. vid Grötten i Romsdalen, hvilket aldrig torde komma att bekräfta sig. Fig. E.B.1594.
25 *SWERTIA L. [Pleurogyne Eschh.]*, skiljd från *Gentiana* med hjulformig 5deld blomkrona. — *S. sulcata [Pleur. rotata Griseb.]* med n. jemnbreda blad och blomfoder af den blå kronans längd; uppgifves af Gunner växa i Gudbrandsdalen, men förmodas af Prof. Blytt vara *Gent. tenella*. På Island är arten icke sällsynt. Fig. FLD.343.

19 FAM. SOLANACEÆ.

- 26 *ATROPA L.* Blomkronan bägerlik, 5tandad; frukten ett bär. — *A. belladonna L.* med stora egggrunda helbräddade blad, violettbruna blr, stora svarta bär, ej olika kersbär. En mycket giftig växt, som uppgifves af Hornem, växa i sydl. Norge, hvilket ej är troligt. Fig. Fl.D.758.

20 FAM. PERSONATÆ.

- 27 *MIMULUS L.* Fodret bägerlikt, kronan n. klocklik, med något olikformigt 5klufvet bräm; märket 2klufvet. — *M. guttatus DC.* glatt, kronan stor, gul, med en blodröd fläck på de nedra flikarne; uppgifves af Hr. Lilja i Bot. Not. 1846 hafva blifvit förvildad i Skåne vid kalkällor i Billinge.
- 28 *LINARIA supina Desf.* de nedre bladen 2—4 i krans, jemnbreda, ofvanpå convexa blågröna; blr i glandelhårig klase; kron. gul med 2deld öfverläpp och något framkrökt, violetstrimmig sporre, 4 gr längre än fodret; Gefle på nya Brobänken.
- 29 *L. Cymbalaria W. [E.B.502]* glatt med slak stielk, hjertlika 5flikiga blad, och
- 30 *L. spuria W.* med slak stielk och rundadt eggform., helbräddade blad, funnos båda på Gefle nya Brobänk 1841. Fig. E.B.691. — På Uppsala Slottsbäcke fanns 1848 en *Linaria* förvildad med trådsmla blad, vipa af talrika smala klasar med stora gula blr och kort sporre, hvilken synes vara *L. juncea Desf.*
- 31 *VERONICA arguta Schrad.* i Sw. Summ. Veg. Scand. med glest och likformigt sågade, mot spetsen helbräddade blad, talrika blomax, luden stielk. Sannolikt har någon afart af *V. spicata* blifvit ansedd för denna syd-europeiska art. Fig. Schrad. Ver. t.2, f.2.
- 32 *V. peregrina L.* blrna oskaftade, i bladveckan: bladen aflånga, mot basen afsmalande, glest naggade; fanns i Linnés tid förvildad vid Uppsala enl. Fl.Su. ed.1. Den Montinska från Hall. är enl. Fr. en långsträckt *V. arvensis* Fl.D.407; på åkrar vid Söndrums prestgård i Halland.
- 33 *V. præcox All.* blomfoderlikarne egggrunda spetsiga glandelbräddade; de öfre bladen jemnbreda, de nedre hjertlikt egggrunda; Skåne, Torup på en Sandbakke: Rosén. Obs. Bot. p.59; enl. Fries. Fig. Sturm 58 häft.

24 FAM. PLANTAGINEÆ.

- 34 *PLANTAGO arenaria WK.* stielken grenig, med n. flockvis ordnade, långskaftade egggrunda ax, smalt jemnbreda blad; främre foderlikar trubbiga. Funnen af L. J. Wahlstedt de sista åren i Skåne, nära Malmö slott; förmodl. inkommen med ballast. Fig.

29 FAM. UMBELLIFERÆ.

- 35 *TORILIS infesta Hoffm.* liknar *T. Anthriscus*, men är mindre och skiljd med utsperrade grenar ända nedifrån, hvarjemte den saknar eller har blott en-bladiga allm. svepen. Anförd af Retzius efter Afzelius. Fig. E.B.1314.
- 36 *CAUCALIS daucoides L.* skiljd till släktet från *Torilis* med stora groftaggiga frukter, samt utmärkt af 3stråliga blomflockar och findeldta blad, hv. blr; har funnits vid Fjelkinge i Skåne bland säden. Fig. Fl.D.2346.
- 37 *PEUCEDANUM salinum Pall.?* bladen 2—3 gr pardeldta, på långa slidor, samt med mer utsperrade grenar, långa, n. trådsmla flikar; allm. svepe 0, eller 1—3bladigt och affallande; hv. blr. Meddelad af Håradsh. Kröningsvärd, som tagit växten "i vattendraget, hvilket nedlöper till Sælbo hytta i Norge". *Cenoloph. Fischeri* Bot. Not. 1846, n:o 12. Förf., som blott eger ett blommande ex. från Norge, är oviss, om detta hörer till denna art eller till *P. salinum*, hvars af Ledebour citerade fig. i Gmel. Fl.Sib. I, t.41 det Norska ex. fullkomligt liknar. Fullkomligt samma växt, äfvenledes blommande, är 1863 funnen vid en damm nära Stjernfors bruk i Vestml. af Stud. A. Mörner.

32 FAM. RESEDACEÆ.

- 38 *RESEDA phyteuma L.* bladen hela, de mellersta 3flikiga, blomfod. 6klufna; funnen på Gefle Brobänk.

34 FAM. RANUNCULACEÆ.

- 39 *HELLEBORUS L.* Foderbl. 5, kronlika; kronbl. strutlika. — *H. viridis L.* med bladen fotlikt klufna i flera sågade flikar, gröna kalkblad, skall enl. Hr Lilja växa som ogräs i trädgårdar vid Billinge prästg. i Skåne.

37 FAM. FUMARIACEÆ.

- 40 *CORYDALIS rutacea Th. Fr.* med lökformig stjelknöl; blrna få, i tät klase, kort skaftade, med urnupna yttre kronblad. Uppsala i gamla Bot. trädg., samt vid Linnés Hammarby, der den enl. Theod. Fr. ärligen skall förekomma i ymnighet.
- 41 *C. nobilis Pers.* grof grenig rotstock: bladen pardeldta och flikiga; blomklasen tät, af talrika gula blr; träffas ofta förvildad i trädgårdar, ända upp till Gestr. [Hammarby].
- 42 *FUMARIA micrantha Lag.* bladen med jemnbreda flikar: fodr. något kortare än halfva kronan; frukt. klotrunda. Träffades 1849 i åkrar nära Uppsala, men har sedan försvunnit. Fig. H.N.f.13, n:o 48.

38 FAM. CRUCIFERÆ.

- 43 *ERUCA DC.* skiljd från *Brassica* med 2radiga frön. — *E. sativa Lam.* med parflikade blad, hvitgula blå-ådriga blr på mycket korta skaft, finnes stundom på Gefle Brobänk. Fig. Reich. Tetrad. f.4421.
- 44 *DILOTAXIS muralis DC.* med endast ned mot roten bladig stjelk, djupt bugtandade blad, smärre blr; eljest lik *D. tenuif.* På ballastpl. Fig. Reich.4417. H.N. f.15, n:o 32.
- 45 *MORICANDIA DC.* fod. slutet; skida fyrkantig, med 2radiga frön, i öfr. som *Diplo-taxis*. — *M. arvensis DC.* med hjertlika, stjelkmofatt., blåakt. blad, gredel. blr; skall enl. Fries i Bot. Not. 1843 vara funnen i en åker $\frac{1}{4}$ mil från Skara. Fig. Reich. 4431.
- 46 *ERYSIMUM Cheiranthus Pers.* [*Cheiranthus erysimoides L.*] lik *E. hieracifol.*, men med silkeslik hårlighet af parallela hår och mycket större blr, synes fordom vara funnen af Linné vid Bohus- och af Gunner vid Steenvigholms slott i Norge. Förmodas af Prof. Fries och Blytt vara en form af *Erys. hieracifol.* Den verkliga *Er. Cheir.* fanns 1842 på Gefle Brobänk. Fig. Reich. 4393.
- 47 *CARDAMINE trifolia L.* med långt skaftade 3fingradt deldta rotblad, hvilkas småblad äro rundade och trubbigt tandade, med småuddiga tänder, hvita blr i vippa. Upp-tages i äldre Svenska florum; men, såsom icke i sednare tider funnen, tros *C. amara* *γ trisecta* vara derför misstagen. Fig. Reich. 4298.
- 48 *RAPHANUS sativus L.* skid. knöliga oledade; bladen vid basen pardeldta med stor ändflik; roten köttig; blrna violetteröda. Förekommer stundom förvildad i och utom plantager. Fig. Reich. 4175.
- 49 *R. maritimus Sm.* bl. lyrformiga, med små parvisa flikar, omvexlande med de större; skid. som hos *R. Raphanistr.* hvaraf den i Sv. funna torde vara en form. Fordom vid Varberg funnen af Fries.
- 50 *VELLA annua L.* [*Carrichtera Vellæ DC.*] skidorna eggrunda, borsthåriga, med bladlikt stift, slutl. nedböjda; bladen dubbelt pardeldta; blrna blekgula; fanns på Gefle nya Brobänk 1841.
- 51 *LUNARIA annua L.* lik *L. rediviva*, men med elliptiska, d. v. s. i ändarne rundade skidor; skall stundom träffas förvildad i och vid trädgårdar, enl. Sv.B.478.
- 52 *LEPIDIUM virginicum L.* med cirkelrunda urnupna skidor, hvita blr med 2—4 stånd., smalt lancettlika, inskuret sågade, glatta blad; fanns 1845 på Gefle nya Brobänk. Fig. Reich. 4216.

42 FAM. MALVACEÆ.

- 53 *MALVA litoralis Deth.* en medelform mell. *M. rotundifol.* och *sylvestris*, med uppst. stjelk, hjertlika blad, med 5—7, spetsade och sågade flikar, medelstora violettblå blr, skall enl. Fries i S.V.Sc. vara funnen i Norge.

48 FAM. SILENACEÆ.

- 54 *DIANTHUS barbatus* L. med r. ell. hv. blr i tät jemnhög vippa och lancettlika blad, förvildas stundom med trädgårdsafskräden.

FRANKENIACEÆ.

Fam. skiljd från *Silenaceæ* med ett enda stift, och fröen fästa i kanten af fröhs väggar.

- 55 *FRANKENIA* L. fod. och kr. 4—5bladiga; stånd. 6 [?]. — *F. pulverulenta* L. med omv. eggrunda motsatta, under mjöliga blad, har funnits förvildad på Djurgården vid Stockholm i grannskapet af Bellmans buste.

57 FAM. ONAGRARIÆÆ.

- 56 *ISNARDIA palustris* L. (*Ludwigia nitida* Spreng.) Blrna små, med 4 ståndare, 1 pist., utan krona, klocklika gröna oskaftade, i de eggrunda spetsiga motsatta bladens veck; fr. fröhus. Uppgifves vara funnen i ån vid Hemmeslöf i Karup sn. i Hall.; vid Alingsås och Nollhaga (Norrhaga?); ÖG. i Rings-källan vid Öfverstad i Askeby sn. På sistnämnda ställe finnes en ovanligt stor *Montia*, som torde blifvit misstagen för *Isnardia*. — Fl.D.1745.

60 FAM. SENTICOSÆ.

- 57 *ROSA laxa* Retz. taggarne på stammen raka, de vid stiplerna krokiga; småbladen 3—4pariga, enkelt sågade glatta; nyp. aflånga, på tillbakaböjda skaft; blrna hvita. Vid Linnés Hammarby och annorstädes fordom odlad enl. Fries, som anser denna föga kända art för Linnés i Mant. 2 som Svensk anförda *R. arvensis*. H.N.f.8, n:o 46.
- 58 *POTENTILLA supina* L. med klynnedeld stielk, parbladigt delade blad, enstaka gula blr, tillbakaböjda fruktskaft, fanns 1810 på Gefle Brobänk. Fig. Jacq.Aust.t.406.

62 FAM. PAPILIONACEÆ.

- 59 *LATHYRUS Aphaca* L. blomskafen enblommiga; egentl. blad 0, endast stora spjutlika stipler och klängen, blrna gula; förekom 1841 på Gefle Brobänk. Fig. E.B.1167.
- 60 *MEDICAGO denticulata* W. baljan 2—3 gr snäckvriden, glatt, nättådrig, med i spetsen kroklika taggar, n. så långa som halva baljans diam.; finnes stundom införd med ballast på Gefle Brobänk. Ett ofullkomligt ex. af *M. maculata* från Björköen i Mälaren, lemnadt af Lect. Lindeberg, synes tillhöra denna art.
- 61 *M. apiculata* W. lik föreg., men med mycket korta, n. raka taggar, fanns 1843 jemte föreg. vid Gefle.
- 62 *TRIGONELLA* L. skiljd från *Melilotus* med mångfröiga baljor. — *T. ornithopodioides* DC. stielken utbredd 3—6 tum lång, med rödaktiga blr i 2—4blommiga klasar, har blifvit uppgifven för Gottl. på en äng vid Nygård i Etelhem. Fl.D.368.
- 63 *MELILOTUS cærulea* Lam., med ovala hufvudlika ljusblå blomklasas, skall stundom träffas förvildad i Skåne, t. ex. vid Vegeholm. Fig. Sturm 15 häft.
- 64 *TRIFOLIUM incarnatum* L. med röda blr, långt skaftade eggrunda, slutl. cylindriska blomhufvud, omv. eggrunda blad. Är i sednare åren funnen i Värml. vid Carlberg i Grums sn, och Motorp i Eksbärad; samt Vestml. i nya Kopparberget; troligen införd med utländskt klöfverfrö.
- 65 *GENISTA anglica* L. taggig; blrna gula, i öfra bladvecken; bladen lancettlika glatta; införd med ballast till Vestervik. Fl.D.619. H.N.f.13, n:o 63.

65 FAM. EUPHORBIACEÆ.

- 66 *MERCURIALIS Ladanum* C. Hn. stj. enkel, ell. med korta grenar upptill; blrna 1, säll. 2 i bladvecken, oskaftade. Fanns 1848, med *annua* vid Gefle. Bot. Not. 1849.

69 FAM. POLYGONÆÆ.

- 67 *RUMEX Patientia* L. hyllebladen hjertlikt rundade småtandade nättådriga, ett enda

grynbarande; örtbladen eggrundt aflånga, något vågiga. Hufvudsakligen med bladen skiljd från *R. conspersus*. Förvildas stundom ur plantager, särdeles i södra Sv.

71 FAM. SANTALACEÆ.

- 68 *THESIUM Linophyllum* L. lik *Th. alpinum*, men med horizontala fruktgrenar, mer sammansatt blomklase och 5taliga blomdelar. Skall enligt Retz. och Lilj. vara funnen på ängsbackar i Skåne. Fig. Reich. Deutschl.Fl. f.1160.

75 FAM. URTICACEÆ.

- 69 *PARIETARIA diffusa* Koch: nedliggande och grenig med eggrunda blad; kalken slutl. dubbelt längre än ståndarne; fanns 1848 på Gefle nya Brobänk. Fig. E.B.879.

76 FAM. AMARANTACEÆ.

- 70 *AMARANTUS retroflexus* L. blr med 5 ståndare, i axlika gyttningar; stjelken upprät, med eggrunda spetsade, i spetsen trubbad blad. Gefle Brobänk 1848. Fig. Reich. Icon. f.668.

77 FAM. CHENOPODIACEÆ.

- 71 *CHENOPODIUM ficifolium* Sm. bladen aflånga olikformigt bugttandade; frön punkterade. Är funnen, införd utifrån, vid Carlshamn af Fries, på Gefle Brobänk af förf. Fig. E.B.1724.

- 72 *C. ambrosioides* L. bladen lancettlika, glest tandade; blrna gytttrade i toppen och grenarnes bladveck, hvarföre de bilda likasom bladiga ax. Fanns fordom förvildad på Halmstads gator.

- 73 *BETA maritima* L. karakterer af *Chenopod.*, men märket utan stift och slutl. tillbårdnande hylle. Stjelken utbredd, blrna mest parvisa i de rutformiga bladens veck. Fanns 1810 och 1841 på Gefle Brobänk; i sedn. åren uppgifven att växa vild på Gottl. Fig. Fl.D.1571. H.N.F.13, n:o 68.

- 74 *AXYRIS prostrata* L. Sambyggare. Blomhyllor foderlikt, 3—5deladt; stift 2. Frö ett, inom fröblåsa. Stjelken $\frac{1}{2}$ aln lång, utbredd med långskaftade, omv. eggrunda blad, och blr gytttrade i hufvud. Uppgifves af Gunner vara funnen i Norge på ett fuktigt ställe vid gården Backe nära Trondhj., troligen införd utifrån, sedermera utgången. Fanns på Gefle nya Brobänk 1843. Fig. Gmel. Fl.Sib.3, tab.4.f.2.

85 FAM. ORCHIDEÆ.

- 75 *ORCHIS pallens* L. stjelknölarne odelade; kalken gul, med 3flikig helbräddad läpp, konisk sporre af fruktåmnets längd; blomskärmen ennerviga. Upptages af Retzius, men har icke blifvit bestyrkt som inhemsk; trol. har någon storblommig *O. sambucina* blifvit ansedd för denna. Fig. Jacq. Aust. t.45. — Anm. *Orchis abortiva* L. [*Centrosis* Sw.], upptagen af Gunner i Fl.Norv., är såsom Prof. Blytt af ex. i Gunners saml. funnit, *O. maculata*.

86 FAM. IRIDEÆ.

- 76 *IRIS squalens* L. kalkbladen vid basen håriga, de yttre blå, de inre smutsgula; örtbladen breda svärdlika, kortare än stjelken, läser finnas förvildad i plantager i söd. Sverige. Fig. Reich. D.Fl.763. — Vid Gefle träffas stundom i täpporna den art, som afbildas i Sv.B.360 med de inre kalkbladen ljusblå, och som förf. ej kan skilja från *I. germanica* L.

- 77 *CROCUS luteus* Lam. lik *C. vernus*, men med gula blr och hårflikade märken, fanns fordom förvildad på gräsplanerna i Löfsta trädgård i Uppl. Fig. Reich. D.Fl.793.

88 FAM. HYDROCHARIDEÆ.

- 8 *VALLISNERIA* L. Tvåbyggare. ♂blr gytttrade på blomkolf inom hölster; ♀blomma ensam. Foder och krona 3bladiga. — *V. spiralis* L. vattenväxt, med jemnbreda, gräslika, i spetsen tandade blad; honblomman hvit, med långt trådligt, spiralvridet skaft från roten. Uppgifves för flera sjöar i VG., ursprungl. anförd af Prof. A. Afzelius såsom tagen i en graf, som går genom Nohlhagas [Nordhagas] egor vid Alingsås.

Trol. har *Sagittariæ* jemnbreda rotblad blifvit misstagna för denna fullkomligt Syd-Europeiska växt. Se ed. 4, p.330. Fig. Reich. D.Fl.108—10.

90 FAM. LILIACEÆ.

- 79 *FRITILLARIA montana* Hop. meränd. enblommig; bladen lancettlikt jemnbreda, de öfversta och nedersta motsatta. Lik *F. Meleag.*, men med smärre blr, något mer lancettlika blad. Fordom förvildad på gräsplanerna i Ulriksdals trädgård. Fig. Reich. D.Fl.978, 79. [*F. tenella.*]
- 80 *ALLIUM fistulosum* L. flock klotrund, utan knopplökar; ståndarne enkla, längre än kalken; stj. och de trinda bl. uppblåst ihåliga. Ymnig på torftak i Gudbrandsdalen i Norge; trol. sedan äldre tider der odlad, emedan den ej upptages af Blytt i Norg. Fl. Fig. Reich. f.1084.
- 81 *A. odorum* L. fotsbög, med skaftade blr i flock, utan knopplökar; blr hvita, välluktande; stånd. enkla, kortare än kalken; bl. smala, 3kantigt kölade; i st. för lök en lång krypande, af hinnaktiga fjäll beklädd rotstock. Funnen 1862 af Lindb. på Observatorii-backen i Stockh., dit denna Sibiriska art förmodl. blifvit planterad. Fig. Gmel. Fl.Sib.I, t.xi, f.2.

- 82 *ASPHODELUS* L. Lik *Anthericum*, men ståndarsträngarnes bas bred och betäckande fruktämnet. — *A. fistulosus* L. med syllika halfrinda ihåliga blad från roten, hvita blr med en rödbrun rand efter midten; fanns tämligen ymnigt på Gefle Brobänk 1843. Fig. Reich. f.1117.

- 83 *MUSCARI racemosum* Mill. lik *M. botr.*, men med mer cylindriska blr, slakare blad, anföres af Retz i Fl.Oecon. och Prof. Fries i Fl.Scan. såsom stundom förvildad på gräsplaner i Lund. Fig. Reich. f.999.

94 FAM. JUNCACEÆ.

- 84 *JUNCUS Tenageja* Ehrh. är granne till *J. bufonius*, men har kortare knippe med bruna blr, och kalkblad icke längre än det klotrunda fröhuset. Anförd af Retz. och växer möjligtvis i Skånes torfmossar; finnes åtminstone i Danmark och norra Tyskl. Fig. Fl.D.1160.

98 FAM. CYPERACEÆ.

- 85 *HELEOCHARIS ovata* Br. axet eggrundt; nötens bihang koniskt, nedplattadt med basen öfver nötens topp; roten trädig, tufvad. Är af gammalt uppgifven att vara funnen i Norge, men detta är sannolikt ett misstag. Fig. Ands. t.2, f.25.

99 FAM. GRAMINEÆ.

- 86 *TRITICUM rigidum* Schrad. Lik *T. acutum* DC., men har bredt tvärhuggna skärmfjäll, hälften kortare än småaxen, och bladen slutl. hoprullade med en rad korta borst längs nerverna. Fordom funnen i Skåne enl. Prof. Fries, men trol. tillfälligtvis dit införd. Fig. Reich. f.271. H.N.f.6, n:o 95.

- 87 *FESTUCA (Vulpia) myuros* L. vippan smal, fingerlång och lutande; det nedra skärmfjället 2 ell. flera gånger kortare än det öfra; blomfj. kortare än borsten; bladen smala 2örade; roten trädig enårig. Funnen på Gefle Brobänk, samt vid Göteborg af Kamphövener, trol. äfven på ballast. Fig. Reich. D.Fl.f.270 [*Fest. pseudo-myuros.*]

- 88 *SCHEDONORUS longiflorus* Fr. [*Bromus W.*] vippan långgrenig slak; småaxen lancettlika, omkr. 10blommiga, med borst; bladen sträfv och håriga, med utdraget, sargadt snärp. Skall enl. Fr.S.V.Sc. vara funnen förvildad någonstades i södra Sverige. Fig. H.N.f.13, n:o 94 (från Kinnekulle).

- 89 *BRIZA minor* L. småaxen mindre än hos *B. media*, triangelformiga, med större skärm- än blomfjäll. Upptagen i Näzens Fl. Stockh. Trol. en liten *B. media*. Fig. Reich. f.428.

- 90 *AVENA brevis* Roth: enårig, med stora vanl. 2blommiga småax af de mångnerviga skärmfjällens längd; yttre blomfjället kort 2syladt, med håromgifven bas. Införd med utländsk säd till Småland. Fig. Ands. Gram. t.12, f.142.

- 91 *LEERSIA* Sol. småax enblomm., utan skärmfjäll; blomfj. utan borst. — *L. oryzoides*

Sw. vippan öppen, med håriga småax. Har af Prof. Fries blifvit funnen i Hall. vid Dahla bland buskar; misstänkes dock att vara ditplanterad. Fig. Fl.D.1744. Reich. f.494. Ands. Gram. t.10, f.116.

- 92 *PANICUM miliaceum* L. med stor utbredd lutande vippa; lancettlika, tillika med slidorna håriga blad; fanns 1846 på Gefle Brobänk. Fig. Reich. f.519.
- 93 *PHALARIS* L. vippan tät, axlik; skärmsf. med vingad rygg. — *P. canariensis* L. med oval ell. eggformig vippa, förekommer stundom förvildad vid husen af utkastadt Canariefrö. Fig. Reich. f.491. Ands. t.12, f.134.
- 94 *HIEROCHLOA australis* RS. med något utbredd vippa, n. glatta grenar; mell. bloman med krökt ryggborst, den nedersta med kort borst under spetsen; bladen platta. Skall enl. Wessén i Pl. Cot. Kärn. och ett fordom af Fr. meddeladt ex. vara funnen i ÖG. vid Svartån nära Odenfors-bron; men har aldrig återfunnits. Fig. Ands. t.12, f.138.

102 FAM. EQUISETACEÆ.

- 95 *EQUISETUM Telmateja* Ehrh. axbär. stjelken enkel, grenlös; den ofruktsamma med mycket talrika, åttkantiga, slutl. kvarterslånga grenar i krans, invändigt mångpipig, alnshög ell. mer. Anförd som Svensk af Retzius, men har icke blifvit bestyrkt. Fig. Fl.D.1469.
-

REGISTER

öfver Phanerogamernas och Ormbunkarnes Familjer, Släkten och
Arter samt dessas Synonymer.

Den cursiva stilen utmärker synonymerna; vid släktnamnen angifver den första ziffern det nummer, hvarunder de upptagits i Släktöfversigten uti Inledningen, den andra deremot afser den sida, hvarpå de återfinnas i Floran.

Abies excelsa DC. 185.
    orientalis Poir. 185.
Abrotanum Fr. 4.
Absinthium vulgare Lam. 3.
Acer L. 525, 74.
    campestre L. 74.
    platanoides L. 74.
    Pseudoplatanus L. 74.

ACERINEÆ DC. 74.
Achillea L. 457, 3.
    Millefolium L. 3.
    Ptarmica L. 3.
Achyrophorus maculatus Scop. 27.
    radicatus Scop. 27.
Acinosa vulgaris Pers. 41.
Aconitum L. 298, 85.
    Cammarum L. 85.
    Lycotomonum L.Fl.Su. 85.
    napelloides Sw. 85.
    Napellus L. 85.
    neomontanum Fl.D. 85.
    neubergense Reich. 85.
    septentrionale Köll. 85.
    Störchianum Reich. 85.

Acorus L. 209, 211.
    Calamus L. 211.
Acrostichum ilvense L. 267.
    septentrionale L. 268.

Actæa L. 292, 86.
    spicata L. 86.

Adonis L. 308, 84.
    vernalis L. 84.

Adoxa L. 237, 74.
    Moschatellina L. 74.

ADOXEÆ E. Mey. 74.

Ægopodium L. 162, 72.
    Podagraria L. 72.

Æsculus L. 23, 74.
    Hippocastanum L. 74.

Æthusa L. 175, 71.
    Cynapium L. 71.

Agrimonia L. 272, 136.
    Eupatoria L. 136.
    odorata Mill. 137.
    procera Wallr. 137.

Agropyrum acutum RS. 242.
    affine Drej. 243.
    caninum RS. 243.
    hebestachyum Fr. 242.
    junceum RS. 242.
    pungens RS. 243.
    repens PB. 243.

Agrostemma L. 261, 113.
    Githago L. 113.

Agrostis L. 34, 260.
    alba L. 260.
    algida Wg. 252.
    alpestris Læst. 260.
    alpina Wg. 260.
    arundinacea L. 257.
    borealis Hn. 260.
    canina L. 260.
    elatior Hn. 260.
    hyperborea Læst. 260.
    montana Hn. 260.
    rubra Wg. 260.
    rupestris All. 260.
    rupestris Hn. 260.

- setacea* Curt. 260.
Spica venti L. 259.
stolonifera L. 260.
suaveolens Bl. 261.
vulgaris With. 260.
Aira L. 50, 255.
   alpina L. 255.
   alpina Lilj. 264.
   aquatica L. 252.
   atropurpurea Wg. 256.
   bottnica Wg. 255.
   brevifolia Hn. 255.
   cæspitosa L. 255.
   canescens L. 255.
   caryophyllea L. 254.
   cristata L. 253.
   discolor Thuill. 255.
   flexuosa L. 255.
   glauca Hn. 255.
   præcox L. 255.
   subspicata L. 254.
   uliginosa Weihe 255.
Airopsis Fr. 47, 254.
   caryophyllea Fr. 254.
   præcox Fr. 254.
Ajuga L. 313, 45.
   alpina L. Herb. Fr. Nov. 45.
   alpina Fr. S.V. Sc. 45.
   genevensis L. 45.
   pyramidalis L. 45.
   reptans L. 45.
Albucea *nutans* Reich. 200.
Alchemilla L. 81, 137.
   alpina L. 137.
   Aphanes Leers 137.
   arvensis Scop. 137.
   fissa Schum. 137.
   vulgaris L. 137.
Alisma L. 221, 203.
   lanceolatum Hoffm. 203.
   natans L. 203.
   Plantago L. 203.
   ranunculoides L. 203.
ALISMACEÆ Juss. 203.
Alliaria Adans. 366, 90.
   officinalis Andr. 90.
Allium L. 195, 199.
   angulosum L. herb. 199.
   arenarium L. 199.
   arenarium L. herb. 199.
   carinatum L. 199.
   fallax R. & S. 199.
   fistulosum L. 281.
   montanum Schmidt 199.
   odorum L. 281.
   oleraceum L. 199.
   Schoenoprasum L. 199.
   Scorodoprasum L. 199.
   sibiricum L. 199.
   ursinum L. 199.
   vineale L. 199.
Allosorus Bernh. 540, 269.
   crispus Bernh. 269.
Alnus Gært. 492, 184.
   barbata Mey. 184.
   glutinosa W. 184.
   hybrida Al. Br. 184.
   incana Tausch. 184.
   pubescens Tausch. 184.
Alopecurus L. 28, 262.
   agrestis L. 262.
   fulvus Sm. 262.
   geniculatus L. 262.
   nigricans Horn. 262.
   pratensis L. 262.
ALSINACEÆ Barth. 114.
Alsine Wg. 260, 118.
   biflora Wg. 118.
   hirta Hn. 119.
   marina Wg. 121.
   media L. 115.
   peploides Wg. 118.
   rubella Wg. 119.
   rubra Wg. 121.
   stricta Wg. 119.
   tenuifolia viscosa Schreb. 118.
   verna Led. 119.
Alsinnella *biflora* Sw. 119.
   media Hn. 121.
Althæa L. 388, 103.
   officinalis L. 103.
Alyssum L. 360, 97.
   calycinum L. 97.
   incanum L. 97.
   salicum Sv. B. 97.
AMBROSIACEÆ Link. 28, 276.
AMARANTACEÆ Juss. 169, 280.
Amarantus L. 494, 169.
   Blitum L. 169.
   retroflexus L. 280.
Ammadenia *peploides* Gm. 118.
Ammophila *arundinacea* Host. 257.
Anacamptis Rich. 464, 190.
   pyramidalis Rich. 190.
Anagallis L. 108, 61.
   arvensis L. 61.
   cærulea Koch. 62.
Anchusa L. 105, 36.
   arvensis Hn. 37.
   officinalis L. 36.
Andromeda L. 242, 157.
   calyculata L. 157.
   cærulea L. 157.
   hypnoides L. 157.
   polifolia L. 157.
   tetragona L. 157.
Androsace L. 112, 63.
   septentrionalis L. 63.

- Anemone* L. 302, 83.
   Hepatica L. 84.
   nemorosa L. 83.
   patens L. 84.
   pratensis L. 84.
   Pulsatilla L. 84.
   ranunculoides L. 84.
   sylvestris L. 83.
   vernalis L. 84.
Anethum L. 155, 69.
   graveolens L. 69.
Angelica L. 160, 69.
   Archangelica L. 70.
   litoralis Fr. 70.
   sylvestris L. 69.
Antennaria Gärtn. 445, 6.
   alpina [L.] 7.
   alpina Gärtn. 7.
   carpatia Bl. & Fing. 7.
   dioica Gärtn. 6.
Anthemis L. 458, 2.
   agrestis Wallr. 3.
   arvensis L. 3.
   Cotula L. 3.
   maritima Retz. 3.
   tinctoria L. 2.
Anthericum L. 206, 200.
   calyculatum L. 204.
   Liliago L. 200.
   ossifragum L. 205.
   ramosum L. 200.
Anthoxanthum L. 38, 264.
   odoratum L. 264.
Anthriscus Pers. 179, 68.
   Cerfolium Hoffm. 68.
   sylvestris Hoffm. 68.
   vulgaris Pers. 68.
Anthyllis L. 396, 155.
   Vulneraria L. 155.
Antiphylla oppositifolia Haw. 125.
Antirrhinum L. 343, 52.
   Elatine L. 53.
   Linaria L. 53.
   minus L. 53.
   Orontium L. 52.
   repens L. 53.
Apargia alpina Sw. 27.
   autumnalis Hoffm. 27.
   hastilis Hoffm. 27.
Apera Adans. 35, 259.
   Spica venti PB. 259.
Aphanes arvensis L. 137.
Apium L. 161, 71.
   graveolens L. 71.
Aquilegia L. 299, 85.
   vulgaris L. 85.
Arabis L. 377, 92.
   alpina L. 92.
   arenosa borealis Fr. 92.
   Gerardi Bess. 92.
   glastifolia H.N. 92.
   hirsuta Scop. 92.
   hispida Fl.D. 92.
   perfoliata Lam. 93.
   petræa Lam. 92.
   sagittata DC. 92.
   stricta Hn. 92.
   succica Fr. 93.
   Thaliana L. 93.
Aracium paludosum Less. 26.
ARALIACEÆ Juss. 67.
Arbutus alpina L. 156.
   Uva ursi L. 156.
Archangelica officinalis Fr. 70.
Arctium Bardana W. 13.
   Lappa Hn. 14.
   Lappa L. 14.
Arctophila fulva * *pendul.* Ands. 252.
   Læstadii Rupr. 252.
Arctostaphylos Adans. 241, 156.
   alpina Spr. 156.
   officinalis W. & Gr. 156.
Arenaria L. 258, 118.
   ciliata L. 118.
   Giesekii Fl.D. 119.
   gothica Fr. 118.
   hirta Fl.D. 119.
   lateriflora L. 118.
   media L. 121.
   norvegica Gunn. 118.
   peplodes L. 118.
   rubra L. 121.
   serpyllifolia L. 118.
   tenuifolia L. 118.
   trinervia L. 118.
ARISTOLOCHIACEÆ 167.
Aristolochia L. 483, 167.
   Clematitis L. 167.
Armeria W. 187, 65.
   elongata Koch. 65.
   maritima W. 65.
   pubescens Lk. 65.
   purpurea Koch. 65.
   sibirica Turcz. 65.
   vulgaris W. 65.
Armoracia rusticana Koch. 93.
Arnica L. 447, 4.
   alpina Murr. 4.
   angustifolia Fl.D. 4.
   montana L. 4.
Arnoseris Gärtn. 425, 27.
   pusilla Gärtn. 27.
AROIDEÆ Juss. 211.
Arrhenatherum avenaceum PB. 254.
Artemisia L. 442, 3.
   Absinthium L. 3.
   campestris L. 4.
   gallica W. 4.

- laciniata* W. 4.
maritima L. 4.
norvegica Fr. 4.
rupestris Fl.D. 4.
rupestris L. 3.
salina Liljebl. 4.
tanacetifolia Retz. 4.
vulgaris L. 4.
- Arum* L. 495, 211.
maculatum L. 211.
- Arundo arenaria* L. 257.
colorata Sv.B. 263.
litorea Zett. 258.
maritima Ag. 257.
Phragmites L. 256.
stricta Timm. 259.
varia Schrad. 257.
- Asarum* L. 270, 167.
europæum L. 167.
- ASCLEPIADEÆ** Juss 48
Asclepias Vincetoxicum L. 48.
- Asparagus* L. 207, 201.
officinalis L. 201.
- Asperugo* L. 107, 39.
procumbens L. 39.
- Asperula* L. 86, 30.
odorata L. 30.
tinctoria L. 30.
- Asphodelus fistulosus* L. 281.
- Aspidium* Sw. 532, 265.
aculeatum Sw. 266.
angulare Kit. 266.
crenatum Somf. 267.
cristatum Sw. 266.
Filix femina Sw. 268.
Filix mas Sw. 266.
fragile Sw. 267.
Loucheitis Sw. 265.
montanum Sw. 267.
Oreopteris Sw. 266.
spinulosum Sw. 266.
Thelypteris Sw. 266.
- Asplenium* L. 536, 267.
Adiantum nigrum L. 268.
alternifolium Wulf. 268.
Breynii Retz. 268.
crenatum Fr. 267.
Filix femina Bernh. 267.
fissum Kit. 268.
germanicum Weis. 268.
Ruta muraria L. 268.
Scolopendrium L. 269.
septentrionale Hoffm. 268.
sibiricum Turcz. 267.
Trichomanes L. 268.
viride Huds. 268.
- Aster* L. 455, 8.
Tripolium L. 8.
- Asterocephalus Columbaria* Hn. 28.
suavecolens Hn. 28.
- Astragalus* L. 400, 149.
alpinus L. 149.
arenarius L. 149.
arenarius Fl.D. 149.
danicus Retz. 149.
glycyphyllus L. 149.
Hypoglottis L. 149.
leontinus Wg. 149.
oreboides Horn. 149.
pilosus L. 150.
sordidus W. 150.
uralensis L. 150.
- Athamanta Libanotis* L. 71.
Oreoclinum L. 70.
- Athyrium* Roth. 267.
- Atriplex* L. 522, 169.
angustifolia Sm. 170.
Babingtonii Woods. 170.
calotheca Fr. 170.
crassifolia Fr. 170.
deltoidea Bab. 170.
depressa Hn. 170.
hastata L. 170.
hastata Hn. ed.5. 170.
hortensis L. 169.
laciniata L. Su. 170.
laciniata Wg. 170.
latifolia Wg. 170.
litoralis L. 170.
marina L. 171.
microsperma Kit. 170.
nitens Reb. 169.
patula L. 170.
patula Sm. 170.
pedunculata L. 171.
portulacoides L. 171.
prostrata Bouch. 170.
rosea L. 170.
stipitata Vesterl. 170.
- Atropa Belladonna* L. 277.
- Avena* L. 45, 253.
agrostidea Fr. 254.
brevis Roth. 281.
caryophyllea Web. 254.
elatio L. 253.
fatua L. 253.
flavescens L. 254.
hybrida Peterm. 253.
intermedia Lindgr. 253.
præcox PB. 254.
pratensis L. 254.
pratensis Sv.B. 254.
pubescens L. 254.
strigosa Schreb. 253.
subalpestris Hn. 254.
subspicata Clairv. 254.
- Avenella flexuosa* Koch. 255.
uliginosa Koch. 255.
- Axyris prostrata* L. 280.

Azalea L. 118, 157.
lapponica L. 158.
procumbens L. 157.

B.

Baldingera Fl. Wett. 29, 263.
arundinacea Dum. 263.

Ballota L. 317, 42.
alba L. 43.
fœtida Lam. 42.
nigra L. 43.
nigra Sm. 43.
ruderalis Sw. 43.

BALSAMINEÆ DC. 100.

Barbarea Br. 367, 93.
arcuata Reich. 93.
parviflora Fr. 93.
præcox Fr. 93.
stricta Fr. 93.
vulgaris Br. 63.
vulgaris Wg. 93.

Bartsia L. 335, 56.

alpina L. 56.
Odontites Hn. ed. IV. 56.

Batrachium Wimm. 307, 80.

aquatile Wimm. 81.
Baudotii Hn. Exc. Fl. 81.
Baudotii Godr. 80.
circinatum Fr. 80.
confervoides Fr. 81.
confusum Schultz. 81.
crassicaule Fr. 81.
Drouetii Nym. 80.
hederaceum Fr. 81.
heterophyllum Fr. 81.
Lenormandii Schultz 82.
marinum Fr. 80.
pantothrix DC. 81.
peltatum Fr. 81.
Petiveri Koch. 81.
Rionii Nym. 80.
sceleratum Th. Fr. 80.
setigerum Fr. 81.
trichophyllum Chaix. 81.
tripartitum Fr. 81.

Bellis L. 459, 8.
perennis L. 8.

BERBERIDEÆ Juss. 86.

Berberis L. 212, 86.
vulgaris L. 86.

Berteroa incana DC. 97.

Berula angustifolia Koch. 73.

Beta maritima L. 280.

Betonica L. 318, 43.

officinalis L. 43.
stricta Ait. 43.

Betula L. 504, 182.

alba Fl. D. 183.
alba L. 182.
Alnus L. 184.
alpestris Fr. 183.
carpatica W. 183.
fruticosa Less. 183.
fruticosa Pall. 183.
fruticosa W. och Reich. 183.
glutinosa Wallr. 183.
humilis Hn. 183.
humilis Schrank. 183.
hybrida Blom. 183.
intermedia Thom. 183.
laciniata Thunb. 184.
lagopina Hn. 183.
nana L. 184.
odorata Bechst. 183.
odorata Reich. 183.
oycowiensis Larsson 183.
pallescens Larss. 183.
pinnata Lundm. 184.
pubescens Ehrh. 183.
subalpina Larss. 183.
verrucosa Ehrh. 182.

BETULINEÆ Reich. 182.

Bidens L. 438, 1.

cernua L. 1.
minima L. 1.
tripartita L. 1.

Blechnum L. 539, 269.

boreale Sw. 269.
Spicant Roth. 269.

Blitum L. 140, 171.

Bonus Henricus C. A. M. 171.
capitatum L. 171.
glaucum Koch. 171.
rubrum Reich. 171.
virgatum L. 171.

Blysmus compressus Panz. 219.
rufus Lk. 220.

Blyttia suaveolens Fr. 261.

BORAGINEÆ Juss. 36, 276.

Botrychium Sw. 544, 270.

anthemoides Presl. 270.
boreale Milde. 270.
lanceolatum Rupr. 270.
Lunaria Sw. 270.
matricariifolium Al. Br. 270.
matricariifol. Hn ed. 5 & 6. 270.
matricarioides Willd. 270.
palmatum Presl. 270.
rutaceum Sw. 270.
rutaceum W. 270.
rutafolium Al. Br. 270.
simplex Hitchc. 270.
tencellum Ångstr. 270.
virginicum Sw. 270.

Brachypodium PB. 70, 245.

gracile PB. 245.

- loliaceum* Fr. 245.
pinnatum PB. 245.
sylvaticum RS. 245.
- Brassica* L. 372, 88.
campestris L. 88.
Napus L. 88.
nigra Koch. 89.
Rapa L. 88.
- Braya* Sternb. et Hop. 378, 90.
alpina Sternb. & Hop. 90.
supina Koch. 90.
- Breca arvensis* Less. 12.
- Briza* L. 57, 248.
media L. 248.
minor L. 281.
- Bromus* L. 54, 247.
arvensis L. 248.
asper Murr. 247.
commutatus Schrad. 248.
erectus Huds. 247.
erectus Sv.B. 247.
giganteus L. 245.
hordeaceus Wg. 248.
inermis L. 247.
mollis L. 248.
nanus Weig. 248.
patulus MK. 248.
pinnatus FLD. 245.
pinnatus L. 245.
pratensis Ehrh. 248.
racemosus L. 248.
secalinus L. 247.
sterilis L. 247.
suberectus Fr. 247.
sylvaticus Sm. 245.
lectorum L. 247.
- Bryonia* L. 506, 123.
alba L. 123.
- Bulliarda* DC. 92, 128.
aquatica DC. 128.
- Bunias* L. 348, 94.
Cakile L. 95.
orientalis L. 94.
- Bunium* L. 174, 72.
Carvi Godr. & Gren. 72.
flexuosum With. 72.
- Bupleurum* L. 150, 73.
Odontites Spreng. 73.
tenuissimum L. 73.
- Butomus* L. 240, 203.
umbellatus L. 203.
- C.**
- Cakile* Scop. 349, 94.
maritima Scop. 94.
- Calamagrostis* Roth. 32, 257.
acutiflora DC. 257.
ambigua Hn. 259.
arenaria Hn. 257.
arundinacea Roth. 257.
baltica Hn. Fr. 257.
chalybea Bl. 257.
chalybea Fr. 257.
elata Bl. 258.
epigejos Roth. 257.
Halleriana DC. 258.
Hartmanniana Fr. 259.
intermedia Lindeb. 259.
lanceolata Roth. 259.
Langsdorfii Trin. 258.
lapponica Hn. 257.
latifolia Bl. 258.
laxa Host. 259.
litorea DC. 259.
montana Host. 257.
neglecta Ehrh. 259.
nulans Saut. 258.
phragmitoides Hn. 258.
pseudo-phragmites Reich. 258.
pulchella Bl. 258.
rigens Lindgr. 258.
rubicunda Bl. 258.
stricta Hn. 259.
strigosa Hn. 259.
subuliglumis Hn. 257.
sylvatica DC. 257.
varia PB. 257.
- Calamintha* Mönch. 329, 41.
Acinos Clairv. 41.
- Calendula arvensis* L. 275.
officinalis L. 275.
- Calla* L. 208, 211.
palustris L. 211.
- Callitriche* L. 485, 186.
autumnalis Kütz. 186.
autumnalis L. 186.
hamulata Kütz. 186.
intermedia Schk. 186.
platycarpa Kütz. 186.
polymorpha Lönnr. 186.
stagnalis Scop. 186.
tenuifolia Fr. 186.
verna L. 186.
viridis Goldb. 186.
- CALLITRICHINEÆ** Link. 186.
- Calluna* Salisb. 226, 157.
Erica DC. 157.
vulgaris Salisb. 157.
- Caltha* L. 303, 85.
palustris L. 85.
- Calypso* Salisb. 472, 194.
borealis Salisb. 194.
- Calystegia sepium* Br. 35.
- Camelina* Crantz. 359, 97.
dentata Fr. 97.

- dentata* Hn. 97.
fœtida Fr. 97.
microcarpa Reich. 97.
sativa Fr. 97.
sativa Hn. 97.
sylvestris Wallr. 97.
Campanula L. 127, 33.
   barbata L. 33.
   bononiensis L. 276.
   Cervicaria L. 33.
   glomerata L. 33.
   latifolia L. 33.
   patula L. 34.
   persicifolia L. 34.
   Rapunculus L. 34.
   rapunculoides L. 34.
   rotundifolia L. 34.
   Trachelium L. 33.
   uniflora L. 34.
   urticifolia Schmidt 33.
CAMPANULACEÆ Juss. 33, 276.
Capsella Mönch. 355, 95.
   Bursa pastoris Mönch. 95.
   petræa Fr. 96.
CAPRIFOLIACEÆ Juss. 32.
Cardamine L. 370, 91.
   æquiloba C. Hn. 91.
   amara L. 91.
   bellidifolia L. 92.
   færøensis Fl.D. 92.
   hastulata Fl.D. 92.
   hirsuta E.B. 91.
   hirsuta Fl.D. 91.
   hirsuta L. 91.
   impatiens L. 91.
   parviflora L. 92.
   petræa L. 92.
   pratensis L. 91.
   sylvatica Hoffm. 91.
   sylvatica Link. 91.
   trifolia L. 278.
Cardaria *Draba* Reich. 95.
Carduus L. 432, 12.
   acanthoides L. 12.
   acaulis L. 13.
   canus L. Jacq. 13.
   crispus L. 12.
   heterophyllus L. 12.
   lanceolatus L. 12.
   nutans L. 12.
   palustris L. 12.
   polyacanthos Schreb. 12.
   tenuiflorus Curt. 275.
Carex L. 487, 223.
   acuta L. 232.
   acutiformis Ehrh. 223.
   alpina Sw. 230.
   ampullacea Good. 224.
   aquatilis Wg. 232.
   arctica Fr. 238.
   arctophila Nyl. 232.
   arenaria L. 237.
   atrata L. 230.
   atrata L. herb. 225.
   axillaris Fr. 235.
   bicolor All. 230.
   binervis Sm. 226.
   Bønninghausiana Weih. 234.
   bolina Lang. 234.
   borealis Lang. 232.
   brevirostris Cederstr. 240.
   brizoides L. herb. 236.
   bullata v. Fr. 224.
   Buxbaumii Wg. 229.
   cæspitosa L. 234.
   cæspitosa L. herb. 234.
   canescens L. 236.
   canescens L. herb. 230.
   capillaris L. 225.
   capitata L. 240.
   chordorrhiza Ehrh. 238.
   ciliata W. 229.
   collina W. 228.
   crassa Ehrh. 223.
   cryptocarpa Mey. 231.
   curta Good. 236.
   curvirostra Hn. 228.
   cuspidata Wg. 231.
   Davalliana Retz. 241.
   Deinbelliana Gay. 238.
   demissa Fl.D. 227.
   digitata L. 229.
   dioica L. 241.
   discolor Nyl. 232.
   disperma Dew. 236.
   distans L. 226.
   disticha Huds. 237.
   divisa Fl.D. 227.
   divulsa Good. 238.
   Drejeri Lang. 234.
   Drymeja Ehrh. 225.
   echinata Murr. 235.
   Ehrhartiana Hop. 239.
   elongata L. 235.
   elytroides Fr. 233.
   epigejos Hn. 232.
   ericetorum Poll. 228.
   evoluta Hn. 224.
   extensa Good. 227.
   festiva Dew. 237.
   filiformis Fl.D. 229.
   filiformis L. 224.
   filipendula Drej. 231.
   flacca Schreb. 225.
   flava L. 227.
   Friesii Bl. 223.
   frigida Wg. 225.
   fuliginosa Hop. 225.
   fulva Good. 227.

- fusca* Schk. 224.
Gaudiniana Guthn. 235.
Gebhardi Hop. 235.
glareosa Wg. 237.
glauca Scop. 224.
globularis L. 229.
Goodenowii Gay. 234.
gracilis Ehrh. 236.
gynocrates Wormsk. 240.
hamatolepis Drej. 231.
halophila Nyl. 231.
heleonastes Ehrh. 236.
helvola Bl. 235.
hirta L. 224.
Hornschuchiana Hop. 227.
hyperborea Drej. 233.
incurva Lightf. 238.
intermedia Good. 238.
irrigua Sm. 226.
juncella Fr. 234.
Kattegatensis Fr. 232.
Kochiana DC. 223.
lacustris Th. Fr. 223.
lævirostris Fr. 223.
lagopina Wg. 236.
Langii Steud. Bl. 228.
lapponica Lang. 236.
lasiocarpa Ehrh. 224.
laxa Wg. 225.
lepidocarpa Tausch. 227.
leporina Fl.D. 236.
leporina L. 237.
leucoglochin Ehrh. 239.
ligerica Gay. 237.
limosa L. 226.
Limula Fr. 233.
livida Wg. 228.
lofiacea L. 236.
Lyngbyei Horn. 231.
macilenta Fr. 236.
maritima Müll. 230.
membranacea Hop. 229.
microglochin Wg. 239.
microstachya Ehrh. 235.
misandra Br. Bl. 225.
montana L. 228.
multiculmis Ehrh. 235.
muricata L. 238.
nardina Fr. 240.
nigra All. 230.
nigritella Drej.? 228.
norvegica W. 236.
nutans Fr. 223.
obtusata Lilj. 239.
Oederi Ehrh. 227.
Oederi Retz. 1, 229.
ornithopoda W. 229.
orthostachya Mey. 224.
ovalis Good. 237.
pacifica Drej. 234.
pallescens L. 225.
paludosa Good. 223.
panicea L. 227.
paniculata L. 238.
paradoxa W. 239.
parallela Læst. 240.
pauciflora Lightf. 239.
pedata All. 229.
pedata L. 227.
pedata Wg. 227.
pediformis Mey. 229.
pelia Lang. 228.
Persoonii Sieb. 235.
pilulifera L. 229.
præcox Jacq. 228.
prolixa Fr. 232.
pseudo-Cyperus L. 225.
psyllophora Ehrh. 240.
pulicaris L. 240.
pulla Good. 224.
punctata Gaud. 226.
rariflora Sm. 226.
recurva Fl.D. 225.
remota L. 235.
rhyncophysa Mey. 224.
rigida Good. 233.
riparia Curt. 223.
rotundata Wg. 224.
rufina Drej. 230.
rupestris All. 239.
salina Hn. 232.
salina Wg. 231.
salinoides Beurl. 232.
saxatilis L. 224.
saxatilis Wg. 233.
Schreberi Schrank. 237.
scirpoidea Mich. 240.
spadicea Roth. 223.
sparsiflora Fr. 228.
speirostachya Wg. 227.
stellulata Schreb. 235.
stenolepis Less. 223.
stricta Good. 234.
stygia Fr. 226.
stylosa Mey. 228.
sublivida Hn. 228.
subspathacea Wormsk. 231.
sylvatica Huds. 225.
tenella Schk. 236.
tenuiflora Wg. 236.
teretiuscula Good. 239.
tomentosa Ag. 228.
tomentosa Fl.D. 229.
tomentosa L. 228.
tricostata Fr. 233.
turfosa Fr. 234.
uliginosa L. 220, 238.
undulata Kunze 225.
ustulata Wg. 225.
vacillans Drej. 232.
vaginata Tausch. 228.
VahlIIi Schk. 230.
vesicaria L. 223.
virens Lam. Hn. 238.

- viridis* Hn. 233.
vitis Fr. 235.
Wormskjoldiana Horn. 240.
vulgaris Fr. 233.
vulpina L. 238.
Carlina L. 430, 11.
   vulgaris L. 11.
Carpinus L. 503, 174.
   Betulus L. 174.
Carrichtera Vellæ DC. 278.
Carum L. 163, 72.
   Carvi L. 72.
   flexuosum Fr. 72.
Cassandra Don. 243, 157.
   calyculata Don. 157.
Cassiope hypnoides Don. 157.
   tetragona Don. 157.
Catabrosa PB. 61, 252.
   algida Fr. 252.
   aquatica PB. 252.
   latifolia Fr. 252.
Caucalis Anthriscus Liljebl. 68.
   daucoides L. 277.
Caulinia flexilis Willd. 197.
 CELASTRINEÆ R. Br. 66.
Centaurea L. 439, 10.
   austriaca W. 11.
   Calcitrapa L. 275.
   Cyanus L. 11.
   Jacea L. 11.
   nigra L. 11.
   phrygia L. 11.
   Scabiosa L. 10.
Centunculus L. 84, 62.
   minimus L. 62.
   simplex FLD. 62.
Cephalanthera Rich. 475, 192.
   ensifolia Rich. 192.
   Lonchophyllum Reich. y. 192.
   pallens Rich. 192.
   rubra Rich. 192.
   Xiphophyllum Reich. y. 192.
Cerastium L. 266, 116.
   alpestre Hn. 116.
   alpinum L. 116.
   aquaticum L. 114.
   arvense L. 116.
   atrovirens Bab. 117.
   brachypetalum Desp. 117.
   glomeratum Thuill. 117.
   glutinosum Fr. 117.
   latifolium L. 116.
   macilentum Aspeg. 117.
   ovale Pers. 117.
   pumilum Koch. 117.
   semidecandrum L. 117.
   stellarioides Hn. 116.
   strigosum Fr. 117.
   tetrandrum Curt. 117.
   trigynum Vill. 116.
   triviale Link. 117.
   viscosum L. 117.
   viscosum Sm. Wg. 117.
   vulgare Hn. 117.
   vulgatum L. 116.
   vulgatum Sm. 117.
Cerasus acida Barkh. 145.
   avium Mönch. 145.
   vulgaris Mill. 145.
 CERATOPHYLLÆ DC. 187.
Ceratophyllum L. 498, 187.
   demersum L. 187.
   multicum Cham. 187.
   oxyacanthum Cham. 187.
   submersum L. 187.
Cerefolium Hall. 180, 68.
   sativum Bess. 68.
   sylvestre Bess. 68.
Chærophylloides L. 181, 68.
   Anthriscus Wg. 68.
   bulbosum L. 68.
   sativum Wg. 68.
   sylvestre L. 68.
   temulum L. 68.
Chætospora ferruginea Reich. 219.
Chamaedon procumbens Link. 157.
Chamæmelum inodorum Vis. 2.
Chamaenerion Scop. 231, 129.
   angustifolium Scop. 129.
Chamaeorchis Rich. 470, 191.
   alpina Rich. 191.
Chamaepilium officinale Wallr. 90.
   supinum Wallr. 90.
Cheiranthus alpinus Wg. 90.
   erysimoides L. 278.
Chelidonium L. 291, 86.
   Glaucium L. 87.
   majus L. 86.
 CHENOPODIACEÆ Juss. 169, 280.
Chenopodium L. 139, 172.
   album L. 172.
   ambrosioides L. 280.
   Bonus Henricus L. 171.
   ficifolium Sm. 280.
   glaucum L. 171.
   glomerulosum Reich. 172.
   hirsutum Wg. 172.
   hybridum L. 172.
   maritimum L. 173.
   murale L. 172.
   olidum Curt. 172.
   opulifolium Dr. 172.
   opulifolium Schrad. 172.
   paganum Reich. 172.
   polyspermum L. 172.
   rubrum L. 171.
   urbicum L. 172.
   viride L. 172.
   Vulvaria L. 172.

- Chimaphila umbellata* Nutt. 158.
uniflora Fr. 158.
Chironia litoralis E.B. 49.
Chondrosea Aizoon Haw. 124.
Cotyledon Haw. 124.
Chrysanthemum L. 462, 2.
Leucanthemum L. 2.
Parthenium Pers. 2.
segetum L. 2.
Chrysocoma Linosyris L. 9.
Chrysosplenium L. 233, 126.
alternifolium L. 126.
oppositifolium L. 127.
tetrandrum Th. Fr. 127.
Cicerbita muralis Wallr. 15.
Cichorium L. 427, 14.
Intybus L. 14.
Cicuta L. 165, 71.
virosa L. 71.
Cineraria L. 448. 4.
alpina L. herb. 5.
campestris Retz. 5.
integrifolia E.B. 5.
palustris L. 4.
Cinna arundinac. var. Bl. 261.
Brownii Rupr. 252.
expansa Link. 261.
Circæa L. 10, 131.
alpina L. 131.
intermedia Ehrh. 131.
lutetiana L. 131.
Cirsium Hall. 431, 12.
acaule All. 13.
acauli-oleraceum Näg. 13.
arvense Scop. 12.
canum All. 12.
decoloratum Koch. 13.
heterophyllum All. 12.
heterophyllo-acaule Näg. 13.
lanceolatum Scop. 12.
nemorale Reich. 12.
oleraceum Scop. 13.
oleraceo-heterophyllum Näg. 13.
palustre Scop. 12.
rigens Wallr. 13.
tuberosum All. 275.
CISTINEÆ DC. 107.
Cistus canus L. 107.
Fumana L. 107.
Helianthemum L. 107.
marifolius E.B. 107.
ölandicus L. 107.
Cladium P.Br. 21, 219.
germanicum Schrad. 219.
Mariscus P.Br. 219.
Clinopodium L. 330, 41.
vulgare L. 41.
Cnicus acaulis Roth. 13.
acauli-oleraceus Schiede 13.
arvensis Sm. 12.
heterophyllum W. 12.
lanceolatus W. 12.
oleraceus L. 13.
palustris Roth. 12.
Cnidium pratense Sm. 71.
venosum Koch. 71.
Cochlearia L. 358, 97.
anglica L. 98.
arctica DC. 98.
arctica Fr. 98.
Armoracia L. 93.
Coronopus L. 96.
danica L. 97.
fenestrata Br.? 98.
officinalis L. 97.
Coeloglossum Hn. 467, 190.
albidum Hn. 190.
viride Hn. 190.
COLCHICACEÆ DC. 202.
Colechicum L. 216, 202.
autumnale L. 202.
Coleanthus Seid. 26, 261.
subtilis Seid. 261.
Colpodium Trin. 60, 252.
latifolium Br. 252.
Comarum L. 286, 141.
palustre L. 141.
CONIFERÆ Juss. 185.
Conioselinum Fischeri Wimm. & Gr. 70.
tataricum Fisch. 70.
Conium L. 167, 67.
maculatum L. 67.
Conopodium denudatum Koch och Fr. 72.
Conringia Thaliana Reich. 93.
Convallaria L. 203, 201.
bifolia L. 202.
bracteata Thom. 202.
majalis L. 201.
multiflora L. 202.
Polygonatum L. 202.
stellata L. 202.
verticillata L. 201.
CONVOLVULACEÆ Juss. 35, 276.
Convolvulus L. 120, 35.
arvensis L. 35.
sepium L. 35.
Coptidium ranunculoides Beurl. 78.
Coreopsis Bidens L. 1.
Corallorhiza Hall. 481, 195.
innata Br. 195.
memoralis Sw. 195.
virescens Drej. 195.
Coriandrum L. 166, 67.
sativum L. 67.
CORNEÆ DC. 66.
Cornus L. 88, 66.
sanguinea L. 66.
suecica L. 66.

- Coronilla L. 398, 148.
     Emerus L. 148.
 Coronopus *depressus* Mönch. 96.
     didymus Sm. 96.
 Corvisartia *Helenium* Mer. 7.
 Corydalis Pers. 390, 87.
     bulbosa Pers. 87.
     cava Schw. & K. 87.
     fabacea Pers. 87.
     laxa Fr. 87.
     Lobelii Dr. 87.
     nobilis L. 278.
     pumila Host. 87.
     rutacea Th. Fr. 278.
     solida Sm. 87.
 Corylus L. 502, 174.
     Avellana L. 174.
 Corynephorus P.B. 48, 255.
     canescens P.B. 255.
 Cota *tinctoria* Gay 3.
 Cotoneaster Med. 277, 134.
     melanocarpa Blytt 134.
     nigra Wahlb. 134.
     vulgaris Lindl. 134.
 Cotula L. 440, 3.
     coronopifolia L. 3.
     matricarioides Bong. 2.
 Cracca *major* Godr. & Gren. 147.
     minor Godr. & Gren. 148.
 Crambe L. 347, 94.
     maritima L. 94.
 CRASSULACEÆ Juss. 127.
 Cratægus L. 278, 134.
     Aria L. 133.
     kyrtostyla Fingerh. 134.
     monogyna Fingerh. 134.
     monogyna Jacq. 134.
     Oxyacantha L. 134.
     oxyacanthoides Thuill. 134.
 Crepis L. 424, 16.
     agrestis Hn. 16.
     biennis L. 16.
     multicaulis Led. 16.
     nicæensis Balb. 16.
     paludosa Koch. 26.
     præmorsa Tausch. 17.
     sibirica L. 275.
     tectorum L. 16.
     virens Vill. 275.
 Critamus *Falcaria* Reich. 72.
 Crocus L. 16, 195.
     luteus Lam. 280.
     vernus All. 195.
 CRUCIFERÆ Juss. 88, 278.
 Cryptogramma *crispa* Br. 269.
 Cucubalus Behen L. 111.
     viscosus L. 111.
 CUCURBITACEÆ Juss. 123.
 CUPULIFERÆ Rich. 174.
     Cuscuta L. 146, 35.
     Epilinum Weihe 36.
     Epithymum L. 276.
     europæa L. 35.
     halophila Aresch. 36.
     halophyta Fr. 36.
     Ligustri Aresch. 35.
     Schkuhriana Pfeif. 35.
     Trifolii Bab. 36.
 Cyathea *fragilis* Roth. 267.
 Cynanchum Br. 145, 48.
     Vincetoxicum Br. 48.
 Cynoglossum L. 102, 38.
     officinale L. 38.
 Cynosurus L. 65, 245.
     cæruleus L. 262.
     cristatus L. 245.
     panicus L. 262.
 CYPERACEÆ Juss. 219, 281.
 Cyperus L. 17, 219.
     fuscus L. 219.
 Cypripedium L. 482, 195.
     bulbosum L. 194.
     Calceolus L. 195.
 Cystopteris Bernh. 534, 267.
     alpina Desv. 267.
     fragilis Bernh. 267.
     montana Bernh. 267.
     regia var. *alpina* Koch. 267.

D.

- Dactylis L. 51, 245.
     cristata Wg. 253.
     glomerata L. 245.
 Danthonia *decumbens* DC. 253.
 Daphne L. 224, 168.
     Mezereum L. 168.
 Datura L. 121, 50.
     Stramonium L. 50.
 Daucus L. 176, 68.
     Carota L. 68.
 Delphinium L. 297, 85.
     Consolida L. 85.
 Dentaria L. 369, 91.
     bulbifera L. 91.
 Dermasea *ivalis* Haw. 125.
 Dianthus L. 252, 113.
     arenarius Gunn. 114.
     arenarius L. 113.
     Armeria L. 113.
     barbatus L. 279.
     deltoides L. 113.
     glaucus L. 113.
     plumarius Gunn. 114.
     prolifer L. 114.
     superbus L. 114.

- Diapensia* L. 117, 46.
     lapponica L. 46.
Digitalis L. 340, 52.
     purpurea L. 52.
Digitaria Scop. 41, 261.
     ciliaris Koel. 261.
     filiformis Reich. 261.
     humifusa Pers. 261.
     sanguinalis ciliaris Fr. 262.
Digraphis arundinacea Trin. 263.
Diplotaxis DC. 375, 89.
     bracteata Godr. & Gr. 89.
     muralis DC. 278.
     tenuifolia DC. 89.
DIPSACEÆ Juss. 28.
Dipsacus L. 79, 28.
     pilosus L. 28.
Draba L. 362, 98.
     alpina L. 99.
     androsacea Wg. 99.
     brachycarpa Zett. 99.
     confusa Ehrh. 98.
     contorta Ehrh. 98.
     dovrensis Fr. 99.
     glacialis Hn. 99.
     hirta Lindbl. 99.
     hirta L. 98.
     hirta Sm. 99.
     hirta Wg. 99.
     incana L. 98.
     incano-hirta Hn. 99.
     lactea Adams. 99.
     lapponica DC. 99.
     laxa Lindbl. 99.
     Liljebadii Wallm. 99.
     lutea Gilib. 98.
     lutescens Hn. 99.
     muralis L. 93.
     muricella Wg. 99.
     nemorosa L. 98.
     nivalis Liljeb. 99.
     ochroleuca Bunge & Led. 99.
     oxycarpa Somf. 99.
     rupestris Bab. 99.
     rupestris Br. 99.
     scandinavica Lindbl. 99.
     stellata Fl.D. 99.
     trichella Fr. 99.
     Wahlenbergii Hn. 99.
     verna L. 98.
Dracocephalum L. 327, 42.
     Ruyschiana L. 42.
     thymiflorum L. 42.
Drosera L. 189, 110.
     anglica Sm. 110.
     intermedia Hayne 110.
     longifolia L. 110.
     obovata Koch. 110.
     rotundifolia L. 110.

DROSERACEÆ DC. 110.**DRUPACEÆ** L. 144.

- Dryas* L. 288, 144.
     octopetala L. 144.

E.

- Echinochloa Crus galli* P.B. 261.
Echinops L. 428, 10.
     sphærocephalus L. 10.
Echinosperrum Sw. 103, 38.
     deflexum Lehm. 39.
     Lappula Lehm. 38.
Echium L. 97, 38.
     vulgare L. 38.
ELÆAGNEÆ Br. 168.
Elatine L. 238, 121.
     callitrichoides Rupr. 122.
     hexandra DC. 122.
     Hydropiper L. 121.
     orthosperma v. Düb. 121.
     paludosa var. Godr. 122.
     spatulata Gorsk. 122.
     triandra Schk. 122.
ELATINEÆ Juss. 121.
Elsholtzia Willd. 312, 39.
     cristata L. 39.
Elymus L. 69, 243.
     arenarius L. 243.
     caninus L. 243.
     europæus L. 244.
     geniculatus Curt. 243.
Elyna spicata Schrad. 241.
EMPETREÆ Nutt. 259.
Empetrum L. 509, 159.
     nigrum L. 159.
Enodium coeruleum Gaud. 253.
Epilobium L. 230, 129.
     alpinum L. 131.
     alsinifolium Vill. 131.
     angustifolium L. 129.
     Gesneri Vill. 129.
     hirsutum L. 129.
     Hornemanni Reich. Beurl. 131.
     intermedium Reich. 129.
     lineare Mühl. 130.
     montanum L. 130.
     nutans Schmidt 131.
     origanifolium Lam. 130.
     palustre L. 130.
     parviflorum Schreb. 129.
     pubescens Roth. 130.
     purpureum Fr. 130.
     rivulare Wg. 130.
     roseum Schreb. 130.
     spicatum Lam. 129.
     sudeticum Beurl. 131.

- tetragonum L. 130.
 virgatum Fr. 130.
Epipactis Crantz. 476, 192.
   atrorubens Hoffm. 193.
   cordata Sw. 193.
   ensifolia Sw. 192.
   latifolia Sw. 192.
   longifolia Reich. 193.
   media Fr. 193.
   microphylla Sw. 193.
   Nidus avis Sw. 193.
   ovata Sw. 193.
   pallens Sw. 192.
   palustris Cr. 193.
   rubiginosa Gaud. 193.
   rubra Wg. 192.
Epipogium Gmel. 473, 193.
   aphyllum Sw. 193.
   Gmelini Rich. 194.
EQUISETACEÆ DC. 271, 282.
Equisetum L. 526, 271.
   amphibolium Retz. 271.
   arvense L. 271.
   fluviatile L. 272.
   hyemale L. 272.
   limosum L. 272.
   palustre L. 271.
   pratense Ehrh. 271.
   riparium Fr. 271.
   scirpoides Mich. 272.
   sylvaticum L. 271.
   Telmateja Ehrh. 282.
   umbrosum W. 271.
   variegatum All. 272.
Erica L. 225, 157.
   cinerea L. 157.
   Tetralix L. 157.
   vulgaris L. 157.
ERICINEÆ Juss. 156.
Erigeron L. 456, 8.
   acris L. 8.
   alpinus L. 9.
   canadensis L. 8.
   dröbachensis Fr. 9.
   elongatus Led. 9.
   elongatus Fr. 9.
   Mülleri Lund. 8.
   politus Fr. 9.
   rigidus Fr. 9.
   uniflorus L. 9.
   Villarsii Hn. 9.
Eriophorum L. 19, 222.
   alpinum L. 222.
   angustifolium Roth. 222.
   cæspitosum Host. 222.
   callithrix Cham. 222.
   capitatum Host. 223.
   Chamissonis Hn. 222.
   fulvum De la Pyl. 222.
   gracile Koch. 222.
   latifolium Hop. 222.
   latifolium Sm. 222.
   medium Ands. 223.
   opacum Björnstr. 222.
   polystachion L. 222.
   polystachion Sv.B. 222.
   pubescens Sm. 222.
   rufescens Ands. 222.
   russeolum Fr. 222.
   Scheuchzeri Hop. 222.
   triquetrum Hop. 222.
   vaginatum L. 222.
Erodium l'Her. 382, 105.
   cicutarium l'Her. 105.
   moschatum Ait. 105.
   pimpinellifolium Fr. 105.
Erophila vulgaris DC. 98.
Eruca sativa Lam. 278.
Erucastrum Sch. & Spen. 374, 89.
   Pollichii Sch. & Sp. 89.
Ervum L. 407, 148.
   hirsutum L. 148.
   Lens L. 148.
   tetraspermum L. 148.
Eryngium L. 147, 73.
   maritimum L. 73.
Erysimum L. 365, 90.
   Alliaria L. 90.
   Barbarea L. 93.
   cheirantoides L. 90.
   Cheiranthus Pers. 278.
   hieraciifolium Fr. S.V. 90.
   hieracifolium L. 90.
   officinale L. 90.
   strictum Koch. 90.
Erythræa Pers. 116, 49.
   angustifolia Wg. 49.
   Centaurium Pers. 49.
   linariifolia Pers. 49.
   litoralis Fr. 49.
   pulchella Fr. 49.
Euonymus L. 134, 66.
   europæus L. 66.
Eupatorium L. 436, 9.
   cannabinum L. 9.
Euphorbia L. 274, 159.
   Cyparissias L. 159.
   Esula L. 159.
   exigua L. 160.
   Helioscopia L. 160.
   palustris L. 159.
   Peplus L. 160.
EUPHORBIACEÆ Juss. 159, 279.
Euphrasia L. 333, 56.
   alpina DC. 57.
   gracilis Fr. 56.
   Odontites L. 56.
   officinalis L. 56.
   parviflora Fr. 56.

- salisburgensis Funk. 56.
Eurythalia Amarella Ren. 49.
campestris Ren. 49.
germanica Ren. 49.
tenella Ren. 48.

F.

- Fagopyrum* Gärtn. 234, 161.
Convolvulus Lilja 163.
dumetorum Lilja 163.
emarginatum Gärtn. 161.
esculentum Gärtn. 161.
Fagus L. 501, 174.
sylvatica L. 174.
Falcaria Host. 173, 72.
Rivini Host. 72.
Farsetia R.Br. 361, 97.
incana Br. 97.
Fedia dasycarpa Stev. 30.
mixta Wg. 30.
olitoria Vahl. 29.
Festuca L. 53, 245.
arenaria Osb. 246.
arundinacea Schreb. 246.
arundinacea Lilj. 253.
aspera MK. 247.
borealis MK. 253.
bromoides L. 246.
decumbens L. 253.
donacina Wg. 253.
dumetorum L. 246.
duriuscula Fr. 246.
elatior L. 246.
elatior E.B. 246.
erecta Wallr. 247.
fluitans L. 251.
gigantea Vill. 245.
glauca Fr. 246.
heterophylla Hænke. 246.
inermis DC. 247.
litoria Wg. 246.
loliacea Huds. 245.
myuros L. 281.
nemorum Leys. 246.
ovina L. 246.
pinnata Schrad. 245.
pratensis Huds. 246.
rubra L. 246.
sciuroides Roth. 247.
sylvatica Vill. 245.
violacea Gaud. 246.
Ficaria Hall. 305, 82.
ranunculoides Mönch. 82.
Filago L. 446, 7.
arvensis L. 7.
arvensis Wg. 7.
germanica L. 7.

- minima* Fr. 7.
montana L. 7.
pyramidalis L. 7.
Flumina Fr. 56, 253.
arundinacea Fr. 253.
Fragaria L. 284, 140.
collina Ehrh. 141.
elatior Ehrh. 141.
grandiflora Ehrh. 141.
magna Thuill. 141.
vesca L. 140.
Frangula vulgaris Reich. 124.
Frankeniaceæ L. 279.
Frankenia pulverulenta L. 279.
Fraxinus L. 524, 47.
excelsior L. 47.
Fritillaria L. 198, 198.
Meleagris L. 198.
montana Hop. 281.
Fumana procumbens Godr. & Gren. 107.
Fumaria L. 389, 88.
bulbosa L. 87.
capreolata L. 88.
capreolata E.B. 88.
media Lois. 88.
micrantha Lag. 278.
muralis Ed. 6, 88.
officinalis L. 88.
parviflora Hn. 88.
tenuiflora Fr. 88.
Vaillantii Lois. 88.
Wirtgeni Koch. 88.
FUMARIACEÆ DC. 87, 278.

G.

- Gagea* Salisb. 202, 200.
arvensis Schult. 201.
lutea Ker. 200.
minima Schult. 200.
polymorpha Schultz. 200.
spathacea Schult. 201.
stenopetala Reich. 200.
villosa Dub. 201.
Galanthus L. 192, 196.
nivalis L. 196.
Galatella Linosyris Reich. 9.
Galeobdolon Huds. 320, 44.
luteum Huds. 44.
Galeopsis L. 323, 44.
biifida Bönn. 44.
cannabina Roth. 45.
Galeobdolon L. 44.
Ladanum L. 44.
pubescens Bess. 45.
Tetrahit L. 44.
versicolor Curt. 44.

Galium L. 87, 30.

- Aparine* L. 31.
- austriacum* Hn. 31.
- boreale* L. 30.
- elatum* Thuill. 31.
- elongatum* Presl. 30.
- erectum* Huds. 31.
- hercynicum* Weig. 31.
- infestum* Kit. 31.
- Mollugo* L. 31.
- murale* DC. 276.
- multicaule* Wallr. 31.
- palustre* L. 30.
- pusillum* Wg. 31.
- rotundifolium* L. 31.
- saxatile* L. 31.
- spurium* L. 32.
- suaveolens* Wg. 31.
- sylvestre* Poll. 31.
- tricorne* With. 276.
- trifidum* L. 30.
- triflorum* Mich. 31.
- verum* L. 31.
- uliginosum* L. 30.

Genista L. 393, 154.

- anglica* L. 279.
- germanica* L. 154.
- pilosa* L. 154.
- tinctoria* L. 154.

Gentiana L. 115, 48.

- acaulis* L. 276.
- Amarella* L. 49.
- aurea* L. 48.
- campestris* L. 49.
- Centaurium* L. 49.
- ciliata* Gunn. 48.
- detonsa* Rotth. 48.
- germanica* W. 49.
- glacialis* Vill. 49.
- involuta* Rotth. 48.
- Koenigii* Gunn. 49.
- lingulata* Ag. 49.
- lutea* L. Fl.Su. 48.
- nivalis* L. 48.
- obtusifolia* Fr. 49.
- Pneumonanthe* L. 48.
- pulchella* Sw. 49.
- purpurea* L. 48.
- quinquefolia* Fl.D. 48.
- serrata* Gunn. 48.
- tenella* Rotth. 48.
- umbellata* MB. 48.

GENTIANEÆ Juss. 48, 276.

Geracium paludosum Reich. 26.

- præmorsum* Reich. 17.

Geranium L. 383, 103.

- bohemicum* L. 104.
- cicutarium* L. 105.
- columbinum* L. 105.
- dissectum* L. 105.
- lucidum* L. 104.

macrorrhizum L. 103.

malvaceum Wg. 105.

molle L. 104.

palustre L. 103.

phæum L. 103.

pratense L. 103.

purpureum Willd. 104.

pusillum L. 104.

pyrenaicum L. 104.

Robertianum L. 104.

rotundifolium L.Fl.Su. 104.

rotundifolium L.Mant. 105.

sanguineum L. 103.

sylvaticum L. 103.

sylvaticum Fl.D. 103.

umbrosum Kit. 104.

viscidulum Fr. 104.

Geum L. 287, 143.

hirtum Wahlb. 143.

hispidum Fr. 143.

hybridum Wulf. 144.

intermedium Ehrh. 143.

rivale L. 143.

urbanum L. 143.

Gifola germanica Cass. 7.

Githago segetum Ledeb. 113.

Glaucium Scop. 290, 87.

luteum Scop. 87.

Glaux L. 95, 62.

maritima L. 62.

Glechoma L. 314, 42.

hederacea L. 42.

Globularia L. 75, 63.

spinosa Lam. 63.

suecica Nym. 63.

Willkommii Nym. 63.

vulgaris L. 63.

GLOBULARIÆ DC. 63.

Glyceria R.Br. 62, 251.

algida Hn. 252.

aquatica Wahlb. 251.

aquatica Presl. 252.

conferta Fr. 252.

distans Wg. 252.

festuciformis Heynh. 251.

fluitans Br. 251.

loliacea Godr. & Gren. 245.

maritima Wg. 251.

norvegica Somf. 251.

pendulina Læst. 251.

plicata Fr. 251.

remota Fr. 251.

spectabilis MK. 251.

Gnaphalium L. 444, 6.

alpinum Fl.D. 6.

alpinum L. 7.

arenarium L. 6.

carpathicum Wg. 7.

dioicum L. 7.

fuscum Wg. 6.

germanicum W. 7.
hyperboreum Don. 7.
luteo-album L. 6.
montanum Fl.D. 7.
norvegicum Gunn. 6.
nudum Hoffm. 6.
pilulare Wg. 6.
procumbens L. Herb. 6.
supinum L. 6.
sylvaticum L. 6.
uliginosum L. 6.

Goodyera R.Br. 474, 192,
repens Br. 192.

GRAMINEÆ Juss. 242, 281.

GRUINALES L. 103.

Gymnadenia Br. 465, 190.

albida Rich. 190.

Conopsea Br. 190.

odoratissima Br. 190.

Gypsophila L. 254, 114.

arenaria Kit. 114.

fastigiata L. 114.

maralis L. 114.

serotina Hayne 114.

H.

Habenaria albida Br. 190.

viridis Br. 191.

Halianthus Fr. 257, 118.

peplodes Fr. 118.

Halimus Wallr. 523, 171.

pedunculatus Wallr. 171.

portulacoides Wallr. 171.

HALORAGÆ Br. 131.

Haloscias Fr. 169, 71.

scoticum Fr. 71.

Hedera L. 137, 67.

Helix L. 67.

Hedysarum Onobrychis L. 149.

Helecharis R.Br. 23, 221.

acicularis Br. 221.

multicaulis Lindl. 221.

ovata Br. 281.

palustris Br. 221.

uniglumis Lk. 221.

Heleogiton fluitans Lk. 220.

Helianthemum Juss. 293, 107.

Fumana Mill. 107.

obscurum Pers. 107.

ölandicum Pers. 107.

vulgare Gärtn. 107.

Helichrysum Gärtn. 443, 6.

arenarium DC. 6.

Helleborus viridis L. 278.

Helminthia echiioides Gärtn. 275.

Helosciadium Koch. 171, 73.

inundatum Koch. 73.

Hepatica triloba DC. 84.

Heracleum L. 152, 69.

angustifolium L. 69.

australe Hn. 69.

sibiricum L. 69.

Sphondylium L. och Fr. 69.

succicum Fr. 69.

Herninium L. 471, 192.

alpinum Sw. 192.

Monorchis Br. 192.

Herniaria L. 138, 161.

glabra L. 161.

Hesperis L. 364, 90.

matronalis L. 90.

inodora L. 90.

Heterotrichum alpinum Link. 11.

Hieracium L. 423, 17.

æstivum Fr. 26.

alpinum L. 20.

anfractum Fr. 22.

angulare Fr. 21.

argenteum Fr. 22.

atratum Fr. 21.

aurantiacum L. 19.

auratum Fr. 25.

Auricula L. 18.

auriculiforme Fr. 17.

bifidum Kit. 21.

bifurcum MB. Hn. 17.

Blyttianum Fr. 18.

boreale Fr. 25.

* *corymbosum* Hn. 23.

bursafolium Fröl. 22.

cæsum Fr. 21.

cernuum Fr. 17.

collinum Blytt. 18.

collinum Gochn. Fr. Nov. 18.

collinum Fr. 19.

corymbosum Fr. 25.

crocatum Fr. 25.

cydoniifolium Hn. 22.

cymigerum Blytt. 20.

cymosum L. Fr. 20.

cymosum Hn. 20.

decolorans Fr. 18.

diaphanum Fr. 22.

dovrense Fr. 22.

dubium Hn. 18.

dubium L. 18, 19.

echioides Hn. 20.

elatum Fr. 26.

fallax W. 19.

fasciculare Fr. 22.

floribundum Wimm. 18.

Friesii Hn. 24.

furcatum Blytt. 17.

furcatum Hop. och Hn. 17.

fuscum Fr. 18.

- glomeratum* Fr. 19.
gothicum Fr. 24.
gracilentum Backh. 20.
hyperboreum Fr. 19.
incisum Hop. 21.
lævigatum Fr. Koch. 24.
lapponicum Fr. 23.
Lawsonii Hn. 22.
Leontodontis L. Faun. 27.
maculatum E.B. 22.
melanocephalum Fr. 20.
murorum L. 21.
Nestleri Vill. 20.
nigrescens W. 20.
norvegicum Fr. 24.
onosmoides Fr. 23.
Oreades Fr. 23.
pallescens Kit. 22.
pallidum Biv. 22.
paludosum L. 26.
pellucidum Wg. 21.
personatum Fr. 20.
Pilosella L. 17.
plumbeum Fr. 21.
præaltum Vill. 19.
præaltum β Hn. 19.
 — γ *piloselloides* Hn. 19.
præmorsum L. 17.
pratense Tausch. 18.
prenanthoides Vill. 25.
prenanthoides β Hn. 25.
pubescens Lindbl. 20.
ramosum Kit. 21.
rigidum Hn. 24.
sabaudum L. 25.
sabinum Fr. 19.
saxifragum Fr. 23.
Schmidtii Tausch. 22.
setigerum Fr. 20.
sphærocephalum Blytt. 17.
stoloniflorum Kit. 17.
strictum Fr. 26.
subcæsiun: Fr. 21.
suecicum Fr. 18.
sylvaticum Wg. Lapp. 24, 25.
sylvestre Tausch. 25.
Taraxaci L. 27.
tenue Hn. 19.
tridentatum Fr. 24.
umbellatum L. 26.
vittatum Hn. 19.
vulgatum Fr. 22.
- Hierochloa* I. G. Gmel. 44, 263.
alpina R.S. 264.
australis R.S. 282.
borealis R.S. 263.
fragrans R.S. 263.
odorata Wg. 263.
setifolia Hn. 264.
- Hippoglossum maritimum* Hn. 38.
Hippophæ L. 511, 168.
- rhamnoides* L. 168.
- Hippuris* L. 2, 132.
maritima Hell. 132.
vulgaris L. 132.
- Holcus* L. 43, 256.
alpinus Sv.B. 264.
atropurpureus Wg. 256.
lanatus L. 256.
mollis L. 256.
odoratus L. 263.
- Holosteum* L. 74, 117.
umbellatum L. 117.
- Honkenya peploides* Ehrh. 118.
- Hordeum* L. 68, 244.
europæum Hn. 244.
maritimum With. 244.
murinum L. 244.
pratense Huds. 244.
secalinum Schreb. 244.
- Hottonia* L. 111, 63.
pahustris L. 63.
- Humulus* L. 512, 169.
Lupulus L. 169.
- Hutchinsia* R.Br. 353, 96.
petræa Br. 96.
- Hyacinthus botryoides* L. 201.
- Hydatica umbrosa* Tausch. 125.
- HYDROCHARIDÆE** Juss. 196, 280.
- Hydrocharis* L. 518, 196.
morsus ranae L. 196.
- Hydrocotyle* L. 149, 73.
vulgaris L. 73.
- Hymenophyllum* Sm. 542, 269.
tunbridgensæ FLD. 269.
Wilsonii Hook. 269.
- Hyoscyamus* L. 123, 50.
niger L. 50.
- Hyoseris minima* L. 28.
- Hypericum* L. 413, 106.
commutatum Fr. S.V.Sc. 106.
dubium Willd. Sm. 106.
hirsutum L. 106.
humifusum L. 107.
maculatum Bab. 106.
montanum L. 106.
perforatum L. 107.
pulchrum L. 106.
quadrangulum L. 106.
quadrangulum Sm. 106.
quadrialatum Wg. 106.
tetrapterum Fr. 106.
- HYPERICINÆE** DC. 106.
- Hypochaeris* L. 416, 27.
glabra L. 27.
maculata L. 27.
radicata L. 27.
- Hypopitys glabra* Bernh. 159.
multiflora Scop. 159.

I. J.

Jasione L. 129, 34.
     montana L. 34.
     perennis Fr. 35.
     perennis Lam. 35.
Iberis nudicaulis L. 96.
     petræa Wg. 96.
Ilex L. 90, 66.
     Aquifolium L. 66.
Impatiens L. 133, 100.
     Noli tangere L. 100.
Imperatoria L. 157, 70.
     Ostruthium L. 70.
Intybus multicaulis Fr. 16.
     præmorsa Fr. 17.
Inula L. 453, 7.
     britannica L. 7.
     ensifolia L. 8.
     Helenium L. 7.
     Pulicaria L. 8.
     salicina L. 8.
IRIDEÆ Juss. 195, 280.
Iris L. 15, 195.
     Pseudacorus L. 195.
     sibirica L. 195.
     squalens L. 280.
Isatis L. 350, 95.
     tinctoria L. 95.
Isardia palustris L. 279.
ISOETEÆ Rich. 272.
Isoëtes L. 528, 272.
     atrovirens Th. Fr. 273.
     echinospora Dur. 273.
     lacustris L. Dur. 272.
Isolepis setaceus Br. 220.
JUNCACEÆ DC. 205, 281.
Juncus L. 210, 205.
     acutiflorus Ehrh. 206.
     alpestris Hn. 206.
     alpinus Vill. 206.
     arcticus W. 206.
     articulatus L. 206.
     atratus Fr. 206.
     balticus W. 205.
     biglumis L. 208.
     bottnicus Wg. 207.
     bufonius L. 207.
     bulbosus L. 207.
     campestris L. 209.
     capitatus Weig. 207.
     castaneus Sm. 208.
     compressus Jacq. 207.
     conglomeratus L. 205.
     diffusus Hop. 205.
     effusus L. 205.
     filiformis L. 206.
     Gerardi Lois. 207.
     glaucus Ehrh. 205.

glaucus Wg. 205.
     Hostii Tausch. 208.
     inflexus Retz. 205.
     insulanus Reich. 207.
     lamprocarpos Ehrh. 206.
     maritimus Lam. 205.
     nigritellus Koch. 206.
     nodulosus Wg. 206.
     obtusiflorus Ehrh. 206.
     pilosus L. 208.
     pygmæus Thuill. 207.
     spicatus L. 210.
     squarrosus L. 207.
     stygius L. 208.
     subuliflorus Dr. 205.
     subverticillatus Wulf. 207.
     supinus Mönch. 206.
     sylvaticus L. 206.
     Tenageja Ehrh. 281.
     triandrus Gouan. 207.
     trifidus L. 207.
     triglumis L. 208.
     uliginosus Roth. 207.
     ustulatus Hoppe. 206.
Juniperus L. 519, 185.
     communis L. 185.
     nana Willd. 185.

K.

Knautia arvensis Coult. 28.
Kobresia Willd. 486, 241.
     caricina W. 241.
     scirpina W. 241.
     scirpina Fl.D. 240.
Kochia Roth. 142, 172.
     hirsuta Nolte. 172.
Koeleria Pers. 58, 253.
     cristata P. 253.
     glauca DC. 253.
     intermedia Ahlq. 253.
Koenigia L. 72, 166.
     islandica L. 166.

L.

LABIATÆ Juss. 39, 276.
Lactuca L. 420, 15.
     muralis Don. 15.
     quercina L. 275.
     Scariola L. 15.
     virosa Liljehl. 15.
Lælia orientalis Reich. 94.
Lamium L. 321, 44.
     album L. 44.
     amplexicaule L. 44.

- confertum* Fr. 44.
incisum W. 44.
intermedium Fr. 44.
lævigatum Reich. 44.
maculatum L. 44.
purpureum L. 44.
- Lappa* Adans. 429, 13.
intermedia Lange. 14.
major Gärtn. 14.
minor DC. 14.
officinalis Wallr. 14.
tomentosa Lam. 13.
- Lapsana* L. 426, 15.
communis L. 15.
pusilla Willd. 28.
- Larbreæ aquatica* DC. 114.
- Larix europæa* DC. 185.
- Laserpitium* L. 151, 69.
latifolium L. 69.
- Lastrea cristata* Presl. 266.
Filix mas Roth. 266.
Oreopteris Roth. 266.
rigida Presl. 267.
spinulosa Presl. 266.
Thelypteris Presl. 266.
- Lathræa* L. 332, 59.
Squamaria L. 59.
- Lathyrus* L. 404, 145.
Aphaca L. 279.
heterophyllus L. 146.
intermedius Hn. 145.
latifolius L. 145.
macrorrhizus Wimm. 146.
maritimus Big. 146.
niger Wimm. 146.
palustris L. 146.
platyphyllos Retz. 145.
pratensis L. 146.
sylvestris L. 145.
tuberosus L. 146.
vernus Wimm. 146.
- Lavatera* L. 386, 101.
thuringiaca L. 101.
- Ledum* L. 246, 158.
grönlandicum Retz. 158.
palustre L. 158.
- Leersia oryzoides* Sw. 281.
- Lejogyne aizoides* Don. 125.
Hirculus Don. 125.
- Lemna* L. 4, 211.
gibba L. 211.
minor L. 212.
polyrhiza L. 211.
trisolca L. 212.
- Lens esculenta* Mönch. 148.
- LENTIBULARIÆ** Reich. 59.
- Leontodon* L. 417, 27.
autumnalis L. 27.
autumnalis Fl.D. 16.
- hastilis* L. 27.
hispidus L. 27.
lævigatus Fr. 27.
lividus Kit. 27.
obliquus Fr. 27.
salinus Poll. 27.
Taraxacum L. 27.
- Leonurus* L. 319, 43.
Cardiaca L. 43.
Galeobdolon W. 44.
- Lepidium* L. 354, 95.
campestre Br. 95.
didymum L. 96.
Draba L. 95.
latifolium L. 95.
petræum L. 96.
ruderales L. 95.
virginicum L. 278.
- Lepigonum* Fr. 259, 120.
fasciculare Lœnnr. 121.
leiospermum Kindb. 121.
marginatum Koch. 121.
marinum Wahlb. 121.
medium Fr. 121.
medium Wahlb. 121.
neglectum Kindb. 121.
rubrum Fr. 120.
salinum Fr. 121.
sperguloides Lehm. 121.
- Lepturus* R.Br. 67, 244.
filiformis Trin. 244.
incurvatus Trin. 244.
- Leucanthemum Parthenium* Godr. & Gren. 2.
vulgare Lam. 2.
- Leucojum* L. 193, 196.
vernum L. 196.
- Levisticum* L. 156, 69.
officinale Koch. 69.
- Libanotis* Crantz. 177, 71.
montana All. 71.
- Ligusticum austriacum* L. 67.
Levisticum L. 69.
scoticum L. 71.
- Ligustrum* L. 6, 47.
vulgare L. 47.
- LILIACEÆ** Juss. 198, 281.
- Lilium* L. 197, 198.
bulbiferum L. 198.
Martagon L. 198.
- Limnochloa alpina* Dr. 222.
cæspitosa Reich. 221.
parvula Reich. 221.
pauciflora Reich. 221.
- Limosella* L. 341, 56.
aquatica L. 56.
borealis Less. 56.
- Linaria* Juss. 342, 52.
Cymbalaria W. 277.
Elatine Desf. 53.

- junceae* Desf. 277.
minor Mill. 53.
spuria W. 277.
striata DC. 53.
supina Desf. 277.
vulgaris Mill. 52.
Linnæa L. 345, 32.
borealis L. 32.
Linosyris Cass. 437, 9.
vulgaris Less. 9.
Linum L. 381, 105.
catharticum L. 106.
Radiola L. 106.
usitatissimum L. 105.
Listera R.Br. 477, 193.
cordata Br. 193.
ovata Br. 193.
Lithospermum L. 98, 38.
arvense L. 38.
maritimum Lehm. 38.
officinale L. 38.
Litorella L. 491, 64.
lacustris L. 64.
Lobelia L. 130, 35.
Dortmanna L. 35.
LOBELIACEÆ Juss. 35.
Loiseleuria procumbens Desv. 157.
Lolium L. 66, 244.
arvense With. 244.
arvense Schrad. 244.
festucaceum Lk. 244.
Linicola Sond. 244.
perenne L. 244.
temulentum L. 244.
Lonicera L. 131, 32.
coerulea L. 32.
Periclymenum L. 32.
Xylosteum L. 32.
LORANTHACEÆ Don. 32.
Lotus L. 410, 150.
corniculatus L. 150.
major Sm. 150.
maritimus L. 150.
siliquosus L. 150.
tenuifolius Reich. 151.
tenuis Kit. 151.
uliginosus Schk. 150.
Ludwigia nitida Spreng. 279.
Lunaria L. 363, 96.
annua L. 278.
rediviva L. 96.
Luzula DC. 211, 208.
arctica Bl. 210.
arcuata Wg. 209.
borealis Fr. 209.
campestris DC. 209.
confusa Lindeb. 209.
conglomerata Mielichh. 210.
glabrata Fr. 209.
glabrata Hop. 209.
hyperborea Br. 209.
maxima Desv. 208.
multiflora Lej. 209.
nivalis Spreng. Beurl. 210.
parviflora Desv. 208.
pilosa W. 208.
spadicea DC. 209.
spadicea Hn. 209.
spicata DC. 210.
sylvatica Gaud. 208.
Wahlenbergii Rupr. 209.
vernalis DC. 208.
Lychnis L. 264, 113.
affinis J. Vahl. 112.
alpina L. 113.
apetala L. 112.
dioica L. 112.
Flos Cuculi L. 113.
Githago Koch. 113.
pratensis Schk. 112.
sylvestris Schk. 112.
triflora Fl.D. 112.
vespertina Sibth. 112.
Viscaria L. 113.
Lycium L. 124, 50.
barbarum L. 50.
LYCOPODIACEÆ Sw. 273.
Lycopodium L. 529, 273.
alpinum L. 274.
annotinum L. 273.
Chamæcyparissus Al. Br. 274.
clavatum L. 273.
complanatum L. 273.
inundatum L. 273.
sabinifolium W. 273.
selaginoides L. 274.
Selago L. 273.
Lycopsis L. 106, 36.
arvensis L. 36.
Lycopus L. 11, 40.
europæus L. 40.
Lysimachia L. 109, 61.
nemorum L. 61.
Numularia L. 61.
thyrsiflora L. 61.
vulgaris L. 61.
LYTHRARIÆ Juss. 129.
Lythrum L. 271, 129.
Salicaria L. 129.

M.

- Majanthemum* Web. 82, 202.
bifolium DC. 202.
Convallaria Web. 202.
stellatum Link. 202.

- Malachium** Fr. 265, 114.
aquaticum Fr. 114.
Malaxis Sw. 479, 194.
Loeselii Sw. 194.
monophyllos Sw. 194.
paludosa Sw. 194.
Malva L. 387, 102.
Alcea L. 102.
borealis Wallm. 102.
fastigiata Cav. 102.
litoralis Deth. 278.
moschata L. 102.
rotundifolia L. 102.
sylvestris L. 102.
vulgaris Fr. 102.
MALVACEÆ Juss. 101, 278.
Marrubium L. 324, 45.
vulgare L. 45.
MARSILEACEÆ R. Br. 272.
Maruta foetida Cass. 3.
Matricaria L. 461, 2.
Chamomilla L. 2.
discoidea DC. 2.
inodora L. 2.
maritima L. Herb. 2.
maritima Fr. 2.
Parthenium L. 2.
suaveolens L. 2.
Medicago L. 412, 151.
apiculata W. 279.
denticulata W. 279.
falcata L. 151.
lupulina L. 151.
media Pers. 151.
minima Lam. 151.
polymorpha L. 151.
sativa L. 151.
sylvestris Fr. 151.
Melampyrum L. 337, 58.
arvense L. 58.
cristatum L. 58.
memorosum L. 58.
pratense L. 58.
sylvaticum L. 58.
Melandrium Röhl. 263, 112.
affine Hn. 112.
apetalum Fenzl. 112.
crassifolium Fr. 112.
diurnum Fr. 112.
noctiflorum Fr. 111.
pratense Röhl. 112.
sylvestre Röhl. 112.
vespertinum Fr. 112.
Melanosinapis DC. 368, 89.
communis DC. 89.
Melica L. 42, 256.
ciliata L. 256.
coerulea L. 253.
nutans L. 256.
uniflora L. 256.
Melilotus Adans. 408, 151.
alba Lam. 152.
arvensis Wallr. 151.
cærulea Lam. 279.
dentata Pers. 152.
macrorrhiza Pers. 151.
officinalis L. W. 151.
officinalis Lam. 152.
Petitpierreana W. 152.
vulgaris W. 152.
Mentha L. 310, 39.
Agardhiana Fr. 40.
agrestis Sole 40.
arvensis L. 40.
aquatica Fl.D. 43.
aquatica L. 40.
gentilis E.B. 39.
gentilis L. Fr. 40.
hirsuta E.B. 40.
lapponica Wg. 40.
litoralis Hn. 40.
nemorosa W. 39.
nepetoides Lej. 276.
odorata Fr. 40.
pratensis Sole 39.
pubescens W. 276.
rubra Fr. 39.
sativa L. Hn. 40.
sativa Fr. 40.
sylvestris L. 39.
villosa Hn. 40.
viridis L. 39.
MENYANTHÆ Mart. 46.
Menyanthes L. 114, 46.
trifoliata L. 46.
Menziezia calyculata Hn. 157
cærulea Sm. 157.
Mercurialis L. 516, 160.
annua L. 160.
Ladanum C. Hn. 279.
perennis L. 160.
Mertensia maritima Don. 38.
Mespilus Coloneaster L. 134.
Micranthes hieracifolia Don. 125.
nivalis Don. 125.
Microstylis monophyllos Lindl. 194.
Milium L. 30, 261.
effusum L. 261.
Mimulus moschatus DC. 277.
Mochringia lateriflora Koch. 118.
trinervia Koch. 118.
Molinia Schrank 59, 252.
aquatica Wib. 252.
capillaris Hn. 252.
cærulea Mönch. 252.
conferta Hn. 252.
distans Hn. 252.
maritima Hn. 252.

- maxima* Hn. 251.
pendulina Hn. 251.
remota Hn. 251.
Moneses grandiflora Salisb. 158.
Monotropa L. 248, 158.
   hirsuta Nolte 159.
   Hypophegea Wallr. 159.
   Hypopitys L. 158.
Montia L. 73, 160.
   fontana L. 160.
Moricandia arvensis DC. 278.
Mulgedium Less. 422, 14.
   alpinum Less. 14.
   sibiricum Less. 14.
Muscari Mill. 196, 201.
   botryoides Mill. 201.
   racemosum Mill. 281.
Myagrum paniculatum L. 95.
   sativum L. 97.
Mühlenbergia Schreb. 33, 261.
   pendula Trin. 260.
Myosotis L. 104, 37.
   alpestris Schmidt 37.
   arvensis Hoffm. 37.
   arvensis Reich. 37.
   arvensis β Wg. 37.
   arvensis γ Wg. 37.
   cæspitosa Schultz. 37.
   collina Reich. 37.
   deflexa Wg. 39.
   hispida Schlecht. 37.
   intermedia Lk. 37.
   Lappula L. 39.
   lingulata Röm. 37.
   palustris L. 37.
   scorpioides L. 37.
   stricta Lk. 37.
   stricta β Wg. 38.
   sylvatica Hoffm. 37.
   versicolor Sm. 37.
Myosurus L. 191, 82.
   minimus L. 82.
Myrica L. 513, 184.
   Gale L. 184.
Myricaria Desv. 385, 160.
   germanica Desv. 160.
MYRICEÆ Reich. 184.
Myriophyllum L. 499, 131.
   alterniflorum DC. 132.
   pectinatum DC. 132.
   spicatum L. 132.
   squamosum Læst. 132.
   verticillatum L. 131.
Myrrhis Scop. 183, 67.
   odorata Scop. 67.
Myrtillus Gilib. 229, 156.
   nigra Gilib. 156.
   uliginosa Drej. 156.

N.

- NAJADEÆ** Lk. 196.
Najas L. 507, 196.
   flexilis Rostk. 197.
   major Roth. 197.
   marina L. 196.
NARCISSINEÆ Juss. 196.
Narcissus L. 194, 196.
   poeticus L. 196.
   Pseudo-narcissus L. 196.
Nardosma frigida Cass. 10.
   spuria Less. 10.
Nardus L. 25, 264.
   stricta L. 264.
NARTHECIACEÆ Fr. 204.
Narthecium Möhr. 205, 204.
   ossifragum Huds. 204.
Nasturtium Br. 371, 93.
   amphibium Br. 94.
   anceps Wg. 94.
   aquaticum Wg. 94.
   aquaticum Wallr. 94.
   Armoracia Fr. 93.
   officinale Br. 93.
   palustre DC. 94.
   Siifolium Reich. 93.
   sylvestre Br. 94.
Naumburgia Mönch. 110, 61.
   thyrsiflora Reich. 61.
Nemocharis sylvatica Beurl. 220.
Neottia L. 478, 193.
   latifolia Reich. 193.
   Nidus avis Reich. 193.
   repens Sw. 192.
Nepeta L. 316, 42.
   Cataria L. 42.
Neslia Desv. 346, 95.
   paniculata Desv. 95.
Nigritella Rich. 468, 191.
   angustifolia Rich. 191.
   nigra Reich. 191.
Norna borealis Wg. 194.
Nuphar Sm. 296, 76.
   intermedium Led. 76.
   luteum Sm. 76.
   minimum Sm. 77.
   pumilum DC. 76.
Nymphæa L. 295, 76.
   alba L. 76.
   biradiata Sommi. 76.
   lutea L. 76.
NYMPHÆACEÆ DC. 76.

O.

- Odontites* Pers. 334, 56.
   litoralis Fr. 56.

- rubra* Pers. 56.
serotina Drej. 56.
verna Drej. 56.
Odontium rubrum Hn. 1, 56.
Oenanthe L. 170, 71.
   crocata L.Su. 73.
   fistulosa L. 71.
   Phellandrium Lam. 71.
Oenothera L. 232, 129.
   biennis L. 129.
Oglifa montana Cass. 7.
OLEINEÆ Link. 47.
ONAGRARIÆ Juss. 129, 279.
Onobrychis Lam. 397, 149.
   sativa Gärtn. 149.
Onoclea crispa Sw. 269.
   Struthiopteris Sw. 269.
Ononis L. 395, 154.
   antiquorum L. herb. 154.
   arvensis L. 155.
   arvensis Hn. 155.
   campestris Koch. 154.
   hircina Jacq. 155.
   procurrens Wallr. 155.
   repens L. 155.
   spinosa L. 155.
   spinosa Koch. 154.
Onopordon L. 433, 11.
   Acanthium L. 11.
OPHIOGLOSSEÆ R. Br. 270.
Ophioglossum L. 545, 271.
   microstichum Ach. 271.
   vulgatum L. 271.
Ophrys L. 469, 191.
   alpina L. 192.
   Corallorhiza L. 195.
   cordata L. 193.
   Herminium L. 192.
   latifolia? L. 194.
   liliifolia Gunn. 194.
   Loeselii L. 194.
   monophyllos L. 194.
   muscifera Huds. 191.
   Myodes L. 191.
   Nidus avis L. 193.
   ovata L. 193.
   paludosa L. 195.
   paludosa Fl.D. 194.
Oplismenus Crus galli Kunth. 261.
ORCHIDEÆ Juss. 188, 280.
Orchidium arcticum Sw. 194.
Orchis L. 463, 188.
   albida Sw. 190.
   angustifolia Reich. 190.
   angustifolia Wimm. 189.
   antropophora Fl.D. 188.
   bifolia L. 191.
   bifolia E.B. 191.
   Conopsea L. 190.
   cruenta Müll. 189.
   elata Hn. 189.
   incarnata L. 189.
   incarnata Fr. 189.
   incarnata Hn. 190.
   lapponica Hn. 189.
   latifolia L. 189.
   latifolia Reich. 189.
   laxiflora Lam. 189.
   maculata L. 190.
   majalis Reich. 189.
   mascula L. 188.
   militaris L. 188.
   Morio L. 189.
   nigra Sw. 191.
   obtusata Pursh. 191.
   odoratissima L. 190.
   pallens L. 280.
   palustris Jacq. 189.
   pyramidalis L. 190.
   Rivini Gouan. 188.
   sambucina L. 189.
   Traunsteineri Saut. 189.
   ustulata L. 188.
   viridis Sw. 191.
Origanum L. 315, 41.
   vulgare Fl.D. 40.
   vulgare L. 41.
Ornithogalum L. 199, 200.
   arvense Pers. 201.
   luteum L. 200.
   minimum L. 200.
   minimum β Wg. 201.
   nutans L. 200.
   stenopetalum Fr. 200.
   umbellatum L. 200.
Ornithopus L. 399, 148.
   perpusillus L. 148.
Orobanche L. 331, 59.
   Cirsii Fr. 59.
   elatior Sutt. 59.
   Epithymum DC. 59.
   major L. 59.
   Mathesii Hn. 59.
   minor Sutt. 59.
   stigmatodes Wimm. 59.
Orobis L. 403, 146.
   niger L. 146.
   sylvaticus L. 147.
   tuberosus L. 146.
   vernus L. 146.
Orontium arvense Pers. 52.
Osmunda L. 543, 269.
   crispa L. 269.
   Lunaria L. 270.
   regalis L. 269.
   Spicant L. 269.
   Struthiopteris L. 269.

Othonna palustris L.Fl.Su. 5.
Oxalis L. 384, 105.
     Acetosella L. 105.
     corniculata L. 105.
     corniculata Fl.D. 105.
     stricta L. 105.
Oxycoccus Pers. 228, 156.
     palustris Pers. 156.
Oxyria Hill. 214, 166.
     digyna Campd. 166.
     reniformis Hook. 166.
Oxytropis DC. 402, 150.
     campestris DC. 150.
     lapponica Gaud. 150.
     pilosa DC. 150.

P.

Panicum L. 40, 261.
     ciliare Retz. 262.
     Crus galli L. 261.
     glabrum Gaud. 261.
     miliaceum L. 282.
     sanguinale L. 261.
     verticillatum L. 262.
     viride L. 262.
Papaver L. 289, 86.
     alpinum Fr. 86.
     Argemone L. 86.
     dubium L. 86.
     nudicaule L. 86.
     radicatum Rottb. 86.
     Rhoeas L. 86.
     somniferum L. 86.
PAPAVERACEÆ Juss. 86.
PAPILIONACEÆ L. 145, 279.
Parietaria L. 521, 169.
     diffusa Koch. 280.
     erecta Mert. 169.
     officinalis L. 169.
Paris L. 236, 202.
     quadrifolia L. 202.
Parnassia L. 186, 110.
     palustris L. 110.
PARONYCHIEÆ St. Hil. 161.
Pastinaca L. 154, 69.
     opaca Bernh. 69.
     sativa L. 69.
Pedicularis L. 339, 57.
     flammea L. 58.
     flammea Fl.D. 58.
     foliosa Gunn. 58.
     hirsuta L. 58.
     lapponica L. 58.
     Oederi Vahl. 58.
     palustris L. 57.
     Sceptrum Carolinum L. 57.
     sylvatica L. 57.
     versicolor Wg. 58.
     virescens Wg. 58.
Peplis L. 213, 129.
     Portula L. 129.
Peristylis viridis Lindl. 191.
PERSONATÆ L. 51, 277.
Petasites Neck. 450, 10.
     alba Gært. 10.
     frigida L. 10.
     officinalis Mönch. 10.
     spuria Reich. 10.
     vulgaris Desf. 10.
Peucedanum L. 153, 70.
     Oreoselinum Mönch. 70.
     palustre Mönch. 70.
     salinum Pall.? 277.
     Silaus L. 71.
Phaca L. 401, 149.
     alpina L. 150.
     astragalina DC. 149.
     campestris Wg. 150.
     frigida L. 149.
     lapponica Wg. 150.
     minima Less. 149.
     montana Wg. 150.
     oroboides DC. 149.
     pilosa Wg. 150.
Phalaris arenaria Huds. 263.
     arundinacea L. 263.
     canariensis L. 282.
     phleoides L. 263.
Phellandrium aquaticum L. 71.
Phippisia algida Br. 252.
Phleum L. 27, 263.
     alpinum L. 263.
     arenarium L. 263.
     Böhmeri Wib. 263.
     commutatum Gaud. 263.
     nodosum Willd. 263.
     phalaroides Köl. 263.
     pratense L. 263.
Phœnixopus muralis Cass. 15.
Phragmites Trin. 37, 256.
     communis Fr. 256.
Phyllodoce Salisb. 244, 157.
     cœrulea Salisb. 157.
Phyteuma L. 128, 34.
     spicatum L. 34.
Picridium vulgare Desf. 275.
Pieris L. 418, 16.
     hieracioides L. 16.
Pilularia L. 527, 272.
     globulifera L. 272.
Pimpinella L. 164, 72.
     magna L. 72.
     nigra W. 72.
     Saxifraga L. 72.

- Pinguicula* L. 8, 60.
   alpina L. 61.
   flavescens Flörke 61.
   villosa L. 61.
   vulgaris L. 60.
Pinus L. 505, 185.
   Abies L. 185.
   Larix L. 185.
   obovata Turcz. 185.
   orientalis L. 185.
   sylvestris L. 185.
Pisum L. 405, 145.
   arvense L. 145.
   maritimum L. 146.
PLANTAGINEÆ Juss. 64, 277.
Plantago L. 83, 64.
   arenaria WK. 277.
   Coronopus L. 64.
   dubia L. 64.
   lanceolata L. 64.
   major L. 64.
   maritima L. 64.
   media L. 64.
   minor Fr. 64.
   serraria Retz.? 64.
Platanthera Rich. 466, 191.
   bifolia Rich. 191.
   brachyglossa Reich. 191.
   chlorantha Cust. 191.
   montana Reich. 191.
   obtusata Lindl. 191.
   solstitialis Bönning. 191.
   viridis Reich. y. 191.
Pleurogyne rotata Griseb. 276.
Pleurospermum Hoffm. 168, 67.
   austriacum Hoffm. 67.
PLUMBAGINEÆ Juss. 65.
Poa L. 63, 248.
   alpina L. 250.
   angustifolia L. herb. 249.
   angustifolia Wg. 250.
   annua L. 250.
   aquatica L. 251.
   arctica Br. 249.
   arenaria Retz. 252.
   aspera Gaud. 250.
   badensis Gmel. 250.
   Balfourii Parn. 250.
   bulbosa L. 250.
   cenisia All. 249.
   coesia Sm. 250.
   compressa L. 249.
   conferta Bl. 250.
   decumbens Schrad. 253.
   dissitiflora RS. 249.
   distans L. 252.
   fertilis Host. 250.
   Gaudini Hn. 250.
   glauca Vahl. 250.
   Langeana Bl. 249.
   laxa Hænke 250.
   maritima Huds. 252.
   nemoralis L. 250.
   pratensis L. 248.
   remota af Fors. 251.
   salina Poll. 252.
   serotina Ehrh. 249.
   stricta Lindeb. 250.
   sudetica Hænke 249.
   trivialis L. 249.
POLEMONIACEÆ Juss. 46.
Polemonium L. 119, 46.
   campanulatum Th. Fr. 46.
   cæruleum L. 46.
Polygala L. 391, 99.
   amara L. 100.
   comosa Schk. 100.
   depressa Wend. 100.
   vulgaris L. 99.
POLYGALEÆ Juss. 99.
Polygonatum multiflorum All. 202.
   officinale All. 202.
   verticillatum All. 201.
POLYGONEÆ Juss. 161, 279.
Polygonum L. 235, 161.
   amphibium L. 162.
   aviculare L. 162.
   biforme Wg. 162.
   Bistorta L. 161.
   Convolvulus L. 163.
   dumetorum L. 163.
   Fagopyrum L. 161.
   Hydropiper L. 162.
   incanum Schmidt. 162.
   lapathifolium L. 162.
   laxiflorum Weihe 162.
   minus Huds. 162.
   mitis Schr. 162.
   nodosum Pers. 162.
   Persicaria L. 162.
   tataricum L. 161.
   viviparum L. 162.
POLYPODIACEÆ R. Br. 265.
Polypodium L. 531, 265.
   alpestre Hop. 265.
   calcareum Sm. 265.
   Callipteris Ehrh. 266.
   Dryopteris L. 265.
   Filix femina L. 268.
   fragile L. 267.
   ilvense Sw. 267.
   molle Schreb. 268.
   montanum Sv.B. 267.
   Phegopteris L. 265.
   rheticum L. Fr. 265.
   Robertianum Hoffm. 265.
   vulgare L. 265.
Polystichum Roth. 533, 266.
   angulare Presl. 266.
   cristatum Roth. 266.

Filix mas Roth. 266.
Lonchitis Roth. 266.
Oreopteris DC. 266.
rigidum DC. 266.
spinulosum DC. 266.
Thelypteris Roth. 266.

POMACEÆ L. 133.

Populus L. 514, 175.
alba L. 175.
alba W. 175.
balsamifera L. 175.
canescens Sm. 175.
dilatata Ait. 175.
monilifera Ait. 175.
nigra L. 175.
nivea W. 175.
pyramidalis Roz. 175.
tremula L. 175.

PORTULACACEÆ Juss. 160.

Potamogeton L. 93, 212.
acutifolius Lk. 214.
coloratus Vahl. 213.
compressus L. 214.
compressus Wg. 214.
compressus Hn. 215.
compressus Fr. 214.
crispus L. 214.
curvifolius Hn. 213.
decipiens Nolte 214.
fluitans Roth. 212.
fluitans Sm. 213.
Friesii Rupr. 215.
gracilis Fr. 215.
gramineus L. 213.
gramineus Wg. 213.
gramineus Sm. 214.
heterophyllus Schreb. 213.
lanceolatus Reich. 213.
lanceolatus Sm. 213.
lanceolatus Wils. 213.
laticaulis Wg. 214.
lucens L. 214.
marinus L. 215.
mucronatus Schrad. 215.
natans L. 212.
nigrescens Fr. 213.
nitens Web. 213.
oblongus Viv. 212.
obtusifolius MK. 214.
Oederi Mey. Beurl. 215.
pectinatus L. 215.
perfoliatus L. 214.
plantagineus Ducroz. 213.
polygonifolius Pourr. 212.
prælongus Wulf. 213.
pusillus L. 215.
rufescens Schrad. 213.
rutilus Wolfg. 215.
salicifolius Wolfg. 213.
sparganifolius Læst. 212.
spathulatus Reich. 213.

tenuissimus Reich. 215.
Zizii MK. 214.
zosteraceus Fr. 215.
zosterifolius Schum. 214.
POTAMOGETONEÆ Fr. 212.
Potentilla L. 285, 141.
alpestris Hall. y. 143.
ambigua Gaud. 142.
Anserina L. 141.
argentea L. 142.
cinerea Chaix. 142.
collina Wib. 142.
collina Lehm. Fr. 142.
fruticosa L. 141.
gelida C. A. Mey. 141.
Güntheri Pohl. 142.
incana Mönch. Fr. 142.
inclinata Vill. 142.
intermedia L. herb. och Fr. 142.
maculata Pourr. 142.
mixta Nolte. 143.
nemoralis Nestl. 143.
nivea L. 141.
norvegica L. 141.
opaca L. 143.
opaca Less. 142.
pallescens Hn. 142.
procumbens Sibth. 143.
reptans L. 142.
rupestris L. 141.
salisburgensis Hænk. 143.
subacaulis Hn. 142.
supina L. 279.
Tormentilla Scop. 143.
verna L. 142.
Wiemanniana Günth. 142.
Poterium L. 497, 137.
dictyocarpum Spach. 137.
polygamum Kit. 137.
Sanguisorba L. 137.
Prenanthes muralis L. 15.
Primula L. 113, 62.
acaulis Jacq. 62.
elatior Jacq. 62.
farinosa L. 62.
finnmarchica Hn. 4, 63.
grandiflora Fr. 62.
integrifolia Gunn. 63.
norvegica Retz. 63.
officinalis Jacq. 62.
scotica Hook. 63.
sibirica Jacq. 63.
stricta Horn. 63.
sylvestris Scop. 62.
veris L. 62.
veris β L. 62.
veris γ L. 62.
vulgaris Bab. 62.
PRIMULACEÆ L. 61.
Prunella L. 326, 42.
grandiflora L. 42.

- vulgaris* L. 42.
Prunus L. 276, 144.
   avium L. 145.
   Cerasus L. 145.
   domestica L. 144.
   insititia L. 144.
   Padus L. 145.
   spinosa L. 144.
Psamma P.B. 31, 256.
   arenaria R. S. 256.
   baltica R.S. 257.
Pteris L. 538, 269.
   aquilina L. 269.
   crispa Sm. 269.
Puccinellia distans Parl. 252.
   maritima Parl. 252.
Pulicaria Gärtn. 452, 8.
   vulgaris Gärtn. 8.
Pulmonaria L. 100, 38.
   angustifolia L. 38.
   azurea Bess. 38.
   maritima L. 38.
   officinalis L. 38.
Pulsatilla Mill. 301, 84.
   Hackelii Bot. N. 84.
   patens Mill. 84.
   pratensis Mill. 84.
   vernalis Mill. 84.
   Wolfgangiana Bess. 84.
   vulgaris Mill. 84.
Pyrethrum inodorum Sm. 2.
   Parthenium Sm. 2.
Pyrola L. 247, 158.
   chlorantha Sw. 158.
   media Sw. 158.
   minor L. 158.
   rosea Sm. 158.
   rotundifolia Fl.D. 158.
   rotundifolia L. 158.
   secunda L. 158.
   umbellata L. 158.
   uniflora L. 158.
Pyrus L. 280, 133.
   Aucuparia Sv.B. 134.
   Aria Sv.B. 133.
   Aria Willd. 133.
   communis L. 133.
   Malus L. 133.

Q.

- Quercus* L. 500, 174.
   intermedia Don. 174.
   pedunculata Ehrh. 174.
   Robur L. 174.
   sessiliflora Salisb. 174.

R.

- Radiola* Roth. 91, 106.
   linoides Roth. 106.
   millegrana Sm. 106.
 RANUNCULACEÆ Juss. 77, 278.
Ranunculus L. 306, 77.
   aconitifolius L. 77.
   acris L. 79.
   altaicus Lax. 78.
   aquatilis L. 80.
   arvensis L. 80.
   auricomus L. 79.
   bulbosus L. 78.
   cæspitosus Thuill. 81.
   cassubicus L. 79.
   divaricatus Schrank. 80.
   Drouetii Schultz. 80.
   Ficaria L. 82.
   Flammula L. 77.
   Friesii Godr. & Gren. 79.
   Friesii Beurl. 81.
   glacialis L. 77.
   hederaceus L. 81.
   hirsutus Curt. 80.
   hyperboreus Rottb. 78.
   illyricus L. 80.
   Kochii Beurl. 81.
   lanuginosus L. 79.
   lapponicus Krönings. 78.
   lapponicus L. 78.
   Lingua L. 77.
   montanus Hn. 79.
   nemorosus DC. 78.
   nivalis L. 78.
   ophioglossifolius Vill. 77.
   paucistamineus Tausch. 81.
   peltatus Schrank. 81.
   Philonotis Ehrh. 80.
   platanifolius Godr. 77.
   polyanthemus L. 78.
   pygmæus Wg. 78.
   repens L. 79.
   reptans L. 77.
   Rionii Lagg. 81.
   sceleratus L. 80.
   Steveni Andr. 79.
   sulphureus Wg. 78.
   sylvaticus DC. Fr. 79.
   sylvaticus Thuill. 79.
   tripartitus Nolte 81.
Raphanistrum innocuum Mönch. 94.
   segetum Reich. 94.
Raphanus L. 380, 94.
   maritimus Sm. 278.
   Raphanistrum L. 94.
   sativus L. 278.
Rapistrum paniculatum Gärtn. 95.
Reseda L. 273, 74.
   lutea L. 75.

- Luteola* L. 74.
phyteuma L. 277.
RESEDACEÆ DC. 74, 277.
RHAMNÆÆ R. Br. 124.
Rhamnus L. 135, 124.
   cathartica L. 124.
   Frangula L. 124.
Rheum L. 239, 165.
   digynum Wg. 166.
   Rhaponticum L. 165.
Rhinanthus L. 336, 57.
   Alectrolophus Poll. 57.
   alpinus Baumg. 57.
   angustifolius Gmel. 57.
   Crista Galli L. 57.
   hirsutus Lam. 57.
   major Ehrh. 57.
   minor Ehrh. 57.
Rhodiola L. 515, 127.
   rosea L. 127.
Rhododendron L. 245, 157.
   lapponicum Wg. 157.
Rhynchospora M. Vahl. 22, 219.
   alba Vahl. 219.
   fusca Vahl. 219.
Rhytispermum arvense Lk. 38.
Ribes L. 136, 123.
   alpinum L. 124.
   Grossularia L. 123.
   nigrum L. 123.
   petraeum E.B. 124.
   petraeum Wulf. 124.
   rubrum L. 123.
RIBESACEÆ Reich. 123.
Robertsonia umbrosa Haw. 125.
Rochelia Lappula Römi. 139.
Roripa amphibia Bess. 94.
   palustris Bess. 94.
Rosa L. 282, 134.
   Acharii Billb. 135.
   alpina L. 136.
   canina L. 135.
   carelica Fr. 136.
   cinerea Sw. 136.
   cinnamomea L. 136.
   collina Fr. 135.
   collina Wg. 135.
   coriifolia Fr. 135.
   crassifolia Wallm. 135.
   dumetorum Thuill. 135.
   Eglanteria L. 135.
   fluvialis Fl.D. 136.
   inermis Mill. 136.
   inodora Fr. 135.
   laxa Retz. 279.
   majalis Retz. 136.
   mollissima Fr. 136.
   pimpinellifolia L. 136.
   pomifera Fr. 135.
   rubiginosa L. 134.
   sarmentacea Sw. 135.
   senticosa Achar. 135.
   spinosissima L. & Wg. 136.
   spinosissima Sm. 136.
   suavifolia Lightf. 135.
   Swartzii Sv.B. 135.
   tomentosa Sm. 136.
   venosa Sw. 135.
   villosa L. 135.
   villosa L. herb. 136.
Rottboellia incurvata L. 244
RUBIACEÆ Juss. 30, 276.
Rubus L. 283, 137.
   affinis Weih. 138.
   arcticus L. 140.
   cæsius L. 140.
   candicans Hn. 138.
   castoreus Læst. 140.
   Chamæmorus L. 140.
   corylifolius Hn. 139.
   corylifolius Sm. 139.
   discolor Weih. 138.
   fruticosus E.B. 138.
   fruticosus L. 138.
   glandulosus Bell. 139.
   horridus Hn. 139.
   idæus L. 137.
   infestus Hn. 139.
   nemorosus Hay. 140.
   plicatus Weihe 138.
   pruinosis Arrh. 140.
   Radula Weih. 139.
   saxatilis L. 140.
   Sprengelii Weih. 138.
   Sprengelii Arrh. 138.
   suberectus Ands. 138.
   tæniarum Lindeb. 139.
   thyrsoides Wimm. 138.
   triflorus Hook. 140.
   umbrosus Arrh. 138.
   umbrosus Weih. 139.
   vulgaris Arrh. 138, 9.
   Wahlbergii Arrh. 139.
Rumex L. 215, 163.
   Acetosa L. 165.
   Acetosella L. 165.
   acutus Hn. 165.
   acutus L. 164.
   acutus Sv.B. 165.
   acutus Wg. 165.
   aquaticus Fr. 165.
   aquaticus Hn. 165.
   arifolius All. 165.
   aureus With. 163.
   conspersus Hn. 164.
   crispus L. 164.
   cristatus Hn. 164.
   digynus L. 166.
   divaricatus Fr. 164.
   domesticus Hn. 164.
   Friesii Aresch. 165.

- Friesii* Godr. & Gren. 164.
gentilis Lönnr. 164.
glomeratus Schreb. 163.
Hippolapathum Fr. 164.
Hydrolapathum Huds. 165.
longifolius DC. 164.
maritimus L. 163.
maximus Schreb. 165.
Nemolapathum Ehrh. 163.
Nemolapathum Wg. Fr. Hn. 163.
nemorosus Schrad. 163.
obtusifolius L. 163.
obtusifolius Wallr. 164.
palustris Sm. 163.
Patientia L. 279.
platyphyllus F. Aresch. 164.
propinquus Aresch. 164.
sanguineus L. 163.
scutatus L. 165.
subhastatus Lindgr. 165.
sylvestris Wallr. 164.
thyrsoides Desf. 165.
Ruppia L. 94, 215.
brachypus Gay. 216.
maritima Hn. 216.
maritima L. 216.
rostellata Koch. 216.
spiralis L. herb. 215.
- S.**
- Sabulina viscosa* Reich. 118.
Sagina L. 268, 119.
apetala L. v. *cæspitosa* Aresch. 120.
apetala Wg. 120.
ciliata Fr. 120.
maritima Sm. 120.
nivalis Lindbl. 119.
nodosa Fenzl. 119.
procumbens L. 120.
saxatilis Wimm. 119.
stricta Fr. 120.
subulata Presl. 119.
Sagittaria L. 496, 203.
sagittifolia L. 203.
SALICINEÆ 175.
Salicornia L. 1, 173.
biennis Afz. 173.
fruticosa Retz. 173.
herbacea L. 173.
prostrata Osb. 173.
Salix L. 508, 175.
acutifolia Horn. 177.
acutifolia W. 177.
alba L. 176.
alpicola Ands. 182.
ambigua Ehrh. 179.
amygdalina L. 176.
angustifolia Wulf. 180.
appendiculata Vahl. 178.
arbuscula L. 181.
arenaria L. 178, 9.
aurita L. 179.
bicolor Hn. 179.
bicolor Koch. 181.
borealis Fr. 180.
canescens Fr. 178.
canescens Willd. 178.
caprea L. 178.
crysantha Vahl. 178.
cinerea L. 179.
cinerea Sv.B. 179.
cæsia Hn. 180.
daphnoides Willd. 177.
depressa L. 179.
finnmarchica Fr. 179.
fragilis L. 176.
fusca Fr. 180.
fusca L. 179.
glaucia L. 178.
grandifolia Ser. 178.
hastata L. 181.
herbacea Liljebl. 182.
herbacea L. 182.
hippophæifolia Thuill. 176.
holosericea W. 179.
hyperborea Fr. 181.
incubacea Fr. 179.
incubacea Hn. 180.
incubacea L. 179.
Læstadiana Hn. 177.
lanata L. 178.
lanceolata Fr. 177.
Lapponum L. 178.
laurina Sm. 181.
limosa Wg. 178.
livida Wg. 179.
majalis Wg. 181.
malifolia Sm. 181.
mollissima Ehrh. 177.
mollissima Sm. 177.
mysrinites L. 181.
myrtilloides L. 180.
myrtoides Fr. 179, 180.
nigricans Sm. 180.
ovata Ser. 181.
paludosa Hn. 179.
pentandra L. 175.
phylicifolia L. 180.
plicata Fr. 179.
polaris Wg. 182.
punctata Wg. 180.
purpurea L. 177.
pyrenaica * *norv.* Fr. 182.
repens L. 179.
reticulata L. 182.
retusa * *sarm.* Fr. 182.
rosmarinifolia L. 180.
rubra Huds. 177.
Russeliana Hn. 176.

- sarmentacea Fr. 182.
Seringeana Gaud. 178.
silesiaca Fr. 181.
Smithiana W. 177.
sphacelata Somft. 179.
tenuifolia Fr. 181.
triandra L. 176.
undulata Ehrh. 176.
vagans Ands. 179.
versifolia Wg. 180.
viminalis L. 177.
viridis Fr. 176.
Salsola L. 143, 173.
   hirsuta L. 172.
   Kali L. 173.
Salvia L. 12, 40.
   pratensis L. 40.
   verticillata L. 276.
Sambucus L. 185, 29.
   Ebulus L. 29.
   nigra L. 29.
   racemosa L. 276.
Samolus L. 126, 62.
   Valerandi L. 62.
Sanguisorba L. 80, 137.
   officinalis L. 137.
Sanicula L. 148, 73.
   europæa L. 73.
SANTALACEÆ Br. 167, 280.
Saponaria L. 253, 113.
   officinalis L. 113.
Sarothamnus Wimm. 392, 154.
   scoparius Koch. 154.
   vulgaris Wimm. 154.
Satureja hortensis L. 276.
Satyrion albidum L. 190.
   bifolium Wg. 191.
   conopseum Wg. 190.
   Epipogium L. 194.
   nigrum L. 191.
   odoratissimum Wg. 190.
   repens L. 192.
   viride L. 191.
Saussurea DC. 435, 11.
   alpina DC. 11.
Saxifraga L. 250, 124.
   ascendens L. 126.
   aizoides L. 125.
   Aizoon Jacq. 124.
   autumnalis L. 125.
   bulbifera Gunn. 126.
   cæspitosa L. 126.
   cernua L. 126.
   controversa Sternb. 126.
   Cotyledon L. 124.
   granulata L. 126.
   hieracifolia Kit. 125.
   Hirculus L. 125.
   hypnoides Hn. 126.
   nivalis L. 125.
   oppositifolia L. 125.
   petræa Gunn. 126.
   rivularis L. 126.
   stellaris L. 125.
   stricta Chr. Sm. 125.
   tridactylites L. 126.
   umbrosa L. 125.
SAXIFRAGÆÆ Juss. 124.
Scabiosa L. 78, 28.
   arvensis L. 28.
   Columbaria L. 28.
   suaveolens Desf. 28.
   Succisa L. 28.
Scandix L. 182, 68.
   Anthriscus L. 68.
   Cerefolium L. 68.
   odorata L. 68.
   Pecten L. 68.
   temulenta Wg. 68.
Sceptrum Rudb. 338, 57.
   Carolinum Rudb. 57.
Schedonorus PB. Fr. 52, 247.
   asper Fr. 247.
   erectus Fr. 247.
   inermis RS. 247.
   longiflorus Fr. 281.
   sterilis Fr. 247.
   tectorum Fr. 247.
Scheuchzeria L. 220, 204.
   palustris L. 204.
Schmidtia subtilis Tratt. 261.
Schoberia C. A. M. 141, 173.
   maritima Mey. 173.
Schoenus L. 18, 219.
   albus L. 219.
   compressus L. 220.
   ferrugineus L. 219.
   fuscus L. 219.
   Mariscus L. 219.
   nigricans L. 219.
   rufus Huds. 220.
Schollera Oxycoccus Roth. 156.
Scilla L. 200, 201.
   italica L. 201.
   bifolia FLD. 201.
   verna Huds. 201.
Scirpus L. 24, 219.
   acicularis L. 221.
   Bæothryon Ehrh. 221.
   Bellardi Wg. 241.
   cæspitosus L. 221.
   Caricis Hn. 220.
   carinatus Sm. 220.
   compressus Pers. 219.
   Duvalii Hop. 220.
   fluitans L. 220.
   glaucus Sm. 220.
   lacustris L. 220.

- maritimus L. 220.
multicaulis Sm. 221.
nanus Wallr. 221.
palustris L. 221.
parvulus Röm. 221.
pauciflorus Lightf. 221.
rufus Schrad. 220.
setaceus L. 220.
supinus Sw. 220.
sylvaticus L. 220.
Tabernæmontani Gmel. 220.
Scleranthus L. 249, 161.
   annuus L. 161.
   biennis Fr. 161.
   perennis L. 161.
   verticillatus Tausch. 161.
Sclerochloa Borrieri Bab. 252.
Scolochloa festucacea Hn. 253.
Scolopendrium Sm. 537, 268.
   Lingua Sv.B. 269.
   officinatum Sw. 269.
   Phyllitis Roth. 268.
   vulgare Sm. 269.
Scorzonera L. 415, 16.
   hispanica L. 16.
   humilis L. 16.
   plantaginea Schleich. 16.
Scrophularia L. 344, 52.
   alata Gil. 52.
   aquatica Fl.D. 52.
   aquatica L. 52.
   Balbisii Horn. 52.
   Ehrharti Stev. 52.
   nodosa L. 52.
   vernalis L. 52.
Scutellaria L. 325, 41.
   galericulata L. 41.
   bastifolia L. 41.
Sedum L. 269, 127.
   acre L. 128.
   album L. 128.
   anglicum Huds. 128.
   annuum L. 128.
   balticum C. Hn. 128.
   boloniense Godr. & Gr. 128.
   dasyphyllum L. 128.
   hybridum L. 127.
   maximum Koch. 127.
   purpurascens Koch? 127.
   reflexum Koch. 128.
   Rhodiola DC. 127.
   rubens Fl.D. 128.
   rupestre Fl.D. 128.
   rupestre L. 127.
   sexangulare L. 128.
   Telephium L. 127.
   villosum L. 128.
Selaginella Spring. 530, 274.
   spinulosa Al. Br. 274.
Selinum L. 159, 70.
   Carvifolia L. 70.
   Gmelini Bray. 70.
   lineare Schum. 70.
   Oreoselinum L. 70.
   palustre L. 70.
Sempervivum L. 275, 127.
   tectorum L. 127.
Senebiera Poir. 351, 96.
   Coronopus Poir. 96.
   didyma Pers. 96.
Senecio L. 451, 5.
   aquaticus Murr. 5.
   barbareaefolius Krock. 5.
   campestris DC. 5.
   crassifolius W. 275.
   erraticus Bert. 5.
   erucifolius L. 5.
   Jacobæa L. 5.
   paludosus L. 5.
   palustris DC. 5.
   saracenicus L. 275.
   sylvaticus L. 6.
   tenuifolius Retz. Jacq. 5.
   viscosus L. 5.
   vulgaris L. 6.
SENTICOSÆ L. 134, 279.
Serapias ensifolia Wbg. 192.
   grandiflora L. 192.
   grandiflora Scop. 192.
   Helleborine L. 193.
   Helleborine β L. 192.
   latifolia L. 193.
   longifolia L. 193.
   rubra L. 192.
Serratula L. 434, 11.
   alpina L. 11.
   arvensis L. 12.
   tinctoria L. 11.
Sesleria Scop. 64, 262.
   coerulea Ard. 262.
Setaria PB. 39, 262.
   verticillata PB. 262.
   viridis PB. 262.
Sherardia L. 85, 30.
   arvensis L. 30.
Sibbaldia L. 190, 143.
   procumbens L. 143.
Silaus Bess. 158, 71.
   pratensis Bess. 71.
SILENACEÆ Br. 111, 279.
Silene L. 255, 111.
   acaulis L. 112.
   anglica Hn. 111.
   Armeria L. 112.
   gallica L. 111.
   inflata Sm. 111.
   infracta Kit. 111.
   maritima With. 111.

- noctiflora L. 111.
 nutans L. 111.
 quinquevulnera L. 111.
 rupestris L. 112.
 viscosa Pers. 111.
 Sinapis L. 373, 89.
   alba L. 89.
   arvensis Fl.D. 94.
   arvensis L. 89.
   nigra L. 89.
   tenuifolia Sv.B. 89.
 Sison inundatum L. 73.
 Sisymbrium L. 379, 89.
   Alliaria Koch. 90.
   amphibium L. 94.
   anceps Wg. 94.
   arenosum L. 93.
   Erucastrum Poll. 89.
   Irio L. 89.
   islandicum Fl.D. 94.
   Loeselii L. 89.
   Nasturtium L. 94.
   officinale Scop. 90.
   Sophia L. 90.
   supinum L. 90.
   sylvestre L. 94.
   tenuifolium L. 89.
   Thalianum Koch. 93.
 Sium L. 172, 72.
   angustifolium L. 73.
   Falcaria L. 72.
   latifolium L. 72.
   latifolium Zett. Resa. 71.
   nodiflorum L. 73.
 Smilacina Desf. 204, 202.
   stellata Desf. 202.
 SOLANACEÆ Juss. 50, 277.
 Solanum L. 125, 50.
   Dillenii Reich. 50.
   Dulcamara L. 50.
   nigrum L. 50.
   humile Bernh. 50.
   miniaturum W. 50.
   villosum Lam. 50.
 Solidago L. 454, 9.
   virgaurea L. 9.
 Sonchus L. 421, 14.
   alpinus L. 14.
   arvensis L. 14.
   asper Vill. 15.
   coeruleus Sm. 14.
   fallax Wallr. 15.
   maritimus L. 15.
   oleraceus L. 15.
   — γ & δ L. Fl.Su. 15.
   palustris L. 14.
   sibiricus L. 14.
 Sorbus L. 279, 133.
   ambigua L. herb. 134.
   Aria Cr. 133.
   Aucuparia L. 134.
   fennica Kalm. 134.
   hybrida L. 133.
   scandica Fr. 133.
 Soyeria paludosa Godr. 26.
 Sparganium L. 489, 217.
   affine Schnitzl. 218.
   angustifolium Mich. 218.
   boreale Læst. 218.
   erectum L. 217.
   erectum Wg. 217.
   fluitans Fr. 217.
   Friesii Beurl. 218.
   glomeratum Læst. 217.
   hyperboreum Læst. 218.
   longifolium Turcz. 218.
   minimum Fr. 218.
   natans Hn. 218.
   natans L. 218.
   oligocarpon Ångstr. 218.
   ramosum Huds. 217.
   simplex Huds. 217.
   vaginatum Larsson. 218.
 Spartium scoparium L. 154.
 Spathularia stellaris Haw. 125.
 Spergella nodosa Reich. 119.
   saxatilis Reich. 119.
 Spergula L. 267, 120.
   arvensis L. 120.
   arvensis Sv.B. 120.
   ciliata Hn. 120.
   laricina Fl.D. 119.
   Linnæi Ledeb. 119.
   maritima Hn. 120.
   Morisonii Bor. 120.
   nodosa L. 119.
   pentandra L. 120.
   Sagina Sw. 120.
   saginoïdes Blytt. 119.
   saginoïdes Osh. 119.
   saginoïdes Sw. 119.
   stricta Sw. 119.
   subulata Sw. 119.
 Spergularia media Pers. Hn. 121.
   rubra Pers. 121.
   salina Presl. 121.
 Spiræa L. 281, 144.
   Filipendula L. 144.
   salicifolia L. 144.
   Ulmaria L. 144.
 Spirodela polyrrhiza Schleid. 211.
 Stachys L. 322, 43.
   alpina L. 43.
   ambigua Sm. 43.
   arvensis L. 43.
   palustris L. 43.
   palustri-sylvatica Schiede. 43.
   sylvatica L. 43.
 Statice L. 188, 65.
   Armeria E.B. & L. 65.

- Bahusiensis* Fr. 65.
Behen Drej. 65.
Limonium L. & Hn. 65.
maritima Hn. 65.
rariflora Drej. 65.
Staurogeton trisulcus Schleid. 212.
Stellaria L. 256, 114.
   alpestris Fr. 115.
   alpestris Hn. 115.
   biflora L. 119.
   borealis Big. 115.
   cerastioides L. 116.
   crassifolia Ehrh. 116.
   Dilleniana Mönch. 115.
   Friesiana Ser. 115.
   glauca With. 115.
   graminea L. 115.
   Holostea L. 115.
   humifusa Rottb. 116.
   longifolia Fr. 115.
   media With. 115.
   neglecta Weih. 115.
   nemorum L. 114.
   palustris Retz. 115.
   uliginosa Murr. 115.
Stenhammaria Reich. 99, 38.
   maritima Reich. 38.
Stipa L. 36, 261.
   pennata L. 261.
Stratiotes L. 517, 196.
   aloides L. 196.
Streblidia ferruginea Lk. 219.
   nigricans Beurl. 219.
Struthiopteris Willd. 541, 269.
   germanica W. 269.
Sturmia Reich. 480, 194.
   Loeselii Reich. 194.
Subularia L. 357, 96.
   aquatica L. 96.
Succisa Mönch. 77, 28.
   pratensis Mönch. 28.
Sueda hirsuta Reich. 172.
Swertia sulcata L. 276.
Symphytum L. 101, 36.
   aspernum MB. 276.
   officinale L. 36.
   orientale L. 36.
   patens Fr. 36.
   patens Sibth. 36.
   uplandicum Nym. 36.
SYNANTHEREÆ Rich. 1. 275.
Syringa L. 5, 47.
   vulgaris L. 47.

Tanacetum L. 441, 3.
   boreale Fisch. 3.
   vulgare L. 3.
Taraxacum L. 419, 26.
   corniculatum Kit. 27.
   officinale Web. 26.
   palustre Sm. 27.
Taxus L. 520, 185.
   baccata L. 185.
Teesdalia Br. 352, 96.
   nudicaulis Br. 96.
   petraea Hn. 96.
Telmatophace gibba Schl. 212.
Tetragonolobus Roth. 411, 150.
   siliquosus Roth. 150.
Teucrium L. 411, 45.
   Scordium L. 45.
   Scorodonia L. 45.
Thalictrum L. 300, 82.
   alpinum L. 82.
   angustifolium Jacq. 83.
   aquilegifolium L. 82.
   collinum Fr. H.N. 83.
   flavum L. 82.
   flexuosum Reich. 83.
   Friesii Rupr. 82.
   galioides Nestl. 83.
   Jacquinianum Koch. 83.
   kernense Fr. 82.
   Kochii Fr. 83.
   majus Wg. 82.
   medium Ahlq.? 83.
   minus L. 83.
   minus L. Gottl. Res. 83.
   rariflorum Fr. 82.
   saxatile DC. 83.
   simplex L. 83.
   strictum * *boreale* Nyl. 83.
   vulgatum Sch., Beurl. 83.
Thesium L. 96, 167.
   alpinum L. 167.
   linophyllum L.Fl.Su. 167, 280.
Thlaspi L. 356, 95.
   alpestre L. 96.
   arvense L. 95.
   brachypetalum Jord. 96.
   Bursa Pastoris L. 95.
   campestre L. 95.
   perfoliatum L. 95.
Thrinia hirta Roth. 276.
THYMELEÆ Juss. 168.
Thymus L. 328, 41.
   Acinos L. 41.
   Chamædryas Fr. 41.
   Serpyllum L. 41.
Thyselinum palustre Hoffm. 70.
Tilia L. 294, 101.
   europæa L. 101.
   grandifolia Ehrh. 101.

T.

- TAMARISCINEÆ Desv. 160.
Tamarix germanica L. 160.

- intermedia* DC. 101.
parvifolia Ehrh. 101.
platyphylla Scop. 101.
sylvestris Desf. 101.
ulmifolia Scop. 101.
vulgaris Hay. 101.
- TILIACEÆ** Juss. 101.
Tillæa aquatica L. 128.
prostrata Willd. 128.
- Tofieldia* Huds. 218, 204.
alpina Sternb. 204.
borealis Wg. 204.
calyculata Wg. 204.
palustris DC. 204.
palustris Huds. 204.
- Tordylium Anthriscus* L. 68.
- Torilis* L. 178, 68.
Anthriscus Gmel. 68.
infesta Hoffm. 277.
- Tormentilla erecta* L. 143.
reptans L. 143.
- Tragopogon* L. 414, 15.
minor Fr. 15.
porrifolius L. 15.
pratensis L. 15.
- Trapa* L. 89, 131.
natans L. 131.
- Trichera* Schrad. 76, 28.
arvensis Schrad. 28.
- Trichophorum* Pers. 20, 221.
alpinum Pers. 221.
cæspitosum Hn. 221.
- Trientalis* L. 222, 61.
europæa L. 61.
- Trifolium* L. 409, 152.
agrarium Godr. & Gren. 153.
agrarium L. 152.
alpestre L. 154.
arvense L. 153.
aureum Poll. 152.
campestre Schreb. 153.
filiforme L. 153.
filiforme Raj. 153.
flexuosum Jacq. 154.
fragiferum L. 153.
hybridum L. 152.
incarnatum L. 279.
medium L. 153.
Melilotus L. 151.
minus Smith. 153.
montanum L. 153.
pratense L. 153.
procumbens Godr. & Gren. 153.
procumbens L. 152.
procumbens Schreb. 153.
repens L. 152.
spadiceum L. 152.
striatum L. 153.
- Triglochin* L. 217, 204.
- maritimum* L. 204.
palustre L. 204.
- Trigonella ornithopodioides* DC. 279.
- Triodia* R.Br. 55, 253.
decumbens PB. 253.
- Tripleurospermum* Schultz. 460, 2.
inodorum Sch. 2.
maritimum Hn. 2.
- Trisetum* Pers. 46, 254.
agrostideum Fr. 254.
flavescens PB. 254.
subspicatum PB. 254.
- Triticum* L. 71, 242.
acutum DC. 243.
acutum Fr. Hn. 242.
affine Deth. 243.
caninum L. 243.
glaucum Desf. 243.
hebestachyum Fr. 242.
intermedium Host. 243.
junceum L. 242.
laxum Fr. 243.
pinnatum Mönch. 245.
pungens Pers. 242.
repens L. 243.
rigidum Schrad. 281.
violaceum Horn. 243.
- Trollius* L. 304, 85.
europæus L. 85.
- Tulipa* L. 201, 198.
sylvestris L. 198.
- Tunica* Scop. 251, 114.
prolifera Scop. 114.
- Turritis* L. 375, 93.
alpina Retz. 92.
glabra L. 93.
hirsuta L. 92.
- Tussilago* L. 449, 10.
alba L. 10.
Farfara L. 10.
frigida L. 10.
hybrida L. 10.
Petasites L. 10.
spuria Retz. 10.
- Typha* L. 488, 217.
angustifolia L. 217.
latifolia L. 217.
- TYPHACEÆ** Juss. 217.

U.

- Ulex* L. 394, 154.
europæus L. 154.
- ULMACEÆ** Ag. 168.
- Ulmus* L. 144, 168.
campestris Sm. 168.
campestris L. och Hn. ed. 6. 168.

- ciliata* Ehrh. 168.
effusa W. 168.
glabra Mill. 168.
major Sm. 168.
montana Sm. 168.
pedunculata Lam. 168.
suberosa Ehrh. 168.
UMBELLIFERÆ Juss. 67, 277.
Uncinia microglochis Spr. 239.
Urtica L. 490, 169.
     dioica L. 169.
     urens L. 169.
URTICACEÆ Juss. 169, 280.
Utricularia L. 9, 59.
     Bremii Heer. 60.
     Grafiana Koch. 60.
     intermedia Hay. 60.
     minor L. 60.
     neglecta Lehm. 60.
     ochroleuca R. Hn. 60.
     pulchella Fr. 60.
     vulgaris L. 59.

V.

- Vaccinium* L. 227, 156.
     Myrtillus L. 156.
     Oxycoccus L. 156.
     uliginosum L. 156.
     Vitis idæa L. 156.
Vahlbergella affinis Fr. 112.
     apetala Fr. 112.
Vahlodea Fr. 49, 256.
     atropurpurea Fr. 256.
Valeriana L. 13, 29.
     dioica L. 29.
     Locusta L. 29.
     officinalis L. 29.
     sambucifolia Mik. 29.
VALERIANEÆ Fr. 29, 276.
Valerianella Mönch. 14, 29.
     dentata Poll. 29.
     Morisonii Hn. 30.
     olitoria Mönch. 29.
Vallisneria spiralis L. 280.
Vella annua L. 278.
Veratrum L. 219, 202.
     album β *Lobelianum* Bernh. 202.
Verbascum L. 122, 51.
     bracteatum Ag. 51.
     collinum Schrad. 52.
     cuspidatum Fl.D. 51.
     Lychnitis L. 51.
     nigro-thapsiforme Fr. 52.
     nigrum L. 51.
     phlomoideis L. 51.
     Schraderi Koch. 51.
     seminigrum Fr. 52.

- thapsiforme* Schrad. 51.
     thapsiforme-nigrum Schied. 52.
     thapso-nigrum Schied. 52.
     Thapsus L. 51.
Verbena L. 309, 47.
     officinalis L. 47.
VERBENACEÆ Juss. 47.
Veronica L. 7, 53.
     acinifolia His. 55.
     agrestis Fl.D. 55.
     agrestis L. 55.
     alpina L. 54.
     Anagallis L. 54.
     arguta Bl. 53.
     arguta Schrad. 277.
     arvensis L. 55.
     australis Schrad. 54.
     Beccabunga L. 54.
     Buxbaumii Ten. 55.
     Chamaedrys L. 54.
     fruticulosa Fl.D. 54.
     hederifolia L. 55.
     hybrida L. 53.
     longifolia L. 53.
     maritima L. 53.
     media Schrad. 53.
     montana L. 54.
     neglecta Bl. 54.
     officinalis L. 54.
     opaca Fr. 55.
     peregrina L. 277.
     persica Poir. 55.
     polita Fr. 55.
     præcox All. 277.
     saxatilis L. jun. 54.
     scutellata L. 54.
     serpyllifolia L. 54.
     spicata L. 53.
     triphyllos L. 55.
     verna L. 55.
Viburnum L. 184, 29.
     Opulus L. 29.
Vicia L. 406, 146.
     angustifolia Roth. 148.
     cassubica Fl.D. 147.
     cassubica L. 147.
     Cracca L. 147.
     Cracca Sv.B. 147.
     dumetorum L. 147.
     hirsuta Fr. 148.
     lathyroides L. 148.
     Orobis DC. 147.
     pisiformis L. 146.
     sativa L. 148.
     segetalis Thuill. 148.
     sepium L. 147.
     sylvatica L. 147.
     tenuifolia Roth. 147.
     tetrasperma Fr. 148.
     villosa Roth. 147.
Vincetoxicum officinale Mönch. 48.

Viola L. 132, 107.

Allioni Pio 109.

arenaria DC. 109.

arvensis Murr. 110.

biflora L. 109.

borealis Weinm. 108.

canina L. 109.

elatiör Fr. 110.

epipsila Ledeb. 108.

epipsila Hn. ed. 5, 108.

fennica Nyl. 109.

hirta L. 108.

lactea Fr. 110.

lanceifolia Thor. 110.

mirabilis L. 109.

montana L. 109.

nemoralis Kütz. 109.

odorata L. 107.

palustris L. 108.

persicifolia Hn. 110.

persicifolia Wg. 110.

pratensis MK. 110.

riparia Hn. 108.

scanica Fr. 109.

stagnina Kit. 109.

stipulacea Hn. 110.

stricta Horn. 109.

suecica Fr. 108.

sylvatica Fr. 109.

sylvestris Reich. 109.

tricolor L. 110.

uliginosa Schrad.? 108.

umbrosa Fr. 108.

Wahlenbergii Beurl. 109.

VIOLARIEÆ DC. 107.

Viscaria Röhl. 262, 112.

alpina Fr. 113.

purpurea Fr. 113.

vulgaris Röhl. 112.

Viscum L. 510, 32.

album L. 32.

Vulpia bromoides Lk. 247.

myuros var. Parl. 247.

Woodsia R.Br. 535, 267.

hyperborea Br. 267.

ilvensis Br. 267.

lapponica Ångstr. 267.

X.

Xanthium L. 493, 28.

spinsum L. 276.

strumarium L. 28.

Z.

Zannichellia L. 484, 216.

major Bönn. 216.

palustris L. 216.

pedicellata Fr. 216.

pedunculata Reich. 216.

polycarpa Nolt. 216.

Rosenii Wallm. 216.

Zostera L. 3, 216.

angustifolia Horn. 217.

marina L. 216.

minor Nolt. 217.

nana Roth. 217.

Noltei Horn. 217.

REGISTER

öfver de Svenska Slägtnamnen.

A.

Agh 219.
Akleja 85.
Al 184.
Alm 168.
Alpros 157.
Alster 66.
Altérot 103.
Amarant 169.
Amur 261.
Andmat 211.
Angelica 69.
Annbok 174.
Apel 133.
Arfve 61.
Ask 47.
Askört 4.
Asp 175.
Aster 8.
Axsvingel 245.
Azalé 157.

B.

Backlosta 247.
Bandtång 216.
Bartsia 56.
Benved 66.
Bergmynta 41.
Bergsskrabba 63.
Bergsöta 265.
Betonica 43.
Bingel 160.
Binka 8.
Bittermjölk 16.
Björk 182.
Björnbär 137.
Björnfloka 69.
Bladtåg 208.
Blindnässla 44.
Blodhirs 261.
Blodtopp 137.

Blomris 157.
Blomvass 203.
Blåbär 156.
Blådrufva 201.
Blågull 46.
Blålocka 33.
Blåkunt 38.
Blåslust 112.
Blåsårt 59.
Blåttätel 252.
Bockrot 72.
Bocktörne 50.
Bohve 161.
Bok 174.
Bolltistel 10.
Bolmört 50.
Bonässla 43.
Boört 5.
Braxengräs 272.
Braya 90.
Brudgran 190.
Brunell 42.
Brunkulla 191.
Brunskära 1.
Bullerblomster 85.
Bulliarda 128.
Byll 73.

C.

Catabrosa 252.
Centunculus 62.
Cerast 116.
Coronill 148.
Cotula 3.
Cypergräs 219.

D.

Daggkåpa 137.
Daggört 110.
Damspelslilja 198.

Dansk Ingefära 211.
Darrgräs 248.
Desmansblomma 192.
Dill 69.
Dosta 41.
Draknos 42.
Drufhyacint 201.
Dufblomma 200.
Dufkulla 61.
Dverglin 106.
Dverglummer 274.
Dvergynne 191.
Dyblad 196.
Dyört 56.

E.

Ek 174.
Ekorrhär 202.
Elfexing 262.
Elgrams 129.
Elm 243.
Elsholzia 39.
En 185.
Evighetsblomster 6.

F.

Fackelblomster 129.
Fetört 127.
Fibler 27.
Fjellsippa 144.
Fjellvicker 149.
Fingerborgsblomma 52.
Fingerört 141.
Finnbär 168.
Finnmyrten 157.
Finntätel 252.
Fjädergräs 261.
Fjällarfve 120.
Fjällrot 59.
Flenört 52.

Flockblomster 9.
 Flohår 187.
 Flugblomster 52.
 Flugyxne 191.
 Flägg 211.
 Fogelfötter 148.
 Fogelört 99.
 Fräken 271.
 Furu 185.
 Får-pimpernell 137.
 Fältvädd 28.
 Fänting 114.
 Förgät-mig-ej 37.

G.

Gamander 45.
 Getnos 41.
 Giggelsärter 150.
 Ginst 154.
 Glasört 173.
 Glis 92.
 Goodyera 192.
 Groblad 64.
 Grodhår 80.
 Gråddådra 97.
 Gråmålla 169.
 Guckuskor 195.
 Guldborste 9.
 Guldfrö 28.
 Guldhafre 254.
 Guldpuddra 126.
 Guldris 9.
 Gultopp 158.
 Gultraf 129.
 Gultörne 154.
 Gårdsfloka 68.
 Göklyst 113.
 Gökskälla 84.
 Gökärter 146.

H.

Hafre 253.
 Haftorn 168.
 Hagtorn 134.
 Hallon 137.
 Hareris 154.
 Harsyra 105.
 Har-timjan 41.
 Hassel 174.
 Hasselört 167.
 Helghö 149.
 Helting 121.
 Hexört 131.
 Hillsko 63.
 Hinnblad 269.
 Hjortron 137.
 Hjorttunga 268.
 Honingsklöfver 151.

Hottonia 63.
 Humle 169.
 Hundexing 245.
 Hundfloka 68.
 Hundrofva 123.
 Hundtunga 38.
 Hutchinsia 96.
 Hvit Andorn 45.
 Hvit Arfve 118.
 Hvitkullor 2.
 Hyll 29.
 Hållrot 167.
 Hägg 145.
 Hästfibler 4.
 Hästhof 10.
 Hästkastanie 74.
 Hästsvans 132.
 Hökbomster 17.
 Höls-nejlka 114.
 Höstklocka 48.

I. J.

Idgran 185.
 Jernört 47.
 Igelknopp 217.
 Ilagräs 204.
 Johannisört 106.
 Jordnöt 72.
 Jordrefva 42.
 Jordrök 88.
 Jungfrulin 99.
 Jungfrutoffel 194.

K.

Kafveldun 217.
 Kafvelhirs 262.
 Kalfleka 85.
 Kallgräs 57.
 Kalmus 211.
 Kammbiad 131.
 Kammbräken 269.
 Kammexing 245.
 Kammfloka 68.
 Kamnäf 105.
 Kantbalja 150.
 Kardborre 13.
 Kardistel 28.
 Kassöta 144.
 Kastlöser 84.
 Kattfot 6.
 Kattmynta 42.
 Kattost 102.
 Kirs 144.
 Kirskaal 72.
 Klint 10.
 Klockljung 157.
 Klotgräs 272.
 Klotyxne 190.

Kloärter 149.
 Kloört 40.
 Klubb-blomster 27.
 Klätt 113.
 Knafvel 161.
 Knappagh 219.
 Knappsäf 221.
 Knipprot 192.
 Knäfva 161.
 Kobresia 241.
 Kochia 172.
 Kohvete 58.
 Konvalje 201.
 Korallrot 195.
 Koriander 67.
 Korndådra 95.
 Kornell 66.
 Korskål 82.
 Krasse 95.
 Krepe 16.
 Krusbräken 269.
 Kråkklöfver 141.
 Kråkris 159.
 Kumner 143.
 Kummin 72.
 Kungsljus 51.
 Kungsspira 57.
 Kyrvel 67.
 Kyrvelfloka 68.
 Kål 88.
 Käringruka 45.
 Kärrfloka 73.
 Köleria 253.
 Königia 166.

L.

Lappljung 157.
 Lappskära 11.
 Laserpitium 69.
 Lavatera 101.
 Lejongap 52.
 Libsticka 69.
 Liguster 47.
 Lilja 198.
 Lin 105.
 Lind 101.
 Lindådra 97.
 Lingon 156.
 Linnæa 32.
 Lins 148.
 Listera 193.
 Ljung 157.
 Lobelia 35.
 Lomme 95.
 Loppört 8.
 Losta 247.
 Lummer 273.
 Lungört 38.
 Luzern 151.
 Lysing 61.

Långrofva 94.
Lånke 267.
Låsgräs 270.
Läkeört 73.
Lök 199.
Lök-rym 90.
Lönn 74.

M.

Madra 30.
Malört 3.
Manskraft 73.
Missne 11.
Mistel 32.
Mjuktåtel 256.
Mjölklblomster 27.
Mjölke 129.
Mjölkröt 70.
Mjölktistel 14.
Mjölön 156.
Monke 34.
Montia 160.
Morot 68.
Mossatof 221.
Murgrön 67.
Myggblomster 194.
Mynta 39.
Myragh 219.
Myskegräs 263.
Myskört 74.
Måbär 124.
Månviol 96.
Måra 30.
Mästerrot 70.

N.

Najas 196.
Narciss 196.
Nattviol 90.
Naumburgia 61.
Neckblad 76.
Neckros 76.
Nejlila 113.
Nunneört 87.
Näfva 103.
Nässla 169.
Nästrot 193.

O.

Odon 156.
Odört 67.
Olvon 29.
Ormbunke 269.
Ormrot 16, 65.

Ormskalle 271.
Oxbär 134.
Oxel 133.
Oxtunga 36.

P.

Paddbär 86.
Paddfot 39.
Palsternacka 69.
Penninggräs 57.
Peplis 129.
Pestrot 10.
Piggfrö 38.
Pil 175.
Pilört 203.
Plister 44.
Polört 46.
Poppel 175.
Pors 184.
Prestkrage 2.
Prustrot 202.
Puktörne 154.
Pungyxne 190.

R.

Rapunkel 34.
Rast 36.
Renfana 3.
Repe 244.
Rhabarber 165.
Ribs 123.
Riddarsporre 85.
Rosenrot 127.
Ruppia 215.
Rym 90.
Räckentraf 93.
Räfklor 155.
Räfmjolk 159.
Rättika 94.
Rödfloka 68.
Rödkulla 56.
Rödmålla 171.
Rölleka 3.
Rönn 133.
Rörflen 263.
Rörhven 257.

S.

Saffran 195.
Safsa 269.
Salsofi 15.
Salsola 173.
Saltmålla 171.
Salvia 40.

Samolus 62.
Sandarfve 117.
Sandhvita 97.
Sandlilja 200.
Sandling 118.
Sandrör 256.
Sandsenap 89.
Sandtåtel 255.
Scheuchzeria 204.
Schoberia 173.
Selinum 70.
Selleri 71.
Senap 89.
Senebiera 96.
Sherardia 30.
Sibbaldia 143.
Sikorie 14.
Silaurot 71.
Silén 111.
Sippa 83.
Sjönöt 131.
Skogsbräken 266.
Skogsfru 193.
Skogslilja 192.
Skogsplister 44.
Skogsviol 191.
Skärf-frö 95.
Skörbjuggsört 97.
Slidgräs 261.
Sloggräs 256.
Slotterblomma 110.
Smilacina 202.
Sminkrot 38.
Smultron 140.
Smånarf 119.
Smörblomster 26.
Snarrefva 35.
Snyltört 59.
Snödroppa 196.
Solvända 107.
Solögon 77.
Sparris 201.
Spergel 120.
Spikblad 73.
Spikklubba 50.
Spindelört 167.
Springkorn 100.
Sprängört 71.
Sprödört 114.
Spåmanstistel 11.
Squattram 158.
Starr 223.
Stenbräcka 124.
Stenbräken 267.
Stenhammaria 38.
Stjernört 114.
Stillfrö 89.
Stinknässla 43.
Stormhatt 85.
Strandborst 244.

Strandfloka 71.
 Strandkål 94.
 Strandling 62.
 Strandljung 160.
 Strand-portlake 118.
 Strandpryl 64.
 Strandsenap 94.
 Strand-Vallmo 87.
 Strutsbräken 269.
 Strätta 72.
 Sturmia 194.
 Stäkra 71.
 Surtörne 86.
 Svalting 203.
 Svalört 86.
 Svart Andorn 42.
 Svartsenap 89.
 Svinmålla 172.
 Svärdsilja 195.
 Sylört 96.
 Syra 163.
 Syrén 47.
 Syrling 166.
 Såpört 113.
 Säf 219.
 Säfserot 71.
 Sälting 204.
 Sötblomster 2.

T.

Taggbräken 265.
 Taklöf 127.
 Tandsvingel 253.
 Tandört 91.
 Teesdalia 96.
 Tibast 168.
 Tidlösa 202.
 Timjan 41.
 Tistel 12.
 Tjärblomma 112.
 Toffslomster 6.
 Toffieldia 204.
 Tolta 14.
 Tomt-tistel 12.
 Tomtört 15.
 Toste 124.
 Tranbär 156.
 Trift 65.
 Trollbär 50.

Trollört 202.
 Try 32.
 Tulkört 48.
 Tulpan 198.
 Tusengyllen 49.
 Tusenskön 8.
 Tåg 205.
 Tätört 60.
 Törnros 134.

U.

Uddköll 150.
 Ullblomster 7.
 Ulltistel 11.

V. W.

Vahlodea 256.
 Vallmo 86.
 Vallört 36.
 Vass 256.
 Vass-svingel 253.
 Vatten-aloë 196.
 Vattengröe 251.
 Vattengröna 186.
 Vattenklöfver 46.
 Vattenkrasse 93.
 Vattennate 212.
 Wau 74.
 Veide 95.
 Vendelrot 29.
 Vial 145.
 Vicker 146.
 Vide 175.
 Vifva 62.
 Vildhvet 242.
 Vildkorn 244.
 Vildpersilja 71.
 Vildsallat 15.
 Vinbär 123, 4.
 Vinda 35.
 Vingblad 72.
 Vintergrön 58.
 Vinterkrasse 93.
 Viol 107.
 Woodsia 267.
 Vårbrädd 264.
 Vårklocka 196.

Vårlök 200.
 Vår-tåtel 254.
 Vår-älskling 98.
 Vaggört 169.
 Vägört 161.
 Väpling 152.

Y.

Yxne 188.

Z.

Zannichellia 216.

Å.

Åkerbär 140.
 Åkerhirs 261.
 Åkerhven 259.
 Åkerkullor 2.
 Åkermönja 136.
 Åkersallat 29.
 Åkervädd 28.
 Ålandsrot 7.

Ä.

Ängsborst 264.
 Ängsgröe 248.
 Ängshven 260.
 Ängskaff 262.
 Ängskampe 263.
 Ängskrasse 91.
 Ängsruta 82.
 Ängsskära 11.
 Ängssvingel 245.
 Ängståtel 255.
 Ängsull 222.
 Ängsvädd 28.
 Ärenpris 53.
 Ärt 45.

Ö.

Ögontröst 56.

#

HANDBOK
I
SKANDINAVIENS FLORA,

INNEFATTANDE
SVERIGES OCH NORGES VÄXTER,

TILL OCH MED
MOSSORNA;

AF
C. J. HARTMAN.

~~~~~
Nionde upplagan,

UTGIFVEN MED
RÄTTELSE OCH TILLÄGG

AF
CARL HARTMAN.

—————
SEDNARE DELEN:

Mossor.

—————
STOCKHOLM,
Zacharias Hæggströms förlag.

Iwar Hæggströms Boktryckeri 1864.

KLASSEN

CRYPTOGAMIA.

Ordn. MUSCI. Mossor.

Oftast små, sällan utdragna växter, vanligen med mångbladig, hos ett ringa antal hinnaktig bladlik stam. Bladen hos † *M. frondosi*, ell. Fam. *Bryaceæ*, alltid hela; hos †† *M. hepatici* merändels flikiga. Frukt mer och mindre skaftad, sällan utan tydligt skaft, yngre innesluten inom en s. k. mössa, som hos de flesta quarsitter till frömnaden.

I.

ÖFVERSIGT AF SLÄGTEN.

† **Operculati:** Fröhus med lock [undant. *Archidium* och några *Phasca*]; frön aldrig blandade med springtrådar: *Musci frondosi* L. Bladmossor. [Sid. 1.]

* *Acrocarpi:* frukten i stjelkens eller grenarnes topp [undant. *Anoetangium*, *Fissidens* och *Octodieras*]. *M. bryoides* *).

a — *Astomi:* fröh. utan affallande lock.

1 **ARCHIDIUM.** Fröhuset oskaftadt, klotrundt, utan spår till lock, affallande öppnadt, inneslutet i en oordentligt bristande mössa. Frön stora, men få [omkr. 16—20]. *Liten jordmossa.* — Sid. 79.

2 **PHASCUM.** Fröh. med spår till lock, bestående i en kortare ell. längre spets, affallande öppnadt, med ofta ganska kort skaft. Mössa hättelik ell. ensidig, liten och snart affallande. Frön små och talrika. *Ganska små jordmossor.* — Sid. 77.

3 **ANDRÆA.** Fröh. öppnande sig på sidorna i 4, af locket upptill sammanhållna vägar. Mössa hättelik, flygtig. *Bruna, tufvade stenmossor.* — Sid. 79.

b — *Gymnostomi:* locket affallande; mynningen utan tänder.

4 **SPHAGNUM.** Fröh. regelbundet**), med en ringformig fot vid dess fäste på blomskafvet, bar mynning och n. platt lock, utan vårta eller spröt. Mössa bristande i toppen. *Mjuka, blekgröna, hvita eller rödaktiga kärrmossor.* — Sid. 81.

*) Då frukten säges utgå från toppen, förstås den med fröredningen samtida stjelkens topp, så att man icke må dermed förblanda de ofta på sidan om frukten ur öfversta bladvinklarne framskjutande yngre grenarne ell. nyskotten.

**) D. v. s. icke snedt, ell. med ena sidan mer convex än den andra, så att mynningen derigenom kommer mer ell. mindre på sned.

- 5 ANOECTANGIUM. Fröh. n. regelb. aflångt, på skaft från sidan af stjelken; mynn. bar. Mössa ensidig. *Tätt tufvad bergmossa*. — Sid. 76.
- 6 GYMNOSTOMUM. Fröh. regelb., aflångt—ovalt, på tydligt skaft från stjelkens topp [äldre skenbart från sidan genom nyskott]. Mössa ensidig. Blad täta, jemnbreda—smalt lancettlika, af tät, fint rundmaskig cellväf, med nerv. *Tufvade klipp-, säll. jordmossor*. — Sid. 76.
- 7 STYLOSTEGIUM. Fröh. regelb. n. klotrundt, på omärkligt skaft, n. insänkt mell. toppbladen. Mössa ensidig. Blad täta, sylspetsade, af tät, aflångt maskig cellväf, med nerv. *Tufvad stenmossa*. — Sid. 77.
- 8 HEDWIGIDIUM. Fröh. som föreg. Mössa hättelik, hel ell. vid basen något ensidigt klufven. Blad täta, eggrunda ell. eggr. lancettlika, af tät, n. 4kantigt maskig cellväf, utan nerv. *Tufvade greniga sten-, sällan trädmossor*. — Sid. 54.
- 9 SCHISTOSTEGA. Fröh. regelb., klotrundt, skaftadt. Mössa hättelik, hel. Blad bredt lancettlika, af gles grofmaskig cellväf, utan nerv; de ofrukt samma stjelkarne platta, ormbunklika, af på kant satta och med basen hopväxta blad. *Späd och enkel, i mörka hålor växande mossor*. — Sid. 77.
- 10 OEDIPODIUM. Fröh. regelb., klotrundt, med en lång hals öfvergående i det tjocka skaftet. Mössa ensidig. Blad breda, rundtrubbiga, af grof cellväf, med nerv. *Låg, enkel, ell. af nyskott grenig mossor*. — Sid. 42.
- 11 POTTIA. Fröh. regelb., ovalt ell. omv. eggrundt, skaftadt. Mössa ensidig. Blad lancettl.—eggrunda, concava, genomskinliga af 4kantigt maskig cellväf, med nerv. *Låga, enkla, ell. af nyskott greniga jordmossor*. — Sid. 54.
- 12 PHYSCOMITRIUM. Fröh. regelb., klotrundt ell. något päronlikt, skaftadt. Mössa uppblåst, slutl. från basen klufven, vanl. kortare än fröh. Blad lancettl., ovala ell. eggrunda, n. platta, af grof 6kantigt maskig cellväf, med nerv. *Lika föreg.* — Sid. 43.
- 13 PYRAMIDULA. Fröh. regelb., rundadt päronlikt, skaftadt. Mössa 4kantig uppblåst, inneslutande hela fröhuset, bristande på sidan, men länge hophängande vid basen, sedan fröh. fäلت lock och frön genom sidoöppningen. Blad som föreg. *Ell par li-nier hög jordmossa*. — Sid. 43.
(*Seligeria Donniana*. *Encalypta extinct.* och *commut.* *Zygodon*. *Orthotr.* *gymnost.* *Grimm. anodon.* *Weissia fugax* β.)
c — *Haploperistomi*: fröhusets mynning omgifven af en enkel tandkrans.
a — Fröhusets tänder 4—16, hela eller oordentligt flikade, sprickiga ell. håliga.
- 14 TETRAPHIS. Fröhuset regelb. med 4, hela, uppräta tänder. Mössa hättelik, mer och mindre flikig. *Mest enkla mossor, växande än på jord, än på klippor*. — Sid. 39.
- 15 SPLACHNUM. Fröh. regelb., hvilande på ett sköld- ell. flasklikt, färgadt bihang, vidare än fröh.; tänd. 16, parvis närmade ell. sammanhängande [skenbart 8]. Mössa hättelik, slutl. något ensidigt klufven. *Gyttrade kärr- eller bergmossor*. — Sid. 40.
- 16 TAYLORIA. Fröh. regelb., med kägel-likt bihang, smalare än fröh.; tänd. 16 ell. 32, parvis närmade ell. sammanhängande, torra utåt nedböjda. Mössa som föreg. *Lika föreg.* — Sid. 41.
- 17 DISSODON. Fröh. med bihang och mössa som föreg.; tänd. 16, parvisa ell. på samma afstånd från hvarandra, torra uppräta. *Tätt tufvade mossor*. — Sid. 42.
- 18 CINCLIDOTUS. Fröh. n. regelb. ovalt ell. aflångt, utan bihang; tänd. 16, långa, uppräta, oordentl. spruckna, flikiga och håliga, nedtill förenade med en hinna. Mössa hättelik, vid basen ensidigt klufven. *Vattenmossa*. — Sid. 27.
- 19 ENCALYPTA. Fröh. regelb., n. cylindriskt, utan tydl. bihang; tänd. 16 [stund. felande; hos ett par arter inneslutande en i inre tänder flikad hinna]. Mössa kägel-likt, slät, insvepande hela fröhuset till mogningen. *På jord, murar m. m. växande mossor*. — Sid. 52.

- 20 **COSCINODON.** Fröh. regelb., ovalt, utan bihang, på mycket kort skaft insänkt mell. toppbladen; tänd. 16, helt och hållet gallerlikt håliga. Mössa vidgad klocklik, strimligt veckig, glatt, med smal spets. *Tufvad bergmossa.* — Sid. 51.
- 21 **GRIMMIA.** Fröh. som föreg. på insänkt ell. utskjutande skaft; tänd. 16, hela ell. oordentl. klufna och håliga, säll. felande [hos *G. anodon*]. Mössa hättelik, flikig ell. ensidigt uppbristande. *Tufvade klippmossor.* — Sid. 55.
- 22 **MIELICHHOFFERIA.** Fröh. regelb., utdraget päronlikt, långskaftadt; tänd. 16, hela och n. jemnbreda. Mössa smal, vid basen ensidigt klufven, föga längre än locket. *Fast tufvad fjellmossa.* — Sid. 39.
- 23 **CONOSTOMUM.** Fröh. n. klotrundt, reffladt, snedt och skaftadt; tänd. 16, enkla, i toppen sammanhängande och bildande en kägla. Mössa ensidig. *Fast tufvad fjellmossa, med radvis tegel-lagda blad.* — Sid. 46.
- 24 **CATOSCOPIUM.** Fröh. rundadt, snedt och böjdt åt sidan, med omärkligt bihang; tänd. 16, korta, trubbiga och flygtiga, odelade, fria, men rigtade mot hvarandra. Mössa ensidig. *Tufvad kärrmossa.* — Sid. 46.
- 25 **DISCELIUM.** Fröh. som föreg., utan bihang; tänd. 16, fria, långa, spetsade och ej flygtiga, efter medellinien sprickfulla. Mössa ensidig. *Liten, flockvis väx. jordmossa.* — Sid. 73.
- 26 **ÅNGSTRÖMIA.** Fröh. regelb., ovalt, långskaftadt; tänd. 16, långa, spetsade, meränd. oordentl. sprickiga ell. klufna. Mössa ensidig, längre än locket och halfva fröh. Blad n. eggrunda, genomskinliga af likformig grofmaskig cellväf. *Flockvis på jord väx. fjellmossa.* — Sid. 76.
- 27 **ANACALYPTA.** Fröh. regelb., ovalt aflångt, skaftadt; tänd. 16, hela, ell. oordentl. klufna ell. håliga. Mössa ensidig, nående till midten af fröh. Blad bredt lancettl. ell. eggrunda, concava, genomskinliga af 4kantigt maskig cellväf. *Små, enkla ell. något greniga jordmossor.* — Sid. 53.
- 28 **EUCLADIUM.** Fröh. och tänd. som föreg.; mössa ensidig, längre än locket och halfva fröh. Blad jemnbreda, endast vid basen sågade, af olikformig, upptill tätare cellväf. *Tufvad kalkmossa.* — Sid. 53.
- 29 **WEISSIA.** Fröh. regelb., aflångt, ovalt ell. päronlikt, skaftadt; tänd. 16, spetsiga, stund. tvärstypade, hela ell. oordentl. sprickiga ell. klufna. Mössa som föreg. Blad smala, af olikformig, upptill rundadt finmaskig cellväf. *Mest tufvade jord- och stenmossor.* — Sid. 73.
- 30 **SELIGERIA.** Fröh. regelb., rundadt päronlikt, skaftadt; tänd. 16 [hos *S. Donn.* 0], breda och trubbiga, n. hela. Mössa som föreg. Blad smala, af likformig, aflångt grofmaskig cellväf. *Ytterst små, enkla, flockvis, på kalk- och sandsten väx. mossor.* — Sid. 75.
- (*Octodicerus. Cynodontium. Distichium. Trematod. brevicollis.*)
- β — Fröhusets tänder 16, ordentligt 2klufna till midten ell. närmare basen, stundom 32—64.
- 31 **TREMATODON.** Fröh. n. cylindriskt, ell. smalt päronlikt af ett långt bihang vid basen, något krökt; tänd. 16, yngre sprickiga efter midten, slutl. klufna n. till basen ell. hela. Mössa ensidig. *Löst tufvade ell. flockvis väx. jordmossor.* — Sid. 72.
- 32 **FISSIDENS.** Fröh. urnelikt, n. regelb. ell. omärkl. krökt, med skaft från de vid basen af 2 skifvor sammansatta bladens veck; tänd. 16, till midten 2klufna. Mössa ensidig. *Jordmossor.* — Sid. 72.
- 33 **OCTODICERAS.** Fröh. omv. kägel-lik, regelb., på kort, vidgad skaft från bladvecken; tänd. 16, dels regelb. till midten 2klufna, dels oregelb. 2—3klufna och håliga. Mössa hättelik. Blad som föreg. *Vattenmossa.* — Sid. 73.
- 34 **LEUCOBRYUM.** Fröh. aflångt, snedt, utan bihang, med tänder och mössa som *Fissid.* Blad hvitaktiga, af 4kantigt maskig cellväf, utan nerv. *Tätt tufvad kärrmossa.* — Sid. 65.
- 35 **DICRANUM.** Fröh. på utskjut. skaft, omv. eggrundt, aflångt ell. cylindriskt, meränd. mer och mindre snedt ell. krökt; tänd. och mössa som föreg. Blad smala, af tät

oregelbunden cellväf, med nerv. *Tufvade ell. flockvis väx. jord- ell. stenmossor.* — Sid. 66.

- 36 CYNODONTIUM. Fröh. och mössa som föreg.; tänd. 16, olikformigt klufna, stund. delade till basen i flera fria, ell. med tvärband nedtill förenade tänder. Blad som föreg. *Tufvad och grenig bergmossa.* — Sid. 66.
- 37 ARCTOA. Fröh. på kort skaft af perichætialbladens längd, omv. eggrundt ell. ovalt, föga snedt; tänder 16, till ell. nedom midten 2—3klufna. Mössa ensidig. Blad som föreg. *Små tufvade bergmossor.* — Sid. 71.
- 38 DICRANODONTIUM. Fröh. på utskjutande skaft, aflångt—n. cylindr., regelb.; tänd. 16, fästade nedom mynn., fria, delade n. till basen i 2, oliklänga smala, raka flikar. Mössa ensidig. Blad n. syl- ell. borstlika, med mycket bred nerv. *Tufvad och grenig jord- ell. torfmossa.* — Sid. 71.
- 39 CAMPYLOPUS. Fröh. på långt, nedböjdt skaft, ovalt, regelb.; tänder 16, till midten 2klufna. Mössa ensidig, i kanten hårfransad. Blad n. syllika, med mycket bred nerv. *Tufvade berg- ell. jordmossor.* — Sid. 72.
- 40 CERATODON. Fröh. aflångt ell. cylindriskt, något snedt ell. krökt; tänd. 16, delade n. till basen i 2, likformiga, långa och smala, hågliskt inåt krökta flikar [liknande 32 tänder]. Mössa ensidig. Blad lancettl. ell. smalare, af finmaskig cellväf, med nerv. *Gyttrade jordmossor.* — Sid. 66.
- 41 DESMATODON. Fröh. ovalt ell. aflångt, vanl. regelb.; tänd. 16, 2—3delade ell. skenbart 32, raka, vid basen sammanhängande med en gemensam hinna. Mössa ensidig. Blad aflånga—eggrunda, trubbad, med ell. utan udd, för öfr. som föreg. *Tufvade fjellmossor.* — Sid. 62.
- 42 TRICHOSTOMUM. Fröh. aflångt ell. cylindriskt, regelb. eller omärkligt krökt; tänd. 32, parvisa, raka och hårlika, vid basen förenade af en mycket smal hinna ell. oordentligt klufna, utan hinna. Mössa ensidig. Blad lancettlika ell. smalare, rigtade åt alla sidor ell. ensidiga, spetsade, för öfr. som föreg. *Jord- och stenmossor.* — Sid. 63.
- 43 DISTICHIMUM. Fröh., mössa och blad som föreg.; tänd. 16, djupt 2delade, utan någon märklig förenande hinna vid basen, ofta oordentligt klufna ell. sprickiga. Bladen rigtade åt två sidor. *Jord- och klippmossor.* — Sid. 65.
- 44 RACOMITRIUM. Fröh. regelb., ovalt—aflångt; tänd. 16, 2—3delade ell. 32, raka. Mössa hättelik, slät [icke veckig], vid basen flikig. *Tufvade och greniga stenmossor.* — Sid. 58.
- 45 PTYCHOMITRIUM. Fröh. som föreg.; tänd. 16, delade n. till basen i 2 långa hårlika flikar, raka. Mössa hättelik, vidgadt konisk, veckig, glatt, vid basen flikig. *Tufvad, vid basen grenig stenmossa.* — Sid. 51.
- 46 TORTULA. Fröh. aflångt ell. cylindriskt, regelb. ell. något krökt; tänd. 32, långa och hårlika, skruflikt sammanvridda. Mössa ensidig. *Tufvade ell. flockvis växande jord- och stenmossor.* — Sid. 60.
- 47 POLYTRICHUM. Fröh. med 32—64, korta tänder, sammanbundna af en trumlik, mynningen tillslutande hinna. Mössa ensidig, alldeles betäckt af långa nedhängande hår. *Löst tufvade ell. flockvisa, mest enkla jordmossor.* — Sid. 43.
- 48 CATHARINEA. Fröh. som föreg. Mössa n. glatt ell. beströdd med glesa upprädda hår. *Lika föreg.* — Sid. 44.
(*Encalyptæ. Buxbaumia. Diphyscium. Orthotricha. Bartramia. Cinclidotus.*)
- d — *Diploperistomi*: mynningen omgifven af en dubbel tandkrans [den inre stund. lik en hel ell. flikad hinna].
- 49 BUXBAUMIA. Fröh. snedt, nedåt buktigt, på ena sidan platt, skaftadt; mynningen omgifven af en inre kägelformig, veckigt strimmad hinna, och en yttre kortare, sargad ell. i oregelbundna tänder klufven hinna. Mössa hättelik. *Flockvis, men glest väx. mossor med otydliga blad och stjelk.* — Sid. 45.
- 50 DIPHYSCIUM. Fröh. snedt, nedåt buktigt, uppåt afsmalnande och trindt, oskaftadt;

mynns inre hinna som föreg., den yttre omärklig, ringformig, bugt-tandad. Mössa hättelik. *Liten, tätt tufvad mössa.* — Sid. 45.

- 51 FUNARIA. Fröh. snedt, päronlikt; yttre tänderna 16, liggande platt på de 16 inre, motsatta och vid basen med de yttre sammanhängande tänderna. Mössa slutl. ensidig, med ett långt spröt mycket öferskjutande det lilla locket. *Flockvis väx. jordmossor.* — Sid. 42.
- 52 ORTHOTRICHUM. Fröh. regelb., ovalt ell. päronlikt, med omärkligt ell. kort skaft; yttre tandkransen af 16, parvis sammanhängande [skenbart 8], slutl. meränd. åtskilda tänder; den inre af 8 ell. 16 öfver mynningen liggande tänder ell. hår [stund. felande]. Mössa hättelik glatt, ell. hårig af upprätta hår, vanl. veckig. *Tufviga träd- ell. stenmossor.* — Sid. 47.
- 53 ZYGODON. Fröh. och tänder som föreg. ell. saknas alldeles de sednare. Mössa ensidig glatt. *Träd- ell. stenmossor.* — Sid. 51.
- 54 BARTRAMIA. Fröh. snedt, klotrundt, reffladt, med en liten mynning, omgifven af 16, fria syl-rika tänder, samt en inre, stund. otydlig, i 16 tänder flikad hinna. Mössa ensidig. *Tufvade och greniga jord- ell. stenmossor.* — Sid. 45.
- 55 TIMMIA. Fröh. n. regelb., klubblikt, böjdt åt sidan, slätt, af ålder fåradt. Yttre tänderna 16, spetsade; inre tänd. nedtill förenade med en hinna och till en del 2—3 sammanhängande i topparne. Mössa ensidig. *Tufvade utdragna bergmossor.* — Sid. 31.
- 56 CINCLIDIUM. Fröh. regelb., aflångt ell. ovalt, nedböjdt; yttre tänd. 16, trubbiga, motsvarande lika många hål i den inre, hvalflikt slutna hinna. Mössa ensidig. *Långa af nyskott grenade kärrmossor.* — Sid. 28.
- 57 AULACOMNION. Fröh. något snedt och böjdt åt sidan, aflångt, reffladt. Yttre tänd. 16, spetsiga; inre tänd. 16, med mellanliggande hår. Mössa ensidig. *Tufvade kärr- och jordmossor.* — Sid. 30.
- 58 MNIMUM. Fröh. regelb., aflångt—klotrundt, slätt, lutande ell. nedböjdt. Peristom och mössa som föreg. Bladceller grofva, 6kantigt runda [undant. *M. cinclidioid.*]. *Vanl. stora och tufvade, lund- och kärrmossor.* — Sid. 28.
- 59 BRYUM. Fröh. vanl. regelb. cylindriskt—klotrundt, slätt, lutande ell. nedböjdt. Tänd. 16, spetsiga; inre mynningen omgifven af en hinna, delad i 16 tänder, ensamma ell. med mellanligg. hår, sällan otandad. Mössa ensidig. Bladceller kantigt aflånga. *Tufvade jord-, säll. stenmossor.* — Sid. 31.
- 60 PALUDELLA. Fröh. snedt, aflångt, slätt och n. upprätt. Yttre tänd. och mössa som föreg. Inre tänder 16. Blad n. triangulära, tillbakaböjda, af fina rundade celler. *Lång, tufvad kärrmossa.* — Sid. 40.
- 61 MEESIA. Fröh. snedt, päronlikt, slätt och n. upprätt. Yttre tänd. 16, trubbiga, kortare än de inre, meränd. med en nättlik, flygtig väfnad förenade tänderna. Mössa ensidig. Blad af finmaskig cellväf. *Ofta mycket långa kärrmossor.* — Sid. 40.
- 62 AMBLYODON. Fröh., mössa och yttre tänd. som föreg.; de inre 16, fria, långa och spetsade. Blad bleka af mycket grofmaskig cellväf. *Tufvad kärrmossa.* — Sid. 40. (*Encalypta streptocarpa* och *procera.*)

** *Pleurocarpi*: frukten från stjelkens ell. grenarnes sidor: *M. hypnoides*.*)

a — *Haploperistomi*: fröhusets mynning med enkel tandkrans.

- 63 LEUCODON. Fröh. regelb.; tänd. 16, djupt 2delade. Mössa ensidig. *Mattlik träd-, säll. stenmossa.* — Sid. 26.

(*Cinclidotus. Fissidens. Octodiceras. Leptohymenium. Anomodon. Antitrichia.*)

b — *Diploperistomi*: mynn. omgifven af 16 yttre tänder och en inre, i tänder ell. hår flikad hinna [hos *Fontin.* och *Dichel.* bildande en nättlik kägla].

- 64 LEPTOHYMENIUM. Fröh. regelb. Inre mynninghinna ytterst tunn och flygtig,

*) Af *M. bryoides* hafva *Anoetangium*, *Octodiceras* v. fl. frukten äfvenledes utgående från stjelkens sida, äfvensom några få andra genom nyskott få den skenbart sådan.

sammanhängande med de yttre tänderna; slutl. försvinnande med blotta spåren kvar vid de sednare. Mössa ensidig. *Mattlika stennossor*. — Sid. 26.

- 65 ANOMODON. Fröh. regelb., n. cylindriskt, på rakt skaft; mössa som föreg. Inre tänd. 16, fria, hårlika, fästade skiftevis vid de yttre tändernas kant. *Mattlika stennell. tradmossor*. — Sid. 25.
- 66 ANTITRICHIA. Fröh. regelb. ovalt, på krokigt skaft. Inre tänderna och mössan som föreg. *Bildande löst hoptrasslade lager på stenar och klippor*. — Sid. 25.
- 67 NECKERA. Fröh. regelb. Inre tänderna 16, likformiga hårlika och skiftevisa med de yttre, vid basen förenade med en smal hinna. Stjelken platt af 2sidigt och på kant fästade blad. Mössa ensidig. *Platta, mattlika, träd- och stennossor*. — Sid. 24.
- 68 LESKEA. Fröh. regelb. ell. obetydligt krökt. Inre tänd. 16, likformiga, utgående från en tydlig och bredare hinna än hos föreg. Mössa ensidig. *Sten- och tradmossor*. — Sid. 21.
- 69 CLIMACIUM. Inre tänderna n. fria, långa och efter midten håliga ell. spruckna; för öfr. som föreg. *Upp till trädformigt grenad jordmossa*. — Sid. 23.
- 70 THEDENIA. Fröh. regelb. ell. föga snedt; mynninghinnan delad i 16 längre och bredare tänder, med en ell. flera kortare, hårlika mellanflikar. Mössa ensidig, mycket stor [näende n. ända ned till fröhus hals]. *Liten hoptufvad mossas väx. på trädrötter i skugga*. — Sid. 21.
- 71 HYPNUM. Fröh. meränd. snedt ell. krökt; mynninghinnan tydlig, delad i 16 längre och bredare tänder, med kortare, hårlika mellanflikar. Mössa ensidig, vanl. kort. *Krypande och greniga, vanl. i mattor ell. tufvor, n. öfverallt växande mossor*. — Sid. 1.
- 72 PTERYGOPHYLLUM. Fröh. snedt. Inre tänderna 16, likformiga, hela. Mössa hättelik. *Bred, ljusgrön glänsande mossas*. — Sid. 23.
- 73 DICHELYMA. Fröh. regelb., skaftadt. Inre tänderna medelst tvär-ringar förenade i en nätlik kägla. Mössa ensidig. *Mattlika vattenmossor*. — Sid. 27.
- 74 FONTINALIS. Fröh. regelb., n. oskaftadt; tänder som föreg. Mössa hättelik. *Svartgröna, vanl. långa och flytande vattenmossor*. — Sid. 26.
(*Bartramia Halleriana*.)

†† **Deoperculati:** fröhus utan bestämdt lock. Frön blandade med [springtrådar [undant. *Ricciæ*]. *M. hepatici* L.) Lefvermossor. [Sid. 83.]

A — *Jungermannicæ*: fröhus ensamt, öppnande sig med 4 väggar, sällan i flera ell. oordentligt. Frön blandade med springtrådar. *Jungermannia* L.

* *Foliosæ*: stjelen tydlig och klädd med åtskildja blad.

- 1 Flocken *Gymnomitricæ*: kalk [perianthium] 0, ell. hopväxt med svepet. Fröredn. i toppen. Blad underliggande, enkla ell. i spetsen 2flikiga. Stipler 0 ell. små och olika bladen.
- 75 GYMNOMITRIUM. Kalk 0. Mössa insänkt i svepet. *Tufvade, n. tagelsmala mossor, trinda af mycket tätt tegel-lagda, 2flikiga blad*. Stipler 0. — Sid. 83.
- 76 SARCOSYPHUS. Kalk hopväxt med svepet till en bågare och öppnande sig med tänder dolda i svepets mynning. *Stjelen uppstigande ell. upprät, med upprätta 2flikiga blad i 2 motsatta rader*. Stipl. 0. — Sid. 84.
- 77 ALICULARIA. Kalk vid basen hopväxt med svepet och öppn. sig med deri inneslagna tänder. *Tufvade mossor med rundade, hela ell. grundt urnupna blad, 2sidigt täckande stjelen*. Stipler mycket små, odelade. — Sid. 84.

*) Hos *Jungermannicæ* öppnar sig fröhuset ordentligt med 4 väggar med undantag af *Fossombr. pusilla*, hos hvilken det brister i obestämda flikar. Af *Marchantieæ* ha några få släkten fröhus, som vid mogningen öppna sig tvärsöfver, likasom med ett lock, dock icke med bestämd fog och ring som hos Bladmossorna.

- 2 Flocken *Jungermannideæ*: kalk i toppen af stjelen ell. af en egen sidogren, fri och meränd. framskjutande. Blad underliggande, 2sidigt fästade. Stipl. som i föreg. flock.
- 78 **PLAGIOCHILA**. Kalk i stjelen tugrening ell. på en sidogren, platt, med tvärhuggen hel mynning. 2 af svepets blad större än de öfriga. *Mossor, med mindre låta och 2sidigt rigtade, odelade, rundade ell. vigglika blad. Stipl. meränd. 0.* — Sid. 84.
- 79 **SCAPANIA**. Kalk i toppen, hoptryckt från fram- och baksidan, med tvärhuggen hel, i yngre tillstånd nedböjd mynning. Svepe af 2 blad. lika stielkbladen. *Bladen af 2 mot hvarandra hopvikna, vanl. olikstora flikar. Stipl. 0.* — Sid. 85.
- 80 **JUNGERMANNIA**. Kalk i toppen ell. på en kortare sidogren, rör- ell. eggformig, mer och mindre kantig, med flikig mynning. Svepebl. flera, mer och mindre olika stielkbladen. *Mångformiga mossor, med 2sidigt fästade, hela, 2- ell. flerklufna, stund. hårtikt delade blad, med och utan stipler.* — Sid. 86.
- 81 **SPHAGNOECETIS**. Kalk på en kort, småbladig, framåt uppböjd gren från stjelen baksida, hinnaktig, trind, mot mynningen 3kantig, ofransad. *Blekgrön, ofta lång mossa, glest väx. i hvit-moss-kärr, med hela, rundade, 2sidigt utbredda ell. hoplagda blad. Stipl. 0, ell. otydliga.* — Sid. 95.
- 82 **LOPHOCOLEA**. Kalk i toppen ell. på en sidogren, mot mynningen vidgad, 3kantig, med 3 franskantade flikar. *Ljusgröna mossor, med genomskinliga, 2sidigt utstående, 2flikiga blad, 2- ell. flerflikiga stipler.* — Sid. 95.
- 83 **HARPANTHUS**. Kalk på en mycket kort sidogren, krökt, tappformig, n. trind och uppåt smalare; mynn. med 3—4 olikstora helbräddade tänder. Mössan kortare än kalken och vidväxt denna. *Rödaktigt grön mossa, med rundade urnupna 2sidigt utstående blad, med stipler.* — Sid. 96.
- 84 **CHILOSCYPHUS**. Kalk fästad som föreg., 2—3klufven ell. delad, [hos de skand.] bägerlik och kortare än den fria, icke vidväxta mössan. *Nedtryckta, plattadt mattlika mossor, med 2sidigt utbredda, n. quadratisk, trubbiga ell. urnupna blad, 2klufna stipler.* — Sid. 96.
- 3 Flocken *Geocalyceæ*: kalk 0, ell. oskiljbar från fröredningsfästet, som utgår från stjelen baksida, lik en smal nedhängande påse, nedtill slutet, upptill öppet för frukten. Bladen underliggande.
- 85 **GEOCALYX**. Fästet n. cylindriskt, hängande, köttigt. Mössan till större delen vidväxt fästets insida. *Mattlik, plattad mossa, med blad och stipler som föreg. slägte.* — Sid. 96.
- 4 Flocken *Trichomanoideæ*: fäste antingen påslikt som hos föreg. flock eller utgörande en från stjelen baksida utgående gren, bärande kalken. Bladen öfverliggande. Stipler mycket smärre än bladen.
- 86 **CALYPOGEIA**. Fäste påslikt, nedhängande från stjelen baksida, hårigt. Kalk 0. Fröhus skruflikt vridet. *Mattlik, plattad mossa, med 2sidigt utbredda, något rundade, hela ell. i spetsen intryckta blad, breda 2flikiga stipler.* — Sid. 96.
- 87 **LEPIDOZIA**. Kalk på en kort, uppåt böjd, småbladig gren från stjelen baksida, utdraget aflång, mot mynn. något veckig, småtandad. *Fin, krypande och pargrenad mossa, med 2sid. fästade platta vanl. 4flikiga blad och stipler.* — Sid. 97.
- 88 **MASTIGOBRYUM**. Kalk som föreg., 3kantig, 3tandad, på en sida djupare klufven. *Utdragna, klynnedade mossor, med eggrunda, convexa, i den tvärhuggna spetsen 2—3tandade blad, som äro något rigtade nedåt [mot stjelen bas]. Stipl. breda, 3—4tandade.* — Sid. 97.
- 89 **PHYSOTIUM**. Kalk som föreg. nedkrökt, veckigt färad, med flikig mynning; sterila kalkar flera nedom den fruktsamma, cylindriska, släta, med hel, genomborrad mynn. *Flera tum lång och grof, n. enkel, rödaktig fjellmossa, ofvarpå convex; bladen af en stor, i spetsen 2klufven flik och en undre öronlik. Stipl. 0.* — Sid. 97.

- 5 Flocken *Ptilidiæ*: kalk i stjelkens topp ell. på en kort sidogren, antingen fri och tydlig ell. sammanflytande med svepet. Bladen öfverliggande. Stipler stora, liknande bladen.
 - 90 TRICHOCOLEA. Svepe i toppen mellan stjelkens öfversta grenar, liknande en rörformig, trind, tvärhuggen och hårig bägere. Kalk 0. *Tämmel. stor pargrenad kärrmossa, med härftint delade blad och stipler, tillsammans liknande budd.* — Sid. 97.
 - 91 PTILIDIUM. Kalk på en kort sidogren, längre än svepet, trind och slät, med hopveckad tandad mynning. *Tämmel. stor pargrenig moss, raggig af de flerklufna bladens och stiplernas hårligaflikar.* — Sid. 98.
 - 6 Flocken *Platyphyllæ*: kalk meränd. på korta sidogrenar, mer och mindre plattad, med öppen 2läppig tvär mynning. Svepets blad lika de öfriga. Blad öfverliggande, med en mindre flik på undre sidan.
 - 92 RADULA. Kalk bred plattad, med hel tvärhuggen mynning. Fröh. n. päronlikt aflångt, på utskjutande, men mycket kort skaft. *Mattlik, plattad moss; blad rundade med en mindre flik på undre sidan, till midten hophängande med den större öfre. Stipl. 0.* — Sid. 98.
 - 93 MADOTHECA. Kalk på båda sidor convex, med tvärhuggen, djupt 2läppig och tandad mynning. Fröh. klotrundt, på kort, knappt utskjutande skaft. *Tämmel. stora mattlika mossor; blad mer och mindre rundade, på undre sidan bärande en med den öfra föga hophängande, stipelformig flik [bladöra]. Stipler stora och tydliga, odelade.* — Sid. 98.
 - 7 Flocken *Jubuleæ*: kalk på korta sidogrenar, trind och upplåst ell. veckigt 4--5kantig. Blad öfverliggande, med en mer och mindre tydlig inviken flik på undre sidan. Stipl. tydliga.
 - 94 LEJEUNIA. Kalk omv. eggrund ell. klubbformig, veckigt ell. vingadt 5kantig. Fröh. bristande till midten, på kort skaft. Bladens undre flik platt. *Fina gröna plattade, i mattor väx. mossor, med odelade blad, hvilkas undre, stund. otydliga flik är platt och till större delen förenad med bladkanten. Stipl. urnupna ell. 2flikiga.* — Sid. 99.
 - 95 FRULLANIA. Kalk egg- ell. omv. eggformig, trind ell. olikformigt färad. Fröh. som föreg. Bladens undre flik concav öronlik, med bladet föga sammanhängande [bladöra]. *Bruna, ofta n. svart, krypande, pargreniga mossor, med rundade hela blad och 2flikiga stipler; fruktskaftet föga utskjutande.* — Sid. 99.
(*Fossombronia.*)
- ** *Frondosæ*: stjelken icke tydlig, sammanflytande till mer och mindre flikiga ell. sammansatta stamblad [phyllocladier]; undant. *Fossombronia*.
- 8 Flocken *Codoniceæ*: stjelk och blad mer och mindre skiljda och tydliga.
 - 96 FOSSOMBRONIA. Kalk stor klocklik, med vidgad mynning. Fröh. på kort skaft, oregelbundet uppristande. *På stränd. väx. moss, med kort, krypande stjelk, i början med tydligt 2sidiga, sedermera gylltrade, veckiga blad, till formen rundade ell. n. quadratiske* — Sid. 100.
 - 9 Flocken *Diplomitricæ*: stambl. bugtiga ell. flikiga med nerv [costa]. Svepe från nerven på bladets öfra sida ell. spets, bägarlikt och flikigt. Kalk rör- eller bägarlik, inneslutande mössan.
 - 97 BLYTTIA. Charakt. som flocken. *Af tydlig ryggner och kalk utmärkt fjellmoss, med hanbl. täckta af sargade fjäll vid bladnerven.* — Sid. 100.
 - 10 Flocken *Haplolanæ*: stambl. i spetsen 2flikiga, med mer och mindre tydlig nerv. Svepe på nervens öfra sida nära spetsen, kort [bägarlikt] ell. felande. Kalk 0. — *Jordmossor.*
 - 98 PELLIA. Svepe bägarlikt, fliktandadt. Mössa har, utan kalk, längre ell. kortare än svepet. Fröh. klotrundt. *Stambl. flikade ell. bugtiga, vanl. utdragna och n. ½ tum breda, stundom mera; nerven bred, föga begränsad; fruktskaftet ett par tum långt.* — Sid. 100.

- 99 **BLASIA**. Kalk 0. Mössa innesluten inom den slutl. rörformiga och mot spetsen öppnade bladnerven. Fröh. aflångt. *Stambl. yngre blågröna, under fjälliga, samlade i tumsbreda, stjernformiga plättar, ofta med flasklika groddgömmen på nerven i stället för den sällsynta frukten. Då denna utvecklas, är mossan gul- eller brunaktig, likasom utlefvad.* — Sid. 100.
- 11 Flocken *Aneureæ*: stambl. utan nerv. Kalk 0. Mössa hopväxt med svepet, uppstigande från baksidan af bladens kant, n. cylindrisk, köttig. — *Jordmossor.*
- 100 **ANEURA**. Charakt. som flocken. *Stambl. enkla och utdragna, ell. flikiga och gytttrade, under uppsvällda och köttiga; mössan smal, vit och hård.* — Sid. 100.
- 12 Flocken *Metzgeriæ*: stambl. jemnbreda, klynnegreniga, med smal, men tydlig nerv. Kalk 0. Mössa uppstigande från nervens baksida, klubblik, köttig och taggig.
- 101 **METZGERIA**. Charakt. som flocken. *Mattlika och mjuka mossor, växande på träd och sten, med trådsmla, platta och tunna stamblad.* — Sid. 101.
- B — *Marchantiæ*: fröhus flera, inom ett skaftadt, horizontalt, sköldlikt, koniskt eller i strålar deladt fäste. Frön med springtrådar. — *Stambladens öfverhud smårutig och prickig.*
- 102 **MARCHANTIA**. Honfäste deladt till medelpunkten i 5—15 smala strålar. De under strålarne inneslutna svepen innehållande flera, i flikar bristande fröhus. Hanfäste sköldlikt, skaftadt. *Stamblad $\frac{1}{2}$ tum och mera i bredd, med oskaftade groddkornsstrålar på ytan.* — Sid. 101.
- 103 **PREISSIA**. Honfäste convext, i brädden grundt 4flikadt eller bugtigt, under med 1—2 fröhus i hvarje rum ell. svepe. Fröh. inom en klocklik kalk, oordentligt bristande i 4—8 flikar. Hanfäste som föreg. Fruktskaftet utan hår i öfra fästpunkten [honfästets medelpunkt]. *Stambl. smärre än hos föreg., omv. hjert- ell. vigglika, med nya blad från den urnupna spetsen.* — Sid. 101.
- 104 **SAUTERIA**. Honfäste deladt till medelpunkten i 2—6, rörformiga hinnaktiga strålar, hvarje med ett fröhus i öppningen, omgifvet af en fortvarande mössa. Fruktskaftet utan hylle vid basen. *Stambl. små, n. enkla och utan nerv; honfästet litet och blekgult, på $\frac{1}{2}$ —1 tums skaft.* — Sid. 101.
- 105 **FEGATELLA**. Honfäste eggformigt kägellikt, n. helbräddadt, invändigt 4—8rummigt, med ett fröhus inom en klocklik mössa i hvarje rum. Kalk 0. *Stambl. ofta större än hos Marchantia, men mjukare och klynnebelade, med tydl. nerv; honfäste sockertoppformigt, på långt skaft.* — Sid. 101.
- 106 **REBOULIA**. Honfäste halfrundt ell. något koniskt, med 4—5flikad ell. bugtad kant, under med lika många rum och fröhus som flikar. Kalk 0. Mössa slutl. förkrympt och otydlig. Fröh. öppnande sig i toppen likasom med ett lock. Fruktskaftet vid dess öfre fäste omgifvet af nedhängande hvita hår. *Stambl. smala, likasom ledvis inympade i hvarandra, med tydlig nerv.* — Sid. 102.
- 107 **FIMBRIARIA**. Honfäste halfrundt, n. helbräddadt, 3—8rummigt, med ett fröhus i hvarje rum. Kalk utskjutande, delad i flera, långa, genomskinliga, i toppen länge sammanhängande flikar. Fröh. och mössa som föreg. Fruktskaft utan hår. *Stambl. små och vigglika, under convexa. Växer i bergsskrefvor, utmärkt af de under fästet framhängande hvita kalkflikarne, som nå långt öfver fröhuset.* — Sid. 102.
- C — *Targioniæ*: fröh. klötrundt, n. oskaftadt, inneslutet i ett från stambladets undre kant framskjutande, 2läppigt svepe och oregelbundet öppnande sig i spetsen. Frön med springtrådar. — *Stambladens öfverhud som i föreg. flock.*
- 108 **TARGIONIA**. Charakt. som flocken. *Stamblad små, liknande Marchantiæ, vigglika, urnupna och tryckta till jorden.* — Sid. 102.
- D — *Anthocerotæ*: fröhus på stambladens öfra sida, [hos de skand.] nålikt, öppnande sig uppifrån och nedåt i 2 väggar på ömse sidor om ett hårligt centralstift. Frön med springtrådar.
- 109 **ANTHOCEROS**. Charakt. som flocken. *Små, senåriga jordmossor, med tunna*

ojemna stamblad; fröhus först lika piggar, slutt. $\frac{1}{2}$ —1 tum höga nålar. — Sid. 102.

E — *Ricciæ*: fröhus klotrunda oskaftade [hos de skand.] inneslutna i stambladets inre. Frön utan springtrådar.

- 110 **RICCIA.** Charakt. som flocken. *Stambl. vanl. strålvisa i små plättar på marken ell. oregelbundna och trådsmala, flytande i vatten. Fröh. sittande än under öfra ytlans hud, än den undres, med ett fint hål för stiftet genom bladytan, som vid mogningen likasom förtäres och utsläpper fröen. — Sid. 103.*
-

II.

FAMILJER OCH ARTER.

- 1 Fam. **BRYACEÆ** *Bartl.* Fröhus [*sporangium*] med lock, som med få undantag [*Phasceæ* och *Andreææ*] affaller från den redan förut tydliga, hos de flesta med tänder försedda mynningen, — samt med ett mer eller mindre tydligt centralstift. Mössa slutl. lossnande med basen från fästslidan, längre ell. kortare tid qvarsittande på fröhusets topp [undant. *Archid.* och *Sphagnum*]. Frön [*spori*] aldrig blandade med springtrådar.

A — *Bryaceæ* i eg. mening. Fröh. alltid helt och odeladt, med affallande lock [undant. *Phasceæ*]. Mössa lossnande från fästslidan. Bladens maskor [*cellulæ, areolæ*] aflånga, runda ell. kantiga, hos de flesta efter bladmidten hopträngda till en skenbar nerv [*costa*].

- 1 Flokken **Hypnææ**. Genom årlig tillväxt grenade, meränd. nedliggande ell. krypande, stundom tufvade och uppräta mossor, med fröredning på sidan i bladvecken. Fröhus med dubbelt peristom [tandkrans], undant. *Leucodon*.

1. HYPNUM *Lin.*

† Bladen raka [icke utsperrade, ell. ensidigt böjda], undant. arterna 4—9.

- 1 **Disticha**: Stjeln och grenar plattade af åt 2 sidor rigtade blad: *Plagiothecium Schimp.*

* Bladen raka.

- 1 *H. undulatum* *L.* tvåbyggare; fröh. aflångt krökt, fåradt; locket med kort spröt; bladen utdraget eggrunda spetsiga, på tvären vågiga, med en kort dubbel nerv vid basen. 24 6—8. Fig. Bryol. eur. Rab. Bryoth. 296 *).

Mörka skog, berg, r. (Sk. Hall. Boh. Marstrand; Christinedal nära Gustafsberg: Thed, VG. Göteborg, Kinnekulle etc. Dalsl. Korpeknatten i Fröskog; Vågsäter i N. Ryr etc. Värml. Elggatan i Glafva sn. Blek. Carlskrona skärg.: Revis. Lybeck. ÖG. Motalatrakten, vid Lemunda stenbrott. — N. Laurvig. — Trondhj.) Stor, 2—4 tum lång, blekgrön, med 2 rader utstående och 2 rader tilltryckta blad. Sälls. med frukt.

- 2 *H. sylvaticum* *L.* tvåbyggare; fröh. cylindr. n. rakt ell. något krökt, äldre fåradt; locket koniskt, med spröt; grenarne platta af de 2sidiga, något glesa, eggrundt lancettlika, helbräddade släta bladen; dessas cellväf mycket lös, nerv otödl. 24 9. Fig. Br. eur. Rab. Bryoth. 448.

Skogsmark, r. (Sk. 2—Gestr. Ner. Boh. Marstrand: Prof. Huss enl. Lindb. — N.) Något gröfre än följ., hvarifrån denna art är skild med föga annat än mörkare,

*) Alla de anförda citaterna ur detta exsiccaturverk: Rabenhorst's *Bryotheca europæa*, som utg. ej haft tillfälle se, äro meddelade af Lindberg.

mindre glänsande grön färg, mer utslående och glesare blad, längre lock. — H. dentic. β ed.4.

- 3 *H. denticulatum* L. sambyggare; fröh. aflängt, slätt; locket koniskt, med en kort udd; bladen som föreg., tätare med kort småsågad udd, tätare cellväf; nerven ingen ell. blott spår dertill. 2 6—8. Fig. Br. eur. Rab. Bryoth.691.

Skog. och klipp. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Tumslång i mattor växande, ljusgrön ell. gulaktig, vanl. glänsande moss; varierar mer och mindre platt, stund. i fuktig skugga på jorden n. trind; bladen understundom med en hårlig udd.*

- 4 *H. elegans* Hook. tvåbyggare; fröh. på kort skaft, n. hängande, eggrundt, rakt och slätt; locket som föreg.; bladen som föreg., men glesare och smalare, otydl. sågade, med lång och smal n. hårlig spets; nerv ingen ell. svag och kort, 2delad. 2 4, 5. Fig. Hook. M.exot.1.9 enl. Lindb. R. Hn. Bryac.exs.293.

Klipp. r. (Sk. flerst. *Blek.* Carlshamn. ÖG. Näs: Hj. Holmgr. Stockh. teml. allm. VG. Halle- och Hunneberg, samt Kinnekulle. Boh. Christinedal: Thed. Allt enl. Lindb.) *Lifligt grön, mattor bildande moss, icke olik finare former af föreg.; tyckes dock variera mycket till storleken. Frukt icke funnen på Sv. ex. — Rhynchostegium Lindb., och enl. Spruce mest beslägtad med H. depressum.*
(*H. ruscifolium.*)

** Bladen med ensidigt böjd spets; sambyggare.

- 5 *H. silesiacum* PB. fröh. n. cylindriskt, krökt, med koniskt, trubbigt lock; stjelen nedliggande, med bågliket nedböjda grenar; bladen bredt lancettlika med smal uppåt böjd spets, platta småsågade kanter; nerv kort, dubbel. 2 5—7. Fig. Bryol.eur. Lindgr. M.exs.2. R. Hn. Bryac.exs.60.

Fukt. jord, ruten vet etc. (Sk.—Helsl. Skog sn. Ner. Hjelmarsberg. Värml. Christinehamn. — N. till Salten. Finnm. på Kaagöen.) *Liten ljusgrön moss; grenarne 4—10 lin. långa, med spetsarne vanl. bågliket böjda till jorden, stundom rotslände.*

- 6 *H. Mühlenbeckii* Br. & Sch. fröh. aflängt, något krökt, med lock som föreg.; stjelen nedliggande, med n. uppräta grenar; bladen bredt eggrundt lancettlika, smalspetsade, fint småsågade; nerv som föreg. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Somft. Cr.exs.124 (enl. Lindb.). Bergstr. r. (Uppl. Norrbyskogen vid Uppsala. Smål. Wexiö: J. E. Zett. — N. Hammerfest. Nordl. Sundsfjord. Dovre. Kraber i söd. delen. Näs jernverk; Laurvig.) *Ännu mindre än föreg., hvarifrån den synes skiljd med föga annat än de kortare och uppräta grenarne, samt bredare bladen och rakare fröhusen. — H. striatellum C. Müll.*

- 7 *H. turfaceum* Lindb. fröh. som föreg., lutande; stjelen nedtryckt, med bågliket nedböjda grenar; bladen lancettlika med lång och smal, flerböjd spets, n. platta tandade kanter, och ingen ell. till midten näende nerv, föga ensidiga. 2 7. Fig.

Kärr. r. (Dal. vid Grycksbo pappersbruk, på rutnade växtämnen i ett torfkärr; samt i Norrbärke sn. Vestml. Ramsyttan: Zett.) *Liten som föreg., ljusgrön, bildande stora tufvor. Fröh., som är kortare än hos de närstående arterna, har inre mynnighåren hälften så långa som tänderna.*

- 8 *H. nitidulum* Wg. fröh. som föreg., n. horisontalt; stjelen med uppböjda grenar; bladen lancettlika smalspetsade helbräddade nervlösa, de öfre ensidigt böjda. 2 5—8. Fig. Br. eur. Lindgr. M.exs.1.

Trädrött. (Lpl.—ÖG. VG. Värml. Boh. Christinedal: Thed. enl. Lindb. — N.) *Lik H. denticul., men mycket spädare, med grenar af 3—4 liniers höjd. Fröh. med långa inre mynnighår, de mellanliggande smärre ofta försvinnande, så att växten liknar en Leskea.*

- 9 *H. pulchellum* Dicks. fröh. n. cylindriskt, något krökt och lutande; stjelen som föreg.; bladen bredt lancettlika med kortare smal spets, helbräddade, nervlösa, alla ensidigt böjda. 2 7, 8. Fig. Br. eur.

Jord, klippspring. r. (Torn. Lpm. Lud. Lpm. Wallibacken. Pål. Lpm. flerst. VB. Skellefteå, vid Krångforsen. Värml. vid Pershöjd i bergslag., samt norr om Slätne i Dalby sn. — N. Dovre, allmän. Laurgaard: Jensen enl. Lindb. Trol. i alla fjelltrakter, ehuru förväxlad med föreg.) *Till storleken som föreg., med dubbelt smärre, mer ensidiga och kortspetsade blad, smalare, upprättare fröhus. Föga skiljd art. — H. Sendtnerianum C. Müll. Leskea H.*

(*H. pratense, tenellum.*)

2 Praelonga: meränd. krypande och något plattade af oregelbundet 2sidiga, vanl. mer och mindre glesa och raka blad.

* Fruktskafet strävt; locket med spröt: *Eurhynchium Schimp.*

10 H. prælongum L. tvåbyggare; fröh. eggrundt, krökt, med smalspröadt lock; stjelken späd krypande, oordentligt och glest pargrenig; bladen glesa utstående, hjertlikt egg-runda, spetsade, småsågade, med under spetsen försvinnande nerv. 2 9, 10. — β *Swartzii*: mera gyttad, mörkgrön ell. brunaktig, med mindre spetsade blad. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.262. β Turn. M.Hib.t.24.

Fukt. lerjord, vid trädrött. etc. (Sk.—*Gestr. Ner.* allmän. Boh. Christinedal: Thed. — N.) Bildar på jorden i trädens skugga tunna och lösa, ljusgröna mattor af intrasslade fina och flera tum långa stjelkar; bladen på de yngre grenarne mer lancettlika. — β H. *Swartzii* Turn.

11 H. Stokesii Turn. tvåbyggare; stjelken dubbelt pargrenig; bladen tätt sittande, mer långspetsade; för öfr. som föreg. 2 9, 10. Fig. Turn. M.Hib.t.15.f.2. E.B.2036. Br. eur. R. Hn. Bryac.exs.263.

Skugg. jord, r. (Sk. Gullarps trädgård; Röddinge, m. fl. st. Boh. Marstrand; Christinedal: Thed. VG. Hunneberg och Kinnekulle, vid Hellekis. Stockh. Nacka; Skarpsneck. Geste, vid Tolforsbäcken. — N. enl. Ångstr.) Liknar ett spädt H. *umbratum* af gul- ell. brunaktigt grön färg. Frukt ej funnen i Skand.

* Fruktskaf, slätt; locket utan spröt: *Amblystegium Schimp.*

12 H. riparium L. sambyggare; fröh. snedt ell. krökt, med kägel-lik lock; bladen egg-rundt lancettlika, smalspetsade, glesa och något 2sidiga, helbräddade; nerven upptill försvinnande. 2 6—8. — β *elongatum*: stj. långt utdragen n. enkel, med mycket glesa, längre spetsade blad. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.180.

Våta st. på murken ved etc. a. (Sk.—*Helsl. VB* Skellefteå, vid Krångforsen. — N.) Mörkgrön, mjuk, krypande, mer och mindre plattad moss.

3 Cuspidata: oordentligt pargrenade; grenarne trinda, sylspetsade af i toppen tätt tegellagda, raka blad.

13 H. cordifolium H. sambyggare; fröh. aflängt, krökt, med koniskt lock och slätt skaft; stjelken krokig, oftast nedligg., med få och utdragna grenar, n. inga smågrenar; bladen hjertlikt egg-runda concava trubbiga helbräddade, med n. till spetsen nående nerv och lös cellväf. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.498.

Vatten, diken, kärr etc. (Sk.—*Gestr. Ner. Lul.Ipm.* Njammats: Ährl. enl. Lindb. — N.) Stor och mörkgrön moss, lik H. *cuspid.*, men lätt skiljd genom bladnerven, med hanbl. i fruktskafens närhet.

14 H. giganteum Schimp. tvåbyggare; fröh. och skaft som föreg.; stjelken upprät, tätt och oordentligt pargrenig; bladen som hos föreg., bredare, med fast cellväf af jemnbreda maskor; smågrenarnes bl. mycket smala, n. jemnbreda långspetsade. 2 6, 7. Fig. R. Hn. Bryac.exs.116 [under namn af H. *cordif.*].

Djupa vattengrop., kärr etc. (Sk.—*Lpl.* — N.) Till alla delar gröfre än föreg., ofta fötllång, samt brunaktig, något platt och n. dubbelt pargrenig. — H. *cordifol.* β *heteropterum* ed.7.

15 H. cuspidatum L. tvåbyggare; fröh. och skaft som föreg., locket spetsigt koniskt; bladen eggrundt aflånga, trubbad ell. med kort udd, helbräddade nervlösa. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Sill.M.exs.151. R. Hn. Bryac.exs.119.

Vatten som föreg. a. (Sk.—*Lpl.* — N.) 2—flera tum lång, med tjocka uppräta grenar, som stå med de ljusgröna spetsiga topparne öfver vattenytan.

16 H. sarmentosum Wg. tvåbyggare; fröh. n. cylindriskt, krökt, med skaft och lock som föreg.; stjelken lång, nedliggande, med korta. utstående, n. 2sidiga spetsiga sidogrenar; bladen bredt aflånga, trubbad ell. spetsiga, med stark, under ell. i spetsen upphörande nerv. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Somf. Cr. exs.30. R. Hn. Bryac.exs.117.

Fjellv. (Lpl.—*Herjed.* Öfver-Hogdal sn. Dal. — N. Finnm. — Norfjellet i Buskeruds fög.) I vatten, som flyter öfver klipporna, 3—6 tum lång och mycket grenig, af en glänsande brunröd färg. Frukt teml. sällsynt.

17 H. nilens Schreb. tvåbyggare; fröh. m. m. som föreg.; stamgrenarne tätt pargreniga platta, nedtill brunulliga; bladen lancettlikt syl-lika, långspetsade helbräddade, med

n. utlöpande nerv och 2:ne långa sidostrimmor. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 120.

Kärräng. (Sk.—Lpl. — N.) 2—3 tum lång, styf, gulglänsande moss. — *Camptothecium Schimp. Syn.*

(*H. Haldanianum.*)

4 **Tamariscina:** stamgrenarne n. platta, enkelt ell. 2—3dubbelt pargreniga, med raka blad*). Fruktskafet slätt.

* Bladnerven svag och kort, stundom dubbel.

a — Enkelt pargreniga.

18 *H. purum* L. tvåbyggare; fröh. eggrundt, krökt, med koniskt lock; smågrenarne trinda, de öfre trubbiga; bladen tegel-lagda concava, bredt eggrunda, n. rundadt trubbiga med en mycket kort och smal udd, helbräddade, med svag, till omkring midten nående nerv. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs. 51. R. Hn. Bryac. exs. 299.

Skogsmark, r. (Sk.—Uppsala. VG. Gottl. teml. allmän. Funnen med frukt i Sk. vid Ringsjön, och i Broby af Hamnstr. enl. Lindb.; på Gottl. af P. J. Hellb. och Cleve. — N. till Nordl.) *Ljusgrön ell. gulaktig, glänsande och genomskinlig moss. Frukt mycket sällsynt.*

19 *H. Schreberi* Willd. tvåbyggare; fröh. aflångt, krökt, med koniskt lock; smågrenarne trinda, vanl. spetsade; bladen tegel-lagda, trubbiga med bred udd, helbräddade, n. nervlösa. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Somf. Cr. exs. 123. Thed. M. exs. 101. R. Hn. Bryac. exs. 300.

Skogsm. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Styfvare och grönare, mindre glänsande än föreg. Var. med längre och spetsigare smågrenar, samt kortare, tjockare och i toppen något inkrökt; äfvensom med spetsigare blad. — H. parietinum Wg. och trol. Linné. H. muticum Sw. M. Succ.*

20 *H. concinnum* Not. sambyggare; fröh. utdraget cylindriskt, rakt och upprätt, med koniskt lock; smågren. som föreg., mer lätt sittande; bladen eggrunda, trubbad concava, med vid basen tillbakaböjda kanter, helbräddade, n. nervlösa. 2 8. Fig. Br. eur. R. Hn. Bryac. exs. 173.

Gräsväxta st. helst i fjelltr. r. (Uppl. Upsala, vid Qvarnbo; i Bot. trädg.: Stud. E. Henschen. ÖG. Näs: Holmgr. enl. Lindb. — N. Dovre, i gräsvallen på bägge sidor om Sprenbäcken nära Kongsvold; samt strax söder om Drivstuen.) *Påminner något om föreg., men växer i låta och fasta tuvor, med glänsande blad, som vid basen hafva spår till 3 ell. flera nerver. Mest utm. af frukten; men denna är icke ännu funnen i Skand. — H. orthocarpum La Pyl. H. Schreberi γ orthocarp. Brid. H. Montagnei ed. 7. Cylindrothecium Schimp.*

(*H. dimorphum, Kurrii, piliferum.*)

b — 2—3dubbelt pargreniga; *Hylocomium Schimp.*

21 *H. proliferum* L. tvåbyggare; fröh. aflångt, krökt, locket med krökt spröt; stamgrenarne med skaftade nyskott, 3dubbelt pargreniga; bladen eggrunda spetsade, otydligt 2nerviga, sågade. 2 4—8. Fig. Sv. B. 276. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 27.

Barrskog. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Bekläder hela sträckor med sina tjocka, men lösa brunaktiga, glänsande lager. Fruktskafen vanl. flera samsittande vid nyskottens utgång. — H. parietinum Sv. B. H. splendens Hedw.*

22 *H. umbratum* Hoffm. tvåbyggare; fröh. n. omv. eggrundt, krökt, med kägellikt, spetsigt lock; stamgren. oordentligt dubbelt pargreniga; bladen hjertlika spetsiga sågade, starkt strimmiga, med nerv som föreg. 2 4—8. Fig. Sv. B. 552. Br.eur. Thed. M. exs. 102. R. Hn. Bryac. exs. 28.

Skugg. löfskog. r. (Smål.—Medelp. i Sättna. Ångml. Bjertrå sn. VB. Skellefteå, på Falkberget. Herjed. Funnesdalsberget. Jämtl. Åreskutan; Snasahögen etc. Pit. Lpm. Arvidsjaur och Peljekaise. — N. Christiania, Svanöe i Bergens st. Salfjellet vid Fämundsjön.) *Lifligt grön, mer mjuk och oordentligt grenad än föreg.; stjelkbladen breda glesa, skiljda af ludd. — H. prolif. β Wg.*

*) En del andra krypande *Hypna* få i och för växtställets skull 2sidiga grenar, men hafva dem spridda, då växten upphör att krypa; de i denna flock hafva dem i alla tillstånd 2sidiga.

* Nerven stark och nående nära bladets spets, alltid enkel: *Thuidium Schimp.*

a — Enkelt pargreniga.

- 23 *H. abietinum* L. tvåbyggare; fröh. aflångt, krökt, med koniskt lock; smågrenarne trinda smala spetsade, de öfre kortare, trubbiga; bladen tegel-lagda eggrunda spetsade, med tillbakavikna sträfvä kanter, ojemn smågrynig rygg; nerven upphörande under spetsen. 24 4—9. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.52. R. Hn. Bryac.exs.290.

Skog. sten. a. (Sk.—VB. och Jämtl. Pil. Lpm. öst. Ischjak. — N.) Styf med täta, smala grenar, till färgen brungul och utan all glans. Stammen utan märkligt ludd. Sällsynt med frukt.

- 24 *H. Blandowii* WM. sambyggare; bladen hjertlika, småtandade, med slät rygg, åtskilda af ett tätt, stammen beklädande ludd; för öfr. som föreg. 24 5—9. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.7. R. Hn. Bryac.exs.291.

Kärräng. (Lpl.—ÖG. Ner. och Värml. Gottl. Thorsborg: Nordst. enl. Lindb. — N.) Något gröfre än föreg.; utmärkt af det konvexa luddet mellan bladen. — *H. abiet.* β ed.2.

b — 2—3dubbelt pargreniga.

- 25 *H. delicatulum* L. tvåbyggare; fröh. aflångt, krökt, med kort sprötspetsadt lock; stamgrenarne dubbel: pargreniga, med oskaftade nyskott; bladen hjertlika med smal kronig spets, sågade en-nerviga; perichætialbladen eggrundt lancettlika med lång hårlig spets. 24 7—9. Fig. H.St.Cr.4,t.35. Br.eur. Lindgr. M.exs.34. R. Hn. Bryac.exs.90.

Klipp. sten. a. (Sk.—Norrl. funnen upp till Helsl. med frukt. — N.) Mycket finare än de föreg., vanl. lifligt gröna och utan glans. Bladen mycket små, af grof cellväf. — *H. recognitum* Hedw. *H. proliferum* Sw. och Lindgr.

- 26 *H. tamariscinum* H. tvåbygg.; locket med spröt af halfva fröhs längd; stamgren. 3dubbelt pargreniga; perichætialbladen n. jemnbreda, med lång sågad eller likad spets; för öfr. som föreg. 24 6—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.89.

Klipp. etc. (Sk.—Helsl. Skog sn. Ner. Boh. — N.) Lik föreg., men bredare, ofta triangelformig, och mer sammansatt. Mycket sälls. med frukt. Förenas af många förf. med föreg. — *H. proliferum* Fl.D.

- 5 *Dendroidea*: stammen krypande, med uppräta ell. uppböjda, nedtill bara, upptill trädlikt delade grenar. Fruktskaflet slätt: *Thamnium Schimp.*

- 27 *H. alopecurum* L. fröh. eggrundt aflångt, något snedt och lutande, med sylsprötadt lock; bladen eggrunda afsmalnande i en kort, grofsågad spets, nerven n. utlöpande. 24 4—6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.53.

Löfskog. r. (Sk. Hallandsås, Margretetorp vid en bäck; Fruali; Skäräli; Spragleröds-hallar: Berggr. enl. Lindb. VG. Kinnekulle; Hunneberg; Göteborg. Dalsl. Gesäters gästg.; Hedeberget i Dalskog sn. Ner. Skåteklint. ÖG. Motala vid Hålberget; Näs i V. Ny sn.; Omberg. Stockh. Skarpneck; Nacka; Flatsjön och Salems sn. Östan-berget. Helsl. Mo sn. Kasberget i Djupdalsgrottan. Gottl. Thorsborg. — N. Lang-öen vid Holmestrand; Huglöe och Svanöe i Bergens st. Trondhj. på Monken.) Lik *Climacium dendr.*, men mer plattad; frukt knappt funnen i Skand.

- 6 *Mollia*: mjuka och oordentligt grenade med rundtom spridda och trubbad blad. Fruktskaflet slätt.

* Stjelken upprät; bladens nerv alltid enkel; tvåbyggare.

- 28 *H. stramineum* Dicks. fröh. cylindriskt aflångt, krökt, med kägellikt, spetsigt lock; stjelen lång trädlik, med enkla och glesa grenar; bladen n. tegel-lagda, eggrundt aflånga trubbiga helbräddade concava; nerven nående något öfver midten. 24 7, 8. — β *obscurum*: nedliggande och gröfre, af brungul färg. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.122. Lindgr. M.exs.5. R. Hn. Bryac.exs.118.

Sanka kärräng. (Sk.—Lpl. — N.) 3—6 tum lång, växande upprät bland andra mossor, gulgrön, med något glesare och smalare blad än följ., hvilken β mycket liknar till det yttre.

- 29 *H. trifarium* WM. fröh. aflångt, krökt, med koniskt lock; bladen tätt tegel-lagda, bredt eggrunda, med nerv upphörande nedom midten; för öfrigt som föreg. 24 7, 8. Fig. Schwægr.2,t.89. Br.eur. Rab.Bryoth.300.

Sanka kärr, gungmossar, r. (ÖG. Vinnerstad i Staffanstorpsjön och V. Ny sn. vid Belberg. *Ner.* i Maikkärret vid Örebro; Thorsbo i Tysslinge sn. *Uppl.* vid Filmsjön: Thed.; Uppsala i Vittulfsbergskärret. *Gefle* flerstädets. *Herjed.* Skarffjellet. *Jämtl.* Snasahögen. *Lul. Lpm.* Sirkaloukt: Ährl. enl. Lindb. — *N.* till Nordl.) *Gröfre än föreg., stundom föllång, af brungul, glänsande färg; bladen mycket täta, breda och concava. Sälls. med frukt. — H. stramineum* β ed.2.

** Stjelen krypande; bladnerven svag, ofta dubbel; sambyggare: *Limnobium Schimp.*

30 *H. molle Dicks.* fröh. eggrundt ell. kort båglik, något snedt, med koniskt lock; stjelen krypande, med n. enkla uppräta grenar; bladen tegellagda, utstående, bredt eggrundad—rundad, kort uddspetsiga, concava, mot spetsen gles sågad, med svag, vanl. dubbel nerv till midten. 2 7, 8. — * *turgescens Jens.* gren. utdragna, uppåt tjockare; bl. starkt concava, rundtrubbiga med udd. Fig. Sw.M.Sut.6.f.15. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.236 [ej skild från följ. art]. * Thed. Mex.103 [und. namn *H. molle*].

Bäck., helst i fjelltr. (*Lpl.—Dal. VB.* Krångforsen. *Ängml.* Tåsjö. *Stockh.* Sundsta, utanför Skanstull. *Boh.* Christinedal: Thed. — *N.* Finnm. — Dovre. Tellemarken etc. — * *Herjed.* i Midtdalen.) *Brungul, säll. ljusgrön, mjuk mossa; grenarne omkring tumslånga; fröh. n. upprätt; nerven än kortare, än längre, oftast dubbel. — * ända till quarterslång, mjuk och svällande med från n. trådsml bas klubblikt vidgade grenar.*

31 *H. alpestre Sw.* fröh. aflångt eggrundt, lutande, med lock som föreg.; bladen något ensidigt utstående, smalt eggrundad, trubbad med ell. utan udd starkt concava, n. helbräddade, med meränd. enkel nerv till midten. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.236 [med föreg.].

Fjellbäck. (*Lpl.—Dal. Helsl.* Tanna fåbodar i Hög sn. — *N.* Finnm. — Dovre. Vestfjordalen etc.) *Stjelen krypande flera tum omkring, med korta uppräta grenar, mycket styfvare än föreg., från hvilken den ofta är svår att skilja, och hvarmed den i föreg. uppl. förenades.*

32 *H. arcticum Somf.* fröh. omv. eggrundt, för öfr. som föreg.; stjelk och grenar utdragna, mjuka och slaka, med uppstigande smågrenar; bladen rundad med kort trubbad spets, helbräddade concava, med nerv till nära spetsen. 2 7, 8. Fig. Somf. Suppl.t.2. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.235.

Fjellbäck. r. (*Pit. Lpm.* Peljekaise. *Jämtl.* Getvalen och Bunnarfjell. *Herjed.* i Ljusneelfven ned. Funnedsälberget, och vid Malmagen etc. — *N.* Hammerfest. Salten ned till Christiania och Goustafjell.) *Spädare, mer nedliggande och glesare förgrenad än föreg.; dock vida mindre tuffad och flera gånger gröfre än följ. — H. alpestre* β Wg. *En mer utdragen och trådlig form är Leskea Smithii Sw.*

33 *H. norvegicum Br. & Sch.* fröh. omv. eggrundt, något snedt med vårtbärande lock; stjelen delad i korta, n. tagelsmala, mjuka grenar; bladen bredt eggrundad, med kort, meränd. trubbad spets, helbräddade concava; nerven kort, vanl. dubbel. 2 5, 6. Fig. Br.eur.

Klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Sarkavare. — *N.* vid bäckar i Gudbrandsdalen.) *Nära slägt med föreg., men mycket finare, n. som H. serpens. Växer i täta, hoptrasslade, ofvan grönglänsande mattor bland Neckera complanata och Metzg. furcata; bladen tvärt sammandragna till en mer och mindre trubbad spets. — H. viridulum Hn. ed.5, äldre namn, men förut användt af Brid. för en annan art. (H. palustre, ochraceum.)*

7 *Julacea:* oordentligt grenade; gren. trubbiga och meränd. trinda af tegellagda, kortspetsiga ell. trubbiga, raka blad.

* Bladnerv tydlig, enkel; fröh. med långt sprötpetsadt lock.

a — Cellväfven i bladens spets likformig med den öfriga: *Rhynchostegium Schimp.*

34 *H. ruscifolium Neck.* sambyggare; fröh. eggrundt snedt, med långt sylsprötadt lock; bladen hjertlikt eggrundad spetsiga småsågad; nerven nående närmare spetsen; grenarne mer och mindre plattade. 2 8, 9. Fig. Br.eur. R.Hn. Bryac.exs.292.

Sten. etc. i strömmar. (*Sk.—Gestr. Boh.* Christinedal: Thed. *Gottl.* — *N.* till Salten.) *Hela mossan fast och styf, mörkgrön, vanl. med tumshöga grenar, stundom 2—3*

tum och flytande som en *Fontinalis*. Bladen vanl. 2sidiga, med 2 tilltryckta rader, stundom bildande trinda grenar och något ensidiga; mogna fröh. urnelikt, med lock af fröh:s längd. — *H. riparioides* Hedw. och Funck. *H. prolixum* Dicks.

- 35 *H. murale* Neck. sambyggare; fröh. ovalt, krökt; lockets spröt syl-lik, n. af fröhusets längd; stjelen krypande, med trinda uppräta grenar; bladen n. tegellagda eggunda trubbiga, med en kort uddlik spets, helbräddade concava; nerven försvinn. omkring midten. 2 4, 5. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.384.

Sten. mur. etc. r. (*Sk.* Lund, flerst.; Bosjökloster: Berggr. enl. Lindb. *VG.* Hunneberg, vid Bragnum: Lindb. — *N.* Saltdalen på klipporna.) *Har tätta, 3—5 linier höga grenar af mörkgrön färg, n. så tjocka som H. salebroxi; nerven ofta svag, n. omärklig, olika till längden, stundom nående öfver midten, stundom vida kortare.*

b — Cellväfven af bredare maskor framemot bladens spets: *Eurhynchium Schimp.*

a — Fruktskafet sträfft.

- 36 *H. crassinervium* Tayl. tvåbyggare; fröh. ovalt ell. aflångt, något krökt, med sprötspetsadt lock; stj. som föreg.; bladen utstående concava, bredt eggunda, tvärt sammandragna till en kort spets, upptill finsågade; nerven tjock, nående öfver midten. 2 5, 6. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.335, 478.

Sten., trädrödt. r. (*VG.* Kinnekulle; Hunneberg, mot Nygård. *Boh.* Marstrand. *ÖG.* Omberg, nära Borghamn.) *Växer i låga, glänsande gröna tufvor, med nära tums-höga grenar, och lika höga fruktskaf. Frukt ej funnen i Skand.*

β — Fruktskafet slätt.

- 37 *H. strigosum* Hoffm. sambyggare; fröh. aflångt, krökt, med sprötspetsadt lock; stjelen som föreg.; bladen eggundt aflånga afsmalnande, kortspetsiga ell. trubbad, sågade; nerven försvinnande under spetsen. 2 5, 6. — β *thuringiacum*: dubbelt mindre, med spetsigare blad. — γ *imbricatum* Schimp. bl. tegellagda, n. triangelformiga trubbiga, omärk. naggade. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.f.152, γ 153. R. Hn. Bryac.exs.260.

Skugg. sandjord vid klipp. etc. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Späd, lifligt grön och genomskinlig, utmärkt af de starkt sågade, trubbad bladen. — β H. thuringiacum Brid. γ H. præcox Sw. och cd.8.*

- 38 *H. diversifolium* Br. & Sch. tvåbyggare; fröh. aflångt, något krökt; locket n. kägel-lik, med långt och hvasst spröt; stj. som föreg.; stjelen bladen glest sittande, n. triangelformiga långspetsade, glest sågade, med bred nerv; smågrenarnes tätt tegellagda, eggunda trubbad, hvass-sågade med smal ell. ingen nerv. 2 7. Fig. Br.eur.

Fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjiddjak. — *N.* Dovre, t. ex. Drivstuen, på klipp. i birkelierna öst. om elfven.) *Till storlek och växtsätt icke olik föreg., men skild med de olik-formiga bladen, och fröhusets hvasst sylsprötade lock.*

- 39 *H. striatulum* Spruce: tvåbygg.; fröh. aflångt, något krökt, med lågt koniskt, långt sylsprötadt lock; stj. som föreg.; bladen från hjertlik bas eggunda, jemnt afsmalnande till spetsen, fint sågade, svagt strimnade, med stark nerv till ofvan midten. 2 10—12. Fig. Br.eur. Rab.Bryoth.388.

Kalkberg, r. (*Gottl.* på Thorshorgens branta väggar: J. E. Zett.) *Bildar lösa mattor likt H. striatum, som den äfven i habitus något liknar, ehuru finare. Bladen på Svenska ex. mer långspetsade än på de utl., utg. eger.*

** Bladnerv otydlig, dubbel: *Heterocladium Schimp.*

- 40 *H. dimorphum* Brid. tvåbyggare; fröh. ovalt, krökt, med convex, vårtbärande lock; stjelen oordentligt pargrenig, med trinda, n. tagelsmåla grenar; stamgrenarnes blad hjertlika spetsade utböjda, smågrenarnes tilltryckta, bredt eggunda kortspetsiga eller trubbad, alla omärkligt naggade, n. nervlösa. 2 4—6. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.154. R. Hn. Bryac.exs.144.

Grusback, sten. r. (*Smål.* Ubbemåla i Algutsboda sn: Scheutz. *Stockh.* *Vestml.* och *Värml.* — *Ängml.* och *Herjed. Lpl.* — *N.* Christiania; Dovre, vid Fogstuen: Jens. enl. Lindb.) *Icke olik H. abietinum, men mycket finare och bildande breda gul-gröna mattor. Bladnerven ingen eller antydd af ett par fina streck vid basen.*

41 *H. heteropterum* Spruce: tvåbyggare; fröh. som föreg., med sprötspetsadt lock; stjelen krypande, med tatrika, vanl. utdragna och tagelsmala grenar och smågrenar; bladen från bredt egggrund basis småningom tillspetsade, finsågade, alla något utstående, n. nervlösa. 2 10, 11. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.209.

Klipp. r. (Sk. Söderåsen på Klöfvahallar m. fl. st. Smål. Femsjö; söd. om Yabergs qvarn. Hall. Bårarp. Boh. Christinedal: Thed. VG. Halle- och Hunneberg. Ner. Wiby sn. Sumpshallen.) *Fin som föreg., men med styf stjelk och mycket mer utdragna grenar, hvilkas blad ej äro tilltryckta. Frukt ej funnen i Sv. — Leptomenium Ahnfeltii* Ångstr. och ed.7.

*42 *H. Kurrii* Br. & Sch. sambygg.; fröh. aflångt, krökt; stjelen glest och oordentligt pargrenig; bladen från bred, n. rundad concav basis lancettlika spetsiga, utstående, tydl. naggsågade, med kort och otydl., dubbel nerv. 2 4, 5. Fig. Br.eur.

Fjelltr. r. (N. Dovre: Prof. Kurr. enl. Schimp.) *Till färgen mest lik H. dimorph.; till bladen föreg. Fröh. icke funna med lock.*

*** Blad nervlösa: fröh. med kägellik lock utan spröt: *Myurella* Schimp.

43 *H. julaceum* Vill. tvåbyggare; fröh. kort klubblikt, något lutande, med koniskt lock; grenarne tätt tufvade upprätta, n. jemnhöga, trådlika af öfver allt tegel-lagda concava, rundadt eggformiga, n. trubbiga, meränd. helbräddade och nervlösa blad. 2 5—7. Fig. Wg.Fl.Lt.24. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.174.

Klippor etc., r. (Lpl.—Stockh. Vestml. Sala grufva. Ner. Mellösa sn; Mossby i Kumla sn. Värml. VG. Kinnekulle. Södm. Eskilstuna. ÖG. Omberg; Vinnerstad och Motala sn. Sk. Harrie-mölla, Stabbarp, Krogstorp; n. ö. del. på många st.: Berggr. enl. Lindb. Gottl. — N.) *Tufvorna knappt tumshöga, tätta och ljusgröna, med n. tagelsmala grenar; sälls. med frukt. Var. med fint naggade blad. — H. moniliforme* Wg. och ed.8. *Isothecium* Hüb.

44 *H. apiculatum* Thed. tvåbyggare; fröh. aflångt, n. upprätt, med koniskt lock; grenarne tätt tufvade upprätta trinda trådlika: bladen tegel-lagda, djupt concava, eggformigt rundade, tvärt sammandragna i en något utdragen hårlig udd, helbräddade nervlösa. 2 8. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.104. R. Hn. Bryac.exs.175.

Klipp. r. (Torn. Lpm. Kurravara. Lul. Lpm. Lillthokin. Pål. Lpm. Käxa och Svartberget. Jämtl. Snasahögen, vid Handölsförsen. Herjed. på Hamrafjellet och Ljungdalsberget, samt på Funnedsalsberget med frukt. — N. Dovre. Finden vid bron öfver Dockaelv. Trondhj.) *Lik föregående, men ännu finare, lifligt ljusgrön; af de mycket bukiga, stund. något glesa bladen perlbandslik. — Isothecium* Hüb.

**** Bladnerv enkel ell. otydl.; fröh:s lock med kort spröt: *Pseudolekskea* Schimp.

45 *H. catenulatum* Brid. tvåbygg.; fröh. egggrundt aflångt, med kort sprötspetsigt lock; grenarne tufvade, med oliklånga trådlika grenar; bladen tegel-lagda, bredt egggrunda, från midten sammandragna i en trubbad spets, helbräddade, merändels med en kort, icke öfver midten nående nerv. 2 Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.54. R. Hn. Bryac.exs.208.

Sten. och klipp. r. (Blek. Ronneby. VG. Kinnekulle på röd kalksten nedom Österplana, ymnig. ÖG. Vetterns stränder och öar i Motala och V. Ny snar; Omberg. Värml. på Limön i sjön Yngen; Persbergs grufvor. Herjed. Ulfberget vid Viken. — N. Dovre. Salten.) *Omkring tumslång, tagelsmal, brunaktig, icke olik Leskea nervosa; bladen stund. utan tydlig nerv. Frukt ej funnen i Skand. Somf:s art ceteras orätt af Hüb. under föreg. — Isothecium* Hüb.

(*H. striatum, collinum.*)

8 *Rutabula*: krypande ell. nedliggande, oordentligt delade i trinda trubbiga grenar [undant. art. 47] med raka smalspetsade blad [undantag. arterna 59 och 60].

* Fruktskaffet sträfft.

a — Fröh:s lock sylsprötadt.

α — Bladen n. öfverallt sågade: *Eurhynchium* Schimp.

46 *H. piliferum* Schreb. tvåbyggare; fröh. omv. egggrundt, med långt sylsprötadt lock; stjelen nedliggande, n. pargrenig; stjelkbladen bredt egggrunda, trubbad, med en utdragen hårlig udd, småsågade; grenbladen spetsade med udd; nerven nående till omkr. midten. 2 4—6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.32. R. Hn. Bryac.exs.264.

Gräsväxta st. vid diken etc. (Sk.—Helsl. Hanebo sn. Ner. Värml. Dal. Jämtl. Um. Lpm. Laxfjellet och Storavare. — N.) 3—4 tum lång, icke olik *H. Schreberi*, men ljusgrön och glänsande, med korta fruktskaft.

47 *H. Vaucheri* Lesq. (Br. eur.) tvåbyggare; fröh. eggr.—af långt, med kort sylsprötadt lock; stj. nedliggande, oordentligt delad i knippvis gytttrade, uppräta, afsmalnande grenar; bladen smalt eggunda, med lång härlik spets, småsågade med fin nerv till ofvan midten. 2 4, 5. Fig. Br. eur. Rab. Bryoth. 13.

Kalkberg, r. (VG. Kinnekulle, vid Mörkeklef: J. E. Zett.) Bildar något glänsande, gulgröna mattor; fruktskaftet mycket strävt. Mest beslägtad med *H. crassinervium*. Allt efter utl. ex.; Svenska osedda af utg. och enl. uppgift sterila. — *H. tenuinerve* Lindb., yngre och ej behöfligt namn, ehuru utmärkt väl passande. (*H. Teesdallii*, rivulare.)

β — Bladen helbrädd. ell. endast i sjelfva spetsen sågade.

48 *H. lutescens* Huds. tvåbygg.; fröh. af långt, föga krökt, med kort sprötspetsadt lock; stjelken nedligg. med uppstigande grenar; bladen från vidgad basis lancettlika sylspetsade, i spetsen fint sågade, strimmiga af längdveck; nerven uppbörande tämmel. långt nedom spetsen. 2 6—9. Fig. Br. eur. R. Hn. Bryac. exs. 210.

Murar, lerjord etc. (Sk.—Gefle. Ner. Kumla. Värml. Linön; Carlstad. Gottl. — N. Bergens st. Fusesogn.) Gulaktig och glänsande moss, ofta flera tum lång, närmast slägt med *H. nitens*. Fröh. nära upprätt. — *Camptothecium* Schimp.

49 *H. herjedalicum* Lindb. stjelken nedligg., oordentligt pargrenig, med talrika uppräta, i spetsen tjocka grenar; alla bladen starkt concava, bredt eggunda, rundrubbiga, med utdregen härlik fintandad udd, helbräddade; nerven nående till midten. 2 4 Fig.

Fjelltr. r. (*Herjed.*, på toppen af Stora Midtåkläppen. — N. Dovre, på Finnshöe ofvan Drivstuen, bland fjell-lafvar.) Vanl. af samma storlek som föreg., glänsande gulgrön; mest utmärkt af de ovanligt starkt concava bladen med hårudd af ungefär $\frac{1}{2}$ deras egen längd. Fukt obeakt. — *Myrium* Schimp. Syn. En närstående, och efter Schimpers beskrifn. svårskild, steril form med smalare blad är *Brachythec. lapponicum* Sch. Syn., funnen af Lindb. i Pit. Lpm. på fjellet Tjådtjak.

b — Fröh. med källiskt lock, utan spröt: *Brachythecium* Schimp.

50 *H. rivulare* Bruch: tvåbyggare; fröh. eggundt, snedt, med koniskt, uddspetsigt lock; stj. nedligg., med uppstig., knippvis gytttrade grenar; bladen bredt eggunda, smalspetsade, släta, glest och fint naggsågade, med nerv till midten. 2 7. Fig. Br. eur. R. Hn. Bryac. exs. 295.

Fukt. st. vid vati., r. (Sk. Skäråli; Fogelsång. VG. Halleberg. ÖG. Omberg; Vestra Ny sn. Stockh. Sandsjön och Väntholmen. Gefle, nedom Signalberget. Helsl. Hemstanäs. Ner. Hardemo sn, Lenna hage. Dal. Thorsång sn. Storsund; Grycksbo. Gottl. Koppavik; Pripp enl. Lindb.) Större än följande, men med smalare, ljusgröna ofta trädlikt ordnade grenar och med bladen vid basen bredare, n. hjertlika utan all strimmighet. Fukt sällsynt.

51 *H. Rutabulum* L. sambyggare; fröh. omv. eggundt, krökt, med koniskt lock; stj. nedligg. med olikstora och ojemnt gytttrade, meränd. uppräta grenar; bladen eggunda, med smal småsågad spets och nerv till midten. 2 6—9. Fig. Br. eur. R. Hn. Bryac. exs. 148.

Äng., dikesrenar, a. (Sk.—Norrl. Ner. — N.) Ljusgrön med flera tum långa, tjocka, löst tufsade stamgrenar; de yngre smågrenarne med glesare och smalare blad. Bladen stora, varierade n. fullkoml. helbräddade.

52 *H. Starkii* Brid. sambygg.; fröh. eggundt, horisontalt krökt, med lågt koniskt lock; stj. krypande, oordentligt grenad; bladen något glest utstående och nedlöp. hjertlikt lancettlika fullkoml. ostrimmade spetsade, öfverallt hvass-sågade, med nerv upphör. inemot den vridna spetsen. 2 4—6. Fig. Br. eur. Rab. Bryoth. 15.

Jord, stubbar etc. r. (Sk.—Stockh. vid Haga, Flåsjön, Blockhusudden och Söderbrunn: Lindb. Helsl. Hemstanäs; Roh. Hn. Ner. Örebro, vid Lugnet.) Lik små exemplar af föreg., för hvars afart den anses af Myrin: *H. Rutab.* β explanatum.

53 *H. glaciale* Br. & Sch. sambygg.; fröh. ovalt, något krökt, med koniskt spetsigt lock; stj. oordentligt grenad; bladen löst tegellagda, något utstående, bredt eggundt

lancettlika, något strimmiga, tvärt sammandragna till en lång spets, öfverallt småsågade; nerven nående öfver midten. 24 7, 8. Fig. Br.eur.

Fjelltr. r. (*Herjed.* Axhögen: Frist. enl. Lindb. — *N.* Goustafjell: Bl.; Dovre, Nystu-höe: Zett.; Fogstuen: Kindb. enl. Lindb.) *Till förgreningen lik föreg., men till alla delar mjukare och finare. Frukt hos oss icke funnen.*

- 54 *H. reflexum* Stark. sambygg.; fröh. ovalt snedt, med koniskt, vårtbärande lock; stjelken krypande, nästan pargrenig, jemte de inkröktta smågrenarne trådsmal; bladen löst tegel-lagda utstående, från n. hjertlik basis lancettlika smalspetsade, med tillbaka-vikna finsågade kanter och n. utlöpande nerv. 24 5—7. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.156. R. Hn. Bryac.exs.145.

Skugg. st. på stenar och trädrött. (*Sk.—Ångml.* och *Herjed.* — *N.* till Finnm.) *Fin, krypande mossar med sammantrasslade, stundom 2—3 tum långa stamgrenar, korta, n. uppräta, i toppen vanl. kröktta smågrenar.* — *H. Starkii* Ahnf. i *Fries Nov. ed.2.*

- 55 *H. velutinum* L. sambygg.; fröh. tjockt aflångt, snedt; locket koniskt, spetsigt med en fin, vårtlik udd; stjelken som föreg. med oordentligt gytrade, korta, uppstigande grenar; bladen eggrundt lancettlika smalspetsade sågade; nerven nående öfver midten. 24 5—7. — β *intricatum*: späddare, med lancettlikt syl-likla blad. Fig. Br.eur. H.St. Cr.4,t.27; β t.28. R. Hn. Bryac.exs.294.

Skugg. jord, trädrött. etc. a. (*Sk.—Lpl.* — *N.*) *Liten, mjuk, gulgrön, med korta tätta grenar, knappt $\frac{1}{2}$ tum långa fr.skaft.* — β *H. intricatum* Hedw.

- 56 *H. populeum* H. sambygg.; fröh. ovalt, krökt, med koniskt, spetsigt lock; fruktskaftet nedtill slätt; stjelken krypande, med tätta korta grenar; bladen från bredt lancettlik basis långspetsade, mot spetsen sågade; nerven nående in på bladudden. 24 5—8. — β *majus*: gröfre med tätare blad och grenar, mer smalspetsade gul- ell. brun-glänsande blad. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.31. R. Hn. Bryac.exc.146. Somf. Cr. exs.29.

Fukt. sten. och trädstamm. (*Sk.—Helsl. Dal.* Grycksbo. *Ner. Värml.* Brattforshöjden. *Dalst.* Hesselskog etc. *Boh.* — *N.*) *Föga gröfre än de 2 föreg., växande ofta i stora hoptrasslade mattor af mörkgrön färg. Bladen något strimmiga, vanl. starkt sågade; fruktskaften korta.* — β *H. concinnum* ed.6.

- 57 *H. plumosum* L. sambygg.; fröh. ovalt, krökt med lock och skaft som föreg.; stjelken kryp. med 2sidiga och uppräta grenar; bladen utstående, något ensidigt böjda, eggrundt lancettlika spetsade ostrimmade, n. helbräddade, med nerv till midten. 24 6—8. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.105. R. Hn. Bryac.exs.147.

Fukt. sten. etc. r. (*Sk.—Gefle. VB.* Skellefteå. *Pil. Lpm.* Tjiddjak och Käxa. *Lul. Lpm.* Quickjock: Ahrl. enl. Lindb. *Dal. Ner. Värml.* i bergsl. *Boh.* Christinedal: Thed. — *N.*) *Vanl. gröfre än föreg., och något lik H. salebrosom, likväl utmärkt af de mer och mindre, sädd. i toppen, ensidiga, ostrimmade bladen.* — *H. pseudoplumosum* Brid. och *Ångstr.* *H. alpinum* Turn. *H. confertum* från *Ner.* af Zett. hörer enl. Lindb. hit.

(*H. Oakesii.*)

** Fruktskaftet slätt [undantag. *H. Teesdalii*].

a — Fröhs lock convex ell. kägellik, utan spröt; bl. starkt strimmiga: *Brachythecium Schimp.*

- *58 *H. erythrorhizon* Schimp. sambyggare; fröh. ovalt, något krökt; stjelken krypande, oordentligt delad i korta kröktta grenar; bladen tättsittande, på nyskotten ensidigt böjda, alla eggrundt lancettlika strimmiga, med lång hvass-sågad spets; nerv. upphör. i spetsen. 24 5, 6. Fig. Br.eur.

Stenar, r. (*N.* vid Bogstadaas: Blytt enl. Sch.) *Något styf, men tämmel. liten och fin, med talrika, mycket korta smågrenar, halftumslånga fruktskaft. Allt enl. Sch.*

- *59 *H. collinum* Schleich. sambyggare; fröh. eggrundt, något snedt, med convex vårtbärande lock; stjelken som föreg., med raka smågrenar; bladen något ensidiga tegel-lagda, från eggrund basis lancettlika spetsade, öfverallt finsågade, concava, med nerv till öfver midten. 24 6—8. Fig. Br.eur.

Jord i fjelltr. r. (*N.* Dovre, vid Fogstuen: Jensen enl. Lindb.; vid Jerkind; Kongsvold.) *Hela mossan föga mer än tumslång, med tät gytrade grenar, tegellagda blad; fröh. föga snedt, något lutande med en kort, trubbig spets på det låga locket.*

- 60 *H. Thedenii* Br. & Sch. tvåbyggare: fröh. eggrundt, horisontalt, med koniskt, kort sprötspetsadt lock; stj. lång krypande, oordentligt pargrenig, med korta smågrenar; bladen glest sittande, eggunda, långspetsade, finsågade strimmiga, något ensidigt krökta; nerven nående fram emot spetsen. 2 7, 8. Fig. Br.eur.
- Stenar, r. (*Gefle* vid Qvarkärnsbäcken nära Kubbo.) *Icke olik en del former af H. reflexum, men skiljd med det släta fruktskafet, de tätt sittande frukterna och ensidiga bladen. Löst tufvad, med fin, men vanl. mer än quarterslång stielk. Anses af Lindb. vara blott en localform af följ.*
- 61 *H. albicans* Neck. tvåbygg.; fröh. ovalt, krökt, med koniskt, spetsigt lock; stielken delad i uppstigande ell. upprätta, trinda grenar; bladen tätt tegel-lagda, egggrundt lancettlika, sylspetsade helbräddade concava, veckigt strimmiga, med nerv till öfver midten. 2 8, 9. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.155. R. Hn. Bryac.exs.150.
- Sandjord, ljunghedar. (*Sk.—Ängml. Ner. Värml. — N. till Trondhj.*) *Ljusgrön ell. halmgul, glänsande, med 1—2 tum långa, trådsmala grenar, trinda af de tilltryckta, endast med den hårsnala spetsen utstående bladen.*
- 62 *H. glareosum* Br. & Sch. tvåbyggare: fröh. som föreg.; stielken nedligg. med upprätta trinda grenar; bladen tätt tegellagda, egggrundt lancettlika, afsmaln. till en lång hårfin spets, helbräddade ell. upptill småsågade, veckigt strimmiga, med nerv nående öfver midten. 2 8, 9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.296.
- Jord, r. (*VG. Kinnekulle, Mörkeklef etc.; samt Hunneberg. ÖG. Omberg; Lemunda; Hj. Holmgr. enl. Lindb. Stockh. Drottningholm; Haga ruiner. med fr.: Lindb.; Hud-dinge: H. Samson enl. Lindb. Gottl. Slite: Cleve.*) *Lik föreg., men flera gånger gröfre, med tjockare och glänsande grenar; bladen strimmiga af djupa längdveck; den hårlika udden utgör 1/3 af bladets längd.*
- 63 *H. Mildeanum* Schimp. mångbyggare: fröh. eggr. aflångt, krökt, med convext lock; stielken uppstig. med grofva, n. upprätta grenar; bladen något glesa, torra n. tilltryckta, egggrundt lancettlika, sylspetsiga strimmiga, helbräddade ell. upptill omärkligt sågtandade, med nerv nående långt ofvan midten. 2 8, 9. Fig. Rab. Bryoth.597.
- Fukt. och leriga st. r. (*Stockh. vid Kungsholms tull, med gamla frukter funnen i Maj 1852 af Lindb.*) *Lik en grof form af följ. med tumslånga grenar, och, om ej könsförhåll. iakttages, knappt skiljd med annat än det låga locket och den längre bladnerven. — Brachythec. Lindb. (1861).*
- 64 *H. salebrosum* Hoffm. sambygg.; fröh. ovalt, krökt, med koniskt lock; stielken krypande, med n. 2sidiga grenar; bladen vanl. utstående, egggrundt lancettlika sylspetsade strimmiga, mot spetsen glest sågade, med nerv till midten. 2 6—8. — *β gracile*: med finare, glesare, oordentligt fördelade, n. krypande grenar och n. helbräddade blad. — **turgidum* Hn. grenarne långa gulglänsande; bladen tilltryckta helbräddade. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.6. R. Hn. Bryac.exs.149.
- Fukt. murar, träd, etc. a., * i fjelltr. (*Sk.—Norrl. Pil. Lpm. Nerest. — N. till Salten. — β på ratten ved. — *Pil. Lpm.: Lindb. Herjed. — N. Dovre, på Finns-hö och vid Kongsvold.*) *Gul- ell. brungrön, tämmel. grof moss, med täta, än nedtryckta. än n. upprätta smågrenar. * habituelt mer lik H. glareos., dit den i ed.8 fördes, men af Lindb., som funnit frukt, befunnen vara sambyggare såsom H. salebros. — H. plumosum H. enl. fig. samt Hübener och andra förf.*
- 65 *H. latum* Brid. tvåbyggare: fröh. aflångt cylindriskt, något krökt, föga lutande, med smalt kägellikt lock; stj. uppstigande, oordentligt delad i uppr. grenar och smågrenar; bladen löst tegel-lagda, egggrundt lancettlika spetsiga, veckigt strimmiga, otydligt sågade, med nerv till midten. 2 10. Fig. Br.eur. Rah. Bryoth.544.
- Stenar, jord. r. (*Ängml. i Skogs sn: Frist. enl. Lindb.*) *Till alla delar mindre och tätare än föreg., rent grön med intrasslade grenar och af veck skrynkliga blad; växande i mattor. Frukt icke funnen i Sv.*
- 66 *H. plicatum* Schleich. tvåbyggare: fröh. aflångt ovalt, snedt, lutande ell. horisontalt, med lågt kägellikt lock; stj. krypande, oordentligt delad i korta krökta grenar; bladen tätt sittande, utstående ell. något ensidiga, egggrundt lancettlika långspetsade, veckiga med tillbakavikna kanter, helbräddade; nerv. försvinn. i spetsen. 2 10. Fig. Br.eur.
- Fjelltr. r. (*Pil. Lpm. Valloive på stenar i sluttn. mot Laiselfven: Lindb.*) *Något gröfre än H. albicans, gulgrön utan glans, och utmärkt af de utstående ell. mot grenarnes spets ensidigt krökta bladen, hvilket dock är mindre märkbart på Lappska än på Schweiziska ex. Icke funnen med frukt i Sv. — Ptychodium Sch. Syn.*

b — Locket med långt spröt: *Rhynchostegium* Sch.

67 *H. depressum* Bruch: tvåbyggare; fröh. aflångt ovalt, något krökt, med sprötspetsadt lock; stielk och grenar krypande, mjuka; bladen tätt sittande, något 2sidiga, smalt eggunda, kort smalspetsade ell. n. trubbad, otydl. sågade, med ingen ell. mycket kort, dubb. nerv vid basen. 24 5. 6. Fig. Br.eur.

Klipp. sten. r. (VG. Kinnekulle på sandsten nedanför Råbäck, m. frukt. Stockh. Ryssviken på Sicklaön.) *Liten och nedtryckt grön ell. gulgrön, oftast glänsande och mjuk mossa med intrasslade stielkar och grenar; fröh. föga längre än lockets spröt.* — *H. confertum* var. *Brid.*

68 *H. Teesdalii* Sm. sambyggare; fröh. eggundt, lutande på strävt skaft; locket convext med långt spröt; bladen glessittande, något 2sidigt utstående, smalt lancettlika, spetsade, fint sågade, med nerv till midten ell. nära spetsen. 24 5. 6. Fig. Br.eur. Wils. Bryol.Brit.

Klipp., hålor, r. (VG. Kinnekulle, på sandsten mell. Trollmen och Råbäcks hamn; samt ÖG. Omberg, i Borghamns sjöbranter, och med frukt i Rödgafvelsgrotta: J. E. Zett.) *Lik följ. till habitus, men ännu finare, med dubb. kortare och glesare, något styfva blad, mindre glänsande grön färg.*

69 *H. tenellum* Dicks. sambygg.; fröh. eggundt, krökt; locket som föreg.; bladen mycket smalt lancettlika, hårfint spetsiga ell. n. syllika, omärkligt tandade, något 2sidiga, med nerv till ofvan midten. 24 5. 6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.383, 543.

Kalkberg, r. (VG. Kinnekulle ofvanför Hellekis och Råbäck i de dödaste skrefvor. ÖG. Alvastra. Gottl. på Thorsborgen och vid Kopparvik; st. Carlsön, i den stora grottan.) *Mycket fin, ljus- ell. gulgrön, vanl. glänsande, med korta grenar och dels åt alla håll utstående dels ensidigt böjda blad.* — *H. algierianum* Brid. *H. micracanthis* Myr. — *H. tenell.* Myr. är enl. Lindb. *Anom. longif.* och *H. tenell.* Wg. *H. reflexum.*

c — Locket utan spröt; bladen helbräddade, ostrimmade: *Amblystegium* Schimp.

70 *H. serpens* L. sambyggare; fröh. aflångt, något krökt, med koniskt lock; den krypande stielken och grenarne tagelsmala; grenbladen glesa, lancettlikt syllika, stielkbladen tätare och med bredare basis, alla smalspetsade helbräddade, med svag, n. utlöpan, stund. otydlig nerv. 24 5—9. — β *serotinum* Lindb. mycket fin, grön, med uppstig. grenar; bladnerv. kort och fin; fröh. starkt sammandraget under mynn. Fig. Br.eur. Thed. Mexs.106. R. Hn. Bryac.evs.178.

Fukt. jord, ruten ved etc. a. (Sk—Lpl. — N. — β Stockh. Drottningholms park: Lindb.) *En af de finaste arterna, vanl. ljusgrön; stundom bildande handstora täta mattor. Har vanl. stora fröh. och långa fr.skaft, jemförda med den fina mossan, hvilket dock varierar.* — *H. spinulosum* och *contextum* H. äro former af denna art.

*71 *H. nerve* Br. & Sch. sambygg.; fröh. på höjdt skaft, horisontalt, aflångt cylindr., snedt, med tydl. hals och koniskt trubbigt lock; stielken som föreg.; bladen eggundt lancettlika concava, spetsade helbräddade, fullkomligt nervlösa. 24 6. 7. Fig. Br.eur.

Fjelltr. r. (N. Dovre, på stenar bland *H. catenulatum*; Bl. enl. Schimp.) *Fin som föreg's mindre former, och derifrån skild med de i förhåll. till längden bredare, alltid smärre och mycket concava bladen, och det smala fröhuset på svanhalslikt böjdt skaft.*

72 *H. confervoides* Brid. sambygg.; fröh. n. horisontalt, aflångt ovalt; locket convext med kort, sned spets; stielken som föreg., hårfin; bladen glesa, utstående ell. svagt ensidiga, från eggundt basis smalt lancettlika, spetsiga, helbräddade, nervlösa. 24 6. 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.639.

Stenar, r. (VG. Kinnekulle, sparsam på sandsten nedanför Råbäck. Um. Lpm. Laxfjellet: Ångstr. — N. Vestfjordalen bland *H. incurv.*; Jens. Allt enl. Lindb.) *Fin som föreg. och Lesk. subtilis, hvilken ock i ed.4 misstogs för denna art; men skild med de från bredare bas mycket smala bladen, det i torrt tillstånd krökta fröh., samt håren mellan innertänderna.*

(*H. incurvatum*, *Blyttii.*)

†† Bladen utsperrade ell. mycket utstående åt alla sidor [icke ensidiga]

- 9 *Squarrosa*: oordentligt grenade, med mycket utstående, sperrade. ell. med spetsen tillbakaböjda blad. Fruktskaflet slätt.

* Bladen mycket utstående.

a — Fröh's lock med långt spröt: *Eurhynchium Schimp.*

- 73 *H. striatum Schreb.* fröh. aflångt, med sylsprötadt lock; bladen triangelformigt egg-runda spetsiga sågade strimmiga; nerven slutande ofvan midten. 2 5. 6. Fig. Br.eur. Lindgr. Mexs.33. R. Hn. Bryac.exs.261.

Skugg. löfskog. r. (Sk.—*Gefle*, Tolfors etc. *Helsl.* Hemstanäs. *Ner.* Örebro m. fl. st. *Värml.* Pershöjd i bergslagen. *Dalsl.* Hesselskog. *Boh.* Christinedal: *Thed.* *Gottl.* — *N.* Langöen vid Holmestrand. Svanöe i Bergens st.) Något stor, mattlik, lifligt grön och glänsande moss. — *H. longirostre Ehrh.* ett vida yngre namn.

b — Locket koniskt med vårta, säll. med mycket kort spröt; tvåbyg-gare: *Hylocomium Schimp.*

- 74 *H. triquetrum L.* fröh. ovalt, krökt, med koniskt lock; stamgren. något pargreniga, mot ändan tjockare och något höjda; bladen triangelformigt hjertlika spetsade, i top-pen finsågade strimmiga, vid basen dubbelnerviga. 2 5—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.30.

Barrskog. a. (Sk.—*Lpl.* — *N.*) Gröfst af Sv. arter, med stamgren. af en skrifs-pennas tjocklek, 4—8 tum långa, styfva och bräckliga. Locket lågt koniskt, med en vårtlik udd.

- 75 *H. brevirostre Ehrh.* fröh. som föreg.; locket koniskt, med en kort och krökt udd; stjelk med rotudd; stamgren. otidl. pargreniga, smalare mot ändan; stjelkbladen hjert-lik egg-runda, tvärt öfvergående i en smal och krökt spets, sågade, strimmiga; gren-bladen mer småningom afsmalnande; för öfr. som föreg. 2 8, 9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.265.

Skogsmark. r. (Sk. Fogelsång och Bosarp; Heckeberga, Långavad; Linderödsåsen; Wram etc. Fruktbär. vid Röddinge; Akerm.; samt vid Sätöfta och Bosjö kloster: Berggr. enl. Lindb. *VG.* Hunneberg: Kindb. enl. Lindb. *Stockh.* Sickleön flerst.) Mindre och smalare än föreg., lifligare grön; bladen med en utdragen, utbörd spets, ingen ell. otidlig dubbel nerv; smågrenarnes blad n. släta, utan strim-mor, mindre utstående.

- 76 *H. subpinnatum Lindb.* fröh. rundadt, torrt finstrimmigt; stj. glatt; stamgren. n. pargreniga ell. trädlikt förgrenade, med båglik nedböjda spetsade smågrenar; bladen från n. tvär bas bredt egg-runda, hastigt öfvergående i en smal spets, öfverallt finsågade, något strimmiga, med svag, vanl. dubbel nerv vid basen. 2 4 Fig.

Lund. på jord och klipp., r. (*Helsl.* Hemstanäs. i skogen vid den mindre sjön, med fr. utan lock: R. Hn. *Ner.* Örebro, i parken vid Lugnet. *VG.* Halleberg, på trapp: Lindb.) Stor som föreg., lifligt grön ell. grön-gul, liknande på en gång denna och *H. squarros.*, men som det synes väl skild från begge. Fruktskaflet teml. kort, knappt tumslångt.

- 77 *H. Oakesii Sulliv.* fröh. rundadt, med kort kägellikt lock; stj. med rotludd; stamgren oordentl. pargreniga, smågrenarne spetsade; bladen egg-runda, kortspetsade concava strimmiga, från midten sågade, med olikformiga smala, längre och kortare sågtänder; nerven nående till och öfver midten, stundom 2grenad. 2 9, 10 Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.29.

Fjelltr. och skog. r. (*Pit. Lpm.* flerst. *Jämtl.* Åreskutan, Snasahögen etc. i skogs-regionen. *Herjed.* Haftorssstöten, Skarffjellet, Malmagen m. fl. st. *Dal.* Osmunds-berget. *Medelp.* Norhyknöl. *Helsl.* Skog sn, Hemstanäs. *Uppl.* öar i Dalefv. ofvan Elfkarön: R. Hn. — *N.* Guledalen flerst.; samt Dovre på många st.; vid Drivstuen, på elfvens venstra sida äfven med frukt; Gousta: Jens. enl. Lindb.) 3 tum lång, gles-t och olikformigt grenad, lifligt grön moss, lik föreg., men utmärkt af de mindre utsperrade, med kortare spets och tydl. nerv försedd bladen, hvilkas syl-lika såg-tänder gifva dem en något franslik tandning. — *H. fimbriatum Hn.* *H. pyre-naicum Spruce.*

** Bladen, i synnerhet spetsen utsperrad ell. tillbakaböjd.

a — Fröh. kort och tjockt, n. klotformigt; blad vid basen otydl. dubbelnerviga; tvåbyggare: *Hylocomium Schimp.*

- 78 *H. squarrosus* L. fröhuset ovalt, krökt, med koniskt lock; stjelken oordentligt delad i långa, n. uppräta tjocka grenar; bladen från bred, n. hjertlik basis snart afsmalnande i en nedböjd lång finsågad spets, n. nervlösa. 2 5—9. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.157. R. Hn. Bryac.exs.266.

Skog. dikeskant. a (Sk.—Lpl. — N.) *Bildar vidsträckta lösa mattor med sina 2—3 tum höga, som en smal skrifpenna tjocka grenar. Färgen vanl. blekt gulaktig; teml. sälls. med frukt.*

- 79 *H. loreum* L. fröh. ovalt, böjdt åt sidan, med koniskt, vårtspetsigt lock; stjelken nedligg. oordentligt grenad; bladen eggunda med lång smal, utsperrad och i topparna ensidigt böjd spets, helbräddade strimmiga; nerv som föreg. 2 9—4. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.57. R. Hn. Bryac.exs.267.

Skogsberg, r. (Sk.—Boh. VG. Dalsl. ej sälls. i bergstrakten. Ner. Wittvång och Almb. — Hellb. Blek. Carlskrona. Lösen. Smål. Skrugata; Korsberga och Lemnhult; Algutsboda etc.; Scheutz. ÖG. vid Vettern; Omberg, Näs och Lemunda. Stockh. Skarpneck; Svindersvik; Dalarön etc. Jämtl. Snasahögen. Gottl. Thorsborg: Hellb. — N. till Nordl.) *Ofta mer än quarterslång och n. så grof som föreg.; har stora klumpiga fröh. på slull. vridna skaft.*

b — Fröh. utdraget, teml. smalt; nerv som afd. a. — : (Hypn. subgen.) *Campylium Sulliv. Schimp.*

- 80 *H. Halleri* Sw. sambyggare; fröh. n. cylindriskt, krökt, med koniskt, kortspetsigt lock; stjelken med gytttrade trådsmla grenar; bladen eggunda smalspetsade sågade tillbakaböjda, vid basen otydligt dubbelnerviga. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs.239.

Berg, r. (Pit. Lpm. Tjtidjak. Herjed. på Gröndörren; Axhögen och Stora Midtåklappen. Dal. Osmundsberget. Värml. Persbergs grufvor; Conradsfors. — N. till Nordl.) *Sällan tumshög, med tufcade, n. uppräta grenar, likasom taggiga af de nedböjda bladuddarne.*

- 81 *H. Sommerfeltii* Myr. sambygg.; fröh. ovalt klubblikt, krökt; locket convext, med vårtlik trubbig spets; stjelken krypande, med n. uppräta korta grenar; bladen hjertlikt eggunda, tvärt afsmalnande i en borstlik spets, helbräddade, mycket utsperrade, otydligt 2nerviga vid basen 2 7, 8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.396.

Rutten ved etc. r. (VG. — Herjed. och Medelp. Ångml. Tåsjö. VB. Skellefteå. Lpl. — N. mell. Kongsberg och Drammen. Salten.) *Liten som H. serpens, gulglänsande, med tätt krypande stjelk och ett par linier höga, sperrbladiga grenar, tumshöga guldgula fr.skaft. — H. affine Somf. H. stellat. β polymorph. Myr. Coroll.*

- 82 *H. stellatum* Schreb. tvåbyggare; fröh. aflångt, krökt, med koniskt, kortspetsigt lock; stjelken nedligg. med spridda grenar; bladen glesa eggunda, afsmalnande i en utsperrad helbräddad spets, n. nervlösa. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.30.

Kärräng. a. (Sk.—Norrl. Pit. Lpm. Peljekaise och Tjtidjak. Gottl. — N.) *Stjelken ett par tum lång, oordentl. pargrenig, gulgrön, nedtill brungul.*

c — Fröh. som afd. b — ; bladnerv tydlig och lång, enkel; cellväf af smala, jernbreda maskor: (Hypn. subgen.) *Campylium Sulliv. Schimp.*

- 83 *H. chrysophyllum* Brid. tvåbygg.; stjelken pargrenig; bladen från hjertlik basis lancettlika, n. hårligt spetsade, med nerv till midten; för öfr. som föreg. 2 6—8. — β *squarrosulum*: dubbelt mindre; bladen från den hjertlika basen tvärt afsmalnande i en lång hårlig udd. Fig. R. Hn. Bryac.exs.240.

Rutten ved etc. (Sk.—Gefle. Ner. Dylta. Värml. Ångml. Tåsjöberget. Pit. Lpm. flerst. Gottl. — N.) *Spädare, mer gulglänsande och oordentligare pargrenig än föreg. — H. stellat. β och γ Hand. ed.2. H. polymorphum Hook. β H. Halleri β majus Wg.Fl.L.*

- 84 *H. elodes* Spruce: tvåbyggare; stjelken oordentligt grenig, grenarne pargreniga; bladen bredt lancettlika, långspetsade helbräddade, med utlöpande nerv: för öfr. som föreg. 2 7, 8. Fig. Rab. Bryoth.395.

Trädrötter, etc. r. (Sk. vid Höör och Lackalänge: Berggr. enl. Lindb. *VG*. Kinnekulle, vid Råbäck. ÖG. Vinnerstad: Hj. Holmgr. enl. Lindb. *Vestml.* Sala grufva, bortåt Nyberg. *Gefle*, på Edskön; samt vid Kubbo, m. frukt. *Gottl.* Wibble: Pripp enl. Lindb.) Späd som föreg., från hvilken den skiljer sig med föga annat än de smalare bladen och dessas utlöpande nerv. — *Amblystegium* Lindb., som anser denna art. mest beslägtad med *H. serpens* och *irriguum*.

85 *H. polygamum* Wils. mångbyggare; fröh. aflångt, krökt ell. snedt, med koniskt, kortspetsigt lock; stjelken nedligg. ell. uppstig. med spridda grenar; bladen glesa, dels utstående dels utsperrade, från bred basis hastigt utdraget syllika, helbräddade, med mot spetsen försvinnande nerv. 24 7. Fig. Br.eur.

Kärr, r. (Stockh. Värmdön, Tegelnora; Nacka: Lindb. *Dal.* Grycksbo bruk, i kärr vid kanalen.) Oordentligt pargrenig, stor som *H. stellat.*, men mindre grof; bladnerven fin, men tydlig, nående långt öfver bladets midt. — *Amblystegium* Bryol.eur., ej Sch. Cor. & Syn.

d — Fröh. och nerv som afd. c —; cellväf lös, af vida maskor: *Amblystegium* Schimp.

86 *H. Juratzkæ* (Sch.) Lindb. sambyggare; fröh. aflångt—cylindr., något krökt, med lågt koniskt lock; stjelken krypande, med n. uppräta grenar; bladen från eggrund, omärkl. tandad bas långspetsade, upptill helbräddade, med i spetsen försvinn. nerv. 24 6, 7. Fig. Rab. Bryoth. 641.

Rutten ved, gräsbeväxta st. r. (ÖG. Vinnerstad: Hj. Holmgr. *Stockh.* Mölna på Lidningön; Drottningholm, samt Gåsberget. *Rosl.* Blidö sn: Stud. Fredriksson. Allt enl. Lindb.) Ett par tum lång, grön ell. brunaktig med oordentligt intrasslade, half-tumslånga grenar, och dels utstående, dels utsperrade, teml. tätt sittande blad. Enl. Schimp. nära granne till *H. riparium*.

87 *H. tenuisetum* Lindb. sambygg.; fröh. aflångt, krökt, med lock som föreg.; stjelken krypande, glest och oordentligt förgrenad; bladen bredt eggrunda, smalspetsade, helbräddade, med svag nerv till midten. 24 4, 5. Fig.

Sanka str. r. (Stockh. vid Brunnsviken, nära Haga slott: Lindb.) Stor som föreg., mörkgrön, med mycket smal stjelk och fina grenar, mycket glest sittande blad, som äro bredare och mer tvär sammandragna till spets än hos föreg. Fruktskaftet 2 tum högt, mycket smalt och glatt. Anses af Lindb. stå nära den utl. *H. Kochii*. — *Amblystegium* Lindb.

+++ Bladen ensidigt, oftast klo- ell. skärformigt böjda.

10 **Filicina:** stamgrenarne platt pardeldta af täta 2sidiga smågrenar; fruktskaftet slätt.

* Bladnerv ingen ell. otydlig dubbel: (*Hypn.* subgen.) *Ptilium* Sulliv.

88 *H. Crista castrensis* L. tvåbyggare; fröhuset aflångt, krökt, med lågt koniskt lock; bladen lancettlika, med lång skärformigt krökt spets, ofvan midten småågade, strimmiga, n. utan nerv. 24 6—9. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.31. Lindgr. M.exs.3. R. Hn. Bryac.exs.298.

Skogsklipp. (Lpl.—Smål. Sk. Höör och Skäråli: Berggr. enl. Lindb. — N.) Fingerrång och lika så bred, gulaktig pennlik, i tufvor växande mossor, en af de vackraste Svenska.

89 *H. molluscum* H. tvåbygg.; fröh. eggrundt, lutande, med lågt koniskt lock; bladen lancettlika, med lång, skärformigt krökt spets, öfverallt småågade ostrimmade, n. utan nerv. 24 8, 9. Fig. Somf. Cr.exs.31. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.297.

Skog. kalktr. r. (Sk. ÖG. Omberg; V. Ny, Motala och Vinnerstad snr. *Södml.* Vilsta nära Eskilstuna. *Dal.* Osmundsberget. *Ner.* Kumla, Sköllersta och Asker snr. *VG*. Kinnekulle; Halle- och Hunneberg: Lindb. *Boh.* Christinedal: Thed. *Gottl.* — N.?) Lik föreg., men dubbelt mindre, mjukare och mer grenig; stjelkarne uppböjda mot ändan. — Skiljes af Schimp. i ett eget subgenus: *Ctenidium*. (*H. imponens*, *callichroum*.)

** Bladnerv stark och lång, enkel; stj. täckt af ymn. rothudd: (*Hypn.* subgen.) *Cratoneuron* Sulliv. Schimp.

90 *H. filicinum* L. tvåbygg.; fröh. n. cylindriskt, krökt, med koniskt lock; stjelken mer-

änd. platt pargrenig. med korta horizontala grenar; bladen hjertlika spetsade finsågade, föga ensidiga; nerven utlöpande. 2 7—9. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.28.

Diken etc. (Sk.—Herjed. Lul. Lpm. Snjarrak: Ährl. enl. Lindb. — N. Dovre; Trondhjem. Mostamarken; Salten, Fiskevaag; Drake enl. Lindb.) *Växer i tätta, 2—3 tum höga ljusgröna tufvor; stjelen med smalt lancettlik omkrets. Den äldre, frukt bärande, mer nedliggande och ofta brun. — Amblysteg. Lindb.*

- 91 *H. commutatum* H. tvåbygg.; fröh. som föreg.; stjelen pargrenig; stjelkbladen från bred, n. hjertlik basis smalspetsade, finsågade strimmiga, med ofvan midten försvinn. nerv; smågrenarnes blad lancettlika, långspetsade. — β *falcatum* Sch. dubb. gröfre, med tätare grenar och blad. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.56.

Våta ställen, helst i kalktrakt. (Sk. Fogelsång; Rönnedal och Stockemöllan: Berggr. enl. Lindb. VG. Kinnekulle. ÖG. Omberg, Vinnerstad etc. Upps. Gottsunda: Lindb. Dal. Bodå kapell. Herjed. Sånfjellet: Frist. enl. Lindb.; Ljusnedalen och Åyhögen. Jämtl. Åreskutan och Frösön. Ängml. Tåsjöberget. Un. Lpm. Laxfjellet: Ångstr. Pil. Lpm. Kobroive: Lindb. Gottl. — N. Dovre, vid Kongsvold: Kindb.; Nordl. Salten; Finnm. Lyngen och Hammerfest. — β har samma utbredning enl. Lindb.) *Röd- eller gulgrön, med ljusgröna toppar. — H. diastrophyllum Sw. β H. falcatum Brid.*

(*H. collinum, Thedenii, plicatum, sulcatum.*)

- 11 *Adunca*: oordentligt, glest ell. otydligt pargrenade.

* Bladen med tydlig nerv.

a — Fröh. med sprötspetsadt lock; blad på tvären vågiga: (*Hypn. subgen.*) *Rhytidium* Sulliv. Schimp.

- 92 *H. rugosum* H. tvåbyggare; fröh. aflångt—cylindr., krökt, med kort sprötspetsigt lock; grenarne uppstigande, tjocka, med krökta toppar; bladen tegel-lagda, ovala spetsade, med småtandad spets, på tvären vågiga, något klotlik böjda; nerven nående öfver midten. 2 4, 5. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.32. Thed. M.exs.107. R. Hn. Bryac.exs.115.

Torra berg, r. (Lpl.—Ängml. Herjed. Värml. på Jätkärnskläppen. VG. Kinnekulle, nära stora Brattfors. ÖG. Omberg på de högsta och torraste klipporna. — N. Christiania. — Nordl. Funnen med frukt vid Ringebø i Gudbrandsd.; samt på Dovre, vid Drivstuen och Kongsvold.) *Mjuk gulglänsande moss, med öfver en linje tjocka, sköra grenar, mycket tät liggande och vågiga blad. Högst sällsynt med frukt i Skand. — H. rugulosum W.M.*

b — Fröh:s lock utan spröt; bladen tydligt, vanl. starkt böjda, med alltid enkel nerv: (*Hypn. subgen.*) *Harpidium* Sulliv. Schimp.

a — Bladen på längden veckiga ell. strimmiga.

- 93 *H. lycopodioides* Schwægr. tvåbyggare; fröh. aflångt, krökt, med convext spetsigt lock; stjelen lång och tjock, utdragen, slak, oordentligt grenad; bladen tegel-lagda egg-rundt lancettlika spetsade helbräddade, klotlik böjda; nerven försvinnande upp emot spetsen. 2 7—9. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.160.

Sanka kärr och pölar. (Sk.—Helsl. Ner.) *Till storlek och utseende som H. scorpioides, churu af renare, gulaktig färg och olika förgrening. Sällsynt m. frukt. — H. rugosum Sw.M.Succ. enl. Hüb.*

- 94 *H. sulcatum* Schimp. tvåbyggare; fröh. aflångt, något krökt, med koniskt lock; stjelen utan rotludd, något styf, med n. parvisa grenar; bladen egg-runda, jemnt afsmaln. till en något lång spets, isynnerhet nedtill glest sågnaggade, klotlik böjda, starkt veckiga med nerv till midten. 2 4 Fig.

Klipp. i fjelltr. r. (Pil. Lpm. Walloive och Kobroive: Lindb. — N. Dovre, vid Kongsvold och Vaarstien: Zett.; på förra st. äfven med frukt: Kindb. enl. Lindb.) *Ljus-brun med grönare toppar, 1—2 tum lång och fin moss, med vida mindre långspetsade blad än följ. art.*

- 95 *H. uncinatum* L. sambyggare; fröh. n. cylindriskt, krökt, med koniskt, spetsigt lock; stjelen nedliggande, oordentligt pargrenig; bladen från lancettlik basis syl-lik, med n. hårsmal, glest naggsågad spets, strimmiga, skärformigt böjda, med nerv nående nära spetsen. 2 6—9. — β *algidum*: fröh. aflångt, n. rakt och upprätt. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.111.

Fukt. st. a. (Sk.—Lpl. — N. — β Torn. Lpm. — N. Finnm.) *Något lik H. inter-*

med., men är finare, ljusare, mer pennlikt grenad, samt har smalare, endast vid basen vidgade blad, längre nerv.

- 96 *H. vernicosum* Lindb. tvåbyggare; fröh. aflångt, krökt, torrt något strimmigt; stjelen nedligg., med uppstigande toppar, glest och oordentl. pargrenig; bladen eggrundt lancettlika, med n. uddlik spets, helbräddade, veckiga, tunna och genomskinliga, med nerv nående öfver midten. 2 7. Fig. R. Hn. Bryac.exs.268.

Kärr, r. (Stockh. i ett kärr vid Carlberg, med frukt, och Nacka. *Gestr.* vid Kubbo. *Ner.* i Markkärret vid Örebro.) *Flera tum lång, men täml. fin, med ett par tum höga, upprätta, gröna toppar, korta glest sittande grenar. Endast toppbladen klotlikt, de öfriga krökta, men knappt ensidiga. Härigenom samt genom de fullkomligt genomskinliga, n. glänsande, starkt veckiga bladen, hvilkas basceller enl. Lindb:s obs. äro fullkoml. likformiga med de öfre, väl skild från de 2 följ. — H. pellucidum Wils. i bref enl. Lindb.*

β — Bladen släta, ostrimmade.

- 97 *H. aduncum* H. (enl. Lindb.) tvåbyggare; fröh. aflångt, krökt, med koniskt lock; stjelen som föreg.; bladen från bred, n. hjertlik bas lancettlika med lång afsmalande, klotlik ell. oordentligt vriden spets, helbräddade, med nerv till öfver midten, stund. n. utlöpande. 2 6. Fig. Br. eur. [*H. Kneiffii*.] Rab. Bryoth.400.

Fukt. st., diken etc. r. (Stockh. vid Haga, Orhem, Huddinge m. fl. st.; samt fruktbär. vid Sandsjön: Lindb. *Södm.* Grödinge sn, Snäckgårdet: G. L. Sjögr. enl. Lindb. *Ner.* Arnängarne vid Örebro.) *Grön, nedtill brunaktig, knappt gröfre än föreg. hvilken den något liknar. Bladen äro mest ensidigt krökta i grenarnes topp, längre ned mer oordentl. böjda hit och dit, utan veck eller strimmor, med starkt upplåst vidgade bas-celler och nedlöp. kanter. Frukt sälls. — H. Kneiffii Sch. Syn. Amblystegium Sch. Cor.*

- 98 *H. intermedium* Lindb. tvåbyggare; fröh. aflångt—n. cylindr., krökt, torrt något strimmigt, med koniskt, spetsigt lock; stj. oordentl. pargrenig; bladen tätsittande, rännformigt dubbelvikta, från bredt eggrund, knappt nedlöp. bas lancettlika, småningom afsmaln. till spets, helbräddade, ensidigt och starkt skärformiga, med nerv till ofvan midten. 2 6, 7. Fig. R. Hn. Bryac.exs.113 [*H. adunc.*].

Kärr och fukt. skogsmark. (Sk.—*Gestr.* *Ner.* Gottl. Visby och Gothemsån: Cleve. — N. till Dovre, Drivstuen.) *Vanl. dubb. gröfre än de 2 föreg., närmande sig i storlek och habitus mer till följ., brun- ell. gulaktigt, i topparne mer rent grön. Bladspetsen ofta vridet böjd, och cellerna vid bladbaser upplåst vidgade. — H. aduncum Hn. i alla föreg. edd.*

- 99 *H. revolvens* Sw. sambyggare; fröh. aflångt, föga krökt, med koniskt lock; stjelen n. upprätt, oordentl. grenad; bladen lancettlikt syl-lika med hårsmal utdragen spets, helbräddade, mycket tätta och skärformiga, med öfver midten nående nerv. 2 7—9. Fig. Sw.M.Sut.7. Br.eur. Sill. M.exs.159. R. Hn. Bryac.exs.112.

Sanka kärr. (Lpl.—ÖG. Sk. Broby: Hamnstr. enl. Lindb. — N.) *Gröfre än de föreg., ehuru ofta kortare; till färgen röd- ell. svartbrun, med något guldgula toppar. Bladspetsen ofta vriden. — H. aduncum β Handb. ed.2.*

- 100 *H. badium* Hn. fröh. aflångt, krökt med koniskt lock; stjelen med utdragna, enkla ell. föga sammansatta grenar; bladen bredt eggrunda, kortspetsade klotlika helbräddade concava ostrimmade; nerven upphörande nedom spetsen. 2 7, 8. Fig. R. Hn. Bryac.exs.114.

Fukt. klipp., kärr, r. (Lul. Lpm. Ananasfjell; Sirkaloukt: Ähr!, enl. Lindb. *Pit. Lpm.* Hundviken vid Käxa, m. frukt. *Um. Lpm.* Lycksele m. fr.: Ångstr. *Jämtl.* Snasahögen på Getvalen. *Herjed.* Helagsfjellen och Haftorsstöten; Funnedsalsberget, m. frukt. *VB.* Skellefteå, Falkberget; mell. Långträsk och Svanset. *Dal.* Grycksbo. — N. Salten. Dovre, i kärr nedom Risehöe vid Drivstuen; Kongsvold; Jerkind; Fogstuen etc., äfven med frukt; Ringeboe: Jens. enl. Lindb.) *Utmärkt vacker moss. Grenarne äro 1—3 tum långa, groft trådlika, styfva, enkla, ell. med några få, 1/2 tum långa sidogrenar, till färgen glänsande kastanjebruna med ljusare topp; bladen ensidigt böjda, mycket concava, släta, med kort hvass spets, hos de Lappska ex. mer syllik; nerven i de äldre bladen stark, genomlöpande omkr. 1/5 af bladet.*

- 101 *H. exannulatum* Gumb. tvåbyggare; fröh. aflångt—cylindr., krökt, med lågt koniskt, Hartman, Skandinaviens Flora, II (9:de uppl.).

spetsigt lock; stjelen något fin, n. pargrenig, med klotlikt krökta grentoppar; bladen lancettlika spetsiga, ensidigt krökta, glest finsågade, med n. utlöpande nerv. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.158. R. Hn. Bryac.exs.269.

Kärr. (Sk.—Lul. Lpm. enl. Lindb. Ner. Boh. Christinedal: Thed. — N.) Vanl. upprät, 3 å 4 tum hög, till habitus en medelform mellan *H. uncinat.* och följ., ehuru skild från den förra med de ostrimmade bladen, från den sednare med starkare krökta och mindre långspetsade blad, som hafva upplåsta basceller, samt från begge med könsförhåll. Fruktskaften likasom hos följ. mycket långa, ofta 3 tum. — *H. polycarpon* Ahnf. och Sill. eller *H. fluitans* γ ed. 4, *H. adunc.* β ed. 7, *H. uncin.* β ed. 8, som enl. Lindb. hörer hit, är en finare, ofta folshög form, som växer i uttorkade kärr.

102 *H. fluitans* L. sambyggare; fröh. aflångt, krökt, med kägel-likt, spetsigt lock; stjelen lång, meränd. glest pargrenig, med i ändan krökta smågrenar; bladen lancettlika borstspetsade, mer och mindre klotlikt krökta, släta, n. helbräddade, med nerv som föreg. 2 6, 7. — β *falcatum*: grenar och blad tätare; bladen bredare, skårformigt krökta, med stark nerv. — γ *serratum* Lindb. bladen smala, med hårfin sågad spets. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.161.

Vatten. (Sk.—Lpl. — N.) Från några tum till flera fot lång, brun- eller rödaktigt grön, med n. 2 linier långa blad; stjelklbladen mindre krökta än grenarnes. β är något kortare och gröfre: *Leskea Deinboellii* Sw. enl. Lindb. — γ, som är *Diche-lyma Swartzii* Lindb. i Sch. Syn. och ed. 8, har sedermera af Lindb. sjelf befunnits vara en *Hypnum*-form och snarast hörande till denna art.

c — Lock och blad som afd. b —; nerv än enkel, än dubb., stund. ingen: (*H. subgen.*) *Linnobium* Sch.

103 *H. ochraceum* Turn. tvåbyggare; fröh. aflångt eggrundt, krökt, med convext vårtbärande lock; stjelen lång, oordentligt delad i långa upprätta, oftast enkla, i toppen krökta grenar; bladen tätsittande, aflånga—bredt eggrunda, spetsade, helbräddade, skårformigt böjda, stund. n. sammanknifvade, med nerv till midten. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.238.

Fukt. sten. i fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* i björkregionen på fjellet Peljekajse. *Um. Lpm.* på Laxfjället i Tärna; samt Marsfjellen: Ångstr. — N. i en fjellbäck nedom Sylfjellen. Dovre, Drivstuen och Sprenbäcken: Gudbrandsdalen och Laugaard: Jens. enl. Lindb.) Förekommer i stora, mjuka tuffor upptill gröna, nedtill brungula; bladen variera i hög grad från helt smala lancettlika till bredt eggrunda, mer och mindre spetsiga o. s. v. Frukt icke funnen i Skand.

104 *H. palustre* Huds. (enl. Lindb.) sambyggare; fröh. aflångt eggrundt, krökt, med kägel-likt lock; stjelen oordentligt delad i täta, i toppen krökta grenar; bladen tegellagda, eggrunda, något spetsade helbräddade concava, ensidigt böjda; nerven kort och svag, knappt nående till midten. 2 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.29. Somf. Cr.exs.125. R. Hn. Bryac.exs.237.

Sten. och pålar vid vatt. (Sk.—Ångml. och Herjed. *Pit. Lpm.* Kobroive: Lindb. *Lul. Lpm.* Qvickjock. — N. till Salten.) Vanl. nedliggande, tätgrenig brunaktig; bladen småningom afsmalnande, med kort, stundom trubbad spets. — *H. luridum* Sw.

d — Lock som afd. b —; bladen föga krökta: *Amblystegium* Sch.

105 *H. fluviatile* H. sambyggare; fröh. aflångt, krökt; locket koniskt, med kort udd; stjelen nedligg. oordentligt grenad i utdragna trådsmla grenar; bladen glest tegellagda, eggrundt lancettlika, kortspetsade helbräddade, föga krökta, med n. utlöpande nerv. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.179.

Sten, etc. vid vatten. (Sk.—Helsl. Skog sn, Tönnebro. *Värml.* — N.) Ell par tum lång, meränd. nedliggande, ell. flytande, täml. grof mossor; bladen klotlika endast i grenarnes topp, eljest n. raka. Fröh. träffas sällan. — *H. luridum* β Wg.

106 *H. irriguum* Wils. sambyggare; fröh. aflångt ovalt, krökt, med lock som föreg.; stjelen nedligg., oordentligt pargrenad; bladen glest sittande, utstående ell. något ensidiga, föga krökta, från hjertlik bas lancettlika, långspetsade n. helbräddade, med nerv som föreg. 2 6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.342.

Sten. i bäckar, r. (Sk. Wallsjö m. fr., samt Fogelsång: Lindb. ÖG. Omberg; V. Ny sn, Kafvelbäck med frukt: Hj. Holmgren. Uppsala, Qvarnbo. Gottl. i en bäck söd.

om Visby.) Tåml. lik föreg., för hvilken den i söd. Eur. länge varit misstagen, men är märkbart finare och tydligare pargrenig, med längre spetsade blad, smaltare nerv. Ex. från Upps. och Gottl. anses numera af Lindb. tillhöra *H. filicin.*, hvilket dock de n. raka bladen, frånvaron af rotludd på stj. etc. synes hindra. *Frukt sällsynt i Sv.*

** Bladen med ingen ell. mycket kort nerv vid basen.

a — Bladen rundtom tegellagda.

α — Stjelkbl. trubbiga ell. kortspetsiga; tvåbyggare: (*H.* subgen.) *Scorpidium* Sch.

- 107 *H. scorpioides* L. fröh. aflångt, krökt, med koniskt, spetsadt lock; stjelen oordentligt pargrenig, med spridda, mot spetsen tjockare grenar; stelkbladen klotlika, särd. i toppen, aflångt eggrunda, kortspetsiga, concava n. helbräddade, med otydlig dubbel nerv vid basen; grenbladen mer spetsade och krökta. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.4.

Kärr och pölar i vattnet. (Sk.—Lpl. — N.) Är 1—2 quarter lång och tjock som en skrifpenna, brunglänsande. *Frukt sällsynt.*

β — Bladen smalspetsiga; sambyggare.

- 108 *H. incurvatum* Schrad. fröh. eggrundt aflångt, krökt; locket med en sprötluk udd; stjelen glest och oordentligt pargrenig, med trådlika, i toppen inkrökta grenar; bladen lancettlika sylspetsade helbräddade, något ensidigt böjda uppåt, n. nervlösa. 2 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.27.

Sten. etc. r. (Sk.—Gestr. Dal. Ner. Gottl. Thorsborg. — N. till Salten.) Växer i några tum breda, plattade mattor med något uppböjda grenspetsar; bladen ofta föga böjda, i topparne mer klotlika uppåt. Är vanl. fin som *H. serpens.* — *H.* subgen. *Homomallium* Sch.

- *109 *H. Blyttii* Br. & Sch. fröh. som föreg. med mindre spetsigt lock; stjelen oordentligt grenig, med trådlika n. uppräta och raka grenar; bladen eggrundt lancettlika spetsade, concava; för öfr. som föreg. 2 7, 8. Fig. Br.eur.

Sten. etc. r. (N. södra delen: Blytt enl. Schimp.) Ännu finare än föreg., från hvilken den synes skiljd med föga annat än rakare grenar och blad, de sedn. i toppen ej klotlika, men bredare och med svag nerv; anses ock af Lindb. för blott en form deraf. — *H.* subg. *Homomall.* Sch.

- 110 *H. Haldanianum* Grev. fröh. cylindriskt, upprätt ell. något lutande, föga krökt; locket koniskt, med snedt spröt; stjelen oordentligt pargrenig; bladen svagt ensidiga ell. utstående, eggrundt lancettlika, spetsiga helbräddade nervlösa. 2 9—11. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.346, 400 h.

Jord, ruttn. träd, r. (VB. Norsjö sn. mell. Långträsk och Svanset vid Skellefteelf, på ruttna stockar.) Bildar nedligg. rotstående tufvor af brun- ell. gulgrön färg. Stjelen ett par tum lång, med grenar af $\frac{1}{2}$ —1 tum längd. Mest utmärkt af frukten, som dock icke ännu är funnen i Sv. — *H. curvirostrum* Brid. *H.* subgen. *Heteromallium* Sch.

b — Bladen ordnade i 2 tydliga rader, med ensidigt böjda spetsar: (*H.* subgen.) *Drepanium* Sch.

- 111 *H. pratense* Koch: sambyggare: fröh. cylindriskt, mycket krökt, n. slätt; locket lågt koniskt, spetsigt; stjelen oordentl. pargrenig; grenarne plattade af 2sidiga, med spetsarne ensidigt nedböjda, eggrundt lancettlika, spetsade helbräddade blad; nerven ingen, ell. mycket kort och då meränd. dubbel. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.394.

Sten etc. i skogar, r. (Ner. Eker sn. Rosl. Snellinge i Börstil sn. Gefle, Mårdäng: Thed.; Kubbo; och på ön Rönnumaren. Helsl. Hemstanäs, i Flyänet och Tönsmyran. Pit. Lpm. nedom Kobroive. — N. Christiania: Lillehammer: Jens. enl. Lindb. Doyre, mell. Kongsvold och Vaarstien.) Ljusgrön ell. gulaktig moss, med utseende af *H. denticul.*, hvars bladställning den nästan har, men skiljd med horisontalt krökt fröh. och ensidigt böjda bladspetsar; utmärkt af de fullkomligt genomskinl. bladen.

- 112 *H. Lindbergii* Mill. tvåbyggare; fröh. aflångt—eggrundt, krökt, torrt finstrimligt, med lock som föreg.; stjelen nedliggande ell. båglik böjd uppåt, oordentligt pargre-

nig; grenarne uppräta enkla utdragna, n. jemnhöga [lifligt gröna]; bladen ensidigt klotlika, meränd. bredt eggrunda, helbräddade ell. upptill omärkligt sågade, strimmiga, med kort spets, ingen ell. kort och dubb. nerv. 24 7. Fig. R. Hn. Bryac. exs. 270 [*H. arcuat.*].

Dik., fukt. st. (Sk.—*Pit. Lpm.* och *VB.* Skellefteå. Funnen med frukt af Lindb. vid Orhem nära Stockh. — *N.* Lillehammer; Dovre m. fl. st.; Jens. enl. Lindb.) *Växer i ljusgröna mattor af 1—2 tum höga, i toppen krökta grenar. Frukt på tums-långt skaft, högst sällsynt.* — *H. palustre* β *viride* ed. 4. *H. curvifolium* ed. 6. *H. pratense* β *hamatum* Schimp. *H. arcuatum* Lindb. (ej Sulliv.).

113 *H. imponens* *H.* tvåbyggare; fröh. smalt cylindriskt, upprätt, rakt ell. föga krökt, på långt rakt skaft; locket koniskt, spetsigt; stj. nedliggande, pargrenig, med ofvan convexa grenar; bladen glest och 2sidigt tegellagda, krusiga, lancettlikt syllika, långspetsade, glest finsågade; nerv. ingen ell. kort, otydlig. 24 10. Fig. Br. eur. Rab. Bryoth. 644.

Sten., trädstam. r. (*VG.* Hunneberg, på stenar af trapp nära Nygård. *ÖG.* Lemunda, på sandsten: Hj. Holmgr. enl. Lindb. *Smål. Skurugata:* Scheutz.) *Bildar mattor af vackert gulbrun färg. Utmärkt af det smala, n. raka fröh., den n. regelbundet pargreniga stjelen och de starkt krusiga, skärformigt nedböjda bladen, som bilda tvänne tydl. rader. Frukt ej funnen i Sv.*

*114 *H. callichroum* *Brid.* tvåbygg.; fröh. aflångt, lutande, något krökt, på täml. kort, flerböjdt skaft; locket convext, med sprötlit udd; stjelen nedligg., n. pargrenig; bladen från bredt eggrund basis afsmalnande till en lång och fin, skärformigt böjd spets, helbräddade; nerv. som föreg. 24 7, 8. Fig. Br. eur. Rab. Bryoth. 12, 347.

Klipp. jord, helst i fjelltr. r. (*N.* Vasendsfjell nära Näs jernverk äfven med frukt: C. Rosenb. enl. Lindb.) *Rent grön ell. gulgrön, mattlikt växande mossor; utmärkt af alla sina delars mjukhet, något lik smärre ex. af H. Crista castr., ehuru ej så reguliert förgrenad. Bladen något krusiga.*

115 *H. Bambergeri* Schimp. tvåbygg.; stjelen mycket glest och oordentligt grenig; bladen mycket tätsittande, eggrundt lancettlika, jemnt afsmaln. till en starkt skärformigt krökt spets, fullkoml. helbräddade och nervlösa. 24 Fig.

Fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjådtjak 1856 upptäckt af Lindb.) *Mycket tätt tufvad och fast, brun ell. gulaktig, dubb. gröfre än föreg.; mest lik en tätbladig H. intermed., men med blott en ell. annan sidogren på de 2—3 t. långa stjelnarne, bladen krökta n. i cirkel. Frukt okänd.*

116 *H. cupressiforme* *L.* tvåbyggare; fröh. n. cylindr., något krökt; locket koniskt, med kort spröt ell. värta; stjelen oord. delad i vanl. nedliggande, ofvanpå convexa grenar; bladen eggrunda, jemnt afsmalnande i en kort och smal, nedböjd spets, n. helbräddade, med ingen ell. kort och svag nerv. 24 4—7. — β *mamillatum*: finare, med tätsitt., n. parvisa trinda grenar, och skärformiga långspetsade blad; locket med värta. — **resupinatum* *Wils.* fin, med tätsitt., uppböjda, gulgröna bl.; lock med spröt. — **julaceum* *Zett.* tätt tufvad, med uppräta, n. jemnhöga grenar, tätt tegellagda brungröna blad. Fig. Br. eur. Rab. Bryoth. 198; **julac.* 598.

Klipp. och sten. a. (Sk.—*Lpl.* — *N.* — **res.* Sk. Kullaberg; Jens. enl. Lindb. — **jul.* *VG.* Kinnekulle: Zett. Stockh. Utön: Lindb. *Gottl. Helvig* sn: Pripp enl. Lindb.) *Varierar i högsta grad, stundom fin som de följ., stundom af en dufpennas groflek, mörkgrön ell. brunaktig, väx. i stora och täta mattor. Till denna art hafva flera former blifvit förda som varr., hvilka nu begynt skiljas som arter; sådana äro de 3 följ. — β *H. mamillatum* ed. 6. **jul.* är *H. Vaucheri* *Lesq. Cat.*, icke ex.*

117 *H. pallescens* *PB.* (enl. Lindb.) sambygg.; fröh. och stjeln som föreg.; locket vidare än fröh., koniskt, med kort spröt; bladen eggrunda smalspetsade finsågade, nervlösa. 24 7, 8. — β *subjulaceum* *Sch.* bladen tätare tegellagda, föga ensidiga. Fig. Br. eur. Rab. Bryoth. 299.

Sten., säll. träd, r. (*Hall. Värml.* Tollerud; Pershöjd i bergslagen. *Vestml. Loka:* Hamnstr. enl. Lindb. *Dal.* Norrbärke; Grycksbo och Osmundsberget. *Helst.* Skog sn, vid Hemstanäs; vid Hudiksvall. *Gefle. Uppsala,* vid Gottsunda; Rosersbergs park, på Rönstammar. *Stockh.* St. Essingen och Skrubba; Haga park. — *N.* Kongsberg; Näs jernverk; Lillehammer; Jens. enl. Lindb. — β *N.*) *Lik föreg. β ; bladen bredt eggrunda, hastigt afsmalnande i en lång och smal småsågad spets. — *H. protuberans* *Brid.* ed. 7, *H. reptile* *Michx.* och ed. 8. *Swartz' orig. ex. af H. pal-**

lesc. *PB.* (*Leskea H.*) från Värml. hafva granskats af Lindb. och höra hit. — *β* är *H. perichætiale Schimp. i Bryol.eur.*

- 118 *H. fastigiatum Brid.* sambygg.; fröh. aflångt, krökt, med convex vårtbär. lock; bladen eggunda, från midten tvärt sammandragna i en lång och smal skärformigt nedböjd, helbräddad spets, vid basen försedda med en kort och svag, dubbel nerv. 24 7. Fig. Br.eur. Sten. r. (Värml. vid Persbergs grufvor. *Dal.* Osmundsberget; Boda capell m. fl. st. i Rättvik sn: Lindb. *Herjed.* i Wemdalen.) *Till växtsättet lik H. cupressif. men mycket finare. Värml. ex. närma sig enl. Lindb. nog mycket H. Sauteri Sch., som han anser vara blott en finare form af samma art.*

- 119 *H. hamulosum Br. & Sch.* sambygg.; fröh. aflångt, krökt, med convex vårtbärande lock; bladen glest tegellagda, småningom sammandragna till en lång och smal, sågtandad, skärformigt krökt spets; nerv ingen ell. enkel, mycket kort och svag. 24 7, 8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 491.

Fjellklipp. r. (*Pit. Lpm.* Käxa. *Jämtl.* Snasahögen, på klippor vid Handölsforssen. — *N. Dovre*, på Vaarstien samt de högre del. af Knudshöe. Tidenfjeld.) *Till storlek mest lik föreg., men icke utbredd, utan n. upprätt med bladen krökta n. i cirkel, samt småningom afsmalnande.*

2. THEDENIA *Br. & Sch.*

- 1 *T. suecica Br. & Sch.* sambyggare; fröh. aflångt eggundt, med hals och kägellik, snedt sprötspetsadt lock; bladen mycket glesa, eggundt lancettlika helbräddade, med lång och smal, flerböjd utstående spets, nervlösa. 24 6, 7. Fig. Br.eur.

Fjelltr. r. (*Herjed.* Funneshögsberget; Hamrafjellet, samt vid byn Malmagen på trädrötter.) *Liten tumslång, i mattor hoptufvad moss; utmärkt af de glesa, långa flerböjda bladen, och det med omv. kägellik hals försedda, knappt sneda fröhuset. — Hypnum ed.6.*

3. LESKEA *Hedw.*

† Blad nervlösa, ell. med mycket kort och otydl., dubbel nerv vid basen.

* Stjolk och grenar platta af 2sidiga blad: *Plagiothecium Schimp.*

- 1 *L. pilifera Sw.* sambyggare; fröh. n. rakt och upprätt; locket från konisk basis spetsigt kägel-lik; bladen ovala, tvärt sammandragna i en lång hårlig krokig udd, helbräddade concava, n. nervlösa. 24 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.59.

Klipp., träd, r. (*Pit. Lpm.* Kaltisbout och Käxa. *Helsl.* Hemstanäs. *Gestr.* Gefle, vid Skogmur. *Uppsala.* Stockh. Haga Park; Marieberg; Älkistan; Orhem m. fl. st. *Södml.* Eskilstuna på Villstaberger vid ån. *ÖG.* Motalatrakt. Hålberget. *Smål.* Helveteshälan i Lemnhult; Scheutz. *Dal.* Malung. *Dalsl.* Kroppafjell. *VG.* — *N. Laurvig* och Vestfjordalen; vid Egeland.) *Liknar en fin Hypnum denticulatum, växande i mattor, med talrika, n. alldeles raka fröh; inre tändren hårlika, sprickfulla, de yttre n. lika bleka och genomskinliga som de inre; bladspetsarne ofta något ensidiga. — Hypn. orthocarpum Angstr. Disp. M.*

** Stjolk och grenar trinda af rundtom tegellagda blad.

a — Blad spetsiga: *Orthothecium Schimp.* [undant. *L. polyantha*].

- 2 *L. rufescens Schwægr.* fröh. aflångt, upprätt; locket koniskt med en sprötluk udd; stjelen uppstigande, med utdragna uppräta grenar; bladen syl-lik lancettlika med lång hårlig spets, raka strimmiga helbräddade nervlösa. 24 7—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.23.

Våta klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Routnas, Lillthokin, Vallespiken etc. *Herjed.* Midtåkläpparne. — *N. Christiania* i Krokkleven. Bergens st. Voss. *Dovre*, särd. vid Kongsvold och Vaarstien. Trondhj. Fossen på stenar vid fallet.) *Har 2—3 tum långa enkla brunaktiga grenar, af en smal skrifpennas tjocklek; bladen tätliggande långspetsade. Sällsynt med frukt. — Hypnum Dicks.*

- 3 *L. chrysea Hornsch.* fröh. något lutande; locket med vårtlik udd; bladen tilltryckta, lancettlika, spetsade till en kort udd; för öfr. som föreg. 24 7—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.24.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* berget Kurravara. *Lul. Lpm.* Kirkevara. *Pit. Lpm.* Walloive och Tjdtjak. *Jämtl.* Snasahögen, vid Handölsforssen. *Herjed.* stora Midtåkläppen och Ramansberget. — *N. Dovre*, mångenstädes; vid Kongsvold med frukt. Tromsøe.)

Mycket lik föreg., 3 till 4 tum hög, tufvad, föga grenig, ljusst brungul, glänsande; stjelkarne trinda af de tätliggande, mindre smalspetsade bladen. Sälls. med frukt.

- 4 *L. intricata* Hn. fröh. n. upprätt, afl.—eggrundt, med koniskt lock; stjelken nedliggande, utdragen, intrasslad, med korta smågrenar; bladen något ensidigt böjda, syltlikt lancettlika, smalspetsade helbräddade, släta och ostrimmade, med ingen ell, kort och svag, ofta dubbel nerv vid basen. 2 8—10. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.87.

Klipp., helst i fjelltrakt. r. (*Jämtl.* Areskutan. *Herjed.* Ramansberget. *ÖG.* Omberg. *Gottl.* Thorsborg: Cleve enl. Lindb. — N. Trondhj. Mostamarken, med frukt. Dovre, täml. allmän.) *Bildar några tum vida, intrasslade gulgröna mattor med knappt utredbar hufvudstjolk, tumslånga grenar samt glesa och korta smågrenar; många gånger finare och till alla delar afrikande från föreg. Sälls. med frukt. — L. chrysea* Angstr.

- 5 *L. polyantha* H. fröh. aflångt, rakt och upprätt, med kägel-lik lock; stjelken krypande, med täta upprätta trinda grenar; bladen tätt tegel-lagda, något ensidig böjda, eggrundade smalspetsade helbräddade nervlösa. 2 4—9. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.109. R. Hn. Bryac.exs.22.

Trädstamm., tak, etc. a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Växer i fäta gröna, knappt tumshöga tufvor, med talrika frukter. Lesk. (Pyl.) arctica* Angstr. från *Lul. Lpm.* skiljer sig endast med mer tätsittande blad från den vanl. formen. — *Hypnum* Schreb. *Pylaisæa* Schimp.

b — Blad trubbiga: *Myrinia* Schimp.

- 6 *L. pulvinata* Wg. fröh. eggrundt—aflångt, n. rakt och upprätt, med koniskt lock; stjelken nedliggande, med korta uppböjda grenar; bladen utstående eggrundade trubbiga concava helbräddade, nervlösa ell, med mycket kort nerv vid basen. 2 9—5. Fig. Br.eur.

Trädrött., helst i fjelltr. r. (*Värml.* Carlstad, vid Sandbäcken på foten af trädstammar. — N. Christiania, på pilar; Dovre, vid Kongsvold.) *Stjelkarne knappt mer än tumslånga, oordentl. förgrenade, intrasslade, hela växten vackert mörkgrön, något gröfre än L. paludosa, till alla delar mycket mjuk, utmärkt af de trubbiga bladen. — L. subnervis* Schwegr. *Myrinia* Sch. Syn.

*** Stjolk och grenar trinda, hårfina: *Amblystegium* Schimp.

- 7 *L. subtilis* H. fröh. aflångt, n. upprätt; grenarne mest från 2 sidor, n. trådlika och trinda af något ensidigt böjda, lancettlika smalspetsade helbräddade och nervlösa blad. 2 4—9. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.35. R. Hn. Bryac.exs.177.

Sten. murkna stubb. etc. (*Sk.* Esperöd: F. W. Aresch. enl. Lindb. *Smål.* Femsjö. *VG.* Kinnekulle. *Ner.* Örebro, vid Myrö. *ÖG.* Gusum. *Stockh.* *Uppl.* Rosersberg; *Uppsala.* *Gefle.* *Helsl.* vid Hemstanäs. *Värml.*) *Är mycket liten, n. hårfin, gulaktig. — Hypnum Hoffm. Hypnum conservoides* ed.4 är en finare form, med något krökt fröhus, af denna art.

- 8 *L. tenella* Schimp. fröh. omv. eggrundt, med hals och convext vårtbärande lock; stjelken trådfin utbredd, med uppstigande grenar; bladen aflägsnade, eggrundt lancettlika smalspetsade, glest ell, ojemnt sågade, fullkomligt nervlösa. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.176.

Klippspringor, r. (*Herjed.* Ramansberget och Athögen. *Dal.* Osmundsberget; samt *VG.* Kinnekulle och Hunneberg: Lindb. *Gottl.*: Cleve enl. Lindb. — N. Krokkleven nära Christiania. Dovre, Kongsvold ej sällsynt; mell. Drivstuen och Vaarstien.) *Måst af alla Sv. arter, föga mer än ½ tum lång, men tätare tufvad och mera upprätt än föreg. samt med dubb. mindre blad, fröh. n. upprätt, i torrt tillstånd af en snurras form. — Hypnum Sprucei* Bruch. *Amblystegium* Bryol. eur.

†† Blad med enkel, utdragen och tydlig nerv.

* Bl. mer och mindre sågade: *Isotheceum* Brid. [undant. *L. atrovir.*].

- 9 *L. curvata* Wallr. fröh. aflångt, upprätt; locket kägellik, sprötspetsadt; stjelken med båglik böjda, till en del spetsade grenar; bladen tegel-lagda ovala med kort udd, endast i spetsen fint sågade, concava; nerven svag, näende föga öfver midten. 2 5—7. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.163. R. Hn. Bryac.exs.233.

Skugg. st., berg. (*Sk.—Herjed. — N.*) *Löst tufvad, glänsande, med åt båda ändar*

afsmalnande grenar. — *Hypnum curvatum* Sw. *Leskea myosuroides* ed.1. *Hypn. myosuroid.* Wg. *Isothecium Myurum* Brid.

- 10 *L. myosuroides* Roth: fröh. aflångt, något lutande; locket convext, med kort spröt; stjelken med spetsade grenar; bladen tegel-lagda, egggrundt lancettlika, småning. afsmaln. till spets, öfverallt sågade; nerven som föreg. 2 5—7. Fig. Br.eur. Sill. M. exs.162. R. Hn. Bryac.exs.234.

Skugg. st. berg. (Sk.—Herjed. Värml. — N. Kirkehøe i Bergens st.) *Liknar föregående, men är finare och mindre. Sälls. med frukt.* — *Hypnum L. H. Myosurum* Wg. *Eurhynchium* Sch. Syn.

- 11 *L. atrovirens* Hn. fröh. snedt aflångt, något krökt, med skaft från de uppstigande, i toppen krökta grenarne; bladen tegel-lagda, något ensidigt böjda, bredt egggrunda, med tillbakaviken kant, ofvan midten tvärt sammandragna till en smalare finsågad spets; nerven n. utlöpande. 2 5, 6. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.28. Thed. M.exs.108. R. Hn. Bryac.exs.26.

Sten. i fjelltr. (Lpl.—Dal. uti Idre. Värml. nära Conradsfors. Helsl. Skog och Hanebo snr. Stockh. Ryssviken. — N. vid Fämundsjön. Österdalen, på Tryssildfjeld. Dovre, allmän. Nordl. Lyngentind. Vestfjorddalen. Rollaug. Valders i Quamsklefven.) *Brungrön med täta, korta, men oliklånga grenar, concava blad, som icke jemnt afsmalna såsom hos L. nervosa, utan med en djup bugt å ömse sidor bilda spetsen.* — *Hypn. atrovirens* Sm. *H. filamentosum* Bertol. *L. incurvata* H., hvilket namn lätt förblandas med *L. curvata* och bör derfor utgå. *Pseudoleskea Schimp.*

** Bl. helbräddade.

- 12 *L. sericea* H. tvåbyggare; fröh. egggrundt aflångt, n. rakt; locket kägel-lik; fruktskaftet sträpbrickigt; stjelken krypande, med uppböjda grenar; bladen lancettlika spetsade strimmiga helbräddade, med mot spetsen försvinnande nerv. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.172.

Klipp. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Hela mossan vanl. gulglänsande; äldre fröh. aflånga.* — *Hypnum L. Homalothecium* Schimp.

- 13 *L. paludosa* H. sambyggare; fröh. cylindriskt aflångt, föga böjdt, upprätt, med skaft från den n. pargreniga krypande stjelken; bladen egggrundt aflånga, något spetsiga och ensidigt böjda, concava helbräddade, med i spetsen försvinnande nerv. 2 6—9. — *β polycarpa*: mindre; bladen tätare, egggrunda, nerven utlöpande. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.381.

Sten. etc. vid vatt. (Sk.—Gestr. Dal. Värml. Carlstad. — N.) *Växten mörkgrön; fröh. en linie långa, vanl. talrika. Bladen i toppen mer ensidiga; nerven försvinnande i sjelfva spetsen.* — *β L. polycarpa* Ehrh., hvilken Schimper anser som hufvudformen. *Hypnum medium* Dicks.

- 14 *L. nervosa* Myr. tvåbyggare; fröh. cylindriskt aflångt, föga krökt, upprätt; stjelken n. pargrenig krypande, jemte grenarne trind och trådlik; bladen egggrundt lancettlika, jemnt afsmalnande till en smal, utdragen spets, helbräddade, concava; nerven n. utlöpande. 2 5, 6. Fig. Somf. Suppl., t.2. Br.eur. Lindgr. M.exs.8.

Sten., trädstamm. (VG. Kinnekulle. Dalsl. Hedeberget. Värml. Ner. ÖG. Omberg. — Helsl. Ångml. Tåsjö; Hernösand. Jämtl. Pit. Lpm. öst. Ischjak; Lindb. Gottl. Wibbe; Pripp enl. Lindb. — N. Christiania, i Mærradalen; Jens. enl. Lindb.; Bjerke i Asker. Laurvig. Dovre, vid Drivstuen. Salten. Finn. Lyngseidet.) *1—2 tum lång hoptrasslad, n. tagelsmal, mer och mindre brunaktig. Sälls. med frukt. Var. med kortare nerv och bladspets.* — *Hypnum C. Müll. Pterogonium* Schwægr. *Anomodon* Hüb. *Leskea norvegica* Somf.

4. CLIMACIUM Web. & Mohr.

- 1 *C. dendroides* WM. fröh. upprätt; stamgrenarne uppräta, nedtill enkla, upp till busk-lik grenade; bladen egggrundt lancettlika spetsiga sågade, med nerv. 2 6—10. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.25.

Fukt. mark, a. (Sk.—Lpl. — N.) *2—3 tum hög, uppåt trädlikt grenad mossa; bär sällan, men då vanl. rikligt, frukt.* — *Hypn. L. Leskea* H.

5. PTERYGOPHYLLUM Brid.

- 1 *P. lucens* Brid. fröh. egggrundt, lutande; bladen i 2:ne tätt tilltryckta, 2 utstående

rader, bredt eggrunda trubbiga helbräddade nervlösa. 24 5, 6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 2, 587.

Skugg. och fukt. klipp. vid strömm. etc. r. (Sk. Hallandsås på Trollehallar. Smål. Femsjö, söder om Yabergs sågvarn. Boh. Skaftö: G. Retz. enl. Lindb. — N. Stavanger. Bergens st. Nord-Hugløy; Svanøy; Sognefæste.) *Stjelken 1—2 tum lång; bladen stora genomskinliga och oljeglänsande, bildande 2—3 lin. breda, platta grenar.* — *Hypn. L. Leskea DC. Hookeria Sm.*

6. NECKÉRA Hedw.

† Bladen på tvären vågiga [särd. torra].

1 *N. crispa H.* tvåbygg.; fröh. ovalt eggrundt, med långt, utskjutande skaft; bladen aflånga böjda, trubbiga med kort udd, på tvären vågiga. 24 5—8. Fig. Br.eur. Sill. Mexs. 164. R. Hn. Bryac. exs. 230.

Klipp. (Sk.—Gestr. Ner. flerst.; ymn. fruktbär. på Skåleklint 1862. Värml. Herjed. på Ulfberget. Boh. Christinedal: Thed. Gottl. på Thorsborg. — N. Holmestrand. Bergens st. etc.) *Stor, mattlik, 2 lin. bred, gläns. brungrön moss; frskaftet 2—3 lin. längre än skärmladen. Alla arterna hafva platta stjelkar med 2sidiga blad. Sällsynt med frukt.* — *Hypnum L.*

*2 *N. Philippeana Br. & Sch.* bladen bredt eggrunda, sammandragna till en lång och smal, småtåndad flerböjd spets, på tvären mycket starkt vågiga. 24. Fig. Br.eur.

Trädstamm. r. (N. vid Laurvig: Blytt.) *Ljust gul- ell. hvitaktigt grön och genomskinlig, 3—4 tum hög, mycket och sammansatt grenig, med tätt sittande n. parvisa smågrenar, 2sidiga af mycket tätt tegel-tagda blad. Frukt icke funnen. Enl. ex. meddelade af Schimp., som anser den möjligen, Lindb. åter bestämdt, tillhöra följ. Ehuru char. af större vikt saknas, är dock habitus hos denna form mer utmärkt än hos de flesta öfriga.*

3 *N. pumila H.* tvåbygg.; fröh. aflångt ovalt, med något utskjutande skaft; bladen aflånga, spetsiga, något vågiga, mot spetsen finsågade. 24 4—6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 229.

Trädst. r. (Sk. och Hall. allm. på bokstammar enl. Lindb. Smål. Femsjö. Helsl. Mo sn, Ranboberget.) *2—3 tum hög och mycket späd, med 1—1½ linies utskjutande fruktskaft. Bladspetsen varierar ända till härsmalt utdragen. Ena bladkanten till midten inviken, den andra lika högt tillbakarullad. Frukt icke funnen i Sv.*

4 *N. oligocarpa Bruch:* sambygg.; fröh. eggrundt, med skaft af skärmladens längd; stjelkbladen aflånga böjda, kortspetsiga, något vågiga, mot spetsen småsågade. 24 5—8. Fig. Br.eur. Thed. Mexs. 110. R. Hn. Bryac. exs. 21.

Klipp. r. (Torn. Lpm. på Mustavare. Lul. Lpm. Niammats etc. Pit. Lpm. Peljekaise och Käva. Um. Lpm. Gillesnö. VB. Östberget vid Um. stad. Ängml. Skuloberget; Valaberget i Vidhygerå. Medelp. Sättna. Solomsberget. Helsl. Bollnäs; Skog, Hemstanäs etc. Gestr. Kungsberget samt Gelle vid Mårdäng. — N. Vestfjordalen. Stuelsbro: Jens. enl. Lindb. Gudbrandsdalen. Dovre, kring Kongsvold.) *Något mindre än N. crispa, med mindre glans och renare grön färg; skärmladen nå stundom öfver fröhusets mynning. — N. pumila ed. 3, samt öfr. äldre Sv. förf. N. intermedia Thed. N. pennata β tenera C. Müll.*

5 *N. pennata H.* sambygg.; fröh. aflångt, insänkt mellan skärmladen; stjelkbladen lancettlika böjda, spetsiga, något vågiga, omärkligt sågtandade. 24 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. Mexs. 36. R. Hn. Bryac. exs. 228.

Trädstam. och klipp. r. (Blek.—Gestr. Helsl. Skog, nära Hemstanäs. Ner. Hamrarne i Göthlunda sn. — N. Holmestrand; Ourdalen; Valders etc.) *Locket koniskt med smal, krökt spets; bladen mer spetsade än hos föreg. — Fontinalis L.*

†† Bladen släta. [Leskea ed. 4.]

6 *N. trichomanoides Hn.* sambygg.; fröh. n. upprätt, rakt, med sylsprötadt lock; bladen elliptiskt ovala, något krökta, med rundadt trubbig naggad spets; nerven svag, nående n. till midten; grenarne ofvanpå något convexa. 24 4—6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 232.

Träd, bergsklyft. (Sk.—Lpl. — N.) *Mattlik, glänsande moss. — Hypnum L. Omalia Sch.*

7 *N. rotundifolia Hn.* tvåbygg.; bladen rundade trubbiga helbräddade, med kort och svag nerv vid basen; stjelken pargrenig med n. vinkelrätt utstående, mot ändan afsmalnande grenar. 24. Fig.

- Sten. r. (*Vestml.* Sala på en sten i hagen vid Blyhvitfabriken.) *En medelform mell. N. trich. och complanata, dock till utseende, växtsätt och färg mera lik den sednare, churu finare. Bladen föga längre än breda. Nerven när icke halfvägs till midten; en del grenar förlängda i tagelsmala skott. Frukt okänd. Är möjl., såsom Lindb. anser den, en späd form af N. Sendtneriana Br. & Sch. (N. Besseri Jur.), men skiljd med mer helbräddade och grofmaskiga, glesare sittande blad, betydl. mindre storlek.*
- 8 *N. complanata* Hüb. tvåbygg.; fröh. rakt, med smalt kägel-lik, n. sylsprötdadt lock; bladen aflånga trubbad med vanl. kort udd, helbräddade nervlösa; stjelken pargrenig, med platta grenar. 2½—8. — *β longifolia*: glest förgrenad, med längre n. tunglika och tillspetsade blad. — *γ tenella*: till alla delar spädare, och glest förgrenad, med dubb. mindre blad. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.27. R. Hn. Bryac.exs.231.
- Klippor, trädstamm. (*Sk.—Lpl. Gottl.* Funnen med fr. i *Sk.* vid Skäråli, samt Långstorp, Ekestiga etc. enl. Lindb. samt i *VG.* på Hunneberg. — *N.* — *β* Söd. *N.* enl. Schimp. — *γ* *Helsl.* Hemstanäs. *Lul. Lpm.* Niävi: Ährl. enl. Lindb.) *Lik N. trichom.* Smågrenarne ofta förlängda i tagelsmala nyskott. *Frukt sälls. — Hypnum L.*
- ### 7. ANTITRICHIA Brid.
- 1 *A. curtispindula* Brid. bladen utstående, något ensidigt böjda, eggrunda, med smal finsågad spets, mot spetsen försvinnande nerv. 2½—8. — *β brachycarpa*: fröh. korta, n. eggrunda. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.9. R. Hn. Bryac.exs.88.
- Klipp. träd. (*Sk.—VB.* — *N.* till Nordl.) *Bildar stora lösa mattor, särdeles på klippor. Fr.skaft korta i jämförelse med den stora mossan; locket med kort spröt. — Hypnum L. Neckera Hedw. Anomodon Hook. och Handb. ed.6.*
- ### 8. ANOMODON Hook.
- 1 *A. viticulosus* Hook. fröh. cylindriskt aflångt, på utdraget rakt skaft; bladen utböjda, från n. eggrund basis aflånga, trubbiga helbräddade, med under spetsen försvinn. nerv; grenarne uppstigande, likformiga. 2½—7. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.166. Somf. Cr.exs.121. R. Hn. Bryac.exs.206.
- Skugg. klipp. (*Sk.—Gestr. Ängml.* Skuluberget. *Ner.* Örebrotrakten flerst. *Värml.* Gåsborn; Persbergs grufvor. *Dalsl.* Baldersnäs, samt vid Teåkersjön. *Smål.* vest. delen, Wilstad: Scheutz. *Boh.* Christinedal: Thed. *Gottl.* — *N.* Christiania. — *Lyngen* i Nordl.) *Bildar hela mattor af rostgul färg med grönare toppar; grenarne 2—3 tum långa, böjda uppåt; fr.skaften n. tumslånga; bladspetsen otydligt naggad. Sällsynt med frukt. — Hypnum L. Neckera Hedw.*
- 2 *A. attenuatus* Hüb. fröh. som föreg.; bladen eggrunda, trubbad med småtandad, tydlig spets, ensidigt böjda; nerven under spetsen försvinnande; grenarne dels mot spetsen tjockare och krökta, dels trådlånga spetsade, med n. raka blad. 2½—7. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.165.
- Skugg. klipp. (*Sk.—Gestr. Vestml.* Sala. *Ner.* Stockebäckes äng. *Värml.* Filipstad; Gåsborn. *VG.* Smål. Wilstad: Scheutz. *Dalsl.* Hedeberget. *Boh.* Christinedal: Thed. — *N.* Christiania. Lillehammer: Jens. enl. Lindb.) *Lik föreg., men till alla delar mindre och mer intrasslad. Träffas högst sällan med frukt. — Hypnum Schreb. Leskea Hedw. Neckera Myrin.*
- 3 *A. longifolius* Hn. fröh. som föreg.; bladen från eggrund basis lancettlikt afsmalnande i en lång spets, omärkligt naggade; nerven utlöpande; grenarne olikformiga, en del tagelsmala. 2½—6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.474.
- Skugg. klipp. (*Sk.—Gestr. Dal. Vestml.* Sala på stenar mellan grufvan och Nyberg med frukt. *Ner.* Mellösa, samt Myrö i Ringkarleby sn. *Vestra Smål.* Wilstad: Scheutz. — *N.* Christiania, i Mørradalen: Jens. enl. Lindb.) *Mycket lik föreg. art till färg och växtsätt, churu ännu finare, men väl skiljd med de långt utdragna bladen, hvilkas nerv bildar sjelfva udden, churu deri svagare än i bladet; vid stark förstoring äro de fint naggade, föga märkligt krökta. Fröh. smalt och knappt ½ lin. långt, på omkring 3 liniers skaft; centralstiftet utskjutande; locket kägel-lik, spetsigt. — Leskea incurvata Myr. Coroll. Pterigynandr. Schleich. Hypnum Ahnf. och C. Müll.*
- 4 *A. striatus* Hüb. fröh. ovalt—aflångt, på rakt skaft; bladen lancettlikt syllika, långspetsade, helbräddade ell. i spetsen otydligt sågade, vanl. 2strimmiga med inrullad

kant; nerven försvinnande under spetsen. 2 6, 7. — *β saxicola* Sch. stielken n. par-grenig; bladen mindre långspetsiga, något ensidiga. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 150.
 Sten., träd, helst i fjelltr. r. (*Pil. Lpm.* fjellet Peljekaise, på stenar: Lindb. — N. Dovre, vid Kongsvold: Jens. enl. Lindb., som dock ej anser omöjligt att Skand. ex. kunna vara en form af *L. atrovir.*) Intrasslad grenig, i mattor växande mossor; till storleik som föreg., af ljusgrön ell. gulaktig färg. Bladen n. tilltryckta, raka, genom sina långsträcktade celler lätt skildja från de föreg. arternas, der cell. äro små, punktlila. Blott *β* funnen i Skand., och utan frukt. — *Pterigynandr.* Brid. *Pterogon.* Schwægr. *Neckera* C. Müll. *Lescuræa* Br. & Schimp.

9. LEPTOHYMENIUM Schwægr.

- 1 *L. filiforme* Hüb. fröh. aflångt, med kâgel-lik, kortspröadt lock; stielken krypande, grenarne tagelsmala, med nedböjda toppar; bladen tätt tegellagda, eggrundt aflånga spetsade, mot spetsen fintandade; nerven mycket kort, eller omärklig. 2 5, 6. — *β crassius:* grenarne gröfre, trådlila; bladen mer ensidiga ovala, med nerv till midten. Fig. Br.eur. Lindgr. Mex. 10. R. Hn. Bryac. exs. 289.
 Sten, a. (Sk.—Lpl. — N.) Bildar täta mattor af tagelsmala, intrasslade, vanl. gulaktiga grenar; bladnerven endast svagt antydd, enkel ell. dubbel vid basen; fröh. raka, täml. sällsynta. — *Pterigynandrum* Hedw. och Bryol. eur. *Pterogonium* Sw. *Neckera* C. Müll. — *β L. heteropterum* ed. 4 och trol. Hüb.
- 2 *L. gracile* Hüb. fröh. som föreg.; stielken krypande, med uppstigande, nedtill bara hufvudgrenar, mot spetsen afsmälmande smågrenar; bladen eggrunda med smal, tydl. sågad spets, vid basen tydligt 2nerviga. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 259.
 Berg och trädst. r. (Boh. Christinedal: Thed. — N. Bergens st. Bolstadörren nära Evanger.) Utmärkt af den n. trådlila förgreningen och de nedtill bara, uppåt mer spetsade grenarne; bladen fint, men hvasst sågade. Aldrig hos oss funnen med frukt. — *Hypnum* L. Mant. 2. *Pterigyn.* Hedw. *Pterog.* Sw. och Br. & Sch. *Neckera* C. Müll.
- 3 *L. repens* Rabenh. fröh. aflångt, med smalt och något krökt lock; stielken kryp., med upprätta eller uppböjda korta grenar; bladen ovala, sammandragna till en något utdragen hvass spets, helbräddade concava nervlösa. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 207. Rab. Bryoth. 4.
 Trädst., sten. r. (VG. Hunneberg och Kinnekulle. ÖG. Omberg. Stockh. mångenst. Uppl. Uppsala, vid Qvarnbo: Cleve enl. Lindb. Helsl. Skog sn. Hemstanäs på stenar, äfven spars. fruktbärande. — N. Ringeboe, enl. Ångstr.) Växer i täta, 1—3 tum breda mattor af glänsande gul- ell. brunaktigt grön färg, med 2—3 linier långa, trinda trubbiga grenar. — *Pterog.* Schwægr. och Ångstr. *Anomodon* Hüb. *Neckera* Schw. och C. Müll. *Platygyrium* Br. & Sch.

10. LECODON Schwægr.

- 1 *L. sciuroides* Schwægr. fröh. n. ovalt; bladen hjertligt eggrunda spetsade, på längden strimmiga, nervlösa. 2 5. — *β morensis* Sch. gröfre, med större, tätt tegellagda blad. Fig. Br.eur.
 Klipp. träd, särdeles ek. (Sk.—Gestr. Herjed. Funnesdalsberget. Ner. Värml. Dalsl. Funnen med frukt i Sk. vid Esperöd; i Blek. och ÖG., Omberg. — N. till Nordl. — *β* Stockh. Utön, på kalkklippor: Lindb.) Stielken krypande, med bågigt uppböjda 1—1½ tum långa, 1 lin. tjocka grenar. Högst sällsynt med frukt i Sverige. — *Hypnum* L. *Dicranum* Sw. *Pterogonium* Wg. *Neckera* C. Müll. *β L. morensis* Schw.
- 2 Flocken **Fontinaleæ.** Oordentligt grenade, meränd. flytande vattenmossor, med 3radiga blad samt fröredn. på stielkens sidor. Peristom dubbelt.

11. FONTINALIS Lin.

- 1 *F. antipyretica* L. bladen i 3, tegel-lagda rader, kölade eggrunda spetsade. 2 7, 8. Fig. Sv.B. 215. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 83.
 Sten. i rinnande vatt. a. (Sk.—Lpl. — N.) 1—2 quart. lång svartaktig, med gröna toppar; fröh. med 1 lin. långt, i perichætiabladen inneslutet kâst. Bladen nervlösa, ofta klufna i 2 delar längs efter ryggecket. Nog sälls. med frukt. — *Pilotrichum* C. Müll.
- 2 *F. dalecarlica* Br. & Sch. bladen i 3, tegel-lagda rader, rännformiga [med rundad

- rygg] lancettlika spetsade; perichæt.bladen af fröhus längd ell. längre; inre peristomet gulaktigt. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H.1846,t.16. R. Hn. Bryac.exs.84.
- Sten, i strömmar. (*Lpl.*—*Dal*efven. *Vestml.* Högfors bruk enl. Lindb. *Ner.* Lekhyttan och Willingsberg. *Värml.* *VG.* Nordinge sn; Göteborg. *Boh.* Risån vid Uddevalla: Thed. *Blek.* — *N.* Finn. — söd. delen.) *Finare än föreg., genom bladens bortfallande nedtill n. tagel-lik; ofta 3—4 quart. lång och utom topparne n. alldeles svart. Sälls. med frukt. Nästan endast på frukten skiljbar från F. squamosa L., från hvilken i föreg. edd. den Skand. ej ansetts skiljd. — Pilotrichum C. Müll.*
- 3 *F. hypnoides* Hn. bladen strödda och åtskiljda, stjelkomfattande, eggrundt lancettlika spetsiga plattade, de öfre concava. 2 8. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H.1846,t.15. R. Hn. Bryac.exs.85.
- Sjör, stillast, vatt. r. (*Gestr.* Oslätfors bruk i kärret Flyet, ymnig. *Uppsala*, Sunnersta. *Stockh.* i Söderbysjö; Nacka-Damsjö; Lindb. *Dal.* Thorsång sn, Storsund. *Boh.* Marstrand, på Härholmen.) *Betydl. mindre än de föreg. med glesa, utstående, n. platta blad, som endast i topparne äro tegellagda och bilda en syl-lik, trind [icke 3kantig] spets; fröh. dubbelt mindre, halft inneslutet i de sargadt trubbiga perichætialbladen. Växer i stora svartgröna mattor, under alldeles svarta och på de föråldrade stjelkarne bärande frukten. — Pilotrichum Strömbäckii C. Müll.*

12. DICHÉLYMA Myr.

- 1 *D. falcatum* Myr. fröhusets yttre tänder med längsprickor, de inre bildande en nättlik kägla; fr.skaftet betäckt till omkr. midten af perichætialbladen; stjelbladen i 3:ne tegel-lagda rader, lancettlikt syllika, n. belbräddade rännformiga, skärformigt krökta åt en sida, med nerv upphöf. i yttersta spetsen ell. utskjutande litet deröfver. 2 4—10. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H.1832,t.6. Lindgr. M.exs.26. R. Hn. Bryac.exs.86.
- Sten, i och vid vatt. r. (*Lpl.*—*Sk.* mellan Selarp och Trolleholm. — *N.* Christiania, Lademoen; Oudalen; Filefjell. Österdalen; Romerige. Dovre, vid Vola-sjöarne.) *Ett par tum lång, grenig, grof, mörkgrön eller brunaktig moss, med 4—5 liniers fr.skaft, stundom föga längre än perichætialbladen. Inre tandkäglan lätt bortfallande. — Fontinalis Hedc. F. capillacea L.Fl.Su. Neckera C. Müll.*
- 2 *D. capillaceum* Br. & Sch. fröhusets yttre tänder hela, de inre n. fria; fr.skaftet kortare än perichætialbladen; stjelbladen åtskiljda 3radiga, från bredare, n. eggrund bas syllika, med mycket lång hårfin, öfverst sågtandad spets, bildad af den långt utskjutande nerven, jemnbreda, n. hårmalt långspetsade, köladt rännformiga, kilolikt krökta åt en sida. 2 9, 10. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H.1846,t.14. R. Hn. Bryac.exs.205.
- Trädrött, vid vatten, r. (*Sk.* Wisseröd. *VG.* Hunneberg vid sjön Långvattnet. *Vestml.* Odensvi vid Alstaån. *Stockh.* vid Orhem på Salix caprea med frukt: Lindb. *Gestr.* norr om Storbron nära Oslätfors.) *Bladen för blotta ögat n. hårfin, mycket glesare och mindre böjda än hos D. falc., i spetsen med några, n. borstlika sågtänder. Svenska ex. utan frukt äro icke säkra, ehuru godkända af Schimp., och torde möjl. enl. Lindb. utgöra en yngre form af föreg. De från Gestr. bilda en tydlig mellanform, men föras hit af Schimp. Americanska orig.-ex. af Myrins Dich. capillac. i V.Ac.H.1832,t.7, tillhöra otrifvelaktigt D. pallescens Br. & Sch. — Fontinalis Dicks. Neckera C. Müll.*
- 3 Flocken **Cinclidoteæ**. Oord. grenade mossor, fästa vid stenar i vatten, med strödda blad. Fröhus i toppen ell. på korta sidogrenar, med enkelt peristom.

13. CINCLIDOTUS Pal. Beauv.

- 1 *C. fontinaloides* PB. fröh. eggrundt, med ganska kort skaft inneslutet mellan de mycket korta sidogrenarnes blad; stjelen lång flytande; bladen aflångt lancettlika spetsade n. belbräddade, rännformiga. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.227.
- Stenar i vatten, r. (*Sk.* Skärali. *ÖG.* Linköping, i Tinnerbäcken, ymnigt. *Öl.* Gottl. vid Kopparvik: Pripp enl. Lindb. — *N.* enl. Ångstr.) *Flera tum lång, svartgrön moss, ej olk en Fontinalis. Bladen torra vågiga och något krusiga, med stark utlöpande nerv. — Trichost. H. Gümbelia C. Müll. C. minor Lindb.*
- 4 Flocken **Bryineæ**. Upprätt växande mossor, med utdraget skaftade fröhus i toppen, enkla, ell. med nyskott vid basen [ofta längre än fruktstjelen]. Fröh. meränd. reguliert, ovalt, aflångt ell. päronlikt, med dubbelt, säll. enkelt peristom.

14. *CINCLIDIUM* Sw.

- 1 *C. stygium* Sw. blr 2könade; fröh. elliptiskt, nedböjdt till skaftet; locket halft klotrundt; bladen rundade, de öfre med udd af den utlöpande nerven, kantade och helbräddade. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.167. R. Hn. Bryac.exs.107.
- Sanka kärr. (*Lpl.*—Sk. Kongasjö. — N.) 2—4 tum hög tufvad moss, med långt fruktskaft och i båda ändar trubbigt, blygrått fröhus, stora genomskinliga blad af rundadt 6kantiga maskor. — *Mnium* Br. & Sch.
- *2 *C. arcticum* Br. & Sch. tvåbyggare; fröh. n. aflångt, något utstående från skaftet; locket högre än halfrundt, med en låg och trubbig värta; bladen som föreg. med kortare udd. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H.1846,t.2. R. Hn. Bryac.exs.108.
- Sumpiga st. r. (N. Dovre, Kongsvold; litet ofvanför denna fjellstuga i buskregionen af Knudshøe, på ställen beväxta med *Erioph. Scheuchzeri*, *Bartsia*, *Pinguic.* etc.) Lik föreg. med något smalare fröhus, icke så tätt nedböjdt till skaftet som hos denna; locket högre. Hela växten spensligare, starkt rödaktig, med talrika hanblår på upptill n. bladlösa grenar.

15. *MNIUM* Lin.

† Bladen kantade med smalmaskig cellväf, n. helbräddade; nyskott upprätta, liknande ofrukts. stjelkar.

- 1 *M. cinclidoides* Blytt: tvåbyggare; fröhuset ovalt, nedböjdt till skaftet; locket convext med en kort udd; bladen bredt elliptiska, rundadt trubbiga, med udd och meränd. små glesa tänder i den föga kantade brädden; cellväfven tät, af aflångt snedrutiga maskor. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.11. R. Hn. Bryac.exs.47.
- Kärräng. (Sk.—*Jäml.* och VB. *Gottl.* Fardume träsk på Storholmen. — N. Rome- och Ringerige; Hedemarken; Dovre, vid Kongsvold; Salten.) Något lik *Cinclidium*, men lätt skiljd från detta och de öfriga *Mnia* genom bladens cellväf; stjelkarne 3—6 tum långa, högt upp förenade med ett brunt ludd; fröh. med svartbruna tänder. — *Bryum* C. Müll.
- 2 *M. punctatum* L. tvåbyggare; fröh. aflångt ovalt, med kort sylsprötdt lock; bladen bredt omv. eggrunda, rundadt trubbiga, helbräddade, af grof rundmaskig cellväf; nerven upphörande under spetsen. 2 6—8. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.111. R. Hn. Bryac.exs.48.
- Skugg. st. helst vid vatt. a. (Sk.—*Lpl.* — N.) Bladen stora rundade. — *Bryum* Schreb. och Hn. ed.4, likasom alla följ.
- 3 *M. subglobosum* Br. & Sch. blr 2könade; fröh. rundadt ovalt, af tunna gråhvita vägar; locket koniskt med kortare och tjockare spröt; för öfr. som föreg. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H.1846,t.3. R. Hn. Bryac.exs.49.
- Fukt. st. helst i fjelltr. (Torn. *Lpm.* Karesuando m. fl. st. *Lul. Lpm.* Sarkavare; Qvickjock etc. VB. Skellefteå sn. Krångforsen. Herjed. Mahnagen; Funnedsalshäret. Dal. Grycksbo. Ångml. Tåsjö, flerst. Helsl. Hemstanäs. Gefle, i Råfmuren vid Kubbo, samt mell. Sättra och Tolfors. Stockh. Sandsjön. — N. Finnm. fle-restädes. Dovre, vid Kongsvold, Drivstuen etc. Hedemarken etc.) Spädare än föreg., utmärkt af det lilla, mjuk- och blekhinniga fröhuset med dubb. större groddkorn, de 2könade blrna, och den kortare bladnerven.
- 4 *M. hymenophylloides* Hüb. tvåbyggare; stjelken uppstigande, grenig, äldre svartbrun; bladen omfattande, glest utstående, rundadt ovala, trubbiga med udd, helbräddade; nerven utlöpande ell. upphörande i spetsen. 2. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.50.
- Fukt. klipp. helst i fjellen. (*Lpl.*—Herjed. Medelp. Borgsjö i Randklöfven. — N. Trondhj.—Stulsbroe i Ringeboe; särdeles på Dovre.) Löst tufvad, med glesa, något styfva, lifligt gröna glänsande blad, de äldre med svartbrun nerv. Endast funnen med honblår. Hübener's uppgift om och beskrifn. på frukten är, likt många andra hans uppg., trol. falsk.
- 5 *M. hymenophyllum* Br. & Sch. tvåbyggare; stj. upprätt, tätt tufvad, högt upp rottrådig; bladen med nedlöpande kanter, tätt sittande och föga utstående, ovala spetsiga, med under spetsen upphör. nerv. 2. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H.1846,t.4. R. Hn. Bryac.exs.51.
- Fukt. klipp. i fjellen. (Torn. *Lpm.* Kurravara. Pit. *Lpm.* Käxa och Walloive. Herjed. St. Midtåkläppen. — N. Dovre omkring Kongsvold och Drivstuen.) 2—6 tum

hög, något blågrön, genom rolludd fast hoptufvad massa, ofta med talrika hanbl. Ej funnen med frukt.

- *6 *M. Byttii* Br. & Sch. tvåbyggare; fröh. ovalt med tydl. hals, horisontalt; locket convext med låg vårtlik spets [enl. Lindb.]; stjelk som föreg.; bladen nedtill bredt, upp- till smalt ovala, uddspetsiga, mycket smalt ell. otydligt kantade, de öfre med små mjuka tänder i kanten; nerv upphör. i ell. nedom spetsen. 2/7. Fig. Br.eur. Vet. Ac.H.1846,t.4. β R. Hn. Bryac.exs.46.

Skugg. st. i fjell. r. (N. Dovre, omkring Kongsvold och Drivstuen, särd. på Finnshöe, ofta i sällskap med föreg. vid foten af klippor. Enl. Lindb. funnen med gamla frukt. vid Kongsvold i Juli 1856 af Jensen. Goustafjell: Jens. enl. Lindb.) 2—4 tum hög, tufvad som föreg., men har smalare och spetsigare blad, som blifva blå, då de länge ligga i vatten. Ytterst sälls. med frukt.

†† Bladen kantade, tydl. tandade ell. sågade.

* Locket convext ell. vårtlikt.

- 7 *M. affine* Brid. tvåbyggare; fröh. aflångt ovalt, nedböjdt; locket convext med låg vårtlik spets; fruktskaften meränd. flere samsittande; bladen aflångt omv. eggrunda spetsiga uddsågade, med utlöpande nerv. 2/5—8. — β *elatum*: tätt tufvad och högväxt, med långa nyskott, starkt nedlöpande, något vågiga blad, smärre fröh. — γ *rugicum*: tätt tufvad, med alla delar kortare och mer sammanträngda, oftast ensamt fruktskaft. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.37. β R. Hn. Bryac.exs.136.

Fukt. st., kärr. (Sk.—Norrl. VB. Skellefteå. Boh. Christinedal: Thed. — N. — β ÖG. Vinnerstad: Holmgr.; samt Gestr. Kubbo: R. Hn. enl. Lindb. — N. söd. delen. — γ Uppsala, i Norrbykärr.) Stjelken 2—3 tum hög med stora blad och fröh., talrika och långa, oftast krypande nyskott från stjelkens bas. — *M. serpyllifolium* β *cuspidatum* L. β *M. insigne* Mitt. enl. Lindb. γ *M. rugicum* Laur.

- 8 *M. medium* Br. & Sch. blr tvåkönade; fröh. n. aflångt, nedböjdt; locket koniskt, ell. höghväldt, med utdragen spetsig vårta; för öfr. som föreg. 2/5—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.137.

Fukt. och skugg. st. r. (Um. Lpm. i Skofvellidoen. Medelp. Sättna prestg. m. fl. st. Helsl. Hemstanäs. Gefle, i åbrinkarne vid Kroknäs. Stockh. allmännare än föreg. ÖG. Lemunda: Hj. Holmgr.; samt Dal. Styggforsen: Cleve enl. Lindb. Ner. Örebro. VG. Kinnekulle. Sk. Broby: Hamnstr. enl. Lindb. — N. Bogen i Guledalen; Dovre, omkr. Kongsvold och Drivstuen.) Mycket lik föreg., men skiljd dels med det högre, mer spetsiga locket, och med blrna, dels med de oftast felande ell. upprätta nyskotten. Synes vara mer nordlig än föreg.

- 9 *M. cuspidatum* Brid. blr 2könade; fröh. eggrundt, något nedböjdt, med rundadt trubbigt lock; fruktskaften ensamma; bladen omv. eggrunda spetsiga uddsågade, med utlöpande nerv. 2/5—8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.38. R. Hn. Bryac.exs.135.

Fukt. st. i skugga. (Sk.—Lpl. — N.) Stjelken omkr. tumshög med dels kryp., dels mer upprätta nyskott vid basen; fr.skaft, fröh. och blad smärre än hos de 2 föreg.

- 10 *M. undulatum* H. tvåbyggare; fröh. aflångt ovalt, med vårtbärande lock; bladen jemnbreda med kort udd, sågade vågiga; nerven utlöpande. 2/5—7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.138.

Fukt. st. i skugga. (Sk.—Helsl. Ner. Värml. och Dalsl.; funnen med frukt i ÖG. Ner. vid Örebro. Stockh. vid Sandsjön och Flatsjön. Gefle. — N. till Trondhj.) Ofta fingerhög, med 3—4 lin. långa smala blad, och talrika uppstig. nyskott, jemte långa, skottlika nedböjda grenar från stjelkens spets. Frukt sällsynt. — *M. serpyllif. δ Lin. Bryum ligulatum* Schreb.

- 11 *M. hornum* H. tvåbyggare; fröh. ovalt, med lock som föreg.; bladen upprätt utstående, de nedre aflånga, de öfre jemnbredt lancettlika, tätt sågade släta; nerven n. utlöpande. 2/7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.39. R. Hn. Bryac.exs.143.

Skugg. st. vid vatt. (Sk.—Helsl. Jämtl. Snasahögen. VB. Skellefteå och Norsjö. Ner. Boh. Christinedal: Thed. — N. till Trondhj. på ön Monken.) Stjelken 1—3 tum hög, med talrika, alltid upprätta nyskott från basen. — *Bryum* Schreb.

** Locket med längre spets ell. spröt.

- 12 *M. rostratum* Schwægr. blr 2könade; fröh. ovalt, något nedböjdt; locket med spröt

längre än halfva fröh.; bladen omv. eggrunda, rundadt trubbiga, med kort udd, sågade; nerven utlöpare. 2½ 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.12. R. Hn. Bryac. exs.139.

Skugg. och fukt. st. r. (Sk. Broby, vid Sjöttarp: Hamustr. enl. Lindb. — *Gefle*, vid Tolforsbäcken. *Ängml.* Hernön. *Jämtl.* Åreskutan. *Dal.* Osmundsberget; Orsa slipstensbrott vid Kallmora. *Dalsl.* Hafsås. *Boh.* Christinedal: Thed.) *Lik M. punctatum*, men mindre och med mer aflånga sågade blad, långa krypande nyskott vid stjelkens bas; fröh:s spröt långt som halfva fröh. eller längre. — *Bryum Schrad.*

- 13 *M. serratum* Brid. blr 2könade; fröh. aflångt ovalt, n. horizontalt, med kort sylspröadt lock; bladen eggrundt aflånga, spetsiga sågade, med nerv försvinnande i blad-
udden. 2½ 5. 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.40. R. Hn. Bryac.exs.140.

Skugg. st. r. (Smål. Femsjö. ÖG. Omberg m. fl. st. VG. Kinnekulle etc. *Stockh.* Carlbergs park: Lindb. *Uppl.* Skokloster. *Vestml.* Sala. *Gestr.* *Dal.* Osmundsberget; Kallmora och Skatungsbyn i Orsa. *Herjed.* *Jämtl.* *Gottl.* vid Gothemsån: Cleve enl. Lindb. — N. till Salten.) ½—1 tum höga, gröna tufvor; bladens kant vanl. rödaktig. Har stund. 2 fruktskäft tillsamman. — *Br. marginatum* Dicks.

- 14 *M. orthorhynchum* Br. & Sch. tvåbyggare; fröh. som föreg., med något högre lock; för öfr. som föreg. 2½ 8, 9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.141.

Skugg. st. r. (Pit. Lpm. flerst. VB. Krångforsen. *Herjed.* Funnedsalsberget. *Dal.* Osmundsberget och Skatungen. VG. Kinnekulle, vid Råbäck. ÖG. Omberg. — N. Rollaug i Vestfjordalen. Stuelshro: Jens. enl. Lindb. Dovre, vid Drivstuen och Kongsvold ymnig.) Stor som föreg., tätare tufvad, mörkgrön med nedtill vanl. mer tätbladig stjelm. Igenkännes bäst på de vanl. talrika hanblarna. Frukten, som är sällsynt, mognar mycket sednare. Bladen hos denna och de föreg. ofta med dubbla tänder.

- 15 *M. spinosum* Schwægr. tvåbyggare; fröh. aflångt ovalt, n. horizont., med kort sylspröadt lock; fruktskäft. flera samsittande; bladen n. lancettlika, med syl-lik udd af den utlöp. nerven, i kanten glest tandade af mest dubbla och uddliska tänder. 2½ 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.142.

Fukt. skogsmark, helst i fjellen, r. (Pit. Lpm. Walloive. *Jämtl.* Snasahögen; Åreskutan ymnig med frukt i Mörvikshummels bäckdalar, och vid gästgg. Stamgårde. *Herjed.* Malmagen; Funnedsalsberget. VG. Kinnekulle. — N. Tindsjöns strand, samt Rollaug i Vestfjordalen. Dovre, kring Drivstuen.) Tumshög och mera, nedtill bar, med bladen samlade mot toppen, dubb. större än hos föreg., rent gröna, de öfversta ett par linier långa, stund. något ovala.
(*M. cinclidioides*.)

††† Bladen okantade.

- 16 *M. stellare* H. tvåbyggare; fröh. aflångt, med högt, rundtrubbigt lock; bladen aflångt lancettlika, med kort, smal udd, sågade, släta; nerven upphör. under spetsen. 2½ 5—7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.45.

Fukt. st. i skugga, r. (Sk.—*Jämtl.* VB. Skellefteå och Norsjö. Pit. Lpm. flerst. Boh. Christinedal: Thed. *Gottl.*: Cleve enl. Lindb. — N. i trakten af Fämundsjön. Dovre på Kongsvold.) Stjelken ½—1 tum hög; bladen ljusgröna, på de ofrukts. stjelkarne pillikt nedlöpare. Sällsynt med frukt. — *Bryum Roth.*
(*M. cinclidioides*, *Blyttii*.)

16. AULACOMNION Schwægr.

- 1 *A. turgidum* Schwægr. fröh. aflångt ovalt, lutande; bladen tegel-lagda, ovalt aflånga trubbiga helbräddade concava. 2½ 6—8. Fig. Wg.Fl.L.23. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.110. Fjellv. bland *Diapensia* etc. (Lpl.—*Herjed.* — N.) Stjelkarne tjocka, mjuka; frukten sällsynt. — *Mnium* Wg.

- 2 *A. palustre* Schwægr. fröh. cylindriskt, krökt, lutande; bladen lancettlikt jemnbreda, med kort fintandad spets. 2½ 6—8. — *β polycephalum*: med trådlika knoppbärande skott i öfra bladvecken. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.112. R. Hn. Bryac.exs.109.

Kärräng. a. (Sk.—Lpl. — N.) Ofta fingerlång; de öfre bladen trubbigare än de nedre. — *Mnium* L. *Bryum* Hook. *Gymnocybe* Fr.

- 3 *A. androgynum Schwægr.* fröh. aflångt, n. rakt, föga lutande; bladen kort lancettlika spetsiga, i toppen sågade. 2½ 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.204.
Skog. på stubb. etc. r. (Sk.—Helsl. Ner. Värml. och Dalst. Boh. Christinedal: Thed. — N.) *Stjelken knappt tumshög; lik Tetraxis pellucida, äfven till de knoppbärande stånden. — Mnium L. Gymnocybe Fr.*

17. *TIMMIA* Hedw.

- 1 *T. austriaca H.* tvåbyggare (enl. Lindb.); fröh. snedt eggrundt, horisontalt, med hals; locket vårtbärande; inre mynninghåren knutigt ledade, utan taggar; bladen likformiga, från basen syliskt afsmaln. till en lång, något trubbad spets, sågade, med mot spetsen sågad ryggnerf. 2½ 5—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.78.
Bergstrakt. r. (*Pil. Lpm.* flerstädes.: Lindb. VB. Skellefteå, vid Krångforsen. *Herjed.* Funnes- och Ljungdalsbergen. *Dal.* Osmundsberget. *Värml.* Persbergs grufvor. *Medelp.* Sundsvall. *Helsl. Gefle,* Hemlingberget. *Stockh.* Sandsjöberget. *Södm.* Salen sn, Bockholms-Sätra. *ÖG.* Omberg, på Borgsudd etc. *VG.* Kinnekulle, nära Sågersta. — N. Bogstadås; Dovre, Vaarstien och Kongsvold m. fl. st.) *Till stjelk och blad lik ett Polytrichum.*
- 2 *T. bavarica Hessl.* sambygg.; fröh. som föreg., med ganska kort hals; locket med en grop i spetsen, stundom hysande en liten vårt; mynn.håren knutiga och besatta med fina nedböjda taggar; bladen som föreg., hvasspetsiga, med slät nerv. 2½ 5—8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.72. R. Hn. Bryac.exs.77 [allt under n. af *T. megapolit.*].
Bergstr. r. (*Pil. Lpm.* Enontekis: Wg enl. Lindb. *Herjed.* Gröndörren; Hamrafjell etc. *VG.* Kinnekulle vid Hellekis. *ÖG.* Omberg. — N. Salten, Solvaagtind. Trondhj. Mostamarken. Dovre omkring Kongsvold och Drivstuen.) *Skand. ex. mindre än föreg.; bladen vanl. krusiga, endast till midten sågade, hos utl. ex. stundom sågade ända till basen. — T. austriaca β alpina ed.3. T. megapolitana edd. 4—8.*
- 3 *T. megapolitana H. β norvegica Lindb.* [sambygg.; fröh. som föreg., lutande; lock och mynn.hår som föreg.] bladen olikformiga, de öfre (gulgröna) som hos föreg., men af lös cellväf, de nedre dubb. kortare och bredare, lancettlika, af tätare cellväf med kort udd af den utlöp. nerven. 2½ Fig. Hedw. St. crypt. I, t. 31 (α) enl. Lindb.
Fjelltr. r. (*Pil. Lpm.* Tjiddjak: Lindb. — N. Dovre, vid Drivstuen, Vaarstien och Kongsvold. Gudbrandsdalen, vid Stuelsbro: J. E. Zett.) *Bildar tufvor af något styfva, upprätta 1—3 tum höga stjelkar med gulgröna toppar, dernedom bruna med bredare blad och sammanväfda af rotludd. Frukt ej funnen på β. — Hufvudformen, som är T. cucullata Michx., ej funnen hos oss. β är T. norvegica Zett.*

18. *BRYUM* Lin.*).

† *Rhodobryum Schimp.* Ett ensamt nyskott i toppen och andra, underjordiska från stjelkens bas; bladen stora, rosettliskt gytrade i toppen, stjelken dernedom bar [liks. fjällig].

- 1 *B. roseum Schreb.* tvåbyggare; fröh. aflångt, något nedböjdt; bladen aflånga, något bredare ofvan midten, spetsiga, starkt sågade, med utlöp. nerv. 2½ 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.217.
Skogsmark. (Sk.—Lpl. — N.) 1—2 tum hög, med 3 lin. långa blad i toppen, det hela liknande ett palmträd i smått. Sälls. m. frukt. — *Mnium serpyllif. γ L.*

†† *Bryum* (i eg. mening): Nyskott från stjelkens spets, vanl. två tillsamm.; inre perists tänder alltid med mellanligg. hår, som i kanterna hafva skarpa taggar.

* *Cæspiticia.* Bladen i friskt tillstånd utstående, eggrunda—lancettlika, spetsade, platta ell. något kölade; fröh. päron- ell. klubblikt, mer och mindre nedböjdt.

a — Fröh. utdraget klubblikt, ell. päronlikt med lång hals (n. af själfva fröhs längd).

α — Tvåbyggare.

- 2 *B. pseudotriquetrum Schwægr.* fröh. utdraget klubblikt, nedböjdt; stjelkarne något utdragna, förenade med rotludd; bladen eggrundt lancettlika, smalspetsiga med knappt

*) Fröhusets lock är hos alla Skand. *Brya* convext, med en vårtlik spets [*mamillatum*].

utlöpande nerv, helbräddade ell. mot spetsen omärkligt tandade. 24 6, 7. — β *cavifolium*: bladen rundade, starkt concava, med inböjd spets. Fig. Br.eur. Lindgr. M. exs. 65. R. Hn. Bryac. exs. 16 [α & β].

Kärräng. dik. (Sk.—Lpl. — N. — β ÖG. Omberg. Stockh. Uggelvikskällans utlopp. Uppsala, Vitulfsberg. Gefle vid Fleräng. Gottl. Fläringe sn.) *Stjelken med nyskotten 1—2 t. höga, de sednare på torrare ställen nästan af en smal skrifspennas tjocklek, på våta smalar och mer glesbladiga; fruktskaft och fröhus långa. — Mnum bimum* Wg. β B. *neodamense* H2.

3 B. *Duvalii* Voit: fröh. aflängt päronlikt, nedböjdt; bladen eggrundt lancettlika, med nedlöp. kanter och udd af den utlöpande nerven, mot spetsen fintandade; nyskotten [1—2 tum] långa med glesa, n. eggrunda, långt nedlöpande blad. 24 6, 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 219.

Kärräng. dik. r. (Lpl.—Gestr. — N.) *Mest utmärkt från föreg. genom de vanl. ljusröda på långt håll lysande nyskotten, hvilkas stjelk blir vingad af bladkanterna, som nedlöpa nästan från blad till blad. Sälls. med frukt.*

4 B. *pallens* Sw. fröh. päronlikt med lång, meränd. krökt hals, något nedböjdt; bladen ovala — ovalt lancettlika, n. helbräddade, med kort udd af den utlöp. nerven; nyskotten något glesbladiga. 24 6—8. Fig. Sw. M. S. ut. 4, f. 12. Br.eur. Somf. Cr. exs. 25 enl. Lindb. Lindgr. M. exs. 68. R. Hn. Bryac. exs. 18.

Fukt. jord. r. (Sk.—Lpl. — N.) *Vanligen 1—1½ tum hög med fruktskaften; nyskotten täta och talrika, vanl. 3—4 lin. långa; fröh. stund. mer nedböjdt, gult ell. ljusbrunt. Är svår att skilja från följ., om könens förhållande icke rådfrågas. (B. turbinatum.)*

β — Sambyggare.

5 B. *pallens* Schwagr. fröh. utdraget, n. klubbformigt päronlikt, horisontalt ell. något nedböjdt, med högt convext lock; bladen eggrundt lancettlika spetsiga ell. med kort udd, hela, tillbakavikna kanter; nerven utlöp. ell. upphörande i spetsen. 24 6—8. — β *boreale* Sch. gröfre och med grenig stjelk, båglik böjdt fruktskaft. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 221.

Jord. mur. (Sk.—Gestr. Ångml. Hernösand. Dal. Gottl. Wibble: Pripp enl. Lindb. — N. — β Lul. Lpm. Qvickjock. Pål. Lpm. Kaltisbott. Jämtl. Åreskutan. Herjed. Funnisdalen.) *Mycket varierande mossor, med kortare och längre, ofta grenig stjelk; mest utmärkt af det långa, föga ell. icke nedböjda fröhuset, hvars lock är högre och mer koniskt än hos de föreg.*

6 B. *subrotundum* Brid. fröh. rundadt—afslängt päronlikt, hängande, med lågt convext lock, bladen omv. eggrunda tillspetsade, de öfre n. lancettlika, alla concava, med udd af den utlöp. nerven, och platta upptill svagt glessågade kanter. 24 7. Fig. Br.eur. Fukt. jord. r. (Pål. Lpm. Svartberget och Tjädjak. — N. Dovre, i vägkanter mell. Kongsvold och Sprenbäcken.) *Hela mossan knappt mer än tumshög, med korta knopplika nyskott; skiljd från föreg. genom fruktens form och det lågre locket.*

γ — Blr 2könade.

7 B. *bimum* Br. & Sch. fröh. utdraget klubblikt, nedböjdt; stjelkarne något utdragna, förenade med rotludd; bladen eggrundt lancettlika, med nedlöp. kanter och udd af den utlöp. nerven, mot spetsen fintandade. 24 6, 7. Fig. Br.eur. Lindgr. M. exs. 66. R. Hn. Bryac. exs. 220.

Kärr. fukt. st. (Sk.—Lpl. — N.) *Stor som B. pseudotriquetra, hvilken den i hög grad liknar. Skiljes dock, utom på blrna, genom de mindre långspetsiga bladen, hos hvilka den utlöp. nerven bildar en kort udd, hvaremot hos den förra nerven knappt utlöper, och bladspetsen är mer utdragen.*

8 B. *intermedium* Brid. fröh. päronlikt, med lång hals, reguliert, horisontalt ell. något nedböjdt, med koniskt, spetsigt lock; nyskotten mycket korta; bladen ovals lancettlika, helbräddade, smalspetsade, med kort udd af den utlöpande nerven. 24 5—8. Fig. Br.eur. Lindgr. M. exs. 64 [varr.]. R. Hn. Bryac. exs. 257.

Jord. murar etc. r. (VG. Rackeby: Lindgr. Stockh. Haga ruiner: Lindb. Uppl. Uppsala, vid Lassby: Cleve enl. Lindb.) *Utmärkt af det långhalsiga, före lockets affall, föga nedböjda fröh.*

9 B. *cirratum* Hornsch. fröh. n. klubblikt, nedböjdt; bladen eggr. lancettlika, spetsade,

med lång hårlig tandad udd af den utlöp. nerven; nyskotten långa trådsmla. 2 6—8. Fig. Br.eur.

Jord, helst i fjelltr. r. (VG. Lidköping, vid Venern. Dal. Osmundsberget och Styggforsen. Pit. Lpm. Tjiddjak. Lul. Lpm. Qvickjock, Kirkevara. Gotl. Koppavik: Pripp enl. Lindb. — N. Dovre. Lom. Visdal: Moë enl. Lindb. Laurvig.) *Mindre än föreg. med smala, $\frac{1}{2}$ —2 tum långa nyskott; fröh. mindre och mer klubblikt, med kortare och tjockare hals; bladudden längre, mer hårlig och krokig. Torde sammanflyta med smärre former af föreg.*

b — Fröh. med kortare hals.

a — Blr 2könade.

*10 *B. microstegium* Br. & Sch. fröh. aflångt ell. smalt omv. eggrundt; nyskott korta, tätt tufvade, tätbladiga; bladen aflångt eggrunda, med lång och smal spets, helbräddade, endast i den af nerven bildade udden omärkl. tandade. 2 6—8. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H.1846,t.12.

Torrare mark. r. (N. Dovre, Kongsvold, vid vägen.) *Tufvorna 2—3 lin. höga med mer än tumslånga fruktskäft; fröh. 1 lin. långt, n. ovalt, med smal mynnig; locket mycket nedplattadt, med låg värta.*

(*B. cirratum*.)

β — Tvåbyggare.

11 *B. turbinatum* H. fröh. utdraget päronlikt, nedböjdt; stjelen med 1—3, utdragna glesbladiga nyskott; bladen ovalt lancettlika, spetsade, omärkl. naggsågade, med kort udd af den utlöp. nerven. 2 6—8. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.118 enl. Lindb. Rab. Bryoth. 622.

Fukt. st. diken. (Sk.—Jämtl. VB. Skellefteå och Norsjö. — N.) *Nyskotten $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ tum långa; fröh:s hals något kortare än det egentliga, rundadt ovala fröh.; stjelen stundom tumslång.*

12 *B. caespitium* L. fröh. aflångt ell. smalt omv. eggrundt, nedböjdt; nyskotten korta, tätt tufvade och tätbladiga; bladen eggrunda spetsade, helbräddade, för öfr. som föreg. 2 6—9. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.69.

Tak, murar, jord, a. (Sk.—Lpl. — N.) *Växer i täta, vanl. låga tufvor med ymnig frukt. Fröh. hängande, raka, mörkbruna.*

13 *B. Mühlenbeckii* Br. & Sch. fröh. aflångt klubblikt, nedböjdt; stj. och nyskott utdragna, trinda af tegellagda blad, tätt tufvade; bladen eggrunda — bredt aflånga, n. trubbad, med tillbakavikna helbräddade kanter, i spetsen försvinnande nerv. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.258.

Fukt. klipp. r. (Pit. Lpm. Kaktisbout. steril. Medelp. Sundsvall. Upps. Lassby: Cleve enl. Lindb. Stockh. flerstäd. VG. Hunneberg. Allt enl. Lindb. — N. Näs järnverk; Filefjeld i Frostdalen.) *Bildar täta tumshöga rödbruna tufvor lika följandes, men utan glans. Skiljd från nämnde art genom de bredare och mycket mer grofmaskiga bladen; från föreg. med de uddlösa bladen, utan utlöp. nerv. Frukt sällsynt. — B. alpin. β brevifol. Myr. enl. Lindb.*

14 *B. alpinum* L. fröh. som föreg., nedböjdt; stjelen och nyskott utdragna, trinda af tegellagda blad, tätt tufvade; bladen lancettlika, med tillbakavikna, hela ell. i spetsen omärkl. naggade kanter, utlöp. nerv. 2 6, 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.224.

Klipp. r. (Sk.—Uppl. Medelp. Sundsvall. Herjed. Funnesdalsberget. Boh. Hall. — N. till Nordl.) *Växer i täta tumshöga kopparglänsande tufvor, med täta, föga utstående blad, spetsiga ell. med kort, naggtandad udd, af den utlöp. nerven. Sälls. med frukt.*

15 *B. atropurpureum* Br. & Sch. fröh. ovalt, hängande på båglikt böjdt skäft; nyskotten korta, tätbladiga; bladen eggrundt lancettlika, spetsade, concava, helbräddade med kort udd af den utlöp. nerven; de nedre smärre och smalare. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.223.

Jord, mur. r. (Södm. Skäcklinge i Botkyrka sn. Stockh. vid Marieberg. Herjed. Flottafjell.) *Tufvorna 2 å 3 lin. höga, med 5—6 lin. fruktskäft. Skiljd från följ. med bredare blad, kortare och tjockare, mer svartrödt fröh.*

Hartman, Skandinaviens Flora II, (9:de uppl.).

- 16 *B. erythrocarpon* Schwægr. fröh. aflängt klubb- ell. päronlikt, nedböjdt; nyskott korta tätt tufvade och tätbladiga; bladen från den bredare basen lancettlikt spetsade, med smal udd, i öfra kanterna naggsågade; nerven utlöpande. 2 1/2 6—8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.70. R. Hn. Bryac.exs.222.

Fukt. jord, diken, r. (Sk. Stockh. Ålkistan på stranden. Uppl. Runsa; Uppsala, Sandviken. Gefle, nära Bomans fäbodars. Helsl. Hemstanäs. VB. Skellefteå. Dal. Grycksbo. VG. Hunneberg; Venerns strand; Göteborg. Hall. Bårarp.) Växer i 2—3 linier höga tufvor; fruktskafven omkr. 1 tum; fröh. knappt 1 lin. långt, moget rost-rödt, säll. så mörkt som i Lindgr. M.exs.

*** *Latifolia*: Bladen mer och mindre åtskiljda, i friskt tillstånd utstående, breda, rundade, ellipt. ell. omv. eggrunda, trubbiga med ell. utan udd. Tvåbyggare.

- 17 *B. capillare* L. fröh. cylindriskt klubblikt, nästan horizontalt ell. kort päronlikt, hängande; bladen tätt liggande, aflängt omv. eggrunda — rundade, helbräddade concava, med omärkl. naggad spets, trubbiga eller tvärt sammandragna i en hårlig udd; torra vridna. 2 1/2 6—8. — β *Fercheli*: fröh. hängande, omv. eggr. ell. kort päronlikt; bladen elliptiskt rundade, rundtrubbiga, med lång udd. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.67. R. Hn. Bryac.exs.218.

Fukt. klipp. jord. (Sk.—Lpl. — N. — β Gottl. vid Tenglingsmyr i Etelhem. — N. Westfjördalen; Jens. enl. Lindb.) Stjeln och blad större än hos *B. cæspitica*; bladen ofvan midten bredare, med en ofta lång, grön hårudd; fröh. smalt och vanl. 1 1/2 lin. långt. — β *B. cochlearifol.* ed.7. *B. Fercheli* ed.8.

- 18 *B. cyclophyllum* Schwægr. fröh. aflängt päronlikt, nedböjdt; stjelen löst tufvad glesbladig; bladen bredt ovala, rundtrubbiga helbräddade; nerven upphör. nedom spetsen. 2 1/2 7—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.17.

Omkr. stenar i gräsväxta kärrkanter etc. r. (Sk. vid Näs mosse. Stockh. Lidingöbro; Orhem; Lindb. Ner. Arnängarne nära Örebro, invid Lill-ån. Gestr. Oslättfors bruk vid Flyet nära herrgården. med frukt. Helsl. Skog sn. Hemstanäs, vid den mindre sjön, med fr. Angml. Örnköldsvik. VB. Skellefteå och Norsjö snr. Dal. Grycksbo på stranden af Grycken. — N. Svinbökjærn vid Näs jernverk, med fr.) Växer i ljusgröna mattor af tumslånga stjekar, med glesa, omkr. 1/2 lin. långa, något elliptiska blad. Frukt sällsynt.

(*B. subrotundum*.)

*** *Julacea*: Stjelen trind af äfven i friskt tillstånd tätt tegellagda, eggrunda ell. ovala blad. Tvåbyggare.

- 19 *B. argenteum* L. fröh. ovalt ell. omv. eggrundt, nedböjdt; stjeln och nyskott trinda, tätbladiga; bladen bredt eggrunda med smal, genomskinlig spets, helbräddade concava; nerven upphör. under spetsen. 2 1/2 5—8. — β *multicum*: med kortare, knappt genomskinlig spets. — γ *lanatum*: tätt tufvad; bladen alldeles silfverhvita med längre och utsperrad spets. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.117. Lindgr. M.exs.71. R. Hn. Bryac. exs.226.

Torf på sten, tak etc. a. (Sk.—Lpl. — N. — β Gefle. — γ Uppsala, på Slottsbacken. Stockh. Haga ruiner etc.) Stjelen kort, med 2—3 lin. långa, trådlikt trinda nyskott; bladen alltid fast tegel-lagda med färglös [hvit] spets, hvaraf mossan får en silfverlik anstrykning. — γ *B. lanatum* Brid.

- 20 *B. julaceum* Sm. fröh. aflängt, något nedböjdt; stjeln och nyskott som föreg.; bladen eggrunda ell. ovala, trubbiga ell. med omärkl. spets, helbräddade concava; nerven icke utlöpande. 2 1/2 6—8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.243, 363.

Fukt. och sandiga st. i bergstr. r. (Pit. Lpm. Käxa. Um. Lpm. Gitsfjellen. Jämtl. Snasahögen, i Handölsforsens klippor. ÖG. Omberg. — N. Salten. — Dovre. Bergens st. Ullensager; Voss etc.) Glänsande gulgrön moss, med 3—8 lin. långa, n. tagelsmala nyskott; bladen helt och hållet gröna, med cellväf af mycket smala och mer långsträckt maskor än föreg. Näppel. funnen med frukt i Skand.

- *21 *B. concinnatum* Spruce: tufvad, nedtill med rotludd; stjeln och nyskott som föreg., trådlika; bladen tilltryckta, bredt eggrunda — eggrundt lancettlika, köladt concava, n. helbräddade, med kort udd af den utlöp. nerven. 2 1/2 Fig.

Klipp. i fjelltr. r. (N. Gravfossen nära Modum. Dovre vid Sprenbäcken.) Omkring

tumshög, nedtill rödbrun, upptill grön, i tufvor växande mossar, med få och enkla nyskott. Frukt okänd. — *B. nimbigenum* Tayl. och ed. 8.

††† *Zieria* Sch. Nyskott som afd. ††; stielk som afd. ***; inre perist. utan ell. blott med ännen till hår. Tvåbyggare.

- 22 *B. Zierii* Dicks. fröh. klubblikt; stielk och nyskott trinda; bladen helt och hållet tegel-lagda eggrunda spetsade helbräddade concava; nerven upphör. under spetsen. 2 7—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.133.

Bergssprick. etc. i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Kurravara. *Lul. Lpm.* Sarkavare. *Pit. Lpm.* öst. Ischjak och Käva. *Um. Lpm.* Laxfjellet. *Jämtl.* Åreskutan, Snasahögen och Helagsfj. *Herjed.* Ljungdals- och Storsjötrakten; Hamrafjellet vid Andasjö-åns fall etc. — *N.* till Hammerfest.) *Till stielken lik B. argent. brun ell. hvitaktig; fröh. snedt, n. 2 lin. långt, på omkr. ½ tums skaf, mer och mindre böjdt åt sidan.* — *Zieria julacea* Schimp.

- 23 *B. demissum* Hook. fröh. päronlikt. nedböjdt; stielk som föreg.; bladen något utstående, ovala, de öfre lancettlika, alla med lång spets, helbräddade; nerven på de nedre upphörande under spetsen, på de öfre utlöpande. 2 7—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.134.

Bergssprick. etc. i fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjiddjak. — *N.* Dovre, på klippor i Sprenbäcksdalen mell. Kongsvold och Värstien, samt flerstädes omkring Kongsvold; på fjellplatåen mell. Rise- och Finnshöe, samt mell. Finnshöe och Hemsjön. Vangsfjeld i Opdal, på sjelfva toppen omkr. Varden.) *Lik föreg. växande i 2—3 lin. höga tufvor, med korta, upptill omböjda fruktskaf; fröh. stora, tjockare än hos föreg.; bladen smalare, mer utstående.* — *Meesia Funck.*

†††† *Cladodium* Sch. Nyskott som afd. ††; bladen utstående; inre perists. hår släta (utan sidotaggar), churu i lederna knutigt vidgade, ofta felande ell. mycket korta.

* Perists. inre hinna utan både tänder och hår: *Ptychostomum Hornsch.*

- 24 *B. pendulum* Schimp. blr 2könade; fröh. päronlikt, med tydlig hals, lutande ell. något nedböjdt; stielken kort, med längre, tätbladiga nyskott; bladen eggr. ovala med utdragen spets, helbräddade; nerven utlöp. 2 6—8. Fig. Br. eur. Lindgr. M.exs.58. Rab. Bryoth.443.

Jord. murar, r. (*Sk.* Lund, på Kungsmarken. *ÖG.* Norrköping; *V.* Ny; Egebyborna m. fl. st. *Södm.* Eskilstuna. *Stockh.* *VG.* Kinnekulle. *Värml.* Carlstad. *Herjed.* Stora Midtåkläppen, och Flottafjell. *Angml.* Tåsjö. *Lul. Lpm.* Pollaure och Njammats. *Gottl.* — *N.* Modum vid Gravfossen. Dovre m. fl. st.) *Lik B. cæspit., men fröh. med längre hals m. m. Såsom utan inre tänder ansågs denna mossar fordom som en Didymodon.* — *B. cernuum* Bryol.eur. och ed.7.

** Perists. inre hinna med tänder, utan mellanligg. hår ell. blott med ännen dertill.

- 25 *B. inclinatum* Bland. (enl. Lindb.): blr 2könade; fröh. aflångt päronlikt, nedböjdt; stielken kort, med något längre, tätbl. nyskott; bladen eggrundt lancettl. helbr., med utdragen, omärkl. naggad spets af den utlöp. nerven. 2 5—7. Fig. Sw.M.Sut.5.f.11. Br.eur. Lindgr. M.exs.61.

Jord. murar. (*Sk.*—*Gefle.* *Värml.* Nordmarken sn, på Limkullen. *Lul. Lpm.* Pollaure. — *N.* Kongsberg.) *Lik B. pallens; fröh. 1—1½ lin. långt, mer och mindre nedböjdt; inre tand. långa hälliga.*

- 26 *B. uliginosum* Br. & Sch. sambyggare; fröh. utdraget päronlikt, med lång hals, lutande, slutl. nedböjdt; stielk och nyskott korta; bladen bredt lancettlika, långt uddspetsade af den utlöpande nerven, mot spetsen naggade. 2 6—8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.62.

Kärr och fukt. jord, r. (*Sk.* Broby; Hamnstr. *VG.* Kinnekulle vid byn Örnekulla; Hunneberg. *ÖG.* Motala; Vinnerstad; Hj. Holmgr. enl. Lindb.; Norrköping. *Stockh.* vid Drottningholm; Nacka och Haga ruiner; Lindb. *Uppl.* Eckerön; Uppsala, Håga och Lassby backar etc. *Gottl.* Wibbe: Pripp enl. Lindb. — *N.* Dovre, på Finnshöe ofvan Drivstuen.) *Stielken med nyskotten 2—3 lin. hög; fröh. n. 1½ lin. långt och något krökt; inre mynn.hinnan med ett par korta ännen till mellanligg. hår.*

- 27 *B. lacustre* Brid. blr 2könade; fröh. päronlikt, något nedböjdt; stielken kort, med något

utdragna smala nyskott; bladen eggrunda med kort, syl-lik udd, helbräddade; nerven utlöpande ell. upphör. i spetsen. 2 6—8. Fig. Br.eur. Lindgr. Mex. 59.

Sand. sjöstrand. r. (*Torn. Lpm.* Jukkasjärvi. *Pil. Lpm.* Tjådtjak på fukt. klippor. *VB.* vid Haparanda. *Uppsala*, Islandet. *VG.* Rackeby sn. bortåt Peten på Venerns strand. — *N. Dovre*, bland *B. cirratum*. Guledalen, vid gästgg. Langedet.) *Ell par lin. hög, nyskotten dubbelt längre, med något smalare blad; fröh. knappt en lin. långt, horisontalt ell. något nedböjdt; inre tänd. långa håliga.*

28 *B. mamillatum* Lindb. sambyggare; fröh. kort päronlikt med smal mynning, nedböjdt; locket n. platt med en knappt märkbar värt; stjelen teml. kort, med korta och tjocka nyskott; bladen elliptiska—omv. eggrunda, trubbad, med glest sågad udd af den utlöp. nerven, helbräddade, tillbakavikna kanter. 2 7. Fig.

Sand. str. r. (*Gottl.* vid Gothenhamn i Jul. 1863: Cleve enl. Lindb.) *Bildar täta, half-tumshöga tufvor, upptill brungörna af 1—2 lin. långa nyskott. Fruktskafet knappt tumshögt, mycket tjockt och styft; fröh. gulbrunt; bladen mycket grofmaskiga, stora, i uppblott tillstånd Mnium-lik, i torrt hoperidna.*

29 *B. calophyllum* R. Br. sambyggare; fröh. ovalt ell. omv. eggrundt, nedböjdt; stjelen kort med förlängda nyskott; bladen bredt ovala ell. eggrunda, trubbiga ell. med en kort spets, helbräddade, concava; nerven upphör. under spetsen. 2 6. 7. Fig. Br.eur.

Fukt. och sand. strand. etc. r. (*VG.* mell. Lidköping och lägenheten Klöfvet.) *Med nyskotten omkr. ½ tum hög, växande i uppräta tufvor; de nedersta bladen rundade, de öfre ovalt eggrunda. — B. latifolium Br.eur. och ed. 7.*

30 *B. Marratii* Wils. sambyggare; fröh. n. klotrundt med kort hals, nedböjdt; locket sprötspetsadt; stjelen kort med n. knopplika nyskott; bladen som föreg. trubbiga, af lös cellväf. 2 8. 9. Fig. Br.eur.

Sand. strand. r. (*Gottl.* vid Gothenhamn, bland *B. mamill.* och på stranden mellan Boge och Tjålders: Cleve enl. Lindb.) *De Sv. ex. likna fullkomligt utländska, men äro ännu ej funna med frukt. Stjelen knappt ½ tum hög, med ett par lin. långa nyskott af gulgrön färg. Fruktskafet hos Eng. ex. tumshögt, mycket smalt.*

*** Inre perist. af tänder och tydl. mellanligg. hår.

31 *B. oeneum* Blytt: tvåbyggare; fröh. utdraget päronlikt, något krökt, nedböjdt; stjelen och nyskotten utdragna, tufvade, föga ell. icke rottrådiga; bladen ovala, spetsade med tillbakavikna helbräddade kanter och udd af den utlöp. nerven; nyskottens blad glesa, torra vridna. 2 7. 8. Fig. Br.eur. V.Ac.H. 1846, t. 9. R. Hn. Bryac. exs. 225.

Torfakt. st. r. (*Jämtl.* Åreskutan enl. Ångstr. i Bot. Not. — *N. Dovre.* mell. Fogstuen och Jerkind: omkr. Kongsvold flerest. på fukt. klippväggar.) *Med nyskotten mer än tumshög kopparröd moss; fruktskafen föga öfverstående de förra; stjelen mycket bräcklig; bladen med röda kanter och nerv, med basen utstående och öfra delen uppböjd. Inre tänd. och håren sammanhängande och svåra att skilja från de yttre. — B. rutilans C. Müll. och ed. 6.*

*32 *B. Brownii* Br. & Sch. blr 2könade; fröh. ovalt päron- ell. klubblikt, nedböjdt; stjelen tufvad med utdragna nyskott; bladen eggrundt lancettlika smalspetsade, med lång udd af den utlöp. nerven, för öfr. som föreg. 2 6—8. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H. 1846, t. 8.

Fukt. jord. r. (*N. Dovre* vid Fogstuen och Jerkind, bland föreg.) *Tufvad och rottrådig, lifligt grön, med talrika, ½—1 tum höga nyskott; fröh. ovalt ell. något aflångt, på mer än tumslångt skaf. Inre tänder och håren som hos föreg. — Pohlia bryoides R. Br.*

33 *B. purpurascens* Br. & Sch. blr 2könade; fröh. päronlikt, nedböjdt; stjelen grenad i utdragna smala nyskott; bladen eggrunda helbräddade, knappt kantade, med kort udd af den utlöp. nerven. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H. 1846, t. 7.

Sand. st. r. (*Lul. Lpm.* Pollaure. *Pil. Lpm.* Peljekaise. *Herjed.* Tvåran i öfre Ljusneden. *Dal.* Idre kapell enl. Lindb. — *N. Dovre*, vid Fogstuen och Jerkind; Kongsvold etc. Lom. Visdal: Jens. enl. Lindb.) *Tufvad, med 3—6 lin. höga nyskott och n. fullkomligt regelbundna fröh., hvilkas mynning och lock äro något vidare än hos följ. Hela mossan rödaktig. — B. arcticum β ed. 6.*

34 *B. arcticum* Br. & Sch. blr 2könade; fröh. päronlikt, nedböjdt; stjelen kort, med tufvade nyskott; bladen eggrunda helbräddade, starkt kantade, uddspetsiga af den

utlöp. nerven. 2½ 6—8. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H.1846,t.6. Lindgr. M.exs.60 enl. Lindb. R. Hn. Bryac.exs.286.

Fukt. jord. r. (*Lul. Lpm.* Wallibacken och Kamajock. *Pit. Lpm.* Walloive. *Jämtl.* Snasahögen vid Handölsforsen. *Herjed.* Skarffjellet och St. Midtåkläppen. *Gefle. Stockh.* Sundsta: Lindb. *VG.* Lidköping: Lindgr. — *N. Trondhj.* Mostamarken. Dovre. Tellemarken. Bleejsfeld samt Kongsberg.) *Vanl. tufvad och låg, ej olik B. cæspitic., men med smalare blad; fröh. kortare ell. längre päronlikt, stund. något krökt.*

(*B. Ludwigii.*)

††††† *Webera Schimp.* Nyskott från stjelkens bas; inre perist. med släta, ofta felande ell. mycket korta hår.

* Inre perist. med hår.

a — Fröh. päron- ell. klubblikt, nedböjdt; bl. eggrunda — bredt lancettlika. Tvåbyggare.

35 *B. Wahlenbergii* Sw. fröh. rundadt päronlikt, nedböjdt; stjelk och nyskott utdragna glesbladiga; bladen eggrunda spetsiga, de öfre lancettlika, finsågade; nerv upphör. under spetsen. 2½ 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.166.

Ler- och sandjord, r. (*Jämtl.* Åreskutan. *Herjed.* vid Malmagen. *Dal.* Idre. *Ångml.* Sollefteå: Frist. enl. Lindb. *Gefle.* vid Märtsbo etc. *Uppl.* Uppsala: Zett.; Hargs bruk. *Stockh.* Lidingöbro och Marieberg m. fl. st. enl. Lindb. *Sk.* mell. Lackalänge och Valkärre. — *N. Tromsøe.* Trondhj. Suul vid Kongstuen. Dovre. Stulsbroe och Voss.) *Stjelken* ½—2 tum lång, med få ell. inga nyskott; för öfr. utmärkt af sin blekgröna färg [här rörande af de stora, genomskinliga bladmaskorna] samt af de höga glesbladiga hanstjelkarne, som bära en bred, utstående bladig blomma i toppen. — *Mnium albicans* Wg.

36 *B. Ludwigii* Spreng. fröh. utdraget päronlikt, nedböjdt; stjelken utdragen [hos β kort] enkel ell. med 1—2 nyskott; bladen eggrunda, de öfre eggr. lancettlika, trubbad ell. med tvär naggsågad spets; nerven upphör. under spetsen. 2½ 7—9. — β *gracile*: lågväxt, med smalare, n. upprätta blad; kortare fröhus. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs.13 (α & β).

Fukt. st. i fjelltr. (*Lul. Lpm.* mell. Virihjaur och Pollaure. *Pit. Lpm.* Tjidsjak. *Um. Lpm.* Marsfjellen: Ångstr. *Herjed.* — *N.* Folgefonden i Bergens stift. Gräsiden på Voss. Dovre, på Storhøe och Finnsjøe. Bleejsfeld i Tellem. — β *Torn. Lpm.* Ketkesuando. *Pit. Lpm.* Peljekaise. *Jämtl.* Skilstugan; Åreskutan. — *N. Salten—Gousta-fjell.*) *Stjelkarne tufvade*, ½—2 tum långa, något glesbladiga; β 2—3 lin. hög. — *B. boreale* Somf.

b — Fröh. som afd. a —; bl. lancettl. ell. smalare.

37 *B. nutans* Schreb. blr 2könade; fröh. klubblikt, meränd. nedböjdt; stjelken något utdragen, enkel eller grenad af nyskott; de nedre bladen smärre och bredare, de öfre n. jemnbredt lancettlika, spetsade sågade, med i spetsen upphörande nerv. 2½ 6—8. — β *longisetum*: fröh. på midten mer buktigt, med 2—3 tum långt skaft. Fig. Br. eur. Lindgr. M.exs.63. R. Hn. Bryac.exs.167.

Tufviga st. a. (*Sk.—Lpl.—N.*) *Växer spridd ell. löst tufvad, med 3—4 lin. hög stjelk, stundom förlängd och grenad, mer än tumshög; toppbladen långa och smala. Fruktsk. 1—2 tum högt.* — *B. (Webera) Spagnicola* Br. & Sch. från *N.* skiljer sig med intet annat än blrna, som äro tvåbygg., och då förf. på Schimpers ex. äfven funnit 2könade blr, torde det vara rättast att anse dem höra hit, och att *nutans* företer samma könsförhållande som *B. crudum*.

*38 *B. Schimperii* C. Müll. tvåbyggare; fröh. aflångt klubb- ell. päronlikt, nedböjdt; stjelk och nyskott utdragna trådsamma; bladen upprätta, från den bredare basen lancettlikt spetsade; nerven upphörande i den naggade spetsen. 2½ 7, 8. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H. 1846,t.10.

Fukt. jord. r. (*N.* Dovre. Jerkind; Jättafjeld: Lessing enl. C. Müll.) *Stjelken jemte nyskotten omkring tumshöga rödaktiga; fröh. en lin. långt, aflångt päronlikt; inre mynnighåren på fig. mera liknande dem hos Bryum än hos Webera.* — *B. rutilans* Br. & Sch.

39 *B. annotinum* L. tvåbyggare; fröh. klubblikt, nedböjdt; stjelken något utdragen; de

ofruktssamma [han-]stjelkarne längre trådlika, glesbladiga, meränd. med knoppar i bladvecken; bladen egr. lancettlika, de öfre smalare, för öfr. som föreg. 2 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.14.

Fukt. sandjord, r. (Sk.—Lpl. — N.) *Ljusgrön med smala, 4—10 lin. långa nyskott och hanstjelkar; fr.skaften omkr. tumslånga med små och smala, n. aflånga fröhus.*

- 40 *B. carneum* L. tvåbyggare; fröh. aflångt päronlikt ell. ovalt, något krökt, nedböjdt; stjelk och nyskott korta, tätbladiga; bladen lancettlika spetsade naggsågade, genomskinliga af grofva ovala maskor; nerven upphörande uti spetsen. 2 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.15.

Sandig lerjord, r. (Sk.—Lpl. — N.) *Spridd ell. löst tufvad, 2—3 lin. hög, med 4—6 lin. långt fruktskäft, samt föga öfver ½ linie långt fröh. Lättast skild från följ. genom de grofnåskiga bladen. — B. atropurpureum* Wg. i Web. & Mohr Ind. musc. enl. Lindb.

- 41 *B. pulchellum* H. tvåbyggare; fröh. rundadt päronlikt, horisontalt ell. nedböjdt; bladens cellväf af n. jemnbreda täta maskor och derföre mindre genomskinliga, för öfr. som föreg. 2 6—8. Fig. Br.eur.

Lerjord, r. (Sk.—Lpl. VB. Skellefteå och Ratan; vid Luleå. — N. Nordl. Salten.) *Ännu mindre än föreg.; bladen något smalare, särdeles de öfre; fröh. n. klotrundt, ej större än en liten knappålsknapp, svartbrunt. — Förblandad med föreg., så att bådas växtställn behöfva utredas.*

c — Fröh. cylindr. ell. aflångt, lutande.

- 42 *B. crudum* Schreb. tvåbygg. ell. blr 2könade; fröh. cylindriskt aflångt, n. horisontalt lutande; locket med kort trubbig värta; de nedre bladen eggrundt, de öfre smalt lancettlika, alla spetsade finsågade; stjelen utdragen enkel, nedtill bar. 2 5—9. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.26. Lindgr. M.exs.13. R. Hn. Bryac.exs.163.

Bergs- och jordhålor. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Stjelen ofta tumshög; bladen ljusgröna ell. blåaktiga; fröh. 1½—2 lin. långt, med kort hals. Var. med n. upprätt, cylindr. fröh.: β minus Schimp.; samt med kort päronlikt, utan lock n. klotrundt: γ subglobosum Schimp.*

- 43 *B. longicollum* Sw. sambyggare; fröh. ovalt, knappt längre än den utdragna halsen, föga lutande; locket koniskt med spetsig värta; bladen lancettlika, de öfra n. jemnbreda spetsade, glest sågade, med tät under spetsen upphörande nerv. 2 7—9. Fig. Sw.M.Sut.6,f.13. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.164.

Fjelltrakt. berg. r. (Torn. Lpm. nära Kihlengi. Lul. Lpm. Niavvi: Ährl. enl. Lindb. Pål. Lpm. Käxa och Tjdtjak. Um. Lpm. Storavare: Asele Lpm. Tåsjö. Jämtl. Åreskutan och Snasahögen. Herjed. Dal. — N.) *Växer i stora, fasta och glänsande tufvor; fröh. nästan upprätt, med en smal hals; locket högre med längre och spetsigare värta; nerven nående längre in på bladudden än hos föreg. — B. crudum β ed.2. B. elongat. β alpinum Br. & Sch.*

- 44 *B. elongatum* Turn. sambyggare; fröh. smalt cylindriskt, med den långa halsen något klubblikt, föga lutande; locket kägel-likt, spetsigt; inre mynningtändrens mellanligg. hår korta ell. felande; bladen smalt lancettlika spetsade sågtandade. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.275, 360.

Skugg. st. berg. r. (Herjed. på Funnedsalsberget. Dal. Malung vid Fors. Göteborg i Gunneboskogen vid Eremitkojan. ÖG. Motala sn. vid Lemunda stenbrott. Smål. Vexjö: Scheutz. Sk. Kullaberg. — N. mellan Bergen och Hauge; Vestfjorddalen, Rollaug; Oldendalen; Dovre, flerstädes etc.) *Stjelen 1—2 lin. hög; fr.skaftet 1—2 tum; fröh. lutande under en mycket trubbig vinkel mot skaftet, med hals så lång som sjelfva fröh. Lik föreg.*

(*B. cucullatum*.)

*** Inre perist. utan ell. med blott ämnena till hår. Sambyggare.

- 45 *B. acuminatum* Br. & Sch. fröh. med lock som föreg., horisontalt; bladen lancettlika spetsade helbräddade, i spetsen småtandade. 2 6, 7. — *β tenellum*: stjelen utdragen, vid basen grenig af talrika nyskott; fruktskaftet kort, krökt. — *γ arcuatum*: merändels enkel; fr.skaftet omböjdt n. från midten. Fig. Br.eur. Funck. t.26.

Fjelltr. r. (Lul. Lpm. Säkkok. Pål. Lpm. Svartberget vid Hornavan. Jämtl. Snasahögen, bland Handölsforsens klippor. Herjed. — N. Trondhj. Suul vid Kongsstuen.

Dovre, Vaarstien.) *Liknar föreg., men är dubbelt mindre och har mer horisontalt fröhus.*

- 46 *B. polymorphum* Hn. fröh. aflångt päronlikt, lutande; locket kägel-lik; bladen aflångt lancettlika med småtandad spets. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.165.
Fjellv. r. (*Lul. Lpm. Qvickjock. Jämtl. Snasahögen. Herjed. Ösjökläppen och Haf-torstöten.* — *N. nära Mariestuen, vid gränsen af Bergens och Christiania stift. Dovre, v. om elfven vid Drivstuen; på Finnshöe, samt vid Vaarstien.*) *Hela mossan icke tumshög; inre mynninghinnan delad i långa likformiga tänder. Den Jämtl. är var. brachycarpum Bryol. eur.*
- 47 *B. cucullatum* Schwægr. fröh. aflångt päronlikt, nedböjdt; stjelen och de smalt trådlika nyskotten något utdragna; de nedre bladen n. eggunda trubbad, de öfre lancettlika, mer spetsiga, omärkl. naggade; nerven upphör. under ell. i spetsen. 2 6—8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.442.
Fukt. jord i fjelltr. (*Torn. Lpm. Keitotsorro. Lul. Lpm. Qvickjock. Pit. Lpm. Adolfsröim och Valloive. Jämtl. Snasahögen. Herjed. Helagsfjellen; Malmagen.* — *N. allmän på de högre fjellen.*) *Stjelen 3—4 lin., täckt af de upprätta, n. inböjda, vanl. trubbad bladen; nyskotten smala 3—6 lin. långa.*
(*B. longicoll., elongatum.*)

++++ *Leptobryum Schimp.* Nyskott som afd. *Webera*; inre perist. som *Bryum* i eg. mening. Blr 2könade.

- 48 *B. pyriforme* H. fröh. fullkomligt päronlikt, nedböjdt; stjelen n. enkel; bladen från vidgad basis borstlika, i spetsen sågtandade, med utlöp. nerv. 2 5—7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.106.
Murar, sandjord. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Löst tufvad med 2—3 lin:s stielk, nedtill med små, upptill långa, n. hårsmla blad; nyskott 1—2, oftare inga; fröh. vidgad päronlikt, rödbrunt, glänsande. — Mniun L.*

19. TETRAPHIS Hedw.

- 1 *T. pellucida* H. fröh. cylindriskt; bladen eggunda—lancettlika spetsiga helbräddade; nerven mot spetsen försvinnande. 2 4—7. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.129. R. Hn. Bryac.exs.99.
Ruttna stubb. etc. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Tumshög, enkel. — T. cylindrica Funck. Mniun L. Georgia Mnemosynum Ehrh. och C. Müll. G. pellucida Rab. och Lindb.*
- 2 *T. Browniana* Hn. fröh. eggundt; stjelen ganska kort; bladen eggunda trubbiga tilltryckta, med ingen eller otydlig nerv vid basen. ☉7. Fig. Br.eur. Funck t.6. Bergsklyft. r. (*VG. Kinnekulle på sandstensklefven nedanför Hellekis och Råbäck; på sandstenslagret midt för Källby k:a. ÖG. i taket af samma håla som Schistostega. Värml. Kroppa på Brattberget. — N. i Krokkefven; Gräfsenaas nära Christiania; Zett.*) *Mycket liten och späd, knappt 1/2 tum hög. De öfre bladen spetsigare, stundom något småtandade. Har stundom vid basen långa tunglika ell. viggformiga och 2—3flikiga, n. bruna bladlika grenar, som dock hittills ej blifvit observerade på Svenska ex., men finnas på de Norska. — T. ovata Funck: formen utan bladlika utskott. Tetrodontium Schwægr. T. variun Lindb. (α & β).*

20. MELICHOFFERIA Hornsch.

- 1 *M. nitida* Hornsch. fröh. päronlikt, n. upprätt; stjelen nedtill fast tufvade, upptill fria, tagelsmla; bladen eggundt lancettlika, mot spetsen tandade; nerven bred, upphör. under spetsen. 2 8, 9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.285.
Fjellberg, r. (*VG. Hunneberg, på alunskiffer i branterna mot Nygård. — N. Dovre vid Vårstien; samt vid Skåp- och Sprenbäckarne med frukt. Vang i Valders på Bergsfjeld, Goustafl. Vid Mjösen.*) *Tufvorna 3/4—1 1/2 tum höga, tätta och ofvanpå plattade; öfra delen högrön, den nedre brun, ofta med ett gult bälte imellan; bladen små, upprätta, från bredare bas afsmalnande, något trubbad. Högst sällsynt med frukt i Norden. — Weissia zonata ed.4.*
- 5 Flocken *Meesiae*. Perenna kärrmossor med mer och mindre utdragen ofta lång stielk och snedt päronformigt, åt sidan krökt fröhus. Peristom dubb. För öfr. som *Bryineæ*.

21. MEESIA Hedw.

- 1 *M. longiseta* H. blr tvåkönade; fröh. utdraget päronlikt, snedt; stjelen meränd. lång; bladen i 6—8 rader, från bredare bas lancettlika spetsade helbräddade. 2 7, 8. — β *abbreviata*: stjelen tufvad, $\frac{1}{2}$ tum hög; nyskottsbladen i spetsen finsågade. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 362.

Sanka kärr, r. (Lpl. Medelp. i Sättna. Herjed. Funnesdalen. Helsl. Hemstanäs. Uppl. Husby-Långhundra i Mältrasjön; Film sn, i Filmsjön: Thed. Stockh. Carlberg. Vestml. Odensvi. Stulsta: Finnhyttan nära Loka; Gunnebo sn. Ner. i Markkärret nära Örebro. ÖG. V. Ny i Åsens kärr. — N. Christiania, Nöckelvand. Lysagerkjärn etc. — β Torn. Lpm. Karesuando och Jukkasjärvi.) Stjelen 2—6 tum; fruktskaf-ten 3—5 t. långa. — *Diplocmium* WM.

- 2 *M. tristicha* Br. & Sch. tvåbyggare; bladen i 3 rader omgifvande den långa stjelen med utsperrad spets, sågade; för öfr. som föreg. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Sill. M. exs. 168.

Sanka kärr, r. (Lpl.—ÖG. Vinnerstad och V. Ny sn. Ner. vid Hemsjön i Tysslinge sn; Yxhult i Kumla sn. Sk. Hasslebro. — N.) Lik föreg., men gröfre, och lätt skild med sina stjernformiga hanbl i toppen af särskilda stånd. Synes vara allmänare än denna, men har förut varit dermed förblandad. — *Mnium triquetrum* L. *Meesia longiseta* Sill. *M. triquetra* Ångstr. enl. Lindb.

- 3 *M. uliginosa* H. mångbyggare; fröh. päronlikt, snedt; stjelen något utdragen och grenig; bladen upprätta jemnbreda, mot spetsen afsinande, trubbiga helbräddade. 2 7, 8. — β minor: frskaften 5—8 lin. långa. Fig. Br.eur. Sill. M. exs. 169. β Funct. 28.

Kärr, β klippor i fjellen, r. (Lpl.—Smål. Gottl. Slite: Cleve enl. Lindb. — N. — β Jämtl. Herjed. — N.) Stjelen knappt $\frac{1}{2}$ tum hög, hos β ett par linier; frukts. hos α $1\frac{1}{2}$ —2 tum höga. — *Bryum trichodes* L. β *M. minor* Brid.

22. AMBLYODON Pal. Beauv.

- 1 *A. dealbatus* PB. mångbyggare; fröh. päronlikt, krökt; stjelen kort; bladen bredt lancettlika, med hvass, sågad spets. 2 7, 8. Fig. Sw. M. Su. t. 5, f. 10. Br.eur. Rab. Bryoth. 99, 438.

Våta ställ. r. (Lpl. Jämtl. Herjed. Gefle, Stensborg. Uppl. i Vahlö sn; Uppsala i Norrbykärr, etc. Stockh. Uggelvik; Solna. ÖG. Vinnersta sn; Omberg. VG. Kinnekulle, nära Kesta. Sk. Årup, Bosarp, Annelöf etc. i torfmossar. Gottl. vid Aar i Fleringe. — N.) Stjelen vanl. ett par linier hög; på Herjedalsex. öfver $\frac{1}{2}$ tum; bladen ljusgröna, slutl. hvitaktiga, mycket tunna, af grofmaskig, genomskinlig cellväf. — *Meesia* Sw.

23. PALUDELLA Ehrh.

- 1 *P. squarrosa* Brid. stjelen lång trådlik, med triangelformiga sågtandade tillbakaböjda blad. 2 7—9. Fig. Br.eur. Sill. M. exs. 170. R. Hn. Bryac. exs. 168.

Sanka kärräng. (Lpl.—Ner. och ÖG. Sk. vid Ringsjön, samt Åkersberg och Gustafslund: Berggr. enl. Lindb. — N.) Stjelen flera tum lång, nedtill brunullig. — *Bryum* L. *Meesia* Wg. *Pohlia Spreng.* och Handb. ed. 2.

- 6 Flocken **Splachnæ**. Kärrmossor, helst växande på gammal gödsel, med tunna genomskinliga blad, upprätt, reguliert fröhus på ett omv. koniskt, klot- ell. skärmformigt bihang. Peristom af en enkel tandkrans [hos *Oedipod.* 0]. Mössa liten, meränd. hättelik.

24. SPLACHNUM Lén.

† Löst tufvade arter, med bredt ovala blad af grofmaskig cellväf.

- 1 *S. luteum* L. fröhusets bihang sköldlikt, slutl. n. platt; bladen ovala, med utdragen sågad spets. 6, 7. Fig. Br.eur. Lindgr. M. exs. 24. R. Hn. Bryac. exs. 131.

Fjellmyrar och kärr, r. (Lpl.—Gestr. Oslättfors i Stormuren etc. Dal. Rättvik sn; Grycksbo; Grangärdet i Ludvika söd. recogn. skog; Norrbärke, vid Backa. Värml. Vestml. Loka. Smål. Nottebäck. — N. ned till Skydsmoe, nära Christiania.) Frukthangel i början flasklikt, sedan convext, slutl. platt, gult, cirkelrundt af omkr. $\frac{1}{2}$ tum diam.

- 2 *S. rubrum* L. fr.bih. sköldlikt halfklotformigt; bladen eggrunda sågade. ☉ 6, 7. Fig. Sv.B.647. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.130.
Fjellmyr. och kärr, r. (Lpl. och Um. Lpm. Jämtl. Dal. med föreg. Värml. Vestml. Frösåker. VB. Skellefteå, vid Falkberget; Umeå sn, Sörfors. Ångml. Tåsjöberget. Medelp. Stöde sn. vid Prestfäbodarne. Helsl. Norrbo prestg. vid Kojudden; Prestmyran; Skog. sn. Hemstanäs. Gefle, mell. Jerfsta och Kubbo m. fl. st. Södm. Wirå bruk; Ö. Vingåker i Dalaskogen mellan Forssa och Beckershof; Marieberg i Grödinge. — N. ned till Oudalen och Skydsme.) *Bihang*et mörkrödt, n. lika stort som hos föreg.
- 3 *S. ampullaceum* L. bihanget päronlikt, med långt utdragen basis, upptill mycket vidare än fröh.; bladen bredt spadlika med lång, sågad spets. ☉ 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.44.
Kärr och fukt. jord. (Sk.—Helsl. Ångml. Nora sn. VB. Umeå sn, Koddis. Ner. Värml. Dalsl. Ed sn. Gottl. — N.) *Bih.* yngre gult, äldre rödaktigt; fruktskaf-tet $1\frac{1}{2}$ —2 tum långt.
- 4 *S. vasculosum* L. bih. klotrundt, flera gånger vidare än fröh.; bladen bredt ovala trub-biga ell. med kort spets, helbräddade. 2 6, 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.132.
Kärr. (Lpl.—Värml. och Stockh. ÖG. Vinnerstad i kärr vid Boren; Linköp. Roskälla; Omberg; Lindb. Blek. Ronnebytrakten. Sk.—N.) *Fruktskaf*ten 1—3 tum långa; bih. rödbrunt, ofta stort som en liten ärt.
- 5 *S. sphaericum* Sw. fruktbihang^{et} n. klotrundt, något vidare än fröh.; bladen bredt egg-runda, med smal, ofta något sågad spets. 2 7. — β *ovatum*: fr.skaf^{et} tjockare, föga längre än stjelken; bihang^{et} fingerborglikt, af fröhs vidd. Fig. Sw.Meth.Musc. t.1.f.1. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.43.
Kärr, särdeles i fjellen. (Lpl.—Gestr. Uppl. Uppsala: Vesterlöfsta. Södm. Sophielund i V. Hanninge. Vestml. Skinnskatteberg. Värml. Små. Femsjö. — N.) *Har om-kring* 2 tum långa skaf, stund. 3—5 t. *Bih.* yngre grönt, sedan rödbrunt, min-dre än en knappnålknapp. — *S. gracile* Dicks.
- 6 *S. Wormschjoldii* Horn. fröh. vidgadt skål-lik^t; bladen eggrunda smalspetsade hel-bräddade. 2 7, 8. Fig. Fl.D.1659. Br.eur.
Fjellv. r. (Lpl. förmodl. Karesuando: Läst. — N. Vadsöe. Trondhj. Mostamarken i ett kärr vid Folsöen.) *Stjelken* 1—2 tum hög med 5—8 liniers fruktskaf^t och bihang^{et} knappt vidare än fröh.; bladens cellväf mycket grof; de öfre bladen aflånga. — *Eremodon* Brid.
- †† Fast tufvade, med lancettlika—omv. eggrunda blad, af mindre grof cellväf: *Tetraplodon* Br. & Sch.
- 7 *S. mnioides* H. bih. aflångt, längre, men föga vidare än fröh.; bladen eggrundt lan-cettlika ell. ovala, med en smal spets, concava, helbräddade; nerven utlöpan^{de}. 2 6, 7. — β *fastigiatum*: större; bih. efter frökastningen n. dubbelt så långt och vidt som fröh. — γ *cavifolium*: bladen tegellagda, starkt concava; fröh. med kort skaf. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.9. R. Hn. Bryac.exs.103.
Berg och kärr, r. (Lpl.—Stockh. och Värml. — N. — γ Pit. Lpm. Kobroive: Lindb. Jämtl. Snasåhögen. — N. Dovre, Snöhättan.) *Bladen småningom sammandragna till en kortare eller längre udd. Bih.* grönt, äldre mörkbrunt. — β *S. fastigiatum* Dicks. *S. Breuerianum* Hedv.
- 8 *S. angustatum* Sw. bih. omv. eggrundt, något vidare än fröh.; bladen lancettlika, med utdragen borstlik spets, sågade, de öfre nående n. till fröh.; nerven som föreg. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Somf. Crypt.exs.8. R. Hn. Bryac.exs.102.
Berg och kärr, r. (Lpl.—Gefle: Hemlingberget; mell. Bäckebo och Löten. Uppsala, Vittulfsberg; Gottsundabergen. Vestml. Köping och Ramshyttan; Odensvi nära sjön Otjärn. Värml. — N. Finnm.—Dovre.) *Tufvad och rik på frukter, hvilka föga höja sig öfver bladen.*

25. TAYLORIA Hook.

- 1 *T. splachnoides* Hook. fröh. aflångt eller ovalt, med kägellikt lock och långa hårlika skrufvridna tänder; bihang^{et} långt, smalare än fröh.; bladen aflånga, de öfre bredare spetsade, sågade. 2 7—9. — β *mucronata*: fröh. ovalt, med locket dubb. kortare än fröh.; bladen med smalare spets. Fig. Br.eur.

Fjelltr. r. (*Herjed.* på stenar vid nordöstra sidan af Funnesdalsberget. *Dal.* Särna, vid Njupaskärs vattenfall. — *N. Dovre.* Ringeboe prestg. Tind och Rollaug. Tellemarken och Nummedalen. Gousta. — β *N. Dovre.*) *Bihang* gulaktigt, föga tjockare än skaflet; för öfr. högst utmärkt af de hårmala, vid påandning lifligt vibrerande tänderna, hvilka hos β i anseende till det lägre locket äro kortare än hos α . — β *T. cuspidata* Ed.4.

- 2 *T. serrata* Br. & Sch. fröh. som föreg.; tänd. bredare, trubbad; locket convext; bih. något smalare än fröh.; bladen aflångt omv. eggrunda med smal spets, glest sågade ell. naggade. 24 6—8. — β *tenuis*: locket mer höghvåldt; centralstiftet utskjutande ur fröh. Fig. Br.eur. β R. Hn. Bryac.exs.42.

Kärr, helst i fjelltr. (*Lpl.*—*Gefle*: Öslättfors etc.; Tolfors [a]. *Dal.* Ohre och Norrbärke snar; Grycksbo bruk. *Värml.* Nyeds sn. vid Östanäs; Elfdalen etc. *ÖG.* Vadsstenatrakten. — *N. Dovre*; Romerige etc.) *Fröh.* med *bihang* och *det tumslånga skaflet* slutl. svartbruna; tändren utan föreg:s rörlighet. β är i *Sv.* vida allmänare än α , som förf. endast har från *Gefle*. *Dicksons* namn [*Splachn.*] *tenu* borde ock såsom äldre blifva artens namn. — *Splachnum* H.

26. DISSODON Grev. & Arn.

- 1 *D. Frölichianus* Grev. fröh. ovalt ell. rundadt, kortare än bihanget; tänderna parvisa; bladen aflånga, rundadt trubbiga. 24 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.100.
Fjelltr. r. (*Lul.* *Lpm.* Storthoke vid Virihjaur; Puotisjaur; Kirkevaara: Åhrl. enl. Lindb. *Pit.* *Lpm.* Valloive och Tjådtjak. *Jämtl.* på Snasahögens norra topp samt på Getvalen. — *N. Finnm.* Kaveringtind vid Lyngseidet m. fl. st. *Dovre*, Finnshöe ymnig, Knudsöe etc. *File-* och *Gousta* fjell.) *Bladen* bredare än hos följ., af mycket grof och nätkigt genomskinlig cellväf. — *Splachnum* H. *S. reticulatum* Sw.

- 2 *D. splachnoides* Grev. fröh. som föreg., längre än bihanget; tänd. med samma afstånd från hvarandra; bladen som föreg. 24. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.101.

Fukt. st. r. (*Lpl.*—*Herjed.* VB. Skellefteå. *Ångnl.* Tåsjöberget. *ÖG.* Motala, vid Lemunda stenbrott. — *N. Finnm.* Hammerfest; Kaveringtind m. fl. st. *Dovre*. Vang i Valdres etc.) *Bladen* af grofmaskig cellväf, men grönare och mindre genomskinliga än hos föreg. Locket hos båda convext med vårta, något högre hos föreg. art. — *Splachn. lingulatum* Dick. *Eremodon* Brid. *Weissia* Wg. och Funck.

27. OEDIPODIUM Schwægr.

- 1 *O. Griffithianum* Schw. fröh. ovalt ell. klotrundt, med långt och smalt bihang, omärkligt öfvergående i det tjocka fruktskafet; locket convext; bladen rundadt spadlika trubbiga helbräddade. ☉ 6, 7. Fig. E.B.1938. Br.eur.

Bergshål. i fjelltr. r. (*Um.* *Lpm.* på Käringhögen i Gitsfjellen inom Wilhelmina sn. samt på Laxfjellet i Tärna. — *N. Bergens* st. vid Förde. Ousedalen i Ullvigs sn. mellan Graven och Voss, i en grotta upp i dalens högre del på upplöst skiffer bland *Trichost. homomallum*.) *Stjelken* 2—3 lin. hög, enkel ell. med 1—2 nyskott; fruktsk. 5—7 lin. högt och ovanligt tjockt. *Bladen* af grof cellväf. — *Gymnostomum* Sm. *Physcomitrium* Angstr.

- 7 Flocken **Funariæ**. Enåriga, mest enkla, kortstjelkiga mossor med blad af grof cellväf och päronlikt fröhus. Peristom dubbelt, ell. intet. Mössa i yngre tillstånd uppblåst och mer ell. mindre kantig.

28. FUNARIA Schreb.

- 1 *F. hygrometrica* H. fröhuset päronlikt, meränd. refladt, lutande; bladen eggrunda spetsiga helbräddade concava. ☉ 4—10. — β *nana*: liten, med raka fruktskaft, nästan släta fröh. Fig. Sv.B.228. Thed. M.exs.113. R. Hn. Bryac.exs.104.

Jord. a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* — β *Dal.* i Sättersdalen. *Uppl.* på Dalefvens stränder vid Elfskarleby.) *Stjelken* 2 lin. hög; fruktskaft 1—2 tum långt, krökt i toppen; fröh. stort refladt, bladen stundom i kanten otydl. naggade af utskjutande celler. — β har stjelen knappt en linie hög, fröh. ännu kortare. — *Mnium* L.

- 2 *F. calcarea* Wg. fröh. päronlikt, något lutande, nästan slätt, på rakt skaft; bladen smalt eggrunda, med sammandragen hårlig sågad spets. ☉ 5, 6. Fig. Vet.Ac.H.1806,t.4,f.2. Br.eur. Rab. Bryoth.308.

Sandig kalkjord, r. (*Gottl. Klintabäcke*; Etelhem på bergen vid Tenglingsmyr. St. och L. Carlson; Fårön vid Gåsmora.) $\frac{1}{2}$ tum hög, hvaraf stjelen en linie; fröh. tämligen stort, päronlikt. — *F. Mühlenbergii* ed.7. *F. hibernica* Hook. enl. Lindb.

29. *PHYSCOMITRIUM* Brid.

- 1 *P. pyriforme* Brid. fröh. päronlikt; locket convext, med mycket kort trubbigt spröt; bladen egrunda spetsade småsågade, något concava, med i spetsen försvinn. nerv. $\odot$ 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.49. R. Hn. Bryac.exs.105.
Fukt. jord, diken etc. (*Sk.—Gestr. Ner. Värml. — N.*) Vanl. tumshög, med fröh. stort som ett hamprö, men är stund. betyd. mindre. — *Bryum* L. *Gymnost. H.*
- 2 *P. fasciculare* Brid. fröh. päronlikt, med sammandragen mynning; locket plattadt convext, med tydlig värt; bladen ovalt lancettlika spetsiga sågtandade, med under spetsen försvinnande nerv. $\odot$ 5, 6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.353.
Diken etc. r. (*Sk. Knästorp*; Vidarp; Årup etc.) *Föga mindre än föreg:s smärre individer.* — *Gymnost. H. Entosthodon* C. Müll. och Schimp. *Funaria* Schimp. (*Syn. i bih.*) på grund deraf att locket är skruferidet.
- 3 *P. Ahnfeltii* Fr. fröh. päronlikt, med slutl. vidgad mynning; trubbigt convext lock; bladen bredt aflånga spetsiga concava, glest naggade; nerven mot spetsen försvinnande. $\odot$ 5, 6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.22.428.
Jord, r. (*Smål. Femsjö på Håknasjöns vestra torftäckta strand. VG. mell. Degeberg och Stola vid Marskalks-torpet, på blottade jorden vid från bergssidorna nedsipprande vatten.*) 3—5 lin. hög; med fröhus liknande föreg:s. — *Gymnostom. Fr. Nov. Physc. ericetorum* Br. & Sch. var. *Entosthodon* C. Müll. och Schimp. Coroll.

30. *PYRAMIDULA* Brid.

- 1 *P. tetragona* Brid. fröh. päronlikt; locket convext med hög värt: mössan stor 4sidig; bladen egrundt ovala, med lång syl-lik spets, helbräddade concava. $\odot$ 4, 5. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.12.
Trädesåkr. r. (*Uppsala mell. Staden och Lassby backar på flera ställen, samt bortåt Rickmberg. Stockh. Örby i Bränkyrka sn; Lindb. Smål. Odensvi.*) Hela mossan 2—4 lin. hög, med tämmel. stora blad. — *Gymnostomum* Schwægr. *Physcomitr. Br. & Sch. Pyramidium* ed.6.

- 8 Flocken ***Polytrichæ***. Fleråriga mossor, med utdragen, mest enkel stielk, långskaftade fröhus, med en krans korta tänder, förenade med en mynningen betäckande, trumlik hinna.

31. *POLYTRICHUM* Lin.

† Fröhuset 4-, stund. 5—6kantigt.

- 1 *P. commune* L. fröh. 4kantigt, aflångt, med tydligt bihang; bladen jemnbredt syl-lika, med platta sågade kanter, n. slät rygg. 24 4—9. — * *Swartzii* Hn. fröh. kort, n. kubiskt, med mindre frånskiljdt bih.; bl. mindre utstående. Fig. Sv.B.101. Lindgr. M.exs.16. R. Hn. Bryac.exs.56.
Skog och kärr, a. (*Sk.—Lpl. — N. — * Stockh. Gestr. Forsbacka, på holmar. — N. Kongsberg.*) Störst af alla, 1—2 qu. hög; bladen både friska och torra båglik utböjda. * till alla delar mindre. — *P. yuccafolium* Ehrh.
- 2 *P. juniperinum* Willd. fröh. 4kantigt, med ringformigt bihang vid basen; bladen utstående syl-lika, med inböjda helbräddade kanter, hårlös spets. 24 5, 6. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.22. R. Hn. Bryac.exs.55.
Torfkärr, a. (*Sk.—Lpl. — N.*) *P. commune* β L.
- 3 *P. strictum* Menz. fröh. 4kantigt, n. kubiskt, med bihang som föreg.; bladen tilltryckta blågröna med rödbrun udd af den utlöp. nerven; för öft. som föreg. 24 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.82.
Tufv. kärr, helst i fjelltr. (*Lpl. — Helsl. Skog sn. Stockh. ej sällsynt. ÖG. Vinnerstad. VG. Hunneberg. Smål. Grennatrakten; Hvetlanda, Algutsboda etc.; Scheutz. Gottl. Fardume. — N.*) Bildar mycket fastare tufvor än föreg., från hvilken den skiljer sig med de kortare, och tilltryckta blekt blågröna bladen och fröhusets form. — *P. junip. β strictum* Handb. ed.4., β *alpestre* ed.6. *P. alpestre* Hoppe.
- 4 *P. piliferum* Schreb. fröh. 4kantigt; bladen syl-lika, med hvit finsågad hårudd, hel-

- bräddade. 2½—7. — *β proliferum*: fruktbär. stjelen grenig; de ofrukts. (han-) tätt ledade af ur hvarandra uppväxande bågrika nyskott. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.54. Torra hedar, berg, a. (Sk.—Lpl. — N. — *β Torn. Lpm.*) *P. commune* γ L.
- 5 *P. formosum* H. fröh. trubbigt 4kantigt, aflångt, med otydligt sammanflytande bihang; 64 tänder; bladen lancettlikt syl-rika, med sågade kanter och rygg. 2½—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.52. Skogsmark. (Sk.—Helsl. Ner. Villingkullen. — N. till Nordl.) Till stiel och blad mindre än *P. commune*; bladen föga utböjda. Liknar följ.; men fröh. är aflångt, med smärre, tätare och tatrikare länder.
- 6 *P. gracile* Menz. fröh. trubbigt ell. otydl. 4—6kantigt, yngre n. eggrundt; tänder. 32—48; bih. och blad som föreg. 2½—9. Fig. Sw.M.Su.t.8,f.16. Br.eur. Lindgr. M.exs.84. R. Hn. Bryac.exs.53. Tufviga körr etc. (Lpl.—Ner. och ÖG. Vinnerstad etc. Smål. Jönköping; Vexjötrakten; Algsboda n. fl. st.; Scheutz. Blek. Lösen. Sk. Fogelsång; Roslätt m. fl. st. — N.) Fröh. kortare och slutt. mer horisontalt än hos föreg. — *P. longisetum* Sw.
- †† Fröhuset trindt: *Pogonatum* PB.
- 7 *P. septentrionale* Sw. fröh. rundadt ell. ovalt, upprätt, med otydl. bihang; bladen från en bredare slidlik basis syl-rika halftrinda helbräddade, ell. i spetsen tandade, trubbad. 2½—8. Fig. Sw.M.Su.t.9,f.18. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.81. Högre fjelltr. (Lpl.—Jämtl. på fjellens högre delar. — N.) Stielken säll. öfver tums-hög; bladen n. upprätta, stundom ensidigt böjda; det knappt linjelånga fröh. endast föräldradt lutande, hos oss, som det synes, utan spår till kanter. — *P. sexangulare* Flörke.
- 8 *P. alpinum* L. fröh. ovalt—cylindriskt, rakt, föga lutande, med sammanflytande bihang; bladen utdraget syl-rika, gles sågade, utböjda; stjelen meränd. grenig. 2½—7. — *β arcticum*: fröh. utdraget cylindr. n. utan bihang. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.21. R. Hn. Bryac.exs.80. *β* Sw.M.Su.t.8,f.17. Skog. (Lpl.—Stockh. Värml. Boh. Skaftö: G. Retzius enl. Lindb. Smål. Sk. Långs-torp: Bergr. enl. Lindb. — N. — *β* Lpl. — Dal. Idre. — N.) Fröh:s längd ofta föga större än diam.; stjelen 1—2 tum hög. — *P. commune* FL.D. *β* *P. arcticum* Sw. och Handb. ed.6.
- 9 *P. urnigerum* L. fröh. n. cylindriskt bågrikt och upprätt, föga böjdt; bladen smalt lancettlika spetsade sågade blågröna; stjelen grenig. 2½, 5, 6. — *β capillare*: bladen glesare och längre, gles sågade; fröh. kortare, vidgadt bågrikt. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.43. R. Hn. Bryac.exs.79. Grus- och lerjord. (Sk.—Lpl. — N. — *β* Lpl. VB. Skellefteå: Lindb.) Var. med längre och smalare samt kortare och mer vidgadt fröh. *β* är *P. capillare* Wg.Fl.L. med långa, mer jämbreda, utstående och tunna blad, men torde dock sammanflyta med *α*. *Pogonat. longidens* Angstr. är densamma.
- 10 *P. aloides* H. fröh. aflångt cylindriskt, föga böjdt; bladen smalt lancettlika plattade trubbad sågade, torra inböjda; stjelen kort, enkel. 2½, 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.86. R. Hn. Bryac.exs.169. Grus och lerjord. (Sk.—ÖG. Stockh. Orem. VG. Boh. Dalsl. Hesselskog. — N. Laurvig; mellan Houg och Bergen etc.) Hela mossan 8—12 lin. hög; fröh. likt föreg:s, men mindre. — *Mnium polytrichoides* *β* L.
- 11 *P. nanum* H. fröh. n. klotrundt, slutt. vidgadt klocklikt, något snedt; bladen lancettlika trubbiga upprätta concava, mot spetsen omärkligt sågade; stiel som föreg. ☉ 5, 6. — *β pumilum*: fröh. mer bågrikt. Fig. Br.eur. *β* Sw.M.Su.t.9,f.19. Lindgr. M.exs.85. R. Hn. Bryac.exs.170. Lerjord vid vägar, etc. (Sk.—Uppsala. Ner. Mellösa sn. och Örebro flerst. Dalsl. Fröskog. — N.) Tumshög. — *Mnium polytrichoides* L. *P. subrotundum* Huds. enl. Lindb. *Pog. subrotundum* Lindb. *β* *P. pumilum* Sw.

32. CATHARINEA Ehrh.

† Bladen fasta och n. ogenomskinliga: *Oligotrichum* DC.

- 1 *C. hercynica* Ehrh. fröh. cylindriskt, upprätt; de nedre bladen n. eggrundade, de öfre från bredare basis lancettlika, med inböjda, n. helbräddade kanter, upphöjd vågig nerv,

torra inböjda och vridna; stjelen kort. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.120. R. Hn. Bryac.exs.171.

Sandjord i bergstrakt. r. (*Um. Lpm.* Storavare, ofvan Umfors. *Jämtl. Herjed.* ned till Sveg. *Dal.* mellan Hällsjön och Högfors gg. Idre; Leksands by. *Helsl.* Hemstanäs. — *N. Christiansand*; Kongsberg. Lysland; Bergen; Voss; vid Dal- och Herjedalsgränsen etc. till Nordl. Finnm. Kaagtind vid Maursund.) *Stjelen* 2—5 lin. hög, *krusig af de vridna bladen*; fröh. likt *P. urnigeri*. Mössan ung något hårig. — *Polytr. H. P. incurvum* Huds. enl. *Lindb. Ol. incurvum* Lindb.

2 *C. lævigata* Brid. fröh. vidgadt aflångt, krökt; bladen eggrunda trubbiga helbräddade tegel-lagda concava; nerven upphöjd veckig och vågig, vidgad mot bladspetsen; stjelen kort. ☉ 6, 7. Fig. Wg.Fl.Lt.22. Br.eur. Fl.D.1772.

Sandjord, r. (*Torn. Lpm.* på Muonioelfvens strand; nära byn Muonio och Ketkesuando. Karesuando. — *N. Finnm.* vid Bossekop.) Sällan öfver tumshög med fr.skaftet; mössan glatt. Nära släkt med föreg. — *Psilopilum arcticum* Schimp. i *Coroll.* och *Syn. Polytr. Wg. Cath. glabrata* C. Müll.

†† Bladen tunna och genomskinliga: *Atrichum* PB.

3 *C. undulata* Röhl. fröh. cylindriskt, krökt; locket med spröt n. af fröhusets längd; bladen jemnbredt lancettlika sågade vågiga. 2 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.17. Skuggig jord, a. (Sk.—*Lpl.* — *N.*) *Stjelen* 1—2 tum hög; fröh. 1½ lin. långt; bladen tunna gröna, lika dem hos *Mnia*. — *C. Callibryon* Ehrh. *Polytrichum* H. *Bryum* L.

4 *C. tenella* Röhl. fröh. cylindriskt aflångt, ell. urnelikt, föga krökt; bladen bredt lancettlika, för öfr. som föreg. 2 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.87. Torfjord. (Sk.—*Lpl.* — *N.*) *Hela mossan, äfven* fröh. dubbelt mindre än föreg., för öfrigt föga skild. — *Polytr. undul. β minus* ed.4.

9 Flocken **Buxbaumieæ**. Mossor med mycket kort ell. ingen stielk. Fröh. stort, nedåt buktigt, uppåt smalare och snedt. Peristom dubbelt, det yttre ofta otydligt, det inre af en kägel-lik hinna.

33. BUXBAUMIA Lin.

1 *B. aphylla* L. fröhuset på ena sidan snedplattadt, med kant, uppburet på ett tjockt skaft, utan tydl. blad. ☉ 5—7. Fig. Sv.B.521. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.57. Barrskog, på sandjord, r. (*Lpl.*—Sk. Klöfvahallar. — *N. Christiania*, Bergens st. Ousedalen etc. Dovre.) ½—1 tum hög, med stort, brunaktigt fröhus, icke olikt en häst-hof. Träffas med frukt, churu föräldrad, n. hela året, bäst om våren; utvecklar fruktsk. om hösten.

2 *B. indusiata* Brid. fröh. eggrundt aflångt, otydligt kantadt; yttre [gröna] skalet vid frökastningen lösbristande; för öfr. som föreg. ☉ 6, 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs.58.

Murkna stubb. r. (*Smål.* Skarugata; Scheutz. *ÖG. Ner.* och *VG.* — *Helsl.* och *Värml.* på spridda ställen i rikets mellersta provinser. *VB.* Umeå sn, Klaberget.) *Fröh. mer aflångt, 2 lin. långt, grönt; skaftet både hos denna och föreg. sträft.* — *B. aphylla β viridis* Moug. & Nestl.

34. DIPHYSCIUM Web. & Mohr.

1 *D. foliosum* WM. fröh. oskaftadt, insänkt mell. de lancettlika borstspetsiga bladen. ☉ 6, 7. Fig. Sv.B.521,f.2. Vet.Ac.H.1764,t.2. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.288.

Jord, särd. på berg. r. (Sk. Skäräli, Trollehall; Reften etc. *Smål.* Femsjö. *Hall.* Hjulberg. *VG.* Göteborg. *Dalsl. Värml.* *Dal.* Norrbärke på Ufberget. *ÖG.* Ömberg. *Uppsala.* — *N. Christiania* st. Eningdal; Slidre. Bergens st. Røgsund och Sausund.) *Liknar ett groft, 2—3 lin. högt Phascum.* — *Buxbaumia* L. *Phascum Halleri* Retz.

10 Flocken **Bartramieæ**. Tufvade mossor med utdragen stielk, n. klotrundt, något snedt fröhus, enkelt ell. dubbelt peristom, samt ensidig mössa.

35. BARTRAMIA Hedr.

† Bladen borst- ell. lancettlikt syl-lika; blr 2könade eller hanblir knoppformiga på samma stånd.

1 *B. Halleriana* H. fruktskaftet n. rakt, kortare än de syl-liket hårfina sågade bladen

och sittande på sidan af den långa stjelen. 2 5, 6. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.24. R. Hn. Bryac.exs.198.

Bergvägg. r. (Lpl.—Värml. Dalsl. V.G. Hunneberg etc. Boh. Christinedal; Thed. Ängml. Borgen i Ytter-Lännäs. Gefle, Skogmur. ÖG. V. Ny sn; Omberg. Smål. Skurugatan; Helvetesbålan i Lemnult; Scheutz. — N. Holmestrand. — Södr. Nordl.) Tufvad, såsom alla arterna, 2—4 tum hög; fröh. och skaft tillhopa knappt $1\frac{1}{2}$ linie långa, sittande på sidan vid års-skottens utgång. — *Bryum laterale* Retz. Br. norvegicum Gunn. Fl.N. Bartr. norvegica Lindb.

2 *B. crispa* Sw. fr.skaftet i toppen, utdraget; bladen som föreg., torra skrufvridna; nerven smal, tydlig, utlöpande till spetsen. 2 5—8. — β minor; lågväxt, med kortare och mindre krusiga blad. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.23. R. Hn. Bryac.exs.20.

Klipp. β oftare i jordhåll. (Sk.—Lpl. — N.) 1—3, stund. ända till 6 tum hög, β $\frac{1}{2}$ —1 tum. — *B. pomiformis* Hedw.

3 *B. ithyphylla* Brid. fr.skaftet som föreg.; bladen från en bred stjelkomslidande basis hastigt hårmala sågade, torra n. raka; nerven uppåt otydlig, utbredande sig i bladet. 2 5—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.200.

Klipp. jordhåll. a. (Sk.—Lpl. — N.) Mindre än föreg., dock ofta 1— $1\frac{1}{2}$ tum. Bladens stjelkslidande basis framlyser hvitaktig längsefter stjelen. — *B. pomiformis* Sw. En var. med raka tilltryckta spröda blad upptogs som *B. stricta* i ed.4. — Anm. *B. subulata* Br. & Sch., skild med n. reguliert fröh. utan tänder, samkånade blr etc., uppgifves af Wiekura för Lul. Lpn. "vid vägen från Puotisjaur till Alkavara"; men torde ännu böra anses osäker.

4 *B. Oederi* Sw. fr.skaftet som föreg.; bladen från bredt lancettlik bas tillspetsade, mot spetsen sågade. kölade utstående, med tydl. nerv. 2 4—6. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.119. R. Hn. Bryac.exs.199.

Bergvägg. r. (Lpl.—Sk. Gotl. — N.) Är mer bredbladig och mörkgrön än föreg. arter; bladen torra föga vridna. — *B. gracilis* Flörke. *Bryum* Retz.

†† Bladen lancettlika—eggrunda; hanblommor hufvud- eller stjernlika på särskildta stånd: *Philonotis* Brid.

5 *B. fontana* Sw. bladen eggrunda—lancettlika med smal finsågad spets, vid basen vec-kiga; hanknopparnes inre blad bredt eggrunda, med kort och bred trubbad utstående spets, ingen eller otydl. nerv. 2 5—7. — β falcata: bladen ensidigt böjda. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.73. R. Hn. Bryac.exs.201.

Källdrag och nära vatt. a. (Sk.—Lpl. — N.) Stjelkarne 1—flera tum långa, ofta i toppen knipprvis grenade; fröh. stora. — *Mnium* L.

6 *B. calcarea* Br. & Sch. bladen meränd. ensidigt böjda, lancettl., långspetsade, finsågade; alla hanknopp-bladen eggrunda spetsade, med tydl. nerv. 2 6, 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.287.

Kalkkärr. r. (Sk. flerst.: Berggr. enl. Lindb. ÖG. Vinnersta och V. Stenby sn, m. fl. st. V.G. Kinnekulle, ofvan Trollmen och Rustsäter etc. Dal. Boda capell. Gotl. Visby; Storugns vid Botelskällan; Vestö gård i Hall sn. — N. Dovre.) Lik föreg., men har mer utdraget spetsiga hanknoppblad än denna, kortare och bredare än hos *B. marchica*, för hvilken denna art ansågs i ed.4. Stjelkbladen mer grofmaskiga än hos *B. font.*

36. CONOSTOMUM Sw.

1 *C. boreale* Sw. bladen lancettlika spetsade kölade, torra radvis tegellagda. 2 7, 8. Fig. Wg.Fl.Lt.21. Br.eur. Somf. Cr.exs.108. R. Hn. Bryac.exs.202.

Berg, helst i fjelltrakter. (Lpl.—Värml. Kroppa etc. Helsl. Mo sn. på Kasberget. Vestml. Skinnskatteberg. — N. Finnm.—Christiansand.) Liknar *Bartramia fontana*, men är mindre; stjelkarne i tumshöga tufvor, kantiga af de tätt liggande bladen. — *Bartramia conostoma* Br. & Sch.

37. CATOSCOPIMUM Brid.

1 *C. nigratum* Brid. fröhuset rundadt päronlikt, krökt åt sidan; locket convext, med en vårtlik udd; bladen lancettlika spetsade; stjelkarne tufvade, utdragna, greniga. 2 6. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.18. R. Hn. Bryac.exs.203.

† Kärr. r. (Lpl.—Värml. Helsl. i Loos sn. Gefle, i kärr nära Grinduga. Uppsala, i

Norrbykärr. *ÖG. Gottl.* vid Gothemsån: Cleve enl. Lindb. — *N.) Tufvorna ofta 2 tum höga; fröh. jämförelsevis ytterst små, svartbruna, n. nedböjda, på raka 3—4 lin. långa skaft. — Weissia H.*

- 11 Flocken **Orthotrichæ**. Tufvade och greniga mossor, med kortskaftade upprätta och reguliera fröhus i toppen. Peristom dubbelt ell. enkelt, sällan 0. Mössa hättelik [hos *Zygodon* ensidig], vanl. fårad, ofta hårig.

38. ORTHOTRICHUM Hedw.

† Fruktskaflet kortare än fröhuset, knappt nående öfver bladen.

* Fröh. med dubbel tandkrans, den inre af 16 tänder ell. hår.

- 1 *O. Lyellii* Hook. fröh. insänkt, fåradt; inre täendr. breda, peribandslikt ledade; mössan kägel-lik, mycket hårig; bladen jemnbredt lancettlika långspetsade, i spetsen småtandade, vågiga, torra något vridna. 2 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.255.
Trädstamm. r. (Sk. i ek- och bokskog., samt på slättlandets pilträd: Berggr. enl. Lindb. *Blek.* Wämö m. fl. st. *Hall.* allm. i skogarne. *Smål.* Femsjö, Råknen; Sken i Annerstad; Ljunga; Vilstad; Stenbrohult; Vexjö; Algutsboda m. fl. st.; Scheutz. *VG.* Hunneberg. — *N.* Laurvig. Krokkliefven. Bergens st. Österöe.) 1½—3 tum lång, ofta hängande, med uppböjda toppar. Bladen vanl. likasom franskantade, med fina, bruna ledade trådar eller glandler.
- 2 *O. lejcarpum* Br. & Sch. fröh. insänkt, eggrundt, slätt; inre tändern lancettlika, bugttandade; mössan gleshårig; bladen lancettlika spetsiga raka. 2 5—8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.516.
Trädst. sällan sten, r. (Sk.—*Gestr.* Värml. Christinehamn. *Dalsl.* Hafsås i Fröskog. *Hall.* Bårarp. *Boh.* Christinedal: Thed. — *N.* Laurvig. Bergens st.) *Skiljd af det alltid släta fröh. och de breda innetändern, hvilka icke, som hos de följ. arterna, likna hår. Förblandad med följ., hvarför äldre uppgifter om växtstäl-lena äro osäkra. — O. striatum H. ett mycket förväxladt namn.*
- 3 *O. urnigerum* Myr. fröh. eggrundt urnelikt, tätt refladt, med insänkt skaft; inre tändern härlika; mössa och blad som föreg. 2 5—8. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.41.
Klipp. r. (*Uppsala. Stockh. Södm.* Eskilstuna på Villstaberger vid ån etc. *Smål.* Eds capell i Kalm. län.) *Gröngul mossor, med fröh. sammandragna under mynningen som en handkanna, utmärkt reflade. — O. striatum Sw. enl. ex.*
- 4 *O. diaphanum* Schrad. fröh. insänkt, elliptiskt, fåradt; mössan glatt ell. med få strödda hår; bladen bredt lancettlika, med hvit genoinskinlig spets. 2 5—8. Fig. Fl.D.1420, f.1. Br.eur. Lindgr.M.exs.83.
Träd, sällan på stenar, r. (Sk. Lund, Reften, Knästorp; Kronetorp etc. *Blek.* Carlskrona, Hoglands park. *Smål.* Algutsboda prestg.: Scheutz. *ÖG.* Kumla gästg. och Vinnerstad. *VG.* Kinnekulle och Roo; Lidköping. *Stockh.* på pilarne vid Gungan; Observatoriibacken och Kungsholmen; Kastellholmen. *Gottl.* Helvig sn: Pripp enl. Lindb.) *Växer i låga, täta tufvor, hvita genom bladspetsarne, särdeles de frukten omgifvande, hvilka hos alla andra Skand. arter äro gröna. (O. stramineum, pallens, pulchellum.)*
- ** Tandkrans dubbel; inre håren 8; mössan tydl. hårig.
- 5 *O. rupestre* Schwægr. fröh. eggrundt, upptill fåradt, något insänkt; mössan kägel-lik, hårig; bladen bredt lancettlika spetsiga, utböjda, torra styft tegel-lagda. 2 5—8. — *β Sehmeyeri*: mer än tumshög, brun- ell. gulgrön; bladen båglikt utböjda; mössan mer hårig. Fig. Br.eur. Lindgr.M.exs.15.
Klipp. (Sk.—*Lpl.* — *N.*) *Tumshög; mörkgrön, ofta n. svart; styfvere än de följ.; ändren raka, icke nedböjda; håren mycket flyktiga. — O. rupicola Funck. O. anomalum Wg.Fl.L.? β O. recurvum Lindgr. i bref.*
- *6 *O. Killiasii* C. Müll. fröh. utskjutande, smalt cylindr. med smal mynning, n. slätt med fårad hals; mössan kägellik, hårig; bladen smalt lancettlika, trubbad, med till ofvan midten tillbakavikna kanter. 2 7. Fig.
Fjelltr. r. (*N.* Dovre, flerst.: Schimp. enl. Lindb.) *Utl. ex., de enda utg. sett, variera i storlek från ½ t. med tilltryckta blad till tumshöga med utstående, dubb. större blad. Fröh. mycket blekt. Synes, om ej peristomet iakttages, stå närmare O. anomalum. — O. speciosum var. alpicola Sch. mpt.*

- 7 *O. speciosum* N. v. Es. fröh. utskjutande, yngre n. slätt, äldre oordentligt färdt; mössan kägel-lik, mycket hårig; bladen lancettlika spetsiga utböjda. 2 5—8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.79. R. Hn. Bryac.exs.254.
Trädst. och mur. (Sk.—Herjed. — N.) 1—2 tum hög, båglik uppstigande, löst tufvad, nedtill rostfärgad, upptill grön. — *O. affine* β ed.2.
- 8 *O. affine* Schrad. fröh. aflångt, yngre insänkt och med smala upphöjda ränder, äldre n. utskjutande och mellan ränderna färdt; mössan kägel-lik hårig, brungrön; bladen lancettlika spetsiga. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.77. R. Hn. Bryac.exs.253.
Trädstam. säll. på sten. (Sk.—Jämtl. — N.) $\frac{1}{2}$ —1 tum hög, lätt förblandad med föreg., som dock saknar de tydliga ränderna på fröh., hvilket derföre äldre blir mindre bestämdt färdt.
- 9 *O. fastigiatum* Bruch: fröh. aflångt ovalt, något insänkt och med teml. breda upphöjda ränder; mössan klocklik, föga hårig, blekgul med brun spets; bladen lancettlika, kortspetsiga. 2 5. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.78.
Trädstam. r. (Sk.—ÖG. Stockh. VG. Hall.) Knappt tumshög, tätt tufvad, ofta svår att skilja från föreg. Fröh. kortare och tjockare, med kortare inre hår. Lättast igenkänlig af mössans färg. — *O. affine* * fastig. ed.7.
- 10 *O. tenellum* Bruch: fröh. n. utskjutande, aflångt cylindriskt med breda upphöjda ränder; mössan kägellik glest hårig; bladen lancettlika, i spetsen trubbad. 2 5, 6. Fig. Br.eur.
Trädstam. r. (Sk. Lund. vid Helgonabacken. Värml. Christinehamn, på Aspstamm. vid Gustafslund: C. Ands. Diss.) Mycket finare än de föreg., knappt $\frac{1}{2}$ tum hög, och skild med det smalare fröh., hvars breda ränder äro af pomeransgul färg, samt med den mindre kvassa blädspetsen.
- 11 *O. patens* Bruch: fröh. ovalt ell. omv. egggrundt, slutl. urnelikt, grundt färdt; mössan klocklik, hårig; bladen egg. lancettlika spetsade utböjda, torra tilltryckta. 2 5—7. Fig. Br.eur.
Trädst., sten. r. (Stockh. på klippor vid Ältasjön, ymnig. — N. Bergens st. Balholmen; Kirkebøe; Sausund; Svanøe. Dovre, på klipp. mell. Drivstuen och Vaarstien.) 3—7 lin. hög, till fröh. lik *O. urnig.*; tänderna efter längden sprickfulla.
- 12 *O. alpestre* Hornsch. fröh. egggrundt, färdt, något insänkt; mössan klocklik, hårig; bladen smalt lancettlika, spetsiga, på tvären något vågiga, med tjock kant. 2 7. Fig. Br.eur.
Klipp. i fjelltr. r. (Pit. Lpm. Peljekaise. Um. Lpm. Laxfjellet. — N. Dovre, vid Kongs-vold; mell. Drivstuen och Vaarstien.) Stor som *O. stramin.*, hvilken den äfven i öfr. mest liknar, men skild genom de mjukare bladen, det tjockare fröh. och den mer håriga, bleka mössan. — *O. stramin.* * alp. ed.7.
- *** Inre håren 8 [ell. äfven 16 hos *O. stramin.* och *pallens*; peristom saknas hos *O. gymnost.*]; mössan n. glatt.
- 13 *O. Rogeri* Brid. fröh. insänkt, aflångt päronlikt med tvär basis mot skaftet, breda ränder och vid mynning; mössan klocklik, glatt; bladen jemnbredt lancettlika, trubbiga, med inrullad kant. 2 6, 7. Fig. Br.eur.
Trädstamm. r. (Sk. Lund. Helgonabacken. — N. Skyds-moe nära Christiania och vid Bergen: Blytt enl. Schimp.) Storlek som föreg., hela mossan mjukare. Fröh. genomskinnligt tunnt, med upplåst färdad hals, som mot skaftet slutar med tvär basis, icke under mynn. hopdraget. — *O. pallens* Bruch och Br.eur. enl. Schimp.
- 14 *O. Schimperii* Hamm. fröh. insänkt, aflångt, färdt; mössan egggrundt klocklik, glatt; bladen egg. lancettlika, trubbad ell. med en liten udd, utböjda. 2 5—7. Fig. Br.eur. [*O. pumil.*]. Lindgr. M.exs.15. R. Hn. Bryac.exs.252.
Trädstub., sten. (Sk.—Jämtl. — N.) 3—5 lin. hög, tätt tufvad och mörkgrön; hufvudsakl. skild från följ. genom den vidgade, mer klocklika mössan. — *O. fallax* Schimp. Syn. *O. pumilum* ed.8.
- 15 *O. pumilum* Sic. fröh. slutl. mer utskjutande; mössan n. kägel-lik; bladen lancettlika; för öfr. som föreg. 2 5—7. Fig. Br.eur. [*O. fallax.*] Lindgr. M.exs.14.
Som föreg. (Sk.—Gefle. Ner. — N.) Näppel. skild från föreg., åtminstone har förf. stundom hos denna funnit lika breda och trubbad blad, samt smal mössa, som hos föreg. — *O. fallax* Bruch och ed.7. *O. Schimperii* ed.8 (genom felskrifning).

- 16 *O. stramineum* Hornsch. fröh. insänkt, eggrundt aflångt, fåradt, under mynn. hopdraget; mössan klocklik, glatt ell. med några få hår; bladen jemnbredt lancettlika spetsiga, något vågiga, med tjockare kant. 2 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.82.
Trädstamm. r. (Sk. Trolleholm; Arendala och Håckeberga. Hall. Fröllinge. VG. Kinnekulle på Ask; Halle- och Hunneberg. Värml. Höglunda i Nor sn. Smål. Vexjö, i Biskopsallén; samt vid Åreda gästgg.: Scheutz. ÖG. Motalatrakten vid foten af Hållberget. Stockh. Nyckelviken och Drottningholm: Lindb. — N. vid Näs; Laurvig.) Omkr. $\frac{1}{2}$ tum hög. Inre håren variera 8 och 16. Fästslidan full med långa hår. Mest utmärkt af den korta hvitaktiga mössan, som genast faller i ögonen.
- 17 *O. obtusifolium* Schrad. fröh. insänkt, aflångt eggrundt, fåradt; mössan n. glatt; bladen eggrunda trubbiga, concava af de något inböjda kanterna. 2 6—8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.42.
Trädst. (Sk.—Lpl. — N. till Nordl.) 3—8 lin. hög, ljusgrön och mjuk moss; de nedre bladen mer spetsiga.
- 18 *O. gymnostomum* Br. & Sch. fröh. aflångt, något refladt, utan tänder; bladen med invikna kanter; för öfr. som föreg. 2 5—7. Fig. Br.eur.
Trädst. r. (Sk.—ÖG. Stockh. Fullersta i Huddinge och Drottningholm: Lindb. Uppl. Gåsberget i Järfälla sn; Rosersbergs park; Uppsala, vid Invalidhuset. Gefle. Ångml. Örnsköldsvik. Vestml. Sättra. Ner. Härstorp i Almby sn. Värml. Carlstad, vid Sandbäcken. — N. Christiania.) Något gröfre än föreg. med hela bladkanten, äfven i sjelfva spetsen, starkt inviken; för öfr. näppeligen skiljd med annan bestämd karakter än den selande tandkransen, hvilken äfven är mycket flyktig hos föreg.
- **** Fröh. med enkel tandkrans.
- 19 *O. cupulatum* Hoffm. fröh. insänkt, aflångt ovalt, fåradt; mössan n. halfrundt klocklik, med smal utdragen spets, föga hårig; bladen lancettlika spetsiga. 2 6—8. — β Flörkii: fröh. smalare, äldre på midten hopdraget; bladen brungröna. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.74.
Klipp. (Sk.—Uppsala. Värml. — N.) Mössan n. lik en thekopp med få och glesa hår, hvarigenom hon synes naken och vanl. gråblek; är hos β något längre och hårigare.
- 20 *O. Sturmii* Hornsch. fröh. insänkt, eggrundt slätt, vid mynningen svagt fåradt; mössan kägellik, mycket hårig; bladen som föreg. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.75.
Klipp. r. (Lul. Lpm. Kirkevaara: Åhrj. enl. Lindb. Herjed. Helsl. Uppsala. Stockh. ej sällsynt. ÖG. Smål. Vexjö; samt Åreda gästgg.: Scheutz. VG. Gottl. — N. Nordl. Dovre etc.) Lik föreg., men har mindre och slätare, mer insänkt fröh., mössan smalare och täckt med fina hår.

(O. anomalum.)

†† Fruktskåftet med fröhusets hals längre än sjelfva fröhuset, uppskjutande öfver bladen.

* Fröh. med dubbel tandkrans och 16 inre hår.

- *21 *O. macrolepharis* Schimp. fröh. aflångt, slätt; de inre tänder, n. lancettlika, bugttandade; mössan n. glatt; bladen jemnbreda—bredt lancettlika, trubbad, torra raka. 2 7. Fig.

Klipp. i fjelltr. r. (N. Dovre, vid Drivstuen: Hüb. enl. Schimp.; Kongsvold: Jens. enl. Lindb.) Omkring tumshög, med föga utstående blad, hvilka på de få ex. utg. haft till läns af Lindb. variera något i form. Till innetänderna lik *O. lejocarp.*, till fröh:s form och öfr. mer lik *O. anomal.*

- 22 *O. pulchellum* Sm. fröh. aflångt, fåradt, på utskjutande skaft; yttertändren 8, breda, 2klufna tillbakaböjda, de inre härlika; mössan n. glatt; bladen lancettlikt jemnbreda spetsiga, torra något vridna. 2 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.256.

Trädstamm. r. (Sk. Reften: Trolleholm; Alnarp; Dalby; Törringe och Fogelsång; Lund flerst. på Hagtorn och Hassel; Röddinge, på Annbok: Grönv. enl. Lindb.) Sv. exemplar 3—4 lin. höga, af ljusgrön färg; tändren ofta blott klufna i spetsen.

** Inre håren 8.

- 23 *O. crispum* H. fröh. aflångt, med grofva, till basen nående åsar, uttömdt och torrt Hartman, Skandinaviens Flora, II (9:de uppl.).

fåradt samt under mynningen sammandraget, af det uppåt vidgade, 3—4 gr så långa skaftet klubblikt; bladen n. jemnbreda, spetsiga, torra krusiga och hopvridna. 24 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.178, 521.

Trädst. r. (Sk.—Helsl. Vestml. Ner. Villingkullen. — N.) $\frac{1}{2}$ —1 tum höga tufvor, vanl. af gul- ell. brunaktig färg och mycket krusiga af de vridna bladen, öfver hvilka fröh. höjes på 2 lin. långt skaft, till en del bildadt af fröhusets långa hals.

24 *O. crispulum* Hornsch. fröh. ovalt, på kortare skaft, med smala och mindre tydliga åsar, torrt föga ell. icke smälare under mynn.; bladen jemnbredt lancettlika; för öfrigt som föreg. 24 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.81.

Trädst., sälls. på sten, r. (Sk.—Lpl. — N.) Svår, stund. omöjlig, åtminstone för förf., att skilja från föreg., om ej med de gröna sporerna, som hos föreg. äro bruna. *O. crispul.* är vanl. af renare grön färg, med något tjockare fröh., äfvensom bladen äro något bredare och mindre spetsiga.

25 *O. bruchii* Brid. fröh. aflångt ovalt, med smal mynning och hals, föråldradt hopflytande med halsen, n. jemnbredt och fåradt; skaftet omkr. dubbelt så långt som själfva fröh.; bladen från bredare bas lancettlikt jemnbreda spetsade, något vridna. 24 7, 8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.80.

Trädst. r. (Sk.—Uppsala. Vestml. Ramshyttan. Ner. flerstädes kring Örebro. VG. Dalsl. Baldernäs m. fl. st. — N. till Trondhj.) Mycket lik de föreg., särd. *O. crispum*, men skiljd med det större, korthalsiga fröh., som slutl. blir lika smalt som halsen och bildar ett helt med denna, som dock urskiljes med sin släthet, då själfva fröh. är fåradt. — *O. coarctatum* Br. & Sch. och ed.7, icke PB. enl. Spruce.

26 *O. curvifolium* Wg. tvåbyggare; fröh. ovalt, slutl. klubblikt och fåradt, vid mynningen icke sammandraget, dubbelt kortare än skaftet; bladen från bredare bas smalt lancettlika, spetsade utstående, torra inböjdt tegellagda och något vridna. 24 6, 7. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.109 enl. Lindb. Sill. M.exs.171.

Klipp. r. (Lpl.—Gestr. Värml. Dalsl. — N. ned till Kongsberg.) Lik följ., hufvudsakl. skiljd med de båglikt inböjda och vridna bladen. — *O. Hutchinsiae* Sill. *O. crispum* β Wg.Fl.Su.

27 *O. Hutchinsiae* Sm. sambyggare; fröh. som föreg.; bladen från bredare bas lancettlika, kortspetsiga, föga utstående, torra raka och tegellagda. 24 6, 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.278.

Klipp. (Lpl.—Sk. — N.) Stjelkarne smälare än hos föreg., äfvenså fröhuset. — *O. crispum* γ Wg.

(*O. Ludwigii*.)

*** Fröh. med enkel tandkrans.

28 *O. Ludwigii* Brid. fröh. päronlikt, slätt, vid den hopdragna mynningen rynkigt; bladen lancettlika spetsade, torra något vridna. 24 3—6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.519.

Trädstamm. r. (Smål. Femsjö i Hägnen etc. Värml. Kyrkebo i Ny sn. Vestml. Ramshyttan, Löffallet. Boh. Christinedal: Thed. enl. Lindb. — N. Christiania. — Trondhj. Follen vid Mostamarken på alar.) Liknar *O. crispum*; men Skand. ex. äro spädare, med mindre krökta blad, stund. nära raka; själfva fröh. mer rundadt, slätt. — *O. coarctatum* PB. enl. Wils. och Schimp.

29 *O. Drummondii* Hook. fröh. aflångt, jemte skaftet klubblikt, äldre fåradt; bladen lancettlika, torra vridna; stjelen krypande, med uppstigande grenar. 24 7, 8. Fig. Somf. Suppl.t.1. Br. eur.

Trädst. r. (VG. mellan Halle- och Hunneberg. Dalsl. Tisselskog. Värml. Kroppa på Brattberget. Stockh. vid Lilla Nyckelviken. ÖG. Kolmården. Smål. Femsjö. — N. Bergens st. Kirkeboe, Tingsnäs etc. Trondhj. Mostamarken. Meelhuus gästg. vid vattenfallet. Merager. Hemelvig. Nordl. Salten; Sörensnäs.) Den korta, nedtryckta stjelen och grenarne nedtill ljusbruna, med gulgröna toppar; bladens nerv genomskinlig, icke utlöpande; fröh. ofta nästan en linie långt. — *O. subrepens* Somf.

*30 *O. blytii* Schimp. fröh. på utskjut. skaft af fröhs längd, urnelikt, starkt fåradt; bladen jemnbredt aflånga med platta kanter, trubbad, torra raka. 24 6, 7. Fig.

Klipp. r. (N. Christiania: Bl. enl. Schimp.) Omkring tumshög och teml. grös, svartgrön, med fröh. n. som hos *O. urniger.* sammandraget under den vida mynningen, men medelst en afsmaln. hals öfvergående till det långa skaftet; mössa har utg. icke sett.

- 31 *O. anomalum* H. fröh. på skaft som föreg., aflångt ovalt, slutl. fåradt; bladen lancettlika med tillbakavikna kanter, spetsiga, torra raka. 2. 6—10. — β *humile*: 3—4 lin. hög; bladen trubbigare. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.76.
- Klipp. sällan träd, a. (Sk.—Lpl. — N. — β Lpl.) $\frac{1}{2}$ till mer än 1 tum hög mörkgrön; fröh. utan tydlig hals, med föga utböjda länder. — *Bryum striatum* β Linn.
- *32 *O. lævigatum* Zell. fröh. på skaft som föreg., cylindr. aflångt, fullkomligt slätt; mössan starkt hårig; bladen eggrundt lancettlika, med tillbakavikna kanter, trubbad, torra raka. 2. 6, 7. Fig.
- Sten. i fjelltr. r. (N. Lomsfjellen, vid Rödsheim: J. E. Zett.) Omkring tumshög, tätt tufvad och tätbladig, svartaktig med gröna toppar. Utmärkt af de ovanligt breda bladen, som stund. äro fullt eggrunda.

††† Frukt obekant.

- 33 *O. phyllanthum* Br. & Sch. bladen bredt lancettlika, torra krusiga; de öfversta [innersta] bärande i toppen en gyttning af blås- eller rörformiga celler. 2. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.570.
- Sten. r. (Sk. på stenar vid hafvet nedom Årup; Kragstorp och Gedenryd. Blek. Carlshamn; Verkö. Hall. Varberg. Boh. Lysekil; Retz. enl. Lindb. — N. Stavanger. Trondhj. stift, vid fjorden 1 mil öst. om Trondhj.; Otteröen på strandklipporna; trol. längs hela vestkusten.) $\frac{1}{2}$ tum hög, svartbrun, med uppåt tjockare, jemnhöga grenar; toppbladen brungula krusiga. Utråsterna likna aflånga blåsor, tätt hopgytttrade i en rundad knopp på bladspetsen. Fröh. osedda. — *O. jutlandicum* Brid.

39. COSCINODON Spreng.

- 1 *C. pulvinatus* Spreng. fröhuset något insänkt mell. bladen med trubbigt, smalt kägelformigt lock; bladen lancettlika, med genomskinlig hårudd; stjelen kort, tufvad. 2. 4—9. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.110. R. Hn. Bryac.exs.276.
- Sten. r. (Lul. Lpm. Wastinjaur. — N. Christiania; Bjerke i Asker sn. Nära Mjösen. Gudbrandsdalen, vid Lösnäs. Salten vid Hestene, Bottenfjellet.) En *Grimmia*, med undantag af fröhusets tänder, samt den stora mössan. Har 3—5 lin. höga tufvor med omv. eggrunda, vidt öppnade fröhus, äldre något framskjutande mellan bladens håruddar. — *Grimmia cribrosa* H.

40. PTYCHOMITRIUM Br. & Sch.

- *1 *P. polyphyllum* Br. & Sch. fröh. elliptiskt, med rakt spröt; stjelen med jemnhöga grenar; bladen lancettlikt jemnbreda trubbad, mot spetsen sågade, torra skrufvridna. 2. 4, 5, 6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.515, 571.
- Klippor, r. (N. Stavanger. Bergens st. Bergen; Sellöe och Svanöe. Trondhj. st. Lysöen.) Tumshög, torr mycket krusig moss, fröh. $\frac{1}{2}$ linie, frskaften 3—4 linier långa. — *Trichost. Hook. Racomit. Brid.*

41. ZYGODON Hook. & Tayl.

- 1 *Z. lapponicus* Br. & Sch. sambyggare; fröh. yngre päronlikt, slutl. klubblikt, med vid mynning, fåradt; locket med kort spröt; bladen från lancettlik basis spetsade, helbräddade, torra vridna; nerven upphörande i spetsen; stjelen utdragen tufvad. 2. 4, 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.25 (de fruktb. ex.). R. Hn. Bryac.exs.186.
- Klipp. r. (Lpl.—ÖG. Omberg. Ner. Sumphallen i Viby. VG. Hunneberg. — N.) Tumshög och mera; fruktskafet ej längre än fröhuset, inneslutet i skärmladen; fröh. nedom mynningen något hopdraget. — *Gymnostom. Hedw. Anoetangium Hedw. Amphoridium Schimp. Syn.*
- 2 *Z. Mougeotii* Br. & Sch. tvåbyggare; fröh. som föreg., något utskjut., med långt spröt på locket; bladen jemnbredt lancettlika, med helbräddade tillbakavikna kanter, inböjdt krokiga, aldrig vridna. 2. 4, 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.25 (de ofrukts. ex.) enl. Lindb. R. Hn. Bryac.exs.187.
- Klipp. r. (Sk. — Stockh. Ner. och VG. Dalsl. Boh. Dal. Osmundsberget. Pit. Lpm. Adolfsström och Käva. — N. Skaadal: Jens. enl. Lindb.; Dovre, flerstädes vid Drivstuen och Vaarstien; samt i Guledalen, vid gästg. Bogen.) Vanl. ett par tum hög och mycket grenigare än föreg., samt af ljusare färg och lösare tufvad; bladnerven n. utlöpande. Frukt mycket sällsynt i Skand. — *Amphoridium Schimp. Syn.*
- 3 *Z. viridissimus* Brid. tvåbyggare; fröh. ovalt, ell. omv. eggrundt, slutl. fåradt, med

långt utskjut. skäft; bladen från bred bas lancettlika, med smal, stund. uddlik spets och deri försvinnande nerv, torra mer och mindre vridna. 2 5, 6. — *β rupestris* Lindb. gröfre och mörkare, med längre och smalare, torra vridna blad. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.275 (*α* & *β*).

Trädst., *β* på sten. r. (Sk. Skärals och många andra st. i n. och mell. del. på Bokstamm. enl. Lindb. Hall. Fröllinge; Hasslöf. Blek. Carlshamn. Smål. Femsjö. VG. Halleberg; Hunneberg med fr. — *β Dalsl.* Lilla Strand i Fröskog. ÖG. Omberg. Stockh. mångenst.: Lindb. Gefle, Urjell.) $\frac{1}{2}$ —1 tum hög, tufvad, lifligt grön, med 2—3 liniers fruktskäft; bladen smärre än hos de föreg., af tunnare och genomskinligare byggnad med tydligare, runda punktformiga maskor. Fukt högst sälls. i Sv. — *Gymnost. Sm. β Z. rupestris* Lindb. (1861).

- 12 Flocken **Encalypteæ**. Mer och mindre greniga mossor, med långskaftadt, upprätt, regul. och cylindriskt fröhus, helt och hållet inneslutet i en kägelformig, hel [icke klufven] och glatt mössa.

42. ENCALYPTA Hedw.

† Arter med en inre, i hår likad mynningshinna. [Mössan smal, n. jemnt afsmalnande i en lång spets.]

- 1 *E. streptocarpa* H. tvåbyggare; fröhuset spiralstrimmigt; mössan i kanten sargtandad; bladen aflånga trubbiga, ell. med en omärklig udd och deri försvinn. nerv, och i spetsen platta kanter, torra inböjda; stjelen utdragen grenig. 2 6—8. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.180. R. Hn. Bryac.exs.162.

Berg och murar. r. (Smål. Kronobergs ruiner: Scheutz. ÖG. VG. och Boh. — *Gestr.* och *Dal.* på spridda localer. *Jämtl.* Areskutan. *Ängml.* Bollsta bruk: Frist. *Torn. Lpm.* Kuravaara. *Gottl.* — N. Sellöe. Meelhuus i Trondhjem. st. Dovre, vid Drivstuen och Vaarstien.) Stjelen 1—2 tum lång, med bladen tjock som en smal skrifpenna; mössan 2—3 lin. lång. — *E. grandis* Sw. *E. contorta* Lindb.

- 2 *E. procera* Bruch: sambyggare; fröh. n. rakstrimmigt, med mössa som föreg., inre håren likformiga med tändren och motsatta dessa; bladen aflånga, n. tunglika, med omärklig udd och i spetsen invikna kanter; nerven upphör. under spetsen; stielk som föreg. 2 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.161.

Fjellv. r. (Herjed. Ljungdalsberget. — N. Dovre, flerst. kring Kongsvold, samt på torra klippor vid Sprenbäckens nedersta fall.) Grof som föreg., stundom 3—4 tum hög.

†† Med enkel tandkrans. [Mössan tvärt sammandragen i en smal spets.]

- 3 *E. ciliata* Hoffm. fröh. slätt; mössan med ringformigt, ordentligt tandadt bräm nedomkring; bladen egrundt aflånga, trubbiga med kort udd, torra vridna; stjelen utdragen grenig. 2 6—8. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.127. R. Hn. Bryac.exs.157.

Bergvägg. (Lpl.—Sk. Belteberga. — N.) Stjelen vanl. tumshög, stund. kortare, tufvad; fröh. med fortvarande tänder; mössans tandbräm i början inböjdt under fröhuset, bildande en slutet hinna; dess ordentliga tandning och vidfogning, likasom med en söm vid mössan, utmärka denna art. — *E. fimbriata* Brid. *Leersia* Hedw.

- 4 *E. rhabdocarpa* Schwægr. fröh. rakstrimmigt; mössans kant något sargad; bladen bredt lancettlika trubbiga med kort spets eller hårudd, torra vridna; stjelen som föreg. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.160.

Klipp. r. (Lpl.—ÖG. Boh. Christinedal: Thed. *Gottl.* Grumpevik i Vamlingbo: Cleve enl. Lindb. — N.) Liknar föreg. samt har fortvarande tänder, men mössans bräm utan tandkrans. — *E. ciliata* γ Wg.

- 5 *E. apophysata* N. & Hornsch. fröh. cylindriskt, smalare mot mynningen, slätt, med kort bihang vid basen; mössans kant oordentl. sliktig; bladen aflångt lancettlika, trubade med udd; stielk som föreg. 2 6, 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.158.

Fjellklipp. r. (Lul. Lpm. Zäkkok och Kirkevaara: Ährl. enl. Lindb. *Um. Lpm.* Laxfjellet i Tärna. — N. Salten, Solvaagtind.) $\frac{1}{2}$ —1 tum hög; fröh. med långa tänder och ett tomt, brungult bihang vid basen, 5—6 gånger kortare än själva fröh. — *E. affinis* H. fil. enl. Lindb.

- 6 *E. brevicolla* Br. & Sch. fröh. cylindr. med kort bihang och flikade, hvitaktiga tänder; mössans kant omärkl. naggad; bladen egrundt lancettlika, med mycket smal ell. hårlik spets. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.159.

Sandback. klipp. r. (*Lul. Lpm. Pollaure* och *Snjærrak*; *Zäckok*; *Ährl.* enl. *Lindb. Pit. Lpm. Tjådtjak. Um. Lpm. Laxfjellet* och *Storavare. Herjed. Ulfberget* vid *Viken. Uppsala, Polacksbacken*. — *N. Dovre, Kongsvold* och *Vaarstien*; samt *Gjederyggen* vid *Jerkind. Mell. gästgg. Volan* och *Soknæs. Gravfossen* nära *Modum. Næs jernverk*; *Christiania, på Egeberget*; *Jens. enl. Lindb.*) *Till alla delar mindre än föreg; fröh. en knapp lin. långt, på 3—5 lin. långt skaft.*

††† Fröh. med inga, ell. högst flygtiga tänder.

7 *E. exstinctoria* Sw. fröh. slätt, med inga, ell. hastigt affall, hvita och söndriga tänder; bihang 0; mössan helbräddad; bladen aflånga trubbad med kort, stundom hårlig udd; nerven icke utlöpanne. 2 4—6. — β *elongata*: stjelen tufvad, mer än tumshög. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 156.

Torra st. murar etc. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.* — β *ÖG. Omberg* på torra klippor.) *Stjelen* vanl. 2—3 lin. hög. — *E. vulgaris* H. *Bryum* L. (α).

8 *E. commutata* N. & *Hornsch.* fröh. slätt, utan tänder och bihang, mössans kant smått och oregelbundet sargad; bladen bredt lancettlika, spetsade mot den syl-lik utdragna udden, torra veckiga och i toppen något sammanvridna; nerven utlöpanne. 2 4 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 155.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm. Kurravaara. Lul. Lpm. Virihjaur*; *Kirkevara* och *Alkavara. Pit. Lpm. Tjådtjak. Jämtl. Snasahögen*, vid *Handölsforsen*. — *N. Meelhuus* i *Trondhj. st. Dovre, Kongsvold, Vaarstien* och *Drivstuen* etc.) $\frac{1}{2}$ —1 tum hög, något lik *E. rhabdocarpa*, hufvudsakl. skild med de alltid felande tänderna vid den smala mynningen samt de spetsade bladen. — *E. alpina* Sm., *Wg.* *E. affinis* Schwægr.

13 Flocken **Pottietæ**. Små, enkla ell. af nyskott sparsamt grenade mossor, med blad af grofmaskig cellväf, vanl. skaftadt, upprätt och reguliert fröhus. Peristom 0, ell. af en enkel tandkrans. Mössa ensidig.

43. EUCLADIUM Br. & Sch.

1 *E. verticillatum* Br. & Sch. fröh. slätt, med koniskt, smalspetsigt lock, kortare än halfva fröh.; bladen jemnbreda, något spetsade, nedtill grundt sågade, eljest helbräddade; stjelen grenig. 2 4 6, 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 21.

Kalkberg, r. (*ÖG. Omberg, Rödgaufelsgrotta* och *Alvastra. Gottl. Furilgen*; *Othems klint m. fl. st.: Cleve* enl. *Lindb.*; *Kopparvik* nära *Visby. Zett.* — *N. enl. Ångstr.*) *Svenska ex. utan fr., instämma med utl., ehuru bladen ofta äro mer vridna. Växer i lösa tufvor, till hälften insänkta i af vattnet upplöst kalk, som gör den eljest ljusgröna mossan nedtill hvit. Norska ex. har förf. ej sett.* — *Weissia* *Brid.* och ed. 8.

44. ANACALYPTA Röhl.

1 *A. Starkeana* Färnr. fröh. ovalt, upprätt, med trubbiga tänder; locket lågt kägel-lik, trubbigt utan spröt; stjelen kort, enkel; bladen eggrundt lancettlika, med kort udd af den utlöp. nerven. ☉ 4, 5. — β *brachyoda*: tand. tvärhuggna, ytterst korta. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 251.

Lerjord, r. (*Södm. Haghyberga.* — β *Sk. Krogstorp* i *Ifvetofta sn.*) *Hela mossan knappt mer än 3 lin. hög.* — *Weissia* *H.*

2 *A. lanceolata* Röhl. fröh. n. aflångt, upprätt, med håliga tänder; locket med snedt spröt; stjelen enkel ell. med nyskott; bladen bredt lancettlika med tillbakaviken kant, och horstlik udd af den utlöp. nerven. ☉ 4, 5. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 252.

Lerjord, r. (*Sk. Lund; Fogelsång; Kälinge* etc. *VG. ÖG. Fagervik. Stockh. Gottl. Visby.*) *Stjelen omkr. 2, fr.skaftet 3 lin.; fröh. tämligen stort, stund. något eggrundt.* — *Weissia* *Brid.*

3 *A. latifolia* Färnr. fröh. ovalt ell. eggrundt, med djupt klufna tänder och lock som föreg.; stjelen ganska kort, n. lökformig af de tegel-lagda, mycket concava, bredt omv. eggrunda bladen, nerven upphör. under bladspetsen. ☉ 6, 7. — β *pilifera*: blad- udden långt utdragen, hårlig. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 126 (α & β).

Fjelltr. på jord. r. (*Lul. Lpm. Lillthoke* vid *Virihjaur. Um. Lpm. Laxfjellet* i *Tärna.* — *N. Nordl. Dovre*, på klipp, närmast öst. om *Drivstuen*; samt på *Vaarstien* och *Kongsvold.* — β *N. Salten*, på hafsklipp. omkr. fjorden. *Dovre, Kongsvold; Vaarstien* och *Drivstuen* med α , samt på toppen af *Finnshöe.*) *Stj. 1—2 lin. hög, slutt. med*

nyskott; bladen mycket trubbiga med en kort udd, som hos β blir hårlig och genomskinlig, bildad af den färglösa nerven. — *Weissia Schwægr.* *Didymod. bulbosus*; β *D. bullatus* ed. 4 anses af Lindb. vara hufvudformen.

45. POTTIA Ehrh.

- 1 *P. Heimii* Färnr. fröh. elliptiskt aflångt; locket med smalt, något krökt spröt; bladen bredt lancettlika med småsågad spets och utlöp. nerv. 2 6. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.7.

Fukt. jord, rutton ved etc. (Sk.—Lpl. — N. till Finnin.) Dubb. större än de följ., med fruktskafet 4—8 lin. hög. — *Gymnost. Heimii* och affine *Bryol. Germ.*

- 2 *P. truncata* Färnr. fröh. bägerlikt, med spröt som föreg.; bladen aflångt omv. egg-runda ell. bredt lancettl. med udd af den släta, utlöp. nerven, helbräddade ell. omärkligt naggade. ☉ 4—6. — β *intermedia*: större, med aflångt bägerlikt fröh. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.130. R. Hn. Bryac.exs.125. β Lindgr. M.exs.99.

Lerjord, a., β r. (Sk.—Helsl. Ner. Värml. Dalsl. — N. — β Sk. söd. Wall. Stockh. st. Sickla och Stadshagen: Lindb.; Bergilund. Uppl. Verka qvarnar; Uppsala, Slotts- och Polackshacken. VG. Lidköping. — N. Qvamsklefven: Bl. enl. Lindb.) *Hela mossan* 2—3 lin. hög, med kort, omv. egggrundt fröh., vidare upptill; β större, med dubbelt längre, mer cylindriskt fröh., anses af Lindb. vara en tandlös form af *Anacal. lanc.*, hvilken den mycket liknar, men skiljes bland annat med de platta bladkanterna. — *Bryum truncatulum* L. β G. *intermed.* Turn. *Pottia trunc.* β major Br. & Schimp.

- 3 *P. minutula* Färnr. fröh. kort bägerlikt, n. halfrundt; locket med en tjock upphöjd trubbig värta; bladen bredt lancettl., med utdragen udd af den utlöp. nerven, n. helbräddade med tillbakaviken kant. ☉ 4, 5; 10. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 27, 163.

Ler- och kärrjord, r. (Sk. allm. på slätten: Berggr. enl. Lindb. ÖG. Vinnerstad. Södm. Eskilstuna, nära St. Tidö. Upps. Bleket och Nontuna etc. Gottl. Burs sn.) *Hela mossan* 2—3 lin. hög, med mycket litet fröh., före lockets affall. ovalt, sedan n. skålförmigt. Liknar i högsta grad *Anac. Starkeana*, hvaraf Wilson och Lindb. anse den vara en tandlös form. — *Gymn. Schwægr.*

- 4 *P. cavifolia* Ehrh. fröh. aflångt omv. egggrundt, med kort sylsprötadt lock; bladen hopslutna, egggrunda trubbiga med hårlig udd, helbräddade concava; nerven upptill med höga längdveck. ☉ 4—6. — β *incana*: hårudden mycket längre än själfva bladet. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.124.

Ler- och sandjord, r. (Sk.—Uppsala. Vestml. Sala. Värml. Christinehamns kyrkog. Dalsl. Åmål. — β Sk. Tomarp. Gottl. på en kalkklippa norr om Visby.) *Hela mossan* 2—3 lin. hög, utmärkt af de lökformigt hopslutna, bleka bladen, hvilkas nerv på insidan har 2 ell. flera veckformiga hinnor, som stundom hysa mellan sig ett grynlit ämne. — *Gymn. ovalum* H.

- 14 Flocken **Grimmiæ**. Tätt tufvade, och greniga, meränd. brunaktiga mossor, med ofta hvitspetsiga blad af tät, finmaskig cellväf. Fröh. i toppen upprätt och reguliert. Peristom enkelt eller intet; mössan hättelik, slät och glatt, vanl. nedtillflikig, någon gång så, att hon blir ensidig.

46. HEDWIGIDIUM Br. & Sch.

- 1 *H. ciliatum* Hn. fröhuset insänkt; bladen egggrunda helbräddade nervlösa, med utdragen vit genomskinlig småtandad spets, de fröhuset omgifvande i spetsen vanl. hårflikade. 2 5, 6. — β *subimberbe*: fruktbladens spets endast sågad. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.41.

Sten. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Ljusgrön*, torr blåaktig, 1—2 tum hög, tufvad moss; bladen torra ofta ensidigt böjda. — *Bryum apocarpon* β L.Fl.Su. *Anoctangium* H. *Gymnostomum* Sw. *Schistidium* Brid. *Hedwigia albicans* Lindb.

- *2 *H. imberbe* Br. & Sch. fröh. insänkt; bladen egggrunda helbräddade, med kort, naggad [icke hvit] spets, concava med utvikta kanter, nervlösa. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Sten och trädst. r. (N. Bergens st. Österöe på träd.) *Norska ex. af* 4—6 lin. höga, brun gula tufvor, icke olika ett *Hypnum*; grenarne i torrt tillstånd trinda af lätt tegel-lagda blad, som ända i spetsen äro gröngula. Frukt saknas. Enl. Br. &

Sch. är den Irländska formen mycket större [2 tum], grönare och väx. på klippor. — *Anictangium imberbe* Hook. & Tayl. *A. ciliatum* β Hook. Brit. Fl. ed. 2.

47. GRIMMIA Ehrh.

† Fröhuset insänkt ell. längre än skaftet: *Schistidium* [undant. n:o 4] *Br.* & *Sch.*

1 *G. maritima* Turn. fröh. n. halfklotrundt, med kort skaft; locket convext, med kort, smalt spröt, mynningtänderna håliga; bladen lancettlika smalspetsade, torra något skrufridna, de öfre dubbelt längre, nående öfver fröhuset, alla utan hinnudd. 2 4 6—8. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.17. Zett. Grimm.exs.6.

Sten. nära hafvet. (Sk. Kullaberg. — Boh. Stockh. skärg. Rosl. Svartklubben m. fl. st. enl. Lindb. — N. Laurvig, Arendal, Stavanger, Trondhjem. Finn. Hammerfest; trol. efter hela vstra kusten.) *Knappt tumshög; stjelen vanligen likasom sammandragen under det med locket klotrunda fröh., som framskjuter, ehuru omgifvet af några långa perichætialblad. Skånska ex. hafva fröh. merurnelikt och djupare insänkt.*

2 *G. apocarpa* H. fröh. n. oskaftadt, insänkt mell. bladen, bägarlikt, med convext, sprötbärande lock; tänderna purp.röda, meränd. hela; bladen eggrundt lancettlika spetsade, meränd. med hinnaktigt hvit spets. 2 4—9. — β *rivularis*: trådläk, mest nedliggande; bladen n. utan hinnudd. — γ *gracilis*: utdragen, ofta flytande, med glesare, något ensidiga blad, n. utan hinnudd. — δ *stricta*: utdragen. styf; bladen smalare, n. utsperrade, de öfre med kort hinnudd. — * *alpicola* Sw. fröh. n. utskjut.; bl. trubbiga utan hinnudd. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.188. * Sw. M. S. ut. 1. f. 1.

Fukt. sten. a. (Sk.—Lpl. — N. till Finn.) *Växer i tumshöga, mörkgröna, ofta n. svarta tufvor, men var. i hög grad. Varr. anses af Brid. och flera såsom egna arter. — Bryum L.*

3 *G. conferta* Funck. fröh. insänkt, bägarlikt; locket convext, med kort spröt; tjänd. sprickfulla; bladen syl-lik lancettlika, utan märklig hinnudd, torra hopvikna; stjelen kort, tätt tufvad. 2 4 10—5. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.189. Zett. Gr.exs.1.

Bergvägg. r. (Stockholm vid Nacka.) *Tufvorna täta af $\frac{1}{2}$ tum höga, torra tagelsmala stjekar; bladen n. syl-lika; säkerligen en god art. — G. apocarpa γ stricta* Wg. *G. pulvinata* Sw. ett äldre, men lätt bortblandadt namn.

4 *G. anodon* Br. & Sch. fröh. insänkt, snedt, utan tänder; locket med en vårtlik spets; bladen eggrundade, de nedre utan, de öfre trubbiga med lång hvit sågad hårudd. 2 4—6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 319.

Klipp. r. (Um. Lpm. på öfversta spetsen af Laxfjellet i Tärna sn.) *Bildar täta, $\frac{1}{2}$ tum höga tufvor, öfvan hvita af de öfversta bladens hårudd.*

†† Fröhuset med tydligt skaft: *Dryptodon* Brid.

* Frukskaftet i yngre tillstånd krokigt, ofta nedböjdt, föråldradt mer upprätt.

5 *G. pulvinata* Sm. fröh. rundadt ovalt, tydl. 6—8randadt, slutl. kantigt; locket convext med rakt spröt af halffa fröhusets längd; mynn.tänderna hela ell. oordentl. klufna i spetsen; bladen bredt lancettlika, trubbadt sammandragna i en lång, sågad hårudd. 2 4 5—8. — β *cana*: tufvorna knappt $\frac{1}{2}$ tum höga, hvita af hår, längre än sjelfva bladet. Fig. Br.eur. Lindgr. Mex. 91. R. Hn. Bryac.exs.277. Zett. Gr.exs.8.

Sten., helst kalksten. (Sk.—Upl. Ner. VG. Gottl. — N. Christiania och Stavanger. — Trondhj. — β vid hafskusten.) *Växer i rundade, knappt tumshöga tufvor med små fröh. på 2—3 lin. långa skaft, yngre nedböjda mell. bladen. Sambyggare. — Campylopus* Wg.

*6 *G. apiculata* Hornsch. fröh. eggformigt rundadt, slätt, med n. vårtlikt lock, utan spröt; bladen lancettlika, småningom afsmalnande, med kort helbräddad hårudd. 2 4 7, 8. Fig. Br.eur. Funck. t. 11.

Klipp. r. (N. Dovre på Nystuhöe.) $\frac{1}{2}$ —1 tum hög, i täta tufvor, med slätt ell. otydl. strimmigt fröh., locket utan spröt. Sambygg.

7 *G. trichophylla* Grev. fröh. elliptiskt, slutl. oordentligt reffadt, med kägel-lik, sprötbär. lock; tändren sprickiga eller klufna; bladen från bredt lancettlik basis jemnt tillspetsade i en täml. kort hårudd, torra tilltryckta, med utstående, upptill något ensidig spets. 2 4 4—7. Fig. Br.eur. Zett. Gr.exs.12. R. Hn. Bryac.exs.278.

- Sten. (Sk. Smål. Ekesjö; Wexjö etc. — *Helsl. och Värml.* — *N. Christiania.* — Lillehammer.) *Lik G. pulvin. till storlek, men lösare tufvad. Gamla fröhusen på Norska ex. nära släta. Tvåbyggare.*
- 8 *G. Hartmanii Schimp.* bladen från lancettlik basis utdraget och syliskt afsmalnande till en mycket kort, något sågad hårudd ell. hinnaktigt hvit spets, med tillbakavikna kanter. 24. Fig. Zett. Gr.exs.13.
- Klipp. (Sk.—*Gestr. Ner. och Värml. Boh.* Christinedal: Thed. — *N. Christiania; Laurvig.*) 1—2 tum höga, nedtill bruna ell. svarta, upptill gröna ell. gulbruna tufvor med något ensidiga, i torrt tillstånd krusiga blad med punktlk cellväf och hårudd, som är kortare än hos de föreg. art. i afd. Frukt okänd. — *G. incurva* ed.7.
- 9 *G. decipiens Lindb.* fröh. rundadt ovalt, slutl. fåradt; locket med spröt af halfva fröhusets längd; tändren snart och djupt 2klufna; bladen lancettlika smånig. afsmaln. till en lång sågtandad hårudd. 24 6,7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.561.
- Klipp. r. (Sk. Bosarp m. fl. st.: Berggr. och Hamnstr. enl. Lindb. *Blek. Ronneby; Carlshamn. ÖG. Omberg. Stockh. Salein sn, Östanberget. VG. Göteborg. Boh. Skaftö: G. Retz. enl. Lindb. — N. Christiansand; Stavanger: Bl. enl. Zett.*) 1—2 tum hög, löst tufvad, med krökt fruktskaf, mycket kortare än bladens hårudd; fröh. större än på föreg. arter. Sambyggare. — *G. funalis Br. & Sch. och ed.7. G. Schultzii; Wils. (tvänne stundom äfven för andra arter använda namn). Trichostomum Schultz. Racomitrium Hüb. Drypt. Schultzii Brid. enl. Lindb.*
- 10 *G. elatior Br. & Sch.* fröh. som föreg.; locket med spröt af mer än halfva fröh:s längd; tänderna grundt 2klufna; bladen från n. eggrund bas lancettlika, med tillbakavikna kanter och lång omärkligt tandad hårudd. 24 6,7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs. 92. Zett. Gr.exs.14,15.
- Klipp. helst i fjelltr. r. (*Pil. Lpm. Hornavan, vid Arjeplog. Jämtl. Åreskutan. Ångml. Nämforsen i Liden sn enl. Lindb. Helsl. Färila sn, vid Laforssen. Uppl. Södml. flerst. Stockh. ej sälls., men steril. ÖG. Omberg, och vid Vettern. Värml. vid Venern. VG. Rackeby etc. Boh. Christinedal: Thed. — N. Salten. Dovre — Christiania, Egeberget.*) Stor som föreg., och med lika stort fröh. Tvåbyggare. — *Drypt. fun. β incurvus* ed.4.
- 11 *G. spiralis Hook.* fröh. ovalt, slätt, med syl-lik spröt af halfva fröhusets längd; tändr. snart 2klufna; bladen som föreg., i kanten platta med täml. kort hårudd, torra ligande i spiral omkring stjelen. 24 5,6. — *β epilifera Zett.* tagelsmal, med egggrundt aflånga trubbiga blad utan hårudd. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.190. Zett. Gr.exs.10; β 11.
- Klipp. r. (*Pil. Lpm. flerstädes. Jämtl. Åreskutan; Snasahögen, vid Handölsforsen. — N. Finnm. Hammerfest. Dovre på Blåhöe: Kongsvold; Vaarstien och Finnhöe. Lomsfjellen. — β N. Dovre, vid Kongsvold; Laurhöen i Lom; Valders och Voss. Goustafjell. Jensen enl. Lindb.*) 1—1½ tum hög, smal, icke olik *Racomitr. microcarpon; grenar och stjekar uppblöjda; fr.skaflet föga öfver en linie långt. Tvåbyggare. — G. funalis Schimp. Syn. Trichostom. Schwægr.*
- 12 *G. torquata Grev.* stjelen upprät. klynnevis och jemnhögt grenig, löst tufvad; bladen utdraget lancettlika spetsade, torra vridna och i spiraler omgifv. stjelen, endast de öfversta med mycket kort hårudd. 24 Fig. Somf. Cr.exs.106, enl. Lindb. Thed. M.exs. 128. Zett. Gr.exs.9.
- Klipp. r. (*Lpl.—Helsl. och Värml. Dalsl. Hesselskog, på Gölkullen. VG. Halle- och Hunneberg. — N. Finnm. — Modum.*) 1—2 tum höga, svartaktiga, i toppen gröna tufvor af trådlika stjekar; bladen med glesa, radvisa, n. kantiga maskor, de nedre längre, de öfre n. runda. Frukt okänd. — *Zygodon (?) Liebm. och ed.7.*
- *13 *G. incurva Schwægr.* (enl. Schimp.) fröh. på mycket kort skaf, knappt utskjutande, egggrundt, slätt; locket utan spröt; bladen från bredare basis utdraget syllika, spetsiga, med jemn kant, de öfversta med mycket kort hårudd, alla skruvridna. 24 7,8. Fig. Br.eur.
- Klipp. i fjelltr. r. (*N. Dovre, vid Fogstuen bland Andr. petroph., fruktbär.; samt på Rundene.*) Växer i ½ tum höga, lösa tufvor af svartaktig färg, med ytterst små fröh. och vanl. spåda stjekar, mjuka blad. Tvåbygg. — *Dicranum contortum Wg.Fl.Carp. G. contorta Schimp. Syn. G. uncinata Kaulf., Br.eur.*

** Bladen med hårudd; fruktskafet upprätt.

a — Mössan hättelik, rikig.

- 14 *G. Donniana* Sm. fröh. eggrundt, slätt, äldre reffladt; locket convext med trubbig vrta, ell. kort kägellik spröt, meränd. odelade tänder; fruktskafet meränd. kortare än de lancettlika sylspetsade bladens långa hårudd; stjelen kort, tät tufvad. 24 6, 7. Fig. Br.eur. Zett. Gr.exs.16. R. Hn. Bryac.exs.191.
- Klipp. r. (*Jämtl.* Åreskutan. *Herjed.* Helagsfjellen. — *N.* Salten. Ranen, vid Hemnäs och Roxlien. Vangsfljell i Opdal. Dovre, vid Vaarstien, Kongsvold, Storhøe etc. Lomsfjellen flerest. Gudbrandsdalen: Jens. enl. Lindb. Valders, Voss och Filefjeld. Selløe i Bergens st.) 3—4 linier höga tufvor med små fröhus, oftast föga ell. icke upphöjda öfver bladen, hvilkas hårudd dock var. längre och kortare. *Sambygg.* Var. öfven med ensidig mössa, såsom på *Dovre-ex.* — *Drypt. Donnianus* och *erostris* ed. 4. *G. obtusa* ed. 7.
- 15 *G. ovata* WM. fröh. eggrundt aflångt, slätt; locket med smalt kägellik, rakt spröt, kortare än halfva fröhuset; tändren med sprickor, sällan klufna; fruktskafet längre än de lancettlika bladen. 24 6—9. — β *patens*: större; med långhåriga utböjda blad, mer aflångt fröhus. — γ *affinis*: stjelen låg, men gröfre; fröh. elliptiskt aflångt, de nedre bladen utan hårudd. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.16. Zett. Gr.exs.17. R. Hn. Bryac.exs.279. β — γ Bryol. Germ.t.21 & 22.
- Sten. klipp. (*Lpl.*—*Herjed.* och *Ångml.* *Gestr. Uppsala. Stockh.* ÖG. kring Vettern: Hj. Holmgr. enl. Lindb. — *N.* Finnm. — *Christiania.* — β *Värml.* vid sjön Fryken, nedom Vestgård. — γ ÖG. Omberg, Rödgaflvel. — *N.*) 4—6 lin. hög; fröh. större än hos *G. pulvinata*, men mindre än hos *G. commut.*; efter frökastningen har mynningen samma vidd som fröh., då den hos den sednare alltid är smalare. Bladens hårudd når vanl. inpå fröhuset. *Sambyggare.*
- 16 *G. elongata* Kaulf. fröh. egglikt rundadt; locket med vrta, utan spröt; tänder som föreg.; bladen från eggrund bas lancettlika, de öfversta med kort hårudd, de nedre utan. 24 7, 8. Fig. Br.eur. Zett. Gr.exs.23. R. Hn. Bryac.exs.36.
- Klipp. r. (*Herjed.* Helags- och Skarffjellen. — *N.* Dovre, vid Vaarstien, Kongsvold, Jerkind; Lilla Nystuehøe. Goustafjell. Voss i Bergens st.) Stjelkarne tumslånga, löst tufvade, trådlika klynnegreniga. *Träbyggare.*
- 17 *G. leucophæa* Grev. fröh. eggr. ovalt, slätt; locket kägel-lik ell. med kort spröt; tänd. oord. klufna; bladen tegel-lagda eggrunda trubbiga, med lång hårudd. 24 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.93. Zett. Gr.exs.18. R. Hn. Bryac.exs.192.
- Klipp. r. (*Sk.* Ifvetofsta, Beckaskog och Årup: Berggr. och Håstveda sn: Hamnstr. enl. Lindb. ÖG. Söderköping; Omberg m. fl. st. *Ner. VG. Stockh.* Uppsala vid Husbyborg; Tunaberg m. fl. st. — *N.* Laurvig.) Utmärkt af de breda bladen, hvilkas gröna spets är trubbig, ehuru omgifven af den hvita håruddens bas. *Träbyggare.* (*G. orthotrichoides.*)
- b — Mössan ensidig.
- 18 *G. commutata* Hüb. fröh. eggr. ovalt, slätt, på utskjut. skaft; locket med syl-lik, något krökt spröt, n. af halfva fröhs längd; tänderna sprickiga ell. klufna; bladen lancettlika, alla med kort hårudd. 24 5—7. Fig. Br.eur. Somf. t.15. Zett. Gr.exs. 19 & 20. R. Hn. Bryac.exs.280.
- Sten. (*Sk.*—*Uppl. Vestml.* och *Värml.* — *N.* till Trondhj.) Omkring tumshöga tufvor med tämmel. stort fröh., öfven föråldradt smalare mot mynn.; skafet näende 1—2 lin. öfver bladspetsarne. *Träbygg.* Var. stundom utan hårudd. — *G. ovata* Brid. *Dr. ovalis* ed. 4. *Campylopus oval.* Wg.
- 19 *G. montana* Br. & Sch. fröh. eggrundt, slätt, med skaft kortare än bladens hårudd; lock och tänd. som föreg.; bladen lancettlika, med hvit hårudd, föga kortare än sjelfva bladet. 24 5, 6. Fig. Br.eur. Zett. Gr.exs.21. R. Hn. Bryac.exs.281.
- Klipp. r. (*Stockh.* mångenst: Lindb. Uppsala, Husbyborg etc. — *N.* *Christiania.* Dovre, kring Kongsvold. Lomsfjellen, vid Rødsheim.) Ej oläk *G. pulv.* β , men har upprätt fruktskaf och ensidig mössa; den långa bladudden näende upp till fröh. *Träbygg.* Närmar sig ofta nog mycket till *G. ovata*, men ännu mer till föreg.
- *20 *G. alpestris* Schleich. fröh. aflångt, slätt, på skaft af bladuddens höjd; locket convext

med tjock, trubbig vårta; tänd. något sprickiga; bladen från bredare basis lancettlika med hvit hårudd. 2½ 7, 8. Fig. Br.eur.

Klipp. i fjelltr. r. (N. Vangsfjell i Opdal. Lomsfjellen, på Lomseggen och Suleims Storhøe. Valders, på Bergsfjeld i Vang; samt Goustafjell.) Omkr. ½ tum höga, täta tufvor, med små, utskjutande frökh. och tämmel. lång hårudd. Bladen ofta strimliga, n. veckiga. Tvåbyggare.

(*G. orthotrichoides*, *Donniana*.)

*** Bladen utan märklig hårudd.

*21 *G. atrata* *Mielichh.* fröh. elliptiskt aflångt, slätt, med kort kägel-lik lock och rakt skaft; tändren hela eller sprickfulla; bladen lancettlikt jemnbreda trubbad. 2½ 7, 8. Fig. Br.eur. Funck. t. 12.

Klipp. r. (N. Dovre, ofvanför Kongsvold och Vaarstien, funnen 1854 af Zett.) *Tumshög, tätt tufvad, med jemnhöga grenar, mycket tjockare än hos följ., n. helt och hållet svart; fröh. litet, framskjutande på ett 2 linier långt skaft. Tvåbygg. Norska ex. sakna frukt.*

22 *G. unicolor* *Grev.* fröh. eggrundt elliptiskt, slätt; locket med kägel-lik, smalspetsadt spröt af halffa fröhusets längd; tändren hela; bladen från bredare basis lancettlikt jemnbreda trubbiga. 2½ 5, 6. Fig. Br.eur. Zett. Gr.exs. 24. R. Hn. Bryac.exs. 193.

Klipp. r. (*Uppsala*, Lassbybackar. *Medelp.* Sundsvall. *Värml.* Ränksedssnipan. *Herjed.* Funnesdalen. *Pit. Lpm.* Ischjak. — *N. Salten.* Lomsfjellen. *Dovre* och *Tellemarken*; *Næs*, *Vestfjorddalen* och *Gousta* enl. *Lindb.*; *Egeberget* vid *Christiania*.) 1—2 tum lång, n. helt och hållet svartbrun, föga grön; fruktsk. en god linie långt. Tvåbyggare.

23 *G. orthotrichoides* *Hn.* fröh. ovalt cylindriskt, med något utskjut. skaft, föga längre än fröh.; locket med bred bas, högt convext med en kort udd; tänd. med radvisa håll och små sprickor, i spetsen klufna; bladen eggrunda spetsiga ell. trubbad. 2½ 7, 8. Fig. Br.eur. Zett. Gr.exs. 22. R. Hn. Bryac.exs. 194.

Fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* på fjellet *Ripanes* vid *Torneå Träsk. Pit. Lpm.* *Peljekaise*. — *N. Ousedalen*, mell. *Graven* och *Vosse. Dovre*, vid *Kongsvold* och på *Storhøe*; *Blaahøe*; vid *Snöhättans fot*; samt på *Lomsfjellen. Goustafjell*, ymnigt.) *Tufvorna* 6—7 lin., stund. på stenar i fjellbäckar 1—2 tum höga (: var. *aquatica* *Schimp.*), alltid mjuka och rent gröna, likande ett *Orthotrichum*; bladen torra veckiga och något vridna, utan hårudd, endast perichætialbladen med spår dertill; fröh. bägarlikt med jemnvid mynning, koniskt, spetsigt lock, utan spröt. Mössan ensidig. — *G. mollis* *Br. & Sch.*

24 *G. patens* *Br. & Sch.* fröh. ovalt, slutl. färdigt; locket syl-lik, n. af fröhusets längd; tändren 2- eller flerklufna; fruktskaftet slerböjdt; bladen ensidigt böjda, lancettlikt syl-lika. 2½ 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs. 44. Zett. Gr.exs. 25. R. Hn. Bryac.exs. 37.

Klipp. (*Smål.—Gefle. Helsl.* *Hemstanäs. Dal. Ner. Värml. VG. Hall. Bårarp.* — *N. till Nordl.*) *Stjelken* 1—flera t. lång brunaktig. — *Trichost. Funck. Racomitrium Häb. samt Schimp. Syn. Campylopus Wg. G. arcuata* *Not. enl. Ångstr. S.V.Sc.* (*G. spiralis* β .)

48. RACOMITRIUM *Brid.*

† Bladen smalspetsade, med hvit hårudd [undant. *R. fascicul.*].

1 *R. lanuginosum* *Brid.* fröh. eggrundt eller ovalt, med sylsprötadt lock, n. af fröhusets längd; stjelen lång månggrenig, med korta fruktbärande sidogrenar; fr.skaft af 2—3 gånger fröhusets längd; bladen något ensidiga, smalt lancettlika, med sågtandad hårudd. 2½ 5—7. — β *subimberbe*: bladen n. utan hårudd. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs. 18. Zett. Gr.exs. 35, 36. R. Hn. Bryac.exs. 282.

Berg, a. (Sk.—Lpl. — N. — β Dalsl. Värml. Ryssviken. Helsl.) Växer i tät, ofta quartershöga tufvor med fr.skaft på de 1—2 linier långa sidogrenarne; fröh. knappt ½ lin. med jämförelsevis ganska långa tänder. — Bryum hypnoides L.

2 *R. canescens* *Brid.* fröh. eggrundt aflångt; locket rakt sylsprötadt, af fröhusets längd; fr.skaftet 3—4 gånger så långt; stjelen utdragen månggrenig; bladen åt alla sidor utböjda, eggrunda, finsågade. 2½ 5—7. — β *ericoides*: stjelen hufvudgrenar besatta

med korta skiftevisa trubbiga smågrenar. Fig. Br.eur. Zett. Gr.exs.37. β Lindgr. M exs.89. Zett. 38—40. R. Hn. Bryac.exs.283.

Berg, a. (Sk.—Lpl. — N.) Fröh. med lock öfver 1 lin. långt. Bladen var. någon-gång alldeles utan hårudd, enl. Zett. — β Trich. *ericoides* Schrad.

3 R. *fasciculare* Brid. fröhuset elliptiskt aflångt, med sylsprötadt lock; stjelken med korta sidogrenar, raka fruktskaft; bladen lancettlika spetsade, utan hårudd, med tillbakavikna, mot spetsen fintandade kanter. 2 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.88. Zett. Gr.exs.31—33. R. Hn. Bryac.exs.197.

Berg. (Lpl.—Smål. — N.) Liknar till förgreningen n. R. *canescens* β , men till fröh. R. *heterost.*; fr.skafstet vanl. längre än hos denna art

4 R. *heterostichum* Brid. fröh. cylindriskt aflångt, med sylsprötadt lock af halfva fröh:s längd; stjelkarne greniga, med fr.skafst af 2—3 gånger fröhusets längd; bladen ensidigt böjda, lancettlika, med lång smätandad hårudd. 2 6—9. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.115. Zett. Gr.exs.29, 30. R. Hn. Bryac.exs.195.

Berg, a. (Sk.—Lpl. — N.) Fröh. närmare en linie långt.

5 R. *sudeticum* Br. & Sch. fröh. elliptiskt aflångt, med lock som föreg.; stjelken klynnevis delad i utdragna uppräta grenar; bladen lancettlika smalspetsade, med genomskinlig hvit spets ell. mycket kort, omärkligt naggad hårudd. 2 5—7. Fig. Br.eur. Zett. Gr.exs.28. R. Hn. Bryac.exs.39.

Berg, r. (Pit. Lpm. Kåbroive. Jäml. Åreskutan och Snasahögen. Helsl. Mo sn. på Kasberget. Stockh. Vinterviken. Värml. Hackrandsberget. — N. Finnm. Renöe. Nordl. Alstenöe, Hemnäs. Lomsfjellen och Rundene. Filefjeld; Valdres och Voss. Goustafjell.) 1—2 tum hög, svartbrun, ofta med gröna toppar; fröh. små, på vanl. krokigt skaft; grenarne längre, utan ell. med få smågrenar; bladen med kortare maskor, för öfr. föga skiljd från följ.; närmar sig äfven ofta föreg. — R. *microcarpon* β ed.4.

6 R. *microcarpon* Brid. stjelken med korta utstående sidogrenar; bladen med tydlig hårudd; för öfr. som föreg. 2 6—8. Fig. Br.eur. Somft. Cr.exs.14. Zett. Gr.exs.34. R. Hn. Bryac.exs.40.

Sten. (Lpl.—Gestr. allmän; i södra prov. ned till Smål. mer sparsam. — N.) Knappt tumshöga brungröna tufvor, meränd. med talrika små fröh. i toppen, omkring $\frac{1}{2}$ lin. långa, på 3 liniers skaft. Bladmaskorna smala slingriga. — Trichost. Funck.

†† Bladen trubbad, utan hårudd.

*7 R. *ellipticum* Br. & Sch. fröh. rundadt; locket med syllikt, rakt spröt af halfva fröh:s längd ell. längre; tänderna till midten 2—3klufna; bladen lancettlikt syllika, sjelfva spetsen trubbad, helbräddad. 2 11—4. Fig. Br.eur.

Klipp. r. (N. Bergen, på Marmorholmens strandklippor: Blytt enl. Zett.) Knappt tumshög, svartbrun med gröna toppar; fröh. $\frac{1}{2}$ lin. långt, och n. lika tjockt. Liknar mest Gr. *commutata*, hvaraf en form med hårlösa blad länge ansågs för närv. art. Skiljes säkrast från nämnda form genom lockets raka, ej sneda spröt, samt bladens icke punktilika cellväf.

8 R. *aciculare* Brid. fröh. aflångt; locket med syl-lik, rakt spröt, föga kortare än fröhuset; bladen meränd. något ensidiga, från bredare bas aflångt lancettl., trubbiga, i sjelfva spetsen tandade. 2 5—7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.19. Zett. Gr.exs.26. R. Hn. Bryac.exs.196.

Fukt. klipp. (Sk.—Helsl. Dal. Boh. Christinedal: Thed. — N. till Hammerfest.) 1—2 tum lång mossa af mörkgrön färg; fröh. $\frac{1}{2}$ —1 lin. långt, på 3—4 lin:s skaft; tänd. klufna till närmare basen. — *Campylopus* Wg.

9 R. *protensum* Al. Br. fröh. och lock som föreg.; bladen från bredare bas utdraget lancettlika, trubbiga helbräddade. 2 5—7. Fig. Br.eur. Zett. Gr.exs.27. R. Hn. Bryac. exs.38.

Fukt. klipp. r. (Sk.—Helsl. och Värml. Boh. Hall. — N. Laurvig; Holmestrand; Stavanger; och på Otteröe i Trondhj. st. Næs enl. Lindb.) Mycket lik föreg., men skiljd med något smalare och helbräddade blad, kortare tänder, renare grön färg. — R. *cataraclarum* Brid. ett yngre namn än Brauns, som enl. Br. & Sch. först funnit och skiljt denna art.

(R. *fasciculare*.)

- 15 Flocken **Trichostomeæ**. Enkla ell. greniga. uppräta mossor med långskafadt fröhus i toppen. Peristom af en enkel krans hårlika tänder, till antalet 32, antingen spiralt hopvridda ell. enkla och parvisa. Mössa ensidig.

49. TÖRTULA Hedw.

† Mynninghåren nedtill hopväxta i rörform: *Syntrichia* Brid.

- 1 *T. princeps* Not. blr 2könade; fröh. smalt cylindriskt, något böjdt, med högt upp samväxta tänder; bladen aflånga, trubbiga, med rödbrun nerv och teml. lång hvit, n. slät hårudd. 2 5, 6. Fig. Br.eur.
- Sten. r. (Gottl. vid stranden mell. Boge och Tjällders, i Juni 1864: Cleve enl. Lindb.) Stor som följ. i tätare tufvor. — *Barbula Müllerii* Br. & Sch.
- 2 *T. ruralis* Ehrh. tvåbyggare; fröhuset cylindriskt, något böjdt, med till midten samväxta tänder; bladen aflånga kölad trubbiga med lång hvit taggig hårudd, och ända upp tillbakavikna kanter. 2 6—8. — β *calva*: till alla delar mindre, med smalt fröh., ytterst kort bladudd. Fig. Sv.B.270. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.213.
- Sten, tak etc. a. (Sk.—Lpl. — N. — β ÖG. V. Ny sn, Åsen: Hj. Holmgr. enl. Lindb.) Växer i stora lösa brunaktiga 1—2 tum höga mattor; fröh. $1\frac{1}{2}$ lin. långt. — *Barbula* Br. & Sch. lika som alla arter i släktet. — *Bryum* L.
- 3 *T. intermedia* Wils. tvåbyggare; fröh. som föreg., smalt cylindriskt; bladen spadlikt ell. jemnbredt aflånga, rundtrubbiga ell. intryckta, med till midten något tillbakavikna kanter och mycket lång, sågad hårudd. 2 6, 7. Fig. Rab. Bryoth.667.
- Kalkklipp. r. (Gottl. Hesse i Fleringe: G. Retz.; vid Slite: Cleve; Eksta sn, och Visby, på Galgbacken: Pripp, m. fl. st. Allt enl. Lindb.) Till alla delar dubb. mindre än föreg., i täta tufvor af svartaktig färg, hvaremot den hvita hårudden blir så mycket märkbarare. Denna är ofta lång som hela bladet. — *Barb. ruralis* β *rupestr.* Br. & Sch.
- 4 *T. lævipila* Schwægr. sambyggare; bladen spadlikt aflånga, intryckt trubbiga med lång, n. slät hårudd; för öfr. som föreg. 2 6—8. Fig. Br.eur. R. Rn. Bryac.exs.214? Rab. Bryoth.322.
- Trädstamm. r. (Sk. Lund; Näs; V. Vram; på gamla pilstammar. Blek. Carlskrona, i Hoglands park och Gröna gången.) Växer i smärre, täta tufvor och är betyd. mindre än föreg., bladudden vanl. något sträfs; tändren mindre högt samväxta. Alla Sv. ex. utom de frukt. från Lund och Näs utgöra enl. Lindb. sannolikt en form af *T. ruralis*. — *T. ruralis* β ed. 4.
- 5 *T. papillosa* Wils. (enl. Lindb.) bladen concava, rundade, med sammandragen, men bred bas, rundadt trubbiga, med en kort, endast i spetsen genomskinlig och slät udd af den utlöp. nerven. 2 1. Fig. R. Hn. Bryac.exs.215.
- Trädst. r. (Sk. Lund, på askstamm.; ej sällsynt på slätthygdens pilstammar: Berggr. enl. Lindb. Blek. Carlskrona, i Hoglands park på almar; Carlshamn: Lindb.) Ex. 2—3 lin. höga; bladen från en bred n. quadratisk bas vidgade till en n. cirkelrund skifva, dubbelt längre och bredare än basen, samt 8—10 g:r längre än hårudden. Bladmaskorna stora rundade gröna, med mycket smala, klart genomskinl. mellanrum. Frukt okänd. — *T. rotundifolia* Hn., men yngre namn.
- 6 *T. latifolia* Bruch. tvåbyggare; bladen aflångt omv. egrunda, intryckt trubbiga, utan udd; fröh. som *T. ruralis*. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.216.
- Trädst. rutten ved etc. r. (Sk. Lund på gamla pilar. V. Vram bland *T. lævip.* Blek. Wedeby, på ett pilträd.) Lik *T. lævip.*, med hvilken den växer, men lätt skiljd med de bredare och hårlösa bladen; är blott 3 lin. hög, med föga längre fruktskaft. Frukt ej funnen i Sv.
- 7 *T. norvegica* Wg. (enl. Lindb.) tvåbyggare; fröh. från vidgad bas aflångt; bladen egrundt lancettlika spetsade med röd, omärkligt sträf hårudd. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.227.
- Sten. mur. r. (Pil. Lpm. Tjådtjak och Hvittjak. Dal. Osmundsberget. — N. Dove.) Storlek och utseende af *T. ruralis*, hufvudsakl. skiljd med de mot ändan spetsade bladen och håruddens färg. — *Syntr. norvegica* WM. Tort. *aciphylla* ed. 5—8.
- 8 *T. subulata* H. sambyggare; fröh. långt cylindriskt, något krökt, mot mynningen smälare; tändr. fria endast i rörets öfra tredjedel; bladen egrundt aflånga, med kort grön spets af den utlöpande nerven; stjälken kort, grenig. 2 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.96. R. Hn. Bryac.exs.95.

Mur. jordras. (Sk.—Uppl. Ner. Värml. Dalsl. Gotth. — N. till Alten.) 2—4 lin. hög stjelk; fröh. med locket 2—3 lin. långt. — *Bryum L.*

- 9 *T. mucronifolia* Schwægr. sambyggare; fröh. aflångt cylindriskt, snedt, med till midten samväxta tänder; bladen aflånga, ofvan midten vidgade, spetsade i en lång grön udd af den utlöpande nerven; stjelen kort, grenig. 2 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.96.

Fjelltrakt. r. (*Lul. Lpm.* Qvickjock, vid kyrkan. — N. Gudbrandsdalen vid Laurgård. Dovre, Kongsvald och Drivstuen på torra klippor; samt i Örkedalen, på stenmurar vid Bjergakers gästgg. Finnm. Alten: Wg. enl. Lindb.) Nära lik föreg., men med mindre och rakare fröhus, längre bladudd, tändren icke så högt upp sammanväxta, hvilka char. dock ej anses konstanta af Lindb., som tror denna art vara endast en fjellform af föreg. — *T. abbreviata* Wg. herb. enl. Lindb.

†† Mynningshåren fria, ell. vid basen omärkligt förenade: *Barbula* WM.

* Bladen tunna, med smal tydlig nerv.

- 10 *T. tortuosa* Ehrh. tvåbyggare; fröh. cylindriskt, omärkligt krökt, med långt och smalt kägel-lik lock; bladen lancettlikt jemnbreda långspetsade vågiga, torra mycket sammanvridna. 2 4—6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.94.

Klipp. (Sk.—Lpl. Dal. Dalsl. — N. till Finnm.) Stjelkarne i stora mattor, $\frac{1}{2}$ —2 t. höga, krusiga och vanl. gulaktiga. — *Bryum L.*

- 11 *T. fragilis* Wils. tvåbyggare; fröh. eggrundt cylindriskt, rakt; locket med snedt spröt n. af fröhus längd; bladen från lancettlik basis syllika, helbräddade med stark utlöpande nerv, mycket styfva och spröda, tilltryckta, torra sammanvridna. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Drumm. M. amer. I, 127. R. Hn. Bryac.exs.152.

Fukt. jord, klipp. och hafsstr. r. (*Pil. Lpm. Herjed. Hamrafjellet. Gestr. Gefle, vid Stensborg; vid Kastet och Ytter-Harnäs; Fleräng etc. Stockh. Gåsberget och Marieberg etc.; samt ÖG. Näs och Vinnerstad enl. Lindb. VG. Kinnekulle med frukt. Sk. Krogstorp i Ifvetofta sn m. fl. st. enl. Lindb. Gotth. Thorsborg och Helvig sn: Pripp; Vesters i Boge m. fl. st.: Cleve enl. Lindb. — N. Dovre, allmän kring Drivstuen och Kongsvald; med frukt högt upp i Sprenbäcksdalen.) På stränder och i klippsprings tumshög, i fjellmyrarna ofta 3 tum. Hela stjelen täckt af rotludd, jemte alla öfr. delar ytterst spröd; den långa, lätt afspringande bladspetsen utgöres af den 3kantiga nerven. Högst sällsynt med frukt. — *T. Drummondii* ed. 8. *Didymodon* Hook. *Trichostomum* C. Müll.*

- 12 *T. muralis* H. sambyggare; fröh. cyl. aflångt; bladen aflånga trubbiga med hvit hårudd; stjelen kort. 2 4—10. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.153.

Murar och kalkberg. (Sk.—Uppl. Uppsala; Löfsta prestg. Ner. Kumla sn. Gotth. — N.) Tufvad, vanl. blågrön; stjelk och fruktskaft tillhopa 5—6 lin. höga; håruden ofta mycket lång. Skall variera hårlös och då vara *T. cuneifolia* Roth, m. fl. En annan form, med grön färg och kort hårudd, är *Barb. æstiva* Schultz.

- 13 *T. unguiculata* Roth: tvåbyggare; fröh. aflångt, med sylsprötadt lock, n. af fröhusets längd; bladen lancettlikt jemnbreda kölade utstående, trubblade med kort udd; stjelen något utdragen. 2 4, 5. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.114. R. Hn. Bryac.exs.251.

Mur. grushög. (Sk.—Gestr. Dal. Värml. — N. Holmestrand på Langöen etc. till Salten.) Knappt tumshög. — *Barb. decipiens* och *mucronulata* Sw. äro föga afvikande former häraf enl. auth. exemplar.

- 14 *T. fallax* Sw. tvåbyggare; fröh. som föreg.; bladen lancettlika spetsade utstående, kölade; nerven stark, utlöpande; stjelen något utdragen. 2 9—11. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.172. R. Hn. Bryac.exs.250.

Mur. lerjord. (Sk.—Medelp. Herjed. Jämtl. — N. till Nordl.) Storlek som föreg.; bladspetsen småningom afsmalande, då den hos föreg. tvärt sammandrages till en kort udd.

- 15 *T. vinealis* Not. β *flaccida* Wils.: tvåbyggare; fröh. som föreg.; locket med spröt af halfva fröhus längd; bladen som föreg., uppåt tilltagande i storlek, med lång flerböjd spets; stjelen något utdragen. 2 4—6. Fig. Rab. Bryoth.668.

Mur. sten. r. (Sk. vid Tydinge i Broby sn: Hamnstr. enl. Lindb.) Stor som föreg., med tjockare fröh., mest utmärkt af de öfre, långa och krusigt vridna bladen. Frukt ej funnen i Sv., der hufvudformen saknas.

- 16 *T. recurvifolia* Berk. tvåbyggare; fröh. aflångt, med sylsprötdt lock; bladen skärformigt nedböjda, kölade, från bredare bas lancettlika med småningom afsmaln. spets, utlöp. nerv och ofvan midten platta kanter. 2 9, 10. Fig.
- Berg, r. (VG. Kinnekulle, $\frac{1}{16}$ mil vest. om Husaby, på sandsten: J. E. Zett. *Gottl.* Othems klint och Slite: Cleve enl. Lindb.) *Se. ex. svartaktiga med $\frac{1}{2}$ —1 t. höga stjelkar; utl. dubbelt större, brungula, med längre blad. Liknar en *Grimmia*. Frukt icke funnen i Sv. Uppgafs i föreg. edd. efter Zett. såsom *T. paludosa* Hook., ehuru med tvekan. — *Grimmia* Wils. *Barbula* Schimp. Coroll.*
- 17 *T. Hornschuchiana* Not. tvåbyggare; fröh. smalt eggrundt aflångt, något snedt, med lock som föreg.; bladen köladt rännformiga, lancettlika, spetsiga, med tillbakavikna kanter; perichætialbladen spetsiga, alla med utlöpande nerv. 2 6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 671.
- Sandjord, väkant. r. (Stockh. Dockans äng; Tranholmen.) *Knappt $\frac{1}{2}$ tum hög, brunaktig. Svenska ex. hafva kortare blad än utländska, af Bruch meddelade.*
- 18 *T. revoluta* Schrad. tvåbyggare; fröh. aflångt, något snedt; locket med syl-lik spets, af halfva fröhusets längd; bladen lancettlika, trubade med udd, tillbakavikna kanter; perichæt.bladen spetsiga, alla med nerv. 2 5, 6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 422.
- Kalkberg, mur. r. (Gottl. på ön Furillen.) *Stjelken 3—4 lin. hög, tätt tufvad; bladen täta, föga utstående.*
- 19 *T. convoluta* Schrad. tvåbyggare; fröh. aflångt, afsmalnande mot mynningen, något snedt, med lika långt, nål-lik spröt; bladen lancettlika trubade, med svag nerv; perichæt.bladen trubbiga nervlösa. 2 3—6. Fig. Br.eur. Sill. M.exs. 173. R. Hn. Bryac. exs. 154.
- Kalkberg, jord etc. (Sk.—Gestr. Helsl. Hudiksvall. VB. Skellefteå. Dal. Värml. Dalsl. *Gottl.* — N. till Salten.) *Växer i ofta stora, fasta brunakt. tufvor af $\frac{1}{2}$ tums tjocklek. Bladen mer och mindre trubade.*
- ** Bladen tjocka, concava af de inåt omböjda kanterna; nerven bred, ofta otydlig.
- *20 *T. stellata* Lindb. tvåbyggare; fröh. cylindr. aflångt, något snedt; locket smalt kägel-lik, spetsadt, något kortare än halfva fröh.; bladen elliptiskt aflånga, trubade ell. med omärkl. udd, tunna invikna kanter och otydl. nerv. 2 7—9. Fig. Br.eur. [*B. rig.*] Somf. Cr.exs. 111 enl. Lindb. Rab. Bryoth. 325.
- Lerjord, r. (N. Trondhj. enl. ex. af Blytt. Christiania enl. Ångstr.) *Stjelken 1—2 lin. hög; bladen utstående. — Bryum Schreb. enl. Lindb. Barb. rigida Br. & Sch. T. brevirostris Hook. & Grev. (p. p.). T. enervis ed. 8.*
- *21 *T. ambigua* Ångstr. tvåbygg.; fröh. som föreg.; locket smalt kägel-lik, betyd. kortare än halfva fröh.; bladen mycket utstående, med inböjd spets, jemnbredt aflånga trubbiga; nerven otydl. 2 7—9. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 226. 320. 419.
- Lerjord, r. (N. Gudbrandsdalen, mell. Hundtorp och Brandvold; Lindbl. enl. Lindb.) *Näppel. skiljd från föreg., ehuru Br. & Sch. äfven såsom säkra karakterer angifva, att T. amb. har mössan endast så lång som locket och tänderna blott en gång sammanvridna, då mössan hos T. stellata når ned på halfva fröh., och tänderna äro flera hvar hopvridna.*
- 22 *T. brevirostris* Ångstr. blr 2könade; fröh. cylindriskt, ell. något ovalt aflångt, n. rakt; locket kägel-lik, mycket kortare än halfva fröh.; bladen tegel-lagda rundade ell. elliptiskt eggrunda, rundtrubbiga, med invikna kanter, utan urskiljbar nerv. 2 3, 4; 7—9. — β *elongata*: stjelk och blad n. dubbelt längre. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 35.
- Lerjord, r. (ÖG. Uppl. Uppsala. Gefle. Dal. — N. Christiania. Trondhjem.) *Stjelk n. ingen, bildande med bladen en lökformig, knappt en lin. hög knopp; fruktskafstet omkr. $\frac{1}{2}$ tum högt; locket vanl. knappt $\frac{1}{2}$ så långt som fröh. — β något lik föreg., men har 2könade blr. — T. rigida Sw., Wg. Fl. Su. Barbula Br. eur.*

50. *DESMATODON* Brid.

† Fröhuset upprätt.

- 1 *D. latifolius* Brid. fröh. aflångt, rakt och upprätt; locket med spröt af halfva fröhs längd ell. kortare; tänderna långa, n. hela; bladen bredt aflånga, med tillbakavikna, helbräddade kanter, trubbiga med mer och mindre utdragen, meränd. hårläk udd.

2 6, 7. — *β muticus*: bladen tvärt sammandragna i en kort, uddlik spets; nerven upphör. i ell. under spetsen. Fig. Br.eur. *β* Thed. M.exs.125. R. Hn. Bryac.exs.9, (*α* & *β*.)

Fjellklipp. (*Lpl.—Herjed.* — *N. Finnm.—Norfjellet i Buskeruds amt.*) *Stjelken 2—3 lin. hög; fröh. n. 3 lin. långt, stundom nedåt vidgad, med 5—6 liniers skaft; bladens hårudd hos α bildad af den utlöp. nerven.* — *Trichostomum Funck. Dicranum Hedw. Didym. pilifer Wg. och Hn. ed. 4. β Didym. spathulatus ed. 4. Desm. glacialis Funck enl. Br. & Sch.*

*2 *D. systylius Br. & Sch.* fröh. cylindriskt, med oordentligt 2—3klufna tänder; bladen med platta, upptill småtandade kanter, lång hårudd; för öfr. som föreg. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Vet.Ac.H.1846. R. Hn. Bryac.exs.127.

Fjelltr. r. (*N. Dovre vid Kongsvold; Drivstuen, med Anacal. latifolia. Gudbrandsdalen: Ringeboe i hålvägen. File- och Gousta fjell.*) *Mindre och spädare än föreg., med kortare tänder. Locket vid lossnandet en tid fäst vid centralstiftet och upphöjdt öfver fröhusets mynning.* — *Trichost. C. Müll.*

(*D. obliquus.*)

†† Fröh. lutande, ell. böjdt åt sidan.

*3 *D. Laureri Br. & Sch.* fröh. ovalt, något nedböjdt genom det upptill krökta skaf-tet; locket koniskt med kort spröt; tänderna 16, klufna långt ned i 2—3 smala hår; bladen aflångt omv. eggrunda, med udd af den utlöp. nerven, n. helbräddade; stjelen kort, vid basen grenig. 2 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.128.

Fjellklipp. r. (*N. Dovre, mell. Vårstien och Kongsvold; samt på toppen af Finnsbøe.*) *Stjelken tufvad 2—3 lin. hög; fruktsk. 5—6 lin. upptill båglik krökt; tänderna klufna närmare basen i långa hår, som länge i toppen sammanhånga, bildande likasom en korg.* — *Didym. Blyttii Hn. ed. 4. Tortula Lindb. Trichost. Schultz.*

4 *D. cernuus Brid.* fröh. ovalt ell. omv. eggrundt, snedt och böjdt åt sidan; locket convext med mycket kort spröt; tänd. 16, håliga och spruckna, stund. uppbristande i 2; bladen bredt aflånga, helbräddade, trubbad, med udd af den utlöp. nerven; stjelen som föreg. 2 5, 6. Fig. Wg.FLL.t.20. Br. eur. Somf. Cr.exs.10.

Bergstr. r. (*Jämtl. Åreskutan. Vestml. Sala vid grufvan. — N. Finnm. Kistrand på Långöen. Nordl. Bodöe. Trondhj. Levanger nedom Holmen på hafsstranden.*) *Mindre än föreg.; till fröhuset lik ett Dicranum.* — *Didym. latifolius Wg. och ed. 4. Trichost. Lindb.*

*5 *D. obliquus Br. & Sch.* fröh. aflångt, n. cylindriskt, omärkligt krökt, genom frukt-skaftets böjning något lutande; locket koniskt, kort sprötspetsadt; tänd. som föreg.; bladen eggrundt lancettlika, något spetsade, i spetsen småaggade; nerven utlöpande i en lång borstlik udd. 2 6—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.129.

Fjelltr. r. (*N. Dovre mell. Vårstien och Kongsvold, samt flerstädes omkring Kongsvold.*) *Stor, som föreg., med mer spetsade blad, smalt, åt sidan lutande fröh., hvars tänder i början äro med spetsarne något hopvidna.* — *Tort. suberecta Hook. Trichost. C. Müll.*

51. TRICHOSTOMUM Hedw.

† Fröh:s tänder långa, hela, med en smal hinna nedtill.

* Bladen hårskala—syl-lika: *Leptotrichum Hampe.*

1 *T. homomallum Br. & Sch.* tvåbyggare; fröh. aflångt, upprätt, med smalt kägel-lik lock; stjelen kort; bladen från bredare basis sylformigt borstlika, böjda åt en sida. ☉ 6, 7. — *β strictius*: bladen syl-lika, n. raka. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.34.

Jord. (*Sk.—Lpl. — N.*) *Stjelken 3—4 lin., fr.skaftet 4—6; locket rakt, nästan af ½ fröhusets längd.* — *β Weissia heteromalla H. Didymodon Hook.*

2 *T. tortile Schrad.* tvåbyggare; fröh. smalt cylindriskt—ovalt aflångt, upprätt; locket som hos föreg., något krökt; stjelen kort; bladen från lancettlik basis utdraget syl-lika, rännformiga, med tillbakaviken kant, torra raka ell. något vridna. ☉ 6. — *β pusillum*: mindre; fröh. ovalt aflångt; bladen torra raka och tilltryckta. Fig. Br.eur. Funck.t.16. *β* Thed. M.exs.124.

Jord. (*Sk.—Lpl. — N. Ous nära Kongsvinger. — α mer sällsynt: Stockh. Nacka. Gefle, vid Stensborg. Värml. Carlstad. — N. Rollaug i Vestfjorddalen.*) *Lik föreg., men*

med spetsigare lock och knappt ensidiga blad. — *Didym. ed. 4.* β *T. pusillum* ed. 7.

- 3 *T. flexicaule* Br. & Sch. tvåbyggare; fröh. aflångt, något snedt, upprätt; locket spröt-spetsadt; stjelen lång flerböjd; bladen syl-lik härmala, något ensidigt böjda med ottydlig nerv. 2 5—9. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.48. Somst. Crypt.exs.13. R. Hn. Bryac.exs.249.

Bergshäll. (Sk.—Lpl. — N.) *Stjelkarne tufvade, 1—2 tum långa, trådsmla; fr-skaflet tumslångt; sprötet något längre än halfva fröhuset.* — *Didym. ed. 4.* *D. rostratum* Wg. *T. longirostre* ed. 7 är, såsom Lindb. anmärkt, en gröfre form af denna art.

- 4 *T. pallidum* H. sambyggare; fröh. aflångt cylindriskt, något krökt, med smalt kägel-lik lock, kortare än halfva fröh.; tänderna långa, parvis förenade med tvärband i nedre lederna; stjelen kort, enkel ell. vid basen grenig; bladen från bredare basis härfina raka. ☉ 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.167.

Jord, r. (Stockh. i Ulriksdals trädgård. VB. vid Heden. Äfven anförd bland Svenska af Swartz.) *Stjelkarne 1—2 linier, icke tufvadt sammanhängande; fr-skaflet mer än tumshögt; hela mossan gulaktigt blek. Mynn tänderna sammanhängande vid basen, torra något sammanvridna.* — *Didym. ed. 4.*

** Bladen lancettlika—lancettlikt jemnbreda.

- 5 *T. glaucescens* H. tvåbyggare; fröh. cylindriskt aflångt, med smalt kägel-lik lock, kortare än halfva fröh.; bladen lancettlikt jemnbreda, spetsiga småsågade blågröna. 2 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.23. R. Hn. Bryac.exs.151.

Sandjord i skugga. (Lpl.—Södm. Värml. — N. Christiania, Krokkleffen etc. Vid Tindsjön. Dovre, Kongsvold och Jerkind.) *Växten löst tufvad, 4—6 lin. hög, utmärkt af färgen, som liknar spansk-gröna.* — *Didym. W.M. Leptotrichum* Hampe.

- 6 *T. tophaceum* Brid. tvåbyggare; fröh. aflångt ovalt; locket koniskt, sylspetsadt, af halfva fröhs längd; bladen lancettlikt jemnbreda trubbad helbräddade, med i spetsen upphör. nerv; stjelen grenig. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.274.

Skifferklipp. r. (Sk. Bösmöllan; Krogstorp i Ifvetofta sn: Berggr. enl. Lindb. Gottl. Ahr i Fleringe och Grumpevik i Vamlingbo: Cleve enl. Lindb. — N. enl. Ångstr.) *Till alla delar mindre än följ.; fröh. litet och mer egggrundt ell. ovalt; de nedre bladen mer spetsiga, de öfre samt de yngre grenarnes trubbiga.* — *Didym. toph. och D. rigid. β trifarius* ed. 4. *D. trifarius* Ahnf. i Fr.Fl. Scan.

- 7 *T. rigidulum* Sm. tvåbyggare; fröh. aflångt, upprätt; locket med smalt kägel-lik spröt, af halfva fröhs längd; bladen lancettlika spetsade helbräddade, med tillbakavikna kanter, mycket utstående, torra något vridna; stjelen grenig. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.95.

Fukt. st. i bergstr. r. (Lul. Lpm. Dal. Osmundsberget. Värml. Långbanshyttan. Ner. Dylta bruk. Stockh. Haga ruiner: Lindb. ÖG. Omberg, Borgsudda m. fl. st. VG. Kinnekulle; Jarlehus; Trollhättan. Sk. Bosjöklöster: Berggr. enl. Lindb. — N. Salten. Tondhemstrakten. Vid elfven Wormen; Christiania, i Mærradal; samt vid Skien: Jens. enl. Lindb.) *Till storlek och utseende lik T. rubell.; fröh. $\frac{1}{2}$ —1 lin. långt; stjelen vanl. 1 tum hög, med bladen i friskt tillstånd utböjda.* — *Didym. ed. 4.* *Weissia recurvirostra* H. enl. Lindb. *Tortula* Lindb.

- 8 *T. mutabile* Bruch: tvåbyggare; fröh. aflångt—elliptiskt, med långspröadt lock; bladen starkt utstående, n. jemnbreda spetsade helbräddade, med tjock utlöp. nerv, platta kanter, torra krusigt vridna. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.559.

Kalkberg, r. (Gottl. vid Othem, Bogeklint, Thorsborg och Slite: Cleve enl. Lindb.) *Stjelkarne omkring tumhöga, teml. tjocka af de utstående bladen, i brunaktiga tufvor. Sv. ex. utan frukt.*

- 9 *T. crispulum* Bruch var. *angustifolium* Br. & Sch. (enl. Lindb.) tvåbyggare; fröh. egg-rundt—aflångt, upprätt; locket kägellikt, längre än halfva fröh.; de öfre bladen lancettlikt syllika, 3radiga, med strutlikt hopdragen spets, de nedre lancettlika, alla med helbräddade platta kanter, torra något vridna. 2 6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.533.

Kärrmark, r. (Uppsala, i den torrare delen af Norrbykärr.) *Stjelen 2—3 lin. hög; fruktskaflet 3—4 lin. Fröh. som något varierar i form, är betydligt mindre än hos de följ. arterna.* — *T. viridulum* Bruch. *T. trifar.* ed. 7. *T. planum* Lindb. och ed. 8.

- 10 *T. flavovirens* Bruch: tvåbyggare; fröh. aflångt cylindriskt, med smalt kägellikt lock; bladen från en glänsande hvit, slidlik basis jemnbreda spetsade, med utlöp. nerv och n. platta kanter, torra starkt krusiga. 24 5, 6. Fig. Br.eur.
- Sand. st. r. (Stockh. på Utön: Lindb.) Löst tufvad med hos Sv. ex. knappt $\frac{1}{2}$ tum höga stjelkar, som mellan de mjuka, gröna bladen lysa starkt hvita af de glänsande bladbaserna. Frukt ej funnen hos oss. — *Tortula* Lindb.
- †† Tänderna oordentligt håliga och klufna, utan hinna: *Didymodon* Schimp.
- 11 *T. luridum* Spruce: tvåbyggare; fröh. eggr.—aflångt; bladen eggrundt lancettlika, de öfre trubbiga, de nedre spetsade, alla med tillbakavikna kanter och i spetsen försvinnande nerv. 24 5, 6. Fig. Br.eur. Bab. Bryoth.661.
- Jord. r. (Sk. Lund, i lerdiken: Lindb.) Stjelkarne omkring $\frac{1}{2}$ tum höga, i täta tufvor. Frukt ej funnen i Sv. — Anm. Hitt föras af Schimp. och C. Müll. de Sv. ex. af *T. crispul*.
- 12 *T. cylindricum* C. Müll. tvåbyggare; fröh. smalt cylindriskt, upprätt; locket med syltligt spröt, af halfva fröh:s längd; bladen långa, jemnbredt syllika, spetsiga, med platta kanter, i spetsen något naggade. 24 9, 10. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.248.
- Klipp. r. (Sk. Skäråli; Hästveda sn, Sjöaskog och Broby: Hamnstr. enl. Lindb. — N. Näs jernverk; Westfjordalen: Jens. enl. Lindb.) Tumshöga stjelkar, i lösa tufvor, af upptill grön ell. gulgrön färg. Bladen mycket långa, utstående och flerböjda, torra skrufridna. Frukt ej funnen i Skand. — *Weissia tenuirostris* H. & Tayl. *Trich. tenuirostre* Lindb.
- 13 *T. rubellum* Rabenh. blr 2könade; fröh. aflångt, upprätt; locket med kort, snedt spröt; bladen jemnbredt lancettlika, trubbad med udd, stark nerv, helbräddade, tillbakavikna kanter; stjelen grenig. 24:8—10. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.26. R. Hn. Bryac. exs.247.
- Jord i bergsskrefv. etc. (Sk.—Lpl. — N.) Stjelkarne $\frac{1}{2}$ —1 tum höga i lösa tufvor; bladen torra vridna, de äldre röda, med brun nerv. — *Weissia curvirostra* ed.6. *Anacalypta rubella* Hüb.

52. *DISTICHUM* Br. & Sch.

- 1 *D. capillaceum* Br. & Sch. fröh. aflångt, n. cylindriskt, upprätt, med kägellikt lock; bladen rigtade åt tvänne sidor, från stjelkslidande basis hårmala, utstående. 24 7, 8. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.12. Lindgr. M.exs.94. R. Hn. Bryac.exs.97.
- Bergsklyft. (Sk. — Lpl. — N.) Stjelen omkring 3 lin., med nyskott 1— $1\frac{1}{2}$ tum hög, fr.skäften 6, 7 lin. Växten platt af de 2sidiga bladen, hvilkas slidor göra stjelen hvitglänsande. — *Cynodontium* Hedw. *Didymodon* Schrad. och Hn. ed.6.
- 2 *D. inclinatum* Br. & Sch. fröh. omv. eggrundt, höjdt åt sidan, med kägellikt lock; bladen 2sidiga, från stjelkslidande basis n. hårmala, utstående. 24 7, 8. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.179. Somf. Cr.exs.11. R. Hn. Bryac.exs.98.
- Bergsrött. kärr. r. (Lpl. Jämtl. Åreskutan och Snasahögen. Gefle på Rödmaren m. fl. st. Uppsala i Norrbykärr. Stockh. Haga ruiner: Lindb. ÖG. Vinnerstad och Omberg. VG. Kinnekulle. Sk. Malmö; Bösmöllan etc. Gottl. vid Gothemsån: Cleve enl. Lindb. — N.) Liknar föreg. — *Cynod. Schwægr. Swartzia* Lindb. *Cynodon* Brid. *Ceratodon* Hüb. *Didymodon* Sw. och ed.6.
- 16 Flocken **Leucobryineæ**. Tätt tufvade uppräta mossor med bräckliga hvitblå, af genomskinliga 4kantiga maskor punkterade, nervlösa blad. Fröh. [hos den europeiska arten] med 16, djupt 2klufna tänder. Mössa ensidig.

53. *LEUCOBRYUM* Hampe.

- 1 *L. glaucum* Schimp. fröh. kort aflångt, höjdt åt sidan; stjelen fast tufvad, grenig; bladen täta, från oval bas lancettlika rännformiga nervlösa. 24 7—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.184.
- Kärr. r. (Sk.—Uppsala. Ner. Värml. Dalsl. — N. södra delen.) Växer i stora täta, ofta 2—3 tum tjocka mattor af ljus blågrön färg; stjelkar och blad bräckliga; fröh. små, äldre refflade, nog sällsynta. — *L. vulgare* ed.8. *Dicranum glaucum* H. *Bryum glaucum* L. *Oncophorus* Br. & Sch.

- 17 Flocken **Dicraneæ**. Enkla ell. greniga, vanl. tufvade mossor, med strödda, mer-änd. smala, gröna nervförsedda blad, af tät oregelbunden cellväf. Fröh. med 16, till omkr. midten 2klufna tänder. Mössa ensidig.

54. CERATODON Brid.

- 1 *C. purpureus* Brid. fröh. aflångt, något krökt och höjdt åt sidan, färadt, med koniskt lock; tändren nedtill förenade med tvärband; bladen lancettlika spetsade; stjelen slutl. klynnegrenig. 2 5—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.11.
 På jord etc. a. (Sk.—Lpl. — N.) Öfverallt ymnig, lysande gul eller rödbrun på afstånd. Stjelen ofta tumshög; fröh. slutl. n. horisontalt, knappt en linie långt. En form med 1—2 lin. hög stielk är *Bryum Celsii* L. — *Mnium* L. *Didymod.* Hook. *Dicranum* II.
 2 *C. cylindricus* Färnr. fröh. utdraget cylindriskt, n. syl-lik, något krökt, slätt, med kägel-lik lock; stjelen ganska kort, enkel; bladen från omfattande basis hastigt hårfina, torra vridna. 7, 8. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.115. R. Hn. Bryac.exs.10.
 Vid vägar, diken etc. r. (Lpl.—ÖG. Värml. — N.) Hela växten fin, stjelen 2—4 linier hög, med 5—8 lin. fr.skaft. — *Trichost. Hedw.* *Didym. Wg.* *Trichodon Schimp.* *Coroll. och Syn.*

55. CYNODONTIUM Brid.

- 1 *C. Bruntoni* Br. & Sch. fröh. eggrundt elliptiskt, slätt, upprätt, med något sned mynning; locket med nål-lik spröt af fröhs längd; stjelen utdragen grenig; bladen lancettlikt syl-lika spetsade, torra skrufvridna. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.412.
 Bergsprick. r. (Sk. Skärali och Trollehall; Ryssberga och Leingaröd; Berggr. enl. Lindb. Blek. Carlshamn; Lindb. ÖG. Omberg; Hälberget, Motala sn. VG. Halle- och Hunneberg; Lindb. Dalsl. Korpeknatten. Boh. Skaftö och Marstrand. — N. Mellan Aas och Prestebacken i Enningdal sn. Trondhj.) Stjelen tätt tufvad, $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ tum hög, med 3 liniers fruktskaft, bruna fröh. med lätt affallande tänder. — *Didym. obscurus Kaulf.*

56. DICRANUM Hedw.

- 1 *Undulata*. Tätt tufvade, med ensidigt böjda [undant. *D. spurium*] och på tvären vågiga blad; fröh. aflångt ell. cylindriskt, krökt.
 1 *D. robustum* Blytt; fruktskaften flera samsittande; fröh. aflångt cylindriskt, krökt; bladen från lancettlik bas hastigt afsmalande i en mycket lång borstlik, upptill omärkligt naggad spets, ensidigt ell. oordentligt böjda, torra i spetsen spiralvridna. 2 7, 8. Fig. Br.eur. V.Ac.H.1846,t.13. R. Hn. Bryac.exs.5.
 Barrskog, kärr. (Lpl.—Gestr. Uppsala: Zett. enl. Lindb. Stockh. vid Nacka; Lindb. Dal. Vestml. Ner. Gottl. — N.) Stor, 6—8 tum lång moss, med $\frac{1}{2}$ tum långa, borstlika blad, mindre böjda än hos följ. icke märkligt vågiga. — *D. Drummondii* C. Müll.
 2 *D. undulatum* Ehrh. fr.skaften flera samsittande; fröh. aflångt, krökt; bladen lancettlika längspetsade sågade, skärformigt böjda, på tvären vågiga. 2 5, 6. Fig. Sw.M.Su. t.3,f.5. Br.eur. Lindgr. Mexs.46. R. Hn. Bryac.exs.4.
 Skogshack. a. (Sk.—Jäml. VB. Skellefteå. Pit. Lpm. Arvidsjaur. — N.) Stjelen 2—3 tum hög, nedtill brunullig. — *D. polysetum* Sw.
 3 *D. Schraderi* WM. fr.skaften ensamma; fröh. som föreg.; bladen jemnbreda, föga böjda, torra något skrufvridna, vågiga, med trubbad finsågad spets. 2 5, 6. Fig. Br.eur. Lindgr. Mexs.47. R. Hn. Bryac.exs.73.
 Skogskärr. (Sk.—Lpl. — N.) Bladen bräckligare än hos föreg., ofta n. alldeles raka. — *D. Sphagni* β undulat. Wg.
 4 *D. palustre* Brid. fröh. aflångt, något krökt, strimmigt, med sylsprötadt lock; bladen lancettlikt jemnbreda, upptill på tvären vågiga och glest småsågade, utstående åt alla sidor eller något ensidiga, särdeles de yngre grenarnes; nerven icke utlöpande. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.72.
 Fukt. skogsm. (Sk.—VB. och Lul. Lpm. Qvickjock. Gottl. Fläringe. — N. Christi-

ania — Trondhj.) *Lik D. scopar.*, men med raka, ofvan midten vågbräddade blad, af grofmaskig cellväf. — *D. Bonjeani* Not.

- 5 *D. spurium* H. fröh. aflångt, båglik krökt; locket sylsprötadt; bladen eggrunda med hopdragen smal finsågad spets, concava, torra skrufvridna. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.22. R. Hn. Bryac.exs.74.

Torra skogshedar och berg. (Sk.—Ångml. *Pil. Lpm.* Arvidsjaur. *Dal. Värml. Boh.* Christinedal: Thed. — N. till Trondhj.) *Stor som D. scoparium*, men tjockare och mer sällsynt med frukt. Bladen sällan ensidiga.

- 2 *Scoparia*. Som föreg. [undant. *D. fragilifol.*], men med släta blad.

- 6 *D. majus* Turn. fr.skaffen flera samsittande; fröh. som föreg.; bladen från lancettlik basis n. hårmala, finsågade släta [icke vågiga], halfcirkelformigt böjda. 2 5—7. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.119. R. Hn. Bryac.exs.75.

Skogsmark. (*Pil. Lpm.* och *VB.—ÖG. Ner. VG. Boh.* Christinedal: Thed. *Sk. Långstorp.* Skärals m. fl. st.: Bergr. enl. Lindb. *Gottl.*) 3—6 tum hög; bladen mycket långa och så böjda, att de härfinas spetsarne kröka sig alldeles tillbaka. — *D. scoparium* β *Handb.* ed.2.

- 7 *D. scoparium* H. fr.skaffen ensamma; fröh. cylindriskt aflångt, krökt, slätt; bladen lancettlikt syl-lik släta, klotlikt böjda, stundom n. raka, småsågade. 2 5—7. — β *orthophyllum*: bladen breda, utstående åt alla sidor, knappt ensidiga. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.118. R. Hn. Bryac.exs.69.

Skog. etc. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Var. i så hög grad till storlek och blad, att någon bestånd gräns mellan denna och följ. näppeligen gifves.*

- 8 *D. fuscescens* Turn. fr.skaffen ensamma; fröh. klubblikt aflångt, något krökt, äldre fåradt; bladen från lancettlik basis n. hårmala. släta småsågade, klotlikt böjda, torra upptill vridna. 2 5—8. — β *rupestre*: fröh. kort, n. omv. eggrundt. — γ *cirrhatum*: tätt tufvad och täckt af rotludd, med krusigt vridna blad. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.21. R. Hn. Bryac.exs.71.

Skog. etc. (Lpl.—Sk. — N. — γ *Jäntl. Gefle. Uppsala. Stockh. Gottl. Helvig* sn: Pripp enl. Lindb. — N. Lom. vid Rödsheim m. fr.: Zett.) *Skiljd från föreg. med föga annat än mindre storlek, mörkare färg, smalare och mer krusiga blad, efter frökastningen mer rynkad eller fåradt fröhus; γ anses af Lindb. snarare tillhöra D. Mühlenbeckii* Br. & Sch. — *D. congestum* Brid. *D. longirostre* Schwagr.

- *9 *D. labradoricum* C. Müll. fröh. som föreg., på kort skaft och med sylsprötadt lock; bladen ensidigt böjda, lancettlika med hoprullad, derigenom smal spets, de öfre i sjelfva spetsen trubbiga, n. helbräddade. 2 6, 7. Fig.

Fjellr. r. (N. Dove, på Snöhättan: Solms-Laubach enl. ex. af Schimp. till Lindb.) *Nära beslägtad med följ.; mest utmärkt af de vid midten bredare bladen, och de korta fruktskaffen* Norska ex. utan frukt.

- 10 *D. elongatum* Schwagr. fröh. aflångt eggrundt, krökt med sylsprötadt lock; bladen från lancettlik basis syl-lik, n. helbräddade, upprätta ell. något ensidigt böjda, de nedre med tydligare nerv än de öfre; stjelkarne tätt hopfildade af ludd. 2 6—8. Fig. Br. eur. Somf. Cr.exs.112. Thed. M.exs.120. R. Hn. Bryac.exs.70.

Kärr i bergstrakt. (Lpl.—*Dal. Värml.* Slättue i Dalby sn. *Gestr.* — N.) *Vanligen gulbrun, sällan grön, 1—4 tum lång, med raka eller föga krökta blad, små, n. eggrunda fröh.* — *D. Sphagni* Wy.

- 11 *D. fragilifolium* Lindb. fröh. n. eggrundt, något krökt, med långt sylsprötadt lock; bladen från lancettlik bas långt syl-lik helbräddade, raka och något utstående, torra krökta hit och dit, mycket spröda, med bred utlöpande nerv; stjelen utdragen. 2 7. Fig. R. Hn. Bryac.exs.122.

På jord, ruten ved etc. r. (*Pil. Lpm.* vid Adolfströms bruk; i kärr på fjellet Peljekaise, samt vid Arjeplog, på en holme i Hornavan. *Um. Lpm.* Laxfjellet. *Gottl.* Fardume i Rute sn.) *Bildar 1—3 tum höga, i toppen vackert ljusgröna tufvor; längre ned blekgul. Stjeln och blad ytterst spröda, så att de sednares udd oftast är afbruten.*

- 3 *Orthocarpa*. Tufvade med ensidigt böjda blad; fröh. cylindriskt, n. rakt och upprätt.

- 12 *D. flagellare* H. fröh. cylindr., strimmigt, med snedt sylsprötadt lock af halfva fröh:s längd; bladen lancettlikt syl-rika, concava, meränd. ensidigt krökta, mot spetsen finsågade, med smal nerv; stjelen upprätt, grenig, merändels med syl-rika fjälliga utskott från sidorna. 2 6, 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.121.
Rutten ved, sten. etc. r. (Lpl. Helsl. Dal. och Värml. — VG. Ner. och Smål. — N. Salten; Oudalen.) Stjelkarne 1—1½ tum höga, högt upp tätt sammanväfda af brunt ludd; de ofrukt samma oftare med utskott (flageller) än de fruktbarande.
- 13 *D. fulvum* Hook. fröh. cylindr.—af långt, strimmigt, med snedt sylsprötadt lock; bladen skärformiga och flerböjda, från lancettlik basis utdraget syl-rika, rännformiga, i spetsen tandade, med bred nerv. 2 9, 10. — * *viride* Lindb. bl. gröna, mycket spröda, stund. helbräddade. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.273.
Stenar, * på träd, r. (Sk. mellan Årup och Näsum; Skäråli; Fogderöd, Sätöfta, Höör och Klöfvahallar; Bergr. och Broby; Hamnstr. Hall. Ellemosse. — * Sk. vid Skäråli. Allt enl. Lindb.) Stor som föreg., men är mycket lösare tufvad, af mörk n. svart-grön, hos föråldrade ex. brungul färg; med mycket rotludd och långa, glesa, krusigt vridna, skärformiga blad. Sv. ex. utan, frukt. — *D. interruptum* Br.eur. * *Campylopus viridis* Sulliv. & Lesqu.
- 14 *D. Scottianum* Turn. fröh. eggrundt af långt, ostrimmadt, ofta något krökt, med sylsprötadt lock; bladen utstående, meränd. något ensidigt krökta, helbräddade; för öfr. som föreg. 2 7, 8. Fig. Br.eur.
Klipp. r. (Boh. Marstrand; Prof. Huss enl. Lindb.) Gröfre och mycket fastare tufvad än föreg., af mörkbrun färg med gröna toppar. Bladen styfvere och rakare, något glänsande. Frukt ej funnen i Sv. Närmast sig stundom än *D. fuscens* än *D. montanum*. Till den förra höra, enl. Lindb., Somfs ex. från Salten.
- 15 *D. longifolium* Ehrh. fröh. cylindr.—af långt, säll. något krökt, ostrimmadt, med långt sylsprötadt lock; bladen syl-lik härmala, finsågade, skärformiga, med mycket bred nerv. 2 5, 6. Fig. Br.eur. Thed. Mex.121. R. Hn. Bryac.exs.67.
Sten. a. (Sk.—Ängml. och Jämtl. VB. Skellefteå och Norsjö. Pil. Lpm. Lul. Lpm. Kirkevaara; Ährl. enl. Lindb. — N.) 1—2 tum hög, utmärkt af mycket krökta, n. hårfinna och skenbart nerelösa blad samt raka fröh:s.
- 16 *D. Sauteri* Br. & Sch. fröh. som föreg.; bladen mindre krökta, endast i spetsen tandade, med smalare nerv. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.75.
Trädstamm., stubb. helst i fjelltr. r. (Pil. Lpm. på rutina björkstubbar vid Adolfsström bland *D. fragilis*: Lindb.) Gulgrön, mjuk, något spädare än föreg., hvilken den i hög grad liknar, och knappt skild med annat än de mera helbräddade bladen, och dessas smalare nerv. Frukt ej funnen i Sv.
- 17 *D. albicans* Br. & Sch. fröh. afl. — cylindriskt, n. upprätt med sprötpetsadt lock af fröh:s längd; bladen omärkl. ensidiga och något utstående, från lancettlik bas långt sylspetsade, helbräddade, spröda, med nerv så bred, att den intager n. hela bladskifvan. 2 8—10. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.68.
Fjelltr. r. (Pil. Lpm. allmän. Um. Lpm. Herjed. i kärr nedom Skarffjellet. — N. Dovre, nedom Gederyggen samt på Storhöe och Blaahöe; Fogstuen; Jens. enl. Lindb. Nordl. Salten, Solvaagtind.) Nära 3 tum höga tufvor af tjocka spröda stjekar, liknande *D. scoparii*; bladen raka ell. med ringa krökn. åt en sida, lätt afbrutna, af tät linieformig cellväf, med en smal, ofta omärklig, genomskinnlig ljusare kant mot basen, likasom hela det öfriga bladet vore bildadt af nerven. Frukt icke funnen i Skand. — *D. enerve* Thed. och ed. 7, äldre, men oriktigt namn.
- 4 *Montana*. Tätt tufvade och greniga mossor, med smalt lancettlika ell. jemnbreda, icke ensidiga, torra vridna blad; fröh. mer och mindre snedt.
- 18 *D. montanum* H. fröh. af långt cylindriskt, något snedt, slätt, med sylsprötadt lock af fröh:s längd; bladen från bredare bas lancettlikt jemnbreda spetsade, i toppen smäsågade, torra skrufvridna. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.66.
Ruttna stubbar etc. (Lpl.—Sk. — N.) ½—1 tum hög, icke olåk följ., gulaktig och mycket krusig af de vridna bladen; föråldrad blir fröh. rynkigt, icke beständigt färdigt som hos följ.
- 19 *D. polycarpon* Ehrh. fröh. omv. eggrundt, slutl. färdigt, något snedt, upprätt, med mer och mindre tydlig fästknöl; locket sylsprötadt, n. dubbelt kortare än fröhuset; bladen

från lancettlik bas syl-rika spetsade, fint sågtandade, torra vridna. 2 5, 6. — *β strumiferum*: fröh. mer snedt, med en tydlig fästknöl vid basen. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.90 enl. Lindb. *β* Theod. M.exs.117. R. Hn. Bryac.exs.271.

Berg, sten. (Sk.—Lpl. — N. — *β* allmän.) *Tufvad*, vanl. 6—12 linier hög, fr.skaften $\frac{1}{2}$ —1 tum; bladen ljusgröna; fröh. med spår till fästknöl, som hos *β* blir stor och tydlig. — *Cynodontium Schimp.* Coroll. *β* D. *strumiferum* Ehrh. samt Lindb., som anser hufvudformen för en var. af följ.

20 D. *gracilescens* WM. fröh. omv. eggrundt, slutl. aflångt, snedt och upprätt, längre än locket; bladen lancettlikt jemnbreda vågiga, glest utböjda, mot spetsen finsågade, torra vridna. 2 6—8. — *β curvisetum*: fruktskaftet längre, båglikt nedböjdt. — *γ tenellum*: lågväxt, med kortare, n. helbräddade blad. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.114.

Berg, r. (Lpl.—Herjed. och Gestr. Harfällarne. Uppsala, Klinta. Stockh. Ryssviken; Sandsjöberget; Huddinge: Lindb. Södm. Österåker. ÖG. Omberg och Näs qvarnstensbrott i V. Ny socken. Värml. VG. Kinnekulle. Smål. Femsjö etc. — N. — *β* N. Dovre, vid Vaarstien och Kongsvold.) 1—2 tum höga tufvor, med långa, jemnbreda, vida mer utkrökta blad i friskt tillstånd än hos föreg.; locket $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ så långt som fröh.; bladnerven stark, upphörande i den småsågade spetsen. — D. *flavescens* ed.4. *Cynodontium Schimp.* 7 D. *alpestre* Wg. och Hn. ed.6.

21 D. *virens* H. fröh. aflångt, med vidgad mynning, krökt, slätt, med tydlig fästknöl, sylsprötadt lock; bladen från vidgad bas syl-rika, finsågade, torra skrufvridna. 2 5—7. — *β compactum*: spenslig och tätare tufvad, med n. helbräddade, mindre vridna blad. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.45. R. Hn. Bryac.exs.185.

Bergsklyft. ruten, ved, i kärr etc. (Lpl.—Stockh. vid Gångsätra träsk etc. Vestml. Ner. Mellösa sn. ÖG. Motala vid Lemunda stenbrott. — N. — *β* Herjed. Rutstötten. Ängml. Nora sn. Helsl. Färila och Ljusdal. — N. Gudbrandsdalen; Dovre.) Skiljer sig från D. *polycarpon* *β* med kortare, mer jemntjockt och båglikt krökt fröhus, som är alldeles slätt och endast föräldradt blir oordentligt rynkigt. — *Oncophorus virens* och *Wahlenbergii* (med helbräddade blad) Bröd. *Cynodontium Schimp.* Coroll. *β* D. *Homanni* Boeck och ed.6.

(D. *Scottianum*, *albicans*.)

5 Heteromalla. Tufvade med ensidigt böjda blad [undant. D. *Blyttii*]; fröh. ovalt ell. omv. eggrundt, mer och mindre snedt [undant. D. *rufescens*.]

† Bladens basceller smala, jemnbreda.

22 D. *falcatum* H. fröh. päronlikt, snedt, böjdt åt sidan, slätt, med liten fästknöl och sylsprötadt lock; bladen lancettlikt syl-rika, skärformigt böjda åt en sida. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Funck t.21.

Fjelltr. r. (Lpl. Herjed. Helagsfjellen. — N. Finnm. Tromsdalstind. Trondhj. Dovre, Nystuehöe; Snöhättan: Jens. enl. Lindb. Bergens st. Jölsterfjellen, Fogefonden etc. Christianss. st. Gousta fjell. Hornetten i Nissedal; C. Rosenb. enl. Lindb.) 4—6 lin. hög, tufvad, svartbrun med ljusgröna toppar; fr.skaften 3, 4 lin. långa; fröh. litet, omv. eggrundt, bladen böjda i en halfcirkel.

23 D. *Starkii* WM. fröh. aflångt, slätt, slutl. färadt, något krökt, med fästknöl och syl-lik lock; bladen lancettlikt syl-rika, helbräddade, böjda åt en sida; stjelen utdragen. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Funck t.21.

Fjelltr. r. (Lul. Lpm. Pollaure. Pit. Lpm. flerst. Jämtl. Snasahögen. Herjed. flerst. — N. Salten, på Baadfjellet. Dovre, vid Nystue. Rundene och Lom; Snöhättan och Harbacken: Jensen enl. Lindb.) Storlek och utseende af D. *polycarp.* *β*, men bladen klotlikt ensidiga och helbräddade, samt fröh. yngre slätt. Innefattade i de äldre uppl. afven följ. art, hvarför bägges växtställen länge varit förvexlade.

24 D. *Blyttii* Br. & Sch. fröh. ovalt, snedt, slätt; locket sylsprötadt, n. längre än fröh.; bladen från bredare bas n. borstlika, helbräddade, utstående åt alla sidor, bugtiga ell. något ensidiga; nerven fin och mindre tydligt utlöpande. 2 5—7. Fig. Br.eur. V.Ac. H.1846,t.13 bis. R. Hn. Bryac.exs.272.

Klipp. r. (VG. Trollhättan. ÖG. Ö. Ny sn, Askebäck. Stockh. mångenst.: Lindb. Uppl. vid Jälla nära Uppsala: Blomb. Rosl. Blidö sn: Fredriksson. Gestr. Helsl. Hemstanäs i Skog; Gryttjesbergen i Delsbo sn. Dal. Lofräsens i Idre enl. Lindb. Ängml. flerst. Pit. Lpm. Tjeldtjak. Boh. Skaftö: Retz. — N. Tellemarken; Gousta fjell; Dovre, Nystuehöe; Snöhättan: Jens. enl. Lindb. Finnm. Hammerfest.) Lik föreg.,

men brunare, mer spröd, och med blad, som äro föga eller alls icke ensidiga. Synes vara mer allmän än *D. Starkii*.

†† Bladens bas-celler bredare, rectangulära: *Dicranella Schimp.*

- 25 *D. heteromallum* H. fröh. omv. eggrundt, snedt, med långt sylsprötadt lock, utan fästknöl; bladen från bred basis hastigt borstlika, hårskala, ensidigt böjda fintandade; stjelken kort, meränd, enkel. 2½—9. Fig. Fl.D.479. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.3.

Fukt. jord, dik. etc. (Sk.—Lpl. — N.) Med fr.skaflet en knapp tum hög och spädare än de föreg., stundom grenig af nyskott, derigenom större och med mer ojemnt gytttrade blad.

- 26 *D. subulatum* H. fröh. aflångt omv. eggr., slutl. fåradt, med syl-lik lock af fröhs längd; fästknöl 0; bladen från bredare bas n. hårskala, helbräddade, mer och mindre ensidiga; stjelk som föreg. 2½—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.2.

Fukt. jord. (Sk.—Lpl. — N.) Föga skild från föreg., ehuru till alla delar något mindre och spädare.

- 27 *D. varium* H. fröh. ovalt, krökt, med omärkl. knöl; locket kägel-lik, spetsigt, kortare än halfva fröh.; bladen från vidgad bas syl-lika, helbräddade, något ensidiga; stjelken kort. 2½, 6. — β *rigidulum*: stjelken grenad i något långa nyskott; fröh. mer aflångt. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.122. R. Hn. Bryac.exs.182. β Sw.M.Su.1,3,17.

Ler- och sandjord. (Sk.—Lpl. — N.) Stjelken vanl. ett par lin. hög, med 2—4 lin. fruktskaft. — β *D. rigidulum* Sw.

- 28 *D. rufescens* Turn. fröh. eggrundt, rakt och upprätt, med kort hals; locket kägellik, spetsigt af halfva fröhs längd; bladen från eggrund bas syl-lika, glest tandade, ensidigt böjda; stjelken kort. 2½, 8, 9. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.266.

Sandjord, r. (Sk. vid Årup. Gefle på jernvägsbankarne nära Bäckebo. VB. vid Heden, på trädesåkrar. — N. vid Näs jernverk.) Storlek och utseende af föreg., men skild från denna och alla de öfriga med det reguliera fröh., dettas ovanligt stora peristom och bladens grofva cellväf.

- 6 *Squarrosa*. I mattor ell. lösa tufvor växande mossor; bladen med smal, utsperad spets [icke ensidiga]; fröh. snedt [ell. reguliert hos *D. crispum*.]

† Bladen långt smalspetsiga: *Dicranella Schimp.*

- 29 *D. Schreberi* Sw. fröh. eggrundt, böjdt åt sidan; locket n. längre än halfva fröh., kort sprötpetsadt; bladen från bred omslid. bas lancettlik syl-lika, mycket utstående ell. utsperade, med smal naggsågad spets, torra n. skruvridna. 2½, 5, 6. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.177, de ofrukts. ex. enl. Lindb.

Fukt. ler- och sandjord, r. (Sk.—Lpl. — N.) Vanl. 3—5 lin. hög, utom det ungefär lika långa fruktskaftet; bladen mer smånågon öfvergående från den breda slidan i den syl-lika udden än hos följande; cellväfven grofmaskig. Träbyggare.

- 30 *D. Grevillianum* Br. & Sch. locket långt sprötpetsadt; bladen från den breda stjelkomslidande basen tvärt öfvergående i en lång syl-lik helbräddad spets; för öfr. som föreg. 2½, 5, 6. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.177, de frukth. ex. R. Hn. Bryac.exs.64.

Fukt. jord, r. (Jäml. Åreskutan. Herjed. på Flottafjellet; Malmagen; Tvärån i öfre Ljusnålen. Gefle, mellan Brynäs och Källmur. — N. Finnm.—Christiania.) Mycket lik föreg. Sambyggare.

- 31 *D. crispum* H. fröh. upprätt, aflångt urnelik, med slutl. vidgad mynning, refladt; locket sylsprötadt; bladen från bred omfattande bas hastigt hårskala, helbräddade, utböjda, torra vridna. 2½, 6—8. Fig. Br.eur. Thed. M.exs.123. R. Hn. Bryac.exs.65.

Skuggig sandjord. (Sk.—Lpl. och VB. — N.) 2—3 lin. hög, mycket späd och föga grenig, med 4—5 lin. långt fruktskaft, litet, upprätt, gulrött fröh.

- 32 *D. cerviculatum* H. fröh. rundadt ovalt, snedt, med en kort, halslik fästknöl; locket med syl-lik spröt af fröhs längd; bladen från lancettlik bas långt sylspetsade, utstående; stjelken ganska kort. 7—10. — β *pusillum*: dubbelt mindre [2—3 lin. hög med fruktskaftet]. — γ *flavidum*: större; ljusgul med brandgula fröh. och frskaft. Fig. Br.eur. Sill. M.exs.176. R. Hn. Bryac.exs.183.

Leriga stränd. (Sk.—Lpl. — N. — γ Lpl. Dal. ÖG.) Mycket späd; stjelken vanl. ett par linier hög med 2—4 lin. frskaft; fröh. slätt, endast föräldradt fåradt. — β *D. pusillum* H. γ *D. flavidum* WM.

†† Bladen kortspetsade ell. trubbiga: *Dichodontium Schimp.*

33 *D. pellucidum* H. fröh. eggrundt, böjdt åt sidan; locket n. längre än halffa fröh., sprötspetsadt; bladen från bred omslid. bas horiz. utsperrade, lancettlika, n. spetsiga, och mot spetsen meränd. naggsågade. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.62.

Fukt. st. dik. etc. r. (Sk. Fogelsång, Skärali etc. *Smål.* Femsjö. *VG.* Kinnekulle, vid Venerns strand. *Boh.* Christinedal: Thed. *ÖG.* Omberg på Borgsudd; V. Ny sn. och Motala vid Näs och Lemunda. *Gefle.* Dal. Bjursås: Särna etc. *Herjed.* Malmagen. *Jämtl.* Snasahögen. *Medelp.* — N. Lysland. Dovre, Kongsvold; samt Guledalen, vid Bogen. Salten.) $\frac{3}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ tum hög, *likasom följande växande i ljusgröna mattor*; fröh. slutt. n. aflångt, krökt. Bäst skiljd från de föreg. med bladen, som från slidan småningom afsmalna ända till udden. *Celleäfsen finmaskig.* — *Tridontium Lindb.*

34 *D. squarrosom Schrad.* fröh. eggrundt, något böjdt åt sidan, med kägellikt lock, knappt så långt som halffa fröh.; bladen från omslidande, eggrund bas horisontalt utsperrade ell. nedböjda, bredt lancettlika, trubbiga, helbräddade. 2 5, 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.63.

Bäck., kärr. helst i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Villesfjellet. *Pit. Lpm.* flerst. *Um. Lpm.* Laxfjellet i Tärna; Marsfjellen: Ångstr. *Herjed.* Ljung- och Funnesdalen. *Dal.* Leksands by, med frukt; mell. Helgbo och Sundbo: Cleve enl. Lindb. *Värml.* Kyrkebol i Ny sn. *Boh.* Christinedal: Thed. — N. Finnm. allmän. Trondhj.—Christiania. Kongsberg.) 2—4 tum hög och betydl. gröfre, samt med bredare blad än föreg., från hvars större former denna art är svår att skilja. Högst sällsynt med frukt i Skand. — *Dicranella Schimp. Syn.*

57. ARCTOA Br. & Sch.

1 *A. fulvella* Br. & Sch. fröh. urnelikt, med vidgad mynning, slätt, äldre oordentl. färdt; locket med tjockt spröt; tänd. n. till basen 2delade; bladen från bredare bas hastigt hårmala, långa och ensidigt böjda, mot spetsen naggsågade, de öfre n. så långa som fruktskafet. 2 6, 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.6.

Klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* Njunnats. *Pit. Lpm.* Tjiddjak. *Um. Lpm.* Gitsfjellen; Laxfjellet: Ångstr. *Jämtl.* Åreskutan. *Herjed.* i Nedalen. — N. Egeberget vid Christiania; Jens. enl. Lindb. Heckeßjell, Vattendal. Goustaff. Filefjell. Dovre, Snöhättan vid snögränsen; samt på Vaarstien, Gederyggen och Storhøe. Nordl. Salten på Solvaagtind.) *Tufvorna* vanl. $\frac{1}{2}$ tum höga, *stundom högre*; fröh. knappt $\frac{1}{2}$ lin. långt, föga upphöjdt öfver bladen, yngre ovalt och omärkligt snedt, slutt. reguliert urnelikt. — *Dicranum Sm. och ed.6.*

2 *A. hyperborea* Br. & Sch. fröh. omv. eggrundt, strimmigt, äldre omv. kägellikt, oordentl. färdt; locket med smalt spröt; tänd. till midten 2—3klufna, sprickfulla; bladen föga ell. icke ensidiga, lancettlikt syl-lika, med kortare spets, torra krokiga och inböjda, n. helbräddade. 2 6, 7. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.76.

Bergssprick. r. (*Pit. Lpm.* Tjiddjak. — N. Dovre, Kongsvold bortåt Sprenbäcken på torra klippor vid vägen.) *Mycket lösare tufvad än föreg. och till alla delar gröfre.* Tänderna mer håliga och oliformigt klufna. — *Dicranum Sm. och ed.6.*

3 *A. Anderssonii* Wich. fröh. rundadt eggformigt, äldre n. urnelikt, färdt; locket med snedt spröt; tänd. till basen 2—3deldta; bladen raka, icke ensidiga, omv. eggrunda—aflånga, tvärt sammandragna till en kortare syl-lik naggsågad spets; perichæt.bladen aflånga, concava, småningom afsmaln. till spets. 2 7, 8. Fig. Reg. Bot. Zeit.1859, t.7,f.3—8.

Fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* på den klippiga toppen af berget Njunnats 1856: Wichura.) *Stor som föreg. Fruktskafet kortare än hos de föreg., så att perichæt.bladen nå öfver fröh. Osedd af utg.* — *Dicranum Schimp. Syn. jemte de föreg.*

58. DICRANODONTIUM Br. & Sch.

1 *D. longirostre* Br. & Sch. fröh. aflångt ell. cylindriskt, ostrimmadt, med sprötspetsadt lock, af mer än halffa fröhs längd; bladen ensidigt böjda ell. utstående, något spröda, från lancettlik bas hastigt borstlika med mycket lång och fin helbräddad spets och bred nerv. 2 8—10. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.241.

Torfmosar, r. (Sk. mell. Råby och Leingaröd i Ifvetofta sn: Prof. Åkerm. och Berggr. enl. Lindb.) *Bildar täta och mjuka, af rolluad förenade, brungula tufvor af 1,*

stund. flera tums höjd, med knappt $\frac{1}{2}$ tum höga, n. raka fruktskaft. — *Cynodon-tium Schwægr.* Didym. WM. *Campylopus torfaceus* ed.7.

59. CAMPYLOPUS Brid.

- 1 *C. flexuosus* Brid. fröh. aflångt ell. elliptiskt, äldre fåradt, med långt sylsprötadt lock; fruktskaftet båglikt nedböjdt; bladen från bredare bas hastigt lancettlikt syllika, utstående åt alla sidor ell. föga ensidiga, med finsågad spets; nerven mycket bred; stjelen grenig, tätt beklädd af purpurfärgadt ludd. 2 10, 11. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.85. Fukt. klipp., sten, r. (Boh. nära Kyrkvik och i Vallbodalen vid Lysekil 1864: G. Retzius enl. Lindb.) *Stjelen n. klynneledad, svartbrun med gröna toppar, torr något glänsande; cellväfven vid bladens bas bildad af stora genomskinliga brunaktiga celler, derofvanför af små aflånga, fyllda af bladgröna. Svenska ex. tumshöga, i allt lika utländska, men sterila.*
- 2 *C. fragilis* Br. & Sch. fröh. aflångt ell. elliptiskt med sylsprötadt lock, nedböjdt mellan stjelen toppblad; bladen tätsitt., något utstående, raka och bräckliga, borst-ell. syllika. 2 10, 11. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.504. Torfjord, r. (Sk. vid Höör: Berggr. enl. Lindb.) *Växer i tät, glänsande gröna, inuti af bladbaserna hvitaktiga tufvor, hos Sv. ex. en half tum höga. Fukt icke funnen i Sv. — Dier. Funckii C. Müll.*

60. TREMATODON Michx.

- 1 *T. ambiguus* Hornsch. fröhusets bihang längre än själfva fröh.; tänderna 2delade; bladen lancettlikt syllika; stjelen kort. 2 7—9. Fig. Br.eur. Sill. Mex.178. Somf. Cr.exs.116. R. Hn. Bryac.exs.8. Fukt. jord, r. (Sk. Höör: Berggr. enl. Lindb. Smål.—Helsl. Dal. Smedjebacken; Sätters helsobrunn. Värml. Angml. Lamyran i Ytter-Lännäs. Pit. Lpm. Arvidsjaur. Lul. Lpm. Qvickjock. Boh. Svanesund på Oroust: Thed. Skaftö: G. Retzius enl. Lindb. — N. Kongsvinger; Moss; Christiania; Bergen; Trondhj.) *Stjelen 1—4 lin. hög; fröh. med bihanget snedt klubblikt, nära 2 lin. långt, på n. tumshögt skaft. — Dieran. setaceum Sw. & Wg.*
- *2 *T. brevicollis* Hornsch. fröh. icke kortare än bihanget; tänderna korta, odelade; bladen egggrundt lancettlika, concava, tegellagda; stjelen mycket kort. 2 8, 9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.7. Grusfjord i fjellen, r. (N. Dovre, högsta toppen af Finnsbøe ofvan Drivstuen, på bara fläckar med *Anacal. latif. β*, *Desmatod. Laureri* etc.; samt vid Kongsvold, på klippor straxt söd. om Sprenbäckens utlopp.) *Till alla delar dubb. mindre än föreg., med tjockare fruktskaft och mot detta afrundadt bihang. — T. ambiguus β Schwægr.*
- 18 Flocken **Fissidentææ**. Mossor med platt stielk af 2sidigt och på kant fästade blad, hvilka nedre del består af en dubbel, hopviken bladskifva, omfattande basen af nästa blad och af fruktskaftet. Fukt som hos *Dicranææ* [hos *Octodic.* med hättelik mössa, en del tänder oord, klufna].

61. FISSIDENS Hedw.

- 1 *F. adiantoides* H. sambyggare; fröh. lutande, på skaft från stjelen sida; bladen aflånga spetsiga, mot spetsen finsågade, med i spetsen försvinnande nerv. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Thed. Mex.116. R. Hn. Bryac.exs.245. Fukt. skogsm. (Sk.—Lpl. — N.) $1\frac{1}{2}$ —2 tum lång ell. mera, ofta 2 lin. bred; var. dock till n. samma storlek som följ., för hvars afart den anses af Wg. m. fl. Bladen omgifna af en ljusare, tämmel. bred kant. — *Hypnum L. Dicranum WM.*
- 2 *F. taxifolius* H. sambygg.; fröh. lutande, på skaft från stjelen basis; bladen som föreg. med udd af den utlöpande nerven. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Sill. Mex.174. R. Hn. Bryac.exs.244. Fukt. skogsmark. (Sk.—Lpl. — N.) 6—10 lin. hög, 1 god lin. bred. Bladkantens yttersta cellrad bildande en ljus rand, ej så bred som hos föreg. — *Hypnum L. Dicranum Sw.*
- 3 *F. osmundioides* H. tvåbyggare; fröh. aflångt, något lutande, med spröt n. af fröh:s längd; stjelen med fruktskaft i toppen; bladen aflånga, trubbad med udd och med under spetsen upphör. nerv. 2 5—8. Fig. Sw.M.Su.t.2. Br.eur. Lindgr. Mex.20. R. Hn. Bryac.exs.243.

Fukt. mark, på trädrött. etc. (Sk.—Lpl. — N.) 4—12 lin. hög, omkr. 1 lin. bred; bladen utan märklig kant; fröh. ofta n. upprätt. — Dicr. Sw. *Hypnum bryoides* L. jemte följ. art.

- 4 *F. bryoides* H. sambygg.; fröh. bägerlikt, vanl. upprätt på skaft i stjelkens topp; locket med spröt af ungefär halva fröhs längd; bladen med tjock kant och utlöpande nerv. 2 4, 5. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.258.

Små jordhål. i gräsvall, r. (Sk. Lund, nära Fogelsång. Ner. Örebro, vid vägen till Kruthuset. Boh. Christinedal: Thed.) Något större än de 2 följ., och lätt skiljd med den tjocka bladkanten samt de talrika hanblnna i bladvecken; fröh. meränd. fullkomligt upprätt.

- 5 *F. viridulus* Wg. sambygg.; fröh. bägerlikt, meränd. lutande; locket med spröt knappt så långt som halva fröh.; fruktskaftet i stjelkens topp; bladen aflångt lancettlika spetsiga, helbräddade, med utlöp. nerv. 2 5—9. — β *angustifolius* Lindb. bl. flera gånger smalare, jemubreda. Fig. Sw.M.Sut.2,f.3. Br.eur. Sill. M.exs.175. R. Hn. Bryac. exs.242.

Lerjord. (Sk.—Lpl. — N. — β Sk. Bosjöklöster: Berggr. enl. Lindb.) I yngre tillstånd 1—2 lin. hög, med 2 lin. långt fruktskaft; äldre omkr. $\frac{1}{2}$ tum hög; bladen med en smal kant; hanblomman ensam, i spetsen af en egen gren. — β är till bladformen högst utmärkt och afviker i detta afs. vida mer än de närliggande arterna. En annan form, som närmar sig γ *crassipes* Schimp. Syn. har Berggren enl. Lindb. funnit i Sk. vid Skärvali. — Dicranum Sw. *F. bryoides* ed.7. *F. incurvus* Br. & Sch.

- 6 *F. exilis* H. sambygg.; fröh. upprätt, jemte lock som föreg.; fruktskaftet i stjelkens topp; bladen aflångt lancettlika spetsiga, naggade särd. mot basen, med utlöp. nerv. 2 4 9—5. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.356.

Lerjord, r. (Stockh. Danvikskrokar etc. Vestml.; trol. flerstäd., ehuru lätt förväxlad med föreg.) Nästan ännu mindre än föreg.; stjelken 1—1 $\frac{1}{2}$ lin. hög, med 2 lin. långt fruktskaft; bladen utan märklig kant; hanbln vid stjelkens bas. — *F. Bloxami* Wils. och ed.7.

62. OCTODICERAS Brid.

- 1 *O. Julianum* Brid. fröh. omv. kägellikt, småningom öfvergående i det uppåt vidgade skaftet; locket kägellikt, af fröhs storlek, med kort hättelik mössa; bladen 2sidiga, glesa, från bredare bas jemubredt lancettlika helbräddade, med mot spetsen upphör. nerv. 2 4 5—8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.246.

Stenar, i vatten, r. (Stockh., på stenar vid stranden af Söderbysjö bortom Nacka, bland Fontin. hypnoid. 1854, samt vid Nacka bro, bland *Conferva sericea* 1855. ÖG. vestra Hargs sn, i Borgsjön.) Fröh. på n. omärkliga skaft i bladvecken äro, det lika långa locket inberäknadt, icke $\frac{1}{2}$ lin. långa och affalla ofta redan före mögnaden; äro ännu icke funna på Sv. ex. — *Fontinalis* Savi. *Conomitrium* Mont.

- 19 Flocken **Disceliæ**. Mycket små enkla strödda mossor med nervlösa blad, långt fruktskaft och åt sidan böjdt fröhus. Peristom af 16 enkla ell. håliga tänder Mössa ensidig.

63. DISCELIUM Brid.

- 1 *D. nudum* Brid. fröh. ovalt, böjdt åt sidan, med värtbärande lock; stjelken n. ingen; bladen eggrunda spetsade nervlösa. 4—8. Fig. Wg.Fl.Lt.19. Br.eur. Rab.Bryoth.659.

Lerjord, r. (VB. vid Torneåelf. Angml. Medelp. Sättna. Uppl. Husbylångh. vid Stenby tegelbruk. Dal. Sättersdalen etc. Värml. Uddeholm; Philipstad, vid Storbroyttan; vid Klarelfven, t. ex. i Eks härad. — N. Christiania. Finnm.) Stjelken knappt $\frac{1}{2}$ lin. fr.skaftet 5—7 lin. högt; rodnar vid fruktmogningen. — *Weissia* Hook. *W. rosea* Wg. *W. incarnata* Schwægr.

- 20 Flocken **Weissieæ**. Små, säll. en tum höga, enkla ell. greniga, stundom tufvade mossor, med utdragna fruktskaft, reguliera, upprätta fröh. Tänder som föreg. flock, säll. 0. Mössa ensidig.

64. WEISSIA Hedw.

† Fröh. aflångt ell. eggrundt, slätt.

- 1 *W. crispula* H. fröh. eggrundt, med; långspröadt lock; bladen från lancettlik basis

sammandragna till en mycket lång, jemnbred syllik spets, med platta kanter, mer och mindre ensidiga, stund. skärformigt böjda, torra skrufvidna. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Fjelltrakt. (Lpl.—Dal. VB. — N.) $\frac{1}{2}$ —1 tum höga dels fasta tufvor, till större delen svartbruna, med gröna toppar, dels löst tufvad, af gulbrun färg.

2 *W. cirrata* H. fröh. aflångt, med långspröadt lock; bladen lancettlika, med tillbakavikna kanter, småningom och jemnt spetsade, utstående åt alla sidor, torra mycket krusiga. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 106.

Berg, r. (Sk. Trolleholm och Årup; Stenshufvud; Fogelsång, Höör och Broby enl. Lindb. Smål. Vexjö: Scheutz. VG. Kinnekulle. Dalsl. Hesselskog. Stockh. i skärg., på Foglarön.) *Tufvad, nedtill ljusbrun, med lock af fröhusets längd; till habitus ofta lik föreg., som hos oss fordom merändels tagits för närv. art. — Mnium L.*

*3 *W. compacta* Schwægr. fröh. eggrundt aflångt, slutl. något lutande; locket med spröt kortare än halfva fröh.; bladen lancettlika, med bred basis, trubbad spets, helbräddade; perichætialbladen eggrunda; nerven n. utlöpande; stjälken kort, tufvad grenig. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Funck t. 10.

Fjellberg, r. (N. Dovre på Harbacken; Storhøe, i en bäckdal mot Fogsåen.) *Tufvorna 3—4 lin. höga, med ett par liniers fruktskaft; fröh. n. aflångt. Liknar W. crisp., och synes knappt vara skild; anses äfven af Lindb. för var. af denna.*

4 *W. viridula* Brid. fröh. ovalt, slätt, upprätt, med långt sprötbärande lock; stjälken kort, merändels enkel; bladen, från bredare bas syl- ell. borstlika, med inböjda kanter, torra något inrullade. ☉ 4—10. — β *microdus*: tänderna smalare och röda; frskafket längre, blekgult. — γ *gymnostomoides*: fröh. med inga, ell. blott spår till tänder. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 61.

Sand- och lerjord, γ berg. (Sk.—Gefle. Dal. Boh. Christinedal: Thed. — N. — β N. — γ Smål. Oscarshamn. Stockh. Stora Essingen och Gåserget. Gestr. Gråberget. Gottl. Norrvangsbergen i Lärbro. — N.) *Hela mossam 2—4 lin. hög. — Bryum viridulum L. W. controversa H. γ W. gymnost. Brid. Gymnost. tortile ed. 8, men af Lindb. först anmärkt hafva spår till tänder.*

†† Fröh. päronlikt, slätt: *Blindia* Br. & Sch.

5 *W. acuta* H. fröh. päronlikt rundadt, slätt, rakt och upprätt, med sprötbärande lock; bladen utdraget syl-likade styfva kölade, något ensidigt böjda. 2 6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 123.

Berg, r. (Lpl.—Jämtl. Dal. Grycksbo, nära Gopasjön. Värml. Dalsl. VG. Kinnekulle och Hunneberg: Lindb.; Göteborg. Smål. Yaberg i Femsjö: Scheutz. Hall. Helsl. Mo sn, Kasberget. ÖG. Omberg; Lemunda qvarnstensbrott i Motala sn. — N. till Finnm.) *Stjälken 1—2 tum hög, grenig, med små fröh., hvilkas skaft slutl. genom nyskotten komma på sidan; bladen raka, torra n. tilltryckta.*

††† Fröh. päronlikt, reffladt: *Rhabdoweissia* Br. & Sch.

6 *W. fugax* H. fröh. rundadt ovalt, äldre bägerlikt, med omärkl. hals och sylspröadt lock, långt som fröh.; tänderna mycket smala, nål-lika, flygtiga; bladen n. jemnbreda, spetsade, meränd. mot spetsen naggade. 2 6—9. — β *gymnostoma*: fröh. ännu smärre, utan mynningtänder. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac. exs. 211.

Bergsspr. (Sk.—Lul. Lpm. Gellivare-dunder; Kirkevara. — N. till Nordl. — β Helsl. Mo sn. på Kasberget. Stockh. Värmdön.) *Växer i 3—6 lin. höga, gulgröna tufvor, med mycket små fröh. på 1—2 liniers skaft, äldre tydl. färade. — β Gymnostomum granuiferum ed. 4.*

7 *W. denticulata* Brid. fröh. ovalt, med tydl. hals, lock som föreg.; tänd. från bred bas syl-likade, af fastare byggnad, fortvarande; bladen jemnbreda, meränd. trubbiga, groft sågtandade. 2 6—9. Fig. Br.eur. Funck t. 10.

Klipp. jord i bergstr. r. (Dalsl. Korpeknatten: Myrin. Boh. Skaftö: G. Retzius enl. Lindb.) *Lik föreg., med något bredare blad, samt större och varaktigare, röda myn.tänder. — W. fugax γ ed. 4.*

8 *W. Schisti* Brid. fröh. som föreg.; locket syl-lik, betyd. kortare än fröh.; tänd. syl-lik flygtiga; bladen som föreg. trubbad, hela ell. omärkl. naggade. 2 6—9. Fig. Br.eur.

Klipp. etc. r. (Smål.—Medelp. och Jämtl. — N. Christiania, Krokklöven samt Tindsjöns strand. Ringeboe, Tromsen: Jens. enl. Lindb.) *Mera lik W. fugax. än dentic.*

65. *SELIGERIA* Br. & Sch.

† Fröh. med tandkrans.

1 *S. recurvata* Br. & Sch. fröh. päronlikt, med snedt spröt, genom det båglike skaf-tet böjdt nedåt; stjelen kort, bladen raka lancettlikt borstlika. 2 6, 7. — β *pumila* Lindb. mörkare och till alla delar mindre, med korta trubbade blad, fin nerv. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.20. R. Hn. Bryac.exs.212.

Bergvägg., helst sandsten, r. (Sk. Kullaberg: C. Rosenb. enl. Lindb. VG. Ållebergsända vid Falköping; Kinnekulle. Dalsl. lilla Strand; Jäpplandaberget i Steneby sn. Vestml. Sala på kalkberg nära Gröna Gången. Dal. Orsa, Kallmora by i Slipstensgrufvan; Styggforsen: Cleve enl. Lindb. Lul. Lpm. Routnas. — N. Christiania. Trondhj. Stördalen och Mostamarken. — β Lul. Lpm. Njammats enl. Lindb.) 1—2 lin. hög med fr.skaftet, hvilket vid torkning och på föräldrade ex. vanl. raknar. — *Weissia* Brid. *Grimmia* H. *S. setacea* Lindb. β *Weissia* Seligeri Wg. enl. Lindb.

2 *S. diversifolia* Lindb. fröh. omv. eggrundt, med snedt spröt, ungt nedböjdt, äldre upp-rätt; bladen olikformiga, de nedre jemnbredt lancettlika trubbade, de öfre tunglika — bredt eggrunda, trubbiga, nerven hos alla grof. 2 6, 7. Fig.

Kalksten, r. (Vestml. Sala, vid grufvorna: Swartz, och på en sten i hasselskog vid Ny-berg: Sillén.) Stor som föreg., och mycket utmärkt af de öfre, breda bladen. — *Gymnost. tenue* ed. 8. *S. pusilla* ed. 8 till en del.

3 *S. pusilla* Br. & Sch. fröh. omv. eggrundt, slätt, upprätt, med vid mynning, snedt spröt; stjelen ganska kort, meränd. enkel; bladen från bredare basis borstlika, torra något krokiga. 2 6. — β *brevifolia* Lindb. öfre bl. bredare och kortare, med trub-bad spets, finare nerv. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 572, 608.

Kalkberg, r. (VG. Kinnekulle, på Mörkeklef. — β N. Biri vid Mjösen: Lindblom; Mostamarken, Dalberget: Ångstr. enl. Lindb.; Nordl. Salten?) Storlek af föreg. ljus-grön. Fröh. yngre päronlika. — *Weissia* H. Till β hör sannolikt, såsom Lindb. förmodat, Somfs *Weissia calcarea* från Salten, då den äkta *Sel. calcarea* är en blott på mell. Europas kråbergrunnen art.

4 *S. acutifolia* Lindb. fröh. kort päronformigt med tjock hals och något förträngd myn-ning, locket från convex bas smalt källlikt och trubbigt, flera ggr kortare än fröh.; skaftet ovanligt kort; perichæt.-blad från slidformig bas lancettlikt syl-lika, nedtill fin-tandade, nerven tjock och bred, utlöpande i en lång och smal, upptill finsågad och n. stiekaude spets, ofta nående till fröh. mynning. 2 6, 7. Fig.

Kalkberg, r. (Gottl. Thorsborgen, Othems klint och Vesterby i Ardre 1864: Cleve enl. Lindb.) Föreg. skiljes genom det långa fruktskaftet, det sylsprötade locket n. af fröh. längd, de korta, föga spetsiga, men smala perichæt.bladen, med nedom spetsen upphör. nerv n. m.; och den utl. *S. calycina* Mill. genom det långskaftade fröh. af elliptisk form, det långa locket n. m. Påminner mest om *S. calcarea* Br. & Sch., som lätt skiljes genom de korta och trubbiga bladen.

5 *S. tristicha* Br. & Sch. fröh. kort päronlikt, n. skållformigt; locket med nedböjd spets; stjelen något utdragen, tresidigt täckt med jemnbredt syl-lika trubbade raka blad. 2 7—9. — β *patula* Lindb. bladen med utdragen, fint naggad spets. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.19.

Kalkberg, r. (N. Nordl. Salten. — β Gottl. Thorsborgen: Cleve enl. Lindb.) Liten som de föreg., men de ofrukts. stjelnarne 3—4 linier höga, trådlika. — *Weissia* Brid. *W. trifaria* Brid. och Somf. *Grimmia trifaria* WM. *S. trifaria* Lindb.

†† Fröh. utan tänder: *Anodus* Br. & Sch.

6 *S. Donniciana* C. Müll. fröh. kort päronlikt; locket med kort spröt; bladen från bredare bas jemnbredt syl-lika, raka; stjeln 0, ell. omärklig. 2 6, 7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 107.

Klipp. r. (VG. Kinnekulle flerst. på sandstenslagret, bland *S. recurvata*; Hunneberg, på alunskiffer i brant. mot Nygård, bland *Gymn. rup.* ÖG. Omberg, vid Rödga-fel. Gottl. Thorsborgen och Othems klint bland *S. acutifolia* 1864: Cleve enl. Lindb. — N. Saltdalen vid Fiskevåg. Trondhj. Mostamarken.) Bland de minsta af alla bladmossor, med fruktskaftet knappt 2 lin. hög; nära förvändt med *S. pusilla*. — *Gymnostomum* Sm.

66. ÅNGSTRÖMIA Br. & Sch.

- *1 *Å. longipes* Br. & Sch. fröh. n. klotrundt; locket med kägel-lik, kort spröt; stjelen smalt trådläk; bladen uppräta eggrunda ell. eggr. lancettlika, helbräddade, med under spetsen upphör. nerv. 2 7. Fig. Br.eur. Somf. Suppl.t.1. R. Hn. Bryac.exs.93.
Fukt. lerjord, r. (N. Salten vid en bäck ofvanför Midhyeosen. Dovre, norra Vaarstiens öfre sluttning mot Drivstuen, ymnig på sjelfva den igenvallade gamla vägen, 1857.) Stjelen n. tagelsmal 4—5 lin. hög; fruktsk. lika långt, med mycket litet, upprätt fröhus. — *Weissia* Somf.

- 21 Flocken **Gymnostomeæ**. Meränd. tufvade och greniga, säll. enkla mossor, med smala blad, upprätt fröh. utan tänder. Mössa ensidig, hos *Schistostega* hättelik.

67. ANOECTANGIUM Schwægr.

- 1 *A. compactum* Schwægr. fröh. ovalt aflångt; locket med långt syl-lik spröt; stjelen lång grenig, i fasta jemnhöga tufvor, med fruktskaf från sidan, bladen föga utstående, torra inkrökta och något vridna, lancettlika spetsade, n. helbräddade. 2 7, 8. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.1.
Fukt. klipp. helst i fjelltr. r. (Pit. Lpm. Käxa. Jämtl. Snasahögen. Herjed. Ljungdalsberget. ÖG. Lemunda och Hålberget. — N. Nordl. Karingön etc. Meelhus i Trondhj. stift. Vangsfjellet i Opdal. Dovre. vid Drivstuen, Vaarstien och Kongsvold. Gudbrandsd. Laurgaard. Österöen i Bergens st. Stavanger vid Andrewsån etc.) Tufvorna stora, 1—2 tum höga, bruna med rent gröna toppar; fruktskafen 4—5 lin. höga, fästade tämmel. långt ned på stjelen. Svår att skilja från *Gymnost. curvirostr.*, som dock är något mindre, mer gulaktig och har längre och smalare blad, af gröfre cellväf. — *Gymnost. æstivum* H. *G. tristichon* Wg.

68. GYMNSTOMUM Hedw.

† Myningen öppen, icke slutet med någon hinna.

- 1 *G. curvirostrum* H. fröh. eggrundt ell. ovalt, slätt, med syl-lik spröt af fröhs längd; stjelen grenig, i fasta tufvor, med fruktskafen i toppen, ell. vid de korta nyskottens bas; bladen smalt lancettlika spetsade helbräddade, torra något krökta ell. vridna; nerven upphör. under spetsen. 2 7—9. — β *microcarpon*: fröh. smärre, omv. eggrunda. — γ *pallidisetum*: fröh. aflångt omv. eggrundt, spetsadt mot basen; locket från kägellik bas kortare sylsprötadt. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.32. β Somf. Cr. exs.107.
Fukt. klipp. r. (Lpl.—Dal. Idre. ÖG. Omberg. Gottl. vid Kopparvik; Eksta: Pripp, och Boge klint: Cleve enl. Lindb. — N. — γ N. Dovre.) 1—2 tum hög, ljusbrun med grönare topp. Smärre former lika följ., men skiljda med det långa nållika sprötet på locket.
2 *G. rupestre* Schwægr. fröh. elliptiskt eggrundt, slätt; locket med smalt kägel-lik, n. rakt spröt; stjelk och fruktsk. som föreg.; bladen lancettl. jemnbreda, något trubade, helbräddade, torra något vridna; nerv som föreg. 2 6—8. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.406.
Klipp. r. (ÖG. Omberg; Lemunda stenbrott; Hålberget. VG. Kinnekulle; Hunneberg. Vestml. Sala. Dal. Ösmundsberget. Jämtl. Åreskutan. Pit. Lpm. Tjiddjak. Gottl. Stora Carlsön; Kopparvik: Pripp enl. Lindb. — N. Trondhj. Gävingåsen. Österöe i Bergens st. Dovre, vid Drivstuen. Christiania på Egeberget; Krokkleven; Modum.) Växer i 4—8 lin. höga tufvor, med ett par lin. långa fruktskaf.
3 *G. tenue* Schrad. fröh. aflångt, med kägel-lik spetsadt lock, mycket kortare än fröh.; stjelen mycket kort, enkel ell. med nyskott från basen; fruktskaf i toppen; bladen från lancettlik bas jemnbreda trubbiga, n. helbräddade, torra raka och uppräta; nerv som föreg. 2 8—10. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.61, 405.
Sandsten, kalk, r. (Gottl. Hoburgen och Grumpviken i Vamlingbo på sandsten, samt Sk. Kjøgekullen vid Ifsjön på grusig krita 1864: Cleve enl. Lindb.) Löst tufvad, omkr. 1 lin. hög; fruktsk. 1—2 lin. Utmärkt af de styft uppräta, tunglika, trubbiga bladen och den ovanligt tjocka ringen.

†† Mynn. tillsluten med en hinna: *Hymenostomum* R. Br.

- 4 *G. microstomum* H. fröh. aflångt, slätt, meränd. något snedt, med smalt lock af omkr.

halfva fröh:s längd; stjelken mycket kort, löst tufvad; bladen lancettlika med inrullade kanter. 24 5—7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth.307, 407.

Jer- och sandjord. (Sk.—*Gefle*. Ner. Örebro. VG. Göteborg. Gottl.) Växer i 1—2 lin. höga, lösa tufvor, med fruktskäft af samma höjd, och varierar i hög grad; således är fröh. stundom mer ovalt och reguliert, locket kortare ell. längre o. s. v.

69. *STYLOSTEGIUM* Br. & Sch.

1 *S. cæspiticiu* Br. & Sch. fröh. omv. eggrundt, slutl. n. skålformigt, slätt, med kort snedt spröt; fruktskäftet kortare än perichætialbladen; stjelken grenig tufvad; bladen lancettlika, afsmalnande i en lång, jemnbred, slutl. af blotta nerven bestående spets. 24 7—10. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.33.

Fukt. klipp. i fjelltr. r. (*Herjed.* Ramansberget och Axhögen. — N. Dovre, Kongsvold flerstädtes.) 3—5 lin. höga tufvor, med i torrt tillstånd hoprullade, skenbart syl- lika, n. raka blad; fröh:s lock convext, med vid basen tjockt spröt, något kortare än fröh.; nedre hälften af bladet bredt lancettlik; perichætialbladen längre, vanl. nående öfver fröhuset. — *Anocetangium* Hornsch. *Gymnost. IIüb.* *Blindia* C. Müll.

70. *SCHISTOSTÈGA* W. M.

1 *S. osmundacea* W. M. fröh. ovalt eller klotrundt, skaftadt; stjelkarne strödda enkla, de sterila med 2sidiga lancettlika blad. ☉? 6—8. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.98. R. Hn. Bryac.exs.284.

Mörka bergs- och jordhålor, r. (Sk. Ösjökloster; Höör, Bökestad och Ekestiga; Berggr. enl. Lindb. *Blek.* Jemshög enl. Scheutz. *Hall.* Ljungby sn, mell. Hermestorp och lilla Trönninge. VG. Kinnekulle. ÖG. Motala vid Lemunda. Södm. Eskilstuna, Jätteberget; Mariefred vid Kalkudden. Stockh. Stadshagen. Värml. Conradsfors. Dal. Norrbärke, på By egor; n. om Leksands by. Ångml. Tåsjöberget. VB. berget Luppiovara, nära Niemis gästg. — N. Bärums jernverk. Hund i Värdaalen. Närstrand i Bergens st.) 2—3 lin. hög mossas af ljus blågrön färg, med ett par lin. långt fruktskäft; stjelken nedtill bar, upptill platt af med kanterna hopflytande blad; alldeles lik ett ormbunkblad. Ger, vid en viss rigtning af solstrålarne, ifrån sig ett skönt smaragdgrönt sken. — *Gymnostomum* H.

22 Flocken **Phasceæ**. Vanl. små, ända till ytterst små mossor, med fröhus, som affalla hela, utan att öppna sig med lock.

71. *PHASCUM* Lin.

† Mössan ensidig; bladen bredt lancettlika ell. något eggrunda, spetsade, med nerv.

1 *P. bryoides* Dicks. fruktskäftet utskjutande, upprätt, med elliptiskt fröhus, snedt spröt-spetsadt lock; bladen eggrunda uddspetsiga, med stark, utlöpande nerv, helbräddade. ☉ 4—6. Fig. Vet.Ac.H. 1806.t.4. Br.eur. Rab. Bryoth.303.

Jord, r. (Sk. Gullarp; Årup. Södm. Strängnäs kyrkogård på en liten klippa nära choret. Gottl.) Med öfver en linie framskjutande fruktskäft liknar denna art ett *Gymnostomum*. Bladkanterna tillbakavikna. — *Ph. graniferum* Wg.Fl.Gottl. i Vet.Ac.H. *Ph. piliferum* Wg.Fl.Su. *Pottia* Lindb.

2 *P. cuspidatum* Schreb. fröh. inneslutet af de upprätta, eggrunda ell. bredt lancettlika, helbräddade bladen: nerven utlöpande i en längre eller kortare, ofta hårlig udd. ☉ 5. — *β piliferum*: växten mindre, bladudden hårlig genomskinlig. — *γ papillosum* Lindb. matt blågrön, med mindre spetsiga, tätt papillösa blad. Fig. Br.eur. Lindgr. M.exs.50. R. Hn. Bryac.exs.91.

Jord, a. (Sk.—*Jämtl.* — N. — *β* mer sällsynt upp till Uppsala. — *γ* Stockh. Danvikskrokar bland *α*: Lindb.) 2—4 linier hög, smulmgrön; bladen torra något vridna. — *Ph. acaulon* L., Fl.D. och Lindb. *β P. piliferum* Schreb.

3 *P. crispum* Hedw. fröh. meränd. insänt; bladen från lancettlik bas syl- lika, helbräddade vågiga, torra vridna. ☉ 24 4—6. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.31.

Fukt. st. r. (Sk. Lund; Arendal; Vidarp; Trollenäs. Smål. Odensvi. Stockh. Rålambs- hof och Ulfunda m. fl. st.: Lindb. Uppsala, vid Strömparterren; Håga; Husbyborg etc. *Gefle*. Vestml. Sala vid en bäck bortom Norrby K:a.) 2—3 linier hög. Frö- huset sällan något framskjutande mellan bladen. — *Astomum* Hampe. *Systegium* Schimp. Syn. *Weissia* Lindb.

†† Mössan hättelik; bladen n. hårfina, med nerv: *Sporledera Hampe*.

- 4 *P. palustre* Br. & Sch. fröh. eggrundt, blekgult, icke glänsande, med teml. långt, rakt spröt; stjelken enkel ell. grenig; bladen från bred bas tvärt öfvergående i en lång, n. hårfin, helbräd. spets, upptill bildad blott af nerven. ☉ 6. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 502. Fukt. st. r. (Sk. vid Höör: Berggr. enl. Lindb.) Grön ell. brun, till bladformen mest lik följ., men lätt skild med den glanslösa frukten och mössans form. — *Bruchia* C. Müll. *Pleuridium* Br. & Sch.

††† Mössan ensidig; bladen lancettlikt jemnbreda — syl-rika, med nerv: *Pleuridium* Br. & Sch.

- 5 *P. subulatum* (Schreb.) Hedw. fröh. insänkt, rundadt ovalt, med kort och snedt spröt; stjelken enkel ell. grenig med utdragna nyskott; bladen från oval bas teml. tvärt öfvergående i en lång syl-lik, otydl. sågad spets, hvars öfre del fylles af den breda nerven. ☉ 5—9. Fig. Br.eur. [*P. alternif.*]. Lindgr. M.exs. 97. R. Hn. Bryac. exs. 92.

Jord. (Sk.—Gestr. Dal. Ner. Dalsl. — N.) 2—5 lin. hög, af gul- ell. mörkgrön färg med starkt glänsande frukt, likasom de 2 följ. Den breda bladbasen af fast, ogenomskinlig cellväf. — Innefattar både *P. subul.* och *P. alternifol.* ed. 8, hvilka äro samma art i olika ålder.

- 6 *P. acuminatum* Lindb. fröh. som föreg., med mycket kort, n. rakt spröt; stjelken enkel; bladen från lancettlik bas afsmalnande i en lång syl-lik, otydl. sågad spets, med smal, i yttersta spetsen upphörande nerv. ☉? 4—6. Fig. Br.eur. [*P. subulat.*]. Rab. Bryoth. 152.

Jord. r. (Blek. Vämö; Ankarer. Stockh. vid Barnängen: Thed. enl. Lindb. VG. Hunneberg: Lindb.) Stor som föreg:s mindre former, af gulgrön färg, med bladens mer långsträckt bas genomskinlig af lös cellväf. — *P. subulatum* Br. eur., ett namn som Lindb. visat rätteligen tillhöra föreg.

- 7 *P. nitidum* H. fröh. något framskjutande, ovalt; bladen af mycket lös cellväf, lancettlikt syl-rika kölade n. helbräddade, med smal och otydlig, i spetsens nedre del försvinnande nerv. ☉ 5—9. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 403.

Jord. r. (Sk. Östra Ljungby och Blälinge. Smål. Odensviholm; Femsjö. ÖG. Vinnerstad och vid vestra Stenby. Stockh. Stadshagen: Lindb. Gestr. Gefle; Oslättfors. Vestml. Vesterås. Värml. Christinehamn. VG. Venersborg. Boh. Kongelf, vid Marieberg. — N. Asker.) Blekt gulgrön, 1—1½ linie hög; bladen jemnt afsmalnande, stundom omärkl. naggade, med långa, på längden efter hvarandra liggande celler. — *Ph. axillare* Dicks. *Astomum* Hampe.

†††† Mössan hättelik; bladen ovala ell. eggrunda, med nerv.

- 8 *P. patens* H. fröh. n. oskäftadt; bladen bredt lancettlika ell. ovala, sågade, med under spetsen försvinnande nerv. ☉ 8, 9. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 161.

Lerjord. r. (Sk. Lund; Skäglinge. Blek. Beseboda. Uppsala på åns stränder etc. Gefle i lergropar utom vestertull. — N. Voss i Bergens st.) 1—3 lin. hög. — *Physcomitrella* Br. & Sch. *Aphanorrhegma* Lindb. *Ephemerum* Hampe.

- 9 *P. Flörkeanum* WM. fröh. insänkt mellan de öppna, vid basen bredt eggrunda, i en smal spets sammandragna, helbrädd. bladen; nerven utlöpande. ☉ 5, 6. Fig. Br.eur.

Jord. r. (Sk. Knästorp, på dikeskanter, åkrar m. m. Uppsala, flerstädes.) Knappt ½ lin. hög, utan märkbar stam; bladens nedre del n. så bred som bladets längd, med undantag af den af nerven bildade udden. — *Microbryum* Schimp. Syn. *Acaulon* C. Müll.

- 10 *P. muticum* Schreb. fröh. inneslutet; bladen bredt eggrunda concava hopstående, med nerven utlöpande i en kort udd. ☉ 4—6. Fig. Br.eur. Thed. M.exs. 131.

Lerjord. r. (Sk.—Uppl. Gefle, vid Tolfors. Ner. Örebro.) Knappt 1 linie hög, lökformig, de nedre bladen trubbiga, de öfre med kort, finsågad spets. — *Sphæragium* Schimp. Syn. *Acaulon* C. Müll.

††††† Mössan hättelik; bladen utan nerv: *Ephemerum* Hampe.

- 11 *P. serratum* Schreb. n. utan stjelk; bladen lancettlikt jemnbreda, olikformigt, n.flikigt sågade, nervlösa, längre än det insänkta fröhuset. ☉ 8, 9. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 159. Lerjord vid stränd. etc. r. (Sk. Lund; Knästorp; Trollenäs etc. Blek. Carlskrona:

Aspegr. enl. Lindb. Smål. Odensviholm. ÖG. Östra Ryd. Vestml. Köping vid Grönö-
ån. Stockh. Marieberg, Mölnaträsk och Tollarö; Lindb. Uppl. Uppsala, vid Norrby.
Gestr. vid Oslättfors. Helsl. Skog sn, vid Hemstanäs. — N. Asker.) Omkr. en linie
hög moss, omgifven af ett lager mångklufna, conservlika groddtrådar, bildande ett
fint grönt ludd; bladen af mycket genomskinlig grofmaskig cellväf.

72. ARCHIDIUM Brid.

- 1 *A. alternifolium* Schimp. fröh. klotrundt, inneslutet mell. de långa, eggrundt lancett-
lika, af nerven sylspetsade perichætialbladen; stjelkbladen glesa, smalt lancettlika smal-
spetsade. 2 5—9. Fig. Br.eur. R. Hn. Bryac.exs.181.
- Leråkr. r. (VG. på trädesåkrar i trakten af Lidköping enl. Lindgrens uppgift i bref
1847; Venersborg, på Veners lerstränder öst. om staden, 1859: Lindb.) År första
året ett par linier hög och enkel, blir sedan grenig, nedliggande, och 4—6 lin.
lång; mycket lik *Phascum subulat.*, men i moget tillstånd lätt skiljd med det
oskaftade fröhuset, som har alldeles rundad topp, utan allt spår till lock, inne-
hållande endast omkr. 20, mycket stora groddkorn. — *A. phascoides* Brid. och ed.7
Phasc. alternifol. Dicks. *P. globiferum* Bruch.

B — *Andræaceæ*. Svart- ell. brunaktiga, tufvade stenmossor, med mössa
och blad som *Bryaceæ* i eg. men. Fröh. delande sig i 4, med ett oskilj-
bart lock i toppen förenade väggar, mellan hvilka fröen utsläppas.

73. ANDRÆA Ehrh.

† Bladen med nerv.

- 1 *A. nivalis* Hook. stjelken utdragen med krökt topp; bladen lancettlika, jemnt afsmal-
nande till en kort syl-lik, naggad spets af den utlöpande nerven, meränd. skärformigt
krökta åt en sida, alla, äfven perichætialbladen, likformiga och med nerv. 2 7, 8. —
β *Zetterstedtii*: bladen mindre krökta, knappt ensidiga. Fig. Hook. & Tayl. t.8. Br.
eur. Zett. Gr. & Andr.exs.50.
- Fjellklipp. r. (*Herjed.* Helagsfjellen. — N. Bårdals-skaret mell. Sätersdalen och Moe
på Tellemarken. Dovre, Rundene. Filefjell. Gråsidan på Voss. — β *Pit. Lpm.* Tjådt-
jak. *Herjed.* Nedalen och Flottafjell.) 1—3 tum höga svartaktiga tufvor, sälls.
med frukt. *Tvåbyggare*.
- 2 *A. Blyttii* Schimp. stjelken kort; bladen från bred eggrund bas hastigt samman-
dragna till en lång syl-lik, helbräddad ell. omärkligt naggad spets, bildad af den utlö-
pande nerven, de nedre utstående, de öfre ensidiga ell. något skärformigt krökta; de
inre perichætialbladen med ottylig ell. ingen nerv. 2 7, 8. Fig. Br.eur. Zett.exs.49.
- Klipp. och steu. r. (*Pit. Lpm.* på fjellet Tjådtjak. *Um. Lpm.* Marsfjellen: Ångstr.
Jämtl. Åreskutan och Snasahögen. *Herjed.* Nedalen. — N. Finnm. Renöe: Troms-
dalstind. Dovre, nära snögränsen på Rundene, ymnig; Lomseggen; Snöhättan, samt
Goustafjell: Jens. enl. Lindb. Nära Herjedalsgränsen, mell. Stuedalen och Haftorsstö-
ten.) Stjelken mycket fin och spröd, knappt $\frac{1}{2}$ tum hög, med långt mindre krökta
blad än föreg.; tufvorna upptill rent svarta; fröh. ytterst små. *Tvåbyggare*. —
A. perichætialis Zett.
- 3 *A. crassinervia* Bruch: stjelken kort; bladen från aflång basis syllika af den utlöpande
nerven, helbräddade, ensidiga, säll. utstående; perichætialbladen lancettlika, i spetsen
med bred nerv, de innersta aflånga med kort udd, nervlösa. 2 6, 7. Fig. Br.eur.
Somf. Cr.exs.126 enl. Lindb. Zett.exs.48.
- Klipp. r. (*Ner.* Sunphallen i Viby sn. *Värml.* Kroppa, på Svartjärnsberget; Hack-
randsberget. — N. Finnm. Renöe, och Christiania.) $\frac{1}{2}$ —1 tum hög, svart och något
glänsande, med vanl. ensidiga blad; för öfr. knappt skiljbar från följ., hvarmed
den i ed.7 förenades. *Sambygg*.
- 4 *A. rupestris* Turn. stjelken kort, bladen lancettlikt syl-lika, helbräddade, utstående ell.

ensidiga; perichætialbladen större, ovala kortspetsiga, de innersta nervlösa. 24 6, 7. Fig. Br.eur. Somf. Cr.exs.126. Zett.exs.47.

Klipp. r. (*Lpl.*—*Herjed. Helsl.* Kasberget i Mo. *Stockh. Värml. Dalsl. VG.* Kinnekuile. *Smål.* Femsjö. *Boh. Hall.* Bårarp; samt *Sk.* Misseröd och Höör enl. Lindb. *Blek.* — *N. Finnm.* — *Christiania*; *Rögen* sn. etc.) $\frac{1}{2}$ —1 tum hög, i lösa svartaktiga ell. smutsigt mörkgröna tufvor; stjelken styf. *Sambygg.* — *A. Rothii* WM. och ed.6.

†† Bladen utan nerv; sambyggare.

5 *A. Hartmanii* Thed. stjelken lång, mycket grenig, med jemnhöga grenar, löst tufvad; bladen mycket glesa, raka, bredt, n. hjertlikt—omv. eggrunda, med kort, trubbad spets, helbräddade och mycket concava. 24 7, 8. Fig. Thed. i Bot. Not. 1849, f.1—17 och 23—26. Br.eur. Zett. exs.46.

Fjelltr. r. (*Pit. Lpm.* Tjidsjak. *Herjed.* på stenar i fjellbäckarne i Ne- och Midtdalen. — *N. Dovre*, vid foten af Snöhättan; i uttorkade rännilar högt upp på Storhøe; *Rundene*; *Goustafjell*.) Växer i 2—4 tum höga tufvor af afven i torrt tillstånd något mjuka, klynnegreniga stjelkar; bladen föga utstående, glesare än hos de öfriga arterna, utplattade n. så breda som långa och visa då tydligare den korta udden. — *A. Thedenii* Schimp. och ed.7, är, såsom Lindb. först anmärkt, icke annat än en form af denna art med mer tätt sittande blad.

*6 *A. alpina* Turn. stjelken utdragen, mycket tätbladig grenig; bladen raka, concava, från en mot stjelken tryckt bas utböjda, omv. eggrunda, tvärt sammandragna till en vanl. kort och hvass spets, mot basen trubbsågade. 24 7, 8. Fig. Thed. f.18—22. Br.eur. Fjellklipp. r. (*N. Osterøe* i Bergens st. *Finnm.* Alstenøe och Renøe.) Tufvorna 1—3 tum höga; bladen med nedra delen liggande mot stjelken, och den öfra, något bredare delen utböjda, särdeles utmärkta af sin glänsande färg, och de nedtill sågade kanterna.

7 *A. obovata* Thed. stjelken som föreg.; bladen raka, från en bred, n. quadratisk bas omv. eggrunda, småningom afsmalnande till en lång lancettlik trubbad spets, helbrädd och concava. 24 7, 8. Fig. Thed. f.27—36. Br.eur. Zett. exs.45.

Fjellklipp. r. (*Lul. Lpm.* Qvickjock: Åhrl. enl. Lindb. *Pit. Lpm.* Kohroive m. fl. st. täml. allm. *Um. Lpm.* Storuman; *Marsfjellen*: Ångstr. *Jämtl.* Åreskutan och Snasahögen. *Herjed.* i nordvestra fjellen. — *N. Dovre*, *Rundene* etc.) Lik föreg., men skiljd med de långspetsade, öfverallt helbräddade, glanslösa bladen; från följ. genom sin groflek och bladformen.

8 *A. alpestris* Schimp. stjelken utdragen, fin, med talrika jemntoppade grenar, tätbladig; bladen små, utstående åt alla sidor, eggrunda—eggrundt aflånga, trubbiga, helbräddade med rak ell. något sned spets. 24 6, 7. Fig. Thed. f.45—47. Br.eur. Zett. exs.44.

Fjellklipp. r. (*Pit. Lpm.* *Jämtl.* Snasahögen. *Herjed.* norra fjellen. — *N. Dovre*, vid Vaarstien etc. *Trol.* i alla fjelltrakter.) 1—2 tum hög; rent eller rödaktigt svart. Skiljd från följ. med den utdragna fina stjelken, och de dubbel smärre, icke ensidiga, något glänsande bladen. — *A. petrophila* β alp. Thed. och ed.6, samt Lindb.

9 *A. petrophila* Ehrh. stjelken kort, tätbladig grenig; bladen eggrunda ell. eggr. lancettlika, vid midten småningom ell. med en grund bugt på sidorna afsmalnande till en utdragen spets, helbräddade och concava. 24 6—8. — α *vulgaris*: alla bladen raka ell. de öfversta något ensidigt böjda, lancettlika med bredare bas. — β *homomalla*: alla bladen ensidigt böjda, eggrundt ell. aflångt lancettlika, snedt spetsade. Fig. Thed. f.37—44, och 48—54. Br.eur. Zett. exs.41; β 42, 43.

Klipp. a. (*Sk.*—*Lpl.*—*N.*) Tufvorna $\frac{1}{2}$ —1 tum höga, sällan högre. Varierar med de nedre bladen raka och de öfversta ensidiga, eller alla ensidiga. De raka bladen äro ofrån midten hopdragna till en rak spets med likformiga kanter; de ensidiga äro något klotlikt böjda, med ena kanten convex från basen, den andra concav ofrån midten. — α *A. alpina*; β *A. rupestris* ed.3.

10 *A. sparsifolia* Zett. stjelken utdragen, spenslig och jemntoppadt grenig, glesbladig; bladen utsperrade, i toppen något ensidiga, torra tilltryckta, utdraget lancettlika spetsiga, helbräddade, raka ell. håglikt krökta. 24 7. Fig.

Fjellbäck. r. (*Pit. Lpm.* Peljekaise. — *N. Dovre*, på norra sidan af Rundene, nära

snögränsen. Gousta fjell.) *Stor som föreg.; mest utmärkt genom de mycket glest sittande, långa och spetsiga bladen, hvilka mer påminna om de med nerv försedda arterna. Synes komma A. petroph. x robusta Schimp. närmast, och torde, såsom Lindb. anser den, blott vara en form af föreg.*

C — *Sphagnaceæ*. Mjuka, ljusgröna, hvita ell. rödakt. kärrmossor, med knippvisa smågrenar, nervlösa blad af 2 slags celler, dels smala och saftförande, som bilda ett glest nät, dels stora tomma och genomskinliga, försedda med spiraltrådar och porer. Fröh. ovalt ell. rundadt, med plattadt, affallande lock, utan peristom. Mössa upptill oordentligt bristande. Egentl. fruktskaft ytterst kort, ehuru fröh. efter sin utbildning upphöjes af det förlängda bladiga blomskafvet.

74. SPHAGNUM Lin.

† Stjelkbladens spets bred, rundtom starkt och tydligt fransig genom de öfversta cellernas felslagning.*)

- 1 *S. cymbifolium* Ehrh. tätt och ofta fast tufvad; stjelken grof, med utstående tjocka tillspetsade smågrenar; både stjelk- och grenblad**) jemnt spridda, bredt eggrunda—eggrundt aflånga, mycket concava, okantade; de sedn. i spetsen hela. 2 7—9. Fig. Sv.B.113, f.c—d. Schimp. Monogr.Sph.t.19. Sill. M.exs.182.
Skogskärr, a. (Sk.—Lpl. — N.) Varierar mycket till storleken, stundom ända till fotshög; färgen vanl. hvit ell. rödaktig. Blomskafstens blad äro bredt eggrunda, i spetsen fransiga, okantade. Tråbyggare. — *S. palustre* L. [innefatt. alla arterna]. *S. latifolium* H. *S. obtusifolium* Hook. & Tayl.
- 2 *S. Ångströmi* C. Hn. löst tufvad och mjuk, med tätsittande utstående, tjocka tillspetsade smågrenar; stjelkbl. omv. eggrunda, trubbiga; grenbl. eggrunda, n. okantade, med tvärhuggen, mångtandad spets. 2 7—9. Fig.
Kärr i fjelltr. r. (Torn. Lpm. Karesuando. Pit. Lpm. i kärr mell. Skutijaur och Storavaviken. Um. Lpm. Stöttingfjellet, i ödsliga kärr.) Till storleken lik föreg., hvarmed den under namnet β cordifol. i de äldre uppl. förveklades; till färg och mjukhet mest lik *S. tenell*. Tråbygg. — *S. insulosum* Ångstr. och Schimp. i Syn.
- 3 *S. Lindbergii* Schimp. löst tufvad; stjelken grof och styf, med tätsittande styfva, uteller nedböjda spetsade smågrenar; stjelkbl. som föreg. ell. n. quadratiska; grenbl. smalt eggrunda, upptill n. hoprullade, i sjelfva spetsen tandade, tydl. kantade. 2 6, 7. Fig. Schimp. Sph. t.25. Rab. Bryoth.301.
Kärr i fjelltr. r. (Lul. Lpm. Ährl. enl. Lindb. Pit. Lpm. mell. Skutijaur och Storavaviken. Um. Lpm. vid Lycksele allmän.) Knappt quartershög, rödaktigt gul ell. mörkt brungrön, med grenbl. i 5 tydliga, äfven hos en del pressade ex. märkbara rader. Blomskafen korta, med tätt tegellagda, i spetsen fransiga blad. Sambyggare. Närmast beslägtad med *S. recurvum*.
- 4 *S. fimbriatum* Wils. löst tufvad; stjelken spenslig, med långa smala och spetsiga, nedböjda smågrenar; stjelkbl. rundadt omv. eggrunda; grenbl. eggrundt lancettlika, i yttersta spetsen 2—3tandade, mycket smalt kantade. 2 7, 8. Fig. Schimp. Sph. t.15. Sill. M.exs.184.
Kärr. (Torn. Lpm.—Smål. och Sk. nordvestra del. — N. Dovre; Romerige; Tvedestrand: C. Rosenb. enl. Lindb.) Hvit ell. mycket ljusgrön; mest lik *S. acutifol.* till

*) Ehuru den här vidtagna gruppering af arterna, såsom helt och hållet artificiell, till en del söndrar närbeslägtade arter från hvarandra, torde den dock för detta arbetes ändamål vara lämpligare än en mera naturlig, som skulle grunda sig på de i detta slägte endast med svårighet urskiljbara blom- och befruktningsdelarne.

**) Med grenblad förstås här de, som sitta ungefär midt på smågrenarne, ej de vid grenarnes bas ell. spets, som vanl. hafva annan form.

storlek och förgrening. Blomskäften korta med omv. eggrunda, i spetsen hela blad. Sambygg. — *S. acutifol.* β *capillifol.* Bl.

(*S. squarrosom.*)

†† Stjelkladens spets omärkligt fransig ell. sargad.

- 5 *S. rigidum* Schimp. tätt och fast tufvad; stjelen grof, med tattsittande utstående, tjocka och raka smågrenar; stelkbl. mycket små, snedt vidfästade, från bredare bas eggrunda, med rundad spets; grenbl. eggrundt aflånga, concava, i spetsen helbräddade, kantade. 2 7, 8. Fig. Schimp. Sph. t. 18. Rab. Bryoth. 601, 602.

Kärr. (*Lpl.*—*Sk.* och *Hall.* — *N.*) Till storlek och färg något lik *S. cymbifol.*, men utom öfr. charakt. skiljd med blomskäftens blad, som hafva lång, ensidigt krökt spets och tydlig kant. Sambygg. — *S. compactum* Brid., såsom denna art kallades i ed. 7, lär enl. Schimp. äfven innefatta former af *S. cymbifol.*

- 6 *S. squarrosom* Pers. något löst tufvad, men styf; smågren. täml. tattsittande och långa, nedböjda, spetsade, sperrbladiga; stelkbl. bredt tunglika, okantade; grenbl. från bred bas afsmalnande till en utdragen, 4tandad spets, kantade. 2 7—9. Fig. Schimp. Sph. t. 17. Sill. M. exs. 183.

Skogskärr. (*Sk.*—*Hösl. Ner. Värml. Um. Lpm.*: Angstr. — *N.*) Bladens breda bas tilltryckt, spetsen utböjd; färgen vanl. hvit, upptill mera grön. Blomskäftens blad tvärhuggna, något sargade. Sambygg. — *S. squarrosulum* Lesqu. synes endast vara en finare ell. enl. Lindb. yngre form häraf.

- 7 *S. subsecundum* N. v. Es. fast tufvad; stjelen styf, med nedböjda spetsiga smågrenar; stelkbl. vanl. små, eggrunda trubbiga; grenbl. eggrundt lancettlika, concava, vanl. ensidigt och klotlikt böjda. i spetsen 3tandade; alla med smal kant. 2 7—9. — β *auriculatum* Lindb. stelkladens stora, n. spjutlikt öronflikade. — * *contortum* Brid. de öfre smågrenarne korkskrufligt vridna; bladen klotlikt krökta. Fig. Schimp. Sph. t. 22, 23; β t. 24. Rab. Bryoth. 208, 302, 551—3.

Kärr. (*Sk.*—*Pit. Lpm. Boh. Christinedal. Thed.* — *N.* — β *VG. Hunneberg: Lindb. Vestml. Loka: Hamnstr. Dal. Grycksbo: Lindb. Gestr. Olsbacka. Um. Lpm. Lycksele.*) Utmärkt från alla de öfriga genom de, särdeles i de öfre smågrenarnes spets, klotlikt böjda bladen. Blomskäften, som ofta utgå från stjelkens sidor, hafva spetsade, i sjelfva spetsen tvärhuggna, smalt kantade blad. Tvåbygg. — β , som är *S. auriculatum* Schimp. eller *S. cymbifol.* γ *tenell.* ed. 7, lär enl. Lindb. utan gräns sammanflyta med hufvudformen.

- 8 *S. teres* Ångstr. tätt tufvad, söga styf; smågren. aflägsnade, 4, 5 tillsammans, hvaraf 2 ell. 3 utböjda, de öfr. nedböjda, alla spetsiga; stelkbl. stora, aflångt elliptiska, i spetsen tvärhuggna sargade, mot basen kantade; grenbl. eggrunda spetsiga, smalt kantade, i spetsen omärkligt 2—3tandade. 2 7, 8. Fig.

Kärr, r. (*Um. Lpm. Lycksele*, i en myr ofvan Tannhåcken m. fl. st. *Gefle*, på Hemlingbyskogen. *Stockh. Långsjön*, vid Vinterviken: *Lindb. Vestml. Loka: Hamnstr. enl. Lindb.*) Knappt quartershög, täml. spenslig. Blomskäftens blad tatrika, aflångt omv. eggrunda, concava, med afrundad ell. intryckt, sargad spets, okantade. Tvåbygg. — *S. squarrosom* β *teres* Schimp.

††† Stjelkladens spets med några få tydliga tänder, icke fransig ell. sargad.

- 9 *S. acutifolium* Ehrh. tätt tufvad; stjelen utdragen spenslig, med aflägsnade nedböjda, n. trådmala och spetsiga smågrenar; stelkbl. bredt eggrunda, med bred kant, i spetsen 3—6tandade; grenbl. aflångt lancettlika, med smal kant, sjelfva spetsen flertandad. 2 7—9. Fig. Sv. B. 113, f. a & b. Schimp. Sph. t. 13 & 14. Somf. Cr. exs. 105.

Kärr, a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.*) Varierar mycket till uts.; färgen oflast rödaktig. Blomskäftens blad i sjelfva spetsen tandade, otydligt kantade. Sambygg. — *S. capillaceum* Sw.

- 10 *S. molle* Sull. (enl. Lindb.) tätt tufvad och mjuk; smågrenarne tattsittande, utböjda, spetsade; stelkbl. omv. eggrunda, spetsade, i spetsen 3tandade, med omärkl. upptill glest och grundt sågad kant; grenbl. bredt lancettlika, smalt kantade, sjelfva spetsen flertandad. 2 6—8. Fig. Schimp. Sph. t. 26. Rab. Bryoth. 556.

Kärr, stränd. r. (*Sk. Höör: Berggr. enl. Lindb. VG. Hunneberg, ymn. vid stranden af sjön Långvattnet: Lindb.*) 3—4 tum hög, ej oläk *S. rigidum*, men till alla delar mindre. Blomskäftens blad långspetsade, okantade, i spetsen tandade. Är enl. Lindb. sambyggare. — *S. Mülleri* Schimp. och ed. 8, men yngre namn.

++++ Stjelkladen i spetsen helbräddade ell. omärkligt tandade.

- 11 *S. tenellum Pers.* (enl. Lindb.) löst tufvad, fin och mjuk; smågrenarne aflägsnade, enstaka ell. 2, 3 tillsammans, spetsiga nedböjda; stjelkl. stora eggrunda inkrökta, spetsade, i spetsen helbräddade; grenbl. eggrunda, i spetsen 3tandade; alla kantade. 24 6—8. Fig. Schimp. Sph. t.21. Rab. Bryoth.213.

Våta st. torfgrafvar, kärr, r. (Sk. flerst. *Smål. Vexjö*: Scheutz. *VG. Halle- och Hunneberg*; Sköfde enl. Lindb. *Ner. Viby sn, Sunnphallen. Vestml. Loka. Södm. Prov. Malmberg* enl. Lindb. *Stockh. Nacka*: Lindb. *Uppl. Rörje sn. Gestr. Oslätters, vid Stormurstjärn. Um. Lpm. Lycksele, nära Kulla: Ångstr. Boh. Lysekil: G. Retzius* enl. Lindb. — *N. Näs jernverk; Krageröe och Kongsberg. Christiania, Mellemkollen. Nordl. enl. Ångstr.) Den spädaste af alla Sphagna, till färgen gulgrön; fröh. rödbrunt med stora gula groddkorn, på $\frac{1}{2}$ tum långt skaft med glesa långspetsade blad. Tvåbygg. — S. molluscum Bruch och ed.8.*

- 12 *S. rubellum Wils.* som föreg.; smågrenarne aflägsnade, 3 tillsamm., nedböjda, mer och mindre spetsiga; stjelkl. stora concava, bredt eggrunda, trubbiga, i spetsen omärkligt tandade, med mycket smal kant; grenbl. smalt eggrunda, genom kanternas invikning spetsade, i sjelfva spetsen flertandade, smalt kantade. 24 7. Fig. Schimp. Sph. t.20. Rab. Bryoth.555.

Kärr, r. (Sk. täml. allm. *Smål. vestra delen*: Scheutz. *Hall. Fröllinge. VG. vid Halle- och Hunneberg. Värml. Filipstad* enl. Lindb. *Ner. Sunnphallen i Viby: Zett. Stockh. Värmdön, vid Björknäs och Nacka*: Lindb. — *N. Näs jernverk: C. Rosenb. enl. Lindb.) Mjuk och n. lika späd som föreg., men af ljus rödaktig färg. Fröh. som föreg., med spetsade blad på skaftet. Tvåbygg.*

- 13 *S. recurvum PB.* (enl. Lindb.) löst tufvad; stjelken utdragen spenslig, med aflägsnade utböjda spetsiga smågrenar, de öfre ofta n. sperrbladiga; stjelkl. bredt eggrunda, kantade, i spetsen omärkl. 2tandade; grenbl. smalt eggrunda, i spetsen 3tandade, med bred kant. 24 7, 8. — β *robustum Lindb.* till alla delar större och gröfre. — * *cuspidatum Ehrh.* grön ell. hvitaktig med långt utdragen stjelk, nedböjda grenar och vanl. mycket långa blomskaft. Fig. Schimp. Sph. t.16. Rab. Bryoth.202. * Sill. Mex.185.

Kärr. (Sk.—*Um. Lpm.* — *N.* — β *Lpl.* — *Uppl.* och *Dal. Stockh.* Othemsviken: Lindb. *ÖG. Rejmyra: H. v. Post* enl. Lindb. — * *Sk.* — *Pit. Lpm.* — *N.) Omkring quartershög, * ända till fotskög eller mera. Blomskaften hos hufvudformen kortare med tätt tegellagda blad, hos * ända till $1\frac{1}{2}$ tum långa. Tvåbygg. enl. Lindb. — S. cuspidatum ed.8.; β är S. riparium Ångstr. enl. Lindb.; * ell. S. laxifolium C. Müll. och ed.7, S. cuspid. β submersum Schimp. och ed.8, är sannolikt en af localen, djupare vatten, beroende form.*

- 2 Fam. **HEPATICÆ Juss.*** Fröhus öppnande sig i 2, 4 eller flera likar, utan bestämdt lock och mynning [hos några få släkten affaller dock fröhs topp i likhet med ett lock, dock utan tydlig fog]. Mössa bristande i toppen och qvarstadnande vid fästet, icke åtföljande fröh. Frön blandade med springtrådar [undant. *Ricciæ*].

A — *Jungermanniæ*. Fröh. ensamt, på upprätt skaft, meränd. ordentligt 4deladt ell. 4klufvet.

1 Flocken **Gymnomitriæ**.

75. GYMNOTRIUM Corda.

- 1 *G. concinnatum Corda*: stjelken bar, utan rotludd, meränd. 2grenig, med trinda, uppåt tjockare grenar; bladen tätt tegel-lagda på 2 sidor tvärt öfver stjelken, eggrunda concava, grundt 2flikiga, med trubbiga flikar; de 2 perichætialbladen i toppen sammanrullade i form af en falsk kalk. 24 7, 8. Fig. Hook. t.3. Ek. f.63 och 113 C. Somf. Cr. exs.39. Thed. Mex.139. Gottsche & Rab. Hep.79, 155.

Bergsklyft. (*Lpl.—Dal. Gefle, Tvärhalsberget på Norrlandet. Stockh. Vinterviksbergen*;

*) De flesta förändringar, som i närv. uppl. vidtagits inom denna fam., grunda sig på meddelanden af Dr Lindberg, hvilka upptaga såväl resultaten af hans egna undersökningar, som ock de af den utl. hepaticologen Gottsche lemnade omdömen om Svenska arter.

L. Nyckelviken: Lindb. — N.) *Stjelkarne mattlikt tufvade; 2—3 lin. långa, n. tagelsmala, uppåt tjockare, 2sidigt betäckta af alltid tätt tegel-lagda blad; färgen gulgrön, föråldrad blågrå. — Jungerm. Lightf. J. julacea Wg. och trol. L.*

- 2 *G. corallioides* N. v. Es. stjelen med glest rotludd, oordentligt grenad, med smala, plattade grenar; bladen som föreg., hela ell. slutt. oordentl. 2likiga med trubbiga flikar och smal, genomskinlig kant; perichæt.blad som föreg. 24 7, 8. Fig.

Fjellklipp. r. (Jämtl. Åreskutan: R. Hn. Herjed. Helagsfjellen: Frist. — N. Dovre, vid Vaarstien: Kindb. Allt enl. Lindb.) *Tätt tufvad, till alla delar dubbelt mindre och finare än föreg., af grågul ell. brunaktig färg. Utmärkt af de i kanten och spetsen fullkomligt ofärgade, genomskinliga bladen.*

76. *SARCOSCYPHUS* Corda.

- 1 *S. emarginatus* Spruce: stjelen upprät, bar, utan rotludd; bladen 2sidigt fästade tvärt öfver stjelen, n. quadratisk omv. hjertlika med grund urskärning och trubbiga flikar; kalken i toppen insänkt i de samväxta perichætialbladen. 24 5, 6. Fig. Hook. t.27. Ek. f.56 och 113 B. G. & Rab. Hep. 75, 138, 255—6.

Bäckstränd. (Sk.—Lpl. — N.) *1—2 tum lång, en lin. bred, från 2 sidor något plattad af de mot hvarandra liggande bladen, som friska äro utstående. — Jungerm. Ehrh. Sarc. Ehrharti Corda och ed.8.*

- 2 *S. adustus* Spruce: stjelen mycket kort och fin, med uppstigande, trinda och klubblika grenar; bladen tätt tegellagda, eggunda, hvasst inskurna med något spetsiga flikar; kalken som föreg. 24 6—8. Fig.

Fjelltr. r. (Um. Lpm. Laxfjället: Ångstr. enl. Lindb.) *Hela mossan knappt en linie hög, växande i mycket låga och intrasslade tufvor af matt gråbrun färg. — Gymnomitrium N. v. Es.*

- *3 *S. revolutus* N. v. Es. stjelen upprät, med n. jemnhöga grenar, rottrådig; bladen som föreg., tegellagda, från smalare bas omv. hjertlika med djup och hvass urskärning, spetsiga flikar och tillbakaviktiga kanter. 24 Fig.

Fjelltr. r. (N. Dovre. Knudshöe; Storhöe; Halfvarhöe m. fl. st.) *Tumshög, smalare och mindre plattad än S. emarg., af glänsande svartröd färg; bladen med tätare cellväf, urnupna till $\frac{1}{3}$ af sin längd. Frukt obekant.*

77. *ALICULARIA* Corda.

- 1 *A. scalaris* C. stjelen kort, nedtill krypande, rottrådig; bladen cirkelrunda concava helbräddade, tegel-lagda och skiftevis näende långt in på stjelkens framsida: stipl. på flagellerna, små, syl-lik; kalken alldeles insänkt i de bågrikt samväxta perichætialbladen. 24 6, 7. — β *repanda*: bladen i toppen intryckt urnupna. Fig. Hook. t.61. Ek. f.47 och 113 A. Thed. Mexs.136. G. & Rab. Hep. 69, 70, 106, 223.

Lerjord i skugga. r. (Sk.—Helsl. Ångml. Tåsjöberget. VB. Skellefteå; Haparanda. Dal. Osmundsberget; Grycksbo. Jämtl. Snasahögen. Pil. Lpm. Peljekaise och Tjidsjak: Lindb. — N. Dovre, Vaarstien: Kindb. enl. Lindb. Hammerfest. — β *Uppsala. Stockh. Källtorp. Dal. Leksands by. VB. Nörsjö sn.) 3—6 linier lång, kölad af de uppåt vikna, mot toppen n. sammanlagda bladen; perichæt.bladen bilda i början likasom ett hufvud, krusadt af de utstående bladspetsarne, sedan en bågare, hvarur fröh. framskjuter. — Jung. Schrad.*

- 2 *A. compressa* N. v. Es. stjelen n. upprät, bar, utan rotludd; bladen 2sidigt tegellagda tvärt öfver stjelen, mot toppen allt större, cirkelrunda helbräddade, platt lagda mot hvarandra, de öfversta inneslutande kalken; stipl. mycket små, hela ell. urnupna. 24 7. Fig. Fl.D.1774,f.2. Hook. t.58. Ek. f.5.

Fjellbäck. fukt. klipp. r. (Lul. Lpm. Gellivare-dunder. Jämtl. Åreskutan och Snasahögen. Värml. Hvidkärr nära Norska gränsen. — N. Hammerfest. Salten—Tellem. på Bleefjeld.) *1, i bäckar 2—3 tum lång, delad i n. jemnhöga grenar, nedtill smal, uppåt allt bredare till den liniebreda toppen; öfversta bladen sitta n. midt emot hvarandra tvärt öfver stjelen, de nedre något mera snedt fästade. — Jung. Hook.*

2 Flocken *Jungermanniae*.

78. *PLAGIOCHILA* N. & Mont.

- 1 *P. asplenioides* N. & M. stjelen uppstigande med långa enkla grenar, utan rotludd;

bladen täta, rundade ell. n. omv. eggrunda, meränd. i brädden uddtandade; öfra kanten vid stielken något tillbakaböjd; stipler 0; kalken aflång, plattad, snedt tvärhuggen, tandad. 2 5, 6. — β *minor*: flera gånger mindre; bladen ofta helbräddade. Fig. FLD.1061. Hook. t.13. Ek. f.4. G. & Rab. Hep. 20, 271.

Berg, a. (Sk.—Lpl. — N.) *Störst af Svenska arter, ofta 2—3 tum lång med en god linie breda blad, af lifligt grön färg; kalken 2 lin. lång. Var. till storlek. — Jung. L.*

2 *P. interrupta* N. v. Es. stielken utdragen, nedliggande, horizontalt grenad; bladen som föreg. bugtbräddade eller i spetsen intryckta. meränd. otandade; stipl. 0; kalken som föreg. helbrädd. 2 5, 6. Fig. Lindb. Sp. Hep. t.12. G. & Rab. Hep. 48, 109, 136.

Berg och bland andra mossor, r. (Sk. Trolleholm; Fogelsång; Broby sn: Hamnstr. enl. Lindb. ÖG. Motalatr. på Hälberget. Stockh. Skarpneck; Nacka: Lindb. Värml. Christinehamn. Pfl. Lpm. öst. Ischjak: Lindb. — N. Dovre, vid Drivstuen.) *Omkring tumslång och mer grenig än föreg., hvilken denna art nog mycket liknar till färgen och öfriga delar, men är mer platt och nedligg., med kortare fruktgrenar och kalk.*

79. SCAPANIA Lindenb.

1 *S. nemorosa* N. v. Es. stielken n. upprät bar, utan rotludd; bladens undreflik dubbelt större än den öfre, med öfra kanten tillbakaböjd och nedlöpande på stielken, derigenom concav; båda rundade och tätt hårligt uddtandade; kalken platt, tvärhuggen, uddtandad. 2 5, 6. — β *purpurascens*: purpurröd, särdeles den stora kalken. Fig. Hook. t.21. Ek. f.10. G. & Rab. Hep. 92, 224, 279.

Bergsklyft. bäckstr. (Sk.—Gestr. Ängml. Tåsjöberget. Jämtl. Herjed. Funnesdalsberget. Värml. Boh. Christinedal: Thed. Gottl. Thorsborg: Pripp enl. Lindb. — N.) *Stor, ofta ett par linier bred, i lösa tufvor, vanl. olivgrön, i toppen ljusgrön. Bladflikarne hos denna och följ. rigtade mer upptåt och parallellt med stielken än hos S. uliginosa; den större n. omv. eggrund. — Jung. L.*

2 *S. undulata* N. v. Es. stielken upprät, bar; bladens undreflik platt, dubbelt större än den öfre, tilltryckta; båda rundade trubbiga, uddtandade eller n. helbräddade, torra vågiga; kalken som föreg. meränd. helbräddad. 2 5—7. Fig. FLD.1773, f.2. Hook. t.22. Ek. f.14 och 88. G. & Rab. Hep. 90, 91, 139, 194, 260, 278, 291.

Bäckstränd. (Sk.—Lpl. Boh. Svanesund på Oroust: Thed. — N.) *1½—3 tum lång, 1—2 lin. bred, vanligen brun, ofta svart, och svår att upplifva i vatten. Bladen ofta, i synnerhet nedåt, glesa; flikarne mindre olikstora än hos följ., sällan något uddtandade. — Jung. L.*

3 *S. uliginosa* N. v. Es. bladflikarne rundade, helbräddade, den öfre flera gånger mindre, njurlik, convex; för öfr. som föreg. 2 5—7. Fig. G. & Rab. Hep. 34, 193.

Fjellbäck. r. (Pfl. Lpm. Kåbroive: Lindb. Jämtl. Getvalen: R. Hn. Herjed. — N. Dovre, på Nystuböe: Jens. enl. Lindb.) *Något mindre än föreg. af samma färg och utseende, ehuru mer bestäktad med följ., hvarifrån den skiljes med större, vanl. ett par tums längd, samt glesare blad, n. alltid af brun färg med helbräddade bladflikar. — Jung. Sw.*

4 *S. irrigua* N. v. Es. stielken uppböjd, nedtill rotträdig; bladens undreflik hjertligt rundad, något spetsig, dubbelt större än den öfre n. njurlika tilltryckta liken; båda glest uddtandade; kalken som föreg. uddtandad. 2 5, 6. Fig. Thed. Mex. 147.

Kärr, fukt. jord. (Sk. Broby sn: Hamnstr.; och Röstånga: Lindb. ÖG. Vinnerstad: Hj. Holmgr. enl. Lindb. Stockh. Gefle. Helsl. Hemstanäs. Ängml. Resele: Frist. enl. Lindb. VB. Ratan. Jämtl. Åreskutan. Herjed. Dal. Vestml. Sala. Ner. flerst. VG. Göteborg. — N.) *Bred som föreg., men sällan öfver 1 tum lång, mörkgrön, tätbladig. Bladflikarnes sömm längre och mer utböjd från stielken än hos föreg., hvarigenom den öfre fliken får en njurlik form. — Jung. N. v. Es.*

5 *S. curta* N. v. Es. stielken uppstig, kort, nedtill rotträdig; bladens undreflik större, rundad eller eggformig; den öfre n. triangelformig; båda trubbiga eller med udd, helbräddade eller oordentligt glestandade; kalken platt, tvärhuggen. 2 5, 6. — β *cuspidulata*: mycket liten, bladflikarne aflånga helbräddade, den öfre spetsad. Fig. Ek. f.76 och 89. G. & Rab. Hep. 93, 195—6.

Fukt. jord, ofta blandad med andra. (Sk.—Herjed. och VB. Pfl. Lpm. Kaltishout: Lindb. — N. Trondhj.) *2—6 linier lång, ¼—½ linie bred, mörkgrön. Var. i hög grad, än ensam och tufvad, än spridd bland andra mossor, än med glesa, än*

tegel-lagda blad, med och utan udd o. s. v., allt ofta på samma stielk. En vanl. rödbrun form med bladens undreflik dubb. större och den öfre rigtad uppåt är *Sc. rosacea* Corda och ed. 8. β knappt en linie hög, n. hårsmal. — Jung. Mart.

- 6 *S. æquiloba* N. v. Es. stielken upprät, utdragen, bar; bladens undreflik större, bredt eggrund, tvärt sammandragen i en kort uddlik spets; den öfre bred, n. hjertlik spetsig; båda uddtandade; kalken som föreg. tandad. $\frac{1}{2}$ 5, 6. Fig. Ek. f. 90. Sill. Mexs. 194. G. & Rab. Hep. 89, 169, 225.

Berg, fukt. sten, r. (Sk. Skärals: Lindb. Vestml. Sala vid Nyberg. Ex. från öfriga förr uppgifna loc. äro enl. Gottsche och Lindb. dels origtiga, dels osäkra.) *Växer i 1—1½ tum höga, upprätta, ljusgröna tufvor; stielken en linie bred; bladen tegel-lagda, horizontala, t. o. m. något nedböjda genom den långa n. båglika sömmen, hvar-med flikarne, som båda hafva samma rigtning, sammanhänga; i friskt tillstånd föga samstående; öfre fliken circa $\frac{1}{3}$ mindre. Sv. ex. sterila. — Jung. Schwægr.*

- 7 *S. Bartlingii* N. v. Es. stielken utdragen; bladen föga tegel-lagda, knappt till midten 2klufna; undre fliken rundad eller omv. eggrund, helbräddad; den öfre n. lika stor och likformig, begge med ell. utan udd; kalken elliptisk, föga sammantryckt, upptill veckad med smal, helbräddad mynning (enl. Lindb.) $\frac{1}{2}$ 4, 6, 7. Fig. G. & Rab. Hep. 292. Fjellstr. r. (Pål. Lpm. Kälbroive m. fr.: Lindb.) *Omkring tumshög och en lin. bred, tufvad. Anses af Lindb. som en äkta Jung. (J. Bartl. Hampe).*

- 8 *S. compacta* Lindenb. stielken uppstigande rotträdig; bladflikarne n. likstora rundade meränd. helbräddade; kalken n. eggrund, plattad. $\frac{1}{2}$ 6, 7. — β *patens*: mindre; bladflikarne något spetsiga, öppet utstående; de öfversta bladen vanl. inneslutande groddgryttringar. Fig. Fl.D. 2192. Hook. t. 23. Ek. fig. 11 och 80. G. & Rab. Hep. 143, 168. β Sill. Mexs. 195.

Berg, β jord, r. (Sk. Hästveda sn: Hamnstr. enl. Lindb. Dalsl. på bergen vester om sjön Stora Lee. VG. Halleberg. ÖG. Motala sn. på Hållberget. Stockh. Huddinge: Lindb. — β *Gefle*, Stigslund. Stockh. vid vägen till Lilla Sickla.) *3—6 lin. lång, en knapp lin. bred; bladen klufna endast upptill och utåt, med hela basen sammanhängande, flikarne stundom något kantiga, eller uddtandade. — J. compacta Roth. J. resupinata Hook. β J. patens Sill. som af Lindb. anses snarare tillhöra S. curta.*

- 9 *S. umbrosa* N. v. Es. stielken uppböjd, något convex; bladens undreflik dubbelt större, eggrundt aflång, rigtad utåt, den öfre rigtad uppåt, tilltryckt, båda spetsiga sågade; kalken aflång, platt, tvärhuggen, utböjd. $\frac{1}{2}$ 4—6. Fig. Fl.D. 2195. Hook. t. 24 och Suppl. 3. Ek. f. 12. Sill. Mexs. 196.

Rutt. ved, jord etc. r. (Sk.—Helsl. Ångml. Bjertrå. Herjed. Funnesdalen. Dal. Styggforsen. Värml. — N. till Nordl.) *Mattlik, mjuk och gulgrön, stielken 3—6 lin. lång, en lin. bred. De öfra bladflikarne ligga i rigtning med stielken, de undre velta utåt, hvasst sågade. Var. rödaktig. — Jung. Schrad.*

80. JUNGERMANNIA (Lin.) N. v. Es.

† *Complicata*: bladen af 2, mot hvarandra hopvikna, olikstora flikar; stippler 0. [Lika föregående släkte.]

- 1 *J. obtusifolia* Hook. stielken uppböjd, rotträdig; undre bladfliken aflång, något båglik böjd utåt, dubbelt större än den likformiga öfre; båda rundadt trubbiga, n. helbräddade; kalken uppblåst eggrund. $\frac{1}{2}$ 7—9. — β *denticulata*: brungrön; större bladfliken i spetsen naggtandad. Hook. t. 26. Ek. f. 57. Fig. G. & Rab. Hep. 149, 277.

Jord, bland andra mossor, r. (Sk.—Gestr. och Dal. på spridda ställen. Herjed.) *2—4 lin. lång, knappt en lin. bred, ljusgrön, nedliggande med uppböjd topp; bladen n. sabel-lika. Förenas med följ. af Wg. och Myrin, hvitken sednares J. taxifolia denna, enl. beskrifn. och ex. från Kinnekulle, utgör.*

- 2 *J. taxifolia* Wg. stielken uppstig., bar; bladens undreflik som hos föreg., trubbad; den öfre rigtad uppåt, eggrundt aflång spetsig; båda i spetsen finsågade, af likformig cellväf. $\frac{1}{2}$ 5, 6. Fig. Wg. Fl.L. t. 25. Somf. Cr. exs. 38. Sill. Mexs. 197. G. & Rab. Hep. 247.

Klipp. etc., helst i bergstrakter, r. (Lpl.—Gestr. Dal. Bispsberget etc. Stockh. Stora Essingen. ÖG. bland *Tetraphis Browniana*. Värml. Dalsl. VG. Vålberg, Raketorp; Göteborg, på Kolandsberget. — N.) *Vanl. $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ tum lång, stundom ett par tum, i stora lösa mattor, $\frac{1}{2}$ lin. bred; lik en liten form af följ., men skild dermed, att bladen sakna den ljusare randen efter midten.*

3 *J. albicans* L. stjelken upprät, bar; bladens flikar som hos föreg., men med en hvitaktig rand af stora, aflånga celler efter midten: kalken aflångt egggrund, trind. 2 4—6. Fig. Fl.D.2005. f.2. Hook. t.25. Ek. f.55. G. & Rab. Hep. 13, 135, 233.

Klipp. etc. (Sk.—Lpl. — N. till Hammerfest.) 1—2 tum lång, öfver en lin. bred, men var. liten som föreg. Utmärkt af bladens medelceller, hvilka äro helt olika den öfriga, fint punkterade nätbyggnaden, samt skenbart bildande en nerv.

4 *J. Dicksoni* Hook. stjelken kort, uppstigande, rottrådig; bladflikarne aflånga spetsade olikstora, bugtigt snätandade ell. n. helbräddade: den öfre ell. mindre rigtad uppåt, den undre utåt från stjelken, utvikta från hvarandra; kalk aflång veckad. 2 6, 7. — β major: större, med mer kortspetsiga, n. helbräddade bladflikar. Fig. Hook. t.48. Ek. f.68.

Bergstrakt. r. (Boh. Skaftö; Marstrand: Prof. Huss enl. Lindb. — N. Saltdalen. Laurvig. — β Göteborg, på ett berg vid Kåltorp.) 2—4 lin. lång, ljust eller gulaktigt grön; knappt $\frac{1}{2}$ lin. bred. Sänd blandad med *J. taxifolia* under namn af *J. exsecta* från Somf. — β *J. carinata* ed. 3, 4—6 lin. lång, utplattad n. en linie bred, af de uppåt rigtade bladen mer kölad än de öfriga i flocken.

5 *J. exsecta* Schmid. stjelken med toppen uppböjd, rottrådig; undre bladfliken stor bladlik, egggrundt lancettlik concav helbräddad spetsig, stundom i spetsen 2tandad; den öfre många gånger mindre, tandformig spetsad, uppstående; kalken egggrundt aflång, veckad. 2 4, 5. Fig. Hook. t.19 och Suppl. t.1. Ek. t.5 och 11, f.37. G. & Rab. Hep. 130, 177.

Klipp. ruten ved etc. r. (Sk.—Gestr. Ångml. Holmstrand i Helgum sn. Pit. Lpm. Tjdtjak: Lindb. Herjed. Dal.) Tufvad, med n. enkla, 5—7 lin. långa, en lin. breda stjelkar; bladen täta, något ensidiga; utmärkt af den öfra bladflikens litenhet, bildande endast en upp- och framåt rigtad tand, utgående något ofvan den undres midt.

†† Communes: bladen 2sidigt fästade, hela ell. mer och mindre djupt 2—6flikiga [icke hopvikna]; frukten i toppen [genom nyskott skenbart sidositande].

* Bladen hela, utan flikar.

a — Med stipler.

6 *J. Taylora* Hook. stjelken utdragen styf, n. upprät, rottrådig; alla bladen cirkelrunda, något concava, helbräddade, nående skiftevis långt in på stjelkens framsida, cellväfven grof; stipl. bredt syl-lik, flygtiga och dolda i rotluddet af de yngre stjelkarne; kalken egggrund, med plattad, tvärhuggen topp. 2 8, 9. Fig. Hook. t.57. G. & Rab. Hep. 14, 112.

Bergssprick. r. (Sk. Skäråli; Rostrop: Jens. enl. Lindb. Boh. Uddevalla; Lysekil: Retzius enl. Lindb. ÖG. Motala, Lemunda stenbrott. Gestr. Oslättfors. Dal. Särna. Jämtl. Åreskutan och Snasahögen. Pit. Lpm. Käxa. — N.) 1—2 tum lång, grof och stel moss, 2 lin. bred, med rödbruna toppar; bladmaskorna stora som hos följ., men mer åtskiljda af ett sammansatt ådernät.

7 *J. anomala* Hook. stjelken nedliggande, rottrådig; bladen meränd. af 2 former, de nedre cirkelrunda, något concava, 2sidigt utstående, de öfre eggunda, n. spetsiga, rännformiga helbräddade, af grof cellväf; stipl. på flagellerna, små lancettlika; kalken egggrund veckig, något insänkt. 2 7, 8. — β vagans: glest kringkrypande i andra mossor, alla bladen cirkelrunda. Fig. Hook. t.34. Ek. f.70, 71, 106. Sill. Mexs.188. Somf. Cr.exs.37. G. & Rab. Hep. 113, 236.

Kärr, bland Sphagnum. (Lpl.—ÖG. Ner. VG. Smål. Vexjö, samt Skurugata: Scheutz. Sk. Esperöd: Adj. Aresch. och Broby: Hamnstr. enl. Lindb. — N.) Stjelken 1—2 tum lång, bildande ofta stora och fasta, tumstjocka mattor i hvitmossekärren, sänd. i Gestråkland, blek eller rödaktig till färgen; bladen utmärkta af sina stora maskor, hvilka n. sammanslyta. Anses af N. v. Es. m. fl. såsom en form af föreg. β har ofta i Sverige blifvit ansedd för *Sphagnoecetis communis*.

8 *J. Schraderi* Mart. stjelken nedligg. nerböjd rottrådig; alla bladen rundadt elliptiska, något concava, helbräddade, rigtade uppåt och med kanterna tegel-lagda, af tät cellbyggnad; stipl. på flagellerna, syl-lik; kalken långt utskjutande, cylindrisk. 2 7, 8. Fig. Ek. f.97. G. & Rab. Hep. 230, 231.

Vid källor etc., r. (Boh. Christinedal: Thed. enl. Lindb. VG. Halleberg och Stockh. Sand-sjön: Lindb. Ex. från öfriga, förr uppgifna loc. osäkra, såsom utan kalk, enl. Lindb.)

Omkr. 1 tum lång, $\frac{1}{2}$ lin. bred, intrasslad, mer och mindre rent grön, torr trådsmal; bladen tämligen täta, från båda sidor rigtade upp- och framåt, till formen något aflånga; öfra vinkeln något utdragen och tillbakaböjd.

- 9 *J. subapicalis* N. v. Es. stjälken krypande ell. uppstigande, upptill bar, skjutande nyskott i toppen med i början smärre blad samt bredt syl-likla stipler; stjälkbladen rundadt eggformiga helbräddade, skeft vidväxta stjälken, utstående, ofvanpå concava; kalken föga framskjutande, egggrund, slät, med veckad mynning. 2 5, 6. Fig. Fl.D. 1716, f.1 enl. N. v. Es. G. & Rab. Hep. 275.

Sten, r. (Sk. Trollehall; Hallandsås i Hasslöv skog; Osbeck; samt Broby sn: Hamnstr. enl. Lindb. VG. Hunneberg, i Fredstorps hage: Lindb. — N. Trondhj. Mostamarken: Ångstr.) 4—6 lin. lång, n. tagelsmal, i tunna brungröna mattor; stipl. på stjälken små och omärkliga, på nyskotten åter, med hvilka den förlänges, stora och tydliga. — *J. scalaris* Fl.D.

b — Stipler 0.

- 10 *J. cordifolia* Hook. Stjälken upprätt, grenig; bladen upprätta, bredt ovala, concava helbräddade, med den hjertlikt vidgade nedre delen strutlikt omgifvande stjälken: kalken aflång, n. slät, med fintandad mynning. 2 7, 8. Fig. Hook. t.32. Ek. f.26 och 75. G. & Rab. Hep. 171, 251.

Sten, i bäckar, r. (Lul. Lpm. Vallesfjellet och vid Tarrajaure. Pit. Lpm. Tjdtjak och Peljekaise: Lindb. Um. Lpm. Laxfjellet; Storavara. Jämtl. Bunnarfjellet och Getvalen. Herjed. vid Malmagen; mell. Funnesdalen och Långå m. fl. st. Helsl. Hudiksvall i Ullsätters bergskälla. Gestr. Gefle, i Kungsbäcken: R. Hn. Dal. Hykjeberget. Värml. Christinehamn i en bäck nära Clarakälla. ÖG. V. Ny, Åskebäck: Holmgr. enl. Lindb. — N. Finnm. Salten. Trondhemstrakten. Dovre. Bergen, mellan Graven och Voss.) 1—2 tum lång, 1 lin. bred, mörkgrön ell. brunaktig, med mycket tunna blad, som icke gerna återtaga sin form i vatten; de omsluta stjälken med sin bredaste del, så att deras tvärsidighet blir otydlig. Sannolikt blott en enklare form häraf är enl. Gottsche och Lindb. *J. tersa* N. v. Es.

- 11 *J. obovata* N. v. Es. stjälken uppböjd, n. bar; bladen skeft 2sidiga cirkelrunda helbräddade utstående; de öfre större, något utböjda, inneslutande hela kalken. 2 6. Fig. G. & Rab. Hep. 266.

Klipp, bland mossor, r. (Ångml. Bjertrå sn: Frist. enl. Lindb. — N. Trondhj. Fossen nära vattenfallet.) $\frac{1}{2}$ —2 tum lång och upptill $\frac{3}{4}$ lin. bred, nedåt afsmalnande, ej olik *Alicul. compressa*. — *J. immersa* Ångstr. i Bot. Not.

- 12 *J. riparia* Tayl. stjälken krypande, grenig och rotträdig, försedd med flageller; bladen omv. egggrunda—elliptiska helbräddade, en del urnupna i spetsen, skeft vidfästade stjälken, glesa och 2sidiga; kalken päronformig, med 5—6veckad, sammandragen mynning 2 7, 8. Fig. G. & Rab. Hep. 57, 71, 116—7, 150—1, 276.

Bäck., helst på kalkgrund, r. (ÖG. Omberg, Borghamn med fr. VG. Kinnekulle, vid Mörkeklef. Gottl. Visby och Rute sn, vid Fardume: Cleve. Allt enl. Lindb.) Stor som föreg., men mest beslägtad med *J. pum.*, från hvilken den skiljes genom storleken, den blekare färgen och flagellernas närvaro.

- 13 *J. lanceolata* N. v. Es. stjälken nedliggande, rotträdig; bladen n. horisontalt utstående, elliptiskt aflånga, trubbiga helbräddade; kalken cylindrisk slät, något krökt. 2 5—7. Fig. Hook. t.18. Ek. f.7. G. & Rab. Hep. 94.

Fukt. skogsmark. (Sk.—Medelp. VB. Skellefteå, Krångforsen. Herjed. Hamrafjellet. Jämtl. Snasahögen. Gottl. Hesse i Fleringe: Cleve enl. Lindb. — N. Filefjell. Trondhj. Mostamarken.) 3—6 lin. lång, mörkgrön, växande i nog stora, platta mattor, n. alltid med kalk. — *Liochlaena* ed. 8.

- 14 *J. pumila* With. stjälken kort, krypande med uppstig. topp, rotträdig; bladen rundadt eggformiga concava helbrädd. skeft vidfästa stjälken, något tegel-lagda och vända åt en sida; kalken aflång, på midten vidgad, långt utskjutande. 2 6—8. Fig. Hook. t.17. Ek. f.13 och 113 D. G. & Rab. Hep. 55, 237, 244.

Klipp., sandstrand, etc. r. (Sk. Klöfahallar: Skärli. VG. Halleberg: Lindb. Värml. Christineh. på Fogelholmen. Dal. Grycksbo bruk, på stranden af Grycken. Herjed. Helagsfjellen. Pit. Lpm. Tjdtjak och Peljekaise; samt VB. Krångforsen: Lindb. Uppl. Söderfors. ÖG. V. Ny, vid Näs stenbrott etc. — N. flerstädes upp till Salten.) 3—5 lin. lång, tagelsmal, intrasslad i tunna, ofta handstora lager af

mörkgrön, stundom brun färg; bladen än glesa, knappt vidrörande hvarandra, än närmade och med kanterna tegellagda. — *J. Zeyheri* Hüb. och *ed.* 8 hör, enl. *Gottsches* obs., till närv. art.

- 15 *J. sphærocarpa* Hook. stjelken kort, uppstigande, bar; bladen cirkelrunda, n. platta, helbräddade, mycket utstående; de öfre fästade n. tvärt öfver stjelken, de nedre snedt fästade, med basen något nedlöpande på stjelkens framsida; kalken klubblikt omv. egg-rund, slät, 4tandad, långt utskjutande. 2 5, 6. Fig. Hook. t.74. Ek. f.20. Fl.D.1775, f.2. G. & Rab. Hep. 186.

Jord i bergstrakt. r. (*Lul. Lpm.* Jockmock. *VB.* Haparanda: Frist. enl. Lindb.: Skel-lefteelfvens stränder. *Dal.* Fulufjell. *Helsl.* — *N.* Bergens st. i en grotta upp i Ouse-dalen. Finnm. och flerstädes enl. Hüb.) 3—5 lin. lång; bladen på ofrukt samma *ex. tätt tegel-lagda, hos de fruktsamma glesare, något brungröna af medelmåttigt grof cellväf.*

- 16 *J. crenulata* Sm. stjelken krypande, rottrådig; bladen närmade utstående, skeft och ensidigt fästa, cirkelrunda platta helbräddade, kanten omgifven af en rad större, n. 4kantiga celler; kalken egggrund, 4sidig. 2 5, 6. Fig. Hook. t.37 och Suppl. t.1. Ek. t.3 och 12, f.25. Lindgr. M.exs.100. G. & Rab. Hep. 172, 219.

Fukt. mark, särd. lerjord. r. (*VG.* Degeberg etc. *Boh.* Christinedal: Thed. *ÖG.* Mot-a-latrakten. *Stockh.* *Dal.* *Värml.* Kroppa: Wahlenb. enl. Lindb. — *N.* Trondhjemstrak-ten; flerstädes enl. Somf.) Var. till storl. än 4—6 lin. lång och $\frac{1}{2}$ lin. bred, än dubbelt spädare; vanl. ljusgrön; bäst skiljd af bladmaskorna, som äro rundade i bladskifvan, då yttersta ringen deraf eller kancellerna äro afskiljda med en mör-kare rand och sjelfva större, klarare och 4kantigare.

- 17 *J. nana* N. v. Es. stjelken uppstigande eller upprät, kort, rottrådig; bladen cirkel-runda, skeft fästa vid stjelken, n. platta och föga utstående, helbräddade; kalken egg-rund, med sammanveckad 4kantig mynning. 2 7, 8. Fig. G. & Rab. Hep. 287.

Fukt. jord, r. (*ÖG.* Omberg, Borgsudde. *Jämtl.* Åreskutan. *Pit. Lpm.* Walloive och Käva: Lindb. — *N.* Öjlo i Quamsklefven. Trondhj. Mostamarken.) Föga skiljd från följ., är endast mindre och mörkare, bladen icke nedlöpande.

- 18 *J. hyalina* Lyell: stjelken kort, nedtill krypande och rottrådig; öfre delen uppböjd; bladen tätt tegel-lagda, skeft fästade, något ensidiga och nedlöpande, cirkelrunda, mer-änd. med bugtigt intryckta helbräddade kanter; kalken uppblåst egggrund, med sam-manveckadt 5kantig mynning. 2 5, 6. Fig. Hook. t.63. Ek. f.45. G. & Rab. Hep. 189, 234.

Fukt. jord, r. (*VG.* Roo. *ÖG.* Vinnerstad: Holmgr. enl. Lindb. *Södm.* — *Herjed.* — *N.*) 3—5 lin. lång, vanl. i platta ljusgröna tufvor; bladen med hel ell. något bugtad kant. — *J. Schmideliana* Hüb. och *Handb.* *ed.* 3.

- 19 *J. parvula* Lindb. stjelken ytterst liten och hårsmal, rottrådig, öfverallt betäckt af upp-rätt och 2sidigt tegel-lagda cirkelrunda helbrädd. blad; kalken stor, uppblåst, omv. egggrund. 2 6, 7. Fig.

Lerjord, r. (*Gefle* vid Marielund nära Nynäs.) Ytterst liten, knappt en linie lång, tufvad; bladen utan mikroskop icke urskiljbara, inneslutande hvarandras baser; kalken stor i jämförelse med växten. Finnes trol. mångenstädes, men förbises lätt. — *J. cæspiticia* *ed.* 8, men lär enl. *Gottsche* och *Lindb.* icke vara *Lindenbergs* art, med hvilken deremot *Lindb.* anser att *J. Schmideliana* *Thed. M. exs.* 137 bältre, ehuru icke fullt öfverensstämmer.

** Bladen 2flikiga ell. 2tandade, säll. 3tandade.

a — Med stipler.

- 20 *J. Mülleri* N. v. Es. stjelken nedligg. ell. uppstigande, rottrådig; bladen runda, urnu-pet 2tandade med n. halfmånlik urskärning och trubbiga eller något spetsiga flikar; stipl. små, lancettlika, hela ell. flikiga; kalken n. cylindrisk slät, med veckig 4klufven mynning. 2 5, 6. — *β acuta* Lindb.: bladens urskärning något hvass med spetsiga flikar; stipler syllika. — * *heterocolpos* *Thed.* bl. omv. hjertlika, de öfre med smal, de nedre med vid urskärning; kalken oval ell. något päronlik. Fig. Hüb. Deutschl. Leberm. n:o 118. G. & Rab. Hep. 147—8, 227. *β* Ek. f.101. Sill. M.exs.191. * *V.Ac.* H.1838.

Fukt. jord, * fjelltr. bland andra mossor, r. (*ÖG.* Hålberget och Lemunda: Holmgr. *Ängml.* Bjerträ: Frist. enl. Lindb. — *β Gestr.* Kubbo, vid Qvarkkärrsbäcken. *Dal.*

Norrbärke, vid sjön Barken; Osmundsberget: Lindb. *Pit. Lpm.* Arvidsjaur, Peljekaise m. fl. st.: Lindb. — *N.* Hardanger; Dovre, nära Sprenbäcken. — **Herjed.* Malmagen, Funnes- och Ljungdalen. *Dal.* Idre. — *N.* Fämundstrakten.) $\frac{1}{2}$ —1 tum hög, 1 lin. bred, gul- eller brungrön, föga grenad. *Stipl.* små, dolda i rothuddet; bladkanten i utskärningsvinkeln litet uböjd. — β *J. acuta* Lindenb. och ed. 8.

- 21 *J. plicata* Hn. stjelen n. trind af de meränd. täta, skeft fästade och uppåt ensidiga bladen, något rottrådig; bladen runda concava, klufna n. till midten i 2, sällan 3, egg-runda trubbadflikar, med trubbad urskärning; *stipl.* deltda i 2 syl-rika flikar; kalken i toppen, slutl. på sidan, aflång. 2 6, 7. — **Kunzeana* Hüb. stjelen utdragen trådläk; bladen mer åtskiljda och utstående. — β *gracilis*: bladen med mer spetsiga flikar; för öfr. som *. *Fig.* * V.Ac.H.1838.

Fukt. mark. (*Lpl.*—*Värml. Dal. Gestr.* Oslättfors. — **Pit. Lpm.* Peljekaise och Arvidsjaur, på Prestberget: Lindb. *Herjed. Helsl. Uppl.* Lingonhacka och Vitulfsberg. *Stockh.* Stadshagen och nära Skanstull: Lindb. *Dal. VG.* Huoneberg: Lindb. — β *N.* Trondhj.) Fast tufvad brungrön; stjelen med spetsen uppböjd, 4—8 lin. lång, $\frac{1}{2}$ bred; bladflikarne än rundtrubbiga, än trubbiga med udd. *Har stund.* 2- och 3flikiga blad och närmar sig då *J. quinqueidentata*. * mer upprät och enkel, vanl. 1 tum eller längre, nog olik α , såsom växande bland andra kärrmossor.

- 22 *J. bantriensis* Hook. stjelen plattad af skeft fästade blad, bar; bladen från bredare bas quadratisk rundade, grundt 2klufna, med rundadt trubbig urskärning och spetsiga ell. trubbiga flikar; *stipl.* egg-runda—syl-rika, sargadt tandade ell. helbräddade; kalken i toppen, omv. kägellik slät, med smal tandad mynning. 2 6, 7. *Fig.* Hook. Suppl. t.3 (*J. bident.*) enl. Lindb.

Fukt. st. r. (*ÖG.* Omberg, i skogen nära Elfvarum: Lindb. *Gottl.* stranden af Gotthemsån, ymn. fruktbär.: Cleve enl. Lindb.) 1—2 tum lång och mer än en lin. bred, brungrön, enkel ell. upptill med få grenar, med blad som, undantag. flikigheten, något likna dem hos *Chilos. polyanthos*.

- 23 *J. Hornschuchiana* N. v. Es. stjelen n. platt af mycket skeft fästa blad, rottrådig; bladen runda, något grundt 2flikiga, med rundadt trubbig urskärning och smalspetsiga flikar; *stipl.* lancettlika spetsade, med 2—3 syl-rika sidoflikar; kalken i stjelskensk topp, aflång slät, med smal, småtandad mynning. 2 8, 9. *Fig.* G. & Rab. Hep. 128, 246.

Kärr, r. (*Jämtl.* Åreskutan, i kärr mot Husåhytta. *Geste*, Kubbo i Ormtjärnsmyren. *Gottl.* vid Åhr i Fleringe: Cleve enl. Lindb. — *N.* Dovre, Kongsvold bland *Cinclid. arcticum*.) 1—3 tum lång och vanl. mer än $1\frac{1}{2}$ lin. bred, brungrön; bladen stora, n. cirkelrunda med knappt till $\frac{1}{3}$ flikad topp, korta, men spetsiga flikar; bladmaskorna stora, täta, n. runda, perichætialbladen 2:ne, lika de öfriga, men smärre och med grundare urskärning; kalken en lin. lång, gulgrön.

- 24 *J. albescens* Hook. stjelen uppstig. tagelsmal, n. bar; bladen glest [perlhandslikt] tegel-lagda, stundom åtskiljda, föga utstående, n. cirkelrunda och djupt concava, 2flikiga med smal trubbig urskärning och mot hvarandra riktade flikar; *stipl.* egg-runda hela och otandade; kalken aflångt egg-rund. 2 6, 7. *Fig.* Hook. t.72 och Suppl. t.4. Ek.f.42. Somf. Suppl. t.3. G. & Rab. Hep. 35.

Fjellv., oftast bland andra mossor, r. (*Lpl.*—*Dal.* Fulufjell i Särna, När- och Hemfj. i Transtrand. — *N.* Finnm. — Dovre och Filefjell.) 4—6 lin. lång, trådläk, i torrt tillstånd likasom ledad af de skål-lika, tilltryckta bladen, hvilkas urskärning sällan når till $\frac{1}{2}$ och är smal, oftast lik en spricka; färgen ljusgrön, äldre n. perl-hvit. — *J. scutata* Somf. Suppl.

b — *Stipler* 0.

- 25 *J. inflata* Huds. stjelen nedligg. ell. upprät, krokig, bar; bladen skefva glesa egg-runda, n. till midten 2klufna, med något hvass urskärning och trubbiga flikar; kalken i toppen, aflångt päronlik, slät. 2 5, 6. — β *major*: dubbelt större, grön; bladen plattade. — γ *hercynica*: stjelen tufvad upprät, med slaka och smala nyskott; bladen concava, med inböjda flikar. *Fig.* Hook. t.38. Ek. f.23 och 81. Thed. Mex.140. G. & Rab. Hep. 145, 174, 253.

Kärr, fukt. jord. (*Lpl.*—*Smål.* — *N.*) Vanl. tagelsmal och brungrön, ofta n. svart till färgen; utmärkt af de mycket trubbiga bladflikarne. β stor som *J. ventricosa*, lifligt grön. — γ *J. hercynica* Hüb.

- 26 *J. orcadensis* Hook. stjelen utdragen, föga grenig, rottrådig; bladen skeft fästade n. en-

sidiga, från bred bas eggunda, grundt och trubbigt urnupna i den något tillbakaböjda spetsen; flikarne trubbad. 2 $\frac{1}{2}$. Fig. Hook. t.71. Ek. f.39. G. & Rab. Hep. 40.

Bland mossor och rehnlaf i fjelltr. r. (*Lul. Lpm. Dal.* Idre vid Gröfvelsjön; Transtrand på När- och Hemfjellet. — *N.* vid Dalgränsen på Sahlfjellet. Oudalen nära Storsöen. Dovre på Kongsvold. Bergens st. mell. Graven och Voss.) 2—3 tum lång, $\frac{3}{4}$ lin. bred, blek och föga grenig; bladen nedtill mer utstående, upptill lagda mot hvarandra, på baksidan concava. Frukt okänd.

- 27 *J. Wenzelii* N. v. Es. stjelken nedligg. ell. uppböjd, enkel ell. upptill 2grenad, rottrådig; bladen skefva, 2sidigt utstående, n. cirkelrunda, grundt och trubbigt intryckta, med dels trubbiga dels spetsade, ofta ojemnt tandade flikar; kalken aflångt cylindrisk. 2 $\frac{1}{2}$ 6, 7. Fig.

Fukt. st. i fjelltr. r. (*Torn. Lpm.* Täppijänka; Frist. och Björnstr. *Pit. Lpm.* sandiga stränder af en bäck från Hvittjak nära Arvidsjaur, m. frukt. *Herjed.* Haftorstöten: Frist. Allt enl. Lindb.) $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ tum lång, $\frac{1}{2}$ lin. bred ell. smalare, brunaktig.

- 28 *J. ventricosa* Dicks. stjelken nedligg. ell. uppböjd, mer och mindre plattad af de 2sidiga bladen, rottrådig; bladen skefva utstående, n. quadratiska 2flikiga, med grund, bred och trubbig urskärning samt spetsiga flikar; kalken upplåst eggundt ell. oval. 2 $\frac{1}{2}$ 7—9. — β *porphyroleuca* Gottsche: bladen ovalt quadratiska af blek färg, med något hyvassare urskärning. Fig. Hook. t.28. Ek. f.58 och 78 (β). Somf. Cr.exs.40. G. & Rab. Hep.184—5, 288 (β).

Skogsmark, a. (*Sk.*—*Lpl.* — *N.*) $\frac{1}{4}$ — $\frac{3}{4}$ tum lång, $\frac{1}{2}$ lin. bred, ofta smalare; bladen utböjda med n. parallela sidor, halfmånläk urskärning i spetsen. År vanl. rent grön. β *J. porphyrol.* N. v. Es. och ed.8 lär, enl. Lindb., stundom hafva stipler.

- 29 *J. alpestris* Schleich. stjelken krypande, uppböjd; bladen eggundt quadratiska concava, de nedre plattare och mer utstående, bugtigt urskurna med spetsiga inböjda flikar; perichetialbladen breda, 2—3flikiga, dubbelt kortare än den aflånga, släta kalken. 2 $\frac{1}{2}$ 5, 6. Fig. G. & Rab. Hep. 190, 264—5.

Klipp. på ruttna mossor, etc. r. (*Pit. Lpm.* Tjiddjak, Peljekaise etc.; Lindb. *Jäml.* Snasahögen och Getvalen: R. Hn. *Herjed.* Skarffjellet: Frist. enl. Lindb. *Dal.* Skatungen: Lindb.; Norrbärke. *Uppl.* vid Stummelbo i Vahlö sn; Tierp vid Fors etc. *Stockh.* Värmdön, på Ramansberget: Cleve, Skarpeck, Nacka: Lindb. *Boh.* Marstrand: Prof. Huss enl. Lindb. — *N.* Trondhj.; Gudbrandsdalen: Jens., samt mell. Stuedalen och Haftorstöten: Frist. enl. Lindb.) *Lik föreg., hufvudsakligen skiljd med den långa kalken.*

- 30 *J. bicrenata* Lindenb. stjelken kort, krypande, under convex af de skeft fästade, uppåt rigtade, samstötande bladen, rottrådig; bladen eggformigt rundade, djupt och hvasst urnupna med korta spetsiga flikar; cellväfven finprickig; kalken i toppen, omv. eggund. 2 $\frac{1}{2}$ 6—8. Fig. Ek. f.93, 2. Thed. Mexs.141. G. & Rab. Hep. 127, 187.

Jord. r. (*Hall.* Bårarp: Lindb. *VG.* Degeberg. *ÖG.* enl. Lindb. *Södm.* Gerstaberget: Cleve; och *Stockh.* flerst.: Lindb. *Dal.* Norrbärke: Liedstr. enl. Lindb. *Pit. Lpm.* Glommer-sliden och Arvidsjaur: Lindb.) $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ lin. lång, tätt täckt af bladen, som äro concava, hafva rundade kanter och grund urskärning, högst till $\frac{1}{2}$; kalken stor, veckig.

- 31 *J. intermedia* Lindenb. stjelken som föreg.; bladen skeft fästade, tätt tegellagda concava, något 4hörnigt eggunda, af grof cellväf, halfmånläkt eller trubbigt urnupna, sällan 3flikiga, med olikstora spetsiga flikar; perich.bladen 3—4flikiga; kalken vidgad eggund. 2 $\frac{1}{2}$ 6—9. — β *capitata*: grenarne uppåt vidgade; öfra bladen knutna i ett hufvud, krusiga flerflikiga. Fig. Ek. f.93, 1; t.6 och 12, f.46; β f.32. Hook. t.80 (β). G. & Rab. Hep. 60, 144.

Jord. r. (*Sk.* Årup: Åkerm., och Broby: Hamnstr. enl. Lindb. *Hall.* Bårarp: Lindb. *Södm.* Värml. *Dal.* Norrbärke: Liedstr. enl. Lindb. — *N.*) Vanl. 1—2 lin. lång, krypande och med rottrådar hårdt fästad vid jorden, endast fri och uppstigande med de något tjockare och krusiga topparne. — β *J. capitata* Hook.

- 32 *J. saxicola* Schrad. stjelken uppstigande, groft trådläk, föga rottrådig; bladen rännformiga, skiftevis nående med basen öfver stjelkens framsida; öfre fliken n. lika stor som den undre, spetsig, den undre trubbad; båda eggunda helbräddade; kalken uppblåst eggundt, veckig, fliktandad. 2 $\frac{1}{2}$ 4—6. Fig. Ek. f.73 [mindre god]. G. & Rab. Hep. 12. Berg, trädst. (*Lpl.*—*Smål.* *Sk.* Skärälvi. — *N.*) Växer i 1—2 tum höga, täta tusvor af brunaktig färg; stjelken på undre sidan trind, ofvanpå trapplik af de skiftevisa bladbaserna. Undre fliken bredare än den öfra, men icke så olikformig som

Ekarts fig. Kalken, som mycket sällan träffas, vanl. på stjelkens sida, i följd af stjelkens förlängning af nyskott. — J. resupinata Wg.

- 33 *J. Michauxii* Web. stjelken som föreg.; bladen rännformiga, tätsittande, n. quadratiska, 2klufna, med spetsiga inböjda flikar; svepebladen lika de öfriga; kalken n. omv. eggrund, med veckad mynning. 2 7. Fig. G. & Rab. Hep. 245.

Klipp. trädst. r. (Sk. Skärali, på klippor; samt VG. Bromö i Venern, på ruttna trädst.: Lindb.) *Ungefär tumshög och föga finare än föreg., som den liknar till färg och växtsätt. — J. densa N. v. Es.*

- 34 *J. minuta* Dicks. stjelken tagelsmal bar; bladen tvärtöfver och skiftevis fästade på 2 sidor af stjelken, utstående och något åtskiljda, eggr. quadratiska, rännformigt concava, hvasst urnupna, med likstora, något spetsiga flikar; svepebl. hela; kalken i toppen af korta sidogrenar, eggrund veckig. 2 8, 9. — β *vivipara*: de öfre bladen sargadt sågade. — γ *gypsophila*: 2—3 lin. hög; bladflikarne olikstora, den mindre spetsig. — δ *minima*: 2—3 lin. hög, n. hårfin; bladen med likstora trubbiga flikar och mycket grund urskärning. Fig. Fl.D. 2190. Hook. t. 44. Ek. f. 3. Sill. Mex. 189. G. & Rab. Hep. 36, 270, 290.

Klipp. (Sk.—Lpl. — N.) *Lik J. saxicola, men många gånger finare, ehuru ofta lika lång; bladen sitta tvärt öfver stjelken, nästan alls icke snedt och ensidigt som på denna.*

- 35 *J. Helleriana* N. v. Es. stjelken hårfin, grenig och rottrådig; bladen, som föreg. med spetsiga flikar; svepebl. 2—3klufna; kalken eggrund, med veckad mynning, föga utskjutande. 2 6—8. Fig. Ek. f. 103.

Rutt. träd i kärr, r. (Stockh. vid Gåsberget i Järfälla sn. och Sandsjön. Gestr. Kubbo. Dal. Grycksbo. VB. Norsjö sn, mell. Granliden och Granbergs träsk. Allt enl. Lindb.) *Liten och fin som föreg:s minsta former, från hvilka den svårligen skiljes med annat än stjelkens rotludd.*

(afdeln. †††.)

*** Bladen 3—6flikiga ell. tandade, säll. 2tandade.

a — Med stipler.

- 36 *J. attenuata* Lindenb. stjelken lång trådläk rottrådig, utskjutande långa tagelsmala flaggeller i toppen; bladen närmade, ovalt quadratiska, i spetsen 2—3tandade med korta spetsiga tänder; stipl. 2klufna [stund. 0]; kalken i toppen, klubblik. 2 7—9. — β *fusca*: kortare, brunaktig; de öfra bladen 2tandade. Hook. t. 70, f. 18—22. Fig. Ek. f. 102. Thed. Mex. 145. G. & Rab. Hep. 153.

Klipp. r. (Sk. Skärali. Hall. Hasslöf. VG. ÖG. — Lpl. — N.) *1—2 tum lång, tråds- mal, knappt $\frac{1}{2}$ lin. bred, grön. — J. quinquedentata γ Handb. ed. 2. J. tridentata Sw. J. barbata var. A: N. v. Es.*

- 37 *J. Flörkii* W.M. stjelken uppböjd, n. trind af de skefva och uppåt ensidiga bladen, rottrådig; bladen täta tegel-lagda eggrundt quadratiska, 3—säll. 2—ell. 4tandade, med korta spetsiga inböjda tänder; stipl. tydliga, delda i 2, meränd. hvasstandade ell. klufna flikar. 2 5—7. Fig. Wg. Fl.L. t. 25, f. 3. G. & Rab. Hep. 183, 248—9, 268.

Klipp. helst i fjelltrakt. r. (Torn. Lpm. Kuma-Eno. Pil. Lpm. flerstädes. Jämtl. Åreskutan och Snasahögen. Herjed. Hede past. Dal. Idre etc. VB. Skellefteå. Ångml. Tåsjön: Frist. enl. Lindb. Helsl. Hemstanäs. Stockh. L. Nyckelviken, Flatsjön och Utön: Lindb. — N. Hammerfest. Salten, Solvaagtind. Dovre, på Finnsjöe. Fämundstrakten.) *Knappt tumslång, tufvad brunaktig, ej olik J. saxicola och plicata. — J. quinquedentata γ julacea Wg. Fl. Su. J. barbata B: N. v. Es.*

- 38 *J. quinquedentata* L. stjelken uppböjd rottrådig plattad; bladen horizontala quadratiska, med främre kanten rundad och 3—5tandad, veckiga; tänderna trubbiga med udd, de nedre böjda in- och uppåt; stipl. otydliga, 2klufna eller delade, tandade; kalken i toppen, slutl. på sidan, omv. eggrund. 2 7—9. Fig. Ek. f. 41, n:o 9. Hook. t. 70. Thed. Mex. 144. G. & Rab. Hep. 175.

Sten. etc. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Mörkgrön, 1—2 tum lång, 1 lin. bred; bladens öfre kant lång och hel, den nedre eller främre kort, mellan båda ligga tänderna, af hvilka den öfversta är störst. Stipl. stundom inga. — J. barbata F: N. v. Es.*

- 39 *J. barbata* Schmid. stjelken som föreg.; bladen tegel-lagda, horizontala, quadratiska, n. liksidiga, i toppen med 3—4 platta spetsiga tänder; stipl. klufna i 2 lancettlika

- otandade flikar; kalk som föreg. eggrund. **24** 6, 7. Fig. Fl.D.2123. Hook. t.70, f.1—17. Ek. f.41, no 1—6, 8, 10. Thed. Mexs.142. G. & Rab. Hep. 37, 131, 235.
- Sten. etc. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Lik och förblandad med föreg.; men bladen nå icke så långt fram på stjelkens framsida samt hafva öfre och nedre sidan n. lika långa; stipl. ofta inga.* — *J. barbata* E: Schreberi N. v. Es.
- 40** *J. lycopodioides* Wallr. bladen rundade veckiga och bugtigt flikade rundtomkring i meränd. 5. korta trubbad, något uddspetsiga tänder; stipl. stora 2klufna hårligt tandade; för öfrigt som föreg. **24** 6—8. Fig. Thed. Mexs.143. G. & Rab. Hep. 188.
- Berg etc. r. (Lpl.—Gestr. Dal. — N.) *Lifligt grön, bredare och plattare än de föreg. Bladen större, liknande en gåsot eller fruktodret hos Asperugo; tänd. sällan 4 eller 3. Högst sälls. med frukt.* — *J. barbata* D: *lycopodioides* N. v. Es.
- 41** *J. setiformis* Ehrh. stjelken trådlik, trind af de tätt sittande, 3—4delade bladen; bladflikarne eggrunda uppräta, med utvikna, meränd. tandade kanter; stipl. till form och storlek n. liknande bladen, 2klufna. **24** 7, 8. — β *alpina*: bladflikarne n. helbräddade. Fig. Hook. t.20. Ek. f.15. G. & Rab. Hep. 96, 252.
- Högre berg, r. (Lpl.—VG. Kinnekulle. Helsl. Stockh. Smål. i Skurugatan. — N.) *Stjelkarne tufvade, 1—2 tum långa, föga grenade, torra mycket bräckliga, alldeles täckta af bladen, som hafva ett knaggligt utseende.* — *J. concatenata* Sm.
- b — Stipler 0.
- 42** *J. incisa* Schrad. stjelken ganska kort, uppböjd rotträdig, tätt besatt med krusigt veckiga 3flikiga blad; flikarne olikstora kölade småtandade; kalken i toppen omv. eggrund. **24** 6—9. Fig. Hook. t.10. Ek. f.30 och 77. G. & Rab. Hep. 228—9.
- Jord, ruten ved etc. (Sk.—Lpl. — N.) *Stjelken 2—4 linier lång, utplattad 1 lin. bred, tufvig, ljusgrön, utmärkt af de krusiga bladen; är sällan något förlängd med glesare blad, oftare är stjelken knappt urskiljbar.*
- 43** *J. polita* N. v. Es. stjelken uppstigande, föga rotträdig; bladen n. quadratiska veckiga, i spetsen med 3, trubbiga helbräddade flikar; kalken aflång—klubblik, med veckad mynning. **24** 7, 8. Fig.
- Fjelltr. r. (Pit. Lpm. Käxa, Peljekaise och Arvidsjaur, vid fjellbäckar, med frukt: Lindb.) $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ tum lång, 1 lin. bred, nedtill brun, i topparne ljusgrön har denna art en viss habituel likhet med *Sarcosē. emarg.*, men är i friskt tillstånd utmärkt af bladens starka fettglans. Kalken, som för första gången upptäckts af Lindb., sitter dels i toppen, dels ganska ofta på sidan i följd af stjelkens förlängning genom nyskott.
- ††† *Bicuspides*: Bladen i 2 rader, meränd. 2- sällan 3flikiga ell. -tandade; frukt på en egen sidogren.
- a — Stipler 0.
- 44** *J. bicuspidata* L. stjelken krypande, ell. uppstig., nedtill rotträdig; bladen större och bredare än stjelkdiametern, rundadt quadratisk, till midten 2klufna, med hvass urskärning och lancettlika spetsiga, raka flikar; kalken på korta grenar från stjelkens basis, n. cylindrisk. **24** 5, 6. — β *conferta*: mer gyttad och upprät, mörkgrön; bladen tätare, något concava, med smalare urskärning. — γ *Lammertiana*: styfvare, med täta mycket concava blad, 2sidigt utstående. Fig. Hook. t.11 och Suppl. t.4. Ek. f.33. Sill. Mexs.190. G. & Rab. Hep. 74, 110, 191, 289.
- Jord, ruten ved etc. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Grenad vid roten i $\frac{1}{2}$ tum långa krypande grenar med vanligen åtskiljda blad; knappt $\frac{1}{2}$ linie bred, blekgrön, genomskinlig af mycket grof celväf; bladspetsarne ofta något böjda, men icke mot hvarandra. Denna och de 5 följ. skiljas af Spruce i en egen afdeln.: Trigonanthus, hvilken Lindb. anser bilda ett eget nytt släkte, stående midt emellan Jungerm. och Lophocolea.*
- 45** *J. catenulata* Hüb. stjelken som föreg.; bladen bredt eggrunda, till midten klufna i 2, n. parallela spetsiga flikar, med smal rundadt trubbig urskärning; kalken som föreg. aflång veckig. **24** 5, 6. Fig.
- Ruten ved, jord, r. (ÖG. V. Ny sn. Belleberg på ruttna stockar vid ett källdrag i skogen. Gestr. Kubbo, i Hjortronmossen; R. Hn. Dal. skogsstigar mellan Falun och Grycksbo: Lindb. VB. Norsjö sn. Långträsk: samt Pit. Lpm. Arvidsjaur: Lindb. — N. enl. Ångström.) *Tagelsmal, brunaktig, föga genomskinlig; bladen täta, men*

icke täckande hvarandra, föga bredare än stjelkdiametern, af tämligen stora runda maskor, med brunaktigt mellan-nät; för öfr. föga skild från följ.

- 46 *J. connivens* Dicks. stjelken nedligg. grenig rottrådig; bladen glesa cirkelrunda och n. till midten 2klufna, med rund urskärning och spetsiga, n. samstötande flikar; kalk som föreg. 2 5, 6. Fig. Hook. t.15. Ek f.60. G. & Rab. Hep. 111, 173, 239.

Bland andra mossor, Sphagnum etc. (Sk.—Lpl. — N.) *Tagelsmal*, några lin. lång, ljusgrön eller hvit och genomskinlig af så grof cellväf, att bladen ofta icke bestå af mer än 20—30 maskor. Mellan de mot hvarandra rigtade bladspetsarne liknar ofta urskärningen ett rundt hål.

- 47 *J. curvifolia* Dicks. stjelken krypande, grenig rottrådig; bladen eggrunda, till midten 2klufna, med rund urskärning och syl-likn mot hvarandra rigtade samt inkrökta och ledade flikar; kalken på grenarnes sida, n. cylindrisk. 2 5—7. — β *Baueri* Lindb. bladen glesare och mer utstående, med längre och smalare flikar. Fig. Hook. t.16, och Suppl. I. Ek. f.59. G. & Rab. Hep. 72; β 13, 217, 232, 250.

Rutten ved etc. r. (Sk. flerst.: Ahnf. Femsjö: Fries. ÖG. V. Ny sn, Belleberg: Holmgr. Allt enl. Lindb.) Lik föreg., men bildar ofta nog stora, intrassl. mattor med de tagel- eller hårsmala grenarne; cellväf. grof och genomskinlig, hvaraf bladflikarne synas ledade; bladen mer concava än hos de 2 föreg. Hufvudformen enl. Lindb. icke funnen hos oss.

(*J. divaric. \beta*.)

b — Med stipler.

- 48 *J. divaricata* EB. stjelken krypande, grenig hårfin rottrådig; bladen glesa och knappt bredare än den i proportion tjocka stjelkens diameter, eggrunda, till midten 2klufna med raka n. eggrunda och något trubbad flikar; stipl. lancettl. trubbiga ell. omv. eggrunda urnupna; kalken ovalt cylindrisk. 2 8, 9. — β *ex amphigastriata* Lindb. utan stipler. Fig. Hook. t.12. Ek. f.34. G. & Rab. Hep. 107; β 59, 129.

Jord, på torra st. bland lafvar etc. r. (Sk. Broby: Hamnstr. enl. Lindb. Stockh. flerst.: Älven med fr. vid Huddinge kyrka: Lindb. — β mer allmän: Sk.—Gestr. Dal. Jämtl. Snasahögen. — N.) En af de minsta bland Skand. arter, liknande ett fint ludd. — *J. byssacea* Hook. *J. Starkii* Funck och ed. 8. β *J. divaricata* ed. 8.

- 49 *J. Francisci* Hook. stjelken kort med uppstig. hårfina grenar, glest rottrådig; bladen som föreg., ovala, grundt 2klufna, med smal, men trubbig urskärning och raka trubbiga flikar; stipl. aflånga, 2klufna ell. hela. 2 5, 6. Fig. Hook. t.49. Ek. f.66.

Kärr, bland andra mossor, r. (VG. Hunneberg, bland *Sphagn. tenell.*: Lindb.) Grenarne på Sv. ex. $\frac{1}{2}$ tum långa, hårfina, med mycket glest sittande blad, hvaraf de nedre äro hvitgröna, de öfre ljusröda. Kalken, som är aflång, icke funnen hos oss.

++++ *Æquisolæ*: bladen i 3 rader [den ena raden af bladlika stipler].

* Bladen delade till basen i 2—4, hår- ell. syl-likn, af cellerna ledade flikar.

- 50 *J. trichophylla* L. bladen delade i 2—4, hårlika, perlbandslikt ledade flikar. 2 6. Hook. t.7. Fig. Ek. f.27. Thed. Mex. 134. G. & Rab. Hep. 15, 267.

Rutten ved etc. a. (Sk.—Lpl. — N.) Liknar för blotta ögat ett fint, grönt ludd; bladen så djupt delade, att många anse flikarne, hvilka bestå af en enda rad celler, för enkla blad. — *Ptilidium* Müll. enl. Lindb.

- 51 *J. setacea* Web. bladen 2—3delade, med syl-likn, något inböjda, ledade, trubbad flikar. 2 6—8. Fig. Sw. Meth. Musc. t.1, f.6. Hook. t.8 och Suppl. t.1. Ek. f.28. Sill. Mex. 187. G. & Rab. Hep. 38, 39, 114.

Torfkärr etc. r. (Sk. Skärals och Röstånga: Lindb.; Broby sn: Hamnstr. enl. Lindb. — Gestr. i Sphagnum-kärr på Hilleskogen; vid Främlingshem etc.) *Tagelsmal*, krypande, ofta mattlikt tufvad massa; bladflikarne korta inböjda, af 1—2 cellrader, trubbigare än hos föreg. — *Lepidozia* Müll. enl. Lindb.

(*J. setiformis*.)

** Bladen 2klufna ell. 2flikiga.

- 52 *J. julacea* Lightf. stjelken trådlik, trind af tegel-lagda concava eggrunda, till nedom midten hvasst 2klufna blad, med lancettlika spetsiga flikar. 2 6—8. Fig. Hook. t.2. Ek. f.61. G. & Rab. Hep. 126, 152.

Fjellv. (*Lpl.*—*Jämtl.* omkring snödrifvorna på fjellen. *Herjed. Dal.* Fulufjell. — *N. Finnm.* Dovre. Norfjellet, i söd. N.) *Växer i stora fasta lager, med $\frac{1}{2}$ tum långa tagelsmala, n. pargreniga stjelkar; brungrön, af ålder blåhvit; bladen både i friskt och torrt tillstånd vanl. så tätta och tilltryckta, att växten är svår att undersöka.* — *J. concinnata* *Wg. Fl.L.* *J. nivalis* *Sw. och Wg. Fl.Su.*

- 53 *J. laxifolia* *Hook.* n. hårsmal och slak; bladen glesa och spridda, föga utstående, aflångt eggrunda 2klufna, med spetsiga flikar och urskärning; kalken i toppen, aflång. 2, 6—8. *Fig. Hook. t. 59. Ek. f. 8.*

Fjellbäck. r. (*Jämtl.* Åreskutan, Snasahögen etc. *Herjed. Funnesdalsberget*; samt på gränsfjellen. *Dal.* vid Gröfvelsjön. — *N. Hammerfest. Salten. Dovre allmän.*) $\frac{1}{2}$ —1 tum hög, jemte bladen hårsmal, n. vattenklar, utan rottrådar; bladen af grof nättbyggnad, klufna n. till midten. En trol. hit hörande form är *J. Hübeneriana* *N. v. Es. och ed. 8.*

81. SPHAGNOECÉTIS *N. v. Es.*

- 1 *S. communis* *N. v. Es.* stjelken nedligg. slankig rottrådig, utan stipler; alla bladen cirkelrunda, n. platta, helbräddade, de nedre platt utstående, de öfre sammanlagda, föga framlöpande på stjelken, af mycket fint punkterad cellbyggnad; stipl. på flagellerna, bredt syl-ika; kalken på korta sidogrenar, aflång. 2, 7, 8. — β *macrior*: stjelk. grenig uppstig., bladen glesa, något mer eggrunda. *Fig. Hook. t. 33 och Suppl. t. 2. Ek. f. 43, 48. G. & Rab. Hep. 16, 300.*

Kärr, bland andra mossor, r. (*Sk.* Årup; Hasslemosse, etc. *ÖG. V.* Ny sn, Belleberg och Åskebäck, samt Motala sn, Bergsäter enl. *Lindb. Stockh. Värml. Christineh. i Hagmossen. Jämtl.* Snasahögen: *R. Hn. Pit. Lpm. Tjtdjak: Lindb. Torn. Lpm. Kurravara: Frist. enl. Lindb. VG. Halle- och Hunneberg: Lindb.* — *N. Oudalen* vid Storsöen. *Trondhj. st.* på Lysöen etc. — β *Herjed.* och *Dal.* i fjellen samt tillstående trakter i *N.*) $\frac{1}{4}$ —3 tum lång, $\frac{1}{4}$ lin. bred ell. mera, af blek varglänsande färg. Lik *J. anomala* och *Taylori*, men utmärkt af frukten, stiplerna och bladen, som hafva mycket finare, punktlika maskor. — *J. Sphagni* *Dicks.* β *J. denu-data* *N. v. Es.*

82. LOPHOCOLEA *N. v. Es.*

- 1 *L. bidentata* *N. v. Es.* stjelken nedtill nedliggande och rottrådig; bladen n. platt utstående, eggrunda, mot spetsen något sammandragna och der rundadt urskurna med sylspetsiga flikar; stipler tydliga, 2—4klufna, med syl-ika flikar; kalken i grenarnes topp ell. på sidan, genom grenens tillväxt, aflång, i spetsen uddtandad. 2, 6, 7. — * *Hookeriana* *N. v. Es.* kalken i grenarnes topp. *Fig. Hüb. Deutschl. Leherm. 83. G. & Rab. Hep. 49, 133, 258. * Hook. t. 30. Ek. f. 53.*

Fukt. jord, sten, rutton ved. (*Sk.*—*Helsl. Ner. VG. Halle- och Hunneberg: Lindb. Boh. — N.*) *Växer i blekgröna, stund. stora mattor, 1—2 tum lång och vanl. 1 god linie bred; bladen genomskinliga, flikade till omkr. $\frac{1}{4}$ delen. L. Hookeriana är tydl. Linné's Jung. bidentata enl. cit. af Dillenii fig., och, som förf. ej kan finna annan skilnad mellan N. v. Es:s båda arter, än längre eller kortare fruktgrenar, hafva de tills vidare blifvit förenade. Inländska ex. af * Hook. har förf. ej sett. — Jung. L.*

- 2 *L. minor* *N. v. Es.* bladen n. quadratiska med trubbig urskärning och spetsiga flikar; stipl. stora, 2klufna med bredt syl-ika flikar; kalken i spetsen trubbigt veckig, genom nyskott snart sido-sittande på en kort, egen gren; för öfr. som föreg. 2, 6, 7. *Fig. G. & Rab. Hep. 159—60.*

Jord, sten etc. (*Sk.* Råby: Åkerm.; och *VG. Göteborg: Wahlb. enl. Lindb. Stockh. mångenstädes: Lindb. Uppsala. Gestr. Helsl. Dal. Herjed. Åxhögen: Frist. enl. Lindb. Gottl. mångenstädes: Cleve enl. Lindb.*) Är dubbelt mindre, ehuru af samma bleka färg och växtsätt; bladen hos föreg. sammandragna mot spetsen och flikarne åter mer och mindre utstående; men hos denna äro sidorna mer parallela, och flikarne n. raka. — *J. bidentata* β *obtusata* *ed. 3*, en genom kantcellernas groddbildning trubbad form (*foliis erosis*).

- 3 *L. heterophylla* *N. v. Es.* stjelken krypande, rottrådig; bladen som föreg. n. quadratiska, de öfre hela, intryckta eller tvärhuggna; de nedre djupare urnupna, med trubbig urskärning och något spetsiga flikar; stipl. som föreg.; kalken i grenarnes topp,

bägarlik, med hvassflikig mynning. 24 6—9. Fig. Hook. t.31. Ek. f.54. G. & Rab. Hep. 50, 76.

Jord, ruttan ved. (Sk. Skärali. *Smål.—Helsl. Ner.* Örebro och flerstädes. — *N.*) *Lik föreg., men skild med bladen, af hvilka de öfversta äro rundade och omärkligt eller alls icke urnupna. — Jungermannia Schrad.*

83. HARPANTHUS *N. v. Es.*

1 *H. Flotowianus N. v. Es.* stielken utdragen grenig rottrådig; bladen underliggande, fastade snedt öfver stielken och långt in på framsidan, bredt omv. eggrunda, i den rundade spetsen grundt och meränd. trubbigt urnupna med korta trubbad flikar, platta kanter; stipl. olikformiga, hela, eller 2klufna; kalken på en mycket kort sidogren, tapplik, trind och något krökt. 24 7, 8. Fig. Thed. M.exs.138.

Kärr, r. (*Lpl.—Dal.* i fjellsockn.; samt vid Grycksbo och Leksands by. *VB.* Skellefteå. *Gestr.* Edskön i Svartmaren. — *N.* Tellemarken; Hardanger, Hammerfest.) *Stjelkarne 1—2 tum långa, 1 lin. breda, bruna, i stora mattor; stipl. tydliga eggrunda ell. lancettlika. Frukt sälls. — Jung. N. v. Es. J. Hartmanni Thed.*

84. CHILOSCYPHUS *Corda.*

1 *C. polyanthos C.* stielken nedliggande, rottrådig, med n. enkla grenar; bladen horisontala och något nedlöpande, rundadt quadratiska, i spetsen rundade, tvärhuggna eller intryckta, helbräddade; stipl. 2klufna med syl-lik flikar; kalken dubbelt kortare än den utskjutande mössan. med korta helbräddade flikar. 24 5, 6. Fig. Hook. t.62. Ek. f.50. G. & Rab. Hep. 10, 118, 178, 192, 257, 285.

Fukt. jord, ruttan ved etc. (Sk. Broby. *Smål.* Femsjö; Vexjö: Scheutz. — *Helsl. och Herjed. Jämtl.* Snasahögen. *VB.* Skellefteå. *Pit. Lpm.* Arvidsjaur. *Boh.* — *N.* till Nordl.) *Utbredd, platt, mörkgrön, omkring en lin. bred och 1—2 tum lång; stipl. små flygtiga. — Jung. L.*

2 *C. pallescens N. v. Es.* stielken nedligg. med n. klynnedelade. bara grenar; bladen rundadt eggformiga med quadratisk bas, helbräddade; stipl. eggrunda 2flikiga, stundom hela; kalken något längre ell. kortare än mössan, med långa tandade flikar. 24 5, 6. Fig. Fl.D.1716, f.2 enl. *N. v. Es.* G. & Rab. Hep. 77.

Fukt. st. källor etc. r. (Sk. Skärali, Väsums mosse. *Ner.* Kumla sn, i skogskärr nära Yxhult. *Uppsala,* Kungsparken. *Helsl.* i kalkkällor vid Långbo g.g.) *Lik föreg., men blekare och större, med rolludd endast vid basen; stipl. små och flygtiga. Kalken n. päronlik. Var. grön på torra ställen. Svår att skilja från föreg., om verkligt skild, helst N. v. Es. citerar Ekarts, efter Hooker copierade, fig. 50 till C. pallescens. — Jung. Schrad. J. viticulosa Wg.*

3 Flocken *Geocalyceæ*.

85. GEOCALYX *N. v. Es.*

1 *G. graveolens N. v. Es.* stielken krypande, rottrådig; bladen underligg. n. horisontala platta och quadratiska, grundt, men hvasst urnupna med spetsiga, utstående flikar; stipl. aflånga, djupt 2klufna. 24 5, 6. Fig. Ek. f.67. Thed. M.exs.135.

Fukt. jord, ruttan ved, r. (*VG.* Hunneberg. *ÖG.* V. Ny, Belleberg etc. *Södml.* Eskilstuna. *Stockh.* vid Skrubba; Sandsjön; Salem sn; Nym. enl. Lindb. *Gefle.* *Herjed.* Kålsätt. *Gottl.* Hessele i Fleringe; Cleve enl. Lindb. — *N.* Trondhjemstrakten; flerstädes enl. Horn.) *Något mindre än Calypog. Trichom., hvilken denna art liknar, ljusgrön, bildande handstora mattor af en egen lukt. — Jung. graveolens Schrad. J. bidentata β Wg.Fl.Su.?*

4 Flocken *Trichomanoidææ*.

86. CALYPOGÉJA *Raddi.*

1 *C. Trichomanis Corda:* stielken krypande, rottrådig; bladen öfverliggande, horisontala, eggrunda, något convexa, hela eller i toppen intryckta, helbräddade; stipl. bredare än stielken, halfmånlikt urnupna. 24 5, 6. Fig. Hook. t.79. Ek. f.35. Somf. Cr.exs.36. G. & Rab. Hep. 134, 167.

Fukt. jord, ruttan ved. (Sk.—*Lpl.* — *N.*) *1—2 tum lång, n. en lin. bred, något blåaktig, med täta blad, stora och beständiga stipler. Frukt sällsynt. — Mni-um L. Jungerm. Scop.*

87. *LEPIDÓZIA* N. v. *Es.*

- 1 *L. reptans* N. v. *Es.* stjelen krypande, pargrenig convex; bladen n. quadratiska, 3—4flikiga, med spetsade nedböjda flikar; stipler tydliga breda 3—4flikiga; kalken stor, n. lancettlik, mer och mindre kantig. 2 5, 6. — β *julacea*: trådlik, med smärre, tätta och mindre hvasstandede blad. — γ *tenera*: fin och glesbladig, oftare med 2—3tandade blad. Fig. Hook. t.75. Ek. f.21. Lindenb. Sp.Hep.Lepid. t.5. Thed. M.exs.146. Fukt. sten. stubb. etc. a. (Sk.—Lpl. — N.) Växer i små platta blekgröna mattor, 5—12 lin. lång, $\frac{1}{2}$ lin. bred. — *Jung. L.*

88. *MASTIGÓBRYUM* N. v. *Es.*

- 1 *M. trilobatum* N. v. *Es.* stjelen oordentligt grenad, platt, ofvanpå något convex af de med basen tegel-lagda bladen, bar, på baksidan skjutande glesa trådlila flageller; bladen egggrundt aflånga med convex basis och tvärhuggen, grundt 3tandad spets; stipl. 3—5tandade; kalken cylindrisk. 2 8, 9. Fig. Hook. t.76. Ek. f.22 och 116, b. Lindenb. Sp.Hep.Mastig. t.16. Sill. M.exs.193. G. & Rab. Hep. 18, 280.
- Berg, r. (Sk. Skärall; Leingaröd; Stenshufvud enl. Scheutz. *Blek. Lösen. Smål. Vestervik; Skurugatan. VG. Kinnekulle; Halle- och Hunneberg. Boh. Marstrand; Christinedal: Thed.; och Lysekil: Retzius enl. Lindb. Dalsl. ÖG. Motala vid Lemunda stenbrott; Omberg. Gefle, Testebo-Harfhällarne; Långhällarne på Harnässkogen. Helsl. Hemstanäs. Gottl. Thorsborgen: Cleve enl. Lindb. — N. södra och vstra delar upp till Trondhj.) 1 $\frac{1}{2}$ —3 tum lång, 1 $\frac{1}{2}$ —2 lin. bred, grön; bladen vinkelrätt utstående från stjelen eller något tillbaka- och nedböjda, deras nedre, tegellagda del på ofvansidan convex, den öfriga delen platt. Frukt sällsynt. — *Jungerm. L.**
- 2 *M. deflexum* N. v. *Es.* stjelen oordentl. grenad, convex af de helt och hållet convexa, något nedböjda bladen, bar, med talrika tagel-smala och långa flageller; bladen som föreg., spetsen 2—3tandad; stipl. 2—4tandade; kalken cyl., krökt. 2 8—9. — β *Martianum*: spådere, mer intrasslad af de långa flagellerna; bladen glesare, mer krökta. — γ *pygmæum*: 2—4 lin. hög, tufvad; bladen otandade; stipl. urnupna. Fig. Ek. f.99 [fig. 1, för bred]; β f.98. Lindenb. t.18. G. & Rab. Hep. 78, 87—8, 198, 281.
- Berg, r. (Dal. Idre etc. Värml. Dalsl. Hesselkog. Smål. Helveteshålan i Lemnhult; Scheutz. Gottl. Tänglingsmyr i Etelhem. — N. Trondhj. Finden vid Dockaelf. Dovre, vid Drivstuen, Vaarstien och Kongsvold. Find- och Vestfjord-dalen; Stuelsenbron: Jens. enl. Lindb. — γ *Pit. Lpm. Käxa. — N. Trondhj. på ön Monken.) Föga skiljd från föreg. med annat än smälheten, ehuru längden kan vara 2—3 tum; ofta icke $\frac{1}{2}$ lin. bred; färgen brunaktig. Knappt funnen fruktbärande i Skand. — *Jung. tricenata* Wg. β *J. deflexa* Mart. γ *J. cyrtophylla* ed.3.*

89. *PHYSIÓTIUM* N. v. *Es.*

- *1 *P. cochleariforme* N. v. *Es.* stjelen utdragen, n. enkel, uppstigande, ofvanpå convex af de tegel-lagda bladen; öfra bladfliken convex, bredt egggrund, i spetsen 2flikad och sågad, den undre egggrundt aflång, hel. 2 4 Fig. Hook. t.68. Ek. f.40.
- På torra st. i fjellen, r. (N. Lyse i Stavangers amt, bland *Racomit. lanuginosum.*) Flera tum lång och öfver en linie bred, till färgen röd. Undre bladfliken n. parallel med stjelen, liknande bladörnen hos *Madoth. platyphylla*. Frukt okänd. — *Jungerm. Hook.*

5 Flocken *Ptilidiææ*.90. *TRICHOCÓLEA* Dum.

- 1 *T. tomentella* N. v. *Es.* stjelen 2—3dubbelt pargrenig; bladflikarne och stiplerna n. helt och hållet sönderdelade i hår, liknande ludd; kalken bugarlik tvärhuggen hårig. 2 5, 6. Fig. Hook. t.36. Ek. f.49. Sill. M.exs.198. G. & Rab. Hep. 32, 272.
- Kärr, mellan tufvorna, r. (Sk. Skärall; Fruall; Hamm. enl. Scheutz. *Smål. vid Älmås i Fellsjö. VG. Göteborg i Oxhagen vid Lackarebäck; Halleberg. ÖG. V. Ny sn. Belleberg m. fl. st. Södm. Eskilstuna vid vägen till Hyndevadsskogen; Ekebykärr; Grödinge sn. Stockh. Sandsjön. Gestr. Hille och Vahlbo socknar, flerstädes. Öl. vid Rälla, nedom Landtborgen. Gottl. vid källan Fattigmannen nedom Thorsborgen: Hellb. — N. enl. Horn.) Större än följ., hvitgrön; bladen delade n. som tät spindelväf, ehuru, noga undersökta, bestående af 2 stora öfre, och 2 små undre flikar. Enl. Lindb. ej funnen frukt. hos oss. — *Jungerm. Ehrh.**

91. PTILIDIUM N. v. Es.

- 1 *P. ciliare* N. v. Es. stielken enkelt eller dubbelt pargrenig; bladen ofvanpå något convexa, klufna nedom midten i en mycket större, 2klufven öfreflik och en undre, uppåt tilltryckt och 2deladflik; båda hårbräddade; stipl. rundade, otydligt 3flikiga, hårbräddade; kalken päronlik, glatt. 2½ 5, 6. — *β ericetorum*: enkelt pargrenig, uppstigande, med något åtskiljda blad; färgen vanligen brun. Fig. Hook. t.65. Ek. f.36. Sill. M.exs. 199. G. & Rab. Hep. 9, 108, 197.

Sten. och stubb. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Stjelkarne i tufvade mattor, 1 linie breda, ofvanpå släta convexa, under raggiga af de nedböjda bladens hår.* — Jung. ciliaris L. J. pulcherrima Web. *β J. Woodsii* Hüb. enl. N. v. Es.

6 Flocken **Platyphylleæ.**

92. RADULA N. v. Es.

- 1 *R. complanata* N. v. Es. stielken platt, krypande grenig; bladen tegel-lagda, n. platta, helbräddade; öfre bladliken rundad, 4 gånger större än den undre, n. trehörniga tilltryckta fliken; kalken aflång, platt, tvärhuggen. 2½ 6, 7. Fig. Hook. t.81. Ek. f.31. Somf. Cr.exs. 34. Thed. M.exs.148. G. & Rab. Hep. 17.

Trädst. sten. a. (Sk.—Lpl. — N.) *Bred, mörkgrön eller på mycket torra ställen gulbrun, bildande tunna flata mattor; sällan mer uppstigande; β adscendens ed.2.* — Jungerm. L.

- 2 *R. Lindenberghiana* Gottsche: stj. och blad som föreg.; öfre bladliken 5—6 gånger större än den undre, quadratiska spetsiga; kalken omv. kägellik, platt, tvärhuggen. 2½ 7. Fig.

Fukt. sten. i bäck. r. (Sk. Skäråli; och VG. nedanför Hunneberg: Lindb., som anser sin förra *R. physoloba* från Helsl. osäker.) *Vid första påseende ganska lik föreg., men enl. Gottsche i bref till Lindb. fullkomligt skild genom dioik blomställning, då föreg. är sambygg.*

93. MADOTHECA Dumort.

- 1 *M. lævigata* Dum. stielken n. dubbelt pargrenig, ofvanpå convex, glänsande; bladen rundadt eggformiga uddspetsiga, jemte de aflångt eggrunda stiplerna och de stipelformiga platta bladöronen något uddtandade. 2½ 6—8. Fig. Hook. t.35. Ek. f.44. G. & Rab. Hep. 53, 259.

Klipp. trädstamm. r. (Sk. Skäråli. — N. enl. Horn.) *Utmärkt från de följ. genom convexa, glänsande, i gulbrunt stötande grenar samt fastare byggnad. Sv. ex. sterila.* — Jung. Schrad.

- 2 *M. navicularis* N. v. Es. stielken som föreg.; bladen n. runda trubbiga helbräddade, i nedre kanten vågigt krusiga; bladöronen snedt hjertlikt ovala, starkt concava helbrädd.; stipl. n. runda trubbiga med tillbakaböjda helbrädd. kanter. 2½ 6—8. Fig.

Klipp. r. (Gottl. St. Carlsön 1864: Cleve enl. Lindb.) *Af gulaktig färg och mindre glänsande än föreg., mellan hvilken och följ. den synes bildas en länk inom släktet. Svenska ex. sterila.* — Jung. Lindb.

- 3 *M. platyphylla* Dum. stielken enkelt eller dubbelt pargrenig, platt; bladen bredt eggrunda trubbiga helbräddade; stipl. n. quadratiska tvärhuggna, helbräddade; bladöronen n. skiljda från stielken, eggrunda trubbiga, meränd. af stiplernas bredd. 2½ 5, 6. Fig. FL.D.1741, f.1. Hook. t.40 och Suppl. 3. Ek. f.24. Somf. Cr.exs.33. G. & Rab. Hep. 52, 140, 157, 158.

Bergsklyft. trädst. (Sk.—Gefle. Ångml. Nora sn. Ner. vid Myrö; Glanshammar sn, vid Skala. Boh. Christinedal: Thed. — N. till Nordl. Dovre vid Drivstuen.) *Bladöronen äro hos denna stora art n. alldeles skiljda från bladen, så att den synes hafva en 3dubbel rad stipler; färgen mörkgrön, utan märklig glans.* — Jung. L.

- 4 *M. platyphylloidea* N. v. Es. bladen n. cirkelrunda; bladöronen eggrunda något concava; stipl. halft cirkelrunda; för öfr. som föreg. 2½ 6—8. Fig. G. & Rab. Hep. 51.

Bergsklyft. trädst. r. (ÖG. Omberg på torr jord. Stockh. Gåsberget i Järfälla sn. — N. Haukenäs vid Tindsjön; annorstädes enl. Ångstr.) *Denna art synes knappt skild från föreg. Skand. ex. sterila.* — Jung. Schwein.

- 5 *M. rivularis* N. v. Es. stielken oordentligt grenad eller klynnedeld; bladen eggrunda trubbiga helbräddade convexa; stiplerna n. quadratiska med rundad utböjd spets; bladöronen aflånga, n. spetsiga, smalare än stiplerna. 2½ 8, 9. Fig.

Fukt. berg. r. (Smål. Grennatrakten; Vexjö, samt Helveteshålan i Lemnhult och Sannås i Vilstad; Scheutz. *Dalsl.* Käppenäs i Hesselskog, på Lindkullen. *Boh.* Christinedal; Thed. *VG.* Kinnekulle. *Södml.* Grödinge sn, Husbyhammaren. *Stockh.* allm. *Gestr.* Oslåttfors på steniga holmar i strömmen. *Helsl.* Mo sn, på Kasberget.) *Stipl. och bladöron på förf:s ex. något landade. Mycket lik J. platyphylla, men utmärkt af en helt olika förgrening, samt af de små och smala bladöronen, i hvilket afseende denna art förhåller sig till M. platyphylla, n. som Frullania Tamarisci till F. dilatata.*

- 6 *M. Porella* N. v. *Es.* stjelken oordentligt pargrenig, platt; bladen elliptiskt eggunda, rundadt trubbiga, helbrädd.; bladöronen mycket små, platta, eggundt aflånga, n. spetsiga, fästade tätt till stjelken; stiplerna n. quadratiska tvärhuggna platta tilltryckta, större än bladöronen. 24 6, 7. Fig. *Linnæa* XIII, t. 13, enl. *Lindb.*

Klipp. r. (*VG.* Vålaberget. *Stockh.* vid Skrubba. *Helsl.* Mo sn, på Kasberget. *Dal.* Grangårde vid Norrhyttan.) *Dubbelt spåhare än de föreg.; bladen glesare, åtskiljda, eller de öfre med kanten något täckande hvarandra [α distans N. v. Es.]; bladöronen till större eller mindre del vidväxta stjelken. Americanska ex. något större, tydligare pargreniga och med tätare blad: β densa N. v. Es. — Jungerm. Dicks.*

7 Flocken *Jubuleæ*.

94. *LEJEUNIA* Gottsche & Lindenb.

- 1 *L. serpyllifolia* Lib. stjelken n. pargrenig; bladen rundadt aflånga helbräddade, något convexa, med en liten inviken tilltrycktflik vid basen: stipl. rundade, hvasst urnupna; kalken i grenarnes topp, omv. eggund. 24 5, 6. Fig. *Fl.D.* 2006. *Wg.Fl.L.* t. 25. *Hook.* t. 42. *Ek.* f. 2. *Somf. Cr.exs.* 35. *G. & Rab. Hep.* 47, 273.

Bergsklyft. (Sk.—Lpl.—N.) *Fin mossar, växande i stora, mjuka och platta, ljusgröna mattor; stund. krypande bland andra bergsmossor. Bladen af grof cellväf med stora maskor; bladstiken stund. omärklig — Jung. serp. Dicks. J. cavifolia Wg.*

- 2 *L. calcarea* Lib. stjelken kort, hårfin, ledad af de åtskiljda bladen, grenig; bladen eggunda spetsade, n. påslit sammanrullade, utan tydlig undre flik, något klotlikt utböjda, naggade; kalk på en mycket kort sidogren, omv. eggund, med 5 naggsågade kanter. ☉ 4, 5. *Hook. Suppl.* t. 3 enl. *Lindb.* Fig. *G. & Rab. Hep.* 46, 283.

Klipp. på andra mossor, r. (*ÖG.* Motala vid Näs, samt Omberg i bergssprickor vid Rödgävel. — N.) *Bekläder som ett fint ludd andra mossor. Skiljd med föga annat än kalken från L. hamatifol. Dum., hvars kalk har bredt hinnvingade uddflikiga kanter. — Jung. hamatif. β echinata Hook. enl. Lindb.*

95. *FRULLANIA* Raddi.

- 1 *F. dilatata* N. v. *Es.* stjelken pargrenig krypande; bladen runda concava helbräddade; bladöronen rundade hvalfika, större än de rundade, djupt urnupna stiplerna. 24 5—9. Fig. *Fl.D.* 1831, f. 1. *Hook.* t. 5. *Ek.* f. 18. *G. & Rab. Hep.* 54, 156.

Klipp. trädst. a. (Sk.—Lpl.—N.) *Bildar platta bruna ell. svartgröna mattor med de krypande, mycket greniga, ½ linie breda stjelkarne. Bladen utan de perlbandslika cellrader, som utmärka följ. — Jungerm. L. J.-tamariscifol. Wg.*

- 2 *F. fragilifolia* Tayl. stjelk och blad som föreg., de sednare med en eller flera, perlbandslika rader af med en mörkare ring omgifna maskor; bladöronen bredt aflånga, påslika, af de omv. eggunda 2flikiga stiplernas bredd. 24 5—8. Fig. *G. & Rab. Hep.* 170, 200, 226.

Klipp. sten. trädstamm. r. (Sk. Skärali. *ÖG.* Omberg; *Ö.* Ryd sn. *Södml.* Hölö sn. *Stockholm* vid Vinterviken m. fl. st. allmän. *Gestr.* Hille sn. på Harfällarne. *Värml.* *VG.* Halle- och Hunneberg, äfven på Björkstamm. *Hall.* Warberg; Bårarp. *Gottl.* Othems klint: Cleve enl. *Lindb.* — N. Tistedalen vid Fredrikshall: Nym. enl. *Lindb.*) *Lik föreg., men med något mer aflånga blad och bladöron, likasom utgörande en medelform till följ., från hvilken åtmånstone den Svenska är föga skiljd. Skand. ex. sterila. — Jungerm. Tayl.*

- 3 *F. Tamarisci* N. v. *Es.* bladen rundade concava, ofta med smal inböjd spets, utan perlbandslika cellrader; bladöronen aflånga påslika, smalare än de n. quadratiska 2flikiga stiplerna. 24 4—8. Fig. *Fl.D.* 1894. *Hook.* t. 6. *Ek.* f. 17. *Sill. M.exs.* 200. *G. & Rab. Hep.* 80, 199, 209.

Sten. trädst. etc. a. (Sk.—Lpl. — N.) Utmärkt af de små och aflånga, med stjelken parallela bladörönen, för öfr. lik de föreg. Var. större och mindre, mer och mindre glänsande o. s. v. — *Jungerm. L.*

8 Flocken **Codonieæ.**

96. FOSSOMBRONIA Raddi.

1 *F. pusilla* N. v. *Es.* stjelken ganska kort, krypande rottrådig, tätt besatt med uppstående, quadratiska 2—5standade helbräddade veckiga blad; kalken i toppen, klocklik; fröh. på kort skaft, oregelbundet uppbristande. 2 8—10. Fig. Fl.D.1717, f.2. Hook. t.69. Ek. f.38. Sill. M.exs.192.

Öfversvämm. stränd. (Sk.—Helsl. Dal. Pit. Lpm. Arvidsjaur. — N. till Salten.) *Vanl. flata tufvor af korta, knappt utredbara stjelkar med oordentligt klufna och gytttrade blad, mer sällan och endast yngre, redigt åtskilda. Kalken, som n. alltid finnes, stor och med klocklikt utböjdt bräm. — Jungerm. L.*

9 Flocken **Diplomitrieæ.**

97. BLYTTIA Endl.

1 *B. Mörckii* N. v. *Es.* stambladet nedtryckt, hinnaktigt, n. omv. eggrundt, i spetsen intryckt, vågigt veckigt, med breda rundade flikar och en nervlik förtjockning efter midten; svepet flikar flikiga och veckiga. 2 8, 9. Fig. Fl.D.2004. Hüb. Deutschl. Leberm.52. G. & Rab. Hep. 63.

Fukt. jord i fjelltr. r. (Pit. Lpm. Tjidsjak. Um. Lpm. Storavare. Jäml. Åreskutan, Snasahögen och Syltopparne. Herjed. — N. Trondhjs st. flerstädes: Stördalen; Vennfjellet; Kälahögen; Skarfjellet etc.) *Bladen ½ tum långa, 3—4 lin. breda ljusgröna; de af veck och inskränningar bildade flikarne stora och platta, utan nerv. — Jungerm. Blyttii Horn. Diplomitrium Blyttii Corda. Thedenia Blyttii Fr. Mörckia norvegica Gottsche enl. Lindb.*

10 Flocken **Haplolæneæ.**

98. PELLIA Raddi.

1 *P. epiphylla* N. v. *Es.* stambl. nedtryckt, hinnaktigt, med en nervlik rotslående förtjockning efter midten, oordentl. grenadt i hela eller urnupna, meränd. vågbräddade flikar; mössan framskjutande, aflång, hvit och hinnaktigt. 2 5, 6. Fig. Fl.D.359. Hook. t.47. Ek. f.52 och 111. G. & Rab. Hep. 29, 30 etc.

Fukt. jord i skugga, a. (Sk.—Lpl. — N.) *Stambl. tätt gytttrade, 1—2 tum långa, 3—4 lin. breda, stundom korta och enkla; fröh. klotrundt. — Jungerm. L.*

99. BLASIA Lin.

1 *B. pusilla* L. stambladet nedtryckt, hinnaktigt, en-nervigt, med 2flikig topp, på undre sidan fjälligt. 2 5, 6. Fig. Fl.D.45. Hook. t.82—84. Ek. f.94 och 114. Thed. M.exs.133.

Fukt. ler- och sandjord. (Lpl.—Sk. — N.) *Ung blågrön, växande i stjernlika tums-breda plättar af viggformiga stamblad, ofta med flasklika groddgömmen på öfre sidan; äldre mer spridd och utdragen, gul- ell. brunaktig; bär då först frukt, hvarefter växten bortdör; fröh. aflångt. Sällsynt med frukt. — B. Hookeri [den fruktbär.], B. Funckii [den yngre] Corda i Sturm. Jung. Blasia Hook. J. biloba Sw. fruktbärande.*

11 Flocken **Aneureæ.**

100. ANEURA Dum.

1 *A. palmata* N. v. *Es.* stambladet utan nerv, handlikt grenadt i uppstigande n. jemnbreda flikar; mössan klubbformig, utgående från bladets baksida. 2 5—7. Fig. Hedw. Theor.ed.2, t.20, f.5—7; t.21, f.1—3. Ek. f.115. G. & Rab. Hep. 101—2, 201—3.

Rutten ved i kärr etc. (Sk.—Lpl. — N.) *Gytttrad, mörkgrön, med bladflikarne rigtrade mer framåt och uppåt än hos följ. De sammänväxta stambladen ett par linier långa; mössan en god linie, något köttig, utanpå knottrig, äldre n. hvit. — Jung. palmata H. J. multifida β Hook.*

2 *A. multifida* Dum. stambl. nervlöst krypande, oordentligt dubbelt pargrenigt; mössa som föreg. från sidan. 2 5—7. Fig. Hook. t.45. Ek. f.50. G. & Rab. Hep. 43.

Fukt. lerjord, sten. etc. vid vatten. (Sk.—*Ängml.* Resele. *Herjed. Pit. Lpm.* Arvidsjaur. — *N.*) *Nedtryckt, plattad, ljusgrön, 4—8 lin. lång, mer och mindre sammansatt förgrenad.* — *Jungerm. L. J. palmata* β *Wg.Fl.Su.*

- 3 *A. pinguis* *Dum.* stambl. nedtryckt, nervlöst, köttigt, oljeglänsande, aflångt, oordentligt grenigt, i kanten bugtigt, ofvanpå platt, under uppsväldt; mössan lång, cylindrisk, uppstigande vid bladets kant från dess undre sida, finhårig. $2\frac{1}{2}$ 4—6. — β *angustior*: stambl. utdraget, jernbrett, enkelt eller något pargrenigt. *Fig. Fl.D.1428.* *Hook.t.46.* *Ek.f.51* och *110.* *G. & Rab. Hep. 41, 103.*

Bäck- och dikeskanter, kärr. (Sk.—*Gestr.* *Herjed.* nedom Funnesdalsberget *Jämtl.* Snasahögen. *Pit. Lpm.* Arvidsjaur och Tjådtjak. *Torn. Lpm.* Wittangi. *Gottl.* Kopparvick. *Pripp enl. Lindb.* — *N.*) *Dubb. större än de föreg., flikarne 1—2 lin. breda, hos β ofta 1—2 tum långa; mössan 2 lin. lång.* — *Jung. L.*

12 Flocken *Metzgerieæ*.

101. *METZGERIA* *Raddi.*

- 1 *M. furcata* *N. v. Es.* stambl. trådmalt och jernbrett, en-nervigt, platt, klynnedeladt, ofvanpå glatt, i kanten och under meränd. omärkligt finludet; mössan från bladets ryggnerf, klubblikt köttigt och taggig. $2\frac{1}{2}$ 4—6. *Fig. Fl.D.1832.* *Hook.t.55, 56.* *Ek.f.1.* *G. & Rab. Hep. 31, 119—20, 179, 274.*

Bergsklyft. trädstamm. (Sk.—*Lpl.* — *N.*) *Löst sammantrasslad i vanl. mörkgröna, på träd gulaktiga mattor; bladen $\frac{1}{2}$ lin. breda.* — *Jungerm. L.*

- *2 *M. pubescens* *Rad.* öfverallt finluden; för öfr som föreg. $2\frac{1}{2}$ *Fig. Hook.t.73.* *Ek.f.19.* *G. & Rab. Hep. 84.*

Bergsklyft. r. (*N.* Rollaug, i Vestfjordalen. *Trondhj.* på Dalaberget vid Mostamarken. *Dovre* vid Sprenbäcken etc. *Gudbrandsdalen*, *Ringebø* vid Stulsbroe. *Tindsjön*: *Holmgr. enl. Lindb.* *Tellemarken.*) *Lik föreg., men är något bredare, alltid mer gulgrön med vågiga kanter. Frukt okänd.* — *Jung. Schrank.*

B — *Marchantieæ.* Fröh. flera inom ett skaftadt fäste och öppnande sig med flera flikar eller med ett skenbart lock.

102. *MARCHANTIA* *Lin.*

- 1 *M. polymorpha* *L.* fästet slutl. platt, deladt i 8—10 trinda strålar; hvarje rum med flera fröhus; det ofruktsamma eller hanfästet sköldlikt, skaftadt. $2\frac{1}{2}$ 6—8. *Fig. Fl.D. 1427.* *Theod. Mex.132.*

Jord, helst på fukt. st. a. (Sk.—*Lpl.* — *N.*) *Bladen styfva, 1—2 tum långa, $\frac{1}{2}$ —1 tum breda, ofvanpå blekt nätrutiga och punkterade. Var. i hög grad.*

103. *PREISSIA* *N. v. Es.*

- 1 *P. commutata* *N. v. Es.* fästet convext ell. sköldlikt, odeladt. i kanten 4—5bugtigt, ofvanpå convext, under 4—5rummigt, med 1—2 fröh. i hvarje rum. $2\frac{1}{2}$ 6—8. *Fig. E.B.503.* *Sill. Mex.186.*

Kärrjord, r. (*Lpl.*—*Sk.* *Gottl.* — *N.*) *Stambladet $\frac{1}{2}$ —1 tum långt, fint prickadt, fästet vanl. med 4 bugter, mer och mindre convext, stund. n. platt, med spår till 4 upphöjda strålar från medelpunkten.* — *Marchantia hemispherica* *Wg., trol. äfven Linnés art. M. quadrata* *ed.3.*

104. *SAUTERIA* *N. v. Es.*

- 1 *S. alpina* *N. v. Es.* fästets flikar eller rum åtskiljda n. till basen; stambladet n. enkelt ell. flikadt af sidoskott. $\curvearrowright$ 6, 7. *Act. Leop. cæs. XVII, t.67, f.22—8* *enl. Lindb.* *Fig. G. & Rab. Hep. 67.*

Jord på ell. vid klipp. i fjelltr. r. (*Lul. Lpm.* *Niammats*; *Säkkok*; *Kaskaivo* och *Routnas. Pit. Lpm.* *Käva*, *Valloive* och *Tjådtjak. Jämtl.* *Snasahögen*, vid *Handölsforsen. Herjed.* *Stora Mitäklappen* och *Axhögen.* — *N.* *Finnm.* på *Tromsdalstind.* *Saltdalen*, *Solvågtind.* *Dovre* mellan *Drivstuen* och *Kongsvold* flerstädes.) *Stambl. 2—4 lin. långa, något tjocka, under med en röd nerv; fruktfästet af 2—6, blekgula rum, korsvis med basen hophängande vid det 3—12 lin. långa tjocka skaftet.* — *March. cruciata* *Somf. M. hyalina* *Somf. i Spitsb. Fl., samt Handb. ed.3.*

105. *FEGATELLA* Raddi.

- 1 *F. conica* R. fästet eggrundt kägel-likt, n. helbräddadt, 4—8rummigt, med ett fröh. i hvarje rum; ofruktsamma fästet oskaftadt. 24 4, 5. Fig. Fl.D.274. Dill. t.75, f.1. G. & Rab. Hep.4, 299.

Skugg. bäckstränd, r. (Sk.—*Gefle*, Tolfors- och Kungsbäckarne. Ner. nära Garphyttan. *Vestml.* Vesterås. *Herjed.* Funnedsalsberget. *Pit. Lpm.* Tjådtjak, steril: Lindb. — N. Laurvig. Hela Bergens stift. Dovre. Salten.) *Stor som Marchantia polymorpha*; bladen breda, mjuka, kantigt rutiga, hvarje ruta med en liten hvitgul, enporig värta; fästet n. likt en sockertopp. — *Marchant. L.*

106. *REBOCLIA* Raddi.

- 1 *R. hemisphærica* Rad. fästet halft klotrundt, med slutl. 4—5flikad kant, under 4—5rummigt, med ett fröh. i hvarje rum; skaftets fästpunkt i fästet omgifven af fina hvita hår. 24 5—7. Fig. Fl.D.1426 [*March. pilosa*] och 2067 [*M. androgyna*]. G. & Rab. Hep.44.

Jord på vallar, klipp, etc. r. (Sk. Käflinge och Lackalänge på fuktiga sandbackar. *Hall. Dalsl.* på ön Henriksholm i sjön Änimmnen. *Gottl.* Thorsborgens; ön Asunden nära Slite, St. Carlsön m. fl. st.: Cleve enl. Lindb. — N. Leerdalsören, Sausund etc. Finn. Tromsadalstind.) *Stambl.* 2—4 lin. långa och tämmel. breda, med slutl. tumslångt skaft för det i början n. helbräddade, sedan mer och mindre djupt flikade fästet. — *March. pilosa* Wg.Fl.Su.ed.2. *M. barbata* Ahnf.

- 2 *R. fasciata* N. v. Es. fästet rundadt koniskt, bugthräddadt; skaftets öfra fästpunkt omgifven af platta bandlika hår. 24 7. Fig.

Fjelltr. r. (*Lpl.*—N. Nordl.) *Näppeligen skiljd från föreg. med annat än de bredare platta håren i fästet.* — *March. Myrin.*

107. *FIMBRIARIA* N. v. Es.

- 1 *F. pilosa* Tayl. stambl. omv. eggrundt ell. vigglikt; fästet halft klotrundt, under hårlöst, omkr. 4rummigt, med ett fröh. i hvarje rum, omgifvet af den i hvita hinnaktiga, i början hophängande, slutl. åtskiljda flikar klufna kalken. 24 5, 6. Fig. Somf.Cr.exs. 41. G. & Rab. Hep.161.

Jord i bergssprick, etc. r. (*Lpl.*—Uppsala i Godtsundabergen. *Stockholm.* Värml. på Åsberget i Fryksdalen; Christinehamn på berg ofvan Marieberg. *Dalsl. Boh. Gottl.* på Thorsborgens norra väggar. — N. till Salten.) *Stambl.* 2—3 lin. långa, i spetsen vanl. intryckta, under convexa; fästets skaft 4—6 lin. långt. Kalkflikarne uthängande ur fästets rum. — *March. gracilis* WM. *M. pilosa* Wg.Fl.Ups. *M. tenella* Wg.Fl.Su.

C — *Targioniceæ*. Fröh. klotrundt, ensamt inneslutet inom ett 2läppigt svepe i undre kanten af bladens spets.

108. *TARGIONIA* Mich.

- 1 *T. hypophylla* L. stambladet platt, slätt, bredt vigglikt, tandadt. ☉ 8—10. Fig. Sturm II, 3 häft. Fl.D.1833. G. & Rab. Hep.64.

Jord, r. (*Halland* samt *Göteborg* vid Saltkällan enl. ex. fordom samlade af Ad. Afzelius.) *Stambladen* $\frac{1}{2}$ tum långa och hälften så breda, gytttrade och n. tegel-lagda, i flera tum vida plåttar, fästa vid marken medelst talrika rottrådar, som utgå från en medelnerv längs undersidan. — *T. Michellii* Corda.

D — *Anthocerotæ*. Fröh. nål-likt, öppnande sig på längden i 2 väggar, med ett mellanliggande centralstift.

109. *ANTHOCEROS* Lin.

- 1 *A. lævis* L. stambladet platt, slätt, bredt vigglikt, tandadt. ☉ 8—10. Fig. Sturm II, 3 häft. Fl.D.1833. G. & Rab. Hep.64.

Lerjord, r. (*Blek. Smål. Femsjö. VG.*) *Stambladen* hos denna och följ. bilden vanl. små rosetter af 3—6 liniers diameter, med talrika, 3—6 lin. höga, syl-lika fröh. hos

- 2 *A. punctatus* L. stambladen gytttrade, oregelbundet uppsvällda, flikiga och krusiga, prickade. ☉ 8—10. Fig. Fl.D.396. G. & Rab. Hep.298.

Lerjord, åkrar efter skörden, r. (Sk.—*Helsl.* Skog sn. Ner. sydväst om Örebro. — N.) *Förf. har icke kunnat finna stambladen päronlika, såsom de vanl. beskrifvas hos*

denna art, till skiljnad från föreg., hvilken förf. icke sett lefvande. Sannolikt äro de icke skiljda arter.

E — Riccieæ. Fröhus klotrunda, oskaftade, inneslutna under stambladets öfverhud.

110. RICCIA Lin.

† Fröhuset under öfra bladytans hud och slutl. derigenom utträngande.

- 1 *R. chrysellina* L. stambladen gulgröna, tryckta till jorden, trubbflikiga, uppsvällda och gropiga. ☉ 8, 9. Fig. Dill. t.78, f.12. G. & Rab. Hep. 66.
Lerjord, r. (Sk. Lund. Hall. Hasslöf. VG. på Venerns strand vid Storeberg. Uppl. Uppsala; Vahlö. Gefle. Öl. Horns ladug.) Bildar ljusgröna plättar; bladen likasom bestående af små glänsande blåsor och hållika gropar.
 - 2 *R. glauca* L. stambl. nedtryckta blågröna klynneflikiga släta, men kölade och punkterade. ☉ 8, 9. — *β acuta*: bladflikarne smala spetsiga. Fig. Hedw.Theor.t.31. Thed. M.exs.150. Dill.t.38, f.10; β f.11.
Vallar, diken på lerjord. (Sk.—Helsl. Skog sn. Ner. — N. Christianiattrakten.) Liten, med ofta urnupna, vanl. i rosett satta blad. — *β R. minima* L.
 - 3 *R. bifurca* Hoffm. stambl. nedtryckta, klynnevis delade i smala flikar, spetsade och rännformiga genom de starkt uppvikna kanterna, punkterade [ej gropiga]. ☉ 8, 9. Fig. Lindenb. Monogr. Ricc. t.20 enl. Lindb.
Jord, r. (Boh. Oroust, på en backslutning mot hafvet omkring $\frac{1}{2}$ mil söd. om Svane-sundsgård.) Boh. ex. afrika något till storlek och färg från utl. ex., meddelade af N. v. Es. De hafva märkbart längre och mycket smalare flikar än föreg. art, äro ofvan blygrå, under svartröda med uppstående n. hvita kanter, och talrika frukter under öfverhuden på flikarnes öfre sida.
- †† Fröh. inom undre bladytans hud, uttömmande sig derigenom: *Ricciella* Braun.
- 4 *R. fluitans* L. stambl. flytande ell. krypande, smalt jemnbreda gaffelgreniga ell. klyn-nedelade, på båda sidor gröna. ☉ 9, 10. — *β canaliculata*: krypande, mer köttig och med kölade flikar. Fig. Fl.D.275. Dill. t.34, f.41. G. & Rab. Hep. 1, 82. Thed.M.exs.149.
Vattengrafvar, gropar, *β* på uttorkade stränd. r. (Sk. ÖG. Gusum. Stockholm, Nacka och Djurgården. Uppl. Skillsta i Tibble; Stud. S. Almqvist; Upps. vid Håga. Dal. vid Fahlun. Värml. Carlstad. Ner. Örebro, nära Skebäck. VG. Göteborg. — *β* VG. Göteborg. etc. Vesterås på Mälarens strand. Uppl. Elfkaröns bruk vid Nygård- den på Elfstranden; Vahlö sn. vid Stummelbosjön.) Grön, flytande; stambladen smalt jemnbreda, ofta 1—2 tum långa, gaffel-tikt klufna, i allmänhet lik Metzge- ria furcata. Bladen hos *β* 3—4 lin. långa, tydligt kölade och rotsläende. Det i bladet inneslutna fröh. bildar en knöl eller påse under bladet. Knappst funnen med frukt i Skand. — *β Ricciella canalic. Braun.*

Tillägg.

Sid. 18 efter *H. palustre* tilläggas

- 104 b. *H. eugyrium* Schimp. sambygg.; fröhuset eggr. aflångt, med kort kägellikt lock; stjelken oordentl. grenig; bladen tegellagda aflångt lancettlika, något spetsiga, upptill finsågade concava, nervlösa, ensidigt höjda. 2½ 5—7. Fig. Br.eur. Rab. Bryoth. 650. Fukt. klipp. r. (ÖG. V. Ny sn, öarne Gopa och Grepträdet i Vettern 1864: Holmgr. enl. Lindb.) Bildar nedtryckta glänsande tufvor af grön ell. brunaktig färg. Skiljd från *H. palustre* hufvudsakligen genom sina smalare och längre blad, utan nerv, bladbasens hörnceller stora, uppblåsta och bruna, den tjocka ringen etc. Sv. ex. öfverestämna fullkomligt med utländska, isynnerhet dem från Irland och N. Amerika (forma crassa).

BIHANG,

upptagande arter, hvilkas förekomst hos oss är mycket tvifvelaktig.

I FAM. BRYACEÆ.

- 1 CRYPHÆA Brid. lik *Anomodon*, men med hättelik mössa. — *C. heteromalla* Brid. [Neckera Hedw. *Sphagn. arboreum* L. *C. arborea* Lindb.] trädmossa, med öfverallt tegellagda eggrunda spetsiga ennerviga blad och fröh. utan skaft på mycket korta, åt en sida vända grenar; skall enl. Gunner vara funnen 1762 vid Grötten i Romsdalen. Fig. E.B. 1180. Br. eur. Rab. Bryoth. 684.
- 2 GLYPHOMITRIUM Schwægr. fröh. i stjelkens topp, regelb. rundadt, utan bihang, med en enkel krans af 16 parvisa, slutl. tillbakaböjda tänder. Mössa hättelik med sliklad kant, insvepande hela fröh. — *G. Daviesii* Schw. ¼ tum hög, tufvad klippmossa, med lancettlika, långspetsade och kölade blad. Uppgifven af Hüb. för Finnm., men trol. falskt. Fig. Br.eur.
- 3 TORTULA aloides Ångstr. skiljd från *T. stellata* med längre och smalare, mer spetsiga blad, längre lock på fröh. Uppgifven för Christiania af Blytt, men har ej bekräftats. Fig. Br. eur.
- 4 EUSTICHIMUM norvegicum Br. & Sch. en trol. med *Distichium* närbeslägtad, alltid steril mossa; stj. meränd. ogrenad, med tätt tegellagda 2sidiga glänsande blad, som nedtill äro utdraget aflånga trubblade med udd, men mot stjelkens topp småningom tilltaga i storlek och spetsens förlängning, tills de öfversta från eggrund bas hafva en mångdubbelt längre, flerhöjd spets. Uppgifven af Desveaux att växa i Norge. Fig. Br. eur.
- 5 BRACHYDUS N. & Hornsch. fröh. aflångt, med mycket korta och breda tänder, hättelik slikelig mössa; för öfr. som *Seligeria*. — *B. trichodes* N. & H. stjelken låg, 1 lin.; bladen från lancettlik bas utdraget syllika, helbräddade. Uppgifven af Br. & Sch. som Skandinavisk, trol. genom misstag. Fig. Br. eur. Rab. Bryoth. 454.

- 6 *VOITIA Hornsch.* fröh. i stjelkens topp, eggrundt, affallande ööppnadt, jemte det tumslånga skaftet. Mössa ensidig. — *V. nivalis Hornsch.* stj. tumshög, grenig, tufvad; bl. aflångt lancettl., spetsade helbräddade. Uppgifv. af Hüb. i Muscol. Germ. att växa i Norska fjellen under 66°. Aldrig återfunnen. Fig. Br. eur. Bab. Bryoth. 367.

2 FAM. HEPATICÆ.

- 7 *JUNGERMANNIA scutata WM. (Harpanthus Spruce)* af afd. *Communes*, med tegellagda eggrunda, n. till midten 2flikiga blad, med smal trubbig urskärning, spetsiga flikar; stipl. stora eggrunda hela; mossan $\frac{1}{2}$ tum lång, tagelsmal, blekgrön. Af Ångstr. uppgifven för Norge, af Lindgr. för Gångsätra träsk nära Stockh. Fig. Hook. t.41. Ek. f.64. G. & Rab. Hep. 218.
- 8 *J. Gentiana Hüb.* af afd. *Communes*, med tegellagda, n. cirkelrunda helbräddade blad; omv. eggrund, upptill 4kantig, 4flikig utskjutande kalk; stjelken tagelfin 1—2 lin. lång, brunaktig. Af Ångstr. uppgifven för Strinden i Norge. Fig. G. & Rab. Hep. 68, 115.
- 9 *SENDTNERA Endl.* af flokken *Ptilidiæ*, med svepe på en längre ell. kortare gren, egg- ell. klubblikt; kalk 3—6kantig, 4klufven. — *S. Sauteriana N. v. Es.* 2—3 tum lång, brunaktig, n. trind och trådluk fjellmossa med tegellagda eggrunda, till midten 2klufna blad och en rad med dem likformiga, n. likstora stipler. Hüb. uppgifver sig hafva funnit denna på Dovre. Fig. Hüb. Deutschl. Leberm. 108. G. & Rab. Hep. 33.
- 10 *FRULLANIA Hutchinsii N. v. Es.* stj. n. pargrenig; bladen eggrunda spetsiga, meränd. glest sågtandade; bladöronen eggrunda, med en sporrelik flik i nedre kanten; stipl. 2klufna. Växer i platta och mörkgröna mattor, på fukt. klippor etc. Uppgifven för Norge af Hüb. i Hepat. Inledn. p.38; men har aldrig bekräftats. Fig. Hook. t.1. Ek. f.82. G. & Rab. Hep. 208.
- 11 *PHRAGMICOMA Dum.* af flokken *Jubuleæ*, med omv. hjertlik, på ryggsidan platt, på framsidan kölad kalk. — *P. Mackayi Dum.* lik en gröfre *Frullania* ell. en mindre *Radula complanata*, med rundade, meränd. helbräddade blad, hvilka vid basen hafva en liten inviken flik, samt omv. hjertlika stipler med grund och rundad intryckning i spetsen. Har äfven af Hüb. uppgifvits för Kongsberg och Stördalen i Norge. Fig. Hook. t.53. Ek. f.72. G. & Rab. Hep. 81, 164, 206.

REGISTER

öfver^{te}de i Handboken upptagna Mossornas Familjer, Släkten och Arter, samt dessas Synonymer.

Obs. Den cursiva minsta stilen utmärker synonymerna; vid släktnamnen angifver den första ziffran det nummer, hvarunder de upptagits i Släktöfversigten, den andra deremot afser den sida, hvarpå de återfinnas i Floran.

- Acaulon* C. Müll. 78.
Alicularia Corda. 77, 84.
 compressa N. v. Es. 84.
 scalaris Corda. 84.
Amblyodon PB. 62, 40.
 dealbatus PB. 40.
Amblystegium conservedes Schimp. 12.
 elodes Lindb. 15.
 enerve Schimp. 12.
 filicinum Lindb. 16.
 fluviatile Schimp. 18.
 irriguum Schimp. 18.
 Juratzkae Schimp. 15.
 Kneiffii Schimp. 17.
 polygamum Schimp. 15.
 riparium Schimp. 3.
 serpens Schimp. 12.
 Sprucei Schimp. 22.
 subtile Schimp. 22.
 tenuisetum Lindb. 15.
Amphoridium lapponicum Schimp. 51.
^{62, 41}
^{62, 41} *Mougeotii* Schimp. 51.
Anacalypta Röhl. 27, 53.
 lanceolata Röhl. 53.
 latifolia Fűr. 53.
 rubella Hüb. 65.
 Starkeana Fűr. 53.
Andreaea Ehrh. 3, 79.
 alpestris Schimp. 80.
 alpina Hn. 80.
 alpina Turn. 80.
 Blyttii Schimp. 79.
 crassinervia Bruch. 79.
 Hartmanni Thed. 80.
 nivalis Hook. 79.
 obovata Thed. 80.
 perichæticalis Zett. 79.
 petrophila Ehrh. 80.
 Rothii W.M. 80.
 rupestris Hn. 80.
 rupestris Turn. 79.
 sarsifolia Zett. 80.
 Thedenii Schimp. 80.
Andreaeaceæ 79.
Aneura Dum. 100, 100.
 multifida Dum. 100.
 palmata N. v. Es. 100.
 pinguis Dum. 101.
Aneureæ 100.
Anodus Br. & Sch. 75.
Anoetangium Schwægr. 5, 76.
 cæspiticiu Hornsch. 77.
 ciliatum H. 54.
 compactum Schwægr. 76.
 imberbe Hook. & Tayl. 55.
 lapponicum H. 51.
Anomodon Hook. 65, 25.
 attenuatus Hüb. 25.
 curtipendulus Hook. 25.
 longifolius Hn. 25.
 nervosus Hüb. 23.
 repens Hüb. 26.
 striatus Hüb. 25.
 viticulosus Hook. 25.
Anthoceros L. 109, 102.
 lævis L. 102.
 punctatus L. 102.

Anthocerotæ 102.

- Antitrichia* Brid. 66, 25.
curtipendula Brid. 25.
Aphanorrhagma Lindb. 78.
Archidium Brid. 1, 79.
alternifolium Schimp. 79.
phascoides Brid. 79.
Arctoa Br. & Sch. 37, 71.
Anderssonii Wich. 71.
fulvella Br. & Sch. 71.
hyperborea Br. & Sch. 71.
Astomum crispum Hampe. 77.
nitidum Hampe. 78.
Atrichum PB. 45.
Aulacomnion Schwægr. 57, 30.
androgynum Schwægr. 31.
palustre Schwægr. 30.
turgidum Schwægr. 30.

B.

- Barbula* Br. & Sch. 60.
Barbula Weber & Mohr. 61.
æstiva Schultz. 61.
brevirostris Br. & Sch. 62.
decipiens Sw. 61.
mucronulata Sw. 61.
Mülleri Br. & Sch. 60.
recurvifolia Schimp. 62.
rigida Br. & Sch. 62.

Bartramieæ 45.

- Bartramia* Hedw. 54, 45.
calcarea Br. & Sch. 46.
conostoma Br. & Sch. 46.
crispa Sw. 46.
fontana Sw. 46.
gracilis Flörke. 46.
Halleriana H. 45.
ithyphylla Brid. 46.
marchica Hn. 46.
norvegica Lindb. 46.
Oederi Sw. 46.
pomiformis H. 46.
pomiformis Sw. 46.
stricta Hn. 46.
subulata Br. & Sch. 46.

Blasia L. 99, 100.

- Funckii* Corda. 100.
Hookeri Corda. 100.
pusilla L. 100.

Blindia Br. & Sch. 74.*Blyttia* Endlicher. 97, 100.

- Mörckii* N. v. Es. 100.

Brachyodus trichodes N. & H. 104.*Brachythecium albicans* Schimp. 11.

- collinum* Schimp. 10.
erythrorhizon Schimp. 10.
glaciale Schimp. 9.
glareosum Schimp. 11.
lætum Schimp. 11.
lapponicum Schimp. 9.
Mildeanum Lindb. 11.
plicatum Schimp. 11.
plumosum Schimp. 10.
populeum Schimp. 10.
reflexum Schimp. 10.
revulare Schimp. 9.
Rutabulum Schimp. 9.
salebrosum Schimp. 11.
Starkii Schimp. 9.
Thedenii Schimp. 11.
turgidum Hn. 11.
velutinum Schimp. 10.
Bruchia palustris C. Müll. 78.
Brya cæspiticia 31.

julacea 34.*latifolia* 34.**BRYACEÆ** Bartl. 1, 104.*Bryineæ* 27.*Bryum* L. 59, 31.

- acuminatum* Br. & Sch. 38.
affine Spreng. 29.
alpinum L. 33.
annotinum L. 37.
apocarpum L. 55.
— β L. 54.
arcticum Br. & Sch. 36.
argenteum L. 34.
atropurpureum Br. & Sch. 33.
atropurpureum Wg. 38.
bimum Br. & Sch. 32.
boreale Somft. 37.
Brownii Br. & Sch. 36.
cæspitium L. 33.
calophyllum R. Br. 36.
capillare L. 34.
carneum L. 38.
Celsii L. 66.
cernuum Br. & Sch. 35.
cinclidioides C. Müll. 28.
cirratum Hornsch. 32.
cochlearifolium Hn. 34.
concinatum Spruce. 34.
crudum Schreb. 38.
cucullatum Schwægr. 39.
cuspidatum Schreb. 29.
cyclophyllum Schwægr. 34.
demissum Hook. 35.
Duvallii Voit. 32.
elongatum Turn. 38.
erythrocarpum Schwægr. 34.
extinctorium L. 53.
Ferchellii Funck. 34.
glaucum L. 65.
hornum Schreb. 29.

hypnoides L. 58.
inclinatum Bland. 35.
intermedium Brid. 32.
julaceum Sm. 34.
lacustre Brid. 35.
lanatum Brid. 34.
laterale Retz. 46.
latifolium Br. & Sch. 36.
ligulatum Schreb. 29.
longicollum Sw. 38.
Ludwigii Spreng. 37.
mamillatum Lindb. 36.
marginatum Dicks. 30.
Marratii Wils. 36.
microstegium Br. & Sch. 33.
Mühlenbeckii Br. & Sch. 33.
neodamense Itz. 32.
nimbigenum Tayl. 35.
norvegicum Gunn. 46.
nutans Schreb. 37.
Oederi Retz. 46.
oeneum Blytt. 36.
pallens Sw. 32.
pallescens Schwægr. 32.
palustre Hook. 30.
pendulum Schimp. 35.
polymorphum Hn. 39.
pseudotriquetrum Schwægr. 31.
pulchellum H. 38.
punctatum Schreb. 28.
purpurascens Br. & Sch. 36.
pyriforme L. 43.
pyriforme H. 39.
roseum Schreb. 31.
rostratum Schrad. 30.
rurale L. 60.
rutilans C. Müll. 36.
rutilans Br. & Sch. 37.
Schimperi C. Müll. 37.
Sphagnicola Br. & Sch. 37.
squarrosus L. 40.
stellare Roth. 30.
stellatum Schreb. 62.
striatum β L. 51.
subrotundum Brid. 32.
subulatum L. 61.
tortuosum L. 61.
trichodes L. 40.
truncatulum L. 54.
turbatum H. 33.
uliginosum Br. & Sch. 35.
undulatum L. 45.
viridulum L. 74.
Wahlenbergii Sw. 37.
Zierii Dicks. 35.

Buxbaumia L. 49, 45.
aphylla L. 45.
foliosa L. 45.
indusiata Brid. 45.

Buxbaumieæ 45.

C.

Calypogeja Raddi. 86, 96.
Trichomanis Corda. 96.
Camptothecium lutescens Schimp. 9.
nitens Schimp. Syn. 4.
Campylopus Brid. 39, 72.
acicularis Wg. 59.
flexuosus Brid. 72.
fragilis Br. & Sch. 72.
ovalis Wg. 57.
patens Wg. 58.
pulvinatus Wg. 55.
torfaceus Br. & Sch. 72.
viridis Sull. 68.
Catharinea Ehrh. 48, 44.
Callibryon Ehrh. 45.
glabrata C. Müll. 45.
hercynica Ehrh. 44.
lævigata Brid. 45.
tenella Röhl. 45.
undulata Röhl. 45.
Catoscopium Brid. 24, 46.
nigritum Brid. 46.
Ceratodon Brid. 40, 66.
cylindricus Färn. 66.
inclinatus Hüb. 65.
purpureus Hüb. 66.
Chiloscyphus Corda. 84, 96.
pallescens N. v. Es. 96.
polyanthos Corda. 96.
Cinclidium Sw. 56, 28.
arcticum Br. & Sch. 28.
stygium Sw. 28.
Cinclidoteæ 27.
Cinclidotus PB. 18, 27.
fontinaloides PB. 27.
minor Lindb. 27.
Cladodium Schimp. 35.
Climacium Web. & Mohr. 69, 23.
dendroides W.M. 23.
Codonieæ 100.
Conomitrium Julianum Mont. 73.
Conostomum Sw. 23, 46.
boreale Sw. 46.
Coscinodon Spreng. 20, 51.
pulvinatus Spreng. 51.
Cryphæa heteromalla Brid. 104.
arborea Lindb. 104.
Cylindrothecium Montagnei Schimp. 4.
Cynodon inclinatus Brid. 65.
Cynodontium Brid. 36, 66.
Bruntoni Br. & Sch. 66.
capillaceum H. 65.
gracilescens Schimp. 69.
inclinatum Schwægr. 65.

longirostre Schwægr. 72.
polycarpon Schimp. 69.
virens Schimp. 69.

D.

Desmatodon Brid. 41, 62.
cernuus Brid. 63.
glacialis Funck. 63.
latifolius Brid. 62.
Laureri Br. & Sch. 63.
obliquus Br. & Sch. 63.
systylius Br. & Sch. 63.

Dichelyma Myrin. 73, 27.
capillaceum Br. & Sch. 27.
falcatum Myr. 27.
pallescens Br. & Sch. 27.
Swartzii Lindb. 18.

Dichodontium pellucidum Schimp. 71.
squarrosus Schimp. 71.

Dicrana heteromalla 69.
montana 68.
orthocarpa 67.
scoparia 67.
squarrosa 70.
undulata 66.

Dicranella cerviculata Schimp. 70.
crispa Schimp. 70.
Grevilleana Schimp. 70.
heteromalla Schimp. 70.
rufescens Schimp. 70.
Schreberi Schimp. 70.
squarrosa Schimp. 71.
subulata Schimp. 70.
varia Schimp. 70.

Dicranææ 66.

Dicranodontium Br. & Sch. 38, 71.
longirostre Br. & Sch. 71.

Dicranum Hedw. 35, 66.
adiantoides W.M. 72.
albicans Br. & Sch. 68.
alpestre Wg. 69.
Anderssonii Schimp. 71.
Blyttii Br. & Sch. 69.
Bonjeani Not. 67.
cerviculatum H. 70.
congestum Brid. 67.
contortum Wg. 56.
crispum H. 70.
Drummondii C. Müll. 66.
elongatum Schwægr. 67.
enerve Thed. 69.
falcatum H. 69.
flagellare H. 68.
flavescens Hn. 69.
flavidum W.M. 70.
fragilifolium Lindb. 67.
fulvellum Sm. 71.

fulvum Hook. 68.
Funckii C. Müll. 72.
fuscescens Sm. 67.
glaucum H. 65.
gracilescens W.M. 69.
Grevilleanum Br. & Sch. 70.
heteromallum H. 70.
Homanni Boeck. 69.
hyperboreum Sm. 71.
interruptum Br. & Sch. 68.
labradoricum C. Müll. 67.
latifolium Hook. 63.
longifolium Ehrh. 68.
longirostre Schwægr. 67.
majus Turn. 67.
montanum H. 68.
Mühlenbeckii Br. & Sch. 67.
osmundioides Sw. 73.
palustre Brid. 66.
pellucidum H. 71.
polycarpon Ehrh. 68.
polysetum Sw. 66.
purpureum H. 66.
pusillum H. 70.
rigidulum Sw. 70.
robustum Blytt. 66.
rufescens Turn. 70.
Sauteri Br. & Sch. 68.
Schraderi W.M. 66.
Schreberi Sw. 70.
sciuroides Sw. 26.
scoparium H. 67.
Scottianum Turn. 68.
setaceum Sw. 72.
Sphagni Wg. 67.
spuriæ H. 67.
squarrosus Schrad. 71.
Starkii W.M. 69.
strumiferum Ehrh. 69.
subulatum H. 70.
taxifolium Sw. 72.
undulatum Ehrh. 66.
varium H. 70.
virens H. 69.
viride Lindb. 68.
viridulum Sw. 73.

Didymodon Blyttii Hn. 63.
bulbosus Hn. 54.
bullatus Hn. 54.
capillaceus Schrad. 65.
cylindricus Br. & Sch. 65.
cylindricus Wg. 66.
flexicaulis Hn. 64.
fragilis Hook. 61.
glaucescens W.M. 64.
homomallus H. 63.
inclinatus Sw. 65.
latifolius Wg. 63.
longirostris W.M. 72.
luridus Hornsch. 65.
obscurus Kaulf. 66.
pallidus Hn. 64.

pilifer Wg. 63.
purpureus Hook. 66.
rigidulus Hn. 64.
rostratus Wg. 64.
rubellus Br. & Sch. 65.
spathulatus Hn. 63.
tophaceus Hn. 64.
tortilis Hn. 64.
trifarius Ahnf. 64.
trifarius Sw. 65.

Diphyscium W.M. 50, 45.
foliosum W.M. 45.

Diplocomium longisetum W.M. 40.

Diplomitriecæ 100.

Diplomitrium Blyttii Corda. 100.

Disceliæ 73.

Discelium Brid. 25, 73.

nudum Brid. 73.

Dissodon Grev. & Arn. 17, 42.

Frölichianus Grey. 42.

splachnoides Grev. 42.

Distichium Br. & Sch. 43, 65.

capillaceum Br. & Sch. 65.

inclinatum Br. & Sch. 65.

Drepanium Schimp. 19.

Dryptodon Brid. 55.

E.

Encalypta Hedw. 19, 52.

affinis H. fil. 52.

affinis Schwægr. 53.

alpina Sm. 53.

apophysata N. & Hornsch. 52.

brevicolla Br. & Sch. 52.

ciliata Hoffm. 52.

commutata N. & Hornsch. 53.

contorta Lindb. 52.

extinctoria Sw. 53.

fimbriata Brid. 52.

grandis Sw. 52.

procera Bruch. 52.

rhabdocarpa Schwægr. 52.

streptocarpa H. 52.

vulgaris H. 53.

Encalypteæ 52.

Entosthodon ericetorum C. Müll. 43.

fasciculare C. Müll. 43.

Ephemerum Hampe. 78.

Eremodon splachnoides Brid. 42.

Wormskioeldii Brid. 41.

Eucladium Br. & Sch. 28, 53.

verticillatum Br. & Sch. 53.

Eurhynchium crassinervium Schimp. 7.

diversifolium Schimp. 7.

myosuroides Schimp. 23.

piliferum Schimp. 8.

prælongum Schimp. 3.

Stokesii Schimp. 3.

striatulum Schimp. 7.

striatum Schimp. 13.

strigosum Schimp. 7.

Vaucheri Schimp. 9.

Eustichium norvegicum Br. & Sch. 104.

F.

Fegatella Raddi. 105, 102.

conica Raddi. 102.

Fimbriaria N. v. Es. 107, 102.

pilosa Tayl. 102.

Fissidens Hedw. 32, 72.

adiantoides H. 72.

angustifolius Lindb. 73.

Bloxami Wils. 73.

bryoides H. 73.

bryoides Hn. 73.

exilis H. 73.

incurvus Br. & Sch. 73.

osmundioides H. 72.

taxifolius H. 72.

viridulus Wg. 73.

Fissidentææ 72.

Fontinaleæ 26.

Fontinalis L. 74, 26.

antipyretica L. 26.

capillacea Dicks. 27.

capillacea L. 27.

dalecarlica Br. & Sch. 26.

falcata H. 27.

hypnoides Hn. 27.

Juliana Savi. 73.

pennata L. 24.

squamosa L. 27.

Fossombronina Raddi. 96, 100.

pusilla N. v. Es. 100.

Frullania Raddi. 95, 99.

dilatata N. v. Es. 99.

fragilifolia Tayl. 99.

Hutchinsiae N. v. Es. 105.

Tamarisci N. v. Es. 99.

Funaria Schreb. 51, 42.

calcareæ Wg. 42.

fascicularis Schimp. 43.

hibernica Hook. 43.

hygrometrica H. 42.

Mühlenbergii Turn. 43.

Funariææ 42.

G.

Geocalyceæ 96.

Geocalyx N. v. Es. 85, 96.

graveolens N. v. Es. 96.

Georgia Mnemosynum Ehrh. 39.

pellucida Rab. 39.

Glyphomitrium Daviesii Schwægr. 104.

- Grimmia* Ehrh. 21, 55.
alpestris Schleich. 57.
alpicola Sw. 55.
anodon Br. & Sch. 55.
apiculata Hornsch. 55.
apocarpa H. 55.
arcuata Not. 58.
atrata Mieliichb. 58.
commutata Hüb. 57.
conferta Funck. 55.
contorta Schimp. 56.
cribrosa H. 51.
decipiens Lindb. 56.
Donniana Sm. 57.
elattor Br. & Sch. 56.
elongata Kaulf. 57.
funalis Br. & Sch. 56.
funalis Schimp. Syn. 56.
Hartmanii Schimp. 56.
incurva Hn. 56.
incurva Schwægr. 56.
leucophæa Grev. 57.
maritima Turn. 55.
mollis Br. & Sch. 58.
montana Br. & Sch. 57.
obtusata Hn. 57.
orthotrichoides Hn. 58.
ovata Brid. 57.
ovata W.M. 57.
patens Br. & Sch. 58.
pulvinata Sm. 55.
pulvinata Sw. 55.
recurvata H. 75.
Schultzii Wils. 56.
spiralis Hook. 56.
torquata Grev. 56.
trichophylla Grev. 55.
trifaria W.M. 75.
uncinata Kaulf. 56.
unicolor Grev. 58.

Grimmiæ 54.

- Gümbelia fontinaloides* C. Müll. 27.
Gymnocybe androgyna Fr. 31.
palustris Fr. 30.

Gymnomitriæ 83.

- Gymnomitrium* N. v. Es. 75, 83.
adustum N. v. Es. 84.
concinatum Corda. 83.
coralloides N. v. Es. 84.

Gymnostomæ 76.

- Gymnostomum* Hedw. 6, 76.
æstivum H. 76.
affine Br. Germ. 54.
Ahnfeltii Fr. 43.
cæspitium Hüb. 77.
ciliatum Sw. 54.
curvirostre H. 76.
Donnianum Sm. 75.

- fasciculare* H. 43.
granuliferum Hn. 74.
Griffithianum Sm. 42.
Heimii Br. Germ. 54.
intermedium Turn. 54.
lapponicum Sm. 51.
microstomum H. 76.
minutulum Schwægr. 54.
osmundaceum H. 77.
ovatum H. 54.
pyriforme H. 43.
rupestre Schwægr. 76.
tenue Hn. 75.
tenue Schrad. 76.
tetragonum Schwægr. 43.
tortile Hn. 74.
tristichon Wg. 76.
viridissimum Sm. 52.

H.

Haplokeneæ 100.

- Harpanthus* N. v. Es. 83, 96.
Flotowianus N. v. Es. 96.
scutatus Spruce. 104.
Harpidium Schimp. 16.
Hedwigia albicans Lindb. 54.
Hedwigidium Br. & Sch. 8, 54.
ciliatum Hn. 54.
imberbe Br. & Sch. 54.
HEPATICÆ Juss. 83, 104.
Heterocladium dimorphum Schimp. 7.
heteropterum Schimp. 8.
Kurrii Schimp. 8.
Heteromallium Schimp. 19.
Homalothecium sericeum Schimp. 23.
Homomallium Schimp. 19.
Hookeria lucens Sm. 24.
Hylacomium brevisrostre Schimp. 13.
loreum Schimp. 14.
Oakesii Schimp. 13.
proliferum Schimp. 4.
squarrosus Schimp. 14.
subpinnatum Lindb. 13.
triquetrum Schimp. 13.
umbratum Schimp. 4.
Hymenostomum R.Br. 76.
Hypna adunca 16.
cuspidata 3.
dendroidea 5.
disticha 1.
filicina 15.
julacea 6.
mollia 5.
prælonga 3.
rutabula 8.
squarrosa 13.
tamariscina 4.

Hypnæ 1.

Hypnum L. 71, 1.

abietinum L. 5.

adiantoides L. 72.

aduncum H. 17.

aduncum Hn. 17.

affine Somft. 14.

albicans Neck. 11.

algerianum Brid. 12.

alopecurum L. 5.

alpestre Sw. 6.

alpinum Turn. 10.

apiculatum Thed. 8.

arcticum Somft. 6.

arcuatum Lindb. 20.

atrovirens Sm. 23.

attenuatum Schreb. 25.

badium Hn. 17.

Bambergeri Schimp. 20.

Blandowii W.M. 5.

Blyttii Br. & Sch. 19.

brevirostre Ehrh. 13.

bryoides L. 73.

callichroum Brid. 20.

catenulatum Brid. 8.

chrysophyllum Brid. 14.

collinum Schleich. 10.

commutatum H. 16.

complanatum L. 25.

concinnum Hn. 10.

concinnum Not. 4.

confertum Dicks. 10.

confervoides Brid. 12.

confervoides Hn. 22.

contextum H. 12.

cordifolium H. 3.

crassinervium Tayl. 7.

crispum L. 24.

Crista castrensis L. 15.

cupressiforme L. 20.

curtipendulum L. 25.

curvatum Sw. 23.

curvifolium Hn. 20.

curvirostre Brid. 19.

cuspidatum L. 3.

delicatulum L. 5.

dendroides L. 23.

denticulatum L. 2.

depressum Bruch. 12.

diastrophyllum Sw. 16.

dimorphum Brid. 7.

diversifolium Schleich. 7.

elegans Hook. 2.

elodes Spruce. 14.

enerve Br. & Sch. 12.

erythrorhizon Schimp. 10.

eugyrium Schimp. 104.

exannulatum Gumb. 17.

falcatum Brid. 16.

fastigiatum Brid. 21.

filamentosum Bert. 23.

filicinum L. 15.

fimbriatum Hn. 13.

fluitans L. 18.

fluviatile H. 18.

giganteum Schimp. 3.

glaciale Br. & Sch. 9.

glareosum Br. & Sch. 11.

gracile L. 26.

Haldanianum Grev. 19.

Halleri Sw. 14.

hamulosum Br. & Sch. 21.

herjedalicum Lindb. 9.

heteropterum Spruce. 8.

imponens H. 20.

incurvatum Schrad. 19.

intermedium Lindb. 17.

intricatum H. 10.

irriguum Wils. 18.

julaceum Vill. 8.

julaceum Zett. 20.

Juratzkæ Lindb. 15.

Kneiffii Schimp. 17.

Kurrii Schimp. 8.

lætum Brid. 11.

Lindbergii Mitt. 19.

longifolium Ahnf. 25.

longirostre Ehrh. 13.

loreum L. 14.

lucens L. 24.

luridum Sw. 18.

lutescens Huds. 9.

lycopodioides Schwægr. 16.

mamillatum Br. & Sch. 20.

medium Dicks. 23.

micracanthis Myr. 12.

Mildeanum Schimp. 11.

molle Dicks. 6.

molluscum H. 15.

moniliforme Wg. 8.

Montagnei C. Hn. 4.

murale Neck. 7.

muticum Sw. 4.

Mühlenbeckii Br. & Sch. 2.

myosuroides L. 23.

myosuroides Wg. 23.

Myosurum Wg. 23.

nervosum C. Müll. 23.

nitens Schreb. 3.

nitidulum Wg. 2.

norvegicum Br. & Sch. 6.

Oakesii Sull. 13.

ochraceum Turn. 18.

orthocarpon Læ Pyl. 4.

orthocarpon Ångstr. 21.

pallescens PB. 20.

palustre Huds. 18.

parietinum Sv.B. 4.

parietinum Wg. 4.

pellucidum Wils. 17.

perichætiale Schimp. 21.

piliferum Schreb. 8.

plicatum Schleich. 11.

plumosum H. 11.
plumosum L. 10.
polyanthum Schreb. 22.
polycarpon Ahnf. 18.
polygamum Wils. 15.
polymorphum Hook. 14.
populeum H. 10.
præcox Sw. 7.
prælongum L. 3.
pratense Koch. 19.
proliferum Fl.D. 5.
proliferum L. 4.
proliferum Sm. 5.
prolitum Dicks. 7.
protuberans Brid. 20.
pseudoplumosum Brid. 10.
pulchellum Dicks. 2.
purum L. 4.
pyrenaicum Spruce. 13.
recognitum H. 5.
reflexum Starke. 10.
reptile Michx. 20.
resupinatum Wils. 20.
revolvens Sw. 17.
riparioides H. 7.
riparium L. 3.
rivulare Bruch. 9.
rufescens Dicks. 21.
rugosum H. 16.
rugosum Sw. 16.
rugulosum W.M. 16.
ruscifolium Neck. 6.
Rutabulum L. 9.
salebrosus Hoffm. 11.
sarmentosum Wg. 3.
Schreberi Willd. 4.
sciuroides L. 26.
scorpioides L. 19.
Sendtnerianum C. Müll. 2.
sericeum L. 23.
serpens L. 12.
silesiacum PB. 2.
Sommerfeltii Myr. 14.
spinulosum H. 12.
splendens H. 4.
Sprucei Bruch. 22.
squarrosus L. 14.
Starkii Ahnf. 10.
Starkii Brid. 9.
stellatum Schreb. 14.
Stokesii Turn. 3.
stramineum Dicks. 3.
striatellum C. Müll. 2.
striatulum Spruce. 7.
striatum Schreb. 13.
strigosum Hoffm. 7.
subpinnatum Lindb. 13.
subtile Hoffm. 22.
sulcatum Schimp. 16.
Swartzii Turn. 3.

succicum C.Hn. 21.
sylvaticum L. 1.
tamariscinum H. 5.
taxifolium L. 72.
Teesdallii Sm. 12.
tenellum Dicks. 12.
tenellum Wg. 12.
tenuinerve Lindb. 9.
tenuisetum Lindb. 15.
Thedenii Br. & Sch. 11.
thuringiacum Brid. 7.
trichomanoides L. 24.
trifarium W.M. 5.
triquetrum L. 13.
turfaceum Lindb. 2.
turgescens Jens. 6.
turgidum Hn. 11.
umbratum Hoffm. 4.
uncinatum L. 16.
undulatum L. 1.
Vaucheri Lesq. 9, 20.
velutinum L. 10.
vernicosum Lindb. 17.
viridulum Hn. 6.
viticulosum L. 25.

I. J.

Isothecium apiculatum Hüb. 8.
catenulatum Hüb. 8.
moniliforme Hüb. 8.
mysuroides Brid. 23.
Myurum Brid. 23.

Jubuleæ 99.

Jungermannia L., N. v. Es. 80, 86.
acuta Lindenb. 90.
æquiloba Schwagr. 86.
albescens Hook. 90.
albicans L. 87.
alpestris Schleich. 91.
anomala Hook. 87.
asplenioides L. 85.
attenuata Lindenb. 92.
bantriensis Hook. 90.
barbata Schmid. 92.
Bartlingii Hampe. 86.
bicrenata Lindenb. 91.
bicuspidata L. 93.
bidentata L. 95.
biloba Sw. 100.
Blasia Hook. 100.
Blyttii Hornem. 100.
byssacea Hook. 94.
cæspiticia Hn. 89.
capitata Hook. 91.
carinata Hn. 87.
catenulata Hüb. 93.
cavifolia Wg. 99.
ciliaris L. 98.
cochleariformis Hook. 97.

- compacta* Roth. 86.
complanata L. 98.
compressa Hook. 84.
concatenata Sm. 93.
concinata Lightf. 84.
concinata Wg. 95.
connivens Dicks. 94.
cordifolia Hook. 88.
crenulata Sm. 89.
curta Mart. 85.
curvifolia Dicks. 94.
cyrtophylla Hn. 97.
deflexa Mart. 97.
densa N. v. Es. 92.
denudata N. v. Es. 95.
Dicksoni Hook. 87.
dilatata L. 99.
divaricata E.B. 94.
divaricata Hn. 94.
emarginata Ehrh. 84.
epiphylla L. 100.
exsecta Schmid. 87.
Flörkii W.M. 92.
Flotoviana N. v. Es. 96.
fragilifolia Tayl. 99.
Francisci Hook. 94.
furcata L. 101.
Genthiana Hüb. 105.
graveolens Schrad. 96.
Hartmani Thed. 96.
Helleriana N. v. Es. 92.
Hercynica Hüb. 90.
heterocolpos Thed. 89.
heterophylla Schrad. 96.
Hornschuchiana N. v. Es. 90.
Hübeneriana N. v. Es. 95.
hyalina Lyell. 89.
immersa Ångstr. 88.
incisa Schrad. 93.
inflata Huds. 90.
intermedia Lindenb. 91.
irrigua N. v. Es. 85.
julacea Lightf. 94.
julacea Wg. 84.
Kunzeana Hüb. 90.
lævigata Schrad. 98.
lanceolata N. v. Es. 88.
laxifolia Hook. 95.
lycopodioides Wallr. 93.
Michauxii Web. 92.
minuta Dicks. 92.
Mülleri N. v. Es. 89.
multifida L. 101.
nana N. v. Es. 89.
navicularis Lindenb. 98.
nemorosa L. 85.
nivalis Sw. 95.
obovata N. v. Es. 88.
obtusifolia Hook. 86.
orcadensis Hook. 90.
pallescens Schrad. 96.
palmata H. 100.
parvula Lindb. 89.
patens Sill. 86.
pinguis L. 101.
patyphylla L. 98.
platyphyllloidea Schwein. 98.
plicata Hn. 90.
polita N. v. Es. 93.
polyanthos L. 96.
porphyroleuca N. v. Es. 91.
Porella Dicks. 99.
pubescens Schrank. 101.
pulcherrima Web. 98.
pumila With. 88.
pusilla Hook. 100.
quinquedentata L. 92.
reptans L. 97.
resupinata Hook. 86.
resupinata Wg. 92.
riparia Tayl. 88.
saxicola Schrad. 91.
scalaris Fl.D. 88.
scalaris Schrad. 84.
Schmideliana Hüb. 89.
Schmideliana Thed. 89.
Schraderi Mart. 87.
scutata Somft. 90.
scutata W.M. 105.
serpyllifolia Dicks. 99.
setacea Web. 94.
setiformis Ehrh. 93.
sphaerocarpa Hook. 89.
Sphagni Dicks. 95.
Starkii Funck. 94.
subapicalis N. v. Es. 88.
Tamarisci L. 100.
tamariscifolia Wg. 99.
taxifolia Myr. 86.
taxifolia Wg. 86.
Taylori Hook. 87.
tersa N. v. Es. 88.
Tomentella Ehrh. 97.
Trichomanis Scop. 96.
trichophylla L. 94.
tricrenata Wg. 97.
tridentata Sw. 92.
trilobata L. 97.
uliginosa Sw. 85.
umbrosa Schrad. 86.
undulata L. 85.
ventricosa Dicks. 91.
viticulosa Wg. 96.
Wenzelii N. v. Es. 91.
Woodsii Hüb. 98.
Zeyheri Hüb. 89.
Jungermanniae aquifoliae 94.
bicuspides 93.
communes 87.
complicatae 86.
Jungermannidae 84.
Jungermanniae 83.

L.

- Leersia ciliata* H. 52.
Lejeunia Gottsch. & Lindenb. 94, 99.
 calcareo Lib. 99.
 hamatifolia Dum. 99.
 serpyllifolia Lib. 99.
Lepidozia N. v. Es. 87, 97.
 reptans N. v. Es. 97.
 setacea Mitt. 94.
Leptobryum pyriforme Schimp. 39.
Leptohymenium Schwægr. 64, 26.
 Ahnfeltii Ångstr. 8.
 filiforme Hüb. 26.
 gracile Hüb. 26.
 heteropterum Hn. Ed. IV. 26.
 repens Rab. 26.
Leptotrichum Hampe. 63.
 glaucescens Hampe. 64.
Lescuræa striata Br. & Sch. 26.
Leskea Hedw. 68, 21.
 arctica Ångstr. 22.
 atrovirens Hn. 23.
 attenuata H. 25.
 chrysea Hornsch. 21.
 chrysea Ångstr. 22.
 complanata Timm. 25.
 curvata Wallr. 22.
 Deinbollii Sw. 18.
 dendroides H. 23.
 incurvata H. 23.
 incurvata Myr. 25.
 intricata Hn. 22.
 lucens DC. 24.
 myosuroides Hn. Ed. I. 23.
 myosuroides Roth. 23.
 nervosa Myr. 23.
 norvegica Somft. 23.
 pallescent H. 21.
 paludosa H. 23.
 pillifera Sw. 21.
 polyantha H. 22.
 polycarpa Ehrh. 23.
 pulchella H. 2.
 pulvinata Wg. 22.
 rufescens Schwægr. 21.
 sericea H. 23.
 Smithii Sw. 6.
 subnervis Schwægr. 22.
 subtilis H. 22.
 tenella Schimp. 22.
 trichomanoides H. 25.
Leucobryineæ 65.
Leucobryum Hampe. 34, 65.
 glaucum Schimp. 65.
 vulgare Hampe. 65.
Leucodon Schwægr. 63, 26.
 morensis Schwægr. 26.
 sciuroides Schw. 26.

- Limnobium alpestre* Schimp. 6.
 arcticum Schimp. 6.
 eugyrium Schimp. 104.
 molle Schimp. 6.
 norvegicum Schimp. 6.
 ochraceum Schimp. 18.
 palustre Schimp. 18.
 turgescens C.Hn. 6.
Lioclæna lanceolata N. v. Es. 88.
Lophocolea N. v. Es. 82, 95.
 bidentata N. v. Es. 95.
 heterophylla N. v. Es. 95.
 Hookeriana N. v. Es. 95.
 minor N. v. Es. 95.

M.

- Madotheca* Dum. 93, 98.
 lævigata Dum. 98.
 navicularis N. v. Es. 98.
 platyphylla Dum. 98.
 platyphylloidea N. v. Es. 98.
 Porella N. v. Es. 99.
 rivularis N. v. Es. 98.
Marchantia L. 102, 101.
 barbata Ahnf. 102.
 conica L. 102.
 cruciata Somft. 101.
 fasciata Myr. 102.
 gracilis W.M. 102.
 hemisphærica Wg. 101.
 hyalina Somft. 101.
 pilosa Wg. 102.
 polymorpha L. 101.
 quadrata Hn. 101.
 tenella Wg. 102.
Marchantieæ 101.
Mastigobryum N. v. Es. 88, 97.
 deflexum N. v. Es. 97.
 trilobatum N. v. Es. 97.
Meesia Hedw. 61, 40.
 dealbata Sw. 40.
 demissa Funck. 35.
 longiseta H. 40.
 longiseta Sill. 40.
 minor Brid. 40.
 squarrosa Wg. 40.
 tristicha Br. & Sch. 40.
 uliginosa H. 40.
Meesieæ 39.
Metzgeria Raddi. 101, 101.
 furcata N. v. Es. 101.
 pubescens Raddi. 101.
Metzgerieæ 101.
Microbryum Flörkeanum Schimp. 78.
Mielichhoferia Hornsch. 22, 39.
 nitida Hornsch. 39.

- Mnium* L. 58, 28.
affine Brid. 29.
albicans Wg. 37.
androgynum L. 31.
bimum Wg. 32.
Blyttii Br. & Sch. 29.
cinclidioides Blytt. 28.
cirratum L. 74.
cuspidatum Brid. 29.
fontanum L. 46.
hornum H. 29.
hygrometricum L. 42.
hymenophylloides Hüb. 28.
Hymenophyllum Br. & Sch. 28.
insigne Mitt. 29.
medium Br. & Sch. 29.
orthorhynchum Br. & Sch. 30.
palustre L. 30.
pellucidum L. 39.
polytrichoides L. 44.
punctatum L. 28.
purpureum L. 66.
pyriforme L. 39.
rostratum Schwægr. 29.
rugicum Laur. 29.
serpyllifolium β L. 29.
serpyllif. γ L. 31.
serpyllif. δ L. 29.
serratum Brid. 30.
spinosum Schwægr. 30.
stellare H. 30.
stygium Br. & Sch. 28.
subglobosum Br. & Sch. 28.
Trichomanis L. 96.
triquetrum L. 40.
turgidum Wg. 30.
undulatum H. 29.
Myrinia pulvinata Schimp. 22.
Myurella apiculata Schimp. 8.
julacea Schimp. 8.
Myurium herjedalicum Schimp. 9.
Mörckia norvegica Gottsche. 100.

N.

- Neckera* Hedw. 67, 24.
attenuata Myr. 25.
Besseri Jur. 25.
capillacea C. Müll. 27.
complanata Hüb. 25.
crispa H. 24.
curtipendula H. 25.
falcata C. Müll. 27.
filiformis C. Müll. 26.
gracilis C. Müll. 26.
heteromalla H. 104.
intermedia Thed. 24.
oligocarpa Bruch. 24.
pennata H. 24.
Philippeana Br. & Sch. 24.

- pumila* H. 24.
pumila Hn. ed. III. 24.
repens Schwægr. 26.
rotundifolia Hn. 24.
sciuroides C. Müll. 26.
Sendtneriana Br. & Sch. 25.
striata C. Müll. 26.
trichomanoides Hn. 24.
viliculosa Hedw. 25.

O.

- Octodiceras* Brid. 33, 73.
Julianum Brid. 73.
Oedipodium Schwægr. 10, 42.
Griffithianum Schwægr. 42.
Oligotrichum DC. 44.
Omalia trichomanoides Schimp. 24.
Oncophorus glaucus Br. & Sch. 65.
virens Brid. 69.
Wahlenbergii Brid. 69.
Orthothecium chryseum Schimp. 21.
intricatum Schimp. 22.
rufescens Schimp. 21.
Orthotrichæ 47.
Orthotrichum Hedw. 52, 47.
affine Schrad. 48.
alpestre Hornsch. 48.
anomalum H. 51.
anomalum Wg.? 47.
Bruchii Brid. 50.
Blyttii Schimp. 50.
coarctatum PB. 50.
coarctatum Br. & Sch. 50.
crispulum Hornsch. 50.
crispum H. 49.
cupulatum Hoffm. 49.
curvifolium Wg. 50.
diaphanum Schrad. 47.
Drummondii Hook. 50.
fallax Bruch. 48.
fallax Schimp. 48.
fastigiatum Bruch. 48.
gymnostomum Br. & Sch. 49.
Hutchinsiae Sm. 50.
Hutchinsiae Sill. 50.
Killiasii C. Müll. 47.
jullandicum Brid. 51.
lævigatum Zett. 51.
lejocarpum Br. & Sch. 47.
Ludwigii Brid. 50.
Lyellii Hook. 47.
macroblepharis Schimp. 49.
obtusifolium Schrad. 49.
pallens Bruch. 48.
patens Bruch. 48.
phyllanthum Br. & Sch. 51.
pulchellum Sm. 49.
pumilum Hn. 48.
pumilum Sw. och Schimp. 48.

recurvum Lindgr. 47.
Rogeri Brid. 48.
rupestre Schwægr. 47.
rupicola Funck. 47.
Schimper Hamm. 48.
speciosum N. v. Es. 48.
stramineum Hornsch. 49.
striatum H. 47.
striatum Sw. 47.
Sturmii Hornsch. 49.
subrepens Sömft. 50.
tenellum Bruch. 48.
urnigerum Myr. 47.

P.

Paludella Ehrh. 60, 40.
 squarrosa Brid. 40.
Pellia Raddi. 98, 100.
 epiphylla N. v. Es. 100.

Phasceæ 77.

Phascum L. 2, 77.

acaulon L. 77.
 acuminatum Lindb. 78.
 alternifolium Br. & Sch. 78.
 alternifolium Dicks. 79.
 axillare Dicks. 78.
 bryoides Dicks. 77.
 crispum H. 77.
 cuspidatum Schreb. 77.
 Flörkeanum W.M. 78.
 globiferum Bruch. 79.
 graniferum Wg. 77.
 Halleri Retz. 45.
 muticum Schreb. 78.
 nitidum H. 78.
 palustre Br. & Sch. 78.
 patens H. 78.
 piliferum Schreb. 77.
 piliferum Wg. 77.
 serratum Schreb. 78.
 subulatum H. 78.
 subulatum Br. eur. 78.

Philonotis Brid. 45.

Phragmicoma Mackayi Dum. 105.

Physcomitrella patens Br. & Sch. 78.

Physcomitrium Brid. 12, 43.

Ahnfeltii Fries. 43.
 ericetorum Br. & Sch. 43.
 fasciculare Brid. 43.
 Griffithianum Ångstr. 42.
 pyriforme Brid. 43.
 tetragonum Br. & Sch. 43.

Physiotium N. v. Es. 89, 97.

cochleariforme N. v. Es. 97.

Pilotrichum antipyreticum C. Müll. 26.

dalecarlicum C. Müll. 27.

Strömbäckii C. Müll. 27.

Plagiochila N. & Mont. 78, 84.

asplenoides N. & Mont. 84.

interrupta N. v. Es. 85.

Plagiothecium denticulatum Schimp. 2.

elegans Schimp. 2.

Mühlenbeckii Schimp. 2.

nitidulum Schimp. 2.

piliferum Schimp. 2.

pulchellum Schimp. 2.

silesiacum Schimp. 2.

sylaticum Schimp. 1.

turfaceum Lindb. 2.

undulatum Schimp. 1.

Platygyrium repens Schimp. 26.

Platyphylleæ 98.

Pleuridium Br. & Sch. 78.

Pogonatum PB. 44.

Pohlia bryoides R. Br. 36.

squarrosa Spreng. 40.

Polytricheæ 43.

Polytrichum L. 47, 43.

aloides H. 44.

alpestre Hoppe. 43.

alpinum L. 44.

arcticum Sw. 44.

capillare Wg. 44.

commune Fl.D. 44.

commune L. 43.

formosum H. 44.

gracile Menz. 44.

hercynicum H. 45.

incurvum Huds. 45.

juniperinum Willd. 43.

lævigatum Wg. 45.

longisetum Sw. 44.

nanum H. 44.

piliferum Schreb. 43.

pumilum Sw. 44.

septentrionale Sw. 44.

sexangulare Flörke. 44.

strictum Menz. 43.

subrotundum Huds. 44.

Swartzii Hn. 43.

undulatum H. 45.

urnigerum L. 44.

yuccæfolium Ehrh. 43.

Pottia Ehrh. 11, 54.

bryoides Lindb. 77.

cavifolia Ehrh. 54.

Heimii Fühnr. 54.

minutula Fühnr. 54.

truncata Fühnr. 54.

Pottieæ 53.

Preissia N. v. Es. 103, 101.

commutata N. v. Es. 101.

Pseudoleskea atrovirens Schimp. 23.

calenulata Schimp. 8.

Psilopilum arcticum Schimp. 45.

Pterigynandrum filiforme H. 26.
gracile H. 26.
longifolium Schleich. 25.
striatum Brid. 26.

Pterogonium filiforme Sw. 26.
gracile Angstr. 26.
nervosum Schwagr. 23.
repens Schwagr. 26.
sciuroides Wg. 26.
striatum Schwagr. 26.

Pterygophyllum Brid. 72, 23.
lucens Brid. 23.

Ptilidiaceæ 97.

Ptilidium N. v. Es. 91, 98.
ciliare N. v. Es. 98.
trichophyllum Mitt. 94.

Ptychodium plicatum Schimp. 11.

Ptychomitrium Br. & Sch. 45, 51.
polyphyllum Br. & Sch. 51.

Ptychostomum Hornsch. 35.

Pylaisæa polyantha Schimp. 22.

Pyramidium tetragonum Hn. ed. VI. 43.

Pyramidula Brid. 13, 43.
tetragona Brid. 43.

R.

Racomitrium Brid. 44, 58.

aciculare Brid. 59.
canescens Brid. 58.
catractarum Brid. 59.
ellipticum Br. & Sch. 59.
fasciculare Brid. 59.
funale Hüb. 56.
heterostichum Brid. 59.
lanuginosum Brid. 58.
microcarpon Brid. 59.
patens Hüb. 58.
polyphyllum Brid. 51.
protensum Al. Br. 59.
sudeticum Br. & Sch. 59.

Radula N. v. Es. 92, 98.
complanata N. v. Es. 98.
Lindenbergiana Gottsche. 98.
physoloba Mont. 98.

Reboulia Raddi. 106, 102.

fasciata N. v. Es. 102.
hemisphærica Raddi. 102.

Rhabdoweissia Br. & Sch. 74.

Rhodobryum Schimp. 31.

Rhynchostegium depressum Schimp. 12.

elegans Lindb. 2.
murale Schimp. 7.
ruscifolium Schimp. 6.
Teesdalii Schimp. 12.
tenellum Schimp. 12.

Rhytidium Sull. 16.

Riccia L. 110, 103.

bifurca Hoffm. 103.

chrystallina L. 103.

fluitans L. 103.

glauca L. 103.

minima L. 103.

Ricciææ 103.

Ricciella canaliculata Braun. 103.
fluitans Braun. 103.

S.

Sarcoscyphus Corda. 76, 84.

adustus Spruce. 84.

Ehrharti Corda. 84.

emarginatus Spruce. 84.

revolutus N. v. Es. 84.

Sauteria N. v. Es. 104, 101.

alpina N. v. Es. 101.

Scapania Lindenb. 79, 85.

æquiloba N. v. Es. 86.

Bartlingii N. v. Es. 86.

compacta Lindenb. 86.

curta N. v. Es. 85.

irrigua N. v. Es. 85.

nemorosa N. v. Es. 85.

rosacea Corda. 86.

uliginosa N. v. Es. 85.

umbrosa N. v. Es. 86.

undulata N. v. Es. 85.

Schistidium apocarpon Br. & Sch. 55.

ciliatum Brid. 54.

confertum Br. & Sch. 55.

maritimum Br. & Sch. 55.

Schistostega W.M. 9, 77.

osmundacea W.M. 77.

Scorpidium Schimp. 19.

Seligeria Br. & Sch. 30, 75.

acutifolia Lindb. 75.

calycina Mitt. 75.

diversifolia Lindb. 75.

Donniana C. Müll. 75.

pusilla Br. & Sch. 75.

recurvata Br. & Sch. 75.

setacea Lindb. 75.

trifaria Lindb. 75.

tristicha Br. & Sch. 75.

Sendtnera Sauteriana N. v. Es. 105.

Sphærangium muticum Schimp. 78.

Sphagnaceæ 81.

Sphagnoecetis N. v. Es. 81, 95.

communis N. v. Es. 95.

Sphagnum L. 4, 81.

acutifolium Ehrh. 82.

arboreum L. 104.

auriculatum Schimp. 82.

capillaceum Sw. 82.

compactum Brid. 82.

contortum Brid. 82.

cuspidatum Ehrh. 83.

cuspidatum Hn. 83.
cymbifolium Ehrh. 81.
fimbriatum Wils. 81.
insulosum Ångstr. 81.
latifolium H. 81.
latifolium C. Müll. 83.
Lindbergii Schimp. 81.
molle Sull. 82.
molluscum Bruch. 83.
Mülleri Schimp. 82.
obtusifolium Hook. & Tayl. 81.
palustre L. 81.
recurvum PB. 83.
rigidum Schimp. 82.
riparium Ångstr. 83.
rubellum Wils. 83.
squarrosulum Lesqu. 82.
squarrosulum Pers. 82.
subsecundum N. v. Es. 82.
tenellum Pers. 83.
teres Ångstr. 82.
Ångströmii C. Hn. 81.

Splachneæ 40.

Splachnum L. 15, 40.
ampullaceum L. 41.
angustatum Sw. 41.
Brewerianum H. 41.
fastigiatum Dicks. 41.
Frölichianum H. 42.
gracile Dicks. 41.
lingulatum Dicks. 42.
luteum L. 40.
mnioides H. 41.
reticulatum Sw. 42.
rubrum L. 41.
serratum H. 42.
sphaericum L. 41.
tenue Dicks. 42.
vasculosum L. 41.
Wormskioldii Horn. 41.

Sporledera palustris Hampe. 78.
Stylostegium Br. & Sch. 7, 77.
cæspiticium Br. & Sch. 77.
Swartzia inclinata H. 65.
Syntrichia Brid. 60.
norvegica W.M. 60.
Systegium crispum Schimp. 77.

T.

Targionia Mich. 108, 102.
hypophylla L. 102.
Michelii Corda. 102.

Targionieæ 102.

Tayloria Hook. 16, 41.
cuspidata Hn. 42.
serrata Br. & Sch. 42.
splachnoides Hook. 41.
Tetraphis Hedw. 14, 39.
Browniana Hn. 39.

cylindrica Funck. 39.
ovata Funck. 39.
pellucida H. 39.
Tetraplodon angustatus Br. & Sch. 41.
mnioides Br. & Sch. 41.
Tetrodontium ovatum Schwægr. 39.
varium Lindb. 39.
Thamnium alopecurum Schimp. 5.
Thedenia Br. & Sch. 70, 21.
Blyttii Fr. 100.
suecica Br. & Sch. 21.
Thuidium abietinum Schimp. 5.
Blandowii Schimp. 5.
delicatulum Schimp. 5.
tamariscinum Schimp. 5.
Timmia Hedw. 55, 31.
austriaca H. 31.
bavarica Hessl. 31.
cucullata Michx. 31.
megapolitana H. 31.
megapolitana Hn. 31.
norvegica Zett. 31.
Tortula H. 46, 60.
abbreviata Wg. 61.
aciphylla Hn. 60.
aloides Ångstr. 104.
ambigua Ångstr. 62.
brevirostris Ångstr. 62.
convoluta Schrad. 62.
cuneifolia Roth. 61.
Drummondii Mitt. 61.
enervis Hook. 62.
fallax Sw. 61.
flavovirens Lindb. 65.
fragilis Wils. 61.
Hornschuchiana Not. 62.
intermedia Wils. 60.
kævipila Schwægr. 60.
latifolia Bruch. 60.
Laureri Lindb. 63.
mucronifolia Schwægr. 61.
muralis H. 61.
norvegica Wg. 60.
paludosa Hook. 62.
papillosa Wils. 60.
princeps Not. 60.
recurvifolia Berk. 62.
revoluta Schrad. 62.
rigida Sw. 62.
rigidula Lindb. 64.
rotundifolia Hn. 60.
ruralis Ehrh. 60.
stellata Lindb. 62.
suberecta Hook. 63.
subulata H. 60.
tortuosa Ehrh. 61.
unguiculata Roth. 61.
vinealis Not. 61.
Trematodon Michx. 31, 72.
ambiguus Hornsch. 72.
brevicollis Hornsch. 72.

Trichocolea Dum. 90, 97.

Tomentella N. v. Es. 97.

Trichodon cylindricus Schimp. 66.

Trichomanoideae 96.

Trichostomeae 60.

Trichostomum Hedw. 42, 63.

cernuum Lindb. 63.

crispulum Bruch. 64.

cylindricum H. 66.

cylindricum C. Müll. 65.

decipiens Schultz. 56.

ericoides Schrad. 59.

flavovirens Bruch. 65.

flexicaule Br. & Sch. 64.

fontinaloides H. 27.

fragile C. Müll. 61.

funale Schwægr. 56.

glaucescens H. 64.

homomallum Br. & Sch. 63.

latifolium Funck. 63.

Laureri Schultz. 63.

longirostre Hn. 64.

luridum Spruce. 65.

microcarpon Funck. 59.

mutabile Bruch. 64.

obliquum C. Müll. 63.

pallidum H. 64.

patens Funck. 58.

planum Lindb. 64.

polyphyllum Hook. 51.

pusillum H. 64.

rigidulum Sm. 64.

rubellum Rabenh. 65.

spirale Schwægr. 56.

systylium C. Müll. 63.

tenuirostre Lindb. 65.

tophaceum Brid. 64.

tortile Schrad. 63.

trifarium Hn. 64.

viridulum Bruch. 64.

Trigonanthus Lindb. 93.

V. W.

Voitia nivalis Hornsch. 105.

Webera Schimp. 37.

Weissia Hedw. 29, 73.

acuta H. 74.

calcarea H. 75.

cirrata H. 74.

compacta Schwægr. 74.

controversa H. 74.

crispa Lindb. 77.

crispula H. 73.

curvirostra Hn. 65.

denticulata Brid. 74.

fugax H. 74.

gymnostomoides Brid. 74.

heteromalla H. 63.

incarnata Schwægr. 73.

lanceolata Brid. 53.

latifolia Schwægr. 54.

longipes Somst. 76.

nigrita H. 47.

nuda Hook. 73.

pusilla H. 75.

recurcata Brid. 75.

recurvirostra H. 64.

rosea Wg. 73.

Schisti Brid. 74.

Seligeri Wg. 75.

splachnoides Wg. 42.

Starkeana H. 53.

tenuirostris H. & Tayl. 65.

trifaria Brid. 75.

tristicha Brid. 75.

verticillata Brid. 53.

viridula Brid. 74.

zonata Hn. 39.

Weissieae 73.

Z.

Zieria demissa Schimp. 35.

julacea Schimp. 35.

Zygodon Hook. & Tayl. 53, 51.

lapponicus Br. & Sch. 51.

Mougeotii Br. & Sch. 51.

rupestris Lindb. 52.

torquatus Liebm. 56.

viridissimus Brid. 51.

A.

Ångströmia Br. & Sch. 26, 76.

longipes Br. & Sch. 76.

New York Botanical Garden Library

QK 286 .H3 1864

Hartman, Carl Johan/Handbok i Skandinavi

gen

3 5185 00103 9278